mustafa yıldırım

şifre çözücü: "project democracy"

SİVİL ÖRÜMCEĞİN AĞINDA

"Tokat gibi bir kitap"
Attilâ İlhan

güncellenmiş 5. Basım

Mustafa Yıldırım

şifre çözücü: "project democracy"

SİVİL ÖRÜMCEĞİN AĞINDA

genişletilmiş ve güncellenmiş 5. basım

"Tokat gibi bir kitap!"
Attilâ İlhan

şifre çözücü: "project democracy"
sivil örümceğin ağında

Toplumsal Dönüşüm Yayınları: 242
Araştırma ve İncelem: 84

Yazan : Mustafa Yıldırım
Yayınevi Kurucusu : Hayri Bildik
Genel Yayın Yönetmeni : Hatice Bahtiyar

e-posta : toplumsaldonusum@superonline.com
ISBN : 975 - 6448 - 43 -1
1. Basım : Mayıs 2004
Genişletilmiş 2. Basım : Mayıs 2004
Genişletilmiş 3. Basım : Ağustos 2004
Genişletilmiş ve Güncellenmiş 4. Basım : Ocak 2005
Genişletilmiş ve Güncellenmiş 5. Basım : Şubat 2005
Kapak Tasarım : Yusuf Aslan
Genel Dağıtım : KARDAK
kardakegitim@ttnet.net.tr
Narlıbahçe Sok. No: 6
Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0212.528 66 89
Fax: 0212.519 84 85
Baskı-Cilt : Can Matbaası
İstanbul

dünyayı erdemin süzgecinden
geçiren
gerçek aydınlara
ve
ezber dağıtan
gerçek gazetecilere

İnsanlığın güzel geleceği için savaşımın bireysel mutluluğun biricik kaynağı olduğu bilinciyle katkıda bulunmayı sürdüren ve yarı yolda bırakmayı akıllarından bile geçirmeyen insan gibi insan dostlarıma çok özel teşekkürler.
Gün olur, onların adlarını da yazabilecek denli güvenli bir ortama kavuşuruz.

İçindekiler

Kısaltmalar

AA-FLI	Asian-American Free Labour Institute
AALC	African American Free Labour Institute
ACILS	American Centre International Labour Solidarity
ADL	Anti Defemation League B'nai Brith
AFL – CIO	American Federation of Labor and Congress Industrial Org.
AFT	American Federation of Teachers
AIFLD	American Institute Free Labour Development
AIPAC	American Israel Public Affairs Committee
AIS	American Information System
ANSAV	Anadolu Stratejik Araştırmalar Vakfı
APRI	A. Philip Randolph Institute
ARC	Afganistan Rescue Committee
ARI	ARI Derneği
ASAM	Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi
ASC	American Security Council
ATE	Açık Toplum Enstitüsü (OSI İstanbul Şb.)
AWPC	American Western Policy Centre
CANF	Cuban American National Foundation
CC	Conservative Caucus
CCF	Congress for Cultural Freedom
CDM	Centre for democratic Majority
CFR	Councill on Foreign Relations
CfW	Committee for the Free World
CIA	Central Intelligence Agency
CIPE	Centre International Private Enterprise
CMUC	Christian Muslim Understanding Centre
CPD (CfD)	Centre for Present Danger
CPP BB	Center for Public Policy of B'nai Brith
CSIS	Center for Strategic and International Studies
CSSD	Center for Studies in Security and Diplomacy
DCF	Democratic Century Fund
FTUI	Free Trade Union Institute
FWF	Forum World Features
IAP	Islamic Association for Palestine
ICCARD	Int. Central American Recovery and Development
ICEPS	International Center for Economic Policy Studies
ICNA	Islamic Community of North America
IRI	Int.Republican Institute (Rebublican USA Cumh. Parti)
IHD	İnsan Hakları Derneği
ISCNA	Islamic Shura Council of North America
ISNA	Islamic Society of North America
JFK F	J.F. Kennedy Foundation
JFL	Jewish Friendship League

JINSA	Jewish Institute for National Security Affairs
KADER	Kadın Dayanışma Derneği
K-CIA	Korean CIA
LID	League for Insdustrial Democracy
MEMRI	Middle East Media Research Institute
MEQ	Middle East Quarterly
MUSİAD	Mustakil Sanayici ve İşadamları Derneği
MCC	Muslim Community Center
NDI	National Democracy Institute (ABD Demokrat Partisi örgütü)
NED	National Endowment for Democracy
NDRI	Network of Democracy Research Institutes (NED'e bağlı)
NJC	National Jewish Coalition
NSC	National Security Committee
OSI	Open Society Institute (George Soros)
PACMC	President's Advisory Committee on mediation and Conciliation
PI	Pueblo Institute
PRODEMCA	Friends of the Democracy Centre in Central America
RAND	RAND Corporation
RIIA	Royal Institute of International Affairs (İngiltere)
SAV	Stratejik Araştırmalar Vakfı
SODEV	Sosyal Demokrasi Vakfı
Soros F	Soros Foundation
TDV	Türk Demokrasi Vakfı
TESAV	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı
TESEV	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı
TOBB	Türkiye Odalar Borsalar Birliği
TOSAM	Türkiye Sosyal Sorunları Araştırma Merkezi
TOSAV	Türkiye Sosyal Sorunları Araştırma Vakfı
TUSİAD	Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği
TÜSES	Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı
UC	Unification Church (Moon)
VIU	Virginia International Univercity
WINEP	Washington Institute for Near Esat Policy
WTO	World Trade Organization
WWC	Woodrow Wilson Centre
Fdn.	Foundation
Inst.	Institute
İst.	İstanbul

4. Basım için

Savcı Danilo Anderson, Venezuela'da yapılan serbest seçimlerde büyük oy farkıyla devlet başkanlığına gelen Chavez yönetimine karşı 2002'de düzenlenen darbeyi soruşturuyordu. Darbeye ABD'den para aldığı kanıtlanan subaylar, Amerikan devletinin hazinesinden beslenen NED'in parayla ve elemanla desteklediği dernek, vakıf, moda adlandırmayla sivil toplum örgütleri, Amerikan güdümlü sendikalar, Venezuela'da serbest pazar idealine ve Amerikan şirketlerine bağlı işadamları, işadamlarının medyası katılmıştı. Darbe Venezuela halkının büyük isyanı sonucunda amacına ulaşamamış ve subaylar ABD'ne kaçmışlardı.

Savcı Danilo Anderson, ABD ile sivil örgütler arasında oluşturulan parasal bağları ve CIA ilişkilerini dosyaladı. Soruşturma açtığı kişi sayısı 400'ü bulmuştu. 'Şeffaflık' ve 'demokrasi' ideallerine bağlılığı propaganda eden ABD siyasi partilerine, sendikalarına, işadamı örgütlerine, George Soros gibi piyasa karıştırıcılarına bağlı sivil(!) örgütlerin askersel darbeye katılmalarını şaşırtıcı bulanlar olabilir. Bu büyük bir yanılgıdır. Çünkü ülkeleri dışardan kuşatan ve içerden ele geçirerek doğal kaynaklarına, iç pazarına, işgücüne el koymak isteyen büyük şirketler, büyük para piyasası çetelerinin güdümündeki devletler amaçlarına ulaşmak için demokrasi ve özgürlük cilasıyla örtülmüş maskelerini gerektiğinde bir kenara atarak kanlı işlere girişebilmektedirler. Bunu kanıtlamaya gerek yok. Çünkü sözde sivil örgütleri yönetenlerin geçmişlerine bakmak yeterlidir.

Demokrasi oyunuyla hazırlanan darbeyi soruşturan Danilo Anderson bir büyük mağazanın önünde silahlı saldırıya uğradı. Bu saldırıdan kurtulmayı başaran Anderson iki hafta sonra, 18 Kasım 2004'te Caracas yakınlarında arabasına konulan bombanın uzaktan patlatılmasıyla öldü. ABD elçiliği suikastı kınamakta gecikmedi.

Demokrasi ve liberal iktisadiyat perdesinin arkasında örülen ağın nereye ulaştığını bilmeden olayları algılamak ve olabilecekleri öngörmek olanaksızdır. Salt düşünsel, bilimsel, siyasal ilişkilerle durumu aydınlatmak da olanaksızdır. Sivil ilişkileri besleyen para akışını görmek gerekiyor. Sanatçı Mark Lombardi de böyle düşünüyordu. Bizim gibi kitap yazmak yerine Lombardi, parasal ilişkileri resimle birleştirdi ve şebekenin haritasını, para kanallarını tablolara geçirdi. Örneğin George Bush Jr.'un yönetiminde yer aldığı Harken Energy firmasının Suudlara, Osama Bin Ladin'e ulaşan para kana-

lını resmetti ve bu işin içine bir de CIA görevlisi James Bath'ı yerleştirdi. Irak'a satılan biyolojik ve kimyasal silah hammadde ticaretini, nükleer teknoloji transferi için ABD tarafından garanti edilen 5 milyar doları, mafya bankalarının çizgilerinde dolaştırdı.

Mark Lombardi resimlerini sergiledi. FBI bazı tabloları alıp götürmek istedi. Müze yönetimi izin vermedi. Bu olaydan kısa bir süre sonra Lombardi atölyesinde boynundan asılmış olarak bulundu. Bu tür ölümlerin ardından yapılan yalın açıklama yinelendi: "Lombardi manik depresyon yaşıyordu..."

Uzaklarda böyle oluyor da ülkemizde başka türlü mü gelişiyor? Kimin elinin nerelere ulaşabildiğini mahkeme tutanaklarından okuyalım:

"*Sanık Rüştü Aytufan söz isteyerek <Duruşmadan kısa bir süre önce Eskişehir Cumhuriyet Başsavcısı'nın odasında birtakım yabancı gizli servislere ait olduğunu tahmin ettiğim kişilerce sorgulanmak istendim; buna dair dilekçe ibraz ediyorum> diyerek 3 sayfalık dilekçesini okudu, ibraz etti, okundu, dosyasına konuldu.*"[1]

Sanık el yazısıyla kaleme alıp mahkemeye sunduğu üç sayfalık dilekçesinde "*Bugün ABD Güvenlik Müsteşarı ve CIA tarafından sorgulanmak üzere alınabiliyorsam, yarında(da)İsrail veya bir başka ülke heyeti tarafından alınıp sorguya mı çekileceğim?(...) Türk heyeti, Türk istihbarat teşkilatları Amerika'da, İsrail'de veya bir başka ülkede cezaevinden bir sanığı alıp, yine o ülkenin savcısının makamında sorguya çekebiliyor mu?*" diye soruyor. Uğur Mumcu'nun öldürülmesiyle ilgili davanın tutanaklarına ve dosyasına giren bu savlarla ilgili bir başka yoruma ya da sorgulamaya rastlanmıyor.

'Think-tank' , 'düşünce topluluğu' , 'atölye çalışması' , 'proje' , 'yuvarlak masa toplantısı' , "bilimsel konferans' , 'NGO' ve 'sivil toplum örgütü' adlandırmalarının bir büyük ağın düğümlerini nitelediğini görmek gerekiyor. İşte bu ağın kanlı-paralı işleyişidir ki, toplumu şu mahkeme tutanağına geçen satırlara karşın duyarsızlaştırıyor. Gazeteciler susuyor, kurumlar arkasını dönüyor.

Bu şaşırtıcı ve akıl almaz tutum öylesine bir biçim alıyor ki, olayların içinde yaşayan kişiler ya da kuruluşlar neyi kiminle yaptığını da ayrımsamayabiliyor. Dünyanın 92 ülkesinde devlet yönetimlerine paralel yönetim şebekesi oluşturan ABD ve Batı Avrupa devletleri egemenliklerini gizliden değil, olabildiğince açıktan pekiştiri-

---

[1] 2 No'lu DGM, 2000/102 esas numaralı 7/9/2001 Celse 15 Sayfa No: 130.

yorlar. Bunu yaparken kurdukları ya da kurdurttukları dernek ve vakıflar aracılığıyla toplumun tüm kesimlerini örgütlüyor, yasa değişikliği çalışmalarını yönlendiriyor ya da yasa tasarılarını kendileri kaleme alıyorlar. Ülkeyi yönettiğini sanan devletin kurumlarına 'reform' için para veriyor ve değişiklikleri kendi bildiklerince yönlendiriyorlar.

Adı 1982'de ABD Başkanı Reagan tarafından "project democracy" olarak konulan operasyon Doğu Avrupa'yı çözmüştü. Gizli örgütlenmelerle Polonya karıştırılmış, Moskova'da kurulan derneklerle yönetime sızılmış ve muhalefet örgütlenmişti. Sosyalist sistemin çökertilmesinden sonra ulusal devletlerin iç düzenlerinin ele geçirilmesi ve parçalanması süreci başlatıldı. Türkiye gibi müttefik ülkelerdeyse, olası bağımsızlık eğilimlerini bastırmak ve devletlerin tüm ulusal çekirdeklerini yok etmek, iktisadi ortamlarını korunaksız, yönlendirilebilir, gerektiğinde karıştırılabilir bir durumda tutabilmek için güdümlü örgütlerin desteğiyle yasal değişiklikler yaptırmayı başardılar. Kirli operasyonları saklı tutarken toplumun tüm kesimlerini istedikleri anda harekete geçirebilecek denli örgütlemiş bulunuyorlar.

Operasyonun en önemli ayağı "çok kültürlülük" üstüne kuruldu. Başlarda "farklılıklar zenginliğimizdir" diyenleri bile şaşırtacak denli kısa bir sürede farklılıklar etnik azınlık isteklerine yükseltildi. Toplumun dinsel dayanışmasını da denetim altında tutabilmek için "Din Hürriyeti" senaryosunu büyük bir başarıyla uygulayan ABD örgütleri, dinsel topluluklarla, şeyhlerle, şıhlarla, vakıflarla ilişkilerini geliştirerek demokrasi(!) cephesine kattılar. Öyle başarılı oldular ki, Irak işgali sürecinde karşı çıkması beklenen Türkiye'nin İslamcı muhalefeti bile vurdumduymaz oldu. 'Türban' özgürlüğü örgütlenmesiyle ve eylemlerle birlikte kurumların ve toplumun tepkileri ölçüldü. Gerektiğinde suikastlar düzenlendi.

Operasyon her kesimi T.C'nin yasallığına karşı birleştirdi. Siyasal partiler 'siyasi eğitim' adı altında operatörlere bulaşınca topluma önderlik edecek muhalefet de kalmadı.

Uzun yıllar süren araştırmalarla hazırlanan bu kitabın yayın süreci de operasyonun ruhuna uygun olarak gizli engellerle doluydu. Neyse ki, yaklaşık iki yıllık bir gecikmeyle yayımlanabildi. İlk üç basım büyük ilgi gördü ama belirli bir yanlışlığı da ortaya çıkardı. Okurların çoğu, yabancı ilişkilerini "amaçları doğrultusunda dolarla kazanılmış olan vakıflar" , "kendisini parayla satmış" olan kişiler düzeyinde değerlendirdiler. Bu yaklaşımın zıttı da var. Bir konfe-

ransım sırasında "Ne olmuş canım 50 bin dolar almışlarsa" diyenlere rastladım. Ülkenin yurtseverleri iki yapraklık yayını çıkarmak için birkaç milyar bulamazken 50 bin doları küçümseyenlerin liberal satışlara nasıl kapıldığını görmek ilginçti.

Oysa olay daha derindeydi. Bir ülkede yaşayanların düşünce sistemleri ele geçiriliyor, demokratik kitle örgütleri yok edilirken birkaç seçmece kişinin kurduğu dar üyeli dernekler toplumsal muhalefeti, güdümlü medya ve devlet yöneticilerinin desteğiyle gütme yeteneğine kavuşuyorlardı. Bu dernek ve vakıflar dışardan aldıkları büyük devlet desteğinin karşılığını o devletin dışişlerine ulaştırılan raporlarla verdiklerinin ayırdında olmalılar.

Eskilerde "casusluk" olarak nitelenebilecek bu uygulamalar şimdilerde 'demokrasi için ortak çalışma' adı altında rahatça özümsenebiliyor. Yabancıların dernekleri, vakıfları ve siyasi partileri toplum yönetiminde etkinlik sağlayabiliyor. Başkentte bile şubeler açıyorlar. Zamanı geldiğinde harekete geçip merkezi devleti ele geçirecek olan gençlik örgütlenmesi için büyük paralar harcanıyor.

Konuyu "hainler" ya da "ihanet" ya da "misyonerlik" gibi dar grupların eylemi düzleminde ele alanlar hedef saptırmaktadırlar. Bunu yaparken yayılmacı devletlerin sistemlerini bu sitemin arkasındaki büyük şirketleri ve yurdumuzdaki bağlantılarını da örtmektedirler. Yayılmacı devletlerin yüzlerce yıldır sürdürdükleri kanlı işgalleri bir sistemden önce bir dine, daha sonra bir mezhebe indirgeme hüneri göstermektedirler. Hıristiyan misyonerlik girişimlerini olduğundan daha büyük gösterip karşısında İslamiyet'e dayalı bir örgütlenme ve cephe yaratarak din devleti özlemlerini yükseltmeye, laikliği yıkarak ulusal devleti parçalamaya çalışıyorlar. Ustaca yürütülen bu yönlendirme operasyonunun aktörlerinin geçmişine bakmak gerekiyor.

Kitabın 1. ve 2. basımı Mayıs 2004'te ve 3. basımı Ağustos 2004'te yapılmıştı. Son üç ayda öylesine gelişmeler oldu ki, kitabı güncellemek gerekti. Güncellemeler yapılırken "demokrasi" operasyonunun salt düşünsel ve sivil(!) düzlemde kalmadığına da tanık olundu. Demokratik, serbest seçimlerle yıkamadıkları yönetimleri şiddete dayanarak yıkmaktadırlar. Savcının öldürülmesi işin hangi boyutlara ulaştırılabileceğini de göstermektedir.

Bu basımda Orta Asya ülkelerindeki operasyonlara, CIA'nın üniversitelerdeki örgütlenmesine, NED'in yöneticilerinin Türkiye ziyaretlerine, Venezuela'daki gelişmelerle ilgili bilgilere, Türkiye'de 2002- 2003 yıllarında NED parasıyla ve yerli işbirlikçileriyle yürütü-

len yeni çalışmalara alınan dolarlarla birlikte yer verildi. Gürcistan ve Ukrayna 'project democracy' operasyonunda para akışı ve 'proje' kapsamları birer tablo olarak eklendi. Ayrıca Moon tarikatıyla ilişkili kuruluşların kısaltılmış listesi de eklendi. Adlar dizini biraz daha genişledi ve 2600 maddeye yer verildi. Bu arada belirtmelim ki, kitabın sayfa sayısını sınırlamak üzere dizinde şirket adlarının çoğuna yer verilmedi.

Canlı olarak sürmekte olan bir operasyonu ansiklopedik bir kitaba geçirebilmek oldukça güç oldu. Daha kitap basıma giderken kanlı ya da kansız yeni olaylarla karşılaşılıyor. Kitabın okuru başka ülkelerde, örneğin Gürcistan'da, Ukrayna'da ya da bir başka ülkede Batı güdümlü muhalefet kalkışmalarını kolaylıkla çözümleme olanağına kavuşmaktadır. Çünkü operasyonun araçları da yöntemi de aynıdır.

Kitapta yer verilmeyen sözde sivil örgütlerle yabancıların ilişkilerini gösteren ve gerçekten bir örümcek ağını andıran bağlantı şemalarını kitaba eklemeyi yine başaramadık. Çünkü böyle bir şema iki ya da üç boyutla bir düzleme yerleştirilemeyecek denli çok boyutlu olmaktaydı. Sorun görüntünün oluşturulmasında değildi elbette. Böylesi bir şema ancak çok büyük bir kâgıda geçirildiğinde okunabilirdi. Yani tıpkı Mark Lombardi'nin yaptığı gibi büyük tablolara yapmak gerekiyordu. Ne ki, okurlar böyle bir şematik bağlantıyı kendileri çiziktirebilirler.

Kirli ya da saydam ilişkiler ağı fiziksel olarak görüldüğünde 'WEB' yani 'Örümcek Ağı' adlandırmasının ne denli haklı olduğu da anlaşılacaktır. Kitapta yer alan bilginin, başka ülkelere bakarken kendi ülkemizde de olmakta olanı görebilmemize ya da olacakları kolayca kestirebilmemize yardımcı olacağına inanıyorum.

Kitabın ilk üç basımına değer veren ve tanıtan başta Attilâ İlhan ve M. Emin Değer olmak üzere tüm yazarlara, aydınlara, kurumlara, yürekli gazetecilere, gönülden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen dostlarıma, kitabın yayınında, dağıtımında, satışında emeği geçenlere, kitaptaki bilgileri kullanarak gençliği uyandırmaya çalışanlara teşekkür borcum bulunmaktadır.

27 Aralık 2004

M. Yıldırım

Uyumayanlar da varmış

Amerikalı Albay, kapıdan çıkarken bir an durdu ve görüşmeyi acı sözlerle noktaladı:

"ABD ile Türkiye arasında Ortak Savunma İşbirliği anlaşmasına göre yapılan yardım, hibe, satış ya da herhangi bir nedenle size devredilen, bilgi, proje ya da malzemenin sahibi yalnız ve her zaman, Amerika'dır, benim devletimdir."

Amerikalı albay, yüzümüze bile bakmadan, sıradan bir şeyden söz eder gibi sürdürdü açıklamasını:

"Bunlar size, 'Ortak Savunma (anlaşması)'nın gereği olarak devrediliyor. Dikkat ederseniz bunların statüsü Kongre Yasasının 1/4 ve 3'üncü maddelerine göre saptanır. Buna göre de Türkiye zilyet durumdadır. Bu nedenle yasanızdaki '(..) bütçeye kaydedilir' hükmü uygulanamaz. Unutmayın ki, Başkan ya da Kongre istediği an, yardımı durdurduğu gibi o madde ya da bilgiyi geri isteyebilir."

Bu olayı, 1969 başlarında Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Müşavirliği odasında yaşamıştık. O günlerde daha önce imzalanmış ABD - T.C ikili anlaşmalarının, tek metinde toplanması çalışmalarını da sürdüyorduk. Askeri yardım' başlığı altında Türk Silahlı Kuvvetleri'ni destekleme ile ilgili bir iç sorunun çözümü için toplanılmıştı.

ABD Askeri Yardım Kurulu Başkanlığı'ndan gelen bir kurulla yaptığım, iki evreli görüşme sonunda; bizi koruduğuna, olmasaydı yok olacağımıza inandırıldığımız Amerikan yardımının ne menem bir şey olduğunu, bir kez daha öğrenmiştim. Amerikalı Albay, ABD Kongresi yasasını getirip veriyor ve "Alın okuyun öğrenin!" diyordu. "Biz, bu yasal gerçeği neden öğrenemedik?" diye kendimizi sorgulamayı bile düşünememiştik. Öyle yapsaydık, bugünlerin açmazına düşer miydik?

Boş bidonlar

1969 yılı sonlarında, görevim gereği, Dışişleri Bakanlığı'nda, aylık "Ortak Savunma ve İşbirliği Koordinasyon Kurulu" toplantısında, Milli Savunma Bakanlığı adına bulunuyordum. Toplantılar, ev sahibi bakanlık müsteşarının başkanlığında yapılırdı. Toplantının yapılmakta olduğu ev sahibi bakanlığın müsteşarı Sayın Şükrü Elekdağ şunları söylüyordu:

"(..)'Yardım' adıyla ya da ortak savunma için parası ödenerek alınan mallar, (her türlü silah, araç gereç vb.) her şey amacına uygun olarak değerlendirilecektir. Bu bağlamda da bu mallar o amaç dışında bir başka amaçla, örneğin Türkiye'nin kendi ulusal çıkarları için kullanılamaz. Çünkü bunlar 'Ortak Savunma İşbirliği' için gönderilmektedir."

Önemsiz bir malzeme için, bu mantık ve üslupla konuşmasını anlayamamıştım.[2] Türk Genel Kurmayı her yıl sözde yardım ya da FMS kredileriyle alınacak malların listesini hazırlardı. Bu liste, US-AID görevlileriyle tartışılır ve üzerinde anlaşılan mallar, yardım adı altında istenirdi. Ama bu kez işimiz satın alınan malların ambalajı olan, kullanılmış sac bidonlarla ilgiliydi. Boş bidonların, ihtiyacı olan kurumlara devredilmesini görüşülüyorduk.

Biz, Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı olarak, bidonları malzemeyle birlikte satın aldığımızı ve onları kullanmanın da hakkımız olduğunu savunuyorduk. Amerikalılar ise bidonların da yardım statüsünde sayıldıklarını, bu nedenle, ABD onayı alınmadan kullanılamayacağını savunuyorlardı.

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Sayın Elekdağ, söz aldığında, bizim, yani Türkiye'nin tarafını destekleyeceğini düşünerek sevindim. Sayın Elekdağ, ayrıca benim kentimin yetiştirdiği ve övündüğümüz bir seçkin kişiydi. Ama Sayın Elekdağ, Amerikalıların tezini yukarıda aktardığım sözlerle savunarak bizi şaşırttı. Ama biz, bir ders daha almıştık. Boş bidonları bile kullanırken ABD'nin iznini almak zorundaydık.

Bizi haksız çıkaran şu 'Ortak Savunma İşbirliği Anlaşması (OSİA)' idi. Bu olayı ele alarak parasını ödediğimiz silah araç ve gereçleri 'Ortak Savunma' alanından ayırabilmeyi umuyor, küçük bir delik arıyorduk. Amerika bu formülle, parası verilen savunma

---

[2] Sonradan Washington Büyükelçisi olarak ünlenen Şükrü Elekdağ, CHP yönetiminde yer aldı ve 2002 seçimlerinde CHP milletvekili oldu.

araçlarının da Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarları için kullanılamayacağını savunuyordu.

O günlerin Türkiye'si ne şimdiki Türkiye'ye benziyordu, ne de Mustafa Kemal Atatürk Cumhuriyeti'nin Türkiye'sine. Görüyorduk ki, Türkiye 1960'ların sonlarında kimi kurumlarınca itildiği karanlıkta, ABD'nin dümen suyunda çırpınmaktadır.

1950'lerde ABD'den süttozu kutuları geldi. Üstlerinde iki el kuvvetlice sıkışıyor. Bileklerdeyse gömlek yenleri ABD ve T.C bayrağı olarak resmedilmiş. Bu kutular, yurdun en ulaşılmaz köylerine, mezralarına dek götürüldü. Yurdumuz çocukları için ABD süttozu yardımında bulunuyordu ya da yurdumuz ABD'nin süttozuna muhtaç olarak gösteriliyordu.

Bu süttozları bebeklere ulaştırılıyor, çocukların beynine de o sıkışan iki elin resmi kazınıyordu. O bebekler sonra bu yurdu yöneteceklerdi. 1940'ların sonlarına doğru başlatılan propagandayla, ancak Amerika'nın yardımlarıyla ayakta durabildiğimize inandırılma çabalarının ayıbını anlatabilmek için yazdım bunu. Bir gerçeği teslim etmeliyiz ki, Amerika genel olarak yaptığını ve yapacağını gizlemez. Yardım doktrinine esas olan kongre yasasından şu bölümü okuyalım:

"Madem ki Türk ve Yunan hükümetleri, ulusal bütünlüklerinin ve özgür uluslar olarak varlıklarını sürdürebilmek için gerekli mali ve diğer yardımları istemişlerdir.(..) Mademki bu ulusların, ulusal bütünlükleri ve varlıkları Birleşik Devletlerin ve bütün hürriyet sever halkların güvenliği bakımından önemli olup şu sırada yardımın alınmasına bağlıdır."

Biz bu sözlerin, ulusal kimliğimize saldırı olduğunu düşünemedik. "Ulusal bağımsızlık savaşı vermiş bir ülkenin çocukları böyle bir aşağılanmayı nasıl kabul edebilir?" diye sormaz mısınız? Ne ki, bununla kalmıyor aşağılanmak. Birinci madde de şöyle:

"ABD Kongresinin Senatosu ve Temsilciler Meclisi tarafından kanunlaştırılmıştır ki,(..) Cumhurbaşkanı Birleşik Devletler çıkarlarına uygun mütalaa ettiği zamanda, Yunanistan ve Türkiye'ye bu hükümetlerin talebi üzerine ve kendisinin tayin edeceği kayıt ve şartlarla yardımda bulunabilecekti.r"[3]

---

[3] M. Emin Değer, Oltadaki Balık Türkiye, Ek-1: "Yunanistan ve Türkiye'ye Yardım Sağlamak İçin Kanun," s.349.

Salt bu tek madde bile, "yardım" denilerek, nasıl bir tuzağa düşürüldüğümüzün kanıtı değil midir? 'Yardım' için, Türk hükümeti her keresinde, "Bana yardım et, ihtiyacım var" diyecek. Halkın o engin bilincine yerleşen deyişle, 'el açacak!'

İhtilal oyunu içinde usta işi oyun!

ABD ikinci Dünya Savaşı sonrası, bizim gibi korumaya aldığı ülkeleri kendi ilkelerinden soyutlama politikasını bilinçle uygulamış olup, ulusal iradeleri baskı altında tutmaktadır. Önce o ülkelerin askerlerini eğitmiş, onlara ülke yönetimini üstlenecek politik yetenek kazandırmıştır. Bir ABD belgesi bunu şöyle anlatır:

"Birleşik Devletler'deki ve yabancı ülkelerdeki askeri okullarımızda ve eğitim merkezlerimizde seçme subaylar ve önemli mevkilerde bulunacak uzmanları eğitmemiz askeri yardım yatırımlarımızdan sağlanan faydaların her halde en önemlisidir. Bu öğrenciler dönüşlerinde eğitici olmak üzere kendi ülkeleri tarafından özel olarak seçilmişlerdir. Bunlar gerekli bilgilerle teçhiz edilmişlerdir. Bu bilgileri kendi bilgilerine aktaracak olan geleceğin liderleridirler. Amerikalıların ne yapmak istediklerini ve nasıl düşündüklerini gayet iyi bilen kimselerin, liderlik mevkilerinde bulunmalarının ne kadar önemli olduğunu belirtmeye ayrıca gerek duymuyorum. Böyle kimselerden dostlar edinmenin değeri ölçülemeyecek kadar fazladır." [4]

1968 yılında, MSB Hukuk Müşavirliği görevim gereği bağlı bulunduğum MSB Müsteşarı Org. Faruk Gürler bana şunları söylemişti: "Dikkatli olacaksın, toplantılar beş kişiden fazla olmamalı üç kişi idealdir. Üç kişiden biri görevli olabilir. El yazısı kullanılmayacak, kendi daktilonla bu konularda hiçbir şey yazmayacaksın.."

Bu ilişkiden de yüreklenerek, "Paşam," demiştim, "ülkemin içinde bulunduğu koşullar karşısında tepkisiz duramıyorum. Ayrıca Atatürk'ün Cumhuriyetin ve bağımsızlığımızın korunması emrini de düşündükçe, çözüm aramaya başladım, ama ben genç bir subayım, yanılabilirim, doğru mu yaptım yanlış mı yapıyorum, beni lütfen uyarın."

Yüzüme baktı ve içtenlik dolu bir sesle "***Yanlış yapmıyorsun, doğru yoldasın***,"diye yanıtladı. "Ohh!" dediğimi anımsıyorum, rahatlamıştım. Org. Gürler, Kara Kuvvetleri subaylarının bağlandığı

---

[4] Harry Magdoff, Emperyalizm Çağı, s.155

bir komutandı. Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Muhsin Batur da havacıların güvenini kazanmıştı. Silahlı Kuvvetler, 27 Mayıs'a bağlı olanlar ve "Bu anayasayla ülke yönetilmez" diyenler diye iki kampa ayrılmış; gençlerin vuruşmalarının ülkede yarattığı kargaşayı önlemek ve 27 Mayıs hareketinin eksik bıraktığı reformları tamamlamak düşüncesiyle örgütlenmişti.

En azından ben ve benim tanıdıklarımın davası bu idi. Komutanların zaman zaman verdiği görevler de, benim görüşlerimi doğruluyordu. Paşa'nın verdiği güvencenin beni kurtarmayacağını anladığımda iş işten geçmişti, ama bir uyarıyı neden değerlendirmediğimi hâlâ sorar dururum.

Beş kişilik grubumuz, 27 Mayısçılardan Tabii Senatör Ekrem Acuner, Milli Birlik Komitesi üyesi Numan Esin ve aynı zamanda CHP milletvekili olan Orhan Kabibay, CHP Milletvekili Fakih Ozfakih ve benden oluşuyordu. Ekrem Acuner, Faruk Gürler ile özel bir görüşme istedi. Haziran'ın sıcak bir gecesinde, evimde saat 10'da başlayan görüşme, saat ikiye dek sürdü. Paşa gittikten sonra, Ekrem Acuner öfkeliydi. "Adama bak yahu! Bana, 'Biz bu hareketi Süleyman Bey'e karşı mı yapacağız?' diye sordu!" diyerek, Paşa'ya güvenilemeyeceğini anlatmaya çalıştı.

İhtilâle bir adım kala

Bütçe yılbaşının "1 Mart" olması nedeniyle, harekât tarihi bütçenin kabulünden sonra saptanacaktı. Bütçe gününde kabul edilmişti. Mart ayının ilk haftası hareketli geçti. "*Hemen harekete geçelim!*" dayatması üzerine, harekât emrinin alınması için, 9 Mart, saat 18.30 da K.K. Komutanı Org. F. Gürler, H.K.K. Org. M. Batur ve D.K.K. Oramiral Kemal Kayacan'ın hazır olacağı bir toplantı çağrısı yapıldı. Kimi generallerin de katılımıyla, harekâtın o gece başlatılması için toplanıldı. O arada Hava Kuvvetleri'nin, Harekât Dairesi Başkanı tarafından alarma geçirildiğini öğrendik. Artık, generaller dışındaki kadro harekât emri bekliyordu.

9 Mart 1971 akşamı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda yapılan toplantı, bir karar almadan dağıldı. O gece 11.30 sıralarında, 28. Tümen'den bir subay, telefonla aradı ve "*Seni hemen görmem gerek*" diyerek evime geldi. Heyecanla "Bu gece Faruk Paşa'yı tutuklayacaklar. Çünkü (28.)Tümen komutanı bizleri topladı, '**Komünist ihtilal çıkacakmış**' dedi. Olağanüstü alarm verildi; bu haberi Paşa'ya iletin" dedi ve gitti.

Dördümüz buluştuk. Birliklerin bulunduğu yörelere gittik. Nöbet yerlerinde ikişer asker bulunduğunu gördük. Bu alarm belli ki, bize karşı verilmişti. Emir subayı, Gürler Paşa ile ilişkimi biliyordu. Saat 01.35'de Emir Subayı'nı uyarıp, alarm olayını Paşa'ya bildirerek uyarmasını söyledik. Subay, Paşa'ya durumu telefonda anlattı. Paşa ona, *"Hiç merak etmeyin alarmı ben verdim. Haydi sen de, oradakiler de gidip uyuyun"* demişti.

Oyuna geldiğimizi o anda anladım. Hele Paşanın bunları gülerek söylediğini işittiğimde, dünyam başıma yıkılmış gibiydi. Liderimiz ortak hareketimizi durduracak önlemleri almıştı. Önceden söylenenleri çözümlemeyi düşünseydik, o anın şaşkınlığına düşmezdik. Biz, komutanların bizleri, ne anlamda olursa olsun, böyle kötü bir deneyden geçireceğini düşünemeyecek kadar onlara güveniyorduk.

Oysa ihtilal oyunundan bir yıl önce bize "Nasıl bir sistem kurulacak? Düşüncelerinizi bir taslak hazırlayarak bildirin" denilmişti. Devrim Anayasası Taslağı adını koyduğumuz belgeyi hazırlamıştık. Faruk Paşa, bu taslağı okuyunca, sakin bir sesle şöyle demişti: "Söyledikleri kadar solda değilmişsiniz!"

Biz, 'Dickson Raporu'nun hedeflerinden birinin kapsamında tasfiye edilmek üzere gözetlenmiş, amaçlarımızı kendi elimizle onlara iletmiş ve yönlendirilmiş oluyorduk. Demek ki, örgütlenmemiz, çalışmalarımız onların denetimi altındaymış. Uğur Mumcu'nun Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan "Devrim Tarihi Okutuluyor mu?" başlıklı ve aslında Kemalizm'i savunan yazısında, 'komünist devrimi savunduğu' savıyla 12 Mart Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanması, çarpıcı bir örnek olacaktı.

'Dickson Raporu' uygulamaya konulmuş ve bir ihtilal(!) oyununa getirilmiştik.[5] Suçumuz, Türk devriminin bize emanet ettiği Cumhuriyeti ve bağımsızlığı korumak olmalıydı. Bunun Amerika'nın

---

[5]Dickson Raporu, 1965'de ABD Ankara Büyükelçiliğinde Savunma Ataşesi **Alb. Ronald D. Dickson**'un soyadıyla anılan ve bir Türk tarafından hazırlanmış belgedir. 1965 seçimlerinde A.P'nin hükümet kurmayı üstlenmesini ardından verildiği anlaşılıyor. 29 Aralık 1965 tarihli bu rapor, 07 Temmuz 1966'da, Tabii Senatör **Haydar Tunçkanat** tarafından Cumhuriyet Senatosu'nda açıklanmıştır. 'Rapor' sonradan inkar edilmek istenmişse de olayların gelişimi ve ABD'li Albay'ın statüsü ve rapor olayından sonra görevden ayrılması yalanlanmanın doğru olmadığın göstermektedir. Raporun şu paragrafı, 12 Mart öncesi ve sonrası uygulamalarının bu rapor doğrultusunda gerçekleştirildiğini göstermektedir: *"Buna bağlı, bazı hükümet tedbirlerinin hazırlanmasına ve uygulamasına paralel olarak, rejime sadık olmayan subaylardan en tehlikelileri bir program dahilinde tasfiye edilmek üzere tespit edilmektedir. Şimdiye kadar olan değişikliklere karşı gösterilen reaksiyon, muhalefetin zayıflığının tezahürü olarak değerlendirilmektedir."*

sözlüğündeki adı 'komünizmle hemhal (içlidışlı)' olmaktır. Biz, ihtilal girişimcileri, Atatürk'ün yaşadığı dönemde birer delikanlıydık. Bağımsızlık onuru ve gururu içimize işlemişti. Bu sorunları bilinçle inceleme ve çözme eğilimimizin yanlış değerlendirileceğini, hele kendi emirleriyle girişimlerde bulunduğumuzu bilen komutanların oyununa getirilip, tasfiye edileceğimizi düşünmemiştik! Bu kararı kimler vermişti? Bu sorunun gerçek yanıtını sonraki yıllarda öğrenecektik. Bizi, Amerikan eğitimi görmüş, bir başka deyimle 'indoktrine' edilmiş olanlar oyuna getirmişti. Yani onların gerektiğinde, "Amerikalıların ne yapmak istediklerini ve nasıl düşündüklerini çok iyi bilen kimseler" tarafından oyuna getirildiklerini öğrendiğimizde iş işten geçmişti.

Çok geçmeden, yalnızca on yıl sonra oyuna gelmenin boyutunu ABD başkanının ağzından bir kez daha öğrenecektik. 12 Eylül darbe gecesi, bir opera gösterisini izlemekte olan Başkan Carter'ın, "Bizimkiler idareyi ele aldılar" haberi verilince, nasıl sevindiğini duyduğumuzda, Washington'un olayların neresinde olduğunu daha iyi anlayacaktık. ABD'nin 12 Mart öncesi ve sonrasındaki gelişmeleri içerden izlemesi, bize çok şey öğretmiştir. ABD, bizimki gibi ülkelerde, her hareketin, o ülkede çıkarlarına dokunacak her yapılanmanın içinde yer almaktaydı. 27 Mayıs'ta ABD vardır, 12 Mart ve 12 Eylül'de de vardır. Dünya egemenliği peşinde olan bir devlet yönetiminin böyle yapması da kendi "ahlak" anlayışına uymaktadır. Bu konuda belgeli çalışmalar bizi doğrular.

27 Mayıs öncesi, 12 Mart'la, 12 Eylül'de bu yöntem uygulanmıştı. Bu yöntemin CIA kokartlı olduğu açığa çıkmıştı. Sovyetlerin yıkımıyla, demokratik ideallerin öne çıkması, askerin devlet yönetimindeki etkinliğinin kırılması gerekiyordu. Ama Amerika için bu daha tehlikeli bir alan olacaktı. Demokrasiyi de kendi amaçları için kullanmalıydı. Bu kez oyunu 'açıklık' örtüsü altında uygulayacaktı. Bizim gibi ülkelerde demokrasinin geliştirilmesi(!) için ABD yardımı gerekiyordu.

Bu yeni yardımı anlatan bu kitabın her sayfası bize indirilmiş şamar gibidir. Rahmetli anam, biz uyurken uyanır, "Allah'a dua edenlerin yüzü suyu hürmetine aç kalmıyoruz." Der ve gece yarısı kalkar, ibadetini yapar, dokuma tezgâhında bez dokurdu.

Bugün de uyumayanlar var ve onlar bizim nasıl bir tuzağa düşürüldüğümüzün resmini çekmiş, dersem, resim değil, ama öyle bir

·çalışma ki fazla zorlamaya gerek kalmadan, canlı bir fotoğrafa bakar gibi gerçeği görebiliyorsunuz

İşte Yıldırım uyumamış ve bize gerçeği göstermek için çalışmış. Bu kitabı okumak, içine düştüğümüz tuzağı görmemizi sağlayacak. Belki o zaman kendimizi sorgulamaya başlayabiliriz. Azıcık ulusal onurumuz kalmışsa ve gerçekleri okumayı biliyorsak; ders almayı biliyorsak.

Oltanın ucundan kurtaramadığımız balığın, bu kez bir ağda çırpınışını seyrettirmek isteyenlere ders vermenin gününü geciktirmemeliyiz. *

M. Emin Değer

Ankara: 3 Ekim 2002 Cuma

* O günlerde bizler 18-21 yaşlarında öğrencilerdik. Oyun perdesinin önüne sürülmüştük ve senaryonun tümünü görmemiz olanaksızdı, perdenin arkasını bilemiyorduk. İhtilal oyunlarının ayrıntısı tarihin karanlığına ve spekülasyonlara bırakılamazdı. Perdeyi araladığı ve içinde yaşamış olduğu olayları bizimle paylaştığı için, MSB eski Hukuk Müşaviri, Emekli Hakim Albay M. Emin Değer'e teşekkürler. Yazının tarihi çok gerilerde kaldı. Üç yıl önce tamamlanan ve 2002 yaz aylarında - genel seçimlerden önce- yayınlanmak üzere hazırlanan bu kitap çeşitli yayıncıların bilerek ya da bilmeyerek oyalamasıyla iki yıl gecikti. Ne ki ne yapılırsa yapılsın, hangi engeller kurulursa kurulsun, gerçeklerin gün ışığına çıkması kaçınılmazdır. (M. Yıldırım)

şifre çözücü: "project democracy"

Açık ve özel bir mekanizma

"Amerika Birleşik Devletleri'nin dış ülkelerdeki açık eylemleri, örtülü (gizli) operasyonlarla desteklenmelidir." Truman National Security Directive (NSD 10/2)

2000 yılında, Türkiye'ye konuk olarak gelen Çek Devlet Başkanı Vaclav Havel'in, "Bu küreselleşme işi iyi olmadı, bir yerlerde hata yaptım; ekonomistleri dinledim" anlamına gelen sözleri üstünde duran olmadı. Vaclav Havel, Türkiye'de yaşayanların bu işin ayırdında olmamasından emin olsa gerek, eksik bilgilendirme yapıyordu. Oysa Aralık 1989'da, Vaclav Havel başkanlık koltuğuna yeni oturduğunda ülkesi, Slovakya ve Çek Cumhuriyeti olarak ikiye bölünmemişti. Havel, karşısında oturmakta olan Amerikan örgütü yöneticilerinden acil bir istekte bulunmuştu:

"Tavsiyelere ihtiyacımız var, burada, şimdi ve acilen... Hükümetinizden değil, seçim yasaları işini bilen profesyonellerden tavsiyelere ihtiyacımız var. Pazartesi'ye dek Prag'a birini getirebilirseniz, şahane olacak."[6]

Demokrasi ve özgürlük kahramanı olarak tanınan Vaclav Havel sanki yabancı bir devletin yerel valisi gibi merkezden istekte bulunuyor gibiydi. Bu derin bilirliğin altındaki eski yıllar operasyonunun izlerini daha sonra göreceğiz.

Amerikalı NED (National Endowment for Democracy) operatörlerinin anayasa ve seçim yasaları hazırlanmasından sonra yapılan ilk seçimlerin ardından Havel'in ülkesi ikiye bölündü. Zamanın NED Başkanı Carl Gershman, ABD Açık Diplomasi Danışma Komisyonu'nun Ocak 1990 toplantısında, bu bölünmeye koydukları katkıyı "*Çekoslovakya seçim sürecine derinden katıldık..*" diyerek açıklamaktan kaçınmadı.[7]

Vaclav Havel, Anıtkabir ziyareti sırasında "*Şeref duydum*" demişti. Göreve gelir gelmez, yabancı bir devletin örgütünden uzmanlar getirmelerini isterken ve seçim süreci aynı yabancılarca 'derinden' etkilenip

---

[6] NDI Aproach To Democratic Developement *ndi.org* 2000

[7] Sean Gervasi, "A Full Court Press: The Destabilization of the Soviet Union" CAQ, No:35 (Fall 1990), s.26

ülkesi ikiye bölünürken de, 'şeref duymuş' ve varılan sonucu, "şahane" olarak nitelemiş miydi? Havel, yakınmakta olduğu sıkıntıların nedenini, Anıtkabirin aslanlı yolunda yürürken ve bağımsızlık onurunu simgeleyen rölyefleri izlerken, yeniden düşünmüş müydü? Yoksa "şeref duyma" sözleri, konukluk inceliğiyle mi çıkmıştı ağzından?

Bunları bilemeyiz, ama 1989'daki isteğine bakılırsa, 'project democracy' ile onun iktidara gelişi arasındaki ilişkiyi çok iyi kavradığı kesin. Bu ilişki, 1991 yılında Vaclav Havel'in Kongre üyesi Dante Fascell'in elinden "National Endowment for Democracy -1991 Demokrasi Ödülü" almasıyla taçlanmıştı. Bölünmüş bir ülkenin bir parçasının devlet başkanı olan Vaclav Havel'e verilen bu ödülün gerekçesindeki kısa açıklama daha da "şeref" vericiydi:

"Havel, 1989'da Orta Avrupa'yı değiştiren demokratik devrimin asıl entelektüeli ve siyasi lideriydi."[8]

Açık ve özel mekanizma

Amerika'dan işleme konulan "demokrasi projesi" operasyonunun dibindeki düşünce şudur: Başka ülkelerin içişlerine, siyasal ortamına, Amerika Birleşik Devletleri'nin resmi organlarınca, örneğin merkezi haber alma örgütü CIA ile doğrudan karışılması sakıncalıdır. "Antikomünizm" ve "hürriyet-demokrasi cephesi" adı altında, hem ABD içinde, hem de dış ülkelerde, yönlendirme, örgütleme, dolaylı yönetme, kamplara bölme ve çatıştırma uygulamaları için dünyaya yayılan örgütlerin etkinlikleri, ileri sürüldüğü oranda "hür" ve tüm dünyaya ilân edildiği oranda "temiz" olmadığından, işlerin karışması elbette kaçınılmazdı. Ayrıca bu işlerin parasal kaynaklarının altından CIA'in ve CIA ile ilişkili şirketler ile kirli işler bankerlerinin, ortaya çıkması işleri bozmaktaydı.

Örtülü operasyondan açık operasyona geçişin ilk ciddi adımları 1967'de atılmıştı. CIA'in dış ülkelerde çok-kültürlülüğü pekiştirmek için Amerikan üniversitelerinde yoğun bir çalışma başlatmasıyla birlikte kurulan CCF (Congress for Cultural Freedom / Kültürel Özgürlük Kongresi) örgütü, CIA'in oluşturduğu yayın ve konferans örtüsünü kullanarak dış ülkelerde bağlantılar ağı kurmaktaydı. Sözkonusu örtünün ana yapısı, CIA tarafından yönlendirilen, Amerikan akademik dünyasında para karşılığı yarı-gizli araştırmalar ve raporlarla kurulmaktaydı.

---

[8] 1998'in öteki ödülünü de, "contra" ve "project democracy" operasyonu sonunda Nikaragua devlet başkanlığına getirilen Violeta Chamorro aldı. NED Annual Report 1998, s.77.

Bu durum, ABD üniversitelerinde rahatsızlığa yol açınca, 1967'de soruşturma başlatıldı.[9] Soruşturmanın sonunda, bu gibi politik amaçlı operasyonlarda CIA bağlantısının işleri zorlaştırdığı düşünüldü. Tüm dünyada yürütülecek operasyonun finansmanı için özel kuruluşların devreye sokulması programlandı. Aslında bu sözde özel kuruluşlar, 1947'lerden başlayarak Harvard, MIT ve Columbia üniversitelerinde çok özel projelerin para kaynağını oluşturmaktaydılar.

Ortalıkta görünenler, CIA elemanları ya da devletin memurları değil Ford Vakfı, Carnegie Vakfı ve Rockefeller Vakfı gibi, çok uluslu şirket örgütleriydi. İlk geçiş aşamasından sonra, 1980 başlarında yeni bir evreye girer. Yeni tür operasyona duyulan gereksinimin nedenleri şöyle özetlenebilir:

Gizli kapaklı yöntemle, ülkelerin iç dünyasını denetleme ve yönlendirme işlerinin, yarı gizli ve belirli kuruluşlarla ilişkili olarak, yürütülmesi, operasyonun etkisini sınırlandırır; işin içine kitlelerin katılması olanaksızlaşır. Yarı gizli ilişkilerin açığa çıkması, bağımsızlığına ve onuruna düşkün ilgili ülke halkının ABD aleyhine dönmesine yol açabilir. Eski yöntemlerle, gizli ilişkilerle bilgi toplamak, medyaya ve öteki kurumlara, partilere, sağcı-solcu örgütlere gizli yönlendiriciler, kışkırtıcılar yerleştirmek, hem riskli hem de pahalıdır.

ABD çıkarlarına, ikircimsiz hizmet edecek yabancı hükümetlerin iktidarda tutulmaları hem büyük bir parasal harcama gerektirmekte hem de halk kitlesinin desteğini alamayan bu yönetimleri siyaseten ayakta tutmak olanaksızlaşmaktadır. Ayrıca, ABD çıkarlarına ne denli bağlı olursa olsun, bir yabancı hükümete sonsuz güven duymak sakıncalıdır. Önünde sonunda bu yabancı hükümet, bir başka dünya gücünün kendisini destekleyeceği kanısına kapılabilir; ya da denge içinde çok yönlü bir siyaset güderek bağımsız davranma düşüncesine kapılabilir ve ABD'ye olan sadakatini unutabilirdi.

Bu nedenlerle, devlet merkezlerinin egemenlik araçları ellerinden alınıp, halk kitlelerinin merkeze olan güven ve bağlılıkları zayıflatılmalıydı. Ulusal yönetimler, kısa devre edilerek, dünya egemenlerinin NGO-Vakıf-Enstitü gibi örgütleri aracılığıyla, kitlelerle doğrudan ilişkiye geçmek, daha ekonomik ve daha kalıcı bir yöntemdir. Bu egemenler adına bir tür uzaktan yönetimdir. İlgili ülkenin örgütleri ve kurumları, bu

---

[9] Akademik dünyadaki CIA bağlantıları Rampart Magazine tarafından açıklanınca, Başkan Ford, 1967'de Nicholas Katzenbach (Ford Foundation eski yöneticisi), John Gardner (OSS eski elemanı, Carnegie eski başkanı, 1955-1965), Richard Helms (CIA Direktörü)'den oluşan bir komisyon oluşturdu.. Komisyon "***açık-özel bir mekanizma***" kurulmasını önerdi.

ilişkileri yerinden ve yerel yönetime destek olarak kabullenip, demokrasi oyununa katılabilirlerdi.

İşin ABD iç siyasetinde önemli bir boyutu da, harcanacak paranın yasal, en azından kitabına uygun, olmasıydı. İlgili ülke yönetimlerinin devrilmesine yönelik etkinlikler için gereken paranın sağlanmasında, ABD kongresinin onayı gerekmektedir. Ancak, 1970'lerde Temsilciler Meclisi'nden Otis Pike ve Senatör Frank Church başkanlığındaki komisyonların soruşturması sonucunda CIA'in içerde ve dışarda komplo gerçekleştirmesi kısıtlandığından operasyonlar için para ancak yasadışı yollardan elde edilebilmiştir.[10] Nikaragua 'Contra'ları işinde olduğu gibi, şeyhlere, zengin sultanlara, kara paracılara, Contra'ların ve CIA'in kokain trafiğini yönetmesine muhtaç kalınmıştır.[11]

Örtülü ilişkilerle dolap çevirmek, soğuk savaş döneminde, "komünizm tehdidi" gösterilerek, uluslararası yasallık içinde kabul edilebilirdi. Ne ki, 'Doğu Bloku'nun çözüleceği öngörüsü gerçekleştikçe, antikomünizm dürtüsü giderek zayıflayacak ve örtülü işlerin yasallığı da buna koşut olarak sorgulanacaktı. Oysa, ulus devletler, dünya egemenliğinin önündeki en büyük engeldi. Çünkü ulus devletler kendi topraklarının kullanımına ve iktisadi ortamına dışadan yapılacak girişimleri, dış siyasetlerinin doğrudan yönetilmesini engelleyebilirlerdi. Daha da kötüsü, yandaş yönetimlerin yerini her an daha bağımsızlıkçı yönetimler alabilirdi.

Ulusal egemenliklerinden ödün vermeye yanaşmayan bu tür devletlerin sınırlarının eleğe döndürülmesi işi, örtülü, kirli işlerle becerilemez ve ilgili ülke insanlarının onayı alınmadan gerçekleştirilemezdi. Bu nedenlerle, 'hür dünya' işlerinden, "insan haklan" ve "din hürriyeti" bekçiliğine evirilen operasyon ile ABD'nin uygun göreceği türden demokrasiler kurulmalıydı.

Demokrasi ihracını konu edinen bu incelemenin amacı, adı "project democracy" olarak Reagan tarafından konulan, 1980'lerin

---

[10] Dış ülkelerin içişlerine karışılması tümüyle yasaklanmadı ama suikastler yasaklandı. Başkan Gerald Ford Otis Pike raporunu sansürlediyse Philip Agee sızdırılan asıl raporu yayınladı. *P. Agee, On The Run, s.143.*

[11] Orta Amerika ve Karaibler'de CIA ajanlarından, Contra şeflerinden, devlet görevlilerinden oluşan şebekenin uyuşturucu kaçakçılığı belgelenmiş ve soruşturma raporlarıyla kanıtlanmıştır. (*Central Intelligence Agency, Allegations of Connections Between CIA and the Contras Trafficking to the United States, 96-0143-IG Volume II; CIA Müfettişi General Frederick Hitz Raporu'ndan Robert Parry, Consortium News, Oct.15, 1998; consortiumnews.com*) CIA ile ilişkili **Global Air** pilotları, giderken silah götürdüklerini, gelirken de kokain taşıdıklarını açıklamışlardır. *Joel Bainerman, The Crimes of A President, s.280.*

başından bu yana 92 ülkede uygulanan ve yeni-mandacılıların işbirliğiyle örülen WEB'de, yani 'örümcek ağı' içinde çırpınmakta olan Türkiye'de olan bitene az da olsa ışık tutmak; toplumsal-siyasal yaşamın yabancılar tarafından ele geçirilişini bir parça olsun sergilemektir.

Hemen belirtmeliyiz ki, söz konusu örümcek ağının ilmiklerinde, şu ya da bu niyetle yer almış olanlar bu ağı örenlerin kimliğinden de amaçlarının tümünden de bilgili olmayabilirler. "Sivil" etiketi takınan, "saydamlığı" olmazsa olmaz ilke olarak savunan örgütler, yabancı ilişkilerini, özellikle "hibe" adı altında aldıkları parasal desteği çevrelerine topladıkları kişilerden ve toplumdan saklamaktadırlar.

Bu tür destekler almak için uğraşanların, özellikle Türkiye-Kafkasya-Ortadoğu ve Türkiye-Kafkasya-Orta Asya'da "güvenlik" oluşturma ve "demokrasi" kurma örtüsü altında yeni koloniler elde etmek isteyen Batılı devletlerin ve kartellerin aracısı olan örgütlerle ve şirketlerle kurdukları ilişkilere dikkat çekmek gerekiyordu.

Dahası, gençleri bu ilişkiler üstüne bilgilendirmenin önemli bir görev olduğu düşüncesiyle hareket edilmiş ve günümüzde moda olan Amerikan usulü sözde akademik bir dille "sistematik" yazma yerine okurun kendi yorumunu yapmasına ve gerekli sonuçları çıkarmasına yardımcı olmak amaçlanmış ve medyatik eksik bilgilendirmenin yarattığı boşluğu doldurmak için olayların sergilenmesine özen gösterilmiştir.

Kesinlikle düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün kısıtlanması gibi bir yöntemden yana değiliz. Ancak toplumsal yaşamımızın yabancının hesabına düzenlenmesine ve toplumun gözünün boyanmasına karşı bir uyanış sağlamanın insanlık görevi olduğu da bir gerçektir.

Darbecilikten 'güdümlü demokrasi' ihracatına

"Avrupa'da yerleşik ve çoğu Birleşik Devletler tarafından parayla beslenen hükümet dışı örgütler (NGO'lar) de, doğrudan ya da dolaylı olarak, bu operasyonlarda yer alıyorlar." Ralph McGehee, CIA (e)

Bir zamanlar diktatörleri iktidara taşımak için her türlü kanlı ve örtülü operasyonu gerçekleştiren, her tür örgütlenmeyi "komünist örgütlenmesi" olarak niteleyen bir devletin yönetimi birdenbire demokrasinin gerçek sahibi oluverdi. Gerek kendi elemanlarını ve gerekse yandaş yönetimlerin elemanlarını Gestapo istihbaratçılarınca tasarlanmış eğitimlerden geçiren, işkence yöntemlerini öğreten aynı devlet birdenbire işkencenin düşmanı, insan haklarının yılmaz bekçisi, dünya dinlerinin ve kutsal inançların koruyucusu, eğitim özgürlüğünün biricik güdümleyicisi, kitle örgütlerinin -para kanalı oluşturmak dahil- her bakımdan kollayıcısı oluvermişti. Söz konusu devlet ve ortakları, hükümet darbelerine ortam hazırlayarak, kendi elleriyle yönetime getirmiş olduğu tiranları alaşağı etmek, ya da bağımsızlık ve bütünlük duygusunu yitirmemiş toplumların devletlerini Batı'nın her türden iktisadi-askeri girişimine açmak için "demokrasi projesi" üretiyor. [12]

Dönem, kan dökücü diktatörlerin, uzaktan kumandalı yönetim düzeni olarak simgeleşen 'Filipin Demokrasisi' yerine, Washington – Londra - Berlin - Paris - Amsterdam – Brüksel -Kopenhag merkezli bir operasyonla 'güdümlü sivil demokrasi' rejimlerinin yerli yerine oturtulması dönemiydi. Böylelikle egemenler, demokrasiye geçiş sürecini de, kendileri örgütleme olanağına kavuşuyorlardı. "Ben getirdim, ben götürürüm" gibi, ya da "iti öldürene sürütürler" gibi bir şey! Diktatörlerin açık egemenliği yerine, akılları liberal-enternasyonale yatmış siyasal partilerin ve ikna edilmiş seçkinlerin demokratik (!) egemenliğini pekiştirme yöntemiydi artık geçerli olan.

Onca karanlık işler çevirdikten sonra demokrasiye geçiş, resmi organlar aracılığıyla gerçekleştirilemezdi. Dikta rejimlerini kuranla-

---

[12] 1980'li yıllarda birden bire yeni bir sosyalist program ortaya atılmıştı Moskova'dan. Sosyalist devrimin güçleri o yıllara dek İşçi Sınıfı ve Köylüler , Ulusal Kurtuluş Hareketleri ve Barış Güçleri olarak sıralanırken, Kitle örgütleri, şimdiki adıyla NGO'lar da işin içine katılıvermişti. Bu, 'Project Democracy' etkinliğine en iyi örnekti belki de...

rın, diktatörlerden kurtulmak isteyenlerin koruyucusu ve destekçisi olmasının fazlaca inandırıcı yanı da olamazdı.

Hesap her ne denli, "demokratik" götürme idiyse de, huylu huyundan dedirtecek girişimler de eksik edilmiyor. Örneğin Peru'da seçimle gelmiş devlet başkanı, para piyasaları cambazı Soros'un da milyon dolar katkısıyla başlatılan iç karışıklıkların ardından geliştirilen ince bir komployla uzaklaştırıldı.

OPEC ülkelerinin toplantı ve karar merkezi sayılan Venezuela'nın seçimle ve büyük oy desteğiyle iktidara gelmiş olan yönetimini, Nisan 2002 ortalarında, ayaklandırılmış bir grubun yarattığı kargaşa ortamında 18 kişinin ölümünden hemen sonra, işadamları, sendika ağaları ve 100'er bin dolar aldıkları sonradan ortaya çıkan iki subay komutasındaki bir bölüm askerin de katıldığı, açık bir silahlı darbeyle devirmeye çalıştılar. Bu örneklere daha sonra değineceğiz. Şimdilik 'sivil' sıfatlı örgütlerin alınan paraları 'proje desteği' olarak niteledikleri işbirliğinin tarihsel öyküsünü özetleyelim.

Örtülüden yarı açık işleme geçiş ve WEB[13]

1967 Katzenbach Komisyonu'nun önerileriyle başlatılan, vakıf ya da enstitü örtüleri altına yerleştirilmiş, yeni operasyon, öncelikle sosyalist sistemin içerden çökertilmesinde denendi. İlgili ülkelerde Amerikan yanlısı örgütler oluşturmak amacıyla, daha açık ve daha güvenli bir yöntem geliştirildi.

İlk amaç, sosyalist düzenin yıkılmasının yanı sıra, yeniden kurulacak dünya düzeninde, öncellikle Doğu Avrupa'nın çözülmesini sağlama almak oldu. Ayrıca, blok dışı kalan ülkelerde bağımsız, başına buyruk yönetimlerin oluşmasını engellemek, kısacası güdümlü "demokrasiye geçişi" güvence altında tutmak amaçlandı. Yeni yöntemin yaşama geçirilmesiyle, üçüncü dünya ülkelerinin Doğu Avrupa ülkeleriyle bütünleşmelerinin, eşitliğe ve karşılıklı yarar ilkesine dayalı, bölgesel işbirliklerini geliştirmelerinin önüne geçilmeliydi.

Geçiş dönemi, Batı için olmadık seçenekler yaratabilme olasılığını içinde barındırdığından beklenmedik sonuçlara yol açabilirdi. Ülkeler, karşılıklı yarara dayalı yeni ilişkiler sonunda, dünya kaynaklarının, 'uluslararası denetim' adı altında, Batı kartellerinin ellerine geçmesinin önünü tıkayabilirlerdi. ABD ve Batı Avrupa işte buna dayanamazdı. Anti-komünist dönemde ele geçirdiği güderek yönetme yetisini bir anda yitirilebilirdi. Bu durumda, ABD ve Batı

---

[13] WEB. Örümcek ağı, İngilizce-Türkçe Redhouse Sözlüğü, 1998, s.1121

Avrupa, ipleri eline almalı, gelişmeleri yönlendirmeli ve yeni döneme uygun, görünürde devletten ve devletin açık-gizli kurumlarından bağımsız, bir parasal kaynak ve yönetim merkezi oluşturulmalıydı.

1983 sonlarında ABD Kongresi'nin onayıyla NED (National Endowment for Democracy), yani Ulusal Demokrasi Fonu kuruldu. CIA emeklisi Ralph Mcgehee, bu kuruluşun işlevini, deneyimli istihbaratçı söylemiyle şöyle yorumluyor:

"CIA'in ülkelerin karıştırılması operasyonlarda kullanılan birçok işlevinin NED'e transfer edilmesiyle, Demokrasi için Ulusal Fon'un kullanımına gidildi. CIA'in örtülü eylemlerine ek olarak, Uluslararası Kalkınma Ajansı (AID) ve Birleşik Devletler İstihbarat Ajansı (USIA) da, "demokrasi yayma" operasyonlarında yer almaktadırlar. Avrupa'da yerleşik ve çoğu Birleşik Devletler tarafından parayla beslenen hükümet - dışı örgütler (NGO'lar) de, doğrudan ya da dolaylı olarak, bu operasyonlarda yer alıyorlar. Bu tür örgütler ve ajanslar aşağı yukarı açıktaysalar da, CIA, hükümetleri destekleme ve yıkma gibi birincil rolünü elinde bulundurmaktadır."[14]

Para kaynağı, doğrudan ABD hazinesi, yani devlettir. NED ise paranın kasasıdır. Ayrıca vakıflar ile 'konsey' ya da 'enstitü' ve 'Merkez' adıyla örgütlenmiş olan seçkinler klüpleri, AID ve hatta Amerikan sendikaları, şirketler, işadamları para havuzuna katılmaktadırlar. Batı Avrupalı siyasi vakıflar ve dernekler de ortak bütçeye sonradan katıldılar. Amaçları gizlenemeyecek denli açıktır. Doğu Avrupa'yı, Afrika'yı, Asya'yı, Ortadoğu'yu, Okyanus devletlerini birlikte yeniden kolonileştirmek; doğal kaynakları çok uluslu şirketler aracılığıyla yağmalamak.

Yeni tür örgütlenme, 1980'lerde her ne denli COMECON ülkelerini hedef aldıysa da, ABD için önemli amaç, öncelikle Amerika kıtasında, ABD egemenliğine sıkıntı verecek bağımsız tavırlı devlet yönetimlerinin oluşumuna engel olmaktı.

Bu işleri, uzunca bir süre kendi yetiştirdikleri ve darbelerle iktidara getirdikleri diktatörlerle yürüttüler. 1970'lerin sonlarında dikta-

---

[14] Ralph McGehee, 25 yıl CIA'da çalıştı. Vietnam, Laos ve diğer Hindiçin ülkelerindeki CIA istasyonlarında görev yaptı. Emekli olduktan sonra, bu çalışmalarını "deadly deceit; my 25 years in the cia" kitabında yayınladı. McGehee, bir süre daha CIA ile ilgili veritabanı çalışmaları yaparak "internet" te ve disketlerde yayınladı. Ancak, güvenlik elemanlarının tacizinden kurtulamadı. Bu durumu bir dilekçeyle ABD Başkanlığı'na da bildirdi. McGehee, 2000 yılından sonra CIA ile ilgili yayını durdurdu. Yukarıdaki metin onun "*www.ciabase.org*"da yayınlanan son çalışmalarından, yayın durdurulmadan kısa bir süre önce alındı.

törler sıkıntıya düşmeye başlamıştı. Tüm oyunlara karşın, ülkelerde diktalardan, Amerika'ya bağlı demokrasilere geçiş sağlanamıyordu.

Bunun en tipik örneği Nikaragua'da yaşanmıştı. Orta Amerika'da ABD mihverinden uzak görünen, kötü bir örnek olmuştu Nikaragua. Diktatörlük yıkılmış ve halk demokrasisi kurulmuştu. İşte buna katlanılamazdı! CIA'in yanı sıra NED örgütleri de işe karıştı ve operasyon birkaç yılda tamamlandı. Çoğulcu demokrasi adı altında, ABD çıkarlarına uygun yeni bir düzen kurulması, yarı açık demokrasi operasyonunun ilk ve en önemli örneği oldu.

ABD Temsilciler Meclisi'nin 13 Temmuz 1993 birleşiminde, NED'e bütçesinin kısıtlanmaması için konuşan Mr. Gilman, yeni tür örgütlenmenin yararını, *"Bağımsız bir örgüt olarak NED, hükümetin (devletin) girme olanağını bulamayacağı yerlere ulaşabilir"* diye açıklıyor ve adam adama ilişkilerin önemini vurgulamaktan da geri kalmıyordu. Gilman, elinde tuttuğu 'The New York Times, July 13, 1993'de A. M. Rosenthal imzasıyla yayınlanan yazıyı temsilcilere sunuyordu.[15] M. Rosenthal yazısında, NED'in bütçesinde kısıtlama yapılırsa, bundan *"Amerika'nın zarar göreceğini"* belirttikten sonra, bu işin *'küresel'* boyutunu şu ilginç sözlerle açıklıyordu:

"Tehlike altındaki demokrat insanlardan mektuplar geliyor - askeri cunta yönetiminden acı çeken Burmalılardan, Kürtlerden, Karaibliler ve Afrikalılardan, Iraklı yazarlardan, Sırp demokratlarından, Litvanya eski başkanından, sürgündeki Çinliden. Hepsi de NED'in kendileri için ne demek olduğunu belirtmekte ve NED'in korunması için yalvarmaktalar."[16]

'*Küresel yalvarış*' diye nitelenen bu isteği karşılamak için devlet kurumlarının ve görevlilerinin giremedikleri yerlere girme olanağını sağlayan NED çevresinde oluşturulan örgütlerin çabalarıyla yabancı ülkelerde yapılandırılacak olan demokrasi(!) bağlantılarının, ABD resmi yönetiminden bağımsız görünmesi temel ilkeydi.

Bu ilişkinin insani ve parasal yanı, demokrasi ihraç edilecek bir ülkede siyasal eğilimlere uygun olarak, partiden partiye, demokrasiyi geliştirme(!) ilişkileri temelinde ve çoğunlukla NGO'dan 'sivil' olana, masum yardım, 'ortak proje desteği' ve 'çok kültürlülüğe deneyim katkısı' olarak biçimlenmeliydi Ayrıca ilgili ülkenin iş dünyasıyla kurulacak örgütlenmeler ve dolaylı dolaysız bireysel ilişkiler,

---

[15] *loc.gov/cgi-bin/query/D?r103:17: / temp/~r1034MaTdX::*

[16] *The New York Times column of July 13, 1993; loc.gov/cgi-bin/D?r103:17: ./temp/*

uluslararası ticaretin yoğunlaşmasına, ilgili ülkenin modern(!) işadamı örgütlenmesine de denk düşmeliydi.

Proje yaratıcısı büyük ülke, dış alım ve dışsatımını en katı kurallarla yönetip, kendi iktisadını koruyucu önlemleri çekincesiz uygularken, 'projenin' uygulanacağı ülkelerin merkezi denetim ve yönlendirme kurumları yok edilmeliydi.Böylece işin arkası kendiliğinden gelecek ve etnik kışkırtmaya elverişli bölgeler projecilerin ve onları yönlendiren yatırımcıların, para piyasası oyuncularının, petrol kartellerinin iktisadi egemenliğine açılacaktır.

Stiftung modeline uygun örgütler

"Resmiyet dışı" gibi görünmekle birlikte, siyasal amaçlı örgütlenmeyi sağlayacak model fazla aranmadı. Bu işi yıllardır yürüten Alman partileri, kendilerine bağlı vakıflar kurarak, kendileri için, siyasal aygıtlar oluşturmuşlardı. Vakıfların dış ülkelerde yürüttükleri etkinliklere biraz özenle bakan da, kültürel etkinlik görünümünde yürütülen işlere "beşinci kol" muamelesi yapan da yoktu. Üstelik Batı Almanya'da sayısız büro ve 3000 memuruyla çalışan CIA de, "hürriyet ve demokrasi" işlerinde Alman örgütlerini yakından tanıyordu.

NED tasarımını hazırlayanlardan Charles T. Manatt, 1983'te Cumhuriyetçi Parti komitesinin dergisinde Alman vakıf örgütlenmesinden yararlanma nedenini şu sözlerle açıklıyordu:

"Düşüncelerimiz ve önerilerimiz birçok insana yabancı gelmeyecektir. Aslında Federal Almanya Cumhuriyeti'nin vakıflaşmasını ve üçüncü dünya ülkelerindeki etkinliklerini modellerden biri olarak aldık. Ve bu bakımdan yalnız değiliz. En azından yarım düzüne ülke, son dönemde, politik partilere bağlı ve vakıf olarak finanse edilen bu kurumlaşmayı benimsemişlerdir."[17]

Manatt'ın sözleri yeterince açıktır. Amaç, o zamanlar Doğu Avrupa'da yer altı örgütlenmesiyle, üçüncü dünya ülkelerindeyse - şimdiki durumda tüm dünyadaki- yasal görünümlü örgütlenmeyle ipleri ele geçirmektir. Model olarak alınan yapılanmaysa, 'vakıf' adı altında yabancı ülkelere dalmayı başaran Alman "stiftung" örgütçülüğüdür. Modele karar verilince, gerisi çabuk geldi.

Öncelikle APF (American Political Foundation)'a, US-AID ve USIA ile şirket kasalarından 400 bin dolar verilerek bir "fizibilite"

---

[17] "A Republican Journal of Thought and Opinion: Commensense The Democracy Program and the National Endowment for Democracy," a publication of the Republican National Committee December 1983 edition, Volume 6, Number 1, pages 85-121.

hazırlatıldı. Arkasından yasa tasarısı hazırlandı ve 1983 sonlarında NED kuruldu.Hemen ardından NED'e bağlı çekirdek örgütler oluşturuldu: Yabancı ülke insanlarına ve partilerine ortadan ve sağdan yaklaşmak üzere ABD'nin Cumhuriyetçi Partisi tarafından IRI (*International Republican Institute*)[18] adında bir örgüt, soldan yaklaşmak üzere Amerikan Demokrat Partisi tarafından NDI (*National Democracy Institute*)[19] adında ikinci bir örgüt oluşturuldu. İş yaşamı ve ticaret erbabı ile ilişki kurmak üzere, Amerikan ticaret odasınca CIPE (Center for International Private Enterprise / Uluslararası Özel Girişimciler Merkezi) adı verilen üçüncü örgüt kuruldu.[20]

Yabancı ülkelerde, ulusal bağımsızlıkçı sendikal hareketleri zayıflatmak ve yeni tür bağımlı sendikalar kurmak ya da varolanları yönlendirmek üzere eski anti-komünist sendikacılığın merkezi AFL-CIO yeniden işbaşı yaptı. 1977'de devreye sokulmuş olan FTUI (Free Trade Union Institute) ile NED eşgüdüm içinde çalışmaya başladı.[21] 1995 yılında, AFL-CIO'nun dört kuruluşu kapatıldı. NED, AFL-CIO ve AID tarafından, ACILS (American center for International Labour Solidarity / Uluslararası İşçi Dayanışması Amerikan Merkezi) adında yeni bir merkez kuruldu. Bu merkez Amerikan devlet kurumlarıyla birlikte çalışmaya başladı.[22]

Bu dört çekirdek örgüte, 1980'li yıllarda Doğu Avrupa ülkelerinde, SSCB başkenti Moskova'da, her türlü seçim işinde, vakıf örgütlenmelerinde, etnik yapıya denk düşen özel ticaret odaları oluşturulmasında; siyasal eğitim, parti içi eğitim, seçmen yönlendirme eğitimi, anayasa yapımcılığı, yerel yönetimlerde özelleştirme ve NGO örgütlenmelerinde, genel seçim denetleme girişimlerinde rastlanıyor. Örgütlenme modeli Polonya'da gerçekleştirilen Dayanışma Sendikası operasyonunda kazanılan deneyimle geliştirildi.

1980'li yılların operasyonlarıyla güçlenen ve 1990'dan sonra Doğu Avrupa'dan Asya'ya ve Afrika'dan Ortadoğu'ya doğru genişleyen Amerika'ya bağlı demokrasiler kurma işinin merkezinde yeni özel birimler oluşturulmaya başlandı. 1994'de tüm bilgilerin topla-

---

[18] Uluslararası Cumhuriyetçi Enstitüsü

[19] Ulusal Demokrasi Enstitüsü

[20] *GAO/NSIAD-86-185 The nationalEndowment for Democacy, p.23-24*

[21] GAO a.g.r. p.22.

[22] AFL-CIO, NED operasyonlarını desteklemeyi sürdürmektedir. *"NED and The Empire's New Clothes" James Ciment and Immanuel Ness, caq, Spring Summer 1999 - 67. p.66* ; AFL, Doğu Avrupa ülkelerinde rejim değişikliklerinin hemen ardından özelleştirmeye karşı çıkan sendikalrın karşısında yeni sendikalar örgütlemeye girişti. George Soros bu girişimlere parasal destek sağladı. *"George Soros, Imperial Wizard" Heather Cottin, caq, Fall 2002, 74, p.3.*; Soros için bkz. Blm. "İstanbul'da İki Kere İki Gün"

narak değerlendirmek üzere kurulan IFDS (*The International Forum for Democratic Studies*)[23] dış ülkelerde tasarlanan 'project' başvurularının ve sonuçlarının da değerlendirildiği bir organ oldu.

Bu merkez, aynı zamanda, kendisine yakın yeni kişi ve kurumlar ilişkilemek üzere konferanslar düzenlemeye başladı. Yakın yıllardan verilecek iki örnek bu konferansların öneminin anlaşılmasına yardımcı olabilir.

1999'da Seul'de başlatılan 6 konferantan ikisi ötekilerden daha ilginçti. 13 Haziran 2000'de, IFDS ve 'Woodrow Wilson International Center for Scholars' tarafından düzenlenen özel yuvarlak masa toplantısının konusu daha da özeldi: "**İran'da demokratikleşme.**" [24]

IFDS'nin 22-23 Eylül 2000'de, Princeton Üniversitesi'nin 'Center for International Studies' in desteğiyle gerçekleştiren konferansın konusu, federalizmin ve adem-i merkeziyetçiliğin (otonomi) yararlarıydı. Bu konferansa, Nijerya, Hindistan, Meksika, Rusya, Güney Afrika, Endonezya ve Türkiye'den delegeler katıldı. Eski deyimle 'muhtariyet' konuşulduğuna göre, bu ülkelerde federasyonlaşma mı pişiriliyordu? Bu konferansta NED-FORUM' un konuk öğretim elemanı Doğu Ergil'in "**Türk demokrasisi ve Kürt sorunu**" tebliğini sunmasının işe bir başka boyut kattığına kuşku yok.[25/26]

NED-Forum'un bir 'Araştırma Konseyi' bulunuyor. 2000 yılına göre, konseyde bulunan kişiler listesinde verilmiştir. Bu listede birçok üniversiteden eleman yer alıyor. Ne ki, bunların en önemlisi, Amerikan Federal yönetimini dünyanın her köşesine, hiçbir hukuk kuralına dayanmadan ve uluslararası karara gerek görmeden, silahlı müdahaleye ortam yaratan 'medeniyetler arası çatışma' kuramının imza sahibi Harvard Üniversitesi'nden Samuel P. Huntington'dur. Huntington, Harvard Ünviersitesi Uluslararası İşler Merkezi'ni yönetirken, CIA elemanı olarak çalışmış, kendisine ödeme yapılmış ve gizlice yürütüğü danışmanlığı sırasında hazırladığı belgeler CIA'in denetiminden sonra yayımlanmıştır.[27]

Aynı konseyde, CIPE Türkiye Bürosu'nda '2. Direktör' olarak gösterilen ve Türk Demokrasi Vakfı kurucularından Ergun Özbudun

---

[23] Demokrasi İncelemeleri Uluslararası Forumu
[24] Journal of Democracy, October 2000.
[25] NED Annual Report 2000, The Visiting Fellows, s.68
[26] NED a.g.r, s. 64-66.
[27] Ami Chen Mills, C.I.A. Off Campus, s.32.

da yerini almaktaydı.[28] Prof. E. Özbudun aynı zamanda, NED'in yayın organı 'Journal of Democracy' dergisinin yayın kurulunda da yer alıyordu. NED'in Program Bölümü'nü Barbara Haig yönetiyor.[29] Bu bölümün 'Ortadoğu ve Kuzey Afrika Programı' asistanlığını, 1999'dan sonra T.C uyruklu Filiz Esen üstlenmiştir.

NED'in örgütleme ve şebekeleştirme yeteneğine tipik bir örnek verelim. 1999 yılında NED'in temel örgütü WMD (World Movement for Democracy) içinde kurulan NDRI (Network of Democracy Research Institute) operasyon ortaklarından yeni yöneticileri "workshop" adı altında yan yana getirip eğitmektedir.

24 Eylül 2004'de başlayıp bir hafta süren çalışmalara Gana, Mısır, Moğolistan, Rusya, Sırbistan, Karadağ, Güney Afrika ve Türkiye'den şebeke ortağı örgütlerin temsilcileri katıldı. Türkiye'den TESEV adına Ayşe Yırcalı'nın katıldığı eğitim işlerive şebekeleşme NED raporunda şu ilginç satırlarla yer alıyor:

"Katılımcılar Washington'un önde gelen ve etkili siyasal-araştırma kuruluşlarıyla buluştular. Bunların arasında American Enterprise Institute (AEI), the Brooking Institute, the Heritage Foundation, Georgetown Üniversitesi Center for Democracy, Third Sector (CDATS) ve United States Institute for Peace (USIP bulunmaktaydı."

Amerika'da tutucu ve büyük şirketlerin, devlet görevlilerinin yan yana gelme merkezleri olarak nitelenen bu örgütlerle buluşmanın katılımcılara ne gibi bir katkısı olduğunu yine NED'in yayınından aktaralım:

"Katılımcılar deneyimli konferans örgütleyiclerle, yayın yönetmenleriyle, yayıncılarla, vertabanı yöneticleriyle, web sitesi ustalarıyla,para toplama uzmanlarıyla, iletişimcilerleve medya ilişkileri uzmanlarıyla buluşmuş ve onlardan çok şey öğrenmişlerdir."

NDRI 'kalkınmakta' olan ülkelerden 52 örgütle birlikte çalışmaktadır. Bu çalışmaların salt düşünce geliştirme, teknik bilgi alışverişi olmadığını düşünmek iyimserlik olur. Bunun böyle olmadığını, asıl amacın 'gelişmekte' olan ülkelerin iç siyasetini doğrudan etkileyecek yöntemlerin öğretilmesi olduğunu Güney Afrika'dan katılan Annie Chikwanha'nın şu sözleri apaçık ortaya koymaktadır:

"Atölye çalışmasına geldim çünkü poltikacılarla konuşmanın ve onları angaje etmenin yeni yollarını öğrenmek istiyordum(..) Bu po-

[28] NED a.g.r, s.72-73

[29] ABD eski savunma bakanlarından Alexandre Haig' in eşi. Türkiye'de bazı DGM davalarına izleyici olarak katıldı.

litikacılarla konuşarak ve onları lobileştirerek siyasal kararları etkileme yeteneğini kazanacağımızı ummaktayım."

Bu tür bir etkilemenin ne gibi sonuçlar doğurduğunu ya da ülkelerin iç siyasetini ABD ve Batı Avrupa güdümüne nasıl soktuğunu kitabın ilerleyen bölümlerinde göreceğiz. Ancak sabırsız okuyucular şimdiden TOSA, ARI ve TESEV bölümlerine bakabilirler.

Ayrıca görülecektir ki, saf demokrasi işinin içinde iyi niyetli(!) şirketlerin yanı sıra para piyasası oyuncuları da yer almaktadır. NED raporlarına katkıda bulunanlar arasında, para piyasalarının ünlü oyuncusu George Soros'un kurdurttuğu 'Open Society Institute (Açık Toplum Enstitüsü)'ne, Lockheed Martin Corporation gibi, jet uçakları satımındaki yolsuzlukları, rüşvetçiliği mahkemelerde onaylanmış bir şirkete, Mart 2002'de İsrail'in Filistin'e saldırısından sonra, Amerika'daki Yahudilerin mitinginde onlarla birlikte olduğunu ilan eden Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz'e ve CSIS[30] (Center for Strategic and International Studies)'den Zeyno Baran'a, "2000 yılındaki cömert destekleri" nedeniyle teşekkür edilmektedir.

Ülkemizi temsil eden bu önemli kişilere kısa değinişten sonra, demokrasi ihracatının yasallaşma yılı olan 1982'ye dönebiliriz.[31]/[32]

Reagan'ın demokrasi çekirdeği ve CIA

ABD Başkanı Reagan'ın 1982'de yönetime gelir gelmez Başkan Reagan'a doğrudan bağlı bir çekirdek kadro oluşturuldu. Bu kadro eliyle biçimlendirilen yeni demokrasi modeli, iki temel düşünceye dayanıyordu: Ülke bağımsızlıkları için örgütlenen her siyasi hareket komünisttir (1) ve ülke bağımsızlığı için savaşan, silahlı olsun olmasın her oluşum teröristtir (2). Onlara göre bağımsızlık örgütleri ne-

---

[30] Stratejik ve Uluslararası İncelemeler Merkezi

[31] NED, a.g.r, s.85

[32] Türkiye'nin en üst düzey yetkililerinin CSIS ziyaretlerini ve konferanslarını örgütlediği bilinen Zeyno Baran, daha önce Dünya Bankası'nda Kemal Derviş'in yanında stajyer olarak çalışmaktaydı.CSIS'de önce Gürcistan, daha sonra Kafkasya-Türkiye Enerji Bölümu'nde uzun süre görev yaptıktan sonra, Ocak 2003'de Nixon Center 'da "International Security and Energy (Uluslararası Güvenlik ve Enerji)" bölümünün başına getirildi. Bu bölüm, genel olarak "bölgesel anlaşmazlıklar, İslami militanlar, ABD-Rusya ilişkileri, terörizme karşı savaş, örgütlü suç ve yolsuzluk, Kafkasya ve Hazar Bölgesinde ABD işbirliği konularında" özel olarak Türkiye iş çevresi(özel-resmi) ile ABD işbirliğini geliştirmek görevini üstlenmiştir. Zeyno Baran uzun yıllar Yunanistan'da yaşamıştır. 2001 yılında Türk-Yunan çalışma grubuna girmiştir. Standford Ekonomi'de eğitim gören Zeyno Baran," the compatibility of İslam and democracy (İslam ve Demokrası Uyumluluğu)" adlı çalışmasıyla 1996 yılında Firestone ödülünü almıştır.(csis.org); *Yılmaz Polat, Alo Washington, s. 42-3.; nixoncenter.org 1 Mart 2003*

rede olursa olsun terörist olmakla kalmaz, aynı zamanda kesinlikle KGB tarafından kurulmuştur.

Reagan'ın çevresine topladığı bu kadroya göre, diktayla yönetilen ülkelerde yapılan toplu kıyımlar, baskı ve zulümler, "terörizm" olarak adlandırılamaz. Çünkü bu dikta yönetimleri, komünizme karşı savaşmaktadırlar. Bu ilginç teoriye, ABD'deki kimi siyaset yazarlarınca **Reagan Demokrasisi** adı verildi. Oysa Reagan yaklaşımı, onların gösterdiği denli basit ve hafife alınacak türden değildi. Aslında, Reagan Demokrasisi yalnızca, sert anti-komünist mücadele döneminden 'Yeni Dünya Düzeni'ne geçiş evresiydi.

Asıl amaç, NATO-Varşova Paktı çekişmesinin, NATO lehine çözülmesi ve ardından oluşacak yeni devletlerarası düzeni, uydu siyasetçi ve uydu askerlerle ya da elemanları güderek, uzaktan yönlendirmek yerine, ülke halklarının da canı gönülden onayıyla yerinden ve doğrudan yönetmekti.

Uzun dönemli amaçlara yönelik etkinliklerin kalıcı olması için, yeni kuşakların bu işin önemli bir ayağı örgütlü akademisyenler tabanı oluşturmaktır. Zaten yıllardır, özellikle dünyanın doğusundan ve güneyinden Amerika'ya çekilen genç insanlara yaptırılan akademik çalışmalarda, onların kendi öz ülkelerinin etnik oluşumu, dinsel-mezhepsel bileşimi, iktisadi ve siyasal yapılanması ayrıntılarıyla işleniyordu.

Bu gençlerin bir bölümü, Amerika'da yerleşip öz ülkelerine yönelik grup çalışmalarını sürdürürken, geri kalanları da öz yurtlarındaki üniversitelerde genç kuşağın eğitimini üstleniyor ve onları kendilerine benzetiyorlardı. Avrupa'nın doğusundan Asya'da okyanus kıyılarına, Hindiçin'den Afrika'nın Atlas okyanusu kıyılarına, Orta Amerika'dan Antarktika'ya uzanan anakaralarda, bağlı bürolarla, vakıf – NGO - parti bağlarıyla, devlet yöneticileri ve ticaret-sanayi odaları ilişkileriyle, yayın dünyası dostluklarıyla yürütülen bu operasyona, 1982'de ABD Başkanı Ronald Reagan tarafından **project democracy** adı verildi.

James Petras, bu operasyonun arkasındaki gücün -Türkiye'de her nedense "sivil" olarak adlandırılan örgütlenmenin- bir başka boyutunu ortaya koyarken, 'neo-liberal' sınıfların uygulanmakta olan siyaset sonucu, toplumda kutuplaşma yarattığını; bu durumun toplumsal çatışmaları kışkırttığının anlaşıldığını, dipten taban örgütlenmesiyle birbiriyle zıtlaşacak olan sınıflar arasında bir tür tampon örgütlenme yarattıklarını belirtiyor ve ekliyor:

"Bu örgütler neo-liberal kaynaklara bağımlıdır ve sosyo-politik hareketlerle yerel önderler ve eylemci çevreleri ele geçirmek üzere rekabet etmektedir. Bu örgütler 1990'lara dek 'non-governmental' olarak adlandırılmakta ve sayıları binleri bulmakta ve dünya ölçeğinde dört milyar dolara yakın para almaktadırlar."[33]

Saf demokrasi işleri her zaman bilimsellikle sürmez. 2004 yılında NED'in Irak işlerine ayırdığı ve ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan aldığı resmi para 30 milyon dolardır.[34] Irak'ın etnik, mezhepsel parçalanışına bu dolarların katkısı kuşkusuz salt Irak içindeki örgütlenmeyle sınırlı olamaz. Irak'ta kan dökerek sürdürülen işgale demokratik(!) katkının elemanları arasında Türkleri de bulmak olanaklıdır. Sonraki bölümlerde bu katkının ünlülerindan bazılarını tanıyacağız.

Kuşkusuz para her şeyi çözmeye yetmez ve açıktan yapılanla da yetinilemez. Örtülü ya da yarı örtülü etkinlikler aynı anda sürdürülmekte, resmi ile 'sivil' görünümlü araçlar birlikte kullanılmaktadır.

Bu işler aynı zamanda yüksek beceri, örgütleme ve bilgi toplama deneyimi ister. İşte bu nedenle NED, IRI, NDI ve CIPE'nin yönetim kademelerinde, istihbarat kurumlarından ve CIA'dan emekli 'uzmanlar' ile ABD savunma ve dışişlerinden emekli üst düzey memurlar görev aldı. Bunlara kartellerde uzun yıllar görev yapanlar, Afganistan, Orta ve Güney Amerika ülkelerine yönelik operasyonları doğrudan yönetmiş ve Doğu Avrupa ile Sovyetler Birliği'nde ince işler kotarmış olan ünlüler de katıldı. ABD'nin ünlü yöneticilerinden CIA eski direktörü Colby, "project democracy" adı altında sürdürülen bu operasyonu özlü bir biçimde açık yüreklilikle ilan ediyordu: ***"CIA'nın örtülü olarak yaptıklarını açıktan yapıyoruz."***[35]

---

[33] James Petras, "Imperialism and NGO's in Latin America," *Monthly Review, Vol.49, no. 7, December 1997.*

[34] ABD'nin Irak'ın yeniden yapılanması adı altında ayırdığı bütçe 87 milyon dolardır. NED, 2004 bütçesinde Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dan 15 ülkenin örgütlerine 114 ayrı 'proje' için toplamın % 16'sı, 24 Afrika ülkesinden 154 projeye % 18, Güney Amerika ve Karaibler'den 11 ülkede 76 projeye % 14, Asya'dan 12 ülkedeki 115 projeye % 23, Orta ve Doğu Avrupa'dan 10 ülkedeki 67 projeye % 10 ve Avrasya'dan 11 ülkedeki 230 projeye % 19 oranında bağış yapmıştır.

[35] D. Ignatius, "Innocence Abroad : The New World of Spyless Coups (Dış ülkelerde Masumiyet: Casussuz Darbelerin Yeni Dünyası)," *The W.Post, Sept. 22 1991*

Yeltsin "Sukin sin!" dediğinde

"Bu zafere yaptığınız katkıyı bilmekte ve takdir etmekteyiz."Boris Yeltsin, 23 Ağustos 1991, Moskova.

Türkiye'de 19 Şubat 2001'de başlatılan ulusal iktisadi ortamın çökertilmesi işleminin sonucunda, bir dizi yasayla tarımsal üretimine darbe vurulurken, iyice yoksullaştırılan köylülere "*üreticiyi doğrudan destekleme*" adı altında dönüm başına onar milyon lira (8-9 $) ödenmesine karar verilmiş ve bu iş için Dünya Bankası'ndan 600 milyon $ alınmıştı.

Bir yıl sonra, Şubat 2002'de Dünya Bankası memurlarından **Lyn** Türkiye'ye geldi ve öncelikle T.C İçişleri Bakanlığı, TESEV ve Boğaziçi Üniversitesi ekiplerince gerçekleştirilen Türkiye'de rüşvet araştırması sonuçlarının açıklandığı toplantıya katıldı. T.C Devletinin memurlarının kaçta kaçının rüşvet aldığının açıklandığı bu toplantıyı Cumhurbaşkanı bir konuşmayla açmış ve rüşvetin kötü bir şey olduğunu söyledikten sonra "sivil toplum" örgütlerinin işlevlerinin ne denli önemli bir şey olduğunu belirtmişti.

Kendi devletinin memurlarını yabancıların parasıyla yapılan bir kamuoyu araştırması sonuçlarına dayanarak rüşvetçilikle suçlayacak denli şeffaflık dünya tarihinde, ilkel ya da gelişmiş devletlerde rastlanır bir durum değildir. Türkiye memurlarının ahlakının düzeyini belirlemeye çalışanlar, yerli ya da yabancı, çok uluslu şirketlerin rüşvet vererek kararları kendi lehlerine çevirmek için ahlaksızlığın tetikleyicisi olduklarını görmezden geliyordu. Her nedense rüşvet ve yolsuzluk araştırması hep devlet kurumlarına yönelikti. Kısacası Türkiye Cumhuriyeti'nde ahlaksızlık derecesini de saptayan bu toplantının ardından Mr. Lyn, Antalya'ya gitti.

Lyn, Amerikan parasıyla Türklerin yolsuzluklarının araştırılmasından o denli etkilenmiş olmalıydı ki, T.C devletinin çiftçilere dönüm başına 8-9 dolar verip vermediğini denetlemek üzere, devletin ve ilgili kurumların defterlerini gözden geçirdi. Gerçi, tarihte alacaklarını ödettirmek üzere büro açan "Düyun-u Umumiye" komisyon-

ları kurulmuştu ama, devletin defterlerinin doğrudan ve açıktan denetlenmesi ilk olmalıydı.

İş bununla da kalmadı. Lyn, durumu bir kez de, yerinde görmek üzere köylere gitti. Bir köye değeri 150 doları geçmeyen faks makinası hediye etti. Köylüler onu alkışladı. Artık köylüler, devletten bir yakınmaları olursa, örneğin paraları gecikiyorsa, Dünya Bankası'na faks çekebilirlerdi. Köyüne bir faks makinası alamayan devletin ve köylülerin yapacağı fazla bir şey de yoktu. "Bu işlerin 'project democracy' ile bir ilişkisi olamaz" demeden önce, Moskova'da bir "sivil" örgüte hediye edilen faks makinasının dünya siyaset tarihine geçecek katkısını anımsamak gerekiyor.

Fakslı devrim ve CIA emeklisinin glasnos saptaması

1999'da, İstanbul'da düzenlenen AGİT toplantısında, William Jefferson Clinton, Yeltsin'e döndü ve "*Başkan Yeltsin, siz Moskova'da tankın üstündeyken hapse girseydiniz sizin özgürlüğünüz için de ayağa kalkardık*" dedi. ABD başkanı Yeltsin'e iktidara gelmesinde kendi paylarının bulunduğunu anımsatıyordu. Hem de tüm dünyaya canlı yayımlanan bir ortamda. Ortalık gerilmişti. Birden ayağa kalkan Yeltsin, önündeki belgelerini hışımla çantasına tıkıştırırken, yüksek sesle "**Sukin sin**!" diye söylendi kapıyı çarparak, çıkıp gitti.[36] Daha sonra, onun ağzından, çıkan bu sözün, karşısındakinin annesine yakıştırılan kötü bir mesleği çağrıştıran "O.. çocuğu" gibi özgün bir sövgü olduğu yazıldı.[37]

William Jefferson Clinton, Yeltsin'e, "Project Democracy"nin 1980'li yıllardaki Moskova ayağını anımsatıyordu.[38] Gorbaçov'un sonradan kendisine ABD'de ödül aldıracak olan glasnos operasyonundan sonra zaten can çekişmekte olan sosyalizmin sonu gelmişti. KGB ve ordunun yönettiği bir darbe girişiminden çok, tek perdelik oyuna benzer bir girişim başlamıştı ki, 19 Ağustos 1991'de Moskova'dan gönderilen ve ABD Başkanı'na verilmesi istenen acil faks iletisindeki satırlar durumu özetliyordu:

"Mr. Bush bu ülkede olanlarla ilgili bir açıklama yaptı mı? Yaptıysa, tüm iletişim araçlarını kullanarak, bu açıklamayı ülke (Rusya) halkına duyurun. Rus hükümetinin halka seslenebileceği bir yol bulunmaktadır. Radyo istasyonlarının tümü denetim altındadır.

---

[36] "Yeltsin çarpıldı" *Milliyet, 19-11-1999*

[37] "Sukin sin" *Hürriyet, 19 Kasım 1999.*

[38] D. Ignatius, a.g.y.

Ekte (Boris Yeltsin'in) orduya yapılan bildirimi bulunmaktadır.

Bunu USIA'ya iletin. Tüm ülkeye yayınlayın. Belki 'Voice of America'(ile)! Bunu yapın! Acil olarak!"[39]

İstanbul'daki AGİT toplantısına katılanlan devlet başkanları arasında, Clinton'un Yeltsin'e ne demek istediğini iyi bilenler olabilirdi. Ama, bu sözlerin anlamını en derinden duyumsayan kuşkusuz Boris Yeltsin'in kendisi olmuştur. Yeltsin, biraz diklenseydi; Clinton cebinden ikinci bir faks iletisi daha çıkarabilir ve yüksek sesle okuyabilirdi. NED'in mimarı Allen Weinstein'a gönderilmiş olan bu faks iletisinde, serbest ve demokratik seçim yapılmaksızın bir oldu bittiyle iktidara gelen Yeltsin'in, kendisine iktidar yolunu açanlara teşekkürü yer alıyordu:

"Allen Weinstein
President, Center for Democracy
Washington DC, U.S.A

Demokrasi güçlerinin zaferi ve 19 Ağustos 1991 darbesini başarısızlığıyla bağlantılı olarak göndermiş olduğunuz içten kutlamanız için size teşekkür ederim. Bu zafere yaptığınız katkıyı bilmekte ve takdir etmekteyiz.

B. Yeltsin 23 Ağustos 1991, Moskova"[40]

Gorbaçov'a karşı yapıldığı ileri sürülen darbenin ilk gününde 'ABD'ye ne yapılması gerektiğini bildiren faks gönderilmiş ve bu iletiyi alan Prof. Allen Weinstein, ABD Başkanı'nı harekete geçirmişti. Faks iletisinin bildik bir kişiye gönderilmesi elbette gereklidir. Weinstein, yıllar önce Moskova'da 'Helsinki Nihai Senedi' ışığında, "Vatandaşlar Komiteleri"nin kurulmasına öncülük etmişti. Yeltsin'in ardındaki örgütlü güç, işte bu komitelerdi. On binlerce insan bir anda, hem de KGB' ye ve Kızıl Ordu'ya karşın meydanlara dökülüvermiş ve Boris Yeltsin de tankın üstüne çıkıvermişti.

Clinton'un derin demokrasi yumuşaklığını yansıtan sözlerine, Boris Yeltsin'in söverek karşılık vermesinin başkaca bir özel nedeni var mıydı bilemiyoruz ama Yeltsin'in teşekkürlerini alan ve Mosko-

---

[39] David Ignatius," Innocence Abroad: The New World of Spyless Coups (Dışarda masumiyet. Casussuz darbelerin yeni dünyası)" *The Washi.ngton Post, Sunday, September 22, 1991; Page C01.*

[40] Sean Gervasi, "Western Intervention in the U.S.S.R." *caib, Number 39 (Winter 1991-1992), s.4*

va'da örümcek ağı kurulmasında büyük emeği geçen Allen Weinstein'ı ve onunla ilişkili kişileri biraz daha yakından tanımak gerekiyor. Sonraki sayfalarda ya da eklerde kimlikleri sergilenecek bazı örgütlerin kısaltılmış adlarına şimdilik fazlaca takılmadan okumakta yarar.

Allen Weinstein, Boston Üniversitesi Smith College ve Georgetown Üniversitesi'nde tarih profesörlüğü yaptı. 1981- 1983 arasında CSIS yayın organı "Washington Quarterly"nin direktörü ve aynı zamanda American Political Foundation (APF) yönetim kurulu üyesiydi. APF, US-AID'den aldığı 300.000 USD karşılığında NED'in ve Center for Democracy (CfD / Demokrasi Merkezi, NED'e bağlıdır)'nin tasarımlarını gerçekleştirdi. Weinstein, 1983-1984 arasında NED'in başkanlığını yaptı.

APF'de Weinstein'ın üç yardımcısı, Charles T. Manatt, William Brock ve Frank Fahrenkopf da, NED'in yönetim kurulunda görevlendirildiler. APF yöneticilerinden FTU (Hür Sendikalar) Başkanı Lane Kirkland ve FTUI (Hür Sendika Enstitüsü) murahhası Eugenie de NED yönetiminde yer aldılar. Hür Sendika Enstitüsü, NED'in çekirdek finansörleri arasında bulunmaktadır.

Weinstein, yarı özel ama, devletten finanse edilen USIP (U.S. Institute of Peace / Birleşik devletler Barış Enstitüsü) yönetim kurulu üyeliğinin yanı sıra daha birçok örgütte yöneticilik üstlenmişti. Oscar Arias Foundation of North America'da direktördü.1950'de kurulmuş olan anti-komünist soğuk savaş grubu CDM (Coalition for a Democratic Majority / Demokratik Çoğunluk Koalisyonu)'de yönetim kurulu üyesi; Nikaragua Contra lideri Arturo Cruz'u finanse eden grupta yer alan NSI (National Strategy Information / Milli Strateji Enfermasyon)'da direktör; CIA ve CSIS (Georgetown Üniversitesi) ile ilişkili Washington Quarterly dergisinin 1981-1983 dönemi murahhas yöneticisiydi.

Weinstein, Orta ve Güney Amerika ülkelerinde, Filipinler'de demokrasi operasyonuna yönetici olarak katılmıştı. Ne ki, adını en çok duyurduğu operasyon, daha 1980'lerde Helsinki İnsan Hakları Sözleşmesi'nin uygulanma aşamasında, Sovyet muhaliflerinin yer aldığı Helsinki Vatandaşlar Komitesi (Helsinki Accords on Human Rights)'ni örgütlemesiydi. Weinstein, Sovyet karşıtlarıyla ilişki kurabilecek konferanslar düzenledi, karşıtların ABD'ye gelmelerini kolaylaştırırken, muhalefette yer almayanların girişlerinin engellenmesini sağladı.

1980'lerin ortalarında işe 10.000-110.000 dolar arasında değişen hibelerle işe başladılar. Amerikalılara göre küçük, Sovyet yurttaşlarına göre olağanüstü büyük paralarla basılan yayınlar, video bantları, içerden ve dışardan Rusya'ya yönelik eylemler gerçekleştirildi. O günlerde örgütlenen kadrolar, daha sonraları Doğu Avrupa'da 1989 protesto eylemlerini örgütleyip yönettiler.

1990'a gelindiğinde kapılar ardına dek açılmış ve **FTUI** bağımsız sendikalar örgütlemeye başlamıştı. Liderler yetiştirildi, yeni kurulan sendikalara bilgisayarlar, faks makinaları bağışlandı. ABD'li uzmanlarca örgütlenen Bağımsız Maden ve Metal İşçileri Sendikası'nın üye sayısı 2,2 milyonu buldu. Bu işçiler greve giderek radikal reformlar istemeye başladı. Freedom Channel (Özgürlük Kanalı) televizyonu ve radyosu yayına geçti. Yeni yeni kurulacak olan medyayı yönetecek elemanlar yetiştirildi. Globe Independent Press Syndicat (Küre Bağımsız Basın Sendikası) tüm Rusya haber kaynaklarını dünyaya bağlayacak olan "Özgürlük Bağlantısı Bilgisayar Şebekesi"ni kurdu. Sovyetler Birliğinde kişiler, kurumlar ve örgütler veri bankalarına kaydedildi.

Bu arada NDI ve IRI de boş durmadı. Anglo-Amerikan liberalizminin ideolojisini yayacak örgütlenmeler oluşturmaya başladılar. Anglo-Amerikan liberalizmine tapan, ülkesinin tüm kaynaklarını ABD'ye ve A.B'ne açacak olan "sivil" örgütler yaratıldı. İş o kerteye vardırıldı ki, 1993 seçimlerinde NED'e bağlı elemanlar ve onların yetiştirdiği Rus işbirlikçileri, liberallerin kazanması için seçim çalışmalarını doğrudan ve birlikte yönettiler. NED, bu işler için devletin resmi propaganda aygıtı USIA kaynaklarından 1990-94 arasında 8,8 milyon dolar harcadı.

İnsan Hakları örgütçülerine, "sivil" eğitim işlerine, medya projelerine 64 ayrı paket olarak 10-100 bin dolar ödendi. Amerikan İşadamları örgütü CIPE, devlet ve "sivil" kuruluşlara 572.000 dolar verdi. [41] 1990-1994 arasında resmi GAO raporlarına yansıyan bilgiye göre; Demokratik Çoğulculuk Girişimi, Eurasia Foundation, Karşılıklı Eğitim adlı örgütler 57,214 milyon dolar, ABD Savunma Bakanlığı IMET (International Military Education and Training / Uluslararası Askeri Eğitim ve Yetiştirme) örgütü 1,095 milyon dolar kullandı. USIA / NED kaynaklarından, NDI kanalıyla 535 bin dolar, IRI kanalıyla 537 bin dolar, FTUI kanalıyla 5,298 milyon dolar, te-

---

[41] GAO / NSIAD-96-40 Promoting DemocracyProgress Report on U.S. Democratic Development Assistance to Russia, p.

kil ödemeler için 2,465 milyon dolar ve toplam 67,224 milyon dolar harcandı.[42]

Bu arada dünya metal borsasını ellerinde tutan kirli tüccarlar ve para piyasaları vur-kaç operatörü George Soros da Rusya'ya dalmıştı. Her şey serbest olmuş ve asıl kazanması gerekenler, çok büyük sermayeyle içeri dalmışlardı.[43]

Weinstein'ın başlattığı operasyon büyük başarı elde etmişti. Yeltsin, Ağustos 1991'de tankların üstünde direniş çağrısı yapmadan hemen önce, muhaliflerden faks mesajı alan kişi de on parmağında on marifet dedirtecek olan Weinstein idi. Allen Weinstein'ın eşi Diane Weinstein o sıralar, Başkan yardımcılarından Dan Quayle'in hukuk danışmanlığını yapmaktaydı.

CIA emeklisi Ralph McGehee'nin Rusya Federal Karşı İstihbarat Servisi raporlarından aktardığı şu bölüm, NED operasyonlarında CIA desteğinin yanı sıra, üniversitelerin de, ne denli büyük bir öneme sahip olduğunu da gösteriyor:

"..ABD, özel servisler (CIA) ve bilim merkezleri, (ve NGO'lar) aracılığıyla, Rusya'da stratejik konumları ele geçirerek ve politik ve ekonomik süreçlerdeki gelişmeyi yönlendirerek ülke yaşamının tüm alanlarının derinliklerine iniyor."

Derinliklerin ölçüsü de, boyutları da şaşırtıcıdır. ABD'nin öncelikle NATO üyesi ülke ordularının subaylarını Amerika'ya götürüp eğitmesi bilinen ve kanıksanan bir şeydir. Ne var ki, Kızıl ordu subaylarını da IMET kapsamında ABD'de, hem de "demokrasi" başlığı altında eğitmesi operasyonun en tipik uygulamasıdır. GAO raporunda bu uygulama, "***program aynı zamanda ordu üstünde sivil denetimin geliştirilmesi***" olarak açıklanmaktadır. Bu işler için 1992'de 153; 1994'de 471 bin dolar harcanmış ve Rus ordusundan 18 orta ve üst düzey subay ve Dışişleri Bakanlığı'ndan 19 memur ABD'ne götürülmüş ve eğitilmiştir. ABD elçiliği bu işlerin 10 ile 20 yıl içinde amacına ulaşacağını ve eğitilen subayların gelecek vaat edenler arasından seçildiğini vurgulamaktadır.[44]

---

[42] GAO/NSIAD-96-40, Appendix I, p.19.

[43] Soros'un operasyonları için bk. Bim. İstanbul'da İki Kere İki Gün.

[44] GAO / NSIAD-96-40, p.52-3. Bu tipik uygulama Türkiye'de de 50-60 yıldır gerçekleştirilmekle birlikte "demokrasi" ve "sivil" toplum örgütü ilerine uygun eğitimler de hemen hemen aynı dönemlerde başlatılmıştır. ABD'deki "sivil" görünümlü kuruluşlara eğitim amacıyla subaylar, güvenlik görevlileri gönderilmiştir.

Darbenin "küresel" yüzü

Toplumla devlet arasına giren yeni örgütlenmelerden beklenen, devlet egemenliğine paralel bir egemenlik kurulmasıdır. Dünyanın hiçbir ülkesinde, hiçbir devlet bunu kabul edemez. Çünkü, paralel egemenlik demek, o ülkede yeni bir güç odağı oluşturarak, yeni ve etkili bir ortak yaratmak, erki anayasal sorumluluk taşımayanlara devretmek anlamını taşır.

Yurttaşlar bu iki başlılık arasında sıkışıp kalır. Hukuksal eşitliğin yerini paraleldeki örgütün sunacağı ayrıcalıklar alır. Yeni egemenlik merkezinin güdümüne girenler, devletin egemenlik alanından ayrılırlar. Bu ayrılış, ilk bakışta "özgürlük" gibi algılanırsa da, ülkedeki yurttaşların arasındaki geleneksel ve yasal ilişkileri parçalar. Giderek bir tür cemaat, dernek, vakıf derebeylikleri oluşur.

'Derebeylik' deyince bunun ille de, şatolarda oturan, köylüleri köleleştiren eski zaman beyleri akla gelmemeli. Bu paralel devleti bir dinsel öbeğin şeyhi, dedesi, babası da kurabilir. Büyük boyutlu bir şirkete sahip bir aile, kendi içinde cemaatleşmiş, adı "sivil" bir örgüt ya da bir mafya ailesinden birkaç kişi de kurabilir. Zaten demokrasinin ve Cumhuriyetin erdemi de bu tür olasılıkları ortadan kaldırmasında, yurttaşları kökenine, toplumsal konumuna bakmaksızın eşit kılmasındadır. Demokrasi ve cumhuriyetin yaşatılması da bu temel ilkenin titizlikle korunmasına bağlıdır.

Bir ülkede, devlete paralel egemenlik odağı kurulması sakıncalı olduğuna göre, herhangi bir devletin, bir başka devletin egemen topraklarında paralel bir egemenlik ağı kurumasının kabul edilmesi o devletin kendisini yadsıması anlamını taşır. "Buna izin verilmeli midir?" sorusunun ilk yanıtı elbette "Kesinlikle hayır!" olacaktır. Çünkü uluslararası alanda egemenlik, hem devletlerarası hukuk ve hem de Birleşmiş Milletler gibi uluslararası uzlaşıya dayalı kurumların hukukuna yaslanır. Bunun dışındaki her girişim, devletleri yıkmaya ya da uzaktan yönetmeye yöneliktir. Kağıt üstünde bugüne dek böyle de yürümüştür bu kural.

Ne ki, son elli yıldır, ülkelerin içişlerine, ittifak anlaşmalarıyla yön veren egemen devlet yönetimi, kendisine rakip gördüğü sosyalist düzenler yıkılmaya yüz tutunca, artık kimliği ve yapısı ne olursa olsun devletlerin egemenlik alanı içinde, açıktan paralel egemenlikler yaratmakta bir sakınca görmemektedir.

Bu tutum, halkın şu ya da bu demokratik ve bağımsız örgütlenmesiyle ya da demokratik örgütlere verilen uluslararası destekle ka-

rıştırılmamalı. Yabancı devletin, bir ülkenin içinde örgütler kurmasının, eski örgütleri, sendikaları, odaları yönlendirmesinin, onlardan raporlar almasının, bu raporlara göre o ülkeye yön vermesinin bir tek anlamı olabilir. O da, ülkede varolan devlete paralel, merkezi dışarda bir yönetim oluşturmak.Bunun tek sonucu da operasyon nesnesi olan devletin egemenliğinin örtülü olarak yokedilmesidir.

Paralel yönetimin oluşturulma süreci, uygulamada ülkeden ülkeye küçük değişiklikler gösterse de, ana program değişmiyor. İçine sızılan devletin bürokratlarının da yardımıyla, yaygın bir 'medyatik' ve 'entelektüel' yedek güç operasyonuyla, Amerikalıların "*manufacturing public perception*" dedikleri "kamu-oyunun algılama dizgesini üretme" sürecinde, aşamalar bir bir geçiliyor. 'Algılama dizgesi üretimi' sonucunda, o ülke insanları, aslında kendilerine benimsetilmiş olan düşünceleri ya da eylem planlarını, bizzat kendi kurumlarının, kendi beyinlerinin ürünüymüş gibi algılayıp, eyleme geçiyorlar.

18 adımda demokrasi!

Beyin temizleme, beyne yeni algılama düzeneği yerleştirme, örgütleme, kimlik oluşturma ve eyleme geçirme süreci 18 adımda gerçekleştiriliyor:

-Kamuoyu oluşturucuları– bizdeki adlandırmayla, aydınlara, yazarlara, bilim adamlarına- yönelik içerde ve dışarda, masrafları karşılayarak, konferanslara çekmek. Katımcılarla doğrudan ilişki içinde, ilgili ülke hakkında bilgi almak ve "düşünce" ve "örgütlenme" özgürlüğü başlığı altında yeniden yapılanma düşüncesini benimsetmektir.

-Alt örgütler yoksa, hemen Helsinki Nihai Senedi kapsamında Helsinki Yurttaşlar ve Ortak Zemin Merkezleri örgütlemek ve koşullar olgunlaştıkça, uzaktan yönlendirilebilecek bir ilişkiler ağı altında insan hakları dernekleri ve benzeri örgütlenmelerin kurulması,

-Yeni propaganda aygıtlarının (radyo, gazete, dergi, televizyon, video yayını) devreye sokulması. Bilimsel ve magazinsel içerikli, insan hakları ilkeleri üstüne sürdürülen yayınların yoğunlaştırılması. İnsan hakları ihlallerinin yaratılmasıyla sürecin hızlandırılması,

-Casuslar yerine yayın muhabirleriyle yerinden bilgi elde etmek için yaygın bir yayıncı eğitim programının gerçekleştirilmesi,

-Bilimsel ve toplumsal konferansların çoğaltılması. Yerel vakıf ve "think tank" derneklerinin kurulması,

-İşadamları derneklerinin, sendikaların kurulması, varolanların içine bilim danışmanlarıyla sızılması. Siyasi partilere eğitim programlarıyla, particilik dersleriyle yaklaşarak kadroların yönlendirilmesi, gençliğin "düşünce özgürlüğü" ve "siyasi katılımcılık" propagandasıyla örgütlenmesi,

-Gizli ve yarı gizli istihbarat çalışmalarının azaltılması, buna karşılık medya muhabir ağıyla açık ve yaygın istihbarat toplanması, olanaklıysa Amerikan televizyonlarının yerli şubeleriyle yayına geçilmesi, eksik-yanlış bilgilendirmeyle kitlelerin yönlendirilmesi, eğitim-konferans-gezi düzenleyerek yerel medya ile kalıcı bağlar oluşturulması,

-Etnik ayrılıkları güçlendirmek üzere kültür anımsatma programlarına başlanarak yerel toplantılardan uluslararası toplantılara adam taşınması, ulusal-bölgesel tarihin bütünleştirici özelliklerinin azımsanılarak, yerel tarih, yerel kültür araştırması adı altında en eskiye özlem yaratılması,

-Yanlış ve eksik bilgilendirme: Kitlelerin akıl denetimlerini ele geçirmek üzere yoğun propaganda ve yanlış bilgilendirmeyle tarihsel devlet kurumlarının ve etnik sürtüşmeleri önleyen geleneksel kurumların yıpratılması, toplumsal kimliği karıştırmak için tarihsel ve toplumsal gelişim gerçeklerini tahrif ederek, yeni kimlikli topluluklar yaratılması.

-Yolsuzluk kampanyaları: "Yerinden yönetim" taleplerini yükselterek, devletin egemenliğinin zayıflatılması, yolsuzluk olaylarını abartarak topluma aşağılık duygusunun yerleştirilmesi, halkın çaresizliğe itilmesi.

-İktisadi ortamı denetleme: Borç ekonomisinde dalgalanmalar yaratmak üzere, para piyasalarının dışardan gelen uluslararası vurkaç tefecilerine sonuna dek açılması.

-Merkez devlete güvensizlik yaratma: Kritik dönemlerde iktisadi bunalım yaratılmasıyla umutsuzluğa düşürülen yerel sanayicilerle ve üreticilerle konferans, sempozyum adı altında doğrudan ilişkiye geçilerek, devlet merkezine karşı güvensizlik aşılanması.

-İşadamlarını örgütleme: Yerel işadamı örgütlerinin ve ilişki bürolarının kurulması; başına buyruk, devlet denetiminden giderek uzaklaşan 'serbest ekonomi' ve 'serbest pazar' düzeninin kabul ettirilmesi,

-Ulusal sanayinin yıkımı: Ulusal iktisadın çökertilmesi için, ulusal sanayileşmenin ve enerji kaynaklarının yıkıma uğratılması için toplum ile devlet arasında çatışmayı da içerecek biçimde çevreci akım-

ların, örgütlerin desteklenmesi ve ulusal madenciliğin, doğal yakıt üretim kaynakları işletmeciliğinin ulusal egemenlik alanının dışına çıkartılması,

-Orduları ulusal savunma kimliğinden koparma: Güvenlik güçlerinin ulusal yapıların korunmasına yönelik müdahalelerini önlenmek için, profesyonelleştirmek. Devlet egemenliğine sahip çıkmaya çalışan orduları geriletmek için, kışkırtmalara başvurularak, ordu yönetimlerinin günlük siyasete çekilmesi, ordu içinde politik tartışma, ordu ile halk arasında cepheleşme yaratılması.

-İnanmış örgüt liderlerinin yetiştirilmesi: Liderlik programlarıyla, güdümlü yeni dünya düzenine tapınan ultra-liberal önderlerin üretilmesi ve yeni partiler kurulması, varolanlara yeni liderler yerleştirilmesi; parti programlarının rejimle hesaplaşmaya yönelik, birer kışkırtma programına dönüştürülmesi,

-Ulusal bunalımlar yaratılması: Ülkede sık sık iktisadi dalgalanma yaratılarak bunalım aralarının azaltılması. Ulusal devlet merkezinin elindeki en önemli güç olan para kaynaklarının, bankaların, devlet şirketlerinin kapatılması, yabancı şirket egemenliğine geçirilmesi,

-Ulusal üretim birimlerinin ele geçirilmesi: Yaratılan iktisadi bunalımlar sonucunda, ağır sanayi işletmelerinin, enerji ve iletişim kurumlarının 'özelleştirme' adı altında yabancı şirketlere yok pahasına devredilmesi; iktisadi bağımsızlığı pekiştirecek büyük projelerin önlenmesi.

-Silahlı gücün zayıflatılması: İktisadi bunalımı bahane ederek, toprak bütünlüğünü koruma aracı ulusal ordunun, silah donanımlarında, komuta kontrol ve iletişim sistemlerinde yenilenme alımlarının kısıtlanarak, zayıflatılması ve ulusal sınırların gevşetilmesi,

-Devlet yönetiminin kargaşayla ele geçirilmesi: Seçim darbesiyle egemen devletin ele geçirilmesi. Merkezi direniş olursa, yaygın ve sürekli kitle gösterileri düzenlenmesi. Bu sürecin hızlandırılması için halkı ikna edici etnik çatışmaların düzenlenmesi, ölümle sonuçlanan kışkırtmalarla etnik ya da mezhepsel kimliklerin kemikleştirilmesi.

-Belediye hizmetlerinin yabancı şirketlere devredilmesi: Yerel yönetimi güçlendirme adı altında, toplumsal hizmetlerin 'kârlılık' esasına oturan şirketlere devredilmesi, su-elektrik gibi kentsel işletmelerin yabancı şirketlere devredilmesi için gerekli düşünsel alt yapının oluşturulması.

-Kültürel kaynaşmanın yıkımı: "Çok kültürlülük" propagandasıyla toplumsal ortak kültürün temellerinin yıkılması. Din kültürünün parçalanması, geleneksel akışın kesilmesi ve ulusal dayanışmayı pe-

kiştirici etkisinin yok edilmesi için, *"medeniyetler arası diyalog"* programıyla, Batı'nın dinsel kurumlarının güdümünde eritilmesi. Böylece azınlık din kurumlarıyla, ulusal egemenliğin karşısında ortak, dinsel cephe oluşturulması.

Kimlikleme ve ayrıştırma

Ülke yasalarının ve anayasalarının çok etnikli, federatif bir yapı oluşturacak biçimde yeniden düzenlenmesi, operasyonun temel aşamaları arasında, küçük ya da büyük, kanlı ya da kansız olaylarla testler yapılarak, oluşumun düzeyi ölçülerek hız ayarlanması ve küçük program değişikliklerinin gerçekleştirilmesi asıldır. Zaten testler, eski tür, örtülü "dirty work /pis işler"de olduğu gibi uygulanır.

Aşamalar birer birer geçilirken, ülke dışında da paralel süreç yürütülür. Çok kültürlülük propagandasıyla etnik ayrıştırma ve çatıştırma sürecinin güçlendirilmesi için, insan hakları raporları giderek etnik azınlık hakları raporlarına dönüştürülür. Avrupa ve Amerika'da etnik ve dinsel ayrılıkçı "diaspora"ya parasal ve siyasal destek verilir.[45] Küllenmiş tarihsel çatışmalar, acılar yeniden ateşlenir. Ülkede özgüveni sarsılmış halkın, gün geçtikçe, yabancı kültürüne, yabancı düzenine özenme eğilimleri kışkırttılar.

Yaygın bir barış atağı görüntüsü altında, tarihsel gerçekler unutturulup, ilgili ülkeyi var eden tarih tersine döndürülür. Bölgesel çatışmalar da kullanılarak, ırk ayrımcılığı geliştirilirken, tehdit değerlendirmelerini şaşırtmak üzere; komşu ülkeler arasındaki ayrılıkları derinleştirecek özel operasyonlar düzenlenir.

Yıllardır barış içinde yaşayan toplumlar inanılmaz bir hızla önce ayrışır, sonra da çatışır. Sonuç, ekonomisi yabancıların eline geçmiş, zayıflamış merkezi egemenliğiyle dış politikada bağımsız karar verebilme yetkinliğini yitirmiş, yabancıların dayattığı kararlara mahkûm olmuş bir devlet ve tarihsel-kültürel kimliğini yitirmiş Batı'nın alt dereceli bir hizmetkarına dönüşmüş bir halk topluluğu...

Geçiş döneminde yükselen kanlı çatışmalarla gelecekte barış ve dayanışma içinde yaşama istekleri köreltilmiş, yabancı devletin güdümündeki sözde "sivil" örgütlerin, seçkin derebeylerin yönetiminde bir ülkeden "coğrafya"ya devrilmek! Ve geride kalan, Batı kartellerinin eline geçmiş, enerji kaynakları, her türden iç korunması

---

[45] Diaspora: Sürgünden sonra Yahudilerin dünyanın her tarafına yayılması; İncil'de Kudüs'ün dışında bulunan Yahudi Hristiyanlar. Redhouse, İngilizce-Türkçe Sözlüğü, 27. Baskı, SEV A.Ş. 1998, s.260

kaldırılarak açık pazarlaştırılmış ve güvenliği Batı'nın ordularına terk edilmiş yeni tür bir kolonidir.

"Think tank" denilen "gizli ve güvenli oda"

Her ülkede olduğu gibi, şirketler için esas olan devlet politikalarına ve kararlarına yön vermektir. Yön verilecek olan devlet yönetimi ve yasama organları olunca, yönlendirici elemanların niteliği de önem kazanıyor. Bu nedenle elemanların büyük çoğunluğu, devlet deneyimine sahip eski ve yeni görevlilerden seçiliyor. İkinci eleman kaynağıysa, yine devlet organlarıyla içli dışlı olmuş akademisyenleri barındıran üniversitelerdir.

ABD, bu türden kaynaklar bakımından oldukça zengindir. Daha çok dış ülkelerde izlenecek ABD çıkarlarına uygun ayarlama işlerine denk düşen araştırma, inceleme, değerlendirme çalışmalarını gerçekleştirecek olan dernek, vakıf, enstitü adı altında kurulan, eski memurları, akademisyenleri, şirketlerin seçkin yöneticilerini bir araya getiren örgütlenmeler "**think tank**" adı altında toplanıyorlar:

Türkiye'ye "düşünce topluluğu" çevirisiyle ithal edilen, ya da daha öykünmeci sivillerce, yabancıya tapınma gösterisiyle ABD'deki gibi aynen kullandıkları "think tank" II. Dünya savaşından kalma askeri bir oluşumdur. ABD ordusunda, planların ve stratejilerin değerlendirildiği güvenliği sağlanmış, gizli ve özel odaya "think tank" denilmiştir. "Think tank" adı, ordu dışında ilk kez, 1950'lerde, yine orduyla bağlantılı olarak kurulmuş olan, özel şirket görünümlü "**RAND Corporation**" adlı örgüte verilmiştir.[46]

ABD'de akademik görünüşlü "Institute" ile ideolojik görünüşlü "**Heritage Foundation**" gibi tutucuların örgütlediği vakıflar ile **CFR**[47], **Carnegie Endowment**, **Woodrow Wilson Centre** gibi, dış siyaseti tepeden yönlendirici seçkinler kulüplerinin yanı sıra, devlet tarafından kurulmuş **CSIS** gibi raporcu şirketler, **IRFC** gibi doğrudan Dışişleri Bakanlığı'na bağlı bürolar[48], **Middle East Forum**, **Washington Institute**, **Freedom House**, **CMCU**[49], **USIP**[50] gibi yarı resmi merkezler de "**think tank**" olarak niteleniyorlar.

---

[46] James A.Smith, The Idea Brokers;Think Tanks and The Rise of The New Policy Elite, s. xiii-xiv

[47] CFR: Bakınız Ek 6.

[48] IRFC: International Religious Freedom Committee

[49] CMCU: Center Muslim Christian Understanding Georgetown University.

[50] USIP:United States Institute for Peace.

Hatta bunlara, **Unification Church**, **Professors World Peace Academy** ve **Religious Youth Service** gibi **Sun Myung Moon**'un tarikat örgütleriyle, **ISNA** (Islamic Society of North America), **CAIR** (Council on American Islamic Relations), **Minaret** gibi, İslam dünyasını yönlendirerek ABD'nin iktisadi egemenliğine uygun politikaları destekleyecek ve toplum üstünde baskı kuracak olan cemaat örgütleri de katılıyor.

ABD'de bu tanıma uyan, binden fazla "think tank" örgütü bulunuyor. Bu örgütler, emekli dışişleri ve istihbarat elemanları, Amerika'ya yerleşmiş üçüncü dünya elemanları, operasyonlarda dünya deneyimli CIA eski istasyon şefleri ve akademisyenler için önemli bir ekmek kapısıdır. "Think tank" örgütlerinin en önemli yararı, ABD yönetiminin sorumluluktan kurtarmalarıdır. ABD resmi organlarının başka ülkelerde araştırma ve incelemeler yapması, o ülkelerce, şimdilerde pek kullanılmayan eski deyimle "casusluk" etkinliği olarak değerlendirilebilir ve devletlerarası anlaşmazlıklara neden olabilir. Teslim edilen raporlar, ABD resmi belgeleri olarak ele alınıp, casusluk suçlamalarına yol açabilir.

Oysa, "think tank" denilerek, "özel" ve çoğu zamanda insanlık yararına çalışır görünen vakıfların, derneklerin hazırladıkları 'entelektüel' ürün görünümlü "project" raporları, ABD ya da Avrupa devletlerinin yönetimlerini bağlamayacaktır. Üstelik "think tank" örgütlerinin masrafları da, ilgili şirket ve vakıflarca karşılanırsa, devlet bütçelerine fasıllar eklemek, ABD Kongresi'nden onay almak gibi güçlükler de kolayca aşılmış olacaktır. Daha da önemlisi, dış ülkelerin akademisyenlerine, eski diplomatlarına hazırlatılacak raporlara kaynak aktarılırken akademik bir görünüm verilmekle kalınmayıp, "işbirlikçi" ya da "kökü dışarda" gibi rahatsız edici ulusal suçlamalara, karalamalara karşı bir korunma örtüsü de sağlanmış olacaktır.

Bunların dışında, belki de en önemli yarar şudur: Bir yabancı devletin kurumuyla ilişki kurmaktan çekinen kişiler "think tank" denilen kuruluşlara rahatça girip çıkabilecek, "think tank" denilen kuruluş da çok sayıda kişiyle rahatça bağlantı oluşturabilecek ve hatta halk kitlelerine ulaşabilecektir.

Yabancı partilerle bağlantılı örgütler

Siyasal partilerin yabancı ülkelerin siyasal partileriyle görüş alışverişinde bulunmaları, konferanslar düzenlemeleri olağan karşılanabilir. Ne ki, yabancı bir siyasal partinin bir ülkeye gelip, bir yerel partiyi desteklemek üzere etkinliklerde bulunması, dış yönlendirme

olarak değerlendirilebilir. Oysa, işin içine "enstitü" ve "stiftung" ya da "foundation" kılıklı örgütler girerse, yakınlaşmalar "think tank" ile siyasal parti arasında kurulan bir tür derin-düşünce ilişkisine dönüşeceğinden, artık "fikir alışverişi" ya da "bilimsel yardım" ya da "teknik destek" ve her ne olarak nitelenirse nitelensin, kitabına uygun olacaktır.

Ne ki, bu örgütlerin kendi anavatanlarında (ABD-Batı Avrupa) siyasal çalışma yapmaları yasaktır. Bu öylesine bir yasaktır ki, örneğin Türkiye'de demokrasiye büyük katkı koymak üzere söz konusu örgütlerce, dışardan parayla ya da eleman masrafları karşılanarak, desteklenmiş bir "sivil" örgütün kalkıp, örneğin Amerika'ya gitmesi ve orada Amerikan demokrasisine katkıda bulunması kesinlikle yasaktır.

Örneğin, Türkiye'deki İnsan Hakları Derneği, Helsinki Vatandaşlık Cemiyeti, 11 Eylül 2001'deki ikiz kule saldırısından sonra "milli güvenlik" gerekçesiyle, basına konulan yasakların "demokrasi ve insan haklarına aykırılığı" nı anlatmak üzere ABD'de bırakın bir yayın yapmayı, az katılımlı bir bilimsel konferans dahi düzenleyemez. Bu yasak, yalnızca bu tür "think tank" denilenler için değil, tüm yabancı ülke yurttaşları için geçerlidir. NED kaynaklarından destek alanlar ise tümüyle yasaklıdır. Bu durum, NED'den parasal destek alacak olanların uyması gereken sözleşmelerde, şu satırlarda açıkça belirtilmiştir:

"NED yardımlarında izin verilmeyen durumlar: Birleşik Devletler kitlelerini, herhangi bir parti politikası ya da (politika) uygulanması, ya da (senatör-temsilci) adayı hakkında eğitim, yetiştirme ya da bilgilendirmeyle ilgili masraflar." [51]

Amerikalılar ve Batı Avrupalılar, üçüncü ülkelerde iç siyaseti ve örgütlenmeyi, doğrudan ya da dolaylı olarak yönlendiren bu örgütlerin, parti bağları bulunmadığını sıkça belirtmektedirler. Oysa, NED öncülüğünde oluşturulan ve Amerika-Avrupa ağını işleten örgütleri yan yana getiren WMD *(World Movement for Democracy / Demokrasi için Dünya Hareketi)* örgütünün "*Demokrasiye Yardımcı Vakıflar Şebekesi*" adlı tanıtım sayfalarında, bu 'sivil' örgütlerin, siyasal parti bağları, açıkça belirtilmektedir.[52] Bu sayfalarda sayılan örgütlerden birkaçına bakmak yeterlidir:

---

[51] www.ned.org/grants/proposal_guidelines.html 19.10.2001

[52] NED tarafından kurulan bir tür project democracy enternasyonali olan WMD yıllık koferanslar adı altında ülkelerdeki bağlantılarını bir araya getirmektedir. Bu tür toplantılar ABD Dışişleri tarafından, şirketler ve onların uzantısı örgütlerce desteklenmektedir.

*"**IRI**, Cumhuriyetçi Parti'ye bağlıdır ve Birleşik Devletler Hükümeti'nden (NED ve AID kanalıyla) katkılar alır.*

***NDI**, Uluslararası İşler için Ulusal Demokrasi Enstitüsü), Demokratik Parti'ye bağlı bağımsız bir örgüttür.*

***Friedrich Ebert Stiftung**: Alman Sosyal demokrat Partisi'ne bağlı bir politik parti vakfıdır.*

***Heinrich Böll Foundation**: Alman Yeşiller Partisi ile birliktedir.*

***Hans Seidel Stiftung**: (Alman) Hıristiyan Demokratik Birlik Partisi'ne bağlı bir politik parti vakfıdır.*

***Konrad Adenauer Stiftung**: (Alman) Hıristiyan Demokrat hareketiyle ilişkilidir.*

***Olaf Palme Uluslararası Merkezi**: İsveç Sosyal demokrat Parti Sendikalar Konfederasyonu ve Kooperatifler Birliği tarafından kurulmuştur.*

***Fondation Jean Jaures**: Fransız Sosyalist Parti'ye bağlıdır..*

***Alfred Mozer Foundation**: 1990'ların başında, Hollanda İşçi Partisi (PvdA), Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde 'kontaklar sağlamak ve kurmak' amacıyla bir vakıf kurmuştur."* [53]

Yukarıdaki alıntıda görülen "*Bağlı*" ama, "*bağımsız bir örgüttür*" gibi, Amerikan türü yazı sürçmelerini bir yana bırakırsak, siyasal partilere bağlı olduğu açıklanan bu örgütlerin ve onlarla, kendi yayınlarındaki anlatımla "işbirlik" yapanların, siyasal partilerin organı olmadıklarını ileri sürmelerinin, karşılarındakileri 'saf' yerine koymalarından başkaca bir anlamı yoktur.

Bu 'saflığa' kendilerini kaptırmış çevreler ve kişiler, bu örgütlerin salt siyasal parti bağlarının da ötesinde, dışişleri ve istihbarat deneyimine sahip memur ve operatörlerce yönetildiklerini, etkinlik raporlarının tümünün dışişleri bakanlıklarına, ABD kongresine sunulduğunu görebilirlerse, "bağımsız" ve "bilimsel" ortaklıklarının değerini daha da iyi anlayabilirler. Öte yandan, bu işleri derinliğine bilerek "işbirlik" içinde bulunanlar, "sivil" savunmaları için yeterli gerekçeye sahip olmalılar.

Örneğin 2003 Sao Paola (Brezilya) toplantısı destekçileri arasında German Marshall Fund of the US, Guardian Industries Corp.(US), Gulbenkian Fdn. (Protekiz), Inter-American Development Bank, USAID – Mozaqmbik (US), Westminster Fdn. (İngiltere) bulunmaktadır. Sao Paola toplantısına Türkiye'den Murat Belge (Helsinki Vatandaşlık Cemiyeti Başkanı), Özdem Samberk (TESEV Genel Direktörü), Doğu Ergil (TOSAM Başkanı) katılmıştır. *wmd.org/second_ assembly/support.html*

[53] *wmd.org/asstfound /asst_profiles.html*, 22.10.2001

'Sivil' görünümlü yabancı örgütlere raporlar sunanlar, Türkiye Cumhuriyeti devletiyle eşgüdüm içinde, ulusal çıkarları gözeterek çalışmaları bir yana, sonraki bölümlerde ayrıntılarıyla görüleceği gibi, toplantılarını özellikle yurtdışında yaptıklarını, büyük bir özenle belirtmektedirler.

ABD Dışişleri Bakanlığı ile 'sivil' eşgüdüm

Yabancı ülkelerdeki 'sivil' örgüt ve 'demokrasiyi geliştirme' etiketleriyle yürütülen işlerin, ABD Dışişleri'nin bilgisi dışında yürütülmesini beklemek, saflık olurdu. Daha sonra "Uluslararası Din Hürriyeti" bölümünde göreceğimiz gibi, ABD'nin dünya eylemleriyle ilgili tüm girişimlerinin, ilişkili yasalarının, ABD ulusal güvenliğine ve ABD ulusal çıkarlarına uygunluğu değişmez bir kuraldır.

Bu öylesine bağlayıcı bir hükümdür ki, ABD onca serbest piyasacılığına karşın, gerek görürse, ulusal güvenliğine aykırılık ilan ederek ticari kısıtlamalar koyabilir ve askeri müdahalelerde bulunabilir. Bu durumda, NED'in "project" denilen etkinliklerinin, ABD Dışişleri Bakanlığı ve yabancı ülkelerdeki ABD misyonları ile birlikte yürütülmesi kaçınılmazdır. NED yasasında bu eşgüdümle ilgili açık bir hüküm yoksa da, NED raporları uygulamanın niteliğini belirliyor:

"..hem Washington'da, hem de sahada (Türkiye gibi ülkelerde diye okuyun) belirli bir koordinasyon gerçekleştirilmiştir. En büyük eşgüdüm de, sonuncusunu (saha koordinasyonu), (yani) bağış yapılan işçi örgütlenmesiyle eşgüdümü kapsamaktadır. (..) çünkü işçi (örgütlenmesi) yerinde yapılanmayı ve ABD elçilikleriyle uzun dönemli olarak kurulmuş (ilişkiler) gerektirmektedir.[54]
NED ile (ABD) Dışişleri Bakanlığı, şu konularda anlaşmışlardır:

(1) ***NED herhangi bir "project" işine girişip para vermeden önce ABD Dışişleri'ne bilgi verecektir.***

(2) ***NED yönetim Kurulu'nun onayına sunulan tüm 'project' önerilerinin bir kopyası, ABD Dışişleri Bakanlığı Siyasi İşler Yardımcılığı'na verilecektir.***"[55]

NED'i denetlemekle yükümlü ABD resmi organı **GAO** (General Accounting Office)'in raporundan anlaşıldığına göre; yabancı ülkelerdeki, örneğin Türkiye'deki, bir kurum ya da kuruluş, yani vakıf

[54] "Statement of Joan M. McCabe, U.S General Accounting Office Before The Committee on Foreign Affairs Subcommittee on International Operations, House of Representatives on The National Endowment For Democracy's Administration Of Its Grants Program" , *United States General Accoounting Office Washington, D.C. 20548, For Release On Delivery, Wednesday, May 14, 1986, 129867, s.9.*
[55] McCabe, a.d.g.r, s.9

ya da enstitü adı verilen dernek, yani genel adıyla bir örgüt, "Ben ülkemde, şu 'project' işini, örneğin 'İslam ve demokrasi' ya da 'kimlik sorunu' ya da 'yerel yönetimlerin güçlendirilmesi' gibi projelerle ilgili 'workshop' çalışmaları yapacağım.* Bu iş ya da işleri bitirince bir rapor, bir kitap, radyo yayını, televizyon belgeseli, hatta bir roman hazırlayıp, size (IRI, NDI, CIPE, ACILS'e) sunacağım; şu tür bir ekiple çalışacağım ve paraları şöyle harcayacağım. Bu işler için, sizden şu denli dolar/sterlin/mark/euro istiyorum" diyerek, başvuru özet-raporu hazırladığında, bu ön rapor bir yabancı devletin Dışişleri Bakanlığı'na, hem de siyasi işler bölümüne, verilmektedir. Gerisi artık, NED ile ABD Dışişleri Siyasi Bölümü arasındaki eşgüdümün öngöreceği 'ferasete' kalmış oluyor.

Bir kurgu yapmak gerekirse, yerli 'sivil'in, para karşılığında, T.C. devletinin, güvenlik kurumları dahil, ilgili makamlarına rapor hazırladıkları görülse, 'sivil' adından devletle ilişiksiz olmayı anlayanlar, hâlâ kendilerine "sivil" diyebilirler miydi? Ne yazık ki, bu soruyu "Elbette hayır!" diye yanıtlamak olanaksız. Olanaklı olsa iyi olurdu da, yabancı bir devletin kasasından yararlanan 'sivil' örgütlerin, böylesine ilkeli davranabileceklerinden emin olmak zor. Çünkü, parayı vereni küstürmemek gerekir.

Parayı veren "küresel demokrasi kuralına göre kendi devletinizden para almak da iyidir..." derse, yerli 'sivil' kendi devletinden 'bağış' adı altında para almayacak mı?! İşin bir başka yönü daha da yakıcı olabilir. Para verilmeden önce, ABD Dışişleri'ne ön rapor sunulmasının öteki yüzünde, ABD Dışişleri'nin ya da ABD NSC (National Security Committee / Milli Güvenlik Kurulu)'nin isteği doğrultusunda, 'project' hazırlanması olasılığıdır. Bir ülkede bu olasılığın derecesini derinden merak edeceklerin bulunma olasılığı da az değildir.[56]

---

* Workshop: Atölye

[56] NSC: Milli Güvenlik Kurulu, Başkan, Dışişleri, Milli Savunma bakanları ile Genel Kurmay Başkanı, CIA, FBI direktörlerinden oluşuyor.

"project democracy" içinde eritilen demokratik kitle hareketi

"Haiti'de seçimlerde gözlemcilik yaptık ve nerede gözlemcilik yaptıysak orada bizim adaylarımız kazandı." General Smadley Butler, U.S Marine Corps.

Türkiye'de, üç-beş yıl öncesine dek, siyasal konumlanmalara uygun olarak, örgütler, partiler, yazarlar, çizerler arasında keskin görüş ayrılıkları oluşurdu. Örneğin, laik devlet düzenini değiştirmek isteyenlerle, cumhuriyeti savunanlar arasında siyasal uçurum bulunurdu. 'Sağcı' geçinenle 'solcu' geçinen arasında görüş ayrılıklarıysa siyasal yaşamın bir kuralı ve itici gücüydü.

Oysa şimdi öyle olmuyor. Dinsel hukuk esaslarının uygulanmasını isteyenlerle, istemeyenler bir araya geliyorlar ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkelerinin değiştirilmesini birlikte öneriyorlar. Bu dayanışmalarını da, 'özgürlüklerin ve demokrasinin genişletilmesi' için eylem ortaklığına, çok kültürlülük esasına dayalı siyasi yapılanma gereğine oturtuyorlar ve halka bunu "*hoşgörü*" olarak yansıtıyorlar.

Cumhuriyetin kurumlarına karşı her provokasyondan sonra siyasal partilerin tümü susuyor, 'emel ilkelerin ve kurumların savunulması, orduya kalıyor. Ordu, politize ediliyor, iç siyasi kavgaların içine çekiliyor. Ülkede kutuplar sayıca artırılırken, inanç ve köken ayrılıkları öne çıkarılıyor ve çatışmalar keskinleştiriliyor. Bu durumdan yarar umanlar, Türkiye'nin bir avuç militarist güç tarafından yönetildiğini yayıyorlar. Özellikle yurtdışında iş, askersel yönetim tanımını da aşıyor ve 'laik cunta' deniliyor.

İç gelişmelere, kapanmış tarihsel yaraların yeniden deşilmesiyle yoğunlaştırılan etnik kışkırtmalar, ekonomik şantajlar, din hürriyeti kapsamında geliştirilen eylemler, Amerika'nın ya da Avrupa'nın şu ya da bu üniversitesinde, Türkiye'nin bütünlüğüne, temel yasallığına saldıran toplantılar, konferanslara, Avrupa'dan Türkiye'ye parlamenter akınları, yabancıların yerel yönetimlerle Cumhuriyet devletinin bilgisi dışında gerçekleştirdikleri doğrudan kapalı toplantıları, ülkenin enerji kaynaklarının kullanımına karşı, tarihsel kalıt ya da

çevre adına, abartılı uluslararası karşı kampanyalar, ulusal kurtuluşun simgesi olan anma günlerini, sözde dostluk adına, silikleştirme adımları eşlik ediyor. Böylece, olası uluslararası müdahalenin cephesi kuruluyor. İçerdeki kutuplaşma bazen sert bazen görece daha yumuşak kışkırtmalarla olgunlaştırılıyor.

Özetlediğimiz girişimlerin en kısa tanımı: Türkiye Cumhuriyeti'nin temel yasallığıyla kimin derdi varsa, başta Amerikan devleti olmak üzere, Batı dünyası ona sahip çıkıyor, kol kanat geriyor ve resmi raporlarla bu koruyuculuğu uluslararası belgelere taşıyorlar.

Gelişmelere koşut olarak, ülke içinde de, sağcı solcuyla, dinci sözde aydınla, şeyhler demokratlarla kol kola giriyorlar. Çok yakın geçmişte, aynı siyasal görüşleri paylaşanlar yan yana gelemezken, şimdi tümü bir anda cephe oluşturabiliyorlar. Onlarca örgüt devletin kurumsallığına karşı ortak belgelere bir çırpıda imza atabiliyorlar. Kendisine 'liberal' diyen profesörler, bir gecede Amerika'ya uçuyorlar ve 'cihad' örgütlerinin destekçisi Amerikan Müslümanlarının panellerinde, yuvarlak masa toplantılarında, deneyimli istihbarat uzmanlarıyla buluşuyorlar.

Cumhuriyeti kurmakla övünen siyasal hareketin başkanı bir anda Hristiyan tarikatların yan kuruluşlarının toplantılarına katılıyor. Aynı görüşü paylaşan yöneticiler, 'vakıf' adını taşıyan yabancı parti uzantılarını Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyük Millet Meclisi'ne taşıyorlar ve "siyasal ahlak" dersleri verdiriyorlar. Ulusal bağımsızlığın mirasçısı meclisin anayasayla ilgili çalışmalarına yabancılar karışıyor ve bunu açıklamaktan da çekinmiyorlar.

Aynı yabancılar, yerel yönetim çalışmaları adı altında bir dizi toplantı yapıyor ve birbirine muhalif partilerden seçilmiş belediye başkanları, devlet merkezinden bağımsızlaşma ve özerklik elde etme istemiyle hareket etmeye çağrılıyorlar.

Bu gelişmeler on-onbeş yıla sığıyor. Bu denli kısa bir sürede, bu denli yüksek payda ortaklığını sağlayan nedir? Yanıt kısa ve açık: ABD'nin NED adlı fonundan beslenen, IRI, NID, CIPE ve Batı Avrupa örgütleriyle örülen ağın içinde biçimlenen ithal demokrasi yapılanması.

Tasarım merkezi aynı olunca, yörüngeler de, o merkezin çevresinde oluşuyor; sağı solla, dinciyi laiklik savunucusuyla buluşturuyor. Siyasal farklılıklar eritilirken, etnik ayrılıklar, bazen "çok kültürlülük" bazen da "inançlara saygı" temelinde öne çıkartılıyor.

Bir başlangıç örneği olarak 'IRI Projesi'

ABD Cumhuriyetçi Parti'nin örgütü IRI'nin 1998'de başlatılan Türkiye etkinlikleri, yerel yönetimleri, siyasal partileri ve bağımsız 'sivil' örgütleri kapsıyor. Örneğin, IRI'nin önemli Türkiye projelerinden biri örgütün raporunda şöyle tanıtılıyor:

"Politik Parti Eğitimi ve Yerel Yönetimin Geliştirilmesi (Güçlendirilmesi). Yeni proje dönemi: Mart 1998 – Mart 1999. Parasal kaynak: (ABD) Demokrasi için Ulusal Fon (NED)"

Partilerle ilgili bu "project" adı verilen işin başını TESEV çekiyor. TESEV, TESAV, ANSAV temsilcileri, TBMM ile ilişkiye geçiyor ve partiler yasa tasarısına uzanacak yolun ilk adımları, 'parti içi demokrasi' çalışmasıyla başlıyor. İşadamlarından, işadamlarının vakıflarında görevli profesörlerden, eski bakanlardan oluşan bir uyum komisyonu kuruluyor. Hasan Korkmazcan'ın başkanlığında oluşturulan ve '***Uyum Komisyonu***' adı verilen bu oluşuma her partiden katılım var:

"Atilla Sav, Metin Emiroğlu, milletvekillerinden Ercan Karakaş ve Gökhan Çapoğlu, eski Sanayi Bakanı Tarhan Erdem, TBMM eski Başkanı Ferruh Bozbeyli, Adalet Eski Bakanı İsmail Hakkı Birler, DTP'den Sinan Ülgen, TESEV Genel Direktörü Mehmet Kabasakal, TESAV Yönetim Kurulu Başkanı Erol Tuncer, akademisyenlerden Ersin Kalaycıoğlu, Ali Çarkoğlu, Aydın Uğur, Nihal İncioğlu, Ömer Faruk Gençkaya ile Michael Dolley ve Jean - Lui Ballans katıldı."[57]

Bir başka uygulamaysa, uyumun ne denli yayılabileceğine çarpıcı bir örnek oluşturuyor. IRI'nin 1998 raporunda, "*En önemli etkinlik Türk sivil örgütleriyle birlikte gerçekleştirilmiştir. Bu kuruluşlardan biriyle başlatılan ve halen süren çalışma Türkiye'nin yerel yönetim yasalarının değiştirilmesidir,*" deniliyor.

İşin özü şudur: Amerikalılar gelmişler ve Türkiye'nin belediye yasalarını değiştirmek üzere yerli sivillerle "**workshop**" kurmuşlar, yıllardır çalışıyorlar. Bu arada Türkler ne yapıyor? Onların büyük çoğunluğu Türklerin kaç yüzyıldır, bilmem kaç devlet kurup büyük anakaraları yönetmiş olmasıyla övünüyor, son imparatorluğun ku-

---

[57] Zehra Güngör, "'Demokrasi siyasi partiden başlasın' - İşadamları, akademisyenler ve gazetecilerden oluşan TESEV, TBMM uyum komisyonunun da katılmasıyla birlikte siyasi partiler yasasında yapılacak değişiklikler için öneriler getirdi, beyin fırtınası yaptı." *Milliyet, 8 Nisan 1998.*

ruluşunu olağandışı törenlerle kutluyor ve hatta Washington'da mehter eşliğinde yürüyorlar. Geri kalanı da, çağdaş bir devlet kurduk; yetmiş beşinci yılı aştık diye marşlar söylüyorlar.

Öte yandan, Amerikalı "Workshop" uzmanları gelmişler, bu övünçlü Türklerin ülkesinde raporlarında belirtikleri gibi; "*Yönetim yetkesini merkezden uzaklaştırmak amacıyla belediyelere otonomi kazandırmak*" için, yasa tasarısı hazırlıyorlar. Bu işin içerdeki gerekçesine bakarsak, "Belediyelere yardım demek, demokrasiyi güçlendirmek demektir" diye bir yanıt hazırdır. Ne ki, "Belediyeleri güçlendirmek' ABD'nin Cumhuriyetçi Partisi'ni neden ilgilendirir ve ABD neden bu işler için para ve eleman verir? Amerika'da gettolar temizlendi, toplumsal uçurumlar kapatıldı mı?" diye soran yoktur. Sorulmasa da, Amerikan muhafazakârlarının ve Cumhuriyetçi Parti'nin örgütü IRI'nin raporlarındaki yanıtı açıktır:

> *"IRI'nin rehberliğinde yerel yönetimler – Ankara'daki merkezi hükümet ('devlet' değil)- şimdi kendi yollarında yürümek üzere daha fazla otoriteye sahiptirler."*

Yerel yönetimlerin ABD'nin siyasal partisinin öncülüğünde yürüdüğünü belirten aynı raporda, bir başka kuruluşla birlikte Türk siyasi partiler yasasında değişiklik tasarısı hazırlandığı açıklanıyor. İş bununla da kalmıyor, bu hazırlıkların partilerle yakın ilişkiler kurularak sürdürüldüğü, partilerin içinde '***reformcu eylemciler***' yetiştirildiği belirtiliyor.

Üstelik bu ülkeye öyle bir demokrasi eğitimi verildiği belirtiliyor ki, "***laiklik dışı partilerin ve etnik tabanlı partilerin temsil edilmeleri***"nin sağlanacağı özenle vurgulanıyor. IRI'nin 2000 yılı programına Türkiye gençliğinin ve kadın örgütlerinin desteklenmesi projesi de alınmış. Yeni dünya düzenini kavramış, moda deyimiyle, "vizyon sahibi" ve proje yapmasını bilen genç kadrolar yetiştirilecektir. IRI raporlarındaki şu sözler, hiçbir kuşkuya yer vermeden seçim özgürlüğümüzün temellerinin nasıl bellendiğini gösteriyor :

> *"IRI Türkiye'deki 18 Nisan 1999 seçimlerinin öncesinde seçmen örgütlenmesi ve yerel seçim kampanyalarının örgütlenmesi ve gerçekleştirilmeleri konularında yüzlerce parti eylemcisini eğitmiştir."*

Bu kısa bakış bile, IRI'nin Türkiye'yi hiç boş bırakmadığını gösteriyor. CHP Genel Başkanı'nın Tansu Çiller'e koalisyon koşulu olarak dayattığı Aralık 1995 erken seçiminden önce de, sıkı çalışmış-

lar. Kamuoyu yoklamalarını ve değerlendirmelerini Strateji Mori ve Anadolu Stratejik Araştırmalar Vakfı ile birlikte yürütmüşler.

1995'de gerçekleştirilen yoklamaların biri gerçekten ilginç sonuçlar vermiş. Tam yedi yıl önce Amerikalılar saptamışlar ki, Türkiye seçmenlerinin büyük çoğunluğu Recep Tayyip Erdoğan'ı desteklemektedir. Yıl 1995'de yapılan bu değerlendirmeden sonra, 2002 yılında "project" ten bir sonuç alınması, daha da ilginç. İş bununla da kalmamış; IRI, raporda belirtilen çalışmaların ışığında, ANAP'ın aday belirleme işlerine "temel" çalışmalar yaparak yardımcı olmuş.[58]

Seçim ön tahminlerinin seçmenler üstündeki yönlendirici etkisi düşünülünce, işin nereye vardığı kestirilebilir.[59] Niyetleri ne denli iyi(!) olursa olsun, yabancıların güdümünde çalışmalarla gerçekleşen hür ve demokratik seçimlerin ulusallığının derecesi ve sandıktan çıkanın hangi halk iradesi olduğu da, ayrı bir sorun.[60]

Türkiye'deki uygulama, projenin 18 adımına koşut yürüyor. Hedef, Türkiye'de merkezi devletin egemenliğini gevşetmek, iç dayanışmanın önünü tıkamak. Halkın birbiri içinde eriyerek, kopmaz bir bütünlük oluşturması sürecini şaşırtmak. Türkiye'yi düşük ya da kimi zaman yüksek yoğunlukta çatışmalara sürüklenmiş, etnik öbeklerden, şeyh – şıh – dede – baba – reis - parti şefi – seçkin diplomat ve işadamı örgütlerinin, Avrupa'da yetiştirilmiş "smart boys" yani, "parlak çocuklar"ın, kurucularından başkasını temsil etmeyen bir bölüm "sivil" toplum örgütleri şeflerinin egemenliği altında sindirilmiş mensuplardan, meczuplardan oluşan, ne kendine, ne de bölgesine yararı olmayan insanlar topluluğunu barındıran bir ülke konumuna indirgemek...

Egemenliği harita kağıdı üstündeki kesik çizgilerle sınırlı, ABD ve Batı Avrupa küresine uydurulmuş olan bu devleti, bölgesel ve kıtasal çıkarlar uğruna bir askeri ve ticari üs, ateş hatlarına sürülecek özel kuvvet kaynağı olarak tutmak. Toplumun tarihten kalma bağımsızlık ve onur simgesi özelliklerini silikleştirerek güdülebilir bir topluluğa dönüştürmek.

---

[58] Konu basının satırlarına düşünce, zamanın parti yöneticileri bunu "teknik yardım" olarak nitelemişlerdir.

[59] Diğer ülkelerde NED'in seçim çalışmalarını dolarlarla beslediği bilinmektedir. Örneğin Çekoslovakya' da Havel'in propagandasına 400 Bin USD, Nikaragua'da kilise örgütlerine, muhalif medya örgütlenmesine 11 Milyon USD harcanmıştır.

[60] Bu toplantı ve toplantıya parasal destek için geniş bilgi: Aydınlık, 2 Aralık 1995, 30 Mart 1997, 6 Nisan 1997

Yabancının parasıyla ademi merkeziyetçilik

"Derneklerin yurtdışından yardım alması ise İçişleri Bakanı'nın iznine bağlı. Ancak yedi yıldır yapılan uygulamalarda, bu konuda herhangi bir art niyete rastlanmamıştır." Abdülkadir Aksu, T.C İçişleri Bakanı[61]

Bir zamanlar, Milli Güvenlik Danışmanı görevlisi olarak, Latin Amerika'ya demokrasi ihraç eden Henry Kissinger, Şili'de gerçekleştirdikleri kanlı darbenin gerekçesini, 27 Haziran 1970'de şöyle savunuyordu:

"Bir ülkenin kendi halkının sorumsuzluğu yüzünden komünist olmasını öyle kenarda durup seyredecek değiliz."

Altı çizili bölümün yerine başkaca seçenekler konulabilir. Örneğin, aynı satırlar "Bir ülkenin kendi halkının sorumsuzluğu yüzünden Kemalist çizgi izlemesini / bağımsızlık yolunda ilerlemesini, öyle kenarda durup seyredecek değiliz" olarak da okunabilir ve, 14 Ocak 1983'de 77 sayılı Milli Güvenlik Direktifi'nde yer alan Reagan'ın şu sözleri anımsanabilir:

"Açık diplomasi, ABD hükümetinin ulusal güvenlik hedeflerine destek yaratmak üzere oluşturduğu eylemleri kapsar."

Bu eylemlerin neler olduğunu Orta ve Güney Amerika operasyonlarında yer almış olan ve daha sonra CIA'dan ayrılarak tüm ajanları ve operasyonların iç yüzünü açıklayan Philip Agee, "*Operasyonlarımızın U.S merkezli çok uluslu şirketler için yararlı işletme koşullarını nasıl hazırladığını göstermeye çalışacağım*" diye başlıyor ve sıralıyor:

"Bu koşullar, siyasal egemenlik ile birlikte, bizim temel amacımızı oluşturuyordu. Liberal demokrasi ve çoğulculuk denen şeysonuçta bu amaçlarımız için bir araçtı. 'Özgür seçimler'demekgerçekte bizim desteklediğimiz adaylara gizliden para ödeyerek müdahale etmemiz demkett. 'Hür sendikalar' demek, bizim kendimize bağlı sendikalar kurma hürriyetimiz demekti. 'Basını özgürlüğü' demek bizim hazırladığımız materyalleri kendisi yazmış gibi yayınlayan gazetecilere ödeme yapma özgürlüğümüz demekti.Seçilmiş bir hü-

---

[61] CNN Türk, 26 Ekim 2004.

kümet ABD'nin iktisadi ve siyasal çıkarlarını tehdit etmeye başlarsa görevden uzaklaştırılmalıydı. 'Sosyal ve iktisadi adalet' halkla ilişkilerde hoş kavramlardı, hepsi o kadar."[62]

CIA İstasyonlarında görev yapmış olan Philip Agee'nin açıkladığı operasyonaların yeni dönemde de sürmediğini söylemek olanaksızdır. Kişi ve örgütlerin gizliden kullanımına eklenen "Project democracy" operasyonunda artık gizlilik yok. Örgütlerden çok kitleleri elde etmeye yönelik çalışılıyor. Bu sürecin Türkiye açısından en çnemli adımı güvenliği sağlayan kurumun yıkıma uğratılmasıdır. NED'in dolarlarıyla ve euro ile beslenen "project democracy" karşısında tek engel olarak görülen ve Türkiye Cumhuriyeti'ne sahip çıkan ulusal ordu ile halkın arasını her geçen gün biraz daha açacak, kutuplaşmayı geliştirecek "pis" senaryoların yeni düzenleriyle karşılaşılacaktır. Bu öngörüye kuşku ile bakacak olanlara, son birkaç yılın olaylarını, iç politikadaki kişisel sürtüşme haberlerinden arındırarak sırasıyla anımsamaları ve özellikle bazı siyasal parti başkanlarının keskin dönüşlerinin kaynağını anlamak için onların okyanus ötesi ilişkilerine bakmaları önerilir.

Emekli CIA görevlisi, bir dönem ABD'nin Kıbrıs Arabulucusu, şimdilerde NDI Avrasya sorumlusu **Charles Nelson Ledsky**, Cumhuriyet gazetesine tam sayfa konuk olduğunda, birçok derin açıklamanın yanı sıra, Türkiye işlerinden söz ederken yerli 'sivil' örgütlerle ilişkilerini açıkça belirtiyordu:

"***Farklı zamanlarda farklı projelerle ilgili çeşitli kuruluşlarla çalışıyoruz. İstanbul'da TESEV, TÜSES, TÜSİAD, Ankara'da Ka-Der, Türk Parlamenterler Birliği, TESAV, Türk Demokrasi Vakfı (..)Bazı meclis komisyonlarıyla faaliyetlerimiz oldu, özellikle Anayasa Komisyonuyla ciddi temaslarımız oldu. İlki Muğla'da MUMİKOM adıyla başlayan Parlamento İzleme Komiteleri'yle çalıştık.***"

"Birlikte çalıştık" sözünün ayrıntılarına girmeden önce biraz gerilere gitmek gerekiyor. 1997 başlarında, Refah Partisi'ne yöneltilen en önemli suçlamalardan birisi, partinin yabancılardan para yardımı aldığı savıydı. Libya bağlantılı İslam'a Çağrı Cemiyeti'nin, Refah Partisi'nin gizli kasası olarak nitelenen Beşir Darçın'a 7 Nisan 1989 tarihli çekle 500.000 ABD doları verdiği ileri sürülüyor ve bu çekin fotokopisi gazetelerde yayımlanıyordu.

---

[62] Philip Agee, On The Run, s.76.

Bu konu, rakip partilerce TBMM'de gündeme getirilmişti. Türkiye'nin onurlu insanları da yabancılardan para alınarak siyaset yapılmasını kınamıştı. O zamanlar, siyasal örgütlerin ve kuruluşların yabancılardan para almalarını içlerine sindiremeyen insanlar da vardı. Yine anımsanacaktır ki, soğuk savaş döneminde, muhalefete yakıştırılan en yaygın ve en ciddi niteleme de, "kökü dışarda" olmaktı. Soğuk savaş operasyonunun aktörleri, siyasi hareketlerin dışardan aldıklarını düşündükleri bir kuruşun kanıtı peşinde koşarlardı.

Yabancı bir devletten siyasal etkinlikler için, hangi iyi ya da kötü niyetle olursa olsun, para yardımı almak, hangi ülkede olursa olsun hoş karşılanamazdı. Örneğin, ABD'de Watergate- Koregate -Sun Myung Moon - Tongsun Park - KoreCIA soruşturmasından sonra, ABD kongre üyelerinin yabancılardan yardım almaları sorgulanmaya başlanmıştı.

Ne var ki, paranın devletten değil de, vakıflardan, cemiyetlerden - şimdiki adlarıyla hükümet dışı kuruluşlardan- alınmış olması suç sayılmıyor. Türkiye'de icat edilen nitelemeyle, "resmi" para suç oluyor; gayri resmi para ise, "yardım" ya da "destek" oluyor. NGO' dan alırsanız 'insani,' devletten alırsanız "derin" para oluyor. "Foundation" ile "Stiftung"dan alırsanız, "demokrasi-hürriyet" ve "kültür mirasının korunması" için alınmış oluyor; buna karşılık, Rabıta' dan ya da İslam'a çağrı Cemiyeti'nden alırsanız 'irtica' ve 'dışa bağımlılık' ya da 'kökü dışarda' oluyor.

Bir başka devletin egemenliği altındaki topraklarda, o devletin rejimini, sistemini değiştirmek üzere etkinlik gösterenlere yabancı bir devletin resmi kuruluşundan para akıtılmasının değerini anlamak için, bu paranın hangi niyetle verildiğine bakmak gerekmez. Operasyona, 'demokrasi kurulması' ya da 'sosyal araştırma' ya da 'think tank' çalışması demekle, alınan para aklanamaz.

Glob-elleşme[63] "etiği"

"Sivil" yetkililerin yan yana gelip atölyeler kurdukları toplantıya dönmek gerekiyor ve yabancılarla maddi, manevi ilişkiler konusunda sivil yaklaşımı görmek için söz konusu toplantıyı koordine eden Türkiye Eğitim ve Toplumsal Tarih Vakfı'nın Genel Sekreteri, ulus devletlerin ortadan kalktığını ileri sürüp, içinde bulunulan "coğrafyada" STK egemenliğinde, hür ve demokrat bir dünya düzeni ku-

---

[63] 'Glob-elleşme' deyişi Sayın Dr. Sedat Özkol'a aittir.

rulmasını "ütopya" olarak sunarken, geleceğe dönük ön savunma yapmayı da unutmuyordu:

"***Devlet - STK ilişkileri TC Devleti ile bu ülkede kurulu STK ilişkileri biçiminde gelişmiyor. (..) devletle ilişkilerimizde gösterdiğimiz titizliği bu tür yabancı devletlerle ilişkilerimizde de göstermemize ihtiyaç vardır diye düşünüyorum.***"

ABD'deki İsrail destekçisi örgütlerle, NDI'nin elemanlarıyla, Soros'un adamlarıyla yoğun çalışmalar yapan ARI derneğinin profesyoneli Murat Şahin ise STK eşgüdümcüsünün sözlerine karşı çıkıyor; "*Orhan Bey'in bu uluslararası ilişkilerde dikkat edilmesi gereken noktalar konusundaki ikazına ben cevap vermek istiyorum*" diye başlıyor; tarihsel ve bir o denli de önemli bir açıklamada bulunuyordu.

"***Herhangi bir STK olarak yurtiçindeki bir STK ile nasıl ilişkiye girebiliyorsam, yurtdışındaki ile de aynı ilişkiye girebilmem lazım. Hatta aynı konudaki kuruluşa daha yakın olabilirim.***"

ARI derneğinin "profesyonel" yöneticisi, yerli ile yabancı arasındaki tek ayırt edici özelliğin adres ayrılığı olduğunu, "*Pek tabii aynı coğrafyayı paylaşmanın getirdiği bir ortaklığımız var Türkiye'deki STK' larla, ama yurtdışıyla da rahatça ilişkide olabilirim. Orada kim kime daha çok direktif verebiliyor konusu yok*" sözleriyle vurguluyordu. ARI Derneği yayınında 'profesyonel' olarak tanıtılan sözcüye göre; ortak işlerde yabancı tercih bile edilebilir olduğunu ileri sördükten sonra, konuyu parasal ilişkilere getiriyor ve diyordu ki:

"*..yurtdışındaki fonlardan biz yararlanacağız, buradan oraya fon çıkarmayacağız gibi bir alışkanlığımız var, belki de STK'larla ilgili olarak Türkiye'de yeterince fon oluşamadığı için. Ama zaten, atölye çalışmasında da vurgulamaya çalıştık, hem uluslararası fonlardan faydalanmak, hem fon yaratılmasına katkıda bulunmak diye. Biz Türkiye'deki STK' lar olarak hep hangi fondan nasıl faydalanırız gözüyle bakmak istiyoruz, bu fonlara az da olsa katkılarımızı da düşünmemizin zamanı geldi bence. O zaman iki tarafın da daha dengeli olduğu bir ilişkiye daha sağlıklı girebileceğiz diye düşünüyorum.*"

Bu tür açıklamaları "Yerli 'siviller' para desteği alacak yabancı "sivil" arıyorlar" diye değerlendirenler çıkabilir. Bu sözlere bakılır-

sa yerlilerin yeterli paraya sahip olmadıkları gibi bir görüntü çıkıyor. "Ulus devletlerin toplumsal, iktisadi sınırlarının eritildiği ve ABD ve öteki Batı devletlerinin tek egemen olarak dünyayı kucakladığı 'ütopya' ya erişebilmek için çıkılan yolda, bugüne dek hep dışarıdaki fondan beslenilmiş olunuyor, bu böyle gitmez" mi denilmek isteniyor?

Yoksa "sivil atölyeler kurulması gereken tek 'coğrafya' sizinki değil, başka 'coğrafyalar' da var" denmek mi isteniyor? Yoksa NED ve benzeri fonlara katkıda bulunmanın zamanı gelip geçmekte midir? Bu açıklamalardan, ABD'nin "sivilleri" ile Orta Asya işlerini değerlendirebilmek için biraz da siz ödeyeceksiniz anlamı mı çıkıyor? Bu tür olumsuz soruları, söz konusu açıklamaları yapanların iyi niyetleri çerçevesinde algılayıp, şimdilik geçelim.

Rockefeller'in dolarıyla 'geniş kafalılık'

ARI yayınlarında "profesyonel" olarak tanıtılan görevli, belki de, önemli bir gerçeği ortaya koymaktaydı. Onun sözlerinden şu anlam çıkarılabilir: Bugüne dek para hep dışardan geldiğinden, yabancı (Batılı) örgütlerin lehine bir durum var, yani denge yok denmek isteniyor olabilir. Bu açıklamalar için düşünce ayrımlarını gösteren kanıtlardır denilip geçilebilir, ama "Tarih" genel sekreteri buna izin vermiyor:

"... ***başka devletlerle veya o devletler adına faaliyet gösteren kuruluşlarla ilişkide gardımızı indirirsek, duyarlılığımızı, dikkatimizi bırakırsak yarın kamuoyu önünde - ben bundan çok korkarım- 'STK aslında yabancıların kullandığı bir alettir' diye birkaç örnek ortaya konur, bu kötü örnekler dar kafalılığın, yabancı düşmanlığının aracı haline getirilebilir.***"

Yanıt işte bu denli kısa ve özlüdür. Buraya dek yazılanlar, biraz akla uygun geldiyse ve dolarlı proje işleri biraz şaşkınlık yarattıysa, hatta biraz da öfke oluşturduysa, günaha da ortak oldunuz demektir. "Günah" nitelemesi az gelir. Genel sekreterin tanımıyla "**dar kafalılığın, yabancı düşmanlığının**" tipik örneği sergilemiş olacaksınız..

Ne ki bu açıklamaları izleyen aylarda, atölye çalışmalarını içeren bir kitabın iç kapağına "*Heinrich Böll Vakfı'nın katkılarıyla yayınlanmıştır*" diye yazılacağı hesap edilmemiş olmalı. Hatta, bu işler, 'Zeugma'yı kurtarmak' diye başladıktan sonra, ne denli baraj varsa o denli çetin bir tarih kurtarma projesine girişip, "*barajlara evet*

ama tarihsel mirası da koruyalım" diye sürdürülen ve sonunda nerede olursa olsun tüm barajlara "hayır" kampanyası gibi, belki de hiç istenmeyen sonuçlara yol açılmıştır. Kurtarma kampanyasına adanan kitabın ilk sayfalarında ***"Rockefeller Vakfı'nın katkılarıyla yayınlanmıştır"*** diye yazılmış.

Bu özgün 'sivil' yaklaşım için, "workshop" ilişkilerinde hiçbir ek açıklamaya gerek yoktur. Görüldüğü üzere, **"katkılarıyla"** denilip geçilmektedir. Petrol kartellerinin sahibi Rockefeller'in Türkiye'nin barajlarıyla neyi alıp veremediği ve enerji üretilecek bu barajların 'tarihsel mirasa' ve o olmazsa börtü böceğe, o olmazsa herhangi bir doğal canlı ya da cansıza, binlerce kilometrekarelik bir alanda küçük bir oran tutan bir ortamda vereceği zararı sergileyecek çalışmalara para bastırmasının nedenini anlamak o denli zor olmasa gerek.

İşin anlaşılması zor yanı, doğaya ve tarihe bu denli tutkun olan yerli "sivil" aktivistin kitap yayınlamak için, dışardan para ya da onların sıkça kullandıkları deyişle 'proje desteği' almaya gereksinmesidir. Türkiye'yi "oltadaki balık" olarak gören ve "oltadaki balığın yeme ihtiyacı yoktur" diyen Rockefeller sülalesinin kurduğu "sivil" örgütün yardımlar listesinde şu satırlar yer alıyor:

"Economic and Social History Foundation of Turkey (Tarih Vakfı)
İstanbul, Turkey- Nowember17, 2000 / $ 150.100
Toward the costs of the "Local History Initiatives" and museum projects. Program: Creativity & Culture Benefit Regions: Turkey"

"Sivil" yöneticinin de açıklıkla belirttiği gibi, şimdi "geri kafalının biri" durduk yerde, şu sorularla ortalığı bulandırabilir: Başka devletlerle ilişkiye girmek, hep öyle doğrudan doğruya olmayabilir; o başka devletleri ve dünyayı yönlendiren, kaynaklarını emen şirketlerle dolaylı da olsa kurulan ilişkilerde indirilme olasılığı bulunan 'gard' hangisidir?[64] Hatta daha da ileri gidip, "Bir ülkenin enerjisiz bırakılması kimlerin işine geliyor?" gibi sorularla spekülasyonlara kapı açılamaz mı? "Komşu ülkelerde, örneğin Ermenistan'da, köhnemiş nükleer santraller insanlığın ortak tarihsel mirasına ve yalnız

---

[64]İngilizce bilen okurlar kusura bakmasınlar, yabancı dilden aktarılan bu tür sözcükler, önümüzdeki uzun yıllarda dilimizden koparılabilir ve sözler anlaşılmaz diye not ediyorum: Gard: Boksörün belden yukarısını elleri ve kollarıyla koruma yöntemi. Guard: Koruma, bekçilik etme, bekçi.

vadilerdeki 'nebatata' değil de, insanoğluna kendisine de zarar vermez mi?" gibi sorular eklenmesinin yolu açılmış olmaz mı?

Görüldüğü gibi, 'katkılarıyla' denilip geçilmesi, soru üstüne sorun çıkarabiliyor. Yeri gelmişken belirtmek gerekir ki, kendi çıkarları için yüzlerce yıldır insan yaşamını hiçe sayan, daha yakın geçmişte salt petrol-gaz çıkarları için komplolar kurmaktan, kan dökmekten geri kalmamış olan bir yönetimin ve o yönetimi güdüleyen kartellerin çevre korumacısı olduklarına bilerek ya da bilmeyerek inanmak, inananları ilgilendirir, deyip geçemeyiz. Çünkü, bu tür girişimlerin dünya egemeni olmanın önemli bir aracı olduğunu unutmak, yeni koloniciliğin ve çağdaş sömürgeciliğin arkasına halk desteği yığmak anlamına gelebilir.

"Çevrecilik" ya da "tarihsel mirasçılık" imajının en usta oyuncusu Clintonlar olmuştu ve Türkiye'ye geldiklerinde bu imajdan bolca yararlanmışlardı. Bu işler salt geziyle kalsa iyi, ama ABD yönetimi ipin ucunu asla bırakmaz. Şimdi çevre ve uygarlık koruyucusu Mimar Sayın Oktay Ekinci'nin, o Türkiye gezisindeki Clinton imajı tazeleme günlerinden, çok değil yalnızca iki yıl sonra, "Hillary, Neredesin?.." başlığını atarak yazdıklarına bakalım:

"18 Kasım 1999'da antik sahneye kurulan kürsüde bir konuşma yapan Hillary'nin söyledikleri ise yerli ve yabancı medyadan dünyaya özetle şöyle duyurulmuştu: 'ABD, insanlığın ortak mirasına sahip çıkıyor... Bayan Clinton, tarihsel zenginliklerin dünya değeri olduğunu vurgulayarak, korunmalarının da uluslatarası görevleri olduğunu belirtti.'

Ben de aynı konuşmadaki özellikle 'Anadolu ve Mezopotamya' için söylediklerine dikkat çekmiş, çarpıcı sözleri arasındaki şu vurgulamasının ise "Ortadoğu'da barışın da güvencesi" olması gerektiğini yazmıştım: 'Amerika'dan binlerce yıl önce yazı yazmasını bilenlerin yaşadığı bu topraklardaki tarihten insanlığın öğreneceği çok şey var...(Cumhuriyet-20/Ocak/2000)"

Mimar Sayın Oktay Ekinci, yazısının sonraki satırlarında, ABD'nin çevre ilgisinin ne denli büyük olduğunu düşündürecek açıklamalarda bulunuyordu.

(..) 13 Ocak 2000'de, Tepebaşı'ndaki binada, ABD'nin aynı konudaki uzmanlarıyla "uydu" iletişiminde kurulmuş bir 'ekranı' kullanıp, "birbirimizi görerek" karşılıklı konuştuk... (..) her söz aldıklarında, hep şu tür bir girişle başlıyorlardı: 'Bayan Clinton, çok önemli bir hareketin öncüsü oldu... ABD, insanlığa karşı bir görevi daha yapmaya hazırlanıyor ve buna, Türkiye

gibi dünya tarihinin merkezi olan bir ülkede başlanması çok anlamlı...' (..) ABD silahlı güçleri, önceki First Lady'lerinin "bizden binlerce yıl önce yazıyı kullananların ülkesi" dediği Mezopotamya'yı, üstelik "insanlık adına koruma" sözünü verdiği Anadolu topraklarını da çiğneyerek bir kez daha "tahrip etmeye" hazırlanıyor... Acaba, ABD elçiliği, bu kısa mesajımı da aynı şekilde Washington'a iletir mi: "Hillary, neredesin; gel Aspendos'ta bir konuşma daha yap..." [65]

Tarih vakfınca barajlara karşı başlatılan kampanya içinde de şöyle ya da böyle ve iyi niyetle yer almış olan birçok kişi gibi, korumacılık konusunda içtenliğinden kuşku duyulmayacak olan Mimar Sayın Ekinci, 2003 başında bile, iyi niyetini yitirmeden, Clinton'dan tarihsel kalıtın kurtarılması için yardım istiyor.

Oysa Hillary Rodham Clinton, kartellerin, vakıfların verdikleri milyon dolarlık destekle artık senatör olmuş ve hemen teşekkür etmek üzere İsrail'e koşmuştu. Hillary, İsrail'de yeni bir ABD'li 'imajı' oluştururken, İsrail tankları da Filistin'i yerle bir etmekte, soykırıma varan katliamlara girişmekte, İnsanlığın binlerce yıllık canlı ve cansız tarihini yok etmekteydi. Aslına bakarsanız, çevreyi ve tarihsel mirası korumasından medet umulan Clintonlar döneminde de o Mezopotamya haftada en az bir ya da iki kez, İncirlik'ten ve Katar'dan kalkan uçaklar tarafından bombalanmaktaydı. Ha Clinton, ha Bush! ABD yönetimi elli yıldır izinden gittiği bir projeyi yaşama geçiriyor ve Ortadoğu'yu işgale başlıyordu.

"Çevre" ve "tarih mirası"nın anlamı eylemlere parasal yardımda bulunanların çıkarına göre değişmektedir. Bağdat'ta kütüphanelerin yakılmasıyla kül olan miras petrol kartellerini pek ilgilendirmezken Türkiye'deki birkaç bin kilometrekarelik bir alandaki bitki ve böceklerin baraj suyu altında kalması ilgilendiriyor. Barajlarda birikecek su ile yeşerecek olan geniş bölgelerdeki yeni bitkiler ve yaşam alanında doğacak yeni böcekler ve öteki hayvanlar çok ilgilendirmiyor. Güneydoğu Anadolu'da, Kuzeydoğu Anadolu'da ya da Mezopotamya'da olunca "çevre" ve "tarihsel miras" olacak, Filistin'de olunca kim bilir ne olacak?!

Bu ilginç örnekten sonra konumuza dönersek, 'Tarih Vakfı' sekreterinin de belirttiği gibi, başka devletler "*adına faaliyet gösteren kuruluşlarla ilişkide gardımızı*(n)" indirilmesinin nereye varacağı bel-

[65]Oktay Ekinci, ÇED KÖŞESİ- Hillary, Neredesin?.." Cumhuriyet, 15 Ocak 2003, s.17 Koyultmalar tarafımızca yapıldı. (y.n.)

li olmamaktadır. Hem de bir kitap yayını uğruna. Adı 'vakıf', simgesi "STK" olan 'sivil' örgütün gardının indirilmesiyle Genel Sekreter'in, haklı olarak, '*korktuğu başına*' gelmiştir. Çünkü şimdi, "*başka devletler.. adına faaliyet gösteren kuruluşlarla*" ilgili bir iki örnekle anlayacağız: "**STK aslında yabancıların kullandığı bir alet**" midir, yoksa değil midir?

NGO'dan NGO'ya yatırım mı?

Eskiden diktatörlere destek veren ABD ve Batı Avrupa, paraları "Hürriyet" ve "Demokrasi" diyerek aklıyordu. Şimdi hem "demokrasi" diyor, hem de "insan hakları - inanç özgürlüğü" diyor. Demekle kalmıyor, kendi eliyle iktidara getirmiş olduğu diktatörleri iktidardan devirmek üzere, 'demokratikleşmenin önündeki engellerin kaldırılması' ya da 'demokrasiye geçiş misyonu' diyerek, ulusal orduların kimliğinin yok edilmesi ve bağımsız devlet egemenliğini koruma kararlılığının kırılması ve devlet merkezlerinin zayıflatılması yoluna gidiyor. Bu işlem için NGO' dan NGO' ya, vakıftan vakıfa yatırım yapıyor.

NED'in resmi olarak yıllık ödemeleri, 37 milyon dolar. 2001 sonuna dek, Amerikan resmi kaynağı NED'den Türkiye 'sivil' hareketine, 4.7 milyon dolar, George Soros'un örgütünden 1,073 milyon dolar ve NED kanalıyla İngiliz WF (Westminster Foundation)'den 6 250 Sterlinlik demokrasi yatırımı yapılmış.

ABD'nin yarı resmi örgütü NED'den, IRI, NDI ve CIPE'ye ve onlardan "workshop" işlerine aktarılan yatırımlara, NED'in raporlarından bakmak biraz aydınlatıcı olabilir. Bunun gizlisi saklısı yok. Türkiye'deki 'sivil' örgütlerin ve örgütçülerin pek azı, 'saydamlık' ilkelerine bağlı kalarak, "project" kaynaklarını açıkça belirtmektedirler. Örgütlerin çoğu, bu ilişkileri ve yatırımları açıklamıyor. Oysa NED, ABD'de Kongre denetiminde oluşturulmuş bir para fonudur; resmidir ve bütçesiyle çalışmaları ABD Dışişleri'nin ve ABD Başkanı'nın onayından geçtikten sonra ABD Kongresi'nin onayına sunar.

Yani harcamalar resmidir; "**governmental**"dir, yani "devlete bağlı"dır. ABD dışındaki ülkelerde yapılan bazı ödemelerde, parayı alanların adları ve alma amaçları raporlara geçirilir. Bu durumda, hem para, hem hesaplara para ölçüsüyle geçirilen eleman desteği alıp, hem de bunu saklamanın fazlaca bir yararı yoktur. Açık ilişkinin başlangıcı 1988'e gidiyor. NED, Türkiye'deki 'FORUM Dergisi'ne 50.000 dolar veriyor. FORUM iki yıl sonra CIA eski elemanlarının, yerli liberallerin, Asya'dan, Rusya'dan temsilcilerin de katıldı-

ğı Bodrum toplantısını gerçekleştiriyor. Sonrasında, tek ilmikle başlanarak ve ilmiklere ilmikler eklenerek, örümcek ağı örülüyor. NED'in raporlarına geçirilen bu işbirliği yatırımlarından 40 "project" düğümünü ve Avrupa'nın euro'lu ilmiklerini sıralayalım; arada bir soluklanarak ve sabırla okumakta yarar olabilir:

1988 - Eski dostlar, Ankara'nın Forum Corp. ve Yeni Forum Dergisi ile başlanıyor:

1.Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***American Friend of Turkey Foundation*** *(Türkiye'nin Amerikalı Dostları Vakfı) / Altbağışalıcı:* ***FORUM*** *Corp. of Ankara /* ***50.000 $***

*2.Parayı veren:****NED*** */ Bağış Alıcı:****Yeni Forum Dergisi*** */****11.766 $***

1990- Anahtar, Türkiye'nin Amerikalı Dostları Vakfı ile çevriliyor ve Aydın Yalçın'ın Forum'u ile kapı açılıyor. Bodrum'dan geçilecek ve Doğu'ya doğru ilk ilmikler örülecektir:

Parayı Veren: ***NED*** */ Bağışı Alıcı:* ***American Friend of Turkey Foundation*** */ Alt Bağış alıcı:* ***FORUM Corp.*** */* ***50.000 $*** */ Program: Türkiye'de demokrasi anlayışını güçlendirmek ve İslam dünyasının öteki bölümlerine Türk demokrasi deneyimini aktarmak.*

1991- Açılan kapıdan girilecek ve ilmikler eklenecektir. FORUM ve Türk Demokrasi Vakfı ile çalışılıyor.

1. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış Alıcı:* ***CIPE****/ Alt Bağış Alcı:* ***Türk Demokrasi Vakfı (TDV)*** */* ***80.000 $*** */ TDV'nın, Türkiye'de özelleştirme için 18 aylık programını desteklenecek.*

2. Parayı Veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***TDV*** */* ***26.100 $*** */ TDV, 2 kitap ve 4 sayılık bülten yayınlayacak.*

3. Parayı Veren: ***NED*** */ Bağış Alan:* ***American Turkish Foundation*** */ Alt Bağış Alıcı:* ***FORUM*** *Corp. /* ***50.000 $*** */ Türkiye'de demokrasi anlayışını güçlendirmek ve İslam dünyasının öteki bölümlerine Türk demokrasi deneyimini aktarmak üzere Jurnal basımı ve dağıtımı. Yeni Forum, özellikle öğrenciler için, bir dizi seminer ve ders düzenleyecek ve kitap yayınlayacaktır.*

1992 - İkinci 50.000 dolarla iş yürürken, 57.000 dolarlık projeyle Asya Türk Cumhuriyetlerine uzanılıyor; serbest pazar ekonomisinin yayılması -na başlanıyor:

*1. Parayı Veren : **NED** / Bağış Alan : **American Turkish Foundation** / Alt Bağış Alıcı: **FORUM** Corp. / **50.000 $** / Türkiye'de demokrasi anlayışını güçlendirmek ve İslam dünyasının öteki bölümlerine Türk demokrasi deneyimini aktarmak üzere Jurnal basımı ve dağıtımı. Yeni Forum, özellikle öğrenciler için, bir dizi seminer ve ders düzenleyecek ve kitap yayınlayacaktır.*

*2. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **FORUM Corporation of Ankara** / **57.000 $** / Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bir konferans düzenlenecek. 'Türkik' Cumhuriyetlerinden demokratik gruplar bir araya getirilecek. Katılımcılar, bölgede (Orta Asya) demokratikleştirmeyi ve serbest Pazar ekonomisinin kurulmasını tartışacaklar.*

1993 - IRI çalışmayı sürdürüyor ama, yerliler her nedense raporlara geçilmiyor.

*Parayı Veren: **NED** / Bağış Alan: **IRI** / Konu: **Siyasi Partiler** - Propaganda / **48.817 $** / İki kademeli bir programla siyasi partiler arasında, sivil konuları kapsayan bir uyuşum gerçekleştirilecektir. Partilere bağlı kurumların bir Parti Enstitüsü kurmalarına yardım edilecek. Bu enstitü, sivil haklar konusunda çalışacak. Türkiye seçmenlerine yönelik olarak sivil haklara saygı sağlanacaktır.*

1994 - IRI ve yeni kurulan Stratejik Araştırmalar Vakfı (SAV) ortak çalışmaya başlıyorlar:

*Parayı Veren : **NED** / Bağış Alıcı: **IRI** / Alt Bağış alıcı: **Stratejik Araştırmalar Vakfı (SAV)** / Konu: **Medya ve yayın** / **71.583 $** / SAV'nın Türkiye'de demokratik reformları destekleyen çeşitli etkinlikler gerçekleştirmesi sağlanacaktır. Politik durgunluğun alt edilmesine yönelik araştırma gerçekleştirilecektir. Yerel hükümetlerde* şeffaflık ve taban örgütlenmesi üstüne*

---

*Local Government' dan çevrilmiştir. Türkiye'de konuların nereye varacağını bilemeyenler başlangıçta, 'yerel yönetim' derken halka belediye anlamında kullandıklarını yaymışlar, daha sonra kamu yönetimi yasa değişiklikleriyle amacın merkezi yönetim yapısını zayıflatmak olduğu ortaya çıkmış ve hatta 'eyalet sistemleri' nden söz edilmeye başlanmıştır.

Belediye Başkanlarına eğitim semineri ve "Medya ve Demokrasi" konulu uluslararası bir konferans düzenlenecek.

1995 - IRI ve SAV'ın çalışmaları yoğunlaşırken, devreye yurtdışında örgütlü Müslüman kadın işleri giriyor ve Türkiye'den yeni bir ilişki olarak TESEV zincire ekleniyor, belediye örgütlerine, il meclislerine uzanılıyor:

*1. Parayı Veren: **NED** / Bağış Alan: **IRI** / Alt Bağış Alıcı: **SAV** / **170.173 $** / IRI, Türkiye'de sivil eğitim programları için NED'in desteğini almıştır. SAV doğrudan finanse edilecektir. IRI aynı vakfı 1994'de de fonlamıştır. SAV, Türkiye'nin partiler üstü "think-tank"lerin öncüsü olacaktır. IRI, Sav ve onun İstanbul'da yerleşik ortağıyla birlikte bir dizi kamuoyu yoklaması gerçekleştirecektir. Bu yoklamalar, ekonomik ve siyasi reformlar, dinsel yaklaşımlar ve birçok başka konuda değerlendirmeleri kapsayacaktır. Yoklama her üç ayda bir yapılacak ve yoklama örgütlenmesine teknik yardımda bulunulacaktır. Sonuçlar, medyaya, Non Governmental Organizations"a ve siyasi partilere **bildirilecektir.***

*2. **Parayı Veren : NED / Bağış Alan: SAV / 20.000 $** / NED'in desteğini alan **SAV**, Türk toplumunun değişik kesimlerini yan yana getirecektir. "Türkiye'nin en patlayıcı sorunu için demokratik çözümün yaygınlaştırılmasının ilk adımı olarak, "demokrasi ve kimlik" konusunun tartışılacağı 2 günlük bir konferans yapılacaktır.*

*3. Parayı Veren: **NED** / Bağış Alan: **Müslüman Hukuku Altında Yaşayan Kadınlar (WLUML)** / Alt bağış alıcı: **Kadın İnsan Hakları için Kadınlar** / **40.000 $** / İstanbul'a doğudan ve güneydoğudan göç eden kadınların eğitimi. Kadınlara yasalar ve hakları öğretilecek. Kadınlara ayrıca, haklarını elde etme stratejileri ve haklarını koruma ve birlikler kurma teknikleri öğretilecek.*

*4. Parayı veren: **NED** / Bağış Alıcı: **IRI** / Alt Bağış Alıcı: **Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV)** / **79.571 $** / IRI ve TESEV yerel hükümetlerin etkinliğini ve saygınlığını artırmak için birlikte çalışacaklar. Merkezi hükümet ile yerel yönetimler arasındaki parasal gerginliğin (çekişmenin) azaltılması için tavsiyelerde bulunulacak ve bütçe süreçleri derinden incelenecek. **TESEV** çalışmaları, **IRI** ve **Marmara Bölgesi Belediyeler Birliği**'nin destekleyeceği iki günlük bir se-*

minerle sunulacaktır. Seminer Şubat 1996'da yapılacaktır. Yaklaşık 30 belediye reisi, meclis üyesi ve siyasi partilerin yerel önderleri çağrılacaktır.

1996 - IRI ile TESEV ortak çalışmasının yanı sıra belediyelerle doğrudan projeye geçiliyor; siyasi partiler eşgüdümleniyor.

*1. Para veren: NED / Bağış Alan: IRI / Alt Bağış Alıcı: **TESEV / 183.960 $ / IRI - TESEV - Marmara Belediyeler Birliği (MBB)** birlikte çalışacaklar. Bütçe yapımı öğretilecek. Halkın katılımının sağlanması, işçi yönetim eğitimi verilecek. TESEV, IRI'den **Kuzeydoğu ve Kuzeybatı Anadolu** kent ve belde belediyelerinin bütçe yapımını incelemek üzere bağış alacak. IRI / MBBL / TESEV, 26-27 Haziran 1996'da İstanbul'da ulusal sempozyum düzenleyecek.*

*2. Parayı Veren: **NED** / Bağış Alıcı: **IRI** / Alt Bağış alıcı: **Türk Belediyeler Birliği** /Konu: **Politika ve millet meclisi** / **69.133 $** / IRI, Türk Belediyeler Birliği adına NED'in desteğini almıştı. TBB, yeniden programlanan fonlarla, Yerel Yönetim merkezi kuracaktır. Bu merkez amacı gerçekleştirecektir: (1) **Yeni yasalar için lobicilik yaparak, mali yetkiler dahil, yerel otonomiyi güçlendirmek**; (2) **Yerel yönetimlerle ilgili reform yasalarının değişmesi için politik araştırma yapmak**; (3) **Merkezde, yerel hükümetleri etkileyen reform yasaları ve politikalarla ilgili politik komite örgütlenmesini gerçekleştirmek**; (4) Belediyelerle ilgili merkezi bir bilgisayara veri tabanı kurmak.*

*3. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI** / Alt bağış alıcı: **Anadolu Stratejik Araştırmalar Vakfı (ANSAV)** / Konu: Kadınlar, siyasi partiler / **189.604 $** / IRI, taban örgütlenmesini güçlendirerek, Türk siyasi partilerinin demokratik temsilin iyi kanalları olabilmelerini sağlamak üzere ve kadınların partilere katılımını artırmalarını sağlayacak yardımlarda bulunacaktır. IRI, ana partiler için bir dizi eğitim "workshop (Atölye)'si kuracaktır. Bu atölye çalışmaları, yerel parti örgütlenmesinin geliştirilmesi, kadınlara önderlik eğitimini kapsayacaktır. IRI, siyasi partileri uyuşumlaştıracak çalışmalarını sürdürmesi için ANSAV'a 20.000 dolar bağışlayacak. ANSAV'ın amacı, Türkiye'de siyasi yapı değişikliğini ve partiler arası eşgüdümü teşvik etmektir. IRI her üç atölyeyi de doğrudan, parasal olarak destekleyecektir.*

1997 - Bağışlar doğrudan yapılmaya başlanırken, Müslüman kadın işleri, Kürt-Türk eğitimi, Anadolu çalışmaları ve NDI devreye girerek Millet Meclisi'ne uzanıyor; Liberaller serbest piyasa ekonomisine karşı oluşabilecek tepkiyi azaltmak için Müslümanlıkla Pazar ekonomisinin bağdaştığını öğretecek toplantılar düzenliyor; Helsinki Yurttaşlık Derneği üyeleri çoğalsın, teknik gücü artsın ve sivilleri toparlasın diye yardım görüyor. Türkiye A.B'ye girmeden A.B Türkiye'ye giriyor ve Türkiye'de "demokratik ilkelerin ve hakların güçlendirilmesi için sivil eğitim"e ve benzerlerine yatırım yapıyor. A.B ve ABD siyasetine destek veren yerli "sivil" örgütlerin proje desteği aldığı görülüyor. Toplam Yatırımın tutarı: 671.055 $ ve 2.974.640 euro.

1. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Women Living Under Muslim Law*** *(WLUML) / Alt bağış alıcı:* ***Kadınların İnsan Hakları için Kadınlar (KİHP)*** */* ***26.600 $*** */ NED, Türkiye'de kadınların eğitimini ve örgütlenme etkinliklerini destekleyecektir. Kadınlara var olan yasal hakları öğretilecek, kendilerini savunma ve birlik kurmaları konusunda eğitileceklerdir.*

2. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Avrupa Ortak Zemin Merkezi*** */ Alt bağış alıcı:* ***Toplumsal Sorunları Araştırma Vakfı (TOSAV)*** */ Konu: medya, yayın , eğitim /* ***50.000 $*** */ Kürt ve Türk toplumları arasında ılımlılaşmanın yerleştirilmesi sağlanacak. "Çok kültürlülük, tolerans ve siyasi çoğulculuk esasına dayalı barışçı ve sivil (bir) toplumun geliştirilmesine yönelik adımı" kapsamaktadır. Bu ilkelerin yayılması için, sivil eğitim, toplumsal sorumluluk eğitiminde yoğunlaşılarak medya ve iletişim araçları kullanılacaktır.*

3. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***NDI*** */ Alt bağış alıcı: belirtilmemiş / Konu:* ***millet meclisi*** */* ***105.564 $*** */ NDI, 5 aylık bir program başlatacaktır. Bu program, ahlak yasalarının çıkarılması için çalışan Türk milletvekillerini, kilit konumdaki siyasi liderleri ve "etkin sivil eylemcileri" teşvik edecektir. İstanbul ve Ankara'da "workshop" ve seminerler düzenlenecektir. Türkiye'nin sistematik (rejim) sorunlarına yönelik yaklaşımlar ve çok partili işbirliğinin yaratılması görüşülecektir. "Etkinlikler, Türk 'non governmental' gruplarla ortak olarak yürütülecektir."*

4. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***IRI*** */* ***Türk Belediyeler Birliği*** *(TBB) ve* ***Türk Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV)*** */ Konu:* ***Eğitim, Hukuk kuralları*** */* ***299.616 $*** */*

Türk yerel idareleriyle ilgili reformların yapımı cesaretlendirilecek ve Türkiye siyasi partilerinin örgütsel ve yapılarıyla ilgili demokratik reformlar teşvik edilecek. IRI, Türk Belediyeler Birliği'nin ulusal düzeyde daha etkin olmalarını sağlayacak reformları teşvik edecektir. Çeşitli bölgesel toplantılarla yasa tasarıları tartışılacak; özellikle belediye başkanlarının doğrudan katılımı sağlanacaktır.

5. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***NDI*** */ Alt bağış alıcı: Belirtilmemiş / Konu:* ***Meclis / 98.165 $*** */ NDI, Türk meclisinde profesyonel yaklaşımın yaratılmasını teşvik edici çabalara yardımcı olacaktır. /*

6. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***CIPE*** */ Alt bağış alıcı:* ***Liberal Düşünce Topluluğu (LDT)*** */ Konu:* ***İş ve Ekonomi, Medya ve Yayın, Politika / 61.710 $*** */ Serbest piyasa ekonomisinin İslam diniyle bağdaştığı anlatılacak. İstanbul'da siyasetçiler, iş liderlerinden, sivil liderlerden, devlet memurlarından ve medyadan oluşan topluluğa uzmanlarca sempozyum düzenlenecektir. LDT, daha geniş topluluklara ulaşmak üzere 6 büyük kentte paneller düzenleyecek ve yaygın olarak dağıtılmak üzere bir kitap hazırlayacaktır. LDT, tartışmaları salt entelektüel düzeyde tutmayacak, fakat serbest Pazar kaynaklı sağlıklı bir iktisat için siyasi eylemleri de araştıracaktır.*

7. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Helsinki Vatandaş Ansamblesi (Helsinki Yurttaşlık Derneği-Türkiye/HYD)*** */* ***30.000 $*** */ HYD, kurumsal kapasitesini yapısını güçlendirecektir. HYD, daha etkin bir sivil toplumun yaratılmasına yardımcı olacak sivil girişimler için daha yönlendirici ve birleştirici bir konum almak amacıyla, teknik uzmanlığını geliştirecek, eylemlerini halka yayacak, yeni üyeler örgütleyecek ve öteki NGO'ları eğitecektir.*

8. Finansal Anlaşma No:. DG IA-D/MEDTQ/31-97 / Operasyonel Ortak: ***TESEV*** */ Proje:* ***Türkiye'de devlet reformu*** */ Toplam tutarı: 721.790 euro / A.B katkısı: 600.000 euro*

9. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/18-97 / Operasyonel Ortak: ***Helsinki Yurttaşlık Derneği*** */ Proje: Yasama kararlarının verimliliği / Toplam tutarı: 81.330 euro / A.B katkısı: 60.000 euro*

10.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/09-97 / Operasyonel Ortak: ***Türk Demokrasi Vakfı*** */ Proje: Demokratik ilkelerin ve hakların güçlendirilmesi için sivil eğitim / Toplam tutarı: 300.000 euro / A.B katkısı: 250.000 euro*

11.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/07-97 / Operasyonel Ortak: ***Türk Kalkınma Vakfı*** */ Proje: Van ve Diyarbakırlı kadınların iş olanakları için eğitim programı / Toplam tutarı: 494.000 euro / A.B katkısı: 150.000 euro.*

*12.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/22-97/ Operasyonel Ortak: "****The women in politics Association****" / Proje: IWDC (uluslararası Kadınlar Demokrasi Merkezi) Bölge Bürosu / Top lam tutarı: 101.500 euro / A.B katkısı: 100.000 euro.*

13.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/14-97/ Operasyonel Ortak: ***Antalya Barosu*** *ve* ***Friedrich Nouman Stiftung*** */ Proje: Demokratikleşme Programı / Toplam tutarı: 120.000 euro / A.B katkısı: 100.000 euro*

14.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/17-97/ Operasyonel Ortak: ***Ankara Enstitüsü Vakfı*** */ Proje: Kadınların İnsan ve Vatandaşlık Hakları Okulu / Toplam tutarı: 290.200 euro / A.B katkısı: 170.000 euro.*

16.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/28-97/ Operasyonel Ortak: ***L'institute Français d'Etudes Anatolienne*** */ Proje: Türk toplumunun kültürel entegrasyonu / Toplam tutarı: 313.900 euro / A.B katkısı: 300.000 euro.*

17.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/20-97/ Operasyonel Ortak: ***Felsefe Derneği*** */ Proje: Öksüzlerin insan hakları eğitimi / Toplam tutarı: 77.620 euro / A.B katkısı: 70.000 euro.*

18.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/32-97/ Operasyonel Ortak: ***Sabancı Üniversitesi*** */ Proje:* ***Euro-Türk diyaloğu*** */ Toplam tutarı: 664.352 euro / A.B katkısı: 500.000 euro.*

19.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/29-97/ Operasyonel Ortak: ***A.B. Temsilciliği*** */ Proje: Ankara'da NGO toplantısı/ Toplam tutarı: 4.640 euro / A.B katkısı: 4.640 euro.*

20.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/04-97/ Operasyonel Ortak: ***Tüketici Hakları Derneği*** */ Proje: Tüketicilerin korunması için derneğe destek / Toplam tutarı: 410.000 euro / A.B katkısı: 410.000 euro.*

*21.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/09-97/ Operasyonel Ortak: **Umut Vakfı** / Proje: NGO'ların etkin işlemesi için yönetici eğitimi / Toplam tutarı: 250.000 euro / A.B katkısı: 200.000 euro*

*22.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/12-97/ Operasyonel Ortak: **TESK/ TESAR/ Kadın Araştırmaları Derneği** ve **Friedrich Nouman Stfitung** / Proje: Kadınların Türkiye'nin kalkınmasına katılımı / Toplam tutarı: 138.500 euro / A.B katkısı: 100.000 euro.*

1998 - NDI meclisteki yasama işlerini sürdürürken, Müslüman Hukuku Altında Yaşayan Kadınlar yöresel liderlerin yetiştirecek sivil temsilcileri eğitiyor, Kürt-Türk çalışmalarına İngiliz sterlini değiyor; IRI, TESEV ve TBB 450.000 dolarlık proje yürütüyor, liberaller milletvekillerine yemek düzenliyor. A.B büyük projelere geçiyor:

*1.Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: NDI / Alt bağış alıcı: **Belirtilmemiş** / Konu: **Millet Meclisi** / **196.545 $** / **Meclis reformu** için 1997'de başlatılan **eylemler genişletilerek**, sürdürülecek. Mecliste, daha çok saydamlık ve saygınlık oluşturulması sağlanarak, halkın Türk demokrasisine güveni yükseltilecek ve sivil ortamda partiler üstü girişimle pekiştirilecek. İki seminer, iki "workshop" ve her biri uluslararası deneyime sahip, yeteri kadar danışmanlık gerçekleştirilecek.*

*2.Parayı veren: **NED** / Bağış alan: **Avrupa Ortak Zemin Merkezi** / Alt bağış alıcı: **TOSAV** / Konu: Medya - yayın, eğitim / **42.000 $** / TOSAV, 20 radyo programı yapacak ve yayınları bir toplayacak. TOSAV, "çok kültürlülük" hoşgörü, politik çoğulculuk ve Türkiye'de toplumsal siyasi yapının yeniden belirlenmesi ilkelerinin propagandası için medyayı kullanacaktır.*

*3.Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: WLUML (**İslam Hukuku Altında Yaşayan Kadınlar**) / Alt bağış alıcı: **Kadınların İnsan Hakları için Kadınlar (KIHP)** / Konu: Kadınlar, insan hakları / **38.000 $** / WLUML, NED'den yeniden destek sağlamıştır. Türkiye'deki "non governmental" örgüt temsilcilerine yasal eğitim altında kadın gruplarına lider yetiştirilmesinde yardımcı olunacaktır. Eğitim, insan ve kadın haklarını, anayasal hakları, Kadın ailedeki hakları ve kadının yurttaşlık haklarını içerecektir. Ayrıca grupların katılım yöntemleri, liderlik becerileri ve haberleşme teknikleri de öğretilecektir. Eğitimin tamamlan-*

masından sonra, temsilciler, el kitaplarını kullanarak kendi yörelerinde yasal eğitim grupları oluşturacaklardır.

4. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***IRI*** */ Alt bağış alıcı:* ***TESEV*** *ve* ***TBB*** */ Konu:* ***Millet Meclisi, Siyasi Partiler*** */* ***450.000 $*** */ IRI, bir dizi "workshop" çalışması yaparak, siyasi partiler ve demokratik reformlarını teknik konularını tartacaktır. IRI, TESEV ve TBB'nin yasama çalışmalarına katılımını destekleyecek çalışmalarını sürdürecektir. TESEV, toplantılar düzenleyecek, TBB, lobicilik etkinliklerinin eşgüdümünü sağlamayı sürdürecektir.*

5. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Helsinki Yurttaşlık Derneği*** */ Konu:* ***(Örgütlenme) Eğitim*** */* ***31.000$*** */ Cemiyet, örgütsel yapısını güçlendirecektir. Yeni üyeler kazanacak, çalışmalarını halka yayacak, öteki NGO'ları örgütlenme konusunda eğitecektir.*

6. Parayı veren: ***NED*** *aracılığıyla* ***WESTMİNSTER (İngiltere)*** */ Bağış alıcı:* ***TOSAV*** */ Konu:* ***Medya ve Yayın, Eğitim*** */* ***6.250 £*** */ Sivil gelişmeyi, demokratik değerleri ve süreçleri konu alan radyo programlar yayınlanacaktır.*

7. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/01-98 / Operasyonel Ortak: ***TOBB*** */ Proje:* ***Avrupa Türkiye İş Merkezleri inşası*** */ Toplam tutarı:* ***18.635.000 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***17.300.000 euro.***

8. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/02-98 / Operasyonel Ortak: ***Fatih Belediyesi*** */ Proje:* ***Balat ve Fener mahallerinin iyileştirilmesi*** */ Toplam tutarı:* ***17.293.000 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***7.000.000 euro.***

9. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/05-98 / Operasyonel Ortak: ***Boğaziçi Üniversitesi*** */ Proje: Teknoloji Temelli Eğitim ve Yetenekli İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi/ Toplam tutarı:* ***2.182.000 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***1.800.000 euro.***

10.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/06-98/ Operasyonel Ortak: ***Marmara Üniversitesi A.B Enstitüsü*** */ Proje:* ***Türkiye'de insan haklarını iyileştirme seminerleri*** */ Toplam tutarı: 300.000 euro / A.B katkısı: 250.000 euro.*

*11.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/07-98/ Operasyonel Ortak:****Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF-Reporter Sans***

Frontiers) */ Proje: Türkiye'de basın özgürlüğü hakkında* ***enfermasyon alışverişi ve veri toplanması merkezi*** */ Toplam tutarı:* ***43.140 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***35.000 euro.***

12.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/08-98/ Operasyonel Ortak: ***KEDV*** */ Proje:* ***Türkiye'de çevre geliştirmek üzere kadınların desteklenmesi*** */ Toplam tutarı:* ***358.400 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***200.000 euro.***

1999 - Amerikan işadamları örgütü liberallerle işin içinde. NDI, adı verilmeyen meclis üyeleriyle TBMM'nde ahlak ilkelerini belirliyor. Helsinki Cemiyeti, yıllık ödentisiyle etkinliklerini sürdürürken, IRI, adını vermediği yerli sivil ile gençlik örgütlenmesine başlıyor. A.B ise belediyelerle proje ilişkisine giriyor.

1. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***CIPE*** */ Alt bağış alıcı:* ***Liberal Düşünce Topluluğu*** *(LDT Derneği) / Konu:* ***İş ve iktisat, politika*** */* ***49.779 $*** */ LDT, yeni iktisadi reform yasalarının "cost-benefit" analizini yapacak ve milletvekillerini ve Pazar ekonomisine yönelik reformun savunucularını yan yana getirmek üzere akşam yemekleri ve toplantılar düzenleyecektir.*

2. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Avrupa Ortak Zemin Merkezi*** */ Alt bağış alıcı:* ***TOSAV*** */ Konu: Eğitim, medya ve yayın /* ***42.000 $*** */ Demokrasi üstüne 24 radyo programı yapacak. Türkiye'de toplumsal-siyasi yaşamın yeniden tanımlanması çalışmalarını sürdürecek.*

3. Parayı veren: ***NED*** */ Bağı alıcı:* ***Helsinki Yurttaşlık Derneği*** */* ***31.000 $*** */ Cemiyetin kurumsal yapısı güçlendirilecek, yeni üyeler örgütlenecek vs..*

4. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***IRI*** */ Alt bağış alıcı:* ***Belirtilmemiş*** */* ***278.669 $*** */ Konu:* ***Eğitim, siyasi partiler ve gençlik*** */ Türkiye'de yaygın bir araştırma sonucunda* ***Sivil ve siyasal parti gençlik örgütlenmesi*** *sağlanacak. Ankara, İstanbul ve İzmir'de gençlik toplantıları yapılacak. Gençler, politik haklarının bilincine varacaklar ve siyasete katılacaklar.*

5. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***NDI*** */ Alt bağış alıcı:* ***Belirtilmemiş*** */ Konu:* ***Meclis*** */* ***211.766 $*** */* ***Ahlaklı bir rejim*** *çalışmaları sürdürülecek. NDI, ahlak ilkelerinin belirlenmesini gerçekleştirecek.*

6. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***WLUML*** */ Alt bağış alıcı:* ***Belirtilmemiş*** */ Konu:* ***İnsan Hakları, Kadınlar*** */* ***38.000 $***

/Türkiye'deki toplum merkezlerinde çalışan toplum işçilerini, ruhbilimcileri öğretmenlerin önderliğini yapacak kişileri yetiştirmek. İnsan e kadın hakları, kadınların ailedeki hakları, anayasal haklar, grup olanakları vs.

7. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/02-99 / Operasyonel Ortak: (T.C) ***Adalet Bakanlığı*** */ Proje:* ***Telif haklarının etkin olarak güçlendirilmesi*** */ Toplam tutarı:* ***2.303.350 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***1.700.000 euro.***

8. Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/04-99 / Operasyonel Ortak: (T.C) ***Milli Eğitim Bakanlığı*** */ Proje:* ***Temel eğitimin desteklenmesi*** */ Toplam tutarı: 100.000.000 euro /* ***A.B*** *katkısı:* ***100.000.000 euro.***

11.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/05-99/ Operasyonel Ortak: (T.C) ***Dışişleri Bakanlığı*** */ Proje:* ***İdari işbirliği*** */ Toplam tutarı:* ***12.000.000 euro*** */* ***A.B*** *katkısı:* ***12.000.000 euro****.*

12.Finansal Anlaşma No: DG IA-D/MEDTQ/06-99/ Operasyonel Ortak: ***NGO'lar ve T. Belediyeler Birliği, Ticaret Odası*** */ Proje:* ***Sivil toplum geliştirme programları*** */ Toplam tutarı: 11.000.000 euro /* ***A.B*** *katkısı:* ***8.000.000 euro****.*

2000 - Sıra Türklerin yolsuzluklarını kanıtlamaya gelmiştir. Yolsuzluk işleri için Amerikan işadamlarının örgütü CIPE para kanalı oluyor. TOSAV, TOSAM olarak yıllık işini, yerel örgüt liderleri yetiştirmeye yöneltirken, Helsinki Yurttaşlık Derneği, Mersin, İstanbul ve Van'da "network" yani şebeke kurmayı üstleniyor. NDI adını vermediği yerli sivillerle birlikte milletvekillerini, "saygın" olarak nitelendikleri akademisyenleri dar toplantılara alıp, "ahlak" ilkelerini öğretiyor! Avrupa Birliği, Türkiye'de özgürlüklere parasal yatırım yapıyor.

1.Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***CIPE*** */ Alt bağış alıcı:* ***TESEV*** */* ***63.000 $*** */ Türkiye'de yolsuzluk araştırılacak. TESEV yolsuzluğa karşı bir koalisyon örgütleyecek.*

2.Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Avrupa Ortak Zemin Merkezi*** */ Alt bağışalıcı:* ***Toplumsal Sorunları Araştırma Merkezi (TOSAM)*** */* ***42.000 $*** */ TOSAV'ın sürdürdüğü Kürt-Türk uzlaşması temelinde, Türkiye siyasi yaşamını yeniden belirlemesi programını sürdürecektir.*

3.Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Avrupa Ortak Zemin Merkezi*** */ Alt bağış alıcı:* ***TOSAM / 25.000 $/ Çok etnikli, çok dinli, gençlik*** *gruplarına ve yerel toplum liderlerine ve seçilmişlere yönelik lider yetiştirme programı yürütülecek. Bu iş için bir el kitabı hazırlanacak.*

4.Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***Helsinki Yurttaşlık Derneği / 45.000 $ / İstanbul, Mersin*** *ve* ***Van****'da NGO'lar ve eylemciler şebekesi oluşturulacak. Bu şebeke, ifade özgürlüğünü engelleyen yasal engellerin kaldırılması , özgürce toplanma ve örgütlenme hakları savunacaktır.*

5. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***IRI*** */ Alt bağış alıcı: Belirtilmemiş /* ***235.747 $ / "Gençler(in), Türk sivil ve siyasi yaşamına katılmaları desteklenecek ve bütünleşme teknikleri ile ilgili olarak yetiştirilecekler.*** *IRI'ye, Türk gençliğinin NGO'larını birleştirmek üzere, WEB sitesi kurulmasında, Türk ünlüleri de yardımcı olacaklar. IRI, aynı zamanda yolsuzluğun toplumsal bedelini ortaya çıkarmak üzere bir yolsuzluk konferansı düzenleyecek"*

6. Parayı veren: ***NED*** */ Bağış alıcı:* ***NDI*** */ Alt bağış alıcı:* ***Belirtilmemiş / 236.175 $ / Devlet memurları için idari ilkeler yasası çıkarılmasına çalışan Türk girişimciler desteklenecek.*** *Önce milletvekilleriyle, medyacılarla ve saygın akademisyenlerle ahlak yasasını, dokunulmazlığı ve anayasa reformunu tartışmak üzere dar toplantılar yapılacak ve daha sonra 2 günlük seminer düzenlenecek. NDI, Türkiye'deki NGO'larla ortak program uygulamayı sürdürecek.*

7. Parayı veren: ***A.B*** */ Parayı alan:* ***LDT Liberal Düşünce Topluluğu*** */ Proje: "Türkiye'de ifade özgürlüğü ile ilgili yasal ve sosyal durumu saptamak (..) öneriler ve politikalar üretmeye yönelik aktiviteler (etkinlikler) gerçekleştirecektir. (..) uluslararası sempozyum, iki ulusal konferans, onaltı bölgesel panel, ifade özgürlüğüyle ilgili kitap yayınları, Türk hukuk sistemini diğer hukuk sistemleriyle, ve AİHM'nin ifade özgürlüğüyle ilgili kararları ile karşılaştıran 4 ciltlik başvuru kaynağı hazırlanması, insan hakları ve ifade özgürlüğü konusuna ilgiyi artırmak ve yaygınlaştırmak için yapılacak ulusal bir ödüllü yazı yarışması, bütün Türk hukuk sisteminin ifade özgürlüğü açısından gözden geçirilmesi ve reformlarla ilgili bilimsel bir rehber ortaya çıkarılması, ve kapsamlı bir kamuoyu araştırması yapılması/ Proje süresi:*

*2,5 yıl./ Toplam tutarı: **509.172 euro**, **A.B**'nin katkısı: **458.225 euro**."*

2001 - Kürt-Türk uzlaşma işine ABD'nin işadamları örgütü karışıyor. Helsinki Cemiyeti "fiks" payını alıyor. ARI Hareketi (Derneği)'nin adı ilk kez raporlara geçiyor. IRI-ARI-TESEV yeni atölye işlerine soyunurken, IRI'nin dolar desteğiyle Ağlar arasında (internet) Genç.net işe başlıyor. NDI siyasal partileri, milletvekillerini, "sivil grupları" yan yana getirerek, ahlak ve devlet reformu işlerinde katkıda bulunmayı sürdürüyor. NED bütçesinden ayrılan toplam tutar, 686.634 dolar.

*1.Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **CIPE** / Alt bağışalıcı: **TOSAM** / **47.482 dolar** / Toplumsal Sorunları Araştırma Merkezi'nin Güneydoğu Anadolu iş önderlerini, önderlik, sivil sorumluluk ve toplu sorun çözme konularında eğitmesini desteklemek.*

*2. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: HCA **(Helsinki Vatandaşlık Cemiyeti)** / **35.000 dolar** / Barışçı toplantı ve örgütlenme özgürlüğü hakları konusunda savunma, lobici ve kampanyacı sivil eylemcilerin çekirdek grubunu eğitmek; bir basın toplantısı düzenlemek ve **40 siyasetçiyi, devlet görevlisini ve gazeteci için kabul düzenlemek**; ve **6 kentte 50 NGO'nun ihtiyaçlarını belirlemek.***

*3. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI** / Alt bağışalıcı: -- / **309.934 dolar** / **ARI Hareketi(Derneği)** ve **TESEV** dahil, gençlik sivil örgütleriyle işbirliği yaparak, gençliğin kendi çevrelerinde sivil ve siyasal yaşama katılmalarını desteklemek. IRI, birlikte yöresel atölyeler kuracak ve geçmiş yılın başarısını ortaya koymak üzere ikinci bir ulusal gençlik konferansı düzenleyecek ve katılımı sağlayacak. IRI, gençlik haberlerini ileten ve Türkiye'deki NGO'ların sütrdürdüğü projeleri sergileyecek sanal şebeke yaratan GençNet'e daha çok kaynak aktaracak ve yolsuzluk karşıtı eylemleri destekleyecek.*

*4.Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **NDI** / Alt bağışalıcı: Belirtilmemiş / **284.218 dolar** / **Türk siyasal partilerinin, milletvekillerinin ve sivil grupların** içerde **ahlak ve devlet reformu** çalışmalarını, üç grubu yan yana getirerek, sağlamak.*

*5.Parayı veren:**Soros-OSI** / Bağış alan:**OSIAF-Türkiye**/ **1.073.000,- dolar**[66].*

2002 - Helsinkiciler yıllık ödentiyi alıyor, IRI, kadınlara büyük yatırım yapıyor, NDI 'reform' adı altında yapılan yasa değişikliklerini sivil(!) örgütler aracılığıyla destekliyor. Toplam tutar: 621.317 dolar.

1- *Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **Helsinki Yurttaşlık Cemiyeti** / **35.000 dolar** / Beş adet el kitabı yayınlamak ve 20 kişiyisavunmanlık, lobicilik ve kampanyacılık konularında eğitmek üzere İstanbul'da bir haftalık atölye çalışması yapmak. Bu 20 kişi daha sonra 10 ayrı kentte 100 NGO'nun elemanlarını eğitecektir.Cemiyety aynı zamanda Ankara'da bir günlük lobi uygulaması yapacak, basın toplantısı gerçekleştirecek ve 40 siyasetçi, bürokrat ve gazeteciye bir kabul düzenleyecektir. Haftalık haber bültenlerinden 1000 adet çoğaltılacak ve postalayacaktır.*

2- *Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI** /**299.999 dolar** / Gençlerin siyasette etkin olmaları için bölgesel atölye çalışmaları ve ulusal düzeyde konferans düzenlemek. Enstitü (IRI) TESEV ile yolsuzluğun önlenmesi konusunda ortak çalışmalarını sürdürüken, **KADER** ile ortaklığını yenileyecektir.*

3- *Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **NDI** / **286.318 dolar**/ Yönetim reformlarını destekleyecek ve meclisin şeffaflığı için çalışan sivil örgütlere yardım edilecek.*

2003 - Sendikalara sızıyorlar, **KADER** adlı kadın derneğini destekliyorla, Ankara 600 sivil lideri eğitiyorlar, IRI, ARI'nın kurduğu **GençNet**'e parasal destek veriyor ve Helsinkiciler her yılki ödentiye kavuşuyorlar. Folklorcular aracılığıyla düşünce özgürlüğü işine girişiliyor.

1. *Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **ACILS** / Alt bağışalıcı: Belirtilmemiş / **64.064 dolar** /Türk sendikacılar desteklenecek. ACILS eğitim düzenleyecek ve Tekstil işçilerinin çalışma koşullarının iyileştirlmesi için çalışacak.*

2. *Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **KADER** / 25.000 **dolar** /100 öder kadına eğiştim ve seçimlerde adaylıklarını desteklemek.*

---

[66]OSI (Open Society Institute)'nin Türkiye Şubesi İstanbul – Bebek'tedir ve kendisini "ATE / Açık Toplum Enstitüsü" olarak adlandırmaktadır.

*3. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **CIPE** / Alt bağışalıcı: Belirtilmemiş / **82.233 dolar** / Özel sektördeki yöneticilere ulaşılabilecek bir platform oluşturulacak, üniversitelerde çalışılacak.*

*4. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **TOSAM** / **30.000 dolar** /Beş ayrı bölgeden gelen İl Meclisi üyelerine liderlik eğitimi verilecek. Vakıf 600 sivil toplum liderini eğitecek.*

*5. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **Anadolu Folklor ve Kültür Vakfı** /**33.000 dolar** /Türkiye'de anlayım özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılması için 1000 adet kitapçık basılacak, 12 ayrı toplantı düzenlenecek. Vakıf aynı zamandaanlatım özgürlüğünü vurgulayan 500 adet CD-video hazırlayıp dağıtacak.*

*6. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **Helsinki Yurttaşlık Cemiyeti** / **35.000 dolar**/ Anayasa reformu için milletvekilerine lobi yapmak. Bölgesel eğitim atölyeleri çalışmalrı sürdürülecek, NGO eğitim malzemeleri dağıtılacak.*

*7. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI**/ **100.000 dolar**/ IRI'nin gençlik arasındaki etkinlikleri için bir şemsiye oluşturan **GençNet** ile ortak çalışma sürürüklece; 4. ulusal gençlik konferansı düzenlenecek.*

*8. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI**/ **230.000 dolar**/ **GençNet** şebekesinin genişletilmesine destek olunacak.Kadınların siyasi eğitim okulunun kurulması için **KADER** desteklenecek.*

*9. Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **NDI**/ **300.000 dolar**/ Meclis komisyonlarının etik çalışmaları doğrudan desteklenecek, siyasi parti reformlarına katkı konulacak, üç ayrı sivil kuruluşa destek olunacak.*

"Türkiye ihbarcılar cenneti"

Listelerde adı verilmeyen 'işbirlik' boyutunun bir bölümünü yerli "sivil" hareketin önde gelenlerinin etkinliklerine değinilen sayfalarda göreceğiz. Bazı para alıcıların açıklanmamasının gerekçesini de NED'i denetlemekle yükümlü General Account Office (GAO)'in raporlarında bulacağız. Ne ki, NDI'nin bölge sorumlusu, CIA elemanı,

Kıbrıs eski arabulucusu Nelson Charles Ledsky'nin açıklaması şimdilik yeterli bilgi içermektedir:

"Farklı zamanlarda farklı projelerle ilgili çeşitli kuruluşlarla çalışıyoruz. İstanbul'da TESEV, TÜSES, TÜSİAD, Ankara'da Ka-Der, Türk Parlamenterler Birliği, TESAV, Türk Demokrasi Vakfı (..) Bazı meclis komisyonlarıyla faaliyetlerimiz oldu, özellikle Anayasa Komisyonu'yla ciddi temaslarımız oldu. İlki Muğla'da MUMİKOM adıyla başlayan Parlamento İzleme Komiteleri'yle çalıştık."

Ledsky' nin açıklaması olağanüstü saydamdır. Ne ki "ahlâk" ilkeleri toplantılarını yabancılarla yaptıklarını halka bildirmeyenlerin ve bu tür girişimlere -özellikle yabancılar eliyle gençlik örgütlenmesi yapılmasına- ses etmeyen görevlilerin, herhalde bir gerekçeleri vardır. Bu tutumu sorgulamaya gerek yok. Çünkü devletin en üst makamlarında bulunanların etkinliklere katılımıyla yapılanlar meşrulaşmıştır.

Dolarlı "***workshop***" listesine, şirket vakıflarının, "***think tank***" olarak nitelendiriliveren kuruluşların ve Avrupalıların, psikolojik propaganda eylemleri, Kürt sorunuyla ilgili kitap yazımı, belgesel film hazırlanması gibi etkinliklere destek vermelerinin yanı sıra, medya ünlülerinin uzak ülkelerde ağırlanarak seminerlerde toplanmalarını, Alman 'stiftung' örgütlerinin çevre ve yerel medya seminerleri, 'Alevilik araştırmaları' gibi fasılları almadık.

Kıbrıs'ta, "Biz ne Türküz ne de Rumuz" diye gösteri yapan ya da Çeşme'de bir toplantıda yan yana getirilip "Bize 'Kuzey Kıbrıslı' ya da 'Güney Kıbrıslı' demeyin" diye açıklama yaptırılan gençlere şaşan yöneticiler bu gençlerin, AMIDEAST tarafından eğitildiğini görmezden gelmektedirler. AMIDEAST 51 yıl önce, ABD'nin Ortadoğu ve Afrika'daki çıkarlarını korumak üzere kurulmuştur. Ayrıca, USIP toplumlararası sözde barış için verdiği dolarları, Fullbright ve Carnegie Endowment ve benzerlerinin yatırımlarıyla gençler üzerine yaptığı yatırımları da görememişlerdir.

Hazır konunun içindeyken, Tarih Genel Sekreteri'nin ".. ***'STK aslında yabancıların kullandığı bir alettir' diye birkaç örnek ortaya konur, bu kötü örnekler dar kafalılığın, yabancı düşmanlığının aracı haline getirilebilir***" dedikten sonra yabancılarla işbirliğini açıklayacak olanlara yakıştırdığı şu "***dar kafalılığın***" da üstüne çıkan yepyeni bir yaklaşımı aktarmalıyız. TDV (Türk Demokrasi Vakfı) Genel Başkanı, *"Türkiye'de uluslararası alanda sivil toplum temaslarına nasıl bakılıyor?"* sorusunu yanıtlarken il-

ginç, ama çok eski bir yönteme başvurarak, bu tür bilgileri iletenlere "**ihbarcı**" diyordu. Gazeteden okuyalım:

"Bu arada,Türkiye ihbarcı cenneti olduğu için bazı ihbarcılar da bu mekanizmayı körüklüyorlar.İşleri güçleri Türkiye'nin uluslararası ilişkilerini sabote etmek, baltalamak, yarım yamalak bilgiyle ortaya çıkmak. Basının da bu bilgisi olmayan çığırtkan cahillere yer vermesi bir süre için bunların öne çıkmasına imkân veriyor."

Şimdi durup dururken, sormak gerekiyor: Tarih Vakfı yöneticisinin belirttiği gibi "*dar kafalılık*" etmenin de ötesinde, "*ihbarcı*" olmak, hatta "cahiller" arasına katılarak, bu tür projelerin listesini vermek, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası ilişkilerine mi, yoksa bazı 'sivil' ve NGO'lar arası ilişkilere mi zarar verir? Bu soru yetersiz kalıyor. Çünkü Genel Başkan'ın açıklamasında sınır genişletiliyor:

"İşte bu, kim ne derse desin, bir devlet faşizmidir. Halkına güvenmeyip kapalı kapılar arkasında halkını küçümseyerek, insanını küçümseyerek kendi kendine koyduğu ne idüğü belirsiz kurallarla ülkeyi yönettiğini sanma yanlışlığıdır."

Siviller arası alışverişler, dolarlı "işbirlikler" halkı küçümsemek olmuyor. Burası anlaşılabilir. Ama "*.. ne idüğü belirsiz kurallar*"ın hangi kurallar olduğu ileriki bölümlerde parasal destek alınan NED'in ilkelerinden okunacak ve "siyasal etik" ya da "açık toplum" ve "şeffaflık" diyenlerin kendi yurttaşlarını neden "ihbarcı" katına düşürdükleri de o zaman anlaşılacaktır. Bilgiyi iletmek, ilgili taraf toplum ise "ihbar" değil, olsa olsa bilgilendirme olamaz mı? El parasıyla raporlar düzmek ve bu raporları yabancı devletin kuruluşuna iletme işleri de gerçektir. TDV Genel Başkanı kuşkusuz yalın bir gerçeği yansıtmakta ve haklı olarak "Türkiye ihbarcılar cennetidir" demektedir:

Bodrum'dan Orta Asya'ya atılan "ağ"

"Amerika'nın huzur ve güvenliğine karşı çalışanlara karşı çalışmak bizim işimizdir. Ulusların, örgütlerin, hatta bireylerin en çok saklamak istedikleri sırlarını ele geçirmek. Onların plânlarını ve niyetlerini deşerek ortaya çıkarmak." CIA Direktörü George J. Tenet, Los Angeles, 7 Kasım 2000 .

1980'li yıllarda başarıyla yürütülen "project democracy" operasyonu, Nikaragua'dan sonra ilk sonuçlarını Doğu Avrupa ülkelerinde vermeye başladı. Moskova'da da işler alttan alta yürütülmüştür. Daha sonraları Mihail Gorbaçov'a ABD'de ödül kazandıracak olan büyük atılımla ilerleyen "project" Sovyetler Birliği'ni de dağattı.

NED'in operasyonunda **NIS** (Newly Independent States /Yeni Bağımsızlaşmış Ülkeler) başlığı altında, Doğu Avrupa projeleri uygulanırken, Orta Asya ülkelerinde de operasyon başlatıldı. Avrasya başlığı altında toplanan bu ülkeler iştah kabartıcıdır. Çünkü petrol ve gaz kaynakları zengindir. Üstelik Batı'nın, Ortadoğu ve Afrika petrol kaynaklarını denetlemek için çektiği sıkıntı düşünülürse, yepyeni bir seçenektir bu ülkeler.

Bu ülkeler yalnızca petrol, gaz, değerli maden kaynaklarıyla değil, aynı zamanda uçsuz bucaksız alanlarda yetiştirilen sınai tarım ürünleriyle de iştah kabartmaktadırlar. Yüzyılların tüketim özlemlerinin körüklenmesiyle kışkırtılabilecek pazarlar Batı'nın iktisadi geleceğini belirleyecek denli büyüktür.

Bağımsızlıklarını pekiştirme yolunda ilerleyen bu ülkelerin enerji kaynaklarını daha işin başında denetim altına almak ve yönetimlerine egemen olabilmek gerekirdi. Bu nedenle, bu ülkelerin başına buyruk hareket etmelerine, birbirleriyle dayanışma içine girerek, yeni bir dünya gücü olmalarına izin verilemezdi. Orta Asya ülkelerinin birbirleriyle dayanışma içine girme olasılıkları oldukça yüksektir. Çünkü ülkelerde Türkler çoğunluktadır ve devlet yönetimini ele almaya başlamışlardır. Asya'nın Türkleri, yarım yüzyıldan daha uzun bir süre Batı dünyası içinde bulunmuş olan Türkiye Türkleriyle bir araya gelebilirler, güçlerini ve deneylerini birleştirebilirlerdi.

Türkiye-Kafkasya-Hazar-Asya ilişkileri, ne denli zayıf da olsa, bu tür gelişmelere açık bırakmak akıllı bir tutum olamazdı. Türkiye

Türkleriyle, Asya Türkleri arasında bir ilişki kurulması elbette kaçınılmazdı. Çünkü bu ilişki salt kültürel ortaklılardan değil, binlerce yıllık tarihsel geçmiş ve akrabalık ilişkilerinden güç alacaktı. Bu kaçınılmaz ilişkileri, ABD ve Batı Avrupa'nın kendi çıkarlarına ve ulusal güvenliklerine göre yönlendirme olanağını elde bulundurmak istemeleri de olağandır.

Amerikalılarla Asya Türkleri arasında tarihsel herhangi bir ilişki bulunmadığından ABD'nin Orta Asya ülkelerine dalması ve yönlendirmesi oldukça güç görünmekteydi. Bu nedenle özenli bir ilişki kurulmalıydı. Kapılar açılıp, ilk giriş sağlandıktan sonra, gerisi nasıl olsa getirilir ve eğitim için, din hürriyeti için, ifade özgürlüğü için, demokrasi kurmak için gidilebilirdi. Önemli olan ilk giriş için, bir anahtar bulunması ve bir köprü kurulmasıydı. Bu köprüyü ABD'nin "sadık" bir müttefiki kurabilirdi.

Soğuk savaş döneminde hayli iş yapmış olan Aydınlar Ocağı'nın etkin kurucularından Prof. Aydın Yalçın "Yeni Forum Dergisi"nin başyazarı idi ve 16-19 Eylül 1991'de Bodrum Yalıkavak'ta "*Club Monakus*" adlı tatil sitesinde, Amerikan İstihbaratçılarının ve uzmanlarının, Türk Dünyası temsilcilerinin, Türkiye entelektüellerinin, Türkiye medyacılarının, CIA destekli Hürriyet Radyosu (Radio Liberty)'ndan Amerikalı ve Türk yöneticilerin, daha sonradan liberal dernekler kuracak olanların katıldığı geniş, bazılarına göre "bilimsel" olan dört günlük bir toplantı düzenledi.

ABD'liler, NED'in katkılarıyla gerçekleştirilen toplantıya, büyük önem verdiklerini hem kurumsal anlamda, hem de deneyim birikimi anlamında özgün delegasyonuyla gösterdiler. Tanınmış kişilerin başında, 1980 öncesinde CIA İstanbul İstasyon Şefi olarak görev yapan Paul Bernard Henze ve CIA Ortadoğu-Uzakdoğu uzmanı Graham Edmund Fuller geliyordu. Henze ve Fuller, toplantıya RAND şirketi adına katılıyorlardı.

Henze'nin danışmanlığını yapmakta olduğu **SOTA** (Türkistan ve Azerbaycan Araştırma Merkezi- Haarlem-Hollanda) tarafından Konya'da yayınlanmış olan "*Türkiye ve Atatürk'ün Mirası*" kitabında yer alan kendi satırlarından onun Türkiye sevgisini okuyalım:

> "***Türkiye'nin Atatürk ve Özal kalitesinde yeni bir lidere ihtiyacı var.*** *Böyle birinin ortaya çıkmasının çok uzun sürmeyeceğini umuyorum.(..) Türkiye'ye, Türklerin izlediği yolu takip ederek geldim. Türkçe öğrenmeye başlamadan önce Moğol dilini çalıştım. Ama Orta Asya'yı ziyaret mümkün değildi. 1950'lerin renkli Türkiye'si dünyaya açılıyordu. Bu ülkeyi 40*

yıldır hem sık sık ziyaret ediyor, hem de zaman zaman orada yaşıyorum.

Gitmediğim köşesi kalmadı. İki çok kritik dönemde Anakara'daki A.B.D. Büyükelçiliğinde görev yaptım: Menderes döneminin sonunda ve 70'li yılların ortalarındaki o sorunlu dönemde. Hükümetteki son görevim 1977 – 1980 yıllarında Türkiye'den sorumlu Milli Güvenlik Konseyi kıdemli üyesiydim.O zamandan beri, bir Wilson Fellow'u ve RAND'ın Washington ofisinde çalışan daimi danışman olarak,Türkiye'yi yılda üç dört kez ziyaret ederim.Tanıdığım binlerce sade Türk vatandaşı şöyle dursun, son yirmi yılda Türkiye'nin politik, askeri, entelektüel ve iş çevreleri ile de tanışma şansını elde ettim." [67]

CIA'dan ayrıldıktan sonra RAND kadrosunda danışman olarak görünen Henze, NED için demokrasi projeleri geliştiriyordu. NED raporlarına göre Henze'nin uzmanlık alanında "Afrika, Asya, Orta ve Doğu Avrupa, Yeni Bağımsız Devletler, Ortadoğu" bulunmaktaydı. P.B. Henze'nin çok özel uzmanlık alanına giren ülkeler arasındaysa, Habeşistan, Eritre, Sudan, Somali, Kenya, Özbekistan, Kırgızistan, Çin, Rusya, Gürcistan, Azerbaycan, Mısır, İsrail ve Türkiye bulunmaktaydı. Henze, bu çalışmaların amacını *"Özellikle yakın dostum Zbigniew Brezinski'ye 1980 sonbaharında* (12 Eylül darbe dönemi öncesi ve sonrası olmalı) *doruğa çıkan, kritik yıllar boyunca, bana Türkiye konusunda deneyim ve bilgimi ABD. milli güvenlik sürecine aktarabilme fırsatını tanıdığı için teşekkür ederim"* diyerek dışa vuruyor.[68]

Eski ustalar işbaşında

CIA'in en ünlü yöneticilerinden George Tanham toplantıya, RAND'ın İkinci Başkanı olarak sıfatıyla katıldı. Tanham, 1965'de Vietnam'da, daha sonra Bankog'da CIA İstasyon Şefi olarak bulunmuştu. 1978'de İngiltere'de CIA şirketlerinden Kern House

---

[67][67] Paul B. Henze, Türkiye ve Atatürk'ün Mirası, s.6. Bu kitabın SOTA tarafından İngilizce olarak yayınlanan özgün baskısının adı "Turkey and Atatürk's Legacy / Türkiye ve Atatürk'ün yasallığı" dır.

[68] Henze son 15 yıl boyunca birçok birey ve kuruluştan destek" aldığını belirttikten sonra "birkaçını(n)" adını da veriyor: "Woodrow Wilson Center, California ve Washington'daki RAND ofislerinde çalışan sayısız mesai arkadaşı, Albert ve Roberta Wohlstetter ve araştırma kuruluşları, Smith-Richardson Vakfı, ABD Barış Enstitüsü (USIP), Milli Demokrasi Vakfı (NED), Carnegie Vakfı, (..) Washington Türk Etüdleri Enstitüsü (Turkish Studies Inst.)'nün eski direktörü Heath Lowry ve **Türkiye'den sayılamayacak kadar çok esai arkadaşı, dost ve kuruluş."** Paul B. Henze, *Türkiye ve Atatürk'ün Mirası*, s.8.

Enterprises adlı holdinge bağlı ISC (London Institute for the Study of Conflict / Londra Çatışma İnceleme Enst.)'deki görevinin ardından aynı kuruluşun Amerika'daki merkezi U.S Institute for the Study of Conflict başkanlığına atanmıştı. Sonraları RAND'ın başkan yardımcılığına getirildi ve Washington merkezine yerleşerek, yanlış bilgilendirme ve yönlendirme aygıtı "Terrorism and Conflict Journal" dergisini yayınlamaya başladı.

Bodrum toplantısını düzenleyen Yeni Forum, aslında Tanham ekibine pek de yabancı değildi. Yeni Forum dergisinin sayfalarında, "komplo teorisi" uzmanları olan gazeteciler, yazarlar sık sık yer almıştır. ISC hesabına iş gören, en ünlü yanlış bilgilendirme ve yönlendirme ustası Robert Moss'un teorileri de Yeni Forum'da yerini bulmuştu.

"Project Democracy" merkez kuruluşu NED'in elemanlarından Nadia M. Diuk da toplantıya katılanlar arasındaydı[69]. Ayrıca NDI'den Mathew Chanoff, yanı sıra Radio Liberty Münih elemanlarından Yasin Aslan ve Timur Kocaoğlu ile Liberty'nin İstanbul şubesinden, şimdilerde UNPO (Unrepresented Nations and Peoples Organisation/ BM'de Temsil Edilmeyen Milletler Cemiyeti) Genel Sekreteri ve ETIE (East Turkistan Union in Europe / Avrupa'da Doğu Türkistan Birliği) Başkanı Erkin Alptekin, Türkistan Araştırma Enstitüsü (Köln)'nden Baymirza Hayıt da toplantıya katılıyordu.[70]

Katılımcılar arasında, sonraki yıllarda kendilerini "*Liberal Enternasyonalin bir parçası*" olarak tanımlayacak ve Liberal Düşünce Topluluğu Derneği'ni kuracak olan Prof. Dr. Attila Yayla, Prof. Dr. Mustafa Erdoğan ve Osman Okyar gibi bilim insanları da bulunuyordu.[71]

Toplantının masraflarını karşılayanlar ise Aydın Yalçın'ın satırlarına şöyle yansıyordu:

"Bu vesileyle Bodrum - Yalıkavak'ta yaptığımız sempozyumu, mali yardımlarıyla destekleyen, Amerika 'Milli Demokrasi Vakfı' ile, Türkiye Vakıflar Bankası ve Türkiye İş Bankası'na özellikle teşekkürlerimizi sunarız."[72]/[73]

---

[69] Diuk, daha sonraları Sung Myung Moon tarafından satınalınan The Washington Times gazetesinde çalışmaya başladı

[70] Türkiye Modeli ve Türk Kökenli Cumhuriyetlerle Eski Sovyet Halkları, s.355-6

[71] Liberal Düşünce, Cilt I, Say.1, Kış 1996.

[72] Türkiye Modeli ve Türk Kökenli Cumhuriyetlerle Eski Sovyet Halkları, s.7

[73] Türkiye İş Bankası, Atatürk tarafından kurulmuştur. Bankanın yönetiminde CHP temsilcileri de bulunur.

Katılımcı ABD'li uzmanlar, Türklere, Asya'daki çıkarların Amerikan çıkarlarıyla örtüştüğünü benimseterek, daha sonradan Türkiye Cumhurbaşkanının "*Adriyatik'ten Çin'e*" sözüyle tarihteki yerini alan eski bir oyunun Amerikan versiyonunu hediye etmişlerdir. I. ve II. Dünya savaşlarında Almanya da bunu yapmıştı. Sonuç biliniyor...

Amerikalılar oyunu hep iki yönlü oynamayı severler. '***Club Monakus***' toplantısında da, öyle oldu. Büyük yönlendirme ustası eski CIA şefi Fuller, "*Amerika'nın Avrasya kıtasında meydana gelen bu değişmeler karşısında belirli bir politikası bulunmadığını*" ve hatta "*bağımsızlığını ilan eden Baltık Cumhuriyetleri gibi, öteki cumhuriyetler arasında bağımsızlıklarını ilan edenleri tanımaya hazır olmadığını*" ileri sürmüştü.[74]

Bu büyük yalanı yutmak kolaydı. Çünkü o yıllarda ABD'nin yalnızca Moskova'da değil, 92 ülkede eşanlı yürüttüğü "project democracy" operasyonunu bilenler biliyordu. Amerikan oyununun gerçek yüzünü Henze tek tümceyle açıklıyordu:

> "*Rusya'nın demokrasi, Liberalizm, hürriyet ve bağımsızlık yolundaki yeni adımlarına hem Türkiye, hem de Amerika yardımcı olmalıdır.*"[75]

İzleyen yıllarda, Türkiye, bu toplantının amacına uygun olarak gereken yardımı göstermiştir. Bu yardım öylesine yoğun olmuştur ki, özellikle Türk ülkelerinde NED kaynaklarından dolar desteği alan birçok örgüt kuruluvermiş ve örümcek ağı yeni ilmiklerle genişletilmiştir. Bu ağ, Club Monakus toplantısından, çok değil, yalnızca 10 yıl sonra Afgan işgali döneminde Orta Asya ülkelerinde Amerikalıların askeri üsler elde etmesiyle somutlaştı. Irak işgali derken Azerbaycan, Gürcistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan da içten içe yapılandırıldı.

Paul Henze'nin Türkiye'ye düşkünlüğü gibi yönlendirici konuları ve gelişmeleri ABD yönetiminden bağımsızlaştırıp kişiselleştirici yayın yapan aygıtların göstermekten ölesiye çekindikleri bir ilişkiyi not etmek gerekiyor. Paul Henze, kısa adı SOTA olan Türkistan ve Azerbaycan Araştırma Merkezi (Hollanda)'nin danışmanıdır. Türkçülüğü ve milliyetçiliği elden bırakmayan bu merkez, Paul Bernard Henze'nin Turkey and Atatürk's Legacy (Türkiye ve Atatürk'ün Kalıtı) adını taşıyan kitabını 1998'de yayınlamıştır. Kitap 2003'de

---

[74] Yeni Forum, Ekim 1991, s.14
[75] Yeni Forum, Ekim 1991, s.16

Konya'da, Türkçe olarak da basılmıştır. Türkçe baskıdan yapacağımız şu alıntı Azerbaycan, Türkistan ve Türkiye kampanyasının amacını hiçbir yoruma gerek kalmadan ortaya koyacaktır.[76]

"Ülkenin toparlanması devresi olan Cumhuriyet'in ilk yıllarında tam bir merkeziyetçi idare biçimi günümüz gereksinimlerini karşılayamaz durumdadır."

Elbette Türkiye, ABD denli büyük bir kıtadır ve merkezden yönetilemez. Bu durumda hemen bölümlere ayırmak gerekir. Bölünmenin hangi esasa göre olacağını Henze'den okuyalım:

"Bölgelerin kendilerini yönetimde daha çok sorumluluk almaları yönünde çok az şey yapılmıştır. Türklerin, çağdaş dünyada siyasal yönden en başarılı ve gelişmiş ülkelerin federasyon düzeniyle yönetilenler olduğunu düşünmeye başlamaları gerekir."

Öyle örnekler veriyor ki, Paul Bernard Henze, bu model Türkiye'deki etnik kışkırtmalara uysa da uymasa da Avrupa'ya benzemeye can atan sivillere satılacaktır. Henze diyor ki:

"Son yıllarda, İngiltere ve Fransa gibi yoğun merkeziyetçi ülkelerde bile, bölgesel (yönetim) yetki sorumluluk düşüncesi güçlenmektedir. Ancak Federal düzen, siyasal görüş alışverişin ve rekabetin merkezde toplanmasını önleyebilir.

Her şeyin merkezi hükümetin otoritesi altında toplanmasını engelleyecek olan federal düzen yöresel (bölgesel) önderliği destekler ve siyasal, toplumsal, iktisadi sorunların çözümünde deneyim kazanılmasını sağlar. Yine bu düzen içinde etnik ve ayrılıkçı öbeklerin uzlaştırılmaları olanağı da yaratılır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde bu türlü değişimleri oluşturabilecek düzenlemeler, Türk aydınlarının ve siyasetçilerinin gündemlerinin başında yer almalıdır.

Belki bu tür temel bir düzenlemenin yapılabilmesi için 20. yüzyılın sonunda Türkiye'nin içine sürüklendiği bunalımın biraz daha kötüleşmesi gerekecektir."

---

[76] Henze, Paul B., Turkey And Atatürk's Legacy.

Türkiye üstünden demokrasi ihracı

Uğur Mumcu, ilmiğin bir ucunu 1989'da yakalamıştı. Yeni Forum'da, CIA Türkiye istasyon Şefi Paul Henze'nin de yazı yazdığını belirten Uğur Mumcu, derginin aldığı paranın ilk taksidini açıklayıvermişti:

"National Endowment For Democracy-Ulusal Demokrasi Vakfı adlı kuruluşun 1988 yılı raporunun 18. sayfasında "American Friends of Turkey Foundation / Türkiye'nin Amerikalı Dostları Vakfı" nın Ankara'da "Yeni Forum" adlı dergiye 50 bin dolar para yardımı yaptığı yazılıyor. Aynı raporun 19. sayfasında da yine "Yeni Forum Dergisi"ne, aynı vakfın 11.766 dolar gönderdiği açıklanıyor."

Uğur Mumcu'nun yazdığı bu satırları okuyunca, Türk Demokrasi Vakfı Başkanı'nın "ihbarcı", Tarih vakıfçısının "dar kafalı" nitelemeleri, Liberallerin Uğur Mumcu'ya "zehir hafiye" demeleri akla gelmekle birlikte, "Onun öldürülmesinden sonra bu ilmikleri çekiştirmeyi akıl eden bir-iki yurtsever çıksaydı başımıza bunca iş gelir miydi?" diye sorulsa yeridir. Böyle yapılsaydı, 1993 yılında, Uğur Mumcu'nun öldürülmesinden tam bir ay sonra, William Jefferson Clinton tarafından Kongre'ye sunulan NED 1991-1992 Mali Yıl Raporu'nun 81. sayfasında şu satırlar görülebilirdi. Yazılı gerçekleri ve belgeleri bile 'uydurma' olarak niteleyenler bulunduğundan onların anlayacağı dilden ve özgün satırlarından alıyoruz:

"TURKEY
American Turkish Foundation -- to enable the FORUM Corporation of Ankara, Turkey to continue its efforts to strengthen the understanding and practice of democracy in Turkey, and to expose other parts of the islamic world to the Turkish democratic experience through publication and distribution of the journal Yeni Forum, a series of lectures and seminars, and a paperback book publishing program - - $ 50,000"

ABD başkanının onayından geçmiş olan rapordaki özgün açıklamaya göre; NED, Amerikan Türk Vakfı (American Turkish Foundation) aracılığıyla, Ankara'daki FORUM şirketine, Türkiye'de demokrasi anlayışını geliştirmek, öteki İslam dünyası ülkelerine Türkiye'deki deneyimi yayın yoluyla iletmek için, Yeni Forum der-

gisinin dağıtımını yapmak; bir dizi kurs ve seminer düzenlemek; bir kitap yayınlamak üzere 50.000 Dolar tahsis etmiş.[77]

Aydın Yalçın'ın alınan parayla ilgili olarak Yeni Forum'da yaptığı açıklama, liberal kökün derinliklerine, bir parçacık da olsa, ışık tutar türdendi:

"Yeni Forum'un Türkiye'de totaliter rejimlere karşı ve demokrasinin yerleşmesiyle ilgili mücadeleye 35 yıldır sürdürdüğü katkıları desteklemek amacı güden bu yardımın gizli kapaklı hiçbir yanı yoktur."

Aydın Yalçın doğru söylüyordu; Amerika'dan alınca gizli kapaklı olması gerekmiyordu. Hem darbelerden sonra kurulan yönetimlerin de totaliterlikle hiçbir ilgisi yoktur. Maksat demokrasi olsun!

Demokratik ve küresel yardımcının Türk cumhuriyetlerine uzatılan eli, "Forum" ile sınırlı kalmadı. Küresel eğitim etkinliklerinin yanı sıra, Türkiye siyasetinin deneyimlilerince kurulan ve yönetilen Türk Demokrasi Vakfı'na da gereken destek verildi.

"Turkish Democracy Foundation -to hold an international sypmosium in Turkey on 'Constitution-Making as an instrument of Democratic Transition' for representative from the republic of the former Soviet Union --$40,000"

TDV' nin görevi, eski Sovyet cumhuriyetlerinin temsilcileri için, demokrasiye geçiş aracı olarak anayasa hazırlanması üstüne bir 'sempozyum' düzenlemek olarak belirlenmiş. NED, bu iş için 40.000 dolar tahsis etmiş. Vakfın son Genel Başkanı'nın deyişiyle "ihbarcılık" yapmamak ve "Türkiye'nin demokratları, kardeş ülkelere anayasa yapmayı öğretme yetkisini nereden almışlar ya da işi büyütüp, kardeş ülkelere anayasa öğretmek üzere yabancı bir devletin parasal desteğine ne gerek vardı, diye önyargılı tavır almamalı mı?" diye sormamak gerekiyor. Ne ki, yıl 1988 olduğuna göre, liderleri 8 yıldır, partileriyse 5 yıldır, 12 Eylül rejiminin iktidar ortaklığını yürütmüş olanlar, herhalde demokratik anayasa yapım eğitimi verme hakları vardır diye de düşünenler olabilir.

Asya'ya uzanan ellerin bağlı olduğu kola hükmeden beynin, Türkiyeli dostlarıyla Asya'ya birlikte ilerleyişini kavramak için, NED

---

[77]American Turkish Foundation'ın mütevellisi 1980 öncesi CIA İstanbul İstasyon Şefi Paul B. Henze'dir. Henze, Türkçe konuşur ve RAND'ın danışmanlarındandır. *Graham E. Fuller and Ian O. Lesser with Paul B. Henze and J.F.Brown, Turkey's New Geopolitics From the Balkans to Western China, s.187.*

yönetim kurulu başkanlarından **Winston Lord**'un sözlerine başvurmak gerekiyor:

Hibe programımız, dünyanın tüm bölgelerine ulaşarak, demokrasinin değerlerinin ve kurumlarının hızla büyümesi, kök salması ve yasallık ve bağlılık kazanması gerektiği ilkesine dayanmaktadır."

Anlaşılıyor ki, Yeni Forum, soğuk savaş döneminin sonuna doğru "project democracy" operasyonunun Türkiye'den Orta Asya'ya uzanan ipekli yolda iyi bir başlangıç yapılmasına olanak sağlamıştır. Bu tür büyük toplantıları, önemli katılımcılarla kotarmak kolay olmadığı gibi, pahalıdır da. Bu işin için yapılan yardım, NED'in veri tabanında yıllık 50.000 dolar olarak görülüyor, ama bu miktar ancak yayın yapmaya yeterdi. 22 Şubat 1987 tarihli Yeni Gündem'de Yeni Forum'a Türkiye'nin Amerikalı Dostları aracılığıyla 100.000 Dolar verildiği belirtiliyor.

Bu girişimler çok kısa sürede meyvesini verdi ve "project democracy" kapsamında etkinlikler Türk cumhuriyetlerine uzandı, insan hakları örgütleri kuruldu, yeni siyasal partiler ve yeni yayınlar NED'in parasıyla beslendi. Böylece yüzyıllar sonra bağımsızlığına kavuşmak üzere olan devletlere uzaktan ayarlı demokrasi ihraç edildi. Bu gelişmeleri yönlendirmek üzere, ABD yönetiminden bağımsız görünmek esas olduğundan, merkezi bir "sivil" örgüt olarak "Eurasia Foundation," (Avrasya Vakfı) kuruldu.

NED'in örümcek ağı (WEB) etkinliklerini sürdüren İngiliz ve Batı Avrupalı örgütler de boş kalmadılar. Bu örgütlerin en etkilisi olan İngiliz "Westminster Foundation" adlı vakfın Azerbaycan'da sürdürdüğü işlere kısaca bakmak aydınlatıcı olacaktır.

İngiliz ve Amerikan parmağı Azerbaycan'da

"Project Democracy" operasyonunun kapsamı, ülkeden ülkeye değişmiyor. Çünkü kurulmak istenen güdümlü düzen kıtadan kıtaya, ülkeden ülkeye değişmemelidir ki, tek merkezden yönetilebilsin ve Batı'nın çıkarlarına zarar vermeyecek bir yapı kurulabilsin.

Demokrasinin nimetlerinden yararlanmakla mutlu olacak olan Doğu insanları, ulusal kaynaklarının Batı tüccarlarının eline geçmesinden ya da iktisadi düzenlerinin yeni düzenin hazinecisi IMF tarafından denetlenmesinden gocunmadıkça, ifade özgürlüğüne dayalı, insan - siz etnik azınlık diye anlayabilirsiniz - haklarına saygılı, Batı kültürüne ve ahlakına hayranlıkla bezenmiş bir yaşam düşünde ge-

zinirken, Batı'nın hizmetkarlığından, petro-gaz şirketlerinin memurluğundan öteye bir işlevleri olmayacaklar.

Zaten böyle olmayacaksa, Batının siyasal partilerine bağlı örgütlerin bu ülkelerde onca zahmete katlanmalarına gerek kalmazdı. İngilizler, Azerbaycan'da **WFD** (Westminster Foundation for Democracy)' nin 1996-2000 dönemi projeleriyle 28 ayrı eyleme para dökmüşler. WFD raporlarında belirtilen paralar küçük ama işlevi büyük. Tarihsel gelişim içinde izleyelim:

1995

Nisan : İngiliz Muhafazakâr Partisi, Azerbaycan Milli İstiklal Partisi (MİP)'nin çalışmalarını değerlendirmek için ve Mayıs ayında yapılacak eğitim seminerlerini ve MBP'nin yerel yöneticilerinin yolculuğunu örgütlemek üzere iki görevlisini gönderdi. 2.848,40 sterlin

Mayıs: MBP'nin 12 yöneticisi, İngiliz Muhafazakâr Partisi'nin düzenlemesiyle, İngiltere'de seçim kampanyası, örgütlenme eğitimi görüyor, İngiliz kurumlarını geziyor. 22.021,00 sterlin

Temmuz: British Petrolium (BP) desteğinde, ikisi merkez bakanlığından ve biri Azeri Milli Bankası'ndan üç kişinin İngiltere'ye gezileri. Para belirtilmiyor.

Ağustos: WFD' nin verdiği 2.886 sterlin ile İngiliz Muhafazakâr Parti'nin iki elemanı, Azerbaycan MBP'nin seçim çalışmalarına yardımcı olmak için gerekli araştırmayı yaptı. MBP'nin önde gelen yöneticilerinden birinin International Democratic Union "Leader" konferansına katılması sağlandı. 1.124,00 sterlin.

Eylül: Muhafazakâr Parti, MBP'nin genel seçim çalışmalarına yardım için iki uzman gönderdi. 3.967,00 sterlin.

Kasım: İngiliz Muhafazakâr Parti, MBP' ye seçim kampanyası belgelerini basması için araç-gereç verdi. 20.392,00 sterlin.

Mayıs: İngiltere Muhafazakâr Partisi (Tory), iki parlamento üyesini Azerbaycan'a gönderdi. Üyelerin görevi: Azerbaycan parlamentosuna giren iki muhalif partiden biri olan MBP üyelerinin etkinliklerini yükseltmelerine yardım etmek üzere görüşmeler yapmak. 3.968,00 sterlin

1996

Öncelikle muhalefet partisi ile ilişki kapsamında yürütülen işlerin yeni aşaması, ilişkileri yaygınlaştırmak olacaktır. Proje özetlerinden iz sürüyoruz:

Bahar: Muhafazakâr Parti, MBP *sözcüsü 6 kişiyi İngiltere'ye getirerek* onlara medya ve halkla ilişkiler eğitimi verdi. 12.465,00 sterlin

Temmuz: Muhalefete mensup Azerbaycanlı 40 genç siyasi lidere, gazetecilere ve akademisyenlere bir yıl süresince 10 ayrı "demokrasi ve sivil eğitim" semineri düzenlemek, gerekli belgeleri hazırlamak ve Azerbaycan'da yaygın örgütlenmeyi başlatma... 8.553,00 sterlin

... :Muhafazakâr Parti (İngiltere), Avrupa Genç Muhafazakârlar Örgütü'nden 4 eğitimcinin Bakü'ye giderek MBP Gençlik Örgütü *üyelerinden 25 temsilciye, parti örgütlenmesi ve seçim* kampanyaları konusunda, 7 günlük seminer vermelerini sağladı. 2650 sterlin

...: Yeni kurulan Azerbaycan Haber Ajansı ile bir TV ve Radyo Şirketi'nin yayın yeteneğini yükseltmek ve Azerbaycan'da daha büyük sayıda televizyon izleyicisine ulaşmalarını sağlamak üzere, TV vericisi almaları sağlandı. 10.000 sterlin

... : WFD araya başka bir parti ya da örgüt sokmadan, Haftalık Azerbaycan 525 Gazetesi teknik gereçleri satın almasını ve altı aylık yer kirasını ödedi. 3.889 sterlin

1997

Sıra, kitleselleşmenin yollarını açmaya ve atölyeciliğe gelmiştir. Devreye yeni örgütler sokulur:

Bahar: ... : MBP'ne kamuoyu araştırması ve yoklaması çalışmalarında yardımcı olmak üzere bir Muhafazakâr parti uzmanı 5 günlüğüne yollandı. 3.515 sterlin

"Institute of Peace and Democracy" adlı örgüt 10 atölye kurdu. Atölye çalışmalarına 8 yerel insan hakları örgütünden 16 temsilci katıldı. Ayrıca Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) insan hakları yasaları ve uygulamalarıyla ilgili 5 günlük seminer düzenledi. 3.458,00 sterlin

Yaz: Muhafazakâr Parti, Azerbaycan MBP'ne "*yerel yönetimler ve başkanlık seçimlerinde*" kullanmak üzere bilgisayar donanımı satın aldı. 6.400,00 sterlin

Sonbahar: "INAM Centre for Pluralism" Azerbaycan'daki siyasi parti ve kurumların Azeri dilinde siyaset bilimi boşluğunu doldurmaları için 10 tane kitap bastırdı. 5.200,00 sterlin.

1998

Bundan böyle operasyonun kapsamı siyasal boyutta çeşitlenecek ve öteki muhalif partiler de İngiliz denetimli

ağa çekilecektir. Hemen arkasında devreye İngiliz İşçi Partisi de girecektir:

: İngiliz Muhafazakâr Partisi, bir görevlisini Azerbaycan'a gönderdi. Görevlinin 5 günlük gezisinin amacı, MBP ile birlikte "Azerbaycan Halk Cephesi ile ilişki kurmanın yollarını" aramaktır. 2.340,00 sterlin

... 1998: İngiliz İşçi Partisi, Azerbaycan Sosyal Demokrat Partisi yayın organı "İstiklal" için yardımda bulundu. 16.481 sterlin.

Ekim 1998: İngiliz İşçi Partisi, Azerbaycan Sosyal Demokrat Partisi'ne başkanlık seçimlerinde seçim örgütlenmesi semineri yardımı yaptı. 5.485 sterlin.

Kasım 1998: INAM, Azeri dilinde yayın boşluğunu doldurmak üzere 10 adet siyasi kitap yayınını finanse etti. 7.812,00 sterlin.

... 1998: "Yeni Musavvat" adlı gazeteye ek gereç alması için yardım yapıldı. 5.000 sterlin.

1998/ 1999

Partiler bunca yardımdan sonra elbette kardeş olacaklardı. İngilizler de kardeşlerini boş bırakmadılar.Parti ve sivil örgütlerle ilişkilerden sonra sıra kadınların ve sendikaların örgütlenmesine gelmiştir:

...: İngiliz İşçi Partisi, "*Kardeş partilerle demokrasi kuruluşuna yardımları değerlendirmek ve siyasi durumu gözden geçirmek*" üzere Azerbaycan'a gitti. 1.122,00 sterlin.

Sonbahar: IPD (Institute for Peace and Democracy/ Barış ve Demokrasi Enstitüsü) Azeri kadın örgütlerinden temsilcilerin katıldığı 10 "atölye" çalışması başlattı. Her "atölyeye" 25 kadın katıldı. 3.125,00 sterlin.

Şubat: CPOIWR (the Committee for Protection of Oil Industry Workers' Rights / Petrol İşçileri Haklarının Korunması Komitesi) sendika ve insan hakları eylemcilerini 9 ay süreyle eğitti. 5.445 sterlini.

Amerikan eliyle sendikacılık

Türkleri aracı yaparak işe başlayan Amerikalılar da boş durmayarak Azerbaycan'a NED kaynaklarından para akıtmışlar ve işadamlarını, sendikaları örgütlemişler. Bunu olağan karşılamak gerekir. Petrol üreticisi Azerbaycan'da sendikal hareketi demokratikleştirmek ABD petrol şirketlerinin en büyük idealidir. Tıpkı sonraki sayfalardaki yer verilecek olan Venezuela operasyonunda görece-

ğimiz gibi. Şimdi NED kasasından Azerbaycan'a demokrasi ve örgütlenme ihracatını özetleyelim:

1995 : Azerbaycan Demokrasi Geliştirme Vakfı aracılığıyla 12 Kasım seçimlerine yönelik yayın kampanyası yürütecek olan Azadlık ve Ayna/Zerkalo gazetelerine 50.000 dolar veriliyor. Vakıf ayrıca demokrasi tartışmaları düzenlemek üzere 45.000 dolar alıyor.

1996: Vakıf demokrasi adı altında muhalefet örgütlemek için 45.000 dolar daha alırken, NED'den Amerikan işadamları örgütü CIPE aracılığıyla siyasal ve iktisadi reform kampanyası ve bülten yayınları için 63.815 dolar.

1997: ACILS /FTUI sendikal örgütlenmeye girişiyor ve Azerbaycan'a üçlü bir komite gönderiyor. Azerbaycan petrol ve gaz işçileri sendikal ve sivil haklar konusunda seminerlerle eğitilecektir. 10.885 dolar NED'den veriliyor. Ayrıca FTUI, sendika liderlerini pazar iktisadı, toplu sözleşme konusunda eğitmek ve yeni liderler yetiştirmek üzere NED'den 219.038 dolar destek sağlıyor. Azerbaycan Vakfı da boş durmuyor, her yıl olduğu gibi 45.000 dolarını alıyor ve yasama işleriyle ilgili çalışmalara başlıyor ve akademisyenleri işin içine sokuyor.

1998: Vakıf, NED'den 51.000 dolarlık destek alıyor ve Azadlık ile Ayna/Zerkalo yayınlarının seçim propagandasına omuz verirken, yıllık 45.000 dolarlık tahsisatını alıyor ve devreye NDI'yi sokuyor. Amaç başkanlık seçimleriyle ilgili "workshop /Atelye" kurmak. Ayrıca Girişimciliği Geliştirme Vakfı'na 90.750 dolar veriliyor. Pazar iktisadına yönelik reformlar adı altında çalışılacak ve 20 yayında yolsuzluk konuları ele alınacaktır. Bu arada ACILS boş durmuyor, NED'den 250.000 dolar alarak, Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan sendikacılarını eğitmeyi sürdürüyor.

1999: ACILS, NED'den 89.854 dolarlık destekle üç ülkeden 24 sendikacıyı örgütlenme konusunda eğitiyor. İşin içinde Gürcistan'da seçimlere yönelik sendikal gözlemci örgütlemek de var.

2000: ACILS, her üç ülkede "sivil toplum" örgütlenmesi için 245.692 dolar kullanıyor. Azerbaycan avukatlarının örgütüne 35.990 dolarlık destek veriliyor. Hibeyi alan Azerbaycan Hukukçular Cemiyeti yoksulların hukukunu bu dolarla savunmak üzere çalışmalara başlıyor.

Azerbaycan Başkanı nerede seçiliyor?

Türkiye'dekilere koşut olarak, Azerbaycan Ulusal Demokrasi Vakfı gibi kuruluşlar oluşturulmasını, NDI'nin bürolarını ve petrol şirketlerini, bu şirketlerin NED operatörü haline gelen ortaklarını da içine alan örümcek ağı ile Azerbaycan operasyonunun ayrıntılarını ve sonuçlarını, Avrasya yollarında ABD egemenliği kurulmasına yardımcı olan Türkiye çalışmasına bırakarak belirtelim ki; yukarda listelenen harcamalar boşuna gitmeyecek ve Azerbaycan'a mutlaka Amerikan demokrasisi gelecektir. ABD'de NED'in kurslarından geçenler bu işe öncülük edecektir.

Pazar iktisadını öğretmekti, sendikacı eğitmekti, yayındı derken, Azerbaycan muhalefeti sonunda birleştirildi. Azerbaycan Demokratik Partisi, Halk Birlik Partisi, Milli İstiklal Partisi, Azerbaycan Halk Cephesi Partisi ve İngilizlerin desteğini yeterince kullanmış olan Musavat Partisi meydanlara çıkmış ve genel seçimlerin erkene alınmasını istediler.[78]

2003 yılında Azerbaycan'da yapılan başkanlık seçimleri öncesinde hızlanan muhalefet bir yandan Türkiye'de destek ararken, öte yandan da Washington'da gezinmeyi iş ediniyordu. Türkiye gezilerine çıkan muhalefet başkan adayları bir yandan kendilerini "Türk milliyetçisi" olarak adlandıran siyasal oluşumların desteğini ararken, bir yandan da öz ülkelerini yönetenleri soygunculukla karalamaktan kaçınmıyorla.dı.

Bu muhaliflerden sık sık Türkiye'ye gelen Musavat partisi Başkanı İsa Gamber (Kamber)[79]bir yılını ABD'de NED ile birlikte geçirmişti. Başkanlık seçimine bir ay kala Washington'a ABD Dışişleri ve NDI'nin çağrılısı olarak gitti, ABD Savunma Bakanlı'ğı, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nde (NSC) toplantılara katıldı. Daha sonra Avrasya işleriyle yakından ilgilenen Nixon Center'da bir konuşma da yaptı.

Sonunda Azerbaycan seçimleri yapıldı. İsa Gamber kazanamayınca Bakü'de gösteriler başladı. Sayıları sınırlı göstericiler polisle çatıştı. Tek tip görüntü tüm dünya televizyonlarına dağıtıldı. Türkiye'deki televizyonlar ayni görüntüyü tekrar tekrar göstererek Azerbaycan'da demokrasi güçlerine saldırıldığını yaymaya başladılar. ABD'nin Türkiye'de gerçekleştirdiği "demokrasi" operasyonuna tepki duyan yayın organları bile İsa Gamber'e yapılanları kınamaya

---

[78] Ina İnakulova, eurosianet.org, 14-04-2003.

[79] Gamberov: Kamberoğlu

başladılar. Bu oyun Peru'da, Venezuela'da, Malezya'da da aynı biçimde oynanmıştı.

15 yıl önce Bodrum-Yalıkavak toplantısında atılan ağ, ilmik ilmik örülmüştür. Bağımsız bir devlet olmakla övünen Azerbaycan'ın içişlerini demokratik(!) ve "sivil" bir çalışma sonucunda, Türkiye'deki ustalardan da yardım alarak yeniden düzenlemeyi başardılar. İşte tam da bu noktada, iki sözü anımsatmakta yarar var. Birinci söz zamanın Cumhurbaşkanı Demirel'e ait: "Adriyatik'ten Çin denizine kadar..."

İkincisiyse, bağımsızlığına yeni kavuşmuş Azerbaycan'ın devlet başkanı Ebulfez Elçibey' in, ilk kez konuk olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkenti Ankara'da, Atatürk'ün kabri başında "Senin askerin" demesidir.

Anımsanacaktır; Ebulfez Elçibey, bir darbe sonucunda görevinden uzaklaştırıldıktan sonra Nahcıvan'da oturmaya yükümlü kılınmış, bağımsızlığa ve Türkiye'ye bağlılığa duyarlılığının karşılığını da böylece almış oldu. Şimdi, Azerbaycan'ın demokratikleşmesine bunca yardımı esirgemeyen İngiliz örgütünü kısaca tanımak gerekiyor.

Petrol şirketlerinin "sivil" demokrasisi

İngiliz devletinden yılda 4 Milyon Pound alan Westminster Foundation for Democracy (WFD) İngiltere'de Mart 1992'de kuruldu. İngiliz parlamentosunun Foreign & Commonwealth Office'ne hesap veriyor. Yüksek bütçeli projeleri için devlet dışından, şirketlerden de para alıyor. BP ve Shell tarafından besleniyor. İngiltere'nin üç ana partisi yönetim kurulunda temsil ediliyor.

Bu üyeler Bakanlıkça belirleniyor. Küçük partiler de bir üyeyle yönetimde yer alıyor. Yönetiminde iş dünyasından, sendikalardan, akademik kuruluşlardan temsilciler de bulunuyor.

WFD, Doğu Avrupa, Orta Asya, Afrika ülkelerinde 1998-1999 arasında 497, 1999-2000'de 656 olmak üzere, toplam 1153 proje uygulamış. Bu "project" işleri için resmi olarak 11.061.827 sterlinlik yatırım yapılmış. WFD üst yönetiminde Avam Kamarası sözcüsü Micheal Martin, İngiltere Başbakanı Tony Blair, parlamentodan William Hauge, Charles Kennedy, David Trimble, Ieuan Wyn Jones, John Hume, John Swinney ve Ian Paisley bulunuyor.[80]

---

[80]Ian Paisley, Kuzey İrlanda'da, Katolik kilisesine karşı muhalefet örgütlemesiyle biliniyor. Presbiteryan Kilisesi'nin mensubuyken daha sonra kendi kilisesi **Ulster** (Kuzey İrlanda) Özgür Presbiteryan Kilisesi'ni kurdu. Kuzey İrlanda'da Katoliklere karşı yürütülen

WFD raporlarına göre, demokrasi kurulsun diye emek ve para harcanan ülkeler, eski koloni bölgelerinde bulunmaktadır:

"İngilizce Konuşulan Afrika, Ermenistan, Azerbaycan, Bosna, Bulgaristan,Orta ve Doğu Avrupa, Çin, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Mısır, Eski Sovyetler Birliği, Gana, Macaristan, İsrail, Kazakistan, Kenya, Liberya, Litvanya, Malavi, Moldovya, Moğolistan, Nijerya, Filistin, Çeşitli Afrika ülkeleri, Romanya, Rusya, Sierra Leone, Solvakya, Güney Afrika, Sudan, Tacikistan, Tanzanya, Uganda, Ukrayna, Venezuela, Zimbabve."

Bu listede Türkiye'nin yer almaması ilginç! Ne ki, başka ülkelere demokrasi ihraç etmek için elinden geleni yapan Westminster yönetimi, İngiltere'de yerleşmelerine izin verilen bazı ilginç örgütleri de, yine demokrasi ve uygarlık elçisi olarak barındırıp, destekliyor olmalılar.

ABD ve İngiltere Kafkasya'ya egemen olma yolunda hızla ilerlediler ve Karadeniz kıyılarından Ermenistan'a uzanan topraklarda egemenliklerini pekiştirdiler. Bu arada İngiliz Wesminster ile NED'e bağlı örgütler, Soros'un parayla desteklediği Açık Toplum elemanları, Gürcistan'ı ele geçirmeyi başardılar.[81]

1980'li yıllarda Eurasia Foundation (USA/Avrasya Vakfı) ile beslenen operasyonlar, Bodrum'da pişirilen ilişkiler öylesine hızlı gelişti ki, hakkında "Din Hürriyeti" raporları hazırlanan ve iç muhalefeti açıktan desteklenen Özbekistan'da bile, CIA'nın propaganda aygıtı olarak bilinen Freedom House, işlerini Taşkent'te bağımsız, büyük bir binadan yönetmeye başladı.[82] Türkiye'den bazı "cemaatler" in açtığı okullarla bu işlerin arasında ne tür bir koşutluk olduğu ise ayrı bir araştırmanın konusu olmalıdır.

Georges Soros'un örgütü OSI öteki Asya ülkelerinde olduğu gibi kadın ve gençlik örgütleri kurdu, muhalif yayınları destekledi. OSI devlet aygıtıyla ilişkileri sıkı tutmak ve geleceği güvence altına almak amacıyla eğitim alanına daldı, öğretmen ve öğrencilerle para-

---

örtülü operasyonlarda (TARA) yer aldı. 1971'de Democratic Unionist Party' yi kurdu. Tüm İrlanda'nın İngiltere egemenliğine katılması için savaşıyor.

[81] Darbe günü parlamentoyu basan deri ceketli Açık Toplum elemanlarından birisi daha sonra TV'lerde Yugoslavya'nın dağıtılmasında önemli payı bulunan ve hem Ned, hem de Soros vakfından destek görmüş olan OTPOR gençlik örgütünün daha sonra Ukrayna'yı örgütlediğini ve en sonunda da Gürcistan'da gençlik örgütleme yöntemlerinde yardımcı olduğunu açıkladı.

[82] Testimony By Assistant Secretary Lorne W. Craner Bureau Of Democracy, Human Rights And Labor Department Of State At A Hearing Of The Committee On International Relations, July 9, 2003.

sal bağlar oluşturdu. Adalet Bakanlığı'nın reform çalışmalarına 123.000 dolar bağaşlayan Soros'un Özbekistan'ın açık bir toplum olması için yaptığı katkı 2003 yılı sonunda 22 milyon dolara ulaştı.[83]

Bu arada Özbekistan'da bir yandan İslamcı örgütlerin yarattığı bombalı kargaşa sürmekte, öte yandan NED tarafından ve ABD örgütlerince desteklenen muhalefet partileri ABD'de toplantılar düzenlemektedir. Aynı zamanda ABD örgütleri "Büyük Ortadoğu ve Asya Projesi" adı verilen yayılma ve açık-gizli işgal planlarını kabul ettirenbilmek için işbirlikçileriyle birlikte yoğun bir çalışmaya girişmişlerdir. Sivil örümcek ağında yer alan işbirlikçi örgütler hem yurtta, hem de Washington'da konferanslar düzenlemekten geri kalmamaktadırlar.

[83] Özbek Devleti Mart 2004'te Soros'un OSI örgütünün çalışma iznini kaldırdı. Bunun üzerine Soros Özbek yönetimini demokrasi düşmanı olarak ilan etti.

NED ve WESTMINSTER' den mozaik anayasasına derin katkı

"Ulusal programla birlikte, Cumhuriyetin lafzıyla ayakta duran nice saltanat yerle yeksan olacaktır." Mesut Yılmaz, Başbakan Yardımcısı.[84]

PSYO (Phsyco-war operation / Psikolojik savaş) saldırısı altında belleklerini saydam, bilinçlerini duru tutabilmeyi başaranlar anımsayacaklardır ki, zamanın Cumhurbaşkanı Özal, Bakü'den Türkiye'ye uçarken, eski muhalif yeni dostlarıyla tavla oymayı bırakıp, Uğur Mumcu'nun öldürülmesi ile ilgili soruya *"Siz de bunu şey yaptınız,"* deyivermişti.

Aynı günlerde Özal, *"Kürt realitesinin tanınması"*na ilişkin bir söz daha etmişti: "Federasyon tartışılabilir..." Ve daha sonra göreceğimiz gibi, aynı yıl federasyon tartışılmaya başlanmıştı. Hem de İstanbul'da ve dinci-Nurcu-savaşçı-demokrat Kürtlerin, İnsan Hakları yöneticisinin, liberal kuramcıların ve Cumhurbaşkanlığı danışmanının katılımıyla.

Kim ne derse desin, Özalizm, "project democracy"yi kavramıştı ve gerçekten çağ atlatıcı bir yol tutturmuştu. Özal ABD bilgisinin de derinliğinden kaynaklandığından olacak, her işte olduğu gibi, uzağı yakın etmiş ve demokrasinin Türkiye'de vakıflar aracılığıyla örgütlenebileceğini görmüş ve vakıflar yasasında yapılan küçük değişiklikler 'sivil' örgütlenmenin önünü açmıştır.

Ülkenin gözü, dinsel yönetim idealistlerinin, tarikatların kurdukları vakıflar üstündeyken, "project democracy" operasyonunun belkemiğini oluşturan ve Özalizmin öngördüğü tezleri yaşama geçiren vakıflar da gecikmeksizin kurulmuştur. Kurulmakla kalmamış, bir tür federasyon anayasası bile hazırlamıştır. Bu tür girişimlerin NED'den bağımsız olması elbette düşünülemezdi. NED raporundan okuyalım:

"NED'den ve Westminster Foundation for Democracy (WFD)'den Toplumsal sorunlar araştırma vakfı TOSAV'a : 1997 ve 1998'de Türk-Kürt sorunlarını çözüm çalışmaları ve yeni a-

[84] ANAP Grup Toplantısı, 20 Mart 2001

nayasa, demokrasi eğitimi, radyo yayınları için 92.000 ABD Doları ve 6250 İngiliz Sterlini."[85]

Bu belgede parasal destekçi olarak adı geçen WFD'nin Azerbaycan demokrasisine ne denli büyük katkıda bulunduğunu bir önceki bölümde yeterince görmüştük. İngilizler'in Kürt sorununa(!) ilgi göstermelerinin nedenine girmeye gerek yok. Önemli olan bu desteğin Türkiye'ye sağlayacağı yarardır!

TOSAV (Toplumsal Sorunlar Araştırma Vakfı) kurucuları *"tek kökene indirgenen ulus kavramının ve merkezi devlet yapısının sorunların temel kaynağı"* olduğunu saptıyorlar ve kendilerini Türk ve Kürt Kökenli yurttaşlar olarak tanımlıyorlar. Örgüt, tarafsız mekân olarak adlandırdıkları Fransa'da, İsviçre'de ve Belçika'da toplanıldığını özenle belirtiyor.

Görüşmeleri "uluslararası uzmanların gözetimi altında profesyonelce yürütüyorlar." Bu uzmanlar, "Oslo barış Araştırmaları Enstitüsü (Norveç) ve Avrupa Ortak Zemin Merkezi (Belçika) yardımlarıyla devreye" sokuluyorlar. Kuruluş toplantılarının masraflarının bir bölümü de aynı örgütler tarafından karşılanıyor. Vakıf, radyolarla yayın çalışmaları yapıyor.

Her durumda "kimlik"

"Projeler" olarak adlandırılan ve 'Demokrasi Kültürü' başlığı altında toplanan radyo yayınları arasında *"Demokrasi-kimlik-ahlaklı yönetim"* gibi NED projelerinin yanı sıra, *"Gönüllü Örgütler (resmi olmayan örgütler) ve Demokrasinin Sivil Toplum Düzeyinde İnşası"* ile *"Demokrasi ve azınlıkların korunması"* yer alıyor. TOSAV, Radyo İmaj ve Radyo Ekin'de *"demokrasi diye diye"* programlarını yayınladı.

TOSAV'ın Kurucular Kurulu Başkanlığı'nı NED'in konuğu olarak ABD'de görev yapmış olan Doğu Ergil yürütüyordu. Kurucular arasında, M. Behlül Yavuz (Bşk. Yrd.), S. Haşim Haşimi (Sayman, ANAP MV, eski FP MV), Feride Çilalioğlu, Koray Düzgören, Eyüp Çilalioğlu, Şeyhmus Diken, Yahya Munis, Ömer Çetin yer alıyor.

Danışma Kurulu çok daha zengin görünüyor: Çetin Altan, Mehmet Altan, Tarık Ziya Ekinci, Ayşe Önal, Etyen Mahcupyan, Halil Sarıaslan, Hüsamettin Kavi, Osman Kavala, İshak Alaton, Ce-

---

[85] WFD, 6250 Pound ödemenin gerekçesinde şöyle diyor: "***TOSAV'ın sivil gelişme ve demokratik değerler ve süreçler üstüne onbeş günde bir radyo programları hazırlayıp yayınlamasını kısmen desteklemek için...***" www.wfd.org

lal Göle, Mehmet Ali Kılıçbay, Baskın Oran, Cüneyt Karagülle, Niyazi Öktem[86], Mustafa Tınaz Titiz, Rengim Gökmen, Elif Dağlı, Burhan Şenatalar, Müjde Ar, Bülent Tanör, Ali Bayramoğlu. [87/88]

Yabancı danışmanlar: Dan Smith (Oslo Barış Enst. Mdr.), **David Phillips** (Avrupa Ortak Zemin), Jak Shalom (Paris Üniversitesi), Jean F. Freymond, John J. Maresca, John Marks, Joseph Montville, John Roper, Adam Daniel Rotfeld, Barnett R. Rubin, William L. Ury, Muhammed Yunus, Mario Zucconi.

TOSAV'ın yabancı uzman danışmanları ise oldukça önemli kişiler. Bunların arasında en değerlisi, ABD'de "CSIS Corporation" adlı şirkette direktörlük yapan J. Montville'dir.[89] Montville, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da 23 yıl diplomat olarak bulunmuş; ABD Dışişleri Bakanlığı'nda Yakın Doğu Şefi ve *"Küresel Sorunlar Konuları Direktörlüğü"* yapmıştır. Harvard çıkışlı J. V. Montville'nin uzmanlık alanı, Doğu Avrupa, Baltıklar, Ortadoğu, Güney Afrika, Kuzey İrlanda, Kanada ve Güney Amerika'da 'çatışma çözümü' dür. Bu konularda yine CSIS görevlisi Vamık Volkan ile birlikte bir de kitap yayınlamıştır.[90]

Ury, Roper, Rubin, Maresca, Dış İlişkiler Konseyi (CFR) üyesidirler. Eski istihbaratçılardan Marks ve Roper aynı zamanda dış ülkelerde görev deneyimine sahiptirler. Ancak Lord John Roper'un özel bir yeri vardır. Roper İngiltere'nin dğünya egemenliğini pekiştirmek ve kaılıcı kılmak üzere kurulmuş olan RIIA (Royal Institute of International Affairs) başkanlığını yapmıştır. İşçi Partisi milletvekiliyken daha sonra Lordlar Kamarasında Sosyal Demokratların başına

---

[86]Niyazi Öktem'in Diyanet İşleri Başkanlığı adına katıldığı, 19-20 Aralık 2001 Brüksel-"Allah'ın Uluslararası Barışı" toplantısında Fener Rum Patriği "Ekümenik" ilan edilmiştir. Bu toplantıyı İsmail Cem İpekçi de desteklemiştir. Niyazi Öktem,"Herkes patriğin ekümenliğini (dünya ortodokslarının ruhani liderliğini) kabul etti. Siz niye karşı çıkıyorsunuz?" dedi. *"Diyanet İşleri Başkanı M.N.Yılmaz sorularımızı yanıtladı" Aydınlık, 6 Ocak 2002, Sayı:755-5* ve *"İP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in Cumhurbaşkanı'na dilekçesi" Aydınlık, 2 Şubat 2002, Sayı: 759.*

[87]Bülent Tanör ve Burhan Şenatalar, TESEV "workshop" çalışmalarında da yer alıyorlar. Şenatalar, ayrıca TÜSES Başkanı'dır. Şenatalar, Mart 2001'de Cumhurbaşkanı tarafından Yüksek Öğrenim Kurulu (YÖK) üyeliğine atandı.

[88] Prof. Dr. Elif Dağlı kitabın 3. Basım çıktıktan sonra noter aracılığıyla bir ileti göndermiş ve TOSAV'a katılmadığını, 25 Ekim 1999'da Doğu Ergil'e noter aracılığıyla bir ileti gönderdiğini ve bu vakfın çalışmalarından affını istediğini ve aynı iletinin bir kopyasını da Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ilettiğini içeren bilgiyi bir mektupla yayınevine bildirmiştir. Bu açıklaması için kendisine teşekkür ederiz. *Prof. Dr. Elif Dağlı'nın 21.9.2004 tarihli yazısı. TOSAV'a gönderdiği yazı için Bkz. Ekler.*

[89] CSIS: Center for Strategic International Studies. Kuruluş ve kuruluşta görevli Türkiye ilişkililer için Bk. Ek 2.

[90] Vamık Volkan: CSIS'de görev yapıyor. Bk. Ek CSIS

geçmiştir. Trilateral üyesi de olan Roper daha sonra Birgminham Üniversitesi'ndeki CSSD (Center for Studies in Security and Diplomacy / Güvenlik ve Diplomasi İncelemeleri Merkezi)'dedanışma kurulu üyesi olmuştur.[91]

Danışmanlardan David Phillips ise Türkiye ilişkilerinde en etkin kişidir. David Phillips, Columbia Üniversitesi'nde ICRP (International Conflict Resolution Program / Uluslararası Anlaşmazlıklara Çözüm Programı) direktörü ve Oslo'da yerleşik IPRI (International Peace Research Institute/ Uluslararası Barış Araştırma Enst.) üyesi ve proje yönetmenidir. CFR adına Güney Balkanlar CPA direktörlüğü de yapan Phillips, aynı zamanda CSIS'de bölüm yöneticisidir. Phillips, önde gelen İsrail destekçisi örgütlerden WINEP (Washington Institute for Near East Policy), ACHR (Action Center for Human Rights / İnsan Hakları için Eylem Merkezi), AI (Amnesty International / uluslararası Af Örgütü) ve OHRI (Organization for Human Rights in Iraq / Irak İnsan Hakları Örgütü) yönetim kurullarında çalıştı.

Phillips'in "Prospects for Peace and Democracy in Iraqi Kurdistan," Türkçesiyle "Irak Kürdistanı'nda Barış ve Demokrasi Umutları" adını taşıyan bir makalesi, CHRF Reporter Titled (1993)'da yayınlanmıştır. Phillips, ABD eski Dışişleri istihbarat görevlisi (İst. Doğumlu Musevi) ve sonraları eşi CIA'ya transfer olmuş olan H. J. Barkey ve yine CIA eski istasyon şeflerinden Graham Fuller ve Kendal Nezan[92] ile birlikte Washington Kurdish Institute'ün Nisan 2000 panellerine de katılmıştır.

David Phillips, 2001 yılı başlarında TESEV ve Ermenilerden oluşan bir uzlaşma komisyonu örgütledi. Türkiye Dışişleri'nin "bilgisi içinde" yapıldığı belirtilen komisyon çalışmalarına Doç. Hovhannissian da katıldı. Hovhanissian daha önce de OIA (Organization Istanbulian Armenians/ Amerika'daki İstanbullu Ermeniler Örgütü) tarafından İstanbul'a getirilmişti. Hovhanissian, halen dünyayı dolaşarak, Ermenistan devleti adına "soykırım" tezini yayan ve Türkiye karşıtı propagandayı yöneten en etkin kişidir.

"Bu denli çok ünlüyü kim yan yana getirmiş olabilir, ya da çok sayıda yerli ve yabancı ünlü, "Türk-Kürt" sorunu çevresinde nasıl olup da buluşabilmişler?" diye soranlar olabilir. Herhalde ABD ile bilimsel ilişkileri yüksek olanlar başarmıştır bunu. Bu işin, öteki "si-

---

[91] Sklar, Holly, Trilateralism, s.119.
[92] Kürt parlamentosu başkanı, Paris Kürt Enstitüsü Direktörü.

vil" yerlilerin dışarıdan destek alarak geliştirdikleri projelerden ayrılan özelliği, yerli "sivil" aydınlarla Amerikalı ve Avrupalı üstatları aynı anda buluşturmasıdır.

TOSAV kurucu başkanı Doğu Ergil, 22 Kasım 1996 tarihinde, New York'ta, CFR'nin yuvarlak masalarından birinde ve Richard W. Murphy ve Hasib J. Sabbah'ın yönettiği toplantıda, "State of Affairs and Affairs of State in Turkey" tebliğini sunmuştur.[93/94]

Ne yazık ki, bu tür yuvarlak masalarda, basına kapalı olarak yapılan konuşmaların metinleri, ABD'nin bilgilenme özgürlüğü yasasına karşın yayınlanmamaktadır. Bu nedenle, "Türkiye'de devlet işleri" üstüne, New York seçkinlerince ve "sivil" toplum akademisyenlerince yapılan değerli yorumlarla ilgili, 'derin' masa bilgisine ulaşılamıyor.

TOSAV' dan sonra kurulan TOSAM ise Amerikan şirketleri ve işadamlarının dış ülkelerde etkinlik örgütü CIPE'nin "Global Partners" listesinde "Turkey: Center for Research on Societal Problems" satırıyla yerini aldı.[95]

Olmayan ulusun olmaması gereken ulus devleti

TOSAV'ın barışçı bir girişim kimliği var. Türkiye'nin bölünmesinden yana değiller. Tek istedikleri etnik kimliklere haklar verilmesi. Onlara göre ayrılık hareketlerinin nedeni, devletin kuruluş ilkelerindeki yanlışlıkta yatıyor. "*Osmanlı, bir ulus-devlet değildi. Kozmopolit bir siyasal örgütlenmeydi*"diyen TOSAV, "*Türkiye'nin Demokratikleşmesi ve Kürt Sorunu'nun Çözümü için Yeni Bir Anayasal Düzen teklifi*" başlıklı bildirisinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundaki temel bir yanlışlık olduğunu ileri sürüyor:

> "*Türkiye Cumhuriyeti ise bir ulus-devlet olarak kuruldu ama, olmayan ulusu (siyasal birliği) yaratmak işlevini, Cumhuriyet öncesinde de var olan devlet üstlendi. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti, devletin şekillendirdiği ve şekillendirmeyi sürdürdüğü bir ulus olgusu üzerine inşa edildi.*"

Burada utangaç bir tavırla "*bir ulus*" denmesini anlamak olanaksız. Ama mevcut Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlığının 'es'

---

[93] Richard W. Murphy: Chatham House Fdn (Başkan), Middle East Institute (Yön.K.Bşk), American University Beirut (mütevelli), İngiltere John Adams Memorial (Fullbrigth Komisyonunun finansmanıyla eğitmen-1989), ABD Yakındoğu ve Güney Afrika İşleri'nden sorumlu Bakan Yardımcısı, Reagan dönemi 1983-1989), Suudi Arabistan (büyükelçi, 1981-1983), Suriye (B.elçi, 1974-1978), Moritanya (B.elçi, 1971-1974)

[94] Council on Foreign Relations, cfr.org / public/resource.cgi?meet!684

[95] CIPE Global Partners: Results & Accomplishments, cipe.or 30.03.04

geçildiğini anlamak çok kolay. Bu geçişleri, 'Barış' ve 'kültürel haklar' gibi kavramlarla olabildiğince örtmek en kestirme yol olsa gerek. NED'den destek alan vakfın, T.C üstüne ileri sürdüklerinin, NED'in öteki projelerinden ve Graham Fuller'in RAND teorilerinden pek de farkı yok. Daha da inginci, *'tepeden oluşturulan ulus'* tanımlamasını, Alman CDU (Hıristiyan Demokrat Partisi)'nun uzantısı olaqn Alman vakfında görevli Türkiye masası şefinin *"Atatürk'ün emriyle kurulmuş yapay ulus"* tanımlamasından da farkı olmamasıdır.

TOSAV'ın *'Yeni Anayasa'* belgelerinde bunu görmek olanaklı. Başlangıçta çekinceli olarak belirtilenler, yeni sözleşmenin alt maddelerinde şöyle açıklanıyor:

"1.b. Resmi uygulamalar, bugüne değin Kürtlük ve diğer kültürel özellikleri yok sayan bir duyarsızlığı yansıtmıştır."

Burada *"duyarsızlık"* olarak kibarlaştırılan nitelemenin aslının "ırkçılık" olduğunu anlamak için derinleşmeye gerek yok. Bu durum, hemen bir sonraki maddede görülüyor:

"1.c. resmi ideoloji, yani uluslaşma sürecinin ana değer sistemi olan milliyetçilik, çoğulcu değil, indirgemeci olmuştur. Sadece Türklük eksenine oturtulmuştur."

TOSAV ayrılıkçı olmadığını ilan ediyor, ama *"sistemsel tıkanıklığın"* nedenini, *"Cumhuriyetle başlayan uluslaşma ve kendi kaderini tayin sürecinin, devletin vesayetinden çıkarılarak halka mal edilememesi"* olarak saptamaktan da geri kalmıyor.

"Şimdi ne demek *'kendi kaderini tayin süreci'* nin halka verilmesi? Geleceğini tayin hakkı, aslında ayrılma hakkının tanınması değil mi?" gibi soruların yanıtı, daha alt maddelerde somutlaşıyor:

"Türkiye'de Kürtlerin varlığı, yani 'Kürt realitesi' ne yazık ki, kan döküldükten sonra fark edilmiştir. Bu da bir aşamadır."

Böylece kan dökülmesinin yararlılığı da ortaya dökülmüş oluyor. "Kürt realitesi"nin tanınması ile kan dökülmesi arasındaki ilişki, toplumsal bir öbek yaratmak ya da "kimlik" oluşturmak için uygulanan en önemli taktiklerden biridir. Bu yaklaşım, karşı tarafı sertliğe yöneltmek amacıyla terörün dozunun artırılması yönteminin bir türü olarak da anlaşılabilir.

Her ilden iki temsilcili meclis

NED'den beslenen örgütlerin dilinden, ülke bütünlüğünü koruma sözü eksik olmuyor. Ama ayrılığın ilk aşaması olacak "federatif" yapının yollarını açmaktan da çekinmiyorlar. Bu yollar, yoğun ola-

rak kullanılan "temsil hakkı"na ve "kendini ifade" hakkına dayandırılıyor.

İlk toplantılarını ABD ve Avrupalıların desteğiyle gerçekleştiren TOSAV'ın öngördüğü, yeni devlet düzeni anayasasının "5.a" maddesinde "*Kürtlerin, ülkenin resmi dili olan Türkçe'nin yanında, kendi dillerini ve geleneksel değerlerini genç kuşaklara aktaracak girişimlerini tanımak, bu girişimleri desteklemek,*" denirken, girişimlerin insancıl bir temele dayandırıldığı görülüyor.

Son yıllarda yaygın olarak kullanılan "girişim" sözcüğü son derece yararlı bir sözcüktür. Her türlü yoruma açık olan bu 'girişim' okul açmayı, o okullarda o dilde eğitim ve öğrenim yapılmasını da kapsayabilir. Kapsamıyorsa, daha somut bir tanım yapılması gerekirken, böylesine yoruma açık bir sözcük kullanılmasının nedenini anlamak kolay değil. İnsanların kalbine seslenen bu tür sözlerin hedefini gösteren, bir başka somut kurguya 9. maddede ulaşıyoruz.

TOSAV, siyasal yapılanma kurgusunu, "*TBMM çatısı altında, partili milletvekillerinden oluşan Temsilciler Meclisi yanında, bir iller Meclisi oluşturmak*" olarak belirliyor. Denilebilir ki, zaten TBMM'de iller temsil ediliyor, ikinci bir danışma meclisine gerek yoktur. TOSAV'ın isteğine göre var. Çünkü TBMM'de iller nüfuslarına oranlı olarak temsil ediliyorlar. Oysa etnik temsil, eşitlik üstüne kurulmalı ki, bir güç oluştursun diye de düşünülmüş olabilir.

TOSAV'ın yurtdışında gerçekleştirdiği toplantılarda uluslararası uzmanların deneyimleriyle oluşturulan "yeni anayasa"nın aynı maddesinin alt satırlarında bu durum iyice aydınlanıyor:

> "*İller Meclisi'ne, illerin büyüklüğüne bakılmaksızın her ilden, o ilde saygı duyulan ve partili olma gereği bulunmayan, temsil yeteneği yüksek iki temsilcinin seçilmesini sağlamak.*"

Seksen ili, etnik nüfus yoğunluğuna göre ayırarak şimdiden federatif temsilciler meclisi kurulmuş olacaktır. Ne ki, bu ince görüş pek de yeni değil. Ağustos 1920'de Sevr kentinde bağıtlanan ve Osmanlı Padişahının onayıyla yürürlüğe giren paylaşım anlaşmasının "*ekalliyetlerin himayesi*" maddesinde, "*Türk Hükümeti, ekalliyetlerin parlamentoda temsili nisbisini* (oranını) *temin eden bir intihap* (seçim) *kanun projesinin iki sene zarfında* (içinde) *Düveli Müttefikaya arz edecektir*" kararına uymaktadır. Bu durumda, Avrupa'ya taşınıp toplantılar düzenlemenin, ince ince çalışma yapma-

nın ve üstelik Amerikalı danışmanlar tutmanın gereği anlaşılamamaktadır.[96]

Sevr anlaşmasındaki ilgili maddenin, illerin nüfus oranına bakılmadan temsilciler seçilmesinin, etnik ayrım temelinde seçim önermekle bir ilgisi olamaz, denilebilir. Aynı istekler, hem Sevr anlaşmasıyla birlikte, hem de ABD Kongresi'nce hazırlatılan "Lozan Antlaşması'nda Din Hürriyeti" raporunda açıkça belirtilen "Türkiye'de Müslüman azınlıkların tanınması" isteğiyle, ya da aynı konuda ABD delegelerinin Pekin ve Varşova konferanslarında, "Türkiye'de Müslüman azınlıkların hakları çiğneniyor" yollu açıklamalarıyla yana yana getirilince, başkaca bir yoruma gerek kalmayacaktır.

Bu maddeye, A.B'nin 'Kopenhag kriterleri' içinde talep ettiği "ana dilde eğitim" isteklerini de eklersek durum iyice anlaşılacaktır. "Uzlaşma" ve "demokratik anayasa" adı altında ortaya konulan örtülü federasyon talebini, realitenin kan dökülünce tanınmasıyla Lozan Antlaşması'nın 41. maddesini yan yana getirince isteklerin hedefinin Sevr anlaşmasına dayanmasının yanında, Lozan Antlaşması'nın ilgi maddelerinin değiştirilmesine ne denli koşut yürütüldüğü açıklığa kavuşacaktır.

Lozan'ın 41. maddesinde "ekalliyetin" eğitim haklarına ilişkin satırları okuyalım:

"Genel eğitim konusunda Türkiye Hükümeti Müslüman olmayan uyruğun önemli yoğunlukta oturduğu kentlerde ve ilçelerde, bu Türk uyruğun çocuklarının ilk öğretimde kendi dilleriyle öğrenim görmelerini sağlayacak tüm koşulları kolaylaştıracak ve yardımcı olacaktır."[97]

NED'e bağlı IRI'nin, NDI'nin siyasal temsil projeleri, Henze'nin tezleri böylece anayasal temelini bulmuş oluyor. Şimdi iş, demokratikleşmek için, merkezden uzaklaşmak için, yerel yönetimler oluşturmaya yönelik IRI-NDI atölye çalışmalarına kalmıştır. TOSAV bu atölyelerin hedefini, bir kez daha vurguluyor:

"Yerel-yöresel düzeyde kararları alabilecek ve ulusal merkezle uyumlu çalışacak, seçilmiş konseyler oluşturmak."

Dikkat edilirse salt 'yerel' denmiyor, bir de 'yöresel' ekleniyor. Nedir yöresel? Yörenin sınırları nereye dayanır? 'Konsey' denince eyalet meclisi mi oluyor? Temsilciler, kongreye seçilen senatörler midir?

---

[96] İsmet İnönü, Lozan Antlaşması II, s.99.
[97] İnönü, İsmet, a.g.k.

Bu tür sorular, aşırı kuşkuculuğun sonucu değildir. Graham Edmund Fuller'in "kimlik" panellerinde anlattıklarıyla İstanbul'da Kürt Sorunu Konferansı'nda söylenenlerle ve Kasım 2002 hükümetinin "eyalet sistemi" planlarıyla birlikte değerlendirildiğinde gerçeğin sorgulandığı görülecektir. Yabancıların ve özellikle ABD Dışişleri deneyimli danışmanların yardımıyla yapılan toplantılar sonucunda hazırlanan anayasa taslakları kâğıt üstünde kalmaz elbette. Kalmayacağını görebilmek için seçilmiş, kısa bir kronoloji yeterlidir:

1992: Yaşar Kemal, demokratikleşme için Washington'daki Turgut Özal'a bir mektup yazdı. Bu mektupta federasyondan söz edildiği ve Uğur Mumcu' nun bir engel oluşturduğunun belirtildiği ileri sürüldü.[98] Sonraları Kürt Parlamentosu kurucusu olan HADEP yöneticisi Yaşar Kaya, "*Uğur Mumcu olayı Kürt dinamiği içinde çözülecektir*" dedi.

Ocak 1993: Uğur Mumcu öldürüldü. Turgut Özal, "Federasyon da tartışılabilir" dedi. İstanbul'da, Mayıs 1993'de Kürt Nurcularının desteklediği bir yayın tarafından konferans düzenlendi. Konferansa ERNK'nin Kürt İslam Hareketi yöneticisi Abdurrahman Dürre katıldı ve "***Kürtler birleşmiştir. Hizbullahıyla, Aposuyla, I-raklısıyla.. birleşmiştir***" diyerek 'proje'yi somutlaştırdı.

Sonraki yıllarda Hizbullah ile aralarında bazı Diyarbakırlı ileri gelenlerin arabuluculuk yaptığını belirten Yaşar Kaya, birleşmenin altyapısını özgün bir biçimde açıklayacaktı. Aynı konferansta, Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Refah Partisi'nin siyasi danışmanları "**Eyalet sistemi**" önerdi. Bu eyaletlerin Halep'ten başlayıp Güneydoğu' yu kapsayacağını ileri sürdüler.

Yıllar geçti. "***Osmanlı türü eyalet düşünüyoruz***" diyen **Recep Tayyip Erdoğan** bir parti kurdu. Parti TBMM'de çoğunluğu elde etti. Kasım 2002'de hükümet kuruldu. PKK ile savaşılan dönemde Turgut Özal'ın İçişleri Bakanlığını yapan Abdülkadir Aksu yeniden İçişleri Bakanı oldu ve şu açıklamayı yaptı:

"***Olursa her ilde bir yönetici olacak, o da seçimle gelecek. Şu andaki gibi atanmış vali ve seçilmiş belediye başkanı birlikte olmayacak. Bu konuda partide Araştırma-Geliştirme Bölümü çalışıyor. (..) En iddialı projelerimizden biri de, her il ve ilçelerde bir nevi 'yerel par-***

---

[98] Yaşar Kemal, Uğur Mumcu ile ilgili savları yalanladı. Semra Özal, mektupta federasyondan söz edildiğini ileri sürdü.

lamento' olarak adlandırılabilecek çalışma sistemi kurmak."[99]

Burada dikkati çeken nokta yalnızca federatif yapılanma isteğinde birleşme değil; Bakan Abdurrahim Aksu'nun açıklamasında yer alan "(AKP) ***Araştırma-Geliştirme Bölümü***" sözüdür. Her şey, "project democracy" programına uygun olarak hazırlanmış, hatta "A.B'ne uyum" adı altında gerekli yasal değişiklikler de yapılmaya başlanmışken, sanki yeni yeni düşünülüyormuş gibi bir izlenim verilmeye çalışılmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti bir devlet olarak doğduktan sonra, tarihsel kimliğine ve bütünlüğüne uygun olarak oluşturulan idari yapılanmanın değiştirilmesinin ilanından başka bir şey değildir bu açıklamalar.

Masum isteklerin ve projelerin sınırı yok!

'Yerinden yönetim' adı altında, devletin egemenliğine koşut yeni egemenlik odakları olarak "***yerel meclisler***" ve şimdi de merkezi ekonomik otorite ile yani gelirin merkezden ulusa dağıtımını öngören ulusal devletin ekonomik ilkesiyle oynamak gerekiyor. Öyle ya, yöresel konseyler böyle güçlenecektir. Yerli yabancı uzmanların ortak çalışmalarıyla yaratılan "Yeni Anayasa" taslağından okuyalım:

"Bölgenin doğal kaynaklarını yerinde işleyebilecek sanayi oluşturmak. (..) Bölge ekonomisi için son derece önemli olan hayvancılık ve yan sanayilerini, ülke ve Ortadoğu bölgesi bağlamında planlamak ve örgütlemek."

Kim istemez ki, ülkenin bir bölgesinde sanayi kurulmasını?! İstenen düzenin tüm özelliklerine, ısrarla "coğrafya" deyip geçtikleri Türkiye üstünde, yöresel konseyler, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yanında kurulacak olan bir tür "milletler meclisi" ile birlikte bakmak gerekiyor.

Sonuç olarak, TOSAV ya da benzerlerinin değerlendirmelerinde ortak iki yaklaşım var:

1. Türkiye'de toplumsal barış hiç mümkün değildir. Çünkü devletin kuruluşunda yanlışlık var. Ulus yoktur, ulus yoksa ulusal devlet de olmaz. Öyleyse çatışma vardır!

---

[99] "Başbakan Tayip Erdoğan, kanal D'de yayınlanan Teke Tek programında başkanlık sistemini övüp, bunun bürokrasiyi ortadan kaldıracağını savundu. Fatih Altaylı "Bunun uygulanabilmesi için eyalet sisteminin olması gerekmiyor mu?" diye sordu. Recep Tayip Erdoğan cevabı hemen yapıştırdı: 'Eh, tabii o zaman ona uygun bir yapılanma da olmalı. Altı kaval üstü şişhane olmaz." *Yeni Çağ, 11 Aralık, 2004*

2. Çatışmanın kaynağında emperyalizmin oyunu yoktur, çatışmanın kaynağında petrol-gaz çıkarları yoktur.

Amerika'dan olgunlaştırılan "*medeniyetler arasında sürekli çatışma*" projesinden yola çıkılınca varılan sonuçlardır bunlar. Bu projelerde ulusal, ya da değil, toplumların ortak yanlarını öne çıkarmak yoktur. Kimlik yaratmak, ayrılıkları öne çıkarmak en temel ilkedir. İşte bu nedenledir ki, barış, kardeşlik ve insan hakları sözleriyle süslense de emperyalizmin açıktan ya da alttan alta desteğiyle, petro-gaz tekellerinin parasıyla kurulan örgütlerin kılavuzluğunda varılabilecek yer, olsa olsa örtülü işgale yardım, vurgunlara doğrudan ya da dolaylı olarak destek konumu olabilir.

A.B'ne bağımlılaşma uğruna çıkartılan yasalarla umutlananları daha açık konuşmaya yöneltti. Destek konumunu belirlemek için TOSAV kurucusu, NED konuklarından Prof. Dr. Doğu Ergil'in yorum gerektirmeyecek denli açık görüşelirini okumak yeterli olacaktır:

"*Bırakın Kuzey Irak kendi kendini yönetsin. Orası kendini yönetirse PKK gibi bir örgütü içinde barındırmaz; çürük diş gibi çeker onu. Irak'taki parçaların birbirine eklenmesi gerekir. Dünyayı algılamakta zorluk çekiyoruz. Dünyaya çok dar bir pencereden bakıyoruz. O da güvenlik. Güvenlik, tehdit etmeyen ilişkiler kurmaktır. Bir ülkenin gücü kapladığı alanla değil, etkilediği alanla ölçülür. Türkiye'yi koruyacağız diye Kuzey Irak'ı baskı altına almaya çalışıyoruz. Bu insanları kazanıp ortağımız yapmalıyız. Ne ortağı derseniz? Türkiye'nin Ortadoğu'daki politikalarının ortağı,ekonomik ortağı derim. (..)Bırakın Kuzey Irak kendi kendini yönetsin. Orası kendini yönetirse PKK gibi bir örgütü içinde barındırmaz; çürük diş gibi çeker onu. Irak' 'taki parçaların birbirine eklenmesi gerekir. Federasyondan başka bir çözüm söz konusu değil. Etnik federasyon olmasın ama coğrafi bir federasyon veya etnik-coğrafi karışımlı bir federasyon olabilir.*

Böylece her bölge içinde diğer azınlıklar da kendilerini güvence altında hissederler. Bir arada yaşamayı öğrenirler. Türkiye bundan da korkuyor, acaba Türkiye de öyle olur mu diye düşünüyor? Ve işte üniter devlet yapısı altında, Ankara'nın kendi ülkesine yabancı ve verimsiz bir yönetimi var şu ana kadar. Yerel yönetim yasasını bile çıkarmak sorun oldu. Eğer siz bu ülkeyi yönetemiyorsanız, bırakın insanlar kendi kendilerini yönetsinler. Bu kadar yoksul ve cahilsek bırakın başka bir sistemi deneyelim.

Üniter devletçiliğin ve merkeziyetçiliğin neticesinde Türkiye çok geri bırakıldı.

Güvenlik adına yapılan şeyler Kürtler'in ayrımcılığını doğurdu, radikal İslam'ı doğurdu. Hükümetle bürokrasinin, halkının bir bölümüyle diğerinin arası açılmışsa ve bunlar güvenlik adına yapılmışsa ne demeli?Türkiye bunlardan yararlanabilir. Kuzey Irak Kürtlerinden fevkalade yararlanabilir. Adamlar bir ara gelip Türk Lirası'nı kullanalım dediler. Ama biz korkudan hayır dedik."[100]

---

[100] Star Gazete, 29 Kasım 2003

"WEB / Örümcek ağı"nda liberal atılım

"..TÜSİAD'ın New York'a getirdiği raporlardan çok etkilendim. TÜSİAD, Türkiye'deki gelişmelerle ilgili tavırlarını çok net biçimde ortaya koyuyordu. Hatta 'Milli Güvenlik Kurulu'nu anayasadan çıkarmamız gerekir. Milli Güvenlik Kurulu'nun görevi sadece savunma konularıyla sınırlı kalmalıdır' görüşündeydiler."
John Brademas, NED eski Başkanı (1993-2001)[101]

Demokrasi adına gerçekleştirilen sızıntıyı daha yakından görebilmek için, Türkiye'de son 20 yılda örülen örümcek ağının bir bölümüne yine Amerika'dan bakmak gerekiyor. Ülkemizde kurulan yarı-sivil ağdan çekeceğimiz ilmiğin ucunda projenin hemen hemen tümüne teorik destek sağlayan bir etkinlik var.

Bu etkinlik güçlendikçe, Türkiye'ye yeni genç liderler yetiştirecek. Onları ABD'de ve Türkiye'de eğitecek. Şu köhnemiş (!) siyasal yapılanmanın çökmesiyle ve IMF'nin kredi koşulu olarak öne sürdürdüğü siyasal değişim yasalarının resmileştirilmesiyle, siyasal boşluk doğacağı hesabıyla yeşerecek yeni partilere, genç kadrolar, yepyeni liderler yetiştirecekler. Tasarım aşağı yukarı budur.

Cem Boyner'in Yeni Demokrasi Hareketi girişiminden sonra gelişen bu tür oluşumlar, NED kaynaklarından ve A.B'den destek alıyor. Yasal konumu "dernek" olan bu oluşumlar, "think tank" ten tercüme adlarıyla, kendilerini "düşünce topluluğu" olarak sunuyorlar.

Liberal atılım, "*İslâm ve piyasa ekonomisini bağdaştıracak*" propagandayla işe başlıyor. NED dosyasındaki proje özetine göre, liberal enternasyonalin Türkiye'deki şubeye verdiği görev çok açık:

*"**NED**'den **CIPE**'ye, **CIPE**'den **Liberal Düşünce Topluluğu (LDT)**'na, 1997 yılında, İş ve İktisat; Medya ve yayın, Politik Çalışmalar için 61.710 ABD doları.*

---

[101] Brademas eski ABD Kongre üyesidir. (*Cumhuriyet, 15 Nisan 2001*) Brademas, 1974 Kıbrıs harekatının ardından, Türkiye'ye ambargo uygulanmasını sağlayan lobinin başını çekmiştir. Brademas, Kemal Derviş'in ardından, TESEV tarafından İstanbul'a getirilmiş ve Boğaziçi Üniversitesi'nde konuşma yapması sağlanmıştır. Brademas, Türkler ne yaparsa yapsın Kıbrıs'ın AB'ye katılacağını, Kıbrıs'taki Türk askeri gücünün geri çekilmesini, adaya NATOn'un yerleşmesini savunmuştur. Brademas, Şubat 2001'e dek NED yönetim kurulu başkanıydı.

*Proje özeti: **ALT** (LDT'nin İngilizcesi : Assosiation for Liberal Thinking) bu program çerçevesinde İslâm ve demokrasinin bağdaşabilirliğini gösterecektir. ALT, uluslararası alanda ün yapmış uzmanların, tebliğlerini, siyasetçilerden, iş dünyası liderlerinden, sivil liderlerden, bürokratlardan ve medyadan oluşan bir topluluğa sunabilmeleri için, İstanbul'da bir sempozyum düzenleyecektir. ALT, daha geniş topluluklara ulaşmak üzere, 6 büyük kentte paneller düzenleyecek ve sempozyum belgelerini, geniş olarak dağıtılacak bir kitapta toplayacaktır. ALT, bu program boyunca, yalnızca konuyla ilgili entelektüel tartışmalarla sınırlı kalmayacak, (aynı zamanda serbest) pazarı esas alan iyi bir iktisadi düzen (ve) Pazar iktisadiyatı kaynaklı bir reform etkinliğini de başlatacaktır."*

Liberallerin Amerikan işadamları örgütüne sundukları proje ne denli yararlı sonuçlar vermiş olmalı ki, aynı Amerikan örgütü, 1999 yılında liberallere 49.779 Dolarlık yeni bir kaynak daha sağlıyor. Bu kez amaç, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ulaşmaktır. Proje özetinden okuyalım:

"(Amaç) ALT'nin iktisadi reform yasa önerisini değerlendirmesi ve bir dizi akşam ve öğlen yemekleri ile, meclis üyeleriyle piyasa iktisadı reformlarını savunanların birbirlerini etkileyebilecekleri toplantılar düzenlemesini sağlamak."

Yabancı devlet örgütlerinin parasıyla düzenlenen yemeklerde reform görüşen meclis üyelerine ne demeli? Bu vekillere, Türk ulusunun vergilerinden oluşan bütçeden verilen maaşlar, ele güne muhtaç olunmasın, temsilcilerimiz iyi görünümlü, özgüvenli bir yaşam tuttursunlar diye veriliyordu. Temsilcilerimiz, bir yasa tasarısıyla ilgili önerileri görüşme ortamı bulmak üzere, illaki, Amerikan işadamlarından para alan topluluklara muhtaç olamazlardı.

Liberal, hür, küresel, sınırsız ve sorumsuz çağın gereği yerine gelsin diyedir tüm bu işler. Milletvekillerimiz durumun aslını bilselerdi, kesinlikle bu yemeklere katılmazlardı. Vekiller, bu tür toplantılarda yabancıların desteğini bilselerdi, en azından yemek bedellerini kendileri öderlerdi.

İslâm ile liberalizmi bağdaştırmak

Türkiye'nin toprak bütünlüğü ve ulusal egemenliğinin korunmasına yardım etmek üzere olağanüstü bir koalisyon hazırlanmış bulunuyor. İşin aslına bakılırsa, NED'in ağında herkese, her zaman

yer vardır. Bu kadar zahmet neden? Bu sorunun yanıtını ve '*küresel*' dedikleri dünya egemenliğine bağlı, stratejik çıkarların ip uçlarını, proje gerekçelerinde görmek olanaklı.

Liberal Düşünce Topluluğu'na yapılan harcamaları NED'den aktaran ABD'nin CIPE adlı işadamları örgütü, liberallerin projesini açıklarken, ***"İslam'ın pazar ekonomisiyle uyuşabileceği düşüncesini yaymak ve ekonomik reformların propagandasını gerçekleştirmesi için sempozyum ve milletvekillerinin katılacağı yemekli toplantılar örgütlemek"*** diyor.

"Global Partners"[102] listesine "Association for Liberal Thinking – ALT" satırını eklemiş olan Amerikan şirketlerinin dış ülkelerde etkinlik örgütü CIPE, aşağı yukarı şunu demek istiyor: "Türkiye'de Müslümanlar var, şimdi Liberal olarak bu insanları, kendi dinlerinin benim pazar düzenimle uyumlu olduğuna inandırmak üzere toplantılar düzenle, parası benden!"

Bu çabanın altında yatan derin düşünceyi yaşam örnekleriyle kavramak olasıdır. LDT Derneği'nin kurucusu Profesör Attila Yayla, işin ucunu bir sert ataklığa dek götürüyor ve Seattle'da yapılan **WTO** (World Trade Organization / Dünya Ticaret Örgütü) toplantısını protesto edenlere çok kızıyor. 21 Nisan 2000'de LDT'nun 'yayınında, ***"Globalleşme Düşmanlığından İntihara"*** başlığını taşıyan yazısında, ülkesinin öncelikle yazarlarını ***"derinlemesine analiz kabiliyetinden ölümüne yoksun,"*** olmakla karaladıktan sonra, protesto gösterilerinin "*globalleşmeyi*" durduramayacağını anlatıyor ve protestocuların örgütlerini bir güzel benzetiyor.

Attila Yayla'ya göre, sendikalar, ***"işgücünün serbest hareketinin önlenmesini ve böylece üyelerinin yüksek gelirli işlerinin rekabetten korunmasını isteyen"*** örgütlerdir. Liberal Yayla'ya göre, sermaye alabildiğine serbest hareket ederken, işgücü serbest hareket edememiş oluyor. Çünkü işgücünü tutsak eden, hareketini önleyen sendikalardır. Öyleyse serbest Pazar ekonomisinde sendikaya ne gerek var?! Görüldüğü gibi, Liberaller, ultra-liberaller, yeni liberaller, işverenler, seçkinler, yani cümle âlem herkes örgütlenmeli, ama sendikalara gerek yok, diyorlar.

Bir liberale, adı üstünde özgürlükçüye, Türkiye'de "sivil toplumcu" bir bilim insanının sendika düşmanlığını bu kerteye vardırmasını anlamak zor. Üstelik NED'in hürriyet ilkelerine de uymuyor bu tutum. Teorik olarak böyle ama, her şey göründüğü gibi olmuyor.

---

[102] CIPE Global Partners : Results & Accomplishments, *cipe.org 30.03.2004*

İthal liberalliğin dış bağlarından ana kaynağın ne denli örgütlenme düşmanı olduğunu sona doğru göreceğiz. Şimdilik kitle gösterilerine karşı alınan bu sert tutumu anlamaya çalışalım.

Libarel'e göre "*Globalleşmeye karşı*" durmak o denli günah ki, liberalliğin yılmaz savunucusu liberal profesör, "*karşı ittifak*" içinde gördüğü kim varsa, aşağılamaktan yana. Şöyle diyor:

"*..insan cinsini doğa herhangi bir böcekten daha değersiz bir türü olarak gören ve bazen insanda Lenin, Stalin ve Hitler'in yüksek bir ideal uğruna yaptığını sözüm ona doğa için yapmaya hazır olduğu duygusunu uyandıran çevreciler, radikal feministler, Marksizmin müminleri, üçüncü dünyacılar ve diğerleri...*"

Globalizmin karşıtlarını böylece tanımlayan Liberal Profesör, hızını alamıyor ve "Bunlar hangi ilke ve hangi amaç etrafında bir araya gelebilirler?" diye sorup, alay ediyor. "Bunlara yakışan birlikte olmak mıdır, birbirlerinin gözünü oymak mıdır?" sözleriyle liberallikten bilimsel örnekler sunuyor.

Her türlü kitle örgütlenmesine düşman bu tutumun, salt bizim ülkeye özgü, liberal bir yozlaşma olduğunu sanmak, işin kökünden uzaklaşmak demektir. Daha sonra ayrıntılarıyla göreceğimiz gibi, Liberallerin anavatanı İngiltere'deki sendika ve en hafif toplumsal proje düşmanlığının örgütsel bağlantıları, İngiltere'den Amerika'ya uzanmaktadır. Liberal'in bunları bilmemesi zayıf bir olasılıktır, diye düşünüp liberal kitle düşmanlığının tipik örneğine dönelim.

NED dolarlarıyla propagandaya soyunan topluluğun kurucusu, işlevine uygun bir biçimde, globalizme karşı duranları, "*tahripçilik*" ile suçladıktan sonra, hedef gösteriyor:

"*Bu şey (eylemin hedefi,) aslında özel mülkiyettir, serbest girişimdir, hür ticarettir, yaratıcılık, çalışkanlık ve keşiftir.*" *Liberal, kehanette bulunmayı da unutmuyor: "Bunu yok etmeyi herhalde başaramayacaklardır. Başarsalar bile kendi kendilerini de yok etmiş olacaklardır."*

'Resmi' ideolojinin temel dayanakları çökmeli..

NED'in girişimleri 'globalizmin' yılmaz savunucularını da yaratıyor. Liberal düşünceliler, 20 Nisan 1995 tarihli açıklamalarında, **TESEV**'in vazgeçilmez katkıcısı, Ağa Han bursiyeri ve **Kemal Derviş**'in yakın dostu **Nilüfer Göle**'nin bilimsel bulgularına yaslandıklarını belirtirlerken, asıl amacın rengini de gösteriyorlar:

"*1990'lı yıllarda, sivil paşaların, liberalizmi doğrudan bir düşman olarak sunma çabaları(,) ikna edici durmuyor. O nedenle,*

liberalleri Kürtçülükle veya şeriatçılıkla suçlayarak(!) (eskiden komünist derlerdi) durumu kurtarmaya çalışıyorlar."

Yabancı örgütün dolarlı desteğini almaktan çekinmemiş olan liberaller, eskiden "*anti-komünizm*" söylemi altına sığınıp, demokrasi isteyenlerin üstüne saldıranların, Güney Amerika'da, Filipinlerde, Afrika'da ve dünyanın dört bir yanında, diktatörlükleri 'global' olarak destekleyenlerin, kimliklerine de bir baksalar iyi olurdu. Çünkü, dolarlı projelerde, eski operatörlerin parmak izlerini görmek olanaklıdır. Ne ki, bunun için, görme-bilme niyetine sahip olmak ve bilime gerçekten bağlı kalmak gerekiyor.

Liberal sözlerin altındaki gerçek niyeti, onların satırlarından okuyalım ve düşünelim. "*Ama hayat sürüyor. Piyasa ekonomisi, sivil asker bürokrasisinin ve müttefiklerinin bütün çabalarına rağmen yaygınlaşıyor. Dünya ekonomisi Türkiye'yi rekabetçi piyasa modeline itekliyor.* ***Son yıllarda, resmi ideolojinin temel dayanaklarından biri olan KİT sistemi de çökme noktasına geldi,***" diyen liberaller, neredeyse ekmeğini yedikleri, kendilerini bugünlere getiren ülkenin sistemi çöktü diye, bayram edecekler.

Liberaller, 1995 Nisan'ında ufukta görülen **REFAH-YOL** hükümetini selâmlarken de aynı bayram havasını yaşıyorlar; gelişmeyi alkışlıyorlar:

"Çok partili sisteme geçiş ve Demokrat Parti geleneği, Kemalist çekirdeğin bütün aksine çabalarına rağmen İslamcı hareketin demokratik yarış içinde yer almasına olanak verdi. İki taraf da "şeriat geliyor" çığlıkları atsa da önce parlamento ve koalisyonlar, şimdi yerel idareler, İslamcı muhalefetin entegrasyonunu kolaylaştırdı."

Liberal'den "28 Şubat" dersleri

Dini politikaya araç edenler, yalnızca bir kesim değil. Liberaller, kendilerini geri kalan kuruluşlardan ayrı tutmak üzere, örgütlenen ve bazılarınca, "Müslüman kesim" olarak tanımlananları da liberalleştirmeye kararlıdırlar. LDT kurucularından ve **Liberal Düşünce Dergisi** editörü, Hukukçu Mustafa Erdoğan, bir yandan yazıyor, bir yandan da MAZLUMDER'de konuşuyor. **Milli Güvenlik Kurulu**'nun 28 Şubat 1997 kararlarına bir "*irtica*" hareketi diyerek, liberalliğin militan yüzünü gösteriyor:

"28 Şubat 1997 Türkiye toplumunun Cumhuriyet döneminde maruz kaldığı en ciddi siyasi irtica hareketlerinden birinin adıdır. Bu hareket 27 Mayıs darbesinden bile daha zararlı ve sinsi-

ce tertip edilmiş bir "irticai kalkışma" hareketidir. Gerçi, 27 Mayıs'ın insani maliyetinin çok daha korkunç olduğunda şüphe yoktur; nitekim, kadim "siyaseten katl" geleneği ihya edilerek, seçilmiş başbakan ve iki bakan idam edilmiştir. Mamafih, 28 Şubat en azından ilk sonuçları bakımından kanlı bir hareket olmasa da, siyasi ve toplumsal etkileri bakımından ondan hem daha kapsamlı hem daha kalıcı olmuştur." [103]

"Liberalin 28 Şubat değerlendirmesi, kendisini ilgilendirir," deyip geçmek gerekir. Ne ki, onun 28 Şubat'ta karar alanları nitelerken madde madde yaptığı değerlendirmeler, Türk hukuk dünyasına büyük bir katkı sağlayabilecek niteliktedir:

"(1) 28 Şubat'ın failleri siyasette meşruluğun kaynağının halk olduğunu reddetmişlerdir: Onlara göre, meşruluğun kaynağı halkın iradesi değil resmi ideoloji, hatta onun karikatürize edilmiş biçimci bir türüdür. (..) Onun için 28 Şubatçılar halkın iradesinin kamu siyasetinin temel ilkelerini belirlemesini kabullenemeyen "hazımsızlar" veya cüretkârlar taifesi olarak da nitelenebilirler. (..)

(2) 28 Şubatçılar hukuk tanımazdırlar. (..) 28 Şubat bu bakımdan 12 Eylül rejimiyle bile yarışabilecek bir durumdadır. (..)

(3) 28 Şubat zihniyeti insan haklarına düşmandır. (..) Bu zihniyet, gayet doğal olarak, devlet eliyle insan haklarına karşı bir saldırı kampanyası başlatılmasına, başta din ve vicdan, ifade ve örgütlenme özgürlükleri olmak üzere temel hakların fütursuzca çiğnenmesine yol açmıştır. (..)"

LDT Derneği kurucusu Hukukçu Profesör Erdoğan liberal cepheyi genişletmeye kararlı görünüyor ve ekliyor:

"Başlıca, Kürt kimliğini ve İslami hassasiyetleri resmi düşman olarak ilan etmiş ve buna göre icraat yapmış, yaptırmışlardır. Kimi yurttaşların kendilerini ana dillerinde ifade etmelerini, örgütlenmelerini ve siyasi faaliyet yapmalarını yasaklamış; kimi yurttaşların da hayatlarını kendi inanışlarına ve hayat tarzı tercihlerine göre tanzim etme ve yaşama "doğal hakları"nı tanımamışlardır."

Varılan bu sonuç daha fazla yorum gerektirmez, ama "liberal saldırı" bilim dilinden uzaklaşmakta ve söylemin düzeyini değiştirmektedir. Daha sonra görüleceği gibi, ulusal-egemen-bağımsız dev-

---

[103] Mustafa Erdoğan, "28 Şubat İrticai Bir Kalkışmadır" LDT, Mart 2001

let ilkesine yaslanan her düzeni kaldırmaktan yana "açık toplum" yolculuğunun doğal sonucudur bu düzey.

"İlim ve irfandan yoksunlar"

Dinsel düzen peşinde koşanların, bu işleri nasıl düzenleyecekleri, eylemlerinden ve sonuçlardan bellidir. Ama yabancı desteğiyle liberalleşmenin ve her "*think tank*" in savunuculuğuna soyunmanın gerekçelerini anlamlandıracak birkaç madde daha var.

"*(5) 28 Şubatçılar toplumu militarize etmek istemişlerdir. (..)*

(6) 28 Şubat bilim karşıtı, dogmatik bir harekettir. (..)

(7) 28 Şubat kalkışması tipik bir "cahil cesareti" örneğidir. 28 Şubatçılar insan, toplum ve dünya hakkında cahil olduklarını fark edemeyecek kadar 'ilim ve irfan'dan yoksundular."

Prof. Erdoğan, İnsan Hakları'na dinsel pencereden bakan MAZLUMDER'in toplantısında, İnsan Hakları hareketinin yükselmesini bir başka liberal noktadan vurguluyor:

"*28 Şubat kafası bütün bu nedenlerle Türkiye'nin 'anayasal-demokratik' bir devlet, özerk bir sivil toplum ve özgür ve yaratıcı birey yolundaki bir buçuk asırlık yürüyüşünü tersine çevirme saplantısı ile malul bir kafadır. Bundan dolayı, 28 Şubat Türkiye toplumunun "uygarlaşma" ve çağdaşlaşma mücadelesine çok büyük zarar vermiştir.*"[104]

Türkiye Gazeteciler Yazarlar Vakfı (TGV)'nın[105] düzenlediği ünlü Abant toplantılarında da zamanın Yargıtay 4. Ceza Dairesi Başkanı ile birlikte "Laikliğe çerçeve" çizmiş olan Liberal hukukçu, NED-IRI çerçevesinde Türkiye'de amaçlananı da açıkça belirterek, "project democracy" operasyonunu anlamamıza yardımcı oluyor:

"*Devlet seçkinlerimizin, başta milliyetçilik, egemenlik, 'iç işlerine karışmama' ve kültürel türdeşlik anlayışlarına dayanan politikaları olmak üzere* ***eski moda yöntemlere*** *gitgide daha fazla sarılması bunun tipik bir göstergesidir. Öyle görünüyor ki,* ***Türkiye'nin bu konudaki tek şansı, küreselleşmenin zorunluluk ve gereklerine kendini adapte etme hususunda sivil toplumun devletten daha bilinçli, istekli ve yetenekli görünmesidir.***"[106]

---

[104] Mazlumder'in 4 Haziran 2000 tarihindeki kongresinde yapılan konuşma metni.
[105] TGV'nin onursal başkanı F. Gülen'dir.
[106] M. Erdoğan, "Küreselleşme"ye Dair, LDD 31.5.2000

Bu sözlerin uzandığı anlam açıktır. Egemenlik, ulusçuluk, ortak kültür, eskimiştir; sınırların kaldırılması gerekir, artık içişleri yoktur; bu işlere başkaları karışır. Burada dursa iyi, ama o durmuyor, devleti bir yana bırakın demeye getiriyor.

"Sivil toplum" yeni egemenlerle iç içe geçmeye dünden razı görünüyor. "Sivil" olan gerçekten "küreselleşmeye" ve öz ülkesinin sınırlarını sonuna dek açmaya, güvenliğini emanet etmeye niyetli görünmektedir.

Bir buçuk asırlık liberal yürüyüş

Türkiye'de ulusal birliğe ve ulusal güvenliğe yönelen tehdidi "irtica" düzeyine indirgemek, liberalden daha liberalci olanları küçümsemek olur. Kendilerini 'liberal' olarak tanıtan **CIPE**'nin proje ortakları, ***"Kemalist çekirdekli"*** diye adlandırdıkları Türkiye Cumhuriyeti'nin sonunu ilan ederken, dinci hareketin ağ içindeki yerini belirten açıklamaları çok daha çarpıcıdır:

"***Sivil toplum, özel mülkiyet ve piyasa ekonomisi güçlendikçe, Kürt ve İslamcı hareketler taleplerini daha fazla seslendirdikçe, resmi ideoloji ve destekleri zayıflıyor. Totaliter düşünce yapısı çöküyor. Bu durumda, doğallıkla liberal demokratların düşünsel etkinliği de artmaya başlıyor.***"

Bu tümceleri tersinden okumakta yarar var. Resmi ideolojinin ve bu ideolojinin desteklerinin zayıflatılması gerekiyor. Bunun için "Sivil toplum" adı altında örgütlenme yükseltilmeli, devlet mülkiyeti zayıflatılmalı yani özelleştirilmeli, piyasalar dışarıya açılmalı, Kürt milliyetçiliği hareketi, İslamcı örgütler taleplerini yükseltmeli! Totaliter düşünce yapısı ya da resmi ideolojinin ne olduğu söylenmiyor ama, yükseltilecek olan talep sahipleri düşünüldüğünde bunun Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleriyle ilgili olduğu kolaylıkla anlaşılabiliyor.

Bu sözler bize, Amerikan Milli Güvenlik Konseyi'ne, Amerikan ordusuna hizmet veren RAND'ın raporunu anımsatıyor. Hani şu Boğaziçi'nin ve Georgetown Üniversitesi'nin şu ünlü profesörü Sabri Sayarı'nın hazırladığı ileri sürülen ve RAND şirketince yayınlanan "Türkiye-Din" raporunu.[107]

---

[107] RAND Şirketi, eski CIA uzmanlarının yönetiminde 1100 personel ve 300 konuk görevli, danışman, öğrenci ve subay ile çalışıyor. RAND, ASAM (Avrasya Vakfı-Avrasya Stratejik Araştırma Merkezi) ile ortak çalışıyor. RAND'ın ayrıca RGS (The Rand

O raporda, Kürt hareketinin İslamlaşmasıyla gücünün artacağı öngörülüyordu. **PKK**, bu öngörünün hemen ardından İslâmcı kanadını oluşturmuştu. Abdullah Öcalan Mesihleşirken, **PKK-Hizbullah** çatışması da başlamıştı. **Turgut Özal**'ın "federasyon tartışılmalı" demesinin ardından İstanbul'da toplanan **ERNK** İslâm kolu ve diğer İslamcı Kürtler, ılımlı ve barışsever olarak sunulan Nurcu Kürt hareketinin yayın organının düzenlediği bir konferansta, federasyon isteğini, enine boyuna tartışmışlardı.

Bu geçmişin ışığında, liberallerin açıklamalarında "şeriatçı akım" demeleri çok şaşırtıcı olmamalı. Dernek kurucusunun ABD'deki bilimsel etkinlikleri bu öngörülerin kaynağını da gösterecek niteliktedir. Prof. Dr. A. Yayla, ABD'de HAMAS destekçilerince kurulan UASR örgütünün yuvarlak masa toplantılarına katılmıştır.[108] UASR yayınında yuvarlak masa toplantısı şu satırlarla yer almaktadır:

"Mayıs 25 (1997)'de, Dr. Ahmad, Hacettepe Üniversitesi ve Liberal Düşünce Derneği'nden Dr. Attila Yayla ile birlikte bir yuvarlak masa toplantısını yönetti. Dr'lar Yayla ve Ahmad ve katılımcı İslamcı entelektüeller ve eylemciler (activists) Türkiye'deki İslamcı hareketin geleceğini tartıştılar."

Yuvarlak masalar çevresinde, Liberal-İslamcı katılımıyla gerçekleşen Türkiye'deki İslamcı hareketin geleceği üzerine yapılan konuşmaları ve tartışmaları, bilemiyoruz. Bir gün liberal bir tarzda açıklanırsa, Türkiye'nin böylesi bilimsel görüşmelerden yararlanacağına kuşku yok.

UASR, etkin bir kuruluştur. RAND'ın Ortadoğu araştırmacısı, Irak'ta Şiilik, Türkiye'de Nurculuk ve kimlik araştırmacısı, eski CIA

Graduate School) adında bir okulu bulunmaktadır. TESEV yönetim kurulu üyelerinden ve Bilgi Üniversitesi öğreticilerinden de RGS'de doktora yapanlar olmuştur.

[108] UASR: HAMAS'ın etkinleri tarafından ABD'de kuruldu. Başkanı Ahmed Yusuf, 1997'de IAP (Islamic Association for Palestine / Filistin İslam Cemiyeti) konferansında Merve Kavakçı ile birlikte konuşmuştu. CMCU ile UASR, Nisan 2000'de ortak konferans düzenlediler. Bu konferansa yılın altı ayını İstanbul'da, geri kalanını Endonezya, Malezya, Almanya ve ABD'de Türkiye rejimi aleyhine konuşmalarla geçiren Alman eski Büyük Elçisi Wilfred Murad Hoffman, Hakan Yavuz da katılmış ve Merve (Kavakçı) Yıldırım, Türkiye'yi yeren bir konuşma yapmıştı. Ahmed Yusuf, Türkiye hakkında pek de iyi şeyler düşünmemektedir. UASR yayın organı Media Monitors Network'deki yazılarında Ermeni katliamından söz eder.("Countering the Current Crisis: A Strategy for Muslim Integration" 23 Şubat 2003.) Aynı yayın organında Türkiye, "saldırgan seküler" devlet olarak yazılır.(İkbal, Sıddıki,"Iraqis seek Islam, independence; US offers Turkey-style 'democracy'" MMN, 5 Mayıs 2003)

istasyon şeflerinden Graham Edmund Fuller de aynı örgütün yuvarlak masa toplantısında bulunmuştur.[109]

Liberal "network" içinde yapılacak olan gezintide "ulusal" görüşlerin savunulamayacağı kesindir. Liberal ağın merkezi Atlas Foundation, ağ içindeki örgütlerin işlevini *"ABD'deki 'think tank'* (örgütleri), *etnik azınlıklara Pazar-kaynaklı düşünceleri satarken daha "sofistike" olmak durumundadırlar. Bu 2. Annual* (Yıllık) *Atlas Liberty Forumu'nun belirgin temasıydı"* diyerek açıklamaktadır. 10-11 Nisan 1996'da, Philadelphia'da toplanan 'Forum'da bir konuşma yaptığı anlaşılan Washington merkezli "Center for the Study Islam and Democracy" müdürü **Radwan Masmoudi**, *"sözde modern İslam devletlerinde yolsuzluk ve baskıdan"* söz etmiş. Onun ardından söz alan Liberal Düşünce Derneği kurucusu Prof. A. Yayla da kendi ülkesindeki durumu açıklığa kavuşturmuş. Atlas'ın yayınında Yayla'nın açıklaması şöyle yer alıyor:

"Attila Yayla (Association for Liberal Thinking) bu düşünceyi yineledi ve Batılıların kısa-süreli yararlı ittifaklar yapan, birçok klasik liberal değerlere genel olarak saygı gösterilmeyen Türkiye gibi ülkelerle ilgili hayale kapılmamaları gerektiğini ekledi."[110]

Kendi ülkesi üstüne uzak yerlerde bu tür ince görüşler ileri sürmenin elbette bir sakıncası yok. Bu durum gezi ve toplantı liberalliğinin gereği olabilir. Adı üstünde "liberal," istediği yerde istediğiyle masalara oturma libertesine sahiptir. Ancak liberallerden beklenirdi ki, yuvarlak masa görüşmelerinden ülkelerini de bilgilendirsinler.

Böylece yurttaşlar da liberalleşme olanağına kavuşurlardı. Ülkelerin iç koşullarının liberalliğe çizdiği sınırları bir çırpıda unutup, başka bir ülkede, o ülkenin içişlerini ilgilendirmeyen bir biçimde, Türkiye'deki liberallik üstüne toplantı yapmak kolay olsa gerek. Oysa Liberte'nin sınırı, Fuller'in ülkesinin "National Security/Ulusal Güvenlik" alanıyla çiziliyor. Yuvarlak masalarda belki de liberalliğin önündeki sınırların kalkması gibi konular görüşülmüştür deyip, geçelim.

---

[109] Graham Edmınd **Fuller** (1937-): İstanbul CIA İstasyonu (1964-67), Cidde siyasi görevli (1968-71), Sana (Yemen)'da Müşavir (1971-73), Merkezde, CIA Direktörü William Cassey'in asistanı, Milli İstihbarat Başkan yardımcısı (1973-75), Kabul (Afganistan)'da siyasi görevli (1975-78), Hon Kong'da Genel Konsolos (1978-1979), Freedom House ve RAND'da Ortadoğu şefi. **Fuller** Türkiye'de 3 yıl kaldı ve Türkçe bilmektedir.

[110] "Think Tank Outreach to U.S. Hispanics and Muslims," atlasusa.org

Liberal ünlüler ve yunuslar

Dünya liberal hareketinin Türkiye yansıması birleştirici bir işleve sahip. Yukarıdaki liberal bildirinin hemen sonunda, kurucular şöyle tanıtılıyor:

"Kurucu başkan Kâzım Berzeg, bireyi devlete karşı korumakta ihtisaslaşmış bir avukat. Şu andaki başkan Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Mustafa Erdoğan ise (Avusturyalı) Hayek hayranı bir Anayasa Hukukçusu. Derneğin üyeleri arasında Osman Okyar, Attila Yayla, Güneri Akalın, Levent Korkut gibi her yaştan liberal akademisyenler var."

Eski tanıdık Osman Okyar'ı hemen anımsadınız. 12 Mart darbesinden sonra arkadaşlarını Sıkıyönetim mahkemelerine tanıtan kişi. Hani şu, 12 Eylül 1980 darbesinin öncesinde Türkiye'de CIA istasyon şefi olarak bulunan Paul Henze'yi sayfalarına konuk eden ve Henze'nin buyurduğu gibi darbeyi savunan Forum dergisi adına ve Milli Güvenlik Konseyi talimatıyla Aydın Yalçın'la birlikte ABD kongre binasına dek gidip, Amerikan terör komisyonunda, yanlış bilgilendirme uzmanı Henze'nin tezlerini savunan Osman Okyar. Aslına bakılırsa, Okyar eski çizgisini sürdürmektedir. Çünkü liberalliğin ve 'liberte'nin sonu yoktur.[111]

NED "project democracy" ağında yer almaktan, senaryonun tümünü bilmeyerek, kıvanç duyan gençleri örgütlemekte liberalliğin doğal sonucudur. Liberal Parti'nin gençlik örgütü kendisini ***"genç yunuslar"*** olarak niteliyor ve yurtdışı işbirliğinden duydukları sevinci şu satırlarla belirtiyor:

"Birçok yabancı kuruluşla bağlantı içindeyiz. IRI (International Republican Institute), IFLRY (International Foundation of Liberal and Radical Youth), Friedrich Naumann Stiftung, LYMEC bunlardan bazıları. Birçok üyemiz partimizi ve ülkemizi temsil etmek üzere bu kuruluşların düzenlediği seminerlere katılmak üzere yurtdışına çıkıyor."

Yurt dışına çıkmanın büyük meziyet olduğunu düşünmek, kendilerini temsil etme "liberty"sine sahip olmak, ayrı bir liberalliktir ama, anlaşılmayan nokta, liberallerin Türkiye'yi temsil etme "liberty"sine nasıl sahip olup olmadıkları ve temsil yetkisini kimden ve nereden aldıklarıdır. Olsa olsa, kendilerini temsil ediyorlardır,

---

[111] "Amerikan Senatosunda Terörizm Araştırması" *Yeni Forum, 15 Temmu1981* /Uğur Mumcu, "Haketmediler mi?" *Yeni Ortam, 30 Aralık 1974*; Uğur Mumcu, Suçlular ve Güçlüler, s.207

denilip geçilebilir, ama onları destekleyen çevreleri de temsil torbasına katmakta yarar var.

Ayrıca, seminer verilen yerde, birileri gelir, birilerine bir şeyler anlatırlar. Bunun amacı eğitimdir. Eğitimciler arasında yer alan muhafazakâr Amerikan partisinin örgütü IRI, ne denli liberaldir? Amerika'da bile muhafazakâr olarak bilinen Cumhuriyetçilerden hangi liberalliği öğreniyor olabilir 'yerli' liberaller? Liberaller kendi ülkelerinin düzeninin yıkılmasından o denli mutlu oluyor olamazlar. Çünkü, gerçek liberal, petrol-gaz egemenlerinin, Ortadoğu, Kafkasya, Asya bireylerinin "liberte"sine el koyması da o denli karşı çıkmalıdır, değil mi?

Liberal, Sevr'i açıkça inkâr ediyor

Her ne kadar bu liberallik, gaz ve petrol kuyularını görmezden gelse de hoş karşılanmalıdır. Çağımız, ABD Dışişleri Bakanlığı'na göre hem 'dinler çağı' ve hem de 'medeniyetler arası savaş çağı' dır. Çağımız aynı zamanda 'dinler arası diyalog çağı' dır. 'Militarist junta' tarafından yönetildiği ileri sürülen Türkiye'de devletin kuruluş senedi olan Lozan Antlaşması, ABD Kongresinin raporlarının yayınlanmasıyla birlikte tartışılmaya başlandığına göre; bunların bir önemi olamaz. Liberallerin hukukçusu Kâzım Berzeg, 'resmi tarihin' büyük yanılgısına dikkat çekerek, ulusumuzun sabır sınırlarıyla, liberalliğin sınırlarını sınıyor.

Hukukçu Berzeg, LDD'nin Kış 2001 sayısında ***"Sevr'in yaratıcısı.Batılılar değil, İttihat Terakki Cuntası'dır"*** başlıklı yazısında tarihi doğrultuyor.[112] Liberal Berzeg, İngilizlerin önerisini geri çeviren, Almanların yanında savaşa giren Osmanlı'nın o zamanki yönetimini, Sevr'in yaratıcısı saymakla, bizi büyük dertlerden kurtarıyor. Liberalin savına göre, savaşa girilmeseydi ya da İngilizlerin istekleri kabul edilseydi, Osmanlı savaşı yitirmezdi. Fransa'nın Sevr kentinde, Türkiye haritasının başına oturan İngiltere, İtalya, Fransa

---

[112] "Liberal düşünce" dergisini "Liberte A.Ş" çıkarıyor. Derginin künyesine göre: Sahibi Liberte A.Ş adına Özlem Çağlar. Yazı işleri Mdr: Haluk Kürşad Kopuzlu. Yayın Kurulu: Güneri Akalın, Sait akman, Zühtü Arslan, Kürşat Aydoğan, Kâzım Berzeg, Vahit Bıçak, Ömer Çaha, Fuat Erdal, İrfan Erdoğan, Ramazan Gözen, Enver Alper Güvel, Eser Karakaş, Lütfullah Karaman, Levent Korkut, Fuat Oğuz, Hüseyin Özgür, Ahmet Fazıl Özsoylu, Reyhan Sunay, Metin Toprak, Nuri Yurdusev, Melih Yürüyen, Attila Yayla, Norman Stone. Danışma Kurulu: İmad-Ad-Dean Ahmad, Asaf Savaş Akat, Yıldıray Arsan, Ahmet Aslan, Mehmet Aydın, Osman Okyar, Ali Karaosmanoğlu, Norman P. Barry, Gary Becker, Hardy Bouillon, James M. Buchanan, Victoria Curzon-Price, Richard Epstein, Anthony Flew, Ronald Hamowy, R. Max Hartwell, Leonard Liggio, Angelo Petrone, Ralph Racio, Charles K. Rowley, Pacal Salin, Vural Fuat Savaş. Maltepe/ Ankara, Baskı: Siyasal yayınevi.

ve Almanya, az arkalarında ABD, Anadolu'yu paylaşıp tokalaşmazlardı.

Avukat görüşüyle tarih, "seydiler" ve "saydılar" ile yorumlanıyor. Ama tarih de tarihtir! Kimi olayları tersyüz etmek bazılarını kandırmaya yeter de, tarihin gerçeklerini tümüyle silme tekniği henüz bulunabilmiş değildir.

Bunca liberal ortaklığı beceren bu **"think tank"** in kitaplığının raflarından "resmi" ya da yarı-resmi ya da "sivil" herhangi bir tarih kitabı açılsa, Anadolu paylaşım haritasının daha 1915'de çizildiğini, Yunanlıların savaşa Anadolu vaadiyle girdiğini okuyabilirlerdi.[113]

Berzeg, "seydi" ile de yetinse bu noktada kalınabilirdi. Ne ki, o, Vahdettin'in de onayladığı paylaşım kararı, parlamentolarca onaylanmadı ki, "Sevr anlaşması yürürlüğe girmemişti ki!" diyor. Maksadı ne bu liberalin? Belli olmuyor mu? İşin ucunu, günümüze bağlayacak. Ülkenin bölünmesine engel olmak isteyenleri, Sevr hastalığı"na tutulmakla suçlayacak; mozaik liberalliğini böyle uyduracak günümüze. 'Sendrom'un mucizevi ilacını bulmuş olacak! Liberal hukukçu, "Sevr uygulanmadı ki, yeni Sevr'den korkmak gereksiz" demeye getiriyor.

Ne ki, bu tür 'liberal' tezleri ortaya atarken, biraz özenli olmak gerekiyor. Çünkü Sevr anlaşması, yabancı asker çizmeleriyle, Halife Sultan Vahidettin ve İngilizlerin desteklediği Abhaz **Ançok Ahmet Paşa** komutasındaki **Kuva-yı İnzibatiye**'nin Sakarya'dan, Bursa'ya, oradan Balıkesir'e, Biga'ya kadar akıttığı halk kanıyla, Pontus'un İç Anadolu üstüne yürümesiyle, Yozgat'ta Çapanoğulları'nın Milli yönetimi yıkmaya girişmesiyle, Ermenilerin Kars'a, Ardahan'a uzanmasıyla, yerli azınlıkların her boyunun oluşturduğu büyük askeri birliklerin katılımıyla güçlenen Yunan işgal ordusunun yakıp yıkmasıyla, Fransız Ordusu'nun güneyde Ermenilerle birleşip gerçekleştirdiği katliam ve soygunlarla, İzmir'de kurulan Küçük Asya Çerkez Cemiyeti konferansı ve Rum-Ermeni-Çerkez '*Özerk Anadolu Devleti*' projesiyle, İstanbul'da gezinen İngiliz çizmesiyle çizilmiştir.[114] Liberal hukukçu, isteklerini daha açık yazsa ve de hangi

---

[113] Alexander Anastasius Pallis, Yunanlıların Anadolu Macerası (1915-1920), s.24-26.

[114] Şark-ı Karîb Çerkesleri Temin-i Hukuk Cemiyeti Yunan İşgal Komutanlığının koruyuculuğu altında, İzmir'de yurdun çeşitliyerlerinden gelen temsilcilerin katılımıyla bir kongre toplamış ve "Çerkes Milletînîn Düvel-Î Muazzama ve Âlem-Î İnsânîyyet Ve Medenîyete Umûmî Beyânnâmesî" başlığını taşıyan kongre sonuç bildirisini Türkçe, Fransızca ve Rumca olarak yayınlamıştır. Bildirinin başında "..bilhassa Yunan Hükû-met-i fahimesine Çerkeslerin iltica eylediğini beyânla metâlib-i milliyesinin is'afını rica eyler," denilmiş ve

kimliğiyle düşündüğünü açıklasa, daha bir liberal olabilirdi.[115] Yerli liberal düşüncenin kaynağı ile birlikte proje destekli yayınlarda 'danışman' olarak adı geçen, NED'in "uluslararası uzman" dediği birkaç kılavuzu tanımaya çalışalım.

Dış merkezli Liberal Enternasyonal

Adı 'liberal' kendisi muhafazakâr hareketin dünya odağında, İngiltere'de **Mont Pelerin Society** (MPS) ile ona bağlı olarak ABD'de kurulan Atlas Foundation (Atlas Vakfı) ve International Freedom Project (IFP/Uluslararası Özgürlük Projesi) adlı örgütler görülüyor.

MPS, dünyaya dağılmış 500'e yakın seçkinden oluşan üyeleriyle ilginç bir örgüte benzemektedir. 'Serbest Pazar' iktisadına tapınan bir tarikat benzeri MPS, Avusturyalı Friedrich Hayek tarafından 1947'de, İsviçre'nin Mont Pelerin kenti yakınlarında yapılan bir toplantıyla kuruldu. MPS, kuralsız finansal düzen, sonsuz özelleştirme ve serbest ticaret politikalarını tasarımladı. Kurucuların kökleri, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu kurucusu Hapsburg Hanedanı ve 16. yüzyıldan başlayarak imparatorluğun istihbarat ve posta hizmetlerini gören **Thurn und Taxis** gibi, Avrupa'nın eski ailelerine dayanır.[116] Bu hanedanın üyeleri, 1920 ve 1930'larda Hitler'i desteklemişlerdir.

Mont Pelerin Society, "muhafazakâr devrim" çağrısıyla, ulus devletlerin ortadan kaldırılmasını ve 1920-1930'larda Avrupalı faşist hareketlerin isteklerini karakterize eden, çağdaş görünümlü feodalizme dönüş amacını güden bir düşünceye dayanır. Her ne denli "liberal" bir söylem tuttursa da sonunda ulusal devletlerin yıkılmasını amaçladığından, dünyayı kapital sahiplerinin diledikleri gibi sahiplendikleri eski feodal mülklere çevirmektir niyetleri.

Bu düşüncenin dünyaya bilim adı altında ihraç edildiği merkez London School of Ecomics (LSE)'dir. Bu okulun en ünlü öğrencisi para piyasalarının vur-kaç işlemlerini temsil eden ve ulusal piyasa-

---

daha sonra Yunan Kralı'na bir telgraf çekilerek cemiyet yönetiminde bir Yunanlı temsilcinin bulundurulması istenmiştir.

[115] *"Maalesef son 10 yıl boyunca, dünya kamuoyunda en etkili çalışmayı yapmamız gerektiği halde, 1993'te Ankara'da Uluslararası Helsinki Yurttaşlar Meclisi Toplantısı'na Av. Kazım Berzeg'in katılımı ve 1996'da İstanbul Habitat II Forumu'na Şamil Vakfı'nın öncülüğünde yine İstanbul derneklerinin katkılarıyla katılımı gerçekleşmiş, bunlar dışında bir etkinliğimiz olmamıştır. Oysa, dünyada her yıl çok sayıda uluslararası toplantı yapılmaktadır." Ekrem Atbakan, "AGİT(OSCE) İstanbul Toplantıları'nın Değerlendirilmesi," 24.11.1999, marje.net/dernek/agit-koor.html*

[116] Otto Van Hapsburg

ları içerden yıkan Soros'dur. Soros, açıkça ulusal devletlerin zararlı olduğunu, dünyaya düzen verecek bir tür yeni imparatorluk kurulması gerektiğini savunur. Hanedanların ve büyük İsrail destekçisi' sermayenin parasını işleten, vergi cenneti Hollanda Antilleri'nde adresli Quantum şirketinin sahibidir Soros.

MPS'nin ideologları, Friedrich Hayek, Ernard De Mandeville (Hell Fire Clubs of Walpoles England) ve "monetarist" politikanın mucidi Milton Firedman'dir. 1970'lerde dünya turuna çıkan MPS kurucuları, birçok ülkede kendilerine bağlı "think tank" kulüpleri örgütlediler. Sözde liberal, iktisadi alanda kartellere tapınan örgütün uygulamadaki hedefleri kısa başlıklarla şunlardır: Finansal serbestlik, yol-su gibi altyapı yatırımlarının kısıtlanması, sosyal hizmet ve sağlık yardımlarının kısıtlanması, kırsal sanayide ve tarım üretimindeki korumaların kaldırılması, merkezi adil ücretlendirme sisteminin tümüyle bozulması kamu sektörünün özelleştirilmesi, devlet varlıkları yok edilerek devletin küçültmesi, ulaştırma ve iletişimde mikro-ekonomik reformlar yapılması, sendikaların etkisizleştirilmesi, enerji sektörünün kurumsal yapısının parçalanmasının ardından enerji denetim ve yönetiminin çokuluslu şirketlere verilmesi.

MPS, ABD'de muhafazakârlara bağlanmıştır. En koyu muhafazakâr örgüt olan ve ""project democracy" operasyonunun babası Reagan'ın büyük destekçisi Heritage Foundation Başkanı Feulner, MPS'de hem ikinci başkan, hem de mütevelli heyeti üyesidir.

Türkiye'de "liberal" denince "özgürlük" ve "ilericilik" anlayan solcu "sivil" elemanlar, Heritage'in geçmişini ve Nazi ilişkilerine bir baksalar, liberalliğin eski hanedanlıkların çağcıl araçlarla donatılmış finans kartel işi olduğunu göreceklerdir.

Mont Pelerin Society, 1970'lerde İngiliz muhafazakârlarının esin kaynağı olarak yeryüzüne çıkmış ve İngilizlerin Demir Leydisi Margaret Tatcher'in en büyük destekçisi olmuştu. Özelleştirmeye tapınan örgütün ABD'deki kuramcısı Newton L. Gingrich'in politikaları da "Newtizm" adını aldı. Sözde liberaller, sonsuz ticari özgürlük, sonsuz özelleştirmeden yana tutumlarını, özelleştirmelerden yararlanan şirketlerin danışmanlığını yapmaya dek götürdüler. "Think tank" örgütleri partilerin ideologlarıyla ve bürokratik ağıyla devletleri yönlendirmeyi başardılar.

MPS kurucularından İngiliz zengini Sir Anthony Fisher, 1955'de Londra'da IEA (Institute for Economic Affairs / İktisadi İşler Enstitüsü) merkezini kurdu ve IEA'nın ilk elemanı olarak direktörlüğe Ralph Harris'i getirdi. 1977'de ABD'ye giden Fisher, sonsuz liberal-

lik ve sonsuz özelleştirme, sosyal devlet ilkesinin kaldırılması gerektiği üstüne kurulu görüşleri daha sistemli ve dünya boyutunda etkin bir biçimde yaymak üzere örgüt kurmaya başladı. 1978'de **William Casey** ile birlikte Manhattan'da **ICEPS** (International Center for Economic Policy Studies)'i kurdu.

500.000 dolarla işe başlayan örgüt giderek büyüdü. Project Democracy yılları başladığında öteki birçok örgütte olduğu gibi bu örgütün adındaki "Center/merkez" sözcüğü kaldırıldı ve yeni ad "Manhattan Institute for Policy Research" oldu.[117] Antony Fisher, aynı yıl (1981) Atlas Foundation (Vakfı)'nı kurdu.[118] Atlas Foundation, İngiliz istihbarat örgütlerinin cephe kuruluşları arasında yer aldığı, BP ve Shell gibi petrol kartellerinden para aldığı ileri sürülüyor.[119] Bu arada, William Casey de Reagan tarafından CIA direktörlüğüne getirilmişti.

Fisher ödülleri ve 'havsalanın alamayacağı' işler

MPS'nin ABD'deki merkezi **Atlas Foundation**, bağlı 42 şubesiyle tüm dünyada örgütlenmiştir. Türkiye'den Attila Yayla, Atlas'ın üyesi olduktan sonra, Ankara'da, Hacettepe Üniversitesi'nde ALT (Association of Liberal Thought) Derneği'ni kurdu. Halifax'da Atlas merkezindeki görevinden ayrılarak Türkiye'ye gelen Prof. A. Yayla, Gazi Üniversitesi'ne "*Interdisciplinary Course on Freedom*" dersi koydurdu. Bu başarısıyla Atlas'ın yan örgütü **International Freedom Project** ve **Temple Foundation'** ndan ödül almaya hak kazandı.

Prof. Yayla, "Islam, Civil Society and Market Economy -2000" adlı kitabıyla da, 5.000 dolarlık 'Antony Fisher ödülü' ne layık görülmüştür. Türkiye bilim dünyasına "açık toplum" liberalliğinin yerleşmesi adına olumlu gelişmelerdir bunlar.

Doğum yeri Avrupa olan MPS'nin en güçlü proje merkezi şimdi artık ABD'dedir. Bu 'project' Avrupa ile ABD arasında bir rekabet bulunduğu sanısına kapılanları şaşırtacak bir koşutlukla yürür. Bu koşutluk içinde, Avrupa Birliği, Türkiye'yi liberalleştirmeye kararlıdır. Liberallerin kendi yayınlarından AB'nin açıklamasını okuyalım:

"Liberal Düşünce Topluluğu'nun Avrupa Komisyonu ile proje kontratı 8 Eylül 2000 yılında imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

---

117 James A. Smith, s.288.

118 "A 2000 year chronology of liberty."

119 Wilson, "MI5 and the Rise of Thacther: Covert Operations in British Politics," *Lobster 1986, iss. 11, appendix: ISC, FNF, IRD*

Projenin toplam bütçesi 509.172 euro'dur, bu miktarın 458.225 euro'sunu Avrupa Komisyonu karşılamaktadır ve projenin süresi 30 aydır."

Gazeteci Emin Çölaşan, Liberallerin A.B'nden para aldığını yazınca Liberaller ilginç, ama sert bir tepki göstermişlerdi. Liberallere haksızlık yapılmaması için yanıtlarını satır atlamadan olduğu gibi okuyalım:

*"Liberal Düşünce Topluluğu'nun E. Çölaşan'ın Amerika'dan bir vakıf dediği **CIPE** (Center for International Private Enterprise) ile yürüttüğü iki proje 1998-2000 yılları arasında tamamlanmıştır. Bu projelerin ilkinde İslam, Sivil Toplum ve Piyasa ekonomisi hakkında çok başarılı bir uluslararası sempozyum yapılmış, 10 panel düzenlenmiş ve sempozyum bildirileri İngilizce ve Türkçe yayınlanan iki kitapta toplanmıştır. İkincisindeyse milletvekillerine teknik ve bilgi desteği sağlanmıştır. Halen devam eden Avrupa Birliği ile ortak proje ise ifade özgürlüğü üzerinedir. E. Çölaşan Avrupa Birliği'nden nefret ettiği ve proje halen devam ettiği için biraz daha fazla bilgi verilebilir.*

*Bu proje için LDT 10 Ağustos 2000 tarihinde İçişleri Bakanlığına resmi başvuruda bulunmuş ve projeye Dışişleri, Adalet ve İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığının onayı ile 19 Ocak 2001'de (yani 5 ay alan bir süreçten sonra) izin verilmiştir. Bu projenin başladığı, 1 Şubat 2001'de Liberal Düşünce Topluluğu merkezinde düzenlenen ve Avrupa Komisyonu büyükelçisi Sayın **Karen Fogg**'un da katıldığı bir basın toplantısıyla kamuya açıklanmıştır. Bu toplantıda projenin ana faaliyet kalemleri ve Avrupa Birliği'nin sağlayacağı maddi katkı da basına bildirilmiştir. Basın toplantısında Türk medya organları yanında **BBC**, **Reuters** gibi uluslararası medya kuruluşları temsilcileri de hazır bulunmuştur. Ayrıca proje Liberal Düşünce Topluluğu'nun web sayfasında da ilan edilmiştir. E. Çölaşan'ın açık ve aleni bilgileri bir sırmış gibi yazması tek bildiği şey olan karalama sanatının temel taktiğidir.*

*Liberal Düşünce Topluluğu'nun Avrupa Birliği ile yürüttüğü projenin toplam bütçesi **509.172 Euro**'dur. Avrupa Birliği bu bütçenin **456.770 Euroluk** kısmını karşılayacak, geri kalanını **Liberal Düşünce Topluluğu** kendisi (daha ziyade "in-kind contribution") olarak harcayacaktır. Sağa sola hafiyelik havası basan E. Çölaşan'ın yanlış rakam (590 bin Euro) vermesi, ga-*

zeteciliği gibi hafiyeliğinin seviyesi hakkında da iyi fikir vermektedir. (..)

Liberal Düşünce Topluluğu Avrupa Birliği ile ifade özgürlüğü üzerine yürüttüğü projesi çerçevesinde bir uluslararası, iki ulusal sempozyum, onaltı panel düzenlemekte; ifade özgürlüğüyle ilgili beş temel eseri Türkçeye aktarmakta; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türk Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Amerikan Anayasa Mahkemesi'nin ifade özgürlüğüyle ilgili kararlarını derlemekte; bütün hukuk sistemini ifade özgürlüğü açısından gözden geçirip reformlarla ilgili bir yol haritası geliştirmektedir. Ayrıca, ifade özgürlüğüyle ilgili bir yazı yarışması düzenlemekte, bir kamuoyu araştırması yapmaktadır. Şüphesiz, bir yoğun entelektüel faaliyet zinciri E. Çölaşan'ın havsalasına sığacak bir şey değildir.(..) Prof. Dr. Atilla Yayla, Liberal Düşünce Topluluğu Yönetim Kurulu Başkanı, 26 Aralık 2000."[120]

Liberallerden hoşgörülü olmaları beklenir ama, Emin Çölaşan'ın yazdığına göre, Uğur Mumcu'ya "***zehir hafiye***" diyecek denli liberal olanlarda, böyle bir niyet sezilmiyor. "Liberal" düşünceliler, Çölaşan'ı, CIPE'ye "vakıf" dedi, diye neredeyse cezalandıracak bir söylem tutturmuş. Bu durumda yeni bir soru oluşuyor: CIPE vakıf değilse, nedir? Amerikan işadamlarının, çok uluslu şirket vakıflarından ve özellikle ABD hazinesine bağlı NED kaynaklarından, projecilere kanal oluşturan bir örgüttür CIPE. Bu durumda, Türkiye'deki TÜSİAD bile onlardan daha "sivil" ve daha "liberal" kalır.

Liberal dernekçilerin alaycı ve kızgın tutumu bir yana bırakılırsa, yanıttaki tanı son derece doğrudur. Bu ilişkileri anlamak için 'havsala' yetmez. Tıpkı gerçekleşmediği kanısına kapılıp, Sevr paylaşım anlaşmasının yok sayılmasına havsalanın yetmeyeceği gibi.

Türkiye'de her gün "egemenliğimize dokundurtmayız" sözleri edilse de dokunulmaya dünden razı olanlar az değildir. Zaten Avrupalının da egemenlik falan umurunda değildir. Liberallere verdikleri paraları savunurken, ilişkinin kapsamını şöyle açıklıyorlar:

"Bu proje, Türkiye'de ifade özgürlüğü ile ilgili yasal ve sosyal durumu saptayıp bu konuda ilerleme kaydedilebilmesi için öneriler ve politikalar üretmeye yönelik aktiviteler gerçekleştirecektir. Bunlar arasında: bir uluslararası sempozyum, iki ulusal konferans, onaltı bölgesel panel, ifade özgürlüğüyle ilgili kitap yayınları, Türk hukuk sistemini diğer hukuk sistemleriyle, ve

---

[120] www.liberal-dt.org.tr/at/at-ay41.htm

AİHM'nin ifade özgürlüğüyle ilgili kararları ile karşılaştıran 4 ciltlik başvuru kaynağı hazırlanması, insan hakları ve ifade özgürlüğü konusuna ilgiyi artırmak ve yaygınlaştırmak için yapılacak ulusal bir ödüllü yazı yarışması, bütün Türk hukuk sisteminin ifade özgürlüğü açısından gözden geçirilmesi ve reformlarla ilgili bilimsel bir rehber ortaya çıkarılması ve kapsamlı bir kamuoyu araştırması yapılması" vardır. Ayrıca Sayın Çölaşan'ın yazısında belirttiğinin aksine bu projenin içeriğinin Liberal Düşünce Topluluğu'nun web sitesiyle bir ilgisi yoktur."[121]

Bu noktada durup 'havsala' zorlanmalı, Türkiye'de egemenlik haklarının yok edilmesi bir yana bırakılmalı, toplumsal barışı tehdit eden, etnik kışkırtma odaklarının hangi Avrupa ülkelerinde yerleştiği anımsanmalıdır. O Avrupa ülkelerindeki devlet düzenini korumaya yönelik, ceza yasaları anımsanmalıdır. Böyle yapılırsa görülecektir ki, yüz binlerce, milyonlarca euro'luk ve gerçekten liberal projelere asıl gereksinimi olanlar, Batı Avrupa ülkeleridir. **MPS**'den ABD'ye uzanan proje yolunda, NED kaynaklarının ve ABD Cumhuriyetçi Parti'nin uzantısı IRI'nin projelerinin boşa gitmediği görülüyor.

Deneyimli yabancı elemanlar

Liberte A.Ş'nin yayın ve danışma kurullarında Batı dünyasının liberal-muhafazakâr yıldızlarından birkaçına bakarsak, kökün derinliği hakkında bir fikir sahibi olunabilir. İşte kılavuzluk yapan birkaç iyi adam:

Norman Stone: Oxford Üniversitesi'nden muhafazakâr olarak tanınan tarihçi. Harvard Üniversitesi'nde casusluk konferansı dikkat çekicidir. Bu konferans, Stone'un ifadesiyle "*Amerikan istihbaratı tarafından düzenlenmiş*" ve ABD Savunma Bakanlığı tarafından finanse edilmiştir. Stone, Bilkent Üniversitesi'nde eğitmenlik görevini sürdürmektedir.[122]

Gary S. Becker ve **Richard Max Hartwell**: Hoover Institution öğretim üyelerinden.[123] Becker ve Hartwell aynı zaman-

---

[121] Avrupa Birliği Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği, 27 Aralık 2001, Luigi Narbone, Maslahatgüzar, Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilcisi'nin açıklaması, açık toplum e-dergi, *.liberal-dt.org.tr*

[122] John Trumpbour, Harvard in Service to the National Security State, *caq, 1991, 38, s.12-16*

[123] Hoover Institution, Standford Üniversitesi'nde yarı-özerk olarak, 1919'da Herbert Hoover (sonradan ABD Başkanı) tarafından kurulmuştur. ABD Başkanı Gerald Ford'a "solcu" diyecek denli tutucu bir kişi olan W. Glenn Campbell, 30 yıl başkanlığını yapmıştır. Hoover Institution 120 milyon dolarlık bir kaynağa sahiptir. Yıllık işletme bütçesi 15

da, Reagan destekçisi AEI'de akademik danışmanlık yapmışlardır.[124]

Anthony Flew: İngiltere muhafazakârlarının Western Goals (Batı Hedefleri / kuruluşu 1985) adlı örgütünün destekçisidir. İngiliz muhafazakârlarının örgütü ve aynı zamanda ırkçı Rodezya yönetimini destekleyen Monday Club'ın ikinci başkanlığını yapmıştır.[125]

James M. Buchanan: AEI görevlilerindendir. 1984-1986 arasında Mont Pelerin Society başkanlığını yapmıştır.

Richard Epstein: Şikago Üniversitesi, 'Yahudi' lobisindendir.

Imad ad Dean Ahmad: Minaret Freedom Institute (Minare Özgürlük) örgütünün kurucu başkanıdır. "Minaret," kuruluş amacını liberallerin gereksinmesine uygun olarak şöyle belirtiyor: "*İslâm ülkelerinde serbest-Pazar ekonomisini yaygınlaştırmak.*" Pakistanlıların kurmuş olduğu Minaret adlı örgüt, Georgetown Üniversitesi'nde yerleşik, CMCU (Center for Muslim Christian Understanding) ile birlikte Türkiye'ye yönelik, İslamcı muhalefeti destekleyecek çalışmalar da yapmaktadır.[126]/[127]

LDT'nin uluslararası ilişkilerine bakılırsa, muhafazakâr yabancılar ve ABD Cumhuriyetçi Partisi, İngiliz Tatcheristler, Türkiye'de her bir düzeni değiştirme kararlılığındalar. Gerçekten liberal ekibi görünce herhalde kendileri de 'muhafaza' etmeyi bir yana bırakıp, iktisatta olduğu denli, toplumsal kurgu da da liberalleşeceklerdir. Sonuç olarak; liberalleşmenin bir kanadı, Mont Pelerin Society ve

---

Milyon dolardır ve100 kalıcı öğretim üyesi, 40 konuk öğretim üyesi ile 120 araştırmacıya sahiptir.

[124] AEI (American Enterprise Institute for Public Policy Research): ABD'de Cumhuriyetçi Parti'nin muhafazakar politikalarının desktekçisi olarak kuruldu. Yurtdışı operasyonlarında, örneğin Nikaragua- Contra operasyonunda, etkin görev aldı. Bk. Ek 16.

[125] Western Goals, 1979'da Amerika'da kuruldu. Irangate olayında para kanalı görevi gördü.. WG'nin ilişkileri Moon tarikatından, CIA'ye uzanmaktadır. WG ve Singlaub için Bk. Ek 7.

[126] CMCU'nun kadrolu elemanı Avis Asiye Allman, her yıl Türkiye'ye geliyor ve Topkapı müzesinde çalışmalar yapıyor. Avis, aynı zamanda "Müslüman arkadaşlar" dediği kişilerle de çalışıyor. Minaret'in desteğiyle sürdürdüğü çalışmalarıyla ilgili olarak, Temmuz 1999'da, bir konferans veriyor ve Türkiye'de dindarlara büyük baskı yapıldığını, 28 Şubat 1997 kararlarıyla İslâmcılara saldırıldığını, Refah Partisi'nin ve dini okulların kapatıldığını anlatıyor ve özgürlük kahramanı ilân ettiği Merve Kavakçı'yı övüyor ve Türkiye'ye karşı başlatılan kampanyayı destekliyordu. Bk. Bölüm: Muslim Friend in Istanbul.

[127] 1988'de Campus Watch ile görüşen, CIA Akademi İlişkileri eski Koordinatörü Arthur Hulnick, okulların yönetimlerine kendi elemanlarını yerleştirdiklerini belirtir. Campus Watch, bu okullardan 10'nuve görevlileri yayınlar: Boston Unv. (Arthur Hulnick), Miami Unv. (Michael Kline), George Washington Unv. (Laurie Kurtzweg ve Stanley S. Bedlington), Jacksonville Unv. (David matthews), Texas Unv. - Austin (James McInnis), Rochester Institute of Technology (Robert Merisko),ve Georgetown Unv. (Noel Firth ve Harold Bean). Ami Chen Mills, a.g.k. s.30.

Atlas Foundation merkezli Özalizme, öteki kanadı da Georgetown Üniversitesi'nin modern misyonerlik odağı Hıristiyan Müslüman Anlayış Merkezi (CMCU)'nin özgün çalışmalarına uzanıyor.

Yeniden yapılandırılmış, İslâmi Demokrasi ve Dinlerarası ya da etnikler arası diyalog toplantılarında pişirilmiş liderler ile uluslararası "workshop" projelerinde yetişmiş kadrolardan oluşan yeni siyasal partilerin doğumuna az kalmıştır.

Bu ilkelere sahip bir ya da iki siyasal partinin oluşturulması, "project democracy" uygulamasının en ciddi aşamasıdır. Tarihsel çizgide oluşmuş, partilerin ve liderlerinin tasfiyesine yönelik medya propagandasının ve ARI, LDT, TÜSİAD vb. "sivil" toplum örgütlerinin çıkışları bunu açıkça gösteriyor.

Bu arada belirtmeliyiz ki, İngilizlerin başını çektiği uluslararası liberal hareket ya da liberallerin tanımıyla 'liberal enternasyonal' ile yurdumuzdaki ortamın liberalleşmesinden, daha geniş özgürlükler anlıyanlar arasında elbette bir ayrım vardır. Tersinden söylemek gerekirse, 'liberal' olmaktan özgür olmayı anlayan iyi niyetli liberaller, ulusal devletlerin yıkımını ve tüm sınırların kaldırılmasıyla, dünya piyasalarının ele geçirilmesini örgütleyenleri iyi tanımalıdırlar.

Bilmeyerek bu yıkıcı değirmene su taşıyanların bir kez daha durum değerlendirmesi yapmalarında ve kartellerle 'enternasyonal' bağlantılarda ve yabancı devletin hazinesinden beslenen örgütlerle ilişkilerde biraz daha özenli davranmalarında yarar var. Çünkü, toplumsal demokrasi alanında, devlet gücünü, özellikle yabancı devlet gücünü ele geçirenlerin üreticileri ezmelerinin engellenmesinde liberallere de gereksinim vardır.[128]

---

[128] Türkiye liberal hareketinin bir bölümünün Alman örgütleriyle akçalı ilişkileri hakkında geniş bilgi için "Ergün Poyraz, AKPapanın Temel İçgüdüsü" kitabına bakılabilir.

ABD hazinesi ve Alman "Stiftung" desteği

"Örtülü operasyonlara dönmeye gerek yok ..örtülü operasyonla uygulanmış birçok program (artık şimdi) oldukça açık biçimde ve sonuç olarak, (hiç) itirazsız gerçekleştirilmektedir." William Colby, CIA Direktörü

CIA yöneticisi William Colby, örtülü işleri şimdi açıktan yapıyoruz, yasalara uyduruyoruz, ajan yerine yandaşlar örgütlüyoruz, örtülü, yani gizliden gizliye yaptıklarımızı demokratik ve liberal bir ortamda açık açık yapıyoruz, demeye getiriyor. CIA işlerinin örtüsünün altında neler olduğunu anlatmaya gerek yoktur. Ortalıkta kirlenmiş operasyonların raporları dolaşıp duruyor. Elbette gerçek bilginin peşinde koşanlar için bu böyle. Seminerlerde gözleri boyananlara pek uygun gelmeyecek bilgilerdir bunlar. Colby'nin sözleri bizi bağlamaz, diyeceklere bir bilgi daha sunmak gerekiyor. Colby'nin eşi NED'in yöneticileri arasındadır.[129]

"Açık ve özel bir mekanizma" kurumu NED'in dolarlarının Türkiye'nin iç politikasına katkısı liberal militanlarla sınırlı olamaz. Bu konuda ciddi bir örnek daha eklenmeli ki, NED dolarının liberal ya da solcu ayırmadığı görülsün.

IRI raporuna göre; 1995 yılında Stratejik Araştırmalar Vakfı ve Strateji Mori Ltd. ile işbirliği yapan Amerikalılar, Türkiye'de seçime yönelik çalışmalar yapıyorlar. Türk seçmenlerinin görüşlerini, partiler hakkındaki düşüncelerini, yerel yönetim hizmetlerine ilişkin değerlendirmelerini ve Türk demokrasisi hakkında genel değerlendirmeyi saptıyorlar. Özetle, elin Amerikalısı geliyor ve içerdeki 'partner' ile Türkiye'nin seçim ortamını önceden ayrıntılarıyla belirliyor.

İşin ucu şeffaflığa dayandığından söylenecek bir şey bulamayanlara anımsatalım. Türkiye, CHP'ye yeni genel başkan olan Deniz Baykal'ın hükümeti bozmasının ardından, yine Deniz Baykal'ın yeni hükümete girme koşulu olarak erken genel seçimi dayatması üzerine Aralık 1995'de seçim kararı alıyor. Bu işin IRI'nin araştırmasıyla bir ilişkisi olamaz kuşkusuz. Çünkü CHP, Atatürk'ün partisidir ve "İstiklâl-i Tam" temel ilkesidir.

---

[129] "Political Action – In the Open, William Colby" *The Washington Post, 14 March 1982*

Erken seçim kararından yedi ay önce, 27-28 Nisan 1995'de Başkent Ankara'da Sheraton Oteli'nin salonunda, "Demokrasi ve Kimlik" adıyla bir konferans düzenleniyor. Konferansa eski CIA istasyon şeflerinden, RAND uzmanı Graham Edmund Fuller getiriliyor. Toplantıyı IRI ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (SAV) birlikte örgütlüyorlar.[130] NED raporlarına göre projenin özeti aynen şöyle:

Grantor: National Endowment for Democracy (NED)
Grantee(s): Strategic Research Foundation (SAV)
Subgrantee(s): --
Country(ies): TURKEY Region(s): Middle East
Subject(s): Public Policy Period: 1995
Amount: $20.000
Publication(s): -- Program Summary: The Strategic Research Foundation received NED support to bring together different segments of Turkish society in a two-day conference to discuss the issue of democracy and identity, as a first step to promoting democratic solutions to Turkey's most explosive problem. (3/95)"

Bilgilerin belgeye dayanmadığını ileri sürenler için özgün metnini, çeviri yapmadan, olduğu gibi aktardığımız, 20.000 dolarlık ve iki günlük projenin özetine göre; Stratejik Araştırmalar Vakfı, NED'in desteğini alarak, Türk toplumunun değişik kesimlerini, demokrasi ve kimlik konularını tartışmak üzere toplamış ve bu iş, Türkiye'nin patlamaya en 'hazır' sorununa demokratik çözüm bulmak için ilk adımı atmıştır. Burada sözü edilen "kimlik" ne mene bir şeydi ki, patlamaya hazır bir sorun oluyor, diye meraka gerek yoktur. İşin içinde CIA eski şeflerinden Graham Edmund Fuller olunca, projenin kimliği de bellidir, çözümü de!

Graham Edmund Fuller, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkelerinin yanlışlığını, bu ilkelerin Türkiye'nin gelişmesini önlediğini, Atatürk'ün modasının geçtiğini, yönlendirici usta üslubuyla bir güzel anlatmıştı.[131] Kimlikten neyi anladığı, sonraki yıllarda yapacağı din ve Nurculuk araştırmalarından da belli olacaktı.

---

[130] SAV, 1993'de Ankara'da kuruldu. 1995'de üye sayısı 30, çalışan eleman sayısı ise 24 idi. Kurucuları ve yöneticileri: G.Çapoğlu, SelimYaşar (1996'da Bşk.), İsmet Gürbüz Civelek, Kazım Yalçınoğlu, Vefa Erarslan, Osman Tan, Cengiz Erol.

[131] Fuller, eski Türkiye İstasyon Şefi Henze'nin katkılarıyla 1993'de RAND adına yayınlanan kitapta, Türkiye'nin geleceğini okumuştur. Geleceğin belirlemesinde büyük deneyi ve payı olanların öngörüleri kesinliğe yakındır. Ayrıca Türkiye'nin ABD ve İsrail çıkarları doğrultusunda cihanda sulh ilkesinden kopartılması için gerekenleri bildirir niteliktedir:

Bir toplantıya "bilimsel" demekle "bilimsel" oluyorsa; tarihteki birçok benzeri toplantı da "bilimsel" olamaz mıydı? Örneğin 1919 yılında Türkiye'nin kimlik sorunlarını, topraklarıyla birlikte çözmek üzere toplanan 'Paris Konferansı' da 'bilimsel toplantı' olmuş oluyor. O konferanslara, paylaşımcı konferans diyerek karşı çıkıp, savaşa tutuşanlar herhalde 'bölünme sendromu' na kapılmışlardı.

Türkiye'de "kimlik" sorunlarını "bilimsel" kılıfla tartışmak üzere illaki eski istihbaratçılar mı gerekiyordu? Münafığın, kötü niyetlinin biri kalkıp, üstelik yabancıdan 20.000 dolar da alınmış dedikten sonra bu işi, mütareke dönemlerindeki "ilmi" toplantılara ve "muhipler" cemiyetlerinin işlerine benzetmeye kalkarsa ne denebilir? Bu sorunun yanıtını çağdaş "project democracy"nin 1917-1923 dönemi kitaplarına bırakalım ve söz konusu "demokrasi" ve "kimlik" toplantısının bazı aktörlerini anımsayalım.

Georgetown Üniversitesi'nde Türk Araştırmaları Bölümü'nü kurmuş olan Profesör **Sabri Sayarı** bu toplantıya katılıyor. Hotel Sheraton' un salonunda bir başka yetkin kişi daha bulunmaktadır. **George S. Harris**, Türkiye'yi yakından tanıyan bir istihbarat uzmanıdır. Gençliğinden başlayarak Türkiye'de bulunmuş olmasının yanında, Harris'i böylesine önemli bir toplantıya getiren neden, onun bölgesel uzmanlık alanıyla da yakından ilişkilidir. Harris, ABD İstihbarat ve Araştırma Bürosunda Yakındoğu ve Güney Asya Analiz Bürosu'nun da direktörüdür. [132]/[133]

Harris, 1995 baharında yaptığı açıklamayla, sonraki yıllarda Türkiye'nin gündemine oturacak olan başlıkları belirler:

"Türkiye, o zaman, gelecek on yılda Ortadoğu siyasetine kuşkusuz daha bir özen gösterecektir. Bu değüişikiik, birçok etmene bağlıdır: iktisadi gereksinim, A.T (sonra A.B)'den dışlanmasının ardından yeni etki alanı seçeneklerine duyulan gereksinim, Kafkasya ve Orta Asya cumhuriyetleriyle yeni bağlar kurma fırsatları ve İran körfezinde kargaşanın yükselmesi ve Atatürkçü yalıtılmışlıktan giderek uzaklaşmak." Graham E. Fuller and Ian O. Lesser with Paul B. Henze and J.F.Brown, Turkey's New Geopolitics From the balkans to Western China, s.91

[132] George S. Harris (1931-): Harvard Tarih Bölümünü bitirdi. Türk Tarihi araştırdı (1954-55 Ankara Unv. Dil ve Tarih Fakültesi), ABD Hava Kuvvetleri istihbaratında, Ankara'da "*Operasyonel Agent*"(ataşe: 1957-1962), Dışişleri Melbourne / Avustralya siyasi görevli (1963-1965. Amerikan Cumhuriyetçi Partisi üyelerinin muhafazakar örgütü Heritage (Miras) Foundation' da, 1984 "Türk-Amerikan İlişkileri Kapsamında Ortadoğu" konferansının editörlüğünü yaptı. Harris'in Türkiye ile ilgili kitapları: Türk Siyasetinde Ordunun Rolü, Türkiye'de Komünizmin Kökleri, Sorunlu Müttefik, Krizlerle Mücadele Eden Türkiye. *Doğan Uyar, "Türk solu, diğerlerinden daha ulusalcı" söyleşi, Aydınlık, 27 Mayıs 1995, s. 12-13* ve *J. Mader,who is who in CIA, s.222*

[133]Ann L. Brownson, Federal Staff Directory 1992, s.603

"Başkanlık sistemi Türkiye için yararlı olacaktır. (..) Artık Sovyetler Birliği yok. Amerika'nın dünyadaki çıkarlarında değişiklikler oldu. ***Bu çerçevede pek çok ülke gibi İsrail de önemini yitirdi. (..) Kuzey Irak bir süre daha özel bölge olarak kalacak. 5-10 yıl içinde daha demokratik hale gelecektir."***[134]

Bu ünlüler, o denli ileri görüşlüdürler ki, Türkiye yakın geleceği üstüne ne dedilerse gerçekleşmiştir. İslam ve Demokrasi buluşmasından tutun da, Irak'ın parçalanmış topraklarında yeşeren ABD güdümlü demokrasi ortamında PKK kampları ve Kuzey Irak'ta güdülebilir bir devlet kurma adımlarına dek, her şey isteğe uygundur. Ancak ustaların bazen öngörülerinin ne denli tersine işlediği de görülür.

Eski istihbaratçı *"İsrail de önemini yitirdi"* demişti ama, 2001'den 2002'ye sarkan büyük bir saldırıyla Filistinlilerin elinde kalan son toprakları da işgal ederek kıyıma başlayan İsrail, dünyanın kaderini belirleyecek olan ABD'nin Ortadoğu müdahalesinin yollarını açmaya başladı. Harris'in bu tür sözlerine "yanlışa yöneltme" ya da "yanlış bilgilendirme" demek, "project democracy" işini küçümsemek olur. Onların bu tür, yanıltma ve yönlendirme politikalarına Türkiye'den büyük bir iç destek de örgütlenmiştir. Başarının ne kadarı "project democracy" ye, ne kadarı dolara, ne kadarının dolarlı operasyona ortak olanlara, ne kadarı da para piyasası spekülatörlerine bağımlı olduğunu ölçmek şimdilik olanaksız.

SAV Başkanı, Aralık 1995 erken seçimine iki ay kala, DSP'ye kayıt yaptırdıktan sonra, DSP adına TBMM Bütçe Plan Komisyonu üyeliğine seçiliyor. Bir politikacı için en önemli basamak olan TBMM parti grup sözcülüğü görevini üstleniyor.

Kader midir, nedir? Sonraki yıllarda Ecevit Başbakan olacak ve ABD'ye muhtaç kalınca, Amerika'dan Kemal Derviş adlı Dünya bankası memurunu getirip iktisadi durumu düzeltmek ve daha önemlisi, ABD'den destek sağlamak üzere, hükümetin sanki büyük ortağıymış gibi, bakanlık koltuğuna oturtacaktır.[135] Eski başbakan-

---

[134] Doğan Uyar, a.g.y.

[135] Kemal Derviş'in yardımcısı Oya Ünlü Kızıl da, Dünya Bankası'nda çalışmış ve Derviş'den altı ay önce Türkiye'ye gelmişti. O.Ü. Kızıl, zamanın Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün kızıdır. O.Ü. Kızıl, TED ve ODTÜ'den sonra, Erdal İnönü'nün yazdığı Referans mektubuyla ve Milli Eğitim Bakanlığı bursu ile ABD'de Georgetown Üniversitesi'ne gitmiş, ama burs karşılığı zorunlu hizmete dönmemiş, burs bedelini aylık 450 milyon TL olarak Fikret Ünlü ödemektedir. ABD'de bir yıl sonra Dünya Bankası'na Kemal Derviş tarafından alınmış, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölümünde 3 yıl portföy yöneticiliği yap-

lardan Tansu Çiller de "Aralarında adam yok muydu da dışardan adam getirdiler?" diye acı acı soracaktır.

Acaba, Bülent Ecevit bu hallere düşeceğini bilse, Türk partilerinin *demokratikleştirilme projelerinin yetkin* bilimcilerini "disiplin" gerekçesiyle partiden uzaklaştırır mıydı? Bu sorunun yanıtı, Ecevit'in 2001 baharında ABD Başkanı **George Walker Bush Jr**.'a gece yarıları telefon edip, para işlerinde yardım istemesi ve bu isteğini Türk kamuoyunun önüne çıkıp, ince ince anlatma konumlarına düşmesinde bulunacaktır. Siyasi kader bazen acımasız olaylar hazırlıyor.

IRI ile ortak iş görmenin sonu

24-27 Nisan 1995'de Fuller'in katılımıyla düzenlenen "Demokrasi ve Kimlik" konferansının ve IRI'nin dolarlarıyla gerçekleştirilen yoklamaların ve Aralık 1995 genel seçiminin ardından SAV'dan açıklamalar gelir. Gökhan Çapoğlu, Cengiz Erol Prof. ODTÜ) ve İsmet Gürbüz Civelek (Trabzon valisi) tarafından kurulmuş olan SAV'nın kurucu başkanı vakıftan ayrılır. İşadamı Selim Yaşar başkanlığındaki SAV yönetimi, IRI'yi çağırdıklarını belirterek şu açıklamada bulunurlar:

"IRI temsilcileri Türkiye'ye geldi. Onlara ilkelerimizi bildirdik. Türkiye'nin çıkarını her şeyin üstünde tuttuğumuzu anlattık. Bunun üzerine IRI bizimle olan ilişkisini kesti."

Bu yorum, gerçeği ne denli yansıtıyor, kişisel kırgınlıkların payı var, mıdır? Bu ayrı bir konudur. Ama eski Başkan'ın Aydınlık dergisine yansıyan yanıtı daha da ilginçtir:

"Graham Edmund Fuller'in davet edileceği konferans hem Genel Kurul'da alınmış bir karardı, hem de Yönetim Kurulu kararında İ. Gürbüz Civelek'in de imzası vardır, Cengiz Erol'un da (..) Ömer Tarkan,(..) Demirel onu *Basın Yayın Genel Müdürü yaptı. Sonra Cumhurbaşkanlığı danışmanı, ondan sonra YDH'de Genel Koordinatör oldu... Onlara vakfın gelir kaynaklarını sorar mısınız? (..) Sizin yazdıklarınız doğrudur. IRI'nin NED'den kaynak aldığı, NED de ABD kongresinden alır. (..) Ama, Avrupa Birliği'nden de kaynak alırsınız. Siz de alırsınız*

---

mış ve Mart 2001'de T.C Devlet Bakanı olan K. Derviş'in "*takımın değişmez üyesi*" olarak başdanışmanlık görevine başlamış; içerde ve dışarda tüm toplantılarda K. Derviş'e eşlik etmiştir. *Muharrem Sarıkaya, "Derviş'in sağ kolu İngiltere yolcusu" Hürriyet*, X ; *Radikal, 6 Mart 2001; Hürriyet Pazar 1 Nisan 2001; CNN 32. Gün, www.treasury.gov.tr/duyuru/basin/dervis_32gun-2_20020314.htm ve "Cinnah Fısıltıları" Hürriyet, 12.08.2002.*

dernek veya vakıf kurarsanız. IHD de alır. (..) Avrupa Birliği'nden alınan kaynağın da ardında hükümet vardı. Marmara Belediyeler Birliği de kaynak aldı. TDV (Türk Demokrasi Vakfı) da almıştır. İstanbul'daki TESEV de almıştır IRI'den. Herkes kaynak alır. Bu işlerin çalışması "Think Tank"lerin çalışması, siz proje sunarsınız..."

Eski başkan , IRI ile SAV'ın ilişkilerinin kesilmesi konusunda da ilginç bir açıklama yapıyor: "*..IRI onların kaynağını kesti. IRI istemedi. Onlar uzatmak istediler.*" Ve ekliyor: "*Trabzon Valisi Civelek bu işin içinde olduğu ve genel sayman olarak bütün ödemeleri onun yaptığı... (..) Ömer Tarkan, sizin kurduğunuz partiyi kim destekliyor?*"

Bu son sorunun üstünde ne denli durulsa azdır. Yeni Demokrasi Hareketi ile II. Cumhuriyetçileri, marjinalleri, hatta Altan kardeşleri, Kemal Derviş'i çevresine toplayan Cem Boyner'in partisi midir, kastedilen? Anımsanacaktır; bu hareket, medyanın hemen hemen tümünün gözdesi olup çıkmıştı. Bu harekette anlaşılmayan, SAV eski Başkanı'nın söz etmiş olduğu para kaynağıyla YDH' ilişkisidir. Cem Boyner, piyasada tanınmış bir işadamıdır. Üstelik hareketi destekleyenler arasında ünlü kişiler, Dünya Bankası'ndan Kemal Derviş gibi değerler de vardır. Bu durumda, hareketin dışardan parasal destek almış olma olasılığı kabul edilir gibi değil. Ülkeyi kurtarmaya soyunan, çoğunlukla paralı insanların desteğini alan, deneyimli devlet elemanlarını kadrosu içinde bulunduran hareketin, dışarıyla, hem de yabancı örgütlerle, paralı ilişkiler kurup kurmadığı ancak NED kaynaklarınca bilinebilir. Bu savın gerçekliğine inanmak, Türkiye demokrasisinin iyice dışa bağlandığı 'sendromu' na yol açar ki, bu büyük bir tehlikeye de işaret eder. Bunu uzak bir olasılık ve söylenenleri abartı olarak değerlendirebiliriz.

Şimdi yeniden 1995 sonuna dönüp, "IRI – SAV - Strateji Mori ortak çalışmasının ardından yapılan seçimlerde, erken seçim kararı aldırmış olan CHP ne yapıyor?" diye sorabiliriz. Yanıt kısadır: CHP, büyük umutlarla girdiği seçimde yeniliyor, milletvekili sayısı yarı yarıya düşmüştür.

IRI'nin seçim yoklaması ve adı verilmeyen örgüt

Tarihinde ilk kez, rejimine zıt bir yapılanmayı, imparatorluk toprakları üzerinde hüküm sürmüş olan Osmanlı devlet düzenine geri dönmeyi savunan, hatta bununla bile yetinmeyerek, dinsel esaslarla devlet yönetileceğine inanan siyasal hareket, ABD'den destek aldığı

ve laikliğin, çağdaş kadın imajıyla, inançların yılmaz savunucusu olarak öne çıkan Tansu Çiller ile işi bağlayıp hükümet olacak ve üç yıl sonra ABD'nin Washington'unda bir salonda bu hükümetin Başbakanı Prof. Necmettin Erbakan'a *"Türkiye'ye İslami demokrasiyi tattırdığı"* için onur ödülü verilecektir.

Kısa adı ISNA (Islamic Society of North America / Kuzey Amerika İslam Cemiyeti) olan örgütün toplantısına ABD Başkan yardımcısı Al Gore da bir kutlama mesajı yollayacaktır. Türkiye ISNA'nın yöneticilerinden Yusuf Ziya Kavakçı ve Merve Kavakçı sayesinde, ancak 1999 seçimlerinden sonra tanıyacaktır. Çiller de 1999 seçim propagandasında başörtüsü dağıtıp, "inancınızın kefili benim!" diyerek oy isteyecektir.

İşte böylece, Liberal Düşünce Topluluğu'nun "Kemalist çekirdekli" rejimin yıkılması için, Nisan 1995'de öngördüğü araçların en önemli gücü, İslami hareketin yükselişinin meyvesi alınmış oluyor. Zaten, Sabri Sayarı'nın hazırladığı söylenen RAND 1990 raporu da aynen böyle öngörüyor; İslami hareket yükselecektir; islami hareket ABD'ye zarar vermez, Kürt hareketi İslami hareketle birleşirse güçlenir diyordu.[136]

IRI'nin 1995 Türkiye çalışmalarının arkasından bunlar oluyor. DSP'den uzaklaştırılan kamuoyu araştırmacısı Bülent Tanla ise, CHP yönetimine giriyordu. 1998 sonlarına doğru CHP'nin oylarının yükseldiğine inanılıyor, hükümeti dışardan destekleyen CHP desteğini çekiyor ve Türkiye bir kez daha erken seçime sürükleniyor. Sonu malum, Cumhuriyet devletini kuran Cumhuriyet Halk Fırkası'nın devamı olan CHP meclise bir tek üye bile sokamıyor vs.

Bu aşamada S.A.V'na bağış yapılmasının gerekçesinin IRI'nin proje tanıtım özetinden bir kez daha okuyalım:

> *"Bu program dahilinde, 1994 yılında kurulmuş olan, kâr amacı gütmeyen, Ankara'da yerleşik hükümet dışı bir örgüt olan ve Türkiye'nin önde gelen partilerden bağımsız düşünce topluluğu (özelliğini taşıyan) Stratejik Araştırmalar Vakfı'na doğrudan parasal yardım yapılacaktır. IRI, SAV ve İstanbul'da yerleşik bir başka yerel ortağıyla birlikte bir dizi kamuoyu araştırması yapacaktır."*

---

[136] *"Savunma Müsteşarlığı için Sabri Sayarı'ya hazırlattırıldığı anlaşılıyor-Fehmi Koru"*, Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar, "The Prospects for Islamic Fundamentalism in Turkey - RAND Coop. 1989"den Tercüme: Yılmaz Polat, Takdim: Fehmi Koru, Beyan Yayınları, İstanbul, Ağustos 1990, Takdim, s.11

"**Bir başka yerel örgüt**"ün kimliğinin bildirilmemesiyle yine şeffaflığa aykırı hareket eden IRI, araştırmanın amaçlarını da iyi bir söylemle koyuyor:

"Bu araştırmalar ekonomik ve siyasal reformların, dinsel yaklaşımların ve 1994 sonbaharında Türkiye'deki Politik Tıkanıklığın Giderilmesi ile ilgili raporda belirtilenler dahil, çok çeşitli diğer konuları ölçecektir. Yoklama projesi her üç ayda bir yoklamayı ve yoklama örgütlerine teknik yardımı kapsayacaktır. Yoklamaların sonuçları iç ve dış basına, hükümet dışı örgütlere ve Türk politik partilerine verilecektir."

Amerikan muhafazakârlarının örgütü IRI, bu iş için Stratejik Araştırmalar Vakfı'na "doğrudan" 170,173 $ destek sağlandığını belirtiyor.[137] Amerikalı ustaların, sonuçlarını alınca herkese bilgi vereceğiz dedikleri, kamu yoklamalarının amacı olan "*Türkiye'de Politik Tıkanıklığın Giderilmesi*" işini başardıkları kesin. Bunun için yukarıda özetlediğimiz erken seçim ortamına, seçimin aktörlerini, seçimler sonucunda Türkiye'nin içine sürüklendiği, din tartışmalarıyla iç içe geçmiş, siyasal düzensizlik ve bunalım dönemlerini anımsamak yeter de artar.

NED'in çekirdek örgütleri, partilerle doğrudan ilişki kuruyor ve türlü atölye çalışmalarına başlıyorlar. NED operasyonunu, 1996'ya dek, vakıf, dernek, belediyeler vesaire ilişkileriyle sürdürülürken, sonraki yıllarda yeni bir aşamaya yükseldiği görülüyor. Bu dönemde partilerle doğrudan ilişkiye geçiliyor, yasa tasarıları hazırlanıyor, parti içi eğitimler örgütleniyor. Güdümlü demokrasi ihracı ve güdümlü din hürriyeti ihracı, dış destekle ile iç içe geçiyor. [138]

Türk halkı olanı biteni ayrımsayamadığından, seçimlere girerken, laiklik konusunda ABD'den medet umuyordu. Oysa uygulamanın sahibi zaten Amerika'dır. Türkiye, solcu-laiklik yanlısı diye seçiyor ama, seçilenler ABD'nin tutucu partisinin uzantısı örgütle çalışmalar yapıyor.

Türkiye, "kurtuluş İslâm'dadır" dediği için oy veriyor, ama lider İslâm ülkelerinin petrolüne göz diken, o ülkeleri savaşlara sürükleyen ülkeye gidip, orada yönetime destek olan örgütten ödül alıyor. Türk halkı "Şunun şurasında seçim olalı ne geçti ki, şimdi niçin seçime gidiyoruz?" diye soruyor, ama işin içinden çıkamıyor. Türk

---

[137]NED Annual Report 1995.

[138] "çekirdek örgüt" NED raporlarındaki "core organizations" adlandırmasının çevirisi olarak olduğu gibi alınmıştır

halkı şaşırıyor. ne sağcı sağcıya. ne solcu solcuya, ne milliyetçi milliyetçiye, ne dinci dinciye, ne Kemalist Kemalist'e ve ne de Atatürkçü Atatürkçüye benzer olmuş.

İşte çok masum yoklamaların sonuçları budur. İşler, yoklama ve yönlendirmeyle kalsa iyi. Demokratik, liberal dümeni eline geçiren NED kanalları, vakıf-dernek-kişi ilişkilerinden bir üst ilişkiye geçiyorlar ve partilerle doğrudan çalışmaya başlıyorlar. Bu dönem çalışmalarının kanıtları, ihraç ustalarının proje sayfalarında yer alıyor.

ABD örgütleriyle Türkiye'de "parti içi eğitim"

NED'in Türkiye operasyon dönemi, 1995 erken seçim sonrasında yeni bir evreye girdi.[139] SAV'ın eski başkanı da DSP'den milletvekili oldu ve 1995'de Anadolu Stratejik Araştırmalar Vakfı (ANSAV)'nı kurdu.[140]

NED elemanları, YDH deneyiminden ders çıkarmış olmalarından mı, yoksa uzun dönemli senaryo uygulama ustalıklarından mı, bilinmez, Türkiye'nin tüm partilerini eğitmeye karar verdiler. Onların deyimiyle, bu girişime bir kanal* bulmak gerekirdi. Devreye IRI girdi ve ANSAV'ın çalışmalarına, 1996 yılında 12 aylık proje için 189.604,00 dolar tahsis etti. Bu yeni proje NED raporunda şöylece tanıtılıyordu:

"*Uluslararası Cumhuriyet Enstitüsü (IRI) Türkiye'nin önde gelen partilerinin güçlü bir örgütlenme kurup, politik, iletişim ve ilişki kurma yöntemlerini geliştirerek ve parti örgütlerine kadınların katılımını artırarak demokratik temsilinde daha iyi bir kanal oluşturmalarına yardımcı olmak üzere, Fon (NED)'un desteğini almıştır.*"

Zaten bütün sorun da buradadır. Türkiye'de partiler yeni kurulmuştur. Ne geçmişleri vardır ne de tarihsel ve siyasal kültürleri. NED olmasa ne yaparlardı bilinmez, ama NED olunca ne yapacakları projede yazılıyor:

---

[139] A.A. 19 Mart 1997· DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Meclis grup toplantısında yaptığı konuşmada, kesin ihraç istemiyle disiplin kuruluna sevk edilen milletvekilleri Bülent Tanla, Gökhan Çapoğlu ve Bekir Yurdagül hakkında açıklamalarda bulundu. Ecevit, "*Bir genel başkan olarak benim için en üzücü durum disiplin işlemi uygulamaya mecbur kalmaktır. Refahyol' dan kurtulmak için somut çözüm teklifleri ile mücadele verirken, kendi içinde kavgalı bir parti görüntüsü vermeyi göze alamazdık*" dedi.

[140] ANSAV'ın 1995'deki üye sayısı 22. Yönetimi: G. Çapoğlu (Bşk.), Ali Saatçi, Bülent Çorapçı, Gülnur Muradoğlu, Ömer Faruk Gençkaya, Bahri Yılmaz, Metin Ger, Lale Tomruk.

* Amerika'da "Conduit" sözcüğü operasyonlara değer aktarımında aracılık yapan kuruluşlar ya da kişiler için kullanılmaktadır

"IRI, belli başlı partilerin, politik iletişim ve ilişki kurma stratejileri, yerel parti örgütlerinin geliştirilmesi ve kadınların önderlik eğitimleri konularında bir dizi eğitim atölyesi oluşturacaktır. Partilere doğrudan yardım yapılmasına ek olarak IRI, Ankara'da yerleşik parti dışı bir kamu kuruluşu olan ve daha demokratik bir örgütlenmeye yönlendirecek partiler yasası reformlarını araştırmak üzere Türk politik parti yöneticilerini bir araya getiren atölye çalışmalarını yürüten Anadolu Stratejik Araştırmalar Vakfı'nı desteklemek üzere 20.000,00 US dolar destek bağışı sağlayacaktır."

İşte ANSAV'ın ve benzerlerinin önemi de·buradadır. ANSAV parti yöneticilerini bir araya getirecek, atölyeler oluşturacak. IRI de onlarla ayrı ayrı atölyeler kuracaktır. Atölyelerde Amerikan işi partiler yasası çalışılacak. ANSAV'ın amacı *"Türkiye'deki politik partilerin yapılarını değiştirmeye özendirmek ve partiler arası eşgüdümü geliştirmektir."*

ANSAV, milletvekillerini bu kez NDI (National Democracy Institute / Milli Demokrasi Enstitüsü) ile buluşturuyor. 10-11 Nisan 1997 arasında Çapoğlu başkanlığında birleşen vekiller, Amerikalılarla atölyede çalışmaya başlıyorlar ve Türklerin yüzlerce yıldır kurdukları devletlerde ve son 120 yıldır sürdürdükleri millet meclisi çalışmalarında bir türlü öğrenemedikleri "ahlâğı" yeni vekillere ve partilere öğretmek üzere Amerikalıların yardımıyla "**siyasi ahlâk kuralları**" yasası hazırlamaya başlıyorlar ve "Açıklık, Dürüstlük, Liderlik" tanımlarını belirleyen TBBMM üyesi vekiller, beş ilke üstünde uzlaşıyorlar:

"1) Milletvekilliğiyle bağdaşmayan işler tanımının yeniden yapılarak, ilgili mevzuatın buna uygun olarak değiştirilmesi,

2) Milletvekillerinin gelir ve servet beyannamelerinin açıklık ilkesine uygun olarak kaynaklarıyla birlikte kamuoyuna düzenli olarak açıklanması,

3) Milletvekillerinin yasama görevlerinin daha etkin bir şekilde yapmaları yönünde, TBMM Genel Kurulu'na ve komisyonlarına devamlarını sağlayacak önlemlerin alınması,

4) Dokunulmazlığın yasadışı ve siyasal ahlâkdışı eylem ve işlemler için bir zırh olarak kullanılmasının önlenmesi ve dokunulmazlığın yasama sorumsuzluğuyla sınırlandırılması,

5) Milletvekillerinin seçim harcamalarının ve bunların kaynaklarının denetlenmesi."[141]

'Açıklık' ve **'dürüstlük'** öğrenmek için, Amerikalılarla toplanacaklarına herhangi bir köye gitseler ve kahvehanede halka sorsalardı, işi daha kolay ve yeterince açıklıkla öğrenebilirlerdi bu vekiller. Üstelik o denli dolar harcamaya da gerek kalmazdı. İyi de şu ilkelere ne demeli? Milletin vekilleri, Amerikan dolarıyla çalışan bir atölyenin demesiyle, zaten yapmaları gereken işleri ve uymaları gereken asgari ahlak kurallarını ilke edinsek mi, edinmesek mi, diye sorar olmuşlar.

Bir büyük sorun daha var. Amerikalılar ne de olsa yabancı sayılırlar. Ahlak yasası hazırlayıcıları ilkeleri eksik anlamış olabilirler. Ahlak yasası ithalcileri şu maddeyi de pekâlâ koyabilirlerdi:

"Yabancı devletlerin kuruluşlarından para alarak, düzenlenecek ahlâk kurslarına katılmak da yabancı parasıyla desteklenen çalışmalarla yönlendirilmek de Türk milletvekilliğiyle bağdaşmayan işler tanımına girer."

Ahlaklı olmak için yasa gereksinimi duyanlar, ayrıca işin sonunu da şöyle getirebilirlerdi:

"Milletvekillerinin seçim harcamalarının ve bunların kaynaklarının denetlenmesinin yanı sıra, seçimlerden önce el parasıyla seçim yoklaması yapmak, seçimlere yabancı elinin dolaylı ya da dolaysız olarak girmesine yol açan tutumlar takınmak, yabancı ülkelerin emekli istihbaratçılarının, dışişleri memurlarının, seçim ve seçmen dersi ile ilgili harcamalarının ve kaynaklarının da denetlenmesi..."

NED'in parasıyla IRI ve ANSAV'nın birlikte gerçekleştireceği projenin özeti, **"IRI, doğrudan 3 atölyeyi** (parasal olarak) **destekleyecektir,"** diye bitiyordu. Öyleyse bu NDI-ANSAV ile yeterli sayıda milletvekili, uzlaşma toplantısında, belki de bir sözlü karar alınmıştır ve "Milletvekillerinin seçim harcamalarının ve bunların kaynaklarının denetlenmesi, dost ve müttefik ülkenin katkıları gibi ayrıntıları kapsamaz!" denilmiştir.

Amerikalılar hesapları şişiriyor...

ANSAV Genel Başkanı, "IRI'nin parti örgütlenmesi ve kadın örgütlenmesi gibi konularda çalışması için ANSAV'a 189.604 Dolar verdiği iddiası kesinlikle doğru değildir. Eğer IRI ve NDI ABD'deki

---

141 "Siyasetçi Ahlak Yasası" öneriliyor, *Milliyet, 29-04-1997*

kendi ofis ve eleman harcamalarını katarak üst kuruluşları olan NED'e farklı rakam ve bilgi iletilerse, bu bizi ilgilendiren bir konu olmadığı gibi haberimiz de yoktur."[142] diyor ve para işine şu açıklamayı getiriyor:

"ANSAV iki proje konusunda IRI ile ortak çalışma yapmıştır. Birinci proje, IRI'nin Strateji-Mori şirketine yaptırdığı 'Kentte Yaşayanların Tutum ve Öncelikleri Araştırması' başlıklı kamuoyu araştırmasının 1996 yılı başında yayınlanmasıdır. Bu kamuoyu araştırmasının yayınlanması için IRI 10.000 Dolar parasal destekte bulunmuştur. İkinci proje ise Türkiye'nin en önemli konularından biri olarak gördüğümüz 'Parti-İçi Demokrasi' konusunda uluslararası katılımlı bir konferans düzenlemek ve bu konferansın konuşmalarını yayınlamaktır. 1996 yılında başlayan bu proje 1997 Nisan'ında sonuçlanmıştır. Bu proje için IRI 20.000 Dolar, Friedrick Ebert Vakfı ise 420 Milyon TL katkıda bulunmuştur. 1997 yılında NDI ile ortaklaşa düzenlediğimiz uluslararası 'Siyasi Etik' konferansının konuşmalarının yayınlanması için 5.000 Dolar destek sağlamıştır."[143]

Vakıf Başkanı, açıkça diyor ki, 189.604 dolar değil 35.000 Dolar ve 420 Milyon lira aldık.[144] Geri kalanı Amerikalılara sormak gerek. Bu durumda paranın miktarı dışında bir sorun yok gibi görünüyor. Yabancı bir kuruluşun Türkiye'ye gelip kamuoyu yoklaması yapmasını bir yana bırakırsak, yabancıların kitapları kendi olanaklarıyla yayınlamak yerine ANSAV ile öteki yerli "sivil" örgütleri seçmelerinin nedenleri derin ve ciddi açıklamalar gerektirir.

Aslında, bu tür kuşkular da birer ayrıntıdır. Çünkü soruların, Amerikanca bin bir türlü yanıtı bulunabilir. Ne ki, asıl sorun, NED'in durumudur. NED *"Democracy Projects Database – Long Report"* un ANSAV ile ilgili bölümünde aynen şöyle yazıyor:

"Grantor: National Endowment for Democracy (NED)
Grantee(s): International Republican Institute (IRI)
SubGrantee(s):Anatolian Strategic Research Foundation (ASFR)
Country(ies): Turkey Region(s): Middle East
Subject(s): Women; Political Parties (kadınlar; siyasi partiler)

---

[142] Gökhan Çapoğlu, "Açıklama: Şifre Çözücü "Project Democracy" Yanlış Bilgi ve Önyargılara Dayanan Bir Değerlendirme" Müdafaai Hukuk, Yıl:3, Sayı:38, Ekim 2001, s.62, st.2

[143] Gökhan Çapoğlu, a.g.y, s.62

[144] 14 Haziran 1996 kurlarına göre 420 Milyon TL= 8.076 DM; 16 Haziran 1997 kurlarına göre 420 Milyon TL= 5.121 DM

Period: 1996 Amount: $ 189.604 Period : 12 months"

ANSAV'ın NDI'den aldığı 5.000 Dolar bu paranın içinde olmasa gerek. Çünkü "*Bağışalan: IRI*" deniyor. Başkanının açıklamasına göre, ANSAV, IRI'den 20.000 ve 10.000 dolardan toplam 30.000 dolar almış. 189.604 eksi 30.000, eder 159.604 dolar. ANSAV başkanı, bu 159.604 doların IRI'nin Amerikada'ki "*ofis harcamaları,*" olabilir, diyor. Bu durumda paranın tümüne yakın bölümü, projeyle ilgili genel gider olmuş oluyor. Her neyse, ABD başkanının resmi onayını almış olan NED raporunda, IRI kanalıyla ANSAV'a 189.604,- dolarlık destek verildiği belirtiliyor.

ANSAV Başkanı haklıysa, NED ya da IRI, hesapları şişiriyor olmalı. Bu durum bizi değil, "*siyasal etik*" projelerini, bizim yerli "subgrantee / Bağışalanın Bağışalanı" örgütlerle yaşama geçiren Amerikan örgütlerinin bütçelerini denetleyen, Amerikan devletinin **General Account Office** (GAO) adını taşıyan kurumu ve bu bütçeleri onaylayan ABD Kongresi'ni ilgilendirir.

Şu ya da bu durum, yerli "**subgrantee**"nin NED-IRI'den para aldığı gerçeğini değiştirmez. "Parti içi demokrasi" ya da "Kadınların siyasete katılımı" ya da "siyasal ahlak" atölye işleri, politik örgütlenme çalışması olmuyor da acaba ne oluyor? Bütün bunların ötesinde, Amerikalıların raporlarda yanlışlık yapmaları söz konusu olamaz. Çünkü onlar, "siyasal etik" ilkelerine sadıktırlar. 159.604 dolar, atölye işlerini yürütenlere 'nakdi' olarak değil, 'ayni' olarak ve de 'adam' olarak bağışlanmış da olabilir.

'Böylesi bir yalın durumda, can alıcı sorun kimin kimi bulduğudur. NED ve IRI'mi "sivil" i buluyor? Yoksa "sivil" mi, IRI ve NED'i buldu? Bu işlerin bütçesini kim hesaplıyor? "Grantee," bu örneğimizdeki "IRI" mi "grantee" olarak hesap yapıyor, yoksa ANSAV mı "subgrantee" olarak bütçe oluşturuyor?

Daha açıkçası, yabancılar Türkiye'ye dek gelip, "Sizin biraz parti içi demokrasi" ve de "siyasal ahlak" öğrenmeniz gerekiyor; bakın biz bu işi hesapladık-kitapladık, gelin sizi "sub" yani "alt" yapalım mı diyorlar? Yoksa Türkiye sivilleri onları buluyorlar ve "friends, bakın bizim hem şuna, hem de buna gereksinimimiz var, size bir hesap kitap yapıyoruz, verin parayı," mı diyorlar?

Bu sorular, "yeni dünya düzeni"ne uymaz belki, ama yurdun insanı olmaya uyar. Bu yurdun insanlarını değil de, hem o yurdun, hem bu yurdun insanı olmak arasında ve içerdeki "sol" partilerle Amerika'daki "muhafazakâr" partiler arasında dolanıp durmanın yararlarını atlayıp, ANSAV Başkanı'nın açıklamalarını okuyalım:

"Yabancı kişi ve kuruluşların kendi ülke çıkarları için çalıştığı doğrudur. Ama her zaman üstün oldukları doğru olmadığı gibi, yerli kişi ve kuruluşların, hepsi olmasa da büyük çoğunluğunun, ülke çıkarları için çalıştığını kabul etmek gerekir. (..) Kişisel olarak, birçok alanda yabancıları kendi paramızla davet edecek kadar değerli olduklarını düşünmediğim gibi, harcayacak kaynaklarımızın varlığı da söz konusu değildir."[145]

Yabancılar, her zaman üstün ve o denli değerli değillerse, onlar adına kamuoyu yoklaması niçin yapılır? Onlarla "**parti içi demokrasi**" ve "**siyasal ahlak**" konferansları ve hatta "**siyasal partiler yasası reformu**" taslaklarıyla ilgili "işbirliği" yapılmasının siyasal bir anlamı yoksa nesi vardır? Yoksa, şu yabancıların ne denli "değersiz" olduklarını göstermek için bu atölyecilikler?

RAND her yerde!

ANSAV Genel Başkanı'nın açıklamalarından, "siyasal ahlak" toplantısının Abant'ta yapıldığını ve bu toplantıya **Hudson Institute**'den **William Huber Hudnut** adlı bir 'uzmanın' katıldığını öğreniyoruz. Ayrıca Genel Başkan'ın, bu eski belediyeci W.H. Hudnut'a ABD'nin tutumundan yakındığını, Türkiye hakkında insan hakları raporları düzenleme haklarının bulunmadığı eleştirisini ilettiğini öğreniyoruz.

Hudnut, ABD'ye dönünce, Kongre'nin Dışişleri Alt Komitesi Başkanı Senatör Richard Green Lugar'a bir mektup yazarak, Türklerin bu yakınmasını bildirdiğini de öğreniyoruz.[146] Genel Başkan, 'siyasal ahlak' gibi, konferansların ne iyi işlere yaradığını gösterirken, devletin "milyonlarca dolar vererek yapamayacağını" gerçekleştirdiklerini belirtiyor.

Doğrusu bir senatöre bir mektup yazdırmak zor iştir. Hem sonra, Hudnut'ın Lugar'a yolladığı "July 22, 1994" tarihli mektuptan sonra ABD'nin Türkiye'ye karşı tavrı değişmiş ve insan hakları ve din hürriyeti raporları Türkiye'nin lehine (!) yazılır olmuş mudur? Bunu ancak 'partner' bilebilir.

---

[145] Gökhan Çapoğlu, a.g.y, s.64

[146] Lugar, 1990'da Irak'a müdahale lobisinin başını çekti. Lugar, seanto seçimlerinde kendisine parasal destek veren tarım şirketi Eli Lilly Co.(1876'da Albay Eli Lilly tarafından kuruldu)'nin özellikle Orta ve Güney Amerika ilişkilerine aracılık etti. Bu şirket, insulin ve Prozac hapının en büyük satıcısıdır. (*Charles Lewis, The Buying of The President, s.164, 166-167.) Lugar, Ağustos 2003'de ABD Senato heyetinin başında Ankarya'ya geldi ve üst derecede kabul gördü. Genel Kurmay Başkanı ile görüşme yaptılar.*

Aynı zamanda NED yönetim kurulu üyesi olan ve Venezuela'da asker-sivil darbesini tezgâhlayanları destekleyen Lugar'ı sonraya bırakarak, yerli "*subgrantee*"lerin ne gibi kuruluşlarla "işbirliği" ya da proje "ortaklığı" yaptıklarına bir örnek olması bakımından Abant konferansçısı Hudnut, mektubunu "Hudson Institute"ün resmi kağıdına yazmış. Mektubun bir kopyası **Herman Kahn Center** adlı kuruluşa iletilmiş. Bu merkezi kısaca tanıyalım.

Hudson Institute, 1962 yılında, New York banliyölerinden Croton-on-Hudson'da, **Herman Kahn** tarafından kurulmuştur. Kahn daha öğrenciyken RAND'ın fizik bölümünde işe başlamış; nükleer yakıtlı uçaklar, nükleer strateji ve sivil savunma alanında çalışmıştır. 1961 yılında RAND'dan ayrılan Kahn, 1962'de RAND benzeri bir merkez kurmuş ve adını "Hudson Institute" koymuş. ABD Savunma Bakanlığı'na, Sivil Savunma Bürosu'na, başkaca devlet kuruluşlarına ve özel şirketlere hizmet vermeye başlayan 'ınstitute' adlı şirketin, 1970'e gelindiğinde devamlı uzman sayısı 40'a, danışman ve araştırmacı sayısı 100'e ulaşmış. Çalışma alanı da o denli genişlemiş; füze savunma sistemleri, nükleer strateji, Vietnam savaş stratejisi gibi...[147]

Devletin küçülmesi, devletin sosyal işlevinin azaltılması politikalarına destek bir çalışma yürütmesinin yanında hemen hemen her Amerikan "Institute" ünde olduğu Amerikan dış politikasını yönlendirmek üzere bir "Milli Güvelik Çalışmaları" bölümüne sahiptir. Bölümün başında Emekli Tuğg. **William Odom** görevlendirilmiştir. W. Odom, son derece deneyimli bir eski devlet görevlisidir. Odom, Afganistan mücahitlerini desteklemek üzere kurulmuş olan ARC'nin yönetiminde bulunmuş, Reagan politikalarını desteklemek üzere oluşturulan "Center for Democracy" adlı örgütte yer almıştır.

Hudson Institute, ulusal güvenlikle ilgili sempozyumlar düzenler. Bu sempozyumlara katılanlardan birisi var ki, onu Türkiye yakından tanıyor: RAND Corporation'dan **Paul Henze**. 1980 öncesindeki, karışık dönemlerde kanlara bulanmış çatışma kenti İstanbul'da CIA İstasyon Şefliği yapmış olan, hani Abdi İpekçi ile öldürülmesinden kısa süre önce görüşen; Ağca'nın Papa suikastından sonra yanlış bilgilendirme yayınlarını yöneten ve 1990'da Türkiye'ye gelerek, NED tarafından finanse edilen "*Türki Cumhuriyetler*"e birlikte girme toplantılarına katılan Paul Henze.[148]

---

[147] James A. Smith, Idea Broakers, s. 154-155

[148] Megmet Ali Ağca, 13 Mayıs 1981'de Roma'da düzenlenen saldırıda, Papa II. Jean Paul'ü tabanca ile vurmuştu.Ağca hemen yakalanmışsa da, bu girişim sırasında ona

Henze'nin, RAND'dan ayrılan elemanlarca kurulan "Hudson Institute"e yararı olmuştur kuşkusuz. Çünkü bu kuruluşun en önemli çalışma bölümü, Orta Avrupa ve Asya'dır. Zaten, yaygın adlandırmayla 'Avrasya çalışma grubu' olmayan Amerikan kuruluşu yok gibidir.

Amerika'da muhafazakâr çekirdek olarak adlandırılan, birkaç örgütten biri olan Hudson Institute'e bir yılda yapılan bağış 9.3 milyon dolardır. Görüldüğü üzere, Abant'ta ya da Sheraton'da "değer" verilerek çağrılan adamların kurumları, öyle yabana atılır kurumlar değildir.

Ne ki, yerli "sivil" toplum vakıflarının siyasal ahlak ya da belediyeler, yani Türkiye'nin idari yapısının parçalarını oluşturan kurumlarla ilgili ve özellikle yerel işlerin özelleştirilmesi yani liberal, yani herkese açık bir duruma getirilmesinde başvurmaktan çekinmedikleri bu "Institute"ün hesapları, GAO (General Accounting Office/Genel Hesap Bürosu) tarafından uygun bulunmuş ve kuruluşun devletten aldığı işlerin hacmi azalmaya başlamıştır. Örgütün ayrıcalıklı sözleşme imzalama olanaklarının kalkmasıyla birbiri ardı sıra gelen parasal bunalımlarla borç batağına saplanılmış.

Kahn'ın 1983'de ölümünden sonra **Lilly Endowment** çevresindeki İndianapolisli işadamlarının ve vakıfların ortak girişimiyle desteklenmeye başlanan Hudson Institute, devlete bağlı Deniz Analiz Merkezi'nin yönetimini kapsayan, 21 milyon dolarlık bir iş alınca, kendine gelmiş.

Hudson Institute'ün şimdiki merkezi Indianapolis'de; şubeleri ise Washington,DC, Kanada ve Belçika'dadır. Bu muhafazakâr örgüt, devletin eğitimden, finanstan el çekmesini savunuyor. **Ron Unz**, **Chester Finn** gibi tutucuların görüşlerine göre çalışıyor. **Lamar Alexander**'ın başkanlığını yürüttüğü **Civic Renewal**, **National Commission on Philanthropy**'yi parasal olarak desteklerken, Education Excellence Network (Mükemmel Eğitim Şebekesi)'nin eşgüdümünü yürütür.[149]

Bütün bunların yanında dikkat çekici bir nokta daha bulunuyor. NED tasarımcılarına göre Alman siyasal partilerinden Sosyaldemokrat partinin uzantısı olan Friedrick Ebert Stiftung'un Türkiye'deki bir vakfa, Türk Lirası ile katkıda bulunması, isterseniz

---

yardım ettiği ileri sürülen Oral Çelik, kaçmayı başarmıştı. *Jean-Marie Stoerkel, Mesih Papa'yı Neden Vurdu? – Bir Suikastın Romanı, s.111-114.*

[149] mediatransparency.org/stories/faithbased.htm

"bağış" istemezseniz *"ortak çalışma payı"* ve her ne derseniz deyin. Almanların Türk Lirası'na güvenleri şaşırtıcı.

Ama her şeye karşın ANSAV başkanının *"tacizlerle"* karşılaşınca *"yabancılarla ortak iş"* yapmaktan caydıklarını açıklaması, *"tacizler"* gerekçesi bir yana bırakılırsa, son derece olumlu bir *gelişmedir*[150] ve sağduyunun egemen olacağı umudunu içinde taşımaktadır. Bu nedenle Vakıf Başkanı'nın ülkeye yararlı bir açıklamada bulunduğu söylenebilir. Aynı sağduyunun, senaryonun tümü ve dış ilintileri görüldükçe, öteki "sivil" örgütlerde de er ya da geç egemen olacağını ummaktan başka çıkar yol yok.

Bu arada belirtmeliyiz ki, bu tur 'sivil' sıfatlı vakıf ya da dernekler, ilişki kurdukları yabancıların nitelikleri ve ilişkileri üstüne iyice bilgilenme yolunu seçselerdi, bu işlerin bir ucunun yabancı devletin dışişleri ya da başkaca bir resmi kurumuyla bağlantılı olabileceğini görebilirler. Umulan odur ki, kimlikler ve ilişkiler bilinseydi, vakıf ya da dernek yöneticileri ve üyeleri daha özenli davranırlardı.

Doksan yıllık proje: Ademi Merkeziyetçilik

Yabancıların parasıyla işleyen demokrasi atölyeleri kurulurken, Türkiye, Erbakan'ın elinden Amerikalı İslami cemiyetin (Islamic Society of North America-ISNA) 1998 Eylül'ünde belirttiği gibi, "Islamic democracy" yi tatmaktadır. Türkiye'de, irticaydı, devrim yasalarıydı derken, atölyelerdeki çalışmalarla yeni bir demokratik ortam örülmeye başlanmıştı. Bu atölyelerde 1998'e dek süren imalat sürecini, alt bağış alıcı vakıfları bir yana bırakıp, atölyelerin asıl sahibi IRI'nin proje sunuş bölümünden okuyalım:

"Politik parti Eğitimi ve Belediye(lerin) Gelişmesi : Mart 1998-Mart 1999 /Para kaynağı: ***NED***

1993 yılında başlatılan IRI'nin Türkiye programı, Türk demokrasisinin türlü kurumları, yerel yönetimler, politik partiler ve bağımsız sivil örgütler gibi anahtar kurumlarının güçlendirilmesine yardım edecek yolları aramıştır. (..) En başarılı programların çoğu, 1998'den önce Türk sivil örgütleriyle yakın işbirliği içinde gerçekleştirildi. IRI ile birlikte çalışmalarını sürdüren bir Türk kuruluşu, Türkiye'nin yerel yönetim yasalarında değişiklik yapılmasını amaçlayan bir milli destek programının örgütlenmesinde (IRI ile birlikte) yer almıştır."

---

[150] Gökhan Çapoğlu, M. Hukuk, a.g.y.

"Ne var bunda?" diyecek olan, küreselleşme kuramı sevdalılarına diyecek bir şey yok! Yok, ama demez misiniz ki, Amerika'nın adamları, işi gücü bırakmışlar, Türkiye'nin beceriksiz(!) halkına önderlik eden 'sivil' örgütlerle yasal değişiklikler hazırlıyorlar. Parası da, elemanları da onlardan...

Asıl önemli olan içeriktir, diyecek çok "demokrat" insan da bulunabilir. IRI, bu kişileri tatmin etmeye o denli kararlıdır. IRI'nin proje hedefinden kısa bir alıntı durumu aydınlatıyor:

"Projenin ana hedefi, yerel yöneticilere, daha büyük mali özerklik olanağı verecek araçları sağlayarak, yönetim erkini merkezden uzaklaştırmak."

O zamanlar, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Reisi Recep Tayyip Erdoğan, Gaziantep'te, dualarla başlayan "Refah Partili Belediye Reisleri Koordinasyon Toplantısı" sırasında, Gaziantep Belediye Başkanı Celal Doğan'a gitmiş ve "**yerel yönetimlerin güçlendirilmesi projesi**"nin amacını açıkça belirten bir eylem çağrısında bulunmuştu:

*"Halka iyi hizmet vermek gerekiyor. Ancak, merkezi idare nedeniyle bu oldukça zor. Sayın başkanım, siz önder olun, RP, CHP, ANAP, MHP ve DYP'li belediye başkanları olarak, hep birlikte, **yerel iktidar için**, arabalarımıza atlayarak Ankara'ya gidelim."*[151]

Amaç halka hizmet için, şu ya da bu düzenlemenin yapılması mı, yoksa, "hizmet" gösterisiyle, bilerek ya da bilmeyerek, "yerel iktidarların" kuruluş hazırlığı mı? Kuşkunun nedeni yeterince açık; görülüyor ki, her boydan ve soydan, siyasal düşünceye sahip olan siyasi partilerin reisleri, aralarındaki derin ayrılıkları bir yana itmişler ve "**yerel iktidar**" amacında buluşuyorlar. Kent hizmetlerinden sorumlu olan ve T.C yasalarına göre seçilerek göreve getirilmiş bulunan belediye başkanları, "merkezi idare"yi ayak bağı olarak görüyor ve bulundukları yerlerde "iktidar" kurmaya soyunuyorlar.

Bu satırlar yeterince şaşırtıcı olmasa bile, Recep Tayyip Erdoğan'ın "yerel iktidar" merakını pekiştiren şu tarihsel açıklama emeli dışa vuruyor olabilir:

"Bu durumda belki Osmanlı eyaletler sistemi benzeri bir şey yapılabilir. Eyaletler içinde bir sistem olabilir diyorum. (..) Türkiye'nin yarınında artık 'Kemalizm'e' veya başkaca herhangi bir resmi ideolojiye yer yoktur. Kemalizm'in yeniden kendini üret-

---

[151] "Başkan'dan Ankara'ya sefer çağrısı" *Hürriyet, 23-11-1997*

mesi söz konusu değildir.(..) Aradan 70 yıl geçti. Artık, militarist ve sivil bürokrasi 'devleti biz kurduk, korumak kollamak görevi de bizimdir' diyemez. Çünkü insanlar böyle bir devleti istemiyor. En önemlisi de bu düşüncelerini açıkça dile getiriyorlar. "[152]

Şimdi bir an durup şu soruyu sormak gerekiyor: Yerel iktidar için o ayrı partilerin belediye reislerini yan yana getiren irade nedir, ya da neredür? Şimdi uçları yan yana getirecek olan, atölyecileri biraz daha yakından tanıyabilmek için, Amerikan partisinin örgütü IRI'nin siyasal partilere yönelik çalışmalarına yakından bakmayı gerektiriyor. IRI, Amerika'dan gelip Türk siyasal partilerine biçim vermenin bir başka örneğini açıklıyor:

"IRI'nin desteklediği bir başka Türk örgütü, Türk politik partilerinin kuruluş ve yönetmelikleriyle ilgili ek yasa tasarısının meclis tarafından kabul edilmesine yönelik uzun dönemli bir proje geliştirmektedir. Bu projenin amacı, partilerin daha geniş katılıma – örneğin gençlik ve kadınlara – açmak ve partilerin işleyişini şeffaflaştırmaktır."

Adı saklı tutulan örgütler

Bu satırlardaki "Bir başka Türk örgütü" nün adının gizlenmesi "project democracy" ilkelerine de bilgi toplumu saydamlığına da uymuyor. Yarı açık operasyon alışkanlığından kalma bir tutum herhalde.

'Şeffaflık' diye başlayıp, demokrasinin bulandırılmış sularında yüzenlerin, "Bunda bir şey yok ki! İçeriğine bakmak gerek!.." diyeceklerin ve akıl-denetimini ele vermiş olanların sayısı az değil. Onlara dönüp, "Şu IRI'ciler bize kendi ülkelerinin üst yönetiminin ve seçkinler kulüplerinin toplantılarını ve yuvarlak masa buluşmalarında konuşulanları açıklasalar" dense de tutumlarında bir değişme olmayabilir. Onlar "demokrasi bir şeffaflık rejimi söylemimizdeki 'şeffaflık' bu denlisini kaldırmıyor" derlerse, o zaman yeni sorulara da hazır olmalılar. Buna olanak yok, denmemeli. Açık rejimlerde gizemli işlere yer olmadığına inanmaktayız.

Haydi biz açıklamaya çalışalım, yanlışımız varsa düzeltilmesi güvencesiyle ve özgün belgelerle yola çıkmanın aydınlatıcılığıyla. Hem de hiç ara vermeden, IRI'nin 1998 sonrasında Türk siyasal yaşamı-

---

[152] Röportaj: "Recep Tayyip Erdoğan: Demokrasi amaç değil araçtır," Metin Sever-Can Dizdar, 2. Cumhuriyet Tartışmaları, Başak Yayınları, Ankara, Ağustos 1993, s.422.

na karışma operasyonunun yeni evresiyle ilgili açıklamasına dönelim:

"IRI'nin en yeni programı, merkezden uzaklaştırmayı kabul ettirme ve milli (yerel) politik partiler yasasında reform yapılması çabalarını sürdürürken, Türk politik partileriyle doğrudan çalışmaya daha büyük bir öncelik verdi."

IRI, açıkça diyor ki, sivil örgütleri aracı yaparak epeyce yol aldık, şimdi sıra partilerle doğrudan çalışmaya geldi. Öyle ya, açık işlem başarıyla sürmektedir. Türkiye'nin sağcılarıyla solcuları, aynı davaya inanmışlardır artık. Halk, Türk siyasal yaşamına tepki duymanın da ötesinde, partilerden ve seçilmişlerden nefret etmeye başlamıştır. Şimdi sıra, tarihsel geçmişten akıp gelen siyasal örgütlenmenin önünü kesip, geçmişle bağlarını koparmaya gelmiştir. IRI'nin proje tanıtımı, parti içi muhalefet ilişkisini açıkça belirtiyor:

"IRI, partilerin bizzat içinde demokratikleşmeyi geliştirmek isteyen, reformcu eylemcileri beslemeye çalışıyor."

Bu noktada durmalı ve partilerde, Türkiye'yi her yönüyle güvenli bir geleceğe hazırlayacak plan ve programlar oluşturulacağı yerde, yıllardır parti içi demokrasi tartışmaları yapıldığına, bu çatışmaların sonunda da partilerin içinde, parti yandaşlarını da bezdirecek, politik katılımdan giderek uzaklaştıracak denli çok sayıda 'hizbin' ortaya çıkışını da anımsamalı.

IRI, şeffaflıkta yarar görüyor ve partilerin içinde, "*reformcu*" dediği kişileri desteklediğini söylüyor. Bununla da kalmıyor, ***"IRI, 18 Nisan 1999 seçimlerinden önce, partilerin yerel örgütlerinden yüzlerce kişiyi, seçmen örgütlenmesi ve yerel kampanya tasarımı ve uygulanması alanında eğitti****(ğini),"* belgeliyor.[153]

IRI'nin siyasal partiler projesine en önemli katkı, TESEV'den geliyor. TESEV'de Mehmet Kabasakal, Tarhan Erdem, Ali Çarkoğlu, Ömer Faruk Gençkaya eşgüdümünde başlatılıyor.

Projenin adı: "*Siyasal Partiler Kanununda Parti içi Demokrasiyi Geliştirmeye Yönelik Düzenlemeler. Türkiye'de Temsil Adaleti: İllerin TBMM'de Sandalye Paylaşımında Gelişmeler. Siyasetin Finansmanı ve Şeffaflık. Parti örgütünde çalışan Üyeler.*" Bu iş için IRI'nin NED'den bağış aldığı, TESEV ve TBB'nin de "alt bağış alıcı" olduğu görülüyor. Proje tutarının 450.000 $ olduğu ayrıca belirtilmiş.

---

153 IRI: Around The Globe; IRI in Turkey, Project Overview *iri.org*'dan kopya baskı.

Proje kapsamında, tabana yayılma yolu tutuluyor. Ayrıca 'yerel yönetimler' ile 'yerel işadamları' ve 'yerel gençlik' örgütlenmesinde de görüleceği gibi, dalga dipten yakalanacaktır. Tepeden inme kurulduğu ileri sürülen Cumhuriyet, demokrasiye bir güzel uydurulacaktır. Projenin bu çizgisinden olmak üzere, 10 Aralık 1998'de Gaziantep'te, 17 Aralık 1998'de Konya'da, 12 Ocak 1999'da Mersin'de, 28 Ocak 1999'da Bursa'da toplantılar düzenlenir. İllerin konumları göz önüne alındığında işin rastlantıya bırakılmadığı görülüyor.

Toplantı yapma özgürlüğüne yine bir diyecek yok. Ne ki, TESEV "*faaliyet*" raporunda "*Ek projenin kaynağı*(nı), *IRI* (nin) *sağladı*(ğı)" bilgisi ve IRI'nin niçin ve hangi amaçla destek sağladığının yanı sıra, bu örgütün ABD hazinesinden para aldığı bilinse ve bu bilgiye IRI'nin devlet deneyimli yöneticilerinin geçmişleri de eklenseydi, bu kaynak kabul edilir miydi?" sorusu da eklense, yanıt bulmak yine de zor.

Böyle bir açıklama yapılsaydı, belki de her biri işgali yaşamış bu *kentlerin insanları, durup dururken el parasıyla yapılan siyasete* tepki göstermeden bu durumu benimsemeyebilirlerdi,ya da IRI'ye parayı verenin NED olduğunu, NED'in başkanının Türkiye'ye ambargo koyduran bir Yunan asıllı olduğunu da bilebilselerdi, durum belki değişebilirdi.

ABD başkanından "büyük görev" ve "büyük teşvik"

"ABD Başkanı Bill Clinton, AGİT zirvesinin ilk gününde programının yoğunluğuna rağmen Türkiye'den altı sivil toplum örgütünün liderleriyle bir araya geldi ve '15 dakika' olarak öngörülen toplantıda yarım saat kaldı. (..) Başkanın dinlediği konular Kürt meselesinden çevre sağlığına kadar uzanırken verdiği asıl mesaj 'Sivil toplumun etkinliği çok önemli. Demokrasinin ilerlemesi için size büyük görev düşüyor' oldu." [154]

18 Kasım 1999 tarihli Milliyet'teki haberinde ABD Başkanının lütuflarını vurgulayan, kendi yorumuna uygun gördüğü başlığı yazarken, Yasemin Çongar, Türkiye'de yıllarca izlenen bir diziyi anımsattığını düşünmüş müydü, bilinmez. Çongar'ın bu yazısına kalınlaştırılmış harflerle dizilmiş olan, "***Göreviniz büyük***" başlığını uygun görmüş olması, kimileri için bir "mesaj" niteliğinde olabilirdi. "*Göreviniz büyük*" başlığı ve yorumu, bir tehlikeli geleceği mi gösteriyordu, dersiniz ya da "stratejik ortaklığın" onuru muydu, gündeme taşınmak istenen? Öyleyse, onurlardan onur beğenebiliriz; biraz bakalım, kimlermiş onurlananlar.

Türkiye, Amerika ilintili "**görev**" denildiğinde, televizyonda yıllarca izlenmiş olan "görevimiz tehlike" dizisini anımsamalıydı. Ne yazık ki, yeni tür "siviller" Türkiye'de, 1947-1980 arasında aslı oynanan "görevimiz tehlike" dizisini çabucak unutmuşlardı anlaşılan. Bu nedenledir ki, Çongar'ın yorumladığı, Başkan Clinton'la yapılan toplantıya, MAZLUMDER'den Yılmaz Ensaroğlu, İnsan Hakları Vakfı'ndan Sezgin Tanrıkulu, TEMA'dan Ümit Yaşar Gürses, AKUT'tan Nasuh Mahruki, KADER'den Zülâl Kılıç ve ARI derneğinden Kemal Köprülü, William Jefferson Clinton ile 15 dakika yerine, 30 dakika görüşebilmişler. Ayaküstü toplantıya, son on dakikada, Dışişleri Bakanı Madeleine Korbel Albright da katılmıştı.

Şimdi, 30 dakikadan son 10 dakikayı çıkarırsak geriye kalır 20 dakika. Sivil örgüt başına düşer üç küsur dakika. Haydi küsuratlar, "*Goodmorning Mister President! How are you Sir? Glad to meet*

[154] Yasemin Çongar, "Göreviniz Büyük" *Milliyet, 19 Kasım 1999.*

you, my dear NGO's! Are you okay?" gibi sözlerle harcanmış olsun; geriye kalır sivil örgüt başına üçer dakika. Amerikan bar muhabbeti usulünde ayak üzeri yapılan bir görüşmede, ülkeleri hakkında bilgi sunmak için "sivil" örgüt başına üçer dakika!

Türklerin kendisiyle üçer dakika görüşmekten onur duymalarına William Jefferson Clinton bile şaşırmıştır. Çünkü Clinton, daha birkaç gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden, milletvekillerimize, "yasaları çıkaracağınızdan eminim" demişti. Daha da ilginci, Clinton, fıldır fıldır dönen boncuk mavi gözleriyle Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekillerinin kara gözlerine baka baka, *"Eski Cumhurbaşkanınız Turgut Özal'ın vizyonu, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Başbakan Ecevit'in devam eden liderliği ve Türk insanının dinamizmi sayesinde Türkiye, bölgesel büyümenin motoru haline gelmiştir,"* diyerek övgülerini sunduktan sonra, şunları da eklemişti:

> *"İyi veya kötü, o zamanların olayları, Osmanlı İmparatorluğunun dağılması ve yeni Türkiye'nin yükselmesiyle, bu yüzyılın tüm tarihini şekillendirdi. O imparatorluğun yıkıntılarından, Bulgaristan'dan Arnavutluk'a,İsrail'e, Arabistan'a ve Türkiye'nin kendisine kadar, yeni uluslar ve yeni ümitler doğdu; ancak, eski düşmanlıkların kaybolması zor oluyor. Sınırların değiştirilmesi ve gerçekleşmeyen iddiaların karışımından bir asır süren çelişkiler oluştu; bunlar, Birinci Balkan Savaşı ve Birinci Dünya Savaşıyla başladı, Ortadoğu ve eski Yugoslavya'da bugünkü çelişkilere kadar uzadı."*

Clinton, böyle demişti, demesine de Büyük Başkan'ı heyecanla dinlemekte olan vekiller, başkanın *'sınırların değiştirilmesi'* demekle nereye işaret ettiğini, *"Süren çelişkiler"* diyerek de nereden alıp nereye koyduğunu akıllarına getiremezler miydi? Korumakta titizlik gösterdikleri 'manevi' şahsiyetlerini göz önüne alabilirler ve Türkiye Cumhurbaşkanının korumalarının bile silahla giremedikleri meclise CIA elemanlarının silahla girmelerine engel olabilirler, yukardan konuşan Clinton'u, nezaket sınırlarını aşan bir coşkuyla, uzun uzun alkışlamayabilirlerdi. İş bununla kalmamış; vekillerin bazıları, canhıraş meclis kapısına koşmuş, 'oval office-sex' skandalı mağduru ABD Başkanı'nı yolculamak için kalabalık arasında, itişip kakışmamışlar mıydı? Hatta koşuşturanların içlerinde eski Bakanlar bile yok muydu? Amerikan Başkanı gibi, büyük bir şahsiyetle aynı canlı video karesine, dahası televizyon tüpüne girmekten daha önemli ne olabilirdi?

"Kareye giren kazanır" gibi bir şey! Milletin vekilleri, 1964'de Türkiye'yi tehdit edip İsmet Paşa'yı bile pes ettiren, mektupçu ABD başkanı Johnson ile fotoğraf karesine girmenin siyasal yararlarını unutmamış da olabilirler! İçlerinden, "Tecrübeyle sabittir: kareye girenin bahtı açılıyor, başbakan bile oluyor." diye geçirmemişlerdir kuşkusuz.[155]

Koh'un sofrasından daha öteye

Bu büyük sevgi gösterisinden aldığı güvenle, NGO sivillerini, otelde ayaküstü ağırlayan William Jefferson Clinton, AGİT toplantısında, Yeltsin'e " Seni biz iktidara getirdik, öyle böbürlenip durma!" diye bağırmak gibisinden önemli işleri olduğundan, ayağına dek gelmiş olan "sivilleri" oracıkta, Türkiye'yi yol edinen Harold Hongju Koh'a bırakıverdi.

ABD Uluslararası Din Hürriyeti - İnsan Hakları Bürosu'ndan sorumlu **Harold Hongju Koh,** Hotel Conrad'da, sofraya oturan "sivil' yönetici ve temsilcilerin akıllarına, daha iki ay önce Türkiye aleyhinde yazılmış 'Din Hürriyeti' raporunun ayrıntılarını, 'İnsan Hakları' raporunda "şeriat" isteyenlere sahip çıkılmış olmasının nedenlerini, Türkiye topraklarından bir bölümünü ayırmak isteyenlere sahip çıkılmış olmasının "stratejik" inceliklerini sormak gelmişti. Bunu doğal karşılamak gerekir. Çünkü "siviller" ABD'nin büyük yöneticileriyle, aynı sofrada olmaktan mutlu görünüyor ve de yabancı devlet adamına yurtlarıyla ilgili önemli sorunları iletiyorlardı. O zamanlar Milliyet'te çalışan Zeynep Oral'ın yazdığınca, Clinton'un ağzından dökülen "***işleviniz çok önemli***" sözünü içlerine sindirmiş, "*işlevi*(*n*)" *ve* "*büyük görevi*(n)" ne olduğunu iyice kavramış mıydı, dersiniz? Bu sorunun yanıtı, izleyen olaylarda görülecekti...[156]

Ayaküstü ve sofra oturumlu toplantının ardından en önde gelen "sivil" örgüt ARI Grubu Derneği Başkanı Kemal Köprülü, uygun sözlerle görüşmeleri özetliyordu:

"Clinton özellikle deprem sonrasında sivil toplumun gösterdiği etkinliği takdir etti. Bu toplantı sadece katılan 6 kişinin değil

---

[155] Zamanında, Adalet Partisi kongresi öncesi dağıtılmış olan "Johnson-Demirel " fotoğrafının kongre sonucunda Demirel'e yaradığı yazılıp çizilmişti. Demirel, bu kongre sonunda A.P Genel Başkanı seçilmiş ve kısa süre sonra da Başbakan olmuştu.

[156] Zeynep Oral, "İşlevınız çok önemli" *Milliyet, 19 Kasım 1999.*

Türkiye'deki bütün sivil toplum girişimlerinin desteklenmesi anlamındaydı ve bize büyük bir teşvikti."[157]

Dernek başkanı Kemal Köprülü, bir gerçeği mi dillendiriyordu? Depremde yalnızca kurtarma çalışmaları yapılmamış mıydı? Devlet yönetimini beceriksizlikle, yetersizlikle suçlayan ilk kampanyaların ardından, konu her olayda olduğu gibi, önce T.C'nin köhnemişliğine, sonra da rejim karalamasına, Cumhuriyet'in inkârına uzanmış, kimin başardığı bilinmeyen olağanüstü bir örgütlenmeyle, yüzden fazla örgüt, devleti kınayan bir bildiriyi, gazetelerde tam sayfa ilânlarla dünyaya bildirmişti. Neredeyse bildiriye imza atmayan örgüt yok gibiydi.[158]

Ne ki, Koh ile yemekte buluşmayı küçümseyenler de vardı. İKKDVKK (İstanbul Kafkas Kültür Dernek ve Vakıfları Koordinasyon Kurulu) adına yazan Ekrem Atbakan, önemli olanın yemek değil, resmi buluşma olduğunu şu açıklamayla belirliyordu:

"*Heyetimiz, akredite delege sayısı ve gayretleriyle toplantıların en göze çarpan NGO' su olmuştur. ABD Başkanı Clinton ile çok önceden planı ve belirlemeleri yapılan 6 Türk NGO' su (Türkiye'nin iç meseleleri ile ilgili) görüşmüş, ABD'nin insan haklarından sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Koh ile yemekli randevu ile bir araya gelmişlerdir. Ancak toplantılar sırasında, randevu alarak* ***Bakan yardımcısı Koh ile görüşebilen tek NGO, heyetimiz olmuştur.***"[159]

İstanbul AGİT öncesindeki olaylar Türkiye'nin kaderini değiştirecek niteliktedir. Bu gelişmeleri bir solukta anımsamakta yarar var:

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Koh'un Güneydoğu Anadolu gezisi ve sarsıcı açıklamaları, Kuzeybatı Marmara bölgesinde deprem felaketi, 9 Eylül'de ABD Din Hürriyeti raporunun açıklanması, Harold Hongju Koh'un yanı sıra, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın Merve Kavakçı'nın ifadesini almaya çalışan Cumhuriyet Savcısı'nı kınamaları, Koh'un Türkiye'deki yasama çalışmalarını doğrudan yönlendirmeye dönük açıklamaları... Bir soluk daha alıp o iki ayı anımsamayı sürdürelim.

Prof. Ahmet Taner Kışlalı' nın öldürülmesi, ABD'li ve İngiliz siyasetçilerden Ankara ve İstanbul'da "siyasal ahlak-demokrasi" ders-

---

[157] Yasemin Çongar, a.g.y.

[158] Kamuoyuna, Cumhuriyet, 1 Eylül 1999

[159] Ekrem Atbakan, "AGİT(OSCE) İstanbul Toplantıları'nın Değerlendirilmesi," 24.11.1999, *marje.net/dernek/agit-koor.html* (Koyultma tarafımızca yapıldı. MY)

leri alınması, Clinton'a, Lozan Antlaşması'nın değiştirilmesine yönelik Kongre raporunu hazırlayan Migdalowitz tarafından Türkiye raporu sunulması. Bu olayları "project democracy" ağını güçlendirdiği sırası gelince görülecektir. Bu olayların içinde doğal felaketin "sivil" harekete katkısıysa gelecek yıllarda araştırmalara konu olacak niteliktedir.

Deprem çalışmaları o denli sivilleşmişti ki, orduya güvenilip güvenilmediğini soruşturan yabancılara, din örgütlerinin kışkırtıcı etkinlikleri eşlik etmişti. Ordu birlikleri, maden işçileri en yoğun kurtarma çalışmalarını sürdürürlerken, medya yayınlarında yer alamamışlar, halkın kurumlarına güveni sarsılması için propaganda geliştirilmişti. Generaller, televizyon kameralarını kendi çalışmalarına çağırıyorlar, ama gelen giden olmuyordu. Hatta komutanın "tutup kollarından getirin" emri verdiği de nice sonra duyulmuştu.

İşte o depremden iki hafta önce Türkiye'ye gelen Koh, Güneydoğu Anadolu'ya gitmiş, basına kapalı ev görüşmeleri, belediye toplantıları yapmış; yöre halkının özgürlüklerine sahip çıkmıştı. Bu arada, Türkiye'deki laiklik rejimini de eleştirmiş, sıkma-baş başörtüsü eylemcilerine destek çıkmıştı. ABD'nin Türkiye'ye ilişkin Din Hürriyeti Raporu, deprem günlerinde, Koh'un gezisinden bir ay sonra, 9 Eylül 1999'da yayımlanmıştı.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nca düzenlenen raporda, Recep Tayyip Erdoğan'a, Necmettin Erbakan'a, Refah Partisi'ne, "türban" eylemcilerine, Malatya'da cuma namazı sonrası göstericilerine, imam hatip okullarına sahip çıkılmıştı. Koh'un gezisi yararlı olmuştu kuşkusuz. Depremle karışık psikolojik savaş propagandasını, Başbakanın ve Cumhurbaşkanı'nın, Merve Kavakçı'ya acilen sahip çıkmaları ve Cumhuriyet savcısı hakkında soruşturma açılması izlemişti. Profesör Ahmet Taner Kışlalı işte o arada öldürülmüştü.[160]

Hukukçu, (e) Hakim Albay M. Emin Değer'in, Nelson Rockefeller'in ABD Başkanı'na yazdığı mektubundan aktardığı gibi, "***Türkiye oltaya yakalanmış balıktır ve yeme gereksinmesi yoktur***"[161]denebilir mi? Belki eskiden öyleydi. Türkiye olta iğnesinde uzun yıllar çırpındıktan sonra, şimdilerde karaya fırlatılmış, oradan yakalandığı derin WEB'in yani örümcek ağının içinde zar zor soluklanarak yaşam kavgası verirken, üstüne çullanan her türlü

---

[160] Ahmet Taner Kışlalı' nın öldürülmesi olayı, ABD'nin Ocak 2000'de açıklanan insan hakları raporunda "*Gazeteci A. Taner Kışlalı'nın öldürülmesinden sonra dindarlara baskı arttı*" sözleriyle geçilmişti.

[161] M.Emin Değer, Oltadaki Balık Türkiye, s.16.

sürüngenin ve olta zamanlarında gövdesinin en küçük hücrelerine dek yerleşmiş bakterilerin saldırısıyla baş etmeye çalışıyordu.[162]

İşte Türkiye'nin böylesine çırpındığı günlerde, Clinton, babacan, mavi gülüşlü, sevecen tavrıyla yüreklere su serpmiş ve "arkanızdayız" demişti. Türkiye insanına göre, "Dost dediğin insanın yanında olur, arkasında değil," der... Ama dostluğun kapsamı, şekli-şemaili çoktan küreselleşmiş ve "dünya lideri"ne göre değişmiş de olsa," insan" ve "dost" kavramları yine de eski anlamını yitirmemeli.

Denilecektir ki, 1947 –1980 arasında imzalanmış olan Türkiye-ABD ortak güvenlik anlaşmaları geride kalmıştır. Artık, yabancı devlet adamları, uzaktan değil, yakından markaj yapıyordu. Arabanın direksiyonunu sürücünün arkasından öne uzanan güçlü eller tutuyordu da sürücü yine de arabayı kendisinin sürdüğünü sanıyordu. Böyle bir durumda da adamın yanında değil ancak arkasında olunabilir... Bu da bir görüş, ama dostluk "etiğine" uymayan bir sapma da sayılmaz mı?

Bu gerçeği anlayanlar, geriye değil ileriye bakmayı biliyorlardı. Bu açıdan, Kemal Köprülü belki de çok haklıydı! ABD "*sivillere büyük teşvik*" vermekteydi. Çünkü "*Göreviniz çok büyük,*" diyen William Jefferson Clinton, "project democracy" yardımının başarısını sağlama almak istiyordu!

"Institute" ve "stiftung" aklıyla

Son yirmi yıldır yarı-açık ilişkilerle, Amerikan devletinin resmi kasasından beslenen "sivil" proje, ilk kez bir ülkenin meclisinin içine doğrudan ve açıktan girebilecek denli büyük bir destek bulmuştu. Depremden bile yararlanmayı biliyorlardı. Yeni Demokrasi Hareketi ile başlayan II. Cumhuriyet girişimi zafere doğru ilerliyordu. "Siviller" biraz daha gayretli olmalıydı. Bu gereksinimi en iyi anlatan da Zeynep Oral oldu. Clinton ile yerli "Siviller"i konu eden Zeynep Oral, 19 Kasım 1999 tarihli Milliyet'te, haber-yorum başlığına, Clinton'un "***yapacak daha çok iş var***" sözünü koyuyordu. Söz doğru mu yoksa eğri mi? Sorgulamaya değer.

---

[162] Oltanın iğnesinden kurtulmak kolay olamazdı. T.C' ni kuran parti, aradan on yıl geçmesine ve küçük Amerika düşünün sonuçlarını görmesine karşın, atılan oltayı öylesine sindirmişti ki, 1958'de TBMM'de şöyle savunuyordu: "*Türkiye muhtemel komünist tehlikesine karşı Başkan Truman'ın belirttiği gibi, askeri kudreti ile Batılı devletlerin en sağlam ve en yakın desteği olması bakımından gerek milli müdafaası ve gerekse milli ekonomisinin kalkınma zarureti ile en fazla yardıma muhtaç bir memlekettir. Türkiye'de sarf olunacak bir tek dolar, en aşağı Amerika'da sarf olunacak bir Amerikan doları kadar hürriyet mücadelesinin şerefle tahakkukuna çalışan Batı bloğuna fayda sağlayacağını A.B.D' ye ikna edici şekilde anlatmak icap eder.*" (*İktisadi Kalkınma, s.74.*)

Türkiye Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'in bağımsızlık savaşı ve cumhuriyetin kuruluş tarihini belgeleriyle anlattığı konuşmasının sonunda, gençliğe seslenirken, kalelerin ele geçirilmesini, tersanelere girilmesini, olabilecek en kötü durumun ilk aşamaları olarak nitelemesini andırırcasına gelişen olaylar, neredeyse kapitülasyon dönemlerini ve işgal günlerini aratacak özellikle boy atmakta. Bu değerlendirmeyi kabul etmeyip de "Hayır değil!" diyebileceklere, bir örnekle yardımcı olalım.

NED'in çekirdek örgütlerinden NDI'nin yetkilisi Ledsky'nin "***TBMM Anayasa Komisyonu ile de çalışmalarımız oldu,***" demesi, yeterli bir yanıttır aslında. Ledsky'nin açıklamasına karşılık, Türkiye'den herhangi bir tepki duyulmadı. Tepkinin kötü olması da gerekmezdi. Birileri, işin iyi yanını, "Vallahi, görüldüğü üzere, kendi başımıza anayasa tasarısı hazırlama işlerinden anlamadığımızı saptadık. Demokrasinin ve hürriyetin beşiği ABD'ye, ezelden beri güvendiğimizden, işin ustalarını çağırıp anayasayı birlikte değiştirelim. Şunun şurasında müttefikiz ne de olsa, dedik" türünden bir açıklama da yapabilirlerdi.

Yabancı, kendisine aşırı güvendiğinden mi, yoksa arkasında durduğu insanlara şeffaflık göstermek istediğinden bilinmez, onca dolar harcadıkları projeyi açıklamakta bir yanlışlık bulsaydı, durumu öğrenemeyecektik. Ledsky'nin "birlikte çalışmak" dediği, öyle rakı-viski-çay ile karışık, ilginç istihbarat anılarıyla ya da 12 Eylül 1980 öncesinin "Our boys" işlerinin itiraflarıyla bezenmiş bir söyleşi olmasa gerek. Ledsky, açıkça söylemese de Amerikan fonlarının demokrasinin iyice yerleşmesi için desteklediği "sivil toplum" örgütleri ve vakıflar, büyük "organizasyonlarla" Türkiye cumhuriyeti anayasasının değişimine yaptıkları katkı da unutulmamalıdır elbet. Dernekler ve vakıflar, IRI ve NDI'nin açtığı yolda, NED destekçisi Alman örgütlerini de başkente ve TBMM'ye taşıdılar.[163]

---

[163] Darbe üstüne yazılanlarda, çoğunlukla "Our boys" denince darbeciler çağrıştırılmaktadır. Bize göre başkan "our boys" derken kendi ülkesinde kullanıldığı gibi, kendi operatörlerinin başarısından duyduğu mutluluğu belirtmek üzere "our boys (bizim çocuklar) başardı," demiştir. Bu gerçek elbette "our boys" ile "bizim adamların" doğrudan işbirliği yaptıklarını göstermez. Çünkü "our boys" operasyon için ortam hazırlar, yönlendirir, açık deliller bırakacak türden ve doğrudan ilişkiye girmez, ara yönlendiriciler kullanabilir.

Rabıtat-ul stiftung ve anayasa dersi

"Rabıta Örgütü'nün Türkçe karşılığı 'Dünya İslam Birliği' İngilizcesi 'Muslim World League' Arapçasının Türkçe okunuşu da şöyle: Rabutat al- Alam al-İslam" Uğur Mumcu, 19.3.1987[164]

DGM savcısı, Alman vakıfları hakkında soruşturma başlattıktan kısa süre sonra, İstanbul'daki üniversitelerden birinde Alman vakıflarını desteklemek üzere yapılan salon toplantısında mahkeme gününde, "sivil" hareketi desteklemek üzere Ankara DGM'nin önünde yığınsal gösteri yapılması önerilir. Bu arada DGM savcısı bir 'video' kaydı ile 'seks' görüntüleri içinde gösterilir. Savcı görevden DGM'deki görevinden alınır. Ne ki, işin böyle olacağı önceden belli olmuştur. Zamanın T.C Adalet Bakanı Aysel Çelikel, yabancı devletin Türkiye'de şubeler açmasının yasallığını tartışmayı bir yana bırakmış ve T.C savcısını sıkıştırmayı seçmiştir. Bakan, aynen şöyle der:

> *"Ben dosyayı görmedim. Türkiye'nin uluslararası ilişkilerini de ilgilendiren böyle hassas bir davanın sağlam delillerle, sağlam hukuki zeminde açılması gerekirdi. Umarım bu sağlanmıştır. Bende bakan olmadan önce Alman vakıflarına ilişkin böyle bir bilgi yoktu. Umarım savcı iddiasını sağlam delillere dayandırmıştır."*[165]

Adalet Bakanı görmediği dosya üstünde yorum yapmaktan kaçınmayınca, Alman Büyükelçisi de işin ardını bırakmamıştır. Türkiye'de "WEB" ilmiklerinde etkinlik gösteren örgütlerini korumaya kararlıdır. Büyükelçi Adalet Bakanının açıklamasından gerekli gücü almıştır. Açık savunmaya geçer ve aylar önce bir tv programında gerekeni yapamamanın hıncı alırcasına içerden sıkıştırır: *"Alman vakıfları, dünyada 100'e yakın ülkede faaliyet göstermektedir. Ancak sadece Türkiye'de böyle bir suçlamayla karşılaştılar."*[166] Artık sıra T.C Başbakanı'na kalmıştır. O, bu konularda deneyimlidir.

---

[164] U. Mumcu, Rabıta, s.329

[165] "Çelikel tedirgin oldu" Radikal, 26/10/2002.

[166] " 'Casusluk davası' Almanya'yı şaşırttı" Radikal, 26/10/2002.

Türkiye'nin ABD ile arasının açılmaması için gerekeni yaparak, aynı savcıya karşı Merve Kavakçı'yı korumuş ve adalet bakanınca savcı hakkında birkaç kez soruşturma açılmasına göz yumduğu ve Fethullah Gülen davalarında da "yargıya müdahale" edilmez ilkesini bir yana bırakıp açıklamalar yapmaktan kaçınmamıştır. Başbakanın bu işleri "demokrasi" ve "açık toplum" ilkelerine inancı doğrultusunda yaptığı büyük bir olasılıktır. Alman vakıflarını korumak için de aynını yapar ve T.C. Başbakanı olarak Alman Büyükelçisi Rudolf Schmidt'in açıklamalarından bir gün sonra, basın açıklamasında elçinin sözlerini yineler:

"Sürmekte olan dava hakkında konuşmak olmaz.(..) Almanya'nın sabırlı olmasını, Türk adaletine güvenmesini dilerim. (..) Söz konusu Alman vakıfları, ülkemizde olduğu gibi dünyada 100 kadar ülkede de çalışmalarını sürdürmektedir. Bildiğimiz kadarıyla benzer şikâyetlere hiçbir ülkede rastlanmamıştır."[167]

T.C Başbakanının "bildiği kadarıyla" kendi ülkesinin mahkemelerine müdahalede bulunan yabancı ülke temsilcisinin sözlerini yineleme hakkı kendisine ait olmakla birlikte, yönettiği devletin organlarına gerekli emirleri verip araştırma yaptırması daha iyi olabilirdi . Ne ki, o bu görevi yerine getirmeyi bir yana bırakmış ve "yabancı en demokrattır" anlayışını kanıtlamak istercesine gerekeni yapmayı seçmiştir.

Bu öykünün arkası pek iyi olmamıştır. Alman vakıflarının Bergama Ovacık'ta altın madeni işletilmesine karşı oluşturulan hareketin ardında Alman vakıflarının varlığını anlatan kitabın yazarı Necip Hablemitoğlu bir akşam, evinin önünde son derece deneyimli olduğu anlaşılan bir tetikçi tarafından başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, devlet yetkilileri üzüntülerini bildirdiler.

Necip Hablemitoğlu'nun "Atatatürkçü ve laiklik savunucusu" olduğunu ileri süren bu görevliler, onun Alman vakıfları ve benzeri yabancı kuruluşların Türkiye'de kitleleri içerden yönlendirmek üzere örgütlenmeler yarattıklarını sergilediğinden söz etmemişlerdir. Elbette onların haklı nedenleri ve gerekçeleri vardır. Ne ki, birkaç yıl öncesinde yaşanan bir toplantı ve sonrası bu tür açıklamaların yapılmasına engel olmuş olabilir. Yargıyı geleceğe bırakarak, geçmişin

---

[167] "Almanlara sabır diledi" Hürriyet, 27 Rekim 2002; "Ecevit'ten Alman vakıflarına övgü" Radikal 26/10/2002.

bilimsel konferanslarında T.C'nin önüne sürülen büyük ufku görelim.

ANAP ile ilişkili kişilerin yönetimindeki Türk Demokrasi Vakfı mı başı çekti, yoksa ABD'de yetişmiş ARI'ların genç ve yetenekli liderleri mi, bilinmez! Bu yetenekli Özalistler, Alman Hristiyan Demokrat Parti bağlantılı örgüt, Konrad Adenauer Stiftung'u alıp, Ankara'ya getirdiler.[168] Stiftung ve NED'in Forum Konseyi'nden Türk üyeleri, Anayasa konusu hakkında bir güzel konferans düzenlediler. Açış konuşmasını Cumhurbaşkanı yaptı. Stiftung'un Türkiye temsilcisi Dr. Schönbohm, vakıflarının meşruiyet kazanışını işte bu değerli konuklara bağlıyordu:

> *"... Yeni seçilen Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Yıldırım Akbulut'un kongrenin açılışı ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi bir takdim konuşması yapmaları konunun önemini vurgulamış ve etkinliği düzenleyenleri ve katılanları onore etmiştir"*[169/170]

Türkiye Cumhuriyeti nereden nereye gelmişti? İlk kurulduğu yıllarda, zamanın Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, büyük bir gururla Ankara Hukuk Fakültesi'ni açmış ve ilk dersleri sıralarda, Cumhuriyeti emanet ettiği gençlerle birlikte izlemişti. Yüzünde meraklı bir öğrenci ciddiyeti, bakışlarında geleceğe duyduğu güvenin ışıltısı. Cumhuriyet devletinin okullarından büyük hukukçular yetişecekti. Çağdaşlaşmanın öncü kadroların arasına katılarak, yurtlarında kalı-

---

[168] Alman siyasal partileri, dış ülkelere yönelik çalışmalarını yönlendirebilmek üzere kendilerine bağlı vakıflar örgütlediler. Konrad Adenauer Stiftung (KAS), 1984'de Türkiye'ye geldi; Çankaya (Ankara)'da bir şube açtı. Şubenin Yöneticileri: Max George Meier ve Lars Peter Schmidt idi.

[169] Türkiye'de Anayasa Reformu Prensipler ve Sonuçlar, Konrad Adenauer Vakfı Yayını, s. 5.

[170]Toplantının öteki katılımcıları: Ertuğrul Yalçınbayır (TBMM Anayasa Komisyonu Başkanı, o zamanlar ANAP milletvekili, AKP Abdullah Gül hükümeti Devlet Başbakan Yardımcısı), Bülent Akarcalı (TDV Başkanı, ANAP İstanbul Milletvekili), Nejat Arseven (TBMM Anayasa Reform Komisyonu 2. Başkanı, Anayasa Uyum Komisyonu Başkanı, ANAP Milletvekili, daha sonra İnsan Haklarından sorumlu Devlet Bakanı ve Vakıflar Yasası değişikliğinin mimarlarından), Prof. Dr. Ahmet Mumcu (Başkent Üniversitesi, Hukuk Fak. Öğr. Üyesi, TBMM Bilim-Kültür Danışmanı), Prof. Dr. Kay Hailbronner (Konstans Üniversitesi,...), Prof. Dr. Füsun Arsava (Ankara Ü. SBF Dekan Yardımcısı), Prof. Dr. Ergun Özbudun (Bilkent Ünv. Öğr.üyesi, TBMM Başkanlık Hukuk Danışmanı, ANAP Merkez Yönetim Kurulu üyesi-5 Ağustos-2001, NED Enternasyonal Forum Konseyi üyesi, NED Journal of Democracy Yayın Kurulu üyesi, ANAP M.Y.K. üyesi-2003), Sami Selçuk (Yargıtay Başkanı), Prof. Dr. Zafer Gören (YÖK üyesi), Prof. Dr. Karoly Bard (Budapeşte Ü.) *Türkiye'de Anayasa Reformu Prensipler ve Sonuçlar, KAV.*

cı bir adalet düzeni kuracak olan bu genç hukukçular, önce ülkelerine, sonra da dünyaya hizmet edeceklerdi.

"Digital" rejim, kime ihraç edilecek?

TDV ve ARI Hareketi (Derneği) ile Konrad Adenauer Stiftung'un ortaklaşa kotardıkları anayasa konferansında konuşan ARI Hareketi (Derneği) Genel Koordinatörü (Başkanı) Kemal Köprülü, ülke kaderini etkileyecek böyle bir toplantıda; genel hukuk ya da anayasa ilkelerinden ya da tarihsel ve toplumsal gelişme sürecinden değil de Clinton'un ilan ettiği "digital devrim"in Microsoft penceresinden bakıyordu.

Petro-gaz enerji kaynakları egemenliğinden bağımsız görmemeyi, ya da görüp de söylememeyi ilke edinenlerin yaptığı gibi, küreselleşme denilen şey Köprülü için, Türkiye anayasasının da temeli olmalıydı: "*Bilgi toplumuna geçişte dijital devrim sürecinde, düşünce ve ifade özgürlüğü sınırsız olmalı, bireyin egemen olacağı yeni çağda hakları genişletilmelidir.*"

Böyle diyordu Köprülü; dünyaya bireyler egemen olacaktı. Oysa TBMM duvarlarında "Egemenlik kayıtsız koşulsuz bireyindir" diye yazmıyordu. ARI lideri, bir-iki yüzyıldır Londra'dan pişirilip dünyaya sürülen, "*birey egemenliği*"ni yeni bir şeymiş gibi, sunuyordu. Egemen olacak olanlar, herhangi bir insan birey mi, Amerikan bireyler mi, yoksa Rockefeller gibi, petro-bireyler mi, ya da İmparatorlukların bankeri Rothschildler'in adamları gibi, para piyasaları cambazı bireyler mi? İşte orası belli değil.

Köprülü, "*siyasi aktörlerin hukuka, ahlaka ve etik değerlere saygısı ve bağlılığı esastır,*" derken, kendisini siyasi aktörlerden saymıyor olmalıydı. Aslında şu "ahlak" ve "etik" sanırsınız ki, hareketçiler ve 'stiftungen' tarafından icat edilmiştir. Sanmaya gerek yok, dünyanın düzeni yüzyıllardır Batı'nın efendileri tarafından tutturulmuyor muydu? 'Ahlak" gibi şeyler, pek doğaldır ki, bağış alıcı etikçileri ilgilendirmemektedir. Onları ilgilendiren, olsa olsa ülkelerine bağış alıcılık önermektir! ARI Derneği Başkanı lideri Köprülü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti yetkililerinin gözlerine bakarak açıklıyordu: "*Türkiye 21. yüzyılda liderliği, bölge ülkelerine değerler ihracını gerçekleştirerek yakalayacaktır.*"[171]

Bunca "ahlak" ve bunca "etik" dersine muhtaç gördükleri Türkiye, durup dururken değer ihracatçısı olacaktı. Değerler de aynen şöyle:

---

[171] Türkiye'de Anayasa Reformu Prensipler ve Sonuçlar, KAV, s.29

"Bu değerler özetle; hukuk devleti, piyasa ekonomisi, demokrasi, dünya kurumları ve normlarıyla bütünleşmeyi kapsamaktadır. Bölgede tüm ülkeler arasında bu değerlerin yerleşmesini sağlayabilecek tek ülke Türkiye'dir."

Şimdi bir çeviri yapsak ve "Batı dünyasının ekonomik düzeniyle bütünleşmiş ve yine Batı dünyasının kurumsal hizmetine girmiş bir Türkiye, Ortadoğu'daki Batı egemenliğinin kurulmasına, bölgenin piyasa olmasına yardımcı olacak ve dahi bekçilik yapacak tek ülkedir!" desek yeridir. Amerikan "*Public Relations*" üslubuyla yaratılan göz boyama tekniğinden temizlendiğinde önerilen işte budur. Fakat projenin bir amacı vardır ve Türkiye anayasası öyle bir değişmelidir ki, Türkiye durup dururken o bağımsızlık ilkesini ihraca kalkmasın! ARI Derneği Başkanı bu isteği şöyle açıklıyordu:

"..Türkiye sadece rejimiyle değil, anayasasında yer vereceği bu değerler itibariyle de bölge ülkelerine örnek olmalıdır."

Öneri açık: Anayasaya "Türkiye'nin iktisadı temel ilkesi, piyasa ekonomisidir ve dünya ile bütünleşmek esastır" gibi bir madde konulması öneriliyor. Bu durumda işin içinden çıkmak olanaksız. Türkiye, varoluş ilkelerini ihraç etse, tam bağımsızlık ilkesini ihraç etmiş olacak. O zaman hareketin eşgüdümcüsünün buyurduğu bütünleşme, ABD – İsrail -Türkiye bütünleşmesi başta olmak üzere- parçalanmaya dönecek.

Öyleyse eşgüdümcünün "*günümüz dünyasında demokrasi dahi, dijital ortama taşınmaktadır*" demeli ve toplumsal katılımcılığı Amerikan "software" dünyasına indirgedikleri gibi yapmalı. Sonra da "Anayasalar yeni bir taşeron rejimi mi yaratmalı ?" diye sormalı. Bu sorunun yanıtını, ARI'ların "faaliyetleri"ne bırakıp, devletin yöneticilerinin şöyle ya da böyle katkı koyduğu toplantının önemli ortaklarından Alman "Stiftung" etkinliklerinin bir ikisine görelim.

Alman'dan "Atatürk'e dur" dersi

Almanların Hristiyan Demokrat Partisi'nin uzantısı olan 'stiftung'u temsil eden Türkiye şubesi sorumlusu Dr. Wulf Schönbohm[172] "project democracy" operasyonun ana hedefi olan, her türden partinin kurulmasına açık bir anayasal düzenlemeyi ön-

---

[172] Dr. Wulf Schönbohm, CDU'da ve Konrad Adenauer Stiftung'da yönetici olarak çalıştı. 1997'den bu yana Türkiye'de K.A.V. Temsilcisi olarak görev yapmaktadır. Alman "Stiftung"ların etkinlikleri ve "sivil" ilişkileri için bk. *Necip Hablemitoğlu, Alman Vakıfları ve Bergama, s.11-50.* ; *Wulf Schönbohm, "Alman-Türk Dostluğunu Güçlendirme" Cumhuriyet, 23.7.1999.*

görüyor ve "*Örneğin Alman Anayasası, Weimar Cumhuriyeti ve Nazi döneminde edinilen siyasi tecrübeler ile şekillenmiştir. Türkiye'nin 1982 Anayasası, Eylül 1980 olayları ile şekillenmiştir,*" diyordu.[173]

Bu benzetme hiç de fena kaçmamış doğrusu. 1982 anayasasını oluşturan koşulları, o koşulları oluşturan ön olayları ve darbeyi anımsıyor muydu bu Schönbohm? Ayrıca darbeyi kimlerin desteklediğini de anımsıyor muydu? Bu soruları ona soran olmayacaktı elbette! Alman muhafazakârlarının temsilcisi Schönbohm, Türkiye'ye demokrasiyi de, anayasayı da öğretmeye kararlıydı. "Örneğin" diyor ve ekliyor :

"*Bugün Alman Anayasası yeniden yazılacak olsa, partilerin yasaklanması imkânı muhtemelen yasa içerisinde öngörülmezdi, zira demokrasimiz 1949 yılına kıyasla bu yönteme ihtiyaç duymayacak şekilde sağlamlaşmıştır.*"

Bu sözlerden ne anlıyoruz? İlginç bir kurnazlıkla, kendi anayasalarının parti kapatma kararı alınabileceğini mi anlatmak istiyor Schönbohm?
Yabancılarla Türkiye anayasasını tartışmaya bunca hevesli olan yerli katılımcıların aklı fikri başka yerde olduğundan olsa gerek, Almanya'da "etnik" grupların özerklik, bağımsızlık isteklerini programlarına alan ya da dinsel hukuka dayalı yeni bir devlet oluşturma peşinde koşan siyasi partilerin kurulup, kurulamayacağını sormamışlardı. Böyle yapsalardı, yabancı eline merakla kurulan dünya yıkılır mıydı? Yoksa Alman konuklarına ve dostlarına ayıp mı olurdu?

Schönbohm, onların kendisini sıkıntıya sokmayacak denli konuksever olduğunu bilerek şöyle diyor:"*Zira, bir partinin yasaklanmasının, bir ülkenin demokratik hayatına ağır bir müdahaleyi teşkil ettiğini ve bu nedenle parti yasağının diğer batılı demokrasilerde bulunmadığını unutmamamız gerekir.*"

Stiftung temsilcisi Schönbohm açıkça, Türkiye'de şu parti kurulabilir ve bu partinin kapatılması iyi değildir, diyebilirdi. Ama demiyor. Bu tür açıklamaları, Türkiye'ye anayasa ilkeleri önerdikleri böylesine önemli bir günde ve böylesine önemli konukların önünde açıklamak uygun düşmezdi!

Türkiye Cumhuriyeti'nde yıllarca etnik ayrıştırma ve dinsel azınlık yaratma işini, Alevi kimliği altında T.C yurttaşlarını devletle çe-

---

[173]KAV, a.g.k, s.5

lişkisi bulunan topluluk konumuna indirgemenin her çeşit manevrasının, Almanya'da hazırlanmış olduğunu unutmak ne mümkün? Unutmak ne mümkün ki, Almanya'da yasaklı bir hareketin, oluşumun değil pankartını ya da bayrağını, o oluşumun simgesi renkleri üstünde başında bulundurmak bile yasaktır. Almanya'da şu ya da bu eyaletin ayrılması için savaşan bir örgütü beğenen sözler etmek bir yana, ayrılmayı çağrıştıracak herhangi bir şey söylemek bile ceza konusudur. Türkiye sivilleri bunları sorgulayacak durumda değildir, ama yabancıya salonları açıp, ulusa ders verdirtmek bir başka "sivil" iş olmaktadır.

"Kemalist milliyetçilik"in Almanca yorumu

Oysa aynı Wulf Schönbohm, Stiftung'un Almanya'da düzenlenen Ağustos 1998 sergisinde, Türkiye'ye yol gösteriyor ve tıpkı ABD Resmi Din Hürriyeti raporlarında vurgulandığı gibi, Türkiye demokrasisinin önündeki engeli açıklıkla saptıyordu. Ona göre, Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan günümüze İslâmın inanç esaslarını ve dinsel duyguların ifadesini ezmekteydi. Dr. Wulf 'un bu düşüncelerini TBMM'deki toplantıda, bu açıklıkta duymak elbette olanaklı değildi.

Türkiye'nin anayasasının değiştirilmesiyle ilgili konferansa katılan T.C yöneticileri, Dr. Christian Rumpf'un konferans üstüne yaptığı değerlendirmeleri beğenirler mi, bilinmez. Dr. Rumpf, 'ulusal egemenliği' bireyin egemenliğine dönüştüren anayasa toplantısını yüksek düzeyde katılımın önemini şu sözlerle belirtiyor:

"Adalet Bakanı'nın yanı sıra, Cumhurbaşkanı'nın da vakit ayırıp ilk yarım gün katılmaları, kongrenin organizasyonunun siyasal iktidar tarafından ne derece önemsendiğinin göstergesidir,"[174]

Alman Profesör, konferanstan o denli mutludur ki, Mustafa Kemal ile bağların koparılmasını isteyebilmekte ve bu bağın Avrupa Birliği'ne girişin önündeki en önemli engel olduğunu ileri sürmektedir. Bununla kalsa iyi kendi kendine "Kemalist milliyetçiliği" deyip, bu ilkenin "çağın gerisinde" kaldığını da söyleyebilmektedir. Dikkatle okuyalım:

"Konuşmalarda ve tartışmalarda buna karşılık devlet ideolojisine değinilmemiştir.(..) ***Buna karşın Kemalist prensiplerin ideolojiden koparılması talep edilmelidir.*** *Burada kesinlikle Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün liyakatlarını*

---

[174] KAV, a.g.k, s. 129-143

temelde sorgulamak söz konusu olmamakla beraber, kendisini ve o zamanki partisinin temel düşüncelerini bugünkü Avrupa'nın entegrasyon gelişmeleriyle bağdaştırmak zorunludur.(..) özellikle ***Kemalist milliyetçiliğin çağın gereksinimlerine aykırı olan yorumu,*** *AB'ye entegrasyonun beraberinde getirdiği(,) milliyetçi strüktürlerin bir kısmının tasfiyesine çelişki arzetmektedir."*

Dr. Rumpf, toplantı katılımcılarının bir türlü açıkça söyleyemediklerini yazıvermesi, asıl amacı belirlemektedir. Ne var ki, Alman avukat da işin altını göstermemektedir. Atatürk'e saygımız ve hayranlığımız sonsuz, ama kendisinin çağı geçmiştir, demeye getiriyor. "*Kemalist milliyetçiliğin*" hangi yorumunun "*çağın gereksinimlerine aykırı*" olduğunu açıkça belirtmiyor.

Batı'nın bu tür bulanık söylemine "diplomatik nezaket" deyip geçiyorlar. Anayasa toplantısının amacı, Rumpf'un, "*AB'ye entegrasyonun*" gereği olarak "*milliyetçi strüktürlerin (kurumların) bir kısmının tasfiyesi*" olarak değerlendirmesinden daha açık anlatılamazdı. Çok düşünülerek kurulduğu belli olan tümcenin anlamı aslında kısa ve yalın: AB ile bütünleşmenin yolu "*Kemalist milliyetçiliğin*" tasfiyesinden geçer. Anayasa da işte bu nedenle değiştirilmelidir.

'Açık toplum' yolunda ve 'saydam yeni dünya düzeninde böylesine karışık, örtülü sözlere yer olamamalıydı. Belki de, saydamlığın zamanı daha gelmemişti.

Bir söz vardır "Benim oğlum bina okur; döner, döner, yine okur." İşte o hesap; "Stiftung" Almanlarının da yutturmaya çalıştıkları saydam "demokrasi" safsatasının altından sonsuz özgür demokratik ortamda, sonsuz özgür siyasal örgütlenme yatmaktadır. Rumpf'a kulak verelim:

"Bir 'laikleştirme tartışması' Türkiye'de 150 yıldan fazla bir zamandır yapılmaktadır. Atatürk'le birlikte bu "laiklik" tartışması dönüşmüştür ve burada sadece din ve devleti birbirinden ayırmaktan fazlası söz konusudur."

IRI ve TDV'nin "*partner*" dedikleri Almanlar, "Siyasal parti kurma özgürlüğü" derken, dinsel ve etnik temele dayalı partileri kolluyorlar ve dil konusunda gerçeği açıkça tersyüz ediyorlar. Bu "*fazlası*" denen şeyin ne olduğunu fazlaca düşünmek yersiz. Bu "*fazlası*" denen şey, sonraki bölümlerde göreceğimiz gibi, Almanya'nın, Türkiye'de ulusal bütünleşme sürecini '*dinsel kimlik*' proje-

siyle, *'etnik kimlik'* oluşturma operasyonunun *"üssü"* olduğu gerçeğine uymaktadır. Rumpf, bu durumu utangaçça açıklıyor:

"Daha 1982 Anayasası'nda ve sonra da Özal hükümeti sırasında İslami harekete imtiyazlar tanıma yönünde yumuşamalar görüldüğü dikkate alınırsa, Kemalist lâiklik prensibi de bir Avrupa lâikliği anlamındaki rasyonel açılıma engel oluşturmamalıdır."

İşte bu açıklama, Fazilet Partisi'nin ABD Uluslararası Din Hürriyeti yetkilileriyle görüştükten sonra, *"Biz de lâiklik isteriz, ama Amerika'daki gibi,"* türünden sözlerine, "Lâiklik isteriz, ama Avrupa'daki gibi," türünden eklentiler yapmalarını yeterince açıklıyor. Rumpf, daha sonra, "azınlık hakları" konusunda konuşmacılardan Zafer Gören'e tercümanlık yaparken de açık sözlü davranmıyor:

"Gören, Kopenhag kriterlerinin azınlık 'haklarının' değil azınlıkların 'korunmasının' garantisini istediği hususuyla önemli bir konuya değinmiştir. (..)Türk Anayasa Teorisi açısından da azınlıkların korunması, azınlık statüsüne bağlanan haklarının sağlanması sorunudur. Bu doktrine göre (,) Kürtçenin anadil olarak öğrenilip öğretilmesi gerektiği hususu ya siyasi takdire ya da eşitlik prensibinin yorumuna bağlıdır. Schönbohm tarafından birkaç kez altı çizilerek dile getirilen Kürtçe yayın yapan televizyonlar hakkında sorun buna göre sadece kanuni platformda tanımlanan düşünce özgürlüğünün çerçevesi ve sınırını ilgilendiren bir sorundur."

Toplantıyı düzenleyen dernekçilerin ve vakıfçıların, Rumpf'un bu sözleri karşısında sustukları kesin. Lozan anlaşmasındaki *"azınlıklar"* tanımının *"Müslüman azınlıklar"* tanımına evirilmesine kalkıp da itiraz etseler, Almanlar karşısında ayıp etmiş olacaklar; o da olmadı, ağızlarındakini yutup gidecekler.

Öyle olmasaydı, "Dr. Rumpf! Biz bilimsel bir hukuk konferansı düzenlediğimizi sanıyorduk. Oysa siz, Lozan anlaşmasındaki tanımıyla, Türkiye'de azınlık haklarının garantisi olmadığını öğretmeye çalışıyorsunuz. Bu bilimsel bir çalışma değil, olsa olsa 'manipülasyon' yani kurcalayıp-yönetmedir. Kusura bakmayın, bunları konuşacağınız yer Berlin ya da Brüksel olabilir, ama Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanı olamaz!" derler ve eklerlerdi; "Kürtçe'nin anadil olarak öğrenilip öğretilmesi yasak mı ki?!"

Ama bunu sormayacaklardı. Çünkü onlar, Rumpf'tan, Türkiye'de ordunun kışlasına itilmesi gerektiğini açıkça belirten NDI (National Democracy Institute) ile "işbirlik" işlerini çağın gereği

saymaktadırlar. Haksız da sayılmazlar. Çünkü Rumpf, ordu konusunda, şunları söylüyor:

"Ordunun Türk anayasa düzeni içerisindeki rolü, sıkça Türkiye'nin gizli iktidarı olarak görülen Milli Güvenlik Kurulu'yla bağlantılı olarak dile getirilmiştir. (..) Gerçekten bugüne kadar Milli Güvenlik Kurulu'nun tüm tavsiyelerinin yerine getirildiğini ve 28 Şubat 1997 tarihli köktenciliğe karşı mücadele hususundaki 'tavsiyelerinin' çok ağır gerçekleştirilmesinin de o zamanki Erbakan hükümetinin sonu olduğu görülmüştür."[175]

Yabancıların bu girişimleri, ulusal güvenliğe karışmadır, diyecekler olabilir. Bu gibi kişiler anımsamalıdır ki, ülkelerin Başkentleri'ne dışardan gelip adres edinenlerin, ulusal savunma kurumlarını açıktan eleştirme özgürlüğü, ABD'de ve Batı Avrupa'da Kopenhag kriterleri kapsamında değil, ulusal güvenlik kapsamında değerlendirilir.

"Adam kazanmak" : Bir çeviri hatası mı?

"Konferanslar ne işe yarar?" diye sormanın gereği yok. Konferanslar "democracy promotion" adı altında yeni dostluklar kurmaya yarar. Tıpkı Konrad Adenauer Stiftung'un açıkladığı gibi:

"Partnerimiz TDV sayesinde, Ankara'daki Alman Büyükelçiliği ile birlikte organize edilen 'Almanya'nın Birleşmesinin 10. Yılı' konulu etkinlikte olduğu gibi geçen yıl düzenlediğimiz etkinlikler için konuşmacı olarak önemli siyasetçiler kazanılmıştır. Bahsi geçen bu etkinlik için, Almanya birleşmesini Türk bakış açısından inceleyen Başbakan yardımcısı Mesut Yılmaz kazanılabilmiştir."[176]

Hemen belirtelim ki, T.C'nin eski başbakanının "kazanıldığını" belirtmek, kendini üstün gören bir yabancının sözcük sürçmesi olabilir. Türk politikacı da bunu böyle kabul etmiş olamaz. Kuşkusuz bu yazılanlara karşı bir tepki göstermiş ya da yabancının böyle saçma yakıştırmalarına değer vermemiştir.

NED'in, "*demokrasi promosyonu*" adını verdiği "project"i parasal olarak destekleyenler arasında bulunan bu Alman vakfının, yerli "işbirlik" kapsamında Türkiye'ye taşınmasında, düşünce açıklama özgürlüğü yönünden hiçbir sakınca yoktur. Çünkü Türkiye, her yabancının kendi emellerine uygun gri propagandayı sarıp sarmala-

---

175 a.g.r

176 *Konrad Adenauer Vakfının Türkiye'deki Faaliyetleri, 2. Uluslararası kongreler, Konrad Vakfı, Yıl 2000.* Ayrıca aynı belgeden *Hablemitoğlu, Necip, a.g.k. s.29.*

yıp, sonra cilalayıp, rahatça sunabildiği bir 'açık toplum' ülkesi olmuştur.

Wulf, Reichstag üyesi Roth gibilerinin T.C'nin Başkenti'nin göbeğinde, Kızılay'da megafon elde eylem çağrısı yapmasının ardından sınır dışı edilmemiş olmasını dikkate almıştır kuşkusuz. Wulf, Freulein Roth'un İstanbul'da bir de büro açtığına bakarak, dergilerde yazdıklarına boş verip, rahatça TBMM'ye gelmiş ve T.C Cumhurbaşkanı'ndan Anayasa dersi almıştır. Bu işleri yapmak Türklerin dışında her Avrupalının hakkı olduğuna göre, söylenecek fazla bir şey yok. Ne de olsa Türkiye, dünyanın en saydam, en geçirgen ve de en demokratik ülkesidir.

Ancak Türk ulusunun da bu Almanların dergilerde yazdıklarını bilme hakkı vardır. Onlarla "işbirlik" yapan demokrasi vakıfçılarının da bu kişiyi tanıtırken, hiç olmazsa, birkaç satırla, onların kimliklerini ve Almanya'da yaptıklarını, halka olmasa bile en azından toplantıya katılan devlet görevlilerine iletme sorumlulukları olmalıydı.

Almanlarla anayasa (reformu) değiştirilmesi konferansı düzenleyenlerden TDV başkanı Bülent Akarcalı imzasıyla K.A. Stiftung'a gönderilen 17.02.2000 tarihli bir yazı işbirliğinin derinliğini sergiliyor:

"Sayın Wulf,

Anayasa kongresinin 20.000 DM'lık bir faturası elinizde bulunmaktadır. Bu fatura Türk Demokrasi Vakfı tarafından karşılanacağına dair bir ibareyle vakfımıza iletilmiş bulunmaktadır. Arkadaşlarımız bizim bütçenin negatif olduğunu ve şu anda bütçede hiç para bulunmadığına işaret ettiler. Üstelik ***Türkiye Projesi*** *için üç aylık bir ödeme ertelenmiş bulunmaktadır."*

Yazının sonu, Rabıta-ul Stiftung içindeki para-demokrasi bağının ruhsal boyutunu ortaya koyuyor:

"Devlet Başkanı ve Parlamento Başkanı açılışımıza davet edildi ve ben kongreyi yöneten kişi olarak görevimizi yerine getirdiğimiz kanaatindeyim"[177]

Bu yazının bulunduğu yapıtta yer alan 10.05.2001 tarihli K.A. Stiftung yazısı rabıtayı kanıksatacak türdendir:

"Sayın Akarcalı, bugün öğrendiğim üzere Almanya'da bulunan merkezimizin önerimi dikkate alarak Türk Demokrasi Vakfı 2001 bütçesini 25.000 DM artırılmasını uygun bulmuştur, buna

---

[177] Ergün Poyraz, AKPapa'nın Temel İçgüdüsü, s.317.

şahsen çok sevindim. Yakında bu değişikliği içeren yeni partner sözleşmesi size gönderilecektir.Sizden ayrıca Türk Demokrasi Vakfı olarak yaz dönemine kadar ve ikinci dönem içinde anlamlı toplantılar yapılmasını sağlamanızı rica etmek isterim."

Rabıta-ul Stiftung mektubundaki ruhsal boyut, parayı verenle alan arasındaki derece ayrımını da sergileyecek niteliktedir. Söz konusu rica satırının hemen sonrasını okuyalım:

"..çünkü Nisan hesabından görüleceği üzere Türk Demokrasi Vakfı eğitim etkinliklerine sadece 6.000 DM harcanmasına rağmen(,) maaş ve işletme gideri olarak toplam 7.000 DM harcamada bulunmuştur.Bu oran (fark) ise hiçbir kabul edilebilir bir oran (fark)değildir.

Saygılarımla,

Dr. Wulf Schönbohm"[178]

TDV başkanının "Türkiye ihbarcılar cennetidir" diyerek rabıtaları sergileyenleri onurlandırdığını anımsanırsa, saydamlıkla gizlilik, ulusal onurla teslimiyet arasındaki sınırın başlayıp bittiği yerin karıştığı görülmektedir. karışmıştır. Oysa bu sınır tarihsel bilincin ışığında apaçıktır. Söz konusu olan, Stiftung elemanlarının evlerinde kahve sohbeti değil, Türkiye'nin başkentinde anayasa görüşmesidir. Türkiye'ye demokrasi taşıma savındaki yabancıların açık niyetlerini görmemek olanaksızdır.

Türkiye ve Türk ulusu yapaydır

Demokrasi - özgürlük ve bilgilenme hakkı adına, ARI, Konrad Adenauer Stiftung[179] ve T.D.V'nın "işbirlik" toplantısına katılanlar, Stiftung'un Alman devlet kurumlarıyla ilişkilerine aldırmamış olabi-

---

[178] Ergün Poyraz, a.g.k. s.316-317. Aynı kitapta Stiftung ve TDV arasındaki yıllık 350.000 DM tutarındaki ilişki para akış tablosuyla gösterilmekte ve yazışmalar da birçok gerçeği açıklamaktadır.

[179] Alman CDU 'nun uzantısı Konrad Adenauer Vakfı'nın Türkiye şubesi 1984'te açıldı. Bu vakfın yerel yönetimlerin güçlendirilmesi projelerine ilgisi yüksektir. Alman Sosyal demokratlarının partisi SPD'ye bağlı Friedrich Ebert Vakfı 1988'de İstanbul'da şube açtı. Öncelikle CHP birlikte çalıştı. FES, CHP gençlerine eğitim düzenledi. CHP üst yönetiminin uçak paralarını karşılayarak Almanya'ya konferanslara çağırdı. Alman FDP 'nin liberal vakfı Friedrich Naumann Stiftung ise 1991'de İstanbul'a yerleşti. Liberallerle, ARI-TDV gibi yerli "siviller" ile ortak çalışmalar yürütüyor. Alman Yeşiller Partisi 'nin örgütü Heinrich Böll Stiftung da 1995/96'da İstanbul çalışmaya başladı. Robert Bosch Stiftung ise, 2000 yılında yerleşti İstanbul'a. (..) Bu vakıfların tümü, Alman devletinin Politik Eğitim Fonu'ndan para almaktadır. Alman Dışişleri'nin yayınlarında, ülkelerin iç siyasetlerine göze batmadan, karışmanın uygulanabilir yöntemleri verilmekte ve "diyalog programları ile yapıcı bir rol oynayacakları" açıklanmaktadır." (Tamer Bacınoğlu, "Türkiye'de Alman Vakıflarının Marifetleri, *Cumhuriyet , 6 Temmuz 1999.*)

lirler. Ama onların, şu bilgiye değer vermeleri beklenebilirdi.. Türkiye'ye yönelik gri-propaganda, Doğu-Batı Enstitüsü'nde pişirilir. **Konrad Adenauer**'un Türkiye danışmanı **Udo Steinbach**, Doğu-Batı Enstitüsü'nde müdürlük yapmaktadır. Eski asker **Steinbach**, Alman devletine sadık bir görevlidir. Almanya'nın Paris Büyükelçiliği'nde askeri ateşe olarak da bulunmuştur. Buraya dek, bizi ilgilendiren bir şey yok. Ne ki, Almanya'dan baktığımızda göreceğimiz, duyacağımız ilginç sözler olacaktır.

Steinbach'ın 15 Eylül 1998, saat 18.00 ile 21.00 arasında, Katolik Kilisesi örgütünün Lingen-Holthausen'deki Ludwig-Windthorst-Haus'da, ***"Die Bedeutung des Islams für Europa"*** başlıklı sözlü tebliği, yabancı kuruluşlarla "işbirlik" yapanların arasında hasbelkader bulunabilecek, bazı yurttaşları ilgilendirebilirdi. Bu sorumlu yurttaşlar, belki okuyacakları bu satırlarla uyanırlar. Uyanmalılar çünkü, Steinbach adlı bu görevli, konferansta şunları söyleyivermişti:

> *"Türkiye yapaydır. Gerçekte va rolan Türkiye, bir adamın, önemli bir adamın, tarihsel öneme (sahip)bir adamın dikte ettirmesiyle yaratılmış bir yapay oluşumdur. Bunu (yapan kişinin) adı Mustafa Kemal Atatürk'tür. Bu adam, tek (başına) bir devlet yaratmıştır. Ve Türkiye'nin bugünkü sorunu, işte budur. Bu adam(Mustafa Kemal), yapay olan bir devlet yaratmıştır. Bugün, Türk cumhuriyetinin temeli olarak, Kemalizm'in iki unsuru, laiklik – dinin ve siyasetin (birbirinden) ayrılması - ve Türk ulusalcılığı, gerçekle bağdaşmamaktır.*
>
> *Türk devleti yeniden yapılanmaya zorlandı. Mustafa Kemal Atatürk, İslam'ı bir kalemde silebilirdi (silebileceğini düşündü). Yirmi yılın sonunda (Kemalizm'in) ikilisi (bu süreç) öldü. Böylece bu olay hallolmuştu. Ama bu (Kemalizm) hiçbir şeyi değiştiremedi. Çünkü Anadolu, bin yıl içinde İslamileşmişti. Bu bir şey değiştirmedi; çünkü Türkiye, Kemalistlerin büyük Osmanlı geçmişinin bir devamıydı. Ve öteki, iyi ve güzel Türk milliyetçiliği, Ermenileri kovdu, öldürdü ve katletti. Yunanlıları mübadele etti. Fakat birçok halk grubu (etni) ve kültürler (Anadolu'da) kaldı. Örneğin Kürtler, her nasılsa (hâlâ) yok edilemediler."*[180]

---

[180] "Die Bedeutung des Islams für Europa" Akademieabaden am 15. September 1998 von 18.00-21.00 Uhr im Ludwig-Windthorst-Haus in Lingen-Holthausen (Abschrift des Vortragsmitschnitts-*.kath.de / akademie /lwh /archiv/politik/stein-bach.htm* ;ayrıca aynı kaynaktan Tamer Bacınoğlu, "Türkiye'de Alman Vakıflarının Marifetleri" *Cumhuriyet , 6 Temmuz 1999.*

Stiftung elemanına göre her şey çok açıktır. Türkiye'de ulus yapaydır. Zorlamayla bir devlet kurulmuştur. Bu konuda denebilir ki, yabancıların bu tür düşüncelerinin varlığı bilinmektedir. Türk-Kürt uzlaşmasını savunanlar da dolaylı olarak T.C.'nin yapaylığını ileri sürüyorlardı. CIPE'nin Türkiye bürosunda 2. Direktör ve TDV kurucusu Ergun Özbudun'un derlediği belgede, bu sava şu derin açıklamayla katılınmakta: "***Olan şey, Mustafa Kemal'in var olmayan farazi bir varlığı,Türk Milleti'ni ayağa kaldırarak ona hayat vermesiydi. O'nun girişmiş olduğu projenin gerçek boyutlarını bize veren ve düşüncesinin ütopyacı niteliğini ortaya çıkaran, olmayan bir şey için sanki varmış gibi çalışması ve onu var etme yolundaki kabiliyetidir.***"[181]

Türkiye Cumhuriyeti devletinin "yapay bir ulus" yani gerçekte olmayan bir ulusa dayanılarak kurulduğu savıyla yola çıkanlar, Türkiye'yi olabildiğince kategorikleştirmeye çalışırlarken, ipin ucunu iyice kaçırmışlardır. Stiftung'larda, "***Alevi-Sünni-Kemalist-Kürt-Türk***" kimlik çatışmalarına uzanan tezler üretilmektedir. Almanya'da ülkemize yönelik girişimin bir parçası olarak ve "***Türkiye Kürtlerinin etnik uyanışında, Almanya üs görevi görmüştür,***" diyerek onayladıktan sonra, "***Türkiye'de 90'lı yıllarda yükselişe geçen Alevi rönesansının merkezi Almanya olmuştur,***" açıklamaları, "***Project Democracy***" ağının Batı Avrupa'dan Türkiye'ye atılmakta olan ilmiğini açıklıyor.[182]/ [183]

Bu arada belirtmeliyiz ki, 'Alevilik' inancına sahip yurttaşları, Avrupa kültürü içinde, ayrı bir topluluk olarak değerlendirmek ve bu yöntemle Türkleri bölme anlayışı çok yeni değildir. 'Alevi' inancının Hristiyan inancına yakın olduğu, Protestanlığın kiliselerinin kapılarının baskı(!) altındaki yurttaşlara her zaman açık olduğu düşüncesi Almanya'dan yayılmaktadır. [184] 'Alevi' inançlı yurttaşların arasında Anadolu Rumları bulunduğu düşüncesi Yunanistan kaynaklıdır. Karamanlıların Rum olduğu üstüne bilgi yayılması da bir başka "sivil" derinliktir.

---

[181] Ali Kazancıgil ve Ergun Özbudun'un makalelerinin Fahri Unan tarafından yapılan çevirisiden aktaran *Şerif Mardin, Türkiye'de din ve Siyaset, s.65.*

[182] Ayşe Yıldırım / Almanya, "Almanca Alevilik dersi talebi önce kiliselerden geldi!" *Aydınlık, 30 Temmuz 2000, s.13*

[183] Almanya'dan Türkiye'ye uzanan Alevi örgütlenmesi ve Alman devletinin çabaları için geniş bilgi: Mehmet Demiray, Understanding The Alevi Revival: A Transnational Perspectiv, MS Tezi, The Department of Political Science and Public Administration, Bilkent Unv. Feb. 2004.

[184] Mustafa Balbay, "Alevilerin sağlam duruşu..." Cumhuriyet, 6-5-2002

Almanların sözleriyle uyanmayanlara, Prof. Udo Steinbach'ın ve Alman siyasal partileriyle ilişkili olmaları doğal olan 'stiftung' örgütlerinin, Türkiye'de devlet ile toplum arasında uçurum oluşturmak üzere "Alevilik dini" yaratılmasıyla ortaya çıkarılacak yeni bir ayrılmadan mutlu olmaları olağandır. Çünkü, Amerika'dan tetiklenip, Avrupa Birliği enstitülerinde teorileştirilen, insan haklarını azınlık haklarına eviren şifre çözücülerin "devlet - Alevilik" ve "Kemalizm-Dindarlar" çatışması örtüsü altında, doğrudan çokuluslu devlet kışkırtması peşinde olmaları da olağandır. Bu örgütlerin devlet ve karteller tarafından desteklenmeleri ve işin A.B boyutunu derinleştirmesiyse daha da olağandır.[185]

Özelleştirme propagandasına ve ANAP'a dış destek

1999'da yapılan Stiftung ortaklı anayasa konferansını onurlandıran devlet büyükleri, bu katılımlarıyla, söz konusu ayrıştırıcı politikaları oluşturan "stiftung" etkinliklerini ulusumuz gözünde meşrulaştırmışlardır. Bunun adına "demokratik işbirlik" ya da "saydamlık" deniliyor olabilir. Benzeri etkinlikler, Amerika'da ya da Almanya'da, bırakınız konferansı, küçük bir toplantı düzeyinde gerçekleştirilse ne olur? Bir şey olamaz. Çünkü bu örgütlerin kendi ülkelerinde siyasal çalışma yapmaları yasaktır. Bunu anlamak için yasa karıştırmaya gerek yok. *Stiftung* ya da *Foundation* adlı örgütlerin etkinlik raporlarına bakmak yeterlidir. Bu tür incelemeyi ciddiye alacak bilim oltası peşinde koşanların, oralara dek uzanıp, kimin etnik azınlık, kimin çoğunluk olduğuna ve devletin egemenliğini güvence altına alan ceza yasalarına bir bakmalıdırlar. Demokrasi ve azınlık hakları pazarlayıcısı vakıflarla, 'think tank' denenlerle "işbirlik"[186] yapan Türk Demokrasi Vakfı'nın[187] 1991 yılında, CIPE adlı Amerikan işadamları örgütü aracılığıyla NED fonundan sağla-

---

[185] Bu konu ve Batı'nın İslama ve inanç özgürlüğüne sahip çıkma taktiklerinin altındaki ırkçı-dağıtıcı yaklaşımın özü için bk. "İslam için bk. Tamer Bacınoğlu, "Der Fall Türkei in der deutschen Publizistik. Ein Feinbild besonderer art" ya da İngilizce çeviri: "The making of Turkish Bogeyman, A unique Case of Mispresentation in German Journalism" Graphis Yayınları, İst. 1998 ve Tamer Bacınoğlu, Modern Alman Oryantalizmi- *Alman Yayıncılığının* Türkiye Tablosu, ASAM yayınları, Ankara, 2001

[186] "işbirlik" nitelemesi, TDV'nin etkinliklerini tanıttığı Web-sitesindeki "İşbirlikler" başlığından aynen alınmıştır. (M.Y)

[187] TDV, 1987 yılında Ankara'da kuruldu. "Yönetim Kurulu: Ergun Özbudun (CIPE-Ankara, temsilcisi, NED Journal of Democracy Yayın Kurulu üyesi), Bülent Akarcalı (Bşk.), Nurten Tahta, Mehmet Cavit Kavak, Cem Kozlu, Işın Çelebi, Üstün Ergüder (Boun, TESEV), Mehmet N. Gök, Erdal Türkan. 1995'de üye sayısı: 65. 1994 yılı bütçesi: 15.000.000 TL. Dış ülkelerde temas kuruluşları: Konrad Adenauer Foundation, Project on Education on Democracy" *Non-Govermental Organizations Guide*, s.80, st.2.

nan 80.000 dolar destekli projesini, NED raporundan aktaralım. Ve bu parasal desteğin, 1998'de nelere yaradığını yakından görelim ve bir kez daha değerlendirme olanağını bulalım. Proje özet raporu diyor ki:

"Yardımı alan: Turkish Democracy Foundation (TDV)

Konu: İş ve Ekonomi

Program Özeti: Türk Demokrasi Vakfı'nın Türkiye'de özelleştirme ile ilgili 18 aylık programının desteklenmesi."

Aynı raporda, Türk Demokrasi Vakfı'na ek olarak verilen 26.100 doların proje gerekçesi daha da açık: *"İki kitabın ve dört aylık bültenin dört sayısının yayımını desteklemek."*

Biraz hesap yapmaya değer. 80.000 artı 26.100 eder 106.100 dolar. Sanırsınız ki, ANAP üyelerinin kurduğu vakıf parasızlıktan kırılıyor. ANAP'ı destekleyen, Özalizme bağlı, hali vakti yerinde onca yurttaş dururken, sen kalk ellerin adamlarından, dahası ellerin devletinin kasasından bu denli küçük bir destek al. ANAP destekçisi işadalarımızdan ve yurttaşlarımızdan istenseydi, bu para elbette bulunabilir ve ellere muhtaç olunmazdı.

Gerekçesi anlaşılmaz, çetrefilli bir iş. Bir yanda papatyalardan günümüze uzanan "zengini seven" zihniyet, bir yanda da hepsi hepsi yüz –altı- bin -yüz ABD doları!

Günahlarını almamak gerek. Vakıf, elektronik ağ (internet) açılımında belirttiği sözcükle bu tür *"işbirlik"* masraflarını Amerikan kuruluşlarından yalnızca başlangıçta almış olabilir ve işler rayına oturunca kendi kaynaklarına dönmüş de olabilir. Vakfın bu tutumu, şunca akıllı, becerikli adamlardan kurulu, Özal gibi bir "deha" önderin elleriyle özene bezene örgütlenmiş bir siyasal partiye yakışmıyor doğrusu. Ne ki, partinin de aşağı kalır yanı yok. ABD muhafazakârlarının, yani yabancı bir devletin siyasal örgütü IRI, vakıfla kurduğu "işbirlik" işlerine Anavatan Partisi'ni de katmış. IRI'nin 2000 yılı faaliyet raporunda aynen şöyle deniliyor:

*"**IRI**, Türkiye'nin **Anavatan Partisi**'ne, ilk kez yapmakta olduğu, Nisan 1999 seçimleri için aday belirleme işlerinin esasını oluşturan çalışmalarda yardımcı oldu."*

"Olacak iş mi bu?" denilemez, çağ-atlatıcı bir dünya önderinin ardılları, seçimlerde aday belirleme işini pek çağdaş bulmamış ya da liderlerini aşmak inancını içlerinde o denli büyütmüş olmalılar ki, bir yabancı devletin siyasal örgütünden "Acaba ne etsek de, milletvekili adaylarını doğru dürüst seçsek. En iyisi bu işi Amerikalılara soralım," diye düşünmüş olabilirler.

Bu aşamada, aynanın öteki yüzünde görüneni yansıtmak gerekiyor. Yabancının emellerine hizmet eden askeri darbeler sonrasında, bir ülkenin yurttaşları, siyasal örgütleri, aydınları budandıkça varılacak nokta, -siyasal yaşamın boşluğu kaldırmayacağı kuralına uygun olarak- yabanclar tarafından doldurulur. Ve onlarla işbirliği yapaların da katkısıyla tarihsel birikim, hem siyasal hem de kültürel yönden yıkılır. Bu yıkım, yukarıda örneklerini gördüğümüz türden uluslararası dayanışmalarla daha da etkin oluyor.

Ne ki, onları tanımadan önce Rabıtat-ül Stiftung işlerinin, hükümetlerin, medyanın, başbakanın, bakanların desteğine karşın T.C adaleti karşısında düştükleri durumu özetleyelim:

Bergama Altın Dosyası kitabı nedeniyle Konrad Adenauer Stiftun'un açtığı dava 8 Ekim 2002'de, Friedrich Ebert Stiftung'un açtığı dava 1 Mayıs 2003'de, Heinrich Böll Stiftung'un açtığı dava 4 Aralık 2003'de karara bağlanmış ve Necip Hablemitoğlu lehinde sonuçlanmıştır.[188]

[188] Dava karar kopyaları için bknz. Ekler

IRI – ARI - Soros ve liseli gençlik örgütlenmesi

"Senaryonun bütününü görmeden içinde olma oğlum."[189]

12 Mayıs 2001 İstanbul Princess Hotel'deki konuşmacı, T.C'nin devlet düzeninin iflasını salondaki gençlere şu sözlerle bildiriyordu:

*"Siz gençler Ankara'yı tamamen unutun. Bu sistem iflas etti. (..)Ankara'dakilerin sizden korkmalarının bir sebebi de, eğer siz meydanlarda yürürseniz hükümet üç günde düşer. İşçi ve memur haklarını satın alıyor. Ama sizin istediğiniz geleceğiniz.. (..)"**Eğitim ve münazara enstitüsü kurmak istiyoruz. Bu iki enstitümüzün hedefi artık üniversiteler değil, liseler olacaktır.**(..) Derviş'in belirttiği ekonomik değil, siyasi bir tespitti. Subjektif hukuk devleti anlayışı olan Yılmaz, Ecevit ve Demirel anlayışının geçersiz olduğunu sizler biliyorsunuz. Artık objektif hukuk devleti anlayışının zamanı geldi. (..) Sizlere güvenerek, eski unsurların tasfiyesi için çalışmalarımıza başlıyoruz."*[190]

Böyle diyordu, ARI Hareketi (Derneği)'nin Başkanı Kemal Köprülü. Türkiye'nin meclisteki siyasal partileri neredeyse emir üzerine yasa değiştirirken, ARI Başkanı, gençleri eyleme çağırıyordu. 500 genç, Amerikan Cumhuriyetçi Parti'nin uzantısı "project democracy"nin dört ana örgütünden bir olan IRI (International Republican Institute) tarafından tasarımlanan liderlik projesi kapsamında, iki yıl süren çalışmanın sonunda, Akşam Gazetesi'nin de desteğiyle, Princess Hotel'de toplanmışlardı. Toplantıya katılanlardan ÇYDD Başkanı Türkan Saylan da bir konuşma yapmıştı.

1999 yılında, İngiliz Mori Ltd.'in Türkiye kanadı Strateji Mori Ltd. tarafından 18 ilde gerçekleştirilen gençlik araştırmasıyla başlayan çalışmalar, daha sonra, ARI Derneği yöneticilerinin çeşitli illerdeki örgütlenme çabalarıyla ve gençlik toplantılarıyla sürdürülmüş.

---

[189] Bu sözler, 1965-1971 arasında öğrencilik döneminde gençlik olaylarını yakından yaşamış bir mühendis babanın basına yansıyan mektubundan alınmıştır.

[190] ARI Genel Başkanı Kemal Köprülü, 12 Mayıs 2001, Maslak Princess Oteli, IRI –ARI - AKŞAM Gençlik Kongresi, İstanbul

ARI dernekçilerinin açıklamalarından, II. Cumhuriyetçi Yeni Demokrasi Hareketi'nin ardından yepyeni liderler önderliğinde bir siyasal hareket oluşturulduğu anlaşılıyor. Hem de, Amerika'dan İsrail'e, Berlin'den Selanik'e dış ilişkileri ve devlet üst yöneticilerinden, medyaya iç desteği denk getirilmiş bir hareket.

"Toplum yararına" çalışan "sivil" kuruluşların ya da Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce denetlenen vakıfların, gençleri siyasal eyleme çağırmaları pek görülmüş şey değil. Ancak, bir siyasal hareket yapabilir bunu. Oysa ARI Derneği başkanının, düşürülmesini istediği hükümetin liderleri ve bakanları, daha iki yıl önce bu dernekçileri kutlayan iletiler yollamışlardı. O zaman kutlamaktan kendilerini alamadıkları adamlar, şimdi hükümetlerini düşürmek için eylem çağrısında bulunuyor.

Bu çağrı, elbette özgürlükler, demokrasi ve şeffaflık kapsamındadır. Ulusal onur ve gurur sahibi işadamlarının, çiftçilerin, öğretmenlerin, mühendislerin, gençlerin, yaşlıların, bağımsızlığı savunan her kesimden insanın görüşlerine yer vermeyen yayın ortamı, şeffaflığı bir yana bırakıp, tek yanlı olarak ve ARI türünden örgütlerin dış ilişkileri üstüne bir bilgi vermeden, onların sesine de, görüntüsüne de çokça yer ayırmakla önemli bir katkıda bulunmaktadır.

Bir derneğin üç yıl içinde nerelerden nerelere geldiğini görmek için, "project democracy" Ağı'nın sıkı örülmüş bir bölümüne bakmadan önce, geçmişin unutulup giden, cumhuriyeti değiştirme girişimini anımsamalıyız.

ANAP ve YDH çevresinde arılar

Cem Boyner ile Kemal Derviş'in Yeni Demokrasi Hareketi, sönüp gitmişti ama, onun yerini alacak bir başka hareket hem Türkiye'de hem Avrupa'da ve hem de Amerika'da kurduğu ilişkilerle neredeyse Türkiye Cumhuriyeti'nin dışişleri misyonunu yüklenmiş; genç liderler kampanyasıyla devletin geleceğini de güvenceye almıştır. Bu hareket, 1994'de oluşturuldu, 1997'de ARI Grubu (Derneği)[191] ve 1999'da ARI Hareketi (Derneği) olarak ortaya çıktı. U-

---

[191] ARI Kurucuları: Ahmet Özkara (Y.K üyesi; İşadamı, Mersin), Can Fuat Gürlesel (Y.K, İst.), Haluk Hami Önen (Y.K; İşadamı, İstanbul), Hayrullah Zafer Aral (Y.K; İşadamı, İstanbul), İbrahim Taşkan (Y.K; Avukat Üsküdar), Mahmut Reha Akın (Y.K; Mühendis, Bursa), Mehmet Dursun Şafak (Y.K; İstanbul), Mustafa Alagöz (İşadamı, Konya Postası Gazetesi Sahibi ve Yön. Kur. Bşk, Konya Inter Genç Holding Y.K.Bşk, 1983 ANAP Konya Merkez İlçe Başkanı, Konya Genç İşadamları Derneği Bşk,.Konya), Veysel Celal Beysel (Kimya Mühendisi, Bursa), Mehmet Zeki Kaba (İşadamı, Eskişehir), Emre Ergun (İşletmeci, İstanbul) 2000-2001 Y.K) Murat Bekdik (Bşk.), Şerif Kaynar (Bşk. V.), Günseli Tarhan (Bşk. V.), Dr. Can Fuat Gürlesel (Genel Sekreter), Zeynep Damla Gürel

zunca bir süre ANAP içinde etkinlik göstermişlerdi ama, 1999 başlarında her nedense ANAP yönetimiyle araları açıldı.[192]

ARI'lar, bu ayrılıştan sonra ANAP yönetimiyle aralarındaki sınırı, Türkiye'nin 1990'a dek çok iyi yönetildiği ama, daha sonraki yıllarda ehliyetsiz ellere kaldığını ileri sürerek koymaya başladılar. Onların yolu belli ki, Özalizm yoluydu. Yeni çıkışlarını ABD'nin IRI'si ve Almanya'dan FNS (Friedrich Naumann Stiftung)'un finansmanı ve desteğiyle düzenledikleri İstanbul Konferansı ile taçlandırdılar.

Yayın dünyasının, pompaladığı yeni bir misyonla Cem Boyner'in liderliğinde oluşturulan Yeni Demokrasi Hareketi (YDH-yaygın adıyla II. Cumhuriyetçi hareket) ile özdeşleştirildiler. Yeni çıkışlarını 27 Temmuz 1999'da Özalvari bir "imajla" gösterdiler. Grubun (derneğin) kurucuları arasında adı geçmeyen ama, derneğin kendi anlatımıyla, "Hareket"e geçinceye dek ARI'ların tüm etkinliklerinde başı çeken Kemal Köprülü, evinde büyük bir 'davet' verdi. Bu davete katılanlar arasında, ANAP'lı bakanlar, CHP temsilcileri, iş ve yayın dünyasının seçkinleri bulundu. Akit'den gazeteci-yazar Abdurrahman Dilipak da davetteydi.

Yeni demokrasi hoşgörüsüne uygun bu toplantıyı, Kemal Köprülü, "***Özal döneminin tüm eğilimlerini birleştiren***" bir atmosfer olarak tanımlamıştı. ARI örgütleyicisi, hemen hemen hiç kimseyi dışarda bırakmamıştı. Türkiye tarihinde rastlamayacak bir olaydır yaşanan. Bir derneğin bu denli ünlüyü yan yana getirebilmesi azımsanacak bir başarı olamaz.[193]

(Sayman), Emre Ergun, Ayşen Laçinel, Mehmet Şafak, Müge Telatar. Denetleme Kurulu: Işık Boğ, Nilgün Kıdeyş, Cüneyt Kurtbay, Haluk Önen, Alp Halil Yörük

[192] Murat Sabuncu. "Dipten gelen Özal hareketi- Arı" *Milliyet, 28 Temmuz 1999*

[193] ARI'nın davetine katılan ünlülerden bazıları: Rahmi Koç, Mustafa Koç, Ali Koç, Ahmet Özal, Besim Tibuk (Liberal Demokrat Parti Genel Başkanı), Ahmet Vefik Alp (Mimar, MHP İstanbul Belediye Başkan Adayı), Ali Talip Özdemir (ANAP eski milletvekili, eski bakanlardan, İstanbul Belediye Başkan Adayı), Bedrettin Dalan (ANAP eski yöneticilerinden, İstanbul eski Belediye Başkanı), Burhan Karaçam (Yapı Kredi Bankası eski G. Mdr.), Bülent Akarcalı (ANAP Milletvekili, TDV Genel Başkanı), Can Kıraç (Koç Holding eski koordinatörü, İşadamı), Celal Bayar (Eski Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın torunu), Cem Boyner (Altınyıldız sahibi, Yeni Demokrasi Hareketi kurucu genel başkanı, İşadamı), Cem Duna (ANAP eski yöneticilerinden, THY Eski Genel Mdr.Emekli Büyükelçi), Cemal Kutay ("Atatürk Araştırmacısı, Profesör;" (Milliyet Cemal Kutay'a profesör ve Atatürkçü unvanı vererek onurlandırmış)), Enver Ören (İHLAS Holding sahibi, Işıkçılar Tarikatının kurucusu Hilmi Işık'ın damadı), Mücahit Ören (İşadamı), Hüsamettin Kavi (İSO Başkanı), İlhan Kesici (ANAP'lı eski milletvekili, Demirellerin damadı), İlhan Kılıç (Org. Hava Kuvvetleri Komutanı), Lütfullah Kayalar (ANAP'lı milletvekili, eski bakan), Osman Birsen (İMKB Başkanı), Rüştü Saraçoğlu (TCMB eski başkanı), Semahat Arsel (Koç grubu), Sezen Cumhur Önal, Şule Bucak (CHP Üyesi), Yavuz Canevi (Eski hazine Müsteşarı, Eski TCMB Başkan yardımcısı), Yaşar Okuyan (ANAP milletvekili, Çalışma Bakanı) ve Abdurrahman Dilipak (Akit Yazarı)

Yayın ortamının "promotiv" yani yüceltici etkinliğiyle ARI'lar güçlenmeye başladılar. Onları övmeyen, konuk etmeyen köşe yazıcısına az rastlanır. Halka ve demokratik kitle örgütlerine değer vermeyen devlet görevlilerini, ARI'cıların toplantılarında, kokteyllerinde görmemek olanaksızdır. ARI'cıların dış bağlantılarına bakılırsa, içerdeki 'promosyon'un hafif kaldığı görülür. Nedenini anlayabilmek için, ARI'cıların sınır ötesi ilişkilerine, etkinliklerine göz atmak gerekiyor.

ARI'cılar, 1-8 Kasım 1997'de ABD'ne uçtular ve Renaissance Foundation'a konuk oldular. Vakıf onları ABD senatörleriyle, kongre üyeleriyle, IMF, Hazine Bakanlığı, 'loby' grupları ve NGO'larla görüştürdü.

Bu ilk geziden sonra, Amerika Birleşik Devletleri, ARI'lar için komşu kapısı oldu. 23-27 Şubat 1998: ARI'cılar, Amerikan Türk Cemiyetleri Topluluğu'nun konuğu oldular. Arayı soğutmadan, 30-31 Mart 1998 arasında Kuzey Yunanistan Endüstri Federasyonu ve Amerikan-Yunan Odası tarafından düzenlenen "Balkanlar" konulu 5. Selanik Forumu'na uçtular.

Hemen ardından, ARI'lar, İsrail'i destekleyen en büyük örgüt **AIPAC** (American Israel Public Affairs Committee / Amerikan İsrail Halk İşleri Komitesi)'nin çağrısıyla yeniden ABD'ye uçtular ve örgütün konferansına katıldılar. [194] ARI'lar, artık dünyada Türkiye'yi temsile başladılar. Ürdün ve İsrail'de New Atlantic Initiative (Yeni Atlantik Girişimi)'nin düzenlediği toplantıya katıldılar. Bu arada, AIPAC ile ilgili kısa bilgi, ARI'cıların hangi güçlü örgütlerle ilişki kurduğuna iyi bir örnek olacaktır. [195]

İsrail destekçisi örgütlerle birlikte

AIPAC, 1951'de kurulmuştur. Bütçesi 30 milyon dolardır. 55.000 üyesi bulunan örgüt, ABD ile İsrail Devleti ilişkilerini düzen-

---

[194] ABD'de Yahudi (Musevi yurttaşlarımıza bu adla anmadığımız bilinmeli) örgütlerinin başında AIPAC'ın yanısıra AJC (American Jewish Committee), A.J. Congress (American Jewish Congress), JINSA ve Washinton Institute for Near East (WINEP) gelir. Öteki örgütler B'Nai B'rith Anti-Defamation League (ADL), Institute for Jewish Policy Planning and Research, Jewish National Fund, Jewish Study Center, Jewish War Veterans, National Council of Jewish Women and Hadassah, International Association of Jewish Lawyers and Jurists. AIPAC destekçisi Religious Action Center of Reform Judaism Direktörü Haham David Saperstein, 22 Haziran 1999'da ABD Başkanı Clinton tarafından Uluslararası Din Hürriyeti Komisyonu (The U.S Commission on International Religious Freedom) başkanlığına atandı. AJ C ise T.C Başbakanı R.T.Erdoğan'a Ocak 2004 ABD gezisi sırasında "Profiles in Courage (Cesaret Karakteri)" ödülü verdi.

[195] Bu örgüt NATO'nun genişleme planlarına entelektüel güç sağlamak üzere, Freedom House bünyesinde kurulmuştur.

ler. 200 üniversitede stajyer öğrenci programı uygular. Bu stajlarla, 1979 ile 1996 arasında 18.000 öğrenci "yasama süreci, dış politika, siyasi işler, *grass roots* (örgütleme) ve siyasal liderlik konularında eğitim" görmüştür. Öğrencilerin arasından seçilenler, ABD yönetim kademelerinde çalışmaya başlarlar.[196] Bu gerçeği görebilmek için özellikle, ABD Dışişleri istihbarat ve siyasi bürolarındaki kadrolara bakmak yeterlidir.

AIPAC, ABD- İsrail ticaret ilişkilerinin İsrail lehine değiştirilmesinde, ortak askeri programların gerçekleştirilmesinde önemli bir etkiye sahiptir. AIPAC, askeri yardımlarda da çok etkindir. Örneğin, 1986'da ABD Dışişleri Bakanı Shultz'un AIPAC'a bizzat yazıyla başvurarak, İsrail'e yollanacak silah türleri ve yardım paketleri konusunda görüş istemesi örgütün gücünü gösteriyor. İsrail'e yapılan yardımlar, 1985'den sonra, AIPAC sayesinde, karşılıksız hale gelmiştir. [197]

İsrail destekçisi örgütlerin en tepesinde yer alan **ADL of B'nai Brith** (ADL)'in ABD'deki örgütsel gücünün boyutu, özellikle Araplar, İsrail politikalarına muhalefet eden Yahudiler, İsrail'in çıkarlarına aykırı davranan politikacılar hakkında planlı programlı istihbarat dosyalaması ve bu istihbaratı FBI gibi iç güvenlik örgütlerine iletmesi, MOSSAD hizmeti vb. etkinliklerle derinleşmektedir. 1993 yılında polisin ADL'nin San Fransisko ve Los Angeles bürolarında yaptığı aramalarda, 950 siyasal grup ve 12.000 birey hakkında dosyalama yapıldığı saptanmıştır.[198] İlişkilerin Güney Afrika ırkçılarına dek uzandığı görülmüştür.

ADL görevlisi ve aynı zamanda FBI muhbiri olan ve Güney Afrika yönetimine de çalışan **Roy Bullock**'a, bir zamanlar **ADL** bölge yöneticiliği yapmış olan Beverly Hills avukatlarından **Bruce Hochman** aracılığıyla 25 yıl ödeme yapıldığı ortaya çıkarılmıştı.

---

[196] Tayyar Arı, Amerika'da Siyasal Yapı Lobiler ve Dış Politika, s.247-251

[197] ABD'nin İsrail'e , son 50 yılda günde 15 milyon doları bulmaktadır. Yardımın %60'ı ABD'nin silah şirketlerine gitmektedir. Yalnızca 1997-2002 arasında Lockheed Mardtimn şirketinin kasasına giren para 5 milyar dolardır; bunun 2,5 milyarı 50 tane F-16 için, 2 milyarı yedek parça, alçak irtifa ve kızılötesi gece görüş hedef sistemleri ve çoklu roket fırlatma rampaları için ödenmiştir. Boeing İsrail'e Apache helikopterleri, United Technologies Blackhawk helikopteri, Raytheon şirketi patriot füzeleri, Northrop Grumman radar satarken, Exxon/Mobil jet yakıtı satmaktadır. "Jordan Green, 'Arming the Occupation: A Chronology of U.S. Military Aid and Weapons Contracts to Israel, 1995-present,' Institute for Southern Studies (Durham, North Carolina) *April 4, 2002" den CAQ, Number 74 Fall 2002, s.13.*

[198] Rachelle Marshall, "Spy Case Update: The Anti-Defamation League Fights Back" *Washington Report on Middle East Affairs, July/August 20, 1993.*

San Fransisko polislerinden Tom Gerard'ın imha edilmesi gereken bini aşkın dosyayı Bullock'a ilettiği de soruşturma dosyasında yerini almıştı.[199]Bazı Türkiye Cumhuriyeti devlet görevlilerince kimi zaman "lobi" kuruluşu ya da "Ermeni Soykırım" yasa tasarısını engelledikleri savıyla en üst düzeyde kabul gören bu örgütün casusluk etkinliği de göz önüne alınırsa "sivil" toplumcuların ne denli hoş güçlere sahip olabileceği de ortaya çıkacaktır.[200]

AIPAC ve öteki İsrail destekçisi örgütler, ADL örgütünün etkinlikleri de dikkate alınırsa, ABD kongre üyeleri üstünde önemli bir baskı oluşturabilme gücünü ele geçirmişlerdir. Bu örgütle Arap ülkelerine hoşgörüyle bakan kongre üyelerinin seçimlerini bile etkilerler, İsrail aleyhinde davranan siyasal parti üyelerini yalıtırlar. Yahudi örgütleri, 1989-1990'da senatörlere, Temsilciler meclisi üyelerine 7,6 milyon dolar, 1985-1990 arasında Senato Dış İlişkiler Komitesi üyelerine 1,2 milyon dolar, yine aynı dönemde Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi üyelerine, 1,2 milyon dolar bağışta bulunmuşlardır. Ayrıca, Dış Operasyonlar Alt Komitesi'nin 13 üyesine 1 milyon dolar bağışlanmıştır.[201]

ARI'lar, bu örgütlerle ilişki kurarken, kendi açıklamalrında sıkça belirttikleri biçimde "*bilgiye dayalı politika*" yürütme amaçlarına uygunluk görmüş olabilirler. Daha başka ne gibi yararlar görüldüğünün şeffaflıkla açıklanacağını ummaktan başka çare yoktur diyerek, ARI uçuşlarına dönebiliriz.

3 günde 19 toplantı

Bir zamanlar, Prof. Dr. Necmettin Erbakan, "ABD gezisi verimli geçmiştir, dört günde 36 toplantı yaptık" demişti. Eski Başbakan'ın hızına şimdilik erişen yok ama yaklaşan var. ARI'ları izleyelim:

ARIcılar, ABD'yi fethettikten sonra, yerinde eğitime katıldılar. 1999 yılı başında, İsrail Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan çağrıyla, 5 Ocak 1999 ile 8 Şubat 1999 arasında **MASHAV** (İsrail Dışişleri Bakanlığı Uluslararası İşbirliği Merkezi)'nin düzenlediği "*Hükümet Dışı Örgütler (NGO)'in Yönetimi ve Demokrasi Eğitimi*" kursuna, üyeleri Mehmet Dönmez'i yolladılar. Bu kursa, Doğu Avrupa, Balkanlar, Ortadoğu ve Afrika'dan 22 kişi daha katılmıştı.

---

[199]Dan Evans, "Spy-guy Bullock wove web of intrigue" *The Examiner,04/01/2002.*
[200] R.T.Erdoğan'ın ilginç ilişkileri için bkz. Ergün Poyraz, Patlak Ampul, 129-131.
[201] Edward Roeder, "Pro-Israel Groups Know Money Talks in Congress" The Washington Times, Sept. 18, 1991,s. A-7'den aktaran Tayyar Arı, a.g.k., s. 250

ARI'lar programlarında "*bilgiye dayalı dünya siyaseti*" sözüyle süsledikleri amaçlarına uygun ve saydam davranıyorlardı. Türkiye 1999'da, bir kez daha erken seçime giderken, ARI dernekçileri yerel partilere hiç benzemeyen bir yöntemle işe girişti. Seçime doğru ilişkileri uluslararası boyutlara yükselttiler ve çağı yakaladılar.

ARI Derneği, 13 Şubat 1999'da Liberal Demokrat Parti, Toplum Ekonomi Enstitüsü, Amerika'dan IRI ve Almanya'dan Friedrich Naumann Stiftung (FNS) ile yan yana geldiler ve seçim ortamında önemli bir konuyu, "***Kampanya Stratejileri***"ni görüştüler. Bu kampanyaya, 'yardım kampanyası' diyenler de olabilir ama, aslında konu seçim kampanyası stratejisidir. Amerikan Cumhuriyetçi Partisi ile Alman ultra-liberal örgütüyle seçim kampanyası işlerinin ilmi değerlendirmesini yapmak az şey değildir kuşkusuz.

Bu toplantının ardından oluşturulan ARI Derneği, ABD'ye gitti. ACYLP (American Council of Young Political Leaders / Genç Liderler Amerika Konseyi) ile yapılan anlaşma gereği incelemelerde bulundu. Kampanya stratejilerinin görüşülmesinden sonra bir değişim yaşandı ve ARI grupluktan "Hareket"e dönüştü.[202]

"Hareket"te her zaman bereket vardır. Ama, bereket için de hareket gereklidir. ARI Hareketi Derneği yöneticileri de bu hesaba uyup, soluğu yeniden Amerika'da aldılar. Kendi nitelemeleriyle, "***3 gün içerisinde 19 toplantı***" yaptılar. Bu hızlı toplantılar, Merve Kavakçı'nın meclise yürüyüşü kargaşasında gözlerden kaçtı. Merve Kavakçı'nın, İran'da değil de, Amerika'da yetişmiş olmasının yarattığı şaşkınlık ve az biraz tepki ortamında, ARI Derneği'nin gözlerden uzakta kalması yararlı olmuştur, denebilir. 4 Mayıs 1999 ile 8 Mayıs 1999 arasında ARIcıların Amerika eylemlerine kısaca bakıp, ülkeye katkılarının hakkını vermekte yarar var.

ABD'nin Demokrat Partisi'ne ve İngiltere'nin İşçi Partisi'ne danışmanlık yapan **Progressive Policy Institute** (PPI / İleri Politika Enstitüsü) ile Amerika çalışmalarına başlayan ARI'cılar, Nazi sempatizanlarıyla kurdukları ilişkiyle tanınan, Cumhuriyetçi Parti yan kuruluşu aşırı tutucu Heritage Foundation, CATO Institute ve Washington Institute for Near East (W. Yakındoğu Enstitüsü)[203] ile buluştular.[204]

---

[202] ARI ile ABD'nin uluslarası çıkarlarına uygun genç liderler örgütlemek üzere kurulmuş olan ACYLP 1997 yılında ortak çalışma anlaşması yapmıştı.

[203] Amerikan Yahudilerinin İsrail ve ABD dayanışmasını geliştirmek, Ortadoğu operasyonlarına politik destek sağlamak, Ortadoğu ülkelerinde ABD-İsrail güvenlik stratejilerine, çıkarlarına uygun politikaları benimsetmek üzere 1985'de kuruldu. Enstitüde Türki-

ARI'cılar bu toplantılarda, "*ABD'nin önde gelen kanaat önderleri ile Türkiye'deki seçim(in) sonuçlarını analiz ettiklerini*" açıklıyorlar ama, bu Türkiye seçimlerinin analizlerinin ABD'deki örgütlerle yapılma gerekçesi bilinmiyor. ARI'cılar Türkiye'ye şekil *vermeye öylesine kararlılar işte*. Amerikalı "*kanaat önderleri*" herhalde "bundan iyisi can sağlığı, biz de şu Türkiye'de olan biteni bu arı gibi genç liderlerden öğrenebiliyoruz, ne iyi ettiler de geldiler," *demişlerdir*.

ARI'cılar, Amerikan örgütleriyle "***Güneydoğu Sorunu'nu , Türkiye-ABD ilişkilerini***" ve "***NATO'nun Kosova'ya müdahalesini***" de görüşmüşler.

ARIcılar, zamanın ABD Başkan Yardımcısı Al Gore'un siyasi danışmanı Maurice Daniel'le buluştular. Daniel, ARI'cıları, ABD seçim kampanyasının açılışına çağırıp, bir ARI'nın ABD seçim kampanyaları boyunca stajyer olarak yanlarında bulunmasını önerdi. Bu öneriyi ne yaptıklarını ARI'cıların yayınlarında göremiyoruz. ARIcılar Türkiye'deki Kürt hareketi sempatizanı Edward Kennedy ile akşam yemekte görüştüler. Kennedy ile yemekte "**ARI Hareketi ve Türkiye'deki siyasi portre**" yi konuşan ARIcıların hakkı nasıl ödenir bilinmez ama, onlardaki bu yetenek ve arkalarındaki bu destek varoldukça Türkiye politikacılarının fazlaca yerel kalacakları kesindir.

Zaten Türkiye'deki politikacıların hangisi ya da hangileri bu denli geniş konularda görüşmeler yapabilirler ki? Oysa, dünya yeni düzeninin kuruculuğuna aday olan ARI'cılar, yakın geleceğin liderleri olduklarını kanıtlayacak engin ufuklara sahiptirler. Ufuk enginliği, **IASPS** (Institute for Advance Strategic and Political Studies /

---

ye'nin yakından tanıdığı eski Dışişleri istihbarat bürosu görevlisi Alan Makowsky direktörlük yapmaktadır.WINEP, başta Turgut Özal olmak üzere birçok Türkiye büyüğünü konuk etmiştir.

[204] CATO Institute, ABD'nin en büyük rafinericilerinden Koch ailesi tarafından kuruldu. Koch ailesi, özellikle yerlilerin bölgelerindeki petrol toplama işinde ölçmelerde eksik gösteren sayaçlar kullanmakla suçlandılar. Kansas Wichita'da yerleşik Koch, 1946'da ABD'nin *ultra-sağcı örgütü John Birch Society'i kurmuştu*. ABD Cumhuriyetçi Parti'yi büyük parlarla destekleyen ve 21 milyon dolarla kurdukları CATO ile entelektüel bir ortam yaratarak devleti yönlendirmeyi başaran Koch'lar yolsuzluk ve dolandırıcılıktan soruşturuldularsa da, Cumhuriyetçiler Clinton'un yolsuzlukları ve Monica Lewensky soruş*turması karşılığında Koch soruşturmasının rafa kaldırılmasını sağladılar. Koch'lar aynı* zamanda, 30 milyon dolar harcayarak Council for a Sound Economy örgütünü kurdular ve "think tank" örgütlerine milyonlarca dolar yatırdılar. CATO ve öteki örgütlerle ABD'nin 'Margareth Teatcheri' olarak bilinen ultra-liberal Newt Gingrich'in "Conract for America" *programını oluşturdular. 1994 seçimlerinde Gingrich'in seçilmesi için çalıştılar. Greg Palast, The Best Democracy Money Can Buy, s.149-151*

İleri Stratejiler ve Siyasi İncelemeler Enstitüsü)'den Paul Michael Wihbey ile "*Baku-Ceyhan boru hattı ve Ortadoğu politikaları*" üzerine görüşme yaptıracak denli '*Hazar Havzası*' boyutludur.

Yahudi örgütleri ve Derviş[205]

ARI'cılar, ABD'de Türk Dışişlerine katkıyı olanca güçleriyle artırmaya çabalamaktadırlar. "*Musevi lobisinin önde gelen kuruluşları olan ve Ortadoğu Politikaları'nda Türkiye'ye verdikleri büyük destekle tanınan*" diye niteledikleri, **AIPAC**, **JINSA**, **B'nai B'rith** örgütleriyle toplandılar. Büyük övünçle tanıttıkları Yahudi örgütleriyle, "*Türkiye'nin İsrail ve ABD ile oluşturduğu güç birliği üzerine*" konuştular.

İşte bu son toplantıda sözü edilen, Musevilerin Ortadoğu'da Türkiye'ye verdiği "büyük desteğin" ve "***ABD, Türkiye ve İsrail arasındaki güçbirliği***"nin içeriğini merak etmemek mümkün değil. Hele bu kuruluşları yöneten Musevilerin, ABD'nin askeri kurumları ve dışişleri istihbarat görevlilerinden oluştuğu düşünülürse, bu merak daha da büyüyor. Yeri gelmişken Yahudi örgütlerinin en önemlilerinden JINSA'yı da biraz tanıyalım:

JINSA (Jewish Institute for National Security Affairs / Milli Güvenlik İşleri Yahudi Enstitüsü): 1973 Arap-İsrail (Yomkipur) savaşından sonra, Washington'da kuruldu. 17.000 destekçisi bulunan JINSA, "*Amerikanın savunma ve dışişleri birimlerini İsrail'in Akdeniz ve Ortadoğu'daki demokratik çıkarlarını korumaktaki önemini bildirmek*" gibi bir görev üstlendiğini açıklamaktadır. Bu açıklamanın dolaylı söylemini bir yana bırakırsak, JINSA, İsrail'in Akdeniz ve Ortadoğu'da ABD çıkarlarının bir ileri karakolu olduğunun unutulmaması için ABD askeri ve diplomatik kurumlarında etkinlik gösterdiğini belirtmektedir.

JINSA'nın danışma kurulunda görev yapan kişilerin kimliği bile bu işin sıradan bir düşünce yayma işini aştığını göstermektedir. Danışmanlar arasında, ABD Hava Kuvvetleri'nden 8, Deniz Kuvvetlerinden 6, Deniz Piyadelerinden 3, Kara Kuvvetlerinden 7 emekli general bulunmaktadır. Askerlerin yanı sıra ABD Dışişleri'nin eski operatörlerinden "karanlıklar prensi" sanına layık Richard Perle, Reagan'ın saldırgan politikalarının mimarlarından ve IRI ku-

---

[205] "Yahudi" sözcüğü orijinal metinlerde ve örgütlerin kendi yayınlarındaki "Jewish" karşılığında kullanılmaktadır ve bir aykırı niteleme düşünülmemiştir. Türkiye'de yurttaşlar ırklarına göre ayrımcılıkla nitelenmemekte ve inanca göre "Musevi" denildiği anımsanmalıdır.

rucularından Jeanne J. Kirkpatrick ile eski istihbaratçılar yer almaktadır. Bu danışmanlara bakıldıkta, JINSA'nın İsrail'in ABD'deki savunma ve dışişleri merkezi dense yeridir.

JINSA, Amerika federal hükümetinde bazen çoğunluğu sağlayıcı, bazen da çoğunluğa yakın İsrail yanlısı Musevi kökenli bakan, bakan yardımcısı ve müsteşarla yakın ilişkide bulunabilmektedir. Örneğin, 2001 yılında Savunma Bakan yardımcılığı görevine getirilen Paul Wolfowitz, İsrail ordusunun 2002'de Filistin'e girerek yıkım işine başlamasının ardından İsrail aleyhinde esen havayı dağıtmak üzere Capitol Hill'e yürüyen Amerikan Yahudilerine karşı yaptığı konuşmada "Başkan ve biz sizinle beraberiz," diyecek denli açık davranabilmiştir. Türkiye, Wolfowitz'i yakından tanımaktadır.

Wolfowitz, 2001 yılında İsrail destekçisi WINEP'de yapılan "***Özal'ı anma toplantısı***"nda Kemal Derviş'le yakın arkadaşlıklarını ve Derviş'in iyi bir memur olduğunu ilan etmişti. Wolfowitz, T.C. devletinin Irak'a müdahalede ABD'ye yardımcı olması için yoğun çaba göstermiş ve hatta Koçların evinde, Kemal Derviş, Mehmet Ali Bayar gibi yeni siyasi yıldızların katıldığı özel yemeklerde buluşmuştu. JINSA, onun bu hizmetlerinden mutlu olmalı ki, onu "**JINSA 2002 Jackson**" ödülü törenine onur konuğu olarak çağırmıştır.

Amerika'daki İsrail denebilecek olan JINSA, *Security Affairs*, *National Security Quarterly*; *Viewpoints*, Arap yayınlarının analizini yapan *Middle East Media Survey* gibi dergi ve gazeteleri yayınlamanın yanı sıra, *The Gottesman Lecture Series* monografilerini de çıkarmaktadır. JINSA her yıl, emekli ABD subaylarını İsrail'e götürür; İsrail'de Amerikan Deniz Akademisinden, Wespoint Harp Akademisi'nden ve Hava Kuvvetleri'nden öğrencilerin ve subayların eğitimlerini örgütler ve finanse eder.

JINSA, Amerikan Genelkurmayı görevlileriyle Yahudi liderlerinin karşılıklı değişim programını gerçekleştirir, Milli Harb Akademilerinde ve önde gelen Milli Güvenlik topluluklarında dersler ve konferanslar düzenler. Bu örgüt, çok yüksek sayıda güvenlik uzmanına, savunma bakanlığına, devlet yönetimine, ABD Kongresi'ne, medyaya ve JINSA üyelerine istihbarat, analiz yardımı sunar. JINSA, temel olarak Amerikan-İsrail güvenlik konularında işbirliğinin her iki ülke yararına olduğunu kanıtlayacak bir program uygular. 1999 İsrail-Türkiye savuma sanayi işbirliğinden sonra JINSA ile Türkiye arasındaki ilişkiler de yoğundur. T.C Genel Kurmay II. Başkanı, Nisan 2000'de, Washington'da, JINSA yönetim kurulu üyeleriyle ve

davetli gelen JINSA üyesi Emekli ABD Generalleriyle bir toplantı yapmıştır.

JINSA danışmanları arasında bir başka ünlü de dikkat çekiyor: James Woolsey. Eski CIA başkanı (1993-95) Woolsey, aynı zamanda Kuzey Irak Kürtleri'nin içinde bulunduğu ABD güdümlü Irak muhalefet örgütünün danışmanlığını yapan Shea Gardner adlı şirkette görevlidir. 11 Eylül 2001 ikiz kule saldırısından sonra Woolsey, terör olayında Irak yönetiminin parmağı bulunduğuna dair kanıtlar aramakla görevlendirilmiş ve medyatik yanlış bilgilendirme ve yönlendirme işine başlamıştır.[206][207]

Görüldüğü gibi JINSA deyince, orada biraz durmak gerekiyor. Şimdi şu soru sorulabilir: ARI'cılar Türkiye'nin Ortadoğu ilişkilerini ve güvenliğini ilgilendiren hassas konuları içeren bu görüşmelerden ne ölçüde bilgilenmiştir? Görüşmeler yarı resmi örgütlerle yapıldığına göre, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri bakanlığı, bu görüşmelerde bir temsilci bulundurmuş mudur?

Bu tür sorular yadırganmalı. Çünkü, yaklaşım çağ dışı ve art niyetlidir! Yeni demokratik düzende, politika oluşturma görevi "sivil" toplum örgütlerine verilmiştir. T.C devletinin en üst düzey yöneticilerinin bile "bütün umudu" sivil toplum örgütleridir. ABD "sivil" toplum örgütlerinin çoğunda, her ne kadar devlete bağlı CIA ve ordudan emeklilerle ABD Milli güvenlik danışmanları görevliyse de, bu durum, yeni değerlere uygun kabul edilmelidir. Bugüne bugün ABD, dünyayı demokratlaştırma ve buna direnen ulus devletleri ehlileştirme görevini üstlenmiştir. ABD "derin devlet" deneyimi elbette "sivil" örgütlere de geçecektir.

Sivil örgüt ARI Derneği öylesine saydam davranıyor ki, raporlarında ABD'ye gidişlerinin önemini "*Arı'nın 'Hareket'e geçişinden sonraki ilk Amerika seyahati olması ve 99 Genel Seçimleri'nin hemen ardından düzenlenmesi, Washington ziyaretinin en önemli iki özelliğini oluşturuyordu,*" diyerek belirtiyorlardı.

Oysa aynı ARI dernekçileri, daha önce de Amerika'ya gitmişlerdi. Neden bu denli önemli oluyordu şu Amerika'ya, bir kez daha gitmek? Bir yandan 1999 seçimleriyle Türkiye'de Din Hürriyeti se-

---

[206] Michele Steinberg, "Can the Brzezinski-Wolfowitz Cabal's War Game Be Stopped?" *EIR, Dec. 7, 2001.*

[207] ABD'nin Kuzey Irak Kürtleriyle ilişkisi kuşkusuz yeni değildir. Şah döneminde İran ile işbirliği ypanan CIA, Kuzey Irak dağlarında Kürt isyanı başlatmıltı. Irak 1975 yılında bu isyan ile uğraşırken Basra körfezine çıkış bölgesi olan Şat al Arab, İran'ın eline geçmişti. CIA Kürt isyanı için 16 milyon dolar harcamıştı. *Ami Chen Mills, ag.k. s. 15* ve *Philip Agee, "The Gulf Crisis and the Cold War", a letter to CAIB, Jan. 1991, s.3.*

naryosunun bir test niteliğine dönüştürüldüğü bir dönemde yapılmasının yanı sıra, ARI'cıların "grup" olmaktan çıkıp "hareket"e geçmeleriyle ilişkili olabilir bu önemseme. Ama, belki de bu önem, ilişki kurulan kişi ya da kurumlarla ilgilidir. ARI'cıların açıklamalarına bakalım:

"Bu bağlamda, her toplantının ana teması, Arı Hareketi'nin yeni yapısı, Hareket oluş nedenleri, hedefleri ve bağlantılı olarak seçim sonuçlarının analizi şeklinde gelişti. Türkiye'de yaymak ve yerleştirmek istedikleri, 'bilgiye dayalı dünya siyaseti yapma' anlayışını anlatan Arı Hareketi üyeleri, ***yeni siyasi anlayış*** *çerçevesinde Türkiye'de yaşanan siyasi tıkanıklığı giderme konusunda ürettikleri çözüm önerileri hakkında bilgi verdiler."*

ARI dernekçilerinin yaklaşımı, son derece doğru görünüyor. Birincisi, Türkiye'de siyasi tıkanıklık olduğunu 2000 yılından önce saptıyorlar. Bir örgütün kendisini "project democracy" yapımcılarına beğendirmesinin yeterli desteği almakta ne denli önemli olduğu da ikinci bir gerçek!

ARI'cıların yönetici çoğunluğu, her ne kadar Türkiye'den çıkmış görünüyorsa da, asıl kadrolarının Türkiye'den değil, uzak ülkeden çıkacağını bilincinde görünüyorlar. Tıpkı, Türkiye'den 'hicret' edenlerin bildikleri gibi. Kendilerine "genç" bir hareket demeleri, ya da geleceğin "liderleri" demeleri yanıltmasın. ARI'cılar da, her hareketin bilebildiği gibi, yönlendirilecek kuşağa yöneliyorlar.

"Açık Toplum Enstitüsü" ve gençlik örgütü

Türk gençliğinin örgütlenme deneyi, siyasi katılım deneyi olmadığından mı, yoksa Türk gençliği in 'globelleşme' hattına katılacak "project democracy" operasyonunda başı çekecek etkin bir güç olarak yetiştirilmesi gerektiğinden mi yapılmaktadır sorusunun yanıtını ve IRI projeleri kapsamında, gençliği örgütleme çabalarının Amerika ayağının önemini, kendilerinden öğrenelim:

"Ana hedeflerinden biri Türkiye nüfusunun en büyük oranını oluşturan gençliğin Türk siyasetine ve ülke sorunlarına sahip çıkması olan ve bu doğrultuda bünyesindeki Genç Arı kanalı ile gençlere yönelik siyaset üretme çalışmalarını sürdüren Arı Hareketi, Amerika'da, üniversite gençliğinin ortak bir iletişim ağında birleşerek, gerek ABD bünyesindeki çeşitli lobi kuruluşu, vakıf ve siyasilerin yanında görev alıp lobicilik konusunda Türkiye'ye yeni bir soluk getireceklerine, gerekse ülkelerine dönüp

Türk siyasetinde söz sahibi olarak Türkiye'nin 21. Yüzyıl siyasetine yepyeni bir boyut kazandıracaklarına inanmaktadır."

İlginç olan, Amerika'da okumaya giden Türk gençlerinin Amerika'da hangi siyasilerin yanında yer almaları gerektiğini de açıklamalarıdır. Önemli olan 'lobici' Türk gençlerin **IRI**'nin yanında mı, yoksa **NDI**'nin yanında mı çalışacakları, yoksa her ikisinde de mi yer alacaklarıdır. Zaten TÜSİAD bile bu gerçeği kavramış, 2002 yılında Türk gençlerinin ABD senatörlerinin yanında staj görmesi için burs vereceğini ilan etmiştir.

ARI'cılar işini biliyorlar ve Georgetown Üniversitesi'nde toplanıyorlar. 'Georgetown' denince, orada durmakta yarar var. RAND raportörü, eski CIA'cı Fuller'in yakın dostu Sabri Sayarı, "Turkish Studies" merkezini burada kurmuştu.[208] Ayrıca, tüm doğu ülkelerinin, bu arada elbette Türkiye'nin devlet-din ilişkisini çatışma boyutunda inceleyen, yönlendiren John Lee Esposito'nun kurmuş olduğu CMCU da bu devlet üniversitesindedir. Georgetown'da Esposito'nun düzenlediği konferanslarda, Merve (Kavakçı) Yıldırım'ı, T.C rejimi muhalifi Wilfred Murad Hoffman ile Nurcuları konuk ettiğini ve Nisan 2001'de de Fethullah Gülen için özel ve özgün bir konferansta CIA'nın deneyimli ustalarının yanı sıra Fransa'dan ve Amerika'dan ne denli Nurculuk uzmanlarını bir araya toplandığını, Merve (Kavakçı) Yıldırım'ın da bir konuşma yaptığı ve Erbakan için "O bizim başkumandanımızdır" toplantıda, Necmettin Erbakan'ın tanıtıldığını anımsatalım. Bu konuya sonraki bölümlerde özel bir önem vererek döneceğiz.

Georgetown Üniversitesi'nde gençleri toplayan ARI dernekçileri, niyetlerini şu sözlerle açıklıyorlardı:

"Bu nedenle ABD'deki Türk öğrencilerin lobi gücüne büyük önem veren Arı, her ziyaretinde buradaki öğrenciler ile toplantı yaparak görüş alışverişinde bulunmaya ve geleceğe yönelik projeler üzerinde konuşmaya özen göstermektedir."

---

[208] The Institute of Turkish Studies: Yönetim Kurulu: Baki İlkin (Washinton B.elçi, Onursal Başkan), Donald Quateert (Yk Bşk.; Binghamton U. Prof. Tarih), Kathleen R.F. Burrill (Sayman; Columbia U. Director Turkish Studies Center), Richard Barkley (Eski Ankara B.elçi-1994, Key Officer: Almanya –1972-1974, 1988-1990, Güney Afrika-1985-1988), Ahmet Ertegün (Atlantic Records Corporation-Sahip ve Bşk.), Halil İnalcık (Bilkent U. ; The Unv. of Chicago; Bk. d.n U Mumcu), Bernard Lewis (Princeton U. Prof. Yakın Doğu Tarihi), Heath W. Lowry (Princeton U. Yakındoğu Araştırmaları Bşk.), Seymour J. Rubin (USAID ve Int. Soop. Adm. Genel Danışman, American Society of Int. Law- Uluslararası Danışman ve eski Bşk.Yrd.; CFR üyesi), Paul Wolfowitz (John Hopkins U. Nitze School of Advanced Int. Studies-eski dekan; Endonezya-Büyükelçi; Savunma Bakan Yrd. (2001 GW Bush dönemi) Tümü için bk. Ek 17.

Ne demek lobi gücü? Türkiye'de ana-babalar, bin bir güçlüğe göğüs gererek çocuklarını yabancı ülkeye eğitime değil de, *Amerikan tipi göz boyama siyasetçiliğine soyunsunlar diye mi göndermişlerdi?* Onların, "Lobi" adı altında, bir başka devletin siyasetçileriyle içli dışlı olmalarını mı düşünmüşlerdi? Elbette böyle düşünmüş olan bir, iki ana-baba olabilir. Ama, o tür ana-babalar, zaten kendileri bu işlerin içinde değiller midir? Ailelerinin gözbebeği gençler, işi gücü bırakacaklar, "Amerikan-İsrail-Türkiye" güç birliği, ya da "petrol boru hatları" alanlarında "faaliyet" gösterecekler.

ABD-İsrail çıkarlarına ve Irak işgaline uyum

Bu gelişmelere bakıldıktan sonra, vatan-ulus önceliğini savunan eski takıntılar ne denli yersiz görünüyor. ARI'cılar bu yersizliği göstermek istercesine, gezilerini sürdürdüler; olumlu sonuçlar da aldılar. WINEP'in uzmanı Alan Makowsky'yi, 8 Haziran 1999'da, sıcağı sıcağına İstanbul'da konuk ettiler.[209]

Alan Makovsky, uzun yıllar ABD Dışişleri Bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Bürosu'nda, *Güney Avrupa Yakındoğu şefi olarak* çalışmış, Körfez savaşı sırasında ABD ordusuna siyasi danışmanlık yapmıştı. Daha sonra WINEP'de Türkiye masasının başına getirilen Makowsky, Türkiye ile ilgili konularda olağanüstü çalıştı. Türkiye'den başbakanları, bakanları, WINEP'de konuk edip konuşma yapmalarını sağladı. İşte böylesine becerikli bir uzman olan Makovsky, ARI'ların ***"kanaat önderleri"*** sınıfına giren cinstendi. Ne ki, Makovsky'den, bağımsız bir bilimci tavrıyla, Türkiye-Ortadoğu, Türkiye-ABD ilişkilerini inceleyip, makaleler yazması beklenemezdi. Onun işi, görevlisi olduğu devletin milli çıkarlarına uygun işler yapmaktı.

---

[209]WINEP (Washington Institute for Near East Policy): İsrail'in ve ABD'nin Ortadoğu girişimlerine siyasal ve düşünsel taban oluşturmak üzere kuruldu. T.C. yöneticileri bu örgüte sık sık konuk olur. WINEP'in bir ayağı İstanbul'dan eksik olmaz. WINEP her yıl Özal'ı anar ve onun Ortadoğu'da uyguladığı "aktif" politikayı yad eder. A. Makovsky, ABD ordusunun Ortadoğu eylemlerinde danışmanlık görevi yapmıştır. İstanbullu Musevi, istihbarat görevlisi, Kürt destekçisi Henry Barkey (Fuller ile Apo'yu görmek üzere İtalya yollarına düşmüştü) de etkindir. Henry Barkey evinde siyasal yaşamımızın değişen dinci siyasetçilerini konuk etmiş, ABD Deniz (Kuv.) Kulübünde, ABD'deki Nurculuk uzmanlarını, Sabancı Ü. öğretim üyesini, RAND danışmanı Sabri Sayarı' yı yemekte buluşturmuştu. WINEP Türkiye Araştırmaları Bölümü'nün başına 2003 yılında Soner Çağaptay getirildi. Danışmanlığa ise eski Ankara Büyükelçisi Mark Parris getirildi. WINEP 2001-2004 döneminde eğitim konukları arasında Türkiye'den Albay, Yarbay, Yüzbaşı rütbesinde subaylar, Güvenlik görevlisi, Bilkent Üniversitesi'nden Dr. Duygu Sezer bulunuyordu.

Makovsky ile gerçekleştirilen ön görüşmenin ardından, ARI'ların ilk büyük konferansı İstanbul'da, The Marmara Oteli'nde başladı. "**Doğu Akdeniz'de Güvenlik ve İşbirliği Konferansı**"nı **BESA** (Begin Sedat Stratejik Araştırmalar Merkezi) ve Almanya'dan FSN (Friedrich Naumann Stfitung) ile birlikte düzenlediler.

ARI'nın hareketi böylece, yetkililer katında tam bir kabul görme onurunu elde etti. Başbakan Ecevit, Başbakan yardımcısı Devlet Bahçeli, Milli Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoğlu, Dışişleri Bakanı İsmail Cem İpekçi, İçişleri bakanı Sadettin Tantan, Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel birer telgraf yolladılar. ABD Başkonsolosu ve İsrail Başkonsolosu da toplantıda konuştular. Konferansın finansmanını, Amerikan örgütü IRI, Alman örgütü FNS ve Cerrahoğlu karşılamıştı.[210]

Ev sahibi ARI Derneği'nin koordinatörü Kemal Köprülü, "*Batı ile, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ile bağlantılı istikrar sağlayıcı faktörler olarak Türkiye ve İsrail'in bölgedeki rolü gerçekten büyük önem taşımaktadır,*" diyerek, ABD'nin belirleyici önderliğini ve Ortadoğu'da Türkiye'ye düşen rolü vurguladı. Köprülü, "*..bu konferansı düzenlemekteki temel amacımız; bölgedeki sorunların irdelenmesini sağlamak ve dünyadaki siyasi şekillenmelere Türkiye adına katkıda bulunmak olacaktır,*" diye ekleyerek, ARI'cıların Türk dış politikasındaki önemini de ortaya koydu.

WINEP'den Alan Makowsky konuşmasında, Özal'ı derin bir saygıyla andı.[211] İster 'demokrat' ister 'Cumhuriyetçi' her ABD'li görevlinin teslim ettiği gibi, Makowsky'e göre de, Türkiye'nin dış politikasında etkinlik, Özal ile başlamıştır. Körfez savaşının ABD ordu danışmanı istihbaratçı Makovsky, Türkiye'yi komşularına, özellikle Irak'a karşı kışkırttı. Makovsky'ye göre Türkiye, her zaman ve her daim ABD ve İsrail'in yandaşı olmalıdır. Çünkü, Türkiye'nin kimi komşularında kitle imha silahları vardır ve bunlar Türkiye için tehdittir.

---

[210] Zehra Güngör, *Milliyet, 15 Haziran 1999*

[211] Özal'ın Amerikan örgütleri ile ilişkileri iyidir. Osman Cengiz Çandar, ABD'de iş bulabilmek için Özal'a başvurduğunu açıklar: "Özal'dan bir telefon gelir: "Yüzümü kızartarak sizden bir talepte bulunmak istiyorum. Amerika'da çok prestijli durumdasınız. "Hamil—i kart yakînimdir" gibi bir araştırma veya 'think thank' kuruluşuna tavsiye mektubu yazarsanız onun açamayacağı kapı yoktur' dedim. O da 'Ben sana benimle çalışmanı önerecektim' dedi " Fakat Çandar, Özal danışmanlığından aldığı para ile geçinemediğinden bir süre sonra basına tekrar dönmek ister." *Cemal A. Kalyoncu "Kod adı Osman Öğretmen" Aksiyon 2 Aralık 2000, Sayı: 313*

Doğal olarak "Peki, İsrail'deki kitle imha silahlarının ve Ortadoğu'nun en büyük, en modern araçlarla donatılmış İsrail ordusunun durumu nedir?" diye soran olmayacaktır. Vakıf-Institute-think tank-hareket(derneği) eliyle yürütülen konferans buluşmalarının gizi işte buradadır. Yabancılar gelecektir, ABD Milli Güvenlik Komitesi'nin onayından geçirilmiş tehdit değerlendirilmesine dayalı yönlendirmeyle Türkiye'yi *"aktif"* olmak için ikna edeceklerdir. Tıpkı Özallı yıllarda olduğu gibi.

Konferansta kimse de kalkıp, *"Türkiye'nin komşuları, Türkiye'yi nasıl tehdit ediyorlar? Bu 'aktiflik' dediğiniz hangi petrol işine bağlanıyor?"* diye sormamıştır da! Böyle soruların gereği de yoktur. Sonra bir başkası kalkar ve *"Irak, ABD'yi tehdit etmiş miydi?"* diye soruverir.

Belki de bir başka acı soru daha yöneltirdi bu art niyetli kişi: "Irak'ın silahlanmasında kimin payı var?" Daha bir başka münafık da, "Bir koyup üç alalım dedik, nerede üç? Nerede Özal ve aktifliğin sonu? Bölge istikrarı illaki, ABD ve Avrupa petrol kartellerinin ve İsrail'in egemenliğine mi bağlı?" diye de sorulabilirdi. Ne ki, bunları sormak için, birazcık "milli" ve çokça da "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesini içtenlikle savunuyor olmak gerekiyor. İyi de, böylelerini bu tür toplantılara kabul ederler mi dersiniz?

"Stiftung"dan ABD-İsrail güvenliği ve Richard Perle

Bu konferansın "Project Democracy" ile doğrudan ilişkisini anlayabilmek için düzenleyicilerden, Alman FNS'un Türkiye temsilcisi Dr. Wilhelm Hummen'e kulak vermek gerekiyor. Temsilci öncelikle, 'Stiftung'un 16 ülkede "faaliyet" gösterdiğini belirtti. Onun derdi, Ortadoğu'dan çok, Türkiye'ye demokrasiyi öğretmek. Bunun ardından da, Türkiye'ye demokrasiyi yerleştirmektir. Bunu sağlayacak olan da liberallerdir, kendi deyimleriyle, "***Bireycilik ve politik tolerans***.." Stiftung sözcüsü Hummen, Türklere her ne olursa olsun liberalliği de, demokrasiyi de, öğretmeye kararlıdır. Hummen çok açık sözlü:

"Seminerler ve çeşitli çalışmalarla Türkiye'de liberal düşünceyi tanıtmayı ve yerleştirmeyi amaçlıyoruz. Türkiye'de özellikle Liberal Demokrat Parti, Arı Hareketi ve genç girişimcilerle ortak çalışmalar yapıyoruz. Amacımız, Türkiye'de etkin bir sivil toplum örgütü yaratabilmek; çünkü sivil toplum bütün alternatifler içerisinde en iyisidir."

Ne denebilir ki?! Türkiye'ye demokrasiyi yerleştirme görevi, Türklerin becerebileceği bir iş sayılmıyor olmalıydı ki, elin adamı geliyor; "sivil toplum örgütü eğitimi" adı altındaki "atölye" çalışmalarıyla, "*etkin bir sivil toplum örgütü yaratmayı*" hedeflediğini açıkça ve övünçle söylüyor. Bu çalışmaların suyunun kaynağı da, NED oluyor. NED kaynaklarından beslenen IRI'lerin açtığı alanda, "**kanaat önderleri**" nin çizdiği rotada, İsrail kurslarının eğiticiliğinde, şu Türklere her bir şey öğretilecektir. Alman temsilci, hızını alamıyor ***"Bu noktada; gerek Friedrich Naumann Vakfı, gerekse Arı Hareketi, Türkiye'deki liberal düşüncenin köşe taşları olacaktır,"*** sözleriyle demokrasi projesinin taşlarını yerli yerine oturtmaya çalışacaktır.

ARI ve İsrail destekçisi örgütlerin ortak konferansında, oturum başkanlığını Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton'un yaptığı "Doğu Akdeniz'de Bölgesel Güvenlik" paneli daha da ilginçtir. Panelin "Stratejik Konular" başlığı bölümünde konuşan AEI (Amerika Girişimciler Enstitüsü)'den eski operatör Richard Perle[212], ABD, İsrail ve Türkiye ilişkilerine değindi. Karanlıklar prensi olarak ünlenen Perle, tam bir yönlendirme ustası olduğunu gösteriyordu:

> "*Doğu Akdeniz'de güvenlik konusunda Türkiye-İsrail ve ABD'nin inisiyatifinden bahsedildiği zaman, her üç ülkede de hükümetler demokrasi ile yönetiliyor ve yöneticiler halk tarafından seçiliyor. Her üç ülkede de kanun hakim. Her üç ülkede serbest piyasa ekonomisi uygulanıyor. Bu üç ülkenin demokratik toplumlar savaş çıkarmaz ve şiddet yanlısı değildir. Türkiye, İsrail ve ABD, terörizmden etkilenen ülkeler olarak ortak çalışarak, harekete geçilmesi gereken yerlerde birbirlerine destek vereceklerdir.*"

---

[212]Richard Perle: George Soros'un önemli adamlarından **Paul Reichmann,** önceleri Olympia-York noteridir. Macaristan doğumlu bir Musevi olan Reichmann, Soros'un gayrimenkul fonu, **Quantum Realty**'nin ortağı ve aynı zamanda İngiliz-Kanada yayın grubu "**Hollinger**" şirketinin yönetim kurulu üyesidir. **Henry Kissinger** ve İngiltere Dışişleri eski Bakanı **Lord Carrington** da, Hollinger'ın yönetim kurulu üyeleridir. Lord Carrington, aynı anda, **Kissinger Associates** (New York)'in de, yönetim kurulu üyesidir. **Hollinger,** Kanada'da **London Daily Telegraph** ile İsrail'de yayınlanan **Jerusalem Post** gazetelerinin sahibidir. Bu gazeteler, İsrail'in bölgesel egemenlik politikalarını destekleyen yayınlar yapar. Hollinger'in bir başka ünlü yöneticisi de, **Richard Perle**'dir. Deneyimli istihbaratçı Perle, 2001 yılında, Pentagon'da Savunma Politikası Yönetimi (Defence Policy Board)'nde görevlendirilmiş ve Irak yönetimine karşı müdahaleyi onaylatmak üzere propagandayı yönetmektedir..

"Karanlıklar prensi" sanına uygun işler yapan Perle, 2002 Eylülünde bu üstün öngörüsünü öyle bir kerteye ulaştıracaktır ki, Irak'ta 11 Eylül 2001 saldırısını gerçekleştirenlerin Irak devlet başkanı ile görüştüğünü kanıtlamak için çırpınıp duracaktır. Ne ki, bu işlerin bir de öncesi vardı. Anımsatalım ki, "sivil" panel adı altında yapılan propagandanın geçmişi biraz da olsun aydınlansın.

Richard Perle'nin İsrail desteği yalnızca ARI'cıların paneline özgü bir "düşünce" ya da "beyin fırtınası"ndan ibaret olamazdı.[213] Perle'nin İstanbul'a dek gelerek, ABD-İsrail-Türkiye koalisyonu lehinde ikna edici konuşma yapması da rastlantı olamaz kuşkusuz. Çünkü ustalar, işi rasgele, salt "think" ve "tank" olsun diye ele almazlar.

Richard Perle, ARI'cılara konuk olmadan 3 yıl önce, 8 Temmuz 1996'da İsrail Başbakanı Benjamin Netenyahu'ya, yeni bir politika öneren yazılı bir belge sunmuştu. Bu belgeye göre İsrail, barışa gitmeli ama, karşılığında toprak almalı, böylece Gazze'nin tümüne el koymalı ve daha sonra Saddam Hüseyin rejimini yıkmalıydı. Bu amaca ulaşmak için Suriye, Lübnan, Arabistan ve İran'da düzensizlik yaratmalıydı.

EIR'e göre, bu belge, Washington, DC'de, IASPS (Advance Strategic and Political Studies / İleri Stratejik ve Siyasi Araştırmalar) tarafından hazırlanmıştı. "A Clean Break: A New Strategy for Securing The Realm (Temiz Bir Ara: Egemenlik Alanının Güvencesi için Yeni Bir Strateji) " adını taşıyan belgenin altında, Perle ile birlikte, şimdilerde Savunma Bakan Yardımcısı olan **Douglas Feith**'in, Dışişleri'nin silah denetim görüşmecisi Bakan Yardımcısı John Bolton'un ve "project democracy"nin ünlü destekçisi Hudson Institute Ortadoğu Siyaseti yöneticisi **Meyrav Wurmser**'in imzası vardı.[214]

Anımsanacaktır, ARI, ABD'de 3 günde 19 toplantı yaparken IASPS ile "Baku-Ceyhan Boru Hattı"nı ve "Hazar Havzası"nı görüşmüştü. Anlaşılıyor ki, "Doğu Akdeniz Güvenliği" salt Akdeniz'in Lübnan, İsrail sınırlarıyla ilgili değildi, güvenliğin ucu Hazar'a dek uzanıyordu. Her neyse, yine İsrail'e barış karşılığında topraklara el koymasını öneren Richard Perle'ye dönelim.

---

[213] Türkiye "sivil"leri örgütlenmelerin adlarını olduğu gibi terimlerini de olduğu gibi aktarmaktadırlar. "Brain Storming" terimi de "beyin fırtınası" olarak ithal edilmiş; hatta, TRT program adı olmuştur. Bir konunun karşılıklı değerlendirilmesi, görüşülmesinden başka bir şey değildir. (MY)

[214] "This Pollard Affair Never Ended!" EIR, Vol. 1, No: 27

Richard Perle, Hudson Institute'ün mütevelli heyeti üyesidir. Perle, AEI'de, dış politika programında öteki Reagan dönemi memurlarından **Michael Ledeen** ve **Jeanne J. Kirkpatrick** ile birlikte çalışmaktadır.[215] Bu programın "**Middle East Studies**" bölümünün başkanı da **David Wurmser**'dir. AEI'de, Perle ve Wurmser'in yardımcısı Michael Rubin'dir. Rubin, aynı zamanda İsrail destekçisi WINEP'de çalışmaktadır. AEI'den **Lurie Mylroie** de, bu ağ içinde ABD'nin Ortadoğu müdahalesine ortam hazırlayacak kitap yazmış ve hatta 1993'de WTC (Dünya Ticaret Merkezi)'ne yapılan bombalı saldırının arkasında Irak'ın bulunduğunu kendince kanıtlamaya çalışmıştır.[216] Ama yazılanların en önemlisi, D. Wurmser'in "Tyranny's Ally: America's Failure to Defeat Saddam Hussein" kitabıdır. Kitabın önsözünü Richard Perle yazmıştı. [217/218]

David Wurmser'in eşi Meyrav Wurmser ise, MEMRI (Middle East Media Research Institute)'yi İsrail Askeri İstihbaratı'nın eski elemanlarından Albay Yigal Carmon ile kurmuş ve anti-Arap yayınlar yapmaktadır.[219]

Bayan Wurmser, aynı zamanda **MEF** (Middle East Forum)'de çalışmaktadır. **Laurie Mylroie** de MEF'de çalışır. MEF'in tanıtım sayfasında da maça olarak "*Amerika'nın ortadoğu çıkarlarını korumak*" denilmektedir. Bu arada, MEF' in New York yönetim kurulunda Murat Köprülü adına rastlıyoruz.

Bu ilginç ve ilginç olduğu denli "sivil" girişimlerin ve ilişkilerin, Ortadoğu'da ve Türkiye'de yol gösterici gücünü sonraya bırakalım ve ARI'ların 1999 'panel'ine dönelim. Panelde söz alan Begin-Sadat Stratejik Etüdler Merkezi (BESA)'nden Prof. Barry Rubin şu noktalara dikkat çekti:

---

[215] James A. Smith, The Idea Brokers, s.272.

[216] Laurie Mylroie'nın kitabı: "Saddam Hussein's Unfinished War Against America (Saddam Hüseyin'in Amerika'ya Karşı Bitmeyen Savaşı)"

[217] Brian Whitaker, "US think tanks give lessons in foreign policy", *Guardian Unlimited World Dispatch, Monday August 19, 2002.*

[218] Perle Irak'a açılan savaşın mimarlarındandı. İşgalden sonra biraz geri çekildi ama ABD tarafından atanan Irak Yönetim Konseyi üyesi Ahmet Çelebi ile ilişkilerini sürdürdü. Perle Türkiye ile ilişkilerini bozmadı. 30 Eylül 2003 akşamı Ankara'da bir yemek düzenlendi. Katılımcılar: Richard Perle, Oktay Vural, Işın Çelebi, Mehmet Emin Karamehmet, İlhan Kesici, Hikmet Çetin, Recep Tayyip Erdoğan'ın danışmanı Cüneyt Zapsu. (*Hürriyet, Cinnah Fısıltıları, 3-10-2003.*) Bu gazete haberinde yer alamayan bir katılımcı daha vardı:ANAP eski milletvekili, eski Bakan Halil Şıvgın.

[219] Biran Whitaker, "Selective Memri" *Guardian Unlimited World Dispatch, Monday August 12, 2002.*

"Rusya ve ABD'nin bölgedeki rolünü iyi görmek lazım. Türkiye-İsrail yakınlaşmasının yanı sıra Amerika'nın barışa desteği de son derece önemli, ABD, Irak konusunda kredibilite kaybetmiştir. ABD-Suriye ilişkilerinde, Amerika'nın yumuşak metodu hiçbir sonuç vermemiştir. Bu konuda Türkiye'nin izlediği politika çok daha etkili olmuştur. Bölge için şu fırsatlar vardır: Radikal ülkelerin çoğu zayıf, soğuk savaş bitti ve Türkiye son 70 yılda inanılmaz bir değişim ve ilerleme gösterirken Arap ülkeleri tüm zenginliklerine karşın oldukları yerde kaldı. Belki bundan bir ders alınmıştır."

İsrail'in önemli ideologlarından Rubin'e bir şey anlatmaya gerek yoktur. Onun yerli 1sivil" aracılığıyla sağlanan olanakla ilettiği şudur: ABD sertleşmelidir ve bu Ortadoğu işlerini bir çırpıda bitirmelidir. Çünkü bölge ülkelerinin insanları, para pul bolluğuna karşın bir türlü adam olmayacak denli beceriksiz, akılsızdırlar.

Sözlerdeki cilayı sıyırıp atarsak, Batı'nın üstün insanlarından bir ders daha almak kaçınılmaz görülüyor. Anti-Arap ve dahası, Anti-Doğu ruhu içine işlemiş Rubin'e, İngilizlerin bölgeye asker çıkarmalarını, ABD ve Batı desteğinde tarihsel akışı hiçe sayıp İsrail üs-devletini kurmalarını, bu gelişmelere direnen ulusalcı Mısır yönetimini dize getirmek üzere, Mısır'ı bombalamalarını, CIA-İngiliz istihbaratının "dirty work" operasyonuyla, seçimle gelmiş İran yönetimini devirerek, ulusalcı gelişmelerin önünü kesmelerini, bölge ülkelerini esaret altına alıp, Arap prensleriyle en küçük demokratik oluşumun önüne geçilmesini kim sorabilirdi? Dahası, İsrail ve Amerika'nın koruyucu kanatları altında yetiştirilen HAMAS'ın bağımsız, laik Filistin devletinin kuruluş sürecindeki işlevini soran çıkabilir miydi?

Bu soruları öne çıkaracak herhangi bir bilim adamının, sözde "think tank" toplantılarına, "global forum"a çağrılması olanaklı olamaz elbette.

Böyle bir olanak yaratmak, "düşünce özgürlüğü" şampiyonlarına uymamaktadır. Onlara uyan, sözde bilimsel toplantılarda, medya kampanyalarıyla Türkiye'yi yönetenleri yönlendirmek! Bu iş için uyumlu yorumları içerden de almak. Bu uyumu iyi sergileyecek olan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Köni, Akdeniz jeopolitiği ve imparatorlukların etkilerini anlattığı konuşmasında şunları söyledi:

"Doğu Akdeniz'de güvenlik, Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'deki güvenlikle ilgili ise, Türkiye çok önemli bir konumda,

Ortadoğu ile Batı dünyası arasında ayrıca bir enerji köprüsü. Ayrıca laik rejimi ile İslami kökten dinciliğe dinamik bir alternatif oluyor. Rusya, Türkiye'yi dengeliyorsa, Türkiye de Rusya'yı dengeliyor. Kafkas ve Orta Asla ülkeleri ile olan ilişkiler ve problemlerde Rusya'nın etkisini hissetmek mümkün. Barış sürecinin gelişmesi bölgedeki ekonomik gelişme ve stabilite açısından çok önemli. Körfez Savaşı ile Türkiye yalnız olarak değil, aynı zamanda terörizmin yayılması konularında büyük zarar gördü. ***Körfez savaşından, Türkiye'nin tek kazancı, İsrail ile yakınlaşma ve işbirliğinin ilerlemesi oldu.***"

Ne yazık ki, konferanslarda Türkiye'nin dışişlerinde ve önemli davalarında uzmanlaşmış bilim adamlarına yer yoktur. Ama, ne denli ünlü ABD-İsrail yönlendirme uzmanı varsa, hemen hepsi İstanbul'dadır. Doğu Akdeniz dendi mi, elbette bir Yunanlı olmazsa olmaz! ARI'ların "faaliyet" raporlarında adından söz edilmemekle, Amerikan Yunanlısı John Sitilides'e haksızlık yapılmıştır. Bu tutum Amerika'da yetişmiş, "modern" ve "moderate" ARI'cılara gerçekten yakışmamıştır.[220]

Türkiye'de Amerikalı, Amerika'da Helen : Sitilides

ARI konferansına katılan John Sitilides, konuşmasına atalarının Samsunlu ve Bursalı olduklarını belirterek başlarken, Kemal Köprülü'ye ve Washington'dan arkadaşım dediği ARI Derneği Washington temsilcisi Dr. Ali Günertem'e teşekkür ederek başlar konuşmaya Ama Sitilides'i tanımadan söylediklerini okumanın fazlaca bir değeri olmayacaktır.

Sitilides, **AWPC** (American Western Policy Center) adlı kuruluşun ve siyasi aracılık şirketi "**Sitilides Group**" un yöneticisidir. Türkiye medyası, Sitilides'in lobiciliğinden söz etmez. AWPC, ABD'nin güneydoğu Avrupa'daki stratejik çıkarlarıyla, Yunanistan'ın çıkarlarını uyumlulaştırmak için çaba gösterir. Sitilides, ARI'ların, Amerikalılar ve Almanlarla düzenlediği toplantıda, eylemlerini her ne denli, ABD-Yunanistan-Türkiye'nin ortak çıkarlarına ve NATO'nun genişlemesine uygun götürdüklerinden, Türkiye-Yunanistan arasında barışın iki taraflı çabalar gerektirdiğinden söz etse de, Türkiye'nin Yunanistan'ı taciz ettiğini kapalı olarak ileri sürse de, somut bir kanıt ya da yaklaşık bir örnek vermekten kaçınır.

---

[220] moderate: (İng) ılımlı. ABD raporlarında 'siyasal İslam' örgütleri ve F.Gülen gibi kişiler için "moderate Islamic Leader" olarak kullanılmaktadır.

Yunan lobicilerini Türkiye'ye getirmekten büyük mutluluk duyduklarına kuşku bulunmayan yerli "sivil" örgütler, kendi kafalarındaki 'stratejik çıkarları' istedikleri tarafa uydurma özgürlüğüne sahiptirler. Ne ki, "globalizm" dönemi madem ki, bir saydamlık çağıdır; öyleyse, Sitilides gibilerin konuk oldukları Türkiye'de Amerikalı, Amerika'da Yunanlı olduklarını bilinme özgürlüğü de olmalıdır. Bu ikiyüzlülüğü topluma iletmeyenleri bir yana bırakıp, 10 Haziran 1999 konferans gününden, yalnızca birkaç ay geriye, 10 Mart 1999'a dönelim

Yunanistan, yıllardır, PKK'yı her anlamda, silah sağlamaktan tutun, Atina'da büro olanağı sağlamaya, militan kamplarına eğitmen subay göndermeye dek desteklemiştir.[221] Hatta **Mikis Theodorakis**, bakanlığı sırasında yaptığı yardımları Abdullah Öcalanlı *Atina günlerinde* açıklamıştır.

Türkiye, bu desteğin ne NATO müttefikliğine, ne de komşuluğa sığmadığını bazen açık ve bazen da yarım ağızla, ciddi bir çıkış göstermeden seslendirmiştir. Gümrük birliğine balıklama dalma hünerini gösteren, A.B üyeliği için, ulusal özü yok sayan, her tür bağlayıcı sözü vermekten çekinmeyen, Cumhuriyet hükümetlerinden daha fazlası da beklenemezdi.

Ne ki, yaşam acımasızdı. Abdullah Öcalan'ın Atina'da sığınma beklediği öğrenilince, Cumhuriyet hükümeti birden kıpırdandı. Halkın çıkışı olmasa, bu denli sert yaparlar mıydı, bilinmez ama, bir süre ciddi davranıldı ve Abdullah Öcalan istendi. Bu durum, yeni bir olanak sunuyordu. Yıllardır, Batı'nın ve ABD'nin koruyucu kanatları altında Türkiye'ye karşı her türden örtülü saldırıyı desteklemiş, yeri geldiğinde Türkiye'yi A.B'ndeki veto haklarıyla köşelerde süründürmüş olan Yunanistan yönetimlerinin maskeleri düşmüştü. Avrupalı insanlar, gerçeği az da olsa görür gibi olmuşlardı. Ne ki, Öcalan yakalanıp, Türkiye'ye getirilince, Cumhuriyet hükümetinin sesi kısa sürede sönüp gitti.

---

[221] "Yunanistan'ın PKK örgütü ile ilişkileri az çok Suriye'nin PKK örgütü ilişkilerine benzer. 1988 yılında ben Lübnan'da iken Badovas ve Nagazakis'in beni ziyaretleri ile bu ilişkiler başlamıştır. (..) Bu ilişkilerin kurulmasından birkaç yıl sonra muhtemelen 1994 senesinde Yunanistan'da PKK örgütünün kampları açıldı.(..) Yunanistan'da Lavrion kampından başka bir de bomba eğitimi veren Dimitri (H)elen kampımız vardı. (..)Yunanistan'ın bizimle işbirliği yapmasındaki amacı bizi Türkiye'ye karşı kullanmak, Türkiye ile çelişkilerinde koz olarak kullanmaktır. Esasen Yunanistan'da eğitilen militanlarımızı da Türkiye üzerine yöneltmek için çaba harcamışlardır."*Abdullah Öcalan'ın ifade tutanağından, Ünal İnanç-Can Polat, İmralı'da neler oluyor, s.34.*

Tek ses kalmıştı geride. Atina'dan dünya 'entellerini' Türkiye'yi kınamaya ve Öcalan'ın haklarını savunmaya çağıran, eski bakanlardan, müzisyen Mikis Theodorakis'in elektronik ağa taşınan sesi. Ve elbette ABD'deki Yunanlıların da çorbada biberleri olacaktı.

Abdullah Öcalanlı Atina günlerinde, Amerika'da, ABD Başkanı William Jefferson Clinton'a çok imzalı bir mektup yazılarak, "Türkiye yönetiminin Yunanistan'ı (haksız yere) şiddetle suçladığı ve silahlı bir çatışma ortamı oluşturduğu" anlatılıyordu. Ayrıca, "Türkiye'nin Kıbrıs'ı işgal ederek uluslararası hukuku ve anlaşmaları ihlal ettiği" de ekleniyordu. Bu mektup işini örgütleyenler, Yunan hükümetinin PKK'yı desteklemediğini, Türkiye'nin aslında Ege'de kışkırtıcı eylemlerde bulunduğunu ileri sürüyorlardı. Mektupçuların yalanları bununla da kalmıyor, Türkiye'nin "Öcalan konusunu kullanarak, Yunanistan'ı yasadışı ilan ettiğini" belirtiyorlar ve ABD başkanından acil isteklerde de bulunuyordu:

> "***Sizden** (Başkandan) **Türkiye'nin önde gelen politikacılarının açıklamalarını acilen ve şiddetle kınamanızı istiyoruz.** (..) **her şeyden önce, Türkiye'nin Yunanistan'a karşı sürdürdüğü iftira kampanyasının kabul edilemez olduğunu ve hemen durdurulması gerektiğini kamuoyuna açıkça bildirmenizi istiyoruz.***"

Mektup bununla da kalmıyor, Türkiye'nin "*Kürt yoğun güneydoğu bölgesinde askersel harekat sürdürdüğünü*" ve "*dünyada insan hakları ihlalinde en önde geldiğini*" de ilan etmekten çekinmiyorlardı.[222] "Bu mektubun ARI'larla ne ilgisi var?", diye sorulacak olursa, mektubun örgütleyici imzasına bakmak gerekiyor. Mektubun altında, Yunan asıllı ABD resmi görevlilerinin, şeriflerin, avukatların, işadamlarının, dekanların, sayısız vakıf ve dernek yöneticisinin, senatörlerin imzası bulunuyordu. İşte bu imzalardan biri de **AWPC** (American Western Policy Center) adına, ARI'ların konuğu olan ve Pontuslu torunu olduğunu açıklayan John Sitilides tarafından atılmıştı.

Sitilides'in marifetleri

İş burada kalsa iyiydi. Sözde "sivil" hareketin Türkiye'ye getirmekte yarıştığı bu Yunan asıllı adamların örgütü AWPC'yi, INAF'ın

---

[222] The National Committee On U.S.-Greece Relations (7700 College Town Drive Sacramento, California 95826) March 10, 1999, ABD Başkanı Clinton'a ortak imzalı mektup.

5 Mart 2002 tarihli haber yorumuyla biraz daha yakından tanıyalım:

"AWPC'nin faaliyet alanı, Yugoslavya-Yunanistan-Türkiye ve Güney Kıbrıs'tır. Seçilen ülkelerin adları asıl amacın ne olduğunu açık bir şekilde ortaya koyuyor. CIA, ABD Dışişleri ve Pentagon ile yakın bağlantıları bulunduğu görünümünü vermeye çalışan bu Araştırma Merkezinin söz konusu kuruluşlar tarafından zaman zaman kullanıldığı da söyleniyor.

AWPC'nin geçmişine bir göz atacak olursak, ilginç bir tablo ortaya çıkıyor. Yunanistan'da 21 Nisan 1967 darbesi süresince geçen yedi yıllık zaman içinde, Yunanistan'da ABD düşmanlığı had dereceye ulaşmıştı. Bu düşmanlığın artması ve Makaryos'un Sovyet filosuna Adada üs vermeye kalkışması üzerine hazırlanan bir senaryo ile Ada'da gerçekleştirilen darbe sonucu Türkiye garantörlük hakkını kullanarak 20 Temmuz 1974'de, Kıbrıs'a müdahalede bulunmuş, böylece eski politikacıların Yunanistan'a dönmelerine zemin hazırlanmıştı. Ancak demokrasinin geri gelmesiyle birlikte Yunanistan'da, ABD düşmanlığı tekrar su yüzüne çıkmıştı. Yunan halkı her zaman olduğu gibi ABD'ne karşı düşmanlığını daha da arttırarak sürdürmeye devam ediyordu.

Bu arada John (Yanis) Sitilides adı, Yunan basınında sıkça yer almaya başladı. Sitilides Yunan gazetelerine, ABD'nin Türkiye'ye karşı Yunanistan'ın tarafını tuttuğu şeklinde bilgiler aktarıyordu. ABD Başkanının masasından çalınmış gizli bilgiler olarak basında yer alan bu haberler, ABD'nin Kıbrıs konusunda Ankara'ya baskı yaptığı şeklindeydi.

AWPC'nin 1998'de Washington'da kurulduğu belirtiliyorsa da, Sacramento ve California'daki eski faaliyetlerinden hiç bahsedilmiyor.

John Sitilides 1975'den günümüze kadar sık sık Atina'ya gitmiş, orada ABD elçiliği ile ilişkileri bulunan bazı gazeteci ve yönetime karşı kızgın seçim kazanamamış politikacılar aracılığıyla, bir grup emekli subayla bağlantı kurmuş çeşitli yollardan onları Amerika'ya davet etmişti. Seçilenler cuntacı oldukları gerekçesiyle ordudan atılmış, Karamanlis ve Papandreu yönetime kızgın erken emekli edilmiş yüksek rütbeli subaylardı.

Sık sık ABD'ye davet edilen bu emekli subaylara, Yunanistan'da iş de sağlanmış ve onlara çeşitli yollardan para aktarıl-

mıştı. AWPC'nin başında bulunan yöneticilerin isim listesine bakıldığında ortaya çıkan tablo çok şey anlatıyor.

Bu araştırma merkezinin başkanı olan John (Yanis) Sitilides, Amerikalı Senatörlere danışmanlık etmiş, ABD'deki Yunan lobisinin en güçlü adamıdır."

Görüldüğü gibi, işler hiç de öyle sanıldığı gibi, demokrasicilik oyunuyla sınırlı değil. Türkiye'den gidenlerin önemli bir bölümü ABD örgütlerine yardımcı olurken anayurtlarını aşağılamaktan çekinmez ve ABD'nin uluslararası siyasi çıkarlarına yardımcı olmak üzere yeni gelen gençleri de örgütlemeyi sürdürürken, Hellas kökenliler işin boyutunu anayurtlarının çıkarlarıyla sınırlamaktan geri kalmıyorlar. Bu ilişkiler bazen askerlere ve öteki devlet elemanlarına dek uzanıyor. Okuyalım:

"AWPC'nin beyni Yunan kökenli Kurmay Albay Stephen (Stefanos) R. Norton, CIA ve ABD Askeri İstihbaratında görev yaptığı yıllarda ABD'nin, Yunanistan oyununda önemli rol almıştır. Hatta bağlı olduğu birimlerden aldığı Türkiye'nin milli güvenliğiyle ilgili çok gizli bilgileri, Yunanlılara aktarmıştır. Bu kişinin Ankara, Atina ve Lefkoşa'da Askeri Ataşe olarak görev yapmış olduğu da özgeçmişinde yer alıyor. Albay Stefanos Norton Yunanistan'ın 1980'de NATO'ya dönmesinde de adı ön planda yer almıştır."

INAF'ın saptamaları oldukça ilginç. Amerika'da Helen girişiminin bir ucu doğrudan Türkiye'ye yöneliyor:

"AWPC ekibinin yaklaşık 90%'ı; Yunan kökenli Amerikalı ve Kıbrıslı Rum'dur. AWPC 1998'den beri ABD ve Yunanistan'da seminer, konferans ve benzeri toplantılar düzenler. (..)AWPC şu günlerde bazı Türk gazete ve gazetecilerini aracı kullanarak bir grup yüksek rütbeden emekli olmuş "Türk subayını ABD'ye davet etti."

INAF "*Türkiye'nin iç ve dış problemlerle karşı karşıya bulunduğu şu sıralarda*" diyor ve çalışmaları tartışmalı "*bir örgüt tarafından yapılan bu davetin doğal*" sayılıp sayılmayacağını sorguluyor. Biz de, bu bilgiyi konu dışında tutuyor, değerlendirmeyi okuyucuya bırakıyoruz.

INAF Sitilides'in yönettiği AWPC'nin "Türkiye'yi ilgilendirebilecek diğer faaliyetlerini" de şöyle sıralıyor:

"1. Türkiye aleyhine ABD ve dünyada kamuoyu oluşturmak,

2 ABD'nin Askeri ve diplomatik kanadını Yunan propagandası çerçevesi içinde eğitmek ve enforme etmek,

3. ABD'deki Yunan lobisini desteklemek,

4.Dışişleri, Pentagon ve önemli bakanlıklara Yunan kökenli Amerikalıları sızdırmak."

INAF, bu savlarını destekleyecek somut bilgiyi de şu satırlarla iletiyor:

"Beyaz Sarayın Personel Şefi ve Dışişleri Bakanının özel kalem müdürü Yunan olup AWPC üyesidir. Zirvede bulunan bir devlet adamının özel kalem müdürünün aktarabileceği bilgiler hiçbir zaman önemsiz olamaz. 1975'den sonra günümüze kadar ABD'nin Ankara elçiliğinde diplomat ve sivil memur olarak görev yapan Yunan kökenli görevlilerin sayısı hiç de küçümsenecek kadar değil. Bu rakam 1980'lerin başında bir dönem içinde 11 kişiye kadar yükselmişti.(..)

AWPC'nin düzenlediği toplantılara Fazilet Partisi'nden ve HADEP'ten politikacılar davet etmesi de ilginç bir rastlantı olarak kabul edilemez. AWPC, toplantılarına davet ettiği emekli subayları da tek tek seçmesi ve seçtiklerinin yönetime kırgınlar arasından seçmesinin de başka bir anlamı olsa gerek.(..)"

Bazen çok açıkta duran bilgiler gözden kaçar. INAF bu apaçık gerçeği, Sitilides'in yönettiği AWPC örgütü üstüne yaptığı küçük bir gözlemle sergiliyor: *"Ve işin bir diğer ilginç yanı, AWPC'nin internet dosyasında Washington'daki Yunan Elçiliği'nin yanı sıra CIA, Pentagon ve Kürt Kültür Merkezi'nin link'lerinin yer almasıdır."*[223]

Sitilides'in işleri yıllar içinde iyice gelişti. Kıbrıs'ta K.K.T.C'nin egemenliği sarsılmaya çalışıldığı günlerde AWPC Atina'da bir toplantı düzenledi. "Ege, Kıbrıs, Irak, NATO stratejik konuları" nın konuşulduğu bu toplantıya Türk ve Yunan emekli generalleri katıldı. Konferanslar Hellenic Leadership Institute, Hellenic Chamber of Commerce, Türkiye ve İsrail Büyükelçilikleri, ABD Savunma Bakanlığı ve ABD Genelkurmayınca birlikte örgütlendi. John Sitilides'in konferansla ilgili basın açıklamasında bir başka Türkiye

---

[223] *http://sl.wus0.com/quclk.go?rd=http://www.inaf.gen.tr/turkish/newsbul/20001105.htm &res=2&crid=316c562c7bdec8a2&pos=1&mr=10&qu=Stilides* ve */sl.wus0.com/quclk.go?rd =http://www.inaf.gen.tr/turkish/newsbul/20010111.htm&res=2&crid=316c562c7bdec8a 2&pos=2&mr=10&qu=Stilides*

katılımcısı "Ankara'da yerleşik Stratejik Araştırmalar için Avrasya Merkezi (ASAM)'ın aktif desteği" denilerek tanıtıldı. Sitilides, 2000 yılında Washington'da düzenledikleri "Doğu Akdeniz Güvenliği" konferansının AWPC ve ASAM ortaklığında "geçen yıl (2002)" bölgeye kaydırıldığını ve Ankara'da yapılacağını; AWPC'nin tarafları Yunanistan ve Türkiye'de , yuvarlak masa toplantılarında buluşturacağını, Washington'da raporlar hazırlayacağını da açıklayarak ipin ucunu bırakmayacağını gösterdi.[224]

Arkasında hiçbir şey yok!

ARI-IRI-FNS-BESA örgütlerinin toplantısı, depremden önce yapılmıştı. Deprem acıları sömürülerek Yunanistan'ın Türkiye'ye karşı yıllarca sürdürdüğü yıkım eylemleri örtbas edilmemişti. Ve henüz Zülfü Livanelioğlu, DİSK, MİSK, TÜRKİŞ, yine deprem kardeşliği havası içinde Türkiye'yi açıkça "düşman" olarak niteleyen ve Abdullah Öcalan'a yardım kampanyasını sürdürmekte olan, Mikis Theodarakis'i Türkiye'ye çağırmışlardı.

Aynı günlerde, Zülfü Livanelioğlu, Yaşar Kemal, Orhan Pamuk, Ahmet Altan, Günter Grass, Günter Walraff, Nadine Gordimer, Harold Pinter, Jose Saramago, Arthur Miller, Elie Wiesel, Jack Lang, Ingmar Bergman ve Costa Gavras yan yana oturup, "*Hepimizi derin üzüntüye boğan deprem felaketinin yaralarını sararken, 70 yıldan fazla bir süredir kanayan toplumsal yarayı da sarın*" diye, ortak açıklama yapıp, Cumhuriyet'in ilk yıllarını da dert edinerek kafaları bulandırmamışlardı. Yani kısaca bellekler duru, bilinçler biraz daha açıktı. [225/226/227]

---

[224] Press Releases For Immediate Release October 23, 2003, Contact John Sitilides.

[225] "Demokrasi konusunda ciddi adım atılmalı" *Cumhuriyet, 12 Ekim 1999.*

[226] Deprem günlerinde Yunanistan'da kiliselerde, parlamenterlerin de katıldığı "9 Eylül: Küçük Asya'nın Türkler tarafından işgali" yasları tutulmaya devam edilmişti.

[227] İsveç'te bir "Kürt Nobeli" kurulmasına girişilmiş ve Yaşar Kemal de Vedat Günyol'u başkanlığa önermişti. Vedat Günyol, Yaşar Kemal'e yazdığı ve *mhukuk.kolayweb.com/gunmektup.htm*'de "Belge / Mektup Vedat Günyol'dan Yaşar Kemal'e" başlığıyla yayınlanan ve "*Ey Koca Yaşar Kemal*" diye başlayan mektupta şunları yazıyor: " *Sen beni, ne yalan söyleyeyim uzağında da olsa değerlendirip durdun. Bu yakınlık anamın Kürt kökenli, oluşundan kaynaklanıyordu. Stockholm'de, paralı pullu, Kürt aydınlarının Nobel'e koşut bir Kürt Nobel'i kurmakta olduklarını, bu kurula seni başkan seçmeleri karşısında, o başkanlığa asıl benim layık olduğumu ileri sürerek, beni çok onurlandırdığını unutmuyorum O öneri bereket gerçekleşmedi. Ben böylesi bir onuru kabullenemezdim. Çünkü benim siyasal Kürtlükle hiçbir ilişkim olamazdı.*" Yaşar Kemal, üç yıl sonra, Lozan Antlaşması sonucu nüfus değişimine değinirken, "*Yunanlılar bize, senin gibi birkaç kişi dışında , bize sadece okur yazar olmayan köylüleri gönderdiler. Bizim Rumlar Osmanlı'nın en okumuş insanlarıydı,*" tanısıyla kanayan yaraya yeni ve derin boyutlar getirmiştir *Pazar Hürriyet, 22 Eylül 2002, s.16.*

Haydi adamı konuk ettiniz, haydi onun Anadolu hasretine yanarak konukseverliğinizi eksik etmediniz, ama şu ABD'de yazılan ve açıktan Türkiye düşmanlığı sergilenen açıklamanın altındaki imzayı ister Amerikanvari, ister Osmanlıca üslubunuzla, hafiften sual edebilirdiniz. Ne ki, amaç, Türkiye'nin ulusal çıkarlarına ve egemenlik haklarına sahip çıkmak, bölgesel barışı ve dayanışmayı güçlendirmek değildir. İşin aslı şudur: 'Uluslararası konferans' adı altında ABD-İsrail-A.B eksenli, Ortadoğu politikasını Türkiye'ye benimsetmek, Yunan politikalarına 'medeniyet' soslu yedek güç oluşturmak.

Ve bu arada, hazır fırsat yakalanmışken, iş bilmez Türklere, Alman liberal demokrasisini öğretmek. Demokrasi projesi kapsamında, Amerikan siyasi örgüt uzantılarını, İsrail yandaşlarını, Alman stiftung örgütlerini yerli 'sivil' örgütlerle, siyasetçilerle, akademisyenlerle kaynaştırmak.

Kaynaştırma operasyonunda en önemli işler de, TESEV'e ve ARI'cılara düşüyor. Dış politika denilen şey "modernite" döneminde işte böyle oluşturuluyor. Yöntem yeni, ya da yerlilerce bulunmuş değildir. İleride de göreceğimiz gibi, yapı kopyadır. ABD'de ne örgütlenmişse onun Türkçe adla, İstanbul'dan başlayarak Türkiye'de de aynısı örgütlenmektedir.

Alman eyaletlerinden Güneydoğu'ya

ARI'lar Amerika'dan sonra Almanya'yı da fethetmeye karar verirler. "Arı Hareketi Genel Koordinatörü Kemal Köprülü başkanlığındaki delegasyonda, Can Fuat Gürlesel, Elif Kırımlı, Murat Şahin, (Zeynep) Damla Gürel ve Pınar Eczacıbaşı" yer alır. Bonn, Köln, Dortmund, Hamburg ve Berlin'i gezilir.

ARI ve Demokratik İlkeler Derneği (DİD), 2000 yazında, Güçlü Türkiye Projesi adıyla bir çalışma başlattı. Görüntü, "*çeşitli kişi ve STK'lar olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgemizin sorunlarına çözüm üretmek için*" oluşturulan bir ekip çalışması. Yeni projenin ortaklarından DİD'in başkanı, Emekli General Ergin Yurttaş'tır. Ekip çalışmasını GAP Kalkınma İdaresi de destekledi.. Projeye hoş bir ad konuluyor: "Gönül Köprüsü." Ekibin el atmadığı konu yok. Sağlık, Eğitim, kültür, sanat, üretimi artırma gibi... Ekibin sözcüsü International Hospital Başhekimi Melih Bulut, Aydınlık Dergisi'nden Aytunç Erkin ile yaptığı söyleşide, önce parayı kendi olanaklarıyla sağlayacaklarını belirtiyor ve Avrupa'dan para aradıklarını da ekliyor.

Aytunç Erkin, ARI Hareketi Derneği'nin ABD ile ilişkisi olduğunu ve bir siyasi misyonu bulunduğunu belirtirken, Bulut, NED demokrasi projesinin sivil toplum örgütü denen kanatlarının siyasi misyonunu açığa vuruyordu:

"Bütün sivil toplum örgütlerinin siyasi misyonu var. Ama bu projede bunlar gündeme gelmiyor. (..) Ergin Yurttaş paşa var ve bana sorarsanız bu işin lideri. Posta gazetesinden Ömer Tarkan var. (..) 'Ben geziden döndüm. Paşalar bölgeyi bize gezdirdi. 'İnsanlar sefalet içinde, fakir insanlar. Sivil toplum bir şey yapmalı' dedi. Biz de sivil toplum örgütleriyle görüştük ve bugünkü proje ortaya çıktı."

1990 Bodrum toplantısını anımsayalım. CIA'in Avrupa örgütleri ve eski uzmanları Forum dergisinin düzenlemesi, İş bankasının desteğiyle Bodrum'da, Türk seçkinleri, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nden, Rusya'dan, Ermenistan'dan, Azerbaycan'dan yüze yakın kişiyi toplantıda yana yana getirmişti.[228] Türkiye'ye Asya kapılarını açmasını, kurtuluşun oralarda olduğunu öğütleyen eski CIA'cilerin, 12 Eylül1980 öncesi, İstanbul İstasyon Şefi Henze ile yine CIA Uzakdoğu şefi (e) Fuller ve arkadaşları, Türkiye'ye maymuncuk rolü vermişlerdi. On yıl içinde Henze ve arkadaşlarının işi başardıkları görülüyor. 1990'ların ilk yarısında yavaş yavaş sızdıkları Asya'ya Türklerin aracılığı ve "project democracy" ile girmekte gecikmediler. Onların ardından da, IRI ve NDI Asya'ya daldı. Bağımsızlığını yeni elde etmiş olan ve kendine gelmeye çalışan bu ülkelerde, yeni rejim oluşumunun dümenine oturma çalışmaları başlatılmıştı. Aralarındaki paylaşımdan mı, nedendir, İngilizler de boş durmamış ve NED operasyonu kapsamında ellerini Asya'ya uzatıvermişlerdi. Bazı yerlere, örneğin Kaflkasya ülkelerine önce İngilizler giriyor, ardından Amerikalılar geliyordu.

ABD-İsrail eksenli bölgesel işbirliğine Türkiye'yi bulaştırmayı, bu bulaşıklığı gençlere benimsetmeyi iş edinenler boş duracak değillerdi elbette. "Faaliyet" raporlarından bir bölüm yeterli bilgiyi veriyor:

"ARI Hareketi'nin uluslararası ilişkiler çalışmaları kapsamında bir süredir diyalog halinde bulunduğu kuruluşlardan NDI (National Democratic Institute) - Ulusal Demokrasi Enstitüsü'nün üst düzey yetkilileri, Arı üyeleri ve konuklarımızla 30 Mart tarihinde ARI ofisinde gerçekleştirilen bir toplantıda biraraya geldiler. ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi ve ABD U-

---

[228] Bk. Ek 1

lusal Demokrasi Vakfı (NED) Mütevelli Heyeti üyesi ***Morton Abramowitz*** *ile ABD'nin eski Kıbrıs Özel Temsilcisi ve* ***NDI****'ın Avrasya Bölgesi'nde 8 ülkede yürütülmekte olan programlarının sorumlusu* ***Nelson Ledsky****,* ***NDI****'ın Türkiye'deki programları üzerinde görüş alışverişinde bulundular ve uluslararası ilişkiler çerçevesinde kendilerine yöneltilen soruları cevaplandırdılar"*

Kızılcahamam'da IRI-ARI-TESAV

19 Şubat 2001'de, görünürde, Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcısı Hüsamettin Özkan'ın Cumhurbaşkanı'na *sertçe söz atmasıy*la ve de Başbakan ile Cumhurbaşkanı arasında MGK içi sert tartışmayla başlamış olan para piyasaları bunalımını çözmek üzere *Dünya Bankası memurlarından Kemal Derviş*'in hükümete dışardan bakan olarak sokulmasını izleyen günlerde, NED'in ve ABD'nin önde gelenleri, Türkiye'ye düşmüştü. Hatta aralarında, ulus paralarının vurucusu, kıyı bankerlerinin, hanedanların para operatörü, **George Soros'**un adamları bile vardı.

Bir yandan TESEV, bir yandan TÜSİAD, öte yandan ABD'nin IMF aracılığıyla, Türkiye Cumhuriyeti'ne onbeş günde onbeş yasa çıkarma talimatı verdiği günlerdeydik. ARI'lar da koroya katılmıştı. Hep bir ağızdan "siyasette yeniden yapılanma olmazsa batacağız" türünden ayarlı medya propagandası başlatılmıştı.

O günlerde ne beklenirdi? Örneğin Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş olmakla övünen CHP, birden "bağımsızlık" ilkesini anımsasın, "Ne oluyor? İçişlerimize her ne olursa olsun böylesine pervasızca karışmaya izin verilemez!" diye bir çıkış yapsın. Belki CHP'li olmayan yurttaşlar bile böylesi bir beklentiyi içlerinde yaşatmışlar, umut etmişlerdi. Oysa, sular başka ülkelerdeki, başka köprülerin altından akıyordu.

Radikal Gazetesi'nin köşelerinden birinde Sosyal demokrat olarak bilinen, hatta birkaç kez CHP genel Başkanlığı'na da aday olmuş olan, Parti Meclisi üyesi Erol Tuncer, aynen şunları *yazıverdi:*

"Yaşadığımız bunalımların kökeninde siyasal sorunların var olduğu, o nedenle öncelikle siyasal yapılanmamızın yenilenmesi gerektiği konusunda geniş bir fikir birliği oluşmakta. Bu, yalnızca iç kamuoyuna özgü bir fikir birliği değil. Dış dünyanın da - AB ve ABD'den uluslararası finans çevrelerine kadar uzanan

geniş bir çerçevede- aynı görüşü paylaşmakta olduğu görülüyor."[229]

Bu sözleri okuyan CHP tutkunları, epeyce şaşırmış olabilirler mi, bilinmez. Çünkü onların çoğu, TESAV'ın, Amerikan Demokrat Partisi'nin uzantısı NDI ile ortak çalışmalar yaptığını bilmiyor olabilirler ki, şaşırsınlar. Onlar, her şeyin, yöneticilerin üstün araştırma yeteneğiyle geliştiğine inandırılmış da olabilirler.

Kimsenin üstün yeteneği, kimseyi ilgilendirmez. 1999 Kasım'ında, TBMM'de Amerikalıların getirdiği yabancı uzmanlardan "siyasi ahlak" dersi alındığını bilmeyen parti mensupları, ne denli erinseler yeridir. 'Siyasal etik' dersi alsalardı, sosyal demokrat CHP derelerinde suların nereden nereye aktığının ayırdına varabilirlerdi.[230] Partilerinde hiç bitmeyen, "parti içi demokrasi" projesinin kaynağına da ulaşabilirlerdi. Ve hatta, TESAV'ın 8-9 Temmuz 2000'de, Kızılcahamam'da **TESAV-NDI** işbirliğiyle "21 Yüzyıl için Türkiye'nin Gündemi" toplantısı düzenlendiğini de gözden kaçırmazlardı.

Kızılcahamam toplantısında, ARI derneği başkanı Kemal Köprülü, TESAV Başkanı Erol Tuncer, Prof. Baran Tuncer, Bilgi Üniversitesi Rektörü İlter Turan, TESEV'den eski Büyükelçi Özdem Sanberk, Anayasacı ve CIPE Türkiye ikinci direktörü, TDV kurucusu Ergun Özbudun, TESEV-TÜSES yöneticisi Burhan Şenatalar ve adı açıklanmayan başkaları bulunmuşlardı.

İlişkilerde süreklilik

TESAV-NDI işbirliğiyle gerçekleştirilen toplantılar, 2001 yılında da sürmüştür. Ankara'da 8 Aralık 2001'de yapılan toplantı, "sivil" hareketi temsil eder niteliktedir. **Tranperancy International**'ın Türkiye kanadının yayınından okuyalım:

"Toplumsal, Ekonomik, Siyasal Araştırmalar Vakfı (TESAV) ile merkezi ABD'de bulunan National Democratic Institute (NDI)

---

[229]Erol Tuncer, "Kurtuluş reçetesi" *Radikal 14 Nisan 2001.*

[230] 5 Kasım 1999'da NDI Ankara Bürosu direktörü Thomas Barry, İngiliz kamarasından Dale Campbell-Savours, ABD'nin en büyük hukuk şirketlerinden Kilpatrick Stockton'un ortağı, eski kongre üyesi, Elmas Kralı Cecile Rhodes S&B bursiyerlerinden Elliot Levitas, Türk Parlamenterler Birliği Başkanı Zeki Çeliker, Prof. Dr. Hıfzı Doğan, Prof. Dr. Ömer Faruk Geçkaya ve TESAV Başkanı Erol Tuncer'in katıldığı bu toplantı Ankara'da yapıldı ve yabancılar "siyasal ahlak" konusunda gereken dersi vermiş oldular. İki gün sonra, İMİK (İstanbul Milletvekili İzleme Komitesi)'nin katkılarıyla, "Demokrasi" dersi olarak İstanbul'da sürdürüldü. Bu toplantıya da CHP eski m.v. Algan Hacaloğlu da katıldı. *"Yabancı Parlamenterlerden siyasal ahlak dersi" Zaman, 6 Kasım 1999; "Tek çare demokrasi" Radikal 7 Kasım 1999; "Siyasal etik," tpb.org.tr /etkinlik 1999.htm.*

2000 yılı başından bu yana düzenlediği "21. Yüzyıl İçin Türkiye'nin Gündemi" konulu bir seri toplantılar düzenlemektedir.

Toplantıya TBMM üyeleri, bilim adamları ve sivil toplum kuruluşlarından davet edilen 34 kişi katılmakta ve gündemi oluşturan konularda bağlı oldukları kurumun görüşlerini anlatmaktadırlar.(..) Bu toplantılarda bugüne kadar Derneğimizi Dernek Başkanı Erciş Kurtuluş ve Prof. Dr. Baran Tuncer temsil edegelmiştir. Bundan önce yapılan toplantılarda, Saydam Toplum, Yolsuzluk ve Rüşvetle Mücadele, Kamu Yönetimi, Siyasal Partiler, Sivil Toplum Kuruluşları, Medya , Bilgi Edinme, Bilgiye Ulaşma Hakkı tartışılmış, bu seferki toplantının konusu ise "Yargı Bağımsızlığı" olmuştur. Toplantıya Barolar Birliği eski Başkanı Atilla Sav, Yargıtay Genel Sekreteri Dr. Uğur İbrahim Hakkıoğlu ve Prof. Dr. Eralp Özgen bildiri sunmuşlar, diğer katılımcılar ise görüşlerini ve önerilerini belirtmişlerdir."

Türkiye'de devlet düzeninin çöktüğünü, ahlak bulunmadığını örtülü olarak yansıtan ve kitlelere açık olmadığı belli olan bu toplantıya katılanları yine aynı kaynakta buluyoruz. "WEB" in Türkiye'de kimleri yan yana getirdiğini "21. *Yüzyıl İçin Türkiye'nin Gündemi Çalışma Grubu*" başlığı altında verilen listeden görelim:

"Erol Tuncer (**TESAV** Başkanı), Peter Van Praagh (**NDI** Ankara Temsilcisi. *NDI eski Baku Temsilcisi)*[231], *Zeynep Erdim* (NDI-Ankara), Prof. Dr. Baran Tuncer (Toplumsal Saydamlık Hareketi Derneği, D.K.Üyesi), Prof. Dr. Ahmet Şahinöz (Hacettepe Üniv.), Dr. Cahit Tutum (Balıkesir eski Millet Vekili, **TODAİE** eski Öğretim Üyesi), Özden Samberk (**TESEV** Genel Koordinatörü), Kemal Köprülü (**ARI** Grubu –Derneği- Genel Koordinatörü), Haluk Önen ve Haluk Özsarı (ARI), Soli Özel (**TÜSİAD** danışmanı), Prof. Dr. Burhan Şenatalar (Bilgi Üniv., TESEV danışmanı, **YÖK** üyesi), Dr. Atilla Karaosmanoğlu (Dünya Bankası eski Başkan Yardımcısı, eski Bakan), Prof. Dr. İlter Turan (Bilgi Üniv. Rektör), Hakan Toksöz (Milletvekillerini İzleme Komitesi- **MİKOM** Koordinatörü, **MUMİKOM** kurucusu), Zeynep Göğüş (Gazeteci), Ahmet İyimaya (Amasya Milletvekili **DYP**), Prof. Dr. Oya Araslı (Ankara Üniv. Hukuk Fak., **CHP** yöneticisi), Cemil Çiçek (Ankara Milletvekili Bağım-

---

[231] Peter Van Praagh, *NDI Ankara Temsilciliğinde* birinci program yöneticiliğine başlamadan önce Baku Bürosu direktörlüğü yapmış ve Azerbaycan'da iç politik yönendirme etkinliğinde başarılı olmuştur. London School of Economics'den lisanslı Praagh, NDI'den önce Kanada'da "Progressive Conservative Party (Muhafazakar Parti)" de Araştırma Koordinatörlüğü, Dışişler ve Savunma konularında danışmanlık yapmıştır.

sız- 2002 **AKP** Milletvekili, Bakan), Prof. Dr. Ziya Aktaş (İstanbul Milletvekili- **DSP**, Enerji eski Bakanı), M. Ali Şahin (İstanbul Milletvekili -**AKP**), Emre Kocaoğlu (İstanbul Milletvekili -**ANAP**), Birkan Erdal (**ANAP** eski Milletvekili, TEK eski Genel Müdürü, Doğan Medya Grubu eski Genel Koordinatörü), Atilla Sav (**CHP** Hatay Eski Milletvekili, Türkiye Barolar Birliği Eski Başkanı), Erciş Kurtuluş (Toplumsal Saydamlık Hareketi Derneği Başkanı), Bahri Zengin (İstanbul Milletvekili **SP**, eski Bakan-MSP), Ali Arabacı (Bursa Milletvekili- **DSP**), Prof. Dr. Emre Gönensay (Dışişleri eski Bakanı - **DYP**), Dr. Gökhan Çapoğlu (eski Ankara Milletvekili- **DSP** ve Bağımsız, Bilkent Üniv., **SAV** ve **ANSAV** kurucusu, DEPAR Başkanı), Dr. Uğur İbrahim Hakkıoğlu (**Yargıtay** Genel Sekreteri), Dr. Nejat Erder (ODTÜ eski Öğretim Görevlisi), Prof. Dr. Ayşe Ayata (ODTÜ Öğretim Üyesi, **CHP** eski danışmanı), Yrd. Doç. Dr. Ö. Faruk Gençkaya (**TESEV** danışmanı, Bilkent Ünv.), Şevket Bülent Yahnici (**MHP** İstanbul Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı) "[232]

Türkiye'ye giydirilecek 21. Yüzyıl giysisinin konuşulduğuna kuşku duyulmayacak bu toplantılardaki örgüt ve kişiler sıralamasını istediğiniz gibi şaşırtabilirsiniz. Ama, toplantının gündeminin 'sosyaldemokrat' misyonuna uyduğuna kuşku yok. Ankara'ya 90 km uzaklıkta, soğuksu serinliğinde, ARI'ların "faaliyet raporu"na göre, *"21. yüzyıla girerken, ülkemizin ihtiyaç duyduğu yapısal dönüşümler için(,) alınması gerekli stratejik kararların oluşmasına ve yapılacak reformların gerçekleşmesine katkıda bulunabilmek amacıyla"* bir gece, iki gün toplanılmıştı. Toplantının ikincisi aynı kuruluşların ve kişilerin katılımıyla Ekim 2000'de İstanbul'da gerçekleştirildi.

Yıllardır saydamlığı yere göğe sığdıramayanlar bir gün, halka toplantı dışı görüş alışverişleri üstüne bilgi vermeyebilirler. Ama, hiç olmazsa bağlı oldukları siyasal hareketlerin üyelerine bilgi verseler...

Uluslararası dernekçilik

Kendilerine, "Ulusalcı" ya da "Atatürkçü" diyenler, arada bir toplanıp, "ulusal güçler birleşmelidir" ya da "Bağımsızlığımızı savunacak bir örgüt-bir parti oluşturalım" ya da "Laikliğimiz elden gidiyor" deyip dururlarken, ARI'cılar toplantı ardına toplantı gerçekleştirmişlerdi. Türkiye'yi yerel devlet yöneticilerinin meşruiyet katma

---

[232] Ayraç içi biliglerin bir bölümü tarafımızca eklendi.

destekleriyle örgütlediler. Belirtmek gerekir ki, örgüt her zaman adı konulmuş, yasal dernek kimliğine kavuşmuş bir yapı olmayabiliyor. Belirli bir amaç uğruna aralıklı da olsa toplantılar düzenleme alışkanlığı olan kişi ya da kurumlar, adı konulmamış, tüzüğü bilinmeyen bir örgüt gibi hareket edebilmektedirler.

Onların arkasındaki rüzgar kimde olsa, bu sonucu alır mıydı? Bizce hayır! Küresel kraliyet döneminde, ABD ve Avrupa örgütlerinden destek almadan bir yerden bir yere gidemezsiniz. Bu rüzgarı yakaladın mı, ulusalcıların bin bir engelle, bin bir parasal sıkıntı içinde gerçekleştirdiği toplantıları desteklemeyen devlet büyükleri, arkanızdan eksik olmazlar.

ARI'ların "faaliyet" dediği bir yıllık girişimlerini, onların uçuş hızlarını duyumsayabilmek üzere tarihleri de eksik etmeden, alt alta sıralayalım ve "*young leadership*" olmak için nerelerden geçildiğini bir örnek olarak ARI'ların 2000 yılı "faaliyet raporu"ndan okuyalım:

17 Ocak 2000: ARI-Helsinki Yurttaşlar Derneği-Friedrich Ebert Stiftung-Alman Araştırma Enstitüsü- Cem Duna (Eski B. Elçi) "Avrupa Birliği üyelik süreci."

18 Ocak: ARI "ofisinde" Alman Araştırma Enstitüsü temsilcisi **Heinz Kramer** ile görüşme.

19 Ocak: Diğer "Sivil Toplum Örgütleri" ile birlikte A.B Türkiye masası şefi **Eric Van Der Bilden**, **Oskar Benedict**, **Patrick Simonet**, **Catherina Mahnan** ile örgütlerin çalışmaları ve siyaset görüşüldü.

20 Ocak: **Amerikan East West Institute**[233] Başkanı **John Mroz**[234] ile İstanbul kurulacak Avrasya ile ilgili enstitü projesi görüşüldü. "*ARI Hareketi enstitüleşme çalışmalarının uluslararası bazdaki ilk adımı olacak bu enstitünün, Avrasya Bölgesi'nin stratejik*

[233] Institute for East West Studies: 1981'de John Edwin Mroz ve Ira D. Wallach tarafından "Institute for East West Security Studies /Güvenlik Çalışmaları" adıyla kuruldu. NATO ve Varşova Paktı askeri yöneticileriyle gayri resmi ilişkiler kurdu. Mroz'a göre 40 ülkede 4000 kişiyle ilişki içindeler. Doğu bloğu, özellikle Moskova'da ilişkiler geliştirerek "project democracy" işlerine önemli katkılarda bulundular. Örgütün bütçesi, 4,5 milyon dolardır. Para desteğini önemli bölümünü, Ford, MacArthur, Rockefeller Brothers, vakıflarından ve Pew Charitable Trust'dan alıyor. (*James A. Smith, a.g.k, s.292-3 ;David Ignatius, a.g.y*) Merkezi New York'da olan örgütün şubeleri: Varşova irtibat Bürosu, Prag European Studies Center, Budapeşte Banking and Finance Assistance Center. Örgüt Mart 2002'de İstanbul'da T.C Dışişleri Bakanı İsmail Cem İpekçi'nin başkanlık yaptığı toplantıda, İstanbul'da bir büro açacaklarını ve Kafkasya ile Asya'yı oradan yönlendireceklerini açıkladı.

[234] Barbara Mroz: Federal "Accountinbg and Financial Management Performance and Accountibility Branch Chief (Dir 383)

ve jeopolitik önemi doğrultusunda, yerel ve yabancı öğretim üyelerinin ortak çalışmalar gerçekleştireceği bir kuruluş olması amaçlanıyor."

21 Ocak: Zonguldak Ereğlisi ARI örgütünün girişimiyle "Batı Karadeniz Kalkınma Enstitüsü Derneği" kuruldu.(..) global (küresel) değerlere sahip olunması amacına yönelik çalışmalar yapacak.

24 Ocak: **American Water Works Company** (Amerikan Su İşleri Şirketi) Başkanı **Marilyn Ware Lewis** Türkiye'ye geldi. *"ARI Hareketi'nin 1997 yılından bu yana* ***Türkiye'deki su kaynaklarının üretimi, geliştirilmesi, kullanılması ve bölgesel anlamda, özellikle Ortadoğu'ya yönelik kullanımı konusundaki proje, çalışma ve görüşleri ile "Su Borsası" projesi Marilyn Ware'e aktarıldı; işbirliklerini geliştirme kararı alındı.****"* Ware, Cumhurbaşkanı ve DSİ ile görüşmeler yaptı.

Faaliyetlerin bu noktasında durup "**water works** /su işleri"ni biraz daha yakından tanıyalım. Marilyn Ware Lewis, Amerikan su kartelinin kurucusu **John Ware**'in torunudur. Ware, aynı zamanda Reagan Demokrasisine destek olarak kurulmuş olan **AEI** (American Enterprises Institute / Girişimciler Enst.)'ün yönetim kurulunda da görev yapmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, Amerikan muhafazakârlarının büyük bölümü, CIA eski Direktörü George Bush ve İngiliz ultra-liberal hareketin önde gelenleri, güvenlik danışmanları, Richard Perle gibi CPD (Center for Present Danger) propagandisti eski Savunma Bakan Yardımcısı da, AEI'de çalışmışlardır.[235]

---

[235] Amerikan ve Avrupa şirketlerinini önümüzdeki on-onbeş yıl içinde su kaynaklarının %65-70'ini ele geçirmeleri öngörülmektedir. Şirketler bu işı Dünya Bankası ıle birli,kte yürütmektedir Su işletmecisinin Türkiye'nin siyasal arenasında dolaşan hareketçilerle ne ilişkisi var, dememek gerekiyor. Açık toplumlaşan her ülkede başta enerji, maden ve su işletmeleri yabancının eline geçmektedir. (*WaterIndustryDatabase.publicintegrity.org /dtaweb /list.asp?L1=10&L20&L3=0&L4=0&L5=0)* Türkiye'de de İzmıt, Bursa, Antalya gibi kentlerin su işletmeleri yabancının eline geçmiştir. Bir örnek olarak, Güney Amerika ülkelerinden Bolivya'da da su işletmesi ABD'li şirketlerin eline geçmişti. Şirketlerin sermaye getirerek işletmeleri yenileyeceği propagandasıyla başlatılan bu devirin sonunda görüldü ki, şirketler Bolivya'ya sermaye transferi yapmamışlardı. İşletmeyi sürdürebilmek için de birdenbire suya %30 zam yaptılar. Bolivya'da halk ayaklandı ve güvenlik güçleriyle yer çatışmalar oldu. Türkiye'deyse Belediyelere yerleştirilen özerkleşme ve özelleştirme felsefesiyle kentlerin su işletmeleri Batı kartellerinin eline geçmektedir. Örneğin İngiliz-Alman (RWE AG) şirketi Thames Water İzmit su işletmesini ele geçirmiştir. Thames 46 ülkede 51 milyon müşteriye sahiptir. İzmit su işletmesi ise dünyada özelleştirilen en büyük işletme polarak görülmekte ve 2020 yılına dek müşteri sayısının 600.000'den 1.600.000'e ulaşacağı sanılmaktadır Thames'in örgütsel ilişkileri: Water Partnership Councill, WaterAid, Business Partners for Development: Water and Sanitation Cluster, World Panel on Water Infrastructure Financing, International Water Association. Dünya Bankası ile sıkı ilişkiler sonucunda banka ülkede ya da kent-

AEI, ABD'nin Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'ya yönelik egemenlik politikalarını yaymak üzere çalışmalar yapmaktadır. AEI'nin örgütü, **The New Atlantic Initiative**, Türkiye'de de kongreler düzenlemiştir. 1-3 Mayıs 1998'de yapılan İstanbul kongresini destekleyenler arasında, **USIA** (United States Information Agency), T.C Dışişleri Bakanlığı, yerli ve yabancı ünlü şirketler, örgütler yer almıştır.[236]

Bir WEB (Örümcek Ağı) kurulumuna tipik bir örnek oluşturan ARI faaliyetini kaldığımız yerden okumayı sürdürelim

29 Ocak: ABD **IRI** örgütü, **Strateji Mori** Ltd. ve ARI işbirliğiyle yürütülen gençlik projesiyle ilgili olarak Ereğli, Samsun ve Konya'da toplantılar yapıldı. "***Konya Kalkınma enstitüsü Derneği***" kurulmasına yönelik olarak "Konya ve Orta Anadolu Bölgesi'nin Kalkınması ve Demokratikleşme" paneli düzenlendi. Panele hemen her partiden katılım vardı: Turhan Bilge (DSP Genel Başkan Yardımcısı), Mehmet Ali Yavuz (DYP Genel Başkan Yardımcısı), Remzi Çetin (FP Milletvekili), Ali Geleş (MHP Milletvekili), Kamil Cura (Selçuk Ü. Öğr.Üyesi), Hüseyin Üzülmez (Konya Ticaret Odası Başkanı).

6-9 Şubat: Macaristan'da. George Soros[237] tarafından kurulan Open Society Institute adlı örgütün Budapeşte şubesi Central European University ile görüşüldü. Budapeşte görüşmelerinin arkasından Macaristan iktidar partisi FİDESZ yöneticileriyle görüşüldü.[238]

ARI'lar, Macaristan'ın iktidar partisi yetkilileriyle Haziran 2001'de İstanbul'da görüşmeyi kararlaştırdı. Onlara eşlik eden Soros'un adamlarından Anthony Richter, daha sonra Türkiye'ye

---

te kredi koşulu olarak işletmelerin özelleştirilmesini dayatıyor ve şirket arkadan geliyor. Bu arada işin içine bankerler ve para oyuncuları da karışmış oluyor.

[236] "ABB, Amway, Borusan Otomotiv (Importer of BMW AG), Carthage Foundation, Julie Finley, ENI FspA, Foundation for Development of Democracy in the Turkish World, German Marshall Fund of the United States, Howard Energy, International Research and Exchanges Board (IREX), Ronald S. Lauder, Lockheed Martin Corporation, Multilateral Funding International – Nina (Joukowsky Köprülü) ve Murat Köprülü, Mr. and Mrs. Daniel Oliver, Pfizer Inc., Profilo Holding A.S., Türk Ekonomi Bankası, Turkish-American Association."

[237] Dünya' da en etkin para piyasacı ya da piyasa oyuncusu (Spekülatör) olarak tanıtılan Soros aslında perdede gösterilen bir figürdür. George Soros, tarihsel İngiliz bankerlerinin, iddıaya göre Kraliçe Elizabeth dahil eski, feodal kalıntıların paralarını işletmektedir. Geniş bilgi için Bk. Bölüm: İstanbul'da İki Kere İki Gün.

[238] **Open Society Institute**: Özellikle Doğu Avrupa ve eski Sovyet ülkelerinde "project Democracy" operasyonunun para kanalları olarak örgütlenmiş ve örtü olarak eğitim, yardım, özgür medya girişimlerini kullandığı bilinmektedir. Örgüt Balkan ve Orta Asya ülkelerinde hayli iş başarmıştır.

gelerek "sivil toplum örgütleri" ile ilişkiye geçti. ARI derneğiyse yeni ilişkileri geliştirmeyi sürdürdü:

23-27 Şubat: American Council of Young Political Leaders ile Amerika'da kurulan ilişkilerin ardından "ARI Hareketi, AAYPL'in de Türkiye partneri (*ortağı)* oldu. ARI temsilcileri AAYPL örgütünün yıllık kongresinde "*NATO'nun Genişleme Stratejisi ve A.B Dışilişkiler politikası*" toplantısına katıldı.

5-8 Mart: Dünya Bankası, Kahire'de, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'ya yönelik olarak -ARI raporuna göre- "hayati önem taşıyan stratejisini" benimsetmek üzere bir konferans düzenledi. Genel Koordinatör Kemal Köprülü de, yedi "atölye" çalışmasının yapıldığı toplantılarda yerini aldı. ARI raporuna göre, "Forum esnasında ARI Hareketi, bugüne değin ABD ve Avrupa ülkeleri ile kurulan temasların ardından, Tunus, Mısır, Lübnan, Fas ve Ürdün gibi ülkelerin temsilcileri ve bu ülkelerde faaliyet gösteren başlıca sivil toplum örgütleri ve siyasetçiler ile de diyalog kurma imkânı buldu."

9-12 Mart: Kemal Köprülü ve Dr. Mesut Hakkı Çaşın, ARI'ları temsilen Antalya'da yapılan Türk-Atlantik, "21.Yüzyılda NATO : Meydan Okumalar ve Fırsatlar" konferansına katıldılar. Hakkı Çaşın, "NATO Güvenlik Stratejilerinin Dönüşümü ve İttifakların Yeni Rolü" nü anlattı.

27-31 Mart: Kemal Köprülü, Amerika'ya uçarak Türk-Amerikan İş Konseyi toplantılarına katıldı. Köprülü ayrıca, IRI'nin düzenlediği Washington Üniversitesi Türk Öğrenciler toplantısında bir konuşma yaptı.

30 Mart: Kemal Köprülü IRI toplantısındayken, NDI örgütü de, İstanbul'da ARI'lara konuk oldu. Rapora göre: "ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi ve ABD Ulusal Demokrasi Vakfı (NED) Mütevelli Heyeti üyesi (Century Foundation yöneticisi) Morton (Isaac) Abramowitz ile ABD'nin eski Kıbrıs Özel Temsilcisi ve NDI'ın Avrasya Bölgesi'nde 8 ülkede yürütülmekte olan programlarının sorumlusu (eski CIA elemanı) Nelson Ledsky, NDI'ın Türkiye'deki programları üzerinde görüş alışverişinde bulundular."[239]

---

[239]Morton Isaac Abramowitz ve öteki adamları kısa bir süre sonra Ankara'ya geçecekler ve yeni Cumhurbaşkanı seçim ortamında, Demirel'ın görev süresinin uzatılması oylamasından bir gece önce, MHP Grup başkan vekili Ş.Bülent Yahnici' nin yemeğine katılacaklardı. BU yemeğe katılanlar: Dışişleri Bakanı İ.Cem İpekçi, DSP M.V. Uluç Gürkan, Üstün Dinçmen, ANAP M.V K. İnan, ANAP M.V. Birkan Erdal, MHP M.V. (Sonra Ulaştırma Bakanı) Oktay Vural, Eski İstihbaratçı – NED yöneticisi M. Abramowitz, CIA eski elemanı, NDI Bölge Sorumlusu N. Ledsky ve 16 kişi."Ayrıca, Yahudi lobisi"nin cumhur-

6 - 9 Nisan: George Soros'un Open Society Institute (OSI) örgütünün yöneticileri, Genç ARI yöneticileriyle İstanbul'da toplantılar yapıp, eğitim konularını ve OSI (Açık Toplum Enst.)'nin okullarda kurmayı amaçladığı Münazara Kulüpleri işini görüştükten sonra, ARI dernekçileri Budapeşte'de OSI'nin düzenlediği "Eğitimde Kalite" kongresine katıldılar. Onların yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu ve Bakanlık Müsteşarı Bener Cordan da OSI kongresine katıldı..

ARI dernekçileri bu arada yurtiçi örgütlenmelerini sürdürdüler. 9 Nisan'da IRI ve Strateji Mori Limited işbirliğinde yürütülen gençliğe yönelik proje kapsamında Gaziantep'te üniversite öğrencilerinin, siyasi partiler gençlik kolları temsilcilerinin katılımıyla toplantı gerçekleştirdiler. ABD'de, Ortadoğu (İsrail, Ürdün, Mısır), Batı Avrupa (Almanya, Belçika), Orta Avrupa (Macaristan), Güney Avrupa (Yunanistan) ilişkilerine Doğu Avrupa'yı eklediler.

10-11 Nisan: Alman FES (Friedrich Ebert Stiftung)'un Kiev'de düzenlediği "*Karadeniz Bölgesi Güvenlik Politikaları ve İşbirliği*" toplantısına ARI derneğinden Nedim Narlı katıldı; "*Ukrayna ve Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'ndeki Jeopolitik İlgileri*" başlıklı bir tebliğ sundu.

16-18 Nisan: ARI temsilcileri İsrail ve Ürdün'e gittiler. İsrail'de, Begin-Sedat Stratejik İncelemeler Merkezi ile "**Türkiye-İsrail İlişkileri ve dış politikaları, Ortadoğu Barış Süreci, Güvenlik, Bölge Ülkeleri Arasındaki İlişkiler**" konusunda bir yuvarlak masa toplantısı yaptılar. Türkiye, bu yuvarlak masa değerlendirmelerinden yoksun kalmıştır. Ayrıca **İsrael Democracy İnstitute**, **Peres Barış Merkezi**, **Telaviv Üniversitesi Moshe Dayan Orta Asya ve Afrika Araştırma Merkezi** ile de görüştüler.[240]

---

başkanlığı seçimine yardımcı olduğu haberi de çıktı. Bu haberleri yalanlayan bir açıklamaya rastlanmadı.*As Sabeel, 5 Nisan 2000*'den aktaran *Aydınlık, 9 Nisan 2000.*

[240] "The Moshe Dayan Center for Middle Eastern and African Studies" Türkiye'li uzmanlarla ilişkiye önem veriyordu. Türkiye'yi, Türkiye ve Amerika'yı sevenlerden dinliyorlar. 1999 baharında konuk edilen kişilikler ve sundukları tebliğler: Ömer Kürkçüoğlu (Ankara Ünv.- Türkiye'nin Ortadoğu politikalarını, Türk-Arap bağlarını, Suriye ve Irak'la su sorunlarını - 2 Şubat 1999); Sabri Sayarı (eski RAND uzmanı, Georgetown Univ. Turkish Studies Müdürü, Azer-Amerikan Ticaret Odası Mütevellisi, Boğaziçi Üniv. 10 Mayıs 1999: Türkiye'nin politik seçkinlerce yönetildiğini, geleceğin parlamenmto ve anayasa refıormlarına bağlı olduğunu); İlber Ortaylı (Ankara Üniv.); Nur Vergin (Marmara Univ.- "Askerler osmanlı imparatorluğunda ve Cumhuriyet kuruluşunda rol oynamışlardır. Bu durum geçmişin devamlılığını gösterir."); Ayşe Ayata (ODTÜ, siyasi partileri ve liderleri); İlter Turan (Bilgi Üniv.-TESEV- Ordunun siyasi rolü); Binnaz Toprak (Boğaziçi Üniv.-TESEV. Siyasi islamla uzlaşma gerekliliği); Ahmet İçduygu (Bilkent Ü. Türkiye azınlıklarındaki değişmeleri, Kürt sorununun ulusal kimlik sorununu doğurduğunu); Yılmaz Es-

19 Nisan: Ürdün Genç Girişimciler Derneği'nin kuruluş yıldönümü toplantısına onur konukları olarak "iştirak" ettikten sonra, Ürdün Ticaret Bakan Vekili Samir Emeish ve Amman Belediye Başkan Yardımcısı Majid Nimri ile görüştüler. Ayrıca, Ürdün Kraliyet Ailesi'nden Prens Raad Bin Zeid, ARI üyelerini kaldıkları otelde ziyaret etti. "*İki ülke arasındaki ekonomik ve sosyal yakınlaşma konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.*"[241]

23 Nisan: **IRI** (International Republican Institute) ve **Strateji Mori Ltd.** İle **ARI**'nın gençlik projesinin Akdeniz toplantısı Antalya'da yapıldı.

ARI temsilcileri bir hafta sonra, 30 Nisan'da Washington'da "**2000 Seçimi : ABD ve Dünya Açısından Sonuçları**' toplantısını düzenlediler.[242] Bir hafta sonra 8 Mayıs 2000'de, Amerika'da çok daha ilginç bir konferansa katıldılar. Rapora göre "**JINSA** (Jewish Institute) ve **US** (National) **War College** (Birleşik Devletler Milli Harbokulu) ile birlikte" Washington'da "**Doğal Kaynaklar ve Milli Güvenlik Politikaları**" başlıklı bir konferans düzenlediler. Toplantıda **ASAM** (Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi)'nden **Necdet Pamir** de bir tebliğ sundu. ARI raporu "Ortadoğu, Orta Asya ve Uzakdoğu gibi petrolün yoğun olduğu bölgelerdeki politik - ekonomik durum ve bu bölgelerdeki ülkelerin ABD ile ilişkilerinin irdelendiği konferans yüksek bir katılımla gerçekleşti ve olumlu tepkiler aldı," diyerek, verilen büyük önemi gösterdiler.

---

mer (Boğaziçi Ü.- Türkiye'de açık ve hoşgörülü eğitiminin yaratılmasının gerekliliği); Yakup Kepenek (ODTÜ- Türk ekonomisinde yeniden yapılanma ve enflasyonun sürekliliğini); Korel Göymen (ODTÜ- Türkiye'de göç sorunları) ODTÜ İdari Bilimler dekanı Ahmet Acar ve Moshe Dayan Center Direktörü Martin Kramer tarafından örgütlenen özel oturum: Gündüz Aktan (TESEV Direktörü, (e) Londra B.elçisi -Türk dışişlerini ve dışişlerinde profesyonelleşme.) *Dayan Center News- tau.ac.il / dayancenter/turk sonturkey.html*

[241]ABD Ortadoğu ülkelerinin ekonomilerini İsrail'le bütünleştirmeye çalışmaktadır. Belirli oranda İsrail kullanılmasını koşul olarak kabul ettirip ABD'ye gümrüksüz ihracat olanağı tanımaktadır. U örgütlenmeye öncelikle Ürdün katılmıştır. Ülke ekonomilerine katkısı tartışmalı bu sanayilerde Uzakdoğu'nun ucuz işgücü kullanılmaktadır. QIZ (Qualified Industrial Zones) adı verilen özel bölgelerden birinin de Iskenderun çevresinde kurulmasına çalışılmaktadır. T.C devleti bu iş için gerekli anlaşmaları yapmıştır. ABD'de onay bekleyen anlaşma,Türkiye'den tekstil ihracatına olanak tanımazken, ülke tarımını İsrail koşuluna bağlayacak olan ve ulusal gıda sanayisine darbe vuracak, tarımı İsrail tohumculuğuna iyiden iyiye bağımlılaştıracaktır.

[242] 2000 Seçimi: ABD seçimleridir. Bu seçim demokrasi ihracatçısı ABD'nin kiliselerden çıkan sandıklar ve aylarca süren birkaç oy farkı nedeniyle yeniden oy sayımları, mahkemelerle sürüp gitmiş ve seçim ancak adaylardan Al Gore (Clinton'un eski yardımcısı)'un pes etmesiyle sonuçlanmıştı. Eski CIA Direktörü ve ABD Eski Başkanı George Bush'dan sonra oğul George Walker Bush Jr. yeni Başkan oldu.

Çok kısa sürede **IRI** desteğiyle sürdürülen gençlik örgütlenmesinin en önemli aşamasına gelinmişti. ARI faaliyet raporundan okuyalım:

12-14 Mayıs: **IRI** ile iki yıldır sürdürülen gençlik örgütlenmesi çerçevesinde, İstanbul'da, Anadolu'dan 300 gencin katılımıyla konferans duzenlendi." Bir tür kongreye benzeyen bu toplantı raporda şöyle özetleniyor:

*"**International Republican Institute - Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü işbirliği ile düzenlenen "Katıl ve Geleceğini Yarat" başlıklı konferansa, Anadolu'nun her köşesinden 300 genç katıldı.**"*

Konferans programında Serdar Bilgili, Nur Akgerman, Kemal Köprülü, Ali Koç'un konuşmacı olduğu bir de panel yapıldı. İki gün sonra "Medya Etiği- Medya - Okur ve Siyaset İlişkileri" gündemiyle Cumhuriyet Gazetesi yazarı Oral Çalışlar ve Nevval Sevindi'yi konuk ettiler. Bilgiye dayalı siyaset için gerisi birbiri ardına geldi. Faaliyetlere dönelim:

11-17 Mayıs: **International Development Conference** (Uluslararası Gelişim Konferansı) adlı örgütün yıllık kongresi İstanbul'da gerçekleştirildi. Kongreye 45 ülkeden 70 örgüt temsilcisi katıldı. Kongrede ARI da yerini aldı ve delegelere bir yemek verdi.

22 Mayıs: "Demokratik Sol Parti Aydın Milletvekili Sayın **Ertuğrul Kumcuoğlu**, ARI üyeleri ile bir araya gelerek, güncel siyasi gelişmeler hakkında tecrübe ve değerlendirmelerini" anlattı.

23 Mayıs: "**GYİAD** Başkanı **Ali Midillili**, Finansal Forum Gazetesi yazarı **Vecdi Tamer**, ORSA Halkla İlişkiler Genel Yönetmeni **Salim Kadıbeşegil** ve Milliyet Gazetesi Genel Yayın Koordinatörü **Umur Talu**, Medya, İş Dünyası ve Halkla İlişkiler konuları üzerine konuşmacı oldular."

24 Mayıs: **Adana**'da ARI Hareketi Derneği Yönetim Kurulu üyeleri, Adana ekibi ve **Adana Genç ARI** üyeleri ortak toplantı yaptılar. "Seyhan Oteli'nde 'Avrupa Birliği, Siyaset ve Gençlik' başlığı altında düzenlenen konferansta Kemal Köprülü konuşmacı oldu."

25-28 Mayıs: "Karadeniz Bölgesi'ne bir seyahat gerçekleştirildi. Artvin, Trabzon ve Ordu illerini kapsayan seyahatte bölgenin tarihi ve turistik yerleri ziyaret edildi ve yerel yöneticilerle görüşmeler yapıldı."

25 Mayıs: "Başbakan Bülent Ecevit'in daveti ile hükümet nezdinde[243] görüşmeler yapmak üzere ülkemize konuk olan Macaristan Başbakanı **Viktor Orban**, 25 Mayıs tarihinde ARI Hareketi Derneği Genel Koordinatörü (Başkanı) Kemal Köprülü ile biraraya geldi. Karşılıklı görüş alışverişi şeklinde geçen toplantı özellikle gençlik çalışmaları hakkında yoğunlaştı."

26-28 Mayıs: Alman **Koerber Stiftung**' un düzenlediği "**Vatandaş-Devlet-Partiler**-Türkiye ve Almanya'da Sivil Toplumun Gelecekteki Durumu" konulu sempozyuma katıldılar. ARI raporundan okuyalım:

"6. Türk - Alman Sempozyumu'na ARI Hareketi Genel Koordinatörü Kemal Köprülü iştirak etti. (..) sempozyumda; Türkiye'de ve Almanya'da siyaset ve siyasi kurumlar nasıl kavranmaktadır; Ülkelerimizin siyasi hayatlarında büyük toplumsal örgütlenmeler; Siyasi faaliyetler ve devletin tavrını belirleyen değerler; STÖ'leri siyasi sistemin hata ve eksiklerini ne ölçüde değerlendirebilir; Türkiye ve Almanya'da sivil toplum örgütlerinin geleceğe yönelik şans ve olanakları nelerdir konuları irdelendi"

WEB 'Türk duvarını' yıkıyor ve alt yapıyı oluşturuyor

Haziran-Ağustos 2000 aylarında ARI'ların gösterdikleri başarıma Türkiye dernekler tarihinde bir başka örgütün ulaştığını söylemek olanaksız. Haziran 200'e dek bilgilenme ilişki geliştirme temelinde sürdürülen çabaların sonuçlarının alındığı üç ayı faaliyet raporlarından izleyelim:

2-3 Haziran: "ARI, Doğa ile Barış Derneği, Helsinki Yurttaşlar Derneği, Tarih Vakfı, Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı, Yeşil Adımlar Çevre Eğitim Derneği, 21.Yüzyıl Eğitim ve Kültür Vakfı, Yönetim Danışmanları Derneği, Beyaz Nokta Vakfı, YÖRET Vakfı ve 118 E Lions Yönetim Çevresi" örgütleri ortak sempozyumu yapıldı. Konu "Avrupa Birliği Yolunda Türkiye'de Sivil Toplum - Devlet İlişkileri" idi. Sempozyumda STK'lara, devlet-yerel yönetimler desteği, STK'ların rolüne ilişkin "atölye çalışmaları" gerçekleştirildi.[244]

4 Haziran: Wall Street Journal Avrupa Direktörü Fred Kemp ile görüşüldü. "*faaliyetler hakkında bilgi*" aktardılar. Fred Kemp, gö-

---

[243] Nezdinde: yanında

[244] Avrupa Birliği Devlet ve STK'lar. Bk. Kaynakça.

rüşmeden etkilenişini "Türk Duvarının Yıkılışı" başlığını attığı yazıda gösterdi."[245]

8-9 Haziran: ARI Hareketi, FNS (Friedrich Naumann Stiftung) ve EWI (East West Institute / Doğu Batı Enst.) ile birlikte yeni bir toplantı düzenledi. Konferansın hedefi Orta Asya'nın petrol ve gaz kaynaklarıydı. Konferans raporda şu sözlerle yer aldı: "21.Yüzyılda Güvenli Bir Avrasya" konferansını gerçekleştirdiler. "Avrasya'nın jeostratejik önemi, bölgedeki petrol ve doğalgaz projelerindeki yapılanmalar, işbirliği fırsatları, Avrasya'da sürdürülebilir gelişmede uluslararası toplumun rolü."

Toplantıya katılan konuşmacılar: John Edwin Mroz (EWI Başkanı), İlhan Kılıç (Emekli Orgeneral, Hava Kuvvetleri eski Komutanı), Çevik Bir (E. Orgeneral, Genel Kurmay Başkanlığı, I. Ordu Komutanı)[246], John Wolf (ABD Dışişleri Bakanlığı Hazar Havzası Diplomasisi Danışmanı) [247], Vafa Gülüzade (Hazar Politikaları Vakfı temsilcisi), Alexander Rondelli (Dış Politika Araştırma ve Analiz Merkezi Direktörü), George Zarubin (Eurasia Foundation/ Avrasya Vakfı Güney Kafkasya İşbirliği Programı Direktörü), Yossef Bodansky (CSIS-Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi Vakfı Direktörü), Mark Parris (ABD Büyükelçisi)[248], Mehmet Ali Bayar (Cumhurbaş-

---

[245] *Wall Street Journal, 14 haziran 2000*

[246] Çevik Bir, *Ulusal Strateji-National Strategy* dergisi yayın kurulu üyesidir.

[247] John S. Wolf: Darmouth College, 1966-70, Woodrow Wilson School for Public Affairs, Princeton Üniversites International Studies 1978-79. Wolf, 1970'de girdiği Dışişlerinde 1989'a dek, Avustralya, Vietnam, Yunanistan, Pakistan'da görev yaptı. 1989-1992 arasında Washington'daki bakanlık merkezinde Bakanın Uluslararası örgütler İşleri ile ilgili yardımcılığı, 1992-1995 Malezya Büyükelçiliği, 1995-1996 Bakanlık Stratejik Yönetim Girişim Koordinatörlüğü, 1996-1999 Asya Pasifik Ekonmik İşbirliği (APEC. Asia Pacific Econmic Cooperation) Koordinatörlüğü görevlerinin ardından, 1999'dan sonra, ABD Başkanı'nın ve Dışişleri Bakanı'nın Hazar Enerji (siz petro-gaz okuyun) Havzası Danışmanlığı görevini üstlendi. Başkanlık Üstün Hizmet(1992), Dışişleri Charles E. Cobb, Jr. (1993), Asya pasifik Amerikan Ticaret Odası Konseyi (APCAC-1996) ödülünü aldı. (Gazeteci Osman Cengiz Çandar da Woodrow Wilson Center'da çalışmıştır.)

[248] Mark Parris: Georgetown University (1968-1972). 1884-89: Moskova Büyükelçiliğinde siyasi Müşteşar, 1985-1989: SSCB İşleri Ofisi Direktörü, 1989-1992: Telaviv (İsrail) Misyon Şef Yardımcısı, 1992-1995 Dışişleri bakanlığı Yakın Doğu İşleri Birinci Yardımcısı, 1995-1997: Başkanın Özel Yardımcısı ve ABD Milli Güvenlik Kurulu'nun Dışilişkiler akındoğu Birinci Direktörü; 1997-2000: ABD Ankara Büyükelçisi. Dini Baptist. Ödülleri: Dışişleri Yüksek Şeref Ödülü, Başkanlık Yüksek Şeref ödülü. (F. Dir. S.1300) Parris, özellikle Güneydoğu Anadolu gezileri ve Güneydoğu İşadamaları demeği doğrudan görüşerek Güneydoğu-Amerika ortak irtibat bürosu açma girişimiyle dikkat çekmişti. Mark Parris *Eylül* 2002 başlarında Ağrı Dağı'na çıkmak *üzere* Türkiye'ye gelmiştir. (*Cumhuriyet, 5 Eylül 2002)*

kanlığı Dış Politika Danışmanı)[249], Yurdakul Yiğitgüden (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı), Fiona Hill (Eurasia Foundation Başkanı), Can Paker (TESEV Başkanı,Türk Henkel genel Müdürü, TUSIAD yöneticisi, Sabancı Holding Y.K. Üyesi), Albay Michael Hickok (ABD Hava Harp Okulu, Türk ve Orta Asya Araştırmaları), Gerard J. Libaridian (IREX Fdn. yönetici, Ermenistan ve Kafkasya uzmanı.)

Toplantıda, Can Fuat Gürlesel ve Kerim Alkin[250], "Türkiye'nin Avrasya Koridorunda 10 Stratejik Faktör" bildirisini sundular.[251] Çevik Bir de "güvenlik üretim programı" sundu.[252]

10 Haziran: 128 STK'nun hazırladığı "Yeni Bir Anayasa İçin Çağrı" bildirisini Anadolu'daki örgütlerle görüşmek üzere propaganda gezisi kapsamında, "Bursa'ya giden Demokrasi İçin Sivil Toplum Girişimi Yürütme Kurulu üyeleri, Tayyare Kültür Merkezi'nde 100 kadar yerel sivil toplum örgütünün temsilcileriyle biraraya gelerek" anayasayı tartıştılar. Toplantıya TBMM Anayasa Komisyonu Başkanı Ertuğrul Yalçınbayır (FP Milletvekili[253]) ve Bursa Barosu Başkanı Çetin Göz ile siyasi parti il başkanları" katıldılar..

16 Haziran: TAİ'nin içinde kurulmuş olan "Yönetim Geliştirme Derneği"nin TAİ Ankara tesislerinde düzenlediği konferansa ARI Genel koordinatörü K. Köprülü, ARI yönetim Kurulu üyeleri Can Fuat Gürlesel ve Haluk Önen katılarak birer konuşma yaptılar.

---

[249] M.A. Bayar, Mayıs 2002'de yaşamakta olduğu ABD'den gelerek DTP Genel Başkanı olduktan sonra, DYP listesinden Kasım 2002 genel seçimlerinde aday olduysa da seçilemedi.

[250] Kerem Alkin: Sung Myung Moon (Unification Church kurucusu)'un PWPA örgütü Türkiye Şubesi Başkanı Prof. Erdoğan Alkin'in oğludur.

[251] Avrasya'ya açılan koridorunda geçiş tüneli gibi işlev üstlenen yerli "sivil" örgütlerin medya ve devlet yöneticilerince pohpohlanan somut ve yararlı çalışmalarının derinliği konusunda iyi bir örnek olan tebliğe göre, "Turkiye AB üyesi olmuş! İsrail, Romanya, Bulgaristan, Makedonya, Macaristan, Çek ve Slovakya, Estonya, Litvanya, Polonya ve Slovenya ile serbest ticaret (free market olmasın!) anlaşmaları yapılacak; Avrasya'nın enerji kaynakları Erzurum'dan dağıtılacak. İstanbul-Londra-HongKong arasında altın borsası kurulacak; İzmir, Mersin, Çorlu, Trabzon, Urfa, Gaziantep, serbest ticari bölge (yine free market) olacak." (*Aydınlık/11 Haziran 2000*) Tebliğde en dikkat çekici yan, işbirliği önerilerinin hep "project democracy" alanları olması. Tebliğcilerin, Türkiye'nin Ortadoğu'daki komşularını, İsrail dışında - örneğin İran, örneğin Irak- görmezden gelmeleri, projenin kaynağının ne denli uzaklarda olduğunu da gösteriyor.

[252] *"Çevik Bir' in programı da, CSIS programlarına uyuyordu. Ekonomik program girecek, ekonomik ve ticari diplomasi oluşturulacak. Daha sonra, pazar iktisadı ve demokrasi ihraç edilerek, bölgesel iktisadi gelişme ve zenginliğe ulaşılacak, dünya ile bütünleşilecek (küresel ağ) ve kalıcı güvenlik sağlanacak." (Aydınlık,11 Haziran 2000)*

[253] 18 Kasım 2002'de AKP Abdullah Gül hükümetinde Başbakan Yardımcısı.

Tebliğ konusu: "Türkiye'de Gençlik, Değişim, Kalkınma Enstitülerinin Önemi ve İşlevi"[254]

17-30 Haziran: American Council of Young Political Leaders (ACYLP) örgütünün 9 temsilcisi Türkiye'ye geldi. ARI'lar ACYPL temsilcilerini İstanbul, Ankara ve Karadeniz Bölgesi'nde gezdirdiler. Amerikalılar, İMKB, KADER, TEGV, GYİAD, İSO, İTO, TEMA, Tarih Vakfı, LDP, Bilgi Üniversitesi, Artvin, Trabzon ve Rize yerel yöneticileriyle görüştükten sonra Ankara'ya geldiler ve "öncelikle Anıtkabir'i ziyaret"ettikten sonra T.C Dışişleri Bakanlığı'nda kendilerine brifing verildi. Kendi büyükelçiliklerinde de toplantı yapan delegeler, GAP İdaresi, Özelleştirme İdaresi ve TBMM'de siyasi partilerle görüşmeler yaptılar.

24 Haziran: ARI'ların "Batı Karadeniz Kalkınma Enstitüsü Derneği," Erdemir Tesisleri'nde bir toplantı yaptı. "Zonguldak Havzası Projesi" eylem planı görüşüldü. Eğitimciler ve yerel yöneticiler de katıldı.

25 - 27 Haziran: Freedom House ve Stefan Batory Foundation[255] ortaklığıyla Polonya'da düzenlenmiş olan, "I. Dünya Demokrasi Forumu"na, Türkiye'den Kemal Köprülü katıldı. Öteki önemli katılımcılar: ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Korbel Albright, BM Genel Sekreteri Kofi Annan, George Soros.[256] Konular: Ulusal Egemenlik ve İnsani Müdahale, Küreselleşme ve Demokrasi, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, Kapalı Toplumların Değişimi, Ulusal ve Uluslararası Vakıf ve Enstitülerin Demokratik Değişime Desteği, Sınırlı Demokrasiden Tam Demokrasiye Geçiş.

29-30 Haziran: ARI-Konrad Adenauer Stiftung- Türk Demokrasi Vakfı işbirliğiyle "**Türkiye'de Anayasa Reformu - Prensipler ve Sonuçlar**" konferansı, Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer, Meclis Başkanı ve Adalet Bakanı'nın katılımıyla gerçekleştirildi.[257]

2 Temmuz: "**ARI** Hareketi(Derneği), TÜDAV, TEMA, Çekül Vakfı, Doğa ile Barış Derneği, Kasev, ADD (Atatürkçü Düşünce

---

[254] Haluk Önen, 2002 seçimlerinde CHP milletvekili oldu.

[255] Stefan Batory Foundation: George Soros'un Jaruzelsky döneminde Polonya'da ilişkiler geliştirmek üzere kurduğu vakıf. Özellikle 1989-1990 şok terapi operasyonunda Soros'un Harvard'dan getirdiği ve Polonya Maliye Bakanı'na danışman yaptığı Prof. J. Sachs'ın operasyonunu "resmi olarak destekledi." Bk. Bölüm: İstanbul'da İki Kere İki Gün

[256] G. Soros, bu toplantılar sırasında, Peru muhalif lideri A. Toledo'ya 1 milyon dolar verdi.

[257] Konrad Adenauer Stiftung bu konferansı "Partnerimiz TDV ve Arı Hareketi ile birlikte" düzenlediğini belirtiyor. *Konrad Adenauer Vakfının Türkiye'deki Faaliyetleri, 2. Uluslararası kongreler, Konrad Vakfı, Yıl 2000.*

Derneği), Karadeniz Eğitim ve Kültür Vakfı, ÇYDD, Rotary ve Lions Klüpleri, Beşiktaş, Şişli, Kadıköy ve Bakırköy Belediyeleri'nden temsilciler teknelerle İstanbul Boğazı'nda denize açılarak, deniz kazaları ile ilgili mizansenler oluşturdular."

3 Temmuz: ARI'lar **TESEV** tarafından İstanbul'da düzenlenen "21.Yüzyılda Barışı Tehdit Eden Faktörler" konferansına katıldılar. Konferans Konuşmacısı TESEV tarafından getirilen Güney Afrika eski Devlet Başkanı **Friederich de Klerk**, G.Afrika'da çatışmaların önlenmesi, uzlaşma ve anayasa konularını anlattı. Aynı gün İstanbul'a gelen "ABD, Avrupa İşlerinden Sorumlu Dışişleri Bakan Vekili James Dobbins, ARI üyeleri ile biraraya geldi." [258]

8-9 Temmuz: **TESAV – NDI - ARI** temsilcileri, **Kızılcahamam**'da, Türkiye'nin 21 yüzyıldaki geleceğini konuştular.

11Temmuz: **Konrad Adenauer Stiftung** (KAS)'un Türkiye'ye getirdiği Alman Hristiyan Demokrat Partisi (CDU) milletvekilleri **Axel Fischer, Norbert Röttgen, Eckart von Klaeden** ile ARI merkezinde toplantı yaptılar. KAS'un Gençlik Örgütü sorumlusu **Ursula Heinen** de toplantıda hazır bulundu.

25 Temmuz: "**Türkiye Küresel İşbirliği Forumu**" kuruldu. Kurucular arasında üniversite ve iş dünyasından kişiler bulunuyor. Forumun "yabancı devlet adamlarının, iş dünyası, medya ve akademik kuruluş temsilcileri ve düşünürlerin görüşlerini açıklayıp tartışabilecekleri tarafsız ve çoğulcu bir **hükümetler arası platform** olması hedefleniyor."

28 Temmuz: ARI Tekirdağ Koordinatörü **Nihat Cumalı** ve yönetimiyle toplantı yapıldı. TGİAD Başkanı ile görüşüldü. Yerel basın ile Kanal T ve Kanal 59 televizyonlarında tanıtım yapıldı.

29-30 Temmuz: ARI'lar gençlerin örgütlenmesini görüştüler. "**Arama Konferansı**" adını verdikleri toplantılarda, "ARI'nın gençlik vizyonu, gençlikten beklentileri; Genç ARI'nın yapılanması, idari yapı, örgütlenme ve üyelik ; önümüzdeki yıllarda yapılacak Genç ARI *faaliyetleri*" ni görüştüler.

31 Temmuz: ARI'lar ABD'de kendileriyle sıkça "project" işbirliği yapan **IRI**'nin üst bağlantısı **ABD Cumhuriyetçi Parti**'nin genel Kurulu'na **ARI Washington** Temsilcisi **Ali Günertem** ile katıldı.

---

[258] James Dobbins: ABD Başkanı ve Dışişleri Bakanı'nın Deyton Barış Anlaşması'nın Uygulanması ile ilgili özel danışmanı. (Deyton Barışı: Yugoslavya iç savaşının ardından taraflar Deyton'da biraraya getirilmiş ve bir anlaşma yapılmıştı.)

Temsilci, "*çeşitli kişi ve kurumlarla görüşmeler de gerçekleştirdi.*"[259]

3 Ağustos: "Gönül Köprüsü Güneydoğu Projesi" başlatıldı. "3 Ağustos tarihinde ARI ofisinde bir Basın Toplantısı gerçekleştirildi." Katılımcılar: Bizim Ülke Derneği, ÇEKÜL Vakfı, Dayanışma Derneği, Demokratik Cumhuriyet Programı[260], Sivil Toplum Kuruluşları Birliği, Demokratik İlkeler Derneği, Genç Müteşebbisler Derneği, Güçlü Türkiye Projesi, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, DEMOS, KADER, TAP Vakfı ve TEMA Vakfı, GAP İdaresi'nden uzmanlar Fatma Uz ve İbrahim Tuğrul.

5-6 Ağustos: Erzincan valisi ile görüştükten sonra, "yerel yöneticiler, Sanayi ve Ticaret Odası üyeleri, sivil toplum kuruluşları, öğretim üyeleri ve siyasi parti temsilcileri ile biraraya geldi." Kemal Köprülü, "**Türkiye'de Siyaset ve Gençlik**" hakkında konuşma yaptı.

13-17 Ağustos: Kemal Köprülü, **NDI**'nin düzenlediği **Uluslararası Liderler Forumu**'na katıldı. Konular: "2000 yılı başkanlık seçimi ve (seçimle ilgili) kampanyalar, küreselleşme ve ticaret, politik partilere duyulan güven krizi."[261] Köprülü daha sonra, "Gençlik 2000 Kongresi" ne katıldı. Köprülü ayrıca Kasım 2000 seçimlerinden önce gerçekleştirilecek olan ABD Demokrat Parti Kongresi'ne de çağrıldı.

9 Eylül: ARI Yönetim Kurulu üyeleri, sivil toplum örgütleri, iş dünyası temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla, Hilton Oteli'nde düzenlenen konferansta, "misyonlarını, amaçlarını ve faaliyetlerini" anlattılar. **ARI'** lar "Avrupa Birliği Alt Komite üyeleriyle

---

[259] ARI Washington Temsilcisi Dr. Ali Günertem, ünlü D.P'li bakan Sahir Erozan'ın yeğenidir. *Ali Günertem'in yardımcısı Yola Habif, İstanbulludur, İsrail'de 2 yıl kalmış ve* İsrail destekçisi JINSA'da Türkiye Bölümünün başına getirilmiştir. ARI Washington yönetimi: Ali Günertem, Yola Habif, Günay Evinch, David Saltzaman, Selda Çelikhan, Nil Şişmanyazıcı, Yavuz Arık, Aydın Tuncer. ARI Washington da T.C'nin ABD-İsrail Ortadoğu siyasetine ortak olması gerektiğini anlatan konferanslar düzenlemekten geri kalmadı. Örneğin 30 Ekim 2001 'de konular: "Turkey's Emerging Role in the New War Against Terrorism / Terörizme Karşı Yeni Savaş'ta Türkiye'nin Yükselen Rolü ve Amerika Türkiye'den Yararlanmalı (Steve Rosen AIPAC Sirektörü- Antony Blinken USA Ulusal Güvenlik Komitesi'nde eski görevli ve CSIS elemanı)

[260] Demokratik Cumhuriyet Programı: 2001-2002 yılında Erdal İnönü başta olmak üzere, İsmail Cem İpekçi-Hüsamettin Özkan-Kemal Derviş'in oluşturduğu Yeni Türkiye Partisi'nin danışmanlığını yapan Tarhan Erdem ve arkadaşlarınca hazırlanmıştı.

[261] Ekim 2000'de Türkiye'de yolsuzluk araştırmasına koşut olarak başlayan operasyonların ve 2001 yılı para bunalımıyla TBMM'ye dayatılan yasa değişiklikleriyle birlikte, ARI'lar mevcut siyasi partileri kötüleme kampanyasının başını çekenler arasında yer alacaktır.

ve AB Komisyonu Türkiye Masası Şefi **Alain Servantie** ile biraraya geldi." Servantie'nin "özellikle sivil toplum organizasyonları ve enstitüleşme çalışmalarına ilgi" gösterdiğini saptadılar. Servantie ile Türkiye'deki "siyasi gelişmeleri, AB üye adaylığı ve uyum" konularını görüştüler.

16 Eylül: ARI'lar, Anadolu örgütlenmesinde, kendi deyişleriyle, "enstitüleşmesinde" bir adım daha attılar. **Batı Karadeniz Kalkınma Enstitüsü Derneği**[262], KAS (Konrad Adenauer Stiftung) ile birlikte "Bölgesel Kalkınma" toplantısı düzenlediler. "Sivil Toplumun Rolü, Bölgesel Kalkınmada Uluslararası İşbirliklerinin Önemi, Türkiye'de Yerel Fonların Kullanımı" konuları görüşüldü. Konuşmacılar: Prof. Mithat Melen, K. Ereğli Belediye Başkanı Halil Posbıyık, TEMA Genel Sekreteri Ümit Gürses, DPT uzmanı Necati Doğru, GAP İdaresi Sosyal Projeler Koordinatörü İbrahim Tuğrul, Birleşmiş Milletler temsilcisi Yeşim Oruç, AGİT temsilcisi Özgür Kıratlı.

21-28 Eylül: ARI yöneticileri Hande Güner, Murat Şahin ve Kemal Köprülü Almanya'ya gittiler ve önce Türk - Alman Vakfı'nın "Türkiye-AB İlişkileri Üzerine Genel Bir Değerlendirme ve Gelecek Perspektifleri" toplantısına katıldılar. Daha sonra KAS'ın "Helsinki'den Sonra Almanya ile Türkiye Arasındaki İlişkiler İçin Gelecek Perspektifleri" konulu konferansına katıldılar. Kemal Köprülü, "Avrupa Opsiyonu-Türkiye'de Hükümete Bağlı Olmayan Örgütlerden (NGO) Beklentiler" atölyesinde konuştu.

"Türkiye'nin içyüzü" ve Washington Şubesi

"Bilgiye dayalı politika" anlayışı geliştirmek isterseniz ne yaparsınız? Bilgiye ulaşırsınız. Bilgiyi iletirsiniz. Bilgiyi yorumlarsınız. Değerlendirmelerinizi genişletmek için bilgi kaynağınızı çeşitlendirirsiniz. İnsanlık yararına sonuçlar elde etmek istiyorsanız, eksik bilgilendirmeden, yanlış bilgilendirmeden kaçınırsınız. Öncelikle yaşamakta olduğunuz ülkenin öz kaynaklarına yaslanırsınız. Dış bilgileri ülkenizin çıkarları açısından değerlendirirsiniz. Bilgileri ülkenizin, bölgenizin ve insanlığın ortak çıkarları açısından yorumlayacak ülke

---

[262] ARI'nın web-site'sinde yayınlanan raporlarında "Batı Karadeniz Kalkınma Enstitüsü" ya da "Çukurova Kalkınma Enstitüsü" denilirken daha sonra "..Enstitüsü Derneği" denmeye başlandı. ABD ve Avrupa'da akademik çalışma görüntüsü vermek üzere kurulan örgütlere "Institute" den gelmektedir. Bu enstitülerin ülkemizde "... Enstitüsü" adı verilen okullarla ve öteki eğitim kurumlarıyla bir benzerliği yoktur. ARIcılara birileri eğitim kurumlarının kurulmasının bir yasal dayanağı olduğunu ve izin gerektirdiğini anımsatmış olmalı.

aydınlarına başvurursunuz. Ülke insanınızın başka ülkelerin çıkarları doğrultusunda yönlendirilmemesine özen gösterirsiniz. Bu özeni gösterebilmek için yabancıların kaynaklarından bağımsız olmayı ilke edinirsiniz.

ARI'cılar da böyle yapmışlar ve Ocak 1999'da Türkiye'yi bilgilendirmek üzere dört ayda bir "Insight Turkey" adlı dergiyi yayınlamaya başladılar. ARI "**chairman**" Kemal Köprülü'nün sunuş yazılarıyla başlayan yayının ilk sayısında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, özel demeç verdi. Dergi, 2001 yılına "**yeni tasarımlarla**" girdi.[263]

Derginin yayın ve danışma kurulunda "yer alan değerli isimler" ARI'ların büyük hizmetine yakışmaktaydı. Bunların arasında, ABD'nin eski Büyükelçisi, NED'in yönetim kurulu üyesi Morton Isaac Abramowitz başta geliyordu. Sonra, eski CIA elemanı, NDI Ortadoğu ve Asya sorumlusu Nelson Charles Ledsky, Washington Institute elemanı eski Dışişleri memuru Alan Makowsky, East West Institute Başkanı, Rusya operasyonunun unutulmaz kişilerinden John Edwin Mroz, David Barchard'ın yanı sıra David P. Steinmann bulunmaktadır.

Steinmann, William Rosenwald Family Organisation örgütünün yöneticiliğini 25 yıl yaptı ve **American Securities, L.P** bankası ile borsa şirketi **Ametek Inc.** yöneticiliği ve direktörlüğü görevlerinde bulunuyor. N.Y. City Savcı yardımcılığı, kriminal bölümü şefliği gibi görevlerde bulunmuş olan Steinmann, şimdilerde JINSA danışma kurulu başkanlığını yürütüyor.

Yayın kurulunun yerlileri arasında birçok "think tank" örgütünde ve "project democracy" alanlarında karşılaştığımız ünlüler yer alıyordu: İbrahim Betil, Prof. Ali İhsan Bağış, Prof. Ersin Kalaycıoğlu, Tahir Özgü, Özdem Sanberk, Can Paker, Nilüfer Narlı, Prof. İlber Ortaylı, İlter Turan ve Kemal Kirişçi.

Derginin çeşitli bölümlerine katkı koyanlar arasında, CATO Institute'den Stanley Kober, CSIS'den David Mckeeby ile John Geis, Heritage Foundation'dan "kıdemli uzman" Ariel Cohen, Türkiye'nin NATO temsilcisi Onur Öymen, DSP Milletvekili Ertuğrul Kumcuoğlu, ARI yöneticisi Ümit Kumcuoğlu, ARI Brüksel temsilcisi Hakan Hanlı, Paul Michael Wihbey ve ABD'deki yahudi kuruluşu ADL of B'nai B'rith (Kısaca ADL)'in "Onursal Başkan Yardımcısı"

---

[263] "Insight Turkey'nin 2001 Ocak-Mart sayisi çikti." *Ari-tr.org/BULTEN/bulten18-5.htm*

Joel Sprayregen, NATO Genel Sekreteri Lord George Robertson.[264]/[265]

Danışmanların kimliğine bakıldığında akla şu soru geliyor: ARI, Amerikan-İsrail ilişkilerinin kilit kuruluşlarının Türkiye'deki yansıması mıdır? Bu tür "komplo" kokan sorulardan kaçınalım ve ARI derneğinin "bilgiye dayalı politika" ilkesinin uygulanmasından başka bir şey olmadığını kabul edelim. Çünkü bilgiyi almadan politika yapmak "yeni değerler" çağına uymaz. Bilgiyi yerinden almak ve yerine ileterek dünya barışına hizmet etmek de olağan karşılanması gereken ve bu denli içerden-dışardan ünlünün desteklediği ARI (hareketi) derneğinin ABD'de bir bürosu oluştu.

Bu sistem iflas etti

ARI lideri Köprülü, Georgetown Üniversitesi'ndeki konuşmasında Türk öğrencilerin örgütleneceğini ilan etmişti. Türkiye boş bırakılamazdı. Amerikan Cumhuriyetçi Partisi'nin örgütü zaten gençlerimizi örgütlemeye, partilerimize yeni liderler yetiştirmeye kararlı olduğunu dolarlı projeler kapsamına almıştı. 1999 yılı içinde, IRI tarafından başlatılan proje 18 ilde sürdürüldü. "Samsun, Konya, Antalya, Gaziantep, Ankara, Eskişehir, Erzincan, Adana, İzmir, Edirne, Bursa, Sakarya, Kütahya, Malatya, Isparta, Muğla ve Adana'yı kapsayan (..) toplantılar düzenlendi."

Öncelikle Strateji-Mori Ltd. ile bir araştırma gerçekleştirildi. Bu araştırma sonucunda peteklerden genç arılar üretildi. **Genç ARI** hareketinin başarısıyla 43 il, 56 üniversiteden 500 genç, 12-13 Mayıs 2001 tarihinde İstanbul'da, Maslak Princess otelinde toplanarak, **"2'inci katıl ve geleceğini yarat"** adı verilen kongrede IRI-ARI Hareketinin eylem çağrılarını dinlediler. Ayrıca 25 sivil toplum kuruluşunun katılımı ile **"Sivil toplum Fuarı"** düzenlendi. ARI Koordinatörü Kemal Köprülü, gençlere en önemli çağrıyı yapıyordu:

"Siz gençler Ankara'yı tamamen unutun. Bu sistem iflas etti."

---

[264] Ümit Kumcuoğlşu, JP Morgan Chase'de çalışmaktadır.

[265] ARI'cılar daha sonraları Turkish Policy Quarterly yayınına başladılar. Bu yayının danışmanları ise "network"ün tüm noktalarına bağlar türden ünlülerden oluşuyordu. Morton Abramowitz, Ishak Alaton, Ali Carkoglu, Beril Dedeoglu, Emre Gonensay, Kemal Kirisci, Sule Kut, Nelson Ledsky, Alan Makovsky, Philip Mansel, Soli Ozel, Daniel Pipes, Dani Rodrik, Ozdem Sanberk, David Steinmann, Mark Parris, Jeffrey Gedmin, David Barchard, Alexandre Adler, Ilter Turan, Ibrahim Betil, Ilber Ortayli, Stephanos Yerasimos, Alexander Rondelli, Gerard Libaridian

Köprülü "sistem" sözcüğünün altına gizlediği Türkiye Cumhuriyeti rejiminin tükenişini de şu sözlerle ian ediyordu:

"Sizler bu sistemle ilgilenip ne zamanınızı, ne de çabanızı tüketin. Çünkü onlar, çok zor durumda olan insanlar. Onların en korktukları unsur siz gençlersiniz"

IRI-ARI işbirliğiyle örgütledikleri gençleri daha etkin olmaya çağırdı. ARI derneği lideri *"İşçi ve memur eylemlerinin hükümet için bir şey ifade"* etmediğini söyleyerek, asıl eylemci gücün gençlerde olduğunu açıklayarak, hükümeti devirecek eylem çağrısında bulunmayı da ihmal etmedi:

"Ankara'dakilerin sizden korkmalarının bir sebebi de, eğer siz meydanlarda yürürseniz hükümet üç günde düşer. İşçi ve memur haklarını satın alıyor. Ama sizin istediğiniz geleceğiniz.."

ARI derneği kurucusunun salt demokrasi(!) ve saydamlık peşinde olmadığı aynı zamanda kitle eylemleri örgütlemeye çabaladığı anlaşılıyor. Bu kitle eylemciliği de aslında "project"in bir parçasıdır. Bunu örnek ülke konularında göreceğiz.

Türk gençliği siyaseti yabancılardan mı öğrenecek?

Kemal Köprülü'nün hükümeti düşürme çağrısı yapmasına dek geçen süreçte, IRI'nin Türk gençliğine hizmetinin ve parasal katkısının da küçümsenmesi olanaksız. NED'in 1999 yılı raporunda Türkiye gençliğine verilen değer şöyle yazılmış: *"International Republican Institute (IRI), $278.669"*

Türkiye'nin büyük gençlik nüfusu ile ilgili araştırma yaparak sivil ve siyasi parti gençliği örgütlenmesini sağlamak. Araştırmalar, Ankara, İstanbul ve İzmir'de düzenlenecek konferanslarda yapılacak tartışmaların ve analizlerin temelini oluşturmak üzere rapor haline getirilecek; Türk gençliğinin siyasete girme ve yurttaşlık hak ve sorumluluk bilinçlerinin yükseltilmesi için açık çağrılar yapılacaktır." [266]

Onlara göre Türk gençliği ne siyasetten anlamaktadır ve ne de yurttaşlık bilincinden haberdardır. Öyleyse ABD'nin IRI'sine muhtaç olan Türk gençliğine daha fazla yatırım yapılmalı ve onun hükümet düşürme çağrılarına ilgi gösterecek denli sorumluluk üstlenmesi sağlanmalıydı. NED'in 2000 yılı raporu bu gereksinmeyi açıkça gösteriyor:

---

[266] NED Annual Report 1999, s.62.

"International Republican Institute
$235.747
Gençliği bütünleşme teknikleri konusunda eğitmek ve onların Türk sivil ve siyasi konularına katılımını desteklemek. Gönüllü Türk ünlüleri, Türkiye gençlik NGO'larının birleşmesine yardımcı olacak olan "Web site" yaratılması dahil, IRI'nin çabaları içinde bulunacaklardır. IRI aynı zamanda yolsuzluğun toplumsal bedelini aydınlatacak yolsuzluk karşıtı konferansın ortak örgütleyicisi olacaktır."

Denilecektir ki, neden ve nasıl olmuş da, ABD'nin bir siyasal partisine bağımlı bir örgüt, Türkiye'de gençlere yönelmiş? Üstelik, IRI adlı bu örgütün kendi ülkesinde bu tür işler yapması yasaktır. Hiçbir yorum katmadan sahibinin sesinden duyalım. Özellikle 1960'lı yılların başlarında ilk gençliklerini yaşayanlar, "The Voice of America" adlı radyo yayınını anımsarlar. VOA'da "rock müzik" listelerinde yer alan şarkılar yayınlanırdı. Müzik arasında da, haberler ve yorumlar verilirdi. Özellikle İngilizce eğitim yapan okullarda okuyan öğrenciler, bu haber-yorumlarla İngilizce talim etmeye çalışırlarken, ABD'nin soğuk savaş propagandasına esir olurlardı. VOA'ya kulak veren yerli "sivil" gazeteciler de, yorumlara uygun yazılar yazmayı iş edinirlerdi.

Yıllar sonra kim derdi ki, Amerika'nın Sesi Radyosu (VOA) bize bazı gerçekleri iletecek. Hem de, Türkiye'deki "yerli" sesler susarken. VOA'nın Washington muhabiri Yonca Poyraz Doğan'ın 30 Mart 2000 tarihli raporundan birkaç satır okuyalım:

"Türkiye ve Birleşik Devletler'deki gruplar uzun dönemde Türkiye siyasetinde önemli sonuçlar verecek bir proje üstünde çalışmaktadırlar. Her ikisi de, NGO olan iki grup, Türkiye'nin genç halkının daha çoğunun oy vermesini sağlamaya çalışmaktadırlar."

Raporda Birleşik Devletlerdeki grupların kimler olduğu belirtilmiyor. "Her ikisi de NGO olan iki grup" denilip geçiliyor. Türkiye'de gençliğin siyasetten uzak olduğunu ileri sürenler yalnızca Amerikalılar ve onların partnerleri değildir. WEB örümcek ağının içinde önemli yer tutan Alman örgütleri de gerekeni yapmışlardır. Konrad Adenauer Stiftung (KAS)'un 2000 yılı faaliyet raporundaki satırlar Almanların da bu işi ne denli ciddiye aldığını *"Gençlerin teşvik edilmesi, özellikle de gençlerin siyasi fikir oluşturma sürecine katılımı,Türkiye'de yoğun olarak ihmal edilen bir sahadır"* değerlendirmesiyle belirtiyor. Almanlar gerekçeyi uydurduklarına göre

Doğu'ya ve Güneydoğu'ya uzanarak işe başlayıp Batı'da işi bitirmişler. Raporlarından okuyalım:

"KAV bu nedenle geçen yıl toplam üç gençlik konferansı (09.04.2000 tarihinde Gaziantep, 17.05.2000'de Mardin, 19-21.05.2000'de Van) ve 23-25.11.2000 tarihleri arasında Kuşadası/Aydın'da gençlik günleri konulu forum düzenlemiştir. Özellikle ***'Türkiye'nin geleceği, geleceğin Türkiye'sini konuşuyor'*** *çalışma konusu altında düzenlenen Van'daki etkinlik katılanlar için bir tartışma forumu sunmuştur.Foruma katılan 140 kişi4 çalışma grubuna ayrılmış ve muhtelif konuların ele alınması ile görevlendirilmiş olup, sonuçları bir komünikede toplanmıştır."*

Almanlara ve Amerikalılara , onların Van'a dek gidip gençliği toplamasına olanak sağlayan yerli destekçilerine, bu olaylara izin veren devlet yöneticilerine ne denli teşekkür edilse azdır. KAS'ın raporunda "*İstikrarlı bir demokrasi ve serbest sosyal piyasa ekonomisi için mücadele eden Türk Demokrasi Vakfı (TDV) ile birlikte hukuk devleti ve demokratik düzenin geliştirilmesine ve sağlamlaştırılmasına katkıda bulunuyoruz. Öz sorumluluk ile angaje olmuş vatandaşlar ve hükümet dışı örgütlerden oluşan çoğulcu anlayışlı bir sivil toplumun teşkil edilmesine özel ilgi gösterilmektedir*" denildiğine göre gençliğe yardımcı olmaları da son derece olağan. Çünkü bu yapay(!) ulusun devletinde gençlik siyasetten anlamaz. O gençliği siyasete katmak için yaşları otuzun üstündeki yaban ellerde yetişmiş gençler() ile partner olarak adam etmek gerekir.[267]

Amerikan gençliği siyasete yakın mı?

Aklı başında olanlar diyeceklerdir ki, Türkiye'de seçime katılma oranı % 80'in üstünde ve hatta % 90'a yaklaştığı da olmaktadır. Örneğin 1999 seçimlerinde genel katılım oranı % 87, iller düzeyinde en düşük katılım % 79,4 (Diyarbakır), en yüksek katılım 94,5 (Burdur) olmuştur.[268] Bilindiği gibi, tüm halkla ilişkiler kampanyalarına, yüzlerce televizyon kanalının çekici yayınına, milyarlarca dolar bağışa karşın ABD'de seçime katılma oranı % 60'ın çok üstüne çıkmamakta, hatta giderek düşmektedir. Örneğin, büyük çekişmeler yaşanmasına karşın, ABD'nde Aralık 2001 seçimlerinde, nüfusa göre seçmen kayıt oranı % 76; bu kayıtlı seçmenlerin katılım oranıysa

---

[267] Konrad Vakfı Yıl 2000, K. A. Vakfının Türkiye'deki Faaliyetleri.

[268] YSK Milletvekili Genel Seçim Sonuçlarını Açıkladı (26 Nisan 1999)" belgenet. Com /index.htm

% 67 olmuştur. Yani seçmen nüfusuna göre seçime katılım %51'dir. [269]

"Şimdi ne demek oluyor da, Amerika'nın örgütü Türkiye'den bir yandaş bulup, Türkiye'deki gençliğin oy vermediğinden yakınıyor ve bu işe bir el atmaya karar veriyor?" dense yeridir. Bu tür sorular, olaylar bilgisine sahip olabilecek gençlik tarafından sorulacaktı sorulmasına da, şu "media" Türkiye gençliğini örgütlemeye çalışanlarla ve o çok öne çıkarılan ABD'deki durumla ilgili bilgileri iletseydi... Amerikalının gençliğe merakı, yalnız Türkiye'de değil, birçok ülkede giderek artmıştır. Onlara politika öğretmeye kararlıdır ABD. Rapordan okuyalım:

"65 milyonluk nüfusun yarısından fazlası, 25 yaşın altında ve yönetici politikacılar, 75'inin üstünde. Uzmanlara göre Türkiye'de genç halk siyaset sisteminde daha çok temsil edilmelidirler."

Buradaki "sistem" sözcüğü önemlidir. Çünkü, Amerikalı örgütçü uzmanlara göre, onlarca yıldır siyasetle uğraşan, ülkenin kaderine olumlu ya da olumsuz etkilerde bulunan Türkiye gençliği sanal olmalı. Dernekler, odalar, kitle örgütleri, sanki demokratik yaşamın bir parçası değiller. Türkiye'de siyaseti örgütlü olarak etkileyen gençlik ve hatta siyasi fırkalardaki gençlik, her halde, ABD'dekilerden daha yüksek oranla seçime katılmakta ve siyasal etkileri de oldukça yüksektir. Öyleyse asıl amaç ne olabilir? Amerikalıların ve sivil ortaklarının aradığı gençlik, hangi gençlik? Sakın "açık toplum" ve "ulusal sınırsız pazar"a inanan gençlik olmasın!

Türkiye'de gençliği örgütleyecek olan IRI, yani ABD Cumhuriyetçi Parti'nin örgütü bu ihaleyi kazanmış görünüyor. Öteki partinin ki, başka işlere bakıp, parti gençliği üstünde çalışmaktadır. IRI'nin Türkiye gençliği projesini yöneten memuru **Kristen McSwain**, Türkiye'den gençlerle toplantılar yapmış ve onların görüşlerini almış.[270] McSwain VOA'ya *"ARI Hareketi öncelikle bir araştırma şir-*

---

[269] "Voter registration and turnout 2000" Federal Election Commission, *fec. gov/ pages/ 2000turnout/ reg&to00.htm.*

[270] Kristen McSwain, Kongrenin "Yahudi Grubu"nda yer alan Cumhuriyetçi Senatör (1994-1998) Jon D Fox'un asistanlığını yapmıştı. Jon D Fox, Senatonun "Commission on Security and Cooperation in Europe (OSCE)" yaygın kullanılan adıyla "Helsinki Komitesi üyesiydi. Bu komite, Lozan Anlaşmasında Müslüman Azınlıklar ve Hristiyan haklarına yönelik değişikler öngören raporu, Kongre Kütüphanesi Grubuna (sırada kitaplık işi yapmaz; Kongre'ye özel raporlar hazırlar. Kemal Derviş'in Türkiye'ye birlikte geldiği Bayan Catherine de bu grupta çalışmaktaydı) hazırlatmıştı. Jon D Fox, ABD'nin Uluslararası Din Hürriyeti projesini desteklemiş ve haklarında olumsuz raporlar yazılacak ikelere karşı iktisadi yaptırımlar uygulanmasını savunmuştu. (*"The Status of Religious*

keti kiraladı ve yoklama başlattı" diye açıklıyor. Neyi yokladıklarına gelince, M.C. Swain "*gençliğin demografik yapısını, sorunlarını ve beklentilerini*" anlamaya çalıştıklarını; bunun ardından "*çeşitli kentlerde gençliğe nasıl eylemli olabileceklerini öğretmek üzere konferanslar düzenlendiğini*" belirtiyor.

Şimdi "demografik yapı" araştırmasının ne anlama geldiğini belirtmeye gerek yok. Herhalde, gerekli kimlikleri öğretmek içindir deyip geçelim. NED raporundan yaptığımız alıntıda, tüm "şeffaflık" "etiği"ne karşın bu projenin yerli ortağı belirtilmiyordu. Herhalde bir açıklaması vardır. Ne ki, VOA yayınında bu durum açıklığa kavuşuyor:

"*ARI Hareketi 1994'de iyi eğitilmiş bir grup Türk genci tarafından kuruldu. IRI'nin yardımıyla Türk grubu büyükçe bir programı gerçekleştirmek üzere ihtiyacı olan fonu elde etti. Hareketin genç grup eşgüdümcüsü Damla Gürel, son zamanlardaki konferansın büyük bir heyecan yarattığını belirtti.*"

Nasıl bir heyecanmış bu beş yıldızlı otellerin kokteylleriyle süslenen konferans? Bunu Zeynep Damla Gürel şöyle anlatmış VOA'ya:

"*Günün sonunda, hep aynı soruyu soruyorlardı. Şimdi ne yapmalıyız? Size nasıl yardımcı olabiliriz? İlginç olan yanı, biz konuşmadık, onların konuşmasına izin verdik. Biz, sizin ülke üstüne verilecek kararlardan bir parçası olmanızı teşvik etmek üzere buradayız.*"

Yine denilecektir ki, peki ama siz kimsiniz ve hangi kimlik ve hangi birikimle gençliği teşvik etmektesiniz? Aslına bakılırsa katılımcı gençler IRI'nin ne menem bir şey olduğunu, ARI Hareketi denen oluşumun bir dernek olduğunu, parasal desteğin bir yabancı ülkenin siyasal partisinin kanatları altında dünyanın 90 ülkesinde örgütlenme gerçekleştiren IRI yöneticilerinin kimliklerini bilebilseler, Genç ARI'nın dediğinden daha fazlasını sorabilirlerdi. Elbette, o gençlere "şeffaflık etiği"ne saygılı olarak açıklamalarda bulunulsaydı. Bu yapılmadığına göre ne yapılacağını Zeynep Damla Gürel açıklamış:

"*Biraraya gelebilmenizin ve kurumlaşmanın çeşitli yöntemleri var. Yalnızca yan yana gelin ve bir şey geliştirmeye çalışın.*"

Liberty for Minority Faiths in Europe and the OSCE" Commission on Security and Cooperation in Europe, Friday, December 5,1997) CFR üyesi de olan Jon D Fox, Pennsylvania seçimleri için %91'i şirketlerinden olmak üzere 2 milyon dolara yakın bağış almıştır. (*opensecrets.org/1996os/index/HZPA13052-htm)*

Yan yana gelinip de ne olacak ya da neden yan yana gelinecek? Bunun yanıtını IRI'nin Washington'daki çalışma yerine giden ve " *ABD'den daha çok sayıda NGO'nun Türkiye'deki gençlik projelerini desteklemeye çağırmış*" olan ARI Derneği kurucusu K. Köprülü açıklamış:

"Bizim insan haklarının yanı sıra ele almamız gereken birçok alan var. Gençliğe yatırım yapma ihtiyacındayız. Karşılıklı değişim programları gerçekleştirmeye ihtiyaç var. Bu, IRI ile yaptığımız şeydir. Türkiye'de buna benzer birçok örnek olmalı."

Neden mi örnek olmalı? ARI Derneği başkanının **The Voice of America**'ya yaptığı açıklamaya gerekçe çok açık:

"Bu Türk toplumuna yardımcı olacak ve giderek Türkiye'de gerçekleştirmeye çalıştığımız ***siyasi 'transformasyon'****a yardımcı olacaktır."*

Böylece işin gerçeği sonunda açıklanmış oldu: "**Siyasi transformasyon.**" Bu "transformasyon" sözcüğünü Turgut Özal'ın ağzından öğrenmişti Türkiye. Daha sonra bakılmıştı ki, işin ucu "federasyon tartışılmalı" sözüyle rahatsız edici boyutlar kazanıyor, hemen aynı Turgut Özal,"Türkiye'ye çağ atlatıyoruz" diyerek işi, sokak politikası diline indirgemişti. İşte ABD'deki örgütleri Türk gençliğine yatırım yapmaya çağıran anlayışın hedefi de "transformation" bu olmalı. Amerikanın Sesi'nden duyulan da bunu gösteriyor: "Köprülü Türkiye için dedi ki, genç insanlara yatırım yapmak, siyasi istikrara ve toplumsal dönüşüme yaslanacak bir demokrasiyi gerçekleştirmenin en iyi yoludur."[271]

Hedef: tasfiye

NED'in yıllık raporundaki satırlardan ve VOA'ya yapılan açıklamalardan sonra herhangi bir yoruma gerek yok. IRI'nin Türkiye yöneticisi Kristen McSwain'in açılış konuşmasını yaptığı 11- 13 Mayıs 2001arasında, İstanbul Princess Hotel'de gerçekleştirilen "**Katıl ve Geleceğini Yarat**" gençlik konferansında konuşan ARI'ların lideri, IRI ile gerçekleştirdikleri gençliğe yatırım "project"inin yeni aşamasını açıklamıştı. Sırada liseli gençlik ve "yeni cephe"nin kurulması vardı. ARI'cıların lideri, Amerikan projesinin hedefini açıkça belirtmekten de geri kalmıyordu:

---

271 " The Voice of America, "Turkish Youths And Politics By Yonca Poyraz Dogan (Washington"3/30/2000Backgroundreport,Number=5-46053

"Derviş'in belirttiği ekonomik değil, siyasi bir tespitti. Subjektif hukuk devleti anlayışı olan Yılmaz, Ecevit ve Demirel anlayışının geçersiz olduğunu sizler biliyorsunuz. Artık objektif hukuk devleti anlayışının zamanı geldi. (..) Sizlere güvenerek, eski unsurların tasfiyesi için çalışmalarımıza başlıyoruz."

IRI-ARI kongresinin en önemli yanı, Kemal Köprülü'nün "**Eğitim ve münazara enstitüsü kurmak istiyoruz. Bu iki enstitümüzün hedefi artık üniversiteler değil, liseler olacaktır**"diyerek, liseli gençliğin örgütlenmesine karar verildiğini ilân etmesiydi.

"Münazara" sözcüğü de nereden çıktı da, enstitü ya da örgüt adı oldu, denebilir. "Atölye" çalışması nasıl Amerikanca "workshop" dan çıktıysa, yine George Soros'un örgütünün kullandığı Amerikanca "debate" sözcüğünün karşılığı da sözlükten öylece çıkmıştır. "Institute" dediniz mi, işe akademik bir hava verirsiniz; "atölye" dediniz mi, örgüt içi komisyon çalışmanız "global" bir görünüm alır.

"Münazara" dediniz mi, olsa olsa, Amerika'dan kopya bir garip Osmanlıca çeviri olur. Ama iş bunun da ötesinde bir durumdur. Anımsanacaktır , **OSI**, yani para piyasaları vurucusu **George Soros**'un, Doğu Avrupa ve Asya ülkelerindeki girişimlerini süsleyen "Open Society Institute (Açık Toplum Enstitüsü)" nün adamları, İstanbul'da ARI'cıları ziyaret ederlerken "münazara kulüpleri" kurmak istediklerini açıklamışlardı. Üniversite ve lise gençliği için "*kulüp*" sözcüğü uygun görülmemiş olmalı ki, "münazara enstitüsü" kurmaya karar verilmiş. Bu ad, bir ilişki yansımasından başka bir şey değil. Tıpkı, örgütlerinin gerçek adı "Arı Düşünce ve Toplumsal Gelişim Derneği" iken, kendilerine "ARI Hareketi" demeleri gibi. Dernek başka, siyasi görünümlü işler başka!

Daha eylemli ve daha kapsamlı bir siyasal kavgaya girişeceklerini, "cephe" kurduklarını açıklayarak belirtiyorlardı. Cephenin adı konmuştu: "Yeni Anlayışın Cephesi". Eskilerde kalmıştı, "Yeni Demokrasi Hareketi." Şimdi hoş geldi "Yeni Anlayış Cephesi".

Türkiye'nin eski sağcıları-solcuları gibi, "Liseliler Derneği" ya da "Akıncı Gençlik," "Ülkücü gençlik," "Devrimci Gençlik," "Milli Gençlik" gibi, dernek adları kullanmıyorlar. Bölgesel örgütlenmelerinde de, Karadeniz Derneği, Çukurova Cemiyeti, Aydın Havzası Bürosu demiyorlar. Biraz Osmanlıca karıştırıp, masumane "**münazara enstitüsü**" ve de işin somut yanında oldukları görüntüsünü

vermek istercesine "**kalkınma enstitüsü**" deyip geçiyorlar. Geçerken de, sondaki "derneği" sözcüğünü kesip atıyorlar.

Ne ki, siyaset, Amerika'da görülen eğitimle sınırlı kalınca, gözlere sürülen boya çabuk dökülüyor. Adı "enstitü" de olsa, "düşünce topluluğu" da olsa iş gelip geleneksel siyasal kavramlara dayanıyor, "cephe" oluyor, "hükümet düşürmek" oluyor, "sistem iflas etti" oluyor.

Amerikan National War College (Ulusal Harp Okulu), İsrail destekçisi Amerikan Enstitüleri, Alman "Stiftung" toplantılarında ya da İsrail kurslarında ne yenip ne içildiği bizi ilgilendirmese de, şu iflas eden "*sistem*(in)" hangi sistem olduğu bizi ilgilendiriyor.

ARI'cıların "Atatürk" adını da kullanarak parlatmaya çalıştıkları yeni sistem, hangi sistemdir? Gençleri hükümet düşürmeye çağırmaya dek, eylemli ve kararlı görünen bu girişim, bir yandan Kemal Derviş operasyonuna, bir yandan TÜSİAD'ın Brademas'a rapor sunup MGK'nın kaldırılmasını istemesine, bir yandan da TESEV'in başkanı Can Paker'in "**Amerikanın yerine ben olsam, partiler yasası çıkmadan** (Türkiye'ye) **parayı vermem,**" demesine denk düşüyor.[272]

Anadolu'dan İstanbul'a taşıdıkları 500 Türk genci, şu IRI'nin ne olup olmadığını biliyorlar mıydı? Onlara NED'in aslı faslı anlatılmış mıdır? Operatörlerin ABD senato soruşturmalarında Üniversite dünyasında kurulan CIA ağında ne denli deneyimli insanlar oldukları, ya da "demokrasi hareketi" numarasının altında hangi şirketlerin parasının gezdirildiği anlatılmış olabilir mi? Bu denli ayrıntılı bilgiden sonra hala 500 genç kararlı bir biçimde anlaşmaya geliyorlarsa, ülkeye geçmiş olsun!

Ne ki bu gençlere de hak vermek gerekiyor. Ülkenin en yetkili ve en yüksek görevlileri bu tür petekte toplama işlerini kutlayarak yasallaştırıyorlarsa, gençlere ne denebilir ki?! Ülkelerinin gençlerini bir başka ülkenin siyasal hareketi açıktan gelip örgütlüyorsa gerçekten ne denebilir? Ne denebileceğini, sahibinden öğrenmekte yarar var. CIA Direktörü George J. Tenet, Los Angeles'da, 7 Kasım 2001 tarihinde verdiği konferansta, ABD Milli İstihbaratının "rolünü" tartışmasız bir açıklıkla dile getirmişti:

"Amerika'nın huzur ve güvenliğine karşı çalışanlara karşı çalışmak bizim işimizdir," diye başlayan Tenet, "Ulus-

---

[272] IRI-ARI gençlik toplantısını Akşam Gazetesi desteklemiştir. Toplantıya Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Prof. Türkân Saylan ve Eğitim Gönüllüleri Vakfı Başkanı Burhan Karaçam da katılarak birer konuşma yaptılar

ların, örgütlerin, hatta bireylerin en çok saklamak istedikleri sırlarını ele geçirmek. Onların plânlarını ve niyetlerini deşerek ortaya çıkarmak."

Şimdi şu sözlerde yeni tür demokrasi ortamı, ya da "şeffaflık" ilkesi görebilir miyiz? ABD'nin en önemli güvenlik biriminin başı, çekinmeden "ülkelerin sırlarını alırız, hatta kişilerin sırlarının, niyetlerinin bile peşine düşeriz" demeye getiriyor. Adam izlemeye çıkmış bir ajan gibi konuşuyor.

"Plânları, sırları, niyetleri nasıl öğrenecek?" diye sormak gereksiz. NED'in ilk başkanı Weinstein'ın buyurduğu gibi, "**kendi ayaklarıyla gelenler**"den, kendi elleriyle dosyaları verenlerden. Dahası, konferanstı, görüşmeydi, araştırmaydı derken kurulan, kişiden kişiye ilişkilerden, arkadaşlık, dostluk sohbetlerine, ABD'nin önemli kurumlarında kendilerine iş verilen Türkiyelileri de katmak gerekir. Devletin birçok çalışanını, uzmanını, seferber ederek hazırlattığı raporları Para Fonu (IMF) yetkililerine vermesini, kapalı ve güvenli oda toplulukları, "think tank" ve ama aslında ABD yönetimine bağlı ve ABD milli güvenliği kaydıyla çalışan vakıf ve enstitülerde konferanslar veren devlet yöneticilerini, kurslara yollanan görevlileri, "düşünce fırtınası"na götürülen medyacıları ve daha nicelerini de eklemenin yeterli olacağı kuşkuludur. Çünkü petekteki ARI'lar arasında Bey de var, Kraliçe de![273]

Türkiye'de yıkılacak olan "Berlin duvarı"

1994'de 7 ARI adayını bir araya getiren Kemal Köprülü, bir yaşındayken gittiği ABD'de 19 yıl kalmış. Kemal Köprülü'nün babası Ertuğrul Köprülü, 1966 yılında T.C Washington Büyükelçiliği Basın Ateşesi olarak göreve başlamış, sonraki yıllarda Türkiye'ye geri çağrılınca istifa etmiş ve The Voice of America (Amerika'nın Sesi Radyosu)'da yorumcu olarak çalışmaya başlamış. Kemal Köprülü eğitimini orada Richmond'da tamamlamış ve 1984'de hemen yurduna dönerek Citibank'da, kendi açıklamasıyla, "***Executive Trainee***" olarak işbaşı yapmış ve hızla yükselerek 1988'de müdür olmuş.[274]

---

[273] ARI'ların kurucuları ve tüm etkinlikleri için bk. ari.org.tr

[274] Anne Tuna Köprü'lü uzun yıllar İlnur Çevik'in gazetesi Turkish Daily News adına Washington muhabirliği yapmış, ABD'nin politikacılarıyla, Akev ile yakın ilişkiler kurmuştur. Tuna Köprülü, daha sonraki yıllarda, babası Lemi Aksoy'un yerine Monako fahri konsolosu olmuş, Prens Rainer III tarafından "Chevalier de St. Charles" nişanı ile ödüllendirilmiştir.. Tuna Köprülü, oğullarının da Monako Prensliği ile yakın ilişkileri bulunduğunu belirtmektedir. Murat Köprülü de, New York'da, yıllık cirosu 2,5 milyar dolar olan Multilateral Funding International (MFI) finans şirketini kurmuştur. Dünya Bankası'nda stajını Kemal Derviş ile birlikte yapmış ve Özal ile birlikte çalışmıştır. American Turkish

1988'den 1996'ya dek o zamanlar Çukurova grubuna ait olan İnterbank'ın Genel Müdür yardımcılığı konumdaymış. Bu arada ARI grubu (Derneği) da "faaliyete" başlamış.

Kemal Köprülü 1996'da İnterbank'ın Cavit Çağlar tarafından satın alınmasından sonra, bankacılık işinden ayrılmış, bir danışmanlık şirketi kurmuş ve "ARI Hareketi" nin başına geçmiş. ARI'cılar ANAP içinde yer almışlar. Neredeyse, ANAP'ın "gençlik kolu" gibi görülüyorlarmış. Ne olduysa olmuş, ARI'cılar 1999'da bağımsız uçuşa geçmişler ve yeni bir siyasi hareket olmuşlar. Daha da önemlisi II. Cumhuriyet projesinin unutulmaz örgütlenmesini anımsatacak ve kendilerine **"Türkiye'nin de ikinci bir YDH'sı var,"** dedirtecek denli ünlenmişler. Kemal Köprülü'nün dediği gibi, **"80 küsur üniversitenin gençleriyle işbirliği yapan, onları koordine eden bir hareket haline"** gelmişler.

Gelmişken yapacakları şey, elbette yeniden yapılanmadır. Önceleri Özal'dan sonrasını bir hiç olarak gören ARI'lar, şimdilerde "*son yirmi yılı unutun*" diyorlar. Böyle diyorlar da, yine "misinformation" yapıyorlar. Oysa onlar 2001 öncesini bir hiç olarak değilse bile, duvarları yıkılacak bir köhnemiş rejim olarak görüyorlar. ARI Derneği 'koordinatörü' bu durumu aynen şöyle özetliyor:

"Türkiye şu anda tarihi bir dönemeç yaşıyor. Bu dönem ileride tarih kitaplarına geçtiğinde Türkiye tarihi için önemli bir dönem olarak anılacak. 1923 kadar değilse bile yeni bir Türkiye çıkıyor ortaya. Bir eksenden başka bir eksene geçiyoruz. Bu eksenin değerleri demin saydığım o değerlerdir. ***Yeni değerlere koşuyoruz.****"*

Ülkenin iflasını ilan ederken, çöküş nedenini de **"Türkiye'nin bir numaralı problemi aslında terör ve enflasyon değil, idari etik ve yolsuzluklardır"** diyerek belirtiyor K.Köprülü. Aslında, "reconstruction" denilen rejim değiştirme işini, bundan daha özlü anlatan bir açıklama yoktur. Bu tümceyi, Amerikancadan tercüme edelim: "Türkiye'nin bölünme diye bir sorunu yoktur. Zaten,

---

Society başkanlığı yapmıştır. London School of Economics ve Columbia'da iktisat ve işletme okumuştur. ABD'de yaşamaktadır. (*//207.201.138.3/ best/arsiv /monako_ konsolusu.htm; Aslı Aydın Taşbaş, "ABD'li bir sadrazam" Radikal, 11-09-1999 ve Nurşen Demiröz, Beyaz Sarayda Bir Türk Gazeteci, Star, 15 Nisan 2003, s.8)* Murat Köprülü, ayrıca, amaç açıklamasında *"Amerika'nın Ortadoğu'daki yaşamsal çıkarlarını koruduğunu"* ve *"Amerika'nın İsrail ve Türkiye ile işgirliğini"* savunan Middle East Forum'un New York yönetim kurulunda yer almaktadır. *"Derviş'in Yaması Tutmaz" Akşam Online, 22.11.2001.* Ayrıca, Bk. Bölüm: ABD Kongresi Lozan Antlaşması'nı hedef alıyor

yetti artık bu Sevr sendromu! Enflasyon falan Özalizmin sonucu değildir. Enflasyonun sebebi de asla ve asla terör değildir. Zaten olsa da önemli değil! Türkiye'nin Ortadoğu'da ABD operasyonundan dolayı bir kaybı falan da yoktur. *Türkiye'de idareciler 'etikten'* yoksundur. Her yerde yolsuzluk vardır." Ne demek idari etik, nereden kaynaklanıyormuş yolsuzluk? Burada tarihsel bir ayırım, siyasi bir değerlendirme görünmüyor. Çünkü işi kökünden çözmek gerekiyor. K. Köprülü'ye göre yıkılacak olan şey o duvarın öte yanına yakındır:

"***Doğu Avrupa'nın, Berlin Duvarı yıkılırken ve onun sonrasında yaşadığı iç sancıları, biz şimdi yaşıyoruz.***"

Berlin duvarının yıkılmasıyla yerle bir olan neyse, Türkiye'de de yıkılacak olan o mudur? Fazlaca düşünmeden, bu noktada durup, İstanbul'a dek gelerek, ARI'ların konuğu olan Wall Streeet Journal'dan Fred Kemp'in ARI'cıları yere göye uçuramayan yazısının başlığını anımsayalım: **"Türk duvarı yıkılıyor."** K. Köprülü herhalde bunu demek istememiştir. Onun dediğine bakalım:

"*(Doğu Avrupalılar)1989'da komünist eksenine hayır dediler ve önlerine bir seçenek kondu. Siz nereye geçeceksiniz dediler Doğu Avrupa'ya. Onlar da üç-beş yıl içinde seçimlerini yapıp eskiyi geride bıraktılar.* ***Biz de bir eksenden başka bir eksene geçiyoruz*** *ve sancı çekeceğiz.*"

İşte işin aslı burada: Başka eksene geçmek! Eksenden eksene gezen Kemal Köprülü "*Ama Türkiye'de hiçbir şey eskisi gibi olamayacak artık. Her şey değişecek ve olaylara bu anlayışla yaklaşmamız lazım*" diyerek kestirip atıyor. Eksencinin örneği Doğu Avrupa'ysa karşısındaki ayna "Project Democracy" yi gösteriyor.

Orta Avrupa ve Balkan ülkelerinin insanlarının, eski CIA operatörlerinin, eski diktatorya kurucularının ve borsa oyuncularının yönlendirmeleri ve de gözetimleri altında, "**open society**" yani "**açık toplum**" oluvermelerini, birdenbire geçmiş kimliklerini, geçmiş dinlerini, geçmiş ırklarını anımsayıverip birbirlerine kıymalarını vb., yansıtıyor gerçeğin aynası. Köprülü doğru söylüyor. Batı'nın "***idare etik***"i gelip "Doğu Avrupa"yı değiştirmiştir. Doğu Avrupa ülkeleri, dünya pazarının önemli bölümüne satış yapan ve hatta Türkiye'ye de önemli sanayi ölçüde ürünü ihraç eden ulusal sanayilerini, hem de onca acıya karşın kurabildikleri fabrikalarını Batı kartellerine kendi elleriyle teslim ettiler ve eksen değiştirdiler.

ARI'ların "debate"den bozma girişimlerinin sonunda 2002 yılının Mayıs ayı "Genç Forum" toplantılarına tanık oldu. Anadolu'dan 500 genç 5 yıldızlı otellerde ağırlandı. ABD'den gelen yeni lider **M. Ali Bayar** ve önceki transfer Kemal Derviş konferansta konuştular. Ne ki, örgütçülük her zaman risklere gebedir. Önceki IRI-ARI toplantılarında yansımayan, kuşkular bu toplantıdan dışa vurdu ve katılımcı bir öğrencinin değerlendirmesi, Hürriyet'te, Yalçın Bayer'in köşesine geçti:

*"Bizi geceden beş yıldızlı bir otelde kokteyle getirdiler; ilk defa beş yıldızlı bir otel gördüm. Oradaki manzarayı ve müziği beğenmedim. Amerika'daki Cumhuriyetçiler Partisi'nin **IRI** adlı bir sivil toplum örgütü varmış. Bu, **Türkiye'**de de **Arı Hareketi'**ni yönlendiriyormuş; acaba sık sık eleştirilen **Kemal Derviş'**i siyasete mi hazırlıyorlar diye düşünmedim değil."*[275]

"Adı saklı" olarak bu görüşleri ileri süren öğrencinin, tüm "debate" ve tüm "open society" girişimlerine karşın "image" dünyasının dışına çıkabildiği görülüyor. Oradaki çoğunluk, bu öğrenci gibi düşünmemiş olabilir. Ama, çoğunun bu değirmenin suyunu merak etmediği de söylenemez.

NED yıllık raporlarında bazı "alt- bağış alıcılar" ya da atölyeciler yerine "*İstanbul'da bir örgüt*" denilip geçiliyordu. 2001 yılına dek NED raporlarında ARI Hareketi Derneği'nden de söz edilmiyordu. Ne ki gençlik üstüne çalışmalar IRI-ARI tarafından gerçekleştiriliyordu. Bu durum, NED'in 2001 Raporu'nda değişti. Artık "ARI Movement" - her nedense "dernek" adı kullanılmıyor- ile ortak "atölye" çalışmasından söz ediliyordu. İstanbul toplantısına katılan "adı saklı" genç durumu hissetmişti ama, o katıldığı "Genç Net" toplantısının parasının kaynağının raporlarda yer aldığını bilemezdi. NED 2001 Yıllık Raporu'ndan okuyalım:

*"Parayı veren: **NED** / Bağış alıcı: **IRI** / Alt bağış alıcı: -- / **309.934 dolar** / **ARI** Hareketi ve **TESEV** dahil, gençlik sivil örgütleriyle işbirliği yaparak, gençliğin kendi çevrelerinde sivil ve siyasal yaşama katılmalarını desteklemek. **IRI**, birlikte yöresel atölyeler kuracak ve geçmiş yılın başarısını ortaya koymak üzere ikinci bir ulusal gençlik konferansı düzenleyecek ve katılımı sağlayacak. **IRI**, gençlik haberlerini ileten ve Türkiye'deki NGO'ların sürdürdüğü projeleri sergileyecek sanal şebeke yara-*

---

[275] *Hürriyet, 12-05-2002*

*tan **GençNet**'e daha çok kaynak aktaracak ve yolsuzluk karşıtı eylemleri destekleyecek."*

Değirmenin suyu bir yana bırakılırsa, Genç ARI Hareketi (Derneği)'nin başkanının şu sözleri daha da açıklayıcıdır:

"Özal'ın 'İcraatın İçinden'inin jenerik müziği hep hayatımda olacaktır. (..) Arı Hareketi'nin ofisine gelip çalışmak, hafta sonu Anadolu'ya gitmek, bunlar beni acayip 'charge' ediyor."

Milliyet'ten Ahmet Tulgar, Genç ARI başkanına "*Yabancı şirketler sivil toplum örgütlerinde çalışmayı destekliyorlar galiba(?)*"diye sorunca "Evet. Mesela bizim bankada bir gönüllüler grubu bulunuyor" gibi açık bir yanıt alıyor:[276] Bu denli yalın bir gerçektir, ARI-IRI işbirliği. Ne ki onların tamah ettikleri "yeni değerler" uzaktan gösterildikleri denli "charge" edici ve "etik" olmayabilir. Bu içli dışlı yolculuğun sonunda derneğin siyasi parti çalışmaları sonuca ulaştı. Kemal Derviş ile yapılan uzun görüşmeler sonunda, Genç ARI'dan Zeynep Damla Gürel, Cem Boyner'in "**II. Cumhuriyetçiler**" diye de adlandırılan "Yeni Demokrasi Hareketi" kurmaylarından Memduh Hacıoğlu, Tuğrul Erkin ve Kemal Derviş, CHP'den milletvekili oldu. Böylece Özal hayranlığı ile II. Cumhuriyetçilik, Cumhuriyet Halk Partisi'ne Kemal Derviş ve ARI'cılarla taşınmış oldu.

"Köhnemiş düzeni" içten değiştirme "project"i de başladı. Bir uçta George Soros'un Open Society Institute'u, ortada ABD'nin muhafazakâr Cumhuriyetçi Partisi ile Demokratik Partisi ve Alman Stiftung ilişkileri, sonunda da Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, tam bağımsızlığın siyasal örgütü Cumhuriyet Halk Fırkası'nın mirasçılarının Moon konuğu yöneticileri... Bu sonuç "project democracy"nin olağanüstü başarısını göstermektedir.

Ama ARI Derneği Başkanı Kemal Köprülü'nün bu başarıdaki yabancı katkısını açıklayan şu sözleri gençliğin kulağına küpe olmalıdır:

"Amerika'daki Musevi lobilerişyle çok yakın ilişkiler sağladık. Hemen hemen bütün önde gelen Musevi lobileriyle çok yakın ilişkilerimiz var. Onlar buraya gelince biz ağırlıyoruz, biz gidince onlar bizi ağırlıyor."[277]

---

[276] Ahmet Tulgar, "Arı Hareketi'nden Emre Ergun: 'Anadolu'da üniversite ile şehir birbirini dışlıyor' – Gençler de şehrin ortasında öpüşmesinler" *Milliyet, 12 Mayıs 2002, s.12*

[277] Cemal A. Kalyoncu, Saklı Hayatlar / 2, s.250

Kuşkusuz Musevilerle ilişki krumanın önünde bir engel olamaz. Ne ki, "Amerika'daki Musevi lobileri" denilen örgütlerin İsrail devletini desteklemek üzere çalıştıklarını yinelersek "yakın ilişki"nin boyutu da karşılıklı ağrılamaların derinliği de hayli ilgi çekici olabilir.

ARI Derneği geçen yıllarda örgütlülüğünü daha da geliştirdi ve liseli gençliği örgütlemede yol aldılar. Bu arda dış ilişlikleri de genişledi. Başkan kemal Köprülü CNN (Türk)'de Taha Akyol ile yaptığı 10. Kuruluş Yılı programında ABD'ye gittiklerini, hem Dıoşişlerinde hem de Pentagon'da görüşmeler yaptıklarını, Amerikalıların kendilerine Büyük Ortadoğu Projesi için çalışmaları gerektiğini anlattıklarını, kendilerininse Türkiye'nin A.B'den katılım görüşmeleri günü alması konusunda çalıştıklarını; ancak ondan sonra Büyük Ortadoğu Projesi için çalışabileceklerini belirttiklerini açıkladı.[278]

Böylesi bir açık sözlülüğe ancak teşekkür edilebilir. Başkan Kemal Köprülü'nün açık sözlülüğü bununla da kalmadı. 9 Eylül 2004'de NATO, Kokkalis Vakfı (Atina)[279], RIIA (Royal Institute of International Affairs –Londra), ASPEN Inst. (USA), Friedrick Naumann Stiftung, Eurasia Group Şirketi (USA), JP Morgan Chase and Co.) ve Kemal Derviş katılımıyla düzenlenen toplantıda ilişkilerinin boyutunu açığa vuracak ilginç bir açıklamada bulundu:

"*Amerika PKK'yi siyasal olarak bitirmeye çalışıyor. Biliyorsunuz 10 gün kadar önce, PKK'da bölünme yaşandı. Amerika PKK'nın bölünerek bitirlmesinden yana. (..) Biz de PKK'yla mücadelemizi yıllarca Batı'ya anlatamadık. Ama sonra anladılar. Nasıl biz PKK konusunu anlatamadıysak, onlar (İsrail) da yaşadıklarını anlatamıyorlar.*"[280]

Aynı toplantıda kendisine yöneltilen "İsrail devlet terörü uygulamıyor mu?" sorusunu yanıtlayan RIIA temsilcisi John Tesh, "*Terör tehdidinin yönetilmesi*" konulu konferansa katılanların 'terör' anlayışını şu sözlerle dışa vuruyordu: "*İsrail teröristlere karşı kendi topraklarını korumayı amçalıyor.*" Bu açıklamaları yadırgamamak gerekiyor. Çünkü ARI derneği'nin geçmiş ilişkilerine ve dış bağlantılarına uygun açıklamalardır bunlar.

---

[278] Eğrisi doğrusu, CNN Türk, 23 Temmuz 2004

[279] Kokkalis ailesi ABD'de bulunan zengin Yunanlılar içinde önde gelen bir ailedir. Socrates Kokkalis tarafından kurulan vakfın merkezi Atina'dadır ve yönetiminde ailenimn ünlü bireyleri bulunur.

[280] İsrail devlet terörüne destek, Aydınlık, 12 Eylül 2004

Bu arada RIIA'nın şimdiki direktörü DeAnne Julius'un 1970'li yıllarda CIA Analiz direktörü olduğunu anımsamak erekiyor. DeAnne Julius, CIA'dan sonra Londra'ya gelerek Bank of England'da Sıkıpara Komitesi üyesi olunca Avam Kamarası'nda "Bir CIA ajanının İngiltere'nin para yönetiminde ne işi var?!" ya da "Şili darbesinde göreviniz neydi?!" gibi sorularla karşılaştı. Bir parlamenter ise daha erçekçi davranarak "Bir ajan emekli olsa da ajandır!" demekten kendini alamadı. DeAnne Julius ise "Yalnızca çalıştım, ajan değilim" diyerek pişkince yanıtlar bu soruları.[281]Belki bir gün Türkiye'de de duyarlı vekiller benzer soruları Başkent'te büro açan NDI, KAS vb. örgütleri yönetenlere sorabilirler.

ARI Derneği 2004 yazına CHP'ye verdiği dernek kurucusu milletvekili Zeynep Damla Gürel hakkında, CHP kurultayına doğru Irak'taki USA kaynaklarından Deniz Baykal'la ilgili suçlayıcı rapor aldığı savları ileri sürüldü. Bazı köşe yazarları bu kaynağın CIA olduğunu bile ileri sürdüler.[282] Dernek sonbahara da iki olumsuzlukla girdi. Türkiye için onurlu bir kurtuluşu ve bağımsızlık gururunu simgeleyen 9 Eylül günü İstanbul'da kolonicilerle ve Atinalılarla konferans düzenlenmesi bazı yurttaşları rahatsız edince, derneği sözlü ve yazılı yakınmalarla karşılaştı. Aynı günlerde ABD'de işleri biraz sarsılır gibi oldu. Washington Şubesi yönetiminden Gunay Evinch ve arkadaşı istifa etti.

Yeri gelmişken, hemen belirtelim ki, bu tür derneklerle, iyi niyetli olarak ilişki içinde olmuş olanlardan çoğunun, senaryonun tümünü ve dış ilişkilerin boyutlarını bilme olanakları olamaz. Bilginin çok zor girdiği ülkemizde, özellikle başta üniversite kitaplıkları olmak üzere, özellikle gençlerin ulaşabileceği bilgi merkezlerinde bu ilişkileri sergileyen yabancı yayınlara rastlanmamaktadır.

Bir noktayı daha da düşünmeye değer: Ülkenin bağımsızlık sevdalısı gençliği, iki yapraklık yayın için, birkaç küçük toplantı için gerekli parayı bulamazken ARI gibi derneklerin dünyanın dört bir yanında etkinlik göstermesi, uluslararası düzeyde toplantılar düzenleyebilmesi 'globalleşmenin' etkisini göstermektedir. İşte bu nedenle birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de pazarlanan yeni değerlerin anavatanında yaşanan "siyasi etik" olaylarına göz atmakta sonsuz yarar olacaktır.

---

[281] Lobster, 34 (05), 34 (24,39) ve Independent, June 8, 1998.

[282] Güler Kömürcü, "CHP ve CIA temasları ve de ARI Grubu" , Akşam, 13 Temmuz 2004

"siyasi etik" dedikleri yeni değerler

"Halk için oluşturulmuş devletin yönetimi, patronların ve onların memurlarının, özel çıkarlarına hizmet edenlerin eline geçti. Demokratik kurumların üstünde gözle görülmeyen bir imparatorluk kuruldu." Woodrow Wilson, ABD Başkanı.[283]

"Project Democracy" operasyonunun yerli "sivil" ortakları ve alt-bağışalıcılar ne derler bilinmez ama, siyasi hayata para karıştı mı, düşüncelerin çarpışmasının demokratik ortamının yerini parasal desteği arkasına almış bir avuç seçkinin dayattığı düşünce ortamı alır. Sivil(!) toplum örgütlerinin sırtından politik yönlendirme ve gerekirse devlet yönetimine el koyma işlemi demokrasi olarak kabul ettirilmeye başlanır. Böyle bir düzen, "siyasal etik" denen Anglosakson gevezeliği ile şarlatanlık egemenliğinin pekiştirilmesine hizmet eder. Geride paranın açamayacağı ya da kapayamayacağı bir gedik kalmaz.

Siyasal partilere ve adaylara yapılan bağışlar, parayı verenle alan arasında özel bir ilişkiyi ve şu ya da bu konuda çıkar ortaklığını temsil eder. Diyelim ki, bir tütün tekeli, kendi çıkarlarına dokunacak bir yasa değişikliğini engellemek istiyor, kimi destekler? Doğallıkla bu işe engel olacağını düşündüğü partiyi, partinin bir adayını. Diyelim ki bir banker, halkın parasını vurup geçmiş, yasalar karşısında zora düşmüş; elbette af yasalarının genişletilmesini destekler.

Diyelim ki, özel yatırımcı ya da yatırımcılar, kartel oluşturmalarına engel olan, fiyat ayarını sağlayan KİT'lerden kurtulmak istemektedir. Sonsuz özelleştirmeden yana olan siyasi partileri ve de onların bazı milletvekili adaylarını ve daha sonra da bakan adaylarını desteklerler.

Diyelim ki "sivil" örgüt, ülkede bir federasyon yapısı oluşturulmasını, kapıların yabancılara sonuna dek açılmasını istemektedir. Bu amaca hizmet edecek anayasa değişikliklerini gerçekleştireceğine emin olduklarını destekler. İşi sağlama almak için olası muhalifleri de desteklemekten geri kalmaz.

---

[283] Charles Lewis, The Buying of The President, s.iv.

Bir zamane şeyhi, bir dinsel örgüt, mensuplaştırıp müritleştirme ve böylece oluşturduğu ticaret ağının zayıflamasını istemez. Şeyhliğin saltanatını, dinsel örgütün kutsal örtüsünü yıpratacak yasal düzenlemelerin zayıflatılmasını ve giderek ortadan kaldırılmasını ilke edinmiş siyasal partileri ele geçirmek için belirlediği kişileri oluşturduğu yayın ortamıyla, dolaylı parasal bağışlarla işin içine sokar.

Bu destek her koşulda belirli bir partiye, belirli bir siyasal akıma verilirse, iş güvence altına alınmış olmaz. Siyasal partilerin tümü desteklenir, tümüyle para ilişkisi kurulur. Bazıları fazlasıyla, bazıları daha az desteklenir. Ama daha önemlisi, her siyasal partide belirli adamlar desteklenir. Siyasal görüşlere oy vermiş olan halk da, partisinin ya da vekilinin, kendilerine bildirdiği düşünceye zıt kararların arkasında durduğunu ve hatta şeyhlerin, dedelerin, babaların koruyuculuğuna soyunduğunu görünce şaşırıp kalır.

Buraya dek yapılan değerlendirmelerin Türkiye'ye yakıştığını, Amerika ve Batı Avrupa'da böyle olmayacağını yayanların aldatıcı fırtınasına kapılmadan önce "demokrasinin beşiği" dedikleri ABD ortamına göz atmak gerekiyor. Bunu yaparken değeri % 100'ler düzeyinde düşürülüp duran ulusal para birimimiz TL yerine, demokrasinin kabesi ABD'nin dolarını esas alalım.

ABD'nin 2002 seçimlerinde, partilerden birisine ve o partinin adaylarına, telekomcu ve elektronikçiler 48; müteahhitler 6,6; askeri sanayiciler 1,9; enerji yatırımcıları 8,3; bankerler- sigortacılar, emlakçiler 67,5; özel hastaneler, sağlık kuruluşları, ilaç üreticileri 14,6;' nakliyeciler 7,4; hukuk büroları ve halkla ilişkiler şirketleri 34,2; tahıl tüccarları ve tarım işletmeleri 5,9; siyasi-dini vakıflar ve diğer örgütler 16,8; çeşitli iş çevreleri 33; geri kalanları 21,9 milyon dolar olmak üzere toplam 267 milyon dolar bağışta bulunmuşlar. Öteki partinin ve adaylarının aldığı para toplamıysa 330 milyon dolar.

Bu siyasi-ticari-dinsel bağışçılığın yanında, yeni hükümetten önemli yerlerdeki elçilikleri alabilmek de, ayrı bir çaba gerektiriyor. Elçilik adayları da, para bağışında bulunmaktadırlar. Bağışlar, elçi adaylarını başkana yakınlaştırmaktadır. Ne denli para o denli iyi bir makam ilkesi gözetilmektedir.

Bağışlar boşa gitmez

Sosyal güvenlik hizmetlerini özelleştirmeyi, yani bankerlerin şirketlerine kaydırmayı, Silikon Vadisi yatırımcılarının yararına İnternet hizmetlerinin vergi dışı bırakılmasını, petrol şirketlerinin ha-

zine arazilerinde yeni petrol kuyusu açma izinleri verilmesini, işçilerin ve tüketicilerin tütün tekellerine, asbest imalatçılarına karşı açtıkları davaları azaltmayı taahhüt eden kişinin devlet başkanlığı aday adaylığı kampanyası için 100 milyon dolar bağışlanıvermiş olması, "siyasal etik" kampanyacılarının, insan haklarını ırkçı azınlık haklarına çeviren yerli sivillerin yedeğinde gezinen en sivil toplumcuların ve sendikacıların gözünü açmasını dilemekten başka çare yok![284]

Türkiye'nin "sivil" önderleri, Amerika'dan "siyasi etik" öğreticileri getiriyorlar. Bu yetmiyor, ülkemizde ulusal sağlık hizmetlerinin en önemli desteğini oluşturacak ulusal ilaç sanayisinin kuruluşunu onlarca yıldır engelleyen, yabancı şirketlerin paralarıyla "etik" adı altında ahlâk dersleri verecek "thin tank" dernekleri ve vakıfları kuruyorlar. Bu yetmezmiş gibi devletin bakanları da bu derneklerin ve vakıfların çok yıldızlı otellerin salonlarında yaptıkları toplantıları şereflendirerek onlara yasallık kazandırırlarken, ülkemiz insanlarına da "ahlak eksikliği" etiketini yapıştırıyorlar. Oysa "etik" ihracatçılarının ülkelerinde yaşayanlar, varolan "siyasal etik" ten yaka silkiyorlar.

"Center for Public Integrity" adlı örgüt, yıllar geçtikçe, Amerikan siyasal yaşamının parayla güdülenir duruma geldiğini kanıtlayabilmek için derin devlet araştırması yaptırtıp bir kitapta topluyor.[285] Merkezin başkanı, bu çalışmayı sunarken, ABD Kongresi'nin neon-yeşili dolar işaretleriyle donatılan yanlış yola saptığını belirtiyor ve politik figürlere yapılan bağışlarla yasamanın yönlendirilmesi üstüne ilginç örnekler veriyor:

"1-Amerika'da her yıl akciğer kanserinden ve tütüne bağlı öteki hastalıklardan 400.000 kişi ölmektedir.(..) Oysa Kongre, tütün yetiştiriciliğini ülke düzeyinde yayacak finans sağlamak, sigortalamak, ihraç etmek ve ithalata karşı korumak üzere Büyük Tütün (Şirketleri)'ne "öncelikli sanayi" konumu sağlamaktadır. (..) Büyük tütün şirketleri 1986-1987 arasında, Kongre üyelerine ve iki büyük partiye (Cumhuriyetçi ve Demokratik) 30 milyon dolardan fazla para kanalize etmişlerdir.[286]

---

[284] Mother Jones March-April 2001. *www.motherjones.com*

[285] The Buying of The Congress: How Special Interests Have Stolen Your Right to Life, Liberty, and Pursuit of Happiness (Kongreyi Satınalma: Özel çıkarlar yaşama-özgürlük haklarınızı nasıl çaldı ve mutluluğunuzu elinizden nasıl aldı.)

[286] Tütün ve sigara şirketlerinin ürünlerinin üçte birini kaçak olarak sattığı saptanmıştır. CPI (Center's International Consortium of Investigative Journalists / Araştırmacı gazeteciler Uluslararası Birliktelik Merkezi) raporunda British American Tobacco, Philip Morris ve R.J. Reynolds şirketlerinin adları geçiyor. Sigarayla ilgili vergilerden kurtulmak için şirketler, Kanada, Kolombiya, Çin, Güneydoğu Asya, Avrupa, Ortadoğu, Afrika ve

2-Orta ve büyük işletmelerde çalışanların ve yakınlarının sağlık sigortası paylarının işverenlerce ödenen payı %54 iken, 1993'e dek bu oran %20'ye düşürülmüştür. Amerikan halkı kongre üyelerinin sağlık sigortalarının tümünü ödemektedir. Sağlık sanayicileri, 1987-1996 yılları arasında kongre üyelerine 72 Milyon dolar politik bağışta bulunmuşlardır.

3- Yiyecek sanayisi ürünlerinden aldıkları bakteriler nedeniyle her yıl binlerce Amerikalı ölmekte ve milyonlarcası hastalanmaktadır. (..) Son on yılda yalnızca "E.coli O157:H7" bakterisi nedeniyle zehirlenmeler dramatik bir hızla artmıştır. Devlet görevlileri şimdiki yiyecek-güvenliği durumunu "epidemic" olarak değerlendirmektedirler. Ne ki, bu dönemde gıda sanayicileri, Capitol Hill'deki yasamacıların kampanya kasalarına 41 Milyon Dolar akıtmıştır.

4- Her yıl çiftliklerde çalışan 27.000 çocuk yaralanmakta ve 300 çocuk ölmektedir. Yalnızca 1992 yılında 14-17 yaşlarında 64.000 çocuk iş kazaları nedeniyle hastanelere kaldırılmıştır. Görüyoruz ki, Kongre üyeleri çocukları işletmecilere karşı korumamaktadırlar. Keseleri dolgun Amerikan Tarım Büroları Federasyonu, Zincir Lokantalar Milli Konseyi, Lokantacılar Milli Birliği ve benzerleri Capitol Hill'deki politik kasalara milyonlarca dolar koymuşlar ve çocuk emeğiyle ilgili yasaları yumuşatmak için milyonlar harcamışlardır.

5- Büyük paralar büyük kazandırır. (..) Birinci sırada General Motors, sonuncu sırada Vencor Anonim Şirketi olmak üzere en büyük 500 şirket, PAC (Politic Action Committee/ Siyasi Eylem Komitesi[287]) aracılığıyla 1987-1996 arasında kongre üyelerine

---

ABD'de kaçakçılık şebekeleriyle işbirliği yapmaktadırlar. Çünkü yüksek fiyat sigara tüketimini azaltmaktadır. CIP Raporu: *publici.org April-June 2001, No. 70, s.5.* Tütün şirketleri ve Belsouth Corp.; Goldman, Sachs and Co., Paine Webber Inc., hemDemokrat Parti'nin hem de Cumhuriyetçi Parti'nin kongrelerini parayla desteklemişlerdir. *Charles Lewis, The Buying of The President, s.33.*

[287] Political Action Committee (**PAC**):Bir adayı desteklemek ve başka adayların kazanmasını önlemek amacıyla kurulmuş, para toplama işlerini kotaran örgüt. "PAC" ların büyükçoğunluğu şirketleri, işadamı örgütlerini, sendikaları ve ideolojik yapılanmaları (vakıflar, cemiyetler, cemaatler) temsileder. PAc kurulur kurulmaz, 10 gün içinde resmikayıt yaptırır. 1944 yılı başkanlık seçimlerinde Başkan Franklin D. Roosevelt'i ikinci kez seçtirmek üzere, para toplama girişimde bulunan Sanayi Örgütleri Kongresi (Congress of Industrial Organizations-CIO) tarafından başlatılan, demokrasiye parayla doğrudan ve açıktan müdahale işi kotarılırken, derneklerin adaylara para vermelerini engelleyen "Smith Connally Act-1943" yasası, dernek tüzel kişiliğinin değil de, üyelerin para vermesiyle delinmiş oldu

verdikleri paranın tutarı 182 Milyon dolardır. İki siyasi partiye (Cumhuriyetçi ve Demokratik) 72 Milyon dolar vermişlerdir. Kongrenin yıllar içinde kurumlar vergisinde büyük indirimler yapması şaşırtıcı değildir. Federal vergi gelirleri içinde kurumlar vergisinin oranı 1956'da oranı %28 iken, bugün yalnızca %10' dur."

Charles Lewis'in verdiği örnekler, paranın gücünü ve bu gücü elinde bulunduranın ABD demokrasisinin gerçek sahibi olduğunu gösteriyor. Paraya dayalı gücün istediği kararları, hem de doğrudan doğruya karışarak, aldırmasını sağlayan bir yönetimin, kuramsal olarak halk iradesini temsil ettiği kabul edilen demokrasiyle ilişkisi olabilir mi?! Bu örneklerin alt yapısını araştırmak gerekiyor. "Sivil" ve açık toplumcuların bir zahmet edip, Amerika'ya burslu doktora öğrencileri yollayarak, ya da oralardan buralara getirdikleri "siyasal etik" uzmanlarına(!) sorarak, bu araştırmalara yardımcı olmaları gerekiyor.

İşin içine şirket vakıflarının Washington'da, Georgetown'da kuracakları "sivil" şubeleri girerse, ABD yönetiminde ve yasama organlarında "yozlaşma" çalışmalarıyla dost ve müttefik ülkeye biraz yol göstermeleri de iyi olacaktır. Hatta, öyle bir iyilikten sonra, araştırma sonuçları, yerli bakanlardan birinin yapacağı açış ve sunuş konuşmasıyla başlatılacak bir konferansla hem Amerikan halkına, hem de dünyaya duyurmalıdır. İşi ciddiyet dışına taşımaktansa, yine Charles Lewis'e kulak verelim:

"443 kongre üyesinin ve 2020 (senatör ve temsilci) asistanın, 1996 yılında ve 1997'nin ilk yarısında gerek Amerika içinde ve gerekse dünyada gerçekleştirdikleri tüm masrafları karşılanmış gezilerde aldıkları paranın tutarı 8,6 Milyon dolardır."

Joseph Stiglitz'in, Dünya Bankası'ndaki görevinden ayrıldıktan sonra yaptığı şu açıklama yeni değerler cilasının altına gizlenmiş, vur-kaç dizgesini anlatıyor:

"... bazı büyük firmalar, siyasi kararlar alınması sürecine burunlarını soktukları zaman, yurttaşların aleyhine bir rol oynuyorlar; benim ülkem –yani Birleşik Devletler dahil, birçok ülkede durum budur. Seçim kampanyalarına katkıları sayesinde, bazı firmalar, Washington üzerinde ürkütücü bir nüfuz elde ettiler. Başka yerlerde tehlike, iktidar oburu bir avuç işadamının , televizyonu kontrolleri altına almasından ileri geliyor; yani Rusya'da

olduğu gibi; malum ya, birkaç tv kanalı sahibi, 1996'da Yeltsin'i yeniden başkan seçtirmeyi başarmışlardı..."[288]

Halkın sırtından geçinmeye alışmış olan, "etik" satıcıları ve onların yerli ortakları için bunun adı "demokrasi" olduğundan, söylenecek fazla bir şey yok. Anglosakson demokrasisinin derin "etik" çizgisi, Ankara'daki işleri "yozlaşma" olarak niteleyip, tüm geçmişi aşağılayanların kulaklarına demirden yapılmış bir Amerikan kartalı biçiminde küpe olmalıdır.

"..1991 ile 1996 arasında senatör yardımcılarının % 15'i ve Akev çalışanlarının % 14'ü Washington'da kayıtlı lobici olmuşlardır. (..) Senato'da ve Başkanlık bürolarında çalışan birinci dereceden memurların % 36 ve % 40'ı görevlerinden ayrılıp lobi şirketlerinde çalışmaya başlamışlardır."

Bu "etik" içeren yeni değerlere kirli paralar da değmektedir. Bu kirliliğin yoğunluğu öylesine derindir ve öylesine kanlıdır ki, yüzlerce cilt kitap yazılsa yeterli olmaz. Çarpıcı bir örnekle yetinelim. İran İslam Devrimi'nden sonra ABD, İran'a düşmandır. ABD, İran 'a karşı savaşında Irak'a destek olmaktadır. ABD aynı zamanda Nikaragua'daki yönetimi yıkmak için eski diktatörün adamlarından devşirilmiş 'Contra' ordusunu kurmuştur. Bu orduya silah ve malzeme yetiştirmek için para gerekmektedir.

Bu arada İran'ın füzelere gereksinimi vardır. Başkan ve NSC (ABD MGK'sı) ile CIA el ele verir. İşin içine mafya, silah tüccarları, bankalar girer. İran İslam Devrimi'ne düşman görünen İsrail'den alınan füzeler, CIA'ye bağlı şirket ve bankaların da yer aldığı bir ağ içinde İran'a verilir. Karşılığında alınan para Nikaragua işlerine harcanır. BU para da yetmez ve 'Contra'lara silah taşıyan uçaklar, dönüşlerinde kokain getirirler.[289]

---

[288] "*Le Nouvel Observateur, 18 Eylül 2001*" deki Stiglizt ile yapılan söyleşiden aktaran Attila İlhan, "Söyleşi" *Cumhuriyet, 12 Ağustos 2002, s.20.*

[289] İran'a silah satış işinin Batı Avrupa derinliği de ilginçtir. Örneğin, P2 Mason örgütüne bağlı Stefano Delle Chiaie, uluslararası tutuklama emrine karşın İsviçre'de yaşamaktayken, İran-İsrail arasında silah ticaretini örgütler. Bu ticaretin anahtar adamaı Albert Kunz'dur. Öteki oyuncularsa, Kunz'un ortağı İsviçre Dreycott Holding ve Banco Ambrosiano ortağı Londralı Finansçı McDonald, Humeyni'nin oğlunun kayınbiraderi Tabatai, Türkiye'de de soruşturulan kaçakçı Henry Arsan'dır. Amerikan M 48' leri, İsrail'den alınır, Kıbrıs'a getirilir, P2 (Propoganda 2, Mason locası) şefi Licio Gelli'ye bağlı Transporte Aero Rio Platense aracılığıyla İran'a ulaştırılır. Kunz silah karşılığı olarak düşük fiyatla satın alınan İran petrolünü İsrail'e satar. Böylece ticaret tamamlanır. Tatabai, Ocak 1984'de, 100 milyon marklık tank almak üzere Almanya'ya gelir. Bir rastlantı sonucu Düsseldorf Hava Alanı'nda birbuçuk kilo eroinle yakalanır. Almanya Hür Demokrat Parti Başkanı ve Almanya Dışişleri Başkanı Hans Dietrich Genscher,

Bu operasyonda banka ile taşıma şirketi ilişkisinde yer alan İranlı Ferhad Azima kazandığı paralardan bir bölümünü, Cumhuriyetçi Parti'ye ve Başkan'ın Yemek Komitesi'ne bağışlar.[290] Ne de olsa "etik" içinde "temiz" bir iştir. Bu işlerin alt kademesi yargılanır ve mahkûm olur. Ama, başkanlara bir şey olmaz. O zamanlar Ronald Reagan ABD başkanıdır ve, CIA yöneticisi de George Bush'dur.

İşin içinde "dokunulmazlık" yanında, T.C. Yargıtay eski Başkanı'nın 1999 yılında övdüğü "Anglo-Sakson" demokrasisi ve "yeni değerler" vardır.

Kirli işlerden akan kirli paraların yanı sıra, daha dinsel ve daha ilginç parasal ilişkiler de var. Başkan George Bush, Sun Myung Moon'un Japonya şirketlerinin açılışı için geziye çıkar. Karşılığında dolar alır. Kimine göre, 500.000 dolar, kimine göreyse 2 milyon dolar.[291]

Bir koltuk 4,7 milyon dolar

Parayı verenin lehinde yasal değişikliklerin ve kararların çıkmasını sağlamak. Bu işi yaparken de, karar vericilerle, para vericileri buluşturmak. Yani bizim dilimizdeki özgün deyimiyle, "iş bitiricilik." demek yerine Amerikanca terimler kullanıp da, "***Lobi Şirketi***" demenin bir nedeni olmalıdır. İşte Charles Lewis de ABD halkı adına bu nedeni anıyor; "*Lobicilerin parlamento işlerinde yürüttükleri ticaretin ne denli yoğun ve o denli de getirici olduğunu merak edenler bu sayıları anımsamalıdırlar,*" dedikten sonra ekliyor:

> "*Bağış yapanlar, büyükler de siyasi oyunu içerden oynuyorlar. CPP (Center for Responsive Politics)'e göre 1996'da senatoda bir koltuk elde etmenin ortalama bedeli 4,7 milyon dolar ve temsilciler meclisinde bir üyelik kazanmanın ortalama bedeliyse 674.000 dolardır. Bu paraları arka bahçedeki mangal partilerinde toplayamazsınız. (..) siyasi kampanyalar kaçınılmaz olarak, derin cepli bağışçılara, şirketlere, sendikalara ve federal devlet dairelerinde görülen işlere bağlıdır.*"

Bu çok ama çok ayrıcalıklı bir oyundur ve para yalnızca (parlamentoya) girişi sağlamakla kalmaz, orada yapılacak işleri de satın

---

Ayetullah Humeyni'nin özel elçisi Tatabai'yi kurtarmak üzere girişimlerde bulundu. *Jean-Marie Stoerkel, Mesih Papa'yı Neden Vurdu, s.107, s.189.*

[290] Joel Bainerman, The Crimes of A President, s.279.

[291] Bkz. Blm: Moon.

alır. Çünkü Amerikan usulü demokrasi parasız olmaz. Ne kadar para, o kadar demokrasi!

Partilere, adaylara, komisyon üyelerine para verme işini, demokrasi işleyişine uydurmak için kurulan PAC (Political Action Committee / Siyasal Eylem Komitesi)'larla ilgili bir kısıtlama vardı. Devletle iş yapan şirketlerin ve kurumların, sendikaların PAC kurma hakları yoktu. Ne ki, devletle iş yapmayan şirket de yok gibiydi. Şirketler ve sendikalar bastırınca, yasada değişiklik yapıldı. Böylece 'demokratik' para kanalı da açılmış oldu. Araştırmacı gazeteci **Ronald Kessler** bir tür para kanalı olan PAC'lerin sayıları ve bağışları üstüne şu özet bilgiyi veriyor:

> *"1974'de 608 PAC vardı. 1994'de bu sayı, 3.954'e ulaştı. Bunlardan 1.660'ını şirketler, 333'ünü işçi kuruluşları, 1.169'unu ticaret odaları ve öteki özel çıkar grupları kurmuştur. 1994'de Temsilciler Meclisi ve senato seçimlerinde 724 milyon dolar yatırılmıştır. Bunun üçte biri PAC örgütlerinden gelmiştir. 1990'dan (1997'e) PAC örgütleri, adaylara 427 milyon dolar vermiştir."*[292]

İşin içinde, seçim dönemiyle ilgili komite kanallarının yanında daha ilginç kanallar da bulunmaktadır. ABD kongre binasının girişindeki güvenlik masasından bavullar dolusu nakit dolarlarla geçenlere sorulduğunda alınan yanıt son derece yalındır: "(Siyasal) kampanya bağışları."

Ne ki, yasalarda gerekli değişikliklerin, çıkarlara uygun yapılması için bazen para yetmez. Türkiye'de, Amerika'dan alınma "*siyasal etik*" yasaları hazırlayanların dikkatini çekecek yöntemler de var.[293] Bir devletin başka bir devlete savaş açarken halkın desteğini almak üzere başvurabileceği göz boyama eylemine geçmeden önce bir an için Türkiye'ye dönüp, 1988 yılından ilginç bir olayı anımsayalım.

1988 yılı ANAP kongresinde kürsüde konuşmakta olan Başbakan Turgut Özal'a kürsünün karşısından bir iki el ateş edilir. Eli silahlı Kartal Demirağ yakalanır. Bundan sonrası 1999 yılında yayınlanan "Kırmızı Koltuklar" kitabında daha ilginç bir anıya dönüşür. Yazılanlara göre, aslında Özal vurulmamıştır, kürsünün altına doğru eğildiğinde, kürsüden düşen su bardağının kırılmasıyla eli kesilmiştir. Özal'ın eli kolu sarılır ve daha sonra televizyon ekranından halka seslenir. Kitabın yazarı Orhan Tokatlı'ya bunları anlatan zama-

---

[292] Ronald Kessler, Inside Congress, s.101
[293] ibid.s.97

nın ANAP'lı Ankara Belediye Başkanı Mehmet Altınsoy, olayın giderek bir kurmacaya dönüştüğünü ayrıntılarıyla eklemekten de geri kalmaz.[294] Yazılanlardaki gerçeklik payı tartışılabilir ama, ABD'de yazılanlar gerçektir.

İki yıl sonra, Özal Cumhurbaşkanı'dır. ABD yönetimi ve arkasındaki tüccarlar da Irak'a savaş açma kararı vermek üzeredir ama, kamuoyu beklenen düzeyin altındadır. 10 Ekim 1990'da ABD senatosunun komisyonu karşısına 15 yaşlarında Nayirah (Neyire) adlı bir genç kız tanık olarak çıkarılır. Neyire, Kuveyt'teki bir hastanede gönüllü olarak çalışmaktayken, hastaneye giren Irak askerlerinin inkubatörlerdeki 15 bebeği alıp, soğuk tabana bırakarak, ölmeye bıraktıklarına tanık olduğunu gözyaşları içinde anlatır. Televizyonlarından Neyire'yi izleyen Amerikan halkı da gözyaşlarını tutamaz ve işgalci Irak'a karşı savaş açılmasına destek verir. Bu arada, Kuveyt tanığı Neyire'nin ve ailesinin can güvenliği gerekçe gösterilerek soyadı açıklanmaz.

ABD, saldırıya geçer ve Irak'ın güneyi ile kuzeyine el koyar. Senato tanığı Neyire'nin kimliği de daha sonra ortaya çıkar. Genç kızın hastaneyle bir ilgisi yoktur ve kendisi Kuveyt elçisinin kızıdır. Olan biten bir kurgudan, bir göz boyama eyleminden başka bir şey değildir. Kızın tanıklığını ve yayın kampanyasını örgütleyen "halkla ilişkiler" şirketi "***Hill & Knowlton, Inc.***"dir. Bu şirket, ABD'de oluşturulan "***Citizens for a Free Kuwait***" (Özgür Kuveyt için Yurttaşlar) adlı örgüt tarafından kiralanmıştır. Hill & Knowlton, Amerika'nın en pahalı ve en büyük "loby" şirketidir. Moon tarikatı ve U.S. Catholic Conference'in anti-kürtaj kampanyaları gibi önemli işleri başarmıştır. Bu başarısının temelinde şirket sahiplerinin CIA'de arkadaş ilişkileri bulunduğu ileri sürülmektedir.[295]

Hill & Knowlton Inc. ile Türkiye arasında özel bir ilişki kurulmuştu. Şirket, T.C. devletiyle ABD'deki "loby" işleri için yıllığı 1,2 milyon dolarlık bir sözleşme yapmıştı.

Aslına bakılırsa, Turgut Özal'ın "benim memurum işini bilir" açıklaması bir ahlaksal derinliği değil, küresel düzeni açıklamaktaydı. Özal'ın demek istediği, örnek alınan ABD'de işlemekte olan ve dilimizde "lobicilik" denilen "lobying" (aracılık) düzeninin bürokrasiyi

---

[294] Orhan Tokatlı, Kırmızı Plakalar –Türkiye'nin Özallı Yılları, Önsöz; *Emin Çölaşan,"Çok önemli konu!" Hürriyet, 17 Temmuz 1999.; "İşte Türkiye'yi konuşturan yazar" Hürriyet, 18 Temmuz 1999.*

[295] Johan Carlisle, "Public Relationship: Hill & Knowlton, Robert Gray, and the CIA" *caq, Spring 1993, Number: 44, s.19.*

kıracağı, işleri hızlandıracağıydı. Devlet kurumlarında ve mecliste karar alma düzenini, ilişkileri elbette memurlar iyi bilmektedir. Öyleyse önemli olan memurların da içinde yer alacağı, yasal para akışını da güvence altına alan bir düzen kurulması ve emeğin karşılığının yasal düzen içinde "şeffafça" ödenmesidir. Çünkü her işte olduğu gibi, örnek alınası düzen öykünülen ABD'de böyle kurulmuştur.

"Kongreyi Satın Alma" adlı kitaba önsöz yazan Kevin Phillips, bu konuda önemli bir saptama yapıyor ve Washington'da lobici ya da lobicilik çevresinde yer alan insan sayısının II. Dünya Savaşı sonrasında birkaç bin iken, 1990'larda 91.000'e, ABD Kongresi'nde çalışan sayısının ise 2.500'den 20.000'e yükseldiğini,belirtiyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Akev ve Kongre memurlarının % 60'ı "lobici" şirketlerde çalışmaktadır. Kevin Phillips'e göre ABD'nin federal başkenti "*Washington dev bir yönlendirme-esnaflığı merkezidir ve başkanın satın alınması bu kentte oynanan en önde gelen oyundur.*"[296]

ABD'yi taklit etmeyi hüner sayan bir devlet yöneticisinin ya da yakınlarının, ya da memurların, işadamlarının ABD'yi kopya etmelerinden daha doğal bir durum olamayacağı gibi, bu "modern" düzen içinde "profesyonelce" yer almalarının "yolsuzluk" ile bir ilişkisi de olamazdı.

Türkiye'ye böylesine ilginç yeni değerler kazandırılmaktadır. Bu değerleri ilk kapan kesim de "media" olmuştur. Ama, yeni değerler salt parayla kazanılmıyor. ABD'de karar mekanizmalarını etkilemenin daha derin ve ilginç yolları da var.

Her durumda seks

Anımsanacaktır; TBMM'de TRT adına çekim yapan, bir bayan görevlinin ayak topuklarına dek inen bol kesimli eteğiyle ayakkabısı arasında kalan, birkaç santimlik ayak bileği görüntüsünden rahatsızlık duyan bir milletvekilinin bayan görevlinin çorap giymeyerek adaba uygun davranmadığını ileri sürüp, onun salondan çıkarılmasını sağlamıştı. Ne yazık ki, bayan görevlilerin pantolon giymelerinden ya da, ayak bileklerini göstermelerinden derin bir ahlaki rahatsızlığa kapılanlar, yabancı devletin örgütlerinin görevlendirdiği kişilerden "*siyasal etik*" tavsiyeleri almakta sakınca görmemişlerdir.

Ne ki, yabancıların parlamentolarında demokrasi dolaylı yoldan parayla satın alınmakla kalmıyordu. Paraya tamah etmeyen "siya-

---

[296] Charles Lewis, The Buying of The President, s.5

sal etik"(!) sahibi kongre üyeleri de bulunabiliyordu. Charles Lewis, lobicilik işlerinde salt paranın konuştuğunu söylemekle yetiniyor. Oysa paranın yetmediği durumlarda başka tür lobicilik silahları da işe yarıyordu. Hem de parlamentoda, hem de "siyasal etiği" hiçe sayarak. Örnek mi? İşte birkaç tane:

Tarım şirketleri adına aracılık yapan Paula Parkinson, Kongre üyelerinden sekizi ile cinsel ilişkiye girdiğini açıklamış. Durum, sarışın bayanın üç Cumhuriyetçi üye ile bir golf partisi için Florida'ya gitmesinin ardından ortaya çıkmış. 3 kongre üyesi ve Paula aynı kulübeyi paylaşmışlar. Evli üyelerden Tom Evans, Parkinson'la birkaç aydır birlikte olduğunu; Dan Quayle ise, lobici William Hecht ile aynı odada kaldığını açıklamış. Buraya dek olanlar, herkesin "siyasal etiği" kendisini ilgilendirir, diye geçilebilirdi. Ne ki, senatörler daha sonra Paula Parkinson'un karşı çıktığı tarım sigortası yasası aleyhinde oy kullanarak, ona yardımcı olmuşlar. İş bununla da kalmamış; sarışın Paula Parkinson, erotik erkek dergisine poz vermiş.[297]

ABD Kongresi'nden "siyasal etik" yardımı alanlara iki ilginç örnek öykü durumu daha da renklendiriyor. Rita Jenrette, ABD Temsilciler Meclisi üyesi olan kocasıyla "Capitol Hill" merdivenlerinde cinsel ilişkiye girmiş. Temsilci Charles Wilson, sevgilisi, eski dünya güzeli Annelise Ilschenko'nun askeri uçağa alınmasında ısrar etmiş. Bu isteği karşılanmayınca da, savunma tahsisatının kesilmesi için yasa önerisi vermiş.[298]

Bu öykülere, borsayla ilgili ipucu bilgilerini (tiyöleri), yüksek bahşişleri ve benzerlerini eklemek olası. Ne ki, dünyanın üçüncü ülkelerine ahlak ve demokrasi dersi verenlere aracı olanların bu tür ayrıntılara gereksinmeleri yoktur. Ne de olsa onlar, bu tür gerçekleri yerinde, kaynağından öğrenme olanağına sıkça kavuşmuşlardır.

İşin özü, bu yerli "partner"lerin "sivil" adlarla önümüze koydukları dolarlı ve eurolu projeler, böyle bir "Anglo-sakson demokrasii" yutturmacasıdır. Üstelik ABD'den ses veren örgüt ve kişiler, hiç de öyle "solcu" ya da "anti-Amerikan" falan değildir. Lewis'in örgütü, muhafazakâr olarak da bilinir.

Peki ama dertleri ne bu adamların? Yanıt oldukça açıktır. ABD'de seçim demokrasisi giderek çökmektedir. Son başkanlık seçimlerinde, onca şaşalı göz boyama kampanyalarına, milyonlarca

---

[297] "Roll Call, Washington Post, June 5,1986, C1"den aktaran Ronald Kessler,Inside Congress, s.108-109

[298] Ronald Kessler, Inside Congres, s.146

dolarlık harcamalara karşın, oy verenlerin oranı % 60'ı geçmemiştir. Üstelik oy verme işlemlerinde yolsuzluklar da cabası. Sağduyulu ABD'liler bu gelişmeler karşısında panik içindedirler. Eyalet devletlerinden, Washington'dan (Federal devlet merkezinden) daha bağımsız olmayı isteyen kampanyalar sürdürülmektedir.

Demokrasinin yapımcısı ABD' de durum buysa, ülkemizdeki, yabancı sevdalısı, öykünmecilere, yüzlerce yılın koloni suçlularından, pek yakın geçmişin insan hakları ihlalcilerinden, "siyasal etik" dersi alanlara, şu sözler yeterli yanıtı oluşturacaktır:

"Halk için oluşturulmuş devletin yönetimi, patronların ve onların memurlarının, özel çıkarlarına hizmet edenlerin eline geçti. Demokratik kurumların üstünde gözle görülmeyen bir imparatorluk kuruldu."

ABD eski başkanlarından Woodrow Wilson'un bu sözlerini, bir yabancı devlet adamının yurdumuza gelip oramızı buramızı kurcalamasını, büyük kurtarıcı olarak sunulmasını, "*tarihsel bir dönüm noktası*" olarak niteleyecek denli "yeni değer" sevdalısı ARI' Dernekçileri dönüp dönüp okusalar yeridir.

Elbette Anglo-sakson demokrasisi hayranı hakimler de okumalıdırlar! O kadar milyon dolarla ve çıkar ağlarıyla örülmüş demokrasiyi örnek alıp, kendi ülkelerinin parlamentosunu "siyasi etik"e uydurmaya çalışanlar bilmelidirler ki, bizim vekillerimiz onların örnek adamlarının yanında zemzemle yıkanmış denli temiz kalırlar.

Bu temiz kalma sürecinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Çünkü, "project democracy"kapsamında IRI ve NDI ile ortak yürütülen "siyasi etik" ve "partilerin yeniden yapılanması" projelerine göre Türkiye'deki partiler de kişi ve kuruluşlardan açıkça para yardımı alabilecekler. Tek koşul ise, bu paraların belgeli ve kayıtlı olması. Yani tıpkı ABD'nde olduğu gibi.[299]

Türkiye, "globelleşme" sevdası uğruna, zaten yalpalayıp duran para piyasasını her soydan ve boydan Batılı bankerlere, piyasa vurguncularına açmasının cezasını çekmeye başladı. [300] Cumhuriyet tarihinde görülmedik oranda büyük bir bunalım yaşanıyor. "Project democracy" misyoneri yerli "siviller," Türkiye'de rejimin çöktüğünü öne sürerlerken, yerel ne varsa, Cumhuriyet devleti döneminde o-

---

[299] ABD partilere ve adaylara yardım yasası: Federal Devlet seçimlerinde adaylara 200 doların üzerinde katkıda bulunanların adları, adresleri, işleri, çalıştıkların şirketlerin adı, mesleği açıkça kaydedilecektir. 1996 seçimlerinde katkıda bulunanların %7'sinin işlerinin belirtilmediği ve geri kalanların bilgilerinin de eksik bırakıldığı saptanmıştır.

[300] Dr. Sedat Özkol'un küresellik için özgün tanımlamasıdır.

luşturulmuş ne denli kurum bulunuyorsa yerle bir edilmesini, tek bir ses ve tek bir yürek olarak istemeye başladılar.

'Yeni değerler' diyerek bize satmaya çalıştıkları örtülü işgal kurumlaşmasının dibinde her zman kirli bir geçmiş bulunduğunu göz ardı etmemek gerekiyor. Yaygın kanıya göre ABD yandaş ülkelerde hep sağcı örgüt ya da partiler üstüne çalışır. Bu son derece yanlıştır. Çünkü zaten kendisine yandaş olanlarla işleri yürütmek için çok sıkı çalışmaya gerek yoktur. Önemli olan ABD'nin çıkarlarına karşı tehdit oluşturabilecek örgüt ya da siyasal partilerdir.

Örneğin ülke bağımsızlığını programının ana ilkesi yapmış ve bu ilkeyi tarihsel görevlerinden alan bir parti herhangi bir örgütten daha tehlikelidir. Türkiye'de de bu tür partilerin hizipleşmekten kurtulamamalarının temel nedenini bireysel hırslarda aramak kolaycılık olmaz mı? Bu noktada durarak CIA'nın Güney ve Orta Amerika operasyonlarında önemli görevler üstlenmiş olan Philip Agee'den yeni değerlerin örtülü yanını okuyalım:

> *"Her türlü operasyonda çalıştım: Komünis Parti üyelerinin kazanılmas, İçişleri Bakanlığı ve polisle ilişki kurulması, telefon hatların girilmesi, belge sahtakârlığı ve öteki tür propoganda, Sovyet, Küba ve öteki düşman diplomatltik misyonlara sızmak..."*[301]

Bu çalışma pek sıradan görünebilir, ama işin daha da derinliğine inmek gerekiyor. Philip Agee'den okumayı sürdürelim:

> *"Ancak işin bir başka yönü daha vardı. İşim tümüyle bulunduğum ülkelerin yaşamına girmekti. Onları içten ve dıştan bilyor ve uyumadığım her saati toplanan bilgileri birleştirerek ve elde ettiğim sonuçlarla olayları yönlendirerek geçriyordum."*[302]

'Yeni değerler' dediklerinin altında yatan da, 'project democracy' operasyonunda yapılanlar da bilgilenecek raproları elde etmek, olayları yönlendirmek ve ülkelerin içişlerini çıkarlar göre karıştırmaktan ibarettir. ABD içinde seksten para dağıtmına uzanan işlemlerin de amacı budur.

---

[301] Philip Agee, On The Run, s.14.
[302] a.g.k, s. 15

Soros'un iki ilginç günü

Sınır tanımayan "açık toplum"cular

"Kurtuluş Savaşı benzetmesi düşman olmadığı için enteresan! Bu bir Kurtuluş Savaşı ise bir de kurtarıcı lazım. O da bir kelime oyunuyla, Mustafa Kemal Derviş mi?.." Nilüfer Göle, Aktüel, 26 Nisan 2001[303]

Mart 2001'de, Soros'un adamları Kemal Derviş'le görüşünce Türkiye medyasından ses çıkmaması şaşırtıcı değildi. Çünkü yeni dünya düzeninin 'hık' deyicilerinin yanı sıra, "faiz haramdır," "kahrolsun sermaye," "kahrolsun emperyalizm" diyenler de artık sivilleşmişlerdir. "Sivil" toplumcuların Soros-severliklerini bir yana bırakıp, 1999 yılına dönelim ve dünyada "**mega speculator**" olarak tanınan George'un İstanbul'da geçirdiği iki günü anımsayalım.

20 Haziran 1999'da Sabancıların konuğu olan G. Soros, işadamlarıyla toplandıktan sonra, Güler Sabancı'nın eşliğinde Halas adlı yata çıkmış ve TÜSİAD başkanı E. Yücaoğlu ve eski başkan Halis Komili ile denize açılmıştı. Soros ile yakın görüşenlerden İshak Alaton, eşinin KEDV[304] adlı örgütüne parasal destek aramış ve Soros da, onu Budapeşte'ye çağırmıştı.

Soros, "Sabancı Center" – neden Türkçe olarak, Sabancı Merkezi değilse- adlı yerde konferans vermişti. Konferansa, iş dünyasının ünlüleriyle devlet hazinesini yönetmiş eski bürokratlar, banka

---

[303] Nilüfer Göle, CHP eski milletvekili Turgut Göle'nin kızı ve Özallı yılların ünlü bakanlarından Ali Bozer'in yeğenidir. Ankara kolejinde, ODTÜ (1970-1974)'de, Ağa Han bursuyla Ecoles des Hautes Etudes Suinces Sociales (1976-1985)'de okudu. İlk eşi Fransız'dan boşandıktan sonra 1987 yılında Kemal Derviş'in yakın arkadaşı, liberallerden, zamanın Bilgi Üniversitesi rektörü, Liberal Düşünce Topluluğu danışmanlarından Asaf Savaş Akat ile evlendi. Boğaziçi üniversitesinde öğretim üyeliği yaptıktan sonra 2000 yılında Paris'e döndü, Hindiçin toplumsal araştırmalarına başladı. Nilüfer Göle Akat, TOSAV danışmanlarından Prof. Celal Göle'nin kardeşidir. Kemal Derviş 2001 yılında Türkiye'ye bakan oldu; bazı geceler Akat'ların evinde kendisi için hazır tutulan odada konuk oldu. *C.A.Kalyoncu, Saklı Hayatlar,zaman kitap, s.228-231* ve *Sefa Kaplan, Kemal Derviş- Bir "Kurtarıcı" Öyküsü, Bölüm: Prof. Asaf Savaş Akat- Bilgi Üniversitesi, "Kemal 'Gelmem' Diyebilecek Bir İnsan Değil," s.110-117.*

[304] Groots örgütüne bağlıdır.

yöneticileri büyük ilgi göstermişti. Soros, "Open Society" projesini, hani şu Türkiye'de vakıflarla uzun süredir yaşama geçirilmeye çalışılan "açık toplum" adı verilen yönlendirme işini anlatmıştı.

Soros ayrıca, Türkiye'nin AB'ye girebilmesi için Balkanlarda yeni bir oluşumun içinde olması gerektiğini belirtmişti. Bununla da yetinmemiş, ABD'yi dünya polisi olmakla, IMF'yi basiretsizlikle suçlamış ve Türkiye'ye sıkı bir akıl vermişti: **"Sosyal devlet derseniz, ekonominiz yıkılır. (..) Kürt sorununu çözmelisiniz**!"

Soros, ne önemli ve ne büyük bir adam olduğunu bildirircesine, NATO Genel sekreteri ile görüştüğünü belirtip, 'faizlerin düşürülmesini' önermiştir. Önermekle kalmamış, "IMF ile T.C devleti arasında görüşmelerin sürdüğü" bilgisini de eklemişti.

Soros, deneyimli bir devlet adamı rolündedir bunları söylerken. Nasıl olmasın? Hiçbir ülkede bu denli saygınlık kazanmamıştır. Türkiye'nin önde gelen hazine yöneticileri, merkez bankası bürokratları, anlı şanlı işadamları, profesörleri, kendisini ilgiyle dinlemektedirler. Açıklamalarına bakılırsa Soros, sanki IMF'nin de üstündedir. Hem IMF'yi suçlar görünüyor, hem de IMF'nin kendi önerilerini karara bağladığını ima ediyor.

Ulusal paraları devirmesiyle ünlenen Soros'a, bu denli sevgi gösterme özgürlüğü, onu beğenenlerin bileceği iştir. Ama Soros, Türkiye'deki para politikasına değinince heyecan da artmış olmalı. Nasıl artmasın ki?! Karşılarındaki adamın ve dostlarının, içerden bilgilerle, para ve altın borsalarını dalgalandırma hünerleri vardır. Bizim seçkinler, Soros ve bağlantılılarının piyasalarda oynadığı oyunlara, Batı dünyasında "**hit and run capitalism**" yani "vur ve kaç kapitalizmi" denildiğini bilmiyor da olamazlar. Aksini düşünmek, glob-elleşme düşkünlerini küçümsemek, onları dünyadan habersiz sanmak olur.

Üstelik Soros'un şirketleri aracılığıyla, Türkiye'de çoktan işbaşı yaptığını, Tuborg'un, İhlas Holding ve İhlas Finans, Türk Petrol ve daha birçok şirketin hisselerine sahip olduğunu, öncelikle onu dinlemekte olanlar bilmiyor olamazlar.

Kimin neyi ne denli bildiği ve Soros'u kimin "*dahi banker*" manşeti yaptığı, ayrı bir konu olmakla birlikte, her şeyin de bir ilki vardır. Soros ile eğitim işbirliği yapma ilki, Sabancı Üniversitesi'ne nasip olur. Soros, Orta Avrupa Üniversitesi ile Sabancı Üniversitesi arasındaki işbirliği girişiminin mütevelli heyeti başkanlığına getirilir.

Orta Avrupa Üniversitesi, George Soros'un "açık toplum" misyonuna uygun elemanlar yetiştirmek üzere, 1989'da Yugoslav-

ya'nın Adriyatik kıyısındaki tarihsel kent Dubrovnik'te oluşturulan Inter-University Centre adlı örgütün öncülüğünde, George Soros'un, Péter Hanák, Miklós Vásárhelyi, William Newton-Smith, István Teplán, Endre Bojtár ve György Litván ile yaptığı toplantıda alınan kararla kurulur. 1991'de Prag'da 100 öğrencisiyle işlemeye başlayan üniversitenin 40 ülkeden 829 öğrencisi ve Budapeşte ile Varşova'da şubeleri bulunmaktadır.

Üniversitenin son konseyinde yer alan ünlüler, öğrencisi az fakat etkisi büyük, "açık toplum" üniversitesine verilen değeri göstermektedir. *Büyükelçi Donald M. Bilinken, Georges de Menil*, Yehuda Elkana, Albert Fuss, Roger Hazewinkel, Ton Lantos, Kati Marton, Peter Edwin Mroz, Peter Nadosy, Matthew Nimetz, Liz Robbins, John Edwin Mroz ve John Brademas.

Bunların içinden J.E. Mroz'u tanıyoruz. Kendisi "East West Institute" kurucusu ve başkanı. Türkiye'de Doğu-Batı Enstitüsü (East West Inst.) olarak adlandırılan bu örgüt, anımsanacaktır ki, Moskova "project democracy" operasyonunda önemli rol oynamıştır. *Yine anımsanacaktır ki, Mroz,* TESEV *ve* ARI adlı kuruluşlara sık sık konuk olmuştu.

Büyükelçi Matthew Nimetz ise "influent" ustalarındandır ve CFR yöneticisidir. 1966'da Başkan Lyndon Johnson'un ekibinde işbaşı yapan Nimetz, daha sonraları Dışişleri Müsteşarlığı, Clinton'un Makedonya-Yunan özel danışmanlığı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın özel danışmanı Cyrus Vance'in yardımcılığı, daha sonra Vance'in yerine, Annan'ın Makedonya-Yunanistan özel temsilciliği (1997) görevlerinde bulunmuştu. Son olarak da Güneydoğu Avrupa (Balkanlar) Demokrasi ve Uzlaşma Merkezi (CDRSEE/ Center for Democracy and Reconcilation South East Europe) *yöneticiliğini yapan Nimetz, CFR'nin 26 Şubat 1997'de* zamanın Devlet Bakanı Abdullah Gül'ün katıldığı "Refah Partisi ve Türkiye Dış Siyaseti" yuvarlak masa toplantısını yönetmiştir.[305]/[306]

Soros'un üniversitesinin konseyinde yer alan en tanıdık kişi, NED'in Ocak 2001'e dek başkanlığını yapmış olan Yunan kliği şefi, Onassis Vakfı başkanı, Türkiye'ye ambargo uygulanmasını sağlamış olan ve 2001'de Kemal Derviş'in Türkiye'de göreve getirilişinin hemen ardından, TESEV yönetimince, İstanbul'a getirilerek, Yuna-

---

[305] Bu toplantı ve CFR için bkz. Ekler-CFR

[306] CDRSEE yönetiminde Türkiye'den Osman Kavala bulunmaktadır. CDRSEE destekçileri arasında CocaCola Hellenic Bottling Comp.(George David) ile Stacey Polites, Alex Spanos ve US - Greek (ABD-Yunan) İş Konseyi bulunmaktadır.

nistan'ın ve A.B'nin Kıbrıs tezlerini savunma olanağı verilen John Brademas. Brademas, Yunan Lobisi'nin has adamlarındandır. ABD Kongre (1959-1981) üyesiydi. 1975'de Türkiye'ye ambargo uygulanmasını sağlayan en etkin adamdır.[307]

ABD kongre üyesi Jöhn Brademas. 1993'den başlayarak 9 yıl boyunca "project democracy" operasyonunun para kaynağı NED'in yönetim kurulu başkanlığını yaptı. New York Üniversitesi Başkanlığı (1981-1992) da yapan John Brademas, Clinton'a yakınlığıyla da biliniyordu ve Başkanın Sanat ve Humaniterite Komitesi yönetim kurulu başkanlığını yürütmüştü. Milliyet'te Sami Kohen, onunla ilgili bu bilgileri verirken, "eski düşman yeni dost" diyerek Türkiye medyasının ve entelektüel ortamının duygularına 'tercüman' oldu.[308]

John Brademas aynı zamanda, Texaco Enerji yöneticisi olarak CFR üyesi ve Sovyet muhaliflerinin Selanik'teki Demokrasi ve Barış Merkezi kurucu direktörüdür. Onassis Vakfı'nca parası sağlanan Helen Mirasını Koruma Cemiyeti (New York Üniversitesi) yönetim kurulu üyeliği görevini Türkiye'ye iletmeyen medyacıların bir bilmediği olmalı. NED'in ve TESEV'in operasyonlarını tam sayfa tanıtan, onların birer psikolojik savaş propagandacısı ustalığıyla anlattıklarını, yarısı yalan sözlerini Türkiye'ye yayma görevini yerine getiren röportajlardan biri daha yayınlanıyor.

Cumhuriyet gazetesindeki röportajda NED'in adamlarının özgeçmişleriyle ilgili bazı bilgiler bulunmuyor. Tıpkı, Nelson Ledsky'nin CIA görevlisi olduğunun unutulması gibi... 14 Nisan 2001 tarihli Cumhuriyet'e konuk olan Brademas'ın Türkiye'ye uygulattığı ambargo işlerinin demokrasi gereği olduğunu açıklamasına olanak tanınıyordu.[309]

---

[307] John Brademas için bkz. Blm:TESEV

[308] Milliyet, 11 Nisan 2001

[309] Kıbrıs'ın ABD için önemini daha sonraları, John Sitilides'in merkezi Western Policy Center'da Pentagon uzmanı Yb. Steve Williams şu sözlerle açıklayacaktır:" Doğu Akdeniz'deki Lojistik ve operasyonel destek hatlarının güvence altına alınması Türkiye'nin güneyindeki İncirlik Hava Üssüne ve Türkiye'deki öteki noktalara girmeyi gerektirir. Planlamacılar bu amaçla kullanılacak Yunan adası Girit'teki Souda körfezinin değerini küçük görmemelidirler. Doğu Akdeniz'de en büyük yakıt ve cephane depoları ve aynı zamanda 6. Filo için doğal bekleme limanları Girit'te bulunmaktadır. Kıbrıs'taki Britanya hava üssü bölgesinde kuvvet bulundurulmalıdır. Irak'a yapılacak saldırı planlarında Birleşik Devletlerin temel yandaşı Britanya olduğuna göre, Britanya'nın görüşleri ve Doğu Akdeniz'deki benzerleri, Birleşik Devletler karar vericileri için önemli faktörlerdir. *Western Policy Center 20 Ekim 2002*

Ambargocu John Brademas, kendisine "Siz siyasi yaşamınız boyunca her zaman demokrasiye bağlılığınızı her fırsatta eylemlerinizle ortaya koymaya çalıştınız." diyerek sunuluyordu. Bu açıklamalara göre Brademas, ambargoyu hukuka saygılı olduğu için istemiş olmalıydı. Tam sayfa yapılan söyleşide Brademas, Kıbrıs'ta soykırıma uzanan katliamlardan söz etmiyordu. Buna gerek de yoktu. Çünkü Brademas sopa göstermeye gelmişti. Türkiye, iktisadi bunalımla köşeye sıkıştırılınca TESEV tarafından çağrılmıştı ve Türkiye'de "siyasal değişim"gerekliliğinden söz ediyordu. Ama asıl hedef kesinlikle Kıbrıs idi. Brademas, Kıbrıs'tan Türk kuvvetlerinin çekilmesini ve adanın NATO'ya bırakılmasını istiyordu. NATO demek elbette ABD demektir.

Brademas ve benzerleri, propaganda yapmalarını sağlayacak olanakları kaçırmazlar ve bu tip propagandayı ulusalcı bir kitleye ulaştırabilmek için can atarlar.[310] Ne yazık ki, bu tür kişilerle yapılan tek yanlı görüşmelerde ve konferanslarında Türkiye'nin Kıbrıs gibi özel konularını bilen kişiler bulundurulmaz. Brademas da bu boşluğu değerlendirmiş ve "Türkiye ve Türklerin şuna karar vermesi lazım: Biz demokratik bir ülke mi olacağız yoksa sürekli gerileyen, hep arkadan gelen bir devlet mi?" diyebilmiştir.

Sabancıların eğitim alanında ortak girişim başlattıkları üniversite işte böylesine değerlidir.[311] Anlaşma, konferans ve ikili görüşmeleri, Sabancıların Atlı Köşk'ünde akşam yemeği, Cem Boyner, Burhan Karaçam ve Bülent Eczacıbaşı gibi ünlülerle 'Ulus29' sosyete eğlence merkezinde geçirilen gece izler. Gündüz ve gece ile 21 Haziran sabahında, İ. Alaton, Vedat Alaton ve Türkiye'deki temsilci Philip Haas ile yapılan kahvaltının yararı da ayrı bir konu...

Para piyasaların kurallarını koymak ve denetlemekle yükümlü Sermaye Piyasası Kurulu (**SPK**)'na, G. Soros'un "kartondan kaplan" demesi ve SPK'nın susması akıllarda kalacaktır. 2001 yılı para piyasası yıkımından sonra, tarihinin en büyük çöküşüyle karşılaşan Türkiye'ye, Washington'dan hükümet ortağı olan K. Derviş'in açık kalan telefon defterindeki "Soros" satırı da hep anımsanacaktır.

Türkiye'nin ünlülerini, karşısına alıp, iktisat ve siyaset dersleri veren George Soros aslında kimdir? Nereden nereye gelmiştir?

---

[310]Pazar Konuğu - "Eski ABD Temsilciler Meclisi Üyesi John Brademas, Türkiye'deki demokrasiyi değerlendirdi: Siyasi reforma ihtiyacınız var" Leyla Tavşanoğlu, *Cumhuriyet, 15 Nisan 2001* (Koyultmalar Cumhuriyet'e aittir.)
[311]Soros'un İstanbul'daki şubesi Açık Toplum Bebek bürosu 2003 yılında Sabancı Üniversitesi ile ortak çalışmalara katıldı.

Dünya onu nasıl bilir? Bunu salt halkın değil, devlet yönetimine geçenlerin ve geçmeyi düşünenlerin de bilmesi gerekir.

George Soros'un, para piyasalarının kurallarını koymak ve denetlemekle yükümlü Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'na, "kartondan kaplan" demesi ve SPK'nin susması akıllarda kalacaktır. 2001 yılı para piyasası yıkımından sonra, tarihinin en büyük çöküşüyle karşılaşan Türkiye'ye, Washington'dan hükümet ortağı olan K. Derviş'in açık kalan telefon defterindeki "Soros" satırı da hep anımsanacaktır.

Türkiye'nin ünlülerini karşısına alıp, iktisat ve siyaset dersleri veren George Soros aslında kimdir? Nereden nereye gelmiştir? Dünya onu nasıl bilir? Bunu salt halkın değil, devlet yönetimine geçenlerin ve geçmeyi düşünenlerin de bilmesi gerekir.

"Hit and run capitalism" ve geciktirilen mahkûmiyet

Deneyimli devlet adamı rolünde konuşan George Soros, hiçbir ülkede bu denli saygınlık kazanmamıştır herhalde. Türkiye'nin önde gelen yöneticileri, Merkez Bankası bürokratları, işadamları, profesörler, kendisini ilgiyle dinlemektedirler. Açıklamalarına bakılırsa, Soros sanki IMF'nin de üstündedir. Suçlar gibi göründüğü IMF'nin kendi önerilerini karara bağladığını da ima etmekten geri kalmamaktadır. İşin ilginç yanı da işte buradadır. Soros, arada bir IMF uygulamalarının yanlışlığından, dünya bankasının iktisadi düzene zarar verdiğinden söz etmekle kalmaz, ABD'nin dünya egemenliği girişiminin yanlışlığını da yineler.

Oysa George Soros, ABD dış politikasını yönlendiren, bazı kaynaklara göre de yöneten CFR (Councill on Foreign Relations) örgütünü üyesidir. Soros, ABD siyasetine uygun olarak ülke pazarlarının sonuna dek açılmasını savunur. ABD'nin eski güvenlik yöneticileriyle kurulan örgütlerde yönetim kurulu üyesidir. Onun kuru sözden öteye geçmeyen sözde muhalif açıklamalarını "kapitalist Batı egemenliğinin çöküşüne kanıt olarak ileri sürmek, yanıltıcıdır. Bunu daha sonra göreceğiz. Şimdi İstanbul gününe dönelim.

Ulusal para piyasalarını altüst etmekle ünlenen Soros'a, sevgi göstermek, 'sivil' olanların bileceği iştir. Ama Soros, Türkiye'nin para politikasına değinince, salonlardaki heyecan da artmış olmalı. Seçkinler, Soros ve bağlantılılarının piyasalarda oynadığı oyunlara, Batı dünyasında "**hit and run capitalism** (vur ve kaç kapitalizmi)" denildiğini bilmiyor olamazlardı. Aksini düşünmek, 'globelleşme' düşkünlerini küçümsemek, onları dünyadan habersiz san-

mak olur. Soros'un şirketleri aracılığıyla, Türkiye'de çoktan işbaşı yaptığını, birçok şirketin hisselerine sahip olduğunu, öncelikle onu dinlemekte olanlar bilmiyor olamazlardı.

Ünlülere, iktisat ve siyaset dersleri veren George Soros kimdir? Nereden nereye gelmiştir? Dünya onu nasıl bilir? Bunları salt halkın değil, devlet yönetimine geçenlerin ve geçmeyi düşünenlerin de bilmesi gerekir. Amerika'dan transfer edilen yeni tişörtlüler ve şortlular zaten biliyorlardır.

Soros'un kimleri temsil ettiğini anlayabilmek için, birkaç operasyona göz gezdirmekte yarar var. 1993 Mart'ında, Soros'tan sızan habere göre, Çin, büyük miktarda altın alacaktır. Haber sızıntısını Altına hücum izler. Altın fiyatı % 20 yükselir. Bu arada, George Soros ve dostu Sir **James Goldsmith**'in ellerindeki altınları gizlice sattıkları ileri sürülür. Altına hücum edenler aldanmışlardır.

Haziran 1993'de London Times Financial editorü A. Kaletsky, Soros'tan aldığı mektuptan söz eder. Soros, "Down with the D-Mark (Alman Markıyla yerin dibine)!" demekte ve ellerindeki Alman tahvillerini satıp, yerine Fransız tahvilleri alacaklarını bildirmektedir. Mark sallanır, Fransa'da tahvil yükselir. İşlem tamam, kazanç da kazançtır.

Soros ve arkadaşlarının 1993 Fransa işlemleri 1980'lere dayanır. Societe Generale Bankası'nın özelleştirilmesi sırasında gerçekleştirdikleri oyunlarla çok iyi kazanırlar. Bankanın özelleştirme ihalesinden önce içerden bilgi aldıkları ileri sürülen Soros ve adamları, kazanmışlar ama, bu arada ihale de iptal edilmiştir.

Paris Savcısı Marie-Christine Daubigney, 1987 yılında, George Soros, Fransa Maliye Bakanlığı görevlilerinden Jean-Charles Naouri, Bankacı Lübnanlı Samir Traboulsi ve Bankacı Jean-Pierre Peyraud ve Edmond Safra ile Robert Maxwell hakkında soruşturma açar. Soros, bu bilgi sızdırma sonucunda, $2.2 milyon $, Samir Traboulsi 3.5 million $ ve Maliye Bakanlığı görevlisi Charles Naouri de 289,200 $ kazanmışlardır. İçerden bilgi sızdırarak vurgun yapmanın karşılığı 2 yıl hapis ya da en az 1,5 milyon dolar cezadır.

Ne ki, Türkiye'de hızlı adalet işlemleri için düzeltmeler isteyen Batı Avrupa'da Hollanda, İngiltere, İsviçre, Lüksemburg'tan istenen bilgiler, 14 yıl gecikmeyle Kasım 2002'de gelir. Savcı, dosyayı rafa kaldırmamıştır ama, hapis cezası isteme olanağı da kalmamıştır. Sanıklar hakkında para cezası istemiyle dava açılır. Ne ki, bu arada, Safra ve Maxwell dünyadan ayrılmışlardır ve Artık onların ta-

nıklığı olanak dışıdır.[312] Mahkeme, 20 Aralık 2002'de Soros'un el altından bilgi sızdırma yoluyla piyasada hile yaparak suç işlediğine ve 2,2 milyon euro'luk para cezasına karar verdi.[313]

"Vur-kaç kapitalizmi"nin en önemli kuralı, denetimden kaçınmak için, ABD'de vakıf ağı kurmaktır. Zaten Amerika'nın ne kadar kartel ailesi varsa, onların o kadar vakıf içinde vakıfları, "think tank" leri de vardır. Bu tür vakıfçıların öncüsü Rockefeller ailesidir.

Kişisel paralar ve mallar, vakıflarda, fonlarda, hisse senetlerinde, yabancı bankalarda, yabancı devlet tahvillerinde gezdirilir. Büyük paralar ülkelere girip çıktıkça, çöküntüler oluşması o denli kolaylaşmıştır. Giriş-çıkış, sahibine kazandırırken, ABD ve Batı Avrupa'ya da siyasal çıkarlar sağlamaktadır. Küreselleşmenin önündeki engellerin kaldırılmasından amaç, işte bu dolaşımın ve yıkımın özgürleşmesidir.[314]

Devlet adamları ve entelektüel dünya ile ilişki kurmanın en kestirme yoluysa, 'cemaatler' oluşturmaktır. 1980'lerin sonlarında, Sovyet ülkesine demokrasi ihraç etmekte olan NED'in en büyük destekçisi Soros, Risa Gorbaçov ile Cultural Initiative Foundation vakfını kurdu. Soros'a göre vakıf işinin maliyeti 100 milyon dolardır.[315]

Kısa süre sonra, Gorbaçov bir oldu bittiyle devrildi. Bu karışıklık arasında Boris Yeltsin, "project democracy" eylemi sonucunda, tankın üstünden devlet başkanlığı koltuğuna atladı. Soros Rusya'yı çok sevdiğinden, yardımcı olmak için Harvard'lı Prof. Jeffery Sachs'ı devreye soktu ve Rus ekonomisine "şok terapisi" uygulandı. Uygulamayı Soros'tan dinleyelim:

"Bir grup iktisatçıyı Sovyetler Birliği'ne yönelttim. Polonya'da birlikte iş yaptığım J. Sachs çok iştahlıydı. Sachs, İtalya'dan Romano Prodi ve IMF'den David Finch'i önerdi. Ben de IMF'den Stanley Fischer'i, Dünya Bankası'ndan Jacob Frankel'i, Harvard'dan Larry Summers'ı ve İsrail merkez bankasından Michael Bruno'yu önerdim."[316]

---

[312] "Insider- trading trial begins for Soros" *The Washington Times, November 8, 2002*
[313] Reuters, 20.12.2002
[314] Rockefeller ağı geniş bilgi: *Gary Allen, The Rockefeller File.*
[315] "Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve," 1995' den çeviri: Para Yönetiminin Sihirbazı Soros Soros'u Anlatıyor, s. 109.
[316] W. Engdahl, "The Secret Financial Network Behind "Wizard" George Soros," EIR Special Report, s.32-38

Şok terapi

Rusya'da sanayi kredileri, "Şok terapi 1992" ile durduruldu. Devlet kendi şirketlerini birdenbire parasız bıraktı. Sonuç: Denetim dışı enflasyon, Rus sanayisi ile birlikte Rublenin çöküşü... Ve dostlardan Marc David Rich kolları sıvadı. Rusların alüminyumunu yok pahasına satın alıp, damping fiyatla Avrupa'ya sattıktan sonra, Sibirya petrolünün dışsatımını ele geçirdi.[317]

Yeri gelmişken, sınır tanımayan çok yönlü ticaretin ustası Rich'i biraz olsun tanımakta yarar var. İlginç bankalar merkezi Zug (İsviçre) kentinin kralı olarak da ünlenen Marc Rich, 33 milyar dolarla, 27 ülkede iş çevirmektedir.[318] Türkiye, "Marc Rich" adını 2001 başlarında öğrendi. FBI, İsviçre'de şatoda yaşayan Rich'i bir türlü bulamamaktadır.[319] Eski Federal Savcı R. Gueliani'nin Rich için düzenlediği, 1982 soruşturma dosyasındaki 51 suçun özeti, silah ticaretinde kaçakçılık ve 48 milyon dolarlık vergi kaçırmaktır. ABD tarihinin en büyük kaçakçılığıdır bu. Arananlar listesinin en önemli ilk on kişisi arasındadır Rich.[320]

Marc Rich, hızlı bir tüccardır. Soros, ABD yönetimini Kosova olayları gerekçesiyle Sırbistan'ı bombalamaya kışkırtırken, Marc Rich, ambargoyu delerek Sırbistan'a petrol satıyordu. Rehine bunalımı döneminde petrol karşılığında İran'a roket yönlendirme sistemleri satan Marc Rich, Irak ambargosunu da delerek Irak petrolünü pazarlamıştı.

ABD, İspanya, İsrail vatandaşı olan, Jamaika, İngiltere, Doğu Avrupa ülkelerinde, Sovyetler Birliği'nde ve İsrail'de yaşayan Marc Rich, metal borsasının en önemli aktörüdür. Romanya'da rafineri sahibidir, merkez büroları İspanya'da, fabrikaları Avustralya, Sardunya ve Batı Virginia'dadır. Nikel, kurşun, çinko, kalay, krom, magnezyum, bakır ve kömür piyasasına egemendir. Türkiye'de Rich'in ticari ilişkilerinde önemli bir yer tutar. Türkiye'den ABD'ne krom ihracatı Marc Rich'in şirketlerince yapılır. Petrol, gaz, çinko, krom vb. ticaretini İsviçre adresli Glencore şirketi ve bağlılarınca

---

[317] *Wall Street Journal, May 13, 1993.*

[318] M. Dobbs, "Rich Made His Fortune by Breaking the Rulse" *Washington Post Foreign Service, March 13, 2001,A01.*

[319] "Marc Rich Ally Seeks Meeting on N.Y. Taxes" *The Washington Post, March 4, 2001, A02*

[320] M. D. Rich, 1966 yılında İngiliz ayakkabı fabrikatörü E. Eisenberg'in kızı Denise Eisenberg ile evlenmişti. *Martin Kattle, "Clinton defiant as FBI opens inquiry" Washington, Guardian, Feb. 16, 2001.*

gerçekleştirilir. Glencore şirketinin %71 hissesi Marc Rich'e aittir.[321/322/323]

İsrail devlet yönetimi Rich'in arkasındadır. Zamanın İsrail Başbakanı Ehud Barak, Rich bağışlansın diye, Clinton'a iki kez telefon eder. MOSSAD başkanı Shabtai Shavit ise başkana bir mektup göndererek, Rich'in geniş ilişkileriyle, önemli işler başardığını belirtir. İsrail'deki vakıflar da geri kalmazlar ve ABD Başkanı'na mektup yollarlar.

Telaviv'deki "Marc Rich Foundation" adlı vakfı ve "The Movement For Quality Government"* adlı kuruluşu, Michal Herzog yönetmektedir. Michal Herzog, Ehud Barak'ın hükümet sekreteri Yitzhak Herzog'un eşiydi. Yitzhak Herzog ise eski devlet başkanı Chami Herzog'un oğludur. Chami Herzog, Çin ve Kazakistan gezilerini Shaul Eisenberg'in özel uçağıyla yapacak denli yakın ilişkiler içindedir.[324]

Ayrıntılar bunaltıcı olmakla birlikte, Türkiye'ye dek gelip, '*açıklık*' ve '*ahlaklı yönetim*' önerenlerin niteliğini bilmek bakımından önemli olmalı. Bu nedenle küçük bir ayrıntı daha eklemek gerekiyor.

FBI ve Interpol tarafından aranan en önemli adam konumunda bulunan Marc Rich'in eşi, ABD'de ünlüdür.[325] Denise (Eisenberg) Rich, bir yandan Sister Sledge, Bette Midler, Celin Dion gibi şarkıcılara güfte yazarken, öte yandan Akev'den de ayağını kesmemiştir. Manhattan ve Akev (Whitehouse) sosyetesinin seçkinlerinden Denise Eisenberg Rich, Demokratik Parti'ye 500.000 doların üstünde, Hillary Rodham Clinton'un Başkanlık Kütüphanesi projesine ise 450.000 dolar katkıda bulunmuştur. Bu arada Hillary Clinton'ın, senatörlük seçimlerini kazandıktan kısa bir süre sonra

---

[321] Marc David Rich 1934'de Belçika'da doğdu, Ailesi önce Vichy (Fransa)'ye, daha sonra (1941) ABD'de Kansas City'ye oradan da New York'a göçtü. 1974'de Philip Brothers ile İsviçre'de bir şirket kurdular. 1970-1980'lerde büyük kazançlar elde ettiler. Sivil örgütlere, yardım ve kültürel kuruluşlara 100 milyon dolara yakın bağışlarda bulundular. *David Ruppe, ABC News.com 010207*

[322] M. Mustafa Çınkı, "Kromun IMF, DTÖ Kıskacında Özelleştirmeye Kadar Uzanan Kanlı Öyküsü," *Müdafaa-i Hukuk, Mayıs 2002, Sayı:45, s.59.*

[323] Marc Rich, Glancore'daki hisselerini 2001 yılında sattı.

* Kaliteli Hhükümet Hareketi

[324] Barry Chamish, "Another Crooled May Save The Day", *Rense, 12-07-2000*

[325] Marc Rich ve Denise Eisenberg, kaçaklık dönemleri başlayınca 1993'de boşanmışlardır.

teşekkür etmek ve İsrail'e desteğini göstermek üzere Telaviv'e gittiğini anımsamalı.[326]

Öte yandan, Marc Rich'in avukatı ve lobicisi Jack Quinn de önceleri Akev müşavirliği ve daha sonra da Clinton'un yardımcısı olan ve 2001 sonunda AD başkanlığı seçimini kıl payı farkla kaçıran Al Gore' un personel şefliğini yapmıştır.

Bunca yararlı ilişkilerden sonra, hem İspanya, hem de İsviçre vatandaşı olan Marc David Rich ve suç ortağı Pincus Grçen (Pinky), Clinton başkanlıktan ayrılmadan önce bağışlanan 141 kişi arasına girerler. Ne ki, Rich, başkanların bağışladığı ne ilk ne de son kişidir.[327/328/329]

Rich'in adı gibi zengin ilişkilerinden ve "şok terapi" operasyonlarından yararlanan ikinci ünlüye geçebiliriz. İkinci dost Shaul Eisenberg, Özbekistan'da tekstil işine girer. Özbek yönetimi işin içeriğini ayrımsayınca, Eisenberg'e yasak koyar. EIR'de yazan Eighdal, bu yasaklama sonucunda, MOSSAD'ın Orta Asya planlarının büyük darbe aldığını belirtmektedir.[330]

Eisenberg, oldukça deneyimlidir. Kore'de **1961** hükümet darbesinden sonra, diktatör olan Park, 'temiz toplum' için gerekli işleri bitirir bitirmez, iki numaralı darbeci General Kim Jong Pil, K-CIA (Korean CIA)'yı kurar. Sıra, kirli işlere gelmiştir. Yeni yönetimin has adamları, Unification Family tarikatının kurucusu Sung Myung Moon ve ABD'de yönetimle rüşvetli ilişkiler kurup para sızdıracak olan Tonsung Park'tır.[331]

Shaul Eisenberg, Japon sermayedarlarıyla da işbirliğine girişen Kim Jong Pil için arabuluculuk yapar. Hem şirketler, hem K.J. Pil, hem de Eisenberg kazanır. 1979'da Çin ile İsrailli silah üreticileri arasında ilk ilişkiyi de Shaul Eisenberg kurmuştur. İsrail 1990'da, Orta Asya'ya Shaul Eisenberg ile girer.

Shaul Nehemiah Eisenberg, Polonya'da doğmuş, daha sonra Şanghay'a, oradan da Japonya'ya gitmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti ile de iyi ilişkiler kuran Eisenberg, bir Japon ailesiyle geliştirdiği ilişkilerle ticari yaşamda hızla yükselmiş; Kore'de çimento ve kimyasal

---

[326] Martin Kattle, Washington, *Guardian, Feb. 16, 2001.*

[327] "Taking Liberties: Money, Mossad and March Rich" *Caq, April-June 2001,70(49)*

[328] "Bid to Win Pardon for Rich Detailed" *Washington Post, March 24, 2001, A08*

[329] Robert Scheer, "Many a U.S. President Pays the Pardon Piper" *National Column, Los Angeles Times, March 6, 2001*

[330] 1992 sonunda Eisenberg'in girişimleriyle ABD-İsrail ortak pamuk üretimi projesi için 400 milyon dolar kredi sağlanır. Barry Chamish, a.g.y

[331] Unification Church'ün başlangıçtaki adı "Unified Family (Birlemiş Aile)"dır.

fabrikalarına, Şili'de madenlere sahip olurken, Orta Amerika'da yoğun ticari ilişkiler geliştirmiştir. 1968'de İsrail'e dönünce, "Eisenberg yasası" da denilen kararlarla Eisenberg'e "vergi bağışıklığı" tanınmıştır. İsrail iktisadi yaşamında dal budak salan Eisenberg, silah ticaretinde yoğunlaşmıştır.[332]

Gücü öylesine yükselmiştir ki, hem Çin ile hem de Suudi Arabistan ile silah ticareti yapabilmiştir. Onun bu başarısında ve egemenliğinde MOSSAD'dan transfer edilen elemanların yararı olmuştur kuşkusuz. 13 yılını İran'da geçiren, Irak'ta Kürt isyanını örgütleyen, CIA ile üst düzey ilişkileri yürüten, ABD başkanları ile doğrudan görüşebilen ünlü MOSSAD elemanı David Kimche, 1985'de Shaul Nehemiah Eisenberg'in Telaviv'deki Asia House adlı holding şirketinin temsilcisi olmuştur. Aynı şirkette 1968-1973 arasında Mossad yöneticiliği yapan Zvi Zamir ile İsrail iç güvenlik örgütü Shin Beth'in yöneticisi Amos Manor da çalışmıştır.

Ne ki, Eisenberg ile çalışanların en ünlüsü Abraham Bendor'dur. İsrail için hassas teknolojik bilgi istihbaratı yapan gizli kuruluş LAKAM adına "Department of Electronics-Israel" elemanı maskesiyle çalışan Abraham Bendor, İsrail iç güvenlik örgütü Shin Beth'in yöneticiliğinden emekli olduktan sonra Eisenberg ile çalışmaya başlamıştır.[333]/[334]

Şimdi yeniden Rusya'ya dönüp "demokrasi" ağına koşut olarak geliştirilen ilginç ilişkilerden bir örneğe değinebiliriz.

Ulusal sistemler kendiliğinden çökmez

Rusya'da işler ve ilişkiler şok terapiyle sınırlı kalmaz. Bir devleti yönlendirmenin en güvenli yolu o devlete kadrolar yetiştirmektir. Soros, Rus medyasını, eğitimini, araştırma merkezlerini ve bilim

---

[332] Çin'den Suudi Arabistan'a füze satışına İsrail yardımcı oldu. Israel *Foreign Affairs, Dec. 1987*'den aktaran Andrew and Leslie Cockburn, Dangerous Liaison, s.13, 362.

[333] LAKAM'ın elemanları arasında "Dırty Rafi" olarak da bilinen kişi Rafael Eitan'dır. LAKAM istasyon şefi Eitan, Pensylvania'daki nükleer maddeler sanayisi NUMEC'e casus olarak sızmıştır. Daha sonra yapılan soruşturmalarda bu tesisten önemli miktarda zenginleştirilmiş uranyumun kaybolduğu saptanmıştır. Eitan 1970'lerin ortalarında Ariel Sharon, Başbakanlık güvenlik danışmanı olunca onun yardımcılığı görevini üstlendi. Daha sonra LAKAM başkanlığı da yapan Eitan, Lübnan Falanjistlerini desteklemesiyle ünlenmiştir. (*Yedio Aharanot, 13/3/87, Hoalam Ha'zeh, 19/8/87 ve Ha'aretz, 1/3/85*'den aktaran *Cockburn, s.85,92,202.)* Eitan, 1980-89 arasında görev yaptığı Beyrut'ta T.C istihbarat kurumu MİT görevlisi Hiram Abas da görev yapmıştır. (Soner Yalçın- Bay Pipo)

[334]Merkezi Telaviv'de bulunan büyük holding şirketinin sahibi olan Eisenberg, Mart 1997'de Pekin'de ölmüştür. Ed Blanche, "Israel And Turkey Look To Extend Their Influence Into Central Asia" *Jane's Intelligence Review, August 2001*

odaklarını parayla destekler. "Lise ve üniversite düzeyinde eğitim dönüştürülmesi" için 250 milyon dolar yatırır; ISF (Int. Science Fdn. / Uluslararası Bilim Vakfı) için 100 milyon dolar verir. [335]

FSK (Rus Federal Karşı İstihbarat Sevisi) Soros'u bir "espiyonaj" örgütü kurmakla suçlamakta; Ford ve Heritage vakıflarından, Harvard, Duke ve Columbia üniversitelerinden yardım gördüğünü ileri sürmektedir. FSK'ya göre Soros, 50.000 bilimciye ödeme yapmakta ve böylece bilimsel ve teknolojik gelişmeleri denetimi altına almaktadır.[336/337]

İş, salt yardım ve yönlendirmeyle sınırlı kalmıyor. 1995'de, ABD Dışişleri operatörü Fred Cuny'nin Çeçenistan olaylarına karıştığı saptanır. Cuny, ABD çıkarlarıyla sıkıca bağlı olan çatışma bölgelerinde çalışmıştır. Cuny'nin ayrıca Soros adına da sözleşmeli olarak çalıştığı ileri sürülmektedir.[338] Rus yeni tür sermayedarlarından Boris Berezovsky "Birkaç yıl önce George Soros'un CIA ajanı olduğunu duydum" diyerek Soros'un ilişkilerine bir başka boyut eklemektedir.[339]

Soros'un "şok terapi" işlerinde aktör olarak adını verdiği adamlardan Fischer, Türkiye'ye yabancı değildir. Türkçe yayın yapan, ülkelerde açık bilgilendirme ağı kurucusu televizyonlarda, sınırsız özgürlük düşüncesini yayan ultra-liberal iktisatçılar, Fischer'den 'arkadaşımız' diye söz ederler; Fischer ile mektuplaştıklarını açıklamaktan çekinmezler.

Yeni yeni, "açık toplum" olan, her şeyini para piyasasına emanet etmiş, plan ve programlı üretimi unutmuş, serbest piyasa oyuncularının "vur-kaç" hünerlerinden habersiz ülkelerde, bu tür oyuna, "iktisadi kriz" deyip geçerler. Oyuna gelenlerin ulusal paraları, beş para etmez olur; sanayi ve ticaret yıkılır. Tayvan'da, Endonezya'da, Meksika'da, Arjantin'de, Malezya'da oynanır bu oyun.

---

[335] "Irina Deznhina, 'US Non-profit Foundations in Russia, Impact on Research and Education' "*http ://216.239.37.100/search/?q=cache:stjlnD85ZHYC* ve *jhu.edu/~istr/conferences/ dublin/workingpapers/denhina*' dan aktaran Heather Cottin, "George Soros, Imperial Wizard" CAQ, Number 74 Fall 2002, s.3.

[336] "FSK Suspects Financing of Espionage on Russia's Territory," AP wire, January 18, 1995'den aktaran Heather Cottin, a.g.y. s.3,7.

[337] David Hoffman, "Proliferation Parties Gives Russia a Fractured Democratic System," Washington Post, Oct. 1,1995'ten aktaran Heather Cottin,a.g.y. s.3, 7.

[338] Allan Turner, "Looking For Trouble" Houston Chronicle, May 28, 1995, p. E1; Kim Masters, "Where is Fred Cuny," Washington Post, June 19, 1995, p. D1'den Heather Cottin, a.g.y. s.3, 7.

[339] Los Angeles Times, *Nov. 24, 1994*, p. A55'den aktaran Cockburn, a.g.y. s.3, 7.

Ne ilginç rastlantıdır ki, ülkelerin ulusal piyasaları yıkılırken, yolsuzluk savları yükselir, etnik ve dinsel sürtüşmeler çatışmalara döner ve "project democracy" yollarında, para krallarının yeni dünya düzenine uyumlu yönetimler oluşur.

Medya diliyle, 'smart boys (parlak çocuklar)' olarak nitelenenlerin, derinden derine piyasa değerlendirmeleri yapanların, "vur-kaç" özgürlüğünü, "devlet küçülsün" ya da "yolsuzluklar önlensin" gibi, sade suya tirit, bilgiçce değerlendirmelerle sundukları yayınlarda yer almayan işleyişin adımları yalın ve basittir:

1. Mega-Banker olarak pohpohlanmış Soros ve yandaşları, hisse/tahvil almaya başlar. Onun bir şeyler bildiğinden emin olan ötekiler de izlerinden gider. Bu arada, dış sermayeli televizyonlar her yarım saatte bir piyasa haberi geçerken, yorumlarını da eksik etmezler.

2. Gelirleri daralmış olan küçük yatırımcılar alışa geçerler. Medya "piyasalar hareketlendi, hükümetin şu, IMF'nin bu anlaşması sonuçlanıyor" propagandasını yükseltir. Fiyatlar ve alışlar daha da yükselir.

3. "vur ve kaç" bankerleri, ikincilere satarlar ve katlayarak kazanırlar.

4. "Vur ve kaç" operatörü, topladığı parayı dolara çevirir ve aracı bankasından ülke sınırları dışına çıkarır. Para, yıkılacak yeni bir piyasa, altüst edilecek bir ulusal pazara yönelir.

5. IMF ülkeye gelir, tıpkı Soros'un buyurduğu gibi,"devleti küçültün" der. Ulusal üretim boğulur. Dış borç taksitlerinin tahsili için para piyasasının, güvensizlik ortamında ağır yaralar almış banka düzeninin, yani toplam olarak devlet düzeninin sürdürülebilmesi için, yeni borçlanma olanakları için yeşil ışık beklenir.

6. Yeşil ışık, tıpkı Soros'un buyurduğu gibi siyasal isteklere bağlanır. Buna direnecek yönetimler varsa, demokratik ve liberal (!) ortam hazırlanarak yıkılır.

7. Yıkıma uğratılan ülkeye dönülür. Yıkılan iktisadi ortamda, birdenbire değer yitiren şirket hisseleri, hammaddeler, ihraç ürünleri bir-iki misli değerlenmiş olan dolar karşılığında satın alınır.[340]

İşlerin güvenlik içinde yürütülmesi için, iki koşulun yerine gelmesi gerekiyor. İlki, geniş bir bilgi ağından ince bilgilerin toplanması. İkincisi, yapılan işlerin şöyle ya da böyle sert tepkilerle sarsılmama-

---

[340] Scott Thompson, "Profile: George Soros 'Inside-Outside' Job For the Oligarchy" *EIR, Aug.24, 2001*

sı. Her iki gereksinim ise çok geniş bir dostluk çevresi gerektirir. Geniş çevrenin oluşabilmesi için, akademisyenlerden, hayır dernekleri ve vakıflara, işadamlarından bankacılara, insan hakları gruplarından siyasal partilere ve doğal olarak sesli-yazılı-görsel yayın ortamına bağlanan bir ağ kurulması zorunludur. Şimdi bu ağın işleyişinin tipik örneklerinden birin olan Malezya operasyonuna kısaca bakmanın sırasıdır.

Açılanı vururlar

"Açık toplum" ve IMF'nin serbest piyasa kuralları sürerken, Malezya'da kısa süreli bir işlem sonucu para piyasası çöker. Devlet yönetimi, olayın ayırdına varır, ama iş işten geçmiş, "sıcak para" diye bilimsel ve iktisadi bir ad verilen vurgun para, Malezya'dan yeni vuruşlar için başka ulusal pazarlara yönelmiştir. Parası çöken Malezya yönetimi, dış sermayeye en az bir yıl ülkede kalma koşulu getirir, IMF'den ülkeyi terk etmesini ister. Bu konu ABC televizyonunda görüşülür. ABC-News Nightline programında Ted Koppel soruyor:

"*Kolayca anlaşılabilir kavramlar kullanalım. Şimdi siz, Malezya'nın parasını tahrip ederek kazanç elde ettiyseniz, bu durumda (Malezya'dan) alıp götürmüş olmuyor musunuz?*"

G.Soros, yanıtlıyor:

"*Tam da öyle değil; çünkü bu benim eylemimin amaçladığı bir sonuç değildir. Ve bir (piyasa) katılımcısı olarak sonuçları hesap etmek benim işim değildir. Bu piyasanın doğasında var.*"

Piyasaları çeşitli açıklamalarla yönlendirip işi bitireceksiniz ve "Ne yapalım ki, bu piyasanın kuralıdır" diyerek işin içinden sıyrılacaksınız. Piyasa oyuncusu için bu son derece olağandır. Ne ki, bir yandan "iyiliksever adam"ı oynarken öte yandan büyük kitlelerin düştüğü durumun da bir açıklaması olmalıdır. Soros, bu çelişkili durumu şu sözlerle açıklıyor: "*Para piyasasıyla oynadığımızda sıradan bir işadamının yüzleştiği ahlaksal endişelerin çoğundan kurtulursunuz... Para piyasalarında ahlaksal konularla kendimi meşgul bağlamak zorunda değildim.*"[341]

Açıklamalar, kumar masasına oturan kişinin sorumluluk anlayışına denk düşüyor. Ne ki, kumarbaz kendisine ait olanı yitirir ve kazanan da ancak yitirene ve onun ailesine zarar verir. Oysa para piyasalarında oynayan oyuncunun ahlaksal endişeleri olmayabilir ama büyük kitlelere verdiği zarar kumarbazın verdiği zarardan çok

---

[341] Soros on Soros, p.111' den aktaran Heather Cottin, caq, Fall 2002, 74, p.2

öte sonuçlar doğurur. Soros'a bakılırsa, ulusal paranın çöküşü de Soros'un kazancı da serbest piyasa düzeninin bir sonucudur. Bir ülkenin ulusal iktisadı yıkılmış, parası yerle bir olmuş; milyonlarca kişi işsiz kalmış, ulusal devletin borçları bir anda katlanmış, çocuklar yoksulluk yükünün altında ezilmiş, ülkede etnik sürtüşme başlamış, kimin umurunda?

Malezya'daki "vur-kaç" işini, kendi "açık toplum" ahlakına yakışır biçimde açıklayan Soros, Türkiye'ye gelecek ve bunca ticaret kokan sözünü unutup, *"Malezya'daki ekonomik çöküntüden, Mahathir'in söylediği gibi s[illegible]'usunuz?"* sorusuna, *"Hayır bu Malezya yönetiminin* [illegible]ıyerek; karşısındakinin nabzına göre şerbet verecektir.[342] Bu yaklaşım çok doğal, çünkü adamın adı "speculator"e çıkmış.

George Soros 1997'de Tayland iktisadını çökertmekle suçlandığında bir eylemcinin " *Biz George Soros'u bir tür Drakula olarak değerlendiriyoruz. O halkın kanını emmektedir*" sözleri ilk bakışta abartılı gibi görünse de Soros'un para piyasalarında oynamakla ahlaksal özgürlük arasındaki ilişki üstüne yaptığı açıklamasına bir başka derinlik getiriyor [343]

Aslında, Soros'a şükran duyulmalı. Üçüncü ülkelerde, "vur-kaç" düzenine "küreselleşme" ya da "serbest piyasa ekonomisi" diyerek bilimsel kılıflar üreten liberallerin, yeni düzencilerin, "London School of Economics" eğitimli dünya bankası memurlarının, vakıf ve "think *tank*" uzmanlarının saatler süren gevezelikleri yanında, Soros'un sözleri daha anlamlı, daha açık ve yaptığı işe uygundur. Kısaca, gerekiyorsa vurulacaktır..

Soros'un milyon dolarıyla darbe

Bu arada, IMF'nin sınır dışı edildiği Malezya'da kampanya başlar. Devlet yönetiminin en uç noktalara dek yolsuzluğa battığı ilan edilir. Liberal bir gazete çıkmaya başlar. Gazete, "temiz toplum-açık toplum" kampanyası açar. Şiddet gösterileri yükselir.

Yönetim, iktisadi düzeni rayına oturtmaya çabalarken, gazeteden kışkırtıcı yayınların durdurulması istenir. Gazete kışkırtmayı sürdürür. Gazete yöneticisi gözaltına alınır.[344] İstenen olmuştur. Bilumum NGO'lar harekete geçerler.

---

[342] Entelektüel Bakış, Şahin Alpay, *CNN, 3 Mart 2002, Saat: 12.30-13.00*

[343] Heather Cottin, a.g.y, s.2

[344] *C.S. Monitor, March 13, 2001*

Para kaynağının % 44'ünü A.B'den, geri kalanını Soros Vakfı, Ford Vakfı gibi sınır tanımayan"sivil" örgütlerden alan RSF (Sınır Tanımayan Gazeteciler) örgütü, Mahathir Bin Muhammed'i diktatör olarak ilan eder. Aynı NGO'lar, bizdeki adlarıyla "STÖ" ler, Malezya'nın soyulmasına, iktisadi düzenin 'vur ve kaç' işleriyle sarsılmasına ses etmemiştir. Bu arada, iyi günlerde Malezya ile işbirliği gösterileri yapmaktan, geri kalmamış olan Türkiye'nin ünlü İslamcılarından, protonculardan bir tekinin bile sesi çıkmaz![345]

En önemli açıklamayı da Malezya yönetimi yapar: İçerdeki muhalefet yayınlarının Soros'tan gelen parayla desteklendiğini açıklar.[346] George Soros ise Başbakan Mahathir Bin Muhammed'i Nazilikle suçlar. Malezya, vurulan bir açık toplum örneğidir. Oysa Peru, hem para ile hem de örtülü "demokrasi" oyunuyla vurulması gereken bir ülkedir.

Türkiye'de ABD ve IMF politikalarına muhalif yazarlar, 2002 baharında Venezuela' da yaşananlara ilgi göstermişlerdi. Bu ilginin ana nedeni oradaki darbenin Türkiye'de yaşananlara benzeyebileceği düşüncesiydi. Oysa Venezuela darbesini anlayabilmek için iki yıl öncesine dönüp, Peru'ya bakmak gerekiyor.

Peru devlet başkanı Alberto Fujimori, iktisadı düzelttikçe, uyuşturucu trafiğinin üstüne gittikçe, "diktatör" olarak ilan edilir. Lüksemburg ve Lugano'dan Hollanda Antilleri'ne uzanan bankalar-bankerler-serbest piyasa oyuncuları ağının içinde cirit atanlar, bazı ulus devletlerin "açık toplum" olmamalarını ve üstüne üstlük iktisadi yapılarını istikrara kavuşturmalarını bağışlamazlardı. Öyleyse Peru'ya demokratik(!) dış müdahale gerekirdi. Zaten demokrasi dediğiniz nedir ki?! Her türlü paranın, sonsuz özgürlük içinde, hiçbir kısıtlamaya uyulmaksızın dolaştırılması değil mi?!

2000 yılının Nisan-Aralık ayları arasında olup bitenleri kısaca bir gözden geçirmekte yarar var. Nisan 2000'de, Peru'da devlet başkanlığı seçimi birinci turunda Fujimori oyların yüzde ellisinden fazlasını alınca, ABD'nin desteklediği Toledo Alejandro, seçimlere hile karıştırıldığını ileri sürer ve seçimlerin ertelenmesini ister. Nedense ABD destekliler, harcanan onca emeğe, paraya ve ABD NGO desteğine karşın hemen seçimlerin ertelenmesini isteyerek kargaşa ya-

---

[345] Malezya operasyonunun iktisadi boyutu için bk. *Güven Sak - Fatih Özatay, "Dünyada ve Türkiye'de Kriz" Radikal, 19-23 Mart 2001*

[346]Soros, Open Society-Yugoslavia (merkezi:önce Priştina , sonra Belgrad ve Karadağ) aracılığıyla "bilgi," "sanat ve kültür," "eğitim" ve "gençlik" projeleriyle 1998'de muhalefete 14,8 Milyon Dolar bağışlamıştır. *Caq, Spring-Summer 1999, 67 (65)*

ratmaya çalışırlar. Tıpkı Nikaragua'da olduğu gibi. Alejandro'nun çağrısına, ABD ve onu destekleyen Panama, Costa Rica ve Kanada'dan destek gelir.

Peru'da seçimlerin ikinci turu, 28 Mayıs 2000'de yapılacaktır. Peru devleti, seçimlerde hile olmadığında direnir ve seçimlerin gözlenmesini ister. İşte bu anda, bizim "project democracy" müteahhitleri devreye girer. Carter Center, NDI, Avrupa Birliği ve öteki NGO'lar seçimlere gözlemci göndermeyeceklerini açıklayarak kitleyi kışkırtmayı denerler. Seçimler tüm engellemelere karşın, yapılır ve Fujimori, oyların % 50'den fazlasını alarak yeniden devlet başkanı olur.

Oysa ABD, kendi demokrasisini getirmeye kararlıdır ve yenilgiyi asla kabullenmez. OAS (Güney Amerika Örgütü) toplantıya çağırılır. George Soros'a yakınlığıyla tanınan, Gözlem Heyeti Başkanı Eduardo Stein'in Peru aleyhine yaptığı açıklamaları işe yaramaz. Meksika, Brezilya ve Uruguay temsilcileri, Peru'nun içişlerine karışmayacaklarını, "küresel" birtakım örgütlerin egemen devletlerin kurumlarının yerini alamayacağını açıklarlar.

Daha sonra ortaya çıkacaktır ki, George Soros, Peru'da iç karışıklık yaratmak isteyen Harvard'da yetiştirilmiş Alejandro Toledo'ya bir milyon dolar vermiştir. Soros ile Toledo arasındaki parasal anlaşma, ABD Dışişleri Bakanı Madleine Albright'ın Polonya'da düzenlettiği "Towards a Community of Democracies" ile Soros'un "World Forum on Democracy" uluslararası konferansları sırasında yapılmış.[347]

İşte bu konferanslar sırasında, Peru'ya demokrasi getirmek üzere, Toledo'nun seçim kampanyası şefi Alvaro Vargas Llosa, George Soros ile Toledo'yu buluşturmuş ve o anlaşma yapılmıştır. Ne ki, Soros'un Toledo'ya demokrasi ve 'açık toplum' yararına, güvenmesinin bir özel yanı daha var mıydı? Toledo, bu güvene layık bir kişidir. 1980-1985 arasında bakanlık yapmış olan Toledo, Dünya Bankası'nda çalışmış ve daha da önemlisi, Peru Ulusal Bankası'nın başdanışmanlığı görevinde bulunmuştu..

Peru'da yinelenen seçimlerin ardından, Haziran 2000'de, başkent Lima'da Toledo destekçilerinin, "Dört Köşeden Yürüyüş" adı verilen gösterileri başlar. Binalar yakılır, kargaşada insanlar ölür.[348] Ortalık bir türlü durulmaz, kargaşa bitmez. Fujimori aleyhinde yol-

---

[347] Bu konferanslara ARI Hareketi (Derneği) Başkanı K. Köprülü de katılmıştı.
[348] *EIR, Highlights-Peru Election Shock, Lima, April 23, 2001*

suzluk suçlamalarıyla bezenmiş, uyuşturucu trafiğine ortaklık savlarıyla süslenmiş yaygın kampanya başlatılır.

Alberto Fujimori, 1935'de Peru'da doğmuştur. Babası, 1920'de Japonya'dan göçen bir pamuk işçisidir. Fujimori, matematik profesörü olmuş ve ziraat fakültesi dekanlığı yapmıştır. 1990'da, üniversite rektörlüğü sırasında, devlet başkanlığına seçilmiştir. Fujimori, bölgedeki uyuşturucu mafyasına göz açtırmamaya kararlıdır. Koka üretimini azaltırken, tarım üretimini artırmıştır. İktisadi bunalımla ilişiksiz yaşamayı beceren, Güney Amerika'nın tek ülkesini yönetmektedir. Kokain mafyasını ezmiş, % 7.650'lik enflasyonu % 3,7'ye düşürmüştür. Alberto Fujimori'nin asıl suçu, "Tupac Amaru" gerillalarının denetimindeki koka vadisinde, tarım programları uygulayarak, koka üretimini azaltması ve koka parasının dolaşımına izin vermemesidir.[349]

Fujimori'nin bir büyük hatası da uyuşturucu ve teröre karşı savaşta yetkilendirdiği ve özel kuvvetlerin yönetimini teslim ettiği Montesino'ya fazlaca güvenmesidir. Montesino başlangıçta koka kaçakçılığıyla savaşmış; ama daha sonraları rüşvet almış, koka ve silah ticaretine göz yummuştur.

Fujimori, son büyük hatayı Ağustos 2000'de yapar. Ürdün'den Kolombiya'ya silah götüren gemiye el koymakla kalmaz, bir de bunu ilan eder ve soruşturma görevini Montesino'ya verir. İşte o anda (14 Eylül 2000) medyaya bir video ulaştırılır. Görüntülerde Montesino, meclis başkanlığı seçiminde taraf değiştirmesi için bir üyeye, 15.000 dolar rüşvet önermektedir.[350]

"Temiz toplum" kampanyası yeniden canlandırılır. Fujimori, ülkeyi terk ederek, istifasını gönderir. Aylar sonra, Toledo'nun yandaşlarından Robinson Rivadeneyra, silah taşıma işinin CIA'in onayıyla gerçekleştirildiğini ve ABD'nin Kolombiya'ya karışma planının bir parçası olduğunu açıklayacaktır.

Toledo, 2001 başlarında, Davos'ta Soros'la buluşur. İşte ne olursa ondan sonra olur. Vargas Llosa, Toledo'dan ayrılır ve Peruvian televizyonunun "The sniper" adlı programına çıkarak, Soros ile Toledo arasındaki bir milyon dolarlık ilişkiyi açıklar. Ojo gazetesinin manşetindeki, "**Marihuanayı yasallaştırması için Bir Milyon Dolarlık Destek**" sözlerindeki ince politika neydi? Bu sözler Türkiye'deki gibi, Soros'u yere göğe sığdıramayan man-

---

[349] "Fujimori Victory is Strategic" *Washington Insider, Vol. 10, no. 23, June 8, 2000.*
[350] The Rise and Fall of Alberto Fujimori, *www.ex.ac.uk*

şetlere benzemiyordu. Bunun bir mesaj olduğu kısa bir süre sonra anlaşılacaktı. Artık işler yoluna girecek, Haziran 2001 seçimlerini, küçük bir farkla Toledo kazanacaktır.

Yalnız Toledo mu kazanır? Elbette kazanamaz. Kazanan, serbest piyasadır, IMF'dir ve ABD'nin organize tüccarlarıdır. Maksat 'demokrasi' ve 'açık toplum' yaratmaktır. Özetle: Dolar yatırırsın ve ulusal para politikalarını IMF'ye bağlarsın. Uyuşturucu parası kıyı bankalarından akarken, serbest piyasanın nimetlerinden yararlanan "hit and run (vur-kaç)" operasyonları sonrasında, Peru'nun kaynaklarını ele geçirmeyi başarırsın. Bu arada, Kolombiya'ya, OPEC üyesi Venezuela'ya müdahaleye hazırlanırsın.

Bu öyküde ilginç bir rol üstlendiği belli olan şu Alvaro Vargas Llosa'yı biraz daha tanıyalım. Alvaro, ünlü yazar Mario Vargas Llosa'nın oğludur. Mario Vargas Llosa, Trilateral Komisyon'un yazarı olarak da tanınmaktadır. Mario Vargas, Alberto Fujimori ile aynı dönemde politikaya sokulur. Onun 1990 seçimlerine katılma nedeniyse oldukça ilginçtir. Vargas, zamanın devlet başkanı Alan Garcia'nın devlet bankalarının özelleştirilmesine engel olmasına tepki duyduğundan seçime girer.

Baba, Vargas Llosa, Mont Pelerin Society'nin temsilcisidir. Mont Pelerin Society'i anımsamak gerekirse, Londra aristokratlarını, bankerlerini, ultra-liberal teorinin yaratıcısı, ultraliberalizm okulu LSE (London School of Economist)'de George Soros ve benzerlerinin yetiştirmiş olan Karl Pope'u ve Hayek'i, Amerikan liberallerini, bu arada Society'nin Amerikan kanadındaki liberallerden ödüllü, Türkiyeli liberal düşüncelileri de görmek gerekiyor.

Bu işlerin aslına bakılırsa; sınır-zaman-zemin tanımayan "project democracy" ile 'baba - oğul demokrasisi' ve Soros – açık toplum – kargaşa – kokain – mafya -medeniyetler savaşı- medeniyetler arası diyalog -din ve ifade hürriyeti - mozaik kültürü – petrol ve gaz egemenliği sarmalında roller gereğince dağıtılmaktadır.

Toledo, başkan olmasına olmuştur ama, ABD'ye de, yıllar sonra, Orta ve Güney Amerika'ya sözde güvenlik adına müdahalenin yolunu açılmıştır. Müdahalecinin sabrı yoktur. George Walker Bush Jr., Lima'ya konuk olmaya karar verir. Gezi yaklaşırken, Lima'da ABD elçiliği yakınında bir araç havaya uçtu. Sonuç, 9 ölü, 40 yaralı... George Walker Bush Jr., demeç verir: "*Hayır, iki parça terörist, bizi yapmamız gerekeni yapmaktan ve yarı küredeki (Latin Amerika) dostluğumuzu geliştirmekten alıkoyamayacaktır.. Gideceğime*

dair bahse girer misiniz?"[351] Ah şu 'bir numaralı tehdit' teröristleri yok mu, ya!

Peru'da ise halk, Bush'un tehditlerine aldıracak gibi değildir. Toledo, iktidara gelir gelmez, ABD para oyuncularının isteğine uyarak Pedro Pablo Koczynski'yi iktisattan sorumlu bakan yapmıştır. Özelleştirme furyası başlar. En karlı olan en iyi özelleştirmedir. İki su-elektrik üretim merkezi özelleştirilir. Madenler özelleştirilir. Zamlar zamları kovalar. Ne ki, Perulular işin ayırdına varırlar. "Project democracy" operatörleri içerden sivillerle kendilerine çok yandaş örgütlemiştir ama yetmez. Türkiye'dekinin aksine, sendikalar "sivil" maskeli iç ihanete kapılmaz. Genel grev başlar, halk ayaklanır. ABD'den danışmanlar, uzmanlar ne tür tehdit ederlerse etsinler, halkın öfkesi yatışmaz. Toledo, olağanüstü durum ilan eder; halk eylemlerini bastırması için orduya emir verir. Komutanlar bu emri dinlemez.

Sonra mı? Evet sonra, Toledo geri adım atar; özelleştirmeyi durdurur. Başbakan Roberto Danino, Dışişleri Bakanı Diego Garcia Sayan ve ABD para oyuncularının, Dünya Bankası'nın ve IMF'nin adamı Pedro Pablo Koczynski (PPK) zorunlu olarak istifa ederler.[352]

Görüldüğü gibi, ABD Dışişleri, Project Democracy operatörleri ve George'lar kazanıyor. Kazanan kazanırken, acılar ve ölümler, mazlumların yanına kâr kalıyor. Batı'nın "siyasal etik"ine düşkün olmayanların anlayamayacağı, "fırıldak adam" işleri bunlar. Benzetmek gibi olmasın, ama olaylar bize pek tanıdık geliyor. Hani George Soros, İstanbul'a dek gelip, Avrupa Üniversitesi anlaşmasını imzaladıktan sonra, "**Sosyal devlet derseniz, ekonominiz yıkılır. (..) Kürt sorununu çözmelisiniz! (..) Türkiye asker ihraç etmelidir**. vs." demişti de... Dünya bankasından transfer edilmiş taklitlerini bırakıp, açıksözlü ve açık 'toplumcu' George'a kulak vermekte sonsuz yarar var!

---

[351] Juan Forero, "Reeling From Blast, Peru Prepares for a Visit From Bush" *New York Times, 22-03-2002.* Bu arada, Vargas, deyince anımsadık ki, bu sarmala bilerek ya da bilmeyerek hizmet edenlerin, Nobel barış-edebiyat ödülü almaları büyük olasılıktır. Çünkü, Nobel, yeni kolonicileri görmezden gelen, eksantrik-egzotik- mozaik yazarlarını pek sever. Nobel'i alması için gerekli düğmelere bastıranların, o Nobel olmazsa, öteki Nobel'i almaları kesindir.

[352] Valerie Rush, "Wall Street Takes a Hit in Peru, As Anti-Privatization Spreads" *EIR, August 2, 2002*

Ulus devletler hemen yıkılmalıdır

Soros, yoktan varolmuş bir dahi midir? Yoksa, CNN'in Türkçe yayınında Ş. Alpay'ın belirttiği gibi, New York'ta garsonluk yaparak mı yükselmiştir? Yanıtları aramak gerekiyor.

Avrupa'nın aristokratları ve hanedanları, erklerini yitirmiş görünmektedirler. Ama onlar, dünya egemenliklerini, açıktan görünmeyen, özel parasal çıkar ilişkileriyle, siyasal bağlantılarla birbirine kenetlenmiş yönetim düzeniyle sürdürürler. İşin odağında Londra bankerlerinin oluşturdukları : "Isles Club" bulunur. Kulübün en büyük üyesi Rothschild ailesidir. Soros, işte bu ailenin elinde piyasacı olmuştur.

Oysa Soros, sermayesinin kaynağını ilginç bir öyküyle anlatmaktadır. 1944'de, Budapeşte'de, Nazi işgali başlayınca, Tivador Soros "Oğlum" der, "işgal yasadışıdır. Şimdi olağan (yasal) kurallar işlemez." Ve baba Soros, sahte kimlikler düzenler ve Tarım bakanlığındaki görevliye rüşvet vererek George'u işe sokar. Nazilerin bakanlığındaki bu yönetici, Nazilerce toplama kamplarına götürülen Yahudilerin mallarına el koymakla görevlidir. Jonas Kis adına düzenlenmiş bir kimlikle işe başlayan George, ona eşlik eder. "Adam olacak çocuk.." deyişine uygundur bu öykü. Çünkü Soros, Nazilerle çalışırken, daha 14 yaşındadır. Bu noktada, hemen belirtelim ki, Sorosseverler bu öyküyü beğenmezlerse, kendileri bir öykü üretebilirler.[353/354]

George Soros, 1947'de "London School of Economics" sınıflarında, Britanya Aristokrat Sosyetesi'nin önde geleni Sir Karl Pope ve ülkemizdeki ultraliberallerin de hayranlığını kazanmış olan, Friedrich von Hayek'ten "açık toplum" düzenini öğrenir.

Soros der ki, "milliyetçilik sadece düşmanlığa ve tahribe ve ırkçılığa ve savaşa neden olur." Ona göre, milliyetçiliğin yapıcı bir yöne sahip olması bile olanaksızdır.[355] Öyleyse ulus devlet yıkılmalıdır ve yerini tüm dünyaya egemen olacak bir güce bırakmalıdır. Soros'un çözüm konusunda verdiği tarihsel örnek de yabana atılacak türden değildir. Şöyle der:

"19. yüzyılın büyük bölümünde İngiltere'nin çok saygın bir konumu vardı; dünyanın bankacılık, ticaret, gemicilik ve sigorta merkeziydi. Bütün yerküreyi kuşatan koloniler imparatorluğuy-

---

[353] Robert Slater, Soros, ("The Unauthorized Biography, McGraw-Hill" den çeviri,) s.44.

[354] Scott Thomson,"Profile: George Soros 'Inside-Outside' Job For the Oligarchy" *EIR, Aug. 24, 2001.*

[355] Robert Slater, a.g.k., s.252.

du. Herhangi bir sorun çıkan yere gönderebilecek silahlı gemiler filosu besleyebiliyordu. (..) Birleşmiş Milletler'e karşı tepkiler o kadar güçlü ki, onu dünyada huzur ve düzeni sağlayacak bir güç haline getirmektense öldürmemiz daha büyük olasılık."[356]

Soros'un anlattıklarından çıkan şudur: " **global bir Britanya İmparatorluğu ve bir düzen vardı.**" Soros'a göre, dünya çapında bir düzensizlik vardır ve "sarkaç tam aksi yöne: bırakınız yapsınlar ilkesine doğru sallanıyor." Bu durumda "Milliyetçiliğin yükselişi büyük olasılıkla silahlı çatışmalarla bağlantılı olacak." Ulusalcı, *Soros'a göre* milliyetçi diktatörlükler, çatışmaları önleyemezler. Üstelik "Rusya'da olduğu gibi İran ve bir dizi başka ülkede de nükleer silahlar var. Nedense o başka ülkelerin adı yok. Ama Soros, "bu düzenin değiştirilmesi için bir şeyler yapılması"ndan yanadır.[357]

Bu durumda, Britanya imparatorluğunun çağdaş bir türü olarak, yeni bir dünya imparatorluğu, küresel devlet kurulmalı, düzen sağlanmalıdır.[358] Küresel bir açık toplum düzeni kurulacak. Kurulacak da, bu düzeni kim yönetecek? Soros, iki tümcelik yanıtı satırlar ve sayfalar dolusu (böyle dolambaçlı anlatmakta haklıdır, piyasa işleri zarar görebilir) *açıklamalarına uygun bir yanıtla sonuçlandırıyor:*

"Küresel bir açık toplum insanlarla ya da kendi başlarına hareket eden sivil toplum örgütleriyle kurulamaz. Egemen devletlerin işbirliği yapmaları gerekir ve bunun için de politik girişimlere gereksinim vardır. (..) Küresel açık toplumu kurmaya kararlı, benzer düşünceler paylaşan toplumların bir koalisyon kurabilmeleri için böyle bir liderliğe ihtiyacımız vardır."[359]

George Soros'un arada bir, ABD ve IMF siyasetini eleştirmesi o denli aldatıcıdır. Zaten ülkelerin para piyasalarını çökertirken, "ne yapalım ticaret işte" denli açıklamalarda bulunan bir "spekülatör"ün sözlerine inanmak gerekmez. O, dünyaya düzen verecek imparatorluğun adını koymuyor; ama işin asıl sahipleri daha açık davranıyor.

*"Harvard'da, Kennedy School of Government Rektörü, Clinton'un eski Savunma Bakanı Joseph S. Nye son kitabına şöyle başlıyor: "(..)*Roma'dan beri, öteki ulusları bu derece geri-

---

[356] Soros Soros'u anlatıyor, a.g.k. s.124.
[357] Soros Soros'u anlatıyor, a.g.k. s.138.
[358] Liberal Dergisi(İtalya 12 Mart 1998)'nde G. Soros ile yapılan görüşmeden aktaran S. Thomson, a.g.y
[359] George Soros, Küresel Kapitalizm Krizde, "The Crisis of Global Capitalism, s.190.

de bırakan, başka bir ulus olmamıştır! *80'li yıllarda ABD'nin 'emperyal' yayılmacılığı savıyla ün kazanmış olan Paul Kennedy ise işi daha öteye götürüyor: '(..)* Ne Pax Britannica, ne Napolyon Fransa'sı, ne II. Felipe İspanya'sı, ne Charlamagne, ne de Roma İmparatorluğu, günümüzün ABD hâkimiyeti ile karşılaştırılabilir...' *Daha sonra, soğukkanlılıkla diyor ki: '(..)* Bu kadar çeşitli alana yayılabilen bir güç hiçbir vakit mevcut olmamıştır!*(..)*''[360]

Bizdeki sivil(!) toplumcuların merkezi sistemi az biraz anlaşılabilir ama, Soros'un anlattığı çok, çoktan da öte "ultra" uç noktayı göstermiyor mu? Düzen kurucu egemenler, yönetecek; ötekiler yönetilecek. Ulusal kimlikli ne denli devlet varsa, para imparatorluğunun kölesi olacak; çok etnikli, 'mozaik içinde "mozaik" düzenine dönüşecek. Gerisini getirmeye gerek yok. Akıllılar yönetecek ve düzen kurulacak.

Soruyu, "Batı'da ve Ortadoğu'daki hangi egemenlerdir bu küresel yöneticiler?" diye koymak ve "Dünya Yeni düzeni kime çalışır?" diye eklemek gerekiyor. Bu soruların yanıtının önemli bir bölümü, Soros'un yetişme ve gelişme sürecinde bulunabilir.

Soros ve para ağı

Soros, 1956'da Amerika'ya gider. Singer & Friedlander, F.M. Mayer & Co. ve Wertheim & Co. aracılık firmalarında çalışır. 1961'de Amerikan vatandaşı olur. Arnhold & S. Bleichroeder, Inc'de, Jim Rogers ile birlikte 'portföy' yöneticisi olur. Bu firmada Rothschildler'in yatırımları bulunmaktadır. Bu banka, 1969'da Rogers ile ortaklaşa kuracakları Quantum şirketinin işlerini Citibank ile birlikte üstlenecektir.

1969'da Rogers ve Soros, Arnold & Bleichroeder'den ayrılırlarken, bazı yatırımcıları da yanlarına alırlar. OECD raporlarında "uyuşturucu parasının yıkanma merkezi" olarak nitelenen, vergi cenneti Curacao (Hollanda Antilleri)'da kayıtlı bir şirket kurarlar: Quantum Fund N.V. Soros'un ilk yatırımcıları hanedanlardır. Kraliçe Elizabeth'in ve 90 bireysel yatırımcının paralarının Quantum ile işletildiği ileri sürülmektedir.[361] Soros, şirket yöneticileri arasında

---

[360] Attila İlhan, "ABD'nin 'Roma Saplantısı'na Dikkat" *Cumhuriyet, 7 Ekim 2002, s.20.*

[361] Liechtenstein: 5.05 milyar; Lüksemburg Han.: 4.66 milyar; İngiltere Windsor: 4.15 milyar; Hollanda Orange-Nassau: 4.05 milyar; Belçika Saxe-Coburg: 2.26 milyar; İspanya Bourbon: 1.81 milyar; Monako Grimaldi: 1.19 milyar; İsveç Bernadotte: 793 milyon; Danimarka Oldenburg: 146 milyon; Norveç Oldenburg: 141 milyon euro. *"Avrupa'nın hanedanları devletlerden daha zengin" Hürriyet, 5 Haziran 1999.*

görünmez. Yöneticiler, İsviçre, İtalya ve İngiltere vatandaşıdır. Soruşturmalara karşı bağışıklık böyle sağlanır. Soros'un "Soros Fund Management (NewYork)" şirketi, Quantum'u danışmanlık örtüsü altında yönetir.

Soros'a ilk sermayeyi veren George Karlweiss, Baron Edmond de Rothschild'in temsilcisi ve Banque Privee S.p.A (Lugano)'nın sahibi ve Rothschild Bank AG (Zürich)'in yöneticisidir.[362]

Quantum'un ve ilişkili bankerlerin oluşturduğu ağı görebilmek için, yöneticilerini ve bağlantılarını bilmek gerekiyor.[363]

Richard Katz: Rothschild S.p.A (Milan)'nın başkanı ve London N.M. Rothschild and Sons bankasının yönetim kurulu üyesidir. Bankayı Evelyn de Rothschild yönetir.[364/365]

Nils O. Taube: Quantum'da Baron Jacob Rothschild'in St. James Place Capital adlı şirketini temsil eder. J. P. Rothschild, Fransız piyasa oyuncusu Sir James Goldsmith'in ortağıdır.

Lord William Rees: St. James Place Capital'in yönetim kurulu üyesi ve London Times yazarı.

Alberto Foglia: Banca del Ceresio (Lugano)'da yöneticidir. Bu bankaya, 1980 sonrasında, mafya ilişkilerini kapsayan ve "Pizza Connection" adı verilen soruşturmada rastlanır. Foglia, 1993'de bir akşam üzeri Quantum' dan ayrıldı ve ertesi sabah Brezilya Ulusal Bankası başkanlığına getirildi.

Thomas Glaessner: ABD Federal Reserve (Merkez Bankası) Uluslararası Finans Bölümü'nde 5 yıl çalıştıktan sonra, Dünya Bankası'nda Doğu Asya ve Güney Amerika finansal risk sorumlusu oldu. Glaessner, Soros Fund Management LLC'de, Quantum Emerging Growth ve Quantum Fund'da yeni pazarlarda döviz stratejileri, portföy yöneticiliği yaptı. Ocak 2000'de Soros'tan ayrıldı.

---

362 Scott Thomson – Elisabeth Hellenbroich, "Profile of the megaspeculator George Soros", *EIR Special Report, s.18*

363 "Quantum Fund N.V, De Ruyterkade 62, Willemstad, Curaçao Netherlands Antilles" şirketinin 30 Haziran 1993 tarihili "Quarterly Report" belgesinde, şirketin yönetim kurulunda, Dr. Alberto Foglia, İsidoro Albertini, Richard Katz, L. Armedée de Moustier, Beat Notz, Edgar de Picciotto, Claudio Segré, Nils O. Taube bulunuyor. Fotokopi belge, *EIR, Special Report, April 1997.*

364 Scott Thompson, a.g.y. Jacob Rothschild'ın kuzeni Evelyn de Rothschild aynı zamanda The Economist'in yönetim kurulu başkanı ve Atlantic Institute'de mütevelli heyeti üyesidir. (CAQ. 1987, 12 (3) ; *Anthony Sampson, The Money Lenders, s.270)* Evelyn de Rothschild 1971'de Roberto Calvi ve Jocelyn Hambro ile birlikte La Centrale Holding'in yönetim kurulu üyesi olmuştu. *R. Cornwell, God's Banker, s.43.*

365 William Engdahl, a.g.y.

Dünya Bankası'na döndü ve gelişen pazarlarda banka politikasını oluşturmaya başladı.

Beat Notz: Geneve Banque-Worms'ün ortağı; borsa şirketi Albertini and Co. İle çalışır.

Isodoro Albertini: Aracı şirket, Albertini and Co. (Milano)'nun sahibidir ve önde gelen aracılardandır.[366]

Edger de Picciotto : Lübnan asıllı, Portekizli Musevidir. Yine Lübnan asıllı Musevi Edmond Safra'nın ortağıdır. Safra, ABD-İsviçre-Türkiye ve Kolombiya eroin-kokain para trafiğine yardımcı olduğu gerekçesiyle soruşturuldu.[367] Safra, aynı zamanda, Republic Bank of N.Y'un yöneticisidir. Bu banka, Rus mafyasının milyonlarca dolarının, Federal Reserve'den Moskova bankalarına transferine aracılık etti. Safra, 1987'de Soros'un Fransa'da Societe Generale hisselerini içerden bilgi alarak hisse değerlerini ihaleden hemen önce yükseltme operasyonunda da anıldı.

De Picciotto'nun bankası Union Banque Privee, daha sonra, American Express Bank ile ortak oldu. De Picciotto, 1990 sonrasında American Express Bank S.A Genova' nın yönetim kuruluna girdi. Yönetim kurulunda, ABD eski güvenlik uzmanı, Dışişleri eski bakanı Henry Kissinger da bulunmaktadır.

De Picciotto, aynı zamanda, Venedikli Carlo de Benetti'nin ortağıdır. Benetti, Olivetti şirketinin başkanlığından uzaklaştırılmıştır. De Picciotto ve Benetti, Societe Financiere de Geneve adlı 'yatırım holding'in yönetim kurulu üyesidirler. De Benetti, 1980'lerin başlarında, İtalya'daki Banca Ambrossiano'yu batışa sürüklediği için soruşturulmuştur.

O zamanlar, bankanın başkanı, De Picciotto'nun eski ortağı Calvi'dir. Banca Ambrossiano ile IOR(ınstituto per le Opere di Religione/ Din İşleri Enstitüsü)[368], bilinen adıyla Vatikan Bank ortak

---

[366] R. Cornwell, God's Banker, s.169.

[367] Miami Grand Federal Jury, Compangnie de Banque et d'Investissement (CBI), UNP ve Trade Developement Bank (TDB) yöneticleri Jean-Jacques (Fr), Jeckiel E. Valero (İsrail) ve Karl Michael Leyni'yi uyuşturucu parası aklamaktan tutukladı. Aklama işini yöneten Albert Shammah ise İsviçre'den dönmedı. Shammah'a İsviçre'de ikamet için TDB'nin kurucusu ve sahibi Safra kefil oldu. Shammah, Türk uyuşturucu parasını aklamaktan 1985 yılında da soruşturuldu. Onu tutuklanmaktan Başbakan B. Craxi, Milan Belediye Başkanı Carlo Tognoli ve Cenevre'nin en büyük emlakçısi Nessim Gaon kurtardı. TDB'nin Sarı Avni sanlı Yaşar Avni Musullulu ve altın ve uyuşturucu kaçakçısı Magaryan Kardeşlerin paralarını akladığı soruşturma dosyalarına geçti. *Gündem, 1 Şubat 1995, Sayı:2*

[368] IOR'un başkanı Papaz Paul Casimir Marcinkus idi. Marcinkus, ABD (Chicago 1922) vatandaşıdır. 1950'de Hristiyan-Kilise hukuku çalışmak üzere Roma'ya geldi. 1971'de IOR yönetim kurulu başkanı oldu. Abrosiano'nun sağıldığı günlerde 1981'de Vatikan

olmuşlar ve bankanın 1,3 milyar doları Panama ve Lihtenştayn'daki şirketlere aktarılmıştı.[369] Bu şirketlerin sahibi de Vatikan idi. Banka batarken, paranın çoğunun silah ticaretinde ve bankanın içinde bulunduğu ağ içinde oluşan kanallarla Papa' nın kalbi sayılan Polonya Solidarnos (Dayanışma) sendikasına akıtıldığı biliniyordu. P2 Mason Locası üyesi olduğu 1981'de ortaya çıkan Roberto Calvi, 7 Haziran 1982'de Roma'daki yönetim kurulu toplantısından sonra ortadan kaybolmuştu. Calvi, daha sonra, cebinde bir sahte pasaport ve çeşitli kurlarda banknotlarla ve ayaklarına taş bağlanmış olarak Londra'da Blackfair köprüsünde boynundan asılı olarak bulundu. Polise göre bu tipik bir P-2 Mason locası infazıdır.[370]/[371]

"Rothschild and Sons"

Soros'un ilk işvereni, Quantum'da yöneticilerle temsil edilen hanedanların bankeri Rothschild and Sons'u bilmek, işin temeline inmek demektir. Lord Rothschild, Amerikan bağımsızlık savaşının önderi George Washington'a karşı savaşan İngiliz hükümetini finanse etmekle başlar büyümeye. Lord 1917'de İngiltere Dışişleri Bakanı Balfour'a İsrail devleti kurulmasını talep eden deklarasyonu hazırlattırır ve daha sonra İsrail devletinin kuruluşunu destekler. İşlerinin en önemlisi, altın ticaretidir. Altının borsa fiyatı, Londra'da altın ticareti yapan beş banka tarafından belirlenir. Bunların başında da ailenin bankası gelir.

Örtülü işlerin transferleri, 19 yıl boyunca BCCI adlı banka tarafından yönlendirilmiştir. Reagan döneminde İran'a roket satışı (Irangate) örgütlenmesinin sorumlusu Yb. Oliver North, BCCI'yi

---

Kent Devleti'nin Belediye Başkanlığı görtevini de üstlenmişti. Marcinkus, Vatikan'ın tüm para ve ticaret ağını yönetmekteydi. *Rupert Cornwell, God's Banker, s.17*

[369] IOR'un Banco Ambrosiano Andino S.A.'ya yazdığı mektuplardan birinde bu şirketlerin Vatikan'a bağlı olduğu belirtilmektedir: Manic S.A. (Lüksemburg), Astolfine S.A. (Panama), Nordeurope Establishment (Lihtenştay), U.T.C. United Trading Cooperation (Panama), Erin s.A. (Panama), Bellatrix S.A. (Panama), Belrosa S.A. (Panama), Starfield S.A. (Panama) *Rupert Cornwell, God's Banker, s.254.* IOR antetli ve 1 Eylül 1981 tarihli referans mektubu, Roberto Calvi ile Piskopos Marcinkus'un işbirliklerinini sürdürülemsine karar verdikleri görüşmede hazırlandı ve bu şi,rketlerin IOR'un kefaletinde olduğunu belirtmekteydi. *Jean-Marie Stoerkel, Mesih papa'yı Neden Vurdu?, s.135-136.*

[370] Rupert Cornwell, God's Banker, s.20-21.

[371] P2-Calvi-İtalya ilişkileri Papa suikastı dosyasına dek uzanır. İlişkilerin Vatikan-CIA ve Türkiye yanı için Uğur Mumcu'nun "Papa Mafya Ağca" dosyasına, sonrası için, Emekli Hakim Alb. M. Emin Değer'in "Uğur Mumcu ve 12 Mart" dosyasına bakmak gerekiyor.

kullanmıştır.[372] BCCI yöneticisi Suudi istihbaratı eski başkanı Şeyh Kemal Adham'dır. Zamanın CIA yöneticisi de, George Bush'dur. Bush'un yardımcısı ve Akev Siyasi Direktörü Edward (Ed) Rogers, Ağustos 1991'de görevinden ayrılır ve "Rogers and Barbour" şirketini kurar kurmaz, Arabistan'da Şeyh Adham ile 600.000 dolarlık ABD temsilciliği sözleşmesini imzalar.[373]

BCCI'nin yöneticilerinden Alfred Hartmann, İsviçre'nin üç büyük bankasından biri olan, Union Bank ile BCCI'nin 1976'da kurdukları, Banque de Commerce et de S.A.'nın murahhas azasıdır.[374/375] Hartmann, aynı zamanda Zürich Rothschild Bank AG yöneticisi ve Londra'da N. M. Rothschild and Sons'un yönetim kurulu üyesidir. İsviçre'de daha 16 şirketin yönetim kurulu üyesi olan Hartmann, Rus mafyası ile ilişkili olduğu belirtilen Nordex şirketi ile iş yapan, silah tüccarı Helmut Raiser'in iş ortağıdır. Raiser, Quantum yöneticisi Picciotto'nun arkadaşıdır.[376]

Temsilciler Meclisi Bankacılık Komitesi Başkanı Henry Gonzales, 8 Haziran 1993'de bu işlerin siyasi boyutunu vurgular ve Bush ve Reagan yönetimi döneminde Adalet Bakanlığı'nın BCCI'yi soruşturma taleplerini sürekli geri çevirdiğini açıklar. Gonzales, bu savsaklamayı, bankanın Irak yönetimiyle ilişkilerine bağlar.[377] Hartmann, Banca Nazionale del Lavoro (BNL)'nun da yönetim kurulu başkanıdır. Bush yönetimi, 1990-91 Irak müdahalesinden az önce, Georgia Banca Nationale del Lavoro aracılığıyla, Irak'a gizlice milyarlarca dolarlık kredi açmıştır.[378] BNL, ABD'de "Bağdat'ın bankeri" olarak adlandırılıyordu.

Senatör Gonzales haksız da sayılmaz. Kissinger Associates şirketi, Haziran 1991'e dek, BCCI ile çalışan BNL'nin danışmanlığını yapmıştır. Hatta, Kissinger, Haziran 1989'da, işadamları heyetiyle Bağdat'a dek gitmiş ve Saddam Hüseyin'e uluslararası borç alma-

---

[372] Peter Truel-Larry Gurwin, False Profits- The Inside Story of BCCI, The World's Most Corrupt Financial Empire, s. 134
[373] Peter Truel-Larry Gurwin, a.g.k. s.362-364
[374] ibid. s.19
[375] ibid. s.384
[376] Rachel Ehrenfeld, Evil Money, s.155
[377] Peter Truel, a.g.k, s.383
[378] BCCI'nin ABD'deki hukusal ve lobicilik işlerini, Tampa uyuşturucu parası trafiği soruşturması açıldığında **Hill and Knowlton** firması üstlenir. CIA ve Akev ilişkileriyle tanınan bu firma, Irak'a ABD müdahalesi öncesi Senato soruşturmalarında yalancı tanıklarla kamuoyu oluşturmasıyla anımsanır. Hill and Knowlton, Özal döneminde 2 milyon dolar karşılığında Türkiye'nin de lobicilik işini üstlenmişti.

sını önermiştir.[379] Irak'ın, İran savaşında aldığı borçları bir biçimde ödemesi gerekmektedir.

Yalnızca BNL aracılığıyla Irak'a verilen borcun toplamı 4 Milyar dolardır.[380]/[381] Bir milyar dolar, Irak'a askeri teknoloji satan örtü şirketlerine verilmiştir. Ne ki, Reagan'ın Irak'a 1983'den başlayarak verdiği CIA desteği artık sona ermektedir.[382] Şimdi ödeme zamanıdır. Ödemenin şekli 1991'de açıklığa kavuşur ve Kuveyt'i işgale özendirilen Irak'ın tepesine çullanan ABD, tahsilatın tümünü gerçekleştirir.[383]

Soros'un önemli adamlarından Kanadalı gayri-menkulcü Paul Reichmann, önceleri Olympia-York noteridir. Macaristan doğumlu bir Musevi olan Reichmann, Soros'un gayri menkul fonu, Quantum Realty'nin ortağı ve aynı zamanda İngiliz-Kanada yayın grubu "Hollinger" şirketinin yönetim kurulu üyesidir. Henry Kissinger ve İngiltere Dışişleri eski Bakanı Lord Carrington da Hollinger'ın yönetim kurulu üyeleridir. Lord Carrington, Kissinger Associates(New York)'in de, yönetim kurulu üyesidir.

Hollinger, Kanada'da London Daily Telegraph ile İsrail'de yayınlanan The Jerusalem Post gazetelerinin sahibidir. Bu gazeteler, İsrail'in bölgesel egemenlik politikalarını destekleyen yayınlar yapar. Hollinger'in bir başka ünlü yöneticisi de Richard Perle'dir. Deneyimli istihbaratçı Perle, 2001 yılında, Pentagon'da Savunma Politikası Yönetimi (Defence Policy Board)'nde görevlendirilmiş ve Irak'a askeri müdahaleyi onaylatmak üzere sürdürülen propagandayı yönetmektedir.[384]

---

[379] Peter Truel, a.g.k., s.143

[380] *Appendicies: Matters For Further Investigation*

[381] Peter Truel, a.g.k, s.139.

[382] ibid. s.383

[383] William Blum, Killing Hope, s. 322.

[384] Senatör Henry Jackson'un asistanı olarak işe başlayan Richard Perle, Sovyetlerle yapılacak SALT II (Startegic Arms Limitation Treaty/Startejik silahların sınırlandırılması) görüşmelerini baltalaması ve Sovyet Yahudilerini desteklemesiyle ünlendi. Perle, UCLA' nın Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü 1964, Princeton U. Siyasi Bölümü yüksek lisansını tamamladıktan sonra London Schools of Economics' de okudu ama derece almadı. Westinghouse Electric Corp.'da savunma ve uzay merkezinde siyasi analizci olarak çalıştı. H.Jackson'dan ayrıldıktan sonra (1980) Abington Corp. (arkadaşı John Lehman yönetiyordu)'da, Northrop, TRW ve Londra Tamares Ltd. ile Systems Development Corp.'da danışmanlık yaptı. 1982'den sonraysa Uluslararası Güvenlik Politikası'ndan sorumlu ABD Savunma Bakan Yardımcısı oldu. (*Ronald Brownstein, Nina Easton, Reagan's Ruling Class, s.503-504.*) Perle 1988-1989'da AEI görevlisi olarak ders verdi. Daha sonra, ABD'de Anti-Sovyet kampanyayı yöneten CPD (Center for Present Danger) örgütü adına konferanslar verdi. Perle, CFR ve Trilateral Commision üyesidir.

Soros ile başlayıp, Londra'da Rothschildler'e, sonra, New York'a ve Washington'a uğrayıp, İsviçre - İtalya sınırında, Lugano'daki İtalyan mafyasının, eroin-kokain paralarını dolaştıran bankalara geldik. Yeri gelmişken, Lugano'dan, Quantum yöneticisi Picciotto ile ilginç bir ilişkiye de değinelim. Picciotto'nun bankası Union Banque Privee birçok kez para aklama soruşturmasına uğramıştır. "İsviçre Bağlantısı" soruşturmasını yöneten Miami savcılığına göre, bankanın yöneticisi Jean Jacques Handalı ile bazı görevliler, Kolombiya-Türkiye kokain-eroin örgütlerinin paralarını aklamaktadır.

Eski güvenlikçilerden Kissinger ve Brezinski ile Soros, Ukrayna-Amerika Konseyi'nde birlikte bulunmaktadırlar. Ukrayna'nın büyük çelik sanayisinin el değiştirmesi konuyu renklendirmektedir. Soros "*ABD dünya polisliği yapıyor, IMF basiretsizdir*" demişti, ama nereye baksak Soros'u ABD'nin eski güvenlik şefleriyle yan yana görüyoruz.[385]

Bu karmaşık ilişkilerin yaratacağı bulanıklıktan ve bulantıdan biraz ayrılarak, bildik topraklara dönmeliyiz.

Hükümetle iyi münasebetler

Özellikle 1990'dan sonra ARI-TESEV gibi "sivil" örgütlerle ilişkilerini geliştiren "açık toplum" örgütlerinin kurucusu George Soros, Türkiye'den eksik olmaz. Türkiye para piyasasında Quantum'un yanı sıra "Turkish Growth Fund" adlı şirket de iyi iş tutar. Şirket "Türk" adını almıştır, ama merkezi Lüksemburg'dadır. Şirketin yatırım danışmanı "Alliance Capital Management L.P" New York'ta, idari temsilcisi Brown Brothers Harriman SCA Lüksemburg' dadır.

Adı "Türk" merkezi dışarıda şirketin yönetim kurulu başkanı Dave H. Williams, başkan yardımcısı Nicholas H. Baring'dir[386]. Quantum şirketinin yönetimiyle başlayan bağlantılarda adı geçen Nicholas H. Baring, işte burada karşımıza çıkmış bulunuyor. Ufkumuzu yenileyelim:

P2 Mason'larının bankeri Calvi'nin iş ortağı ve Quantum'un yönetim kurulu üyesi De Picciotto'yu London Barings Bank'ın İsviç-

---

[385] Onlar yan yana dururlarken, Ukrayna'da, kömürü dışardan almak içerde çıkarmaktan daha ucuz, denilerek ocaklar kapatılır. Şimdi aç kalan Ukraynalılar,ocaklardan çocuklarıyla kaçak kömür çıkarıp, çuvalını 1,5 dolardan satmaya çalışıyorlar. Ve yüzlerce çocuk, kadın göçük altında ölüyor. HRW ve sınır tanımayan ötekilerden ses çıkmıyor. *Arie Farnam, "Ukrain : digging for black gold", CS Monitor, May15, 2002*

[386] Yönetim kurulu üyeleri arasında iki de, T.C vatandaşı bulunmaktadır: Ahmet Çullu ve Cem Duna. Ahmet Çullu, Komili şirketlerinde yöneticilik yapmaktadır. Duna, Avrupa parlamentosunda T.C Büyükelçiliği görevlerinde bulunmuştur

re'deki banka yönetimine getiren kişinin Nicholas Baring olduğu ileri sürülmektedir. Baringler, yüzlerce yıl İngiliz Kraliyet ailesinin özel bankerliğini yapmışlardır. London Barings Bank, 1995'de batmış ve yıkama merkezi olduğu ileri sürülen Dutch ING Bank tarafından devir alınmıştır.

Bu denli çok ünlünün yönettiği "Turkish" şirketin piyasaya girişi de heyecan vericidir. Firmaya verilen destek-haber yorumlarından en önemlisi Wall Street Journal'da yer almıştır. J. M. Dorsey imzalı yazıda, "**Türkiye'de 'İslamcı' finans şirketlerine ordunun isteği doğrultusunda baskı yapılmasına karşın**" İhlas Holding'e dokunulmadığı ve Turkish Growth Fund, George Soros'un Quantum Emerging Growth Partners, New Frontier Emerging Opportunities (Bahama) şirketlerinin İhlas Finans Kurumu A.Ş'den hisse aldıkları belirtilir.

Askeriyenin baskısından söz edilmesine karşın, bu şirketlerin riske girmelerinin nedeni daha da ilginçtir. New Frontier sözcüsü Philip Haas, *"İhlas Finans' ta çok büyük bir gelişme var,"* diyerek makul ve mantıklı bir yanıt verirken, Alliance Capital'in yöneticisi Sanem Bilgin, "**İhlas Finans'ın hükümet içinde çok iyi münasebetleri var. İslamcı diğer şirketler kadar radikal değil,**" *diyerek*, piyasa işlerinde iç ilişkilerin önemini açığa vurur. "Hükümet içi münasebetler" piyasa işlemlerine yansımıyordur kuşkusuz.[387/388] Hele para piyasaları her siyasal açıklamada dalgalanan Türkiye'de...

·Yeri gelmişken bir kez daha yinelemekte yarar var; "hükümet içi münasebetler" her piyasa oyuncusunun gözettiği önemli bir araçtır. Soros ve arkadaşlarının Fransa'da savcılıkça soruşturulan operasyonlarında, Rusya'da, Polonya'da, Peru'da olduğu gibi. Akıllara durgunluk verici boyutta akademik teorilerle süslenen sınır tanımaz liberalizmin perde arkasında çevirdiği dolaplar şu ya da bu iktisadi cilayla gizlenemeyecek denli ilkel ve devletler tarihi denli eski oyunların yinelenmesinden başka bir şey değildir.

"Bazı şeylerin daha kötü olması için" beklemek gerekir diyor, Soros'un ilk ortağı. Oysa Türkiye'de birazcık ulusallıktan, birazcık bağımsızlıktan söz edildi mi, hemen "Yabancı sermayeye ihtiyacımız var! Dikkatli olalım, küstürmeyelim, kaçar gider vb.. " sözler

---

[387] "TheWall Street Journal" 16 Haziran 1998, Avrupa'dan aktaran: *byegm. Gov .tr*

[388] Bu yabancı şirketler, NET Holding ve NET Turizm'in hisselerinin % 18'ini, başta Türk Petrol olmak üzere birçok ulusal sanayinin hisselerini de almışlardır. *Turkish Growth Fumd-Annual Report-August 31,1998.*

ortalığa dökülür. Bu yabancı-severlerin büyük bir tutkuyla bağlandıkları yabancı sermaye, Türkiye'de acil gereksinim duyulan üretime katılmaz, zor günlerde ortalarda görünmez, ama ülkelerin dışardan silahlı-silahsız girişimlerle karıştırılmasına da aldırmaz...

Yabancı yatırımcılar, yani piyasa oyuncuları, Haziran 1998'de yatırım yaparlar, ama aradan iki ay geçmeden satıp savıp, yabancı paraya çevirirler ve çeker giderler. Elbette bu onların geri gelemeyeceği anlamını taşımaz. 2001 Ocak sonuna dek, gelip giderler. Bu arada ulusal para çöker. Değer kaybı, % 200-300'e ulaşır. Son gidiş ciddi sonuçlar doğurur. Başbakan Bülent Ecevit, "*Sanki düğmeye basmışlar gibi*" der, ama yine de Dünya Bankası'nın adamını Türkiye'ye getirir. Tarihte görülmemiş bir iş olur ve koalisyon hükümetine tek kişilik bir siyasi ortak gibi sokulur.

ABD savunma Bakan yardımcısı, Endonezya operasyonlarının unutulmaz adamı Paul Wolfowitz'in "*yakın arkadaşım, iyi memurdur*" dediği K. Derviş, 24 Ocak 1980'den bu yana uygulanan politika, sanki IMF programının ürünü değilmiş gibi, IMF ile neredeyse ayda bir program yapar![389]

Kemal Derviş, Nisan 2001'de Dışişleri Bakanlığı'ndan hiçbir görevlinin bulunmadığı yemekte, ABD Büyükelçisi ile buluşur. Ne ki, büyük talihsizlik, telefon defterini otomobilin arka koltuğunda açık bırakmıştır. TV kameramanı sayfaya odaklar objektifini ve defterdeki "Soros" satırını kaydeder. Açık sayfanın gereği sonra anlaşılır. K. Derviş, 11 Nisan 2001'de, iki adamla daha buluşur: Quantum'dan Anthony Richter ve Aryeh Neier.

Richter, 1988 yılında Soros'a katılmıştır. OSI'nin 1988'den bu yana, Orta Avrasya Projesi müdürüdür. Kafkasya, Orta Asya ve Ortadoğu'da vakıf işlerini yürütmektedir. Richter, Eurasia Net' in kurucusu ve Central Eurasia Forum başkanıdır. Richter, Sovyetler

---

[389] Wolfowitz: "Türkiye iktisadının karşılaşmakta olduğu olağandışı güçlükleri anlamaktayız ve bir dost demekten gururlandığım Kemal Derviş'i, çok gerekli olan reformları yaşama geçirmek gibi zor misyonunda destekliyoruz. Fakat hiçbir adam, ne denli zeki oluırsa olsun, kendi başına Türk iktisadının sorunlarını düzeltemez. Gerekli değişiklikler yapılması için büyük bir siyasal istek gerekir. Ve siyasal istek koalisyon hükümetlerinin, Türkiye'de ya da dünyanın herhangi bir yerinde, olağan bir özelliği değildir. Ne ki, şimdi olağan bir zaman (da) değildir ve eskiden olduğu gibi iş yapma zamanı (da) değildir. Türkiye bugün bir bunalımla karşı karşıyadır. Doğu Asya'da, sıkça söylendiği gibi, "bunalım" için Çin karakteri iki karakterden oluşur; birincisi "tehlike" için karakter, öteki "fırsat için" karakter. Derviş'in biraz önce Türkiye'nin karşılaşmakta olduğu bunalım aynı zamanda büyük bir fırsat olabilir dediğini duydum. (Deputy Secretary of Defense Paul Wolfowitz to the 20th Annual Conference on U.S. – Turkish Relations, The Ritz Carlton Hotel, Washington, D.C., Monday, March 26, 2001)

Birliği ve Türkiye ile ilgili güvenlik konularını işlemektedir. A. Richter, patronu Soros gibi, ABD dış politikasını yöneten seçkinler kulübü CFR'nin üyesidir.[390]

Aryeh Neier ise çok dalda oynar. 12 yıl, Human Rights Watch (HRW) yöneticiliği ve 8 yıl American Civil Liberties Union direktörlüğü yapan Neier, 1993'de OSI (Açık Toplum Enst.)' nin başkanlığına gelmiştir. Neier, Soros'un önemli paralarla desteklediği "*drug legalization (Narkotik maddelerin yasallaştırılması)*" projesini yönetmektedir. Bu projeye kısaca değinelim. Soros, uyuşturucu ticaretini önlemek için yasağın kaldırılmasını savunur. Yani serbest piyasa kuralları gereği, uyuşturucu serbest olunca fiyatı düşecektir. Fiyatı düşünce ticareti ölecektir. Soros'a göre yasak nedeniyle uyuşturucu kullanımı artmakta ve suç işlenmektedir.[391]

Ustaca bir savunma gibi görünüyor ama, Karaibler'deki, Lüksemburg'daki, İsviçre'deki, Monako'daki özel bankalara girip çıkan olağandışı para akışının önlenmenin daha iyi olacağı düşünülebilir, ama bu açık toplumcularca iyi karşılanamaz. Çünkü, özellikle para akışı üstünde her türlü yasak "açık toplum" senaryosuna aykırıdır. Böyle yapmayı düşünen ve Batılı ülkelerin açık pazarı olmuş ülkelere dayatmalarda bulunmak çok kolaydır: Ayrıca içeriğine bakılmaksızın yinelenip duran "Para akışı denetim altına alınırsa, o paranın giriş çıkışı sınırlanırsa yabancı sermaye kaçar!" sloganı şimdilik etkileyicidir.

Onların "yabancı sermaye" dediği, istediği zaman girip, istediği zaman çıkıp gidecek paradır. İçeri taze para girecek, kısa süreli soluk alınacak, borç taksitleri o kısa sürede ödenecek. Sonra bunalım olacak, para çıkıp gidecek ve yine yabancı sermaye gelmesi için iktisadi ve siyasi kısıtlamalar biraz daha kaldırılacak, yeni kapılar açılacak. Tıpkı George Soros'un Amerika'daki ilk ortağı Jim Rogers'ın dediği gibi "**Bazı şeylerin daha kötü olması için**" beklenecek.[392]

---

[390] CFR: Councill on Foreign Relations. 1921'de Rockefeller tarafından kuruldu. İkinci dünya savaşında yeni dünya düzeni planlarını hazırladı. ABD dış politikası kararları burada alınır. Çok uluslu şirket temsilcileri, profesörler, eski başkanlar,CIA yöneticileri üyeleri arasındadır. Toplantılar basına kapalıdır. Bk. Ek 6.

[391] "Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve," 1995' den çeviri: Para Yönetiminin Sihirbazı Soros Soros'u Anlatıyor, s. 134-135

[392] Doğan Erdoğan, "Yatırım için işlerin daha kötüye gitmesini bekliyorum - Wall Street'in efsane borsacısı Jim Rogers'in acı Türkiye yorumu" .*stargazete.com /indez.asp?haberid=1266*

Bakan K. Derviş'in, George Soros'un iki (Bazı gazete yayınlarına göre 3) adamıyla neler konuştuğu açıklanmaz ama, ulusal paranın yerle bir olmasının faturası, birkaç bankacıya ve her zaman olduğu gibi köhnediği ileri sürülen devlete kesilir. "Vur ve kaç" kapitalistlerinden söz eden olmaz. Para piyasasını sallayan transferler açıklanmaz! Görüşmelerin içeriğinden ulusa bilgi verilmez. Türkiye'nin iktisadi ve siyasi egemenliğini tersyüz eden yasalar, dünyanın hiçbir ülkesinde görülmedik bir hızla birbiri ardına geçirilir. Aylık dış borç ödeme günleri yaklaştıkça, yeni borç gerekir. Yeni borç için IMF onayı gerekir. Onay için T.C'nin yasalarının değiştirilmesi gerekir. Ve hızla "açık" toplumlaşılır. Her şey, Soros'un dediği gibi gelişir. 'Sosyal' devletten vazgeçilir. Soros'un, 1999 Haziran'ında, büyük işadamlarının, hazine bürokratlarının karşısında buyurduğu gibi artık "**Kürt sorunu çözülecek**" tir.

Düğme operasyonundan ve George Walker Bush Jr.'un T.C Başbakanı Bülent Ecevit'i Davos toplantısındayken dışarı çağırıp, telefonda "Arkanızdayız!" demesinden bir yıl sonra Bülent Ecevit, sorun çözücülükteki uyumluluğu şu sözlerle açıkladı: "Kısa süre içinde, 2,5 yılda, IMF, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği'nin isteklerini karşılayabilecek nitelikte yaklaşık 250 yasa çıkardık."

"Hit and Run" yani "vur ve kaç" operasyonlarının siyasal sonuçları olması doğaldır. Ne ki, bu süreç operatörlerin elinde hem bir vurguna hem de bir devletin köklerinin dibinden koparılmasına yol açmaktadır.[393]

"Open Society" ve Hırvatistan'da ilginçlikler

"Açık toplum"un özellikle Doğu Avrupa ve eski Sovyet ülkelerinde "project democracy" operasyonunun para kanalı olarak örgütlendiği, eğitim, yardım, özgür(!) medya girişimlerini kullandığı bilinmektedir. Bu yöntemlerle Balkan ülkelerinde hayli iş başarılmıştır. Yugoslavya'nın parçalanması sürecinde muhalefete milyonlar akıtılmıştır.[394] Akıtılan milyonların sonucunu, Hırvatistan Cumhuri-

---

[393] Metin Aydoğan, 28.6.2001 tarihli Sabah Gazetesi'nin "Yabancılar Krizi İyi Bilmiş" haber yorumundan, 5 yabancı bankanın 148 Trilyonluk özkaynak ile bunalım döneminde 139 trilyon lira kar ettiklerini aktarıyor ve Türkiye'nin yabancı bankalar için gerçek bir 'cennet' olduğunu belirtiyor. *Metin Aydoğan, Ekononik Bunalımdan Ulusal Bunalıma, s.219, 310.*

[394] Soros'un yardımları dışında NED kaynaklarından resmi olarak verilenler: 162.117 $/1990; 82.469 $/1991; 101.779$/1992; 270.734 $/1993; 6888.458 $/1994; 651.662 $ ve 37.287 £/1995-6; 736.324$/1997; 735.480 $/1998; 729.160$/ 1999. *NED Annual Report 1990-1999.* Raporlara geçirilmeyenler bilinmemektedir.

yeti Devlet Başkanı Franjo Tudjman'ın Hırvatistan Demokratik Birlik Partisi grubundaki, 7 Aralık 1996 konuşmasında arayalım.

Örneğin Soros'un Hırvatistan toplumuna sızdığını belirten Tudjman, "açık toplum" örgütlenmesini şöyle özetliyordu:

"..çalışmalarının içine 290 ayrı kurumu ve yüzlerce insanı almışlardır. (..) parasal desteklerle, liselilerden gazetecilere, üniversite profesörlerine ve akademisyenlere, kültürel, ekonomi, bilim, adalet ve edebiyat çevrelerinin tümündeki her sınıftan ve her yaştan insanı kandırdılar. (..) Açıkça söylüyorlar: Görevleri, mülkiyet ve devlet yapılarını bağışlarla değiştirmek. (..) hatta açıkça belirtiyorlar ki, onlar için gazetecileri ve ötekileri çeşitli Amerikan, BBC ve benzeri (kurumların) burslarıyla yetiştirmek yeterli değildir. (..) fakat bu (yetiştirilen) *kişilerin parasal (ve) teknik yönden desteklenmeleri gereklidir."*

Tudjman'ın, açık toplumcuların parasal ve teknik destekleriyle varılmak istenen aşamayı belirten sözleri daha da açıklayıcıdır:

".. (Amaçları) Hırvatistan'daki mevcut otoritenin yerini alacak, kendilerine yandaş bir çevre yaratarak, yaşamın tüm alanlarında denetimi ele geçirmektir. ***Enerjilerini ve etkilerini medya ve kültür dünyası üstünde yoğunlaştırıyorlar****. Özetle Hırvatistan'ın düzenini karıştırmak üzere* ***devlet içinde devlet yaratmaya çalışıyorlar****."* [395]

Tudjman nasıl şaşırmasın ki, sonradan Hırvatistan sınırları içinde kalacak olan Dubrovnik'te 1989'da yapılan Avrupa Üniversitesi kurma toplantılarını demokrasi atılımı sanmışlardı. Daha sonra Sırbistan'ın Hırvatistan'a askeri saldırısını hoş gören Batı Avrupa, Hırvatistan'a gecikmeli destek vermiş, bu arada Bosna, ateşe ve kana bulanmıştı. O zamanlar, ülkesinin, bağımsız ve onurlu bir devlet yönetimine kavuşacağını ve yeniden planlı bir dönemle, adım adım ilerleyen demokratikleşmeyle gelişeceğini uman Tudjman, birkaç yılda, iplerin açık toplumcular çevresinde kümelenen güdümlü toplulukların eline geçtiğini görüvermişti.

Bu arada, ulusal sanayilerinin yok pahasına yabancıların eline geçmesini dış sermayenin demokratik katkısı olarak görürken, birdenbire ülkenin kültürel, bilimsel ve iktisadi yaşamı yabancının denetimine girivermişti. Her şey, hoş bir ortamda sessizce gerçekleşivermişti. Bu öyle derinden etkili ve hızlı bir süreçti ki, en katı Mark-

---

[395] "Tudjman attacks Soros's role in Croatia," *EIR Special report, Appendix B*

sistleri bile bir anda **Open Society** sözcüsü yapıvermişti.[396] Oysa, 1980'li yıllarda Hırvatistan'da esen rüzgâr bambaşkaydı. Kültürel bağımsızlık, merkezi yönetimin finansal denetiminden ve merkezi planlamadan kurtulmak istemleriyle içten içe gelişmişti. Bu "desantralizasyon" düşüncelerini kendi üretimleri sanan Hırvat aydınları ve politikacıları, önce ulusalcılık ateşiyle canlanmışlardı ama, sonrasında, ulusal neleri varsa hepsinin yabancının eline geçtiğini görmüşlerdi. Böylece, dış pazarlarda Yugoslav sanayi ürünleriyle rekabetten yılan Batı şirketleri de derin bir soluk almışlardı.

Devlet merkezlerine paralel bir devlet yaratmanın birinci koşulu, merkezi zayıflatmak. Merkezi zayıflatmanın yolu, etnik milliyetçiliği önce kültürel alanda kışkırtmak. Soros'un büyük paralar yatırdığı Human Rights Watch (HRW) gibi örgütlerin raporlarıyla merkezi devlet yıpratılırken, iç muhalefetle doğrudan bağlar oluşturmak. Ve sonuç, aynen Tudjman'ın, biraz geç kavradığı gibi, ulus devletin yıkımı, vur-kaç parasının önündeki engellerin kaldırılmasıdır.

Hırvatistan'da II. Dünya Savaşından sonra kurulan dev sanayiler yabancıların eline geçer. Örneğin, Batı Avrupa firmalarını yıldıran elektro-mekanik sanayinin devi Rade Konçar firması Siemens'in eline geçer. Oysa işletme II. Dünya Savaşı öncesinde küçük bir Siemens fabrikasıdır. Rade Konçar, savaş öncesi Siemens fabrikasında sendikacıdır; Nazi işgalcilerine karşı direnen örgütün yöneticisi olur ve Nazilerce kurşuna dizilir. Savaştan sonra, lokomotiften elektrik motoruna, büyük güç ünitelerinden buzdolabına dek üreten bir fabrikalar zinciri kurulur ve bağımsızlığın simgesi olarak da 'Rade Konçar' adı verilir. Ama kurtuluş savaşıyla kazanılanlar "project democracy" ve Tudjman'ın dert yandığı ağ içinde, savaş öncesi sahiplerine geri döner. Hem de büyümüş olarak. Ve böylece gelişmekte olan ülkelerde bir rekabetçiden de kurtulunmuş olunur. Tıpkı Macaristan'daki 100 yıllık dev sanayilerin rekabetinden kurtulunduğu gibi.

Açıldıkça açılma ve aydınlara katkılar

Türkiye'de izlenen yol çok da değişik değildir. Soros'un HRW direktörü Aryeh Neier'in Türkiye turu boşuna gitmemiştir. Soros'un

---

[396] Yugoslavya'da Soros örgütleri ve kuruluş yılları: Soros Yugoslavia Foundation – 1991, Open Society Institute Croatia – 1991, Open Society Fund-Bosnia and Herzegovina – 1992, Open Society Institute-Macedonia – 1993, Open Society Institue-Slovenia – 1994. *EIR Special Report, April 1997, s.23.*

da buyurduğu üzere, "Kürt sorunu" açık toplum yollarında, yüzlerce milyon dolarla desteklenen H.R.W'un katkılarıyla çözülecektir!

Soros'un parasal kanalı, insanlık namına çalışma görüntüsü altında, toplumları ayrıştırma projelerine destek sağlarken, ulus devletleri de açtıkça açmaktadır. Ne var ki, Soros'un Kürt sorununu çözmek için elinden geleni ardına koymadığı da bir gerçektir. ABD'de Soros'un desteğiyle yapılan bir belgeselin tanıtımındaki şu satırlar işin derinliğini göstermektedir:

> ***(İyi Kürtler, Kötü Kürtler: Birleşik Devletlerin Silahları ve Kürdistan'da İki Milyon Göçmenin bilinmeyen öyküsü)*** *.. Kaliforniya'da yaşayan bir Kürt-Amerikan ailesinin Türk-Kürt iç savaşı içindeki insanlık öyküsünü anlatmakta ve Birleşik Devletler'den müttefiki Türkiye'ye silah transferini ve askeri yardımı araştıran"*

Bu belgeselin yapımcısı ve yönetmeni, Kevin McKiernan'a "Soros Foundation" tarafından 40.000 Dolar ödenmiştir.[397] Soros'un büyük desteğini alan, hatta başkanı için Soros'un adamı denilen HRW'nin Kürt milliyetçiliği davasına ilgisi, ayrıntılı askeri harekat raporlarını aşar. Öyle aşar ki, PKK Başkanı A. Öcalan, İtalya'dayken, eski CIA'ci G. Fuller ve İstanbul'dan gitme ABD Dışişleri siyasi büroda görevli Henry Barkey, Öcalan'ı ziyaret etmek üzere yoldayken, Kasım 1998'de HRW elini çabuk tutar ve Öcalan'ın kişisel haklarının korunması için İtalyan yönetimine başvurur.

HRW, Türkiye'de işkence yapılma olasılığın yüksek olduğunu ve Öcalan'ın idama mahkûm olabileceğini ileri sürerek, Türkiye'ye geri verilmemesini ister.[398] HRW, mektupla yetinmez ve Öcalan Türkiye'ye getirilir getirilmez duruma el koyar; Öcalan'ın tecritten çıkarılmasını isterken, savunmasının engellendiğini, her an işkence yapılabileceğini, mahkemenin (DGM) İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı olduğunu ileri sürer. Türkiye'de anti-terör yasasının ne denli sert olduğunu bildiren HRW, örnek olarak Recep Tayyip Erdoğan'ın bir şiir nedeniyle mahkûm edildiğini gösterir. Ama şiirin satırlarını da bu şiiri okuduğu konuşmanın gerisini de belirtmezler. Zaten, Batılı örgütler bunu hep böyle yapmaktadırlar.[399]

---

[397] El-mek: kevinmck@silcom.com

[398] "Turkey Must Uphold Ocalan's Rigth to Defense – Trial of PKK Leader reveals injustice of state security corts" New York, May 28, 1999, *www.hrw.org/press/1999/may/tur0528.htm*

[399] "Ocalan Trial Monitor" February 15, 1999, *ww.hrw.org/backgrounder /eca/ turkey/security.htm*

Türkiye'de Kürt sorunu çevresinde destek alan yalnızca K. McKierman olamazdı kuşkusuz. Ona Türkiye'den de eşlik ettiler. HRW'dan ödüllenenlerin bir bölümünü Gazeteci Emin Çölaşan, köşe yazısında açıklayınca, ödül alanlardan Şanar Yurdatapan Emin Çölaşan'a tam liste yollamıştı. .[400] /[401]

HRW'den bağış alanlar arasında Kürt sorununu dinsel ya da bir başka yaklaşımla çözmek isteyenler olabilir. Bunlardan Nurettin Şirin, Sincan'daki ünlü Kudüs gecesini düzenleyen kişidir. HRW, insan haklarını savunma girişimleri arasında Mazlumder'e sahip çıkmakla kalmaz, yıllık raporlarında, "okullarda ve devlet kurumlarında başörtüsü yasağının " ve "dillerin kullanımıyla ilgili sınırlamaların" kaldırılmasını istemekten de geri durmaz.[402]

Görüldüğü gibi, George Soros'un milyonlarca dolarını alan örgüt, seçmeci davranıyor. Böylece George Soros'un İstanbul'da "Kürt sorununu çözmelisiniz" derken, ne denli ciddi olduğu ortaya çıkıyor. HRW aracılığıyla sorunun çözüm yollarını gösterdiği de anlaşılıyor.

Soros'un, salt "Kürt sorunu"nun çözümünü istediği sanılmamalı. Nerede bir toplum açılacaksa, Soros'un örgütleri de oradadır. Nerede "project democracy" uygulaması varsa, Batı'nın 'foundation' ve 'stiftung' örgütleriyle birlikte Soros'un toplum açıcı örgütleri de orada yerini alıyor. Tipik bir işbirliği örneğinden söz etmekte yarar var. 12-13 Haziran 2001 arasında Kazakistan'ın başkenti Alma-Ata'da Orta Asya ve Kafkas ülkelerindeki "ifade özgürlüğü" konfe-

---

[400] Ödül açıklamalarına gelen yanıtlardan biri ilginçti: "*Yaşar Kemal'in avukatından noter kanalıyla açıklama geldi. Şöyle diyor: 'Yaşar Kemal, ABD'den yalnızca ödül almıştır. Bu ödül, Dashiel Hammet ve Lilian Helman ödülüdür. Ödül miktarı 1000 USD'dir. Bu ödül Yaşar Kemal tarafından o tarihe Türkie'de güncel olan Düşünceye Özgürlük Girişimi hareketine bağışlanmıştır.' Açıklamasını, benden rica eden bir azeteci abimizin hatırına kullanıyorum da, neyi yalanladığını anlamadım. Ben yazımda Yaşar Bey'in birden çok ödül aldığını yazmamıştım, rakam vermemiştim.*" Emin Çölaşan, "İran Komedisi" *Hürriyet 22 Ocak 2002.*

[401] 1991- İsmail Beşikçi, Eşber Yağmurdereli, İlker Demir (Acil), Yılmaz Odabaşı (Acil). 1992- İlker Demir. 1994- İsmet İmset (Acil).1995- Fikret Başkaya, İsmet İmset, Sefa Kaplan, Ayşenur Zarakolu. 1996- Yasar Kemal, Haluk Gerger 1997- Ahmet Altan, Mustafa İslamoğlu, Sefa Kaplan, Erol Anar, Ali Erol, Ahmet Sık (Acil), Atilla Halis, Ragıp Duran, Ertuğrul Kürkçü, Mehmet Oguz, Nurettin Şirin, Işık Yurtçu, Ayşenur Zarakolu. 1998- Oral Çalışlar, Abdurrahman Dilipak, Ali Bayramoğlu, Koray Düzgören, Nadire Mater, Abdülhalim Dede, Leman, Recep Marasli, Yilmaz Odabaşı, Ahmet Zekı Okçuoglu. 2000-Yılmaz Odabaşı.2001- Şanar Yurdatapan."[401] Emin Çölaşan, "Muhtaçlara Amerikan Yardımı" *Hürriyet, 4 Kasım 2001*; "Muhtaçlara yardım değil, ödülmüş!" *Hürriyet, 5 Kasım 2001.*

[402] Turkey- World Report 2000: E.U. Membership Bring Human Rights Reform in Turkey, Concrete Progress Sahould Be Measure of Eligibility, Says Rights Group, New York, December 10, 1999, *www.hrw.org/press/1999/dec/turkey 1210.htm*

ransı düzenlendi. Konferansı, Alman örgütü Frederich Ebert Stiftung ve Soros Kazakistan Fund ve Kazakistan'ın yerli "sivil" kurumu Internews Kazakistan düzenledi. Katılanlar arasında, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'dan delegeler bulunuyordu.[403]

NED'in Bodrum-1990 toplantısından bu yana bu ülkelerde yeterince dolar harcanmış ve yeterli sayıda "NGO" örgütlenmişti. Elbette, Shaul Eisenberg gibi büyük tüccarların çıkarları yanında, biraz özgürlük, biraz demokrasi ve biraz da ABD askeri üssü için yatırım yapmak gerekiyordu. Şunun şurasında Afganistan'a asker çıkarmaya üç-dört ay kalmıştı.

Açılan iflas ediyor

Soros'un öteki ülkelere yardımcı olma yöntemleri Türkiye'de geçerli olabilir mi? Tıpkı, sınır tanımaz liberalliğin, dünyanın her yanına ulaşabildiği gibi, Soros tarzı açıklığın sonucunda, Türkiye'de anayasa değişiklikleri 'foundation' ve 'stiftung' katkısıyla ve hızla geçirilmiştir. Bunlar yetmez, "project democracy"nin sonuna dek gitmek gerekir. Temmuz 2001'de, emekli Koramiral A. Kıyat ve İ. Alaton, NTV'ye çıktılar ve halkın ek vergilere karşı çıkmasını, yeni bir devlet kurulmasını önerdiler.[404] Ama biz Mecelle'nin ünlü kuralını anımsayalım düşünürken; "Sui misal emsal olamaz." Bu nedenle olumsuz düşünmeyelim derim. Bizdeki uygulamalar ve propagandanın iyi niyete bağlı olması düşünülemez mi? Ne var ki, halk bu iyi niyetli eylem çağrısına uymadı. Halk, "Kendileri yürüsün, herkesin vergi derdi kendisine" diye düşünmüş de olabilir.

Açıklamalarda iyi niyetli çabaların sınırı yoktur. 2001 iktisadi vurgununun ardından birbirini izleyen çabalar açılmanın çapını da göstermekteydi. ARI ve ABD Cumhuriyetçi Parti örgütü IRI, iki yıl süren Anadolu çalışmalarının sonunda, 12-13 Mayıs 2001'de, gençleri, İstanbul'da topladılar. ARI lideri Kemal Köprülü, yeni bir cephe açtıklarını, liseli gençleri de işin içine kattıklarını açıklayıp, ekledi:

"Bu sistem iflas etti.. Ankara'dakilerin sizden korkmalarının bir sebebi de eğer siz meydanlarda yürürseniz hükümet üç günde düşer. İşçi ve memur haklarını satın alıyor. Ama sizin istediğiniz geleceğiniz."

---

[403] "Journalists of Central Asia and South Caucasus Discuss Freedom of Speech and Media" *Yerevan Press Club Weekly Newsletter, 23 Haziran 2001 01:09*

[404] Ulusal Kanal, 9 Temmuz 2001, Habermektup.

TESEV, Sabancı Holding ve TÜSİAD yöneticisi Can Paker, "Amerikanın yerine ben olsam, partiler yasası çıkmadan (Türkiye'ye) parayı vermem," diyerek, ülkesine duyduğu ilgiyi gösterdi. Derviş'le birlikte Yeni Demokrasi Hareketi (sonra Partisi)'ni kuran Cem Boyner, Kıbrıs sorununun hemen çözülmesini isterken, "Vatan sadece harita değildir" diyerek, vatan sınırı ile fabrikasının dış duvarını karıştırdı.[405] TÜSİAD heyeti, ABD'de, NED başkanı, ambargocu Brademas'a Türkiye anayasasında öngördükleri değişiklikleri içeren bir rapor sundu ve M.G.K' nun kaldırılmasını istedi. Brademas, TESEV tarafından İstanbul'a getirildi ve Kıbrıs tezlerini savunma olanağını elde ederken, Türklere demokrasi dersleri verdi.[406]

DEGIAD'ın konuğu olan ABD Büyükelçilik memuru Halberg, işyerlerini dolaştı ve "Derviş hakkında ne düşünüyorsunuz? Siyasi durumu nasıl görüyorsunuz?" gibi sorular sordu. Denizliler tepki göstererek bu girişimleri kınadılar. Derviş, Denizli gezisini bir ay erteledi, ama kısa süre sonra Denizli'ye geldi. Derviş'in Polonya asıllı, Kanada vatandaşı eşi, "yılın anası" ilan edildi.

Ve sonra: İsveç misyonunun ulusal devletin anlamsızlığını belirten kitapçık dağıtması. Alman 'Stiftung' örgütlerinin iç politikayı yönlendirmeye yönelik girişimleri, Orient enstitüsünün mezhep araştırmaları, Fethullah Gülen adına Georgetown Üniversitesi'nde, Fuller ve Harris gibi, eski istihbaratçıların da katıldığı konferans düzenlenmesi, aynı üniversitede Erbakan'a ödül verilmesi. Kürt siyasal tarihi saptırıcısı Martin von Bruniessen'in İstanbul dersleri, egemenliğe aldırmadan iç politikayı yönetme-yönlendirme girişimlerinde bulunan A.B elçisi K. Fogg'a devlet yönetimince sahip çıkılması...[407] Daha sonra, Fogg'un aynen Brademas gibi, Denktaş'ın devre dışı bırakılmasını istemesi.[408] 8 Haziran 2002'de Washington'da yapıla-

---

[405] *Hürriyet, 8 Kasım 2001, s.13*

[406] Geniş bilgi için bk. " 'Project Democracy'de bugünkü aşama" M. Hukuk, Sayı: 32, Nisan 2001

[407] M. von Bruniessen, Yazları Yıldız Üniversitesi'nde ders veriyor. Kürt milliyetçiliği siyasal tarih oluşturma girişimine destek veren Von Bruniessen, tıpkı 'entelicensia' tarih yazarları gibi, zorlama tarih yazıyor. Örneğin toprak yasasının Şeyh Sait isyanını körüklediğini yazması gibi. Şeyh Sait isyanı başlama ve bitişi 1925'in ilk yarısı, toprak kanununun çıkışı ise 1928.

Daha önce de, ABD'nin Kıbrıs arabulucusu Ledsky'nin, 14 Aralık 1989'da, Kıbrıslı işadamı Asil Nadir'den Denktaş'ın tasfiyesini istediği ileri sürülmüştü. Lesky görüşme sonrasında Asil Nadir'in Kıbrıs yönetiminin resmi görüşlerini paylaştığını belirtmişti. Kısa süre sonra, İngiltere'de iş yaşamının sürdüren Asil Nadir'in Poly Peck şirketi hakkında soruşturma açılmış ve Asil Nadir, Kıbrıs'a dönmüştür. *Nokta* ; Yard. Doç. Dr. Serdar Saydam, Polly Peck Bir İmparatorluğun Çöküşü stratejiyonetim.com/ polipekssaydam.htm

cak "Iraqi Kurts" konferansına TESEV yöneticisi eski elçi Samberk'in katılacağının açıklanması...[409]

Başbakan Yardımcısı Mesut Yılmaz'ın "Ulusal program hayata geçtikçe, Cumhuriyetin lafzıyla ayakta duran nice saltanat yerle yeksan olacaktır" ve "Avrupa'ya giden yol Diyarbakır'dan geçer" dedikten 8 ay sonra, A.B'ne girmek için "Alevilerden yardım" istediğini açıklayarak, laikliğe son derece uygun (!) davranışlarda bulunması.

Yardım ve dostluk adı altında sürdürülen misyonerlik etkinliklerinin yerleşik düzene geçmesi. Yunan tezleri savunucularının, Pontus girişimcilerinin eksik olmayan ziyaretleri ve Bağımsızlık savaşının ve cumhuriyetin kuruluş merkezi I. Meclis binasının girişine, ABD'de kaçakçılıkla suçlanan tütün karteli "Philip Morris" adının yazılması ve ilanihaye... [410]

Bütün bu gelişmelere karşın olan bitenin tek bir merkez tarafından ya da paraya egemen olan tek tek kişilerce düzenlendiğini varsaymak son derece yanıltıcı olmaktadır. Para piyasalarına egemen oyuncularla siyasete egemen olanların her koşulda birbirleriyle doğrudan ilişkili olduklarını düşünmekte o derece yanıltıcı olmaktadır. Yüzyıllar boyunca oluşturulan egemenlik düzeni modern çağın yarattığı yeni olanaklarla daha da karmaşıklaşmakla birlikte çıkar ilişkilerinin çarkında belirli bir kararlılıkla ilerlemektedir. Bu sistemin kişiler ya da dar öbeklerce işlediğini varsaymak , istemeyerek de olsa yayılmacı, yeni kolonici düzene hizmet etmeye yol açar.

---

[409] American University's Center for Global Peace: "Iraqi Opposition Leaders to Meet at American University Conference, June 8." *www.washington.edu*

[410] Denizliler, Cumhurbaşkanı'na başvururlar ve meclisin bozulan yerlerinin geri getirilemeyeceğini ama halkın para toplayabileceğini, Amerikan tütün kartelinin adının meclisten kaldırılmasının namus borcu olduğunu, gereğinin yapılmasını isterler. Cumhurbaşkanı dilekçeyi Kültür Bakanlığı'na havale eder. Bakanlık Genel Mdr. Yardımcısı, yanıtında paramız olmadığından böyle yapıyoruz, adın konması anlaşmamız gereğidir, diye yazar. Alınan bilgiye göre bu bedel 500.000 dolar'dır. Halka danışılsaydı, bu parayı toplayıp onlara verirdi. Meclisin özgün yapısı bozulmuş, tabanı modem parkeyle, koltuklar deriyle kaplanmıştır. I. Meclis olayı için bk. *M. Hukuk, sayı.32 Nisan 2002.*

Soros'un ikinci 2 günü
Reform için kriz – kriz için reform

"Sosyal devlet derseniz, ekonominiz yıkılır.(..) Kürt sorununu çözmelisiniz! (..) Türkiye asker ihraç etmelidir vs.." George Soros

Halkın suskunluğunu, politikaların kabullenildiğine yormanın aldatıcılığı, kısa süre sonra anlaşılmaya başlanacaktır. 27 Şubat 2002'de, Türkiye'nin bir hayli borçlu olduğu Dünya Bankası'ndan bakanlığa getirilişinin yıl dönümünde ODTÜ'nde konuşan Kemal Derviş'e bir genç bayan, "*Siz hep masal anlatıyorsunuz! Masal!..*" deyiverdi.

Ve George Soros, 1-2 Mart 2002'de, yine G. Sabancı'nın konuğu olarak geldi. Bebek'deki "OSIAF" (Açık Toplum Enstitüsü Yardım Vakfı) elemanlarıyla Kafkasya – Asya - Ortadoğu işlerini kapalı olarak görüştü.[411]

OSIAF'ı Türkiye'de Hakan Altınay yönetiyor ve yönetim kurulunda da pek çok ünlü bulunuyor. Bu ünlüler OSI'yi "civil" ağa bağlayacak denli çok yönlü kişilerdir: Can Paker (Henkel - Sabancı Holding- TESEV- TUSIAD- Robert Kollej- AB Vakfı), Murat Belge (Birikim Dergisi, Helsinki Yurttaşlar Cemiyeti, Bilgi Üniversitesi, Radikal Gazetesi), Üstün Ergüder (BOUN, Sabancı Üniversitesi, TESEV), Ömer Madra (Açık Radyo, Bilgi Üniversitesi), Oğuz Özerden (Bilgi Üniversitesi- Kurucu, Mütevelli), Nadire Mater (Bağımsız İletişim Ağı yöneticisi), Şahin Alpay (Milliyet (eski), Zaman Gazetesi yazarı, CNN programcısı), Nebahat Akkoç (Diyarbakır Kadın Araştırmaları Vakfı.)

Bu denli ünlüyü bir araya getiren OSIAF (Open Society Institute Assistance Foundation-Turkey) Eylül 2001'de kuruldu ve aynı yıl Soros Vakfı'ndan 1.073.000,- dolar destek aldı.[412] Demokrasi-insanlık-açıklık gibi genel kavramlar bir yana bırakılırsa, amaç, OSI Türkiye İrtibat Bürosu'nun açıklamasında "*Pratikte, açık toplum, hukukun üstünlüğüne dayanan, demokratik yollar ile seçilmiş hü-*

---

[411] Star, 1 Mart 2002

[412] Regional Report Central Eurosia, s. 35. soros.org/annual /2001/central_eurosia.pdf

kümetlerce yönetilen, farklılıkları içinde barındıran kuvvetli bir sivil toplum, azınlıklara ve azınlık görüşlerine saygı anlamına gelir" diyerek belirtildiği üzere her daim etnik kategorileştirmedir.[413]

Toplumları kategorikleştiren aktörler ne yapar çok bilinmez ama gazeteciler olmasa İstanbul'da birinci geceyi ikinci geceye bağlayan saatlerin verimliliği de anlaşılamazdı. Gazeteci Mehmet Barlas, o gece Can Paker'in evinde buluşanlar arasında, "İshak Alaton, Güler Sabancı, Taha Akyol, Prof. Eser Karakaş, Ali Koç, Prof. Ayşe Buğra Kavala, Akın Öngör, Cem Boyner, Cem Duna, Cüneyt Zapsu, Bülent Eczacıbaşı"nın bulunduğunu belirttikten sonra "Soros'la 'Açık Toplum' kavramının içeriğini uzun uzun tartıştık" diye yazıyor. Aynı gece Soros, "Amerika'da henüz piyasaya çıkmamış olan 'On Globalization' kitabını, imzalayıp" katılanlara dağıtmış.[414] Global dağıtımında bir sakınca yok, ama Soros'un kime parasal yatırım yaptığını bilmekte yarar var. Mehmet Barlas, parasal katkıyı şu satırlarla iletiyor:

"Paker'in yönetimindeki TESEV, Soros Vakfı'ndan Türkiye'de en fazla katkı alan kuruluş. Bunun yanında Ayşen Özyeğin'in 'Ana-Çocuk Eğitimi' çalışmaları yapan vakfı, Bilgi Üniversite-

---

[413] osiaf.org.tr

[414] Cüneyt Zapsu, Recep tayyip Erdoğan'ın AKP kuruluşunda ve sonrasında en yakın danışmanı ve AKP MKYK üyesi oldu. "C. Zapsu, Azizler Holding ve BİM şirketlerinin sahibidir. Daha önce D.P'nin başkanlığına getirilmişti.Zapsu, Saidi Kürdi'nin yakın dostu Abdurrahim Zapsu'nun torunudur. BİM'in kurucuları arasında Abdullah Yasin El Katip, Mehmet Fatih Saraç , Azizler Holding, Bank of America International Investment Corp., Merili Lynch Global Emerging Market Partners, Mustafa Latif Topbaş, World Wid Hugo Farias e Ltd El Kadı'nın ortaklığı 1999'da sona erdiyse de, yönetim kurulu üyeliği 2000-2001'de de sürdü. Topbaş ise RABITA ilişkili Bereket Vakfı kurucuları arasında bulunmaktadır. Fatih Saraç (%60) ile Caravan Dış Ticaret Şirketin'ne ortak olan El kadı'nın mal varlığına Usmae Bin Ladin ilişkisi gerekçesiyle el konulmuştur. *(Ergün Poyraz, Patlak Ampul,s.170-173)* Yasin el Kadı'nın Bosna'dan Kosova'ya, oradan Hollanda ve ABD'ye uzanan finans ilişkileri bulunmaktaydı. ABD'deki KADI İnternational şirketi ile BMI Real Estate Development (Gayri menkul şirketi) arsında bir anlaşma yapılmıştır BMI'nin yatırımcıları arasında Abdullah Bin Ladin de bulunmaktadır. Kadı İnternational'ın başkanı Yasin el Kadı, Başkan yardımcısı ise Kuveytli Tarık Suveydan'dır. Suveydan ABD'de cihad çağrıları Yapılan konferansların sürekli konuşmacıları arasında bulunmaktadır. World Assembly of Muslim Youth (WAMY- Northern Virginia) yöneticileri arasında Abdullah Bin Ladin'in de bulunduğu ileri sürülmüştür. WAMY 1972 yılında Riyad'da kurulmuştur. (*U.S District Court For The Eastern District Of Virginia Alexandria Division / David Kane (Senior Special Agent with the Bureau of Immigration and Customs Enforcement "ICE" Sept. 11, 2003 tarihli ifadesinden) Topbaşların Rabıtat ul Muslimin ilişkileri için bkz. Uğur Mumxu, Rabıta , s.181-182.* Merril Lynch, Şubat 2001 krizi öncesinde müşterilerine Türkiye'den çekilmelerini önererek tetikleyici olmuştur. *(Metin Aydoğan,Ekonomik Bunalımdan Ulusal Bunalıma, s.219.)*

si'nin 'Medyakronik' internet sitesi de Soros Vakfı'nın desteklediği kuruluşlar arasında.."

Yani destekte sınır yok. Nasıl olsun ki? Mehmet Barlas'a göre Quantum Fund "her yıl ortalama yüzde 39 (dolar bazında) getiri sağlamış."[415]

George Soros, İstanbul-Bebek'te OSI'nin Türkiye irtibatçılarıyla yaptığı toplantının ardından, Şahin Alpay'ın yönettiği CNN'in Türkçe yayınında, bir tür aklanma programına katıldı. Programda, Dünya Bankası ve IMF eleştirmeni, yardımsever, insanlık timsali olarak gösterilen George Soros, "**Başka ülkelerde parayı ben veriyorum, ama burada önemli 'think tank' örgütleriyle birlikte para koyacağız**" dedi ve önemli işler başardığını belirterek övdüğü TESEV ve bazı "sivil" toplumcularla birlikte, Türkiye'de eğitime katkıda bulunacağını açıkladı.[416]

Ne rastlantıdır ki, aynı günlerde yayın ortamında, İstanbul'da bir **Avrupa Üniversitesi** kurulmasının gerekliliği anlatılmaktaydı. Tevhid-i Tedrisat kanunu ve misyoner okullarının kapatılması, "açık toplum"a zaten uymazdı! Ama Soros, ikinci 2 günlük ziyaretinde, Sabancı Üniversitesi salonunda daha önemli bir açıklama yaptı: "**Türkiye asker ihraç etmelidir!**" Acaba kimin adına ve nereye?

Soros'un sözüne güvenmek gerekiyor. Soros ve arkasındakiler, "açık toplum" ihraç edecekler. Onlara göre Türkiye askerinin canını ihraç etmeli. Bu aşamada 5 kilit soru geliyor akla: (1) Deprem günlerinde, sağdan sola onlarca örgütü yan yana getiren ve devleti kınama bildirisinin altına imza attırtan girişimi kim başlattı? (2) Yargıtay başkanı Sami Selçuk'un ünlü "Anglo-Sakson" demokrasisi konuşmasını ilk kim yayınladı? (3) "Asker ihracı" talebinin Memed'in öyküsüyle bağdaşır yanı nedir? (4) Bu Soros Türkiye'yi neden bu denli çok seviyor?

Soruların yanıtlarını Soros'un ilkesine uyup "açık" bırakır ve Soros'un kapalı toplantıları birbirini izlerken, Kemal Derviş de "Annem Alman, babam Arnavut, annemin annesi Alman, annemin babası da Hollandalıdır. Babam iyi bir Osmanlıydı. Ben iyi bir Türkiyeliyim" gibi bir açıklama yaptı.[417] Yalnızca iktisattan sorumlu olduğu sanılan Devlet Bakanı, böyle köken açıklamaları yapma gereğini

---

[415] Mehmet Barlas, "5 milyar dolarlık muhalifi dinlerken!.." *Yeni Şafak, 1 Mart 2002*
[416] CNN (Türkçe), Entelektüel Bakış, 3 Mart 2002, saat 12.30-13.30.
[417] Habertürk TV, 1 Mart 2022.

neden duyar, bilinmez. Ama onun bir yıl önce yaptığı açıklama daha da ilginçti:

"Ancak Türkiye gerek tarihi gerekse coğrafyasıyla küreselleşmeye özel olarak hazır. (..) Arnavutlar, Bosnalılar, Çeçenler, Gürcülerle aynı şekilde Kürtler de Türk halkının bileşenlerinden birini temsil etmektedir.Türk halkı etnik bir mozaiktir ve gücünü çeşitliliğinden almaktadır. Yarının en büyük sınavı Cumhuriyete bağlılığı ve aynı ulusa ait olma duygusunu koruyarak bu çeşitliliği geliştirmektir."

Derviş'in "**kriz nasıl olsa gelecekti**" demesini, 1990 öncesini 'es' geçtiğini ve masal içinde masal anlattığını saptayan öğrencinin açık görüşlülüğünü akılda tutmakta yarar var. K. Derviş, dışardan gelen her adam gibi, yaban ellerde daha açık konuşuyor. İngiltere'de, Oxford Üniversitesi'nde "**Kriz sayesinde reform yapıyoruz**," demekten kendini alamadı. Reformların siyasal ve parasal sonuçları Derviş'in etnik açıklamalarında ve şu sözlerinde görülüyor:

"Önümüzdeki on yıl çok daha iyi geçecek. A.B üyeliği burada anahtar öneme sahip. Türk (Türkiyeli demeyi unutmuş) insanında Avrupa ailesine mensubiyet isteği büyük."[418]

Ne ki, George Soros, Derviş gibi mensubiyet ruhuyla konuşmuyor; doğrudan konuya giriyor. Soros'un, CNN'in Türkçe yayınında, Türkiye'deki bunalımın uzun süreceğini ve suçun kötü yönetime ait olduğunu belirten sözlerini de unutmamalıyız.[419] Soros'un dünya bankasına ve IMF'ye karşıymış gibi gösterilmesinin, ünlülerce yere göğe sığdırılamayışının anlamını da...

Şimdi masalcının yerine Amerikalı gerçek **George**'u tercih etmek gerekmez mi?! Ne de olsa, George Soros, ABD ve Londra bankerlerinin yolunda yürüyen açıksözlü bir adamdır. 2000 yılında, Peru'da, devlete karşı sokak gösterilerini bir milyon dolarla desteklemekten geri kalmayan George, vururken de açık vuruyor ve vurduğu yerden ses getiriyor! Ama Türkiye'den ses gelmiyor. Neden mi? Yanıtını, 1996 yılında, zamanın ABD Dışişleri müsteşarı **Strobe Talbott** pek çok Türk'e de burs veren **Carnegie Vakfı**'nda yaptığı konuşmasında şöyle veriyor:

---

[418] "Kriz sayesinde reform yapıyoruz" *Hürriyet, 8 Mart 2002, s.13.*

[419] CNN, a.g.y.

"Demokrasiler (ülkeler), ticaret ve diplomaside güvenilir ortaklar olmalıdırlar ve Amerikan çıkarlarına uyumlu savunma ve dış politika izlemelidirler!"[420]

Uyumluluk her zamanki gibi, en önemli koşuldur. Parada, pulda, kültürde, dilde, demokraside, etnik mozaikte, mezhepçilikte uyumluluk esastır. Uymazsan ne olur?. Önce piyasa oyuncuları ve Londra bankerleri, sonra IMF gelir. Daha sonra da Başkan'ın adamları!.. Sonra, her şey yeniden başlar. Daha sonra, yine aynı oyuncular gelir! Öykü yeniden başlar. Ve hep öyle sürer gider, ta ki, sınırlar silinene ya da akıl başa devşirilene dek!

Bir küçük olasılık daha var. Belki de, akıl başa devşirilir ve altmış yıldır yürünülen bu karanlık yoldan dönülür. Belki bir ulus, bu dönüşün başını çekebilir! Bu noktada belirtmeliyiz ki, finans perdesinin ardındaki ilişkiler dünyayı salt para sahibi bir örgütün yönettiği kanısı uyandırabilir. Oysa, "vur-kaç kapitalist" düzenini, dinsel-mistik tekil bir örgüt düzeyine indirgemek, dünyanın başına sarılan, organize siyasi-finansal-devletsel örgütü, bildik adıyla, 'emperyalist' devletlerin gerçek yüzünü örteceği gibi, özünde 'üstün ırk' sapkınlığına (ırklar arası hayali- hiyerarşik dizinlemeye) hizmet eder, hedef şaşırtır, ulusları 'cemaat' korumasına iter. Oysa 'emperyalizm' dediğiniz, işin özünde, ortamına göre kılık değiştiren bir çete sistemidir.[421]

ABD dışındaki ülkelere "yeni değerler" ya da "digital democracy" ya da "medeniyetler savaşından medeniyetler arası diyaloğa geçiş" olarak satılan bu projeler elbette bir örgüt tarafından gerçekleştirilmektedir. Ne ki, örgütü birbirine bağlayan hiyerarşik sıralama değil fakat, birbiri içine geçmiş çıkarcılar, memurlar, bankerler, petrolcüler, siyasetçiler, din şeyhleri, papaz örgütleri vb. çetesidir. Ve modern düzende bu çetenin işleyişi, ortaçağ eşkıya çetelerine benzese de çağına uygun karmaşık ve derinlikli bir boyuttadır ve ortaçağ eşkıyalığını çok aratacak ahlakdışılıkla da donanmıştır. Şimdi artık yakın zaman örneğine geçebilir ve işi

---

[420] Strobe Talbott, "Support for democracy and the U.S. national interest", State Dept. Dispatch, March 18, 1996'dan aktaran James Ciment - Immanuel Ness, "NED and The Empire's New Clothes" caq, 1999-67 (65) Talbott, TESEV tarafından Ekim 2001'de İstanbul'a getirilmiş ve Türkiye'nin Kıbrıs konusunda sorun çıkartmamasını ve ABD'nin yanında olmasını salık veren bir konuşma yapmasına olanak sağlanmıştır.

[421] Her siyasal gücün ardında elbette para gücü bulunmaktadır. Liberal soygunun sonucunda dünya nüfusunun %45'in oluşturan en alttaki 2,5 milyar insanın toplam gelirleri, 350 milyarderin gelirinden azdır. Türkiye'deki ünlüleri de kendisine çeken Soros, o 358'den bir bölümünün temsilcisidir.

darbeciliğe dek götüren demokrasici sivil ahlakı daha yakından tanıyabiliriz.

Venezuela'da 200.000 dolarlık askeri darbe ve kirli demokrasi!

12 Eylül darbesinin lideri, darbe sonrasının devlet başkanı Orgeneral Kenan Evren, "Türkiye'yi tuzağa düşürdüler. 'Türkiye'yi biraz daha sıkıntıya sokalım da Kürt, Kıbrıs, Ege meselelerini halletmek için bize muhtaç olsunlar' diyenlerin oyununa getirildik," demiş.[422] Doğru söze ne denebilir ki, deyip geçebilirdik ama, tuzaklar öyle bir-iki yılda kurulmuyor. Oyuna getirilmeler de öyle bir gecede gerçekleşmiyor.

Bu tür açıklamaları yapanların, yapabilecekleri en iyi şey k eski kirli oyunları açıllamaktır. Çünkü Venezuela'da olanlarla, 12 Eylül 1980 öncesinde olanlar arasında olsa olsa yıl ve biraz da doz farkı var. Hatta savcı öldürülmeleri bile birbirine benzemektedir.

Venezuela Devlet Savcısı Danilo Anderson 19 Kasım 2004 gecesi rabasına yerleştirilen bombanın uzaktan kumandayla patlatılması sonucu öldürüldü. Savcı daha önce de bir mağaza yakınında saldırıya uğramış ama kurtulmuştu. Dünyada savcıların öldürülmesine pek sık rastlanır. Çünkü savcılar araştırdıkça kirli işlerin görünmeyen yüzündeki ilişkileri yadınlatmaya başlarlar. Danilo Anderson da, 2002 yılında açık ve demokratik bir seçimle devlet başkanlığına gelen Chavez yönetimine karşı örgütlenen ve işadamları örgütünün, ABD destekli sivil(!) toplum örgütleri ile subyalrın karıştığı darbenin arkásındaki ilişkileri soruşturuyordu.[423]

Yaklaşık 400 kişi hakkında dosya hazırlayan savcı işi mahkemeye götüreceği sırada öldürüldü. Bu cinayetin "Project democracy" operasyonunun önemli bir şamasında gerçekleşmesi Venezuela'da olana bitene biraz daha yakından göz atmayı gerektiriyor.

Yönetimine karşı darbe düzenlenen **Hugo Chavez Frias**'ın öyküsü, Peru devlet başkanı Profesör Dr. Fujimori'nin öyküsüne göre ABD'nin Orta ve Güney Amerika'daki eski yıllarını andırması ve geleneksel Latin Amerika çizgileri taşıması bakımından daha ilginçtir. Ne ki, Venezuela' da olanlar, petrol üreten Ortadoğu ve Afrika'da olanlara da pek benzemektedir. Bu benzerlik, Venezuela' nın petrol üreten ülke olmasından kaynaklanıyor. Venezuela, petrol üreten ülkeler örgütü OPEC'nin başını çekmektedir. Başkent Cara-

---

[422] *Gözcü, 8 Nisan 2001.*
[423] *BBC News, 20.11.2004*

cas, uzun yıllar OPEC'in merkezi olmuştur. OPEC'nin merkezi şimdilerde Viyana'dadır ve genel sekreterliğinde bir Venezuelalı bulunmaktadır.

Venezuela, petrol zengini bir ülke olmasına karşın, gelir dağılımının en kötü olduğu ülkelerden biridir. Petrol zenginleri bir uçta, halk çoğunluğu öteki uçta yaşamaktadır. 1958'den beri iki siyasal parti ülke yönetimini ellerinde bulundurmaktadır. Yolsuzluk, soğuk savaş döneminde hemen her ülkede olduğu gibi, bu yönetimlerin en büyük özelliği olmuştur. Venezuela' da ikinci büyük odak olan Katolik kilisesi toplumsal yaşam üstünde ağır bir etkiye sahiptir. Venezuela, ABD'nin Orta Amerika karargâhı gibiydi. Amerikan askeri misyonu, Caracas'daki Venezuela genel kurmay binasının giriş katında çalışmaktaydı. Venezuela'da göçmen Araplar yaşamaktaydı.

1990'da, Moskova'da, KGB'nin tezgâhı mı, yoksa "project democracy" darbesi mi olduğu anlaşılmayan iktidar değişikliğinden oniki yıl sonra, ilk sivil-asker darbe girişimine Venezuela'da tanık oldu. Paraşüt Birlikleri komutanı H. Chavez Frias, Venezuela'da halkın iktisadi duruma karşı tepkisinden de yararlanmak üzere 1992'de başarısız bir darbe girişiminde bulundu ve hapse atıldı. 1994'de bağışlanarak hapisten çıkan H. Chavez Frias, Beşinci Cumhuriyet Hareketi partisini kurarak siyasal savaşıma demokratik ortamda başladı. Beşinci Cumhuriyet Hareketi, 6 Aralık 1998'de oyların % 80'ini, meclisteki sandalyelerin % 95'ini alınca, H. Chavez Frias devlet başkanı oldu. 2000 yılında yapılan seçimlerde de oyların büyük çoğunluğunu alan H.Chavez Frias ve partisi Venezuela'nın iç ve dış politikasında önemli değişiklikler yapmaya başladı. Bu değişiklikler 49 yasa olarak bilinmektedir.

Önce devletin adı değiştirildi ve Latin Amerika bağımsızlık savaşının önderi, Venezuelalı Simon Bolivar'ın adını da alarak, Bolivarian Venezuela Cumhuriyeti oldu. Değişimin ana hatları, eski düzencileri rahatsız edecek boyuttaydı:

-Petrol gelirinden devletin payı artırıldı; sosyal devlet uygulamalarına geçildi.

-Planlı kalkınma programları geliştirildi.

-Yolsuzluğa karşı savaş açıldı ve yolsuzluğa bulaşmış 190 yargıç görevden alındı.

-Komşu ülke Kolombiya'da uzun yıllardır süren iç savaşın durdurulması için arabuluculuk yapılmaya başlandı.

-Dış borçlar programa uygun olarak ödenmeye başlandı. IMF'nin danışmanlığı sürdü.

-Kuba ile iyi ilişkiler kuruldu ve Küba'ya petrol satışına başlandı.

-Bölgesel serbest ticaret bloğu oluşturmak için girişimlere başlandı ve Güney Amerika petrolünün işletilmesinde ortaklık kurulması için çalışıldı.

-Petrol üreten ülkelerden Libya ve Irak ile ilişkiler kuruldu.

Şimdi Venezuela'da yaşanan son yılın olaylarını tarihsel dizin içinde sıralayalım:

2001 yılında, NED, Venezuela'da oluşturulan Asociacion Civil Consorcio Justica (ACCJ) ie demokrasi projelerini geliştirmeye başlandı. IRI, NDI, AFL-CIO, CIPE, Venezuela muhalifleriyle işbirliğine giriştiler. ACCJ' nin muhalefeti birleştirmek üzere çalışmalar yapması için, 84.000 dolar verildi. ACCJ, işadamları örgütü Fedecamaras'ı, Venezuela işçi konfederasyonu CTV'yi, COPEI (Hristiyan Demokrat Parti) ve PJ (Primero Justicia) partisini toplantılarda buluşturmaya başladı. ABD ve NED'in görevlileri sık sık Venezuela'ya geliyorlardı. IRI muhalif partilerde eğitim çalışmalarına başladı. Ayrıntılar iyi planlanmıştı. Örneğin IRI adına görevlendirilen Mike Collins (GOP Basın sekreteri), muhaliflere fotomontaj tekniği öğretiyor ve Chavez'e muhalif olan Caracas Belediye Başkanı Alfredo Pena'ya sempatik görünmesi için imaj tasarımı yapıyordu.

Muhalefet sesini yükselttikçe, Venezuela medyası da Chavez'e karşı muhalefeti kışkırtmaya başladı. 11 Eylül New York saldırısından sonra iktisadi durum sarsıldı. Petrol fiyatları 18 dolardan 16 dolara düştü. Arjantin krizinin etkileri bu olumsuzluğun üstüne eklendi. 2001 yılı enflasyonu % 12'ye yükseldi. Para dışarı kaçmaya başladı. Merkez Bankası durumu önlemek üzere dolar yedeklerini piyasaya sürmeye başladı. 2001 sonu ile 2002 başlarına dek 9,5 milyar dolar kaçtı. Ocak ile Şubat'ın ilk haftası sonuna dek bankalardan 1,1 trilyon Bolivar (Venezuela ulusal para birimi) çekilmiş ve dolara çevrilmişti. Merkez bankasının yedekleri (16 milyar dolar), FIEM (Ekonomik İstikrar Yatırım Fonu- 5 milyar dolar) dahil, Şubat 2002'de 9,7 milyar dolara düştü. Bankanın günlük döviz satışı ortalama 200 milyon dolara ulaştı.

Kasım 2001: Venezuela, ABD'nin Venezuelalı Araplar arasında istihbarat çalışması yapma isteğini geri çevirdi. Venezuela Hava Kuvvetleri'nden Albay Pedro Soto ve Ulusal Muhafız subayı Yzb.

Pedro Flores ile Carlos Molina, Chavez'i devirmek amacıyla subayları örgütlemeye başladılar.

Aralık 2002: ABD'nin Caracas Büyükelçiliğinde, iş çevreleri, sendika ve "sivil" liderleri bir toplantıda buluştu. Toplantıya işadamları örgütünün başkanı Carmona da katıldı. Toplantıya katılanlardan biri içeriği çok sonra şöyle açıklayacaktı: "ABD için önemli olan bu işin temiz tarafından halledilmesiydi, örneğin bir istifa mektubu ya da benzeri bir şey." ABD'li görevlilerin G.W.Bush Jr.'un darbeyi destekleyeceği izlenimini veriyorlardı.

Ocak 2002: IRI, bir grup Venezuela milletvekilini Washington'da konuk etti.

Ocak 2002: Venezuela Savunma Bakanı, ABD Büyükelçiliğine başvurarak, soğuk savaş döneminden kalma uygulama nedeniyle Venezuela Genel Kurmay binasında çalışan ABD askeri misyonunun binadan ayrılarak başka bir binaya yerleşmesini istedi.

11 Ocak 2002: Chavez, bankacılarla akşam yemeğinde, "Moratoryum yok, döviz denetimi, banka ulusallaştırılması yapılmayacak," dedi.

23 Ocak 2002: Caracas 'da muhalefet konsorsiyumunun örgütlediği 250.000 kişinin katıldığı gösteride Chavez'in istifası istendi.

30 Ocak 2002: Medyaya ulaştırılan bir video görüntüsünde Venezuelalı üç subayın FARC liderleriyle sınırda görüşüyordu. Kolombiya yönetimi durumu protesto etti.

Bu arada FARC ile Kolombiya yönetimi arasındaki barış görüşmeleri kesildi. FARC bir uçağı kaçırarak yolcuları rehin almıştı. Venezuela yönetimi, bu görüşmelerin devletin bilgisi dışında olduğunu,özür dilediğini açıkladı.

6 Şubat 2002: ABD Dışişleri Bakanı **Colin Powell** senato komisyonunda, Chavez rejiminin demokratikliğiyle ilgili kuşkuları olduğunu açıkladı.

7 Şubat 2002: **CIA** direktörü **George Tenet**, halkın Chavez'e karşı olduğunu söyledi.

Şubat 2002: Venezuela hükümeti, döviz kurunun dar bantta tutulmayacağını, dalgalanmaya bırakılacağını, bütçe açığının FIEM'den ve banka transferlerine uygulanacak % 0,75'lik vergiyle, KDV muafiyetlerinin kaldırılmasından elde edilecek gelirle karşılanacağını açıkladı. Merkez bankası günlük ortalama 60 milyon dolar satarak müdahale edecek. Bu %25 oranında devalüasyon demekti.

IMF yeni iktisadi politikayı uygun gördüğünü açıkladı. Halk protestolara başladı. Chavez, uygulamaların neo-

liberal uygulama olmadığını, özelleştirme yapılmayacağını açıklayarak halkı yatıştırmaya çalıştı.

Şubat-Mart 2002: Albay Pedro Soto ve Yzb. Pedro Flores, muhalefet toplantısına katılarak, Chavez'in özgürlük düşmanı oluğunu söyledi. Onları Carlos Molina Tarnago izledi. Hava Kuvvetleri'ne bağlı Venezuela Hava Trafiği direktörü Tuğgeneral Roman Gomez, Chavez'in istifasını isteyerek emekliye ayrıldı. Albay Soto ve Yüzbaşı Flores, evlerinde gözetim altına alındılarsa da bir gün sonra serbest bırakıldılar.[424] Chavez'e karşı açıklamalar birbirini izledi. General Rafael D. Bustillos, Deniz Kuvvetleri Komutan Yardımcısı Amiral Hector Ramirez muhalefeti desteklediklerini açıkladılar.

Devlet petrol şirketi Pdvsa'nın yönetim kurulu başkanı General Guaicaipuro Lameda kendi isteğiyle emekli oldu. Pdvsa'nın başına Luzardo Parro getirilince, CTV'ye bağlı çalışanlar protestoya başladı.

New York City'de yapılan toplantıda, demokrasi ve Güney Amerika uzmanları, "Hugo Chavez istifa etmeli ve bir geçiş hükümeti kurulmalı" kararında birleştiler. Toplantıda yer alan, Chavez döneminden önce Planlama Bakanlığı yapmış, Harvard Üniversitesi Profesörü Ricardo Hausmann, "Güncel bunalımın aşılmasının olanaklı tek çözümü, Chavez'in yönetimden ayrılmasıdır" dedi.[425]

Chavez' in İçişleri ve Adalet Bakanı Luis Miquilena görevinden ayrıldı ve adamlarını da çekti. Miquilena'nın yerine Rodriguez Chacin atandı. Yüksek yargı'daki Miqueilena'nın görevlendirdiği yargıçlar bu gelişme üzerine başkanı eleştirmeye başladılar. Venezuelalı subaylar ABD'ye başvurdu ve darbeyi desteklemesini istedi.

ABD Dışişleri Chavez'i demokratik yoldan çıkma diye uyarırken, Dışişleri sözcüsü Richard Boucher de muhalefetin demokratik kurallara uyması gerektiğini açıkladı. Muhalefet Chavez'e referanduma gitme çağrısı yaptı. Chavez bunu reddederken, görev süresinin yarısında olduğunu ancak 2004'de seçime gideceğini açıkladı.

Muhalefet Yüksek Yargı'ya başvurarak Chavez'in akli dengesinin başkanlık görevini sürdürmesine engel olduğunu, görevden alınması gerektiğini belirtti. Muhalif subay Amiral Carlos Molina, ABD Askeri ataşesi ile görüştü.

---

[424]Kim Alphandary, Narco News Bulletin, Feb. 20, 2002. *narconews. com/index.html*
[425] K. Alphandary, a.g.y.

Nisan 2002: NED-IRI-NDI-CIPE-AFL-CIO tarafından desteklenen yerli "sivil" konsorsiyum örgütü ACCJ, 10 Nisan'da muhalefetin katılacağı "temel siyasal hakların korunması" konferansı düzenleneceğini açıkladı. Konferansın başkanlığını işadamı örgütün Fedecamaras'ın başkanı Pedro Carmona yapacaktı.

Peru, Venezuela, Azerbaycan ve Türkiye'de olanlar birbirinin kopyası mı?

10 Nisan 2002: OPEC Genel Sekreteri Ali Rodriguez, Viyana'dan Chavez'i telefonla aradı ve dikkatli olmasını, ABD'nin Libya ile Irak'ın yeni petrol ambargosu planladığını ileri sürerek bir darbe girişiminde bulunacağını bildirdi.

11 Nisan 2002: Konsorsiyum konferansı iptal etmişti. İki parti, sendika konfederasyonu ve "sivil" toplum örgütlerinin göstericileri Başkanlık sarayına dayandılar. Başkan Chavez, ordu nun Caracas'daki 3. birliğine talimat vererek 30 tankla sarayın korunmasını istedi. Genel Kurmay Başkanı Lucas Rincon, bu emri durdurdu ve yalnızca yedi tank yolladı. Hükümeti destekleyen halk, örgütlü muhalefetle karşı karşıya geldi. IRI tarafından imaj tasarımı yapılan Belediye Başkanı Pena' nın iki adamı ateşe başladı. Karşılıklı çatışma çıktı. Her iki taraftan 18 kişi öldü. ABD yönetimi bunu "Chavez'in adamları halka ateş açarak öldürdü" biçiminde yansıttı. **Pedro Carmano** ve konsorsiyumun örgütlediği öteki "sivil" muhalifler, Gustavo Cisneros'un televizyon binasında toplandı.

Venezuela açıklarındaki bir gemi, kıyıya daha da yaklaştı. Chavez ve yanındakiler radardan durumu izliyorlardı. Gemiden bir helikopterin kalkıp, dolaştıktan sonra yeniden gemiye döndüğünü ve aynı zamanda Venezuela'nın kuzeyinden kimliği bilinmeyen bir uçağın da sınırı geçtiğini gördüler.[426]

Amiral Hector Ramirez, bir grup subayla televizyona çıktı ve Başkan Chavez'in bir diktatör olduğunu ve derhal istifa etmesi gerektiğini bildirdi.

12 Nisan 2002: Venezuela Genel Kurmay binasının önünden hareket eden tanklar başkanlık binasını sardı. ABD askeri misyonu tankları izlemekle yetindi. Başkan Hugo Chavez Frias ve Beşinci Cumhuriyet Partisi meclis grubu başkanı Juan Barreto, başkanlık sarayında gözaltına alındı.

---

[426] Chavez'in röportajda açıklamasından: "Hugo Chavez discusses Venezuelan coup" *CNN, May 4, 2002 Posted: 5:56 PM EDT (2156 GMT)*

İşadamları örgütü Fedecamaras'ın başkanı Pedro Carmona başkanlık koltuğuna oturdu ve bir danışma kurulu oluşturdu. Danışma listesinde muhalefet partilerinin yetkilileri, CTV başkanı Carlos Ortega ve NED ile ilişkide olan birçok kişi bulunuyordu.

George Bush yönetimi darbeyi destekliyordu.[427] Dışişleri Bakanlığı Batı Yarım Küre'den sorumlu Bakan yardımcısı **Otto Reich**, elçilerle yaptığı görüşmede "Hükümeti desteklemeliyiz," dedi. **IRI** başkanı **George Folsom** darbeyi destekleyen bir açıklama yaptı: "Dün *gece, sivil toplumun her kesimince yönetilen* Venezuela halkı ülkelerindeki demokrasiyi korumak üzere ayağa kalkmıştır. **ACCJ**, **NED**'e bir "e-mail" göndererek "**Bu bir askeri darbe değildir,**" diyordu.

Chavez'in istifa ettiği medyada yayınlanmaya başladı. Yeni Başkan Carmona kabinesi kararları açıkladı. Özetle: Parlamento, yeni seçimlerin yapılacağı Aralık 2002'ye dek kapatılmıştır. Başkanlık seçimi en geç bir yıl içinde yapılacaktır. Chavez tarafından değiştirilen 1999 Anayasası yeniden yürürlüğe konulmuş ve iki meclisli düzene dönülecektir. Chavez döneminde getirilen ve iktisadı denetim altında tutan 49 yasa iptal edilmiştir. **Psva**' nın eski başkanı general Guaicaipuro Lameda, yeniden görevine getirilmiştir. Yüksek Yargı Kurumu'ndaki yargıçların görevlerine son verilmiştir.

ABD'de Akev sözcüsü Ari Fleischer'in açıklamasıyla darbeyi onayladı. Bush Jr.'a göre, bütün suç Chavez'deydi: Chavez, barışçı gösterileri bastırmak için halka ateş açtırmış, olayların yayınlanmasına engel olmuştu. ABD'ye göre, "Venezuela halkı hükümeti değiştirmişti."[428]

ABD yönetimi ve başta NY Times ile The Washington Post, Wall Street Journal olmak üzere ABD federal devletinin merkez yayın organları, darbenin darbe olduğunu örtmek üzere Chavez aleyhinde yayına başladı. ABD, darbeyi demokratikleştirirken, Güney Amerika ülkeleri darbeyi kınamaya ve Venezuela halkı da başkanlık sarayını sarmaya başladı.

13 Nisan 2002: Halk geceyi başkanlık sarayının çevresinde geçirmişti. Giderek daha büyük kitleler darbeyi kınamaya başladı. Hugo Chavez' in kızı, bir televizyona çıkarak, babasının istifa etmediğini, görevini bırakmadığını açıkladı. Oyun birden bozulmaya

---

[427] Peter Hakim, The World; Democracy And U.S. Credibility, *NY Times, April 21, 2002.*

[428] Scott Wilson, "Venezuela Military Says Chavez is Ousted" *The Washington Post,April 13, 2002, p.A1.*

başlamıştı. İstifa yalanıyla kitlelerden gizlenen sivil-asker darbesinin yüzü ortaya çıkıyordu. Halk, Chavez lehinde gösterilere başladı. Bunun üzerine ABD elçisi Charles Shapiro, Carmona ile görüştü ve parlamentonun kapatılmamasını istedi.

Halk parlamento binası önünde yığılmıştı. Venezuela ordusunda darbecilerin etkisi zayıflıyordu. Ve sonunda Venezuela ordusu birlikleri parlamento binasını sardı. İşadamları örgütünün başkanı Carmona başkanlığı bıraktığını açıkladı.[429]

adam başı 100.000 dolarla darbe

Sivil-Asker darbesinin asker kanadından Amiral Carlos Molina ve Yzb. Pedro Soto ABD'ye kaçtılar. Soto ve Molina'nın Miami'deki bir bankadan yüzer bin dolar çektikleri daha sonra ortaya çıkacaktı. Darbeciler, Bush yönetiminin adamlarıyla buluştular. Pedro Soto da Haziran'da Miami'de göçmen bürosuna siyasi iltica isteminde bulunacaktı.[430]

Dünyaya demokrasi ihraç eden NED'in darbenin tersine dönmesi üzerine, tavrı hemen değişti. Darbeden üç gün sonra **NED** Başkanı **Carl Gershman**, darbecileri destekleyen **IRI** Başkanı Folsom'u azarlıyordu. NED'in Venezuela'daki ortağı ACCJ'nin başkanı Carlos Ponce ise işlerin ters gittiğini anlar anlamaz NED'e yeni bir el-mek* göndererek "*darbe yasadışıdır,*" diye yazıyordu. Oysa Pınce, çok önceleri, darbe öneren eski askerlerin örgütü **FIM** (Frente Instiucional Militar)'in de muhalif toplantılarına alınmasında ısrar etmişti.

Dünyadan esen yel ve Venezuela ordusuyla halkın Chavez'i desteklemesi üzerine, asker-sivil darbesinin darbe olmadığını, Venezuela halkının hükümeti değiştirdiği ileri süren ABD yönetimi de demokrasiye bağlılığını göstermeye başladı. [431] ABD Dışişleri Bakanı **Colin Powell**, 18 Nisan'da, **OAS** (Organization of American States)'da yaptığı açıklamada, darbelerin geçmişte kaldığını, demokrasinin korunması gerektiğini açıklıyor ve "Hiçbir yönetim halkının özgürlüğünü kısıtlayamaz" demekten de geri

---

[429] Mahmoud Gudarzi, "We Know What a Coup Looks Like" *CAQ, Number 73, Summer 2002,s.32.*

[430] "Bush Officials Met With the Venezuelan's Who Ousted Leader (Bush'un görevlileri lideri deviren Venezuelalılarla görüştü)" *NY Times, April 16, 2002.*

* el-mek: e-mail; @: kanatlı 'a' (*Dilbilimci H.Kılıç'dan alınmıştır.*)

[431] Christopher Marquis, "Bush Says Goals for Chávez Must Be Democracy and Unity" *NY Times, April 19, 2002*

kalmıyordu.[432] Ama en ilginç açıklama demokrasi ihracatçısı NED'den geldi. NED'in Güney Amerika sorumlusu Sabatini yaptıklarını şöyle savunuyordu:

"Şunu önemle anımsamalıdır ki, ülkelerindeki zor siyasal koşullarda kendi başlarına hareket eden bağımsız gruplardır. NED'in bu gruplarla yürüttüğü projeler ise (yalnızca) teknik yardım ve eğitimi kapsayan özel programlardır."

NED sözcüsü son derece haklıdır. Özel program başka, yönlendirme işleri başkadır. Hem kim karışır ki, NED'den para alan "sivil" toplumculara, adı üstünde bağımsız ve bağlantısız "sivil" dir onlar. Ne var ki, Sabatini, bu bağlantısızlığı bir anda unutup, özel projeci sivillerini savunmaktan geri kalmıyor:

"Şunu anımsamak önemlidir ki, bu gruplar (Carmona) kabinesine ve danışma konseyine alındıklarında, televizyonlardan duydukları gibi Chavez'in kendi isteğiyle istifa ettiğine inanmaktaydılar."

Sivil-asker darbesine NED Ağı'nın dolarlı katkıları

Bu olaylarda şaşırtıcı olan ya da alışılagelmişin dışında gerçekleşen sağ-sol-işadamı-işçi sendikası ittifakıdır. Bunların arasına askerleri koymaya gerek yok. Çünkü askerler, belli ki, biraz dolar karşılığı, biraz da dikta hevesiyle darbenin vurucu gücü olarak kullanılmışlardır. Elbette ABD'nin emrindeki Venezuelalı subayların darbe sonrası işlevi, ABD açık-piyasacılarıyla içerde egemenlikleri sarsılmış işbirlikçi patronların siyasal iktidarının güvenliğini sağlamak olacaktı.

Alışılmamış ittifakın derinliklerini görmek için büyük çaba göstermeye gerek yoktur; NED'in güdümünde kurulan örümcek ağının "sivil" ilmiklerinde, darbe ortamının örgütleyicilerinin dolarlı ilişkilerine bakmak yeterli olabilir. İbret-i Türkiye için örtülü işleri bir yana bırakıp, NED ve bağlı örgütlerinin resmi paralı işlerini, her satırda Türkiye'yi anımsayarak, NED resmi raporlarından özetleyelim:

1993: Amerikalı işadamlarının örgütü CIPE, Venezuelalı işadamlarının örgütleri için çalışıyor ve "Good News" Information Agency adı altında kurulan örgütle, tv, radyo, basın ve kampanya eğitimi için 205.000 dolarlık proje başlatılıyor.

---

[432]Remarks of the Secretary of State, Colin L. Powell to the Special Session of the General Assembly of the Organization of American States, *April 18, 2002, 7:15 p.m. U.S. Department Of State Office of the Spokesman, For Immediate Release 2002/347*

1994: Agrupacion Pro-Calidad de Vida (APCV) adlı sivil örgüte 45.000 dolar veriliyor ve yolsuzlukla savaşım için atölyeler kuruluyor, memurlar örgütleniyor, basın, radyo ve televizyon kampanyası başlatılıyor. Association Civil Nuevo Amenecer örgütüne 40.000 dolar verilerek, Belediye görevlileri ve yerel "sivil" önderler eğitiliyor. CIPE tarafından, CONSECOMERCIO adlı işadamları örgütüne 67.238 dolar örgütlenme ve ağ oluşturulması için 67.238 dolar veriliyor. Centro al Servicio de la Accion Popular (CSAP)'a örgütlenme ve örgüt yöneticisi yetiştirmesi için 50.000 dolar veriliyor. IRI, NED'den aldığı 111.975 dolarla **Fundacion Pensamiento y Accion** (FPA) adlı vakıf aracılığıyla atölyeler oluşturup, akademisyen ve siyasilere iktisadi reform eğitimi vermeye başlıyor.

1995: CIPE, gazetecileri eğitmek için 26.895 dolarlık toplantılar örgütlüyor. CSAP' a 40.000 dolar verilerek "yerel yönetim" çalışmaları ilerletiliyor. Yeni kurulan ve kurulmakta olan sivil ağın eşgüdümü için Association Civil para el Desarrolo Social (Nuevo Amenecer)'e 40.000 dolar, yolsuzluk kampanyası için APCV'ye 55.100 dolar veriliyor. IRI, 105.967 dolarla FPA adlı vakıfla demokrasi eğitimini sürdürüyor. Devreye NDI giriyor ve 1995 seçimlerine yönelik olarak oluşturulan Escuelo de Vecinos (Komşular Okulu/ EV) örgütüyle çalışmaya başlıyor. EV'e ayrıca 32.000 dolar kampanya parası veriliyor.

1996: CONSECOMERCIO'ya, yerel yönetim için Nuevo Amenecer'e 40.000 dolar, ACV'ye 61.556 dolar veriliyor. IRI FPA ile gençlik örgütlenmesine başlamak üzere 199.888 dolar harcıyor. NDI, 92.764 dolarla, 1998 seçimleri için EV ile çalışmaya başlıyor.

1997: Sendikalar için devreye ACILS giriyor ve 72.250 dolarlık projeyle Venezuela İşçi Konfederasyonu ile birlikte özelleştirme, iktisadi yeniden örgütlenme seminerlerine başlıyor. CIPE, Venezuela radyo ve televizyonlarından 30 elemanı iktisadi reformlar konusunda eğitiyor (17.545 dolar). Yerel yönetim ve adliye düzenlenmesi için Nuevo Amenecer (Yeni Şafak)'e, 47.000 dolar veriliyor. Ayrıca Consititution Activa (Etkin Anayasa) ile Venezuela'nın 4 bölgesinde yerel adalet önderleri eğitimi için 50.649 dolarlık çalışma yapılıyor.

1998: Örümcek Ağı genişliyor. ACILS Venezuela Ulusal İşçi Merkezi'nin sendika önderlerini eğitmeye başlıyor (54.289 dolar). CIPE, CEDICE (Center for Dissemination of Economic Information) ve CONSECOMERCIO ile Venezuela parlamentosunun yasama işlerine yönelik propagandaya başlıyor (67.655 dolar). CESAP'a 57.990 dolar verilerek yerel yönetimi güçlendirme işleri

"desantralizasyon" yani merkezi yönetimin zayıflatılması projesine dönüştürülüyor. Asociation Civil Primero Justicia (ACPJ/ Önce Adalet Sivil Örgütü), herkese adalet kampanyası için 58.800 dolar alıyor. Nuevo Amenecer (Yeni Şafak)'a Zulia eyaletinde kampanya için 55.000 dolar veriliyor. IRI, en büyük payı alarak, Venezuela gençliğini örgütlemeyi FPA ile sürdürüyor (150.799 dolar). NDI seçim kampanyalarına yönelik olarak kurulan Queremos Elegir adlı "sivil" örgüte 118.901 dolar aktarıyor. APCL üç yıllık çalışanın ardından "Ahlak ve İyi Yurttaşlık için Ulusal Enstitü" örgütünü kurmak için 45.000 dolar alıyor. Venezuela sivil örgütlerini eşgüdüm altına alabilmek için Sinergia adlı merkez kuruluyor (47.900 dolar). Ama halk oyunu (%96) Chavez'e veriyor.

1999: Bütçe büyüyor. ACILS CTV (Veneuela İşçileri Merkezi) ile bölgesel seçim komiteleri örgütlenmesi, radyo ve yayın eğitimi için 246.926 dolar, CIPE, yerel ve ulusal forumlar için 87.626 dolar; CESAP, siyaset forumları için 70.000 dolar; Neuvo Amenecer (Yeni Şafak), Zulia eyaletinde adalet kampanyası için 65.000 dolar; IRI, FPJ ile 20 üniversitede gençlik toplantıları ve eğitimi için 194.521 dolar; IRI; siyasal partilerde eğitim ve örgütlenme için 292.297 dolar; APCV, ahlak kampanyası için 40.000 dolar; sivil eşgüdümcü Sinergia, 55.000 dolar alıyor.

2000: CIPE ve CEDICE çıkacak yasaları etkilemek için çalışıyor (56.000 dolar. Fundacion Momento de la Gente (FMG), Temmuz 2000'de yapılacak seçimlere yönelik kuşku uyandıracak bir biçimde "şeffaflık" kampanyası başlatıyor (41.747 dolar). IRI; gençlik örgütü Fundacion Participacion Juvenil (FPJ/ Gençlik Katılım Vakfı)[433] için 50.000 dolar veriyor. İş artık, yerel özerklik aşamasına ulaşmıştır. Bunun için oluşturulan PRODEL örgütüne 50.000 dolar veriliyor.

Bunca çabadan ve bunca masraftan sonra bile seçimleri Chavez kazanınca,"sivil ağ" ile örtülü Amerikan ağı yan yana gelip askerleri buluşturdu ve darbe yapıldı. Yapıldı da ne oldu? Halk, Chavez'e destek çıktı ve darbecileri indirdi. Ne ki, NED ve işbirlikçi siviller işin ardını bırakmamaya kararlılar. Darbeyi yenilemek için "erken seçim çağrılarına" hemen başladılar.

Peru-Venezuela-Türkiye

Buraya dek olanlarla Peru'da olanlar arasında fazlaca fark yok! Hatta Azerbaycan'da olanlar da aynıdır.Çünkü ABD'nin eski ope-

---

[433] ARI'cıların "katıl ve geleceğini yarat" kampanyasıyla ad benzerliği bir rastlantıdır, diye düşünmekten başka çare yok.

ratörleri kıtalara demokrasi içinde liberallik getirmeye kararlıdırlar. Bir Pentagon görevlisinin The Washington Post'a "**Venezuela'da darbe olurken ABD ataşesinin Venezuela askeri üssünde ne işi var?**" diyerek açığa vurduğu gibi, asker-sivil çeteleriyle demokrasiye katkı koymaya kararlıdır ABD federal yönetimi.[434]

Ne ki, benzerlikler, görüldüğü üzere, hükümet yöneticilerinin aklının yetmediği iddialarından, hükümet partisindeki istifalara ve iktisadı oyunlara dek, bize pek tanıdık geliyor. Hatta, NED-IRI-CIPE-NDI-Westminster-Orient Institute-Konrad Adenauer Stfitung-Friedrrich Ebert Stfitung vs. ile işbirliği yapan "**sivil insiyatif**" in önderlerince, azınlıktan işadamlarınca yapılan gösteri çağrıları, seçkin işadamı örgütlerinin raporlarla siyasal yaşamı değiştirme girişimleri vb.

Önemli ayrılıklar da yok değil. ABD'nin resmi kasalarından para alan NED bağlı örgütlerinden Türkiye'deki "sivil" atölyecilerin projelerine aktarılan para, Venezuela'ya verilenle kıyaslanacak gibi değil. Venezuela'dakilere yüzbinlerle belirtilen dolar, ötekilere milyonlarla dolar-mark-euro... Ne ki, önemli olan ülke yararıdır. Ülke yararlanacaksa, bundan gocunulması neden(?), diye soranlar belki haklıdır. İyisi mi, biz iyiye yoranların yorumlarını izleyelim.

"Bu işlerin sonu nasıl olur?" denilirse, bunun yanıtını Chavez örneğinden alalım. Chavez, yönetimi darbecilerin elinden aldıktan sonra da, karışıklıklar sürmektedir. Çünkü toplumda ayrılık derinleştirilmiştir. Araya kan ve askeri darbe de girmiştir. Üstelik çıkarlarını yitirenler, demokrasi adına diyerek, her türlü zorlamayı sürdüreceklerdir. 11 Temmuz 2002'de Chavez'e karşı yürüyüşe 600.000 kişinin katıldığı ileri sürülmekteydi. Çok geçmeden, 10 Ekim 2002'de bir yürüyüş daha düzenlendi. Bu yürüyüşe 1,5 milyon kişinin katıldığı ileri sürülüyordu.[435]

Sonraki gelişmeler "project democracy"nin ne denli planlı bir atılım yaptığını gösterir nitelikteydi. 21 Ekim 2002'de, işadamları örgütünün ve sendikanın çağrısıyla genel grev çağrısı yapıldı ve iş yerlerinin % 85'i kepenk indirdi. Bu eylemin hemen ardından, 14 general ve amiral, anayasanın çiğnendiğini, sivil direnme hakkının doğduğunu ileri sürerek Hugo Chavez yönetimine karşı ayaklanma çağrısı yaptı. Bu çağrı üzerine "Örümcek Ağı" canlandı; seçimlerin

---

[434] The Washington Post'tan D. Corn, a.g.y.

[435] Dennis Small, "Venezuela: It's The Economy, 'Chico' " *EIR, Nov.1, 2002.*

yenilenmesi için halkoyuna başvurulmasını istedi ve Altamira Plaza'da imza kampanyası başlattı.[436]

Kargaşa arttıkça silah ticareti de yoğunlaşmıştır. Bir askeri darbe ya da suikast beklentisi içten içe yayılmaktadır. Bu koşullarda iktisadi düzenliliği ve toplumsal birliği geliştirmek olanaklı da görünmemektedir.

Venezuela'daki kargaşayı sevinçle karşılayan Türkiye medyasına ve sivil(!) örgüt yöneticilerine dikkat etmek gerekir. Onlar iki de bir Türk devletinden 'şeffaflık' istemektedirler. Akılları fikirleri ABD'yi taklit etmekte olan bu kişilere Venezuelá emokratik (!) darbesindeki CIA payından bir şeffaflık örneği vermek yeterli olacaktır.

ABD'nde FOIA (Freedom of Information Act / Bilgi Edinme Özgürlüğü) yasasına dayanan Jeremy Bigwood, "Agency Release Panel – Office of Information Services –CIA" bölümüne başvurarak Venezuela örgütlerinden SUMATE ile ilgili kayıtların açıklanmasını ister. Kurum yürütme sekreteri Robert T. Herman imzalı yanıt şeffalığa son derece uygundur: *"..başcurunuzu inceledik ve Agency kayıtların varlığını ne teyit etmektedir ne de inkâr etmektedir. Başvurunuz reddedilmiştir."*[437]

Bu tür yanıtı savunacak olanlara hemen anımsatmakta yarar var. Bigwood bulanık suda balık avlamak *niyetiyle* başvurmamış ve dilekçesine CIPE'nin Venezuela kargaşasını yaratna sivil(!) örgütlere verdiği paraların listesini de eklemiştir.

Venezuela dersinin en önemli yanı, bir yandan uluslararası barışa hizmet edip, bağımsız ulusal devlet tavrı gösterirken, öte yandan iktisadını yabancının güdümüne ve serbest piyasa oyuncularına kaptırınca ve de üstelik askeri merkezlerinde yabancı subaylara yer yurt verince, ne yaparsan yap, başının beladan kurtulmayacağı gerçeğinin hep göre geldiğimiz örneklerinden biridir.

İstersen petrol ülkesi ol! İşler iyi gidiyor derken, demokratik muhalefet örtüsüe önce kargaşa başlatılır, kargaşayı önlemek için disipline gereksinim duyulur, demokrasi talepleri ve işadamlarının, iç-dış piyasa oyuncularının çıkarları iç içe geçer, sonra da büyük bir olasılıkla kim vurduya gidilir.

Öte yandan ABD İmparatorluğu, Ortadoğu'da çetin işlere girmeye hazırlanırken, öyle bağımsız tavırlara da pek tahammül etmeye niyetli görülmüyor. Şimdi Venezuela örneğinden, Türkiye'ye

---

[436] "New Rebellion Builds in Venezuela" *EIR, Nov. 1, 2002.*

[437] Central Intelligence Agency'nin Mr. Jeremy Bigwood'a yazdığı 24 dec. 2003 tarihli mektup.

dönebilir ve bir ders çıkarabiliriz. İnsan hakları bahanesiyle devletlerin içişlerine silahla da olsa karışılmasını savunanlar, Türkiye'de çok etkin konumdadırlar. Hatta bir sözde "sivil" ama eski devlet görevlilerinin görev aldığı vakıf var ki, o devlet televizyonunda her akşam bilgilendirme olanağı elde etmiş görülüyor. Bu güç nereden geliyor, biraz incelemeye değer.

Yabancı bir ülkede olanları, iyi ki, bizim ülkemizde olmuyor anlayışıyla okumak rahatlatıcı olabilir. Ne ki, Venezuela yerine 'Türkiye' adını ve işadamları, gençlik, sendika örgütleri yerine Türkiye'deki benzerlerini, Venezuelalılar yerine Türkiye'deki sivil(!) yöneticilerin adlarını koyarak okuduğumuzda "İyi ki! " demek olanaksızlaşacaktır.

Venezuela gelişmelerinden mutlu olan "sivil" örgütçülerinse bu işleri Türkiye'de ne zaman başaracağız, diye hayıflanacaklarını sanmak da yanlıştır. Venezuela'da bu sivil darbecilere karşı çıkmakta olan halkın ayaklanması gerçekleşmeseydi, her şey sessizlik içinde olup bitecekti. Tıpkı Türkiye'de olduğu gibi; sessizce ve derinden. Arada bir Soros'un Ekim 2002'de, New York'ta görüştüğü T.C Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'e "Çok iyi yoldasınız, Türkiye'ye gelip yatırım yapacağım" diyerek verdiği "Philantrophic" desteklerle ilerleyecektir.[438]

Gelişmeler ne yazık ki, Venezuela Devlet Savcısı Danilo Anderson'un bombayla öldürülmesi gerçeğiyle bile duracağa benzemiyor. Çünkü ABD, demokrasi için her türlü girişimde bulunmayı ilke edinmiştir. İster silahlı-silahsız darbelerle, ister demokratik kargaşa yaratılmasıyla ve, ister koalisyonlar oluşturup doğrudan işgallere girişip yakıp yıkmayla olsun amaç ne olursa olsun ele geçirmektir. Hele petrol varsa işin ucu suikastlere dek gider!

---

[438] "Derviş'in Övgüsü" Asım Asyalı, *Yeni Asya, 13 Ekim 2003.*

Amerika'da CFR Türkiye'de TESEV mi?

"Hovhanissian (UCLA Ünv.) soykırım dersine başlamadan önce arkadaşlarını tanıttı: Yunanistan'dan Yeranis Hasiots, Almanya'dan Prof .Wolfgang Vieper-man Almanya'nın II. Dünya Savaşı'nda Türkler tarafından gerçekleştirilen soykırımdaki payı nedeniyle Ermenilerden özür diledi. (..) Osmanlı İmparatorluğu'nda çalışan Alman subayların aynı soykırım politikalarını daha sonra Yahudi katliamında uyguladıklarını anlattı." Armenian News, Nisan 2001.

IBRD (Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası / Dünya Bankası)'nin 25 Başkan yardımcısından biri olan ve yaklaşık 30 yıldır Washington'da çalışan T.C uyruklu Kemal Derviş, Türkiye'ye kurtarıcı olarak getirildi ve iktisat yönetimi kendisine devredildi. Medya, Derviş'in ne denli büyük bir adam olduğunu anlatmaya koyuldu. Derviş'in 23 yıl önce de Ecevit'e yardıma gelmişti.[439] ABD yönetimi, Büyükelçileri aracılığıyla Başbakan ve yardımcılarından bu kişiyi siyasal olarak desteklemelerini istedi. Para piyasası bunalımı giderek siyasal düzen bunalımı olarak gösterilmeye başlandı. Türkiye bir bakıma köşeye sıkıştırılmış oldu.

Medya, derhal konumunu alarak Türkiye Cumhuriyeti rejiminin çöküşünü ilan etti ve iktisadi bunalımı tarihsel ve siyasal bunalıma dönüştürdü. Kemal Derviş, ABD'ye gitti ve arkasındaki ABD desteğini gösterdi. Ritz Carlton Oteli'ndeki salon toplantısına, ABD'nin Savunma Bakan Yardımcısı Paul D. Wolfowitz, geldi. Başkanların eski güvenlik danışmanlarından ve Endonezya operasyonlarının ünlü Büyükelçisi Wolfowitz, her Amerikalı yöneticinin yaptığı gibi, Türkleri mutlu etmek için konuştu. Atatürk'ü övdükten sonra, sözü Kore'de savaşan Türk askerine, oradan da İncirlik üssünün Irak Devlet Başkanı'nı devirme operasyonundaki önemine getirdi.[440] Borç paranın yeşil ışığının karşılığı gösteriliyordu. Wolfowitz, "Ke-

---

[439] Türkiye'nin sanayileşme planlarının önünü kesecek bir IBRD paketini cebinden çıkardığından, Attila İlhan'dan başka söz eden olmadı.

[440] Tim Shorrock, "Paul Wolfowitz, Reagan's man in Indonesia, is Back at the Pentagon" Foreign Policy In Focus, Feb. 2001 *www.foreignpolicy_infocus.org*

mal Derviş, benim arkadaşımdır ve para işlerini çok iyi bilen bir memurdur," dedi ve salondaki Türk uyruklulardan alkış aldı.[441] Derviş'in kimin seçimi olduğu henüz anlaşılabilmiş değil. Onu Trükiye'yi yönetenler mi seçti? Yoksa ABD mi?

Türkiye'de devlete ait her şeyin alım-satım işlerinin yasal ve siyasal tabanının, bir ay içinde, 15 Nisan 2002'ye dek hazırlanacağı sözleri verildi. Piyasa bu söze aldırış bile etmedi. Milli paranın değeri hızlı düşüşünü sürdürdü. Mallar giderek kelepirleşiyordu.

Avrupa Birliği'ne "Ulusal program" adını verdikleri taahhütname sunuldu. Başbakan Yardımcısı, durumu özetledi; "**Cumhuriyetin lafziyle ayakta duran nice saltanat yerle yeksan olacaktır!**"

Kimse bu "nice saltanatın" hangi kurumları içerdiğini sormadı. Türkiye'nin insanları can derdine düşmüştü.[442] Kemal Derviş'in bir kokteylde, bir generale "Başörtüsü yasağı" ndan söz ettiği, CNN ortağı Doğan Medya'nın ünlü kalemi Ertuğrul Özkök tarafından açıklandı.[443]

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) duruma el koydu ve TBMM'ye bir "*muhtıra*" vererek, başta partiler yasası olmak üzere birçok yasanın derhal değiştirilmesini istedi. Yıllardır ABD yönetimlerince hazırlanan Din Hürriyeti ve İnsan Hakları raporlarında sözü edilen yasa değişikliği talepleri, köşeye sıkışan Türkiye Cumhuriyeti'nin önüne konuluverdi. Ne de olsa, "kurtuluş" için yeniden siyasal yapılanma gerekiyordu. Bunun böyle olmasını, TESAV yöneticisi Erol Tuncer de istiyor ve isteğini Avrupa Birliği'nin, ABD'nin ve büyük para çevrelerinin ortak talebine dayandırıyordu.[444]

Söz konusu olan salt partiler yasası mıydı? Bu sorunun yanıtı aynı gün verilmeye başlandı. Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu da Türkiye'ye geldi. Medya tarafından büyük barışsever olarak pohpohlanan Yunanistan Dışişleri Bakanı, Türkiye'ye barış

---

[441] Paul Wolfowitz: Endonezya eski B. Elçi, CFR (Dış İlişkiler Konseyi) üyesi, Bilderberg üyesi, NED yönetim kurulu üyesi (Ocak 2001'e kadar)

[442] ANAP Grup Toplantısı'nda konuşma, 20 Mart 2001.anap.org.tr/anap/ genelbas.kanlar/ *YILMAZ/grup/2001-03-20grup.htm*

[443] Ertuğrul Özkök, "Askerli yemekteki türban sohbeti" *Hürriyet, 23 Mart 2001*

[444] Batı'dan gelen isteklere direnen çevrelerin mevzilerine yönelen bu talebin, para piyasası çöküntüsüne denk gelmesi ne ilginç. TESAV Başkanı Erol Tuncer, kurtuluşun yeniden yapılanma (Reconstruction) ile mümkün olduğunu "Kurtuluş" başlığını attığı yazısında dile getirdi: "Yaşadığımız bunalımların kökeninde siyasal sorunların var olduğu, o nedenle öncelikle siyasal yapılanmamızın yenilenmesi gerektiği konusunda geniş bir fikir birliği oluşmakta. Bu, yalnızca iç kamuoyuna özgü bir fikir birliği değil. Dış dünyanın da –AB ve ABD'den uluslararası finans çevrelerine kadar uzanan geniş bir çerçevede – aynı görüşü paylaşmakta olduğu görülüyor." *Radikal, 14 Nisan 2001.*

çubuğu uzatıyor ve kanıt olarak da Yunanistan'ın savunma harcamalarını kısacağını belirtiyordu.

Türkiye de öyle yapmalıydı! Ancak, kendi ülkelerini unutan aydınlar, Papandreu'ya, şu soruları sormuyorlardı: "Yunanistan, Türkiye'den ayrılıkçı PKK'yi desteklemiş olduğu için, diplomatik olsa bile, bir ufak özür dilemiş miydi? Papandreu, Atina yönetiminin PKK Başkanı'na kol kanat germesinden sonra İstanbul'da yakılarak öldürülen insanlarımızı anımsıyor muydu? Yunanistan'da, 9 Eylül'ü "Küçük Asya" nın Türkler tarafından işgali olarak matemle anmaktan vazgeçilmiş miydi?"[445] Papandreu, Lozan anlaşmasına ve ada halklarının direnmelerine karşın, adaları silahlandırmayı ve S-300 füzelerini konuşlandırmayı yanlış mı buluyordu?

Bir olasılık daha var, Helen Dışişleri Bakanı, RAND tarafından hazırlanan NATO Yayılma Raporu'nu doğru dürüst okumuş olabilir. Bu arada, ABD'yi oluşturan 52 *devletten*, Kaliforniya, Arkansas ve Maryland devletlerinde, Helen kökenlilerin de desteğiyle, Türklerin Ermenilere soykırım uyguladığı karar altına alındı. Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenlerden ses çıkmadı. ABD başkanına yardım isteyen bir mektup bile yazılmadı.

Kriz ardından testler başladı. Türkiye'de kendiliğinden gibi görünen protesto yürüyüşleri şiddete evirilmeye, Konya'dan başlamak üzere işe "Allah"ın adı karıştırılmaya, İstanbul'da Cuma namazının ardından ucu "Din Hürriyeti" ne dayandırıldıktan sonra, güvenlik güçleriyle çatışmaya dönüştürüldü.

Oxley ve "eski düşman yeni dost" Brademas

Bu olaylar sürerken, konuklar da birer birer gelmeye başladı. ABD Temsilciler Meclisi üyesi Michael Oxley, ABD Büyükelçisi Robert Pearson, Kemal Derviş ve Hazine Müsteşarı Faik Öztrak ile Bilkent Üniversitesi'nde akşam yemeğine oturdu. Gizlilik, çekingenlik, yanlış anlaşılma gibi kaygılar taşımadan, medyanın gözü önünde yemek yeme özgürlüğünü tattılar. Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanı ve hazine sorumlusu, dışişlerinin katılmadığı bir toplantıda, bir yabancı devletin elçisi ve temsilcisiyle buluşabiliyordu.

Oxley, ABD'deki CFR (Dış İlişkiler Konseyi) seçkinler kulübü üyesidir. Asıl ününü 'Irangate' olarak bilinen soruşturmada yapmıştır. Irangate örtülü operasyonunu bir kez daha anımsayalım: ABD,

---

[445] 2004 yılı başlarındaysa durum yeni bir boyut kazandı. Kıbrıs Türk tarafı teslime zorlanırken, Kıbrıs Helen tarafında 14 Eylül (Yunan kuvvetlerinin 1922'de Bandırma'da denize döküldüğü gün) "Helen soykırım" günü olarak anılma kararı anılıyordu.

Amerika'dan devşirdiği adamların peşine diktatör Somoza artıklarını katarak Contra denen terörist örgütle Nikaragua yönetimini yıkmaya çalışmaktadır. Bu operasyonu, NED'in de yer aldığı yalan propagandasıyla kargaşa yaratarak (de-stabilisation) destekler. CIA, Nikaragua Contra'lara alınan silahların paralarını, petrol şeyhlerinden, Brunei Sultanı'ndan, Suudlar'dan ve de İran'a İsrail üstünden roket satışından elde eder. Bu örtülü operasyonun en önemli aktörü, Reagan döneminin Dışişleri Bakan Yardımcısı Elliot Abrams'dır. Oxley, soruşturma döneminde Abrams'ı savunmasıyla ünlenir.

Türkiye, Elliot Abrams'ı bir başka konuda anımsamalı. Abrams, IRFC (ABD Uluslararası Din Hürriyeti Komitesi) üyesidir. IRFC, ülkeler hakkında din raporu hazırlıyor ve gerekirse o ülkelerin cezalandırılmasını talep ediyor. Türkiye hakkında hazırlanan Din Hürriyeti raporları, Merve Kavakçı'ya, Fazilet Partisi'ne, Necmettin Erbakan'a, Fethullah Gülen'e, Recep Tayyip Erdoğan'a sahip çıkıyor ve Anayasanın 24. ve 312. maddelerinin kaldırılmasını istiyordu. Oxley, yemekte bu işleri, Pearson ile birlikte Kemal Derviş'e peçete üstünde anlattı mı? Dışişlerine sormak gerekiyor, ama onlar orada değillerdi.

NED'in eski patronu, Helen lobisinin güçlü sesi, TEXACO'nun CFR'deki adamı John Brademas, Kemal Derviş'in ABD Büyükelçisi ile baş başa yemeğinden bir gün sonra, ikinci figür olarak, İstanbul'a düştü. TESEV'ciler, NED'in yönetim kurulu başkanlığından Ocak 2001'de ayrılmış olan John Brademas'ı Boğaziçi Üniversitesi'nde Türkiye'ye bir kez daha "demokrasi", "siyasal ahlâk" ve "yolsuzlukla mücadele" dersi vermeye çağırdı. Türkiye, John Brademas'ı unutmuş olabilir, anımsatalım:

Brademas, Yunan Lobisi'nin has adamlarındandır. ABD Kongre (1959-1981) üyesiydi. 1975'de Türkiye'ye ambargo uygulanmasını sağlayan en etkin adamdır. Brademas, 1993'den başlayarak 9 yıl boyunca "project democracy" operasyonunun para kaynağı NED'in yönetim kurulu başkanlığını yaptı. New York Üniversitesi Başkanlığı (1981-1992) da yapmıştı Brademas. Clinton'a yakınlığıyla da biliniyordu ve Başkanın Sanat ve 'Humaniterite Komitesi' yönetim kurulu başkanlığını yürütmüştü. Milliyet'te Sami Kohen onunla ilgili bu bilgileri verirken, "***eski düşman yeni dost***" diyerek Türkiye yayın ortamının ve entelektüel dünyanın gelişimine tercüman oldu.[446]

---

[446] Milliyet, 11 Nisan 2001

Başkanın adamları bu denli açıktan davranıyorlardı artık! Şimdi meraklanmamak mümkün mü? Çünkü John Brademas aynı zamanda, Texaco Enerji'den CFR (ABD Dışilişkiler Konseyi) üyesi ve Sovyet muhaliflerinin **Selanik**'teki "***Demokrasi ve Barış Merkezi***" kurucu direktörüdür. Onassis Vakfı'nca parası sağlanan Helen Mirasını Koruma Cemiyeti (New York Üniversitesi) yönetim kurulu üyeliği görevini Türkiye'ye iletmeyen medyacılara ne demeli?

NED'in ve TESEV'in çalışmalarını tam sayfa tanıtan, onların birer psikolojik propaganda ustalığıyla anlattıkları, Helen çıkarlarını savunan sözlerini Türkiye'ye yayma görevini yerine getiren söyleşiler yayınlanıyordu.

14 Nisan 2001 tarihli Cumhuriyet'te, küresel demokrasiye yardımcı olunduğu düşünülmüş olabilir. Yönlendirici sorulardan yansıyan budur. Brademas'a, "*Siz siyasi yaşamınız boyunca her zaman demokrasiye bağlılığınızı her fırsatta eylemlerinizle ortaya koymaya çalıştınız..*" denilerek bir ambargocunun Kıbrıs'ta Yunan tezlerini savunmak için dolaşmasının demokrasi(!) ile bağlantısı gösteriliyordu.

Aynı Brademas, Kıbrıs'la ilgili Lozan anlaşmasından söz etmiyordu; Kıbrıs'ta uygulanan katliamlardan da söz etmiyordu. O Kıbrıs'tan Türk kuvvetlerinin çekilmesini ve adanın NATO'ya, yani ABD'ye bırakılmasını istiyordu.

Brademas ve benzeri elemanlar, bu tip propagandayı ulusalcı bir kitleye ulaştırabilmek için can atarlar.[447] Yoksa, Brademas, "**Türkiye ve Türklerin şuna karar vermesi lazım: Biz demokratik bir ülke mi olcağız yoksa sürekli gerileyen, hep arkadan gelen bir devlet mi?**" diyebilme ortamını bulabilir miydi? Hele karşısında "Mr. Brademas, siz ve sizin gibiler, bizi yıkmaya çalışan kimse onun arkasından bir çekilseniz de biz, size nasıl demokrasi kurulurmuş bir gösterelim!" diyen olsaydı bu ne denli fütursuz olabilir miydi?

TÜSİAD'dan Ambargocu Brademas'a rapor: MGK kalksın..

TESEV genel direktörü, eski Büyükelçi Özdem Sanberk, şu John Brademas'a, hazır konu yolsuzluk ve siyasi ahlak "workshop" işlerinden açılmışken, birkaç derin devlet konusunu da sorabilirdi.

---

[447] *Leyla Tavşanoğlu, Pazar Konuğu* - "Eski ABD Temsilciler Meclisi Üyesi John Brademas, Türkiye'deki demokrasiyi değerlendirdi: Siyasi reforma ihtiyacınız var" *Cumhuriyet, 15 Nisan 2001* (Koyultmalar Cumhuriyet'e aittir.)

Örneğin "Koregate" ya da "Fraser soruşturması" olarak bilinen KorenCIA - ABD Kongre üyeleri - Sun Myung Moon - Tongsun Park ilişkilerini... Bu ilişkiler çerçevesinde Kore'ye Amerikan pirinci satışı karşılığı sızdırılan dolarları ya da kendisi dahil bazı Kongre üyelerinin Tongsun Park'dan gördükleri parasal yardımdan yararlanışlarını... NED'in Türkiye partneri TESEV'in koordinatörü Sanberk, bunları sormuşsa, John Brademas'tan demokrasi, insan hakları ve bilgi edinme özgürlüğü adına, eski adıyla Robert College, yeni devamıyla Boğaziçi Üniversitesi'nin öğrencilerine bu gerçekleri de açıklamasını isteyebilirdi. Samberk, T.C devletinin eski bir yurtdışı temsilcilisi olarak, Brademas'tan, Amerikanlaştırılmak üzere ABD'ye yollanacak olan Türk gençlerinden, bu Tongsun Park ile ilişkilerde kazanmış olduğu deneyleri de istekleri arasına ekleyebilirdi.[448]

TESEV "Genel Direktörü" Samberk, Brademas'ın dünyayı karteller adına yöneten ABD üst örgütü Trilateral Komisyon üyesi olduğunu da eklese olmaz mıydı?![449] Türkiye'ye ahlâk öğretme çabasında olanlar, Brademas başkanlığındaki NED'in, 1980'lerde, ABD Kongresi fonlarını Fransa'daki "Union Nationale Inter-Universitaire" gibi sağ-kanat olarak adlandırılan örgütlere aktardığını da ekleseydiler, Boğaziçi'nin aydınlık gençleri, John Brademas'a özellikle "siyasal ahlâk" konusunda, birkaç soru daha soramazlar mıydı?[450]

Brademas, konferans gündeminde, Türkiye'ye önerdiği siyasal yeniden yapılanmanın ayrıntılarını bir hafta önce kendisine açık bilgiler veren ve M.G.K'nun kaldırılmasını isteyen raporun sahibi TÜSİAD'ın temsilcilerinden almıştı. Brademas'a başarı ödülü verilecek mi? Bunu yakında göreceğiz.[451]

Yeri gelmişken TÜSİAD'ın, TESEV ile birlikte Amerikan işadamlarının dış ülkelerde etkinlik örgütlerinden ve NED bağlı çekirdek yapılanmalarından CIPE'nin "Global partners" listesinde yer aldığını belirtelim.[452]

---

[448] R. Boettcher with Gordon L. Freedman, Gifts of Deceit (Dolandırıcılığın Ödülleri=) Sun Myung Moon Tongsun Park and The Korean Scandal, s. 58, 141, 242, 304 .

[449] Brademas'ın bu özelliği daha sonraları TESEV'in bülteninde yer aldı. Ne ki, Trilateral Commission örgütünün ne olduğu pek belli edilmedi.

[450] Holly Sklar, Trilateralism, s.100.

[451] TUSIAD Washington görevlileri: Sürekli Temsilci: Permanent Abdullah Akyüz, Dış Politika Danışmanı: Soli Özel, Haberleşme Danışmanı Arzu Tuncaata Tarımcılar. A.T Tarımcılar, aynı zamanda Türkiye için "lobi" işleri yapan "Fleishman and Hillard" şirketinde çalışmıştır." *TÜSİAD-us.org - usdoj .gov/ criminal/fara/fara1 st97/INDEX.HTM*

[452] cipe.or 30.03.04

Başkanın adamlarının Türkiye çıkartmasının ardından iktisadi kurtuluş programı açıklandı. Medya programı öve öve bitiremedi. Kemal Derviş, halka yakın adam görüntüsünü çizmeye başladı, şortuyla yollara düştü, Demirel'in ünlü sokağı, konuşan Türkiye'nin adresi Güniz Sokak'tan geçti, gülücükler dağıttı, taksi sürücüleriyle sempati çayları içti.

Ama, ABD yeşil ışığı yakmadı. Başkanın Amerika'daki adamları konuya aydınlık getirmeye başladılar. Önce beş Cumhuriyetçi ve altı Demokrat Senatör George Walker Bush Jr.'a bir mektup yazıp, Türkiye'ye yardım etmesini istediler. Onları Amerikan Yahudi Kongresi (AJC) izledi. Mektuplarda, Türkiye'nin ne denli sadık bir yandaş olduğu, Irak ve Balkanlar operasyonlarında ABD'ye ne denli yardımcı olduğunu belirtip, Başkan'ın yüreğini yumuşatmaya çalıştılar.

Yeşil ışık yanmadı. Kolay kolay yanmayan bu ışık, her daim bir ödünün gereği yanmıştır. Başkan'ın Türkiye'deki demokrasi operatörlerinden IRI ve NDI'nin "partneri" TESEV'in Yönetim Kurulu Başkanı, Henkel Genel Müdürü, Sabancı Holding ve TÜSİAD yönetim kurulu üyesi Can Paker, işin gerçek boyutunu ve demokratik içeriğini yineleyiverdi: *"Ben Amerika'nın yerine olsam, partiler yasasının çıkarılmasını şart koşarım!"*

Bu açıklamayı yapan kişinin yöneticisi olduğu TÜSİAD, Amerika'ya dek gidip eski ambargocu Brademas'a rapor sunarak, Türkiye M.G.K'nun anayasadan çıkarılmasını, yani kaldırılmasını isteyen bir rapor sunduktan sonra bu tür açıklamalar olağan karşılanmalı.

En 'sivil' , en 'global' projeci

Türkiye "sivil" hareketinde hangi taşı kaldırsanız altından TESEV çıkıyor. TESEV'de hangi projeye ya da yönetim kademesi olduğuna baksanız, içinden eski devlet görevlileri, eski solcular, eski ve yeni sosyal demokratlar, eski ve yeni işadamları, büyük şirketlerin yeni tür *"smart boys"* denen, dışarda ve özellikle Amerika'da eğitim görmüş, yaşları 35-45 arasında olmasına karşın hâlâ "genç" olarak adlandırılan "profesyonel" yöneticileri, türlü boydan vakıfçılar, dolarlı akademik projelerin başında yer alan ABD eğitimli profesörler çıkıyor.

Bu kişiler sizi partilere, şirketlere, paralı-parasız üniversitelere, vakıflara, hareketlere bağlıyor. TESEV "faaliyet raporlarının" hangisinin kapağını açsanız ülkede son on yılda kotarılan yasal değişiklik tasarılarının teorik temellerini, belediyelere merkezden bağımsızlaş-

mayı, din-inanç hürriyetini, "free market economy"nin üstün yararlarını, dinsel örgütlenme hürriyetinin nimetlerini anlatan yabancıları ve hatta geçmişleri Türkiye aleyhine çalışmalarla bezenmiş ABD kongre üyelerini, Ermeni soykırım tasarılarının sözcülerini göreceksiniz.

Böylesine büyük bir yerel ağ oluşturan kuruluşun temelinde, yerli "sivil" kişilerin yepyeni buluşlarıyla karşılaşılınca, ne denli gurur duyulabilirdi. Oysa "sivil" adı altında kotarılan, bu ağın göbeğinden uç noktasına, herhangi bir düğümünden yurda yayılmış projelerine, kişilerle-örgütleri bağlama yöntemine bakıldığında, NED'in, IRI'nin ve NDI'nin amaçlar raporlarının ana maddelerine, örgütlenme ve örgütleme modellerine neredeyse tıpatıp uyan bir durumla karşılaşmak şaşırtıcı olabilirdi.

Ne ki, son altmış yıl, devletin tüm birimlerinde ABD örgütlenmesini kopyalamanın olmazsa olmaz koşul olarak kabul edildiği bir dönemdi. Durum böyle olunca, başka türlüsünü, örneğin Türkiye'ye özgü bir model çıkartılmasını beklemek de çok anlamsız. Türkiye Cumhuriyeti devletinin dış politikasına, iç yapılanmasına bu denli yön verebilme yeteneğine sahip, NED-NDI-IRI üçlüsünün parasal kaynaklarından en büyük payı alabilen bu "sivil" örgütü daha yakından tanımakta yarar var.[453]

TESEV'in kökleri, Nejat Eczacıbaşı'nın 1961'de oluşturduğu "Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti" ne dayanıyor. ABD başkanının 1983'de, "anti-komünist league" örgütlenmesini, daha yasal ve daha açık görünümlü bir "project democracy" operasyonuna çevirmesinden bir yıl sonra, tıpkı ABD'de olduğu gibi, akademik-diplomatik-holding-medya-sendika dünyaları biraraya geldi. Boğaziçi Üniversitesi Vakfı, Anakara Üniversitesi Siyaset Bilimleri Vakfı, Sosyal Etüdler Konferans Vakfı önderliğinde, 200 kişinin imzasıyla TESEV kuruldu. Bu büyük atılımdan sonra Türkiye'de "sivil"örgütlenme yükseldikçe yükselecek, yayıldıkça yayılacak ve proje başına iş yapma olanaklarını keşfedecekti.

CIPE'nin "Partner"i TESEV'i yönetenler

NED'in çekirdek örgütü, ABD işadamlarının dünyaya yayılma organı CIPE'nin "global partners" olarak adlandırdığı ortaklarının

[453] Okuyucuya öneri: Yoğun sayıda adlar okunanları anlaşılmaz, ilişkileri karmaşık bir duruma soktuğundan, bundan sonraki satırları okurken, bir büyük boş kağıt alınması, okunan her kişi ya da kuruluş adının birer yuvarlak içine yazılması, kişi ya da kuruluşların okunan ilişkilerinin bir çizgi ile ilişkilendirilmesi önerilir.

başında ABD Ticaret odası, ABD Dış ülkeler Ticaret Odası, US-AID örgütlerinin yanı sıra İngiliz lordlarının ve bankerlerinin parasını işleten George Soros'un örgütü "Open Society Institute" yer alıyor. Yüzden fazla örgütü "partner" olarak sayan CIPE'nin ortakları arasında, olağan olarak CIA'in soğuk savaşın birinci dönem aygıtlarından RFE / RL (Radio Free Europe / Radio Liberty" de bulunuyor.

TESEV'in ilk kurucularından, sonraki yönetim kurulu üyesi, Boğaziçi Üniversitesi'nin rektörü Üstün Ergüder, 6 Şubat 1999'da Beyrut'ta, CIPE, EDI (*Economic Developement Institute of World* Bank), LCPS (Lebanese Center for Public Studies) tarafından düzenlenen, "Think Tanks as Civil Society Catalysts in the MENA Region" konferansında, TESEV kuruluşunun Türkiye'deki önemli işlevini anlatıyordu.[454] Ergüder, para toplama işlerinden, Alman Stiftung'ları ile TÜSİAD destekli projelerden söz ederken, bir "think tank" in para toplamasının, araştırma yapmasının, işin ilk adımı olduğunu, asıl hedef kitlenin ise halk ve politikacılar olduğunu açıklıyordu.

Ergüder'in dedikleri doğru çıktı. TESEV çevresine topladığı öteki STK'larla, Alman *Stiftung* ve *Amerikan* '*Foundation*' *örgütlerinin* desteğinde gücüne güç kattı. İşi artık hükümetlere diskur çekmeye kadar götürebiliyordu. Örneğin Türkiye Cumhuriyeti'ne Avrupa'dan biçilen donun paçalarına tutunan "sivil" örgütleri yan yana getiren TESEV'in direktörü, eski Büyükelçi Özdem Sanberk, "*3 lider arasında yapılan bir mutabakat Türkiye'nin mutabakatını yansıtmaz. Sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınmamıştır. Hükümet Ulusal Program noktasında sivil toplumu dışlayıp çalışmalarını hasıraltı ederse sivil kuruluşları karşısında bulur*" diyerek güç gösterisi yapıyordu.

İstanbul Taksim Savoy Otel'de buluşan 13 "sivil" örgütün, tehdide vardırdıkları olmazsa olmaz koşulları, onların NED projelerindeki Amerikan demokrasisi ruhuna da uygun düşüyordu:

"Kısa vadede Türkiye'nin yapması gereken reformların başında toplumsal örgütlenme, parti kapatılmasının önlenmesi, MGK'nın yetkilerinin azaltılması ya da sivil üye sayısının artırılması, böl-

---

[454] "Think Tanks as Civil Societyh Catalysts in the MENA Region: Fulfilling Their Potential," jointly organized by the Center for Private Enterprise (CIPE), the Economic Development Institute of the World Bank (EDI), and the Lebanese Center for Policy Studies (LCPS), Beirut, Lebanon, February 6-8, 1999. cipe.org

geler arası dengesizliğin giderilmesi geliyor. Anadilde yayın hakkı verilmesi konusunda hemfikiriz."[455]

Böylesine büyük hedeflere, önemli yabancı "partner" ilişkileriyle ulaşılabilirdi elbette. Bu denli önemli ve büyük ilişkileri kurabilecek olan bir örgütün yönetiminde halkın, orta tabaka temsilcilerinin bulunması işe yaramazdı kuşkusuz. Boğaziçi Üniversitesi gibi Amerikan yapımı bir kolejin topraklarına yerleşen TESEV'in yönetiminde seçkinlere yer olabilirdi. Tıpkı IRI, NDI, CFR, CSIS gibi Amerikan "think tank" örgütlerinin yaptığı gibi, TESEV de Türkiye ölçeğinde seçkinleri yönetiminde buluşturuyor. Ancak arada bir fark var. Amerikalılar kendi aralarındaki temel çizgi ayrılıklarına dikkat ederken, yerli "sivil" örgütçüler bu durumu ayrımsamıyor. Solcusu da sağcısı da eski anti-komünisti de, eski anti-emperyalisti de "workshop" işlerinde ve 'sivil' harekette buluşuyor.

TESEV yönetiminde ünlü emekli devlet görevlileri ile akademisyenleri ve işadamlarını, 'profesyonel' şirket yöneticilerinin bulunması örgütün ne denli "sivil" olduğunu gösterecektir. Bu çok bilinen yöneticilerden bazılarını toplumsal konumlarıyla birlikte anımsayalım:

Bülent Eczacıbaşı: Eczacıbaşı Holding sahibi ve yönetim kurulu başkanı., TESEV Başkanı. (-1994),

Feyyaz Berker: TEKFEN Holding, Sahibi ve yönetim kurulu başkanı, TESEV kurucu yönetim kurulu üyesi (-1994),

Can Paker: Türk Henkel Genel Müdürü; TÜSİAD yönetim kurulu üyesi ve siyasal komisyon başkanı; Sabancı Holding, 2000 sonrası yönetim kurulu üyesi; TESEV yönetim kurulu başkanı (1998 sonrası.)[456]

Özdem Sanberk: T.C Dışişleri Bakanlığı: Müsteşar, Almanya-İspanya Bükelçi, Brüksel A.B elçisi, Londra Büyükelçi; Cumhurbaşkanlığı danışmanı (Özal dönemi), TESEV Direktörü (Nisan 2000).

İlter Turan[457]: Bilgi Üniversitesi Rektörü.

---

[455] Savoy Oteli toplantısında ortak bildiriyi imzalayanlar: ARI Hareketi, Doğa ile Barış Derneği, Doğal Hayatı Koruma Derneği, Güçlü Türkiye Projesi, İstanbul Avrupa Gençlik Forumu Derneği, Marmara Grubu Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı, Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, Yeşil Adımlar Çevre Eğitim Derneği. *ARI Bülteni, 18-12.*

[456] Berlin Teknik Üniversitesi, ABD Columbia Üniversitesi.

[457] Oberlin College-Ohio/USA, Columbia University, İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü "1993'de İstanbul Üniversitesinde öğretim üyeliğinden ayrıldı."

Necla Zarakol : "Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesinde öğrenim gören Necla Zarakol, radyo ve televizyon muhabiri olarak çalıştı. Halen sahibi olduğu, halkla ilişkiler şirketinin yöneticisidir. Sivil toplum aktivisti olarak değişik projelerde çalışmaktadır."

İshak Alaton[458] : ALARKO Holding y.k.bşk; TOSAV d.k.ü, TESEV Kurucusu ve y.k.ü.

Yılmaz Argüden[459]: RAND Graduate Institute'de NATO bursu ile doktora yaptı, Koç Holding ARGE A.Ş'de çalıştı (1978-1980) ve daha sonra yönetim kurulu başkanı oldu. RAND Corp. Stratejik Analizcisi (1980-1985), Dünya Bankası Kredi Bölümü Yöneticisi; Başbakanlık Ekonomi Başdanışmanı (Mesut Yılmaz-1991), TESEV kurucu, yönetim kurulu üyesi (1994 ve sonrası)

Oğuz Babüroğlu[460] : Bilkent Üniversitesi İşletme Bölümü Prof., TESEV kurucusu ve yönetim kurulu üğyesi.

Tarhan Erdem[461]: Doğan Medya Genel Koordinatörü, Demokratik Cumhuriyet Programı üyesi, CHP eski milletvekili, 1980 öncesi Sanayi Bakanı, CHP Genel Sekreteri (1999-2000), Erdal İnönü'nün 'Yeni Oluşum' parti Çalışmaları parti tüzüğü hazırlayıcısı (2000-2001), Radikal Gazetesi köşe yazarı, TESEV kurucu yönetim kurulu üyesi ve proje yöneticisi.

Üstün Ergüder[462]: Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dekanı (1991-2000) sonra Üniversite Rektörü, Vehbi Koç Vakfı, 3. Sektör Vakfı, ECF (European Cultural Fdn. / Avrupa Kültür Vakfı) yönetim kurulu üyesi, TESEV- kurucusu ve yönetim kurulu üyesi.

Nihal İncioğlu[463]: Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi Öğr. Üyesi, TESEV yönetim kurulu üyesi.

Mehmet Kabasakal[464]: İSO (İst. San.Odası) Genel Sekreteri, TESAV kurucusu, eski genel direktörü ve yönetim kurulu üyesi,

---

[458] İsveç'te Motola Larovek Teknik Üniversitesi'ni bitirmesinin ardından Üzeyir Garih'le bir araya gelerek sonradan Türkiye'deki en büyük şirket topluluklarından biri olan Alarko Holding'e dönüşecek şirketi kurmuştur. İshak Alaton Alarko Holding'in Yönetim Kurulu Başkanlığını sürdürmektedir.

[459] Argüden Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünü bitirmiştir ve rektörlüğün "Liderlik" ödülünü almıştır. Portrait Dr.Y. Argüden, hrdergi.Com/ english.htm, 04.05.2000

[460] Sussex Üniversite'nde İşletme Bölümü, Lancaster Üniversitesi'nde üst lisans, Pennsylvania Üniversitesi'nde doktora.

[461] İTÜ Makine Mühendisliği

[462] Manchester Üniersitesi, Syracuse Üniversitesi öğrenim gördü.

[463] ODTÜ-Sosyoloji Bölümü, Ankara Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü (doktora)

[464] Boğaziçi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi (doktora)

Sosyal Demokrasi Okulu'nda öğretim üyesi[465], CHP Parti Meclisi üyesi (2000-2001), CHP Gençlik Projesi Komisyonu Başkanı.

Hasan Karaçal[466] : DPT, TETV (Toplumsal ve Ekonomik Tarih Vakfı) kurucusu ve başkanı., DSTG (Demokrasi için Sivil Toplum Girişim Platformu) kurucusu.

Deniz M. Kirazcı[467]: Maliye Bakanlığı, Eczacıbaşı Holding EKOM Genel Müdürü, Toplam Kalite Kontrol Müdürü.

Alp Orçun: Gazeteci, Eczacıbaşı Holding Basın Danışmanı.

Arıl Seren[468]: İstanbul Borsası Genel Başkan. Yardımcısı, ODTÜ Öğr. Üyesi.

Tavit Köletavitoğlu[469] : Enternasyonal Tourism Investments yöneticisi, Türk Turizm Yatırımcıları Derneği Başkan Yardımcısı.

Ziya Müezzinoğlu: Maliye Bakanı (e), CHP Milletvekili (e), Dışişleri Bakanlığı Almanya Büyükelçi (e), TEMAV (Türkiye Ekonomik ve Mali Araştırma Vakfı) yönetim kurulu başkanı.

Mete Sayıcı: NET Holding[470] Genel Müdür Yardımcısı.

Fikret Toksöz[471]: Marmara Belediyeler Birliği Genel Sekreteri, Helsinki Yurttaşlar Derneği, TESEV kurucu yönetim kurulu üyesi ve proje yöneticisi.

Gündüz Aktan: Emekli, Büyükelçi,TESEV Genel Direktörü (Temmuz 1998-Nisan 2000)

Kurucuların "sivil" yaşama çok bağlantılı katkıları, ABD'de olduğu denli geniş olmasa da, küçümsenecek darlıkta da değildir. WEB kurma işi sabır ister. Böylesine geniş bir toplumsal çevreyi yan yana getirmek de bir başarı olarak değerlendirilmeli.

TESEV'in Danışma ve Bilim Kurulu

"TESEV, kendi uzmanlık alanlarında en yüksek düzeyde başarı elde etmiş bu kişileri bünyesinde bulundurmaktan onur duymaktadır." diyerek oluşturduğu kadrosuyla, TESEV'i bir yandan akade-

---

[465] Ercan Karakaş'ın kurduğu SODEV ve Taner Berksoy'un kurduğu TÜSES tarafından Şubat 2000'de kuruldu. Öğreticiler arasında Bilgi Üniversitesi elemanları bulunuyor: Uğur Alacakaptan, Burhan Şenatalar, Taner Berksoy, Fatmagül Berktay, Deniz Kavukçuoğlu, Yurdakul Fincancı, Aydın Uğur. (Derya Sazak, Milliyet 26 Şubat 2000)

[466] ODTÜ, Wisconsin University

[467] İstanbul Üniversitesi, Northeastern University

[468] ODTÜ Ekonomi-İsatatistik, University of Chicago

[469] ODTÜ

[470] Mete Sayıcı daha önce Ankara Üniversitesi, Swansea University'dedir.. NET Holding sahibi İbrahim Betil ise aynı zamanda Liberal Parti başkanıdır.

[471] "Lisans öğrenimin Ankara Üniversitesinde, üst lisans öğrenimini de Manchester Üniversitesinde tamamlayan Toksöz, yerel yönetimlerde ve sivil toplum kuruluşlarında son derece aktif olarak yer almıştır." *tesev.org*

mik dünyaya, bir yandan da NED örgütlenmesine, Georgetown Üniversitesi'nin Hristiyan-Müslüman Anlayış Merkezi'ne, Dünya Bankası'na bağlıyor; tıpkı ABD örgütlerinde olduğu gibi, bünyesine devlet deneyimini, akademik dünyayı katıyor:

Boğaziçi Üniversitesi: Üstün Ergüder (rektör, 1991-2001), Refik Erzan,Yılmaz Esmer, Avadis Hacınlıyan, Ayfer Hortaçsu, Ayşe Öncü (Sosyoloji),[472] Şevket Pamuk[473], Dani Rodrik (Columbia Üniv.; Harvard JFK; CFR üyesi)[474], Meral Korzay, Erdoğan Alkin (İstanbul Üniversitesi, B.Ü, TEB y.k.ü., Sun Myung Moon'un kurduğu PWPA Chapter President Turkey), Murat Sertel.

Bilkent Üniversitesi:Oğuz Babüroğlu, Metin Heper, Ali Karaosmanoğlu.

ODTÜ: Merih Celasun, İlhan Tekeli (Tarih Vakfı, kurucu y.k.ü.), Tosun Terzioğlu (TÜBİTAK Başkanı- daha sonra Sabancı Üniv. Rektörü),

Marmara Üniversitesi: Esra Çayhan, Hurşit Güneş,[475] Burak Gürbüz, Akile Gürsoy, Günay Özdoğan, Kemali Saybaşılı, İnci Tezcan.

İstanbul Üniversitesi: Ünal Bozkurt, Nusret Ekin, Bedii Feyzioğlu, Ergun Özsunay, Gül Günver Turan, Ali İhsan Karacan, Sait Güran, Bülent Berkarda (İÜ eski rektörü, Tarih Vakfı kurucusu).

Ankara Üniversitesi: Yavuz M. Sabuncu, Ercan Uygur.

Koç Üniversitesi: İlter Turan (Bilgi Ünv.), Atilla Aşkar, Çiğdem Kâğıtçıbaşı, Bülent Gültekin (Boğaziçi Üniversitesi Öğr. Ü., Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi eski başkanı, Özal dönemi; TCMB eski başkanı, 1994-1995.) Gebze Teknik Enstitüsü: Sudi Apak

TESEV'in danışmanları arasında Sabri Sayarı (Georgetown Unv. Turkish Studies Inst. Mdr. ve Christian Muslim Understnading Center Öğr. üyesi, RAND Corporation- raportör, Amerikan-Azeri Tic. Odası- murahhas üye), Oktay Vural (Florida International Üni-

---

[472] Medyada kadın, Medyada İstanbul. Medyanın toplumsal kimliğin oluşumunda etkisi, Kadına karşı şiddet çalışıyor.

[473] Ekonomi ve Ekonomi Tarihi, Sosyolog, Tarım ve tarımsal dönüşüm; tarıma devlet müdahalesi, çalışıyor.

[474] Garnati Bankası yöneticilerinden Akın Öngör Bodrum Yalıkavat'ta bir "iderlik (leadership" okulu açtı. Okulun danışmanlığını ve Harvard ile eşgüdümü Dani Rodrik sağladı. Bu okul Boğaziçi Üniv. tarafından desteklendi. *Capital.com.tr 29Mart 2004*

[475] NTV'nin Deniz Gökçe, Asaf Savaş Akat Ekonomi programlarına katıldı. IMF ikinci başkanı Fisher ile yakın arkadaşlığını açıklayan CHP eski bakanlarından Turan Güneşin oğlu olan Hurşit Güneş, CHP 2000 Kurultayı'nda CHP Genel Başkanlığı'na aday oldu.

versitesi-Ulaştırma Bakanı, 2001-2002), Baran Tuncer (Dünya Bankası) gibi çok yönlü kişiler bulunuyor.

TESEV yurtdışında da örgütlenmeye önem vermektedir. Londra'da bir ilişki bürosu açmışlar ve başına yerel yönetimlerle ilgili kitap yazan Mahmut Aydoğan'ı getirmişlerdir.[476]

Elizabeth Shelton kamu reformu yollarında

Son on, onbeş yıldır, Türkiye'de en etkin yabancı misyonu sorulacak olsa, Güneydoğu Anadolu'da yaşayan yurttaşlar, "A.B.D'nin Adana Konsolosluğu" diye yanıtlarlar. Bazı özel tanışıklar ve duyarlı yurttaşlar dışında Türkiye'nin geri kalanı bu konsolosların adını bile duymamıştır. Konsoloslar, ayağı yanmış tazı misali ülkenin doğusunda dolaşıp durmaktalar. Bayan Konsolos Elizabeth W. Shelton[477] da belediye başkanlarını çok sevmektedir.

"Project Democracy" operasyonunun operatörleri de belediyeleri çok sevmektedirler. "Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi" adıyla yürütülen işlerin NED hedeflerinde belirtilen "de-centralization" yani ülkelerin merkezi yönetimlerinin etki ve yetkilerinin silinmesi işi, orduların kışlalarına tıkılmasından sonra en önemli aşamadır. İşte kendi devletinin çıkarlarını korumaya kararlı olan Elisabeth Shelton'un belediye merakı da bu işlere uygundur. Shelton, uzun süreli ilişkilerinin sonunda İskenderun Belediye Başkanı Mete Arslan, Şanlıurfa Belediye Başkanı Ahmet Bahçıvan, Diyarbakır Belediye Başkanı Ahmet Bilgin, Van Belediye Başkanı Aydın Talay, Mardin Belediye Başkanı Abdülkadir Tuğtaşı, Muş Belediye Başkanı Abdülkadir Turan, Kahramanmaraş Belediye Başkanı Ali Sezal, Malatya Belediye Başkanı Münir Erkal ve Batman Belediye Başkanı Salih Gök'ü yanına alıp Washington'a, Türk-Amerikan Konseyi toplantısına götürür. Oralarda belediye başkanlarına özel bir seminer de düzenlenir. [478]

Amerikan kentlerini keşfe çıkan başkanlar, öylesine mutlu olmuşlardır ki, "**konsolosumuza teşekkür ederiz**" diyerek, mutluluklarını dışa vururlar. Shelton, İstanbul Yeniköy'de Özallara ve Çil-

---

[476] Meliha Okur, "*Herkes özür dilesin: (..) 51 yıllık dostumuz Ishak Alaton, cumartesi günü neler yaşadı anlatalım: O gün AK Parti G. Bşk. Tayyip Erdoğan görüşmeler yapıyordu. Konuklarından birisi Mahmut Aydoğan'dı. (..) O sırada toplantıda bulunan gazeteci Ayşe Önal birden ..*" *Milliyet, 31 Ağustos 2001.*

[477] U.S. Department of State Key Officers of Foreign Service Posts Guide for Business Representatives, Released: March 1996; *dosfan.lib.uic.edu / travel/ kofficers*

[478] Yılmaz Polat, Washington-Ankara Hattı, s.27 ve ayrıca; "Azerbaijan Country Commercial Guide Fiscal Year 2000" U.S. & Foreign Commercial Service and the U.S. Department of State, 1999.

lerlere komşu olmuş, iş çevreleriyle yakın ilişkiler geliştirmiş ve TABA (Türk-Amerikan işadamları derneğinin kurulmasını sağlamıştı. TABA yurtdışı gezileri düzenledi. Shelton'un Tansu Çiller ile dostluk derecesini eski Belediye Başkan'ı Bedrettin Dalan, Faruk Bildirici'ye anlatmış ve bu bilgi Bildirici'nin "Maskeli Leydi" kitabında yer almıştı.[479]

Kitapta, Çiller'in Türkiye üstüne iktisadi raporlar hazırlaması, eleştirel bir dille yansıtılmıştı. Oysa Türkiye'de başta hükümetler olmak üzere, birçok devlet kuruluşu iktisadi raporları yabancı kuruluşlara kendileri sunmaktadır. ABD resmi raporlarına göre yalnız iktisadi değil, toplumsal ayrıntıları içeren araştırma raporlarının da "sivil" kuruluşlarca verilmektedir. Şimdi şöyle bir tersine mantıksal soru üretebişliriz: Alınan paraların ana kaynağı resmi, raporların verildiği *yer resmiyse o paralrı alan ve raporları hazırlayanlar nasıl* "sivil" olabiliyor ve raprolar için çalışanlar ne denli özgürdür?

Türkiye'de iyi dostluklar geliştiren Shelton, başarılı günlerinin ardından Kürt asıllı şoförünü de yanına alarak Washington'a döner ve bir süre sonra da deneyimlerini Azerbaycan'da değerlendirmek üzere Bakü Büyükelçilik Müsteşarı olarak göreve başlar.[480]

Mrs. Shelton'un Doğu ve Güneydoğu Anadolu çabaları boşuna gitmedi. Merkezden uzaklaştırma işleri gün geçtikçe yoğunlaştı. Adana'dan doğuya geziler de çoğaldı. Örneğin ikinci konsolos Charles O. Blaha, "*Dersim'de HADEP İl Örgütü'nü ziyaret*" eder.[481]

Karanfillerle karşılanan ve "HADEP İl Başkanı Hıdır Aytaç ile bir görüşme yapan Blaha, Kürdistan'daki son durum hakkında bilgi" alır. Blaha'yı iyice bilgilendiren Hıdır Aytaç, anadilde eğitim ve seçim barajıyla ilgili isteklerini açıklayıp ekler: "OHAL kanunlarının son bulmasını istiyoruz." İş bununla da kalmaz, Hıdır Aytaç, Blaha'dan bir istek de daha bulunur: "Baharla birlikte artan asker sevkiyatının durdurulmasını istiyoruz." İl Başkanı, gücün nerede olduğunu biliyor ya da bilmiyor olabilir, ama "oldukça duygulandığını söyleyen" yabancı devletin elçilik görevlisi Blaha'ya sorumluluklarını anımsatacak bağımsız ve egemen bir devlet yoksa, "desantralizasyon" işlerine şaşmamak gerekiyor.

"**Ademi merkeziyet**" istekleri asla yeni değildir. 1900'lerin başında, Osmanlı Devleti'nde "ademi merkeziyet" projesi, Batı Avru-

---

[479] Faruk Bildirici, Maskeli Leydi: Tekmili Birden Tansu Çiller, s.153.
[480] Yılmaz Polat, Washinton-Ankara Hattı, s.27.
[481] *Özgür Politika, 22 Nisan 2000*

pa tarafından da hararetle desteklenen ve özellikle azınlıkların isteklerine yanıt veren bir politik çizgi oluşturmuştu. Bağımsızlık Savaşı yıllarında, giderek güçlenen ulusal güçlerin önünü kesmek üzere aynı tezgâh kurulmaya çalışılmıştır. Batı Anadolu'da bir hristiyan vali yönetiminde özerk bir eyalet devleti kurma projesi, saltanat tarafından da sessizce onaylanmış, Çerkes kongrelerinde kabul görmüştü. Ne var ki, zor oyunu bozmuş, ulusal hareket, ulusal merkez çevresinde birleşmiş ve merkezi bir devlet kurulmuştur.

İşte o gün bugündür, azınlık hakları, otonomi söylemleri altında sürdürülen ayrıştırma girişimleri, kaba yaklaşımları aşmış ve 1980'lerde yerel yönetimleri 'otonomlaştırarak' demokratikleştirme gibi, her tür etnik ayrılıkçılık görüntüsünden uzak bir eyleme dönüştürülmüştür.

Amerikalıların ve A.B' nin yerel yönetimler sevdası

Her yönden düzgün, ayrılıkçı, dağıtıcı girişimlerin olabildiğince etkisiz, iktisadi koşulların son derece iyi olduğu bir ülkede bile bütünleştirici özellikler ve yasal disiplin gözetilerek gerçekleştirilebilecek düzenlemeler, ülkenin içinde bulunduğu hassas koşullara aldırış edilmeden "demokrasinin genişletilmesi" söyleminin çekiciliğiyle geniş bir taraftar bulmuştur. Koşullara aldırış edilmeme tutumunun temelinde, yerel olmayan, tarihsel ve özgün koşullara dayanmayan, ithal bir girişim olması bulunmaktadır. Kim derse ki, bu işleri biz oturup uzun uzun düşündük de öyle kararlaştırdık, o gerçeği saklamaktadır. Çünkü bu eylem planı "project democracy" operasyonunun yürütüldüğü her ülkede aynen uygulanmaktadır. Girişimin operatörleri programlarında açıkça yazmışlar:

"Birçok ülkede, demokratik gelişmeler, otoritenin merkezi rejimlerden alınmasını ve yeni seçilmiş bölgesel ve yerel yönetimlere verilmesini teşvik etmektedir. (..) Bu çabalar, yerel otonomiyi desteklemek ve belediyelerin kendi işlerini yürütme yeteneklerini desteklemek üzere tasarımlanmıştır."

"**Kendi işlerini yürütme**" sözünü, "başlarının çaresine bakmak" ya da Recep Tayyip Erdoğan'ın dediği gibi, "**yerel iktidar**" diye okuyabilirsiniz. Amerikalıların yuvarlak sözlerinden açık ve olumsuz anlamlar çıkarmak, "kötü niyetlilik" olarak algılanabileceğinden, daha somut uygulamalara yorumsuz bakmak gerekiyor. ABD'nin Cumhuriyetçi Partisi, Türkiye'de yerel yönetimleri ulusal merkezden "otonomlaştırma" gibi önemli bir iş için Türkiye'ye gel-

miş ve TESEV ile işbirliğine girişmiştir. Belki de yerel "sivil" otoriteler, IRI'ye başvurmayı bir şekilde akıl etmişlerdir.

Amerikan muhafazakârlarının örgütü IRI, 1995 yılında, NED'e başvuruyor ve TESEV'le Türkiye'deki yerel yönetimler çalışmaları için parasal destek alıyor. İlk iş, belediyelerin mali yapılarının "derinlemesine incelenmesi" ve "merkezi devletle belediyeler arasında mali konularla ,ilgili gerilimin azaltılması üzerine tavsiyelerin hazırlanması oluyor. Ardından IRI ve MBB (Marmara Belediyeler Birliği) ile ortak çalışma başlıyor ve 1996'da İstanbul'da seminer düzenleniyor. Seminere belediye başkanlarının yanı sıra, parti temsilcileri de katılıyor. Bu projeyi TESEV Yönetim Kurulu Üyesi, MBB Genel Sekreteri Fikret Toksöz yönetir. NED'in resmi verilerine göre bu işin maliyeti, 79.571 dolardır.

İlk hazırlık toplantıların ardından ilişkiler zenginleşiyor ve 1996'da ortak çalışmada IRI ve TESEV'in yanına Marmara Belediyeler Birliği katılıyor. Üstün Ergüder'in Beyrut konferansında belirttiği üzere 'kitleye yönelim' adımı atılıyor. Amaç, **"halkın katılımını, sorumluluğunu ve iyi yönetişimi ve yerel düzeyde mali otonomiyi destekleyecek kurumlaşmayı güçlendirmek"** olarak belirleniyor. TESEV, Kuzeybatı ve Güneydoğu Anadolu'da kent ve belde belediyelerinde mali bütçe incelemelerine başlıyor ve 26-27 Haziran 1996'da yine İstanbul'da bir sempozyum düzenleniyor. NED'in 183.960 dolarıyla gerçekleştirilir bu işler.

İşler geliştikçe ilişkiler de gelişiyor ve IRI ile Türk Belediyeler Birliği arasında bağ kuruluyor. 1996-1997'de yürütülen yeni işin ilk adımı Yerel Yönetim Merkezi'nin kurulması oluyor. Elbette veriler bir merkezde toplanmalıdır ki, tüm Türkiye kolayca anlaşılıp yönlendirilebilsin. Merkezin işlevleri ise şöyle belirleniyor:

> *"1) Yerel otonomiyi geliştirecek yasal düzenlemelerin ülke düzeyinde sürdürülecek lobicilik işlerinin örgütlenmesi ve eşgüdümü sağlamak; 2) Yerel yönetimleri etkileyen reform yasalarını ve politikaları destekleyici araştırmalar yapmak;*
>
> *3) Yerel yönetimlerin seslerini doğrudan ve güçlü bir biçimde duyuracak mevsimlik forum düzenlemek ve bir siyasi komite örgütlemek."*

Türkiye'de devlete paralel bir egemenlik merkezi oluşturuluyor ve bu merkezin işleyişinde elbette siyasal parti ayrılıkları söz konusu olmayacaktır. Yani belediye reisleri bir yana, merkezi devlet bir yana... Merkezi işler için **"Bilgisayar donanımlı bir veri / enformasyon düzeni"** de kurulacaktır. Elbette bu veri tabanı "NGO"

denen yerel "sivil" örgütlere açık olduğu denli onların "global" ortaklarına da açık olacaktır. Bu aşamanın NED'e maliyeti de "69.133 USD" olur.

Bu denli hızlı çalışan Türkiye'nin böylesine geri kalması anlaşılır gibi değil. Elbette günahın tümü, merkezi devlet yapısında, yani ulusal merkezli yapılanmadadır. Öyleyse "de-centralization" hızlanmalıdır.

Ve öyle oluyor. Örgütlenmede kurumlaşma sağlanmış ve "kanaat önderleri" yetişmiştir. Şimdi sırada siyasi partileri işin içine katmak vardır: "Yerel yönetimlerin aracılığıyla var olan yerel yönetim yasalarında reform yapılmasını teşvik etmek ve Türkiye'nin siyasal partilerinde örgütsel ve yapısal demokratik reformları teşvik edecek çabalara arka çıkmak" üzere, 1997 sonunda IRI-TBB ve TESEV ortaklığında bir yeni adım daha atılıyor. Yerel yönetim yasa tasarıları hazırlanıyor ve bölgesel düzeyde toplantılara geçiliyor. Amerikan muhafazakârlarının yerel yönetimleri ve partileri demokratikleştirme işinin bedeli 299.616 dolar oluyor. İşin topluma yansıtılış sürecini TESEV raporundan okuyalım :

*"**IRI**'ın katkısı ile basılan 'Belediyelerde Mali Yönetim: Yerel Yöneticiler İçin Bütçe Rehberi' başlıklı çalışma çerçevesinde, Türk Belediyecilik Derneği katkıları ile Mayıs 1998'de Beşiktaş Belediyesi'nde, Haziran 1988'de ise Ankara ve Antalya'da ilgili belediye başkanlarına bütçe seminerleri düzenlendi. TBMM'de Şeffaflık, **NDI (National Democratic Institute)** ve TESEV tarafından düzenlenen 'TBMM'de Şeffaflık' konulu toplantı, Haziran 1998'de Pera Palas 'ta gerçekleştirildi. TESEV Genel Direktörü Dr. Mehmet Kabasakal'ın yönettiği toplantıya ABD Eski Oslo Büyükelçisi **Tom Loftus** katıldı."*

Demokrasi Bushlardan öğrenilmeli

"Şu Türkler, bu demokrasi işini becerebilselerdi, elbette Amerikalı eski operatörlere de Amerika'nın resmi dolarlarına da gerek kalmazdı, diyecekler bulunabilir. Haklıdırlar! Çünkü bunca "entel" bulunan bir ülkede, demokrasi işlerinden anlamayanlara ancak Amerikan eli yardım edebilirdi. İş teoriyi bilmekte değil, operasyonun inceliklerini, yerinde ve zamanında atılacak adımları kestirmektedir. İşin bu yanını da ancak ve ancak dünya deneyimine sahip ustalar ve o ustaların akademik dünyasında yetişmiş "aydınlar" başarabilir. Yoksa bunca siyaset bilimcisi, bunca hukukçusu bulunan bir ülkede elin adamının partiler yasası ve belediyeler yasası hazır-

lığında ne eli gerekirdi ne de doları! İşte 3. yılda, yani 1998'de en önemli adım atılacaktır.

Türkler yollarda Cumhuriyetleri'nin 75. yılını kutlayıp, öğünüp güvenirlerken, yabancı devletin parasıyla "parti içi demokrasi" geliştirilecektir. "Partiler ve belediyeler yasa tasarısı" için "lobicilik," yani adam ikna etme işleri başlatılır. Demokratik reform için "atölye" çalışmalarına geçilir. IRI, TESEV ve TBB ile yine el ele verirler ve bu sürece "sivil" örgütleri de katmaya başlarlar. "Yerel Yönetim Merkezi, daha çok otonomi için lobiciliğe" başlar. Sonuç olağanüstüdür. **Demokratik Cumhuriyet Programı** alır başını gider.

Bu büyük iş için bölgesel eğitim toplantıları yapılır. "Gaziantep (10 Aralık 1998), Konya (17 Aralık 1998), Mersin (12 Ocak 1999) ve Bursa'da (28 Ocak 1999) panel toplantıları" düzenlenir. Her eylemde olduğu üzere, büyük ve önemli projeler, büyük ve ünlü otellerde düzenlenen kokteylli konferanslarla sunulur. Siyasi partilerin adam edilmesi projesiyle ilgili toplantısı da 4 Haziran 1999'da İstanbul Conrad Hotel'de yapılır.

Conrad Hotel salonlarındaki bu bilimsel ve verimli toplantılarda yerli "sivil" ünlülerin yanında yabancı ünlüler de değerli görüşleriyle Türklere yol gösterirler. Bunlar azımsanacak adamlar değildir: William Hale (İngiltere; siyaset bilimci, University of London, Boğaziçi Üniversitesi), David Taylor (İngiltere; Siyaset Bilimci, University of London –SOAS), Harald Schüler (Almanya; Siyaset Bilimci), Axel Queval (Fransa; Sosyalist Enternasyonal Başkan Danışmanı)

TESEV'in bilimsel çalışmalarında rastladığımız William Hale, önemli bir adamdır. Bilimsel konusu "ordu"dur. "Ordu ve siyaset" adlı kitabı Türkçe'de yayınlanmıştır. Hale, İngiltere'den gelen araştırmacılara da yardımcı olur. Bunların arasında David Shankland ilginç bir kişidir. Zamanında ODTÜ'ye gelmiş ve "etno-muzikoloji" çalışacağını söyleyerek, bir odaya yerleşmiştir. Ancak Shankland'ın derdi başkadır ve soluğu Tokat-Sivas sınırında alır ve Alevilik-Sünnilik araştırmalarına başlar. Shankland, daha sonra İstanbul'a gelerek, "Radikal İslam" ve "Alevilik" ilişkilerini araştırır. Shankland'a İngiltere-Kent Üniversitesi ve Yahudi cemaatinin örgütü ADL destek olur. Shankland, Türkiye çalışmalarında kendisine yardımcı olan William Hale'i unutmaz ve ona özel teşekkürlerini sunar.

William Hale, Amerikan "Yahudi Cemaati"nin örgütü WINEP'in yayın organında da Türkiye üstüne makaleler yazmaktadır.[482] Hale'in özgün görüşleri vardır. Türkiye'nin Kürtçe yayınlara karşı tutumunu ilginç sözlerle ve bilime yakışır bir söylemle dile getirir:

"Generaller, Kürtçe (televizyon) yayına ve Kürtçe eğitime karşı çıkıyorlar. Öte yandan, onlar (generaller), Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılmasını istiyorlar. Pastaya sahip olup, yiyemeyecekler."[483]

Ülkeye yararlı ilim-bilim adamlarının konuşmacı olarak katıldıkları, TESEV siyasal partiler projesinin bedeli de büyük olur: 450.000 USD. Bu önemli ve yurda yararlı "proje" TESEV yönetim Kurulu Üyesi ve TESAV kurucularından Mehmet Kabasakal' ın eşgüdümünde, TESEV Yönetim Kurulu üyesi, Doğan Medya Genel Koordinatörü, 1999-2000 CHP Genel Sekreteri, 2001yılında Erdal İnönü'nün yeni parti oluşumu için parti tüzüğü hazırlayıcısı Tarhan Erdem, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Ali Çarkoğlu, Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Ömer Faruk Gençkaya'nın çalışmalarıyla gerçekleştirilir.[484]

TESEV'in politik yaşamımıza katkıları, yerel yönetimlerin otonomlaştırılmasıyla sınırlı olamazdı. ABD'nin özenle saptadığı gibi, dinler çağına girilmişti. "Siyasal İslam" diye salt Türkiye ve Ortadoğu'ya özgüymüş gibi yansıtılırken, aslında "siyasal Hristiyanlık" ya da "siyasal Evangelistlik" ya da Unification Church gibi, "siyasal tarikat Hristiyancılığı" gibi, ABD'nin "Din Hürriyeti" projesini göz ardı eden "sivil" örgüt, kafayı Türkiye'deki siyasal-dinsel-ticari-etnik sarmalında dış kullanıma açık örgütlenmeyi dar kapsamda algılamaya ve neye yarayacaksa oraya uygun "başarılı siyasallaşma sürecinin nedenlerini" araştırmaya koyulmuştur.

İşte bu cümleden olmak üzere, oldukça "başarılı" bulunan "Siyasal İslam ve Kadın Örgütlenmesi : Refah Partisi Hanım Komisyonları" incelenir. Boğaziçi Üniversitesi'nden Yeşim Arat yönetir bu işleri. Ardından, siyasal-dinsel-ticari örgütlenmeyi inceleyen yeni bir

---

[482] Bir kez belirtmekte yarar var. Türkiye'de "Yahudi" adlandırması hoş karşılanmayıp, dinsel inancı belirten "Musevi" adlandırması genelleme yapılarak kullanılmakta ve "Yahudi" adının kullanılması hoş karşılanmamaktadır. Biz, ABD ve dünyada kullanılan "Jewish" sözcüğünü "yahudi" olarak çevirerek kullandık. Özel bir amaç yoktur.

[483] Ben Holland (Associated Press Writer), Kurd Issue Still Divides Turkey- 02/13/2001, *Kurdish News 05/07/2001*

[484] TESEV Faaliyet Raporu 1999.

proje gelir. MUSİAD ve "İslami Bankacılık" araştırılır. Bu projeyi de, yine Boğaziçi Üniversitesi'nden Ayşe Buğra yönetir.

Stiftung desteğiyle "de-santralizasyon"

Politik ve ticari üst örgütlenmelerin araştırılmasını, toplumsal taban araştırması izler. "Siyasi İslam Saha Araştırması" adı verilen projeyi Boğaziçi Üniversitesi'nden Binnaz Toprak ve Ali Çarkoğlu yönetir ve Friedrich Ebert Stiftung katkı koyar. Araştırmanın ilginç bir özelliği vardır : araştırma örneklemeleri sınıfsal kategorilerden seçilir, ama değerlendirmeler etnik özlliklere göre yapılır. Doğrusu çok sosyolojik ve çok bilimsel bir iştir bu !

"İslam" başlıklı projeleri, Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin Friedrich Ebert Stiftung adlı örgütü destekler. Bu desteğin niteliğini ve içeriğini TESEV raporları açıklamıyor. Stiftung-vakıf saydamlığı da Amerikan Endowment işleri denli, saydam olmadığı anlaşılıyor. Bir yandan devletin her bir şeyinin saydam olmasını isteyeceksiniz, Amerikan ve İngiliz-Alman devletlerinin saydamlığını da istemezken, bari partnerler biraz "sivil" ve "saydam" olabilseler.

Yerel yönetim güçlendirilmesi, siyasal partilerin yeniden yapılandırılması, TBMM'de şeffaflık, Ermeni-Türkiye sorunları, Siyasal İslam, Türkiye'nin insani yapısı, Kopenhag Kriterleri, Türkiye için Demokratik Cumhuriyet Programı, Ana Dilde Eğitim Hakkı, Kıbrıs'ta Yunan ve Amerikan tezi propagandası, Ortadoğu'da ABD-İsrail-Türkiye Dayanışması gibi, derin ve ilmi konuları, Amerikan ve Alman siyasi partileriyle bağlantılı siyasi "Foundation" ve "stiftung" örgütleriyle ilmi-siyasi-dolarlı-marklı projeler üretme işleri durup dururken, bazı "geri kafalılar"ın , demokrasi düşmanlarının, saydamlık korkaklarının, yolsuzluk hayranlarının şu 'glob-elleşme' çağında 'dinazorlaşmaları' olağan karşılanmalı.

'Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi' gibi çekici adlarla yürütülen bu projelerin yerel düzeyde kalacağını düşünmek elbette hoş bir şey olabilirdi. Ne ki, NED raporlarında belirtilen hedefler Amerika Birleşik Devletleri siyasal yapılanmasına çok ama çok benzemektedir. Bu hedef için ulusların, doğal olarak Türklerin de olurlarını almak için onca bilimsel konferans, onca atölye çalışması boşuna yapılmamaktadır. TESEV belediye işlerinin ne denli aşıldığını şöyle açıklıyor :

"TESEV anayasa tartışmasını bu iki boyut ekseninde derinleştirmek istiyor. İktidarın - otoritenin de-santralizasyonu ve insan

haklarının garanti altına alınması: demokrasi ve halk egemenliği."[485]

Bu açıklamadan sonra, "de-santralizasyon sözcüğünün Türkçesi yok muydu?" diye düşünenler olabilir. Türkiye'de kavramlarla niyetleri buğulandırmak öylesine yaygınlaştı ki, kulağa hoş gelecek her deyişin, aslında neleri örttüğünü anlamak için büyükçe bir 'son dönem kavram çözümleme ansiklopedisi' hazırlamak gerekiyor. 'Yerel'den başlayıp "de-santralize" etmek ne demeye geliyor? Bunu anlamak için 2001 yılı ekonomik boğaz sıkma dönemini beklemek gerekecekti.

Türkiye'nin parasal bunalıma itilmesinin ardından, Avrupa istemlerine uygun- ne yazık ki, "ulusal" sözcüğünü de kullanarak-uyum programları yapmaya çalışanların, "santral"da olan her ilkeyi ne duruma soktuklarını anlamak için, uluslaşmanın en önemli ögesi olan dil konusunda "resmi dil" kavramını anayasaya sokmakta olduklarını, kendine "Atatürkçü" diyenleri de ikna ettiklerini görmek gerekecekti. İşte, TESEV'in "derinleştirme" projesinin başarısı da böylece ortaya çıkacaktı.

Şimdi yakın geçmişin solcularıyla, yakın geçmişin oligarşi kodamanları, emperyalizm uzmanları, ilim ve bilim adına, insanlığın parlak geleceği uğruna, bir demokrasi cephesi oluşturmuşlarsa, bunda bir çelişki aramak, artık 'komünistlik' değilse, hiç kuşku duyulmasın ki kesinlikle 'Kemalistlik'tir.

Bu ve benzeri soruların yanıtını açık bırakırken, TESEV Başkanı Can Paker'in durumu özetleyen şu sözleri akıllarda kalacaktır:

*"Sivil Toplum düzeyinde "**Demokrasi İçin Sivil Toplum Girişimi**"ne destek verilerek Türkiye'de siyasi gündeme müdahele konusunda önemli bir adım atıldı"* [486]

Şimdi "sivil" örgütlerin şu ortaklıklara bakıldığında, Türk siyasi gündemine kimlerin müdahale ettiğini görmek o denli zor olmamalı. İş böyle kolaysa, örneğin yerel yönetimlerde otonomi o denli iyiyse, Güneydoğu Anadolu belediyeleriyle doğrudan ilişkiye geçen yabancılara, Diyarbakır'da iş dünyası irtibat bürosu açmaya kalkan ABD büyükelçisini eleştirmenin anlamı yoktur. Yani Türklerin 'sivil'

---

[485] Türkiye'de Anayasa Tartışmaları Ve Başka Deneyimlerden Çıkan Dersler: Tayland'da Yeni Anayasa Nasıl Oluşturuldu? 21 Ekim Perşembe, 1999 İstanbul Ceylan Oteli, *TESEV Faaliyet Raporu*

[486] TESEV 1998 çalışma Raporu sunuş konuşması.

kuruluşlarıyla doğrudan irtibat serbest, Güneydoğu Anadolu'dakilerle irtibat yasak, anlamı çıkıyor bu tutumlardan.

TESEV aracılığıyla gerçekleştirilecek büyük "sivil" devrime Avrupalıların katkısı da olacaktı elbette. "Reform in Turkey" başlığını taşıyan projede, "operational partner" olarak TESEV görünüyor. "DGIA-D/MEDTQ/31-97 Financing Agreement No." lu işin bedeli 664.352,00 euro. Sonucu göreceğiz. Cumhuriyetin kuruluşundan 78 yıl sonra Anayasadaki "Ulusal egemenlik" kaldırılıp yerine "**ulusalüstü egemenlik**" konulduğunda dolarların ve euro'ların boşa gidip gitmediği anlaşılacaktır.

Hangi anlamın nerede nasıl çıkacağını önceden görmek, kişiden kişiye değişirse de bu büyük araştırma, raporlama, seminerleştirme, sempozyumlaştırma ve kitaplaştırma işlerine, TESEV adına, 'sivil' adıyla "proje" işlerine katılan üst düzey deneyime sahip bilim ve yönetim uzmanları, yeniden yapılandırılan dünyada yeniden yapılandırılan ve Batı'ya eklemlenen Türkiye'de hizmetlerinden dolayı unutulmayacaklardır.[487]

Batı'nın yönlendirmesine zemin

Türkiye dışa kapanmalı mıdır? Elbette hayır! Ama, Türkiye, her ne olursa olsun içinde bulunduğu ortama uymalı mıdır? Elbette hayır? Türkiye sınırlarını, kamuoyu oluşturma ortamını yabancılara sonuna dek açmalı mıdır? Elbette, hayır! Türkiye yıllardır, batı dünyasında kendi haklılığını kabul ettirebilmek amacıyla uğraşır durur. Bu uğurda haddi ve hesabı ülkenin iktisadi koşullarına uymayan oranda paralar harcar. ABD'deki 'iş kotarma' şirketlerine milyonlarca dolar öder. Oysa pek iyi bilinir ki, Batı Türkiye'nin donunu yüzyıl önceden biçmiştir. Batı'nın Türkiye'ye yaklaşımının, Türklerin geleneksel dostluk alışkanlıklarıyla da bir ilişkisi yoktur. Dünyanın batısında, "dost ve müttefik" deyimi, anlaşma kapsamının ötesine taşırılmaz. Yani geçici ve duruma uygun "müttefik" olunur ama, "dost" olunmaz. Çıkarlara uyduğu denli dostluktur söz konusu olan.

TESEV de anayasa tartışmasını, iki eksende derinleştirmek istiyor. İktidarın, otoritenin 'de-santralizasyonu' ve insan haklarının garanti altına alınmasından, Kürt-Türk uzlaşması projesini, yabancı parasıyla ve yabancı gözlemcilerle yürüten TOSAV, nüfus oranlarına bakılmaksızın kentlerin eşit temsil edildiği bir üst meclisten söz

---

[487] TESEV Projecileri için bk. Ek'15.

ediyor. Her ikisi de anadilde eğitim hakkının yasalaştırılmasından söz ediyor.[488]

Bu duruma "aklın yolu birdir" denilebilirdi, ama Mayıs 2002'deki iki konferans işi, Ortadoğu egemenliği boyutuna bağlıyor. Irak'ın etnik ve mezhepsel olarak parçalanıp, konfederasyon adı altında bölünme girişimi çok yönlü olarak yürüyor. Bu işin istihbarat ve propaganda merkezi Harvard Üniversitesi'nde kurulmuştu.

Irak'taki mezhepsel bölünmeye zemin hazırlamak üzere Şiilerin demokratik hakları ve din hürriyeti konusunda CIA eski İstasyon Şeflerinden Graham Fuller, RAND adına rapor hazırlıyor. RAND işi sağlama bağlamak için Fuller yönetiminde "Nurculuk" araştırmasını da yürütüyor. Ayrıca USIP'ten dolar alan bazı "sivil" profesörler de "**Türkiye'nin değişen Kürt politikası**" araştırmaları yapıyorlardı.

"Irak muhalefeti" adı altında örgütlenen ABD güdümlü girişimcilerin ABD kollayıcılığını (lobiciliği) Shea-Gardner firması yapıyor. Firmadan James Woolsey (eski CIA direktörü), Bağdat yönetiminin uluslararası terörü desteklediğini kabul ettirmek için çalışıyordu. CIA'nın propaganda aygıtı Freedom House ise demokrasi eğitimi adı altında güdümlü demokrasi elemanları yetiştiriyordu.

Organize bölme ve yönetme işi ayrıca Londra Üniversitesi ve **Iraqi Cultural Forum**, **SOAS** (Center of Middle Eastern Studies) ile Almanya ve Hollanda'daki örgütlerle ortak yürütülmektedir. Bu yürütülüş içinde, 19 Şubat 2002 tarihinde bir "workshop / Atölye çalışması yapıldı.

Kuzey Irak'ta, Erbil kentinde, "think-tank" görüntüsüyle, **Iraq Institute for Democracy** (Irak Demokrasi Enstitüsü), Amerika'dan güdümlü demokrasiye ulaşmak için seminerler düzenlendi. Seminerlere, İngiltere'den, Amerika'dan uzmanlar gidip geliyor. Seminerler, Erbil, Duhok ve Süleymaniye'de 6 aylık bölümlerle olarak gerçekleştirildi..

Bu işin parası, Türkiye'de de II. Cumhuriyet projelerini, vakıf - think tank - institute adı altında destekleyen, ABD hazinesinden ve Amerika ve Avrupa merkezli Çokuluslu Şirketler'den beslenen, NED örgütünce sağlanıyor. 24-25 Mayıs 2002'de, toplam değer-

---

[488] "Anadilde eğitim" kavramı genellikle "anadilin öğrenilmesi" ya da "öğretilmesi " olarak değerlendirilmektedir. Oysa kavram açıktır. Kurslarda dil öğrenmek değil, ayrı dillerde eğitim-öğrenim yapılmasını kapsamaktadır.

lendirme "workshop /atölye" çalışması yapıldı. Bu çalışmanın katılımcıları "project democracy" ağının temsilcilerinden oluşuyordu.

Freedom House'dan direktör Mark Palmer ve Jennifer Windsor, NED'den Laith Kubba, Irak muhalefeti örgütlenme merkezlerinden Irak Democracy Fdn. Başkanı Hüseyin Sinari, General Necip Al Salihi (Serbest memurlar-W.D.C)

Ayrıca, ABD ve İngiltere tarafından örgütlenen Irak Ulusal Kongresi önderlerinden Şeyh Muhammed Ali, Kongrenin Hollanda Bürosu'ndan Fuat Hüseyin, Amerikan Üniversitesi- Global Barış Merkez'inden C. O'leary, ABD ordusundan emekli Albay R. Helvey, "Force More Powerfull - Diktatörü Devirmek" filminin yapımcıları ve yazarları Steve York ve Jack DuVall, USIP yöneticilerinden Büyükelçi Richard D. Kauzlarich, ABD güdümlü din hürriyeti örgütlerinden International Forum of Islamic Dialogue'un yöneticisi Aziz Talib Alhamdani, İngiliz parlamenter Tom Clarke, Kürdistan Bölge Devleti İnsan Hakları Bakanı Mohammed Suleivani, Corporate Bank başkan ve Iraq Democracy Institute Washington Temsilcisi Rubar S. Sandi, ABD Süryani Demokratik Hareketi yöneticisi Rommel Eliah, Transparency International Berlin (Türkiye'de de aktiftir) yöneticisi Arwa Hassan, Al-Hayat Amsterdam temsilcisi İsmail Zayer, Asharq Alawsat Londra temsilcisi Adnan Hussein.

Ortadoğu ve Türkiye işlerinde en yetkin kişilerden, USIP'in Irak Şiileri, RAND'ın Türkiye Nurcuları, Türkiye'de kimlik konferansçılarından, CIA eski İstanbul İstasyon şeflerinden Graham Edmund Fuller. ABD-İngiliz ittifakının Irak'a asker çıkarmasına pek az kala yapılan bu önemli atölye çalışmasının en önemli kişisiydi denilebilir.

TESEV ve IRAK

İngilizler ve Batı Avrupalı ortakları, Türk Bağımsızlık Savaşı'ndan seksen yıl ve İkinci Dünya Savaşından yarım yüzyıl sonra, böylece bölgeye yerleşiyor. Bir farkla, o zamanlar, Ermeni kartı oynayarak, devre dışı kalan ABD başı çekiyor ve işin patronluğunu yürütüyor. Seksen yıl önceki operasyonda, Türk temsilci bulunmuyordu. Üstelik Mustafa Kemal'in subaylarının örgütlediği muhalif güçler, İngiliz-Fransız emperyalizmine karşı, Suriyeli-Iraklı Türkmenler, Araplar ve Kürtlerle birlikte savaşıyorlardı.

Şimdi buraya çok dikkat, NED'in parasal desteğiyle projeler yürüten TESEV'in yöneticisi, A.B eski Büyükelçisi Özdem Samberk,

İlnur Çevik'le birlikte 8 Haziran 2002'de, Washington Amerikan Üniversitesi'nde yapılacak olan Irak Kürtleri konferansına katıldılar. Samberk açısından işin gerekçesi ortadaydı: Türkiye'nin sesini duyurmak. Habertürk televizyonunda Şükrü Elekdağ soruyor: "Siz önemli bir toplantıya katıldınız. Önemli işler yapan bir kuruluşun başında bulunuyorsunuz. Oralarda bu Kuzey Irak konusu nasıl görünüyor?"

Özden Samberk, "Irak, insan haklarına değer vermeyen devletlerin başına geleceklere en iyi örnektir" diye açıklıyor ve ekliyor: "Irak'ta Şiiler var, Sünni Araplar var, Kürtler var, Türkmenler var..." Ama nedense bu tür açıklamalarda petrol yok, petrol egemenliği peşinde koşanlar yok. Anlaşılacağı gibi TESEV, Kürt konferanslarında sesini işte böyle duyurmuş oluyor. Bunca dolar ve bunca "atölye" boşa gitmemeliydi."Project democracy" operasyonunu yıllarca izleyenler bile işin, bu denli yakın zamanda, demokratik görünümlü bir işgale varacağını öngörmemiştir. Oysa hiçbir şey boşa gidemezdi. Her adım, her satır bir sonuca hizmet eder. Anglo-Sakson demokrasisi ithalatının her zaman bir bedeli vardır. Bunu yine TESEV direktöründen duyacaktık.

"9 Eylül" kime sorsanız, emperyalizme karşı verilen savaşın utkuya dönüştüğü gün olarak anımsanır. Elbette, bugünkü verili koşullarda, utku yerine yapay(!) ulusun yapay(!) devletinin kuruluşunun başlangıcı olarak yas tutanlar da az değildir. Ne ki, 9 Eylül 2002, İzmir'de kurtuluş ışığının yandığı gün olarak kutlanırken, Habertürk televizyonunun saat 21 ile saat 22 arasında yayınlanan ve eski Dışişleri bakanı Emre Gönensay, Osman Cengiz Çandar'ın katıldığı programda, TESEV direktörü Özdem Samberk "sivil" işlevi açıklar gibiydi:

"Sivil toplum örgütü yöneticisi olarak bir mesaj veriyorum: Türkiye, Irak olayında, stratejik ortağının yanında olmalıdır!"

Şimdi NED'in Irka'kai işleri için raporlarına geçirdiği şu satırların anlamı daha derinleşiyor:

"2003 – NED, NDI, IRI ve CIPE ile birlikte Irka'ta kurulmakta olan NGO'lara verdiği yardımı genişletmektedir. Uzun süredir Kuzey Irka'ta hibe verilmekte olan kuruluşlar etkinliklerini güneye yaymaya başlamışlardır."[489]

---

[489] NED Annual Report 2003.

Bu aşamada kitabın başına dönüp, NED'e bağlı demokrasi örgütleriyle TESEV'in ortak projelerine bakmak ve ardından George Soros'un 2002 İstanbul gezisinde Sabancı-TESEV-ARI ortak eğitim işleriyle ilgili sözlerini baştan okumak gerekiyor.

Batının insan dayanışmasını silip atan, erdemsiz düzenine tapınan NGO'lar, küresel egemenlere bilgi taşıyorlar, ülkeleri için bir suçlama ve uluslararası ilişkilerde karalama kanıtı olarak kullanılmak üzere hazırlanan raporlara bilerek ya da bilmeyerek belge ekliyorlar.

Anımsanacağı gibi, NDI yöneticisi eski CIA elemanı Nelson Charles Ledsky'nin ilişkiler ağını açıklamaktan çekinmeyecek denli kendine ve "project"e güvenini "Farklı zamanlarda farklı projelerle ilgili çeşitli kuruluşlarla çalışıyoruz. İstanbul'da TESEV, TÜSES, TÜSİAD, Ankara'da Ka-Der, Türk Parlamenterler Birliği, TESAV, Türk Demokrasi Vakfı(..) Bazı meclis komisyonlarıyla faaliyetlerimiz oldu, özellikle Anayasa Komisyonuyla ciddi temaslarımız oldu. İlki Muğla'da MUMİKOM adıyla başlayan Parlamento İzleme Komiteleri'yle çalıştık" diyerek açıklıyordu

Birlikten kuvvet doğduğu bir gerçektir. Ne ki, kuvvet kime yarar o biraz karışık. Birlik olmayınca, bilgi de olmaz. Kuvvet peşindeki ABD, Din Hürriyeti ve İnsan Hakları yasalarında yabancı ülkelerdeki elçiliklerini birinci dereceden istihbarat toplamakla görevlendiriyor. Din ve tarikat hürriyetleri ya da İnsan Hakları üstüne hazırlanan bu tür raporları, yayın ortamından elde edilen bilgilerle hazırlanması eksik olurdu.

Nitekim ABD Başkanı, 17 Kasım 1999'da, İstanbul Conrad Oteli'nde Türkiye NGO'ları, sözde sivillerle buluşup onlara yarım saat ayırıyor. Siviller, gerçek yakınma makamını bulmuşçasına Clinton'a anlatmaya başlıyorlar. Yarım saatlik görüşme "Kürt meselesinden çevre sağlığına kadar uzanırken" Başkan sivillere, "Sivil toplumun etkinliği çok önemli demokrasinin ilerlemesi için size büyük görev düşüyor" dedi.

Siviller de Başkan'a bilgi verdiler. İnsan Hakları Vakfı Diyarbakır temsilcisi, Sezgin Tanrıkulu, Güneydoğu temel hak ve özgürlük ihlallerini sözlü olarak, MAZLUMDER Başkanı Yılmaz Ensarioğlu, Türkiye ve Amerika İnsan hakları dosyası sundu ve ayrıca sözlü olarak Din Hürriyeti sorunlarını iletti.

ARI derneği başkanı Kemal Köprülü, toplantının önemini ve değerini, "*Bu toplantı sadece katılan altı kişinin değil, Türkiye'deki bütün sivil toplum girişimlerinin desteklenmesi anlamındaydı ve*

bize büyük bir teşvikti" diyerek yüceltti. Clinton'a yarım saat içinde brifing veren siviller arasında Ümit Yaşar Gürses (TEMA), Nasuh Mahruki (AKUT), Zülal Kılıç (KA-DER) da bulunmaktaydı.[490] Siviller, daha sonra ABD Dışişleri'nin Din Hürriyeti, Demokrasi, İnsan Hakları bürolarından sorumlu bakan yardımcısı Harold Hongju Koh ile yemeğe oturdular. Yemekte hangi sözlü dosyaların görüşüldüğüne ilişkin bir bilgiye rastlanmadı.[491]

Türkiye siyasal yaşamında, ABD'nin uluslararası siyasetine koşut olarak, siyasal partiler ile kitle örgütleri dışında, ayrı bir odaklaşma oluştuğu görülüyor. "Project Democracy" gereği olarak kurulan 'Vakıf' , 'enstitü' ya da 'düşünce topluluğu' adını taşıyan bu örgütler, kitle örgütleri gibi halka açık, yönetimleri geniş katılımlı kurullarda seçilmiş örgütler olsa, demokrasinin gelişmesine katkılarından söz edilebilirdi. Ne ki, bunlar çok dar bir grubun oluşturduğu bir dernek ile binlerce, hatta yüz binlerce üyesi bulunan sendikalar, dernekler, meslek odaları bir tutuluyor. "Sivil toplum örgütü" adıyla halkı yanıltmanın, dahası o dar örgütlerin yabancı ilişkilerini örtmenin demokrasiye katkıdan çok zarar vereceği de bir gerçektir. Toplum bu dar gruplarla marjinalleştiriliyor, etkin siyasi eylemlerden uzaklaştırılıyor.

Bu tür dar örgütlerde halk muhalefetinden söz etmek olanaksız. Olsa olsa, vakıf ya da dernek kurucularının kişisel muhalefetinden söz edilebilir. Bu durumu örnek alan ve halktan giderek kopan siyasal partiler de ciddi muhalefet örgütleme yerine bu tür örgütlerin peşine takılıyor, hatta çareyi kendilerini "sivil toplum örgütü" olarak ilân etmekte buldular.

İş böyle olunca, "Project Democracy" ağına yani **WEB**'e bağlanmadan siyaset yapmak olanaksızlaşmıştır. Siyasal partileri ele geçiren yöneticilerin çoğu iktidara gelebilmek için ABD ile iyi geçinme gereğine inanmaktadır. Bu inanç, onları ağ içinde yer alan sözde "sivil" örgütlere yanaşmaya yöneltmektedir. Kendi siyasal programlarına tümüyle zıt girişimlerde bulunan işbirlikçi derneklerin yöneticilerini milletvekili ve parti yöneticisi yaparak destek arıyorlar ya da bu tür derneklerin arkasında sırıtan ABD gücüne güvenenler kendi "liberal" çizgilerine tümüyle zıt partilere sızıyorlar ve parti yöneticisi olabiliyorlar. İşte bu nedenledir ki, siyasal parti yöneticileri ABD'ye doğrudan muhalefetten kaçınmaktadırlar.

---

[490] "Göreviniz Büyük" Yasemin Çongar'ın haberi, *Milliyet 18 kasım 1999*

[491] Milliyet'te bir gün sonra Clinton'un sözleri bir başka biçimde yansıtılıyordu: Zeynep Oral, "İşleviniz çok önemli" *Milliyet 19 Kasım 2001.*

Vesayet mi?

"Sivilleşme" halkın egemenliğinin sağlanmasıysa, dünya barışı da halk egemenliğine dayalı yönetimlere sahip ülkelerin işbirliğiyle oluşabilecekse, küreye egemen olma iddiasındaki devletlerin sömürü-piyasa düzenlerine ve askeri müdahale gücüne destek olmak hangi ilkeye sığacak? Yanılgı işte burada. Yoz düzen kurucusu Özal'ı en büyük demokrat ilân etmiş olan sözde aydın yazarların, sonraki yıllarda, ABD operatörlerinin finansıyla kurslardan geçme durumuna düşmelerinin sırrı da burada.

ARI Derneği, ABD Demokrat Partisine bağlı NDI örgütünün yöneticileriyle İstanbul'da bir toplantı yapıp, "Türki Cumhuriyetler'deki çalışmaları görüştüğünü" açıklamaktadır. İçeriği bir yana bırakırsak, T.C devletinin Asya'daki Türk Cumhuriyetleri ile ilişkisi bir dış ilişkidir. Yabancı bir devletin örgütü bir devlet dış politikasını doğrudan ilgilendiren bir konuda, yabancı bir devletin siyasal partisinin uzantısı bir örgütle yabancı ülkelerde çalışma yapmasının anlamı açıktır.[492]

ABD'de, Asya'da egemenlik genişletmek üzere kurulan Avrasya Vakfı'na benzer vakıflarla, ABD'nin enerji kaynakları egemenliğine sözde stratejik araştırmalarla destek sağlanıyorsa, "Avrasya politikası" denip, ABD askeri projelerinde söz sahibi RAND Şirketi ile ortak çalışmalar yapılıyorsa,[493] eski solcu aydınlar ve ABD elit klüplerine üye yabancı kartellere bağlı işadamları aynı vakıflarda atölyeciliğe soyunmuşlarsa, bu ilişkilere, en milliyetçilerle en dinciler de bulaşmış ve kendilerine Atatürk'ün izinden ayrılmayan "sosyal demokratlar" diyenler dahi, Alman "stiftung"larıyla içlidışlı oluyor ya da ABD Cumhuriyetçi Partisi'nin uzantısı bir örgütle Türkiye Cumhuriyeti gençliğini örgütleyen derneğin kurucularını içine alıyorsa...

Partilerin, Alman vakıflarıyla ortak çalışmalarına CHP çevresinden bir örnek verelim. Bu partinin yönetimlerinde bulunan kişilerce kurulan vakıfların, Friedrich Ebert Stiftung gibi Alman vakıflarıyla eğitim programları düzenledikleri görülüyor. Gençlere sosyal demokrasi eğitimi verildikten sonra, Alman Sosyaldemokrat Partisine bağlı F. Ebert Stiftung'a katkıları nedeniyle bir de plaket veriliyor.[494]

---

[492] Penthouse, Ekim 1979

[493] Türk-Batı İlişkilerinin Geleceği: Stratejik Bir Plana Doğru, Z. Khalilzad, Ian O. Lesser, F. Stephen Larrabe, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları, 2001.

[494] *Cumhuriyet, 6 Ekim 2000*

Aralık 2000'de CHP'nin Alman Sosyal Demokratlarıyla birlikte bir dostluk derneği kurma girişiminde bulunduğu ve bu işin Bakanlar Kurulu onayından geçmediği bilgisi, gazetelerde yer alıyordu. Partiler arasında T.C devletinin kuruluş ilkelerine yakışan ilişkiler kurulması son derece olağan sayılmalı.[495] Ne ki, bu ilişkiler bir parti ile değil de ülkenizde etkinlik gösteren bir "stiftung" ile yapılıyorsa çok daha titiz olmayı gerektirmektedir.

Bir yabancı partinin uzantısı bir örgütle uluslararası bir konuda çalışmalar yapılması da olağan olabilir. Ama bu çalışma kendi ülkeniz içinde ve kendi ulusunuzun yaşamını biçimlendirmeye yönelik yapılıyorsa bağımsızlık tartışılır duruma gelir. Dahası o yabancı örgütün ülkenizdeki etkinliklerini onaylar gibi bir konuma düşmek de kaçınılmaz olur. Bu ilişkilerin **CHP** eski yöneticilerinden **Ercan Karakaş**'ın kurduğu **SODEV** adlı vakfın tanıtım metninde yer alan "**Ayrıca uluslararası planda Alman Friedrich Ebert vakfıyla da önemli çalışmalar yürütülmektedir**" gibi açıklamalarla yüceltildiği de görülüyor. Bu tür yaklaşımların Bağımsız Türkiye'nin kurucusu bir partiye ne denli uyduğu ise bir ayrı konu.

"Önemli çalışmaları" açıktan bildirenler de bulunuyor. Bu açıklığa ASAM (Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi), RAND Corporation ilişkisini belirten bir metin iyi bir örnektir. ABD'nin Irak'ı işgal günelrinde TRT'de uzunca süre stratejik (!) programlar yapan Prof. Dr. Ümit Özdağ yönetimindeki ASAM, RAND yayını bir kitabın çevrisini yayımlarken önsözde şu satırlara yer vermiş:

*"RAND dünyanın en büyük araştırma kurumu. Amerikan Hava Kuvvetleri tarafından desteklenen RAND'ın toplam çalışan sayısı 1997'de 1000 civarında idi. Yıllık bütçesi 117 Milyon Dolar. (..) Daha önce Türkiye ile ilgili birçok araştırma yapmış olan RAND'ın bu son çalışması yaz 2000'de yayımlandı ve **ASAM-RAND işbirliği projesinin bir parçası olarak telif hakkı alınmadan** Türkiye'de yayım hakkı ASAM'a verildi."*[496]

Bu açıklamada kitabın daha geniş bir "işbirliği projesi" nin varlığından söz etmesi dikkat çekiyor. RAND ile ilgili geniş bilgiyi daha

[495] F. E Stiftung, Berlin'e uçan CHP temsilcilerinin uçak bileti rezervasyonlarını yaptırmış. Heyet, Alman partisiyle "Türkiye-Avrupa Birliği; Türk-Alman Uzmanları, 9-11 Şubat 2001, Berlin Toplantısı"na, THY ve İsviçre Havayolları uçaklarıyla, Zürih aktarmalı gitmiş.

[496] Koyulaştırmalar tarafımızca yapıldı. (M.Y)

önce vermiştik. Bu nedenle yukarıdaki açıklamaya ekleyecek yeni bir yoruma gerek yoktur.

Raporları kim hazırlar?

NED'in ilk kurucularından ve ikinci dönem başkanlarından ve **"Bugün yaptıklarımızın çoğu 25 yıl önce CIA tarafından örtülü olarak yapılıyordu,"** diyen Allen Weinstein'ın "project democracy" uygulamalarının başarısını belirtmek üzere yapmış olduğu şu özlü tanımlama uygulamaları açıklamaya yetmektedir:

"***Web** (örümcek ağı) **kurma konusu bizim uzmanlık alanımıza girer***"[497]

NED'in uzmanlık alanına giren ağdan Birleşik Devletler'in merkezine gelen raporların kaynağını bilmek için, Dışişleri Bakan yardımcısı Harold Hongju Koh'un 26 Şubat 1999'da ABD Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komitesi'ne bağlı İnsan Hakları ve Uluslararası Operasyonlar Alt Komitesi'nde yaptığı açıklamadan okuyalım:

"Bu raporlar, her bir büyükelçiliğimizde görevli insan hakları memurlarını, bölge ve fonksiyonel bürolarımızdaki masa görevlilerimizi, öteki U.S Hükümeti ajanslıklarından memurlar dahil yüzlerce bireyin ve yabancı devlet memurlarını, muhalif figürleri, gazetecileri, hükümet dışı örgütleri, karşı çıkıcıları, dinsel grupları ve işçi liderlerini içinde bulunduran çok geniş yabancı kaynağın yoğun bir resmi yönlendirme çabalarının yıllık ürününü temsil eder."

ABD Dışişleri Bakan yardımcısının Amerikan Temsilciler Meclisi'nde yaptığı bu açıklamaya ekleyecek özel bir yorum olamamakla birlikte onun yabancı ülkeler hakkında raporlar hazırlanırken o ülke insanlarını, örgütlerini, hatta devlet görevlilerini ve "sivil" örgütlerini kullanmanın işin ne denli tehlikeli olduğunu belirten şu sözleri de kurulan ağın nereye hizmet ettiğini gösteriyor. Okuyalım:

"Bu bilginin toplanması için yapılacak en basit bir hareket, büyük risk alan ve hükümet tacizleri hakkında bize doğru veriler ve belgeler ileten dünyanın her yanındaki insan hakları savunucuları ve büyükelçilik görevlileri için tehlike oluşturmaktadır."

---

[497]David Ignatius, "Innocent Abroad: The New World of Spyless Coups" (Dış ülkelerde Masumiyet: Casussuz darbelerin Yeni Dünyası) *The Washington Post, Sept.22, 1991, page C01*

İnsan Hakları raporları nasıl hazırlanıyorsa, Din Hürriyeti raporları da öyle hazırlanıyor. ABD Dışişleri'nce yayınlanan **Uluslararası Din Hürriyeti: Türkiye 2000 Yılı Raporu**"nun "Bölüm III. B.D Politikası"ndan okuyalım:

"Din hürriyetine saygıyı desteklemek B.D (US) Misyonu'nun çalışmalarının ayrılmaz bir parçasıdır. İstanbul'daki Genel Konsolos ve Adana'daki B.D Konsolosu dahil olmak üzere, Misyon görevlileri Diyanet, Ekümenik Rum Ortodoks Patrikliği, Ermeni Ortodoks Patrikliği, büyük kentlerdeki Yahudi çevreleri ve öteki din öbekleri ile yakın ilişkiler kurmaktadır. Büyükelçilik görevlileri de din hürriyetini savunan yerel hükümet dışı örgütlerle (NGO'lar) yakın ilişkilerini korumaktadırlar."

Kendinden başkasına "şeffaflık" dayatmasında bulunan ABD yönetimi, elbette "**yakın ilişkilerini**" açıklamayacak, her zaman olduğu gibi, "uluslararası çıkarlarını koruma" kuralına sadık kalacaktır. Bu arada ilişkiye giren *NGO'* lardan senaryonun tümünü bilerek ilişkiye geçen de, bilmeden "din ve hürriyet" aşkıyla yardımcı olan da bulunabilir."WEB" in, yani örümcek ağının ince tellerinin kopmasına izin vermeden, ağı olabildiğince genişletmektir. Bu ağ, öyle gizliden gizliye de kurulmuyor. Öncelikle yaygın propaganda ve çok yönlü eğitim yöntemiyle halkın zihnine algılama düzeneği yerleştiriliyor.[498]

Halk başkalarınca üretilen düşünceleri kendi düşüncesi olarak bilmeye ve gereğini yapmaya başladığında yayılmacı yabancı devletler ve onların ayrılmaz parçası olan şiketler ama.çlarına ulaşmış oluyorlar. Çünkü üleknin düzenini yabancı elemanlar değil artık halk değiştirmeye koşuyor; sınırları delik deşik edilip yurdu ele geçirilirken her kaşı çıkış "gericilik" ya da "demokrasi düşmanlığı" nitelemesiyle aşağılanıyor. Yayılmacı da iç piyasayı ve hatta çevre ülkeler kaynaklarını ele geçirmek için hem bir merkeze hem de ortaklaşa çalışabileceği örgütlenmeye kavuşuyor. Ağ kurucularının başarılarını ve yayılmacı hedeflerini TESEV'in direktörü (müdürü) Özden Sanberk'in Harp Akademileri'nde 8 Mart 2002'de verdiği konferanstaki şu değerlendirmesinden daha iyi anlatmak olanaksızdır:

*"ABD'de **NDI**, **IRI**, **CIPE**, Almanya'da **Heinirch Böll**, **Konrad Adenauer**, **Friedrich Ebert Stiftung**, İngiltere'de*

---

[498] Manufacturing public perception

***Westminster Foundation of Democracy**, kamu fonlarından yararlanarak dünyada ve kendi bölgelerinde demokrasi ihraç eden politikalar izlemektedirler. Bu faaliyetler onların dış politikalarında çok önemli bir yer işgal etmektedir. Türkiye'nin de böyle bir yaklaşımı beslememesi için hiçbir sebep yoktur. Demokrasi, bulunduğumuz karmaşık bölgede özellikle bize karşı emeller besleyen baskıcı rejimler için sahip olduğumuz en önemli silahtır. Bize kökten dincilik ihraç etmek isteyen bazı komşu ülkelere verilecek en somut yanıt bizim de onlarda demokratik kurumlar kurulmasını teşvik etmemizdir."*[499]

Sanberk'in 2002'de hedef olarak gösterdiği Ortadoğu ülkelerinde demokrasi ihracının boyutlarını yinelemeye gerek yok. Çünkü işgal de, kıyım da ortada. Ama en kayda değer açıklama "*kamu fonlarından yarar..*" dır. 'Kamu fonları' herhalde çok 'sivil' olmalı. Demokrasiyi gerektiğinde askeri işgal yöntemiyle 'ihraç' edenlerin 'fonlarından' Türkiye'de kimin ve hangi 'sivil' örgütün en çok yararlandığını yinelemeye ise hiç gerek yok.

[499] tesev.org.tr/nisan2002/director.html

Moskova'da büro ve Doğu Avrupa'ya ölüm öpücüğü

"MGK'nın Fethullah Hoca ile ilgili basına sızdırılan kasetlerde fikir birliği halinde bu olayı kendilerine konu edindiklerini zannetmiyorum. TSK'da emir kumanda içindeki insanların benden farklı düşünceler içinde olduklarını zannetmiyorum. Bağımsız, demokratik, laik, çağdaş bir Türkiye'nin özlemi ve bunun çabası içinde olduklarını düşünüyorum. (..) Ben ve Bülent Bey gibi birçok insan bu konuda bir tehlike görmüyor." Prof. Dr. Toktamış Ateş.500

Türkiye'de ve elbette egemenlik altına alınacak öteki dünya ülkelerinde "demokrasi" kurma işlerine soyunanlar işbirliği yaptıkları sivil(!) örgütleri, kurucularını, yöneticilerini, parasal destek verenleri yakından tanımaları, bundan sonra sürdürecekleri etkinliklerde daha özenli tutum almayı düşünmelerinde yardımcı olacaktır. Bu örgütleri tanımak için biraz gerilere gitmek gerekiyor.

Allen Weinstein'ın, ağ kurma aşamasında, oluşturduğu İnsan Hakları bürolarına uğrayanlar, daha sonra, Doğu Avrupa ülkelerindeki 1989 yığınsal protesto gösterilerini örgütlediler. Weinstein, bu işi, ilginç bir söylemle anlatıyor: "*Büromuza uğrayanlar (sonra) bir aile oluşturdular.*"

Weinstein'ın **CfD** (Center for Democracy 1984/ Demokrasi Merkezi), 1990 öncesinde, Polonyalı parlamenterlere, Çekoslovakya'dan, Macaristan'dan gelen yasama görevlilerine kapılarını açtı. Bu ülkelerin anayasa tasarıları bürolarda hazırlandı. Konferanslar, ağ oluşturmakta, adam örgütlemekte o denli yararlı olurlar. Weinstein'ın Rusya Cumhuriyeti ile birlikte Ağustos 1991'de Moskova'da düzenlediği çevre sorunları konferansı, kişilerin örgütlenmesine ve iletişimin geliştirilmesine olanak sağlıyordu. Weinstein, Doğu Avrupa ülkelerinde düzenlenen konferanslarla sözünü ettiği ağı kuruyor. Bu ağ, sonraki yıllarda dünyayı sarmaya başlıyor.

---

[500] Osman İridağ, "Fethullah Hoca konusunda yanılmadım" diyen Prof. Dr. Ateş: STKB' nin arkasında karanlık güçler var" *Aksiyon, 26 Haziran – 2 Temmuz 1999, Yıl 5, Sayı:238, s.22-24.*

Weinstein, söz konusu ağı ören NED'i "***Açık operasyonların şeker babası***" olarak adlandırıyor.[501] Ona göre -bizim dilimizde çocukları kandırma aracı olarak kullanılan- elma şekeridir NED.

Uygulama alanı Doğu Avrupa olunca, ağ kurucuların öteki aktörlerini de unutmamak gerekiyor: ABD-Sovyet İlişkileri Amerikan Komitesi (American Committee on U.S.-Soviet Relations) başkanı **William Miller**, ünlü para piyasası oyuncusu **George Soros**, NATO'nun doğuya doğru genişleme projesinin önemli figürü ve Doğu-Batı Güvenlik İncelemeleri Merkezi (Center for East-West Security Studies) başkanı **John Edwin Mroz**, Atlantik Konseyi (Atlantik Councill) başkanı **John Baker**, Sovyet-Amerikan İlişkileri Enstitüsü (Institute for Soviet-American Relations)'nden **Harriett Crosby** ve 1990'lı yıllarda sayıları gittikçe artacak olan 'Başkanın adamları' ile akademisyenlerin dostları...

Aslına bakılırsa, yeni örgütlenmenin, örtülü operasyonlar döneminde kurulan ağdan tek farkı, her şeyin daha akademik ve daha dostane ortamda çekincesizce, göstere göstere geliştirilmiş olmasıdır. ABD'nin soğuk savaş döneminde kurduğu Dünya Anti-Komünist Ligi ana örgütünün çevresinde oluşturulan yasal ve yasa dışı örgütlenmelerle işleyen ağ, yenilenmiş, değişen derinliklere uydurulmuştur. Bu "hürriyet ve demokrasi" ağı, eskilerde toplumların en tutucu kesimlerince örülmüşken, özellikle son on yılda, öncelikle geçmişin sol muhaliflerini içine almış ve geçmişin en keskin "anti-Amerikan" önderlerini ağın içinde buluşturmayı amaçlamıştır.

Ağ öyle örülmüştür ki, Amerikan çıkarlarına ve serbest pazar ekonomisi politikalarına karşı çıkma olasılığı bulunan her kesimi ağın içine çekebilmiştir. Bu tür muhalefetin belkemiğini oluşturacak sendikalara karşı yeni sendikalar oluşturulmuş ya da var olan sendikalar, 'demokrasi' ve 'hürriyet' ortamının ancak bu pazar düzeniyle gerçekleştirilebileceğine inandırılarak terbiye edilmişlerdir. Aslında Amerikalı operatörlerin sendikalarla işbirliği deneyi oldukça eskidir.

Fakat gerçek operasyon işin en zor olduğu Doğu Bloku'nda gerçekleştirilmiştir. **AFL-CIO**, Polonya Dayanışma Sendikası eylemini en zor günlerde yalnız bırakmamıştır. **Adrian Karanicky**, ABD kongresinin kendileri aracılığıyla yeraltında çalışan Dayanışma (Solidarnos) hareketine milyonlarca dolarlık destek verildiğini yaz-

---

[501] David Ignatius, a.g.y

mıştır. Dayanışma Sendikası ile gizli ilişkileri, AFL-CIO' nun o zamanki başkanı **Lane Kirkland** yürütmüştür. Dayanışma Sendikası'na, "Polish Roundtable Accord" aracılığıyla yaptığı yardımlardan ötürü Kirkland'a ve **Leh Walesa**'ya, 23 Nisan 1999'da *'NED Demokrasi Madalyası'* takılmıştır.[502]

Ünlü araştırmacı gazeteci David Ignatius'un NED'in para listesini göz önüne alarak yaptığı özet, operasyonun 1990'da Berlin duvarı yıkıldıktan sonra değil, çok daha evvelden başlatıldığını gösteriyor:

*"**NED Çekoslovakya'da demokratik güçlere yardım etmeye 1984'de, Macaristan'da "Civic Forum"a yardıma** (ise) **1986'da başladı. NED, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan'da ilk seçimler öncesi kamuoyu yoklamaları ve seçim yardımlarıyla, entelektüel gazetecileri ve öteki demokrasi aletlerini destekledi."***

1980'lerde video üretimi yapan ve Doğu Avrupa'ya dağıtımı gerçekleştiren '**Gdansk Video Center** (Video merkezi)'a verilen destek olayları belirleyici nitelikteydi. **FTUI** (Hür Sendika Enstitüsü) ve **CIPE** (Uluslararası Özel Yatırımcılar Merkezi) aracılığıyla yeni sendikalar ve işadamları örgütleri, serbest ekonominin altyapısını oluştururken NED'den yardım gördüler."[503]

Görüldüğü gibi duvarın yıkımı önceden ve içerden başlatılmış. 'demir perde' eleğe dönmüştür. Sosyalist sistemin merkezi SSCB'nde durum değişik değildir. SSCB'ne sızan NED operatörleri, Halkın Temsilcileri Kongresi'ndeki muhaliflerden liberal 'Bölgelerarası Grup'a, Rus eylemci **Ilya Zaslavski**'nin başını çektiği bir vakfa, Sovyet tarihçisi **Yuri Afanesiev**'nin başkanlığında yürütülen **Sözlü Tarih Projesi**'ne, Ukrayna'daki **Rukh** hareketine ve daha birçok projeye el vermişler.

Örtülü olarak yapılsaydı, yardımları alanlar için operasyonun bir "***ölüm öpücüğü***" anlamına geleceğini belirten David Ignatius, görünürde açıktan yapılan operasyonun, "hayat öpücüğü" gibi geldiğini söylerken hiç de haksız sayılmaz.

Bir noktayı anımsatmakta yarar var. Verilen örnekleri "ne yapalım yani, komünizmi yıkmışlar, iyi de etmişler" diye karşılayanlar, devletlerarası ilişkilerde içişlerine karışmanın ilkeleşmesinin zararını,

---

502 NED Annual Report 1999, s.7

503 *David Ignatius, o zamanlar,* The Washington Post *editörüdür ve casusluk romanı* "Siro"nun yazmıştır.

daha sonra kendi ülkelerinde geliştirilmekte olan operasyonun sonunda göreceklerdir.

Göreceklerdir ki, çok kültürlülük projesiyle derinleştirilen ayrılıklar sonucunda, etnik ve dinsel çatışmalar ve sürtüşmeler içinde bunalırken, "iyi de olmuş" demek öyle pek kolay olamayacaktır.

Ne ki, bu ağ, ne **Ronald Reagan**'ın, ne de onun demokratlarının buluşudur. Dünyayı sömürge alanına çevirmek isteyenlerin oyunları, yüzlerce yılın imparatorluklar döneminden süzülüp gelen, süzüldükçe siyasal erdemin son kırıntılarını da süzgecin üstünde bırakan ve böyle yaptıkça vahşileşen acımasızlığın ürünüdür. Yirmibir yıldır açıktan oynanan yeni oyunun, yarım yüzyıllık köküne doğru kısa bir yolculuk yararlı olabilir.

Elli, altmış yıllık ağ yenilendi

1982 yılında, yeni projesini tanıtmak ve ortaklarıyla bu çerçevede işbirliği kurmak amacıyla Fransa, Vatikan, İtalya, İngiltere ve Batı Almanya turuna çıkan Reagan, 8 Haziran 1982'de İngiliz parlamenterlerin karşısında, zaferin yakın olduğunu belirtir.[504] Varşova'nın Moskova ile NATO merkezi Brüksel' hattının tam orta noktasında yer aldığını belirterek yakın hedefi ilan eder:

"Bizim ulusal Cumhuriyetçi ve Demokratik parti başkan ve liderleri partilerüstü bir kuruluş olan Amerikan Siyaset Vakfı (American Political Foundation)'nda, Birleşik Devletler'in – bir ulus olarak- şimdilerde güç toplamakta olan demokrasi için global (küresel) kampanyaya nasıl destek olabileceğini belirleyecek 'bir çalışma başlattılar. Bu çalışmada, iş dünyasının, işçilerin ve toplumumuzdaki belli başlı kurumlarla birlikte her iki partinin kongre liderlerinin de işbirliği sağlanacaktır."

Reagan, **"global kampanya"** olarak adlandırdığı yeni operasyonun **"global"** yanını, "öteki ulusların liderlerine danışmayı planlıyoruz" sözüyle açıklar. Yeni ve genişletilmiş bir cephe yaratılacaktır. Reagan'ın **"öteki uluslar"**ı elbette yandaşlardan oluşmaktadır. Bu işler, tüm dünya ülkelerinin ortak karar organı Birleşmiş Milletler'de görüşülecek değildir .

ABD Başkanı, "Avrupa Konseyi'nde, demokratik ülke parlamenterlerini Strasbourg'da toplamak üzere bir öneride bulunduğunu" ve bu 'prestijli' toplantıda, "demokratik siyasi hareketlere yardımcı

---

[504] Polonya Dayanışma hareketine destek konuşmalarını da içeren ve cephe oluşturmaya yönelik olarak 2-11 Haziran 1982 arasında gerçekleştirilen gezi.

olmanın yollarını görüşeceğini" belirterek, demokratik bir yöntemle işi becereceklerini söylemiş olsa da ABD işe çoktan başlamıştı.

Dünyayı yeniden kolonileştirmeye uzanan yolların taşları, fazlaca demokratik, ama ne yazık ki, pek saydam olmayan eylemlerle döşenecektir. NED tasarımının mimarı **Allen Wenstein**'ın **"Web"** yani 'örümcek ağı' adını verdiği bu şebekenin ince iplikleri Avrupa'ya işte böyle taşınmıştı. **'Reagan Demokrasisi'**ne uygun olarak, diktayla yönetilen demokrat (!) ülkelerin temsilcilerinin eline yumakların bir bölümü 'prestijli' konferanslarda tutuşturuluvermişti.

NED'in şemsiyesi altına yerleşen Amerikan örgütlerinin yöneticilerini ve danışmanlarını bilmek, Amerika'nın ünlülerini, deneyli operatörlerini tanımak için önemli bir fırsat yaratıyor. Bu örgütleri ilişkileri ve operasyonlarıyla birlikte ele almak, bir değil, birkaç ciltlik kitap oluşturur. Çünkü ABD demokrasisinde, "sivil" ağ birbiriyle ortak kişiler üstünden kesişen dairelere benzer. Her kesişim bölgesinde ortak kişiler, memurlar ve parasal destek sağlayan şirket ve kilise vakıfları bulunur.

Her örgüt, yöneticileri, ortak eylem alanları, finans kaynakları, ilişkili şirketleri, dinsel kuruluş bağları, istihbarat örgütleriyle derin ilişkileri birbirine dolaşmış, üç boyutluluk içinde algılanamayacak denli karmaşık bir yumak oluşturur. Birden çok örgütte yöneticilik, danışmanlık yapan kişilerle birbirine bağlanan büyük ağ, tek merkezden yönetilebilecek büyük bir aileye dönüşür.

Daha basitçe söylemek gerekirse, bir örgüt çözümlenmeye başlandı mı, işin sonu gelmez, her ilişki, insanı ABD ve dünya bağlantılarının merkezinde yer alan, derin karanlık bir kuyuya götürür. Bu nedenle tepede duran örgütleri olabildiğince dar çerçevede ele almakla yetineceğiz.

Derinliğin içinde bir başka sorun da örgüt yönetimlerinin sürekli değişmesidir. Devletin tepesinde, Akev'de görev yapan bir görevliyi birdenbire örgütlerin başında görmek olası. Aynı biçimde örgütlerin yönetimindeki bir kişi de birdenbire bakanlık ya da bakan vekilliği görevine gelebilir. Eski senatörler, eski istihbaratçılar, eski belediye başkanları ve valiler de işin içine girince değişimleri izlemek bir bakıma olanaksızlaşmakta ya da bilgiler kısa bir sürede güncelliğini yitirebilmektedir.

Bu nedenle son yönetimlerden başlamakla yetineceğiz. Partiler üstü olduğu ileri sürülen bu "enstitü" kılıklı örgütlerin bırakınız Amerikan partilerinden bağımsız olmayı, Amerika'da ne denli siyasal yapılanma varsa oralara bulaşık oldukları görülecektedir.

ABD'nin örgütlerine bakarken, klasik sol-sağ çizgisinden iz sürmek yanıltıcı olur. Çünkü Amerika'nın içinde "sol" gibi" görünen siyasal hareketlerin, sendikaların, zencilere özgürlük, adalet ve insan hakları örgütlerinin, "sağ" görüşlü gibi duran örgütlerle ve devlet görevlileriyle bir başka örgütte yan yana geldikleri görülmektedir. Bu duruma bir de ABD'nin dış ülkelerdeki operasyonlarının içinden bakılırsa iş daha da karmaşıklaşacaktır. "Sol" gibi olanlarla "sağ" gibi olanlar ve daha da tutucu örgütler, örtülü operasyon ustası istihbaratçılar, savaş yanlısı eski askerler, din misyonerleri birbirlerine kenetlenmektedir.

Örneğin, **Martin Luther King** özgürlük hareketinin önderlerini, Orta ve Güney Amerika ülkelerine yönelik operasyonlarda, Cumhuriyetçi partinin elemanlarıyla ya da **Heritage Foundation** gibi, zamanında Nazi koruyuculuğuna soyunmuş olan en tutucu örgütlerle omuz omuza durmaları, bırakınız Doğu dünyasını, Avrupalıları bile şaşırtıcı bir görünümdedir.

Batı'nın sendikacıları, sosyal demokratlarıyla işçi ya da emekçi sınıf çıkarları uğruna birlikte davranan- özellikle üçüncü dünya-sendikacıları ya da sol örgüt yöneticileri, fena halde yanılmaktadırlar. Emeğin birliği gibi ideallerle, Batı örgütlerine hoş bakmayı meziyet edinen bu örgüt yöneticilerinin yanında yer alan, sağ örgütleri düşününce, iş bambaşka bir renk alıyor. Sağcılar,kendi ülkelerinde solculara, sendikacılara "anti-komünizm" uğruna düşmanca davranırken, işbirliği yaptıkları Batılı adamların bir sosyalist partiden köklendiklerini, sosyalist enternasyonale girip çıktıklarını bilseler, hangi cephede yer alacaklarını bilemezlerdi.[505] Şimdi 'Project Democracy' operasyonunun çekirdek örgütlerinde önemli oranda temsil edilen Amerikan solunun en güçlü kanadının kısa tarihine biraz değinmek gerekiyor.

---

[505] İşte bu durum, "dört eğilimi birleştiren adam" öyküsünü anımsatıyor. Onun birleştiriciliğini "dahiyane" bulanlar *nereden bileceklerdi ki, Bush'un arkadaşı bu işlerin kotarılış* yöntemini çok önceden öğrenmiştir.

Sosyalistlikten neo-muhafazakârlığa NDI

"Uluslararası bir krizin ardından Birleşik Devletlerin çıkarlarını korumayı amaçlayan hükümet programlarıyla kıyaslandığında, dış ülkelerde demokratik süreci desteklemek küçük ve akıllı bir yatırımdır.(..) Demokrasinin kurulması için harcanan dolarlar barışı korumak ya da askersel operasyonlar için harcanandan çok daha azdır."
NDI Program-VII.Conclusion

ABD sosyalist hareketinin bir kolunun canlandırılması, LID (League for Industrial Democracy)'in kurulmasıyla başlar. LID, demokratik hakları genişletmek ve Amerikalıları bilinçlendirmek amacıyla Jack London, Upton Sinclair ve bir grup sosyalist tarafından 1905 yılında kuruldu. Başlangıçta hareketin adı, Intercollegiate Socialist Society (Okullar arası Sosyalist Dernek) oldu.

Öğrenci ve işçi hareketini, sosyalizm ve sanayi demokrasisi konusunda bilinçlendirirken, LID, 1921'de kitlelere açıldı. Sosyalist partinin ABD başkanlık adaylarından Norman, 1922'de Harry Laidler'le birlikte LID'in direktörlük görevini paylaştılar. Emekçi haklarıyla, çocukların çalıştırılması, fabrikalardaki olumsuz çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi sorunlarla ilgilenen, konut edinme hakları ile yoksulluğun önlenmesi eylemlerine ve tekelleşme karşıtı savaşıma girişen LID'in saflarında Roger Baldwin, John Dewey, David Doubinsky, Sidney Haillman, Walter Reuther, Reinhold Neighbuhr gibi ünlüler yer alıyordu.

1960'lara doğru insan haklarına ağırlık veren örgüt, sonraki yıllarda AFL-CIO ve SD/USA (Social Democrat /USA)'in etkili yönlendirme uzmanlarının çalışmaları sonucunda hızla neo-liberal çizgiye kaydı ve ABD'nin dış ülke operasyonlarına destek olmaya başladı. LID, APRI (A. Philip Randolph Institute)'nin Güney Afrika operasyonunu desteklemişti. LID önderlerinden patrtinin ve APRI'nin kurucu başkanı Bayard Rustin, CPD (Committee on the Present Danger / Şimdiki Tehlikeye (karşı) Komite) yönetim kurulu üyeliği, Freedom House yürütme kurulu başkanlığı, IRC (International Rescue Committee) ikinci başkanlığı yaptı. IRC, Vietnam ve El Salvador'da CIA ile birlikte çalışmıştır.

Soldan başlayıp en sağa gidip gelen Bayard Rustin yalnız kalmadı. Troçkist aydınlardan Max Shactman, Stalin'in politikasına muhalefet ederek, komünist hareketten kopmuş ve yeni bir grup oluşturmuştu. Bu grup, 1960'larda Eugene Debs ve Norman Thomas önderliğindeki Sosyalist Parti ile birleşti. Yeni partinin saflarından sosyal demokratlar filizlendi. Sosyal demokratlar, işçi hareketi içinde önemli konumlarda bulunmaktaydılar. 1972 yılında Sosyalist Parti ikiye bölündü. Sol kanadın önderi Michael Harrington'du. Sosyal demokratların başını ise Tom Kahn, Rachelle Horowitz ve Carl Gershman çekti.

Sosyal demokrat hareket, "Social Democrat (SD/USA)" adını aldı. Sosyal demokratlar, ABD senatosunda Henry Jackson gibi muhafazakâr "demokrasi savunucuları"nı desteklediler. 1980'lere gelinceye dek hükümetlerde ve işçi hareketlerinde önemli güç elde eden SD/USA, Cumhuriyetçi Reagan'ın 1980'de iktidara gelmesiyle güçlerine güç kattılar. Bakanlık düzeyinde konum elde edemeseler de, en önemli ikinci devlet konumlarını, işçi sendikalarındaki güçlerine de dayanarak ele geçirdiler.

1980'lerde 'Reagan Demokrasisi'nin en önemli adamları SD/USA saflarından çıktı. SD/USA'nın 1974-1980 dönemi başkanı Carl Gershman, sonraki yıllarda NED başkanlığına getirildi. İlk üçlüden Jeanne Kirkpatrick ise Reagan tarafından Birleşmiş Milletler Büyükelçiliği görevine atandı. Kirkpatrick, büyükelçilik yapmaktan çok, Birleşmiş Milletler'de başlattığı ikili ilişkileriyle üçüncü dünyayı yönlendirme işine girişti. Özellikle Afrika ve Güney Amerika ülkelerindeki 'militer' gruplarla işbirliği yaptı. Hatta, dünyanın güneyinde denetimi sağlayacak, NATO benzeri **SATO** (South Atlantic Treaty Org.) örgütünü kurmak üzere, Orta ve Güney Afrika, Güney Amerika ülkelerinden askeri görevlilerle gizlice toplantılar yaptı.

Amerikan Sosyal demokratları, dış politikanın kilit rollerine soyundular. Sosyaldemokrat kimlikleri, onların yabancı ülkelerde sol çevreler ve işçi örgütleriyle ilişki geliştirmelerine yardımcı oldu. AFL-CIO, işçi konfederasyonuna bağlı LID , APRI[506], AAFLI (African Asian Free Trade Labour Institute) , AIFLD (American Institute for Free Trade Institute), FTUI (Free Trade Union

[506] Martin Luther King özgürlük hareketi yöneticileri Philip Randolph ve yardımcısı Bayard Rustin 1965'de APRI ve APREF (A.Philip Randolph Educational Foundation)'i kurdular. APRI siyahlarla işçi örgütleri arasında ilişkiyi yoğunlaştırmak üzere kurulmuştu. Daha sonra neo-muhafazakarların poltikalarını desteklediler.

Institute), AFT (American Federation of Teachers) gibi örgütler ilişkileri yaymakta kullanıldı.

ABD'nin içinde sol görünümlü hareketler ve işçi sendikaları dış ülkelerde ABD dış politikasına uygun olarak birer sızma örgütü olarak işlev görüyorlar. Ülkelerdeki örgütleri ülkelerin ulusal sanayicilerine ve hükümetlerine karşı mücadeleye yönlendirirken, ABD şirketlerinin ve sonuç olarak Birleşik Devletler'in dünya egemenliği plan ve programlarına hizmet ederler. Sosyal demokrat hareketler kim bilir kaç ülkede - bizimki de dahil - ulusal çizgilerinden kopup giderek, ABD ve Avrupa'nın değirmenine su taşır hale gelmiştir.

"Sivil" yani resmiyet dışı, yani devletten bağımsız, demokrasi ve özgürlük yanlısı (!) sevimli bir yabancı örgütle, saydam, yolsuzluktan arınmış bir ülke kuracaklarını sananları bekleyen en çetin sıkıntı, özellikle ABD ve Avrupa örgütlerinin görünen yüzlerinin arkasını kavramaktır. Bizim gibi demokrasisi Amerikalı ve Avrupalılara emanet edilmiş ülkelerde doğrudan içişlerine karışarak kendilerine bağlı örgütler oluşturan bu "NGO" denilen örtülü "sivil" ağın müteahhitlerini 'devlet dışı' diye adlandıranlar, sırası gelmişken masum ve küçük bir örnek verelim:

Amerikan Öğretmenler Federasyonu ile 1992 yılında, ABD Demokrat Parti'nin Başkanlık seçim kampanyasına birçok NGO'nun yanı sıra, AFT de katılmıştır. Bu öyle bireysel, kişilere özgü bir katılım değildir. Federasyon başkanı Rachelle Horowitz'in açıklamasına göre, sendikanın örgütlenme görevlileri, politik çalışmadan başka bir şey yapmamaktadırlar. Türkiye'deki "sivil" hareket şampiyonları, "devlet" deyince "öcü" görmüş gibi oluyorlar, 'parti' deyince kanları donuyor.

Ne ki, yoğun işbirliği yaptıkları sözde "sivil" yabancı örgütler, soğuk savaş dönemlerinden bu yana doğrudan siyasetin içindedirler ve devlet yönetimlerine - öyle temas düzeyinde falan değil- resmi olarak bağlıdırlar.[507]

Yerli "sivil" üstleniciler bu durumu ya biliyorlar ya da bildirmezden geliyorlar. Çünkü dünyanın batısından doğusuna doğru örülen bu ağa yakalanmaya hazır bekleyen ülkelerdeki kuruluşlar, bir siyasal harekete genellikle tek yönlü bağlarla bağlanırlar. Devlete bağlanmak, pek görülen şey değildir. Bu nedenle bu yerli örgütlerin ya da kuruluşların, amaçlarını, siyasal düşünce tarzlarını anlamak zor olmaz.

---

[507] *Education Week* on October 14, 1992

Oysa ABD'de durum o denli karmaşıktır ki, Türkiye'deki bir halk deyişle "gıllıgışlı" ilişkilerle örülen bir ağa dönüşür. Bu örgüyü anlayabilmenin en iyi yöntemi, örgütlerin üst yöneticilerinin örgüt ilişkilerine şöyle bir bakmaktır. Bu örgütlerin ağlarını çözümlemek sabır istemekle birlikte büyükçe bir ilişki haritası yapmayı gerektirir ki, Türkiye'nin yüksek yargıcının tarif ettiği 'Anglosakson' ve de 'katılımcı demokrasi' görülebilsin. Aslına bakılırsa katılanlar katılıyor ve sessiz büyük çoğunluk, bir grup seçkinden oluşan "sivil" , "askeri" ve "akademik" elemanlardan kurulu örgütlerin oluşturduğu, bazen derin, bazen dar, ama her zaman karanlık olan dehlizlerde dönüp duruyor. Şimdi çekirdek örgütlerin elemanlarını biraz yakından tanıyalım.

NDI'nin iyi adamları

Bir örgütü ve niyetini tanımak için kısa bir anlatım, yönetici ve kurum bağlarından birkaç örnek yeterli görünebilir. Ne ki, genel bir kanının yararı da tartışmalıdır. Çünkü iyi niyetli kişi ya da kurumların bu tür örgüt, kişi ve hatta şirket adlarına ve onların çok yönlü bağlantılarına şu ya da bu çalışma ve ilişki içinde rastlama olasılığı vardır. Bu nedenle en azından yöneticileri ve onların deneyimlerini, ilişkilerini olabildiğince bilmek yararlı olabilir.

NDI'nin üst yönetimi eski bakanlardan, eski ABD Başkan adaylarından, bakan vekillerinden, senatörlere, kişilerden şirketlere uzanıyor. 2000 yılı yönetimini ve danışmanlar listesini, örgütün devletle derin ilişkilerini göstermesi bakımından, olduğu gibi alıyoruz:

'**Yönetim Kurulu:** Madeleine Korbel Albright (Y.K Başkan), Rachel Horowitz (Y.K Başkan Yardımcısı), Kenneth F. Melley (Sekreter), Eugene Eidenberg (Sayman), Kenneth D. Wollack (Başkan), Bernard W. Aronson, J. Brian Atwood, Harriet C. Babbitt, Joan Baggett Calambokidis, Paul L. Cejas, Barbara J. Easterling, Geraldine A. Ferraro, Patrick J. Griffin, Joan Anderson Growe, Shirley Robinson Hall, Harold Hongju Koh, Peter Kovler, Elliott F. Kulick, Nat LaCour, Lewis Manilow, Molly Raiser, Nicholas A. Rey, Nancy H. Rubin, Elaine Shocas, Marva A. Smalls, Michael R. Steed, Maurice Tempelsman, Marvin F. Weissberg, Raul Yzaguirre, Paul G. Kirk (Jr.), Walter F. Mondale, Charles T. Manatt.

Yönetim kadrosundaki bir bölüm ad bile, sözde sivilin devlet ve şirket ilişkisini göstermeye yeter, ama bu adlarla daha ilginç ve gizemli yerlerde karşılaşma olasılığı az değildir. Bu nedenle danışma kurulunu tanımakta yararlı olabilir.

Danışma Kurulu: William V. Alexander, Michael D. Barnes, John Brademas, Bill Bradley, Cleaver Cleaver (II), Mario M. Cuomo, Patricia M. Derian, Christopher J. Dodd, Michael S. Dukakis, Thomas F. Eagleton, Martin Frost, Richard N. Gardner, Richard A. Gephardt[508], John T. Joyce, Peter G. Kelley, Paul G. Kirk (Jr.), John Lewis, Mike J. Mansfield, Donald F. McHenry, Abner J. Mikva, Azie Taylor Morton, Daniel Patrick Moynihan[509], Charles S. Robb, Stephen J. Solarz, Theodore C. Sorensen, Esteban E.Torres, Cyrus R. Vance, Anne Wexler, Andrew J. Young.

NDI'nin tepe yöneticileri, eski bakanlar, eski ABD başkanlık adayları, bakan vekilleri, senatörlerden oluşuyor. NDI, birçok yönetici ve danışmanla şirketlere bağlanıyor. Bu kişilerden, ABD Dışişleri Bakanı Albright ve Din Hürriyeti, Demokrasi gibi bürolardan sorumlu Harold Hongju Koh'u Türkiye 1999-2001 arasında çok yakından tanımıştı.

Türkiye'de NDI ile işbirliği yapanların hepsi olmasa bile, TESEV, ARI, TESAV, TOSAV, TUSIAD gibi örgütlerin yöneticileri bu ünlü Amerikalıları kişisel olarak tanımaları da olasılık dışı değildir. Ne ki, yerli "sivil" yöneticilerin bilgilendirdiği işadamlarına, gençlere, devlet görevlilerine, bu örgütle ilişkinin ne denli değerli bir şey olduğunu bildirmek de bir görevdir. NDI, yönetici ve danışmanlarıyla başka kurum ve örgütlere bağlandığını bilmekte yarar var. Her ad, onlarca örgüt bağını ve eski örtülü operasyon deneyimlerini görmek de gerekiyor. Bu kişilerden birkaç önemli operatörü ilişki listesiyle tanırken, geri kalanları tam liste olarak kitap ekine alacağız.

Rachelle Horowitz, SD / USA kurucusu ve daha sonra Reagan demokratına dönüşmüştür. Aynı zamanda CPD kurucusu,

---

[508] İsrail 2000 yılında Filistin'de yeni bir işgale girişti. İsrail ordusu şiddet uygulayarak Filistinlileri topraklarından sürmek için konutları dozerlerle yıkmaya, dünyanın başka yörelerinden getirdiği Yahudileri Filistinlilerin topraklarına yerleştirmeye başladı. Dünya' da bu işgale karşı çıkanlar olduğu gibi ABD'de işgale karşı gösteriler gerçekleştirildi. ABD'de yönetim üstünde de egemen olan Yahudi örgütleri de 16 Nisan 2002'de İsrail devletini desteklemek üzere Washington'da bir yürüyüş düzenledi. Bu yürüyüştü Rcihard A. Gephardt, AFL-CIO Başkanı John J. Sweeney ve ABD Savunma Bakan Yardımcısı John Wolfowitz de birer konuşma yaptılar. *Seth Gitell, Rally for Israel, Boston Phoenix, April 16, 2002;bostonphoenix. com / boston / news_features/index.htm*

[509] Senatör Daniel Patrick Moynihan Tufts Üniversitesi yönetim kurulunda yer alıyordu. Aynı kurulda, Hanry Cabot Lodge, General Stansfield Turner gibi örtülü işler operatörü, ABD MGK üyesi Alexis Johnson ve CIA eski direktör vekillerinden Bobby Inmam da bulunuyordu. *Ami Chen Mills, C.I.A. Off Campus, s.102*

APRI, AFT, Bayard Rustin Foundation yönetim kurlu üyesi ve NDI kinci başkanıdır.[510]

Horowitz'in yönettiği APRI örgütünün para kaynağı büyük oranda sendikal örgüt AFL-CIO, NED ve AD'nin en büyük sendikası United Steel Workers Union (Birleşik Çelik İşçileri irliği)'dır. AFL-CIO ise gelirinin %80'ini devletten alır. APRI yöneticilerinin çoğunluğu AFL-CIO ve bağlı sendika başkanlarıyla, SD/USA'nın üst düzeylilerinden oluşur. APRI, özellikle G. Afrika'daki Rahip Desmund Tutu, World Alliance Reform Churches (Allan Boesah / Dünya Dayanışması Reform Kiliseleri)'da etkindir. Bu barışçıl (!) örgütün yönetiminde ayrıca, Freedom House (direktörü Leonard Sussman), Research Institute of America (direktör Leo Cherne) yer aldı. Güney Afrika İşçi Sendikaları genel sekreteri Jay Naidoo, bu ilişkileri şöyle açıklıyor:

"AFL-CIO'ya bağlı örgütler Güney Afrika işçi hareketine karşı yanlı davranıyorlar. Bu örgütler adına hareket eden bazı anahtar kişilerin Birleşik Devletler'in Dışişleri ve istihbarat çevreleriyle kuşkulu ilişkileri var."[511]

APRI yöneticilerinin çoğu, CDM (Coalition for a Democracy / Reagan demokratları), CPD (Committee for Present Danger -1976) gibi operasyon kuruluşlarında yer alıyorlar. Bu kişiler, aynı zamanda, NED, IRI, ACILS, NDI gibi demokrasi ihracatının çekirdek örgütlerinin yönetim kurullarında bulunuyorlar.[512]

APRI ilişkilerinden bir ilginç örnek verelim. APRI yönetim kurulu üyesi Max Kampelman, "Reagan Demokratları" denen CDM örgütünde ve militarist güçlenmeyi, nükleer silahlanmayı savunan, halkı bu konularda yönlendiren SPD'nin yönetim kurulu üyeliğinin yanı sıra, ABD Başkanı tarafından USIP (US Institute for Peace/ bağımsız kuruluş) yönetim kuruluna atanmıştır. Anımsanacağı üzere;

---

[510] Rachelle Horowitz, Thomas Donohue ile evlidir. Donohue, AFL-CIO eski saymanı ve genel sekreteridir

[511] *International Labour Report, Mayıs-Haziran 1989.*

[512] FTUI, 1977'de AFL-CIO tarafından Avrupa sendicalığı eşgüdüm altına almak üzere kuruldu., USAID, USIA kaynaklarını ve 1984'den sonra da NED ve bir miktar da özel şirket (%4) kaynaklarını kullanmaya başladı. (*GAO/NSIAD-86-185 The nationalEndowment for Democacy, p.22)* Türkiye sendikalarıyla da ilişki kurmuştur. FTUI'nun bağlı olduğu AFLI Genel Direktörü Moris Paladino (e. CIA) 1971'de Genel Sekreter Halil Tunç ile görüştü. Sendikacılar ABD'de kurs gördüler. AFL-CIO (ACILS'in bir önceki adı) toplantılarına çok sayıda sendika yöneticisi katıldı. Böylece soğuk savaş döneminde Türkiye'de sendika savaşı başlamış oldu. Özellikle 1970'lerde körüklenen çatışma ve şiddet ortamı, işçilerin bölünmesiyle daha da alevlendi. AFL-CIO katılımları için Bk. *2000 İkibin'e Doğru, Yıl:5, Sayı:39, 24 Kasım 1991, s.11-12.*

USIP, istihbarat kuruluşlarının değerlendirilmiş belgelerinin dağıtımını yapmakta ve dış ülkelerde -bu arada Türkiye'de de- para karşılığı araştırmalar gerçekleştirmektedir.

NED örgütlenmesinin mimarı ve eski başkanı Carl Gershman, SD/USA'nın kurucularındandı. APRI direktörlüğü de yapan Gershman, IA propaganda aygıtı olarak ünlenen Freedom House direktörlüğü, BM Büyükelçisi J.Kirkpatrick'in başdanışmanlığı, CIA bağlantılı IRC üyesi, CfD ve NDI yönetim kurulu ve daha sonra büyük danışma kurulu üyeliği görevlerini üstlenmiştir.

NDI kurucu yöneticilerinden Bernard William Aronson: ACON Investments, Newbridge Andean Partners, Liz Claiborne Inc. ve Royal Caibbean Cruises Ltd. gibi ünlü şirketlerin yönetim kurullarında başkanlık ve üyelik yapmıştır. 1985-1986 Nikaragua Contra'larına ABD yardım yasası örgütleyicisi dört kişiden biri olan Aronson, Freedom House ve LCIAS (Leadership Councill for Inter-American Summitry) yönetim kurulu üyeliği , George Bush yönetiminde Latin Amerika İşleri'nden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcılığı görevlerinde bulundu.[513]

Bernard William Aronson'u daha yakından tanımak için, Nikaragua'da gerçekleştirilen "project democracy" operasyonuna bir an dönmek gerekiyor. Nikaragua Contra'larına yardım çok yönlüdür. İşin içinde NED, NDI, IRI, Freedom House vardır. Ama operasyonun en önemli yöneticisi de CIA'dir. Bu yardımların içinde yanlış bilgilendirme de 'de-stabilizasyon' da vardır. Ayrıca doğrudan para ve silah yardımının yanı sıra, eğitim verme işi de bulunur. Eğitim deyince, her yönüyle savaş-suikast ve örgütlenme eğitimini içeren CIA el kitabının (12 Contra şefine verilmiştir) suikast bölümünden iki paragrafı okuyalım:

"Şaşırtma Gücü: Saldırıya geçecek adamların bıçak, ustura, jilet, zincir, sopa gibi silahları olmalıdır. Onlar (saldırıya geçecek olanlar), masum ve her şeye inanan örgüt arkadaşlarının hemen arkasında yer almalıdırlar. (..) Temizleme: Temizlenecek Sandinista görevlisi seçildikten sonra birlikte hareket etmelidir. Yani halkın da bu olaya tanık olması, bundan ders alması sağlanmalıdır. Önemli işlerde profesyonel katillerden yararlanmak çok daha uygundur."[514]

---

[513] *Bob Woodward, Peçe (Veil) CIA ve gizli savaşları, s.*
[514] Holy Sklar, a.g.k. s.181;

Gerektiğinde, Contra'ların kendi adamlarını da öldürmelerini de içeren bu kitabın varlığı ve Nikaragua'da CIA etkinliği, Başkan Reagan tarafından da doğrulanmıştır. Bu arada anımsatalım ki, el kitabında sorgulanacak kişilerin el-ayak bağlanma yöntemi, bizde "domuz bağı" olarak bilinene çok benzemektedir.[515]/[516]

NDI yöneticisi Aronson, eski Başkan Jimmy Carter'ın ekibindeydi ve onun konuşmalarını da yazıyordu (1977-1979). George Bush ve Clinton yönetiminde Latin Amerika İşleri'nden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı (1989-1993) oldu. 1985-1986 Nikaragua Contra'larına ABD Yardım yasası örgütleyicisi dört kişiden biri oldu. 1986 oylaması öncesi geceleyin, Reagan'ın görüş takririni de Aronson kaleme almıştır. Nikaragua'da Sandinista yönetimini yıkmak üzere 'de-stabilzasyon' eylemlerinin yanı sıra ABD tarafından eğitilen Contra gerillalarına 100 milyon dolar (ayni ve nakdi) yardımda bulunulmuştur.[517]

NDI kurucularından ve danışmanlarından **Nancy H. Rubin**: ABD dışişlerini yönlendiren, yabancı ülke yöneticileriyle doğrudan ilişkiler geliştiren CFR üyesidir. **Rubin**, **OEF International** (Overseas Education Fund / Uluslararası Eğitim Fonu) yönetim **kurulu** üyesidir.[518] **OEF**, LMV (League of Woman Voters-1947 / Kadın Seçmenler Birliği) tarafından örgütlenmiştir. 1970'e dek, ABD sınırları içinde çalışırken daha sonra uluslararası işlere soyunmuştur. OEF'in ortaya koyduğu gelecek projeksiyonu "project democracy" hedeflerini özetler niteliktedir. Bu projeksiyona göre (1) merkezi devlet ya-

---

[515] John Prados, a.g.k, s.406.

[516] Bu yöntem yaşanmış bir olayda şöyle anlatılmaktadır: " 13 Ocak 1983- (..) Paul Morasca'nın cesedi giyinik, yüzü döşeğe dayalı, el ve ayak bilekleri boynuna dolanmış bir iple kösteklenmiş. Yorgunluğa yenik düşen kurban kendi kendini boğmuştu. Bu teknik aynı zamanda bir imza, CIA'in kullandığı katillerin imzasıdır. En azından Riconoscuto (FBI adına istihbaratçı)'nun kanısı öyle." *Fabrizia Calvi – Thierry Pfister, Washington'un Gözü, s.41.*

[517]Aronson'un yanında yasa tasarısı öncülük eden kongre üyeleri: Robert Leihen, Penn Kemble, Bruce Cameron. (*Michael Massing, Mother Jones Oct. 1987*) Aronson'un şirketlerinden Newbridge Andean Partners'ın şirket adresinin bir posta kutusu olmasının yanında OPIC (Overseas Private Investment Corporation: ABD'nin Ajentası) ile Karaibler'de ortak olarak toplu konut yapım işleri yapmaktadır. Aronson, CFR'ye Kuba'ya yönelik ambargonun hafifletilmesini isteyen bir rapor sunarken, bu işin Kuba rejimini değiştirecek yönde somut önerilerle yapılmasını istedi. İsteklerin hedefi tipik "project democracy" operasyon ilkelerini içeriyordu. Karaibler ve Latin Amerika ülkelerinde piyasa ekonomisinin geliştirilmesinin Amerikan şirketlerinin çıkarına olduğunu belirtirken kendi şirketlerinin çıkarlarından örnek vermiyordu. *Comision Internacionale derechos Humanos, Anual 2000- www.cidh.oas.org.*

[518]*OEF International, Seeds of Promise, OEF International annual report 1986" dan aktaran http://www.irc-online.org.*

pıları zayıflayacak, (2) demokratik kurumlaşma gelişecek ve (3) karar mekanizmaları tabana ve köy düzeyine indirilecektir.

Afrika, Asya, Karayibler, Latin Amerika, Ortadoğu'daki 70 ülkede etkin olan ve ABD devletinden US-AID aracılığıyla para alan OEF'nin destekçileri arasında, CIA bağlantılı şirket olarak da tanınan **Air Transport Association**, **Asia Foundation** gibi kuruluşlarla birlikte çok sayıda kartel vakfının ve benzeri örgütlerin yöneticileri bulunmaktadır. OEF 1987 mütevelli heyetinin başında, sonradan ABD Dışişleri Bakanlığına gelecek olan Madeleine K. Albright bulunmaktaydı. OEF, NED'den, 1984-1987 arasında, Afrika ve Arjantin işleri için 692.053 $ almıştır.[519]/ [520]

Cyrus Roberts Vance: ABD deniz Kuvvetleri (1943-45), avukat (1946-1960), Armed Services Committee (Silahlı Hizmetler Komitesi/ üye, 1957-1960), Senato Uzay ve Astronomi Özel Komitesi (üye, 1958), Pentagon Genel Danışma Kurulu (üye, 1961), Savunma Bakan Yardımcısı (1966), Group 54-7 (Hükümetin CIA kontrol birimi- üye), Washington Operasyon Ajanı, Başkanların dış politika sorunlarında özel temsilciliği görevi ve ilginç dönemlerde, ilginç ülkelerde görevler: Panama (1964), Dominik (1965), Vietnam (1967), Kıbrıs (1967), Kore (1968), Fransa (1968). [521] CFR (ikinci başkan, direktör), Trilateral Commission (ü) ve NDI eski yönetim kurulu ve daha sonra danışma kurulu üyesidir.

Andrew J. Young: M. Luther King'in üst düzey yardımcısı (1976), daha sonra ABD Kongresi üyesi (Georgia1976), 'Jimmy Carter'ın siyah destekçisi' olarak tanındı. ABD'nin B.M Büyükelçisi iken, 3. dünya ülkelerinin liderleriyle yoğun ilişki kurdu; PLO (FKÖ) ile yetki dışı bağlantıya geçtiğinden görevden ayrılmak zo-

---

[519] Öteki mütevelli heyeti üyeleri: Virginia Allan, Polly Baca, Freida Caplan, Kathryn Christopherson, Kate Cloud, Esther Coopersmith, Phyllis Dobyns, Vicki Downing, Patricia Ellis, Judy Falk, Tom Farer, Margie Fraenkel, Arvonne Fraser, Martha Greenawalt, Patricia Hutar, Jane Jaquette, S. Peter Karlow, Mary Dublin Keyserling, Mildred Robbins Leet, Kate Rand Lloyd, Rosalind Loring, Mildred Marcy, Sal G. Marzullo, Gretchen Maynes, Sheila Avrin McLean, Marcia Dawkins Nauckhoff, Jan Orloff, Nancy Clark Reynolds, Alice Rivlin, Janeth Rosenblum, Barbara Schlei, Eleanor Sebastian, John Sewell, Jeanne L. Slobod, Peter Tarnoff, Maxine Waters, Connie Weinman, Bernice Zurbach. *OEF Annual Report 1987'den irc-online. a.g.s.*

[520] *OEF Annual Report 1987'den irc-online. a.g.s.*

[521] Julius Mader, Who's Who in CIA, s.530 .

Cyrus Vance'in, Kıbrıs'ta Türklere karşı, Makarios'un göz yumması ile, başlayan EOKA yandaşlarının ve para-militer Rum gruplarının katliamları ortamında Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesini önlemek üzere Ankara'ya gelmesi büyük yankı ve tepki uyandırmıştı. Özellikle öğrenciler, Vance'in CIA elemanı ve Vietnam suçlusu olduğu gerekçesiyle kınama gösterilerini yoğunlaştırmışlardır.

runda bırakıldı (1979). Ayrılmasında İsrail'e bağlı ABD örgütleri etkin rol oynadı. Atlanta Belediye Başkanı olduktan sonra "Andrew Young Associates Consulting" şirketi aracılığıyla parasal ilişkilere geçti. BCCI[522] patronu Pakistanlı banker Ağa **Hasan Abedi** ile yakın ilişki geliştirerek, onu 3. dünya liderleriyle buluşturdu. Bu işler için Arabistan ve Arap Emirlikleri'ne yaptığı gezinin masraflarını BCCI ödedi (1983). Young'ın danışmanlık şirketi, BCCI'den her yıl 50.000 dolar almaktaydı. Georgia Valisi (1990) olduğunda, BCCI, onun 150.000 dolar kredi alacağını sildi. Haiti'ye Başkan'ın özel temsilcisi olarak gitti ve halkçı lider Rahip Aristide'e seçimlere katılmaması ve Dünya Bankası memuru Mare Bazin'in adaylığını desteklemesi için baskı yaptı. Young şimdi NDI büyük danışma kurulu üyesidir.

Theodore C. Sorensen: Emekli general Sorensen. Kennedy'nin ekibindendir ve CFR[523] üyesidir. Ayrıca NDI eski yöneticisi ve danışma kurulu üyesidir.

Anne L. Wexler: CFR ve NDI büyük danışma kurulu üyesidir. Wexler, Akev müdavimidir ve ünlü halkla ilişkiler şirketi The Wexler Group'un sahibidir. Wexler, "liberal süper lobici" ve "disinformation" ustası olarak da tanınır. Yaptığı imaj işi nedeniyle 'Burger kraliçesi' sanını da almıştır. Siyasi kampanyalar örgütleyen Wexler, 1968 yılında başkanlık adayı Eugene McCarthy'nin seçim kampanyasını yönetmiştir. ABD'deki on etkin aracıdan biridir. [524] Wexler Group, ABD'deki "*halkla ilişkiler şirketlerinin en büyüğü ve en pahalısı olan Hill and Knowlton, Inc.*"'in "*bağımsız birimidir.*"[525] Hill and Knowlton ise Moon tarikatına ve ABD Dışişlerine, özellikle 1990 Irak'a saldırı senaryosunda senato komisyonuna sahte tanıklar çıkararak verdiği üstün hizmetlerle tanınmaktadır.

Richard N. Gardner: **CIA** propaganda aygıtı **Freedom House**'un mütevelli heyeti üyesidir. Trade Policy Negotiations da-

---

[522] BCCI: CIA'in kirli işlerde kullandığı para kanalı. Bk. Bölüm: İstanbul'da İki Kere İki Gün.

[523] 8 Ocak 1968 İstihbarat ve Dış Politika özel tartışma toplantısı. Bu toplantıda örtülü operasyon direktörü Richard M. Bissel ünlü raporunu sunmuştu. Toplantıya aralarında eski OSS yöneticisi ve CIA'in yasa tasarısı hazırlayan ve daha sonra CIA planlama bölümü yöneticisi ve izleyen yıllarda da CIA direktörlüğü yapmış olan operatör Allen W. Dulles'da katılmıştı.

[524] *A. Syder, Warriors of Disinformation, s. 260*

[525] Jean A. Douthwright, Rochester Institute of Technology: A Subsidiary?" *CAIB, Fall 1991, ss: 4-9.* ve "The WTO Millenium Bug: TNC Control over Global Trade Politics" *Corporate Europe Observer Issue 4, Special WTO Edition, July 1999.*

nışmanı, İtalya (1977-1981), İspanya (1993-1998)'da büyükelçi, WTO (Dünya Tic. Örgütü)'da ABD delegesi, Morgan-Lewise-Bockius Hukuk Şirketi danışmanı ve NDI büyük danışma kurulu üyesidir. Ayrıca DCF (Democratic Century Fund)'a parasal katkıda bulunmaktadır.

Charles T. Manatt: APF (American Political Foundation) yönetim kurulu üyesi ve direktör, DNC (Democratic National Committee) Başkanı, WWC (Without War Councill), CfD ve IFES (International Foundation for Electoral Systems) 1989 yönetim kurulu üyesidir. Aynı zamanda NED yönetim kurulu üyesi, "Manatt, Phelps, Rothenberg, Evans" hukuk şirketi ortağı ve NDI eski yöneticisi ve şimdi büyük danışma kurulu üyesidir.

Charles T. Manatt, "project democracy" operasyonlarında oldukça deneyimlidir. Onun da içinde yer aldığı Nikaragua operasyonundan kısa bir bölümü anımsatalım. NED, Nikaragua'da bürolar açmıştı. Bu büroları Caleb McCarry ve **Diane Weinstein** yönetmekteydi. ABD'nin "Contra" adlı gerilla örgütünü desteklemesinin ve ülkede karışıklıklar yaratılmasının ardından seçimleri gözlemleme heyetine NED adına C. T. Manatt, William Brock, Frank Fahrenkopf katılmıştı. Bu heyetin gözlemleri ilginç olaylarla sürdü. Aralık 1989'da Masatepe'deki seçim toplantısını izlerken bir kişi öldürüldü, 20 kişi yaralandı. CfD, zaman geçirmeksizin yayınladığı bildiriyle olayları Sandinista'nın yarattığını, ölen kişinin de bir UNO üyesi olduğunu açıkladı. UNO, CfD'nin desteklediği "Prensa" gazetesinin editörü Violet Chamorro'nun partisidir. OAS (Organisation of American States), olayları açık hava toplantısına saldırıya geçen 200 UNO taraftarının çıkardığını, saldırganların Sandinistlerin merkez binasına ve bitişiğindeki Tarım Bakanlığı bürosuna da saldırdıklarını açıklamaktaydı.

Demokrasi operatörlerinin yalan haberleri bununla da kalmamış, UNO' nun başkan yardımcısı adayı Virgilio Godoy ile birlikte, başta Allen Weinstein (NDI temsilen) olmak üzere, CfD heyetinin (NDI, IRI ve World Freedom Foundation) tümü, ölen kişinin UNO üyesi olduğunu açıklamaktaydılar. Oysa ölen gencin annesi oğlunun "sadık bir Sandinist" olduğunu bildiriyordu.[526] Olayları duyuran ABD medyasının en büyükleri de CfD heyetiyle aynı görüşteydiler. CfD heyeti derhal Orta Amerika Başkanlar Toplantısı'na gitmişler, yalan

---

[526] *Mary Speck, "One Killed In Nicaragua Election Riot," Washington Post, Dec 11, 1989; Nicaraguan Election Issues No. 8, Central American Historical Institute, Feb 10. 1990.*

açıklamalarını orada da sürdürmüşler ve "*Sandinista vahşeti*"nden söz etmişlerdir.[527] Bir ülkenin içişlerine müdahalede maşaları ödüllendirmek de gerekiyordu. Nikaragua'da da öyle oldu. Center for Democracy (CfD), Chamarro'ya "Demokrasinin Bekçisi" ödülü verdi.

Harriet C. Babbitt: Latin Amerika ve Sovyetler Birliği (1993-1997)'nde büyükelçi, USAID (1997-2001) bölüm yöneticisi, OAS Organisation of American States)'da büyükelçi, WWC (Woodrow Wilson Center- Şubat 2001-Ağustos 2001)'da eğitmen, NDI'de yönetim kurulu üyesi ve Latin Amerika Komisyonunda görev aldı.[528]

Ken Wollack: **CFR** üyesi ve NDI yönetim kurulu üyesidir. Wollack, "Project Democracy" operasyonunun en önemli deneyinin yaşandığı Nikaragua'da de-stabilizasyon işlerine NED örgütlülüğünde NDI adına katıldı. Operasyonun sonunda NED Başkanı Gershman'dan NDI adına özel teşekkürleri kabul etti.

Peter G. Kelly: CfD (ykü 1989), Updike, Kelly & Spellacy şirketinde ortak ve yönetim kurulu başkanıdır. Ayrıca Black, Manafort, Stone and Kelly lobicilik şirketinde ortak ve yönetim kurulu başkanı, NDI danışma kurulu üyesidir. 1984'te APF (American Political Foundation)'nin devamı olarak kurulan CfD'nin özellikle Orta Amerika ülkelerindeki etkinliklerinde yer aldı. Kelly, Şubat 1989'da Kosta Rika'nın San Jose kentinde yapılan "Orta Amerika'da Kalkınma" toplantısında Allen Weinstein ile birlikte CfD'yi temsil etti. Bu toplantıya, Kosta Rika, Fransa, Avrupa Konseyi ve Guatemala, El Salvador temsilcileri de katıldı.[529]

Kelly'nin "lobicilik" şirketi, özellikle ABD'nin desteklediği yabancı parti ve örgütlere hizmet vermektedir. Şirket, 1986 yılında yabancılardan 2,1 milyon dolar kazanmıştır. Bunun karşılığında yabancılara da kazandırmıştır. Bunların arasında Kenya, ABD'nin u-

---

[527] *"Violence & the Nicaragua Elections," Carnet, Nicanews, Jan 21, 1990;* Richard Avila, "Incident at Masatepe," Nicaragua Through Our Eyes, Vol. IV, Nos. 5 & 6, tarihsiz; *www.publiceye.org*

[528] US-AID, parasal kaynaklarını devletten alır. Bir yardım örgütünün iki işlevi vardır: Yabancı ülkelere parasal proje yardımlarında bulunmak, içişlerine karışmak ve her ABD kökenli şirket ve örgüt gibi, CIA ve benzeri operasyon örgütlerine örtü oluşturmak. Yabancı ülkelerde çekirdekte doğrudan CIA'in istasyonu bulunur, çekirdeğin çevresindeki birinci halkada AID gibi örgütlerin, CIA denetimindeki şirketlerin (örneğin Air America) şubeleri, büroları, üçüncü halkada, operasyonlarda CIA'in Gizli ordusunu proje başına doğrudan destekleyen Amerikalı ve yerel birimler yer alır. Sonraki halkalar, çeşitli destek örgütleri, CIA'in yararlanabileceği teknik ve insani kaynaklarla tamamlanır.

[529] "The Center for Democracy: A Non-partisan Center Working to Promote the Democratic Process,' Center for Democracy, (tarihsiz)"den aktaran *publiceye. org*

zun yıllar desteklediği Angola'da Jonas Sawimbi'nin Angola hükümetine karşı savaşan **UNITA**[530] (Union National for the Total Independence of Angola) örgütü, Somali Hükümeti, Filipinler UNA (Union for National Action) Partisi, **Zaire** (Kongo)'de Lumumba'yı darbeyle devirip öldürten **Mobutu Sese Seko**, 1989'da, Amerikan daha fazla yardımı alabilmek için, şirketle bir milyon dolarlık sözleşme imzaladı. [531]/[532]/ [533]

Kelly'nin şirketi, **George Bush**'un kampanyasını yönetti. Şirket ortaklarından **Manafort**, Cumhuriyetçi Parti Ulusal Kongresi'ni yönetti. Manafort, HUD (Housing and Urban Development / Konut ve Kırsal Kalkınma) bölümünün teşviklerinin elde edilmesinde rol oynayan kilit kişiydi. Bu işlerden 348.500 dolar kazandı.[534] Manafort daha önce muhafazakâr College Republicans, Young Republican gibi parti örgütlerinde deney kazanmış; NCPAC (National Conservative Political Action Committee / Ulusal)'nin kurucuları arasında yer almış ve Democratic National Committee'nin finans komitesi başkanıyken 90 milyon dolar toplamayı başarmıştır.[535]

Maurice Tempelsman: Ünlü milyarder madenci (elmasçı). CFR üyesi ve NDI danışmanıdır.[536] Elmasçı Tempelsman'ı tanımak için çok daha gerilere gitmek gerekiyor. 1960 Kongo askeri darbesini destekledi. **CIA Kinşasa** istasyon şefi Devlin'i işe aldı. Patrice Lumumba, Belçika'nın kolonisi olan Kongo'nun ve Afrika'nın kurtuluşu için mücadele etmiş ve bağımsızlığını kazanan Kongo'nun ilk başbakanı olmuştu. ABD ve Batı Avrupa, iç ayrılıkları kışkırtarak Kongo'yu karıştırdılar. Ajan Devlin, Kongo ordusunun komutanı Mobutu'nun gerçekleştirdiği askeri darbeye yardımcı oldu. Başbakanlığı iki ay süren Lumumba, ABD başkanı Eisonhower'in başkanlık ettiği ABD Milli Güvenlik Konseyi kararıyla ve CIA Direktörü

---

[530] Angola hükümetine karşı silahlı savaşım veren UNITA ve FNLA örgütleri CIA tarafından desteklendi. Beyaz paralı askerlerin kiralanması için 30 milyon dolar harcandı. *Philip Agee, On The Run, s. 143*

[531] 1989'da şirketle 950.000 dolarlık anlaşma yaptı.

[532] Somali hükümetinin aldığı yardımlar: 1988'de, 6,5 milyon doları askeri olmak üzere, 42,5 milyon dolar; 1989'da askeri yardım olarak 18,1 milyon dolardır.

[533] Jack Anderson and Dale Van Atta, "Mobutu in Search of an Image Boost," *The Washington Post, Sep 25, 1989*

[534] "20 Consultants Made Millions Courting HUD," *The Washington Post, Aug 3, 1989* dan *publiceye.org*

[535] "Lobbying Group's Investment in Presidential Politics Pays Off," *Washington Post, Aug 12, 1989*

[536] *Mother Jones, 1996-04, s.50; Philip Agee, Dirty Work 2, 1979* ve *John Jacob Nutter, The CIA's Black Ops, s.111-4*

Allen Welsh Dulles'ın talimatıyla yakalandı. Lumumba, işkencelerden sonra Belçika ve Amerikalı görevlilerin gözetiminde arkadaşıyla birlikte orman içinde kurşuna dizildi. Ölü vücutlar parçalanıp, bidonlarda yakılarak yok edildi.

Paul Grattan Kirk Jr. : Bir zamanların darbe örgütlemekten beyaz kadın ticaretine dek ilişki ağında yer alan, Şili'de darbesinde CIA'ye yardımcı olmasıyla ünlenen ITT (International Telephone Telegraph) şirketinin yönetim kurulu üyesidir. Aynı zamanda, ITT Hartford Insurance şirketi yönetim kurulu üyesi, Türkiye karşıtı girişimleriyle tanınan Edward Kennedy'nin özel yardımcısı ve yerel Politik Basın Komitesi 1980 direktörüydü. Demokrat Parti Milli Komitesi'nde sayman üye (1983-1985, 1985-1989 arasında Başkan), ABD Çek Cumhuriyeti büyükelçisi, 'Kirk Sheppard and Co.' nin yönetim kurulu başkanı, "Sullivan and Worcester" şirketinde ortak ve danışman(1977-90), Masachusets New England Law Inst., Harvard JFK Inst. Politics'de eğitmen, Harvard Üniversitesi'nde başkan yardımcısı, JFK Foundation ve JFK Library Foundation yönetim kurulu başkanı, Bradley Real Estate Trust şirketi yönetim kurulu üyesi, Stonehill Coll. St. Sebastian School mütevelli heyeti üyesi (1992), Rayonier Corp. yönetim kurulu üyesi (1993), Commission Press Debates'de ortak başkan ve NDI eski yönetim kurulu başkanı ve şimdiyse NDI danışmanıdır.

Michael D. Barnes: CFR (ü), ABD Dışişleri (Japonya -1987, ABD Kongre (Maryland Demokratik Parti'den üye), "Aren Fox" Avukatlık Şirketi yöneticisi,[537] NDI büyük danışma kurlu üyesidir. Haiti operasyonunda (1993-94) OPD memurudur ve yönlendirme görevlisi olarak çalışmıştır.

Madeleine Korbel Albright: NED 1991-1993 yönetim kurulu üyesi, Center for National Policy 1991-1993 başkanı, ABD Dışişleri Bakanı (1995-2001), NDI yönetim kurulu eski üyesi ve danışmanıdır.

Çekoslovakya göçmeni Musevi ailenin kızı olan M.K. Albright, Clinton dönemi Dışişleri Bakanı olarak, "Project democracy" kapsamında yürütülen etkinliklere, ABD silahlı müdahalelerine büyük katkı koydu. 1999-2002 arasında T.C Dışişleri Bakanı İsmail Cem İpekçi'ye "Smail" diye seslenecek denli yakınlık duydu. Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu ile İsmail Cem İpekçi'yi birkaç

---

[537] Aren Fox, kara para ve CIA op. Paralarını dolaştıran BCCI'ı temsil etmiştir. Peter Truell-Larry Gurwin,*False Profit*, s.294.

kez buluşturarak "uzlaşma" adı altında Helen politikalarını destekleyen bir çizgi oluşmasını sağladı. Bu sürecin sonunda, Mesut Yılmaz Helen bakanından *"A.B'de Türkiye'nin avukatı olmasını"* istedi.[538]

NDI'nin tam ve açık adı "National Democracy Institute for International Affairs" yani Uluslararası İşler Milli Demokrasi Enstitüsü'dür. İşin içinde uluslararası ilişkiler olunca, ABD dış politikasını yürüten resmi, yarı-resmi kişilerle bağlantılı özel dernek, vakıf, fon ve elbette uluslararası şirketler ile onların vakıfları dünya demokrasisine katkıda bulunmak üzere hazırdırlar.

NDI'nin, NED dışında kurduğu, DCF (Democracy Century Fund) adlı fonunun para kaynakları bu durumu gösteriyor. [539] Bir fikir verebilir ya da tanıdık gelebilir, diyerek ulusal demokrasilerin parasal destekçilerinin tümünü ekler arasında bulabileceksiniz. Bunlardan ünlü olan kartellerden ve ünlü kişilerden birkaçını burada sıralayalım:

AT&T, Amoco, Chevron Overseas Petroleum Inc., The Coca-Cola Company, Consolidated Natural Gas, Daimler Chrysler Corporation, Enron Corporation[540], Ericsson Inc., Ernst & Young LLP, Exxon Mobil Corporation, Ford Motor Company, Lockheed Martin Corporation[541], Nickelodeon/ Nick at Nite Occidental Petroleum Corporation, Texaco Inc. [542], Friederich Ebert Stiftung (Almanya)[543], Open Society Institute[544], Westminster Foundation for Democracy[545], AFL-CIO, American Federation of State, American Federation of Teachers, Communications Workers of

---

[538] Şıhça Yavuz, Yunanın Istanbul Çıkartması, M. Hukuk, Ağustos 2002, s.56.

[539] Eski Ankara Büyükelçisi Morton I. Abramowitz. DCF (Democracy Century Fund)'nin yönetim kurulundadır ve NED yönetim kurulunda da NDI'yi temsilen bulunur. CFR üyesi M.I. Abramowitz'in dışişleri misyonları: Tayvan (1969-1962), Hong Kong (1963-1965), İngiltere (1971), Tayland (1977-1983), Türkiye (1989)

[540] ABD'de yolsuzluk, hissedarları dolandırmaktan sorgulanan ve iflasına karar verilen en büyük enerji şirketlerinden Enron, Özal'ın icadı Yap İşlet Devret modeli çerçevesinde Tekirdağ'da doğal gaz yakıtlı elektrik santralı kurmuştu.

[541] Lockheed, çeşitli ülkelerde bol rüşvet dağıtarak askeri uçak satmakla suçlanmış ve soruşturmaların sonunda mahkumiyetler almıştır. Lockheed'in Türkiye satışlarındaki yolsuzluklar da uzun süre gündemde kalmıştır.

[542] Petrol şirketti Texaco' nun CFR temsilcisi Brademas, NED başkanlığı yapmaktaydı.

[543] Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin uzantısı olan örgütün ABD operatörünü desteklemesi Örümcek Ağı'nın ilginç bir ilmiğidir.

[544] George Soros'un örgütü.

[545] İngiltere'deki örgüt. Kafkasya'da etkin. Türkiye'de TOSAV'ı destekledi.

America, International Masonry Institute, National Education Association, SEIU Sheet Metal Workers International Association[546]

Bernard Aronson, Michael Barnes, Richard C. Blum, Eugene Eidenberg, Geraldine Ferraro, Richard Gardner, Omar M. Kader, Paul G. Kirk Jr., Peter Kovler, Elliott F. Kulick, Thomas W. Moore, Vance K. Opperman, Nancy H. Rubin, L. Alan D. Solomont, Robert S. Strauss[547], Maurice Tempelsman.

Listelerdeki şirketlerin ve öteki kuruluşların adlarına NDI'nin yönetiminde ve danışma kurulunda yer alan birçok kişinin çalışma yeri olarak rastlıyoruz. Bu ad çakışmaları ve para ağı şöyle bir durum gösteriyor: Amerikan devletini temsil eden görevlilerle, karteller, sendikalar, şirketler, Soros gibi bankerlerin örgütleri yan yana gelmişler dış ülkelerdeki "sivil" toplumcuları güdüleyip, o ülkelerin koşullarını göz ardı ederek, Amerikan tipi, seçkinler demokrasisini kurmaya karar veriyorlar. Amerikan devletinin derinliklerinden esinlenmiş ve hayranlık duygularıyla kendinden geçmiş kişilerin bile, kolayca anlayacağı bir nedeni var bu kararın. Halkın, paranın gücü karşısında ilkesizliği, eğilip bükülmeyi eleştiren deyişinde olduğu gibi, "parayı veren düdüğü çalar" diye susmak mı gerekir?

"Küreselleşme" gibi, içeriği bulanık, her işe uydurulan, kavramdır, ama ABD dışişlerine, şirketlere, hatta kişilere uygun ülkeler, bölgeler, kıtalar düzeni oluşturduğu açıktır. Bu yöntemin eski koloni düzeninden daha uygar ve daha müritleştirici, ama her koşulda meczuplaştırıcı bir tür olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

---

546 ndi.org / dcf / supporters/

547 ABD federal devletinin en eski güvenlik danışmanlarındandır. Geroge W. Bush Jr. yönetiminbde savaş yanlısı ekibin ustası olarak tanınır.

'Mücahid' eğitiminden sonra Türkiye'de gençlik örgütleyen IRI

"*Terörle mücadele kanunun 8. maddesi ve Türk Ceza Kanunun 312. maddesinin feshedilmesi gerektiğini düşünüyoruz.*" *Harold Hongju Koh ABD Dışişleri İnsan Hakları, Uluslararası Din Hürriyeti işlerinden sorumlu Bakan Yardımcısı.548*".

Zamanın NED başkanı Carl Gershman tarafından ABD Başkanı'na sunulan 1992 yılı çalışma raporunun giriş bölümünde, "Ek olarak, Kongre'nin önerileri üzerine, 'Endowment (NED), dört kurumu[549], Almanya'daki dört parti vakfını (stiftungen), Britanya'daki WF (Westminster Foundation for Democracy) ile Kanada'daki İnsan Hakları ve Demokratik Gelişme Uluslararası Merkezi'ni yan yana getirip, bir 'demokrasi toplantısı' düzenleyecekti" diye yazmış.

"*Institute*" ya da "*stiftung*" ya da "*foundation*" olarak oluşturulan örgütlerin, aslında birer parti örgütü olduğunu bu sözlerle açıklıyor Gershman. Oysa operasyon yapılan ülkelerde, kendilerine "NGO" ya da Türkiye'deki gibi "sivil toplum örgütü" diyen dernekler, iç siyasal yaşamda kendi siyasal partilerinden, millet meclislerinden bağımsız olmalarını en temel özellik olarak özenle vurgulamaktadır.

Oysa işbirliği yapmaktan çekinmedikleri yabancı örgütler, kendi ülkelerinin siyasal parti organlarından başka bir şey değildirler. Bu durum son derece olağan karşılanmalı. Demokrasi-serbest pazardin ve ifade hürriyeti diye diye kurulacak ağın amacı siyasetten başka bir şey olamazdı. Kendilerine "sivil" derken, kendi devletlerinden bağımsız olduklarını ileri süren, dahası o devlete karşı oluşturulmuş sert muhalefetlerini olmazsa olmaz bir ilke edinen örgütler biliyorlar ki, ABD ve Batı Avrupa örgütleri, dış siyasette, kendi devletlerinin yılmaz savunucusudurlar. Dışarıya yöneldiklerinde, kendi

---

[548]ABD İnsan Hakları, Demokrasi ve Uluslararası Din Hürriyeti Bürolarından sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı(Clinton dönemi)

[549] 'dört kurum' : "iki partimiz *(Demokratik ve Cumhuriyetçi)*, sendikal hareketimiz ve işadamı çevremiz." Carl Gershman, NED Annual Report 1992, s. 13

iç siyasal görüş ayrılıklarını unutup, eşgüdümlü bir etkinlik ağı kurmakta, kendi devlet politikalarının önemli destekçisi olmakta, demokrasiyi geliştirme adına parasal desek verdikleri araştırma raporlarıyla, kendi şirketlerine veri tabanı oluşturmaktadırlar. Demokrasi adına kurulduğu ileri sürülen bu örümcek ağındaki etkinlikler aslında geçmişin deneylerine dayanmaktadır. Bu deney, istikrarsızlaştırma, çatıştırma, terörize etme, bölme, yönlendirme amacıyla her olanağı kullanma ve ama iplerin ucunu kesinlikle elde tutma ilkesine yaslanmaktadır. Bu tür, çetrefilli etkinlikler becerikli ustalar ister.

Sovyetlerin yıkılışından sonra, dünya güvenliğini, temel tehdit olarak terörist örgütlere, bu örgütleri destekleyen devletlere indirgeyen ABD ve Batı Avrupa, 'terörist' tanımını kendine göre yapmaktadır. Aslına bakılırsa onların teröristi, kendi çıkarlarına yönelen her tehdittir; kimi zaman enerji kaynaklarına sahip çıkmaya çabalayan bir hükümet, kimi zaman varlığını sürdürmek için savaşan bir ulus, kimi zaman bağımsızlık düşüncesi yayma eğilimindeki bir siyasal hareket, kimi zaman dinsel kuralları kendine yönetim ilkesi edinmiş bir örgüt ya da aynı yollarda yürümekte direten devlet yönetimleridir. 'Radikal' deyip geçtikleri örgütler ve yönetimler, onların çıkarlarına hizmet ediyorlarsa ulusal ama zararsız hareketlerdir. Onların çıkarlarına bir ölçüde engel oluyorlarsa, 'terörist' örgüt ya da 'terörü destekleyen devlet' olmaları kaçınılmazdır.

Üçüncü ülkelerde "sivil" olmaktan gurur duyanları yönlendirenlerin, geçmişini geleceğe bağlayan çizgilerini ve deneyimleri görmeden, kendi ulusunu aşağılamayı, kendi ulusal ahlakını küçümsemeyi iş edinenlerin peşine takılmak, toplumu götürse götürse köleliğe götürür. Bunu görebilmek yakın geçmişin henüz silinmemiş izlerine bakmayı gerektiriyor.

Afganistan yok ! Taleban Var!

"Afganistan yok! Taleban var!" İstanbul'da 2000 yılının kavurucu Temmuz günlerinden biri yaşanmaktadır. Yanan asfaltta yavaş yavaş ilerleyen otobüsün kırık camında yarı belinden yukarısı dışarda, iki elini göğe doğru uzatmış olan kadın çığlıklar atıyordu:

"Afganistan yok! Taleban var! Bizi geri yollamayın, bizi öldürürler!"

Otobüs sığınacak güvenli bir ülke arayan Afganlıları taşıyordu. Vatansızlık kolay değildi. Gel geç hanına döndürülmüş olan Türkiye girenler doğudan olunca dikkat kesiliyordu ve Ege denizinde dalgaların kucağına düşen Iraklı Türkmenlere ne yapılıyorsa Afgan-

lılara da o yapılıyordu ve bu otobüs de İstanbul dışına, TEM otoyoluna çıkartılmıştı. İstanbul kadının acı çığlığını duymuyordu. Bir rastlantıyla olsa gerek otobüsün otoyoldaki görüntüsü ve Afganlı kadının çığlığı, kısa bir süre de olsa, televizyondan yankılandı.Medyatik kirlenmenin koyuluğuna karşın, onurlu görevler yapmaktan kaçınmayan gerçek gazetecilerden, kameramanlardan başkasının canlı olarak göremediği kadının çığlığı, bir iki gün geçmeden unutuldu gitti.

Türkiye'nin "sivil" örgütleri bu çığlığı duymazdan geldi. Yirmi yıldır süren savaştan ve Taleban zulmünden kaçarken yakalanan ve sınır dışı edilmek üzere götürülen acılı annenin bu acı çığlığı asfaltın sıcak karasında eriyip gitti. İnsan hakları savunucuları, mazlum hakçılar, özgürlükçüler, dayanışmacılar, din hürriyetçileri, milliyetçiler, mukaddesatçılar, demokrasi projesi sevdalıları, kulaklarını tıkadılar bu çığlığa.

Bu duyarsızlığın anlamı yalındır. Dini siyasete alet ettiniz mi hangi sonuca varırsanız, insan haklarını da iktidar hırslarına ve yeni kolonicilerin ideolojisine alet ederseniz aynı sonuca varırsınız. İşinize geldiğinde "dindar ve insan," işinize gelmediğinde 'sağır' kesilirsiniz. Bu tutuma bir de dünya egemenliği peşinde koşan devlet yönetimlerine yaltaklanmayı, özgürlüklerin, "milli" düşlerin bir güvencesi olarak görmeyi eklerseniz, sağırlık da yetmez; bakarkör olursunuz.

Afganlı annenin çığlığı, çoluk çoğuna bir güvenli ortam arayan her annenin yüreğinden yükselebilecek isyanın sesidir. Bu sızının en somut örneklerini, bir zamanlar "mazlum milletler" için ışık ve umut kaynağı olabilmiş Ankara'nın Çankaya'sında yerleşik Birleşmiş Milletler Mülteci Bürosunun önünde, kışın ayazında kaldırımlara battaniye eskilerinin altına sığınmış ana babaların yüzlerinde, üşüdükçe annelerine iyice sokulan çocukların büyük kara gözbebeklerinde, soğuktan çatlamış küçücük ellerinde görebilirsiniz.

Çankaya'dan aşağılara inince, tanyeri ağarmadan Ankara'nın elçilik kapılarına yığılan, Anadolu'nun dört bir yanından gelmiş, Almanlardan, İngilizlerden "**giriş izni**" alabilmek için, binbir endişeyle bekleyen yurttaşlarımızın arasında dolaşan bir başka sessiz çığlığı duyabilirsiniz. Elbette yüreğiniz insan yüreğiyse... Ama ne olursa olsun, onların bu ürkek ve sessiz bekleyişlerinden ortaya dökülen hüzünleri, vatansız kalmanın onulmaz acısını yansıtan Afganlı annenin çığlığının yanında çok daha sessizdir. Çünkü bu yurttaşla-

rımızın, başları sıkıştığında dönebilecekleri bir yurtlarının bulunmasının verdiği bir güven vardır.

Terörist listesine girmek bir anlık iş

Annelerin çığlıklarına *"sivil toplum örgütü"* denilen Amerikan türetmesi NGO'lar aldırış etmiyorlarsa, ABD yöneticilerinin aldırış etmeleri hiç beklenemezdi. ABD Dışişleri Bakanlığı, her yıl bir terörist örgütler listesi açıklar, tıpkı din hürriyeti raporu açıkladığı gibi. Bu raporda terörü destekleyen devletler listesi yer alır. Size göre terörist olan örgüt, ABD'ye göre terörist olmayabilir. Size göre 'isyancı gerilla örgütü' ABD'ye göre 'yurtsever' dir. Size göre 'dikta rejimi' olan, ABD'ye göre 'demokrasinin bekçisi' olabilir.

ABD terör raporunda Afganistan, 'terörü destekleyen devletler' arasında yer almamaktaydı. Bu konuda ABD'nin açıklaması oldukça açıktır: *"Taleban yönetimi tanınmamaktadır."*

Ancak aynı ABD yönetimi, Taleban ile görüşmeleri sürdürmekte ve *"iyileşmeler olacağını umut ettiğini"* açıklamaktaydı. Bunun anlamı, Afganistan Talebanına karşı bir yaptırım uygulanmayacak, demekti. ABD, din hürriyeti raporlarına dayanarak, birçok ülkeyi sıkıştırıyor, ama Taleban'a gelince sesi kesiliyordu.

ABD yöneticileri, bu kaypak davranışı açıklarken, binbir dereden su getiriyorlardı. Bu tutumun nedenini uzunca süredir 'moda' olan sözde akademik *"think tank"* raporlarında aramanın bir anlamı yoktu. Çünkü olay oldukça yalındı. Afgan mücahitlerini, ABD, İran yönetimlerinin ve İslamiyetçiliği ana politika yapan Pakistan yöneticileriyle birlikte, yıllarca, kendilerine "Taleban" adı verilen genç Afganlıları, Pakistan-Afganistan sınırlarında kurulmuş olan ve 'medrese' adı verilen kamplarda, dinsel ve askersel eğitimden geçirip silahlandırdılar.

Bu düzenlere, şu ya da bu bölgesel ve "küresel" çıkarlar uğruna, doğrudan ya da dolaylı destek veren diğer devlet yönetimlerin payları da az değildi. Afganistan devlet yönetimine ve daha sonraları onları desteklemek üzere, 1978 sonunda, Afganistan'a yerleşen Sovyet ordusuna karşı savaşan mücahitlere yardım için oluşturulan kanalı CIA Direktörü William Cassey kurdu. Bu "lojistik" kanal, Pakistan, Çin, Suudi Arabistan ve Mısır'dan geçiyordu. İlk para desteği ABD ve Suudi Arabistan'dan sağlanırken, ilk parti silahlar da, Mısır ve Çin'den geldi.[550] Sığınma kampları ve eğitim üsleri için

---

[550] John Prados, President's Secret Wars, Elephant Paperbacks Ivan R. Dee, II. Revised edition, Chicago, 1996. s.360

yer veren Pakistan, kendi topraklarının 'müdahale üssü' olarak kullanılmasına izin verdi. Eğitim, istihbarat ve propaganda işleri de Amerikan örgütlerine bırakıldı. "Reagan demokrasisi" ya da 'ABD özgürlüğü" adına savaş olur da işin içine "dirty work" ve ideolojiler üstü çıkar ilişkileri girmez mi?! Kısaca anımsayalım:

Suud ve ABD doları ile kalaşnikof ve stinger

Afgan muhalif güçlerine verilen silahların parasının *"fifty-fifty"* yani yarı yarıya paylaşımla Suudi Arabistan devleti ve ABD tarafından karşılanırken, ilk parti Sovyet yapımı uçaksavarlar (SA-7) Mısır'dan ve AK-47 tüfekleri Çin'den satınalındı.[551] Daha sonra kaynaklar arasına İsviçre'nin Oerlikon silah firması ile Amerikan şirketleri katıldı. Pakistan devletine açılan 3,2 milyar dolarlık askeri yardımın da kullanılmasıyla, Pakistan-Afganistan sınırında kurulan depolara istif edilen silahlar, daha sonra Afganistan içlerine taşındı.

Silahların Afgan muhalifleri arasında eşit paylaşılmadığı da oldu. Bazı gruplar daha sonra kullanmak üzere silahları İran'a kaçırıldı. Silahların bir bölümü uyuşturucu satıcılarına geçerken, bir bölümü de sınırdaki silah satıcılarının eline ulaştı. Tıpkı Nikaragua operasyonunda olduğu gibi, Afganistan'da da "Amerikan güvenlik birimlerinin uyuşturucu ticaretiyle bağlantıları sonucu, CIA'in mücahitlere büyük miktarlarda silah ve para sağladığı dönemde, Afganistan'da afyon üretimim ve ticaretinde de büyük artış" olmuştu. Zaten, "nerede silah ticaretinde artış olursa, orada uyuşturucu ticareti, terörizm ve diplomatlar, istihbaratçılar dahil, devlet görevlileri arasında, karanlık ve meşum politik karmaşa içinde ilişkiler"gelişmekteydi.[552]

"*Suudiler gibi zengin Arap*"yönetimlerinin ve "*Mısır ve Çin gibi anti-sovyetik*" devletlerin cömert yardımlarına karşın, mücahid-gerilla savaşının sürdürülebilmesi ve milyonlarca Afganlı ailenin gereksinimlerinin karşılanabilmesi için, en kestirme yol afyon üretimi olmuştur. Ne ki, her pis işte olduğu gibi, ipin ucu kaçmıştır. Amerikan NDCP (National Drug Control Programme)'a göre, 1990 ortalarında afyon üretiminde bir milyon Afganlının çalıştığı tahmin edilmekte ve dünya pazarındaki toplam afyon miktarının % 40'nın

---

[551] SAM: Surface-to-air missiles (Karadan havaya füzeler). SAM füzelerinin içlerinde yönlendiriciler bulunmaktadır. Bir kez ateşlendiler mi, radar ya da ısıya yönlendiricilerle hedefi vururlar. SAM' lar Sovyet helikopterlerine karşı kullanılmıştır. *Dr. Frank Barnaby, Instruments Of Terror, s.34*

[552] Frank Barnaby, age, s.149

Afganistan kaynaklı olduğu ve bunun % 96'sının Taleban yönetimindeki bölgede yetiştirildiği belirtilmektedir.[553]

Terörizm konularının uzmanı olarak tanınan Dr. Frank Barnaby'nin bir istihbarat görevlisinden aktardığı gibi, "ne olup bittiği bilinmemektedir" ve bu trafik "durdurulamamaktadır." ABD'li görevliye göre, kirli işleri önlemesi gereken kurum ve kişiler, "yardımcı olmamaktadırlar."[554] Olamazlardı; çünkü uluslararası çıkarlarla kartel çıkarları ve uyuşturucu parasının yıkanmasından, iletilmesinden büyük komisyonlar alan bankerlerin çıkarları ile dünya egemenliği stratejileri birleştiğinde, ne devletlerarası hukuk, ne de adil bir barış ve güvenlik arayışı kalmaktadır.

Böyle bir ortamda toplumsal ahlaka ya da erdemli davranışa yer yoktur. İşin içine, uyuşturucu da girer, silah kaçakçılığı ve kirli para da girer. Operatörlerle suç örgütleri ortaklık kurarlar. İşte Afganistan iç savaşında, Amerika'dan Avrupa'ya, Mısır'dan Çin'e, Pakistan'dan Afganistan'a uzanan kanallarda sürdürülen silah taşıma kanalları da uyuşturucu ve kara parayla yağlanıyordu. Bu işlerden, Pakistan istihbaratının yöneten generaller başta olmak üzere, birçok kişi bu kanları gözetim altında tutarak zengin oldu. Ne ki, bu ilişkiler içinde en çarpıcı olanı, mücahitlere bir doğu bloğu ülkesinin silahlarının iletilmesi oldu. Amerikan **Geo-Militech**[555] adlı şirket aracılığıyla Polonya'dan alınan "Kalashnikov AK-47" tüfekleri ve SA-7'ler, Afganistan'a yollandı.[556] Bu ilginç operasyonu ayarlayan kişi de, Washington'da ve Tayvan'da WACL (World Anti-Communist League)'nin ve bu örgütün Washington uzantısı olan **CWF** (Councill for World Freedom / Dünya Hürriyet Konseyi) ör-

---

[553] *"Afghanistan Gold," The Middle East-Sept 1997*'den aktaran *John Jacob Nutter, Ph.D, The CIA's Black Ops; Covert Action, Foreign Policy and Democracy, s.184*

[554] Barnaby, a.g.k., s.149.

[555] **GeoMilitech** şirketi danışmanları Ray Cline (İstihbarattan sorumlu CIA direktör vekili) ve Korgeneral John Singlaub (WACL Washington kurucusu) ve firma başkanı Barbara Studley aracılığıyla Nikaragua Contra'ları için 5 Milyon dolarlık silah sattı. Eski CIA Direktör Vekili ve sonradan CSIS danışmanı Ray Cline, Kongrenin Iran-Contra komitesine, GeoMilitech danışmanlığına karşılık verilen paraların kendi şirketi olan SIFT Inc. hesabına yatırıldığını açıkladı. Cline'in şirketi SIFT Inc.'in ortakları aile bireyleri ve kızıyla evli olan ve Contra işlerine kanal görevi gören National Bank of Northern Virginia'nın yönetim kurulu başkanı Stefan Halberg idi. Halper, Iran-Contra olayında soruşturulup hapse mahkum olan Albay Oliver "Ollie" North için savunma fonu da kurmuştu. *Peter Brewton, The mafia CIA and George Bush: Corruption, greed and abuse of power in the nation's highest office, s.174; James A.Smith, The Idea Brokers, s.209.*

[556] SA-7: NATO kodu Grail. Sovyet, omusdan atışlı, enfrarujlu anti-hava füzesi. 1966'dan beri kullanılır. AK-47 ve AK-74 ve değişik modelleri Sovyet saldırı silahlarındandır. (Tümü tasarımcısının adı "Kaleşnikov" ile adlandırılır.) Seri atışlıdır, kolay taşınır. *Greenberg, Tom Clancy Comapnion, s.250.*

gütünün kurucusu, ünlü korgeneral Singlaub idi.[557] Geo-Miltech'in başında bulunan Barbara Studley ile Singlaub aynı yöntemle Nikaragua Contra'larına silah sağlamışlardı.[558/559]

Brezinski'nin parmağı: "Allah is the greatest!"

Silah ve uyuşturucu trafiği arasında, Amerikan halkı, belgesel haber filmleriyle 'Afgan hürriyet, adalet ve insan hakları davası' hakkında bilgilendirildi. Bu işin yönetimini, daha sonra NED'i de kuracak olan, CIA eskilerinden, yanlış bilgilendirme ve ayarlama ustası Walter Raymond Jr. üstlendi.[560/561] Yanlı ve eksik bilgilendirme arasında bazen şaşırtıcı durumlar da ortaya çıktı. İlk parti stinger silahları daha mücahitlerin eline ulaşmadan, ABD televizyonu stinger kullanmakta olan mücahitler gösteriyor ve onların zaferlerinden söz ediyordu. Aslında "stinger" kullananlar, mücahitleri eğitmek üzere CIA tarafından görevlendirilen eski askerlerdi.[562] Afganistan'da muhalif kuvvetlerin silahsız halkı sorgusuz sualsiz öldürmeleri, okulları yakmaları, uyuşturucu trafiğini yönetmeleri gibi ayrıntılar, göz boyama yayınlarının derinliklerinde kalmış ve mücahitler, birer 'kurtuluş savaşçısı' ya da 'demokrasi ve hürriyet kahramanı' olarak tanıtılmışlardı.

USIA ve Boston Üniversitesi tarafından örgütlenen bu yaygın yönlendirme işine **Afghan Media Project** adı verildi. Bu işin başına, Nikaragua - contra operasyonunda deneyim kazanmış,

---

[557] Steve Galster, "Joint Senate Congressional Hearings on the Iran-Contra Affair, May 20, 1987" den alıntı, *caq-1988-30, s.59*

[558] Geomiltech (GMT)'in merkezleri Washington ve Tel Aviv'de bulunmaktadır. Küçük bir silah şirketi olan GMT, İsrail, ABD ve CIA desteğiyle "hürriyet savaşçıları" için silah sağlamaktadır. Amerikan-İsrail şirketinin kağıt üstündeki yöneticisi olan Barbara Studley, eski güzellik kraliçesi ve Miami "talk show" hostesidir. GMT'nin başına daha sonra, ABD Savunma Bakanlığı uzmanlarından ve Başkanın Savunma Bürosu direktörlerinden General Robert Schweitzer getirilmiştir. Kendisine, "yıldırım mızrağı" sıfatını takan GMT danışmanı General Singlaub ise, OSS ve CIA için örtülü operasyonlarda yer almış eski bir operatördür ve Orta Amerika, Vietnam ve Kore'de çalışmıştır. Cockburn, s.232-233

[559] John Prados, a.g.k. S.432

[560] Syklar, Washington War on Nikaragua, s.244.

[561] Raymond'un adı ABD içindeki komplolarda da geçer. Henry Kissinger'ın isteğiyle ABD'li ünlü muhalif Larouche'a karşı düzenlenen "KGB ajanı" kampanyasında yer almıştır. *Edward Spannaus, Secret Operation vs. Clinton Is Run by Olson-Starr Salon, EIR,March 12, 1998*

[562] *"Stinger: ABD yapımı omuzdan atışlı, enfrarujlu, karadan havaya roket (SAM-Surface to Air Missile.) Hızı 1300 mil/saat, menzili 3 mil, ağırlık 33 lbs. 1981'den beri kullanılmakta; büyük miktarda ihraç edilmekte ve bu arada Afgan savaşçılarınca Sovyet helikopterlerine karşı etkin biçimde kullanılmaktadır. Kızılgözün geliştirilmesi ile hareket halindeki hedefleri vurabilmektedir."* Greenberg, Tom Clancy Companion, s.341.

Irangate operasyonun şefi Yarbay Oliver North ile birlikte çalışmakta olan Doğu Alman mülteci **Joachim Matre** getirilmişti. Matre, Contra'lara yardıma muhalefet eden kongre üyelerinin ticari yaşamlarına saldıran televizyon programları yaptırtacak denli sıkı bir ayarlayıcıydı. Afganistan'la ilgili tüm yayınlar, Maitre'nin elinden çıktı.[563] "*Afghan Media Project*" kapsamında *mücahitlere, televiz*yon, radyo ve gazete yayıncılığı öğretildi. Mücahid muhabirlerin her birine Afganistan'ı fotoğrafa geçirmeleri için mini kameralar verildi.

Afganistan'da cihad adı altında yürütülen savaşın uzun yıllar süreceğini de hesap eden operatörler, Afgan çocuklarının eğitimi için okul kitapları hazırladılar. Kitaplarla cihad düşüncesi yerleştirilmesinin yanında silahların, mermilerin, askerlerin, mayınların şemaları, resimleri de yer alıyordu. Bu iş için milyonlarca dolar harcandı. Aynı kitaplar daha sonraları Taleban iktidarı döneminde okullarda temel eğitim kitabı olarak kullanıldı.[564]

ABD Kongresi *bu işleri tasarlayacak ve eşgüdecek uzmanlar için* 500.000 dolar ayırdı. "Friends of Afghanistan" şirketi -şimdilerde bu tür şirketlere "think tank" deyip geçiyorlar- USIA tarafından kiralandı. Şirkette kimler yoktu ki, bir zamanlar Başkan Carter'ın güvenlik danışmanlığını yapan ve Afgan savaşının planlayıcısı olarak bilinen *Zbigniew Brezinski, Amerikan dış politikası* mimarlarından Lawrence Eagleburger ve **11** Eylül 2001 olayından sonra adını sıkça duyacak olduğumuz Colombia Üniversitesi'nde siyaset bilimi profesörlerinden Zalmay Khalilzad...[565]

Brezinski usta bir yönlendirici olarak Afgan mücahidleriyle dağlarda *görüşmelere yaparken, sağ elinin işaret parmağını göğe kaldı*rıp, "Kazanacaksınız" diyor ve sesini yükselterek "**Allah is the greatest**" diye ekliyordu. Brezinski'nin "Allah" demesiyle kendilerinden geçen mücahidler de onu otomatik tüfeklerini gökyüzüne boşaltarak selamlıyorlardı.

Friends of Afghanistan (*Afganistan'ın Dostları*) *şirketi yönetim* kurulu üyesi Khalilzad, Afganistan kökenliydi. Genç sayılabilecek yaşta (34), ABD Dışişleri'ne danışmanlık yapmaya başlamıştı. Hatta ABD Dışişlerince 1986'da Afganistan için düzenlenen özel eğitim seminerine katılmıştı. ABD Savunma Bakanı Caspar W. Weinberger, CIA Direktörü William J. Casey, Zbigniew Brezinski,

---

[563] Steve Galster, "*Colombia Journalism Review, May/June, 1987*" den.
[564] Washington Post, 23 March 2002 (A)'dan aktaran *tenc.net*.
[565] Joan Mower, U.S. Provides $500.000 So Afghan Rebels Can Tell Their Story, *AP, September 16, 1985, Monday, PM cycle Section: Washington Dateline.*

Savunma eski bakanlarından Donald Rumsfeld[566], James Schlesinger ile CFR yayın organı Foreign Affairs editörü ve CIA'in Rusya eski uzmanı William Hyland de katılımcılar arasında bulunuyordu.[567]

Brezinski'nin dediği gibi "Washington da hazırlanan Afgan savaşı" sonradan iç savaşa dönüşüp, ABD eliyle yetiştirilmiş Taleban iktidarıyla sonuçlanırken, Khalilzad da Unocal petrol şirketinin danışmanı oldu. Unocal, 1985 yılında Türkmen gazını Afganistan üzerinden Pakistan'a iletecek olan boru hattının yapımı için oluşturulan yedi üyeli şirketler topluluğunun başını çekmişti.[568] Ünü bununla da kalmayan Khalilzad, Irak operasyonunda Pentagon'a stratejik danışmanlık da yapmaktadır.[569]

Türkiye daha sonraları, Afgan operasyonunda görev alan kişilerden **Morton Abramowitz**'i Ankara'da ABD Büyükelçisi olarak tanıyacaktı.[570] Abramowitz ABD'ye dönerek NED yönetimine girdi.

Yine sonraki yıllarda, "sivil toplum örgütü" olarak adlandırılan IRI'nin yönetim kuruluna giren, Reagan demokrasisinin kuramcısı, Afgan mücahid hareketinin büyük destekçisi **J. Jeane Kirkpatrick**'in sözleriyle "*sağcı yönetimlerin demokrasiye geçmeleri olanaklıdır*" ama, "*komünist yönetimler*" için demokrasiye geçiş söz konusu bile değildir. Komünistlerin hakkından gelmek için "*silahlı muhalefete yardımcı olmak*" gerekir ve "*son tahlilde, bu özgürlük düşmanları, ancak Birleşik Devletler'in askersel gücüyle yıldırılabilirler.*"[571]

Afganistan operasyonu da demokrasi eylemi kapsamında yürütülmüş olacak ki, bu işe akıtılan para, ABD'nin dönemsel müdahalelerde harcadığı paranın toplamından fazla olmuş.

---

566 2001'de yeniden bakan oldu.

567 *Washinton Post, Feb. 5, 1986*'dan aktaran *Jared Israel, emperorsclothes1 e-mail 03 Temmuz 2002*

568 UNOCAL, bu işten çekilmiş olduğunu ileri sürdü. UNOCAL halkla ilişkiler yöneticisi Barry Lane, 8 Temmuz 2002'de Jared Israel'le yaptığı görüşmede, Khalilzad'ın RAND Corporation'a benzer olan Cambridge Energy Research Associates (CERA) için çalıştığını ve kendilerine danışmanlık yaptığını açıkladı. *Unocal Statement: Suspension of Activities related to proposed natural gas pipeline across Afghanistan, El Segundo, Calif., Aug. 21, 1998. unocal. com/uclnews/98news/082198;* article.

569 Her ABD operasyonunda olduğu gibi, kimliği ve geçmişi dillere düşen Halilzade'nin adı Irak-Afgan işgalinden kısa süre sonra duyulmaz oldu. AD yönetimi onu perdenin önünden çekti.

570 " *'Müşterek dostumuz Kasım Gülek Bey vasıtasıyla gıyaben tanıyordum..' diye anlatan Gülen, Abramowitz'e Ortadoğu ve Türkiye konusunda yazdığı kitap için yardım etme sözü vermiş." Milliyet, 31 Ağustos 1997.*

571 *The New Republic, May 19, 1986*

Bilinen resmi-sivil paraların yanı sıra, uyuşturucu trafiğine yol verilerek sağlanan kaynağın ucu bucağıysa belli değil.[572] Bugün elde kalan nedir? ABD tarafından yetiştirilmiş militanlarca yönetilen, GSMH'sının % 30'unu uyuşturucu ticaretinden elde eden, dünyanın dört bir yanına militanlar yollamış olan bir Afganistan.

Mücahidler Cezayir, Bosna ve Balkanlar'a

İşin aslına bakılırsa, "J. Jeanne Kirkpatrick haklı çıkmıştır" denebilir. Afganistan devlet yönetimi, kutsal savaş mücahidlerince yıkıldı, Sovyet ordusu, "project democracy" operasyonu sonucunda oluşan "*glasnos*" ortamında Afganistan'dan ayrıldı. Kutsal savaşçılar, Afganistan'ı ele geçirdiler. Ne var ki, CIA denetiminde eğitilmiş olan Taleban örgütü, öteki mücahidlerin iktidarını savaşarak devirdi. Gelmiş geçmiş en koyu dinsel hukuklu yönetim kuruldu. Afganistan halkı savaştan kurtuldum derken, kör karanlığın içine düştü.

Devşirme militanların bir bölümü kendi ülkelerine döndü ve oralarda İslam devrimi eylemlerine başladılar. Geri kalanı, Doğu Avrupa operasyonlarında, Bosna, Arnavutluk ve Kosova'da "İslam'ın zaferi" için savaşa tutuştular. Mücahitlerin arkasında yer almış olan Suudi Arabistan ve ABD yönetimleri, kutsal savaşçıların Arnavut milliyetçisi UÇK örgütü saflarında sürdürdükleri savaşı da desteklediler. İslam savaşçılarının ardında ABD ile içlidışlı olmuş olan bir kişi daha vardı: Usame Bin Ladin!

Sonunda, kutsal savaşçıların saldırıları ABD'ye yöneldi. Suudi istihbaratçılarıyla içlidışlı olup, resmi olarak Arnavutluk'a uçan ve örgütlenmesini oralarda kökleştirenlerin kutsal vuruşları ABD'ye yönelince işlerin biçimi değişti. ABD eski ortağını avlamak için, 11 Eylül 2001'de New York'a yapılan "terörist" saldırıyı gerekçe olarak gösterip, dünya savaşı ilan etti[573] ve avcılığa başladı. Eski ortak,

---

[572]Afgan uyuşturucu trafiğinden yararlananların ucu yol üstündeki Türkiye'ye değmiştir. Kara yoluyla geçişlerde PKK, deniz yoluyla geçişlerde uyuşturucu mafyası vb.. En büyük narkotik operasyondan anımsanan Lucky S gemisi de yükünü Karaşi açıklarındaki Astola adasından almıştı. Lucky S gemisine yüklemeyi Hacı adlı Pakistanlının ekibi yapmıştı. Türk Deniz Kuvvetleri donanması 7 Ocak 1993'deGirit-Rodos arsında gemiye el koydu. İstanbul Narkotik Şube ekipleri gemiye çıktı. Kısmetim-I gemisi ise Karaşi ve Birleşik Arap Emirlikleri Ajman limanından yük almıştı. *(Ferhat Ünlü, Susurluk Gümrüğü, s.134-6 ve 114)* Bu hattın Avrupa Birliği ucunda ise PKK ve benzerlerinin elemanlarının bulunduğu mahkemelerde saptanmıştır. Bu konular A. Öcalan'ın İmralı davasında derinliğine görüşülmemiştir. (*İmralı'da Neler Oluyor?- APO, PKK ve Saklanan Gerçekler, İddialar İtirefaIr Savunma Uyuşturucu,Yayına Hazırlayan: Ünal İnanç – Can Polat.)*

[573] 31 Temmuz 2002 itibariyle, New York saldırısını yapanlarla ilgili somut, maddi bir kanıt açıklanmış değil. Afganistan'a roketli, bombalı müdahaleden sonra Usame Bin Ladin de kayıplara karıştı. Bir ABD generaline göre bunun da bir önemi yok.

Taleban destekçisi Usame Bin Ladin de artık bir av oldu. Üstelik bu av partisinde, eski Sovyet devletleri de ABD'nin yanında yerlerini aldılar, dahası ABD uçaklarına üs alanları verdiler.

Daha da ilginci, onbeş yıl önce Sovyet silahlarını mücahitlerin eline verip Sovyet ordusunu vurduranlar, bu kez, aynı mücahitlerin eline verdikleri kendi stinger silahlarıyla, patlayıcılarıyla vurulma konumuna düştüler. Devletlerarası politikanın bir çeşidi olan savaşın bile bir ilkesi vardır, ama o ilkeler yeni dünya düzenine uymuyor.

Bu durum bir yönüyle Türk atasözüne uyuyor: "Etme bulma dünyası!" Ne ki, "Eski suç ortaklarından büyük olanı taşeronlarından ve küçük ortaklarından kurtulmak için gerekçeler yaratıyor" denmesi durumu daha iyi açıklıyor. Eski diktatörlerinden nasıl kurtuluyorlarsa eski terörist ortaklarından ve kirli iş yürüten dostlarından da öyle kurtulacaklardır. Kendi ustalarına gelince onlar şimdi demokrasi uzamanı olarak "sivil" yönetici konumuna yükseliyorlar. Ne olursa olsun, sonuçlar gösterdi ki, IRI yöneticisi Kirkpatrick'in ve onun patronlarının dediği gibi, sağ yönetimler demokrasiye evirilmiyormuş!

Bunu onlar da biliyordu. Amaç demokrasi falan değildi. Dünya, ABD'nin Taleban'ın arkasında durduğunu görünce şaşkınlığa uğramıştı. Ama aynı dünya, daha sonra ABD yönetimince "teröre destek veren devlet" statüsüne oturtulan Afganistan'a silahlı müdahale yapılırken de, o şaşkınlığını unutuverdi. Öyle ya, demokrasi ve hürriyetin güvencesi ABD nasıl olurdu da, Taleban yönetimini desteklerdi?! Ya da, ABD öyle buyuruyorsa, dünün dostu bugünün terörü destekleyeni olabilirdi.

Oysa, durum o denli karmaşık değildi. Çünkü din hürriyeti, insan hakları ve terör raporlarına dayanarak uygulanan yaptırımlarda görülen ikiyüzlülüğün en temel nedeni, bu işlerin öncelikle ABD Dışişleri politikasına ve ABD "milli çıkarlarına " uygun olarak yürütülmesidir.

Bu arada, ABD'nin ve Unocal şirketinin ünlü danışmanı Khalilzad ABD'nin Afganistan'a yerleşmesiyle birlikte, Afganistan'a yeni düzen vermek üzere ABD'nin resmi temsilcisi olarak Kâbil kentine yerleşti. Unocal petrol şirketi de işlerden 1998 de ayrılmıştı. Khalilzad'ın Unocal danışmanı olarak görülmesinin nedenini açıklayan olmadı. Unocal'ın işlerden çekildiğini bilmeyen Türkiyeli medyacılar konuyu hemen petrole bağlayıp petrolle bitirdiler. Oysa iş-

ler, petrol ve dolarlı maaşla açıklanacak denli basit olmuyordu. Dünya egemenliği yolunda her adım eski adımın devamıydı.

Bu nedenle, günümüzde, güvenlik ve işbirliği alanlarına balıklama dalarken, işi hafife alarak, "Batı sekülerdir, dinsel irticaya karşıdır" ya da "Batı, çağdaşlığı ve yeniliği temsil eder" diyerek, işin kolayına kaçmak ve hele bu işleri "terörizm" genellemesi içinde, dostlukla, müttefiklikle karıştırmak acı sonuçlara yol açar.

ABD'nin tehdit sıralaması, kendi dünya egemenliğine uygun bir esneklik gösterir. ABD yönetimleri, arkalarındaki kartellerin çıkarları ve ülkelerindeki düzenin sürgitmesi uğruna, öyle radikaldi, mürteciydi ya da "etiğe uygunluk" falan demez; her tür ilişkiye giriverir. Bu niteliğine bir örnek oluşturması bakımından, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2000 yılı terör değerlendirmesine bakmakta yarar var.

ABD açıklıyor : "Taleban ABD'ye düşman değildir."

1 Mayıs 2000'de ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, son terör raporunu açıklıyordu. Açıklamanın ardından terör işlerinden sorumlu Bakan yardımcısı Michael Sheehan, "Taleban ABD'ye düşman değildir. Taleban bana birçok kez ABD ile iyi ilişkiler istediğini söyledi ve ben onların samimiyetine inanıyorum," diyerek, ABD seçmeciliğini gösteriyordu.[574]

ABD'nin işine geldiğinde terör listesini değiştirmesi o denli şaşırtıcı değildir. Yakın geçmişten verilecek en iyi örnek ABD'nin Irak'a karşı tutumudur. ABD, Irak'ı Şubat 1982'de "terorist nation" listesinden çıkarmıştı.[575] 1989'a dek Irak'a her tür teknik malzemenin, silahın yanı sıra kimyasal ve biyolojik ürünler, ABD dış ticaret kurumsal onayıyla, ihraç edilmişti.[576] Ne ki, aynı ABD aynı Irak'ı Kuveyt'e girmeye teşvik edip, ardından 'saldırgan' ve 'terörist devlet' olarak ilan etmişti. Daha sonra, Amerika'dan yapılan biyo-kimyasal madde sevkıyatının üstünden aylar geçmeden, Irak'ın Kuzeyi ile Güneyi'ni işgal etmiştir. "Terörizmi destekleyen devletler" listesine

---

[574]Secretary of State Madeleine K. Albright and Michael Sheehan, Counter-Terrorism Coordinator, On-the-Record on the 1999 Annual "Patterns of Global Terrorism" Report, Washington DC, May 1, 2001. As *Releasesd by the Office of the Spokeman U.S. Department of State.*

[575] *John Jacob Nutter, a.g.k. s.68*

[576] The Riegle Report: U.S. Chemical and Biological Warfare-Related Dual Use Exports to Iraq and their Possible Impact on the Health Consequences of the Gulf War, A Report of Chairman Donald W. Riegle, Jr. and Ranking Member Alfonse M. D'Amato of the Committee on Banking, Housing and Urban Affairs with Respect to Export Administration,United States Senate,103d Congress, 2d Session, May 25, 1994, *www.gulfweb.org \bigdoc \report\riegle1.html* (Vietnam Veterans Web Site)

girmek ve çıkmak bu denli basit bir işlemdir. ABD'nin Uluslararası çıkarlarına göre listeye bugün girersiniz, ama yarın çıkarsınız.

Dışişlerinin terör listesinde **Türkiye Hizbullahı'** na yer verilmemesinin nedeni sorulunca, ABD yetkilisinin verdiği yanıt, iki yüzlü yaklaşımı sergiliyordu. ABD yetkilisi, yabancı terör örgütü tanımlamasında birçok kriterin bulunduğunu, listenin, analizcilerin ve hukukçuların incelemelerine dayanılarak hazırlandığını belirtmekle yetiniyordu. Birçok ülke yönetimini, binbir dereden su getirerek köşeye sıkıştırmayı beceren ABD yönetimi, kanlı örgütlerin bazılarını işte böyle görmezden gelebiliyor.[577]

Olayların arkasındaki oyunu bilenler için bundan daha olağan bir şey olamaz. ABD'nin Türkiye misyonu da yasalarla kendisine verilen göreve uygun olarak, imam hatiplerin desteklenmesi, Türk anayasasının 312. maddesinin değiştirilmesi ve PKK'yi siyasal zemine çekerek, terör listesinden bir an önce çıkartılması işleriyle meşguldür.[578]

"Bu ikiyüzlülüğü yansıtan bir tutum mudur, değil midir?" tartışmasını bir yana bırakıp, bir tanı koymak ve iyice anlamak için, Türkiye hakkında yazılan insan hakları ve din hürriyeti raporlarına bakmak yeterlidir. Bir başka devletin, 'stratejik ortak' olarak bile, terör ya da din raporu hazırlamasına bir an için diyecek fazla bir şey yok, diyecekler de çıkabilir. Ne ki, T.C yöneticilerinin bu raporlarla ilgili olarak, 'iyileştirme' adı altında izledikleri politikaları ve uygulamaları özümsemek öyle kolay olmasa gerek. Bu politikalar insanlığın esenliğini mi gözetiyor, yoksa bir gözü kapalı uyumluluğu mu? Yanıtını arayan asıl soru budur.

"Islamic Turkish Daily"nin elemanı

Yukarıda sözü edilen"terörist" liste açıklamalarından bir hafta önce, ABD Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Din Hürriyeti Bürosu'nun 2000 yılı raporunun açıklandığı basın toplantısında, kendisini "Islamic Turkish Daily (İslamcı Türkiye Günlüğü)" muhabiri olarak tanıtan ve adı açıklanmayan bir eleman, yorumuyla birlikte şöyle soruyordu:

---

[577] *Washington, DC, May 1, 2000, Released by the Office of the Spokesman U.S. Department of State*

[578] ABD, bir örgütün en son yıl içindeki eylemlerinin niteliğine bakarak listeyi yeniden düzenliyor. Son iki yıldır raporlarda PKK eylemlerinin azaldığı özenle vurgulanıyor; "Bu yıl öğretmen öldürülmedi," gibi önemli tümcelere yer veriliyor. Kim ne derse desin PKK, pek yakında bu listeden çıkarılacaktır. Salt bu nedenle ABD misyonları Güneydoğu Anadolu'ya uğramadan edemiyorlar.

"Türkiye'de McCarthy taktikleriyle Müslüman dinsel gruplara, cemaatlere ve bireylere karşı bir cadı avı sürdürülmektedir. Gerçekleri rapor etmenin ötesinde bu konuda herhangi bir girişiminiz var mı? Ve bu durum, Türk-Amerikan görüşmelerinde konu edilecek mi?"

Büro sorumlusu **Robert Seiple,** bu işleri Türkiye yönetimiyle görüştüklerini ve Türk hükümetinin bir önceki yıl (1999) önemli iyileştirmeler yaptığını belirtiyordu.[579] Türkiye Cumhuriyeti yönetiminin bu tür ikili görüşmeleri hiç irdelemeden peşine takıldıkları "yönetişim" ilkesine ve Kopenhag kriterlerine uyarak Türkiye'yi bilgilendirme sorumluluklarını anımsamaları hâlâ beklenmektedir. Çünkü T.C yetkilileri susarken, Bakan yardımcısı Koh bu konuda daha açık davranıyor ve Zaman gazetesinin Washington'daki elemanına "**Türkiye laiklikle dini dengelemelidir,**" diyordu. Anlaşılacağı üzere, Abant toplantıları boşa geçmemişti.[580]

Seiple'a soruyu yönelten - Islamic Daily'nin hangi elemanıysa - Türkiye'ye yaptırım uygulanmasını istiyordu. Soru ve yanıttaki uyumluluğa dikkat edilirse; Afganlı annenin çığlığına kulak tıkayanlardan, mülteci sorunlarını uluslararası zeminlere taşımaları beklenemez. Aynı çevrelerden, dünyanın dikkatini bölgesel çözümler üstüne çekecek, insanlığın esenliğine ve bölgesel barışa duyarlı bir tutum almaları da beklenemez. Siyasal ihtiraslarını, şu ya da bu insancıl sloganlarla örterek, ABD'nin "sivil toplum örgütü" ipine sımsıkı yapışmış örgütlerden, Türk hükümetini Afganlı annenin çığlığına olumlu bir yanıt vermeye yönlendirmeleri de beklenemezdi.

Beklenmediği gibi de oldu; "vatansızlık" ve "küreselleşme" ideolojisine tapınanların, Afganlı annenin göğü yıkan çığlıklarına ve gözyaşlarına aldıracak vicdanları yoktu. Onun bunun ipine tutunanlar, vatansız kalmanın ne demek olduğunu anlayamazlardı. Aslına bakılırsa "Biz adam olmayız! Amerika-Avrupa gelecek, bizi terbiye edecek" diyenlerden böyle bir anlayış beklemek hayli iyimserlik olurdu. Çığlığı duymayanlar, çok değil iki yıl sonra, 11 Eylül 2002 yıkımını bahane ederek Taleban'ı düşman ilan eden ABD'ye bakarak, koroya katılma hünerini gösterdiler.

---

[579] *Released by U.S Department of State, September 5, 2000.*

[580] Koh'un açıklamasına benzer sayısız açıklamaya kulak tıkayan Türkiye, Colin Powell'ın "Türkiye İslam cumhuriyetidir" deyince çalklandı. Aynı günde, Kıbrıs'ın kaderini belirleyen İsviçre görüşmeleri sona ermiş ve Türkiye çalkalanıyordu. U açıklama üzerine Türkiye Kıbrıs'a dönen Mehmet Ali (Talat) hümükümetinin teslimiyetçi tutumunu, T.C yöneticilerinin Anan planını iyi bulan açıklamalarını unuttu.

Oysa gerçeği araştırmak yerine, önlerine konulanı evirip çevirip yazanların aklına, 'Afganistan' deyince, "yeşil kuşak" geliyor. Oysa gerçek kuşatma, "project democracy" ve Afganistan iç savaşından önceki mücahid hareketlerini örgütleyen, Taleban'ı yetiştiren ustaların "Heritage Foundation" adlı aşırı muhafazakârların vakfı, CIA'in propaganda örgütü "Freedom House" ve yerine göre,"sivil" ya da "think tank" denilen, NED'e bağlı çekirdek örgüt IRI tarafından gerçekleştirilmekteydi.

ABD Cumhuriyetçi Partisi'nin uzantısı IRI'yi yönetenlerin deneylerine ve örgüt bağlarına baktıkça, Türkiye'de IRI ile işbirliği yapan "sivil" hareketleri ve otobüsün camından göğü yırtarcasına bağıran acılı anneyi aynı anda anımsamak gerekiyor.

IRI'nin iyiden de iyi adamları

IRI örgütünün deneyimli ve iyi adamlarının geçmişi, aşırı tutucu, eski Nazilerin kollayıcısı, Cumhuriyetçi Parti'nin en büyük destekçisi Heritage Foundation, Conservative Caucus, CFW (Committee for a Free World), CDM (Coalition for a Democratic Majority), CPD (Committee on the Present Danger) gibi tutucu kliklere bağlanıyor.

Ayrıca, AEI (American Enterprise Institute), CSIS gibi devlete ve kartellere hizmet eden gizli-güvenli oda (think-tank) örgütleri, Radio Free ya da Radio Liberty, Freedom House gibi, CIA propaganda aygıtları, Heritage Foundation şemsiyesi altında yer alan PRODEMCA, Nicaraguan Freedom Fund, ARC (Afghanistan Relief Committee) gibi, üçüncü ülkelere karşı, silahlı girişimlere koşut olarak uygulanan operasyonlara yardım örtüsü sağlayan örgütlere bağlanıyor.

IRI yönetici ve danışmanlarının ilişkileri ayrıca, RJC (Rebuclican Jewish Committee), B'nai Brith ADL, WINEP (Washington Institute for Near East Policy), NJC (National Jewish Coalition) gibi Yahudiliği ve İsrail'e desteği esas alan örgütlerin yanı sıra YWAM, Unification Church gibi misyonerlik örgütlerine, ASC (American Security Councill), CIA, NSC (National Security Committee), CFR (Councill on Foreign Relations) gibi, resmi ya da yarı-resmi güvenlik, istihbarat ve yönlendirme kurumlarına, Dışişleri'ne, Harp okullarına, enerji kartellerine, bankerlere, Reagan'ın demokrasi çekirdeğine, Cumhuriyetçi Parti'ye bağlanıyor.

IRI örgütü, NED operasyonu altındaki tüm ülkelerde etkinliğini sürdürüyor. NDI örgütüyle aralarında doğrudan ilişki yokmuş, görüş ayrılıkları derindeymiş gibi görünse ya da öyle gösterilse de bu

sözde "sivil" iki ana örgüt, yerli "sivil" ağ ile eşzamanlı olarak ya da eylem aşamasına göre sırayla ilişkiye geçiyorlar. Her iki örgüt de, parayı bastırıp projeler hazırlıyorlar.

IRI'nin Türkiye'de en yoğun işbirliği yaptığı örgüt TESEV'dir. Workshop (Atölye) işleri geliştikçe, yeni ilişkiler de oluşturulmuştur. ANAP'a yakın TDV ile çalışmışlar ve izleyen yıllarda, IRI'nin saydam(!) raporlarında, adı bir türlü belirtilmeyen "**aktif grup**" ile atölye kurup, gençlik örgütlenmeleri yapmışlardır.

IRI'nin arkasındaki güçleri görmek için yönetim kurulundaki ünlülerin birkaçını görmek yeterlidir. Türkiye'de anayasa değiştirme, gençlik örgütleme, 'yerel yönetim otonomisi' yerleştirme, siyasi ahlak adı altında ulusal aşağılama, siyasal parti ve seçmen örgütleme, etnik uzlaşma ve kültürel canlandırma görüntüsü altında kimlik uyandırma gibi, uzun dönemli projeleri, eleman, para, devlet desteğiyle yürüten ABD tarzı demokrasi-etnik ayrımcılık ihracatında azımsanmayacak denli büyük işler gerçekleştiren IRI'nin yönetimindeki kilit insanların, örgütleri örgütlere, geçmiş operasyonları geleceğe bağladığı görülecektir. Bu yetkin ve aynı ölçüde etkin yöneticilerin ilişkilerine göz atmak gerekiyor. Yine bazılarını seçeceğiz. Listenin tümü eklerde yer alacak.

Edwin J. Faulner: Heritage Fdn (ykü, ykb)[581], CFW (Committee for Free World/ Hür Dünya Komitesi, ykü)[582], Mont Pelerin Society (İkinci Başkan ve mütevelli), CNP (Councill for National Policy/Milli Politika Konseyi, ykü ve mütevelli heyeti üyesi), IEDSS (Institute for European Defense and Strategic Studies /Avrupa Savunma ve Stratejik Çalışmalar Enstitüsü / Londra, eski ykb), Acton Institute (mütevelli), ABD Açık Diplomasi Danışma Komisyonu (Reagan/Bush ekibi, Bşk. 1982-1991), Regan'ın İç Poli-

[581] Heritage Foundation: 1973 yılında Colarado Bira baronu olarak tanınan Joseph Coors ve Yeni Sağ hareketin eylemcilerinden Paul Weyrich tarafından kuruldu. J.Coor, kuruluş aşamasında 250.000 dolar bağışladı. Muhafazakar ideologlardan Richard Scaife birinci yılın sonunda kuruculara katıldı. Reagan'ın iktidara gelmesiyle vakıf gücünü ve etkisini artırdı. Heritage ile hükümet hep içli dışlı oldular. Reagan demokrasisi döneminde Heritage ile devlet arasında gidip gelen çalışanların sayısı yüzlerle ifade edilir. (*John Saloma III, Ominous Politic, The new Conservative Labyrinth, N.Y Hill and Wang, 1984*) Bk. Ek 11.

[582] CFW (Committee for Free World): Soğuk savaş döneminin sertlik yanlısı örgütü. Silahların azaltılmasına, sosyalist ülkelerle ilişki kurulmasına şiddetle karşı çıkan örgüt, işi Amerika ve Sovyet Barolarının görüşme yapmasını engellemeye dek götürmüştür. Örgüt, 1988'de Nikaragua'da ateş kese karşı çıkmış, Contra'ların sonuna dek desteklenmesini istemiştir. CFW, 1982 yılında Polonya Dayanışma hareketine destek vermeye başlamıştır. Yoğun bir yanlış bilgilendirme eylemi sürdürmüş olan CFW' nin üst düzey yöneticileri Reagan Demokrasi ekibinde de yer almışlardır.

tika Danışmanı, Frank Carlucci[583] Dış Yardım (üye, 1983), Savunma Bakanlığı (Melvin Laird 'in Güvenlik Danışmanı), Reagan Başkanlık Devir Alma Komitesi (üye), Hoover Institution (üye), CSIS (üye), IMF/Dünya Bankası Toplantıları ABD delegesi[584] ve IRI yönetim kurulu üyesi.[585]

John McCain: US Navy (Deniz subayı, Vietnam'da savaştı, esir düştü), Temsilciler Meclisi (üye,1982-86), Senato (üye 1986-1992), Senato Ticaret Bilim ve Ulaştırma Komisyonu (Bşk.), Silahlı Hizmetler ve Yerli İşleri Komitesi (üye), CWF (dkü), IMC (International Medical Corps- dkü), Dole ve Kemp'in 1996 Başkanlık Kampanyası Ulusal Güvenlik Danışmanı ve IRI yönetim kurlu başkanı.[586]

Michael V. Kostiw: CIA (Topçu Tuğgeneral, Vietnam), Councill of Americas (ykü), Foreign Services Ass. (üye), Shell Oil Company (ykü), Texaco Inc. Uluslararası ilişkiler Direktörü, İhtiyat Subayları Birliği üyesi ve IRI yönetim kurulu 2. başkanı.

Lawrence S. Eagelburger (tuğgeneral)[587]: Dışişleri Bakanlığı (Tegucigalpa, Honduras 1957), **CIA** (İstihbarat ve Araştırma Bürosu- Küba Siyasi Analizci, Mexico City, Belgrad 2. sekreter, Operational Agent)[588], Başkanın Fransa-NATO danışmanı Dean Acheson'un yardımcılığı (1966), NSC (Milli Güvenlik Konseyi-1966-1967), Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Nicholas Katzenbach'ın Asistanlığı, Henry Kisinger'ın Asistanlığı (1968), NATO (Brüksel Siyasi Bölüm Şefi-1969), Savunma Bakan Yardımcısı (1971), Akev'de Başkanın Uluslararası Güvenlik Operasyonundan Sorumlu Asistanı, Dışişleri Bakan Yardımcısı (1975), Büyükelçi (Yugoslavya, 1977-1981; El Salvador,1981-1982), Dışişleri Siyasi İşlerden Sorumlu Müsteşar (1982)[589], "Josephson International and the Mutual

---

[583] Frank Carlucci, 9 Ocak 1980'de Afganistan'la ilk dönem operasyon planları üstüne CIA Operasyon Direktörü John N. McMahon ile birlikte brifing verdi. *John Prados, a.g.k., s.356.* Ayrıca Bk. NED Yöneticileri

[584] Feulner, devletle ilişkilerini sürdürmekte ve "özellikle diplomasi ve uluslararası iletişim, dış politika ve uluslararası ekonomik politika" konularında etkindir. Feulner, sık sık bu konularda Senato komisyonlarına açıklamalarda bulunmaktadır. *İri.org, 2001*)

[585]caq, 16-29, 18-63, 48-50-1, 63-7.

[586] "McCain, 'Time Magazine' tarafından Amerika'da en etkili 25 adamdan biri olarak niteleniyor. *www.iri.org*

[587] Hırvatistanlı ve Sırp kökenli.

[588] Julius Mader, a.g.k., s. 151

[589]ABD-İsrail ilişkisinde "stratejik işbirliği" olarak adlandırılan üçüncü dünya ülkelerine karşı operasyonlar özel anlaşmalara dayanır. Reagan döneminde "ABD-İsrail politik-askeri işler komitesi" kurulur. İsrail adına, dışişlerinde direktörlük yapan David Kimche ve ABD adına da Eagleburger, bu komitenin Ortadoğu dışındaki bölgelerde yürütülecek

Life Insurance Company of New York" şirketinde yönetim kurulu üyesi (1984), Kissinger Associates şirketinde başkanlık[590], Friends of Afghanistan (1986-1989 y.k.ü), Dışişleri Bakan Yardımcısı (1989)[591], Dışişleri Bakanı (1992-1993), Dresser Industries (ykü)[592], Phillips Petroleum Comp. (ykü), Universal Corporation (ykü), Jefferson Bankshares (ykü), Institute for Defense Analysis (ykü) ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Eagleburger'ın elçilik deneyimlerinden birisine bakmakta yarar var. Onun büyükelçiliği döneminde Salvador'da Hristiyan demokrat cunta işbaşındadır. Muhalefet liderleri sokaklarda öldürülmüş olarak bulunmakta, ABD tarafından yetiştirilmiş, olan "**Ölüm Taburlarının Babası**" Roberto D'Aubisson ("Major Bob")'un komutası altında ölüm timleri kol gezmektedir. Reagan yönetimi 23 Şubat 1981'de "White Paper / Beyaz Sayfa" adını taşıyan 8 sayfalık bir rapor hazırlatır. Sahte olduğu sonradan anlaşılan belgelerle Salvador'a, Vietnam'dan, Habeşistan'dan ve Küba'dan, Nikaragua kanalıyla silah taşındığı kanıtlanmaya çalışılır. Oysa Salvador Halk Cephesi, Amerikan silahları kullanmakta ve bunları Panama ve Kosta Rika'daki karaborsadan satın almaktadır. Eagleburger'ın Avrupalıları Salvador'da bir komünist müdahale olacağına inandırmak için, Avrupa'ya götürdüğü rapora esas oluşturan İspanyolca belgelerin tahrif edilmiş kâğıtlar olduğu ortaya çıkar.[593]/[594]

Eagleburger, kendisine "mega spekülatör" denilen, ama yasadışı işler çevirdiği Fransız mahkemelerinde karara bağlanmış olan George Soros'un da yakın arkadaşıdır. Soros, Yugoslavya "project democracy" operasyonunda iç muhalefetin örgütlenmesi amacıyla

---

işlerin eşgüdüm görevlileri olurlar. Kimche ve Eagleburger bir araya gelerek (1984), Orta Amerika operasyonlarına israil desteğini görüşürler. *"John M. Goshko, Israeli Technical Aid to El Salvador Part of Meetings Here, The Washingtonpost, April 21, 1984"* den *Jane Hunter,"Bush's 'Secret Team," caq, 1990-33, s.26, st.2*

[590] Henry Kissinger tarafından Uluslararası şirketlere stratejik danışmanlık servisi yapmak üzere 1982'de kuruldu. Stratejik danışmanlık demek başka ülkelerin,özellikle İsrail'in hükümetle ilişkilerini kolaylaştırmak olarak tercüme edilebilir. Eagelburger bu şirketin başkanıyken 1989 yılında 900.000 USD ücret almaktaydı. *Jane Hunter, a.g.y., s.26, st1.* Jane Hunter, Israeli Foreign Affairs, adlı aylık derginin editörüdür. *caq, 1990-33, s.23, st.1, dn.*

[591] Eagleburger, Bush'un gizli komitesi, ya da 40'lar komitesi olarak da adlandırılan, *"Restricted Inter-Agency Group (RIG)/Kurumlararası Sınırlı Grup"*da yer almaktaydı. Bu tür bir kurumlaşmayı Cumhurbaşkanlığı döneminde, Özal da oluşturmaya çalışmıştı.

[592] Joan Mower, U.S. Provides $500.000 So Afghan Rebels Can Tell Their Story, *AP, September 16, 1985, Monday, PM cycle SECTION: Washington Dateline*'dan *Jared Israel, a.g.el-mek*

[593] *John Jacob Nutter,a.g.k. s.85*

[594] *Steward Klepper, "The United States In El Salvador," caq 1981-12, s.9-10*

milyonlarca dolar harcamıştır. Eagleburger'ın bir dönem başkanlığını yaptığı **Kissinger Associates** firmasının yönetim kurulu üyelerinden, İngiltere eski Dışişleri Bakanı **Lord Carrington**'un balkanlarda yaptığı telkinlerin sonunda Sırpların Hırvatistan ve Bosna'ya saldırmaları, ilişkilere ilginç bir boyut katmaktadır.[595]

Robert Gerald Livingston[596]: US Army MIS (1946-1952), Yugoslavya (1953-1956), Dışişleri (CIA görevlisi – 1956; Operational Agent: Salzburg, Hamburg, Belgrad, Batı Berlin –siyasi memur), US Deniz Kuvvetleri (1961-1963), US Adalet Bakanlığı (Asistan, 1970-1973), Cumhuriyetçi Parti Kongre Komitesi 2. Başkanı ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Frank J. Fahrenkopf, Jr: CfD(ykü), NED (Kurucu 2. Bşk, 1983-1993; ykü)[597], CPD (Commision Presidential Debate, Ortak Bşk)[598], AGA (American Gaming Association/Amerikan (eğlence/kumar) Oyunlar Birliği) yöneticisi, Cumhuriyetçi Parti Grup Başkanı (Reagan dönemi 1980-1989), Hogan & Hartson şirketinde Grup Başkanı (1995)[599], ABA (Amerikan Barolar Birliği Kumar Hukuku Komitesi) Başkanı, Oyun Avukatları Uluslararası Birliği'nin kurucusu, başkanı ve mütevelli heyeti üyesi, IDU (International Democrat Union) 2. başkanı[600], PDU (Pacific Democrat Union) Başkanı, CPNPC (Commission on National Political Conventions) ortak Başkanı[601], LS (Georgetown University School of Foreign Services Leadership Seminar / Dışilişkiler Önderlik Okulu) üyesi, City Club of Washington (Şehir Klubü) yönetim kurulu Başkanı, E.L. Wiegand Foundation ve IRI yönetim kurulu üyesi.

---

[595] Eagelburger, Irak işgali konusunda ABD yöetimini daha sert hareket etmeye çağıracak denli militarist olduğunu göstermekten çekşnmemiştir. CNN TV, 17-11-2003.

[596] Almanya, 1927 doğumlu Sırp-Hırvat

[597] Fahrenkopf, 1989'de seçim gözleme bahanesiyle Nikaragua'ya gönderilen ve seçimde taraf olan "ekip"te yer almıştır. Bk. Ek

[598] CPD (Commision Presidential Debate): Cumhuriteçi parti ve Demokrat parti temsilcilerince ortaklaşa yönetilir. Fahrenkopf Cumhuriyetçiler adına, Paul G. Kirk,Jr. da Demokratlar adına başkandır. Başkanlık yarışlarının demokratik bir ortamda geçmesinin sağlamak üzere kurulmuşsa da, iki parti dışındaki partilerin adaylarına şans tanımayan koşullar yaratırlar. İkili parti sistemini garantiye almak için çalışmaktadırlar. Komisyonun para kaynağı iki tarafça sağlanır ama, büyük otomobil şirketleriyle tütün kartelleri de parasal destek vermektedir. *publicinterest.org*

[599] Cumhuriyetçi Parti Grup Başkanı Fahrenkopf, şirketteki işlerini de sürdürmüş, hatta Toyota Motor USA gibi müşterilerle toplantılara katılmıştır. *Lewise, CharleS, The Buying of The President, s.27.*

[600] IDU: Muhafazakar partiler Birliği üyeleri arasında ABD'li partilerin dışında İngiltere, Fransa, Almanya, Kanada, Japonya, Avustralya ve daha 20 ülkede üye partileri bulunmaktadır.

[601] Bu örgüt CfD (Center for Democracy) tarafından finanse edilir.

Cheryl F. Halpern: WKCR-FM Haber Programı Yapımcısı, Uluslararası Yayıncılık Örgütü yönetim kurulu üyesi, RFE/RL (Radio Free/ Radio Liberty) Direktör[602], Yayıncılık Güvörnerler Kurulu yönetim kurlu üyesi ve The Voice of America, Radio T.V. Marti, RFE/RL, Worldnet, Radio Free Asia, Radio Free Iran, Radio Free Iraq sorumlu gözlemcisi, RJC (Republican Jewish Coalition / Cumhuriyetçiler Yahudi Koalisyonu) başkanı ve sonradan onursal başkanı, WINEP yürütme k.urulu üyesi, Anti-Semitizm'e Karşı Parlamentolar arası Konsey Yönetim Kurulu üyesi, CPP B'nai Brith (Center for Public Policy of BB) yönetim kurulu üyesi, Lexington Institute yönetim kurulu üyesi, Pekin Kadın Hakları Konferansı'nda ABD delegesi (1995)[603], National Jewish Coalition (NJC-Ulusal Yahudi Koalisyonu) yönetim kurulu üyesi, New Jersey Republican Party Koalisyon Başkanı ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Cheryl F. Halpern'in iş etkinlikleri yerel petrol ve gaz üretim (şirketleri) çıkarlarını kapsamaktadır.[604] Halpern, önceleri Demokratik Parti yandaşıyken, partinin aşırı sola kaydığını düşünerek, 1986'da Cumhuriyetçilerin safına geçer. Yahudi örgütlenmesinin amaçlarına uygun davranan Halpern, Haziran 1997'de, NJC 'yi harekete geçirir ve Filistin Yönetimine yapılan yardımın kesilmesi girişiminde bulunur; Suriye'ye karşı uygulanan ambargonun sürdürülmesi için çaba göstererek, İsrail'e destek sağlar.[605]

Jeane J. Kirkpatrick: NSC (1981-1985, Reagan dönemi) üyesi, Birleşmiş Milletler'de US temsilcisi, Başkanlık Dış istihbarat Danışma Kurulu (PFIAD) üyesi (1985-1990), Defense Policy Review yönetim kurulu üyesi (1985-1993), FARR (Secretary of Defense Commission on Fail Safe and Risk Reduction) başkanı

---

[602] RFE/RL: New York 1949'da Free Europe Committee kuruldu. Kurucular: Allen Welsh Dulles (CIA kurucusu), J.K. Grew (Japonya B.elçisi), D.C. Pale (eski OSS üyesi), Lawrence Gianni (Bank of America Direktörü), General Eisenhower, AFL-CIO temsilcileri. Propaganda için proje üretildi. Projeciler arasında 1968 Baharı'nın ünlü filozofu Herbert Marcuse da bulunuyordu. 1950'de Radio Free Euroope radyo yayını başlatıldı. Kuruluş bütçesi: 10 milyon dolar. Para kaynağı: The American Sulphur Corporation, The Buffola Rochester to Pittsburgh Railroad Co., Clark McAdamas Clifford (The national Bank of Washington Director), C. Rodnay (Pan-Am bşk.), C.D. Jackson (Time and Life yayıncısı), Henry Ford II(General Motors), Chrysler, Rockefeller. *Halid Özkul, Gizli Ordular CIA, s.83-4*

[603] Konferans'da ABD delegesi, Müslüman kadınlar Ligi Başkanı **Leyla al Marayati**, Türkiye'de Müslümanların ve öteki din gruplarının haklarının gaspedildiğini ileri süren bir konuşma yapmıştı. Hillary Clinton, ABD delegasyonunun başkanıydı.

[604] *www.ndi.org*

[605] *1997 New Jersey Jewish* News'den aktaran *Elaine B. Kahn, New Jersey Jewish News – MetroWest, September 15, 1997*

(1991-1992), AEI (American Enterprise Institute) üyesi, CFR Direktörü (1987-88), CDM (Coalition for a Democratic Majority / Reagan demokratları") örgütünde yönetim kurulu üyesi, Nikaraguan Freedom Fund yönetim kurulu üyesi[606], ARC (Afgan Relief Committee) direktörü[607], CPD (Committee on the Present Danger) üyesi, PRODEMCA (Friends of the Democratic Center in Central America) üyesi[608], CSIS görevlisi, SD/USA (Social Democrats USA) üyesi, CfNP (Councill for National Policy) üyesi[609] ve IRI yönetim kurulu, danışma kurulu üyesi.

Jeane J. Kirkpatrick, Reagan döneminde başladığı Birleşmiş Milletler temsilciliği görevinde, üçüncü ülkelerle önemli ilişkiler kurdu. Örneğin, dünyanın güneyinde, ABD çıkarlarını korumak üzere NATO eşdeğerinde **SATO (South Atlantic Treaty Org.)** kurmak üzere, Güney Afrika ve Güney Amerika diktatörleriyle ilişkiye geçti. 15 Mart 1981'de Güney Afrika'da beş ülkeden askeri istihbaratçılarla ve şeflerle bir toplantı yaptı. Bu toplantıda Tuğgeneral P.W. Van Der Westhuizen ve ASC (American security Councill / Güvenlik Konseyi) üyeleri de bulundu. Kirkpatrick, "Reagan demokrasisi" nin en önemli kuramcısıdır. Bu kuram, ABD'den yana diktatörlükler ile ABD'ye karşı olan teröristler üzerine kurgulanmıştır.

Kirkpatrick, 1985'de özgürlük madalyası, 1992'de ikinci kez Savunma özel hizmet madalyası, Commonwealth Fonu ödülü, Dış Ülkelerde Savaşanlar altın madalyası, Boston Dünya İşleri Birliği Christian A. Herter ödülü, American Councill on Foreign Policy ödülü, Yahudi örgütü ADL of B'nai B'rith onur ödülü, Kudüs savunmanları ödülü, İsrail 50. Yıl Zion Dostluk ödülü almıştır. J. Kirkpatrick'in eşi Evron Maurice Kirkpatrick ABD'nin önemli kişilerinden biridir. E.M. Kirkpatrick, ABD'nin CIA'den önceki askeri istihbarat ve operasyon örgütü OSS'nin araştırma ve değerlendirme

---

[606] NFF: Mayıs 1985'de Sun Myung Moon tarafından satın alınan The Washington Times gazetesi şef editörü Borchgrave tarafından kuruldu. ABD kongresi Nikaragua kontralarına yardımı reddetmişti. Fonun başkanlığına eski Hazine Bakanı milyoner William Simon getirildi. Bk. Ek 8.

[607] ARC: ABD'nin Afganistan'a yönelik CIA kanal örgütlerinden biridir. ARC, CIA operasyonuyla desteklenen bir darbe sonucu iktidarı ele geçiren Ziya Han Nasseri'yi desteklemek üzere, 1980'de ABD'nin eski büyükelçilerinden (Afganistan, 1966-1973; Fas, 1973-1976; Arabistan, 1981-1983), CSIS Ortadoğu Programı direktörü , Iran-Contra operasyonunun önde gelenlerinden Michael Ledeen ile çalıştı. ARC, Londra ISS (International Institute for Strategic Studies) üyesi Robert Naumann ve Mary Ann Dubs tarafından kuruldu. Bk. Ek 9.

[608] PRODEMCA, Oliver North'un örgütlediği, Nikaragua kontralarına yasa dışı destek örgütlenmesinin parasal olanaklarıyla medya kampanyalarını örgütledi.

[609] Sağ kanadın gizli politika üretim merkezi.

bölümünde direktör yardımcılığı (1945), Dışişleri bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Bürosu'nun direktör yardımcılığı (1946), İstihbarat Program Danışmanlığı (1947), Dışişleri İstihbarat Bürosu Direktör Vekilliği (1954), Politika Araştırma ve Operasyon Direktörlüğü, Washington'da OpA (Operational Agent) olarak görev yapmıştır (1955).[610]

J. William Middendorf: CC (Conservative Caucus/ Muhafazakârlar Birliği) Başkanlık Konseyi üyesi (1990), YWAM (Youth with a Mission) destekçisi, ASC (American Security Councill) 2. Başkanı[611], Heritage Foundation yönetim kurulu üyesi, "Global Strategy Councill" kurucu yönetim kurulu üyesi[612], DFF (Defense Forum Foundation / Savunma Forumu Vakfı) Başkanı, CSIS danışma kurulu üyesi, 1980 CIA Devir Komitesi Başkanı, Denizcilik Bakanı (eski), Naval War College Foundation (Deniz Harp Okulu Vakfı) mütevelli heyeti onursal üyesi, "First Federal Savings of India" şirketi direktörü, "First American Bank of Virginia" direktörü, "U.S Baltic Foundation (Baltık Vakfı) yönetim kurulu üyesi, Hoover Institute for War, Revolution and Peace (Hoover Savaş, Devrim ve Barış Enst.) mütevelli heyeti üyesi, American Chamber of Commerce (Amerikan Ticaret Odası- Hollanda, Belçika, Rusya) onursal başkanı, Mexican-American Free Trdae Ass. Policy Committee (Meksika-Amerika Serbest Ticaret Birliği Politik Komitesi) başkanı, U.S Naval Institute (Deniz Enst.) yönetim kurulu üyesi, Cumhuriyetçi Parti Ulusal Komitesi saymanı (1964-1969), Reagan

---

[610] E.M.Kirkpatrıck, II. Dünya savaşının izleyen günlerde, Nazi elemanlarının ABD'ne yerleştirilmesi operasyonunda, F. Dulles'a yardımcı olmuştur. 1952'lde ABD içinde yürütülecek psikolojik savaş proje toplantılarına katılmıştır. *Richard Hatch and Sara Diamond, "Operation Peace Institute," Z Magazine, July/Aug 1990.* E.M.Kirkpatrick, USIP yönetim kurulunda da görev yaptı (1989).

[611] ASC: 1955'de emekli General Robert Wood ("Sears, Roebuck & Co" başkanı) ve "Chicago Tribune" den Robert R. McCormick tarafından kuruldu. Kuruluş aşamasında parayı "Motorola Corp" ve "Marshall Field and Company" verdi.*(John Saloma III, Ominous Politics , NY: Farrar, Straus and Giroux, 1984)* Daha sonraki finansman, kişilerin bağışlarının yanında "Sears", "General Dynamics," "General Electric," "Lockheed," "Motorola" , "Lockheed" "Boeing" ve "McDonnell - Douglas" gibi askeri sanayi şirketlerince sağlandı. Bk Ek 10.

[612]US GSC, 1981'de kuruldu. Silah şirketleri, laborutuarlarla çalışan, eski istihbaratçı ve generallerin yönetiminde bir örgüttür. CIA eski direktörü Ray Cline, GSC'nin direktörlüğü görevinde bulunmuştur. GSC uzun dönemli stratejik konularla ilgilenmektedir. Kurucuları: Clare Boothe Luce, General Maxwell Taylor, General Albert Wedemeyer, Dr. Ray Cline (2. Bşk), Jeane Kirkpatrick (2.Bşk), Morris Leibman, Henry Luce III, J. William Middendorf II, Admiral Thomas H. Moorer USN (e), General Richard Stilwell (e), Dr Michael A. Daniles (Bşk.), Dr. Dalton A. West (Bşk.yrd.). Araştırma yöneticileri: Dr. Yonah Alexander, Dr Roger Fontaine, Robert L. Katula, Janet Morris *(Armen Victorian, Non-lethality: John B. Alexander, the Pentagon's Penguin, Lobster 1993-25)*

Uluslararası Ekonomi ve Denizcilik Danışman Komitesi üyesi (1980), Bush'un Başkanlık Askeri Danışma Komitesi üyesi (1988), The Leadership Institute (Liderlik Enst.) danışma kurulu ve IRI yönetim kurulu üyesi.

ABD'nin en hareketli, en etkili ve çok yönlü kişilerinden biri olan Middendorf, Reagan başkan olunca CIA'i devir almakla yükümlü geçici komitenin başına geçti. Bu komite CIA'in iki bölüme ayrılmasını planladı. Birinci bölüm, gizli operasyonlarla ilgilenecek ve Sovyetlere karşı gizli savaşlar açacak, elçiliklerde resmi görevli olarak görünen ajanların 'sivil' kimliklerle çalışmalarına olanak sağlayacak; ikinci bölümse değerlendirmeyle ilgilenecekti. Middendorf, daha değişik bir öneride bulundu: "Yeni bir süper-büro kurulacak ve CIA ile FBI'ın karşı casusluk fonksiyonlarını kendinde toplayacaktı."[613]

Middendorf'un desteklediği **YWAM** bir İncilci misyonerlik örgütü olarak, 1960'da **Loren Cunningham** tarafından kuruldu. Örgütün uluslararası merkezi Havai' nin Kailua-Kona kentindedir. Örgüt, Hong Kong'daki merkezinden Asya ülkelerine misyonerler yollamaktadır.[614] İlki Lozan'da olmak üzere, 50 ülkede daha eğitim merkezi kuruldu. YWAM dünyaya yardım örgütü olarak açıldı ama dinsel eğitim örgütledi. Eylemleri YWAM önderlerinin hazırlamış olduğu **Christian Magna Carta** adı verilen İncilci belgeye göre uygulanmaktadır.[615]

YWAM, 100 ülkede yerleşik 7000'e yakın misyoneriyle çalışmaktadır. Ayrıca 30.000'e yakın gönüllü de çalışmalara katılmaktadır. 1985'e dek, 1741 misyoner alan çalışması yapmıştır. Amerika'da 30 merkeze sahip olan YWAM, 64 ülkede yoğun etkinlik göstermektedir.[616] YWAM' ın bir sızma örgütü olarak en büyük işlev gördüğü bölge Orta ve Güney Amerika olmuştur.

'Amerikan Demokrasisi' ilkesini anlamak bakımından Guatemala diktatörü ile kurulan ilişkilerin sonucuna bakmak yeterlidir. Diktatör **Efrain Rios Mont**, 1982'de **OAS** Büyükelçisi Middendorf' la

---

[613] *Bob Woodward, peçe: CIA ve Gizli Savaşları (1981-1987),s.45.*

[614]Michael O'Brien, The Christian Underground (*Hristiyan Yer altı), CAQ, 1987-27,s.35'de örgütün yayını World Christianity, Jan. 1996, ss. 19*'dan alıntılanıyor.

[615] *"Hearts & Hands to Help!," YWAM brochure, tarihsiz"* den *Int.Hemispheric Inf.Source*

[616] YWAM' ın etkin olduğu ülkelerin başlıcaları: American Samoa, AR, AS, AU, BA, BG, BE, BO, BR, BZ, CH,CI, CM, CN, CO, CY, Fiji, FI, FR, GE, GH, Greenland, GT, HK, IN, IS, JA, JM, KE, KO, ME, MZ, Namibia, NE, ND, New Caledonia, NZ, NO, PA, Papua New Guinea, PE, PH, PT, PU, Saipan, Samoa, Scotland, SF, SG, Solomon Islands, SP, Spanish North Africa, SR, SW, SZ, TH, TO, Tonga, TW, UK, US, VE, ZB. *(YWAM Information Packet, received Feb 5, 1991)*

Amerika'da görüşmelerde bulunmuştur. Hristiyan misyoner örgütleri Orta Amerika'da önemli etkinliklerde bulunmuşlardır. Diktatörlerin ordularına yerinde konferanslar vermiş ve onların Tanrı adına savaştıklarını bildirmişlerdir. Bu ülkelerden Guetamala'da demokratik seçimlerle göreve gelen hükümetin 1954'de darbeyle yıkılmasından sonra uygulan şiddet sonucunda 200.000 kişi öldürülmüştür. Guetamala'da ABD destekli diktatör Mont'un iktidar döneminde CIA tarafından eğitilen 'Ölüm Çeteleri' 7000 yerliyi palalarıyla kesip biçmişlerdir.[617/618]

Bazılarının derin ilişkilerine değindiğimiz bu demokrasi ihracatçısı IRI'nin bir avuç ünlü seçkini, operasyonun son dönemindeki dış görünümleriyle karşımıza temiz adamlar ve temiz kadınlar olarak çıkmaktalar. Bu son derece olağan karşılanmalı. Çünkü açıkta gezinenlerin kirleri kolay kolay görünmez. Ne ki, yıllar geçtikçe eski dönemin deneyimli operatörleriyle yeni dönemin örgütçülerinin buluştuğu yönetimler oluşuyor. CDM, CfD, APRI, AFL-CIO, gibi eski dönem yarı örtülü yarı-resmi örgütlerdeki yöneticilerin yerini, yeni tür resmi görevliler, vakıfçılar ve 'kanaat önderi' denilen propagandacılar alıyor.

Bu durum yanıltıcı olmamalı. İster "sivil," ister "Non Governmental," hiçbir siyasal ya da ticari örgütlenme ABD Milli Güvenlik Komitesi kararlarını gözetmeden gerçekleştirilemez. ABD'nin bırakalım askeri güvenliğine, ticari çıkarlarına gelebilecek en küçük zararın karşılığı yine ABD başkanının dediği gibi, yarı örtülü operasyonla verilir. "Demokrasi" ve "özgürlük" losyonuyla temizlenmiş görünen eski kirli ellerin, yarın hangi işi tetikleyeceğini anlamak için son on yılın Doğu Avrupa, Ortadoğu, Afrika çatışmalarına yeniden bakmak gerekir.

Türkiye'de gençliği örgütleyen, siyasal partilere kadro yetiştiren, "yerel yönetimleri güçlendirilme" adı altında de-santralizasyon yani merkezi devletin dağıtılması işlerini destekleyen, Türkiye'de devletin ve toplumun ahlaksızlığa ya da yolsuzluğa battığını kanıtlamaya çalışan çalışmaları yönlendiren IRI örgütünü işte böylesine resmi ve Amerikan devletiyle içlidışlı elemanlar yönetmektedir.

---

[617] Edward S. Herman, The Real Terror Network; Terrorism in Fact and Propaganda, *s.116, 206, 219*

[618] 1980'de Maya köyündeki insanların sıraya dizilip birer birer öldürülmesine, genç kızların ırzlarına geçilmesine ve çocukların başlarının kesilmesine tanık olan Pasqual Hernandez, zamanın askeri diktatörü, şimdinin kongre başkanı Efrain Rios Montt ve adamları hakkında soykırım davası açtı. *Catherine Elton, "Guatemalan massacre survivors seek former president's trial" CS Monitor 14 June 2001.*

Şimdi kitabın ilk bölümlerine dönerek, bunca ünlü ve etkin kişinin yönettiği IRI'nin bazen parasal olarak, bazen hem parasal hem de uzman desteği sunduğu 'sivil' toplumcuların, gençlik örgütleyicilerinin, siyasal partilerin, belediyelerin 'proje' özetlerinde belirtilen çalışmalarını yeniden gözden geçirmek yararlı olabilir.

"Yerel yönetimlerin otonomlaştırılması", "gençliğin politikaya çekilmesi", partilere 'teknik' yardım adı altında eğitim verilmesi, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nde ilişkiler kurulması vb. başlıklar altında toplanabilecek etkinlikler için ayrıca bir yorum gerekmiyor. Ne ki, "project democracy" operasyonun en önemli yanının geleceği yaratmak olduğunu ve bunun yolunun da akademik dünyada elemanlaştırmaktan geçtiğini görmek gerekiyor.

Akademik dünyada elemanlaştırma

"Parayı veren: NED Bağış Alıcı: Freedom House Alt Bağış Alıcı: Erbil Üniversitesi Proje: Federal belgeler de dahil, demokrasi sorunları, tercüme ve demokrasiyle ilgili temel işlerle ilgili olarak bir Kuzey Irak'taki Erbil Üniversitesi'ne bağlı olarak halk siyasi enstitüsü kurmak ve Kürtlere yasama ve kişi haklarını koruyacak bir anayasa oluşturma konusunda öneriler yapmak üzere üç anayasacı öğretim üyesinin gezisini desteklemek." NED Democracy Projects Database.

ABD yönetimleri skandallarıyla ünlüdür. Vietnam savaşındaki operasyonların kirli yüzünün ortaya çıkmasının ve muhaliflerin siyasi bürolarının CIA katkısıyla dinlenmesi olayı ile ilgili ***Watergate*** skandalının ardından ortalık karışır. ABD Senatosu İstihbarat Komisyonu, CIA'nın operasyonlarını soruşturur. 1976 yılında, "***Dış** (İstihbarat) **ve Askeri İstihbarat** (ve) **İstihbarat Etkinliklerinin Hükümet Operasyonları ile Bağlantısını İnceleme Komisyonu Nihai Raporu***" ya da Komisyon Başkanı Frank Church'ün adına bağlanarak, "***Church Komitesi Raporu***" hazırlanır. Raporun önemli bölümlerinden biri de CIA'in akademik kurumlardaki çalışmalarını içermektedir.

Rapor, CIA'in incelemesinden sonra ABD'nin milli güvenlik çıkarları nedeniyle yumuşatılır ve genellemelerle yayımlanır. İstihbarat örgütünün etkinliklerinin üniversitelerdeki kapalı olarak geçilir. Komisyon üyeleri ile CIA çevresi arasındaki sevimli ilişkilerden sonra açıklıktan kapalılığa geçişin ayrıntıları kitaplara konu olur.[619]

CIA, yüzden fazla Amerikan üniversitesi ve kolejinde, çok sayıda profesör ve yöneticiyle işbirliği yapmıştır. CIA'ya rapor hazırlamaktan, eleman kazandırmaya dek geniş bir alanı kapsar bu etkinlik. Projelerde çalışan öğrencilerin - doğrudan ajanlaştırılmış olanlar dışında- bu ilişkilerden haberi yoktur.

Projelerin dışında en önemli etkinlik, CIA'ya eleman kazandırılmasıdır. Gerçi CIA'nın memur devşirme hakkı yasaldır, ama ya-

---

[619] Kathryn S. Olmsted, "Chalenging the Secret Government" (Gizli devletle mücadele), The University of North Carolina Press, 1996.

bancı öğrencilerin elemanlaştırılması yasadışıdır ve gizliden yürütülür. Bu profesörler, büyük çoğunluğu geri kalmış ülkelerden burslarla devşirilmiş öğrencileri akademik yaşam içinde eğitip CIA'ya yönlendirmektedir. Kimi zamanda, dış ülkelerden gelip üniversitelerde öğretim görevlisi olarak çalışmalarını sürdürmekte olan Afrikalı, Asyalı, Ortadoğulu bilimciler doğrudan CIA'ya alınırlar.

Frank Church Raporu'na göre CIA'in üniversitelerdeki etkinliklerinde, Harvard Üniversitesi'nin yeri büyüktür. Bu büyüklüğün ayrıntıları, komisyonda Curch Raporu'ndan çıkarılmıştır. **Harvard** Üniversitesi'nden bir grup öğretim üyesi, kendileri bir komite (**Harvard Committee**) kurarak, CIA- Akademik Dünya ilişkilerini araştırırlar. Komite, tüm engellemelere karşın, bilimsel bir araştırma yapmaya çalışır. Ne ki, bilimsel çalışmanın tamamlanması için gereken bilgi CIA'den alınamaz. Komite, **Harvard**'da ve öteki üniversitelerdeki CIA-Akademisyen ilişkilerinde ilginç sonuçlara ulaşır. Yabancı öğrenci ve akademisyenlerin CIA'nın ağına alınmasında şu üç temel amaç güdülmektedir:

(1) ABD'nin çıkarlarına uygun yürütülen projelere, ilgili ülke ya da bölgelerden getirilmiş iyi eğitimli ve yetenekli kişiler aracılığıyla, akademik çalışma adı altında birinci elden bilgi devşirmek ve operasyonlara beyin gücü sağlamak.

(2) Örgütün bazı sinsi operasyonlarına maliyeti düşük, akademik görünüşlü bir örtü yaratmak.

(3) Üçüncü dünya ülkelerinden devşirilmiş yetenekli öğrencilerden bazılarının "yarının liderleri" olacağı varsayılarak, CIA yarının liderlerini peşinen devşirmiş oluyor.

İstihbarat dünyasının uzmanı olarak bilinen, gazeteci Ernest Volkman, Penthouse Ekim 1979'da yayımlanan "Spies on Campus" başlıklı yazısında bu amacı şöyle özetliyor:

"CIA, (geleceğin) bu liderlerini şimdiden örgütleyebilirse, bu kişiler daha sonra karşılıksız (bedava) "yerinde ajan" olacaklardır. Elbette bunların hepsi casuslaşmayacaktır; fakat bunların yüzde biri bile, süreç içinde, örneğin ekonomi bakanı olsa, öğrencilerin örgütlenmesine ayrılan zaman ve çabaya haydi haydi değer."

Walkman'in yabancı öğrencilerin ileride üstlenmesi olası iktisat bakanlığı göreviyle verdiği örneği, daha değişik ya da daha yüksek makamlarla ya da stratejik öneme sahip, örneğin güvenlik, savun-

ma ve istihbarat kurum ve kuruluşlarıyla zenginleştirmek, durumun boyutunu görmek için yeterli olacaktır.

Bu arada hemen belirtelim ki, ABD, üçüncü dünya ülkelerinin gençlerini kendi ülkesine (ABD'ye), kendi ortamına (Amerikan) çekerek, kendine "mürit" (eleman) yetiştiriyor. Bu işin yöntemi de budur. Oysa Türkiye'den bir örgütlü topluluk da başka ülkelerde okul açıp, oradaki çocuklara, kendi ortamlarında eğitim veriyor ve bunu Türkiye'ye bağlı liderler yetiştirmek olarak sunuyor. Kimsenin CIA gibi çirkin ve erdem dışı davranma zorunluluğu yok, ama ticari ve dinsel ilişki ağını böylesine çarpıtarak halkı yanıltması da bir gerçektir. Başka ülkelerde, Türkiye'nin yöneticileri geldiğinde, T.C bayrağı sallayan okul çocuklarının kazanıldığını ileri sürmek ise, tartışmasız bir erdemsizliğin ötesinde, safsatadır.

ABD'de 1950'lerin başında devşirilmeye başlanılan yabancı öğrenciler, kendi ülkelerine döndüklerinde "*agent in place* (yerinde ajan)" olmuşlardır. Bu devşirilme işinin başlangıcı, 1930-1940'lara dek gider. Özellikle ABD dostu ülkelerden, öğrenciler askeri okullara çağrılırlar. ABD, ileride kendi ülkelerinde seçkin konumlar elde edecek olan bu kişilerden, iç politikanın yönlendirilmesinde ya da devletlerden iç bilgi sızdırılmasında yaralanmayı planlamıştır.[620] Ernest Walkman, "*1970'lerde CIA adına öğrenci tanıma ve örgütleme işleriyle görevlendirilmiş 5000 akademisyen, her yıl eğitim için ABD'ye gelen 250.000 öğrenci arasından gelecekte operasyon yürütecek 200-300 elemanın seçtiğini*" belirtiyor. Öğretim elemanları ve memurların en azından % 60'ı yaptıkları işle ilgili tüm gerçekleri bilmekteydiler.[621]

Uluslararası politika için bunca elemanlaştırmayı göze alanların arkasında elbette önemli şirketler bulunacaktır. Bir küçük örnek alalım.

1978'de ABD eski Hazine Bakanı William E. Simon ve yeni muhafazakârlardan Irving Kristol'un kurucu olarak göründükleri IEA (Institute for Educational Affairs) eşgüdüm sağlayacaktır. İşe 100.000 bin dolarlık hibe toplamakla başlanır. İlk aşamada muhafazakâr vakıf şebekesinin dörtlüsü olarak bilinen The John M. Olin Foundation, The Scaife Family Trusts, The JM Foundation ve Smith-Richardson Foundation destek verirler.

---

[620] *William R. Corson, Armies of Ignorance (N.Y. The Dial Press, 1977), s.309*'dan Robert Witanek, "Students, Scholars, and Spies: The CIA on Campus, *caq 1989 (31), s.27.*

[621] ibid.

Daha sonraları adı Madison Center for Educational Affairs (MCEA) olarak değiştirilen örgüte, Bechtel, Coca-Cola, Dow Chemical, Ford Motor Co. , General Electric Co., K-Mart, Mobil ve Nestle para akıtırlar. Bu işlere akıtılan paranın boyutu küçümsenmeyecek ölçüdedir.

Olin Foundation, yalnızca 1989'da, 200 ayrı eğitim kurumu ve "think tank"e 15 milyon dolar vermiştir. Türkiye projelerini de desteklemekte olan Smith-Richardson Foundation Siyaset Programı 4,8 milyon dolar dağıtmıştır. Scaife Foundation ise başta Heritage Foundation olmak üzere birçok kuruma yılda 8 milyon dolar vermektedir. **Graham E. Fuller**'in Türkiye'deki Nurculuk araştırmalarını RAND üstünden para ile destekleyen **Earhart Foundation** yılda 2 milyon dolar verirken, tek tek profesörlere yılda 100 biner dolar ödemektedir. Bu profesörler çoğunlukla iktisat, felsefe ve siyaset bölümlerinde görevlidirler.[622]

CIA, üçüncü ülke öğrencilerini, ABD'nin çıkarlarına ters politikalar izleyen ilgili ülke öğrencileri arasında muhbir olarak kullanmıştır. Örneğin Şah döneminde, Washington Üniversitesi'ndeki doktora öğrencilerinden İranlı öğrenci Ahmed Cabbari'ye, Şah karşıtı öğrenciler arasında casusluk yapması önerilmiştir. Washington Üniversitesi'nde doktora yapan Cabbari ile ilişkiye geçen CIA ajanı Mark Ellerson, konuşmanın teybe kaydedildiğinden habersizdir. Ellerson'un amaçalrını şu sözlerle açıklar:

"Seninle ilgilenmemizin amacı, İran'a dönmen ve devlette ir görev edinmeni sağlamaktır. Bu nedenle çalışmalarınla ilgili olarak bize bilgi aktarmanı istiyoruz.Buna karşılık, elbette .. senin belirleyeceğin bir banka hesabına aylık ödeme yapacağız.. sağlık harcamaları ya da her neyse her seferinde 750 dolar ödeyeceğiz. Senin en az iki yıllığına İran'a dönmeni istiyoruz... Birleşik devletlerde oturma izni almana yardım etmek istiyoruz..."[623]

Ellerson daha sonra Cabbari'ye başka öğrencileri de örgütlemesi karşılığında kendisine ayrıca ödeme yapılacağını bildirir. Ne var ki, öneriyi geri çevirir.[624]

Aynı biçimde Afrikalı öğrenciler Afrika'nın milliyetçi akımları içinde casus olarak kullanılmışlardır. New Times, 1980'lerin başında CIA'in ülkelerine dönerek ABD adına casusuluk yapması için 30 Libyalı öğrenciyi örgütlediğini açıklar. CIA'in yabancı öğrencilerle

---

622 "Endowing the Right-wing Academic Agenda" Sara Diamond, caq, # 38, s.46-47.
623 Ami Chen Mills, C.I.A. Off Campus, s.25
624 *Wolkman, a.g.y.*'dan *Caq, a.g.y.*

kurduğu ilişki acılı sonuçlar da veriri. 1948-1990 arasında CIA ile ilişkiye eçen öğrencilerden kırkı, bu ilişkinin CIA tarafından açıklanacağı korkusuyla kendisini öldürmüştür.[625]

Bu arada, Türkiye'den gidenler, kurs görenler, bu tür ilişkiler içinde olurlar ya da olamazlar diye düşünmenin bir yararı olabilir mi, bilemeyiz.

Eğitimden geçmişlerin görevlendirilecekleri birimlerin, eğitim alanına uygun olması gerekmektir. Psikoloji eğitimi görmekte olanlar, psikolojik savaş ve propaganda işlerinde, kısaca "halkla ilişkiler' ve 'kamuoyu oluşturma'; sosyoloji öğrenimi görenler, ilgili ülkelerin ırk-köken-dinsel yapılanma ve toplumsal tüketim kapasitelerinin analizinde; teknik elemanlar, işletmeciler ilgili ülkenin tarım, sanayi, ham madde, ticaret olanaklarını konu edinen "*master*" ve "*doktora*" çalışmalarında; uluslararası ilişkiler öğrencileri, ilgili ülkedeki dinsel-siyasal-bölgesel çatışma alanlarında akademik(!) olarak çalıştırılmaktadır.

Bu işleri olağan karşılamak gerekiyor. Batı Avrupa'da ya da ABD'de dinsel ya da ırksal ayrıştırmayı çağrıştıracak araştırmalar yapılması beklenemez. "İletişim" ya da "digital çağ" denilerek bilgi derlemenin salt bilimsel merak olduğunu düşünmek fazla "rafine" bir ahlağın eseri olabilir.

CIA, üniversitelere görevlilerini yerleştirmektedir. Bu görevliler bir yandan eleman örgütlerken, bir yandan da CIA ile akademisyenler arasında eşgüdüm sağlamaktadır. Bu tür üniversiteler arasında en çok değer verilenlerin başında gelen Harvard'ın en önemli etkinliği, Türkiye'deki siyasal bilgiler fakültelerinin benzeri olan "School of Government" da gerçekleştirilir. Devamlı öğrencilerin yanı sıra üçüncü ülkelerden getirilen görevlilere, medyacılara, idarecilere kurslar da verilir. CIA ile işbirliği yapan bu okulda görev almış olan ünlülerden üçü, konunun önemini gösterecektir:

Henry Kissinger: Nixon döneminin hemen hemen tüm örtülü işlerden sorumlu güvenlik danışmanı. [626]

McGeorge Bundy: Harvard'da Dekan, John Kennedy ve Lyndon Johnson'un güvenlik danışmanıydı.

---

[625] Ami Chen Mills, a.g.k. s.26.

[626] Henry Kissinger'in Harvard' da iken, FBI adına, çalışma arkadaşlarıyla ilgili istihbarat yaptığı ileri sürülmektedir. (*Compromised Campus: The Collaboration of Universities With the Intelligence Community1945-1955*, Sigmund Diamond, Historian, *Colombia University*, Oxford, 1992)

Samuel Huntington: Carter'ın Milli Güvenlik Kurulu üyesi, ABD Milli Güvenlik Komitesi'nin dünya operasyonlarında yaslandığı "medeniyetler arası çatışma" senaryosunun yazarı.

Bu ünlülerin Harvard ve öteki üniversitelerde ders ya da kurs verdiği yabancıların ABD çıkarlarına yaptıkları katkılara bir örnek olması bakımından, David Ransom'un "Ford Country: Building an Elite for Indonesia / Ford'un Ülkesi: Endonezya için bir Seçkin (grup) İnşası" başlığını taşıyan yazısından özetleyelim.[627]

Endonezyalı Sumitro, Ford ve Rockefeller tarafından parasal destek gören MIT'nin Cambridge'deki toplantılarına katıldıktan sonra, bazı öğrencileriyle birlikte, CIA tarafından finanse edilen Harvard'daki yıllık yaz kursuna katılır. Bu kursun öğretmeni Henry Kissinger'dir. Öğrencilerin arasından Muhammed Salih, Ford'un profesörlerinden Pauker ile arkadaş olur. Pauker, Jakarta'ya kurslardan sonra Endonezya'ya gider ve aralarında Endonezya Ulusal Planlama Kurumu Başkanı Ali Budiarjo'nun da bulunduğu bir siyasi çalışma grubu oluşturur.

Romanya doğumlu Pauker, bu tür işlerde deneyimlidir. II. Dünya Savaşı'nın hemen ardından, Budapeşte'de "Birleşik Devletlerin Dostları" grubunu oluşturmuştur. Sonraları Harvard'a gelen Pauker, akademik derece kazanmıştır. Endonezyalılara göre Pauker, CIA bağlantılıdır. RAND Corporation' a katıldıktan sonra, 1958'e dek CIA ilişkisini kabul etmeyen Pauker, RAND adına Pentagon'un ve ABD Dışişleri Bakanlığı'nın karar oluşturucu unsurları arasında yer almıştır.

Akademi-CIA ve şirket ilişkileri iç içe gelişir. Ford, 1954'de Cornell Üniversitesi'nde oluşturulan Endonezya çalışma grubuna başlangıç olarak 224.000 dolar vermiştir. Bu çalışmalar öylesine gelişir ki, Endonezya üniversitelerindeki Endonezya siyasi tarihi öğretimi bile Cornell'de hazırlanır. Endonezya devletini yönlendirenler artık Cornell desteklidirler. Örneğin, Jakarta Sultanının sağ kolu sosyolog **Selosomardjan**, Ford ve Rockefeller'in parasal katkılarıyla yetişmiştir. Endonezya'nın kalburüstü ailelerinin ve yüksek devlet memurlarının çocukları, ABD güdümlü okullarda eğitilir ve onlara Amerikan liberalizmi belletilir. Daha sonra Başkan Sukarno'yu destekleyen enstitüler kurulur.

---

627 Editör Steve Weissman'ın Pacific Studies Center ve North American Congress on Latin America üyeleriyle hazırladığı "*The Trojan Horse: A Radical Look at Foreign Aid* (*Palo Alto CA: Ramparts Press, 1975 revised edition*, pp. 93-116" dan alan *interhemispheric .com:* "CIA on Campus"

Akademik ilişkiler bilimseldir, deyip geçmemeli. Bu ilişkiler Endonezya'ya mutluluk getirmez. Ülkede, "anti-komünizm" kışkırtmasıyla birkaç gün içinde 200 bin Endonezyalı katledilir. Diktatörler diktatörleri izler. Zamanın ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'in, birkaç sözcüklü onayıyla Doğu Timor, Endonezya tarafında işgal edilir. Hemen ardından, Doğu Timor gerilla hareketi başlar. Ülkede bir daha huzur görülmez. Yıllar akıp geçer, "project democracy" günleri gelir çatar ve 1950'lerde CIA-Akademi-Ford-Rockefeller ilişkisiyle başlayan süreç yine ABD'nin bu kez "NGO"larıyla etnik ve dinsel çalkantıya dönüştürüldükten sonra, Endonezya'da ABD'nin "Serbest Pazar" iktisadına inanan bir yönetim oluşturulur. Bu arada Doğu Timor adaları, ABD'nin desteğiyle Endonezya'dan ayrılır ve başa dönülür.

Sonuç olarak, onlarca yıl süren kanlı çatışmalar, soygunlar Endonezya'nın yoksul halkının yanına kâr kalırken, Ford kumpanyası alacağını çoktan almıştır. Sıra elde edilen iktisadi – siyasi egemenlik alanını güvence ve güvenlik altına almaya gelmiştir. Bunun yolu da oraya asker çıkarmaktan geçecektir. Afganistan'da yapıldığı gibi.

CIA hakkında yapılan soruşturmalardan sonra, akademik dünyada örtülü olarak yürütülen bu eylemler durdurulmuş mudur? Curch Komitesi'nin raporundan sonra getirilen kısıtlamalar ve FOIA (Freedom of Information Act / Bilgilenme Özgürlüğü Kararı)'ya inananlar, artık bu tür işlerin CIA reformları gereği olarak durdurulduğuna inanabilirler.[628] Ne var ki, işlerini zaten örtülü, yani gizli olarak sürdüren örgütün tutumun değişmeyeceğinin en iyi kanıtı, soruşturmaların ardından, CIA direktörü **Stanley Turner**'ın 1977'de yaptığı şu açıklamadır:

> *"Bizden, her kuruluşun, her akademinin kurallarına uymamız istenirse, ülkemiz için gerekli işleri yapmamız da olanaksızlaşır. Harvard'ın bizim üstümüzde yasal denetim hakkı yoktur."*[629]

Özellikle son yirmi yıldır, kapalı operasyonun "demokrasi Projesi" adı altında açıktan yürütülür görünen yüzünde yer alan çalışma türünün, sözde bilim adına yapılır görülmesi, yanıltıcı propagandanın en önemli parçasıdır. Örneğin İstanbul'daki bir eski Amerikan kolejinde, USIP'ten ya da Hava Kuvvetleri'yle ilişkili, eski CIA ustalarının da çalıştığı RAND Şirketi'nden para alınarak, **"Türkiye'nin**

---

[628] David N. Gibbs, "Academics and Spies: The Silence that Roars" ***Los Angeles Times****, 28 January 2001, Sunday Opinion Section, p. M2.*

[629] Ernest Volkman, "Spies on Campus" *Penthouse, October 1979* .

Kürt Sorununa Yeni Bakışı" gibi adlar altında yürütülen "projeler" işin başındaki profesöre göre son derece bilimsel ve küresel olabilir.

"Proje" üst ve yan ilişkilerini bilmeyen ve parlak bir gelecek düşüyle, yoğun bir çalışma yürüten öğrencilere göre, bu etkinlik daha da bilimsel olabilir. Ne var ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığıyla ilgili bir konunun ABD'den alınan para ile yürütülmesini bu denli bilimsel bulanlardan, nesnel bir analiz ve değerlendirme gerektiren, örtülü operasyonlara da bilimsel bir niyetle eğilmeleri beklemek gerekir.

Bu bilimcilerden, dünya tarihinde yer alan bazı olayları bilimin gerektirdiği nesnellikle incelemeleri beklenemez. Demokratik seçimle gelmiş yönetimlerin, 1953'de İran'da, 1954'de Guatemala'da, 1961'de Zaire'de, 1965'de Endonezya'da, 1973'de Şili'de, 1980'de Türkiye'de, 2000'de Peru'da, 2002'de Venezuela'da şiddet yoluyla devrilmeleriyle ilişkili yarı açık operasyonları nesnel ve yansız bir yaklaşımla incelemeleri ve operasyonların ABD yönetimiyle bağlarını araştırarak dünya siyasetine ve barışına etkilerini değerlendirmeleri gerekir.

ABD'ye bağlı kuruluşlardan para alarak, "bilimsel çalışma" yapanlardan bu gerekleri yerine getirmelerini beklemek bir düştür. ABD'nin bölgesel çıkarları için yürüttüğü açık ve kapalı operasyonları göz ardı ederek, bilimsel bir çalışma yapmanın ya da yapılmakta olan çalışmalara bilimsel demenin bir anlamı olamaz. Olabilir savını ileri sürecek olanlara, FOIA (Freedom of Information Act / Bilgilenme Özgürlüğü Yasası) adına CIA'in Langley'deki arşivlerini özgürce kullanma olanağının da tanınması gerekir. Bu yapılmadıkça, 'akademik' çalışmalar da ancak o denli bilimsel olabilir.

Türkiye'nin "Kürt Sorunu"na bakanlar, 1990'larda RAND Corporation ve Freedom House bağlantılı "Türkiye'de Din Hürriyeti" raporlarını hazırlayanları nesnel olarak irdelemezlerse, ABD kongresinin "Lozan Anlaşmasında Din Hürriyeti" açısından yasallığını değerlendiren ve ABD tarafından kabul edilmemiş bu antlaşmanın geçersizliğini ileri süren 2000 yılın raporunun, ABD Dışişlerine bağlı Din Hürriyeti Bürosu'nun raporlarının istihbarat ile ilişkisini ele almazlarsa, yapılan çalışmalar da o denli bilimsel olur.

Yanıtını arayan sorular

ABD'deki Türk öğrenci sayısı şimdilerde yaklaşık 15.000 oldu. Geçmiş elli yılda kaç öğrenci gidip geldi? Bunlar daha sonraları ül-

kenin kaderini etkileyen hangi görevlerde bulundular? ABD'de geçici kurslardan geçenler, hangi konumlara geldiler? Özellikle CIA'in büyük etkinlik göstermiş olduğu, Harvard'da, Berkeley'de, Georgetown'da eğitim gören ve çalışma yapanlar, hangi politik konuma yükseldiler? Bu sorulara daha derinlikli sorular eklemek de olası. Örneğin:

Son on, onbeş yılda, ABD üniversitelerinde Türkiye'nin 'Kurdish Conflict (sorunu), Türkiye'de Din Hürriyeti, İslam ve Demokrasi, Din ve Kadın, kadınların örtünme hakları, Türkiye-Ortadoğu, Türkiye-Balkanlar konularında doktora yapanlar, şimdilerde hangi yerli ya da Amerikan üniversitelerinde ne öğretiyorlar? Bunlar hangi "workshop (atölye)" çalışmalarını sürdürüyorlar? Kursiyerlerden hangileri, hangi "sivil" toplum örgütlerinde, vakıflarda, yolsuzluk, demokrasi, özgürlük, çevrecilik, kadın hakları, çok kültürlülük vb. üstüne çalışmalar yapıyorlar?

Bu soruların yanıtlarını bulmadan, başımıza gelen işleri anlamamız olanaksızdır. Bu işler, kimi zaman "ekonomik kriz" denilerek örtülen parasal batış, kimi zaman bir bilim adamına, bir gazeteciye, bir öğrenciye, bir güvenlik görevlisine sonuç olarak, egemenlik ve toprak bütünlüğüne karşı gerçekleştirilen suikast ile önümüze konulan faturadır. Bu faturanın alt dosyası açılmazsa, "Duyarsızlaşan gençlik" ya da "Dinsel giyim-kuşam bunalımı" ya da "Din ve ibadet hürriyeti" ya da "etnik ayrılıkçılık" gibi başlıklar altına saklanan yakınmaların kaynağındaki gerçekleri ortaya çıkarmak da olanaklı olamayacaktır.

Bu durumda en kestirme yol, "bilimsel çalışma" ve "demokrasi projesi" denilen etkinliklerin şöyle esaslı bir bilimsel çalışmaya konu edilmesi olmalı. İşin kolayına kaçmadan, bir bilimsel çalışma! Bugün Türkiye'nin bağımsızlığını, egemenliğini gerekçe yaparak, siyasal yaşamı yönlendirmeye çalışanların önünde duran en önemli görev, bu çalışmaları yapacak toplumbilim bölümlerine destek olmaktır. Elbette bu yeterli değildir. Çünkü başka ülkelerin topraklarında, doğal kaynaklarında gözü olmayan bir ülkenin gerçek gücü, kaynağını bilimsel gerçeklerden alır. Öyleyse bilimsel çalışmaların özgürce, her türlü baskı ve örtülü kullanımdan, dış ya da iç yönlendirmelerden uzak olarak yapılabileceği üniversitelerin, araştırma enstitülerin kurulması, kurulu olanlarda yenileştirmeler yapılması zorunludur. Bilimsel ve teknolojik ilerlemenin dümeni elinde bulundurmak bir güvenlik ve varoluş gereği olduğu denli, insanlık görevidir de.

Yoksa yabancı devletlerin güdümündeki sözde bilim ve araştırma yuvalarının kurduğu ağın içinde debelenmek ve yabancının emellerine uygun işleyen "**sivil**" örgütlerin yönlendirilmesinde dış ve iç politikalar oluşturulması kaçınılmaz oluyor. Bu yönlendirme ve yabancıya hizmet konusunda bir açık örneğe kısaca değinmekte yarar var.

USIP'in dolarlı Türkiye projeleri

"Ekonomik amaç, bilim ve insanlık görüntüsü ile yurdumuza gelip, ilerde istila hazırlamak için, etnik toplulukları gerek hükümete, gerek birbirlerine karşı kışkırtmak. Bu gibiler hem genel savaşın hem ülkemizdeki korkunç cinayetlerin düzenleyicileridir." BMM başkanı Mustafa Kemal, daha 1922'nin başlarında Batı'dan doğuya doğru yayılmak için yüzlerce yıldır çaba gösteren kolonicilerin en eski yöntemini bu sözlerle vurguluyordu.

ABD'deki akademik dünyada geçmişte yaşananlar Mustafa Kemal'in seksen yıl önceki değerlendirmesinin bir kanıtı gibidir. Günümüzde de CIA ve ilişkili kurumlar sözü edilen akademik etkinliklerini doğrudan ya da dolaylı olarak sürdürüyor olabilir. Özellikle "project democracy" döneminde her şey bilimsel araştırma ve konferans ilişkileri içinde daha bir "global" olmuş durumdadır.

Şimdi USIP'i biraz anımsayalım. USIP (**United States Institute for Peace**) devlet tarafından kurulmuş, barışçı bir örgüttür. Ama bu örgütün en önemli özelliği ABD'deki ayrıcalığıdır. USIP'in CIA arşivine girme hakkı bulunmaktadır. USIP, önceki yıllarda soğuk savaş ideologlarının projelerine para veriyordu. Sonraları SSCB ve Doğu Avrupa'da "Düşük Yoğunluklu Çatışma" ile ilgili çalışmaları destekleyen örgütün yoğun desteğini alan kuruluşların başında, CIA ve Amerikan Diplomasisi'ne eleman kazandıran Fletcher School, Dış Politika Analiz Enstitüsü (Tufts Üniv.), İleri Uluslararası Araştırmalar Okulu (John Hopkins Üniv.) geliyor.

USIP parayı Amerikan hazinesinden alıyor. Son on yıldır "**Democracy Building**" yani demokrasi inşasını, "**Project Democracy**" yani demokrasi kurma operasyonlarını destekleyen USIP, "Düşük Yoğunluklu Çatışma" stratejisinden miras kalan araştırmalara para veriyor. **USIP**, ülkemizde de biraz tanınan **NED** (National Endowment for Democracy) gibi, istihbarat ajanslarının eski işlerini açık araştırmalarla ve bilemediğimiz kişisel ilişkilerle sürdürüyor. USIP kuruluş yasasına göre; Birleşik Devletlerin, Dışişleri, Savunma, Silahlanma Denetim Ajansı ve değerlendirilmiş is-

tihbarat belgeleri gibi kaynaklarına ulaşması sağlanmaktadır. Ayrıca, CIA yönetimi USIP'te yeterli gördüğü sayıda eleman bulundurma yetkisine sahiptir.

USIP, "İnsan Hakları" başlığı altında dünyanın dört bir yanıyla ilgili araştırmaları parayla desteklemektedir. Araştırmalar, bir tür 'research in place' yani 'yerinde araştırma' niteliğindedir. Türkiye araştırmalarının kısa bir listesini "proje" özetleriyle USIP raporundan görelim:

*"**Bogazıcı Unıversıty, Istanbul,** Project Director(s): **Kemal Kirisci:** Türkiye'nin Kürt sorununu çözme çabaları üstüne çalışma. Proje, bu çatışmanın uluslararası doğasına dikkat çektikten sonra, Türk politikasının Kürtlere karşı geleneksel politikasını gözden geçirmekte ve Türkiye'de soruna yaklaşımındaki son değişiklikleri değerlendirmektedir. Anahtar (önemdeki) Kürt gruplarının durumu değerlendirilmekte ve politikalar önerilmektedir. (SG-42-93) **$24,500."***

*"**George Mason Unıversıty, Fairfax, VA,** Project Director(s): **Dennis J., D. Sandole:** George Mason Üniversitesi Çatışma Analiz ve Çözüm Enstitüsü ile Erivan Devlet Üniversitesi (Ermenistan), Baku Devlet Üniversitesi (Azerbaycan), Tiflis Devlet Üniversitesi (Gürcistan), Bilkent Üniversitesi (Türkiye) arsında ilişki geliştirmek için iki yıllık program. Çatışma çözmede lisans programları geliştirilecek, giderek 5 üniversiteden öğretim üyeleriyle ortak araştırma projeleri bu programa bağlanacak. (USIP-070-93F) **$70,000"***

*"**George Washıngton Unıversıty**, Washington, DC, Project Director(s): **Sabri Sayari**: Türkiye'nin Kürt özerklik ve bağımsızlık savaşımına karşı değişen tutumunu incelemek üzere bağış. Çalışma Türkiye'nin Türkiye Kürtlerine, bölgedeki Kürt milli hareketlerine ve ABD dış politikasına karşı yeni politikasının görünümü incelenecektir. (USIP-161-91S) **$27,500"***

*"**Hebrew Unıversıty, Jerusalem** (Kudüs), **Israel.** Project Director(s): **Raymond Cohen**: Mısır, İran, İsrail ve Türkiye gibi ülkelerde ulusal görüşme stillerine ilişkin çalışmanın desteklenmesi için bağış. (SG-21-96) **$43,404"***

*"**Instıtute For Multı-Track Diplomacy,** Washington, DC (Project Director(s): **Louise Diamond)**: Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin çatışma çözme yeteneklerini geliştirmek üzere eğitilmeleri ve Kıbrıs sorununun çözümüne çok yönlü diplomasi*

yaklaşımının proje tasarımı ve uygulamaya katılma. Proje teklifine eğitim, gözetim ve her iki toplumdan 20 öğrenciye danışmanlık yapılması, halkın sorun giderme ve gruplar arası ilişkiler konusunda eğitimi dahildir. Yeni model için eğitim malzemeleri sağlanacaktır.(SG-51-93) ***$60,000"***

*"**Washington Institute For Near East Policy**, Washington, DC (Project Director(s): **Laurie Mylroie**): Irak Kürdistanı'ndaki gelişmeler ve bu gelişmelerin Irak'ın politik geleceğine ve Türkiye'nin istikrarına etkileri incelenecektir.Kuzey Irak'taki demokratik yönetim ile Bağdat'taki Saddam diktatörlüğü uyumsuzluktan kaynaklanan ikilem ele alınmaktadır. Bu ikilem Irak Kürtlerinin yönetimindeki ve Irak'taki Kürt-Arap ilişkilerinin, Irak Kürtleri ile Türkiye arasındaki ilişkilerin evrimi yönünden ele alınmaktadır. (SG-104-93)* ***$25,000"***

*"**University Of Haifa, Haifa, Israel** (Project Director(s): **Amatzia Baram**): BAAS'çı Irak'ta 1968'den günümüze iç kavga ve bölgesel çatışmanın incelenmesi. Kitap, iç kavgayı ve Sünni Arap rejimleri, Irak Şiileri ve Kürtleri arasındaki gerilimi, İran, Körfez Arap Devletleri, Ürdün, Suriye, Türkiye ve Mısır arasındaki sorunları, Arap-İsrail çatışmasında Irak'ın katılımını ve Irak ile süper güçler arasındaki ilişkileri ortaya çıkaracaktır. Özel olarak (Irak'taki) iç gerilimler ve dış sorunlar arasındaki iç bağlantılara dikkat çekilecektir. (USIP-167-92S)* ***$20,000"***

*"**University Of Maryland**, College Park, MD (Project Director(s): **Katherine A. Wilkens**): Türkiye hükümeti ile ülkedeki Kürt nüfus arasındaki askersel ve siyasi savaşımın incelendiği bir projedir. Çalışma, ABD'nin bu soruna ilişkin rolüne ve sorunun süreğenliğinin göstergelerine eğilecektir. Aynı zamanda, ABD'nin politik seçenekleri açılımlanacak ve sorunun çözümüne yönelik öneriler "formulü" oluşturulacaktır. (USIP-144-95S)* ***$10,000"***

*"**Iraq Foundation,** Washington, DC (Project Director(s): **Graham Fuller** & **Rend Francke** : Özellikle Irak, Bahreyn, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Birleşik Arap Emirlikleri üstünde yoğunlaşılarak, Körfez devletlerindeki, çeşitli Şii Müslüman toplulukların gelecekteki siyasi rollerini değerlendirecek bir araştırma. Çalışmada Şiilerin mutsuzluğunun nedenleri, doğası ve dışavurumuna ve bölge hükümetlerinin (Şiilerin) istekleri karşısındaki tutumları değerlendirilecektir. Araştırma aynı zamanda,*

bölgedeki ayarlamalar ve uluslararası toplulukta Şiilerin bölge yönetimlerine daha büyük oranda katılımlarının etkilerini değerlendirecektir. (USIP-110-96S) ***$50,000"***

*"**Lehigh University, Bethlehem,** PA (Project Director(s): **Henri J. Barkey** Türkiye'yi giderek Ortadoğu'ya çekecek iç etkenler ve bölgesel-uluslararası değişimleri ortaya çıkaracaktır. Bu tür gelişmeler, iktisadi genişleme, Arap-İsrail sorununun çözümüne bir katkı ve bölgesel güvenlik düzenlemelerini ortaya serecektir. Özellikle, Türkiye'nin su kaynaklarının Ortadoğu ilişkilerinde yapıcı potansiyeline önem verilecektir. (SG-66-92)* ***$40,000"***

*"**Mediation Way, Inc.,** Acton, MA (Project Director(s): **Gonca Sönmez-Poole***: Türkiye'deki Kürt konusunu, o ülkede demokrasinin iyileştirilmesi için gerekli olan aşamaları ve gelişmekte olan demokrasilerin egemenlik ve kendi kaderini tayin etme haklarıyla ilgili sık (rastlanan) sorunları nasıl içerdiği değerlendirecektir. (035-98F)* ***$20,000"***[630]

Görüldüğü gibi USIP, adına uygun bir biçimde, Kürt sorununu çözmeye çalışıyor. Fuller gibi eski CIA ustalarıyla, Henry J. Barkey gibi İstanbul'dan göçme yeni CIA memurları, Ortadoğu'ya düzen verecek ABD ve AB girişimlerinin altyapısını oluşturacak projeler üstünde çalışıyorlar. Bu araştırma ve değerlendirme ustaları, bölgede mezheplerin demokrasiye katkılarını geliştirecek teoriler üretiyorlar. Özellikle Arap ülkelerinde ve Türkiye'de çatışmaların kaynakları araştırılıyor, ama ne yazık ki, İsrail devletinin sorunlara kattığı ne iç, ne de dış değerler üstüne bir proje var.

USIP parasıyla yapılan araştırmaların ABD'nin çıkarlarına uyumsuz olması düşünülemez. USIP, 1984'de ABD kongresince kuruldu ve 1985'de 'ABD Savunma Yetki Yasası' ile kurumsallaştırıldı. Yönetimi ABD başkanınca atanan, CIA arşivini erişme ayrıcalığı bulunan bir örgütün barışçılığı da bilimciliği de dolarla sınırlıdır. USIP bütçesi doğrudan doğruya ABD kongresince bağlanmaktadır. USIP'in yıllık bütçesi 1988-1991 arasında 10 milyon dolar, 1992-1993' de 15 milyon dolardır.

---

[630] Funded Projects: Human Rights and Humanitarian Issues, *usip.org/ grants.html*

USIP aldığı dolarları işletir ve faizlerle de bilimsel raporları destekler, adam eğitir ve yetiştirir. USIP çalışmaları, ABD dış politikasının oluşturulmasına ve bu politikaların medyada yayılmasına yöneliktir. Türkiye kökenlilerin para karşılığı hazırladıkları raporların konuları da bu politikayı açıklamaya yeter de artar bile. Ne ki bu projeleri yürütenlerin CIA arşivlerinden yararlanma hakları olup olmadığı ya da ne ölçüde yaralandıkları ayrı bir araştırma gerektirir.

Bir yabancı devlet kurumu tarafından parası ödenen raporlar hazırlanmasını küreselleşmenin ve yeni bin yılın şafağındaki dinler çağının gereği sayanlar olabilir. Buna karşılık "Bu yabancı devlet, dost ABD'den başka bir ülke olsaydı durum değişir miydi?" diye soranlar da bulunabilir. Ancak bu tür gereksiz soruları akıllarına takanların, sivil toplum kuruluşlarınca gerçekleştirilen yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, Türkiye'de Müslüman Kadınların Durumu, Mecliste Siyasi Ahlak ve benzeri "Atölye Projeleri" nin hangi Amerikan kuruluşunca desteklendiğini de merak etmeleri yararlı olabilir.

Georgetown Üniversitesi'nde kurdurttuğu Turkish Institute'de değerli hizmetler veren Sabri Sayarı olmasaydı; Arap Ayırımcılığına Karşı Araştırma Enstitüsü Direktörü ve İslam'da kadın uzmanı **Barbara Stowasser**, Saidi Nursi Hazretleri İstanbul konferanslarına gelir miydi? Gelmeseydi siyaset dünyasının ve bu tür konferansların düzenleyicileri, Barbara Stowasser'i tanıyarak Amerikan "Rölasyonu" elde etme olanağına sahip olup olmadıklarını kendileri bilebilir.

Harvard'dan USIP'e uzanan bilim dünyasında Türkiye ve ABD'den 'akademiklerin' barışa katkılarından birkaç örneğe daha değinmekte yarar olabilir. Yan yana düşürülmüş tez üreticilerinin oluşturduğu gruplara "*think tank*" adını bağışlayan, CIA ustalarının şirketi RAND'a sunulan raporlardan en ilginci kuşkusuz, RAND'a 1985-1993 arasında danışmanlık yapan Sabri Sayarı'nın hazırladığı ileri sürülen rapordur. Bu rapor, Türkiye'de dinsel toplulukları ve mezhep çatışmalarını ABD'nin stratejik çıkarları açısından ele alan ve gerçekten de özellikle irtica-din hürriyeti-mezhep çatışması-Kürt milliyetçiliği sarmalında gelişen olayları öngörmekteydi ve 1990 yılında açıklanmıştı.[631]

---

[631] Norma Holmes (USIA Staff Writer), "Key States Seen Changing in Post Crisis Gulf." Middle East scholars feel that important countries like Iran and Turkey could play lead roles in a Post-war Gulf scenario. 03/02/91, Text: NEA515 *//sun00781.dn.net/iran/1991/index.html*

Raporun ayrıntılarına ve sonuçlarına "Din Hürriyeti" bölümünde genişçe yer verilmişti. Şimdilik şu kadarını yineleyelim ki, raporun önemi, "Alevi" yurttaşlara yönelik şiddet olaylarını, PKK ile İslamcı Kürt örgütleri arasında kurulacak ortak cephenin Türkiye-İran çatışması yaratacağını, ABD'nin İslamcı hareketleri yönlendirecek politikalar oluşturacağını ve irticanın birinci tehdit olarak görüleceğini önceden bildirmesindedir.

RAND'ın akademik dünya ilişkileri

RAND'ın Türkiye'ye katkısı değerli raporlarla sınırlı değil elbette. RAND yabancı ülkelere ve dünyaya akademik katkılarda da bulunuyor. RAND okulunda akademik gelişmeler sağlayanlar, kendi ülkelerine döndüklerinde demokrasi projesine ve bilim dünyasına önemli değerler katıyorlar. RAND'ın **RGS** (RAND Graduate School) adında bir okulu bulunmaktadır. TESEV yönetim kurulu üyeleri ve akademik dünyadan RAND'ın RGS adlı okulunda doktora yapanlar kuşkusuz demokrasimize katkıda bulunurlarken bu tür şirketlerin ABD'de etkinliklerinden ve ABD'nin dünya egemenliği operasyonuna yardımından da toplumu ve öğrencilerini bilgilendireceklerdir.

Bu arada Türkiyeli bilim adamlarının önemini azımsamamak gerekiyor. Özellikle Boğaziçi Üniversitesi öğreticilerinin demokrasi projelerine, din hürriyetine katkıları yakın gelecekte çok daha iyi anlaşılacağına ve hak ettikleri değeri bulacağına kuşku yok. Bunlardan birkaç örneğe değinelim.

USIP'in Kürt sorunu araştırma projelerinde adı geçen Kemal Kirişçi en üretken bilim adamı olmaya aday. Kirişçi bir yandan, ABD seçkin şirketlerinin güdümündeki CFR benzeri TESEV'e "Türkiye'de yolsuzluk" gibi raporlar hazırlarken, USIP parasıyla ve Boğaziçi'nden bir grup öğrencisiyle birlikte Kürt sorununu inceliyor.

Bu arada Avrupa Birliği'nin Türkiye elçisi Karen Fogg'a gönderilmiş olan bir "el-mek" dikkat çekiyor. " haber3.com" dan olduğu gibi aldık:

"karen,

I hope you got my message on the Cyprus conference. I am still working on Greek Cypriot participation and hope that even if just before the actual conference takes place I may be able to pull it off. Amazingly, there are some Turkish participants who are saying we will only participate if you can get the Greek Cypriots to come!!! Attached is a good example of Kemal

Kirisci optimism on minorities in Turkey especially in the light of recent "State Garden" (DB) talk on arrests of Kurdish petitioners!!! Still you might like it, of course if you have time to read it. I concur with your recent statements that appeared in the papers. Seems like you are in good company with the "happy unyielder" (MY's name translated into Turkish literally!!!). best, kemal"[632]

Elçiye adıyla seslenilmesi, samimiyete değil, Amerikan tarzı ilişkiye bağlanabileceğinden üstünde durmaya değmez. Asıl olan mektupta Kıbrıs barışına katkının bilimselliğidir. "*kemal*" imzasının sahibi, elçiye Kıbrıs konusunda aracılık yapıyor:

"Umarım Kıbrıs konferansıyla ilgili mesajımı almışsındır. Ben hala Kıbrıslı Rumların katılımı üstüne çalışmaktayım ve konferansın başlama anından hemen önce olsa bile bu işi çözümleyeceğim. (..) bazı Türk katılımcılar, sen Kıbrıslı Rumları getirirsen (biz de) katılırız diyorlar!!! Eklenti, özellikle "devlet bahçe" (DB)nin, Kürt göstericilerin tutuklanması üstüne yaptığı açıklamanın ışığında, Kemal Kirişçi'nin, Türkiye'deki azınlıklarla ilgili iyimserliğine iyi bir örnektir."

İlginç sözler bunlar. Mektup sahibi, yabancı elçiye, kendi ülkesinin devlet siyasetini ilgilendiren hassas bir konuda aracılık ediyor, kendi ülkesinde yaşayan "azınlıklar" üstüne görüş bildiriyor. Ama daha da ilginci, mektup alıcısının " '*mutlu (ya da mesut) yılmaz'(MY'nin adı Türkçeye çevrilmiştir!!!)' ile iyi ilişkileri*" üstüne, "!!!" imgeleriyle biten bir açıklama yapmasıdır.

Bilimselliğin mektup boyutlarını değerlendirmek elbette başka bir iş. Bu arada Türkiye siyasetine damgasını vuran ya da vurmaya hazırlanan bazı ünlülerin ABD akademik dünyasıyla ilişkilerini bilmekte yarar var. Onca övünülesi ve okumalara gidilesi ABD'de eğitim gören ya da yıllarını geçirenler Türkiye'de, kayda değmeyecek, kişisel beceri ve yetenek farklılıklarından kaynaklanan çok küçük ayrıntıların dışında, ülkeyi öğrendikleri gibi yönetmişler ve her geçen yıl daha da kötüye götürüp, 1918 öncesini aratır duruma ge-

---

[632] *"Karen, Kıbrıs konferansıyla ilgili iletimi almış olduğunu umarım. Ben hala, Kıbrıslı Rumların katılımı üstünde çalışıyorum ve umuyorum ki, koferans başlamadan hemen önce, bu konuyu çözmüş olacağımı umuyorum. Çarpıcıdır ki, bazı Türk katılımcılar, Rumları getirebilirseniz katılacağız diyorlar!!! Ekli (belge) Kemal Kirişçi'nin , özellikle "Devlet Bahçe" (DB)'nin Kürt dilekçecilerin tutuklanması üstüne (yaptığı) konuşmanın ışığındaki, iyimserliğine iyi bir örnektir. Okumaya zaman bulabilirsen, hala bundan hoşalanabişlirsin. Gazetelerde çıkan son açıklamalarınla aynı görüşteyim. "mesut boyuneğmez" (Türkçe'den sözlük çevirisi olarak MY'nin adı!!!) eniyiler, kemal"*

tirmişlerdir. Bu durum hem iktisadi, hem de egemenlik yönünden öylesine kötüdür.

Akademik ilişkilerin boyutlarına en iyi örnek NED'in Journal of Democracy dergisi yöneticisi Larry Diamond'un Bilken konferansıdır. Bilimsel görnümlü bu tür toplantıların ABD yayılmacılıpına nasıl hizmet ettiğini bu konferans göstermiştir.

Larry Diamond ve özel konferans

NED ülkelerin aydınlarıyla ve sözde sivil örgütleriyle kurduğu kurumsal ilişkileri, açık iletişim organı olan Journal of Democracy dergisi aracılığıyla sağlar. Bu yayın sıradan bir yayın değildir. Yayın yönetmenleri ABD yayılmasında önemli işleve ve deneyime sahip uzmanlar arasından seçilmektedir.

Bunların arasında en önemli kişilerden biri de bir zamanlar anti-komünist teori merkezi olan Hoover İnstitute (Stanford Üniversitesi)'de çalışan Prof. Larry Diamond'dur. Standford ünivertsitesi CIA araştırmalarına katkısıyla da ünlüdür.

Prof. Larry Diamond, özellikle Doğu Asya'da ve Orta Afrika'da Amerikan demokrasisinin yayılması için geniş ve derin çalışmalar yapmıştır. Diamond ayrıca Ortadoğu'da İslam ve Demokrasi çalışmasını, Kore'de Demokrasi Düzlenmesi, Çin'de Demokrasi, Doğu Asya'da Demokrasi, Afrika'da Demokrasi, Komünizmden Sonra Demokrasi, İsrail Demokrasisi gibi çalışmaları yönetmiş ve kitaplaştırmıştır. Ayrıca Tayvan (1997-98) ve Kano (Nijerya 1982-83)'da üniversitelerinde demokrasi dersleri vermiştir.

ABD Dışişleri ve Bağdat Yönetim Konseyi'nin başta gelen danışmanlarından olan Larry Diamond, NATO'nun genişletilmesi ve Türkiye'nin atlama merkezi yapılması toplantısından bir hafta önce Türkiye'ye geldi. NED tarafından kurulan "project demokrasi" operasyonu içinde yer alan Türkiyeli sivil örgütler ağını (WEB / Örümcek Ağı) ve akademik dünya ilişkilerini Demokrasi-NATO-ABD ilişkileri çerçevesinde ve yerinde denetleme, bilgilendirme ve belki de nabız tutarak işverenlerine yani Bush Jr.'a rapor hazırlama olanağı elde etmiş oldu.

21 Haziran 2004'de Ankara'ya gelen Larry Diamond'un basına duyurulmayan dar katılımlı Bilkent toplantısı geniş kapsamlı hedefleri açıklar niteliktedir. Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü Bölüm Başkanı Prof. Metin Heper' in konuğu olarak gelen

Diamond, yaklaşık 40 Profesör, doçent ve asistana ABD ve NED'in demokrasi çalışmalarını anlattı.

Diamond'un görüşlerinin özeti operasyonun derinliklerini sergiler nitelikteydi:
-Proje, "NATO Demokratik Genişletme Projesi"dir.
-Türkiye, Tayland, Rusya demokratik değildir.
-NED demokrasiyi kurumlaştırmak için çalışmaktadır. Bu işleri Reagan başlatmış, Bush ve Clinton sürdürmüştür.
-Bush Jr. da iyi çalışmakta ve yaptıkları doğrudur ama, "imajı" iyi değildir.
-Arap dünyasında demokrasi yoktur. Demokrasi önünde üç engel vardır:

(1) Kültürel alt yapı ve rejimler,
(2) Petrol varlığı ve rantiye oluşumu,
(3) Arap İsrail çatışması.

Diamond, Arap İsrail çatışmasına "Project democracy"ye uygun bir yorum katarak otoriter Arap yönetimlerinin İsrail'in varlığını bir "tehdit" olarak propaganda ettiklerini ve böylece iktidarlarını sürdürdüklerini açıkladı. Diamond bununla da kalmadı ve T.C'nin kuruluşuna özgün yorumlar da kattı:
-Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda iyi adımlar atıldı ama, liberal olmayan uygulamaları vardı. Laiklik kurulacak diye dindarlara yoğun baskı uygulandı.

Diamond, güncel tehdit değerlendirmesini Doğu-Batı çatışması eksenine oturtarak, ülkelerin iç işlerine karışma yöntemlerini de şöyle açıklıyordu:
- Otoriter rejimler ABD ve Batı için tehdit oluşturmaktadır.
- ABD ve NED devletlerin hükümetlerin ve rejimlerin içinde yer alan demokratik unsurları
desteklemektedir.
- ABD aynı zamanda o ülkelerdeki muhalifleri de desteklemektedir.
- ABD, Avrupa ve NED kadın örgütlerinde etnik örgütlenmelere uzanan geniş yelpazede
- "Sivil Toplum kurumlarını ve örgütlerini, aydınları desteklemektedir."

- Bazı devlet yönetimleri yapmakta olduğumuz parasal ve başka desteklerimizi denetim altında tutmaya çalışıyor. Yönetimlerin bu tutumları demokrasi kurma girişimlerimize engel oluyor. Mısır dev-

leti bu tür engeller çıkaranlara bir örnektir. Buna karşın Türkiye'deki çalışmalarımız ise çok iyi gidiyor.

NED uzmanı Prof. Diamond demokrasi kurma girişimlerini önleyen devletlere örnek olarak Suriye'yi verirken İsrail'i de Batı ölçülerinde en demokratik devlet olarak tanımlıyordu. Suriye'nin kötülüğü ise, hem baskıcılığında, hem de İsrail ile uzlaşmamasından geliyordu. İsrail'in bölgede askeri işgal yıllarından söz etmeyen Diamond Suriye'yi Lübnan'da askeri güç bulundurmakla suçlamaktan da geri kalmıyordu. Ona göre Filistin'de çözüm iki ayrı devletin kurulmasıyla olanaklıdır ama Yaser Arafat gibi bağımsızlıkçı ve egemenlikçi bir adam demokrasi ve barışın önünde büyük engeldir.
Diamond'a göre Tunus devleti de antidemokratik bir devlettir. Tunus Kuzey Afrika'da iktisaden bağımsızlığını korur durumda olduğundan, çoğulcu bir siyasal düzene sahip olsa da anti-demokratik oluyordu. Buna karşın Libya, Cezayir ve öteki Kuzey Afrika ülkelerinde durumun çok iyiye gittiğini belirtirken gizli bir ırkçılığı da şu sözlerle dışa vurdu:

"Afrikalı olmalarına karşın Moritanya çok iyi işleyen bir demokrasi kurmuştur."

Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya operasyonlarına değinmeyen Diamond, her nedense Venezuela örneğini verdi. Ona göre Chavez, demokratik bir seçimle iktidara gelmişti ama şimdi karşısında daha demokratik bir muhalefet vardı. Bu tür dar katılımlı toplantılarda elbette Venezuela'da NED'in dolarları ve elemanlarıyla kurulan demokratik muhalefetin insan canına kıyılan yasadışı kalkışma girişimlerini, birkaç yüzbin dolara satın alınan subayların, işadamları örgütüyle, NED gözetiminde güçlenen sivil(!) örgütler ve sendikalarla kotarılan silahlı darbe girişiminin demokrasi ile ilişkisini soran da olamadı. Nikaragua'daki örtülü ve kanlı demokrasi operasyonlarını sormaları zaten beklenemezdi.

Türk gazetecilerin ilgisizliğinin nedeni belki bu denli ciddi ve gerçekleri aydınlatıcı çıkışlar yerine sokak gösterileriyle ilgilenmelerinden de olabilir. Ama Konuksever profesörlerden hiç olmazsa birkaç önde gelen bilim adamını da toplantıya çağırarak Türkiye'nin kuruluş dönemi hakkında Diamond'u bilgilendirmeleri beklenebilirdi.

Açıklamalarıyla ABD - A.B yayılma ortaklığının askeri, sivil, kanlı, kansız, 'demokrasi' operasyonunu aydınlatan NED yöneticisi Larry Diamond'un kısıtlı katılımlı ANKARA toplantısı ne yazık ki Türk ba-

sının ilgisini çekmedi. Oysa, kukla Bağdat Yönetiminin demokrasi baş danışmanlarından olan Prof. Diamond, ABD'nin demokrasiyi pekiştirmek ve ABD güvenliğini sağlamak için askeri güç kullanacağını da belirtmişti.

Diamond Arap rejimlerinde demokrasi önündeki engellerin biraz da dinlerinden kaynaklandığını belirtmesi üzerine onu konuk olarak Ankara'ya çağırdığı bildirilen Prof. M.Heper, Kur'an dan ayetlerle, surelerle İslamiyet'in aslında liberalizme ne denli yatkın olduğunu açıklaması toplantıya ancak demokratik bir renk katabildi.

"NATO'nun Demokratik Genişleme Projesi" adını alan ve ülkemizde de uzun yıllardır tabanı oluşturulan, hatta akademik dünyamızı, devlet kurumlarımızı ağın içine çekmeyi başaran NED'in en önde gelen adamlarından Larry Diamond'un İstanbul'da kuracağı bilimsel ilişkiler önümüzü daha da aydınlatabilirdi ama hiçbir gazeteci bu geziye ilgi duymadı.

Bu noktada, özellikle son kırk yılda Türkiye'nin kaderine egemen olan ABD eğitimli siyasetçileri anımsamak ve onların yönetim dönemlerinde oluşan iç ortamı değerlendirmenin önemli bir bilimsel tez konusu olabileceğini belirtmeliyiz.[633]

Siyasetçi listesine, stratejik kurumlarda hizmet verenler eklenirse listenin sonu gelmeyebilir. Özellikle Türkiye eğitim dünyasına yerleşenler üstüne de bilimsel çalışmalar yapılması ertelenemez bir görev olmalıdır.

Bu arada belirtmeliyiz ki, uzaklarda eğitim görüp de tarih bilincine sahip olduklarından, bir an önce yurtlarına dönerek, her türlü olanaksızlığa ve zorluğa karşın, her konuda ulusa ve insanlığa yararlı olmayı seçenler, yine de çoğunluktadır.

Uluslarının dar olanaklarına karşın, uzaklarda öğrenmeyi başardıktan sonra geri dönmeyenlerin, insanlığa hizmet ettikleri bir gerçektir ama, kendilerine bu olanağı tanıyan yurtlarına olan borçlarını ödememiş oldukları da gerçeğin öteki yüzüdür. Bugün yurtlarındaki eğitim ve bilim kurumlarının yetersizliğini öne sürerek dışarıya gidenler unutmamalıdırlar ki, o kurumlar bir zamanlar dünyada saygın bir yere sahiptiler. O saygınlığın temelinde de oralardan yetişenlerin tartışmasız bir özveriyle engelleri aşarak harcadıkları emek bulunmaktadır. Kaçmak isteyenin de kolayca teslim olanın da çok gerekçesi vardır. Yeter ki, teslimiyet yolu seçilmeye görülsün.

---

[633] Son 40 yıl yöneticilerinden bazılarının öz yaşamları için bakınız Er

Örümcek ağının hizmet ettiği odak ne Amerikan Federal Devleti, ne de o devletin yöneten ailelerdir. Tüm projeler, dünyanın askersel işgali, açık toplum düzenlemeleri, mozaikleştirme sayıları sınırlı kartellerle ve onlara sahip ailelere, eski zamanlardan kalma hanedanlara hizmet eder.

Şirketler ve onların sahipleri, devletleri doğrudan yönetmezler. Parlamento üyelerini seçim kampanyalarında aracı-lobici şirketlerle desteklerler. Ne ki, devlet yönetiminin alacağı temel kararlar ve devlet başkanları, dışişleri bakanları, savunma bakanlarını, istihbarat örgütlerini yönetmek için devlet yönetimleriyle, devlet kurumlarıyla özel bir mekanizma içinde buluşur kapital sahipleri. Bu özgün örgüt ne bir dinsel tarikattır, ne de küçük bir grubun oluşturduğu çetedir. Councill on Foreign Relations (CFR) örgütünü tanımadan projeyi tamamlamak olanaksızdır.

Perdenin arkasındaki devlet

CFR

"Washinton'da gerçek bir skandal yasadışı olarak yapılan değil, fakat yasal olarak yapılandır."
The New Republic[634]

CFR (Council on Foreign Relations /Dış İlişkiler Konseyi), I. Dünya savaşı sonrası, ABD, dünyanın yeniden paylaşımında yerini aldığı Paris Konferansının (Türkiye bu konferansta paylaşılmıştı) ardından dünya egemenliğini elde edebilmek üzere ABD dış politikasını siyasal ve ekonomik bir düzene oturtmak üzere 1921'de kuruldu.

Yaygın kanının tersine, CFR bir Amerikan icadı değildir. 'Güney Afrika Elmas Kralı' olarak ünlenen Cecile Rhodes, Britanya İmparatorluğu'nun dünya egemenliğini sürdürmek için, 1910'larda "Yuvarlak Masa" toplantıları düzenlemeye başlar. Bu toplantıların sonunda **Royal Institute of International Affairs** (RIIA) kurulur. Güney Afrika Boer savaşçılarından Britanya'nın Güney Afrika Yüksek Komiseri Sir Alfred Milner'in sekreteri Lionel Curtis işin mimarıdır. 1919'da kurulan RIIA, daha sonra CFR'nin kuruluşuna yardımcı olmuştur. ABD ve İngiltere'nin üst tabakalarının dünya egemenliği sürdürme çalışmaları bir eşgüdüme kavuşmuştur. Biraz özenli düşünenler, hemen ayrımsayacaklardır ki, dünya paylaşım savaşı dönemlerinde ve küçüklü büyüklü bölgesel çatışmalarda, ABD ile İngiltere arasında herhangi bir sürtüşmeye rastlanmaz.

Clinton'un akademik yol göstericilerinden, Georgetown Üniversitesi Dış İlişkiler Okulu tarih profesörü Caroll Quigley'e göre yuvarlak masa gruplarının yaratıcısı Cecile Rhodes, İngiliz İmparatorluğu'nun korunması için arka plan topluluklarının örgütlenmesini düşünmüş ve bu tür çalışmaların sürdürülmesi için bir servet bırakmıştır. Caroll Guigley, 'Rhodes Bursu' nun akademik dünya bağlarının pekiştirmek amacıyla oluşturulduğunu belirtiyor. İlginç bir rastlantı-

---

[634] Pat Choate, Agents of Influence.

dır ki, Clinton da Rhodes bursuna uygun görülenler arasındadır. Clinton'un yanı sıra, Türkiye'ye sık getirilip, "demokrasi" ve "ahlak" dersi verdirilen **Elliot Levitas** ve NED yöneticilerinden **Richard Lugar** da Rhodes burslularındandır.[635]

RIIA, nasıl İngiltere üst tabakasının eseriyse, CFR de Amerikan seçkinlerinden oluşmaktadır. Bu özel görünümlü kulüpte Amerikan denetimli dünya şirketlerinin temsilcileri, ABD başkanları, büyükelçiler, dışişleri bakanları, borsa şirketlerinin yöneticileri, bankerle, çokuluslu şirketlerin ve bağlı vakıfların temsilcileri, "think tank" yöneticileri, lobici avukatlar, NATO'nun ve ABD'nin önde gelen deneyimli askerleri, medya patronları ve üst düzey yöneticileri, üniversite yöneticileri, seçilmiş profesörler, seçilmiş kongre üyeleri ve seçilmiş senatörler, seçilmiş yüksek yargı üyeleri ve zenginler kulüplerinin temsilcileri yer almaktadır.

Kaliforniya Üniversitesi'nden toplumbilimci Profesör G:William Domhoff, siyasal gücün ardındaki kurumlaşmayı inceleyen "Who Rules America?" adlı kitabında, politika planlama şebekesinin ana örgütü olarak tanımlıyor CFR'yi. Domhoff, CFR üyeleriyle ve ilişkileriyle ilgili olarak şu önemli bilgileri veriyor:

En büyük 500 şirketin % 37'sinin bir çalışanı ya da yöneticisi CFR üyesidir. Şirket büyüklüğüne göre CFR'de üye sayısı artmaktadır. En büyük 100 şirketin %70'inin, en büyük 25 şirketin %92'sinin yöneticisi CFR üyesidir. En büyük 25 bankanın 21'nin yöneticisi, en büyük 25 sigorta şirketinin de 16 yöneticisi üyedir.[636]

CFR'de bir ya da birden çok direktörü bulunan bankalar, petrol, metal, medya, savaş uçağı, bilgi teknolojisi şirketlerinden en önemlileri: American Insurance Group (3), ALCOA, Ameritech, Boeing, Bristol-Myers Squibb, Chevron, Chubb Insurance, Citigroup (2), Delta, Disney, Eastman Kodak, Federal Express, Goldman Sachs, IBM, Lockheed, Lucent (2), Qualcom, Sara Lee, Time Warner, Times Mirror, TRW, Xerox (2).[637]

CFR, ABD'ye uygun bir dünya düzeni kurulması, bu düzenin siyasal ve ekonomik yönetiminin elde bulundurulması için gereken kararları almaktadır. II. Dünya savaşına girme kararlarının alt yapısı ve savaş sonrasının dünya düzeni planları CFR çalışma gruplarınca

---

[635] Jim Marrs, Rule by secrecy, s.83-84 ve Charles Lewis, The Buying of The President, s.163.
[636] G. William Domhoff, Who RUles America – Power & Polticis, s.87.
[637] Jeanette Glyn, Who Knows Who, 1998 ve "List of officers and directors for the Councill on Foreign Relations, 1999'dan aktaran Domhoff, a.g.k, s.86.

hazırlanmıştır. II. Dünya savaşı süresince, ABD'nin dünya egemenliği amacını kamuoyundan gizlemek için, soyut ve genel açıklamaların içeriği, propaganda yöntemi bile CFR komitelerince önerilmiştir.

CFR, II. dünya savaşı sonrasının planlanmasında, eski usul toprak egemenliğine (kolonyal) dayalı sömürgecilik yönteminin geçersizliğini benimsetmiş ve ABD Dünya İmparatorluğunun kurulmasına ve yönetilmesine aracı olacak barışçıl kurumlaşma kararları ile birlikte Birleşmiş Milletler'in yasal ve düzensel tasarımlarını hazırlamıştır.

ABD'nin doğal kaynaklar üstünde egemenliğinin sağlama alınması ve hammadde kaynağı ülkelere ABD'den mal ihracatını güvenceye kavuşturulmasının tek yolu ulus-devlet direncinin kırılmasıdır. CFR, bu amaçlara uygun olarak, "tek dünya - tek devlet" düzeninin parasal yönetim düzeninin oluşturulması önerilerinde bulunmuş ve 1942'de dünyanın yeniden ele geçirilmesi planına uygun bir adla, "Yeniden Yapılanma ve Kalkınma için Uluslararası Banka (Dünya Bankası)" nın kuruluş çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Bu arada, dünya para piyasasının denetimini sağlamak üzere "Uluslararası Para Fonu (IMF)"nin yasal ve teknik çalışmaları da CFR tarafından yapılmıştır.

Böylece ABD dış politikasında temel ilke olarak her yasanın ve her kararın gerekçesi yapılan "ulusal güvenlik" ve "ulusal çıkar" terimlerini kapsamı, CFR tarafından belirlenir olmuştur. ABD'de federal devletin anti-demokratik yapısını eleştirenlere, sık sık "Kimin ulusal güvenliği?" ya da "Kimin ulusal çıkarları?" sorularını yineleten bir kapsamdır bu! Bu sorularda haklılık payı azımsanmayacak denli büyüktür. CFR'nin politik egemenliği demek, büyük şirketlerin, büyük bankerlerin ve onların çevresinde kenetlenmiş ulusun çok küçük bir bölümünü oluşturan seçkin devlet memurlarının ve akademik dünyanın egemenliği demektir. "Lobicilik" ya da "halkla ilişkiler" adı altında sürdürülen göz boyama, yanlış ve eksik propaganda bu seçkinler egemenliğini gizlemeye yöneliktir.

CFR, salt öneren bir örgüt değildir. Örgütün çalışmaları devlet yönetimiyle birlikte yürütülmektedir. Örneğin, CFR'nin 1939'dan 1945'e dek, yaklaşık 100 görevlisi, "War and Peace Studies Project (Savaş ve Barış Değerlendirmeleri)" adı altında II. Dünya savaşı sonrasını planlama çalışmalarını sürdürürken, ABD hükümet yetkili-

leri de bu katılmışlardır.[638] En büyük 100 banker, hukukçu, yönetici iktisatçılar ve askeri uzman ile beş yılda 362 toplantı yapılmıştır.Akademik dünyadan uzmanlar da düzenli olarak çalışmalar katılmıştır. 1942'de Dışişleri ile hafta iki kez toplantı yapılarak planlar hazırlanmıştır.[639]

Planlamanın üst yönetim komitesine ABD Başkanı Roosevelt'in büyükelçilerinden Norman H. Davis başkanlık etmiştir. CFR'nin yayın organı "Foreign Affairs"in editörü Hamilton Fish Armstrong komitenin ikinci başkanlığını yaparken, CFR Yürütme Direktörü Walter H. Mallory komite sekreteri ve Alvin H. Hansen, Jacob Viner, Whitney H. Shepardson, CIA kurucusu ve direktörü Allen Welsh Dulles, Hanson W. Baldwin ve CFR Direktörü Isaiah Bowman da üye olarak bulunmaktaydılar. Rockefeller Foundation (Vakfı), bu çalışmaların başında nakit 300.000 dolar ödeyerek büyük destek sağıamıştır.

II. Dünya savaşı öncesinde *"büyük alan (Grand Area)"* olarak tanımlanan ve Latin Amerika, Avrupa, İngiltere kolonileri ve Güneydoğu Asya'yı içine alan topraklarda ve daha sonra da tüm dünyada ülkelerin kaderleri, ABD'nin çokuluslu şirketleriyle uluslararası bankerlerin kararlarına bağlanmıştır. Domhoff'a göre Güneydoğu Asya, İngiltere ve Japonya'nın hammadde kaynağıdır ve Japonya'nın pazarıdır ve II. dünya savaşı sonrasında Amerikan ulusal çıkarları "grand area" olarak belirlenen bölgelerle bütünleşme ve bu bölgelerin savunması olarak tanımlanmıştır. Her türlü bedel göze alınarak Vietnam'ın savunulması da bu tanımlamanın gereğiydi..[640]

CFR, dış politikada salt açık-diplomatik olayları yönlendirmekle kalmamış, örtülü operasyonların ana hatlarının da çizen bir kulüp niteliğine sahiptir. CIA direktörleri, CFR' ye raporlar sunmuş ve uygulamalara kapalı toplantılarda değerlendirilmiştir. CFR ile ABD federal devlet yönetimi iç içe geçmiştir. Federal devlet kadrolarının seçiminde, dışişleri görevlilerinin atanmalarında CFR' nin etkisi kaçınılmazdır. En etkili konumlara CFR üyeleri gelmiş, ya da en etkili görevlerdekiler bulunanlar sonradan CFR' ye üye olmuşlardır.

---

[638] Laurence H. Shoup & William Minter, "Shaping A new World Order: The Council On Foreign Relations' Blueprint For World Hegemony," Trilateralism, Editor: Holy Syklar, s.137

[639] G. W. Domhoff, *Who Rules America*, s. 87.

[640] Domhoff, a.g.k., s.88.

CFR, basına kapalı yapılan ve konuşma metinleri açıklanmayan, sınırlı sayıda özel konukların katılımıyla gerçekleştirilen toplantılarını, New York City'de "58 East 68. Street" adresindeki "The Harold Pratt House" adlı binada bulunan merkezinde gerçekleştirmektedir. Bu kapalı ve özel toplantılardan birinde açıklamalarda bulunan CIA Direktörü Bissel'in raporu, ülkelerin yönetimlerini, elemanlaştırılmış kadrolarla ele geçirme yöntemine açıklık getirmiş ve büyük yankı uyandırmıştır.

CFR, 1980'li yıllarda "project democracy" operasyonuna uygun olarak, yabancı ülkelerdeki politikacılarla ve "sivil" kuruluş temsilcileriyle doğrudan ilişkiler geliştirmiştir. Ülkelerin siyasal parti yöneticileri ve hatta hükümet üyeleri, CFR komisyon toplantılarında "testimony (ifade)"lerde bulunur olmuşlardır.

CFR, bir bakıma, Birleşmiş Milletler'in yerini alan ve gerçek gücü temsil eden bir kurum konumunu almıştır. ABD egemenliğini – daha sonraları "küreselleşme" denecektir – kabullenenler ya da gücün önünde eğilenler CFR ile ilişkiler kurmaya özenmişlerdir.

CFR, ABD'ye gelen yabancı devlet başkanlarının, başbakanların , ordu yönetimlerinin uğrak yeri olmuştur. Bu uğrayışlar, birçok başka ilişkide yapıldığı gibi, konferans adı altında düzenlenen toplantılarla yasallaştırılmıştır. Burada önemli olan, yabancı devlet adamlarının sözde "düşünce kulübü" adı altında ve yarım yamalak da olsa, ABD dışındaki üçlü egemenlik ülkelerinin (Trilateral Commission/ ABD-Batı Avrupa-Japonya) borusu arada bir ötse de uluslararasında her şeye karşın hukuksal bir anlaşmaya yaslanan Birleşmiş Milletler kurumu yerine, hiçbir hukuksal zemini bulunmayan CFR ve yan örgütlerinin meşrulaştırılmasıdır. Yaklaşık on yıldır, bu meşrulaştırma ya da boyun eğme öylesine bir durum almıştır ki, BM'nin adı duyulmaz olmuştur. Uluslararası anlaşmazlıkların çözümü Akev'de, CFR'de ve NED bürolarında aranmaktadır. B:M, Washington çevresinde alınan kararların dikte ettirildiği bir örgüt konumuna düşürülmüştür. Bu duruma, ABD'nin dünya egemenliğinin dolaylı olarak kabulü dense yeridir. Çünkü dolaylı da olsa kabul etmeyenlerin alınlarına "terörist" ya da "teröre destek veren" ya da "din hürriyeti düşmanı" ya da "İnsan hakları ihlalcisi" damgası vurulmaktadır.

CFR toplantılarından eksik olmayanlar

AKP kurucusu ve Başbakan Abdullah Gül, o zamanlar, Refah Partisi üyesi, RP-DYP koalisyon hükümetinin devlet bakanı olarak,

26 Şubat 1997'de New York'ta CFR' ye gitmiş ve "Yuvarlak Masa Toplantısı" na katılmıştır. Bilindiği üzere, yuvarlak masa toplantısı kamuoyuna, hatta ilgili kuruluşun tüm üyelerine açık, bilimsel ya da siyasal bir konferanstan farklıdır ve daha az sayıda katılımcıyla yapılır. T.C Devlet Bakanı Abdullah Gül, orada genel dünya politikalarıyla ilgili bir toplantıya da katılmamıştır. Toplantının konusu özel ve özgündür: ***"The Refah (Welfare) Party and Turkish Foreign Policy*** (Türk Dış Politikası)."[641] Bu toplantıyı, eski "influence" ustalarından Matthew Nimetz, yönetmiştir.[642]

6 Nisan 2001'de, yine New York'ta, "U.S. - Turkish Relations in the 21st Century" (21. Yüzyılda Birleşik Devletler- Türk İlişkileri) toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda TBMM'den Mehmet Ali İrtemçelik (ANAP MV, Eski İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı), Abdullah Gül (SP MV, TBMM Dışişleri Komisyonu 'DK' üyesi), Kamran İnan (ANAP MV, TBMM DK Başkanı), Tahir Köse (DSP MV, SHP-DYP Hükümeti Eski Sanayi ve Ticaret Bakanı), Oktay Vural (MHP MV, TBMM DK üyesi), Ayfer Yılmaz (DYP MV, SHP-DYP Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı, Eski Hazine Müşteşar Yrd.) konuşmacı olarak bulunmuşlardır. [643] Bu toplantıda CFR'yi temsilen "CFR Peace and Conflict Studies (Barış ve Çatışma Değerlendirme)" üyesi, Rockefeller Foundation (1996-97) görevlilerinden Hint kökenli Amerikalı Bayan Radha Kumkar da yer almıştır.

Bu ciddi ve önemli toplantılarda, neyin nasıl konuşulduğunu, hangi CFR seçkinleriyle toplanıldığını bilmek güç. Çünkü Türkiye'de her şeyin şeffaf olmasını isteyenler, söz konusu olan ABD olunca, şeffaflık sloganlarını unutup kapanmaktadırlar. Ne ki, katılımcılardan birinin TV programında, **CFR** toplantısına, Türkiye'deki "türban sorunu"nu anlatabilmek için, Kanada'dan türbanlı bir bayan getirdiğinin açıklaması, bu işlerin ne denli ince olduğunu da göstermektedir.[644]

---

[641] *www.cfr.org/public/resource.cgi?meet!829 , 06.08.2001*

[642] Counterspy 1981, Sayı.4, s.52

[643] a.g.w "?meet 2603"

[644] Abdullah Gül'ün eşi Hayrünnisa Gül, türbanlı fotoğraf taşımayan bir kimlikle üniversite kaydının yapılmaması üzerine AİHM (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi)'ne başvurmuştur. Kasım 2002'de T.C. Başbakanı olan Abdullah Gül, eşinin dava ettiği T.C devletini savunması gereken bir makama gelmiştir. Davanın T.C lehinde sonuçlanması beklenirken davacı davasını geri çekmiştir.

Türkiye'yi yakından ilgilendiren güncel örnek

ABD'nin Afganistan'a silahlı müdahalesi başlarken, CFR'de yapılan toplantı sonucunda alınan kararların özeti bile etkinliğin boyutunu göstermektedir. Anımsanacaktır, ABD uzun yıllardır aleyhinde "Din Hürriyeti ve İnsan hakları Raporları" düzenleyerek iç muhalefet örgütlemekte olduğu Özbekistan'la birdenbire uzlaşmaya varmış ve bu ülkeyi Afganistan muhalif güçlerine lojistik destek üssü olarak kullanmıştı. ABD, Afganistan'ı bombalamaya başlarken, aynı günlerde CFR, yakın geleceği çizmektedir. Orta Asya'ya yönelik olarak yapılan CFR yuvarlak masa toplantısında alınan kararlara göre, ABD'nin Asya siyaseti biçimlendirilmiştir. Özetle:

a)ABD Özbekistan'a uzun dönemli olarak yardımda bulunmamalıdır. Hatta uyuşturucu madde mücadelesi gibi konularda bile yardımda dikkatli olmalıdır. Bu tür yardımlar, Özbekistan'daki rejime ve yolsuzluğa yardım etmek demektir.

b) ABD baskıcı rejimlere yardımı artırırsa, bu Asya'daki kararsızlığında yükselmesi demektir.

c) Orta Asya ülkeleriyle güvenlik ilişkileri kurulmuştur. Bu ilişkiler, iktisadi gelişmeler ve enerji alanlarıyla sınırlı bulunmaktadır.

CFR kısaca demek istiyor ki, salt Özbekistan desteklenmeyecek, daha geniş ilişkiler kurulacak. CFR, ABD'nin doğrudan Orta Asya ülkeleri arasındaki güvenlik (askeri)ilişkilere girmesini istememektedir. ilişkilerin ters tepeceğinden endişesi taşıdığı görülen CFR, bu ülkelere üçüncü devletler aracılığıyla girilmesini önermekte ve "Özellikle Türkiye, Hindistan, Avrupa Örgütleriyle ve hatta Rusy ve İran ile, Orta Asya'da güvenlik ve iktisadi ilişki kurulmasında" yarar görmektedir.

Bu anlatımı Amerikalıların yumuşak buğulanmış dolaylı anlatımından ayıklanarak söylenirse: ABD, Asya ilişkilerine kendisi girerse olumsuzluklarla karşılaşabilir, bu nedenle maşa olarak öncelikle Türkiye'yi kullanmalıdır. Şimdi Türkiye'de "project democracy" eyleminin ilk halkalarından olan 1990 Bodrum toplantıları ile Orta Asya ülkelerinde ABD'ye entegrasyonu savunanlarca oluşturulan eğitim zincirlerini ve NED'in Orta Asya "project" atölyelerini anımsamakta yarar var!

CFR'nin yuvarlak masa toplantılarında geliştirilen bir öneri, NED ve bağlı örgütlerin operasyonlarının ABD dış politikasıyla ve askeri işlerle ilişkisini de göstermektedir: "*B. Devletler, Özbekistan'daki insan haklarının geliştirilmesini iteklemeyi sürdürmeli ve – buraya dikkat- sivil toplumdaki uyumakta olan muhalefet güçlerini destek-*

lemeyi sürdürmelidir. (..) B.D politikası (son operasyonda) küçük rolleri bulunan Tacikistan ve Kırgızistan'ın içinde bulduğu bölgede odaklanmalı...'' [645]

CFR' nin hemen hemen tüm üst düzey yöneticileri ya NED ya da NED'e bağlı örgütlerin yönetimlerinde yer almaktadırlar.[646] Ve bu yöneticiler 1983 yılında başlatılan "project democracy" operasyonundan öncesinde ya dünyayı yönlendiren örgütlerde ya da dinsel vakıflarda görev almışlardır. CFR aslında, Rockefeller ailesi başta olmak üzere sayıları beşyüzü geçmeyen kartellerin ve finans odaklarının sahiplerini ya da onların üst düzey yöneticileri ile vakıf temsilcilerini, kapalı-gizli oda (think tank) üyelerini, CIA'ye hizmet verenleri, CIA'ya eleman yetiştiren devlet üniversitelerinin elemanlarını, muhafazakâr (demokrat ve cumhuriyetçi muhafazakâr) siyasetçileri, devletin dışişleri ile dış misyonlarda görev yapanları, George Soros ve adamları gibi para piyasası oyuncularını buluşturmaktadır.

Bu oyunun temel amacını İsrail destekçisi, daha doğrusu ABD-İsrail ittifakıyla Ortadoğu, Afrika ve Orta Asya operasyonlarını destekleyecek ve devlet yönetimlerini, siyasal önderleri, gençliği belirli bir yörüngeye çekmeye çalışan, Türk subaylarını, Başbakanları konuk eden, Türkiye'deki örümcek ağında ne denli örgüt varsa o denli geniş ilişkiler oluşturmayı başaran "think-tank" kuruluşu WINEP'te Türkiye bölümü yöneticisi olarak çalışan Soner Çağaptay'ın, Irak gezisinden sonra WINEP yayınında yer alan yazısından özetleyelim:

1-Ortadoğu ve Asya'ya yönelik olarak Türkiye NATO merkezi kurulmalıdır. Bu merkez Irak ve Afganistan operasyonlarına lojistik destek sağlamalıdır.

2-Irak güvenliği için ABD-Türkiye işbirliği, stratejik bağlarını güçlendirecek ve geçen yılın (tezkere sonrası) sorunları çözülecektir.

3-İşbirliği ile Türkiye'nin Kürt devletinin kurulmasıyla ilgili endişelerini giderecek ve Türkiye ve Irak Kürtleri ilişkileri düzelecektir.

---

[645] "Meeting Summary- George Kennan Roundtable on Russia and Eruasia, November 16, 2001; Stephen Sestanovich, Project Director, Speaker: Joseph Presel" www.cfr.org/public/resource.cgi?pub!4202

[646] 1994 yılına dek yönetimde bulunanların listesi : Robert Gaylon Ross. Who's Who of the Elite, RIE, 1995

3-Türkiye'deki NATO merkezi, Büyük Ortadoğu'nun cephe toprakları olan Orta Asya ve Kafkasya'nın NATO yörüngesine çekilmesine yardım edecektir.
4-Bu 12 ülkenin Türkiye ile tarihsel, ırksal (etnik) ve dinsel yakınlıkları vardır. İçlerinden 10'u ise Müslüman çoğunluğa ya da büyük Müslüman topluluklara sahiptir. Türkiye, NATO merkezi olursa bu ülkeleri NATO'ya bağlayabilir ve onları Batı Dünyasına yakınlaştırabilir.
5-Gerisi Ankara'ya kalmıştır. Bu işlerin kotarılması için NATO İstanbul toplantısı (Haziran 2004) bir fırsattır.[647]

Bu durumda, "sivil" atölyelerde hazırlanan masum raporları, IRI'ye, NDI'ye ya da CIPE'ye, ACILC'e, Rockefeller Foundation'a ve öteki "ngo" lara verdiğini sananlar, fena halde yanılmaktadırlar. CFR'ye ulaşan bir rapor, kartellere, kilise örgütlerine, istihbaratçılara verilmiş olmaktadır. Bunda sakınca görmeyenlere denilebilecek bir şey yok. Ne ki, en "sivil" ve en "şeffaf" olmakla övünüp halkın gözüne girmeye çalışan bu atölyecilerin de CFR' den "şeffaf" olmasını ve toplantı tutanaklarını açıklamasını isteme hakları vardır herhalde.

Şeffaflığın yararına değinmek gerekiyor. 2004 yılı başlarında belediye seçimi kampanyası sırasında Prof. Necmettin Erbakan, Ocak 1997'de Abdullah Gül'ün Washington'a giderek özel bir toplantıya katıldığını ve o toplantıda alınan kararlar sonucunda 28 Şubat 1997 kararlarıyla hükümetinin düşürülme sürecinin başlatıldığını çağrıştıran açıklamalarda bulunmuştur. Dönemin başbakanının inandırıcı olması için 26 Şubat 1997'de CFR' de Refah Partisi konulu yuvarlak masa toplantısına katılan Abdullah Gül, Erbakan hükümetinde Devlet Bakanı'dır. Bir bakanın CFR toplantısına katılması ve orada kendi partisini anlatması herhalde Başbakan'ın bilgisi dışında olamaz.

---

[647] Soner Cagaptay (Coordinator, Turkish Research Program), NATO's Transformative Powers: Opportunities for the Greater Middle East" The Washington Institute for Near East Policy, National Review Online, April 2, 2004

Nikaragua'da "project democracy"
Projenin kanlı ve kansız uygulaması

"Sun Myung Moon Hazretlerinin Birleştirme Kilisesi, CAUSA ve Nikaragua Özgürlük Fonu gibi bağlı kuruluşları aracılığıyla contralara yardım etmiş ve Adolfo Calero, Steadman Fagoth, Pedro Chamorro ve öteki Contra liderleri kilisenin bazı strateji ve yardım toplama örgütlenmesinin faturalarını ödediğini ve Birleşik Devletler'den siyasal destek oluşturulmasına yardımcı olduğunu açıkladılar"648

Beş gruplu koalisyondan oluşan Sandinistlerin diktatör Somoza'yı devirmelerinin ardından Miami'de toplanmaya başlayan diktatörün eski muhafızları ve para için katılan eski suçlular, bir karşı hareket için yeterli desteği bulmuşlardı. Ronald Reagan tarafından CIA'nın başına getirilen William (Bill) Casey, Nikaragua'ya karşı örtülü operasyon yapılması planını kendisi gibi düşünen Reagan ile birlikte NSC'de kabul ettirdi. Küba göçmenlerinin merkezi Miami'de ilk örgütlenmeler zaten başlamıştı. Muhafazakâr işçi lideri José Francisco Cardenal önderliğinde UDN (Union Democratica Nicaraguense) Florida kıyılarındaki Kübalıların kamplarında askeri eğitime başlamıştı. Somoza'nın 308 muhafızından oluşan ve Somoza' nın kardeşi Luis Pallais Debayle tarafından finanse edilen "15th of September Legion" Honduras-Nikaragua sınırına yerleşti.

ABD ve Honduras arasında yapılan anlaşmadan sonra UDN ve Legion birleşti. Askeri eğitim Arjantin'de başladı. Organizasyon Arjantin İstihbarat şef yardımcısı Albay Mario Davico eşgüdümünde Miami'de gerçekleştirildi. Contra elemanlarına dolarla maaş ödenmeye başlandı. Arjantin cuntasının adamlarından Albay José Ollas (Julio Villegas) Arjantin'deki lojistik hizmetlerini, Albay Osvaldo Rivera ise Honduras ve Kosta Rika'daki kampları yönetmeye başladı. Ağustos 1981'de FDN kuruldu. ABD, Nikaragua yönetimini El Salvador halk cephesine silah göndermekle suçlayarak, kredileri ve yardımları kesti. Ve operasyon başladı. ABD, *contra* operasyonu

648 "Frank Greve, *Philadelphia Inquire, Dec. 20, 1987*" den aktaran Holy Syklar, War on Nikaragua, s.241

için ilk elde 19 milyon dolar verdi. CIA' nın silahları *contra* militanlarına 1982 Mart'ında ulaştı. Sabotajlar başladı. Atlantik kıyışlarındaki yerliler arasında karışıklık başlatıldı.

Nikaragua yönetimi karışıklıkları önlemek için polisiye önlemler alınca, eskiden Somoza saflarında yer almış yerli reisi Honduras'a geçerek muhalefete katıldı. Yönetim, Honduras sınırındaki köyleri boşaltınca, karşı isyan büyüdü. Bu arada Sandinist yönetim de içerden çatlamaya başladı. Üst yönetimden Alfonso Robero ve "*Commander Zero*" olarak tanınmış olan Edén Pastora Gomez, Kosta Rika'ya geçerek Nisan 1982'de yeni bir grup oluşturdu: ARDE (Alianza Revolucionaria Democratica) Orta Amerika ülkeleri uzlaşma yolu aramaya başlayınca ABD, Nikaragua'ya yönelen Uluslararası kredileri durdurunca öteki ülkeleri susturdu. Nikaragua balıkçılarının kooperatifine verilecek olan kredinin kongre tarafından geri çevrilmesi için, teknelere mazot verecek olan kıyı depolarının bulunmadığı ileri sürüldü. Depoları kısa bir süre önce bombalamışlardı.

Nikaragua yönetimi iç düzeni sağlamak amacıyla önlemler almaya başlayınca, ABD, bir yandan ajanlarca iç karışıklık çıkartırken öte yandan, Amerika ve dünya ölçeğinde yaygın bir karlama kampanyasına başlattı. Bu arada Falkland savaşında ABD,İngiltere'yi destekleyince Arjantin *contra'ya* vermekte olduğu desteği kaldırdı. Boşluğu Japonya ve İsrail doldurdu. İsrail Honduras'a silah satmaktaydı. ABD parasal desteği 1983'de 21 Milyon, 1984'de 24 Milyon ve kongre işe el koyana dek toplam 80 Milyon Dolar oldu. ABD'nin Honduras elçiliğinde 149 memur, 176 askeri eleman Honduras ordusuna yardımcı oluyor ve 50 Hava Kuvvetleri uzmanı radarlarla Nikaragua'yı tarıyorlardı. Albay Bermudéz kumandasındaki *contra* saldırılarında, kahve toplayan köylülere, kadınlara, öğretmenlere ve ollardaki araçlarda bulunan halka saldırılar giderek arttı. Ne ki, *contra* başarıya ulaşıp, Nikaragua içinde bir yerleşim yerini ele geçirme ve orada hükümet ilan etme amacına ulaşamamıştı.

Nikaragua yasal hükümetine karşı birliği yeniden sağlamak üzere Miami'de CIA gözetiminde yapılan toplantılar sonunda Edgar Chamorro sözcü olarak atandı. Contra liderlerinin çoğu, saldırıları Miami'den yönetiyorlardı. Chamorro, Honduras'a yerleşti ve kurduğu bürodan medyatik araçları kullanmaya ve yardım toplama işlerine yonelik çalısmalara başladı. Democracy savaşçıları olarak yansıtılan *contra* içinde Somoza'nın milli muhafızlarının bulunma-

dığı ileri sürülüyordu. Oysa gazeteci Christopher Dickey, 1983'de kampları ziyaretinde, görüştüğü beş FDN komutanından dördünün Somoza muhafızlarından olduğunu saptamıştı. FDN istihbarat şefi de Somoza'nın en sert adamlarından Ricardo Lau idi. *Contra* kuvvetlerinin toplam sayısı 1983'de 2000 iken 7.000; 1984'de 6.000 iken 15.000 olarak yansıtıldı. (*Prados s.405*)

1981-1984 arasında 910 devlet görevlisi ve halktan 8 000 kişi *contra* militanlarınca öldürülmüştü. CIA'in şiddet uygulama yöntemlerini öğrettiği bir özel kitap[649] Ekim 1984'de ortaya çıktı. Konrede sesler yükselmeye başlayınca, Dışişleri, "contra"ları kınamak durumunda kaldı. 15 Kasım 1984 tarihli The Guardian (London) ve 27 Aralık 1984 tarihli New York Times gazetelerine göre, Kongre İstihbarat Komitesi, CIA başkanı tarafından bilgilendirildi ve "contra"ların "çocuklar da aralarında olmak üzere silahsız halka işkence yaptıkları, cinsel saldırıda bulundukları ve öldürdükleri" ve daha da ileri giderek "çocuk ve kadınları öbekler halinde yaktıkları, uzuvlarını kopardıkları, gözlerini oydukları ve başlarını kestikleri" ortaya çıkmıştı.[650]

ABD'nin Managua elçiliğinde görevli CIA istasyon şefi ve adamlarının Nikaragua Dışişleri Bakanı ve Roman Katolik Rahibi Miguel D'escoto'yu zehirleyerek öldürme hazırlığında oldukları, kanıtlarla ve elemanların işbirlikçileriyle çekilmiş fotoğraflarıyla açıklandıktan iki ay sonra Escoto ve iki görevliyi daha öldürmek üzere hazırlık yapıldığı ve bu işin arkasında CIA ajanı Mike Toch'un bulunduğu ortaya çıkarıldı.[651]

1983 Ocak ayında "**Contadora Group**" olarak adlandırılan Meksika, Panama, Kolombia ve Venezuela toplantılara başladılar ve Orta Amerika'da düzenin korunması için iç savaşların, yabancı müdahalesinin durdurulması, seçimlerin yapılması ve insan hakları-

---

[649] "Psycological Operations in Guerilla Warfare" adını taşıyan *Contra* el kitabı, CIA tarafından görevlendirilen Vietnam savaşçılarından "**Green Beret / Yeşil bereli**" John Kirkpatrick tarafından yazılmıştı. Kirkpatrick, Tegucigalpa'da, FDN sözcüsü Chammorro ile birkaç hafta birlikte çalışmıştı. Kitapta, profesyonel katillerin kiralanmasından, gerekirse contralar'ın kendi militanlarına suikast düzenlenerek "şehit" yaratılmasına, köylüler arasında korku salınması amacıyla devlet görevlilertinin öldürülmesine varan yöntemler anlatılmaktaydı. 2000 tane basılan kitapta kiralık katil ve contra militanlarının öldürülmesi bölümlerini gören Chamorro, bir odaya kilitlediği kitaplardaki bu bölümleri jiletle birer birer kestirmek zorunda kaldı. (*Prados.a.g.k. s.406)* John Kirkpatrick, CIA'nin Uluslararası Eylemler Bölümü'nde sözleşmeli uzman olarak çalıştı.. Vietnam-era Phoenix programında yer aldı "Psychological Operations in Guerilla Warefare el kitabını hazırladı (*Holy Syklar, a.g.k. s.177)*

[650] Blum. a.g.k. s.293

[651] "*The Guardian London. 25 January 1985*"den Blum s.295. dn. 38

nın korunmasını içeren 21 maddelik bir anlaşma yaptılar. Bunun üzerine harekete geçen ABD, Nikaragua yönetimini zor durumda bırakmak amacıyla, bu anlaşmayı onaylamasını istedi.

Nikaragua yönetimi, ABD'yi şaşırtarak, Daniel Ortega'nın Los Angeles'a gelerek anlaşmayı imzalayacağını açıkladı. ABD şaşkınlık içindeydi. Bunu beklemiyorlardı. Çünkü anlaşmaya göre, Honduras ve Guatemala'daki askeri personelini geri çekmek durumunda kalıyordu. ABD, geri dönüş yaparak, anlaşmanın son belge olmadığını ileri sürünce Contadora sözcüsü, ABD temsilcisinin de baştan kabul ettiği gibi anlaşma belgesinin bir sonuç belgesi olduğunu bildirdi. ABD anlaşmayı onaylamayacağını bildirdi.

ABD Milli Güvenlik danışmanı John Poindexter, Panama Devlet Başkanı General Manuel Noriega'ya bu anlaşmaya katılmasından memnun olmadıklarını ve devlet başkanlığından çekilmesini istedi. Noriega direnince, Panama'ya yapılmakta olan 40 milyon dolarlık yardım durduruldu.[652]

Bu arada, ARDE, ilk CIA yardım paketiyle iletişim cihazları ve 500 tane AK-47 suikast silahı aldı. Eden Pastora ve Alfonso Robelo komutasındaki ARDE militan sayısı 2.000'e, isyancı Miskitos yerlilerinin sayısı da 3.000'e ulaşmıştı. Nikaragua kampanyasını CIA'den yöneten Duane R. Clarridge *contra*' nın ihtiyaçları için iki C-47 uçağının yeterli olacağını bildirdiyse de parasal kaynak yetersizliği nedeniyle bu istek yerine getirilemedi.[653]

CIA direktörü William Casey'in planları tutmamış ve "contra"lar 1983 sonuna dek Nikaragua'da herhangi bir kent ya da bölgede egemenlik kuramamışlardı. **NSPG** (National Security Planning

---

[652] Noriega, 1986'da uyuşturucu trafiğinde yer aldığı gerekçesiyle "Bir Numaralı Halk Düşmanı" ilan edildi. Honduras devlet başkanı, 1985'de, "contralar"a yardımgetiren gemilerin limana yanaşmasını engelleyince, ABD, Honduras'a yardım paketini durdurdu ve başkan Suazo'yu kötülemeye başladı. Contadora içinde en etkin olan Meksika'yı da uyaran ABD, anlaşmaya desteği sürdürürse, muhalefetteki Milli Hareket Partisi'ni iktidara getireceğini bildirdi. Ağustos 1987'de anlaşma Kosta Rika devlet başkanı Oscar Arias'ın öncülüğünde Meksika, Panama dışındaki ülkelerce (Salvador, Honduras, Guatemala, Nikaragua ve Kosta Rıka) imzalandı. *Blum, a.g.k. s. 298*

[653] Duane Clarridge, 1968-1973 arasında Türkiye'de CIA istasyon şefiydi. CIA Counter-terror birimi başkanlığından emekli oldu. Clarridge, MİT'in ünlü elemanlarından, 12 Mart öncesi, 12 Mart darbe sonrası operasyonların, Ziverbey Köşkü işkence seanslarının yöneticisi, 12 Eylül sonrasında da hem "counter-terror" örtülü operasyonlarının ve siyasi yöneticilere yönlendirici raporların sahibi Hiram Abas için şunları yazıyordu: "Hiram eşsiz biriydi. Kendi döneminden Türkiye'nin en iyi istihbarat memuruydu. Bu görüşü, onu tanıma ayrıcalığına sahip olan bütün yabancı istihbaratçılar paylaşırdı. Onun*la* iyi arkadaş olmuştuk." *Duane Clarridge'in "Bütün Mevsimlerin Casusu" kitabından aktaran Soner Yalçın- Doğan Yurdakul, Bay Pipo, s.145-146.*

Group)[654] toplandı ve Nikaragua'nın dış dünya ile ilişkisinin kesilmesine karar verdi.

Nikaragua'nın limanları mayınlandı. "Contra"ların hizmetine askeri uçaklar verildi. Keşif ve savaş uçakları Managua ve öteki kentlere saldırılar düzenledi. Uçaklardan bazıları düşünce, mürettebatın CIA elemanları olduğu anlaşıldı.[655] Bunlardan biri Kafkas kökenliydi. Ayrıca limanlar ve liman yakınlarındaki sekiz petrol deposu gemiden açılan ateşle bombalandı ve yakıt botlarla giden elemanlar tarafından ayrıca ateşe verildi. **Corinto** liman kentinde 25.000 aile kentten göç etmek zorunda kaldı. Nikaragua yakıtsız kalmıştı. Hücumbotların saldırıları helikopterler eşliğinde sürdü. Ticari gemiler yaralandı. CIA kurmayları bu işleri FDN yani "contra" düzenliyormuş gibi gösterdiler. Nikaragua'nın ihracatı durmuş, balık avcıları ölmüş ya da ağır yaralanmış ve ekonomi iflas etmişti. Bu arada CIA, ABD Kongresine, Nikaragua'nın devrim ihracı yaptığını bildiriyordu.

Kongre üyesi Edward P. Boland başkanlığındaki "House select committee" (Akev seçilmiş komisyonu), Nikaragua hükümetinin devrilmesinde fonların Regan yönetimince kullanımını açıkça yasaklayacak karar tasarıları hazırlamaya başladı ve bu tasarılar 1983 yılı bütçesiyle birlikte yasalaştı.[656] Temsilciler meclisi Nikaragua'ya yönelik 'paramiliter' bütçeyi daha önce üç kez veto etmişti, ama senato onay vermişti. Bu durum Nikaragua operasyonunun ABD kurumlarında bile ne denli tartışmalı olduğunu göstermektedir. B.M Güvelik Konseyi'nin ABD'yi kınayan kararı yalnızca ABD delegesi tarafından veto ediliyordu.

CIA direktörü Casey, İstihbarat Komitesi'nce sorguya çekildi. Casey, mayınlama, işinin örtülü bir iş olduğunu kabul edince, Komite başkanı Barry Goldwater, CIA'yı suçladı. Bunun üzerine Komite Başkan Yardımcısı Daniel P. Moynihan (Demokratik Parti,NY; NDI yöneticisi)[657] durumu protesto ederek komiteden istifa etti.

Nikaragua'da serbest seçimler yapıldı. Orta Amerika ülkelerdekinin aksine, seçimlerde cinayet işlenmemiş ve oyların sayımıyla il-

---

[654] Grupta, William Casey, Casper "Cap" Weinberger, George Shultz vardı. Abluka yerine mayınlama yapılması NSC yöneticisi Robert McFarelane'e aitti. *(Prados, a.g.k. s. 410)*

[655] 1 Eylül 1984'de bir helikopter düştü. Helikopterde, "Civilian Military Assistance" firmasından Dana H. Parker , Jr. Ve James Powel III, contralara ilaç ve giyecek götürmekteydiler.

[656] Public Law 97-377, Section 793, *Prados, a.g.k. 413*

[657] Moynihan, NDI ykü. Bk. Bölüm: NDI

gili bir yakınma da gelmemişti. Ne var ki, muhalefet koalisyonunu temsil eden **Jose** Cruz başkanlığındaki DCA (Democratic Coordinating Alliance/Demokratik Eşgüdüm İttifakı), contra liderleriyle görüşmeler yapılıncaya dek seçimleri boykot edeceğini açıklamıştı. DCA seçim kayıt gününü ertelenmesini isteyince, yönetim seçim tarihini on gün ileriye aldı. DCA başvurmakta gecikince, seçimlerin Kasım'dan Ocak ayına alınmasını istedi. DCA' nın istekleri bitmiyordu. Yönetim, DAC' ya isteklerinin kabul edileceğini, ancak onlardan da *"contra"* lara ateşkesi kabul ettirmelerini istedi. Bu kez DCA bunu yaptıracak etkileri bulunmadığını belirtti ve Kasım 1984'de seçimlere gidildi.

Seçimlere birkaç gün kala bazı sağ partiler, ABD diplomatlarının seçimleri boykot etmelerini istediklerini belirttiler. Bağımsız Liberal Parti seçimlerden çekildi.[658] Seçimleri Sandinistler kazandı. Daha sonra Uluslararası adalet divanı, "limanların mayınlanması" davasında Nikaragua yönetimini haklı buldu ve ABD'nin Nikaragua'ya müdahale hakkı bulunmadığına karar verdi. 11/3 alınan karara yalnızca Amerikan, İngiliz ve Japon yargıçlar muhalefet etti. Bu arada "**Contra el kitabı**" kongre üyelerinin eline geçti. "Contra"lara yapılacak 14 milyon dolarlık yardım "Boland Amendment" uyarınca veto edildi. "Contra"ların Honduras'taki kaynakları da tükenmeye yüz tutmuştu.

Miskitos yerlileri savaşı bırakmış; "contra"lardan bağımsız hareket eden Eden Pastora giderek pasifize olmuştu. Bu aşamada Honduras'ta FDN temsilcisi Adolfo Calero ile CIA ve NSC (ABD Milli Güvenlik Kurulu) görevlileri bir toplantıda buluştular. CIA şefi Duane Clarridge'nin yanında yeni bir eleman vardı: NSC'ye Fairlane tarafından alınmış olan Yarbay Olliver North (Ollie). North, Calero'ya gereken kaynağı sağlayacağına söz verirken, ondan banka hesap numarasını istedi. Yarbay Oliver North, sözünü tutarak, kısa sürede Calero'nun hesabına bir milyon dolar yatırılmıştı.

Nikaragua operasyonunda, ABD kongresinden de gizli yeni bir döneme girilmişti artık. Bu dönemde, kirli ilişkiler kurulmuş, kokain kaçakçılığından, Brunei Sultanı'ndan, Arap emirlerinden, Suud prenslerinden ve Afgan mültecilerine verilen kaynaklardan para sağlanmış ve "contra"lar için silahlar satın alınmıştı. Bu işlerin arasında en ilginci ve daha sonra çok baş ağrıtacak olanı, İsrail füzele-

---

[658] *"New York Times 21 October 1984"* den Blum, a.g.k. s.300

rinin İran'a satılmasıydı. Füzeler İsrail'den İran'a CIA örtülü operasyonuyla satıldı. Füzelerin karşılığında alınan parayla Contra giderleri karşılandı. Örtülü paranın dolaşımı, BCCI ve Indian Springs Bank (Kansas City) aracılığıyla gerçekleştirildi. Bu banka Indian Springs and Global International Air şirketine ölçüsüz oranda krediler vermişti.

Havacılık şirketinin hissedarı ise İranlı Ferhad Azima, aynı zamanda EATSCO (Egyptian American Transport and Services Corp.) şirketine taşımacılık hizmeti vermekteydi. EATSCO'nun kurucularıysa Thomas Clines, Theodore Shackley ve Richard Secord'dan oluşan eski CIA ekibiydi. Para ilişkilerinin boyutları bankaların hortumlanmasına dek uzanmaktaydı. Örneğin, Ray Corona, 1978 yılında marihuana kaçakçısı Jose Antonio (Tony) Fernandez' den aldığı 1,1 milyon dolarla The Sunshine State Bank (Miami)'ı satın aldı. Tony, daha sonraları ABD'ne 1,5 milyon dolar tutarında marihuana sokmaktan suçlu bulunmuştur. Tony'nin ortağı Eulalio Francisko Castro'nun temiz olduğuna karar verilmiştir. Çünkü Eulalio Francisko Castro, artık Florida'da, Naples yakınlarındaki bir çitlikte Nikaragua Contra'larını eğitmeye başlamıştır.[659]

Bu arada, yeni senaryo da devreye sokulunca, Nikaragua ekonomik olarak darboğaza girmiş ve yönetim ile halkın arası açılmaya başlamıştır. Nikaragua devlet yönetimini içerden zayıflatmak üzere, "project democracy" operasyonu başlatılır. Operasyonun önemli bir aracını oluşturan ayarlı-medyanın göz boyama yayınlarıyla iç istikrar bozulur. Bu süreçte, Filistinli eski teröristlerden ve silah-uyuşturucu ağında ustalaşmış diplomatlara, Uzakdoğu ve Afrika operasyonlarında deney kazanmış özel görevlilere dek genişleyen bir ekip, silahlı terörist saldırıları düzenleyen ekiplerle eşgüdüm içinde çalışmaya başladı. Nikaragua'da NED tarafından beslenip desteklenen aday, seçimleri kazandı. Kısa sürede piyasa ekonomisine geçilerek ABD'ye uyumlu bir Nikaragua yaratıldı.[660]

---

[659] *Houston Post, Feb. 11th-18th, 1990*'dan aktaran *Joel Bainerman, The Crimes of A President*, s.279-281

[660] Bu başarının süresi on yılı geçmedi. 2001 yılında Sandinistler, Managua belediye başkanlığını kazandılar. Daniel Ortega ve yandaşlarının yeni dünya düzenine uygun bir politik çizgi izlemeleri ABD'nin Orta Amerika egmenliğinin güvencesi olabilir ya da olamayabilir... Sonucu "project democracy" operasyonu belirleyecektir.

Amerika'dan Bakmak - 2

"project democracy"

içinde

"ULUSLARARASI DİN HÜRRİYETİ" SENARYOSU

ABD dünya dinlerinin babasıdır

"İlginç olan şey, bazı Batılı aydınların biz Müslümanların zamanda geriye gitmemiz köklerimize inmemiz ve gelenekleri elden bırakmamamız gerektiğini düşünmeleri ve bizim genç insanlarımızın da bu ithal 'kaynağa dönüş' fikrinden oldukça etkilenmeleridir. (..) Niçin Batı kendi kaynaklarına, bu kaynaklar her neyseler, dönmüyor?" Amir Taheri[661]

Olaylardan bir sonuç çıkarmak gerekirse: İlk anda dünyada yerleştirilmek istenen yeni düzenin, demokratik bir düzen olacağı sonucuna varılabilir. Bu düze içinde dünyanın tüm ülkelerinde devletler merkezi otoritelerini yitireceklerdir. Olabildiğince etnik ayrıma uğramış küçük eyaletlere ayrılmış ülkelerde tarihsel partiler eriyecek, vakıflardan, düşünce topluluklarından, ticaret odalarından, insan hakları denetim örgütlerinden oluşan bir siyasal yapı oluşacaktır. Bu oluşumlar, doğrudan doğruya ABD'nin siyasal partilerine bağlı enstitülere, konseylere, ABD şirket vakıflarına, bağlanacaktır. Ülkelerdeki eğitim kurumları da vakıflaşacak ve ABD akademik dünyasıyla organik bağlar kuracaktır.

Merkezi otoritesini yitirmiş, salt denetleyici kurullara dönüşmüş devlet örgütlerinin yanı sıra, ordular da ulusallığını yitirmiş devletlerin savunma gücü olmaktan çıkacak ve ortak güvenlik güçlerine katılacaklardır. Herhangi bir bölgesel başkaldırıya (bu bağımsızlık uğuruna bir başkaldırı da olabilir) karşı anında silahlı müdahalede bulunularak, öncelikle uzaydan denetlenen, yeryüzünde ve uzayda konuşlandırılmış kıtalar arası füzelerle noktasal olarak vurulmasından sonra ulusal kimliğini yitirmiş paralı askerlerden oluşan ortak

[661] Sanılanın tersine, Müslümanların eski kurallara uygun yaşamaları önerisi, radikal İslamcılar tarafından değil, Batı tarafından önerilmeye başlanmıştır. İran yönetiminin öldürme tehditlerine karşın savaşımını sürdüren ve fakat bu yolda Batı yalakalığına soyunmamış olan, İranlı Araştımacı-Gazeteci Amir Taheri (Kayhan gazetesinin eski Genel Yayın Yönetmeni), 1990 yılında İstanbul konferansında bu konuyu sorgulamıştı. *Amir Taheri, Kadın Hakları ve İran Deneyimi. Ayrıca,* Amir Taheri'nin "Holly Teror" adlı kitabı Türkçe'ye çevrilmiş ve iki bölümü dışında *"Kutsal Terörün İçyüzü Hizbullah"* yayınlanmıştır. Bk. Kaynakça.

güvenlik güçlerince yapılacaktır. Bu eylem yönlendirilmiş kitlelerce de içerden desteklenecektir.

Bu son derece ileri(!) projeye engel olabilecek en önemli kurumlardan biri de dinsel kurumlardır. Dünya egemenliğinin kurulmasında engel oluşturacak dinsel çatışmaların önlenmesi için dinlerarası diyaloğun geliştirilmesiyle birlikte kurumsal yapının da oluşturulması gerekir. En yaygın ve güçlü dinsel kurumlardan başlayarak, tüm dinlere bir yeni merkezi eşgüdüm gereklidir. Eşgüdümün merkezi elbette Washington'da bulunacaktır. Öncelikle Amerikalılardan oluşturulan bu kurumsal yapı, **IRFC** (International Religious Freedom Committee / Uluslararası Din Hürriyeti Komitesi)'dir. Bu komitede belli başlı dinlerin ve mezheplerin temsilcileri bulunmaktadır. Büyük dinlerin altında bulunan mezhep, tarikat oluşumlarının da bir araya gelebileceği, demokratik görünümlü bir ortamda kararlar alabilecekleri kurum ise Dindarlar Parlamentosu'dur.

Uluslararası komite her yıl ülkeler aleyhinde hazırlanan 'din hürriyeti' raporlarını görüşmeye başlamıştır. Komite, din hürriyetini engelleyen ülkelere yaptırım uygulanmasını önerebilmektedir. Parlamento ise değişik ülkelerde toplanmaktadır. Parlamentonun güçlendirilmesi için Dinlerarası Diyalog Uluslararası Kongresi, 2000 yılında Washington'da Birleşmiş Milletler çatısı altında gerçekleştirilmiştir.

Son derece düşsel görülen bu gelişmeleri biraz daha yakından incelersek, gerçeğe yaklaşabiliriz. Uluslararası din hürriyeti senaryosunun geçmişi, soğuk savaş yıllarında komünizme karşı oluşturulan ortak savaşım alanında birbirine ilişkilendirilen dinsel örgütlere bağlı kurumsal yapılanmalara dayanmaktadır. Son yirmi yılda bu yapılanma, sosyalist sistemin çökmesiyle birlikte, daha yeni ve daha gelişmiş bir evreye yükseltilmiştir.

Bundan sonraki bölümlerde yakın geçmişin olayları içinde gezinirken, kimi kez Amerika'dan, kimi kez de Ankara'dan bakarak bu senaryoyu çözmeye çalışacağız. Konuları ele aldıkça ve olayları izledikçe, Türkiye'deki gelişmelerin bir rastlantı, sıradan bir "irtica" hareketi olmadığı görülecektir. İçinde yaşadığımız bu olayları anımsadığımızda, bizimki gibi ülkelerde birbirine benzer olayların sonuçlarını düşünerek, değerlendirme yapılınca, gelişmelerin sistem ya da rejim bozukluğuna dayandığı savının gerçeği yansıtmadığı da anlaşılacaktır. Ayrıca olaylarda, şu ya da bu yönden, ABD'nin ve Batı Avrupa'nın etkisi de sırıtacaktır. Hele son yirmi yılın olaylarında

"project democracy" örümcek ağının derinliklerinde, ilginç uygulamalarla karşılaşılacaktır.

Din Hürriyeti senaryosunun yasallaştırılması

Amerikalı işadamı-misyoner **Al Dobra**, yabancı ülkede uyguladığı yöntemi şu sözlerle anlatıyordu:

"Amacım bir Müslüman'ı dininden döndürmek değil. (..) Hedefim (olan attığım tohum) önce çürüyecek, sonra çatlayacak ve (fidan) büyüyecek; (o kişiler) giderek dinlerini sorgulamaya başlayacaklar."[662]

Bu sözler, Batı'nın ve özellikle ABD'nin yüzlerce yıllık saldırısının bir özeti gibi. ABD'nin elli yıl süren demokrasi ve hürriyet patronluğu, her nedense kendine muhalif politikaları demokrasi kapsamı dışında bırakıyordu. Çok partili politik sisteme sahip ülkelerde bile seçimle gelmiş yönetimlerin güç kullanılarak ve kan dökülerek devrilmeye engel olmak bir yana, yıkım işini el altından destekliyordu. Bunu kimi ülkelerde demokrasi ve hürriyet davasına dayanarak ya da dinci örgütlere arka çıkarak yapıyorlardı.[663]

1990'dan sonra, ülkeleri komünizm tehdidi ile korkutarak, onlar üstünde siyasal egemenlik kurmak olanaksızlaştı. 1980'lerin başlarında "demokrasi projesi" adıyla başlatılan örgütlenme ve açık müdahale programı, sosyalist bloğun yıkılması üzerine yeni bir araçla donatıldı: "Din Hürriyeti."

Kasım 1996'da, ABD'nin devlet sekreteri Warren Christopher, "**Din ve inanç hürriyetini yaygınlaştırmanın Birleşik Devletler'in çıkarlarının artırılmasını sağlayacağı**" gerekçesiyle **ACRFA** (Advisory Committee on Religious Freedom Abroad / Dış Ülkelerde Din Hürriyeti Danışma Komitesi)'yi oluşturdu. Daha sonra devlet sekreterliği görevine getirilen Madeleine Albrigth, Şubat

---

[662] *Mother Jones, May/June 2002, s.46*

[663] 4 Temmuz 1948 tarihli ve 5353 sayılı yasaya göre: AID yardımının amacı: "Birleşik Amerika'daki hür müesseseleri yaşatmanın ancak bütün dünyaya şamil bir hürriyet davası içinde mümkün olabileceği inancı ile az gelişmiş memleketler halklarına, kendi kaynaklarını geliştirmek, hayat standartlarını iyileştirmek ve sorumluluklarını anlamış idareler kurmalarını sağlamak üzere sağlam plan ve programlara dayanan iktisadi kalkınma için kendi kaynaklarını harekete geçirme çabalarına, sosyal iktisadi alanlarda, ABD'nin öteki görevli teşkilatı arasında yardımda bulunmaktır." Bu ABD'nın çıkarlarına hizmet ettiğini çekinmeden açıklayan sözlerin yer aldığı yasa T.C meclisinde kabul edilmiş ve uygulanmıştır. Görülüyor ki, ABD gerçekte bu denli açık oynuyor. *T.C Devlet Teşkilatı Rehberi, Türkiye Ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını.1978, syf: 872*

1997'de komiteyi açıkladı ve "Dünyanın temel dinlerinin geleneklerini temsil eden önderler ve hocalardan oluşan," komitenin görevi; "dış ülkelerde din hürriyetinin geliştirilmesi, korunması ve tanıtılması (öğretilmesi); bu konularda Devlet Sekreterine önerilerde bulunması" olarak belirtti. ABD Başkanı, Danışma Komitesi'ne şu kişileri atadı:

Protestanlar Ulusal Birliği'nden Don Argue, Hristiyan Kiliseleri Ulusal Konseyi'nden Joan Brown Campbell, Harvard Üniversitesi'nden Diana L. Eck, Amerika Bahaileri Müşavirler Kıtasal Yönetim Kurulu'ndan Wilma M. Ellis, Öğretim ve Liderlik için Ulusal Musevi Merkezi'nden Haham Irving Greenberg, Birinci Baptist Kilisesi Papazı James B. Henry, Afrikalı Metodistler Piskoposluğu Kilisesi piskoposu Frederick Calhoun James, Amerika Rum Ortodoks Bölgesi'ni temsilen Antonios Kireopoulos, Amerika Ortodoks Kilisesi'ni temsilen Leonid Kishovsky, Monumental Baptist Kilisesi'nden Samuel Billy Kyles, Emory Üniversitesi'nden Deborah E. Lipstadt, USIP'ten David Little, Newark Başpiskoposu Theodore McCarrick, Son Gün Havarileri İsa Kilisesi'nden Russell Marion Nelson, New Meksico Las Cruse piskoposu Ricardo Ramirez, CFR'den Barnett Richard Rubin, Freedom House'un Puebla Projesi elemanlarından Nina Shea, Indiana Üniversitesi'nden Elliot Sperling, Müslüman Kadınlar Ligi Başkanı Laila Al Marayati ve Müslüman Amerikalılar Topluluğu Başkanı İmam Wallace Deen Mohammed (Wallace Deloney Elijah)[664]

Başkan, İstanbul'dan dini liderle görüşüyor

Adı "uluslararası" kendisi bir Amerikan iç yasası olması gereken "Uluslararası Din Hürriyeti" yasası çalışmaları sürdürülürken, din-inanç koruyuculuğuna soyunan ABD Başkanı William Jefferson Clinton, Hıristiyan, Musevi, Müslüman, Bahai, Budist, Hindu temsilcilerle görüşmeler yaptı. ABD'deki cemaat temsilcileriyle yetinmeyen federal devlet başkanı, Papa ile görüşlükten sonra, İstanbul Fener Rum Ortodoks Kilisesi patriği Arhondoni Dimitri Bartholomeos ile görüşerek, kurumsallaşmanın derin temellerini attı.[665] Bartholomeos, sonraki yıllarda ABD'nin Din Hürriyeti yasasından yararlanacağını biliyordu.[666]

---

[664] *state.gov/www/global/human-rights*

[665] Fener Rum Ortodoks Kilisesi/İstanbul Patriği raporda dünya patriği olarak "Ecumenical Patriarch Bartholomeow" açıklamasıyla yer aldı. *Final Report of the Advisory Committee on Religious Freedom Abroad to the Secretary of State and to the*

Çalışmalarını bir yıl sürdüren danışma komitesince, 23 Ocak 1998'de, "***Din ve inanç hürriyetinin yayılmasının ABD dış politikasında birincil önceliğe sahip olmasını,***" Dışişleri bakanlığı bünyesinde bir "***Uluslararası Din Hürriyeti Bürosu***" kurulmasını sağlayacak yasa taslağı hazırlandı.[667]

Komite yasa taslağı gerekçelerinde uluslararası din yönetiminin gerekçelerini, örgütlenme biçimini, kullanılacak araçları belirliyordu. Bir dizi gerekçeden ikisi, din hürriyeti misyonunu ABD'nin yüklenmesinin gereğini şöyle özetliyordu:

"***Din hürriyetinin yaygınlaştırılması ve*** *(bu hürriyetin)* ***baskı altına alınmasına karşı çıkma görevi temel Amerikan değerini içerir ve Birleşik Devletler'in uygun, önemli ve gerekli bir dış politika hedefidir.*** *(..)* ***Birleşik Devletler, evrensel insan haklarına bağlı bir dünya lideri olarak ve değişik dinsel nüfusa sahip bir ülke olduğundan bütün dinlerin haklarından sorumludur.***"

ABD'ni tüm dünyanın din işlerinde yetkili kılan komite, bu işlerin temelini de belirledi:

"***Din hürriyetini geliştirmenin uygun araçları bir yandan delil toplamayı ve rapor düzenlemeyi, öte yandan da etkin politik önlemlerin (alınmasını) kapsar.***"

"Politik önlem" teşvikleri ve caydırıcı yaptırımları içermeliydi. Amerika ile düzenli siyasi-ticari ilişkilerde öncelikler elde edilmesi, yardım ve destek görülmesi gibi teşvikler, 1940'ların sonundan bu yana zaten uygulanmaktaydı. "Yaptırım" ise ABD'nin politik egemenlik kurma girişimlerinde uyguladığı bilinen türdendi: ".. kapalı

President of the United States, Released by the Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, U.S. Department of State, May 17, 1999.

[666] 6 Mart 2001'de George Walker Bush Jr. ile görüşmek için ABD'ye giden patriği F. Gülen'in onursal başkanı bulunduğu TGV Başkan Yardımcısı Cemal Uşşaklı da uğurlamıştı. Patrik, Bush'dan Heybeli (onlar "Halki" diyor) manastırının açılması için Türkiye ile ilgilenmesini de istemişti. *"Bartholomeos, Ruhban Okulu İçin Bush'dan Yardım İstedi-Patrik'e Fethullah karşılaması" Aydınlık,17 Mart 2002, Sayı:765.* Patrik, bu girişimlerinde *başarılı olmuştur.* ABD Büyükelçisi, Türkiye Cumhuriyeti hükümetine başvurmuş ve Heybeliada'daki manastırın açılmasını doğrudan istemiştir. *(Turkey- International Religious Freedom Report, s.6)* Üç yıl içinde önemli adımlar atıldı ve Fener Rum Patrikhanesi, dünya Ortodoksluğunun merkezi olma ve Rus Ortodoks kilisesinin etkisini ortadan kaldırma yönünde Amerikan ortodokslarının ve T.C hükümetinin de desteğini aldı

[667] Final Report of the Advisory Committee. *www.state.goc/www/global/human-rights/990517-report*

ya da açık olarak kınama, (ticari – siyasi) önceliklerden mahrum etme ve caydırıcı ya da zorlayıcı önlemler..."

Komite her ne denli sert önlemlerden yana görünmüyorsa da, ABD yönetimine açıktan silahlı müdahaleler için bir olanak da sağlamaktan geri kalmıyordu. Bu olanak, her yöne çekilebilecek öznel gerekçelerle müdahaleyi de güvence altına almalıydı ki, egemenlik eylemleri kolaylaşsın. Komite bu olanağı şöyle belirtiyordu:

"Ambargo ve benzeri önlemler önerilemez, ancak süre giden derin adaletsizliklere karşı ve yalnızca masum sivillerin temel ihtiyaçlarının karşılanması koşuluyla ambargo uygulanabilir."

Yabancı ülkelerde adaletin sağlanıp sağlanmadığına karar verme yetkisinin bir devletin bir resmi bürosunda kararlaştırılmasına dayandırılmasının olanaksız olması gerekirken, özellikle son on yılın uygulamalarında, Birleşmiş Milletler kararına bile gerek duyulmadan yapılanlar düşünülürse, olsa olsa bir çete hukukundan söz edilebilir.

ABD, dış ülkelerdeki misyonlarını, bulundukları ülkelerle ilgili "*İnsan Hakları Raporları*"nın yanı sıra, "Din Hürriyeti Raporu" hazırlamakla görevlendirdi. 1998 yılında da Amerikan Kongresi'nden devlet sekreterliği (Dışişleri)ne bağlı, "Uluslararası Din Hürriyeti (IRF) Bürosu" ve "Uluslararası Din Hürriyeti Danışma Komitesi (IRFAC)" kurulmasıyla ilgili bir karar çıkartıldı. Yeni kurumlaşmanın gerekçesi olarak ABD'nin kuruluşunun temelinde dinsel kurumların bulunduğunu ve Birleşik Devletlerin dünyada din hürriyetini gözetleyerek yaptırımlarda bulunma hakkı bulunduğu belirtildi.

Büronun başına Vietnam'da görev yapmış deniz pilot yüzbaşı Robert Seiple büyükelçi olarak atandı.[668] Seiple, askerlikten sonra Protestan kiliseler birliğinin yardım örgütü olan **World Relief** (WR)'in uzun yıllar başkanlığını yapmıştı. Bu yardım kuruluşunun dünyanın çeşitli ülkelerinde 47 şubesi bulunmaktadır. Örgüt asıl ününü Güney Amerika'da CIA işbirliğiyle yapmıştı.

Mezhepler komitesi

Danışma komitesinin başkanlığında Musevileri temsilen "Religious Action Center of Reform Judaism (Musevilik Reformu Dinsel Eylem Merkezi) Başkanı Haham David Saperstein getirildi. Başkan yardımcılığını George Washington Üniversitesi Hukuk Merkezi Dekanı Michael K. Young üstlendi. Etik ve Halk Politika Mer-

---

[668] White House announcement On R. Seiple Nomination, 01-07-99, *usis.il/usembvat/ Files/ H T/99010707.htm*

kezi Başkanı Elliot Abrams, Bulgaristan'da bazı partileri desteleyerek demokrasiye önemli katkılarda bulunmuş olan AEI (Amerikan Girişimciler Enstitüsü) Başkan Yardımcısı John R. Bolton, Birleşik Devletler Bahai Milli Ruhani Cemaati Dış İlişkiler Sekreteri Firuz Kazemzade, Newark Piskoposu Theodore McCarrick, CIA'in propaganda aygıtı Freedom House'un Din Hürriyeti Merkezi yöneticisi Nina Shea, Washington Yüksek Mahkemesi yargıcı Charles Z. Smith ve MWL (Muslim Women's League /Müslüman Kadınlar Ligi) eski başkanı Leyla El Marayati üyeliklere atandı.[669]/[670]

Elliot Abrams, Nikaragua-Iran-Contra operasyonunda ve birkaç yıl süren Venezuela "project democracy" ön uygulaması sonucunda, 2002 baharında, seçilmiş devlet başkanına karşı askerlerin de karıştığı darbe operasyonunda hep yönetici konumda bulunmuştur. Elliot Abrams, Türkiye (1984), Panama (1985), Nikaragua (1986), Honduras (1986) uygulamalarında görev almıştır.[671] İran-Contra operasyonunu yöneten üçlü eşgüdümcüden biri olan Reagan'ın Dışişleri Bakan Yardımcısı Abrams, "gladyatör" olarak ün salmıştır. Onun işi özellikle Orta Amerika'daki ABD bağlısı diktatörleri desteklemek olmuştur.

ABD tarafından eğitilen ölüm taburları, El Salvador'da sivil halkı, silahsız köylü kitlelerini, işkenceden geçirmiş, ırza saldırmış ve toplu kıyım gerçekleştirmişlerdi. Birleşmiş Milletler Araştırma Komisyonu, yalnızca El Salvador iç savaşında 22.000 olay arasında ABD tarafından desteklenen diktatörün adamlarının yarattığı olayların oranını %85 olarak saptamıştır. ABD yanlısı katliamcıların silah masrafları büyük oranda kokain ticaretiyle karşılanmıştır. Abrams, ABD soruşturma komisyonu ve CIA müfettişlerinin raporlarıyla ortaya çıkan ve doğrudan Reagan'ın onayını içeren bu kirli işlerle ilgili soruşturmada yalan ifade verdiğinden hapse girmek üzereyken, George Bush tarafından bağışlanarak hapis yatmaktan kurtarılmıştı.[672]

Cumhuriyetçilerin en önemli adamı Elliott Abrams, Demokratların Başkanı Clinton tarafından Din Hürriyeti Komitesi'ne atanmıştı. 2001 yılında George Walker Bush Jr., başkan olunca, Abrams, Milli Güvenlik Komitesi'nin Demokrasi, İnsan Hakları ve Uluslararası

---

[669] "President Clinton names three to the US Commission on International Religious Freedom" Muslim Women's League, May 1999, *mwlusa.org/news-clinton599.shtml.*

[670] *Caq, 1990, Number:33, s.26* ve *Number :35, s.31.*

[671] *Caq, 1983, Number:18, s.4; 27- 1987, s.66* ve *1994, Number:48, s.61.*

[672] David Corn, "Eliott Abrams: It's back!" *The Nation, July 2, 2001.*

Operasyonlar bölümünün başına getirilmiştir. Abrams'ın ilk işi özgün deneyimlerinden yararlanarak Venezuela'da askeri darbe örgütlemek oldu.[673]

Eliot Abrams oğul Bush Jr. başkan olunca NSC'de görev almakta gecikmedi. Irak'ın işgali ve İsrail'in Filistin'i yıkma girişmilerinin de destekçisi oldu. American Jewish Committee'nin yayın organı Commentary'nin baş editörlerinden Norman Podhoretz'in damadı olan Elliot Abrams, Paul Wolfowitz, Richard Perle ve Douglas Feith ve David Wurmser ile birlikte İsrail Likud partisinin başta gelen destekçisi ve savaş teorisyenleri olarak anıldılar. [674]

Dünyanın dininden sorumlu komite başkanı Haham David Saperstein ise, İsrail destekçisi Yahudilerin en önemli örgütü **ADL** (Anti Defamation League of B'nai B'rith) ve AIPAC yöneticilerindendir. Reagan demokratlarını barındıran AEI (American Enterprise Institute) Başkan Yardımcısı John R. Bolton ise 1990'da Bulgaristan iç siyasetinin yönlendirilmesinde görev almıştır.[675]

Al Marayati Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı

Komitenin en dikkat çekici bir başka üyesiyse Leyla al-Marayati idi. Marayati, ABD'yi Pekin ve Varşova Dünya Kadınları toplantılarında temsil eden delegelerden biriydi. Leyla El Marayati, bu toplantılarda Türkiye'yi dindarlara baskı uygulamakla, barbarlıkla suçlamış; Avrupa Güvenlik ve İşbirliği İnsani Boyutlar Konferansı'nda Recep Tayyib Erdoğan'ı savunmuş ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Müslüman subayları ordudan attığını ileri sürmüştü.

Merve Kavakçı olayında Türkiye'yi kaba bir dille suçlamaktan geri kalmayan Leyla al-Marayati, kadınları Türkiye'yi protesto etmeye çağırmıştı.[676] Marayati, SUM (Sisters United for Merve) yani, "*Merve* için birleşmiş kız kardeşler" örgütünü kurmuş, Akev (Whitehouse) önünde gösteriler düzenlemiş, direniş çağrısında bulunmuş ve Batı dünyasını Türkiye'ye karşı kışkırtmaya çalışmıştı. Leyla Al-Marayati'nin eşi Salam al Marayati, Müslüman Halk İlişkileri Konseyi ve Güney Kaliforniya İslam Merkezi yöneticisidir. Hizbullah'ı destekleyen çıkışlarıyla ünlüdür. 1998 yılında ABD başkanınca Karşı Terör Komitesi'ne üye olarak atanmasının hemen ar-

---

[673] David Corn, "Our gang in Venezuela" *The Nation, August 5, 2002*
[674] Patrick J. Buchanan, whose War?, The American Conservative, March 24, 2003
[675] *caq, 33-1990, s.26; 35-1990, s.31.*
[676] Laila Al-Marayati, "Mockery of Democracy in Turkey" *The Religious News Service için 24 Mayıs, 1999'da yazılan yazıdan* Muslim Women's League; *mwlusa.org/news_turkey 599.html*

dından başlayan tepkiler üzerine komiteden çıkartılmasıyla adından çok söz ettirmişti.[677]

William J. Clinton tarafından 'Büyükelçi' sanı verilen Robert Seiple yönetimindeki Din Hürriyeti Bürosu, hızla çalışmaya başladı. ABD dışişleri sekreter yardımcılarından Harold Hongju Koh'un Temmuz 1999'da Türkiye ziyaretinde belirttiği gibi, 'din hürriyeti' sorunlarını yerinde teftişle yükümlü olan Seiple, Kasım 1999'da Türkiye'ye geldi ve Başbakan Yardımcısı tarafından kabul edildi.

1999 Ülkeler Din Hürriyeti Raporları, 9 Eylül 1999'da ABD senatosuna sunuldu. Raporlarda, ABD'nin kendisi dışında tüm ülkelerde yapmış olduğu gibi, ülkelerin nesnel koşullar hiçe sayılarak ülkelerin iç işlerine şu ya da bu şekilde müdahale etmenin sözde gerekçeleri de yaratılmaya başlanıyordu.

Kendi ülkelerinin iç düzenine muhalif olan gruplar, ABD gibi bir kurtarıcı bulmuş olmaktan mutlu olduklarından, yaşadıkları ülkelerini Amerikan misyonerlerine ihbar etme fırsatını kaçırmamalarının yanında, dünya egemeni olarak gördükleri ABD devlet aygıtı tarafından desteklenmekten de son derece hoşnut kaldılar.

Amerika'da yerleşik İslam dernekleri de bu fırsatı kaçırmadılar. HAMAS sempatizanı olarak bilinen ve direktörlüğünü eski IAP (Islamic Association for Palestine) elemanlarından Nihad Awad'ın üstlendiği CAIR (Councill on American Islam Relations/Amerika İslam İlişkileri Konseyi)'in başını çektiği diğer Amerikan Müslüman'ı örgütlerinin temsilcileri büroyla yaptığı aylık toplantılarda ve Dışişleri Sekreteri Madeleine Albrigth'la yaptıkları toplugörüşmelerde Türkiye'de dindarlara baskı yapıldığını, Merve Kavakçı olayını örnek göstererek belirtmekle yetinmeyip, ABD'nin Türkiye'ye baskı yapmasını, hatta ekonomik yaptırımlar uygulamasını istemekten geri durmamışlardır. Bu girişimlerin ilk sonuçları Din Hürriyeti Türkiye Raporu'nda görüldü ve Şubat 2000'de ABD' Senatosu'na sunulan 1999 Türkiye insan Hakları Raporu'nda somutlaştı.

İnsan Hakları Raporu'nda Merve Kavakçı'nın izinsiz olarak "*başka bir ülkenin vatandaşı*" olmakla suçlanıp T.C vatandaşlığından çıkarıldığı belirtildi. Birleşik Devletler'in resmi belgesinde, ne ilginçtir ki; bu başka devletin 'ABD' olduğu yazılmamıştı. Aynı raporda Malatya'daki gösterilere yer verilerek, göstericilerin sayısının on bini bulduğu belirtilerek dindarların gerçekten baskı altında tu-

---

[677] "Salam Al Marayati & the National Commission on Terorism" *mpac.org /main_frame. html.*

tulduğu ve sayılarının da az olmadığı izlenimi veriliyor ve olayların çatışmaya dönüştüğü de vurgulanarak devletin baskısının derecesi gösteriliyordu. Aynı raporda Recep Tayyip Erdoğan'ın, "*şiir okuduğu için*" hapse atılan "***İstanbul'un ünlü belediye başkanı***" olarak tanıtılması, resmi bir belgede iç siyasete taraf olunduğunu göstermesi bakımından ilginçti.[678]

Din Hürriyeti bürosunun etkisinin raporda en ilginç yansımalarından biri de Fethullah Gülen' den "***ılımlı İslami Lider***" olarak söz edilmesi ve bu lidere karşı bir kampanya başlatıldığının belirtilmesiydi.

Türkiye'de Hristiyanlık propagandasının polisçe engellendiği, kiliselere baskı yapıldığı gibi konular ise hazırlanmakta olan kargaşa zemininin ip uçlarını vermektedir.

ABD'ye göre; bazı ülkelerde, özellikle Türkiye'de, dinsel egemenlik peşinde koşmak, o ülkenin egemeni olan devleti yıkma etkinliklerinde bulunarak, egemen devletin sınırlarını, bölgesel din devleti, Osmanlı tipi yeni devlet örtüsü altında yıkmaya kalkışmak, "Din Hürriyeti" ve dahi "İnsan Hakları" kapsamında değerlendirilmektedir. ABD bunu yapmakla yükümlüdür; çünkü çıkarları bunu emretmektedir.

Oysa ABD'yi ne mahallenin cinsi ve cibilliyeti ne de satılacak salyangozun miktarı pek ilgilendirmiyor: Bu nedenle Din Hürriyeti Raporu'nun etkisi olmayacağı gibi bir düşe kapılmak yersizdir. Üç tipik örnek, işin ciddiyetini göstermesi bakımından ilginç olacaktır:

Siyasiler senaryoyu Türkiye'den gizliyorlar

Haziran 2000'de toplanan Birleşik Devletler Uluslararası Din Hürriyeti Komitesi'nin Rusya, Çin ve Sudan'ı değerlendirmeye almış ve bu ülkelere yaptırım uygulanmasını istemişti. ABD yönetimi Çin'e yaptırım uygulanmasını reddetmiş ve Amerikan Kongresi de bu isteğe uyarak Çin'e normal ticaret statüsü tanınmasını onaylamıştı.

ABD yönetimi Çin'in cezalandırılmasına karşı çıkarken, Sudan'a ambargo uygulanmasını onaylıyordu. Bu sonuçlardan mutlu olmayan Amerika'da yerleşik Müslüman Örgütleri bir bildiri yayınladılar ve Sudan'daki durumun din hürriyeti sorunu olmadığını, sorunların

---

678 RTE, Kasım 2002'de, dünyanın en büyük devletinin resmi raporlarında kendisine böylesine önem verilmiş olmasını görmediğinden olsa gerek, Leyla Zana'yı soran Avrupalı yöneticilere "Ben bir şiir yüzünden hapis yattığımda benimle ilgilenen olmamıştı," diye açıklamalarda bulundu.

ayrılıkçı güçlerin ABD yönetimince desteklenmesinden veayrılıkçı iç savaşın sürdürülmesinden kaynaklandığını, bu yüzden Sudan'a ambargo uygulanmaması gerektiğini ileri sürdüler. Aynı örgütler ABD yönetimiyle ters düşmemek için komisyon raporuna karşın Çin'e yaptırım uygulanmamasından söz etmezken, Türkiye hakkında düzenlenmiş olan "Din Hürriyeti 1999 Türkiye" raporunun değerlendirilmeye alınmasını ve yaptırım uygulanmasını istediler.

Bu örgütlerin arasında yer alan **AMC** (American Muslim Council /Amerikan Müslüman Konseyi , MPAC (Muslim Public Affairs Councill /Müslüman Halk İşleri Konseyi) ve **CAIR** de bulunuyordu. AMC, Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan'ın, 1999 sonbahar gezisinin ardından, 2001 baharında yaptığı Amerika gezisinde ev sahipliği görevini üstlenerek, onun konferanslarını düzenlemişti.[679] CAIR ise Türkiye'ye karşı oluşturulan kampanyanın başını çekmiş ve özellikle Merve Kavakçı olayında diğer örgütlerle birlikte ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Korbel Albright ile toplantılara katılmış, ABD'nin Türkiye üstündeki gücünü kullanmasını ve baskı uygulamasını istemişti.

Amerika'da yerleşik örgütler, Din Hürriyeti Komisyonu'nun Sudan ile ilgili baskı kararlarına karşı çıkarlarken, onların Türkiye'deki İslamcı dostları sessiz kaldılar. "Amerikan tipi laiklik" isteyen bu çevrelerin suskunluğunun vefa duygularıyla bir ilgisi olup olmadığı bilinmez ama yakın geçmişte olup bitenler bu durumu bir parça aydınlatabilir.

[679] "FP, kendini ABD'ye anlatacak" *Hürriyet, 25 Ekim 1999.*

Şikago ve Georgetown'da onur ödülü

"Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, destek almak değil, dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar. (..) Bu realite kabul edilmeli. Amerika göz ardı edilerek şurada, burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı." Fethullah Gülen.680

Şikago, 5 Eylül 1998, Çarşamba günü ISNA (Islamic Society of North America/Kuzey Amerika İslami Cemaati)'nın kongresinin yapıldığı binanın 4 numaralı salonunda toplananlar, önemli bir olaya tanık oldular. Bu olay, aynı kongrede Beşir Atalay'ın "Civil Society: An Islamic Perspective" başlığı altında Allah'ın rehberliğinde 'sivil' toplumun nasıl kurulacağını anlatmasından ve Yusuf Ziya Kavakçı'nın "Living with Dignity in Muslim Families" başlıklı tebliği sunarak evlilik ve boşanma konusuna aydınlık getirmesinden daha önemliydi.[681]

Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Kurulu'nun kararlarının ardından başbakanlıktan istifa etmiş olan Necmettin Erbakan'a bir ödül verilecektir. Türkiye'de kimi çevrelerce, demokrasi karşıtı, şeriatçı gibi yakışıksız suçlamalarla karşılaşan Erbakan'a layık görülen "ISNA Human Dignity Award," yani 'İnsanlık Onuru Ödülü' nün gerekçesi şöyle açıklanıyordu:

"Necmettin Erbakan, şimdi yasaklanmış olan Refah Partisi'ne bir seçim zaferi kazandırmış, laik askeri junta tarafından görevinden uzaklaştırılmadan önce Türkiye'ye İslami demokrasiyi

---

[680] Nevval Sevindi, "Fethullah Hoca ile New York sohbeti-4" *Yeni yüzyıl, 23 Temmuz 1997.*

[681] Beşir Atalay, 3 Kasım 2002 seçimlerinde AKP'den milletvekili olduktan sonra Abdullah Gul başbakanlığında kurulan hükümette Devlet Bakanı oldu. Beşir Atalay, Kırıkkale Üniversitesi rektörüyken kökten dinci kadrolaşma gerekçesiyle 15 Aralık 1997'de Denetleme Kurulu raporuna dayanılarak YÖK tarafından görevden alınmıştı. Bu görevi sırasında, tez kitabı kapağına İmam Humeyni'nin resmini koyan doçenti sağ kolu yaptığı ileri sürülmüştü. Beşir Atalay, İran devriminin ardından İran'a vizesiz giden öğretim görevlilerindendir. Atalay, Necmettin Erbakan'ın dünürünün sahip olduğu YİMPAŞ zincir marketler şirketinin danışmanlığını yaptıktan sonra ANAR araştırma şirketini kurmuştur. Erdal Bilallar, Devlet Bakanı Prof. Dr. Atalay, Star, 12 Kasım 2002,

tattmıştır. ISNA ödülü Necmettin Erbakan'a, İslam'a ve Türkiye'ye yapmış olduğu hizmetler nedeniyle verilmektedir."

Türkiye'de politika yapmasının engellendiği belirtilen Erbakan'a ödül verilmeden önce bir kutlama mesajı da okundu. Bu kutlama mesajı 'İslam Orduları Başkumandanı' Muammer Kaddafi'den değil, ABD Başkan Yardımcısı Al Gore'dan geliyordu.

Ödül töreninin ardından "Gelecek Bin Yılda Müslümanlar" konferansına geçildi. Bu konferansı Eski Alman Büyükelçilerinden ve NATO eski İstihbarat Direktörü Wilfred Murad Hoffmann verdi. Hoffmann, İstanbul'da oturuyor, günlerin çoğunu ABD'de İslamiyet konferanslarında geçiriyor. Hoffman'ın Türkiye değerlendirmesi, onun Türkiye Cumhuriyeti'ni yaşanacak bir mutlu ülke olarak seçmiş olmasıyla çelişiyor. Hoffmann, Türkiye'de temel düzenin değişmesinin gerekliliğini Christian Science Monitor'a şu sözlerle açıklıyordu:

"İslami gruplar, Türkiye'de olduğu gibi, asker destekli hükümetler için bir tehdittir. (..) İslami gruplar, demokratik sürece ve İslam hukukunu getirerek statükoyu değiştireceklerdir. (..) Bazılarınca radikal denilen, bu hareketlerin ülkelerde var olan tek muhalif siyasal hareket olduğu söylenebilir."[682]

İleriki sayfalarda adını sıkça duyacağımız ve daha yakından tanıma olanağını edineceğimiz Georgetown Üniversitesi'ndeki **CMCU** (Center Muslim Christian Understanding /Hristiyan Müslüman Anlayış Merkezi), Türkiye rejimine muhalif ne denli örgüt ve kişi varsa, konferans adı altında yaptığı toplantılarda buluşturmakta oldukça hünerlidir. İşte bu merkez, 30 Ağustos 2001'de ISNA ile birlikte Erbakan'ı bir kez daha konuk etti.

Erbakan, ISNA 'dan ödül almaktan onur duyduğunu belirtirken, Merve Kavakçı, yaptığı konuşmada "Erbakan, Türkiye'de bizim Başkomutanımızdır!" diyerek, örgütlenmeye hangi yönetsel düzenden baktığını gösterdi. Oysa, Libya Devlet Başkanı Muammer Kaddafi, Erbakan'ı "Başkomutan yardımcısı" olarak ilan etmişti.

Ne 1998 Eylülünde verilen ödül, ne Hoffman ve ne de ISNA Şura Üyesi Yusuf Ziya Kavakçı, Türkiye'deki laiklik yanlısı, demokrat, sağcı, solcu, milliyetçi, Atatürkçü çevrelerin ilgisini çekmemişti.

O sıralar Türkiye, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın erken seçim isteğini tartışıyor, camilerde kılınan toplu namazların ardın-

---

[682] Laura Kay Rozen, Islam Draws New Fire From Turkey's Army, *CS Monitor April 8, 1998.*

dan caddelere, sokaklara, meydanlara taşan türban eylemlerini ile ilgileniyor ve fakat yeni çağda ABD'nin dış politikasının yollarını aydınlatacak olan "Uluslararası Din Hürriyeti" yasasının Amerikan kongresinde onaylanmasıyla hiç ilgilenmiyordu. Oysa seçim gibi önemli siyasi gelişmeler de başörtüsü eylemleri de yuvarlaklaşan dünyanın lideri olduğu belirtilen devlette olup bitenlerden bağımsız olamazdı.

Her şeyi İran'ın kotardığını ileri sürerek, Washington'a gözleri yummakla, kulakları tıkamakla, yanıltma aracı olarak kullanılan "yeşil kuşak" teorileriyle işin içinden kolayca sıyrılmak varken, Türkiye'yi bilgilendirmeye ve gerçek düşünce özgürlüğünün önünün açılmasını sağlayacak olaylardan söz etmeye gerek görülmüyordu.

ABD, küresel egemenliğe engel olacak güçleri etkisiz kılma amacının gölgesinde, kendisini din ve inanç hürriyetinin bekçisi ilan ederken, bu kendinden menkul yetkiye sözde tarihsel kaynak yaratma çabasıyla, kendisini "**dünya lideri**" olarak selamlamaktan çekinmiyordu. Yasa gerekçesinden okuyalım:

"Din hürriyetinin yaygınlaştırılması ve (bu hürriyetin) baskı altında tutulmasına karşı çıkma görevi temel (olarak) Amerikan değerleri içindedir ve Birleşik Devletler'in (politikalarına) uygun, önemli ve gerekli bir dış politika hedefidir. (..) Birleşik Devletler, evrensel insan haklarına bağlı bir dünya lideri ve değişik dinsel nüfusa sahip bir ülke olduğundan, dinlerin tamamıyla ilgili haklardan (da) sorumludur."

Türkiye'ye Osmanlı İmparatorluğu hukuk düzenine dönülmesi gerekliliği belletile dursun; dünya, gerçek yapısı olan kürelikten çıkıyor, orası burası yamultuluyor; siyasal-dinsel kutup, Washington'daki Akev'e kayıyordu. ABD operasyonlar için uluslararası kurumların kararına başvurmak bir yana, kendi müttefiklerinin onayını bile almaya gerek duymuyordu. Bir gün kendi kapısının da çalınacağını düşünmeyen, adı büyük devletler de suskun seyirciler arasındaydı. Bu suskunluktan güç alan "**dünya lideri**" de sınır tanımaz oluyordu.

Din Hürriyeti Komitesi,'nin kararlarının yaşama geçirilmesinin yolunu-yordamını anlayabilmek için ince, ama çoğunlukla çapraşık sözlerle bezenmiş bir söylemle dile getirilen federal yönetimin görüşlerini okumaya hiç de gerek yok! Bir tek cümlede özetlenen yöntem yeterince aydınlatıcıdır:

"Din hürriyetini geliştirmenin uygun araçları, bir yandan delil toplamayı, rapor düzenlemeyi, öte yandan da etkin politik önlemleri kapsar."

"Dünya Lideri"ni benimseyenlerin sayısı her ülkede giderek arttığından, *"Delil toplanması"* *ve* bu delillere dayalı raporlar düzülmesi oldukça kolay olacaktı. Gelişmelerden hayli mutlu olacak olan rejim muhalifleri ve NGO'lar, yani kimi ülkelere göre devlet dışı, kimi ülkelere göre de 'ordu dışı' kuruluşlar olarak adlandırılan cemaatler, örgütler ve *"project democracy"* ye sevdalanmış sağcı, solcu, milliyetçi, muhafazakâr, liberal politikacıların gerekli malzemeyi sunmak üzere çaba göstermeleri de umuluyor olmalıydı.

Nitekim beklentiler kısa sürede gerçekleşti. Örneğin Eylül 1998 Uluslararası Din Hürriyeti Yasası'nın onaylanmasının üstünden birkaç ay geçmeden, Türkiye'de cemaatler, politikacılar, NGO'cular bir yana, devletin yargı kurumlarının temsilcileri bile bu raporlara veri sağlayacak açıklamalar ve yorumlar yaptılar.

Doğrusu, son yirmi yıldır dünyanın dört bir yanında başarıyla uygulanan ABD'nin "Demokrasi Projesi" ne de uyan bu yöntem için ne gizli istihbarat örgütlerinin karanlık ilişkileri ne de yüksek bütçeler gerekiyordu. Bağlı görevliler ve medya elemanları yeterliydi. Gerekli bilgiler entelektüel bir ortamda; hürriyet, demokrasi ve '*din hürriyeti*' tutkusuyla yapılan 'resmi' ya da 'sivil' toplantılarla, sözde bilimsel konferanslarla, ilmi çalışmalarla, vakıfların atölye çalışmalarında kurulan kişiden kişiye dostluklarla elde edilebilirdi. İlk bakışta uygun görülmese de basında yer alan bir örnek toplantı, bu durumu ve küresel bilgilendirmenin altında yatan anlayışı az da olsa aydınlatabilir.

Şeffaf görüşmeler

Almanya Adalet Bakanı Herta Daubler Gmelin, 24 Haziran 2001'de Türkiye'ye geldi. Bir bakan bir başka ülkenin bakanıyla görüşmeden önce ne yapar? Kendi elçilik görevlilerinden, varsa o ülkede yaşamakta olan kendi yurttaşlarından bilgi alır. Buna diyecek yok! Gmelin, elbette bunları yapmıştır. Ama onun bir avantajı daha vardı. Türkiye'nin Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk ile görüşmeden önce Türkiye'nin "sivil" temsilcileriyle toplantı yaptı ve Türkiye hakkında 'adalet' ve 'insan hakları' konusunda bilgi aldıktan sonra T.C Adalet Bakanı'nın karşısına donanımlı olarak çıktı. Gmelin, Almanya'nın İstanbul Konsolosluğu'nun Tarabya'daki ko-

nuk evinde özel çağrıyla gelen 10 kuruluş temsilcisiyle, saat 11'de başlayıp dört saat süren bir toplantı yaptı.

Toplantıya, zamanının İstanbul Barosu Başkanı Yücel Sayman, Türkiye'nin AİHM'deki eski avukatı ve Siyasal Bilgiler Öğretim Üyesi ve "Türkiye'nin avukatlığını yapmaktan utandığım zamanlar oldu" diyen Bakır Çağlar, İHD İstanbul Şubesi Başkanı Eren Keskin, DİSK Genel Koordinatörü Ahmet Asena, yazar Aydın Cıngı, Bilgi Üniversitesi'nden Rona Aybay, SODEV, Sosyal demokrasi Vakfı kurucusu, Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi, Cumhuriyet Gazetesi köşe yazarı Deniz Kavukçuoğlu, KA-DER Başkanı Zülal Kılıç, TÜSES Genel Sekreteri, CHP Beşiktaş İlçe Örgütü üyesi Nilüfer Mete, Türkiye Toplumsal Tarih Vakfı Genel Sekreteri Orhan Silier katıldı.

Toplantı basına kapalıydı. [683] Eren Keskin, Aydınlık dergisinin sorularını yanıtlarken, toplantıya katılma gerekçelerini şöyle açıklıyordu:

"Alman Adalet Bakanı bir gün sonra devlet yetkilileriyle görüşecekmiş.(..) Türkiye'nin sorunları, insan hakları ihlalleri, sınıfın hak ihlalleri ile ilgili görüşlerimizi sordular. Biz de anlattık. (..) Alman Bakan özel olarak bu soruyu sormadı ama tartışma bununla başladı. FP kapatıldıktan sonra Meclis'teki değişiklikler güncel olduğu için tartışıldı. (..) Ben de esas olarak Türkiye'de sistemin bir sorun olduğunu, Türkiye'de siyasi partilerin siyasetin gerçek belirleyeni olmadığını, siyasetin gerçek belirleyeninin Genelkurmay olduğunu söyledim. Bunun üzerine, Türkiye'deki sistem yapısı üzerine derin bir tartışma başladı."

Bu özgürlük anlayışı karşısında söylenebilecek bir şey yok.

---

[683] *Aydınlık, 8 Temmuz 2001*

Petrol ziftine bulanmış din hürriyeti

"(Uluslararası Din Hürriyeti) Danışma Komitesi, Dışişleri Bakanlığı'na, din hürriyeti ,konularını, hem 'Birleşik Devletler Uluslararası İlişkiler Stratejik Planına ve hem de Birleşik Devletler Dışişleri Stratejik Planı' na dahil etmesini şiddetle önerir." Final Report of the Advisory Committee.[684]

Eylül 1999 başlarında, aralarında Koreli, Kolombiyalı ve Amerikalıların da bulunduğu bir grup yabancı, Bakü'deki adalet makamlarınca gözaltına alındı. Mahkeme, Protestanlık örgütlenmesiyle adam devşirdikleri gerekçesiyle bu yabancıların sınır dışı edilmelerine karar verdi.[685]

Dünyanın sırtında bağımsız ve egemen bir devlet tutumu olamayacağından, Azerbaycan güvenlik kurumları ve mahkemeleri, Amerika ve Batı Avrupa misyoner örgütlerince, din hürriyeti ilkelerine aykırı davranmakla suçlandılar. ABD'nin Bakü elçisi, soluğu Haydar Aliyev'in karşısında aldı.[686] Azerbaycan güvenlik kurumları ve adliyesinin takındıkları tavır, KGB artıklarınca kışkırtılmış bir girişim ,olarak nitelendi. Batılı örgütlere göre bu kışkırtıcıların amaçları elbette Azerbaycan'ın Avrupa ile bütünleşmesine engellemekti.[687]

Zaten hep böyle yaparlardı bu kışkırtıcılar. Türkiye'de de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantısı arifesinde, tam da Avrupa Birliğine katılınmak üzereyken Ahmet Taner Kışlalı'yı öldürmüşlerdi. Böyle açıklamışlardı durumu siyasetin liberal ve dinci cambazları.

Azerbaycan Devlet Başkanı, ABD elçisiyle görüşmesinin ardından yabancı medyacıların huzurlarına çıktı ve "Bu tür olaylar bir daha olmayacak; söz veriyorum" dedi. Bu söz etkisini hemen gösterdi ve 'din hürriyeti' bir kez daha kazandı; mahkeme kararı kaldırıldı.

---

[684] Final Report of the Advisory, a.g.r.
[685] *ChristianNet/Compass Direct – 09-09-1999.*
[686] John Boit, Azerbaijani court overturns.., *CS Monitor, Now. 26, 1999.*
[687] Barbara G. Baker – Compass Director, German Lutheran Church Services Halted In Baku, *News Release, 7 October 1999, www.ripnet.org/halted.htm*

Afrika ülkelerinden Sudan'da durum çok daha farklı gelişti. Sudan, İslam hukuku esaslarıyla yönetiliyordu. ABD'nin hazırladığı 'Din Hürriyeti Sudan Raporu' nda Hıristiyanlara baskı uygulamakla suçlanıyordu. Türkiye'de 'şeriat' yönetimi kurmak amacıyla örgütlenenlere baskı uygulandığı, bu tutumun din ve inanç hürriyetine aykırı olduğu savunulurken, Sudan'da şeriatçıların etkisindeki bir yönetimin varlığından yakınılıyordu.[688]

Sudan'da 18 yıldır iç savaş sürmekte ve bu savaşın şeriat yönetimiyle falan ilişkisi yoktu. İslami hareket önderi Şeyh Hasan Turabi'nin yönetim üstündeki etkisi son on yılda, Sudan'ın ekonomik çöküntüsüyle ve kitlesel açlıkla birlikte artmıştı. Bu iktisadi çöküntünün en önemli nedeni de ayrılıkçı isyancılara karşı sürdürülen savaşın devlet gelirlerinin yarısını eritmesiydi.[689] Ayrılıkçılar çevre ülkelerden aldıkları destekle sürdürüyorlardı savaşlarını. Ne ki, bu ülkelerin ayrılıkçılara destek verecek parasal güçleri de yoktu. ABD'nin Etiyopya'ya yaptığı yardımların Sudan ayrılıkçılarına aktarıldığı ileri sürülüyordu.

CIA, Sudan yönetimine karşı savaşan gruplara geçirilmek üzere, Etiyopya'ya, Eritre'ye ve Uganda'ya askeri malzeme gönderiyordu. Yardımın çoğunu gerilla savaşına yarayacak malzeme oluşturuyordu. Nisan 1996'da CIA Direktörü John M. Deutch üç gününü Adis Ababa'da geçirdi. Ayrıca Eritre'de Sudan yönetimine karşı savaşacak 3000 gerilla eğitilmekteydi.[690] 15 yıldır süren iç savaşta 1,5 milyon insan öldürülmüştü. Ayrılıkçılara karşı sürdürülen savaş için günde bir milyon dolar harcanırken, Sudan'da petrol yatakları iç savaş nedeniyle bir türlü işletilemiyor, ülke iktisadı bozuluyor, açlık nedeniyle kitlesel ölümler sürüp gidiyordu.

Bu duruma bir son vermek isteyen Sudan yönetimi ayrılıkçı gruplardan altısıyla uzlaşmaya vardı. Ne var ki, en büyük ayrılıkçı grup olan Hristiyan silahlı örgüt SPLA (Sudanese People's Liberation Army /Sudan Halkının Özgürlük Ordusu)'nin başkanı John Garang anlaşmaya yanaşmıyordu. Sudan yönetimi savaşı durdurabilmek için güneyde özerkliği bile görüşebileceğini bildirdiğinde, John Garang, ülkenin tümünü istediğini açıklıyordu. Uzlaşmaz tutumunu sürdürmekte direnen Garang'ın ABD Dışişleri

---

[688] Executive Summary, The U.S. Commission on International Religious Freddom, 17-05-2000.
[689] "Sudan President Says Civil War Costs Half Of State Budget, *February 3, 1999, AP* 'den *vitrade.com/banking_war_costs_half_gos_budget.htm.*
[690] *The Washington Post, 11/10/1996, a34.*

Bakanı Madeleine Korbel Albrigth'la Uganda'da gizlice görüşme yaptığı da biliniyordu.

ABD-Sudan ilişkilerinde 1990 yılına dek derin bir sorun da yaşanmamıştı. Ne zaman ki, Arap ülkelerinin bir bölümüyle koalisyon oluşturan ABD, Irak'a müdahaleye karar verdi; işte o zaman ilişkiler bozuldu. Sudan koalisyona girmeyi ve Irak'ın bombalanmasını reddetmişti. İşte o andan sonra Sudan kendisini terörü destekleyen ülkeler listesinde buldu.

1998'de Etiyopya'yı ziyaret eden Mısır devlet başkanına suikast hazırlığının ortaya çıkarılmasıyla, ABD'nin 'terörist devlet' listesinde olmanın da sonuçları ortaya çıktı: Suikastçıların, Afganistan'dan geldikleri, Usame bin Ladin'in militanlarından oldukları ve Etiyopya'ya Sudan'dan geçtikleri ileri sürüldü. Sudan bu savları kabul etmedi ve hatta ABD başkanına bir mektup yollayarak bir heyetin Sudan'a gelerek araştırma yapabileceğini bildirmesine karşın ABD federal yönetimi sağırlaşıyordu. Bunun üzerine Sudan devlet başkanı, doğrudan FBI'ya mektup yazarak araştırma yapılmasını istemişti. FBI de sağırdı...

Sudan'a komşu ülkelerde ABD elçiliklerine bombalı saldırılar yapılınca da Usame bin Ladin'i desteklemekle suçlanan Sudan'ın bu olayla ilişkisi bulunmadığını belirttiği açıklamalarına aldıran olmadı. ABD jetleri Sudan'da iki fabrikayı 'tomahawk' füzeleriyle vurdu.[691] ABD, fabrikalardan birinde kimyasal silahla ilgili üretim yapıldığı ileri sürmekteydi. Aslında Sudan yönetimi bu saldırıdan önce bir ABD heyetinin araştırma yapmasını istemişti. Ancak heyetler tomahawk füzelerinin fabrikaları vurmasından çok sonra geldi ve fabrikalardan birinin gerçekten tıbbi ilaç ürettiğini belirledi. İkinci fabrikada ise çocuklar için şeker üretilmektedir.

İşin ilginç yanı da burada ortaya çıktı. Şeker fabrikasının sahibi Mustafa S. İsmail, Amerikan vatandaşıydı ve 10 yıldır California'da oturmaktaydı. Fabrika sahibi ABD yönetimi aleyhine tazminat davası açtı. ABD ise füze saldırısıyla ilgili bir özürü bile çok gördü.[692]

İşler bununla da bitmedi. Sudan'da Hıristiyanlara zulmedildiğini belirten savlar 'Din Hürriyeti' raporlarına geçirildi. Pek doğaldır ki,

---

[691] *"Tomahawk: U.S. AGM/BGM-109 Cruise Füzesi. Genral Dynamics yapımı. Hızı, 500+ mil/saat, menzili 300+ mil (nükleer başlıkla daha fazla); Nükleer ya da HE başlıklı; gelimiş arazi takip radarlı ve bilgisayarlı. 1982'den beri kullanılmaktadır. (..) yerden, havadan, gemiden ya da denizaltından atılabilir."* Greenberg,Tom Companion, s.350.

[692] Tina Susman, owner of factory destroyed by U.S. missile plans to sue, The Charlotte Observer

ayrılıkçıların zulümleri görmezden gelinmişti. Bu gelişmelerle birlikte şiddet de giderek artıyordu.

Sudan'ın ekonomik açmazlardan kurtulması petrol yataklarının işletilmesine bağlıdır. Sudan'da GNPC (Büyük Nil Petrol Şirketi) kurulmuştu. Şirkete, CNPC (China National Petroleum Co.) adlı Çin şirketi, Kanada'dan Talisman Energy, Malezya'dan Petronas şirketi ve Sudan'ın Sudapet şirketi ortak oldular.

İşin içinde petrol olur da, ABD bu işin dışında kalırsa ne olur? İşte o zaman, insan hakları ve din hürriyeti raporları devreye girer. Sudan olayında da öyle oldu ve yeni "*Bin yıl*"ın başında ABD başkanı William Jefferson Clinton, bir açıklama yaparak Amerikan şirketlerinin GNPC ile işbirliği yapamayacaklarını bildirdi. ABD Başkanı bununla da yetinmedi ve Kanada hükümetinden Talisman'ın konsorsiyumdan çekilmesi için gereğini yapmasını istedi.[693]

Önce pazar sonra "din hürriyeti"

ABD yönetimi baskılarını sürdürürken , ABD Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Din Hürriyeti Bürosuna danışma hizmeti veren Uluslararası Din Hürriyeti Komisyonu da acilen toplandı. Komisyon, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ülkelerin Din Hürriyeti raporlarını şimdilik bir yana bırakarak Sudan-Rusya ve Çin'in durumunu ele aldı; Rusya'ya, Çin'e ve özellikle de Sudan'a yaptırım uygulanmasını isteyen raporunu sundu.

Ayni zamanda Reformist Musevi Cemaati Başkanı da olan Komisyon Başkanı David Saperstein, bir basın toplantısı yaptı. Çin'de din hürriyetinin hiçbir ülkede görülmedik biçimde, çiğnendiğini, işkence yapıldığını belirterek yaptırımları şöylece açıkladı:

1-Çin, ABD ile din hürriyeti kapsamında yüksek düzeyli bir diyalog başlatmalıdır.

2-Çin, Uluslararası Politik Haklar Antlaşmasına uymalıdır.

3-Çin bu komisyona (Uluslararası Din Hürriyeti Komisyonu) ve diğer insan hakları kuruluşlarına, hapislerde ve evlerinde gözetim altında tutulanlar da dahil, din liderleriyle kayıtsız olarak ilişki kurma izni vermelidir.

4-Çin, dinsel etkinlikleri ve inançları nedeniyle son olarak Çin yetkilileriyle birlikte görülmüş olan kayıp kişilerle ilgili istemleri yanıtlamalıdır.

---

[693] Jane Lampman, "Battle against oppression abroad turns to Wall Street" *CS Monitor, 6-03-2000.*

5-Dinsel tutukluların tümü serbest bırakılmalıdır.

Bu koşullar, çoğu kişi tarafından son derece insancıl olarak algılanabilir. Ancak, Sudan petrol yataklarının üstünde dolanan din hürriyeti raporu, söz konusu ülke Çin olunca, özellikle ABD'nin içinde değişik tepkilere yol açtı.

İlk tepki Amerikan şirketlerinden geldi. Çünkü ABD Kongresi, Çin'e Normal Ticaret Koşulları uygulanması kararını görüşecektir. Şirketler, Din Hürriyeti Komisyonu'nun ticaretin olağanlaştırılması kararına kayıtlar konulması isteğinin yerine getirilmesi durumunda Çin gibi dev bir pazarın Amerikan şirketlerine kapanacağını ileri sürdüler.

Bu gelişmeler üzerine, konuyu hemen ele alan ABD Dışişleri Sekreteryası, İnsan Hakları ve Din Hürriyeti'nden sorumlu Harold Hongju Koh ve Uluslararası Din Hürriyeti Büyükelçisi Robert Lee Seiple'in birlikte yaptıkları 1 Mayıs 2000 tarihli ortak açıklamayla ABD'nin parasal çıkarlarıyla Din Hürriyeti'nin sınır ilişkisine açıklık getirdi:

> *"(Komisyon) raporu, özellikle Çin'e tanınacak olan kalıcı normal ticaret konumu (PNTR) ile ilgili kongre kararının insan hakları koşuluna bağlaması gibi Birleşik Devletler'in politik seçenekleriyle ilgili olarak kabul edilemez bir dizi önerilerde bulunmaktadır."*

Çin pazarının altmış milyara ulaşan çekiciliği, insan hakları ve din hürriyetinin önüne geçivermişti. Bunda şaşılacak bir yan görülmeyebilir. ABD yönetimlerinin insanlık erdemini yansıtan güzel sözlerle süsleye geldikleri dış politikalarının ülkelere ve çıkarlara göre değiştiğini zaten bildiklerini ileri sürenlere ve ABD'yi ilkesizlikle suçlayacaklara da bir ön yanıt bulan ABD yönetimi, Çin'deki din liderlerini unutmamış olduğunu Koh ve Seiple'ın ağzından incelikle açıkladı:

> *"İçtenlikle inanıyoruz ki; (ticari) kısıtlamalar, Çin'deki din hürriyetinin geliştirilmesine ve derinden ilgilendiğimiz din yandaşlarının durumlarının iyileştirilmesine katkıda bulunmayacaktır."*[694]

Çin'in büyük pazarı söz konusu olunca Sudan'dan esirgenen barışçıl yaklaşım anımsanıvermişti. Sudan'da petrol işletme haklarını ABD'nin onayladığı ya da sevdiği şirketler ele geçirseydi durum

---

[694] On-the-Record Briefing, As Released by the Office of the Spokeman, U.S. Department of State, September 5, 2000. *state.gov/policy_remarks /2000/000905_ koh_2000_irf.html*

değişik olur muydu? Kanada hükümet sözcüsü, Talisman şirketinin çıkarları söz konusu olunca konuya incelikle açıklık getiriyordu:

"Kanada'nın (petrol) işbirliği politikası, barışa ve Sudan'daki insani sıkıntıların hafifletilmesine yönelik en iyi yoldur(..) Kanada, işbirliğinin ve diyaloğun Sudan'da barışın sağlanması ve geliştirilmesi için en uygun araç olduğuna inanmayı sürdürmektedir."

Din Hürriyeti raporcularının gücü

Din Hürriyeti Komisyonu'nun görevi yalnızca durumu saptamak değil, aynı zamanda önerilerde bulunmaktı. ABD'de tüm özel ya da resmi kurumların, vakıfların, cemaatlerin, "Think Tank" dedikleri eski istihbarat ve devlet görevlileri güdümündeki derneklerin, araştırma şirketlerinin işi rapor hazırlamaktır. Gerisi, Amerikan Milli Güvenlik Kurulu (NSC)'nun işidir. Dinin de demokrasinin de ticaretin de sınırı orada çizilir. Nitekim öyle de oldu: ABD Kongresi, Din Hürriyeti Komisyonu'nun cezalandırma önerilerine aldırmadı ve Çin'e normal ticaret koşulu tanınmasını onayladı.

İşin özü: Din Hürriyeti" petrolün ziftine ve ziftlenenine göre değişiyor. Türkiye'de yazıp çizenler, bloklar arası soğuk savaş (dökülen bunca kana, çekilen bunca acıya karşın neden soğuk oluyorsa) döneminde üretildiği ileri sürülen "yeşil kuşatma" senaryosunun geçerliliğini ileri sürerek, Türkiye ve bölge için iddialı çözümler üretme kolaycılığıyla kitleleri yanıltırlarken , ABD, 'İnsan Hakları' ve 'Din Hürriyeti' adı altında düzenlediği teftiş raporlarıyla ülkelerin içişlerini karıştırıyor.

Bunların da ötesinde, ortak coğrafi sınırlarını eleğe çevirmek üzere, geçmişin dinsel azınlıklarını ülkelere geri taşıyor, en küçük ırksal topluluğu bile ihmal etmeyerek dinsel inançları kışkırtıyor; toplumların barış ve dayanışma duygularını zayıflatıyor , onların birbirleri içinde erimelerine, kaynaşarak bölünmez bütünlük oluşturmalarına engel oluyor ve bütün operasyonlarını örtmek için yeni bir düşman ideoloji tanımlıyor: Toprak bütünlüğünü korumak, bağımsız, egemen devlet olarak varlığını sürdürmek ABD'nin ve Amerikalılar bir ulustur. Başka yerlerdeyse hep dinsel gruplar, etnik topluluklar vardır.

Dünyada din savaşları biteli yüz yıllar oldu. Ne ki, 1980'lerin sonundan başlayarak, önce "Dinler arası diyalog" sonra da, "Dinler arası barış olmadan gerçek barış sağlanamaz," görüşü de bir ilke gibi dayatıldı.

Bir zaman bir "yeşil kuşak" söylencesi vardı. Bu söylenceye göre ABD, Sovyetler'i güneyden İslamiyet'le kuşatıyordu. Günümüzde sosyalist Moskova olmadığına göre, yeşil din kuşağıyla şimdi çevrilen nedir? Söz konusu olan; barış ve istikrar içinde birbirleriyle işbirliği yaparak insanlığın geleceğini güvenceye alacak ve Batı dünyasına enerji üreten birer şirket ve açık pazar olmaktan öteye geçme olasılığı bulunan ülkelerin en küçük toplumsal birimlerine dek parçalanması, dağıtılması ve bölgesel işbirliklerinin önünün tıkanmasıdır.

Bu nedenledir ki, Ortadoğu, Asya ve Afrika ülkelerine bin yıl önceki dinsel çatışma ortamı anımsatılmakta ve ardından da dinsel diyalog çağrıları yapılmakta, antikleşmiş, birer tarihsel kalıntıya dönmüş bin yıl öncesinin tapınma yapıları yeniden canlandırılmakta; bağımsız ve egemen devletlerin yönetimleri ve kurumları yerine sözde dini liderler ile diyalog kurulmakta; devletlerin merkezi yapıları, sivil girişimi destekleme adı altında "yerel yönetimleri özerkleştirme-güçlendirme vb." projelerle zayıflatılmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri dışındaki tüm ülkelerde merkezi yönetimin bulunmaması, toplumların öbeklere ayrılarak yönetimlerinin "İslamic Leader" ya da şeyhlere, ihvana devredilmesidir amaç. Bu nedenle çağın "Dinler çağı" olduğu ilan edilmektedir. Böylece o toplumların çağdaş yaşamdan ve gelişmekten koparılmak, kaynaklarına rahatça el konulmak istenmektedir

İç güvenlik duygularının yerine ABD güvenlik güçlerinin bekçiliğine güvenme duygusunu yerleştirmek üzere; sivil-resmi çelişkisi kuramlarıyla ordu ve ordu dışındaki örgütlenmeler, yani sivil toplum örgütleri, ikilemi yaratarak egemen devletleri askersel güçlerini zayıflatmak yöntemi izlenmektedir.

"Kızıl Allahsızlarla mücadele" etmenin ve "bir parmak işaretinden gerektiğinde bir sürü anlamlar çıkarıp o kızıl vatansızların üzerine"[695] gitmenin; görece bağımsızlaşmak isteğiyle yönetime geçen, yalnızca "sol" eğilimli değil, "ılımlı sağ" ve "liberal" eğimli siyasal akımları durdurmak, serbest seçimlerle işbaşına geçmiş olan yönetimleri acımasızca, bazen kan dökerek, şiddet kullanarak devirmenin geride kaldığını düşündürmek istiyorlar. 1980'lerin ortalarından bu yana "Din Hürriyeti" ve "İnsan Hakları" nı ABD'nin ve Batı' nın istediği gibi uygulamayan yönetimlerin ve rejimlerin yıkılması amacıyla her türlü ulusçuluğun karalanması, gerekirse "ırkçı-faşist"

---

[695] "Dinimiz ile ırkımız arasına kimse girmesin" Nuh Gönültaş, Zaman, 11 Temmuz 1999

denilerek şiddetle bastırılması yöntemleri geliştiriliyor. Askeri işgaller bu örtü altında yapılıyor.

Türkiye'de ve bölgede olup bitenleri "irtica tehdidi" ile açıklama kolaycılığına kapılmamak, ABD'nin "İnsan Hakları-Din Hürriyeti" senaryosunun içeriğini görebilmek yakın geçmişe Amerika'dan bakmakla olanaklıdır. Ancak o zaman; Türkiye'de , çoğunlukla "takiyye" olarak adlandırılan tutumların, "Dini politikaya alet etmek" ile suçlanan politikacıların davranışlarının, "siyasal İslam" ideologlarının ve ABD yönetiminin "yeni bir dinler çağına giriliyor" türü aforizmalarının altındaki derin petrol kuyuları görülebilir. Petrol kuyularına yürünen hatta çevre temizliği için gerekli olan parçalanmanın birinci koşulu, Lozan antlaşmasındaki gayri Müslim topluluk kapsamına Müslümanları da katarak etnik mozaikleşmeyi örtülü olarak genişletmektir.

Türkiye bu girişimi irtacının desteklenmesi olarak algılama yanlışlığına sürüklenirken, Batı dünyası içerdeki yardımcıları aracılığıyla bölme işleminin altyapısını oluşturma yolunda önemli adımlar atmaktadır. Senaryonun sonunda başarıya ulaşılacak ve Lozan antlaşmasını aşağılayan hilafetçilerle "project democnracy" ağının yerli aktörleri aynı noktada buluşacaklardır.[696]

---

[696] Türkmenistan devleti de tıpkı Sudan gibi, petrol işletmeleri için Malezya şirketi ile anlaşma yaptı. Türkmenistan'da kurulmuş olan sivil örümcek ağının da yardımıyla "kadife devrim" adı verilecek bir rejim değişikliği beklenebilir.

Lozan'dan 78 yıl sonra "Müslüman azınlık hakları"

"Türkiye'nin AB'ye üyeliği Anadolu'da önceden var olmuş Hristiyan toplumların yaşadığı bölgelerde yeniden Hristiyanların yaşamasına izin vermelidir. Eğer AB üyeliği bunu müsait kılarsa ve Hristiyanlar yaşadıkları bölgelere tekrar yerleşirlerse, o zaman patrikhane de o bölgelerde bulunan kiliselerin yeniden ayine açılmalarını düşünebilir" Bartholomeos, 7 Mayıs 2000.

Kürsüye çıkan bayan delege, konuya uluslararası antlaşmaların ihlal edildiğini ileri sürerek başladı:

"Türkiye'de azınlık dinsel toplulukları önemli güçlüklerle karşılaşmakta, şiddet ve barbarlık eylemlerinin hedefi olmaktadırlar. Toplumun çoğunluk Müslümanları bile bazı dinsel etkinliklerini ya da ibadetlerini yerine getirmekte kısıtlamalarla karşılaşmaktadırlar."

Amerika'yı temsilen gelen bayan delege yalnızca Müslüman azınlıklara değil, aynı zamanda Hristiyan azınlıklara da sahip çıkarken asıl hedefin T.C devletinin kuruluş sözleşmesi olan Lozan Antlaşması olduğunu saklamıyordu:

"1923 Lozan Anlaşmasına göre, azınlık dinleri, ibadet hizmetlerini genişletmek üzere yeni mülkler edinememektedirler. Hatta Ekümenik Patrikliğin Halki (Heybeli) Manastırı ve Ermeni Apostolik Ortodoks Kilisesi'nin Kutsal Haç Manastırı gibi bazı tanınmış topluluklara ait mülkler bile kapalıdır ve kullandırılmamaktadır."[697]

Konuşmacı, bu sözleriyle Lozan Antlaşması'nın değiştirilmesine değindikten sonra asıl amacını şöyle açıklıyordu:

"Başka durumlarda, dinsel topluluklara ait mülklere devlet tarafından hiçbir bedel ödenmeden el konulmuştur."

---

697 "Statement of Dr. Laila Al-Marayati, U.S. Delegation to the OSCE Implementation Meeting on Human Dimension Issues, October 27, 1998" *U.S. Statements on The Human Dimensions, Compiled by the Staff of the Commission on Security and Cooperation in Europe, house.gov/csce /speechesfor Warsaw 1998.html*

Batı Avrupa ve Yunanistan ile işbirliği yapan Hristiyan cemaatlerinin ve iç yönetime doğrudan karışmaktan çekinmeyerek, işgal gerekçesi arayan devletlerin isteklerini andıran bu sözler, 1910'ların ya da 1930'ların bildirilerinden alınmış değil. 27 Ekim 1998'de Varşova'da yapılan Uluslararası İnsani Boyut Konferansı'nda kürsüde konuşmasını heyecanla sürdüren kadın delege, Din Hürriyeti yasasının hakkını eksiksiz veriyordu:

"***İnançlarını kamuoyuyla paylaşmak isteyen Eylemci Müslümanlar ve Protestanlar huzuru bozdukları gerekçesiyle hapse atılmışlardır. Eskişehir caddelerinde İncil dağıttıkları gerekçesiyle sekiz Amerikalı tutuklanmışlardır.***"

Konuşmacı, Türkiye'de Hıristiyanlara baskı yapıldığını, kilise mülklerine el konulduğunu belirterek konferans katılımcılarının desteğini aldıktan sonra, daha da ileri gidiyor ve şu vurguyla, devletlerin T.C'nin içişlerine karışmaya kışkırtmaktan da geri kalmıyordu:

"Türkiye'de meclis zorunlu laik ilköğretim süresini uzatarak, devlet tarafından kurulmuş olan İslami eğitim düzenini yok etmek üzere önlemler içeren (bir) yasa çıkarmıştır."

Konuşmacı, 28 Şubat 1997 ve 8 yıllık eğitim kararlarından amacın, dine saldırmak olduğunu açıkladıktan sonra, tarikat örgütlenmesini durdurmaya çalışan suçluları da ilan ediyordu:

"***Türkiye'de bazı Müslümanlar, ordu ve hükümet tarafından 'aşırılar' olarak adlandırılmakta ve çok yaygın bir ayırımcılık güdülmektedir.***"

Bu sözlerin, konferansa katılan Türkiye delegeleri bir yana, devlet yöneticilerince suskunlukla karşılanması büyük bir siyasal gafın ötesinde, ulusal yaşamımıza saldırı sayılmaması, üzerinde önemle durulacak bir konudur. Çünkü bu sözler bir iç karışıklığa ortam hazırlayacak niteliktedir.

Buradan çıkarak Türkiye Cumhuriyeti'nin Lozan'da kazanılmış haklarını, yeniden tartışmaya açan 'Din Hürriyeti' senaryosunun açık bir örneğini sunan konuşmacı, Türkiye'deki payandalarını ve kimlere destek çıkıldığını açıklıkla belirtiyordu:

"(Türkiye'de)Siyasi katılım önemli ölçüde reddedilmektedir: Refah Partisi'nin bu yılın (1998) başında kapatılması ve son bir kanıt olarak İstanbul Belediye Başkanı Erdoğan'ın yasaklanması (bunlara) bir örnektir. Müminler bazı işlere kabul edilmemekte,

ordudan atılmakta, rütbeleri indirilmekte ve siyasi olarak azınlığa dönüştürülmektedirler."

Pekin'de saldırıya devam

Varşova konferansından üç yıl önce , 13 Eylül 1995'de Pekin'de düzenlenmiş olan Birleşmiş Milletler Kadınlar Dünya Konferansı'nda da konuşan aynı delege, bu yaklaşımın ipuçlarını vermişti. Konuşmasında Türkiye'den gelmiş olan kadınlarla toplantılara katılmış olduğunu da açıklamıştı. Varşova konferansında konuşan bu ABD delegesi, Pekin'de Hillary Rodham Clinton başkanlığındaki ABD delegasyonunda yer alarak yıldızını parlatmayı başarmıştı.[698]

Türkiye Cumhuriyeti ordusunu hedef gösteren bu ABD delegesi, gücünü yalnızca "First Lady" Hillary'ye yakınlığından alıyor olamazdı. Leyla al Marayati'nin asıl gücü onun örgütünden geliyordu. Leyla al-Marayati, ABD Dışişleri Bakanı tarafından 1996'da kurulan "Birleşik Devletler Dış Ülkelerde Din Hürriyeti Danışma Komitesi" üyeliğine atanan birkaç Müslüman temsilciden biriydi.

Türkiye'de, siyasal çıkışlarını "laiklik" üstüne kuran liderlerin ya da güvenlik kurumu yöneticilerinin Leyla Al Marayati'ye dikkat etmemiş olmaları onun ününü elbette azaltacak değildi. Amerika'da Müslüman Kadınlar Ligi'nin kurucu başkanı Leyla Al Marayati ve eşi Selam al-Marayati, federal yönetimin gözdelerindendi.

Los Angeles'da yerleşik Müslüman Halk İşleri Konseyi'nin ve Güney Kaliforniya İslam Merkezi' nin yöneticisi Selam Al Marayati, Clinton tarafından Terör Milli Komisyonu'na atanmışsa da, eşi Leyla gibi şansı yaver gitmemişti. Amerikanın İsrail destekçisi örgütleri, Selam al Marayati'nin Hizbullah'ı desteklediğini ileri sürerek, onun vaazlarından oluşan bir demeti dosyalayıp William Jefferson Clinton'a yollanmışlar, medya ağlarıyla da kampanyaya başlamışlardı. William Jefferson Clinton da, 'düşünce' ve 'ifade özgürlüğü' falan demeden, Selam Al Marayati'nin üyeliğini iptal etmişti. El elden üstündür kuralının Anglosakson demokrasisinin temel ilkesi olduğunun ayırdına olan İslam cemaatleri de kınama bildirileriyle yetinmişler ve olayı birkaç hafta sonra unutup gitmişlerdi.

ABD din hürriyetine sahip çıkmış, Erbakan onur ödülü almış, Leyla Al Marayati, ABD'nin yarı-resmi komisyonuna girmenin güveniyle Türkiye'nin rejimini ve Lozan Antlaşmasını bile yerden yere vurmuştu. İlginçtir ki, Türkiye'den resmi, sivil, Atatürkçü, Kemalist,

---

[698] "Challenges and Opportunities Facing American Muslim Women" Introduction and Moderator: Dr. Laila Al-Marayati, mwlusa.org /activities_beiji,ng_state1.html.

milliyetçi, laiklik yandaşı, Cumhuriyet kurucusu, misyon sahibi, bağımsızlıkçı vb. herhangi bir ses çıkmamıştı.

Üstelik rejim karşıtlarına yakın takip uygulayan T.C kurumları, ve Türkiye medyası, Merve Kavakçı'nın, Türkiye seçimlerinden iki yıl önce, Amerika'da Hamas destekçisi olduğu ileri sürülen IAP (Filistin İslam Cemaati)'nin 1997 konferansında yapmış olduğu konuşmayı gündeme bile getirmemişlerdi.[699]

Dahası aynı yılın sonunda; Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş olmakla gurur duyan CHP'nin genel başkanı, ABD'de "Unification Church (Birleştirme Kilisesi)"e bağlı bir kuruluşun "Kutsal Ana-Baba" günlerine denk getirilen bir toplantıya katılmasının, Din Hürriyeti girişiminden habersiz 'dinozor'(!) jakobenlerce eleştirilmesinin üzerinden iki ay bile geçmeden, önemli bir açıklama yapmıştı. Nedense, bir gazete dışında, Türkiye'nin medyası ve köşelerde yazıp-çizenleri bu önemli açıklamaya değer vermemişlerdi. CHP Genel Başkanı, Zaman gazetesine şu ilginç açıklamayı yapıyordu:

"Demokrasi içinde her düşünceye yer vardır. Bu anlayışlar kendilerini ifade ederler, ortaya koyarlar. (..) Türkiye'de herkes paylaşalım paylaşmayalım, uygun görelim görmeyelim kendi takdiri çerçevesinde anlayışını ve düşüncesini ortaya koyabilmelidir. Bu şekilde hukuk devleti söz konusudur. Demokrasi söz konusudur. Kimsenin bu arada Fethullah Gülen'in çekinmesini gerektiren bir durum olduğu kanaatinde değilim."

Fethullah Gülen'in Papa II. Jean Paul'a, T.C Roma Büyükelçiliği refakatinde ziyareti üstüne yapılan bu açıklama, kim ne derse desin ve kim görmezlikten gelirse gelsin, ABD'de geliştirilen "Interreligious Dialog" (Dinlerarası Diyalog) ve "project democracy" nin özgün bir ifadesidir.

Bu söylemleri anlamaktan uzak olduğu ve Din Hürriyeti projesini kavrayamadığı anlaşılan CHP İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın meclise Fethullah Gülen'in Roma'da Papa'yı ziyaretine T.C yetkililerinin resmi düzeyde yardımcı olmuş olmalarıyla ilgili bir de soru önergesi vermesi karşısında, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, "Sağlar'ın söz ve eylemleri bir milletvekili olarak kendisini bağlar, partiyi bağlamaz" da demişti. Üstelik bunları söyleyen Genel Başkan, partisinin üyeleri ve yöneticilerince hiç yadırganmamıştı.[700]

---

[699] Seva Ulman, "Turkey cracks down on radical Islam" UPI, 10/19/1999.
[700] "Baykal: Gülen çekinmesin" Zaman, 19-2-1998, s.10.

Bu gelişmeler, Bağımsızı Türkiye Cumhuriyeti savunucularının şaşırtıyor ve ezberini dağıtıyordu. CHP Genel Başkanı'ndan tam kırk gün sonra DSP Genel Başkanı, Baykal'ın eline geçen bayrağı kapmakta gecikmemiş ve "Atatürk'ün aydınlık yolunda" yürüdüğünü belirtip parti grubuna katılan vekillerden alkış aldıktan sonra, F. Gülen ile gerçekleştirdiği görüşme üzerine yapılan saldırılara karşı "İrtica bunun neresinde?!" diye bağırarak ezberde kalan son kırıntıları da toz etmişti.[701]

Türkiye'de ve dünyada ortaya çıkan ve kimilerine güzel görünen bu gelişmelerden sonra, Merve Kavakçı milletvekili olarak meclise girmesini engelleneceğini ve hatta onun ABD vatandaşı olarak Birleşik Devletler'e bağlılık yemini etmiş olmasına kızılacağını düşünebilir miydi?! Hele, seçim meydanlarında otobüsün üstünden meydanda toplanan halka doğru eğilip, sağ elini sağdan sola savurarak "Dininizin kefili benim, ben!" diye bağıran Tansu Çiller'in başörtülü afişlerini ve DYP'nin başörtüsü dağıtmasını gördükten sonra, meclise doğru yürüyen Merve Safa Kavakçı, başta Bülent Ecevit olmak üzere birçok siyasinin gösterdiği tepkiye şaşmakta elbet haklı olacaktı. Çünkü bunca deneyime ve Amerikan ilişkisine sahip siyasi liderlerin USA Uluslararası Din Hürriyeti yasasını, örgütlenmesini bilmemeleri olanaksızdır. Onlar ayrıntılarını bilmese bile, T. Dışişleri'nin Türkiye'yi çok ama çok yakından ilgilendiren böylesine önemli gelişmeler konusunda devlet yöneticilerini bilgilendirmedikleri gibi bir kanıya kapılmak en büyük yanılgı olur. Devlet ve siyasi parti yönetimleri AD girişimleri ve yeni örgütlenmesi konusunda hiçbir karşı çıkışta bulunmamışlarsa, elbette Merve Kavakçı da onların bu gelişmeleri uygun gördüklerinin düşünmekte haklı olacak ve tersine davranışlarla karşılaştığında da şaşıracaktır.

Leyla Al Marayati'nin düş kırıklığı

ABD'deki 'hürriyet' şaşkınlığı daha da derinden yaşanıyordu. Leyla Al Marayati, Temmuz 1999'da, Birleşik Devletler Din Hürriyeti Bürosu'nca hazırlanan Din Hürriyeti Ülkeler Raporlarını değerlendirip tavsiye kararları oluşturmak üzere kurulan komisyonun üyeliğine de atanmıştı. Leyla Al Marayati bu komisyonun değerlendirme toplantılarında ne dediyse dinletememiş ve Sudan'a kısıtlama uygulanmasına karar verilmişti. Üstelik Türkiye aleyhinde yazılan "Din Hürriyeti 1999 Türkiye" raporuna karşın Türkiye'ye karşı bir yaptırım kararı da alınmamıştı.

---

[701] "Ecevit: İrtica bunun neresinde?" Zaman, 30-3-1998, s.11.

Oysa Leyla Al Marayati 1995'den 1999'a dek Türkiye'de dinsel baskı uygulandığını kanıtlamak üzere çırpınıp durmuştu. 1999'da öteki Amerikan Müslüman örgütleriyle birlikte, iddialarının bir kanıtı olan Merve Kavakçı olayından sonra da kampanya başlatmış ve hatta Türkiye yönetiminin barbarlıkla suçlamış ve Türkiye rejimini "**demokrasi komedisi**" olarak ilan etmişti. Müslümanların tüm çabalarına karşın komisyonun seçkin din liderleri ve ABD'nin eski bakanları ülkeler arasında ayırım yapıyordu. Leyla'nın düş kırıklığının ölçüsü yoktu. Demek ki; ne "First Lady" Hillary Clinton'un cemaatler için düzenlediği kahvaltı toplantıları ve ne de Dışişleri Bakanlığı'nda verilen sözler bir işe yaramıyordu. "Öyleyse kim kimi kullanıyor?" diye sormak gerekiyor.

Bunu en iyi bilebilecek kişiler Leyla Al Marayati ve de Merve Kavakçı olmalıydı. Olmalıydılar, ama yıllarca yaşadıkları, ve eğitim gördükleri Amerika Birleşik Devletleri'nin iyi tanıyamamışlardı herhalde. Onlarca yıl öncesi bir yana, yakın geçmişte yaşanmış olan uluslararası olaylar gösteriyordu ki; ABD'nin hiçbir senaryosu kısa süreler için geliştirilmemiştir ve her şeyin bir sırası, bir ön aşaması ve olgunluk düzeyi vardır.

Gelişmelere karşın Leyla Al Marayati bu işi hala anlamamış görünüyordu. Merve (Kavakçı) Yıldırım'ın ise devlet büyüklerinin kendisini savcıya karşı koruyup kollayıcı tavırlarından yararlanmalı ve sonuçtan bir ders çıkarmalıydı. Ama bu dersleri anlayamamış olmalı ki, Amerikan konferanslarında Türkiye'yi eleştirmeyi daha da hırslanarak sürdürüyor ve susmuyordu!

Amerika'da cihad - Türkiye'de harekat

"Buna karşılık olarak, Atatürk köyü sarmış ve o Türk ulemadan kırkını öldürmüş. Bunu duyduğumda utanç duydum." İmam Khomeyni.[702]

Türkiye'nin yazanları, televizyonlarda gösterenleri ve çizenleri üç beş politik kavramla durumu idare ederlerken, Şikago banliyölerinden Oaklawn'daki Kur'an kursu yöneticisi Filistin kökenli Muhammed Salih, 6 Temmuz 1998 tarihinde FBI'nin beklenmedik baskınıyla karşılaştı ve gözaltına alındı. FBI, Muhammed Salih'i gözaltına almakla yetinmeyip o Kur'an Kursu'nun nakit 1,4 Milyon dolarının yanı sıra mal varlığına da el koydu.[703]

Muhammed Salih, eşi Azita ve beş çocuğuyla birlikte beş yıldır ABD'de yaşamakta ve QLI (Quranic Literacy Inc.) adlı Kuran kursunun direktörlüğü görevini yürüterek dinine hizmet etmekteydi. Nedense FBI onun bu sessiz ve sakin yaşamına ve Din Hürriyeti ilkelerine aldırmadı. Soruşturmayı derinleştiren FBI, bir para-ticaret zinciriyle karşılaştığını ileri sürdü. Woodridge Fountain'de inşa edilip 300-500 bin dolara alınıp satılan villalar, borsa işlemleri, İslami yayın ticareti, gelir ortaklıkları vs..[704]/[705]

FBI, elde edilen paraların HAMAS (Harakat al Muqawama al Islamiyya) ve diğer cihad örgütlerine aktarıldığı iddialarını raporlarına geçerken, Kuran Kursu'nun çevresinde oluşturulan ticaret ağının içinde İslami Fonların bulunduğunu saptadı. Çapraşık ticarete para kaynağı sağlayan kuruluşların arasında NAIT (North American Islamic Trust /Kuzey Amerika İslami Fonu) bulunuyordu.[706]

NAIT, ISNA (North America Islamic Society /Kuzey Amerika islami Cemaati) ile ilişkiliydi. ISNA, 1998'de Necmettin Erbakan'a bir onur ödülü takdim etmiş ve ABD başkan yardımcısı, yeni dönem başkan adayı **Al Gore** da ISNA kongresine bir kutlama mesa-

---

[702] *www.soundvision.com/forums/Forum6/HTML/000059.html*
[703] Washington Report On Middle East Affairs, July/August 1998, s.18
[704] Terror-Funding Probe Touches Suburban Group, Dateline:Chicago, Sept. 08, 1998.
[705] Washington Post, October 31, 1998, s.A01.
[706] "The FBI is investing an Oak Lawn Organization Suspected of Investing In Real Estate to Launder Money For HAMAS" *Tribune, Sept. 8, 1998, Section: News.*

jı yollamıştı.[707] Bu konulara birazcık ilgi duyanlar göreceklerdi ki, cemaatlerin, cemiyetlerin, şirketlerin, yayın kuruluşlarının birbirleriyle doğrudan yasal ilişkileri bulunmaktadır. Ancak kuruluşların yönetimlerinde ortak isimlerin bulunduğu görülecektir. Bu yöntem Türkiye'de nasıl uygulanıyorsa, Amerika'da da aynen uygulanmaktadır. Kuruluşların birisinin başı yasal kurumlarla derde girdiğinde, ilintili kuruluş, söz konusu kişilerin yasal olarak istediği kuruluşta yönetici olma hakkı ve hürriyeti bulunduğunu belirteceklerdir. Böylece, yayınevi, cemaat ya da siyasal partinin soruşturulan kuruluşa ilişkin bir sorumluluğu da olmayacaktır.

NAIT adlı şirketle ilintili ISNA'nın Islamic Horizons (Islami Ufuklar) adını taşıyan bir yayın organı var.[708] Bu yayının yönetim kurulu başkanı Seyit Muhammed Seyid, Keşmir kökenli, oldukça yetenekli bir adamdır ve iki koltuğunun altına birden fazla karpuz sığdırabilmektedir. ISNA Genel Sekreterliği, AMC (Amerikan Müslüman Konseyi), CAIR (Amerikan Müslüman İslami İlişkiler Konseyi), NAIT (Kuzey Amerikan İslami Fonu) yönetim kurulu üyeliği gibi önemli görevleri üstlenmiş olan S. M. Seyid aynı zamanda QLI'nin kurucularındandır.

QLI'nin yöneticisi Muhammed Salih'in HAMAS Askeri kanadında yer aldığı ve sivillere yönelik saldırılara katıldığı terör eylemleri nedeniyle İsrail'de hapis yattığı ileri sürülüyordu. Ancak Amerika'daki, MSA (Muslim Students Association/Müslüman Öğrenciler Birliği), IAP (Islamic Association for Palestine) gibi, HAMAS sempatizanı örgütler, bu bilgilerin yanlış olduğunu ve Salih'in ifadelerinin işkence altında alındığını belirtmekteydiler. Güvenlik kaynaklarına göre Salih'i ABD'ye HAMAS politik büro şeflerinden Abu Marzuk yerleştirmiş. Oaklawn'daki Kuran Kursu'na bağlı, yeşil dolarlı emlak alım satımı- HAMAS- İslami Fon zinciriyle ilgili soruşturma sürüyordu, ama her tipik soruşturmada olduğu gibi bir süre sonra, ABD medyasında bu konuya rastlanmaz oldu.

Bu ilişkiler içinde yer alan AMC (Amerikan Müslüman Konseyi)'yi de anımsanacaktır. AMC, Türkiye'ye yaptırım uygulanmasını isteyen örgütlerden biriydi ve Recai Kutan'ın ABD gezisinde konuşma toplantılarını ayarlamıştı. AMC, ABD kongresince de iyi ta-

---

[707] *Sakkal.com/ISNA98_Program.html*

[708] Islamic Horizon dergisinin Merve Kavakçı'yı desteklemek üzere para yardımı kampanyası başlattığını Emin Çölaşan Hürriyet'te yazmıştı. Aynı günlerde FP Milletvekilleri de bir kampanya başlatmışlardı. Merve kavakçı, Hidiv Kasrı'nda düğün yapıp evlendikten sonra bu kampanyaların sonucuyla ilgili bir bilgiye rastlanmadı.

nının bir örgüttür. Her yıl ramazan ayında Kongre binasında gerçekleştirilen "Resepsiyon" AMC tarafından düzenlenir. Amerikan Birinci Bayanı Hillary Rodham Clinton, Amerika'da yerleşik Müslüman Örgüt temsilcilerini kahvaltıda toplar. AMC de bu kahvaltılarda yerini alır.

Akev ile iyi ilişki demek, ABD tarafından iyi yönlendirilmek demektir. Merkezi bir yönlendirmenin sağlanması, ABD'ye muhalif olabileceklerin marjinalleştirilmesine de yardımcı olacaktır. Merkezileşmek ve ABD'deki Müslüman toplulukların başkalarının eline geçmesini önlemek isteyen çoğunluğunu Arapların, Keşmirlilerin, Filistinlilerin ve Amerikan Müslümanlığının ilk örgütünün uzantısı yan yana gelerek, yeni bir üst örgütlenmeye gittiler. ISNA, ICNA, Jamaat of Imam Jamil Al-Amin ve The Misnistry of Imama Wallace Deen Mohammed örgütleri, 19 Aralık 1998'de, ISCNA (Islamic Shura Council Of North America)'yı kurdular.[709]

Bu arada belirtmek gerekir ki, ABD'yi 'vatan' olarak seçen ve "demokrasi" ve "hürriyet" inancı gelişen Ortadoğu, Güney Asya ve Afrika kökenli Müslümanlar, kendi anlayışlarına göre yaptıkları her para yardımı girişiminin gerektiğinde terörizmi desteklemek olarak değerlendirilmesi ve İsrail'in şiddet politikalarını, dinsel bağnazlığı öne çıkan uygulamalarına siyasal ve parasal destek veren kurum ve kuruluşlara gösterilen kolaylıklar karşısında şaşkına dönmektedirler.

Ne ki, onların bu şaşkınlığını birkaç sıradan bildiriyle dile getiren üst örgütleri, bir süre sonra sert eleştirilerini yine Türkiye'ye ve bağımsız davranma eğilimi gösteren öz ülkelerine yöneltmektedirler. Böylece 'Doğu Akdeniz' egemenlik stratejisi üreten güvenlikçilerin çizgisine uygun olarak, Müslümanların derdi, "başörtüsü" ne indirgenmektedir. "Project democracy"nin ördüğü ilişkiler ağında başka türlüsünü de beklemek boşuna olur.

İlişkiler ağında görülen Müslümanların seçkin örgütü **ISNA**' nın üst kurulu yani bir Şurası bulunmaktadır. Şura üyelerinin bir bölümü iki yılda bir yenilenir. ISNA'nın 28 Ağustos- 1 Eylül 1997 tarihleri arasında Şikago'da yapılan yıllık kongresinde Şura üyeliğine, Türkiye medyasının ve hükümetinin, ancak 1999 seçimlerinden sonra ilgi göstereceği Yusuf Ziya Kavakçı seçilmişti.[710]

---

[709] *moonsighting.com/shuraRMZ.html, 20-11-1998.*

[710] ISNA'nın 1997 kongresine ayrıca MUSİAD yöneticisi Serdar Can; İnsani Yardım Örgütü yöneticisi Şemsettin Türkan da katılmışlardı.

Şeyh Yusuf Ziya Kavakçı:
"Davaya sadık kaldım"

QLI ve NAIT adlı kuruluşların oluşturduğu para kanallarının hangi ince planlarla kurulduğu araştırıla dursun, biz sekiz yıl öncesine dönelim ve Yusuf Ziya Kavakçı'nın **Teksas** eyalet devletinin **Richardson** kentinde kaleme aldığı satırlara bir bakalım ve Dünya İslam Hareketi'nin Amerika'yı merkez seçmesinin gerekçelerini anlamaya çalışalım:

"Amerika Birleşik Devletleri demek istiyorum. Niçin Amerika mı? Süper devlet olduğu için. Kararlarıyla ve hareketleriyle bütün dünyaya tesir ettiği için. Tarihin akışına tesir edebildiği için. Damgasını her yere vurabildiği için. Amerika demek şaheser yollar demek. Muazzam araştırma demek, teknik demek, haberleşme demek, feza araştırmaları demek ve üstünlüğü demek, silah uçak demek."

Türkiye uyuya dursun, "Amerika'da Bir Türk Alimi Prof. Dr. Yusuf Ziya Kavakçı," Ortadoğu'da ve Libya'da şirket danışmanlıklarının ardından, 1988 yılında yerleştiği Amerika'da işin sırrını çözmüştür.[711] Çözmekle kalmamış yeni dünya düzeninin ilk ışıklarını 11 yıl önce yakalamış:

*"Kapitalist Toplum:Amerika demek her şey paraya göre demek, her şeyi ona göre ayarla demek. İnsanlar para gözlüğü ile bakar, para ile değerlendirir ve para için gider, para için yürür, para için durur. **Para para para.**"*

Keşmirli, Pakistanlı, Filistinli, Mısırlı, Tanzanyalı, Sudanlı İslam liderlerinin Amerika'ya yerleşmelerinin, oralarda önce "Islamic Center"lar sonra vakıflar, şirketler, fonlar kurmalarının ve Hıristiyanlık âleminin en büyük devletinin topraklarında cihad eylemele-

---

[711] Yusuf Ziya Kavakçı, Texas Devleti'nde, Dallas Central Mosque ve Islamic Association of North Texas (IANT)'ın direktörlüğünü yürütmektedir. *Islamic Horizons, July/August 1999.* Y.Z. Kavakçı, 1949-54 arasında Hasırcılar Kur'an Kursu'nu bitirdi, 1955'de vaiz oldu, 1957'de müftülük sınavını geçti, 1960'da Vefa Ortaokulu'nu bitirdi. Bir yıl sonra İmam Hatip Okulu'nu bitirdi. 1965'de İst. Hukuk'u bitirdi. 1967'de İ.Ü. İslam Enstitüsü'den doktora aldı, 1969'da Yrd. doçent, 1973'de doçent oldu, 1981'de Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin İlahiyat Fakültesi'nde profesör oldu. 1983-85, Özdemir İnş. İle Suudi idaresi arasında uzlaştırıcı danışman, Libya Al Fetih Universiytesi'nde Öğr. Üyesi, Libya'da ECE İnşaat şirketinde Hukuk danışmanı, 1985-88'de İslami Kalkınma Bankası danışmanı, 1988'de Islamic Association of North Texas (Richardson-Dallas) Kuran Kursu kurucusu ve yöneticisı oldu. *"Resume of Yusuf Ziya Kavakci" iant.mynet.net/imam.htm*

rinin nedeni, Yusuf Ziya Kavakçı'nın açıklamış olduğu gibi, ABD'nin bir süper devlet olarak kabul edilmesinin yanında "**para para para**" da olabilir.

Yusuf Ziya Kavakçı'nın gerçek bir dava insanı olduğu yazdıklarından anlaşılıyor. Amerika'dan yazdığı ve internette yayınladığı "Amerika'da Bir Türk Alimi - Gördüğüm Amerika ve Duygularım" adlı kitabının iç kapağında, Türkiye'de bıraktığı yakınlarına, hocalarına, ortağına seslenerek "Davaya sadık kaldım/ Ruhları şad olsun" diyerek bunu açıkça belirtmekteydi. Ruhları şadedilen, Süleymancıların lider kadrosundan Serik Müftüsü Mehmet Topaloğlu, Eminönü Müftüsü ve Süleyman Tunahan'ın ilk müridlerinden Baki Haki Yener, İstanbul'da imam hatip okulu öğretmeni Ahmet Topaloğlu 12 Eylül darbesinden sonra 1981 yılında Kenan Evren'in imzaladığı kararnameyle Rabıtat ul Muslimin'den maaş bağlanan ve yurtdışına gönderilen kişiler olması, yurtdışı işlerinin ne denli derin sonuçlara yol açtığını göstermektedir.[712]/[713]

T.C devletini yönetenler ve olayları dar bir laiklik sloganı ufkundan görenler oyunun arkasını göstermemekte direnirlerken Yusuf Ziya Kavakçı Texas İmamlığı'ndan bir üst basamağa atlad. O artık IANT'ın merkezindeki görevini "Şeyh Yusuf Ziya Kavakçı" olarak sürdürmektedir.[714]

ISNA gibi güçlü bir örgütün Merve Kavakçı'yı desteklemesi, ona yardım için para toplama kampanyası açması, salt Yusuf Ziya Kavakçı'nın saygınlığıyla açıklanamaz kuşkusuz. Tıpkı öteki Amerikan yanaşması örgütlerin yaptığı gibi, ISNA da bir elini ABD yönetimine vermekle birlikte, ideolojik kavgayı da unutmamaktadır. Hele Türkiye onlar için mutlaka ama mutlaka yıkılması gereken bir rejime sahiptir. Neden mi? Fazla açıklamaya gerek yok. ISNA'nın propaganda yayınları yeterince açıklayıcıdır, okuyalım:

*"..**Imam Homeyni** Türkiye'den bir olay aktardı: 'Ben Türkiye'de sürgündeyken, Türk köylerinden birine- adını anımsayamıyorum- gittim ve o köyün insanları bana anlattılar ki, Atatürk İslamiyet dışı harekete başladığında, Türk ulema köyde toplanmış ve onun uygulamalarına karşı çıkmak üzere çalışmaya başlamışlar. Buna karşılık olarak, Atatürk köyü sarmış ve o Türk ulemadan kırkını öldürmüş. Bunu duyduğumda utanç*

---

712 Prof. Dr. Y. Ziya Kavakçı, "Amerika'da Bir Türk Alimi- Gördüğüm Amerika ve Duygularım," Şubat 12, 1991. *www.iant.mynet.net/imam/gordug*

713 Uğur Mumcu, Rabıta, s.106, 114, 274.

714 Iant.com/sisters.php, 19.06.2004 tarihli kayıt.

duydum. Kendi kendime düşündüm: bunlar sünni ulemaydı, fakat dinimiz İslam tehlikeye düştüklerinde hayatlarını feda ettiler."[715]

ISNA'nın sayfaları yalnızca Khomeyni'ye açık olamazdı. Bu sayfalarda "Gururlu Sister'a şeref" başlığıyla ve "Teşekkürler sana 'sister Merve' yaktığın mum için" diyerek süren, Türkiye'yi yönetenlerin ne "zalimliğini," ne "yağmacılığını," ne "leş yiyiciliğini" bırakan uzun bir şiir yayınlanır. Şiirin altındaki "Bekir L. Yildirim-Washington, DC" satırındaki adı, Türkiye çok kısa süre sonra bir nikah nedeniyle duyacaktır. Bu ikisi aynı kişi midir bilinmez, ama yazılanlar da ilginçtir...[716] / [717]

Türkiye, Yusuf Ziya Kavakçı'nın şura üyesi olarak görev yaptığı ISNA'yı Merve Kavakçı ile tanır gibi olmuştu. Türkiye'deki Amerikancılar bile örgüt hakkında ileri geri konuşmaya başlamıştı. Ne ki, aynı İstanbul medyası 2001 yılında yapılan başkanlık törenlerinde ve 11 Eylül ikiz kule saldırısı sonrasında yapılan gösterilerde, George W. Bush Jr.'un yanında ISNA başkanı **Muzammil Sıddıki**'yi görünce yazdıklarını hemen unuttular ve ekranlarda onu övücü yayına geçtiler.

ISNA'nın finans kurumlarının danışmanlığında çok ilişkili bir kişi var ki, o Bush'u da Müslümanı da aynı ağın içinde birbirine bağlayıveriyordu. Dahası bu kişi, ABD Cumhuriyetçi partinin seçim kampanyasını başlatma toplantısında kürsüye gelip, Amerikalıların deyimiyle "Müslüman duası" ediyordu. Ürdün kökenli Talath Othman (Talat Osman), Harken Energy'de yönetim kurulu üyeliği yaptı. George W. Bush Jr. da, Irak'a silahlı müdahaleden bir yıl öncesinden başlayarak, 1993 yılına dek, hem Harken Energy'de ortak, hem de yönetim kurulu üyesiydi.[718] Merkez adresi vergi cen-

---

[715] soundvision.com/forums/Forum6/HTML/000059.html

[716] Bekir Lütfü Yıldırım, "Kudos to the proud sister" *soundvision.com /news /hijab/poem.shtml 01.11.1999.*

[717] Deniz Som, Vaziyet: "Döktür Damat" *Cumhuriyet, 4 Kasım 1999.*

[718] G.W. Bush Jr. 2001'de başkanlık koltuğuna oturdu. 2002'de ABD'de skandal ortaya döküldü. Harken şirketinin yanlış bilgilendirmeyle toplumu kandırdığı ve haksız kazanç elde ettiği ortaya çıktı. (*Harken Energy Corporation Internal Documents, Public Integrity e-mail, 19-07-2002*) Aynı günlerde Türkiye'de de elektrik santralı kurup işleten ENRON firmasının da yolsuzlukları soruşturulmaktaydı. ENRON, Bush'un vakfına önemli ölçüde para yardımında bulunmuştu.(*Rights on the Money: The George W. Bush Profile- Webposted July 15, 2002, public-i.org/dtaweb/report.asp?ReportID= 431&L1=10&L2= 10&L3=0&L4 =0& L5=0)* George herbert W. Bush Jr, babasının seçim kampanyası çalışmaları içinde yer alırken, arada bir uğradığı Harken şirketlerinden 80.000 (daha sonra 120.000) dolar ücret, 500.000 dolar hisse almaktaydı. Baba Bush seçilince hisselerin miktarı da artırılmıştı. (*John Dunbar, "A Brief History of Bush" e-mail*

netlerinden Cayman Adaları'nda gösterilen **Harken Bahrain Energy Co.** körfezde petrol aramak üzere kurulmuştu.[719]

Bu karmaşık ilişkiler anlayışla karşılansa bile, ABD yönetiminin Ortadoğu'da İslam Devrimi peşinde koşan örgütlere, cephelere, cihatçılara kucağını ve topraklarını açması nasıl karşılanmalı? Bir yanda Hizbullah, HAMAS, IAP, ISNA, QLI, NAIT, AMC, CAIR ile Woodridge Fountain villaları, öte yanda da ABD'nin Hürriyet Demokrasi İnsan Hakları koruyuculuğunun yanına Din Hürriyeti babalığını eklemesi!..

Aktif mücadele

Bu işler karşısında şaşkınlığa uğrayanlar, Milli Görüş tarafından Almanya'da düzenlenen konferansların ünlü konuşmacısı, "İhvan'dan" aslen Mısırlı, Katar ikametli **Şeyh Yusuf El Karadavi**'nin şu sözlerine kulak verselerdi, olayları anlamakta bu denli zorluk çekmezlerdi:

"Bir kişi aktif olarak silahlı mücadeleye katılamıyorsa, erkek ya da kadın, o (kişi) mücahidlere parasal destek sağlamalıdır ki; mücahidler, Müslümanlar adına savaşabilsinler."[720]

Anlama zorluğu çekenler o denli haksız sayılmazlar. Türkiye'de 'İslam âlimi' olarak gezinenler onları yıllarca cihad konusunda yeterli bilgiyle donatmamışlardır. Cihadı silahlı savaş olarak gören çoğunluğun yanında, ufku geniş âlimler de yepyeni tanımlarıyla yanlış bilgilendirmeye yol açmış olmadılar mı? ABD ile "entegrasyonu/bütünleşmeyi" savunan ve ABD İnsan Hakları raporlarında, baskı altında tutulduğu yazılan "Islamic Leader" hicretten önce şu açıklamayı yapmıştı:

"Bilakis, Cennete gitmek üzere İslam'a dahil olan toplulukların karşısına, engel ve mânia olarak çıkan küfür yığınının başına darbeyi vurma, önünü alma, darbeyi vurup onu sarsınca, hemen onu teşrih (ameliyat) masasına yatırma, kalbine ve kafasına iman enjekte etme; sopayı sadece onun içine imanı sokabilmek için tepesine vurup bayıltma... Budur İslamın şuuru."[721]

---

public-i ve public-i.org 23.10.2002) Skandallar birbiri ardına patlayınca, G.W.Bush Jr., Irak'a tehditlerini artırdı.

[719] Timothy J. Burger, "Bush co. went offshore:Harken Energy set up Caymans subsidiary in '89" *www.nydailynews.com/news /story/7239p-6742c.html*

[720] Palestine Times, Sept. 1999.

[721] Fethullah Gülen, Hitap Çiçekleri, s.95

Din – türban - imam hatip ABD'den sorulur

"Dinsel özgürlük taahhudümüz Amerikan ideallerinin ifade edilmesinin de üstündedir ve dünyadaki gücümüzün temel kaynağıdır." Madeleine Korbel Albrigth, ABD Dışişleri Bakanı

ABD Ankara Büyükelçiliğinin İmam Hatip Okulları, Kuran Kursları ve türban nedeniyle çeşitli uygulamalarla karşılaşan kişilerle ilgili bilgi derlediği Cumhuriyet gazetesinde haber olabilmişti. Bu durum oldukça sevindiriciydi, çünkü ABD'nin Türkiye hakkında "Din Hürriyeti" adı altında denetim raporları hazırlamasına ilişkin bilgi, her nedense, uzun yıllar boyunca Türkiye medyasının ilgisini çekmemişti. Din hürriyetinin de koruyucu babası olduğuna kendisi karar verip, dünyaya ilan etmiş bulunan Amerikan devletinin, belirli ülkeler hakkında "Din Hürriyeti" raporu hazırlanmasına esas olacak istihbaratı toplamak üzere dış ülkeler misyonlarını yasayla görevlendirmesinin üstünden de iki yıl geçmişti.

Misyonlar bu bilgileri herhalde sokaktan toplamayacaklardı. İnsan Haklarının ihlal edilmesinden ve din hürriyetlerinin kısıtlanmasından yakınanlardan egemenlik sınırları içinde yaşamakta oldukları devletin tutumunu kime rapor etmeleri beklenebilirdi ki?!. Dünya giderek toparlaklaşmıştı ve artık bu iletişim çağında "ajanlık" gibi nitelemelerle kimsenin düşünce özgürlüğüne dokunulamazdı.

Amerikan devleti, din konularına yıllardır hazırlamakta olduğu kendisine özgü resmi İnsan Hakları raporlarında şöyle bir değinip geçiyordu. Ancak "Uluslararası Din Hürriyeti" nin koruyuculuğunu yasalaştırdığı 1998 yılından sonra kapalı raporların yerini ülkeler "Din Hürriyeti" raporları aldı. Amerikan Dışişleri bakanlığına bağlı Uluslararası Din Hürriyeti Bürosu kuruldu ve başına Protestan kiliselerinin önemli siması, **World Vision (WV)** adlı büyük yardım kuruluşunun başkanlığını uzun yıllardır sürdürmekte olan Robert Seiple getirilmişti.[722]

[722] World Vision, 48 ülkede büro kurmuştu. Özellikle Amerika kıtasının güney parçasındaki ülkelerde Protestanlık yumuşaklığıyla örgütlenmiş ve kiliselerin ABD ile bağlantısı-

Kore asıllı Harold Hongju Koh da, Demokrasi, İnsan Hakları, Din Hürriyeti bölümlerinden sorumlu Dışişleri bakan yardımcılığı görevine atandı. Eşitliğin, hürriyetin savunucusu ve ırk ayırımcılığının düşmanı Amerika devletinin yabancı ülkelere yönelik işlerde Avrupa kökenli yurttaşları yerine Koreli Koh'u görevlendirmesi güzel bir düşünceydi. İrlandalı olmakla övünen Başkanın yanına Koh yakışırdı doğrusu.

Harold Hongju Koh'un teftişi

İşi sıkı tutan ve özellikle dost ve müttefik Türkiye'ye büyük önem veren Harold Hongju Koh,, Marmara depreminin hemen öncesinde soluğu Güneydoğu Anadolu'da aldı ve "Kürt milliyetçisi" olarak nitelediği partiyle görüştü, evlerde basına kapalı görüşmelerde bulundu.[723] Koh'un Leyla Zana ile hapishanede görüşme isteği medyada yankılandı, tepki gördü. Ancak Hongju Koh'un din hürriyeti ve başörtüsü üzerine 'söyledikleri kimsenin ilgisini çekmedi. Hatta Koh'un görevleri arasında din hürriyeti işlerinin bulunduğu da pek belli edilmedi.

Bu arada, Amerikan devleti, Merve Kavakçı'ya sahip çıkar gibi de yapmıyordu. Ne büyük haksızlıktı bu! Bir yandan Dışişleri Bakanı M. Korbel Albrigth İslam cemaatleriyle Merve Kavakçı hakkında toplantılar yapacak ve öte yandan Madeliene Korbel'in yardımcısı Harold Hongju Koh, Ankara'ya dek gelmişken Merve Kavakçı ile görüşme kibarlığını göstermeyecekti. Türkiye Cumhuriyeti Devleti yöneticileri de Koh'un din hürriyetiyle ilgili konuşmalarını duymazlıktan gelecekler ve egemenlik alanına girmiş bir yabancı devlet görevlisinin tutumunun bir yanına dikkat çekerlerken öte yanını görmezden geleceklerdi.

Koh'un gidişini deprem felaketi izledi. Din şıhları, ağabeyleri ve politik örgütleri depremin nedenini ordunun tutumuna bağladılar. Büyük müttefik ve dostun tutumundan habersiz olmaları mümkün görünmeyen, bir ayakları Almanya'da ve İngiltere'de öteki ayakları Amerika'da bulunan bu unvan sahipleri, din hürriyeti girişimlerine ve bir gecede devleti eleştiren bildirinin altına sağcısı-solcusu, laiklik

---

nı kurmuştu. Robert Seiple ise Vietnam'da pilot olarak görev yapmış ve çok sayıda madalyaya sahip olduktan sonra yüzbaşılıktan emekli olmuştur. Hartfort Semineri adlı ilahiyat fakültesinin uzun yıllar yöneticiliğini yapan ve yabancı ülkelere yönelik işlerde deneyim sahibi olan Robert Seiple, Başkan W.J. Clinton tarafından Büyükelçi unvanıyla büronun başına getirildi.

[723] "Bölgede demokrasi önemli, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Koh, Washington'un bölgesel çıkarlarının, Türkiye'deki insan hakları sorununu gözden kaçmasına yol açmayacağını söyledi" *Milliyet, 3 Ağustos 1999.*

savunucusu- din siyasetçisi velhasıl asla yan yana gelmeleri düşünülemeyen 200 küsur örgütün imza atmalarına mı güvenmişlerdi? Belki!..

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tarihinde görülmemiş bir uygulamayla 30 Ağustos Büyük Zafer kutlamaları iptal edildi. Ama, Yunanistan, 9 Eylül'ü her zamanki gibi, Anadolu'nun işgal günü olarak anmaktan geri kalmadı. Daha da ilginci, Türkiye için bağımsızlık adımlarının en önemlisinin atıldığı gün, yani 9 Eylül günü daha başka şeyler de yaşandı.

"9 Eylül 1999" da Türkiye'nin adı dünya tarihine bir başka türlü yazdırıldı. "*Uluslararası Din Hürriyeti 1999 Türkiye Raporu*" Amerikan devletinin Dışişleri Bakanlığı tarafından açıklandı. İnanılır gibi gelmeyecek, ama ne Türkiye medyası ve ne de Türkiye Cumhuriyeti Devleti yetkilileri bu ilk rapor konusunda halkı bilgilendirmediler. Çok değil, iki ay sonra Başkan Clinton'un kızının Kur'an okuduğu iddialarıyla bile ilgilenecek olan Türkiye, ülke aleyhinde yazılmış olan bu rapora boş verdi ve Helensever gösterilere başladı.

Çok değil, depremden altı ay önce, Türkiye'yi açık seçik sözlerle düşman olarak ilan edip Abdullah Öcalan'a destek kampanyası başlatmış olan müzikçi Mikis Theodorakis, DİSK-Türkiş ve dostu Z. Livanelioğlu tarafından barış konseri için İstanbul'a çağrıldı ama, Türkiye'yi derinden etkileyecek ABD raporuyla ilgili tek sözcük çıkmadı ağızlardan.

Deprem gerekçesiyle orduya ağır eleştiriler yöneltenler, deprem bölgesinde ordu hakkında anketler düzenleyen yabancılara da aldırış etmiyordu. Buna karşılık Z. Livanelioğlu ve diğerleri yabancılarla masaya oturup "*70 yıldır kanayan yara kapatılsın*" kampanyası başlatıyorlardı.[724] Yetmiş yıl geriye gidince 1930 yılına dönmüş olunuyor.

Hıristiyan tarikat kollayıcılığı

Oysa Din Hürriyeti raporu yakın geleceğin bir habercisi gibiydi. Ermeni Ortodoks Hıristiyanları, Museviler, Rum Ortodokslar, Süryani Ortodoksları, Kaldeanlar ve Nasturilerin Türkiye'deki varlıklarını bir kez daha saptayan rapor, Doğu Ortodoks Kiliseleri 'Ekümenik' Patrikliği'nin Heybeliada'daki manastırının açılması konusunu vurguluyor; devletin birçok özel dini kurumları millileştirdiğine değinip Hıristiyanlaştırma girişimlerinin cezalandırılmasından

---

[724] "Theodorakis and the Kurdish Drama- (1) Theodorakis's official statement" *members.aol.com /gwagner400/mikihome/pkk-e.htm*

yakınıyordu. Burada 1996 ve 1998 uluslararası toplantılarında Amerikan delegesi Leyla Al Marayati'nin sözlerini anımsamak yerinde olur.

Hıristiyanlık âlemine kısaca değinen raporun ana temasını "İslam" işleri oluşturuyordu. Rapora göre; 1998 yılında 'İslamcılara' karşı kampanya genişletilmiş ve bu kampanya "**muhafazakâr ana muhalefet partisi**" gibi yepyeni bir nitelemeyle dinine bağlı Müslüman işadamlarını da içine almış; ayrıca Milli Güvenlik Konseyi -kurulu denmek isteniyor olmalı. Çünkü "Konsey" 12 Eylül yönetimini adıydı- hükümetten "radikal İslam" tehdidine yönelik önlemlerin acilen alınmasını da istemişti.

Rapor, Türkiye'de din hürriyetinin taraflarını ve kahramanlarını da açıklıyor ve "İslamcı politik liderlerin" hapisle cezalandırıldıklarına ve siyaset yapmalarının yasaklanmasına değindikten sonra örnek olarak "İstanbul'un ünlü belediye başkanı R. T. Erdoğan'ın hapse girdiğini" diyerek sanki geleceği bildiriyordu.

Amerikan raporları ayrıştırmaya hizmet edecek, yeni kimlikler oluşturacak her girişimi desteklemekten geri kalmıyordu. Amerika vefalı bir dosttu. Sahip çıkmış olduğu kişileri yarı yolda bırakacağa benzemiyordu. Türkiye'nin medyası, bu vefalı dostun teftiş raporlarından söz etmese de Amerikan devleti, kendisi dışındaki devletlerin egemenlik haklarının sınırlandırılması gerektiğinden emin görünüyor ve Türkiye'de ayırımsız her inanca, "kimlikler" adı altında etnik ayrılıkları anımsatılmış insanlara sahip çıkıyordu.

Büyük devletin raporu elbette işi salt (Kemalist) devletin baskıcılığını belirtip, laiklik-İslamcılık ikileminde ele alamazdı. Daha alt ayrılıklara inip Amerika'nın herkese sahip çıkacağının müjdesini vermeliydi. Amerikalı görevliler sık sık Alevi vakıf ve derneklerine konuk olmaktadır. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın resmi devlet raporuyla, Alevilere de sahip çıkılmaktadır.[725]

Alevilerin diyanet işlerince bir dinsel topluluk olarak görülmediğini ileri süren rapor, çok önemli bir konunun da üstüne basıyor ve Sünni din adamlarına maaş bağlanırken Alevi din liderlerine maaş verilmediğini belirtiyordu. Şimdi Türkiye'de yakın dönemde başlatılan "Alevilik bir dindir" kampanyasını ve Avrupa Birliği örgütlerinin, Orient ve ISIM gibi akademik kuruluşların,'stiftung'ların Almanya'da Alevi üssü kurmalarını anımsamanın zamanıdır.

---

[725] ABD raporlarında Alevilik ile ilgili bölümlerin karşılaştırmalı yorumları ve ABD görevlilerinin *ilişkileri için bkz: Aykan Erdemir, Incorporating Alevis: The Transformation Of* Governance and Faith Based Collective Action in Turkey, s.207 - 214

Çok daha geniş bir araştırmayı gerektiren bu konuyla ilgili olarak, şimdilik kısa anımsatmalar yapmakla yetineceğiz. Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ilkelerinden laikliğin savunulmasıyla, toplumsal birliğin bu esasa dayandırılması asıl amaç edinilirken, 1990 yılında Alevilik kimliğinin tanınmasına ilişkin hızlı bir süreç başlıyordu. Hamburg'da 1989 yılında hazırlanan bildirinin hazırlanmasıyla başlayan süreç Mayıs 1990'da Türkiye'de yayınlanan "Alevilik Bildirgesi" ile yeni bir aşamaya yükselmişti. Her ne denli baskıdan ve ayrımcılıktan söz edilirse edilsin, bunun önüne geçmenin tek yolunun cemaatleşmek değil, laiklik ilkesinde birleşmek olduğu gerçeği kısa sürede unutulup, "identity/kimlik" oluşturma akıntısına su taşınıyordu.[726] /[727]

Bunlardan daha önemli olmak üzere, Alevi korumacılığına soyunan ABD'nin Alevilik olayını çok iyi bildiğini de anımsamalıyız. 1980 öncesinde, Türkiye kanlı bir iç çatışmaya bulanmıştı. Çatışma birçok ülkede olduğu gibi '*komünizmi engelleme*' örtüsüyle kurgulanıyordu ama, bu kurguya mezhepsel kimlik oluşturacak kan dökmeler de ekleniyordu. Maraş'tan başlayıp, Sivas, Yozgat, Amasya, Çorum illerinde dinsel çatışma kışkırtmaları sonucunda "sol -sağ" çatışması, "Alevi -Sünni çatışması" görüntüsü ama daha çok "komünizme karşı mücadele" kampanyası görüntüsünde katliama dönüştürülmüştü. 12 Eylül 1980'de yönetimi darbeyle ele geçirenler, olayların belirli bir düzeye ulaşması için katliam girişimlerine karşı, zamanın başbakanı Demirel'in müdahale talimatlarının zamanın Genel Kurmay Başkanı tarafından savsaklandığı, yerine getirilmediği yönünde görüşler ileri sürüldü. Süleyman Demirel bu konuyu birçok kez dile getirdiyse de askeri cuntacılar herhangi bir açıklamada bulunmadılar.

Ne ilginç idi ki, bu illerde katliamlar, çatışmalar başlamadan önce bir yabancı dolaşıp durmuştu. Bu yabancı, illerde komünizmle mücadele edeceği öngörülmüş örgütleri ziyaret ediyor, sağ kanat partilerin yönetimleriyle, CHP'li belediye reisleriyle görüşüyordu. Bazı sağduyulu devlet yöneticileri durumu içişlerine bildirip yabancıyı izleme altına almaya çalışıyor, onun amacını açığa çıkarmaya

---

[726] Lütfü Kaleli, Alevilik kimliği ve Alevi örgütlenmesi, s.174.

[727] Hamburg'dan Rıza Zelyut'un görevlendirimesiyle hazırlanan bildiri, İHD İstanbul Şubesi Başkanı Emil Galip Sandalcı, Aziz Nesin, Yaşar Kemal, İlhan Selçuk, Berker Yaman, Kıvanç Ertop, Rıza Zelyut, Attila Özkırımlı, İlhami Soysal, Tarık Akan, Çetin Yetkin, Zülfü Livaneli, Ataol Behramoğlu, Seyfettin Turhan, Süleyman Yağız, Muharrem Nacı Orhan, Nejat Birdoğan ve Cemal Özbey'in imzalarını taşımaktaydı. *Cumhuriyet, 15 Mayıs 1990* ve *Rıza Zelyut, Özkaynaklarına göre Alevilik, s.295-301.*

çaba gösteriyorlardı. Ne ki, bu işleri ciddiye alarak, çatışmaları önlemek, güvenliği sağlamak isteyen ve yabancıyı izleten vali görevinden alınıyordu. Bu ilginç yabancı, ABD Büyükelçiliği'nde görevli memurlardan 2. Kâtip Alexandre Peck idi. [728/729/730]

Mezhep çatışması yaratarak etnik kimlik oluşturma, yönetimi şiddete yönlendirerek karşı cephe oluşmasına yol açarak kimliği pekiştirmek bilinen bir yöntemdir. Uzun soluklu çalışmalar sonunda amacına ulaşmış ve A.B Türkiye'de Alevi azınlığa da özel haklar verilmesini açıkça istemiştir.

1990'lı yıllarda Almanya'da oluşturulan "Alevi Rönesansı"nın ve medeniyetlerarası çatışma kuramının temeli olan "multiculturalism" senaryosu içinde yeni ve kullanılabilir kimlikler oluşturma yöntemi, daha geniş bir araştırmanın konusudur. Bu senaryo içinde, 'Din Hürriyeti' korumacılığının ne denli elverişli bir araç olduğunu acı olaylarla öğreneceğiz. Şimdi yeniden "din hürriyeti" raporuna dönebiliriz.

Tarikatın hakkı tarikata

Türkiye'den saklanan ve din hürriyetinin kısıtlandığından, baskılardan söz eden ABD Dışişleri raporunun bir de hedef kurumu bulunmalıydı.

Rapor, tarikatların 1920'lerde yasaklandığını, ancak yakın zamana dek hoşgörüyle karşılandıklarından söz ettikten ve sorumluyu incelikle belirttikten sonra "yarı sivil yarı askeri" dediği "Milli Güvenlik Konseyi"nin 1997 kararlarıyla -28 Şubat demiyor- tarikatların kesinlikle yasaklandığını açıklamaktan geri durmuyordu. Dostlarına bağlı kalan Büyük Devlet, hükümetin hakkını da teslim ediyor ve "Milli Güvenlik Konseyi gibi resmi kuruluşların açıklamalarına karşın, önde gelen siyaset ve toplum liderlerinin tarikatlara bağlı kaldıklarını" açıklıyordu.

---

[728] Soner Yalçın / Doğan Yurdakul, Bay Pipo, s. 320-1

[729] Alexander Peck ile görüşen Amasya Belediye Başkanı (CHP'li) görüşmeyi soran gazetecilere "Devlet sırrıdır söyleyemem," der. Peck, Kıbrıs'da CIA görevlisiydi.

[730] Dönemin büyükelçisi Ronald Ian Spiers, 1950-55 arasında Dışişleri Bakanlığı analizcisi, 19955-1957 Dışişleri Uluslararası Örgüt İşleri başkanı, 1957-61 Dışişleri Bakanı özel yardımcılık bürosunda silahsızlanma işlerinden sorumlu memur, 1961-62 Siyasi İşler bölümünde silahlanma denetimi ve silahsızlanmadan sorumlu direktör, 162-66 NATO Avrupa İlişkşileri yardımcı direktör, 1966-69 Londra'da siyasi işler danışmanı, 1969-1973 Dışişleri'nde Siyasi-Askeri İşler direktörü, 1973-74 Bahamalar'da Büyükelçi, 1974-75 Londra Londra Misyonu Yardımcı Şef, 1977-1980 Ankara'da Büyükelçi, 1980-81 Dışişleri İstihbarat ve Araştırma irektörü,1981-1983 Pakistan Büyükelçi, 1983 Dışişleri Müşteşarı. Spiers, her denyimli devlet adamıgibi, CFR üyesidir. reagan.utexas.ed/resource/speeches/1981/73181a.htm; politicalgraveyard. com / chrono/born-1925.html

"28 Şubat kararları" yerine "1997 yasası" demeyi yeğleyen rapor, imam hatip okullarının 1950'den beri var olduğunu belirterek, bu tür din eğitiminin ne denli tarihsel olduğunu anlatmış olduktan sonra, bu okullara öğrenci alımının durdurulduğunu belgelemiş oluyor ve 8 yıllık – bu nitelemeye dikkat – "*laik eğitimin*" zorunlu kılındığını belirtiyordu. Rapor, bir bakıma sahip çıkmakta olduğu Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarını da "*Laik eğitime karşı bir seçenek olan İmam hatip okulları muhafazakâr ve İslamcı Türkler (ilk kez kullanılan bir tanımlama) arasında yüksek kabul görmekteydi,*" diyerek ayrıştırıyordu.[731]

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yöneticilerinin elli yıldır açıktan söyleyemedikleri gerçeği Amerikalı belirtiyor ve imam hatiplerin rejimin eğitimine karşı açılmış olduğunu resmi belgelere geçiriyordu. Bu durumda Amerika her zaman işin aslını bilir, demekten başka çare yok.[732]

Tarihin derin olmayan sayfalarında, Batılıların Türkiye'de yaşayan gayri Müslimlere sahip çıkma örtüsü altında dirlik ve düzeni bozma girişimleri bilinirdi, ama Şeyh Sait isyanı ve 31 Mart kalkışması dışında, Müslümanlara ve İslam dinine sahip çıktıkları görülmemişti. Gerçi Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri, 1946'dan sonra Türkiye'deki tarikatlara sahip çıkmışlardı, ama bu sahip çıkışta belirleyici olan, bu insanları ülkede solun ya da millicilerin iktidarı ele geçirmelerine karşı kullanma isteğiydi.

Son yirmi yılda uygulama biraz değişiktir. Demokrasi adına liberallere, solculara, sağcılara sahip çıkılmakla kalınmıyor, devleti bağımsız ve egemen yapan temel kurumlara, din korumacılığı altında hem de kutsallık adına saldırılıyor ve ülkedeki birliğin en küçük zerresine dek dağıtmak için halk kitlelerinin beyinleri ince ince denetim altına alınıyordu. Bunu görmek için gözleri açmaya bile gerek yok. ABD resmi devlet belgelerinde tarikatlara açık bir politikayla sahip çıkılması, operasyonun kökünün gizli olduğu gerçeğini değiştirmez.

ABD Merve Safa Kavakçı'ya sahip çıkıyor

ABD, Merve Kavakçı'nın TBMM'ne yürümesi ve sonrasında gelişen olaylarda resmi ağızlı bir açıklama yapmamıştı. ABD'de ku-

---

[731] 2000 Annual Report on International Religious Freedom: Turkey, September 5, 2000.

[732] U.S. Department of State Annual Report on International Religious Freedom for 1999: Turkey, Released by the Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor Washington, DC, September 9, 1999

rulmuş ve devlet yönetimiyle içli dışlı olmuş İslam örgütleri kanalıyla söyleniyordu gerekenler. Türkiye, Merve Kavakçı'nın girişimiyle Din ve İnanç Hürriyeti'ni sorgulayarak bir kargaşaya doğru itildikten sonra ABD'nin resmi raporu açıklanacaktı.

Türkiye hakkında hazırlanmış olan 9 Eylül 1999 tarihli raporda, Malatya camilerinde örgütlü olarak toplanıp sokaklara dökülen türban eylemcilerinin mahkemelere çıkarılıp haklarında 'ağır cezalar' istenmesine de yer veriliyordu.

Din Hürriyeti Raporundaki en ilginç bölüm ise Merve Kavakçı'ya açıktan sahip çıkılmasıydı. M. Kavakçı'nın "yabancı devlet tabiiyetine geçmiş" olması gerekçesiyle vatandaşlıktan çıkarıldığını belirten rapor, ne yazık ki, bu yabancı ülkenin Amerika olduğundan ve M. Kavakçı'nın Türkiye Cumhuriyeti yasalarını ihlal ettiğinden de söz etmiyordu. Rapordaki bu yaklaşıma Refah Partisi'ne de sahip çıkılması eklenirse işin incelikleri de bir parça anlaşılabilir.

Din Hürriyeti raporunun etkilerini algılayabilmek için raporun öncesine ve sonrasına bakmak gerekiyor. Türkiye'nin temel yasalarını değiştirme girişimlerinin öyle günlük ve yerel bir politikanın ürünü olmadığının bilincine ancak böyle varabiliriz.

Komplolar üstüne teori geliştirmeye bile gerek yok, 1999 yılına dönüp, bu işlerin öyle sanıldığı gibi, gizli, karanlık, kara sakallı adamların toplantılarında gelişmediğini anımsamak gerekir. Her şey, akademik giysili, 'bilimsel araştırma projesi' altında örüldüğünden, doğrudan bilgiye girmek gerekiyor.

Din Hürriyeti senaryosuna içerden destek olmasa, dışarda ne denli rapor yazılırsa yazılsın –ki yüz yıldır yazılıyor– bir sonuç alınması olanaksızdır. 1999 yılında Merve Kavakçı'nın TBMM'ne seçilmesinin ardından gelişen olaylar, Merve Kavakçı'nın da belirttiği gibi, Türkiye'yi "**test etmiştir.**"[733] Bu testin kuşkusuz çok yönlü sonuçları olmuştur. Örneğin, siyasal İslam hareketlerinin hep bilindiği gibi, Ortadoğu ülkelerinden tezgâhlanmadığını, sıkmabaş örtünün siyasal bir simgeden çok Batı tarafından öğretilmiş çok kültürlülük içinde inanç ve ifade özgürlüğü kapsamında desteklendiği, Ortadoğu ve Orta Asya'da egemenlik senaryosunun dindarların kalbine seslenen çıkışın "project democracy" içine yerleştirilmiş mezhep-tarikat-cemaat özgürlüğü projesiyle iç içe geçtiği bağlı ol-

[733]Campaign against the ban on Hijab (Islamic dress) in Turkey, Zafar Bangash,"Sister Merve Kavakcı: Muslimah MP"Crescent International, May 16-31, 1999 *inminds.com/hijab-ban/kavakci.html*

duğu ve yalnızca ABD'den değil, aynı zamanda Almanya, Fransa ve özellikle İngiltere'den sürüldüğü vb.

İstanbul'da gelenekselleştirilen 'Bediüzzaman' ya da 'medeniyetler arası diyalog' konferanslarının katılımcıları arasında İngilizler her zaman yerini alır. Londra'da kurulan MCC (Muslim Community Center) şemsiye oluşturur. İngiltere'deki örgütlü çalışmaların içinde çoğunlukla Pakistanlı ve Keşmirliler bulunur. İngiltere'de Müslüman toplulukların yerleşim yerleri genellikle ayrıdır. Bu nedenle bağımsız Müslüman örgütlerin bulunması da olağan görülebilir.

İngilizlerin 2. Sınıf Lordu Türkiye'de

İngilizlerin Müslümanlara merakı çok eskilere dayanır. Özellikle Güney Asya'yı birkaç yüzyıl sömürgeleştirmiş olan İngiltere, Kıbrıs'ta Nakşi tarikatını bile yönlendirmeyi ihmal etmemiştir. Bu öylesine bir düzeye yükselmiştir ki, İngiliz prenslerinin Müslümanlığı kabul ettiği, müridleştiği bizzat Kıbrıslı İngilizsever şeyhler tarafından yayılmıştır. Ne ki, sömürgecilerin merhametsizliğini Müslümanların iyi bilmesi gerekirken, bu böyle olmaz. İngilizleri arkalarına almaya meraklı sözde Müslüman liderler, Hindistan'ın bağımsızlık savaşımında İngiltere'ye yardımcı olmaktan geri durmamışlardı. Türkiye'deyse 31 Mart 1909 kalkışmasının önderi Derviş Vahdeti –o zamanların yaygın adlandırmasıyla "Redingotlu Molla"– İngiliz elçiliğini mekân tutmuştu. 1918'de başlayan işgal yıllarında da İngiliz Rahip Frew'un baş elemanı Ali Kemal'den sonra gelen ikinci eleman da Kıbrıs kökenli Molla Said olmuştur.

İngilizlerin Müslüman kurtarıcılığını şimdinin İngiliz başbakanı Tony Blair, açıklamıştır. Blair, Afganistan'a ABD silahlı saldırısından sonra, güvenlik için yerleştirilen İngiliz askeri gücünün göreve başlaması nedeniyle gittiği Kâbil'de yatığı tören konuşmasında "Buralardan gitmekle hatta yaptık. Bir daha gitmeyeceğiz!" demiştir.

İngilizlerin Müslüman merakının iyi örneği Ağustos 2000'de bir kez daha görüldü. Türkiye'nin sözde "milli" Müslümanları, kendi, ülkelerindeki rejimi değiştirmek üzere, bir yandan ABD'nin öte yandan Almanya'nın desteğini arkalarına alırken, geçmişin şanlı işbirliğine bir dönüş yaparak gözlerini Londra'ya çevirmişlerdir. Lordlar kamarasının oy hakkı bulunmayan üyelerinden Ahmed Nazir Türkiye'ye getirilmiş ve onun Türkiye'de 'din hürriyeti' konusunda ileri geri konuşmasını sağlamışlardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin yasal siyasal kurumlarından Fazilet Partisi'nin ileri gelenleri,

Lord Ahmed'e büyük konukseverlik göstermekte ve sahip çıkmakta haklıydılar.

Onların söyleyemediğini, hem de İngiliz olarak, Lord Ahmed söylüyordu. Nasıl olsa Lord Ahmed'e kimse dokunamazdı. Çünkü Lord Ahmed, bir Avrupalıydı. Türkiye Cumhuriyeti'nin görevlileri de, Avrupa'yı darıltmak istemezlerdi. Çünkü Lord Ahmed değneğin ucunu şu açıklamasıyla gösteriyordu:

"Türkiye, AB'ye girecekse bir seçim yapıp bunlardan vazgeçmek zorunda. Eğer Türk olsaydım, beni bu sözlerimden dolayı asarlardı. Onun için iyi ki, Türk değilim.".

Pakistan'da para aklama operasyonlarında da bir Ahmed Nazir vardı. O Ahmed Nazir, bu Lord Ahmed olabilir miydi? İngiltere'ye gidince mi "Lord" olmuştu Ahmed Nazir? Burası belli değil ama, İngiltere'de büyük bakkallar (süpermarket) zinciri sahibi ve büyük bakkallar federasyonu başkanı Lord Ahmed'in yemeklerden sonra konuştuğu görülüyordu. Sağlık-İş Başkanı Mustafa Başoğlu ve Eski Milli Eğitim Bakanı, YDP eski kurucu Genel Başkanı Hasan Celal Güzel ile de yemek yedikten sonra, *"Türkiye'de gözaltına alınan kadınlara tecavüz edildiği"* genellemesini yapmadan edememişti.[734]

Lord Ahmed Nazir, Refahyol Hükümeti'nin adalet bakanı **Şevket Kazan** ile yemek yedikten sonra, daha bir keyifle tehditlere başvurmuştu:

"Türkiye'de bir gelişme olmazsa, umursamazlık devam ederse, hem Lordlar Kamarası'na hem de Avam Kamarası'na rapor verip', buna karşı bir kampanya başlatacağım. Türkiye'de insan hakları ihlallerini uluslararası kuruluşlara bildireceğim. Gittiğim her ülkede de bu kampanya mı sürdüreceğim."

Merve İngiliz meclisinde

2. sınıf Lord Ahmed Nazir, Altınoluk'ta Prof. Necmettin Erbakan'a uğramış ve kendisi için düzenlenen yemekten sonra da sözünü esirgememiş ve sürmekte olan davayla ilgi olarak, video kasetlerin montaj olduğunu açıklayarak, uzmanlık alanının derinliğini de göstermekle kalmamış ve Türk Ceza yaysının 312. maddesinin kaldırılması gerektiğini söylemişti.[735]/[736]

---

[734]Turan Yılmaz-Deniz Güneş, "Bir sen eksiktin Lord Ahmet," *Hürriyet, 22 Ağustos 2000, s.15.*

[735] "İngiliz Lord, Hoca'yla görüştü, ve o da kaset için 'montaj dedi." *Hürriyet, 21 Ağustos 2000, s.21.*

'Hoşgörü' ya da 'tolerans' bağımlısı olan T.C hükümeti Lord'a nazikçe kapıyı göstermemişti ama, Lordlar kamarasında oy hakkı bulunmayan Lord Ahmed Nezir, sözünde durmuş ve Türkiye'yi tehdit işini Londra'ya dek taşımış ve Merve (Kavakçı) Yıldırım'ı İngiliz parlamentosuna dek götürmüş ve onun Türkiye'yi karalayan bir konuşma yapmasını sağlamıştır. İngilizlerle açıktan ya da dolaylı işbirliği yapanlara çok rastlanmıştır, ama "vatanım" dediği Türkiye'yi İngiliz Parlamentosu'nda şikâyet eden ilk kişi Amerika'da yetiştirilmiş Merve (Kavakçı) Yıldırım olmuştur.[737]

Öyle uzun boylu uğraşmadan, majestelerinin entelicensiasını fazla zahmete sokmadan elde edilen bu olanaklar, İngiltere yönetimini mutlu etmiş olmalıdır. Üstelik Türkiye yönetiminin ve devlet kurumlarının bu tür gelişmeler karşısında alabileceği ya da alamayacağı tutum da test edilmiş oldu. Tıpkı basit bir milletvekilliği olayı sonrasında Merve Kavakçı'nın "*onları test ettim geçemediler,*" dediği gibi.

Başta 'türban' olmayınca sorun yok

Hükümetin ve birtakım siyasal partinin laiklik ve Merve Kavakçı'nın ABD ilişkisi konusunda, isyankâr görünmelerinin bir iki yüzlülük olduğunu anlamak için şu sorunun yanıtını aramak gerekiyor: "Merve Kavakçı gibi yabancı devlete bağlılık yemini etmiş biri yerine, yine sıkmabaşlı, ama Amerika ile ilişkisi bulunmayan bir başka bayan milletvekili seçilseydi ne yapacaklardı, ya da, 'sıkmabaş' değil, ama yine ABD'de İslami cemaat kurmuş bir başkası meclise girseydi ne diyeceklerdi?

"Test" olaylarından sonra Türkiye sıkma-başın simge olup olmadığını tartışır dururken, Saadet Partisi milletvekili Oya Akgönenç Mughisuddin, Cenevre'ye uçmuş ve BM İnsan Hakları Alt Komisyonu'nda yaptığı konuşmada, Türkiye'de Kürtlerin, Çerkezlerin, Arapların ifade özgürlüklerinin bulunmadığından, 312. maddenin ne denli kötü bir madde olduğundan söz etmişti. Bayan Mughisuddin bununla da kalmamış, gazetelere göre, komisyondan Türkiye'yi "ikaz" ederek kendilerine yardımcı olmasını istemiş. Oya

---

[736] *"Türkiye'de anayasa mutlaka değişmeli (..) Londra'da faaliyet gösteren Justice International isimli bir örgüt tarafından (Türkiye'ye) davet edildim." Hürriyet, 28 Ağustos 2000,* s.5.

[737] "Gerçekleri anlattım: Yaşadıklarını İngiliz Lordlar kamarasında anlattığını söyleyen Merve Kavakçı... Lord Ahmet izlenimlerini anlattı" *Akit, 8 Kasım 2000.*

Mughisuddin'in bu tutumu Milliyet Gazetesi tarafından "ihanet" olarak ilan edildi.[738]

"İhanetle" suçlaması açıkça haksızlıktır. Ne yapmıştır Oya Mughisuddin? "**Müslüman azınlık hakları**"ndan söz etmiştir. Kendisi "*azınlık demedim*" diyor, ama etnisite adlarını sıralayarak aynı anlamı açıklıkla dile getirmiş oluyor. ABD delegelerince uluslararası toplantılarda ve son olarak Amerikan Kongresi AGİT komisyonunun raporunda belirtilmiş olan görüşleri tekrarlamış ve haklı olarak ,"*Ben ülkeme ihanet etmem!*" demiştir.

ABD Kongre raporlarında belirtildiği üzere, Hristiyan azınlık haklarının kısıtlandığından söz etmemiştir. Onu suçlayanlar, Oya Mughisuddin'in Amerikan vatandaşı olduğundan habersizler olamazlar kuşkusuz.

Öte yandan vekillerini yalnız bırakmaya niyetli olmayan Refah Partisi eski milletvekili, Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan, Oya Mughisuddin'in konuşmasının partilerince Türkiye'de hazırlandığını açıkladıktan bir gün sonra sözü değiştirdi ve Oya Mughisuddin'in söz konusu toplantıya akademisyen olarak katıldığını açıkladı. Yani bir gecede sözlerinden döndüler ve "Oya Hanım"ın konuşmalarının partiyle ilişkisi olmadığını açıklamış oldular. Dönme özgürlüğüne diyecek bir şey yok.

Türkiye ilginç bir ülke olmuştu. ABD, on yıldır uluslararası toplantılarda '*Müslüman etnik azınlıklar*'dan söz ediyor, Amerikan Kongresi raporlarında açıkça Türkiye'de Müslüman azınlık haklarının bulunmadığı yazılıyor, Lozan anlaşmasının değiştirilmesi açıkça isteniyordu ama, Türkiye'nin yöneticilerinden ve her tür partilerinden çıt çıkmıyordu.[739]

ABD'ye ses yok; Mughisuddin konuşunca deprem

Oya Akgönenç Mughisuddin, Amerikan Kongresi'nin raporunda yazılanları az biraz söyleyince, Türk medyası ve bazı partilerin sözcüleri ortalığı inleterek tepki gösteriyorlar, en milliyetçi partinin önemli şahsiyetleri ayağa kalkıyorlar. Bunlardan zamanın başbakanını ayrı tutmak gerek. Başbakanın ne rapor konusunda ne de Oya Mughisuddin'in konuşmalarıyla ilgili bir yorumuna rastlanıyor. Başbakan, Hoca Efendi'ye göstermiş olduğu ilginin binde birini ABD

---

[738] "İhanet" *Milliyet (manşet), 16 Ağustos 2000.*; "Ayrımcılık en büyük ihanet" *Milliyet, 17 Ağustos 2000, s.15.*

[739] Turkey Country Reports on Human Rights Prectices-2000, Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labour, February 20001, s.24

raporlarına göstermiyor. Gülen'in yargılanması konusunda "Bir insan olarak" üzülen başbakanın bileceği bir iştir bu. [740] Ayrıca en Cumhuriyetçi partiyi de ayrı tutmak gerekir. Onlar da ne konuşmaları duyuyorlar ve ne de raporları falan görüyorlar.

Oya Mughisuddin'in sözlerinin aslını ABD raporlarından samimiyetle izleyip Lozan Anlaşması'nın azınlıklar konusundaki maddelerinin gözden geçirilmesini talep eden sağcı, solcu, ilerici, liberal, milliyetçi, mukaddesatçı yazarlara söz eden yok! Üstüne üstlük Oya Mughisuddin'in açıklamaları sözlü de değil, yazılıdır.

Oya Mughisuddin, birçok ünlü siyasetçi gibi, ABD Dışişleri Bakanlığı Eğitim ve Kültür Bölümü'nce desteklenen "Fulbright Programı" bursuyla okumuş ve Amerikan gurbetinde 17 yıl yaşamıştır. 1976'da Pakistanlı eşi Mohammed Mughisuddin ile birlikte Washington yakınlarında Maryland'de **MCC** (Muslim Community Centre / Müslüman Cemaat Merkezi)'nin kurucu yönetim kurulunda sayman üyelik görevini üstlenmiştir. Öncülüğünü Pakistan kökenli Dr. M. A. Rauf 'un yaptığı merkezin kurucuları arasında halen Amerika'da yaşayan Dr. Ali Tangören de yer almıştır.[741]

Bu merkez yalnızca ibadet edilen bir yer değildir. Anaokulundan başlayarak çocuklara İslamiyet ve Arapça öğrenimi veren merkez, aynı zamanda programlanmış konferanslara da ev sahipliği yapar. Konferansçılar arasında Türkiye'deki rejimi elden geldiğince kötüleyen Almanya'nın emekli elçilerinden **Wilfred Murad Hoffman**, Merve Kavakçı'yı desteklermiş gibi yapıp, ABD Dışişleri Bakanlığı'nda toplantılar düzenleyen, Türkiye'ye ambargo uygulanmasını isteyen, Türkiye'ye karşı düzenlenen protesto kampanyalarını örgütleyen CAIR'in direktörü Nihad Awad ve ABD politikalarının dolaylı destekçileri bu merkezde ders veriyorlar.[742]

Oya Akgönenç Mughisuddin, 1987'de Türkiye'ye dönmüş ve Çukurova Üniversitesi'ne başvurmuş. Ama bir Türk vatandaşı olarak değil, Amerikan vatandaşı olarak. Yabancı statüsünde çalışmak istediği için İçişleri'ne yabancılar için gerekli olan çalışma izni almak üzere başvurmuştur. İzin belgelerinde uyruğu, USA yani ABD olarak yazılmış.

---

[740] *Zaman, 9 Şubat 1998.*

[741] Sajjad Durrani, MCC: The Formation Period – Twenty Years Ago – September 1976- December 1977, Reprinted from MCC Update, September 1997, *.erols.com/mccmd /mcc 1977.htm*

[742] MCC Adult Lecture Series, 1998-99, *www.erols.com/mccmd/lecture1.htm.*

Oya Akgönenç Mughisuddin, Tansu Çiller'e yakın olmuş ve milletvekili olamayınca FP saflarına katılmıştı. Akademisyenliğinden mi, sıkma başlı olmamasından mı bilinmez; onun milletvekilliğinden kimse yakınmamıştı. Ancak Fazilet Partili bir mebus durumu *"Ama iki Amerikalı da fazla oldu,"* diye değerlendirmişti. ABD makamları, bugüne dek Oya Akgönenç Mughisuddin'in ABD vatandaşı olduğunu belirtir açıklamada bulunmadı.

İçişleri Bakanlığı'nın YÖK Başkanlığı'na yolladığı yazıda *"Adı-Soyadı: Oya (Akgönenç) Mughisuddin, İzmir- 1939 Uyruğu: Amerikan; Çalıştığı Yer: Çukurova Üniversitesi"* yazmasa, Oya Akgönenç Mughisuddin'in de Merve Kavakçı gibi, ABD vatandaşı olduğuna ilişkin resmi bir belge bulunmayacaktı.[743] T.C uyrukluğu sürerken, Türkiye'de neden *"Amerikan uyruklu"* olarak çalışılsın? Habere göre bunun nedeni yabancı olunca daha çok maaş alındığıymış.[744]

Görüldüğü gibi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyken, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde Amerikan vatandaşı olarak çalışmak işe yarıyormuş. İşte burada da Merve Kavakçı'ya yapılan haksızlık ortaya çıkıyor. [745] *Mughisuddin de tıpkı ABD delegesinin altı yıl önce* yaptığı gibi ve tıpkı ABD'nin resmi raporlarında yazıldığı gibi, Türkiye'de *"Müslüman ..ınlıklar"*dan söz ediyorsa ve hükümetler bunları duymuyor olabilir.

Sözde din hürriyetçileri, tıpkı 'stiftung' ve 'think tank' elemanlarının Türkiye'de bir ulus bulunmadığını, 'Türk Ulusu' denen şeyin azınlıklar toplamı olduğunu, yerli 'sivil' hareketle birlikte yaymaktan kaçınmıyorlar. İstanbul'da "Muslim Friend" ile çalışan ABD vatandaşları gibi! Türkiye-ABD arasında mekik gibi gitgel yapan bu kişilerin ilişkileri geleceği belirleyecek olan Amerikan Müslümanlığı ile açık toplum, liberal açık pazar ağının kurulmasında ne denli önemli ve duyarlı ilişkiler geliştirildiğine ilginç bir örnektir. Sister Avis Asiye Allman'ın İstanbul macerası izlenmeye değer.

---

[743] Kamuran Zeren, "Oya da Amerikalı" *Hürriyet, Çarşamba, 19 Mayıs 1999, s.26*

[744] Kamuran Zeren, "Amerikalı Oya'ya 3 kat fazla maaş" *Hürriyet, 20 Mayıs 1999, s.32*

[745] Fazilet Partisi milletvekillerinin abartılı akademik sanları şaşırtıcıdır. Fazilet Partililer, "*Merve Hanım iyi eğitim görmüş bir Bilgisayar Mühendisidir*" derlerken bir başka türlü kıvanç duymuşlardı. Üstelik, Merve Safa Kavakçı, mühendisliğini, mezun olduğu okulu da belirterek meclis başvuru formuna yazdırmıştı. Bu büyük bir talihsizlikti. Çünkü Merve Safa Kavakçı'nın eğitim gördüğü Amerika'daki University of North Texas at Dallas'ın bilgisayar mühendisliği bölümü yoktu.

The muslim friend in Istanbul*

"Öcalan'ın tutuklanması ve yargılanması Kürt sorununu nasıl küresel bir gündeme taşıdıysa, Merve'nin aysbergin ucunu (üstünü) gösteren öyküsü de 'Türkiye'de Din Hürriyeti' sorununu Müslüman Cemaatin uluslararası gündemine taşımıştır." Avis Asiye Allman

Merve Kavakçı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yürümesinin hemen ardından, dünyanın dört bir yanında, eşzamanlı olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni kınama gösterileri de başlamıştı. Ortadoğu ülkelerinde yapılan gösteriler saman alevi gibiydi. Bir süreklilik görülmedi. Filistin'de ve Lübnan'da dar bir grup tarafından yapılan gösteriyi, Tahran'daki gösteri izledi. Tahran'da sayıları yüzü geçmeyen kara çarşaflı kadınlar, ellerindeki kartonlara yazılmış kınama yazılarıyla desteklerini belirttiler. Türkiye, yüzünü Tahran'a dönmüş ve büyük kitlesel destekleri gözlüyordu. Ancak beklenen olmadı. Tahran'daki televizyonların yayınlarındaki "Merve Kavakçı" haberleri de kısaydı ve Mayıs 1999'un birinci haftasında sona ermişti. Ayrıca, İran yönetimi de bu işle ilgisi olmadığını açıklamıştı.

ABD'de ise olaylar saman alevi gibi sönüp gitmemişti. HAMAS'a yakın görülen örgütlerin yanında yer alan Ortadoğu, Pakistan ve Keşmir göçmenlerinin güdümündeki örgütler, Merve Kavakçı'nın meclise girerek, Türkiye'yi test etmesinin hemen ertesi günü işe başladılar.[746] Türkiye'yi protesto kampanyaları, yığınsal mektup yollama, internette protesto ve Türkiye'yi karalama yayınları, "SUM (Sisters United for Merve)" gibi dernek örgütlenmelerini, A.B.D Dışişleri Bakanı Madeleine Korbel Albright'le görüşmeler, Uluslararası Din Hürriyeti bürosunda ABD yetkilileri ile yapılan toplantılarda Türkiye'ye ekonomik baskı uygulanması istekleri izledi.

Bu dinsel "cemaatlerin" 250 milyonluk Amerika'da bu denli hızlı ve eşzamanlı davranabilmeleri onların örgütlülüğünün bir göstergesidir, denilip geçilebilirdi. Ama işin öncesinde bir hazırlık olmadan bu denli geniş ve etkin eylemlilik mümkün olabilir miydi? Bu son derece uzak bir olasılık. Eylemliliğin öncesinde akademik bir ta-

* İstanbul'daki Müslüman Arkadaş

[746] "Stand Up For Hijab – Our Duty to Merve Kavakci / Hijab için Ayağa Kalk- Merve Kavakçı'ya karşı ödevimiz" *soundvision.com / news/hijab/hjb.merve.shtml*

banda oluşturulmuş ilmi-dini-siyasi çalışmaların göz ardı edilmesi sonraki gelişmelerin anlaşılmasını güçleştirecektir.

ABD'de başlayıp Londra'ya, Batı Avrupa'ya uzanan eylemliliğin sonuçları, resmi "İnsan Hakları-Din Hürriyeti" raporlarında T.C rejiminin ve sonra Lozan Anlaşmasının değiştirilmesi talebiyle kendisini gösterdi. Akademik çalışmalarla taban oluşturulmasaydı, önderler yetiştirilemezdi kuşkusuz. Bu girişken önderler, arkalarındaki kitleyi eyleme sürükleyemezler, "Din Hürriyeti - İnsan Hakları" raporlarına geçirilecek olaylardaki etkileri sınırlı ve sığ kalırdı.

'Sıkmabaş' eylem zinciri olmasaydı, Malatya'da cuma namazı çıkışı izinsiz gösteriler yapılmasaydı ya da Merve Kavakçı, Vakko paketlerinin Mervetur minibüsüyle taşındığı geceyi izleyen günün akşamına doğru, meclise yürüyünce Tarsus İmam Hatip Lisesi'nde öğrenciler boykota gitmeselerdi... Raporlara Lozan anlaşmasının temel azınlıklarla ilgili maddeleri "Müslüman azınlık" tanımlamasıyla tartışmaya açılamazdı. Merve Yıldırım (Kavakçı) meclise yürümeseydi, 'sıkmabaş' eylemleri de, din hürriyeti-insan hakları kapsamında uluslararası eylemliliğe dönüşemezdi.

Amerika'da "bilim" örtüsüne bürünmüş girişimlerin odağında, Georgetown Üniversitesi bulunuyor. "İslam ve Demokrasi" uzmanı, ünlü John Lee Esposito'nun "Müslüman Hristiyan Anlayışı Merkezi de Georgetown Üniversitesi'ndedir. 1990'da Türkiye'deki İslamcı hareketin analizini yapan ve ABD'nin Türkiye'deki İslamcı ve etnik ayrılıkçılara ve "Laiklere" karşı izleyeceği orta yolu gösteren raporun hazırlayıcısı Sabri Sayarı'nın "Turkish Studies" adlı enstitüsü de, bu üniversitede bulunuyor.

Georgetown Üniversitesi, ABD'nin önemli kuruluşlarının doğduğu önemli bir merkezdir. Devletle yoğun ilkişki içinde olan üniversitenin CIA ile bağlantıları raporlara geçmiştir. 1960'larda International Police Academy (Uluslararası Polis Akademisi)'nin kuruluşna katılmıştır. Bir CIA eğitim merkezi olan bu akademide Güney Amerikalı CIA ajanları eğitilmiştir.[747]

Önemli analiz raporlarıyla Amerikan devletine ve şirketlerine hizmet veren, dış ülkelerin yönetimleriyle, bürokratlarıyla ve Amerikan çıkarlarına hizmet edecek akademisyenleriyle bağlar oluşturan CSIS adlı örgüt de Georgetown Üniversitesi'nde kurulmuştur. Daha sonraları resmi makamlardan bağımsız bir kurum görüntüsü alarak

---

[747] Ami Chen Mills, a.g.k. s.35.

şirkete dönüştürülen CSIS, Ortadoğu bölgesinde petro-politik araştırmalarıyla da ünlüdür.

CSIS, dünyanın her bir bölgesi için ayrı bölümlerce örgütlenmiş. Ortadoğu bölümünün içinde de Türkiye var. Bölümlerin yönetimlerinde istihbarat örgütlerinde ve yabancı ülkelerinde misyonlarında dünya deneyimi kazanmış eski devlet elemanları bulunuyor. CSIS'ın petrol şirketleri, askeri sanayi kartelleri, akademi dünyası ve devlet ilişkilerinin sağlamlığı düşünülürse, bu kurumla ilişkisi olan bir kuruluşun ya da bir bireyin önüne açılacak ufuğun enginliğinden de kuşku duyulamaz.

Georgetown Üniversitesi'nin dinsel topluluklarla ilişkilerinin görünen yüzündeyse CMCU (Müslüman Hıristiyan Anlayışı Merkezi)'nin sözde akademik konferansları, genellikle dinsel görünümlü örgütlerle birlikte düzenleniyor. Bu örgütler, HAMAS ya da Hizbullah'a yakın olanlar da olabiliyor. Örneğin CMCU yönetimi, Aralık 1999'da, merkezi Kum kentinde bulunan Humeyni Enstitüsü yönetimi ile aynı merkezde, çoğunda olduğu gibi, basına kapalı bir toplantı yapabiliyor.

Böyle olması da gerekiyor kuşkusuz. Amerikan devletinin dünya ve ülkeler politikasına taban oluşturacak olan verilerin elde edilmesi ve insani ilişkilerin korunması, salt ABD'nin resmi görevlilerine bırakılamazdı. Resmi kurum ilişkilerinde devletlerarası hukuk kuralları ve ABD'nin iç yasaları gözetilmesi gerekirdi. Oysa akademik örtü, bu türlü sınırlamaları demokrasi ve düşünce özgürlüğünün derin ve geniş denizlerinde eritebilirdi. Bu nedenledir ki, ABD'de Üniversiteler kapılarını dost, düşman herkese açıyordu.

Nasıl olsa, ABD'nin iç düzenine yönelik bir tehdit çalışması düzenlenemezdi. Amerikan milli güvenlik yasaları buna izin vermezdi. Buna karşılık olarak, göçmen çocukları ve Amerikan vakıflarından burs yani ortalama yirmi bin dolara ulaşan okul ücretlerini ödememe olanağını elde etmiş olan uzak ülke gençleri, hür akademi ortamında kendilerini beğendirmek için çırpınacaklar, Amerikan hürriyetçisi profesörlerden daha hürriyetçi olacaklar ve arkalarında bıraktıkları ülkelerini etnik-toplumsal-siyasal analizlerle didik didik edecekler ve bu raporları birer bilimsel tez olarak ABD arşivlerine emanet edeceklerdi. Georgetown Üniversitesi'nde gerçekleştirilen akademik örtülü etkinliklerin " overt operation "a yani açık operasyona katkısı büyük. Bu üniversitede düzenlenen konferanslar, işin "*overt*" yani "açık" yanıdır. Konferansçı örgütler ve diğer katılımcılarla kurulan ilişkiler de işin "*covert*" (örtülü) yanı.

Açık toplantılarda yapılan konuşmalar ve etkin katılımcıların zenginliği "açık" ile "örtülü" arasında, "akademik ile "operasyon" arasındaki ilişkiye ışık tutmaktadır. Türkiye ile Georgetown Üniversitesi arasında kurulan akademik-politik köprüde gidip gelenler ve olaylar-amaçlar ilişkisine tipik örneklerden biri de Merve Yıldırım (Kavakçı) ve 'sıkma-baş' olaylarının Georgetown Müslüman Hıristiyan Anlayışı Merkezinde düzenlenmiş olan ilginç konferanslardır.

Sister Asiye ve Recep Tayyip Erdoğan'a hediye

CMCU'nun Nisan 2000'de Merve Yıldırım (Kavakçı)'yı konuşturmasından dokuz ay önce, Pakistan kökenli Amerikan sivillerce kurulmuş olan MFI (Minaret Freedom Institute /Minare Hürriyet Enstitüsü) adlı örgüt, konferans düzenliyor. Minaret dünyada "Liberal Enternasyonal" kurmak üzere, İngilizlerce örgütlenmiş olan Atlas Research Foundation (Atlas Araştırma Vakfı)'nın rehberliğinde kurulmuştur. İşi Müslümanları serbest pazara inandırmak olan Minaret'in o akşamki konuşmacısı Avis Asiye Allman, CMCU'da araştırma görevlisi olarak çalışıyor. Konferans konusuysa *"Türkiye'de Din Hürriyeti."*

Türkiye'de "Din Hürriyeti" konuşmasına Leyla Zana ile başlayan **Sister Asiye**, ilginç konulara değiniyor ve Leyla Zana'nın meclise alnında Kürt geleneksel renklerini taşıyan bir bantla girdiğini, bu simgelere meclisin şiddetle tepki gösterdiğini, Leyla Zana'nın 1995 İnsan Hakları Ödülü aldığını belirttikten sonra sözü Merve Kavakçı'ya, Başsavcı Vural Savaş'a ve Türk Ordusuna bağlıyor.[748]

Sr. Asiye'nin konuşması, Sr. Merve Kavakçı'nın daha önce belirttiği gibi Türkiye'ye uygulanan "test" işlemini yansıtıyor. Sr. Asiye'nin ABD resmi ve yarı resmi raporlarıyla tutarlı gidiyor. Özetle, Türkiye'de tam laiklik yoktur, devlet dini denetler ve sınırlandırır, erkek memurlar sakal bırakamaz diyor ve kadın memurların başörtüsü kullanamadığı gibi bir çarpıtmaya başvuruyor. Avis Asiye Alman dah da ileri gidiyor ve açıktan karalıyor:

"Hatta evlilik dinsel bağların dışında tutulu.(..) Son olarak, İslamcılara saldırı, askerlerce yönlendirilen Türkiye Milli Güvenlik Konseyi tarafından alınan 28 Şubat 1997 kararlarıyla başladı ve bunu 1998'de Refah Partisinin kapatılması izlemiştir."

---

748 Avis Asiye Allman, Religious Freedom in Turkey, Second Annual Minaret of Freedom Institute Dinner, Gaitherburg, Maryland on June 26, 1999. *minaret.org /allman.htm*

Bu sözler bize yabancı değil. Türkiye'nin içinde söylenenlerle Amerika'da söylenenler birbirini tutuyor. İnsan Hakları Derneği Başkanı işadamı Akın Birdal ile MÜSİAD'ın eski başkanı Erol Yarar'ın hapse atıldıklarını belirten Sr. Asiye, Recep Tayyip Erdoğan'ın "Milli halk şiiri söylediğinden hapsedildiğini" belirterek ilginç bir yanlış-bilgilendirme yapıyor ve sözü "Hıristiyan-Müslüman diyaloğu çalışmalarıyla uluslararası saygıya sahip, ılımlı dini lider" dediği Fethullah Gülen'e "saldırıldığına" getiriyor. Sr. Asiye, Merve Kavakçı'nın girişimindeki arka planı açığa vururcasına bir saptama daha yapıyor ve ekliyor:

"Bugün Türkiye'de Merve konusunda tepkiler çok karmaşıktır. (Bu gelişmeler) Türkiye Cumhuriyeti ve halk arasında aşırı bir kutuplaşmayla sonuçlanmıştır. Bu aşırı kutuplaşmayı anlamak için batılılaşma, kutuplaşmayı tek ırklı Türk kimliği ilkelerine(ve) laikliğe dayalı, tek boyutlu çağdaş bir toplum kurma girişimi olan 'Kemalizm' in yasallığını anlamalıyız" diyor.

Avis Asiye Allman, Amerikalıları yücelterek kışkırtma yolunu seçiyor:

"Amerikalılar olarak, başörtülü genç Türk kadınlarının vahşi PKK teröristleriyle aynı kapsamda görülerek Türk Milli Güvenliğine bir tehdit oluşturacağını anlamamız zordur."

Avis Asiye Allman, öğrencilerle ve türban eylemcileriyle bu zorluğun aşılacağını, belirterek, Türkiye'de kurduğu diyaloglardan örnekler veriyor. Sabri Sayarı'nın yönetmekte olduğu, Turkish Studies' de çalışan Amerikan burslu bir kişinin, başörtüsüyle ilgili kişisel öyküleri topladığından söz ediyor. Sr. Asiye, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi 1982 mezunu, Temple ve Cornell üniversitelerinde üç yıl çalışmalar yaparak 1992 de İstanbul'a dönen, 1998'de başörtüsü nedeniyle işten uzaklaştırıldığını belirten bir kadın doçentin sözlerine de yer veriyordu.

Sr. Asiye, '*Merve*'nin özyaşamını "*acıklı*" olarak niteledikten sonra asıl konuya giriyor ve Türkiye'ye Merve Kavakçı aracılığıyla uygulanan "test" işinin altını ve üstünü bir kez daha açıklıyordu:

"Öcalan'ın tutuklanması ve yargılanması Kürt sorununu nasıl küresel bir gündeme taşıdıysa, Merve'nin aysbergin ucunu (üstünü) gösteren öyküsü de 'Türkiye'de Din Hürriyeti' sorununu Müslüman Cemaatin uluslararası gündemine taşımıştır.

Avis Asiye Allman, Merve hesabının dibindeki etnik kışkırtmayı ABD Dışişleri görevlisinin açıklamalarıyla desteklemekten geri kalmıyor:

"ABD Demokrasi, İnsan Hakları ve Çalışma' dan sorumlu Bakan yardımcısı H.H.Koh, AGİT'de 18 Mart (1999)'da yaptığı konuşmada Türkiye'de İnsan Hakları ve demokrasi sorunlarını böyle dile getirmişti: işkence, ifade özgürlüğünün sınırlanması, NGO'ların tacize uğraması, politik katılımın sınırları ve Kürt sorunu ve Güneydoğudaki durum."

Liberal Müslümanların desteği

Amerika'dan görevli olarak Türkiye yollanan Sr. Asiye, Minaret Freddom Institute (Özgürlük Enstitüsü)'de, belli ki; Amerika'da Türkiye'ye karşı başlatılacak büyük kampanyanın çığırtkanlığını yapmıştır. Sr. Asiye, bu çağrıyı "*Washington, New York ve Türkiye'de bir yıl süren ekip çalışmasının*" sonucu olarak yaptığını da, açıkça belirtiyor. Söz konusu ekip, Asiye ile onun arkadaşıyla kızından oluşuyormuş. Sr. Asiye arkasındaki örgütlü desteği de şu sözlerle açıklıyordu:

"Başörtüsü yasağından etkilenmiş olan genç Türk kadınların tümü adına, biz üçümüz İmad-ad-Din Ahmet'e, Ali Abu Zakuk'a ve Minaret Özgürlük Enstitüsü'ne verdikleri destek ile gösterdikleri cesaret ve gelecekteki eylemleri için özel teşekkürlerimi sunarım."

Ali Abu Zakuk. "hangi taşı kaldırsak altın çıkıyor" örneğini, Türkiye-Amerika köprüsünde gelişen her din işinde kendisini gösteriyor. Ali Abu Zakuk, bir tür perde arkası yönetici gibi davranıyor. Ali' Abu Zakuk, dindarlara yapılan baskının Türklerin Yahudiler ve İsrail İlişkileriyle bir ilgisi olup olmadığını soran Patricia Nho Abdullah adlı dinleyiciye bir yanıt vermeye hazırlanan Sr. Asiye'yi durduruyor ve "Bu soruna İsrail-Türkiye ilişkisini, İmam Hatip okullarının kapatılmasını da ekleyebilirsin" demekten kaçınmıyor.

Din Ahmad'ı anımsamak için Liberal enternasyonale, yani "Liberal atılım" bölümüne dönmek gerekiyor.

'Müslüman ruh' ve Saidi Norsi[749]

Sr. Avis Asiye Alman, Merve Kavakçı olayına ve kutuplaşmanın yükseltilmesine tanısını çekinmeden ortaya döküyor:

"Doğal olarak, Türk ordusuna göre, bizim Pentagon ile bağ kurmak üzere İsrail ile bağ kurmak için ellerinden geleni yapı-

---

[749] Saidi Kürdi Nors köyündendir. Bağımsızlık Savaşı öncesi Saidi Kürdi ve Norslu Said anlamında Saidi Norsi adıyla anılırken daha sonraları Nur kitapçıklarını yayımlamaya başlarken "Nursi" adını kullanmaya başlamıştır.

yorlar. İşte tam şimdi, imam hatip okullarını kapattılar. Sufi kökenli mistik hareketin her çeşidi büyük baskı altındadır. İslami görüşün her şey büyük baskı altındadır, hem de nüfusun yüzde 95'inin Müslüman olmasına karşın."

Sr. Asiye bu sözleriyle hedefi, ulusal orduda kutuplaşma yaratma dürtüsünü ağzından kaçırıyor:

"Daha ötesinde Türk ordusunun yüksek (kademe) görevlileri kendi halklarına saygı göstermiyor ve Milli Güvenlik Konseyi belirleyici güç olduğundan bu (saygı gösterilmesi) çok zordur."

Sr. Asiye'ye çanak sorularıyla yardım ettiği belli olan Patricia Nur Abdullah, İslamiyet'in yok olacağını, salt Ramazanı kutlamak gibi roller üstleneceğini ileri sürüp görüş istiyor. Bunun üzerine Sr. Asiye Türkiye bağlarını son bir açıklamayla belirtiyor:

"Türkiye'nin Müslüman ruhu Cumhuriyetten önce "test" edilmiştir. (..) 25 yılını hapiste ve sürgünde geçirmiş (Saidi) Nursi gibi çok önemli ulema var, Türkiye'nin Müslüman ruhu çok kuvvetlidir."

Yarı-açık operasyonun propaganda atağının yeni aşamasını da açıklamaktan kaçınmayan Sr. Asiye, Kasım 1999'da İstanbul'da yapılan AGİT'te Türkiye'deki din hürriyetinin ele alınması için Amerika Müslüman Cemaati'nin temsilcilerini, Minare Özgürlük Enstitüsü'nü AMC (Amerikan Müslüman Konseyi)'ni ve Uluslararası Din Hürriyeti Komisyonu'nu Türkiye'ye karşı kampanya açmaya çağırıyor.

Mayıs 1999'un başında, yani Merve Meclise yürümeye başladığı günlerde, *"AMC (Amerika Müslüman Cemaati) Sr. Asiye'den Merve'nin durumunu incelemesini isteyince"* Sr. Asiye ve bir arkadaşı, *"İşe Thomas Jefferson'un anıtını ziyaretle"* başlamışlar. Sr. Asiye, *"Jefferson'un ve Martin Luther King'in ruhunu hissetmiş ve"* anlamış ki; *"Merve, Dr. Martin Luther King Jr.' un yolunda yürümektedir. (..) Ve Merve rüyalarını gerçekleştirmek üzere, Türkiye Cumhuriyeti'ndedir."*

Sr. Asiye, *"Merve bir Amerikan vatandaşıdır. Merve'nin düşü, Amerikan rüyasındaki deneyiminin derinliklerinden kaynaklanmıştır,"* diyor ve bu kaynağın somut temelini de *"Merve Kavakçı, yüksek öğrenimini Amerika'da bilgisayar mühendisliği (bölümünde) eğitim görmüştür,"* sözüyle belirtiyor. Merve'ye kötülük edenler kimdir? Bu soruya Sr. Asiye'nin yanıtı çok açık:

"Müslüman arkadaşlarım Devlet Konseyi (MGK) üyelerinin ateist (dinsiz) ve sol sökenli olduklarını belirtiyorlar."

Amerikalı çinici, kilimci Avis Asiye Allman belli ki, İstanbul'da çok etkin. ABD'nin Din Hürriyeti raporlarında da yapıldığı gibi, Milli Güvenlik Kurulu'na "Konsey" diyor. "Sister" İstanbul'da ikamet ediyor ve MGK üyelerine "dinsiz" ve "solcu" diyor. Bir ayrıntı daha var ki, din söyleminin altındaki gerçeği göstermektedir. Avis Asiye Allman, Merve'den ve din hürriyetinden söz ederken birdenbire iktisadi boyuta giriyor MGK'ni 'tahkim yasasına muhalefet' etmekle suçluyor.

"Ne ilgisi var?" dememeli!.. Amerika'da örgütlü bu cemaatler, Türkiye'ye yapılan saldırıların kutsal cephesinde yer alırlarken, salt din işleriyle uğraşmıyorlar. Önceki bölümlerde belgelendiği gibi, somut din ticaretinin, din adına arsa-villa alım satımı ve Amerikan rüyası her nedense Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırlarını delik deşik etmektedir. Türkiye'de ordu ile halkı ayrı kutuplara itme operasyonunu açık eden Sister Avis Asiye Allman, onyedi yıldır, ABD Dışişleri Bakanlığı'nca desteklenen "Fulbright Programı"ndan aldığı destekle yılın birkaç ayını İstanbul'da geçiriyor, Hristiyan-Yahudi mirası üstüne araştırmalar yapıyor.[750]

Avis Asiye Allman'ın işi, "Osmanlı esintili çiniler ve kilim" olarak biliniyor. Çini ve kilim işlerini New York Üniversitesi Kevorkiyan Merkezi'ne bağlı olarak sürdürüyor. Araştırmalarını Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nın denetimindeki Topkapı Sarayı'nda gerçekleştiriyor. Geriye kalan zamanını da İstanbul'da "Müslüman arkadaşlarla" ya da "ekip" dediği kişilerle geçiriyor, Amerika'daki "Minare Hürriyet Enstitüsü" örgütüne raporlar göndermekten de geri kalmıyor.

Sr. Avis Asiye Allman, Georgetown'da Haziran 1999'da, gerçekleştirdiği açık kışkırtmanın ardından yine çini-kilim işleri için geldiği İstanbul'dan Minaret Enstitüsü'ne Merve Kavakçı olayıyla ilgili olarak yolladığı son durum raporunda aynen şöyle diyor:

"Bunlar (Konsey üyeleri olmalı) konulara içişleri perspektifinden bakıyorlar. Örneğin Türk Parlamentosunun son günlerde onayladığı uluslararası tahkim kararına karşı çıkıyorlar. (..) Merve'nin durumuyla ilgili baskılarımızı artırmalıyız (..) Bu hafta sonu yapılacak olan birkaç toplantıyı esas alacak olan ayrıntıları bildirmeyi umuyorum."

---

[750] Sadia Razaq," Minaret of Freedom Dinner Examines *Hijab* and Religious Freedom in Turkey" *Washington Report-Muslim American Activism, September 1999, pages:121-125.*

Müslümanları serbest pazara ikna etmek

Avis Asiye Allman, sonraki yıllarda da ABD Dışişleri'nce desteklenen "Fulbright Program"ı çerçevesinde Türkiye'ye karşı etkinliklerinin sürdürdü. Türkiye ile ilgili olarak, "*Türkiye ağlıyor*" , "*Bir el uzatın*" gibi adlar taşıyan yağlıboya tablolar yapıp, Fulbright sitesinde sergiledi. Sergilemekle kalmadı, bunlardan birini Recep Tayyip Erdoğan'a hediye etti.[751] Abdullah Gül'ün ABD'de yaptığı konuşmayı dinlemesinden bu yana, R.T. Erdoğan hareketine yakınlık gösteren Avis Asiye Allman'ın, Prof. Dr. Necmettin Erbakan'a "O bizim Başkomutanımız" diyen Merve (Kavakçı) Yıldırım'ı nasıl karşıladığını yakın tarihte görebiliriz. Sonradan Müslüman olan Sr. Allman kuşkusuz öz yurdunun çizdiği yolda yürümeyi sürdürecektir.[752]

Bu kararlılığın nedenini Minaret'çilerin ideolojilerinde görebiliriz. Pakistanlıların Georgetown'da kurdukları "Minaret" örgütünün amaç açıklamasında, Amerikan yayılma ideolojisinin İslamiyet'e bağlandığı anlaşıyor:

"*Müslümanların Kuran ve sünnetlerden kaynaklanan sorumluluklarını yerine getirmek üzere, MFI (Minaret Foredons Enstitüte)'un görevi İslam yasası (şeriat) ile belirlenmiş ekonomi-politik kuralları ortaya çıkarmak ve yayınlamak(..) serbest ticaret ve adaletin gerçekleşmesini sağlamak (..) insan aklı üstündeki her türlü tiranlığa karşı kutsal savaşı (cihadı) sınır tanımadan sürdürmektir. Bu amaçlara ancak bağımsız hocaların araştırmalarının (ictihad), ilgili Müslüman ülkelerdeki politika konularına ve, veya, Amerikan Müslümanlara kabul ettirilmesiyle (..) serbest pazara ilişkin çalışmaların Müslüman ülkelerin ellerine çevrilmesi(..) dış ülkelerden liberal Müslümanların Amerika'daki (serbest) Pazar yönelimli Müslüman hocalarla ilişkiye geçmelerinin sağlanması..*"

Hristiyan-Müslüman işbirliğinin amacının serbest pazar işleri olduğu açığa çıkıyor. Hristiyan Müslüman Anlayışı Merkezi ile Minare örgütünün Kevorkian merkezinde, T.C Kültür Bakanlığı'na bağlı

---

[751] *Zaman, 3 Aralık 2001;*

[752] Avis Asiye Allman (Independent Scholar, NYC), "*Liberal Democracy and the Democratic Muslim Identity in Turkey: Case Study - Abdullah Gul/Tayyip Erdogan and Necmettin Erbakan - Changing Political Dynamics between Political Sons and Father*" Abstracts from 2nd Annual CSID (Center for the Study of Islam&Democracy) "Islam, Democracy, and the Secularist State in the Postmodern Era," *islam-democracy.org/conference_two_ abstracts_together. shtml# disclimer)*

Topkapı Müzesi'ndeki çini ve kilimler arasında Sister Avis Asiye Allman ve İstanbul'un "Muslim Friend"leri, Merve Kavakçı ve sonunda Saidi Norsi... Bu işlerin tümü "serbest pazar" açmaya bağlanıyor.

ABD'de ne iyi elemanlar yetiştirildiği anlaşılmış olmalı. Tek tanrısı "çıkar" ve "para" olan bir ülkeden daha iyisi de beklenemezdi. Burada anlaşılamayan nokta, ABD'den medet uman sözde din önderlerinin durumudur. Özellikle İslam'ı ABD'nin hizmetine sunanlar ne denli anılsa yeri değil midir? Türkiye Cumhuriyeti'ne açıktan saldırı ve Amerika'dan İstanbul'a uzanan araştırma "team'leri arasında yalnızca Avis Asiye Allman bulunmuyor. Minaret örgütü başkanı İmad-ad-Ahmed de İstanbul'a gidip geliyor. "Atlas Network (şebeke)"e bağlı liberallerin forumlarına katılıyor.

Avis'in Türkiye çalışmalarını desteklemiş olan Ali Abu Zakuk ise Kuzey Amerika İslam Cemaati (ICNA)' nin başkanıdır. Zakuk, Türkiye'den ABD'ye gidenler için konferanslar örgütlüyor. Son olarak FP Başkanı Recai Kutan'ın Amerika konferansını örgütlemişti. ICNA, Merve Kavakçı'nın girişimini desteklerken, Türkiye'ye bakışını da pek açık göstermişti: "*Türk hükümetinin insan hakları kayıtları Avrupa'nın en kötüsüdür. Türk yönetim juntasının dinsel ve etnik kimlik özgürlüğüne hiçbir saygısı yoktur.*"[753]

Avis Asiye'nin konuşma özgürlüğüne diyecek yok. Ama T.C kendi rejimin yıkmak için gelen bu tür yabancılara nasıl oluyor da resmi araştırma yapmadan izni veriyor? Yoksa bu izin alma gücü onların liberalliğinden ya da 'Stratejik Ortak' denilen ülke vatandaşı olmalarından kaynaklanıyor olmasın!

---

[753] "From ICNA Memorandum to Turkish Goverment Through Turkish Consulate in New York," May 10, 1999.

Arapların kalbine seslenmek

"Siyasi İslamcı hareketler Birleşik Devletler'in dış politik hedeflerine ya da çıkarlarına ters düştüğü anda bizim için bir önem arzeder.." ABD Dışişleri Bakanlığı Yakındoğu Bürosu'nun açıklaması, 8 Mayıs 1996

Hizbullah, Lübnan'da kutsal savaşı sürdürmek ve İslam'ın siyasal egemenliğini kurmak üzere İran'ın Kum kentinde yerleşik Ayetullahlar tarafından 1982'de kurulmuştu. İlk dönemlerde, İran'dan gönderilen Devrim Muhafızları'yla birlikte eylemler gerçekleştirildi. PKK kamplarının da yer aldığı Bekaa'da eğitim kampları kuruldu. Humeyni ideolojisine bağlı olan örgütün hedefi, Kudüs'ü kurtarmak ve Birleşik İslam Devleti kurmaktı. Lübnan'da kanlı iç savaş gelişti; Hizbullah, Suriye'nin silahlı gücü olarak Güney Lübnan'a yerleşti; silah depolarını doldurdu ve kent gerilla savaşından 'cihad ordusu' oldu.

ABD'nin terör örgütleri listesinde iyi bir yere sahip olan örgüt bir anda, Amerika'nın ve Türkiye'nin haber kaynağı CNN tarafından Lübnan'ın bağımsızlığını gerçekleştiren, yasal siyasi bir hareket düzeyine yükseltildi.

Şubat 1997'de Sincan'da gerçekleştirilen Kudüs Gecesi'nde Hizbullah'ı onurlandıranlar hapse mahkûm olmuşlardı. Şimdi Hizbullah örgütü yasal idiyse neden o geceyi düzenleyenler mahkûm oldu? Bir başka soru da şudur: ABD'nin düşman ve 'terörist' olarak ilan ettiği 'Hizbullah' nasıl oldu da terör örgütü sınıfından siyasal parti sınıfına yükseldi?

Özellikle ikinci sorunun yanıtı, Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor. Türkiye'de devletin temel ilkelerini yıkmaya çalışan örgütler olarak kabul edilmiş bulunan, dinci örgütlerin siyasallaşmasına, yani birer siyasal parti konumuna geçmesine itiraz edilecek mi? Hizbullah gibi silahlı güçleri bulunan ve birçok saldırı gerçekleştirmiş bir örgüt bile yasal bir siyasi parti olarak kabul edilirse, Türkiye'de sayısız eylem yapmış benzeri örgütlerin suçları, adi suçlar sınıfına indirgenebilir.

Söz konusu örgütleri desteklemek ve kışkırtmakla suçlanarak kovuşturulmakta olan – silahlı eylemle doğrudan ilişiği kanıtlanmamış - partiler, dernekler, kişiler hakkında takipsizlik kararı verilebilir.

Gelişmeleri, yakın geçmişteki olaylar dizininde gözden geçirmek gerekiyor. Lübnan'da yerleşik Hizbullah örgütünün, İran İslam Devrimi önderlerince kurulmasına, para, silah dahil her tür desteği İran'dan ve Suriye'den almış olmasına karşın, yine İran İslam Devrimcileri tarafından eğitildiği, desteklendiği ileri sürülen Türkiye'deki benzeri örgütlere karşı operasyonun başladığı 17 Ocak 2000 günü televizyonlara çıkartılan uzmanlar(!) Türkiye'deki Hizbullah operasyonu üstüne yaptıkları açıklamaların her bir paragrafı sonunda; "Türkiye Hizbullahı'nın Lübnan Hizbullah'ı ile bir ilişkisi yoktur!" demekten kendilerini alamıyorlardı.

Hizbullah'ın tabanındaki işadamları

Amerika'nın Türkiye'deki sesinin uzattığı ipin ucunu tez kavrayan İslamcı hareketlerin görüşlerini yansıtan yayınlar ile Fazilet Partisi de Türkiye'de Hizbullah adlı bir hareket olmadığını ileri sürmeye başladılar. Oysa, İran'ın Kum kentinden canlanan Humeyni ideolojisini benimseyen örgütlerin adlarının ille de "Hizbullah" olması gerekmiyordu. Bu hareketin adı, Filistin'de Hamas, Ürdün'de İslami Cephe, Mısır'da Cemaat'ül Müslümin, Cezayir'de Silahlı İslami Grup vb. olabilirdi.

Türkiye insanlarının bilgisiz bırakıldığının ayırdına varan örgütler ve yayıncılar böylesine basit bir aldatmacaya girişirlerken, "Hizbullah" adının Türkiye güvenlik güçlerince konduğunu da ileri sürmekte bir sakınca görmüyorlardı. Salt kendini akıllı sananları yanıtlaması gereken devlet görevlileri susarlarken, dört yıl önce DEP' yöneticilerinden Hatip Dicle, AKIN (American Kurdish Information Network)'da yayınlanan mektubunda; "*Hizbullah partisinin tabanını oluşturan işadamlarıyla sıcak ilişkiler*" başlattıklarını yazıyordu.

Örgütlerin patronu aynı, destekçisi aynı, ideolojik kaynağı aynı ama, birbirleriyle asla ilişkileri yok! Yakın yıllarda İran 'dan hareket eden kaçak silah yüklü kamyonlar Türkiye' de yakalanmamışlar mıydı? Dahası Amerika'nın Türkiye'deki sesi medyada boy gösteren bu sözde uzmanların Hizbullah'ın İran'a bağlı olduğunu açık olarak söylememelerinin ardındaki gerçek ne olabilirdi?

Ortadoğu'da, dinle bezenmiş anti-komünizmin daha sonra, İran İslam devrimiyle birlikte, sömürgeciliğe karşı çıkıştan saptırılan ve yüzlerce yıl geçmişten köklendirilen yeni doktrinle 'Panislamizm'in Batı tarafından kullanılmaya elverişli bir türü oluşturulunca, İslam adına şiddet yolunu seçen her tür örgütün, başta İran olmak üzere,

İslam ülkeleri yönetimlerinden destek aldığı bir gerçektir. Bu gerçek her zaman göze batar. Çünkü perdenin önünde gösterilen gerçeğin bir yarısıdır. Ama bu oluşumlardan yakınanların ilişkileri de perdenin önündedir.

"Yeşil kuşak" ve "ABD bizi sonsuza dek destekler" ya da "ABD İran'a düşmandır! ABD laikliğin kalesidir!" gibi ideolojik saplantılardan ya da cahilce, düşüncesizce, bilgiççe müminliklerden uzak durulmadıkça, çelişkilerden de kurtulmanın ve sorulara yanıt bulmanın olanağı yoktur.

Özellikle Türkiye medyası, Ortadoğu perdesinin önünü arkasını göstermekten kendini alamamıştır. Oysa uzaklardaki perde hiç de inmiş değildir. Oyun açık bir sahnede oynanmaktadır.

Örneğimize dönersek; Merve Kavakçı Türkiye'yi "test" etmeye başlayınca, medya kurgulandığı gibi, Tahran'a bakmıştır. Daha sonra nasıl olduysa uzaktaki sahneden bilgi gelmiş ve şaşırıp kalmıştır. Çünkü Merve Kavakçı, test işlerine Ortadoğu'dan değil ABD'den başlamıştı. İçerdeki siyasal yönetim de bu işi ABD yönetiminin bilgisi dışında diye düşünmüş ve açık ateşe girişmişti ki, "Din Hürriyeti" raporuyla kendine gelmiş ve durması gereken sınırda duruvermişti.

Milwaukee ve Köln'de İslâmcı konferans

Durulması gereken sınır nasıl belirleniyor? Bu sorunun yanıtının ucu açıktır. Kısa bir uzak sahne bilgilenmesi belki yararlı olacaktır. Türkiye'deki Hizbullah örgütünün yöneticileri baskınlarla ele geçirilip, örgütün mezar evleri ortaya çıkınca, ağır işkenceyle öldürülenlerin arasında, adı öne .çıkan İzzeddin Yıldırım'ın "*ılımlı barışsever*" kişiliği daha da öne çıkarılmıştı. Bu ılımlılığın derecesini görmek için Dava dergisinde Cumhıuriyet ve Msutafa kemal'e yapılan hakaretleri bir yana bırakıp Mehmet Ekici imzasıyla yazıdan yapılan şu alıntıya bile bakmak yeterli olacaktır:

"*Çocuklara ne zaman kafir düzenlere kin kusma öğretilirse, yagne amacın 'Allah'ın ahkamını tamamen icra ve tatbik' olduğu nakşeidilirse, ne zaman annelerin şefkat hissi Allah'ın şefkatini aşmazsa, çocuklara peygamber ahlakı telkin edilirse... işte o zman İslamın ayak seslerini duyar gibi oluruz.*"[754]

İzzeddin Yıldırım, Ağrı'nın Patnos ilçesinde 1946'da doğmuş ve ilkokulu orada bitirmiş. Askerlikte Nurcularla tanışmış. Eskişehir'de "tebliğ ve irşad" için görevlendirilmiş. 1970'lerin başında Nurcular

---

[754] Dava, İla-yı Kelimetullahtır, Aralık-Ocak 1992.

arasında ayrılık başlayınca Fethullah Gülen, Mehmet Kurdoğlu, Sıddık Dursun ve Mustafa Polat gibi, o da cemaatin merkez kanadından ayrılmış.

İzzeddin Yıldırım, Sıddık Dursun, Mehmet Kurdoğlu 1980'lerde birlikte çalışmaya başlamışlar. Askeri okullarda okuyan öğrencilerle ilişkili olan Mehmet Kurdoğlu gruptan ayrılmış. Sıddık Dursun ve İzzeddin Yıldırım, 1984'te "Medreset-üz Zehra" yayınevini, Tenvir Neşriyat'ı, "Med-Zehra Ltd. Şti."ni kurmuşlar. Ekip, Said-i Norsi'nin kitaplarının Nur örgütünce sansür edildiği, özellikle Kürtlerle ilgili bölümlerin değiştirildiği düşüncesindedir. Bu nedenle kitapları (Risale-i Nur) yeniden yayınlamaya başlamışlardı. Nurculuğun ana kanadı da bu girişimi kınamıştı.[755]

Med – Zehra Ltd. Şirketi, 1989'da "**Dava**" dergisini çıkarmaya başlamış. Dava dergisinde, Saidi Nursi'nin Kürt kökenliliği öne çıkarılır ve Kürt milliyetçi hareketinde İslamcı bir hat tutturulurken, Türkiye Cumhuriyeti'ne açıktan muhalefete geçilir. Şeyh Said ile ilgili yayınlara başlanır ve giderek, ana konuları "Kürt sorunu" olur.[756]

Ve Davacılar da soluğu ABD'de alırlar. 1990'da Milwaukee'de gerçekleştirilen ICP (Islamic Committee of Palestain)'in konferansına katılırlar. ICP, 1983'de HAMAS'ın önderlerinden **Tarık Abdullah** ve **Dr. Sami El Arian**'ın başkanlığında kurulmuştur. Dava dergisinde yayınlanan habere göre, konferansa katılan **Muhammed Sıddıki**, "*Bediüzzaman Said-i Nursi ve İslami hareketteki dinamizmi*" tebliğini sunar. "Dava"nın konferansla ilgili yaptığı açıklama, işin ABD'de başlayan derinliğini göstermektedir:

"*Hamas ile manevi alakası var. Hamas bir Ihvan-ül Muslimin grubudur. Bu müstakildir ve tüm Müslümanlara açıktır. Bu ikinci toplantı oluyor. Her sene konferans yenilenecektir. İnşallah ileride Hamas ile beraber konferans yapmayı düşünüyoruz. Yan çalışmalar olarak da kitaplar, dergiler, broşürler yayınlıyoruz.*"

Muhammed Sıddıki, ICP toplantısından sonra, "*Türkiyeli Müslüman talebeler tarafından kurulan UNITY Birlik adlı cemiyetin yıl-*

---

[755] *Aktüel, 20 Ocak 2000.*

[756] Dava dergisinin ilk sayısında sahip Enver Beçene, yazı işleri müdürü Müştehir Karakaya, dizgi, pikaj, montaj ise Med-Zehra olarak belirtilmektedir. (*Dava / yıl 1 / nisan-mayıs'89.) Onuncu yıldaysa kadro şöyle oluşur: Sahibi: Tenvir Neşriyat Ltd. Şti., Yazı İşleri Müdürü: Mehmed Kaynun, Hukuk Müşaviri:Av. Hüseyin Işık, Yurtdışı temsilcileri: Muhammeed Hadi (Almanya), Ömer Gür (danimarka), Arif Şevket (Hollanda), Abdülkadir Şehbaz (Fransa).*

lık toplantısına" katılır ve "*1.5 saat süren (..) İttihad-ı İslam üzerine bir konuşma yapar.*"[757]

Dava dergisi, **Cemalettin Kaplan** ile röportajın yanı sıra, yararlı bir yayın daha yaparak, derin İslamcılığın ABD ile Batı Avrupa arasındaki boyutunu gösterir:

"Almanya'nın Köln şehrinde dünyadaki bütün İslami ülkelerden gelen, ilim, siyaset ve din adamları Kürt sorunu üzerine üç günlük bir tartışma alanı sergilediler. Değişik devletlerden gelen ve değişik ırklara mensup ilim ve siyaset adamları Kürt sorunu üzerinde oynanan bütün oyunların bozulmasını ve bu sratejik duruma son verilebilmesi için gerçek kurtuluşun ve reçetenin ancak islami bir çerçeve içerisinde halli mümkündür görüşünde ittifak ettiler. Üç gün süren toplantı sonunda ortak bir bildiri neşrederek deklarasyon oluşturdular. Not:Afganistan Hizb-i İslami Bonn temsilcisi Abdusselam'la yaptığımız mülakatı gelecek sayıda neşredeceğiz."[758]

Vakıf kurmakla ilgili kısıtlamaların Turgut Özal tarafından kaldırılmasıyla, İzzeddin Yıldırım ve Sıddık Dursun, "**Med Zehra Eğitim ve Kültür Vakfı**"nı kurarlar. Dava dergisi, Kürt milliyetçiliği kavgasını derinleştirir. O dönemde, Güneydoğu Anadolu'da, sonradan Hizbullah olarak anılacak olan örgütlenme oluşur. 1994 yılında Sıddık Dursun ve İzzeddin Yıldırım ortalıklarını bozarlar.

İzzeddin Yıldırım 30 yıl yaşadığı Eskişehir'den ayrılıp İstanbul'a gelerek vakfın başına geçer ve "**Yeni Zemin**" dergisini çıkarmaya başlar. Derginin sahibi ve yazı İşleri Müdürü, Osman Tunç, Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Metiner, Yayın Danışmanı Ali Bulaç, Koordinatörü Yasin Yıldırım'dır. Teknik Müdür ise daha sonraları AKP Hükümetinde Başbakan Başdanışmanı ve AKP için "Muhafazakar Demokrat" tezini yazacak olan Yalçın Akdoğan'dır. Yayın Kurulu da ünlülerden oluşur: Ümit Aktaş, Gıyasettin Bingölballı, Kenan Çamurcu, Abdurrahman Dilipak, Davut Dursun, İhsan Işık, Altan Tan, Abdülvahid Vural, Osman Resulan.[759]/[760]/[761]

Daha sonra, Vakfın İzmir'den Van'a dek şubeleri kurulur. Nerede Güneydoğu Anadolu'dan yoğun göçmen yerleşimi olmuşsa, o-

---

[757] Dava, 1990, Sayı:7
[758] Dava, a.g.y.
[759] Aktüel, a.g.y.
[760] Altan Tan, 3 Kasım 2002 seçimleri için HADEP' ten milletvekili adayı oldu.
[761] Derginin adresi, Fatih, Kıztaşı Caddesi, Kuriş Apartmanı, No: 51/2. Yeni Zemin, Ocak 1993.

rada bir şube kurulur. Yeni Zemin yayını çevresinde "Nübihar yayınları" oluştu. ABC'yle Kürtçe basılan "**Nübihar**" dergisi yayınlanmaya başlandı. Nübihar, Yaşar Kemal'in ABD'de bulunan Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a Kürt sorununun federatif çözümü ile ilgili mektubu **Mete Akyol** ve **Semra Özal** eliyle iletmesinden sonra, Turgut Özal'ın "***federasyon tartışılmalıdır***" demesi...

Ve 16 Mayıs 1993'de İstanbul'da, PKK'nin İslamcı kanadının temsilcilerinin de katıldığı "Kürt Sorunu" konferansını düzenlenmesi.[762]

Benzeri toplantılar, Avrupa'da da yapılmıştı. 1991 yılında DAVA dergisinin de katıldığı "***Kürt Sorununa İslami Çözüm***" konferansından sonra, yine Köln'de, 27 Mayıs 1995'de, PKK'nın örgütü **PİK** (Partiya İslamiya Kurdistan) tarafından "Kürdistan'da İslami Diriliş" konulu bir toplantı daha düzenlendi. Bu toplantının duyurusunda yer alan konuşmacılar arasında "Erzurum milletvekili Melik Fırat, Milli Gazete yazarı Abdurrahman Dilipak, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın danışmanı Ali Bulaç, RP'nin eski Güneydoğu Bölge Müfettişi Altan Tan, Yeni Zemin Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Osman Tunç, Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden ayrılan Prof. Süreyya Sırma , Nü-bihar dergisinden Sabah Kara, Medreset-üz Zehra Vakfı'ndan İzzettin Yıldırım, Kuzey Irak İslami Parti lideri Şeyh Osman, Prof. Gaburi, Dr. Muzaffer, Fatih Kirikar, Fuat Fırat, Diyaddin Fırat ve Fehmi Huveydi'nin adları" bulunuyordu. Ne ki, çağrıda adı geçenler toplantıya katılmadılar.[763]

Sonraki yıllarda Türkiye'nin idari yapısının değiştirilmesi için yeni bir sözleşme (Anayasa yerine böyle denmeye başlanıyor) yapılmasını savunan Sözleşme dergisi yayınlanmaya başlandı. Bu dergide artık **Soli Özel** gibi II. Cumhuriyet kuramcıları da yazıyordu.[764/765]

---

[762] Bu mektubun varlığı uzun süre tartışılmıştır. Yaşar Kemal, mektup yazdığını kabul etmiş, ama federasyondan söz etmediğini ileri sürmüştür. Mete Akyol ise mektubu bir ön notla ilettiğini açıklamış; Semra Özal ise "Ceviz kabuğu" programında mektupta "federasyon"dan söz edildiğini belirtmiştir. Av. Ceyhan Mumcu bu konuyu birçok basın açıklamasında yinelemiş ve Yaşar Kemal'in açıklama yapmasını istemiştir. Konu ile ilgili haber için *Gündem, 15 Nisan 1996, Sayı: 32.* Ek 14.

[763] Haberi yayınlayan *Gündem Bülteni*'ne göre "Melik Fırat, Süreyya Sırma ve Altan Tan, "mazeret" bildirerek toplantıya katılmadıkları" öğrenilmişti. *Gündem, 15 Temmuz 1995, Sayı: 13.*.

[764] Sözleşme dergisinin yayın yönetmeni Ali Bulaç, Yazı İşleri Müdürü Mehmet Metiner ve Hüseyin İlik, yayın kurulu üyeleri arasında Altan Tan ve Osman Tunç (Yeni Zemin sahibi) bulunmaktadır. Derginin bina adresi Yeni Zemin ile aynıdır.

Zehra Vakfı, Said-i Norsi'nin 1900'lerin başında Van'da Kürtçe ile eğitim yapacak olan "Medreset-üz Zehra" girişimini yeniden canlandırdı ve **Zehra Üniversitesi**'ni kurmak için somut adımlar attı.[766]

Sonuç olarak, 2000 yılının Ocak ayında ABD'nin bir yıl önce İslamcı terörist avına başlamasının ardından, Hizbullah çökertildi. Bu arada örgüt, İzzeddin Yıldırım'ı ve Dava dergisinin ilk günlerinden beri onun yanından ayrılmayan Mehmed Seyid Avcı'yı kaçırarak öldürdü.[767] Hizbullah operasyonu sürdürüldü. Diyarbakır'ın Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, operasyonu derinleştirdikten ve "*Bunlar casus. Hizbullah bir dünya oyunu. Dünyanın oyununu Diyarbakır'dan bozuyoruz. (..) Uğur Mumcu'nun ve Ahmet Taner Kışlalı'nın katilleri bunlar. Onların katillerine ulaşmak istiyorum. Tek hedefim bu*" dedikten kısa bir süre sonra Uğur Mumcu'nun ölüm yıldönümünde suikastla öldürüldü.[768] Daha sonra katiller iki yıl süren çalışmayla teker teker yakalandı. Yine bu arada, Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı, Bahriye Üçok ve Muammer Aksoy'u öldürdükleri ileri sürülenler de yakalandı. Duruşmalar sonunda sanıklar mahkûm oldular. Böylece bu işlerin arkasındaki bağlantılar da açığa çıkmadan dosyalar kapandı.

Bu arada Zehra Vakfı da unutulup gitti. Çünkü artık "Din Hürriyeti" vardı ve Türkiye yeni testlere hazırlanıyordu. Daha da önemlisi ABD, Ortadoğu'da temizlik işlerini ilerletti. Afganistan'a girilecek, Irak'a, Hazar'a uzanılacak, ama hepsinden önce Filistin halkı ezilecekti.

Boru hatlarıyla döşenen 'Dinlerarası Diyalog'

Türkiye'de, petrol boru hatları yaygarası bir tek çizgi izliyor: ABD, Azerbaycan ve Türkiye'nin tercihi olan Bakü - Ceyhan hattı projesinin önceliğini desteklemektedir, çünkü Türkiye ABD'nin dostudur, müttefikidir. Oysa ABD hiçbir bölgede, hiçbir koşulda egemenliğini tekil ilişkilere dayandırmaz. Bölgenin patronu olmak da bunu gerektirir.

---

[765] *Sözleşme, Şubat 1998, Sayı:4.*

[766] Yüzyıllık geçmişe dayanan bu girişim, 3 Ağustos 2002'de çıkarılan yasayla yaşama geçecektir. 3 Kasım 2002 seçim kampanyasını Van'dan başlatan Başbakan Bülent Ecevit, "*Artık Kürt vatandaşlarımız Kürtçe eğitim yapabilecekler*" diyerek durumu ilan etmiştir.

[767] Bu örgütün hücre evlerinin bodrumlarında, bahçelerinde yapılan kazılar soncunda çok sayıda militanını da öldürdüğü ortaya çıkar. Bunların arasında Mersinli Gonca Kuriş de vardır.

[768] Kadir Ercan, Ramazan Yavuz (DHA), "Sevgi adamıydı" *Hürriyet, 21 Ocak 2001*

"Birleşik Devletler'in hem üretim, hem de dağıtım anlamında en yüksek kapasiteyi gerçekleştirmeyi amaçlayan, İran ve Irak'a fazlaca bağlanmaktan kaçınmayı öngören ve fakat onları (İran ve Irak'ı) önemli bir enerji üreticisi durumuna getirme ihtiyacını da göz önüne alan çok geniş bir bölgesel enerji politikasına ihtiyacı bulunmaktadır."[769]

ABD, Ortadoğu'da, Afrika'da ve Asya'da boru hatları projelerinin tümüne yandaştır. ABD, bölgeye egemen olacaksa, tüm petrol kaynaklarına da egemen olmalı, hiçbir kaynağı başkalarının egemenliğine bırakmamalıdır. Öyleyse Körfez petrol kaynaklarının da tankerle dağıtım bağımlılıklarına da önemli ölçüde son verilmelidir. Bunun anlamı ABD şirketlerinin ağırlıkta olacağı petrol işletme ortaklıklarının çok sayıda boru hattıyla petrolü güvenli iletim noktalarına ulaştırmaları ve bu limanlardan dünyaya dağıtmalarıdır.

ABD'nin son derece açık ve yalın görünen bu projesinin uygulanması, bölgede kalıcı bir barış olmasa bile, bir düzen kurulmasına bağlıdır. Önce İsrail ve Arap dünyası arasındaki savaşa son verilmeli ve sınırlar yeniden çizilmelidir. Ulaşılması zor olan bu amaca çok yaklaşıldığı görülmektedir. Filistin – İsrail anlaşmasında önemli ölçüde sonuca yaklaşılmış ve hemen ardından 1999 yazında İsrail – Suriye görüşmeleri başlamıştı.[770]

Ortadoğu'da anlaşmaların gerçekleştirilmesi için iki engel vardı. İsrail ile Arap ülkeleri ilişkilerinin temelindeki din çatışması (1) ve İsrail'i dinsel ideolojiye dayanarak silip süpürmeyi amaç edinmiş silahlı örgütlerin milliyetçi tavırları (2). Örgütlerin ideolojik dayanağı olan dinsel çatışma öğesinin ortadan kaldırılması için, "Dinlerarası Diyalog" projesine başlandı. Salt diyalogla kalıcı barış sağlanamayacağı varsayılarak dinsel barışa yine dinsel bir ideolojik temel bulunmalıydı ve bu temel kaynağını kutsal kitaplardan almalıydı.

Öyle de oldu; Musevilik, Hıristiyanlık ve İslam'ın ortak paydası olarak, bu dinlerin ortak Peygamberinin Hz. İbrahim olduğu ilan edildi. İbrahimi Dinler senaryosu Türkiye'deki tarikat şeflerinin çağrısıyla Amerika'dan, Almanya'dan İstanbul'a "Medeniyetler Arası Diyalog" toplantılarına koşuşturan ilahiyat profesörleri, Vatikan Cizvit kardinallerince ve Ortodoks Patrikleri'nin çabalarıyla kotarıldı. T.C Devleti yetkililerinin bu konudaki katkıları da unutulmamalı.

---

[769] CSIS Raporu.

[770] Filistin yönetiminden görevi bırakmasını isteyen ABD (İsrail diye de okunabilir) bu isteği yerine gelmeince, yeşil ışık yandı ve İsrail ordusu tanklarıyla dozerleriyle Filistin'i, atölyeleri, evleri ezmeye başladı.

Üç din buluşmasının zirve eylemi 2000 Baharında, Urfa'da gerçekleştirildi. Bu zirveyi TGV (Türkiye Gazeteciler Vakfı) örgütledi. T.C Devlet Bakanı **Sadi Somuncuoğlu** da toplantıya katılıp bir konuşma yaparak T.C.'nin onayını cümle âleme gösterdi. TGV'nin onursal başkanı Fethullah Gülen, ABD'den gönderdiği iletiyle bu büyük olaya destek verdi.

Bu arada İsrail'e ve onu destekleyen "Siyonist" Batı güçlerine ve özellikle ABD'ye karşı yıllarca silahla savaşmış örgütlerin barış alanına çekilmesi için iki yanlı taktik izlendi. Önce Ortadoğu ülkeleri içinde silahlı güç olarak örgütlü Lübnan'da Hizbullah, Filistin'de HAMAS gibi örgütlerle Uluslararası İslam Devrim Hareketinin eylemcilerini destekleyen örgütler arasında bir ayırım yapılmalıydı. Hizbullah ve Hamas'ın ABD'de yerleşik destekçi kuruluşlarıyla iyi ilişkiler kuruldu; ABD üniversitelerinde Hıristiyan - Müslüman fakülteleri, enstitüleri ve ABD Dışişleri'nde yapılan ortak toplantılarla gösterilen dayanışmayla "Müslümanları Amerikanlaştırma" projesi uygulandı.

Bu örgütlerin, aynı zamanda ABD'nin Ortadoğu Ülkeleri yönetimlerine karşı birer tehdit sopası olarak kullanılma olanağı da işin kârlı yanı oldu. Yönetimlerin zaten bu İslam Devrimcileriyle başları hiç dertten kurtulmuyordu.[771] ABD bir yandan bu örgütleri terörist ilan ediyor, öte yandan da bu çevrelerin Amerika'da örgütlenip, politik ve özellikle parasal güç elde etmelerine ses çıkarmıyordu. Bunun nedenini yakın tarihte, bir parça spekülasyonla aramak aydınlatıcı olabilir.

İsrail ve ABD'nin kucağında büyüyen HAMAS

HAMAS örgütünün geçmişi ve sonrasını görelim. **Harakat'ul Mukamavat'ul al Islamiye** (HAMAS), 1982'de, İsrail işgali altındaki Gazze'de, İsrail devletinin yasal izniyle bir vakıf olarak kurulmuş ve İsrail HAMAS'ın para toplayıp, Filistinlileri örgütlemesine ve güçlenmesine göz yummuştu. HAMAS, ABD'de vakıflar, finans şirketleri kurmuştur. HAMAS askeri kanat sorumlularının dahi ABD'de yasal şirketleri vardır. IAP (Islamic Association of Palestine / Filistin islami Cemiyeti) bunlardan biridir. IAP'nin toplantısında Merve Kavakçı da konuşmuş, doğup büyüdüğü ülkesi, Türkiye'ye karşı oralardan muhalefet etmişti.

HAMAS uzantısı **CAIR**, **UASR** ve **ISNA** gibi örgütler, ABD Başkanı ve ABD Dışişleri ile içlidışlı görüşmeler yaparlar. Bunlar, Yaser Arafat'ın bağımsız, egemen Filistin Devleti davasını desteklemezler. ABD'den yıllar sonra Türkiye'ye "test" yapmaya gelen Merve Kavakçı Türkiye'yi karıştırınca, bu örgütler, Türkiye'ye ambargo uygulanmasını isteyecek denli ayarlı olduklarını göstermişlerdi.

Suudlar ve Emirlikler, İsraillilere ucuz işçilik yapmaktan başkaca geliri olmayan Filistinlilerin yasal yönetimine parasal yardımı kesmişler ve HAMAS'a para yağdırmışlardır. ABD ise İsrail'e yılda 5-6 Milyar dolar karşılıksız yardımda bulunmaktadır. İsrail'e bağlı ırkçı-dinci örgütler, ABD'de karşılıksız askersel yardım listelerini hazırlarlar. ABD-Türkiye-İsrail üçgeni programına uygun olarak, sözde "sivil" toplumcuları da desteklemekten geri kalmayan bu İsrail destekçisi örgütlere, dinci siyasetçilerle hükümet başları konuk olmuşlardır. Hatta Tevrat'ın cihad borusu boynuzu hatıra olarak almışlardır.[772]

ABD bakanlarının yarıdan fazlası İsrail yandaşıdır. Yani, Musevi-Katolik- Protestan Yahudilerdir. Savunma Bakanlığı başta olmak üzere Başkanlık üst yönetimlerindeki çoğunluğu ellerinde tutmaktadırlar. K. Derviş'in yakın dostu, Endonezya'yı karıştırmakla ünlü, Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz de onlardan biridir. Wolfowitz bu yüzünü Washington'da Filistin'de, Ariel Şaron'un emriyle gerçekleştirilen katliama karşı kınama gösterilerini bastırmak üzere Capitol Hill önünde toplanan yirmi bini aşkın İsrail yandaşına yaptığı konuşmada "***yanınızdayız***" diyerek belli etmiştir.

Bu koşullarda, Filistin Devlet yönetimi, İsrail'le ne zaman anlaşmaya başlasa, dünyanın barıştan yana desteğini alıp, elini güçlendirse, HAMAS intihar saldırısında bulunmuştur. Her saldırıdan sonra Filistin helikopterleri, uçakları Filistin Devleti'nin resmi polis karakollarını vurmuştur. Arafat, ne zaman devlet disiplini sağlamaya başlasa ve HAMAS yöneticilerini gözaltına alsa, İsrail, Arafat'ın devlet kurumlarını vurdu. Arafat yönetiminin otoritesini yıkmak için, Washington ve Batı Avrupa ellerinden geleni yaptılar. Bir yanda tanklarıyla, uzay filmlerinden çıkmış robot askerler, öte yanda ölümlerin içinde doğup büyüyen Filistinli çocuklar!

Bu uygulamalar, 'şiddeti yükseltme' sonra da aynı 'şiddeti gerekçe göstererek' karşındakini elverişli bir anda ezip geçme yönte-

---

[772] "Ecevit'e hediye edilen boynuz ne anlama geliyor?" *Başka İstanbul, 25 Ocak 2002.*

midir. Zaten intihar saldırılarında ölümü seçen çocuklar da, 20 yıl önce **Ariel Şaron** komutasındaki İsrail ordusunun gerçekleştirdiği **Şatila** katliamında bebek yaştaydılar.

Hiç kuşku yok ki, Filistin iyice ezildikten ve FKÖ yönetiminin saygınlığı yıkıldıktan sonra, bağımsız görünüşlü, ayarlı bir Filistin devleti kurulacaktır. Ayarlı devletin başında, Bush'un petrol şirketlerinde *deneyim kazanmış, dinler arası diyalog senaryosuna inanmış*, serbest pazar olmayı kabullenmiş, demokrasiye bağlı bir yönetim bulunacaktır. Onlar Washington'da örgütlü beklemekteler... Tıpkı Irak için olduğu gibi!

Bu arada, Irak'ın iki aşiretinin egemenliği altındaki Kürt Partileri 3-6 Nisan'da Amerikalı görevli gözetiminde ortaklaşa bir anti-terör bürosu kurdular. Süleymaniye'de Amerikan kökenli İsrail yandaşlarının da ders verdiği İngilizce eğitim yapan üniversite zaten çalışmaktadır. Şimdi yeniden günümüzden iki yıl geriye dönüp, kaldığımız yerden Amerika'dan bakmayı sürdürelim.

Amatör C4 Hırsızları

'Terörist' listelerinin yeniden düzenlenmesinin ardından sıra, merkezi olarak denetlemeyen ve Kum kentinden yönetilen perakende silahlı örgütlerin ve Afgan merkezli olmakla birlikte nerede cihad, orada 'var olan' Usame Bin Ladin'e bağlı Cihad Konseyi'nin etkisizleştirilmesine gelmişti.

ABD sözcüsü, "İslamcı terör örgütleri" ni devre dışı bırakmak üzere, ABD eşgüdümünde geniş bir operasyon başlatıldığını, Müslüman devletlerle işbirliği yapıldığını, ancak kendi içlerinde muhalefetle karşılaşmamaları için bu Müslüman devletlerin adlarını bildiremeyeceğini resmi olarak açıklıyordu.

Ürdün'de Usame Bin Ladin'e bağlı olduğu ileri sürülen altmış kişilik hücre üyelerini tutuklanmasıyla başlandı. Ladin'e bağlı El Kaide örgütünün 1998'de Doğu Afrika elçiliğinin bombalanmasından sorumlu olduğu açıklandı. Bin Ladin'in İslamcı örgütlerden oluşturduğu "Jihad" komitesinde, Yemen'den JO (Jihad Organisation), Pakistan'dan Al-Hadis, Lübnan Partizan Ligi, Libya İslami Grubu, Ürdün Beyt al Imam, Cezayir Silahlı İslami Grubu (GIA) gibi örgütlerin yer aldığı belirtiliyordu. Bu listede Türkiye'den herhangi bir örgütün yer almaması dikkat çekiyor. Bir başka ilginçlik de, açıklamalarda Hizbullah, Ürdün İslami Cephesi, Hamas gibi örgütlere değinilmemesiydi.

Türkiye listede yoktu, ama 6 Aralık 1999'da, İstanbul'da Bin Ladin'e bağlı oldukları belirtilen Libya kökenli altı kişi tutuklandı.[773] 14 Aralık 2000'de, Kanada - ABD sınırında **Ahmet Ressam** adında bir Cezayirli, arabasında 50 kg RDX (patlayıcı madde) ile yakalandı.[774] Ahmed Ressam, Cezayir GIA örgütü üyesiydi ve Afganistan'da uzun yıllar savaşmıştı. Ahmet Ressam gibi mücahidler, yıllar önce Pakistan'da eğitilmişlerdi. Onların eğitimlerine yardım eden ve silahlanmalarına destek olan da ABD idi. Mücahidler artık, Usame bin Ladin'e çalışıyorlar, Doğu Avrupa, Kafkasya ve Afrika'da savaşıyorlardı. ABD'nin karşılaştığı durum için tek açıklama "Terör eken terör biçer" olabilirdi:

Ahmed Ressam'ın ardından sınırda bir kadın ve erkek yakalandı. Kanadalı **Lucia Garafola**'nın Ahmet Ressam'a bağlı Abdül Gani ile telefon görüşmeleri yaptığı saptanmıştı. Sınır polisi, Cezayirli Bobida ve Lucia'nın Kanada-ABD arasından sık sık geçiş yaptıklarını sonradan saptadı.

Operasyon hızla ilerledi. Abdül Gani Newyork'ta tutuklanırken, **Abdik Hakim Tizega** da Seattle'da bomba malzemeleriyle birlikte yakalandı ve ifadesinde "Ahmet Ressam'la buluşmak için beklemekte olduğunu" açıkladığı, belirtildi. ABD güvenlik güçleri, Amerikalı Müslümanların üstüne yürüdü. Ortadoğu kökenli öğrenciler yollarda durdurulup sorgulandılar, arabaları sıkıca arandı. Bu öğrenciler yapılanları Müslüman olmalarına yordular. Müslüman mahallelerin üstünde geceler boyu helikopterler döndü durdu. Tıpkı Hollywood filmlerindeki gibi.

Bu arada ilginç bir tutuklama bilgisi de Kaliforniya'dan geldi. San Fransisko'ya 150 mil uzaklıkta Fresno kentinin dışındaki askeri alandaki patlayıcı bunkerinin soyulduğu bildiriliyordu. Çalınanlar arasında 200 kiloya yakın **C4** plastik patlayıcı da vardı. Fresno şerifi sonraki günlerde soyguncuların delikanlı yaşlarda amatör hırsızlar olduğunu belirtti. Amerika'da sarı alarm ilan edildi; Seattle Belediyesi, 'Millenium' şenliklerini iptal etti.

Bu gelişmeler arasında, Türkiye'de Ahmet Taner Kışlalı bombayla öldürüldü. ABD Türkiye misyonunun ve Türkiye'de yerleşik demokratların, solcuların ve İslamcıların da katkılarıyla hazırlanan

---

[773] "Turkish Police Detain Libyans" *AP Online, December 06, 1999.; "Ladin'in adamı Amdouni yakalandı. (..) 14 Eylül'de Bakırköy Adliyesi'ne sevk edilen AMdouni, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nca tutuklanarak Metris Cezaevi'ne konuldu." Cumhuriyet, 17 Eylül 1999;* ve *"Laden'in adamı (Amdouni) sınırdışı" Cumhriyet, 16 Aralık 1999.*

[774] *NY Times, December 31, 1999.*

"Türkiye İnsan Hakları 1999 Raporu" açıklandı. Raporda, Ahmet Taner Kışlalı'nın elinden alınan yaşam hakkından hiç söz edilmezken, bu öldürmenin sonucunda askerlerin Müslümanlara baskıyı arttırdıkları belirtilerek T.C ordusu hedef gösterildi.

Ocak 2000'de, Türkiye'de Hizbullah operasyonu başladı. İsrail başbakanı ile Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat, Washington'da buluştular. İsrail ile Lübnan yönetimi, 2 Şubat 2000'de masaya oturdu ve İsrail'in Temmuz 2000'e dek Güney Lübnan'ı boşaltması kararlaştırıldı. Görüşmeler sürerken, Lübnan Hizbullahı'na silahlı mücadeleyi bırakarak, barışa katkı koyması dilekleri iletiliyordu. Suriye'nin İsrail ile anlaşma yapması durumunda zaten bu örgüte yakın destek ortadan kalkacaktı. Anlaşılan Hizbullah'ın yaşaması istenir olmuştu. ABD, aynı günlerde Dışişleri Bakanı Madeleine Albrigth'ın ağzından İran ile ilişkilerin normalleştirileceği yönünde açıklamalarda bulunuyordu.

İsrail sözünde durdu ve Güney Lübnan'da oluşturduğu güvenlik tampon bölgesini Mayıs 2000 sonunda boşalttı. Amerika'nın Türkiye'deki sesi "CNN Türk" aynı gün Hizbullah'ın aslında Ulusal Kurtuluş Savaşı yürüten bir örgüt olduğunu anlatmaya başladı. CNN'i Türkiye medyası izledi ve Hizbullah'ın ne denli ılımlı olduğunu tefrika *etmeye, örgütün kurucularından • Ayetullah konumundaki* **Fadlallah** ile söyleşiler yayınlamaya başladılar. Onlara göre Hizbullah savaşı kazanmış ve Lübnan'ı kurtarmıştı.

Hangi Lübnan'ı kurtarmışlardı? Din savaşlarıyla yıkılmış Lübnan'ı! Hizbullah'ın intihar saldırılarında öldürülmüş, rehin alınmış, işkence görmelerine, halkın yaşamına karşılık ve ülkesinden ayrılmak zorunda bırakılmış milyonlarca Lübnanlının vatansız kalmasının bedeli olarak, toprağıyla insanıyla bölünmüş Lübnan mı kurtarılmıştı?! ABD baskısıyla yapılan anlaşmalarla İsrail tarafından boşaltılmış olan Güney Lübnan'ı öylece kurtarmış oldu **Hizballah**. İş bununla da kalmamış, 'Hizballah' lideri **Hasan Nasrallah**'ın elini sıkan BM Genel Sekreteri **Kofi Annan**, Hizbullah'ın BM tarafından tanındığını da göstermiş oldu.[775]

ABD bir yandan barıştırıyor, anlaştırıyor; öte yandan da İslamcı örgüt, Amerika'nın Türkiye'deki sesi CNN tarafından kurtarıcı ilan ediliyor. Her şey, Ayetullah Humeyni'nin söylediği gibi " Büyük Şeytan" işine uyuyor.

---

[775] "BM Hizbullah'ı tanıdı" *Hürriyet, 22 Haziran 2000.*

Din savaşı ile kurtuluş savaşı birbiriyle karıştırılınca; bağımsızlığı ve ulusal bütünlüğü korumak olanaksızlaşır. Bu tür savaşlar, kurtarıldığı sanılan ülkede kardeş kanı akmasına yol açıyor. Hangi idealle yola çıkılırsa çıkılsın varılan sonuç kaçınılmaz oluyor. "Büyük Şeytan" olarak adlandırılan devletlerin boyunduruğu altında ve enerji tröstlerinin güdümünde ikinci sınıf kölelerin yaşam kavgası verdiği, kan ve kinle beslenmiş bir toprak parçasından ibaret kolonidir elde kalan.

ABD'nin senaryolarını örtmeye çalışan, yazarları çizerleriyle yurdumuzdaki din savaşçılarını aklamaya yönelik yanlış bilgilendirme yayını yapanlara karşı devlet yönetimi susuyordu! Tıpkı, ABD Büyükelçisi **Mark Parris**'in Güneydoğu Anadolu'da yerel odalarla, T.C Devleti'nin egemenliğini bir yana bırakarak ortak ilişki büroları açma girişimleri karşısında sustuğu gibi! Tıpkı o günlerde, ABD Dışişleri Yardımcı Sekreteri Harold Hongju Koh'un Güneydoğu Anadolu gezisinden sonra **Osman Öcalan**'ın "***ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Koh'un açıklamaları bağlayıcıdır,***" demesi karşısında sustuğu gibi![776]

[776] "PKK: Artık zarar gelmez" *Hürriyet, 3 Eylül 1999.*

Eyaletli devlet senaryosundan 6 yıl sonra

"Bakan Albright Müslüman ve Arap Amerikan temsilcileri bakanlıkta kabul ederek son Ortadoğu gezisi hakkında bilgilendirdi. Türkiye ve Keşmir'deki insan ve din hakları ihlallerini, Amerikan Müslümanlarının (ABD) dış politikasının oluşturulmasına ve Müslümanlara hükümette yer verilmesi görüşüldü.(..) Amerikan Müslim Konseyi(AMC) direktörü Ali Abuzakuk, Bakan Albrigth'dan Arap ve Müslüman dünyasındaki insan hakları konusunda daha kuvvetli durmalarını istedi ve Merve Kavakçı'nın durumundan söz etti ." CAIR Bulletin, 16 Eylül 1999

9 Eylül 1999 tarihli Türkiye Din Hürriyeti raporunu izleyen dört ayda baş döndürücü değişimler ve olaylar yaşandı. Her gün bir olayla çalkalanan Türkiye'de, parti çekişmelerinin ve yanıltıcı bilgi kaynaklarının yarattığı, bulanık bilgi bombardımanı altında, büyük oyunun büyük parçalarını görmek olanaksızdı. Şimdi Eylül 1999'a dönüp, olan biteni, gereksiz bilgilerden arındırarak bir kez daha gözden geçirelim:

- Türkiye Cumhuriyeti Devleti Yargıtay Başkanı bir konuşma yaparak Türkiye'nin rejimini eleştirdi ve Anglo Sakson demokrasi'nin üstünlüklerini açıkladı. Başkan'ın F. Gülen'in onursal başkanlığını yaptığı TGV' nin Abant toplantılarına katılmış olduğu ileri sürüldü. Başkan'ın konuşması tüm siyasi liderlerin ve medyanın onayını aldı. Örneğin CHP Genel Başkanı'nın "Altına imzamı atarım" dediği basında yer aldı.

- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ABD'ye giderek görüşmeler yaptı. Başbakan bu gezisinde Amerikan ilişkilerinde deneyimli milletvekillerini yanına aldı. Ahmet Özal, Tayyibe Gülek iyi seçimdi.

- Profesör Ahmet Taner Kışlalı bombalı suikast sonucu öldürüldü.

- Kışlalı cinayetinden iki hafta sonra Zaman Gazetesinin Washington'daki görevlisi Ali Halit Aslan bir tam gazete sayfası açıklamalarda bulunan Harold Hongju Koh, Türkiye'nin 312. numaralı yasasının kaldırılmasını istediklerini açıkça belirtti. Koh, ayrıca Türkiye'nin din hürriyetine değer vermesini, Ahmet Taner Kışlalı olayı sonrasında yapıldığı gibi dindarlara baskı yapılmamasını belirtti. Ali Aslan, Fethullah Gülen'e karşı yapılanlardan yakınınca,

*Koh bu cemaati yeni öğrenmekte olduğu mazeretiyle açık yanıt vermekten kaçındı, ama yine de Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne öğüt vermeden de edemedi: "**Bence bu tür bir hareketin başını ezmeye ya da faaliyetlerini engellemeye başlamadan önce , devlete iddialarını ispat etme yükümlülüğü düşer.**"[777]Türkiye'de mahkemelere karışmak suç, ama ABD yönetimine serbest olduğu bir kez daha kanıtlanmış oldu.*

- Koh'un bu açıklamaları yapmış olduğu günlerde Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan Washington'a giderek Dışişleri bakanlığı İnsan Hakları ve Din Hürriyeti Bürosunu ziyaret etti ve AMC (American Muslim Community)'nin düzenlediği yemekli toplantıda bir konuşma yaptı. Türkiye'nin büyük medyası R. Kutan'ın bu gezisinde kabul görmediğini yazarak ABD'nin bu din işlerinde rolü yokmuş gibi göstermeye çabaladılar. Oysa R. Kutan, bakanlık katında kabul görmüş, Amerika'nın Müslüman cemaatlerinin en büyük örgütünün konuğu olmuştu.

- ABD'nin Din Hürriyeti Türkiye 1999 raporu ve Ankara'daki Büyükelçisi sahip çıktıktan sonra, Reisicumhur, Başbakan ve Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk, Merve Kavakçı'ya arka çıktılar ve yönettikleri devletin Cumhuriyet Savcısını, "yen kırılan kolu örtmeli" demeden, açıktan açığa, sıcağı sıcağına suçladılar.[778] Tüm çağrılara karşın ifade vermeye gelmeyen Merve Kavakçı'nın evinde ifade almak zere harekete geçen savcı hakkında soruşturma açtılar. Tarihte bu denli hızlı ve eşzamanlı bir tepki herhalde az görülmüştür.[779]

- Amerikan Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde "Atatürk'ü överek Türk medyasını takdirlerini kazandıktan sonra, milletvekillerinin yasalarda gerekli değişiklikleri yapacaklarına olan inancını belirtti. Bir yabancı devlet başkanını bu isteğine karşı Türkiye'nin istiklalini sağlayarak Cumhuriyet devletinin kuruluşunu gerçekleştirmiş olan meclis ayağa kalktı ve büyük başkanı alkışladı.

---

[777] Ali Aslan, "İrtica tehdidi abartıldı" *Zaman, 3 Kasım 1999.*

[778] Zamanın Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk, bu gibi konularda öteden beri ilginç bir tutum sergilemişti. Nisan 1997'de Erbakan'ın 55 kişilik ekibiyle birlikte Hacca gitmişti. H.S. Türk, 23 Ağustos 1998'de Türkiye-İran sınırındaki panayıra gittiğinde, İran tarafındaki tüccarların çay içme çağrısına katılacakken, eşi Fatoş Türk'ün önü Pastarlar (İran askerleri) tarfından kesilir. "*Fatoş Türk, başörtülü olmadığı gerekçesiyle sınırın İran tarafına alınmazken, Pastarlar tarafından itilip kakıldı.*" Bakan, İran sınır karakoluna eşini almadan gider ve çayını içer. "*İran sınırında başörtüsü skandalı*" *Milliyet, 24.08.1998.*

[779] "Ecevit, Nuh Mete Yüksel'in tutumunu kınadı", Haber tarihi: 19 Ekim 1999, *sucdosyasi. gen.tr /gunluk/haber7.htm*

- Türkiye medyası, Hillary Clinton'un çarşı Pazar işleriyle ve küçük bayan Clinton'un Kur'an bile okumuş olduğu gibi muazzam haberlerle ilgilenirken Başkan Clinton, İnsan Hakları Vakfı, Mazlumder ve Ka-Der başkanıyla yemeğe oturdu.

- ABD Uluslararası Din Hürriyeti Bürosu şefi Robert Seiple Türkiye'ye geldi Devlet Bakanı Devlet Bahçeli ile, Recai Kutan' la görüştü. Din Hürriyeti ile ilgili sorular sordu.[780]

- Din hürriyeti raporunun eksikliklerini, ABD resmi makamlarının Ocak 2000'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları Raporu-1999 ve 2000 tamamladı. Bu raporda yalnızca gazeteci olarak nitelenen ***Ahmet Taner Kışlalı****'nın öldürülmesinden sonra dindarlara baskı yapıldığı belirtildi. Din Hürriyeti raporunda kendisinden söz edilmeyerek haksızlığa uğratılan Fethullah Gülen de "sufi originli" ılımlı tarikatın "Islamic Leader"i sıfatıyla ve kendisine baskılar yapıldığı ileri sürülerek, Amerikan devletinin resmi raporuna ilk kez geçti ve kaset baskılarından ve karşı kampanyalardan söz edildi.*[781/782]

- Önceki raporlarda insan hakları ihlalcisi olarak anılan PKK'nin artık öğretmen öldürmediğinden söz edilerek, bu örgütün teröristler listesinden çıkarılacağının da ipucu verildi. Ama çok katlı Mavi Çarşı'da insan yakılmasından falan söz edilmedi.

- İnsan Hakları 1999 raporunda Malatya'daki örgütlü türban eylemlerine katılanlarla göstericilerle polis arasında çatışmalar çıktığı bildirilmekle, Türkiye'de baskı altında tutulan dindarların öyle azınlık falan olmadığı ve kitlelerin din uğruna polis baskısıyla karşılaştıkları vurgulanmış oluyordu.

İlginç raporlar ve ilginç toplantılar

Alt alta dizilmeyince, bir anlam oluşturmayan bu olayların öncesi daha da aydınlatıcı olabilirdi. Bunu görmek içinse yakın geçmişten kısa bir özet gerekiyor:

- 1990'da başlatılan "Din Hürriyeti" senaryosu, ABD'de HAMAS'a destek toplantıları,

---

[780] "ABD'den Başörtüsü sorusu, *Yeni Şafak 15-12-1999.*

[781] 1999 Counttry Reports on Human Rights Practices, February 25, 2000; Turkey-Country Reports on Human Right Parctices-2000, February 2001, Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor, U.S. Depatment of State.

[782] Kaset baskılarını eleştirenler arasında Toktamış Ateş de bulunuyordu. *Aksiyon, 26 Haziran – 2 Temmuz 1999, Yıl 5, Sayı:238, s.22-24.*

- Almanya'da ve İstanbul'da gerçekleştirilen Kürt Sorunu ya da Kürt Sorununa İslami Çözümler konferansları, Georgetown Üniversitesi Hıristiyan Müslüman Anlayışı Merkezi'nde düzenlenen açık ve kapalı toplantılar,

- IAP-ISNA-UASR-Minaret gibi örgütlerin Amerika toplantıları, türban eylemcilerine sahip çıkılmaları ve Erbakan'ın Washington'da demokrasi kahramanı olarak ilan edilmesi,

- Merve Kavakçı'nın son anda seçilebilecek aday sırasına yerleştirilmesi ve milletvekili seçilip Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi'ne yürüyüşü; Amerikan devlet yetkililerinin bu yürüyüşü destekleyen cemaatlerle toplantılar yapmaları,

- Başörtüsü eylem zincirleri, bilim adına hazırlanan "İslam ve Demokrasi" raporları, dinler arası diyalog konferansları, Atatürk ve din konularının yoğun olarak tartışılmaya başlanması,

- Din ve inanç turizmi diye başlayıp antik kiliselerde, kalıntılarda düzenlenen Ortodoks ayinleri, Güneydoğu Anadolu'da "İbrahimi Dinler" buluşması adı altında Urfa'da kurulması önerilen üç-din üniversitesine zemin hazırlanması ve benzeri etkinlikler...

Bu olaylar dizini ve Amerika'yı komşu kapısı yapan ilim adamlarının etkinlikleri. Türkiye üniversitelerinde güya ilim adına yapılan etnik-dinsel araştırmalar, Amerika'ya eğitim için giden öğrencilerin kendi ülkeleri hakkında araştırmalar yapıp bunları bilimsel tezler olarak oralardaki kuruluşlara sunmaları gibi ilginçlikler bu bütünün içine yerleştirilmeden yorum yapmak, büyük yanılgılara yol açabilir. Olayların salt din hürriyeti faaliyetleri kapsamında ele alınması da yanıltıcı olabilir. Böylesi yaklaşımlar sonunda kutsal üstüne kısır tartışmalar ve aceleci, yanıltıcı çözümlemeler arasında bunalmayla sonuçlanabilir.

Marine Club toplantısı

Bilindiği gibi, yıllardır "Resmi Tarih" nitelemeleriyle Türkiye'de her şeyin gizlendiği, her şeyin yalan olduğu kanısı uyandırıldı. Bu kampanyayı yürütenler, Türkiye'den şeffaflık talep eden Amerika ve diğerlerinin çok değil Türkiye'nin binde biri kadar şeffaf olmadığını bilmelerine karşın psikolojik saldırıyı sürdürmeleri "zehirli sonuçlar" doğurdu. Ancak bazı ilginç kapalı toplantılara katılan ilim-bilim adamları vatanlarına karşı çok ama çok küçük de olsa bir sorumluluk duyarak bildiklerini açıklarlarsa belki bir ışık görülebilir.

Örneğin Merve Kavakçı'nın meclise yürümesinden onbeş gün önce Washington yakınlarındaki Marine Club (Deniz Kulübü)'nde,

basına kapalı bir toplantı yapıldı. [783]Amerikan Diplomatları Araştırma ve İstihbarat Bölümü sorumlusu Henry J. Barkey tarafından düzenlenen bu toplantıya, WINEP (Washington Enstitüsü Yakın Doğu Politikası) Türkiye Masası Şefi Alan Makowsky, NED'in yöneticilerinden, ABD Ankara eski Büyükelçisi Morton Abramowitz ve bir grup Türkiye Cumhuriyeti uyruklu değerli insan katılıyordu. Cemal Kutay'ın yapılmayan görüşmeler ve olmayan belgeler üstüne yazdıklarını esas alan "Bediüzzaman Saidi Nursi" adıyla yayınlanan bilimsel bir yapıt yaratan, Bilderberg üyesi sosyolog Prof. Şerif Mardin, Bogaziçi Üniversitesi'nden, TESEV ve USIP projecisi Kemal Kirişçi, Sabancı Üniversitesi'nden dekan Ahmet Evin, Boğaziçi ve Amerika arasında gidip gelenlerden RAND'ın eski danışmanı Sabri Sayarı, Nurcular üstüne derin araştırmalar yapmış ve ondört yıldır Amerika'yı yurt edinmiş Utah Üniversitesi'nden Hakan Yavuz yemekte buluşmuşlardı.[784]/[785]/[786]

---

[783] "Esen Ünür, '9 Nisan 1999, Washington'da Ordu Deniz klubü'nde Türkiye üstüne yapılan gizli toplantıyı ABD Devlet Sekreterliği, Türkiye'de görevlendirilecek olan Amerikalı diplomatları Araştırma ve İstihbarat Bölümü'nden H. Barkey, düzenliyor. (..) W. W (W. Wilson Merkezi) tarafından finanse edilen çalışmalarını 6 aydır Amerika'da sürdürmekte olan Cengiz Çandar katılıyor. Bu toplantıda T.C. Büyükelçiliği'nden hiç kimse bulunmuyor." *Star, 16 Nisan 1999.*

[784] Cemal Kutay, Çağımızda bir Asr-ı Saadet Müslümanı Bediüzzaman Said Nursi-Kur'an Ahlakına Dayalı Yaşama Düzeni; Şerif Mardin, Bediüzzaman Said Nursi Olayı-Modern Türkiye'de din ve toplumsal değişim.

[785] *"Kandırdın bizi dede! (..) Saidi Nursi'yle görüşmemiş, 'görüşmüş gibi' yapmış. Bunu Aktüel'e 46 yıl sonra itiraf etti" Aktüel, 9.12.1999.*

[786] İlim ve Kültür Vakfı 16.5.1991'de Hilton Oteli'nde bir panel düzenler. Oturum başkanlığını Fik Bilgi'nin yaptığı bediüzzaman Said Nursi Hazretleri'ni konu edinen bu panele Şerif Mardin bir bildiri ile katılır. Aynı panelde Mim Kemal Öke, Bediüzzaman'ın görüşlerinin evrensel olduğunu belirtir. Son konuşmacı Doç. Dr. Ahmed Akgündüz ise "Bediüzzaman'ın asrın müceddidi olduğunu ve ilminin harika olduğunu. Osmanlıdan günümüz İslami hayatın dinamizmini temsil ettiğini ve Abdülhamidden celal Bayar ve Adnan menderes'e kadar bütün devlet ricalini ikaz ve irşad için mektuplar yazdığını ırkçılığın karşısında olduğunu" vurgular. Bu toplantıya da İngiltre'den Colin Turner ve Mary Weld katılır. Ahmet Akgündüz ise sonraki yıllarda Islamitische Universiteit Rotterdam rektörü oldu. Prof. Dr. Suat Yıldırım bu Üniversite için şöyle yazıyor: Akgündüz'ü yurdunda tedirgin edip üniversiteden ayrilmaya zorlayan, Hollanda'da takdir edilip Rotterdam Islam Üniversitesi Rektörlügü'ne getirilmesinden rahatsiz olan, hatta o üniversitede kendisini ziyarete giden eski ögrencilerini bile cezalandirmaya çalisan bazi yetkililerin oldugunu da isitiyoruz. Tipki, Türkiye içinde oldugu gibi dünyanin bes kitasindaki elli kadar ülkede de Türk egitimine ve Türk kültürüne bu asirda en dikkate deger hizmetlerin fikir babaligini yapan, yüzlerce örnek kolej ve birçok üniversitenin açilmasinda tesvikleriyle etkili olan Fethullah Gülen Hocaefendi'yi cezalandirmak için iftiralar atanlarin oldugunu gördügümüz gibi. Bari onlari ve emsallerini Türklük adina itham edenler, Türklüge onlarin yüzde biri kadar hizmet etmis olsalardi!" *Zaman 5.2.2001*

Toplantıya katılanlar, İstanbul Boğazı, balık ve rakı sohbeti de yapmış olabilirler! Barkey ve Makowsky'nin Türkiye'nin Kürt politikası üstüne eser vermiş olmaları, Abdullah Öcalan'la görüşmek üzere İtalya'ya doğru yola çıkmış bulunmaları, Türkiye'nin Washington resmi misyonundan hiçbir şahsiyetin toplantıya katılmamış olması ve Woodrow Wilson Center'da çalışmakta olan Osman Cengiz Çandar'ın da bu toplantıda bulunduğu göz önüne alınırsa, toplantıya katılmış olan T.C uyruklulardan, bu toplantı ve varsa başka toplantılar hakkında da bilgilendirmelerini beklemek boş bir düş olarak kalmamalıydı. Yeri gelmişken adı gün geçtikçe daha sık duyulan Henry Barkey'i biraz daha yakından tanıyalım.

Henry Barkey, İstanbul doğumlu Musevi T.C vatandaşıdır. Askerliğini Türkiye'de yaptı. DPT'de Hikmet Çetin'le çalıştı. İngiltere'de City College'da okudu. ABD'de Pennsylvania Lehigh Üniversitesi'ne geçti. Bir Amerikalı ile evlenip yeşil kart sahibi oldu. Kısa süre sonra boşandı. Türkiye-İnsan Hakları –Kürt sorunu konularında çalışmaya başlayınca Pennsylvania-Washington-Türkiye gezilerine başladı. Dul Bayan **Elen Laipson**, ABD Kongre Bürosu Türkiye araştırmacısıdır. Laipson, ABD Birleşmiş Milletler temsilcisi M. Albright'ın asistanlığını, yaptıktan sonra CIA'ye geçti ve NSAB (National Security Education Board / Milli Güvenlik Eğitim Kurulu), NSC (National Intelligence Councill / Milli İstihbarat Konseyi Başkan Vekili)'de çalıştı.

Henry J. Barkey, 1993'de Laipson ile evlendi. Laipson'a kur yapan WINEP'den Alan Makowsky ile Barkey'in araları açıldı. Barkey, ABD Savunma Bakanlığı'na Türkiye hakkında raporlar hazırlamaya ve İslam ve Kürt araştırmalarına başladı. RAND'dan Graham Fuller ile "Kürt Sorunu" kitabını yazdı. [787]

Henry J. Barkey, Graham Fuller ile birlikte Kürdistan panellerine katıldı. 27 Nisan 2000'de yapılan panele, Utah üniversitesinden Hakan Yavuz, Berlin Free Üniversitesi'nden Gülistan Gürbey, ASAM'dan Ümit Özdağ da katıldı. Barkey, yoğun çalışmalarının sonucunu kısa sürede aldı ve Akev Milli Güvenlik Dairesi İstihbarat ve Araştırma Bürosu'nda siyasi planlama elemanı olarak çalışmaya başladı, Dışişleri'nde Türkiye'ye atanacak diplomatlarla ilgili büro-

---

[787] *Kitabın özgün adı: Turkey's Kurdish Question, Henri J. Barkey and Graham E. Fuller, Rowman and Littlefield*

nun başına geçti. G.W.Bush Jr. yönetime gelince CIA'de çalışmaya başladı.[788]

İstanbul'da Kürt Konferansı ve Antep'e uzanan Halep Eyaleti

Necmettin Erbakan'ın altı buçuk yıl önce Doğu Anadolu kentlerinden birinde gerçekleştirilen açık hava toplantısında yaptığı konuşma sonucu mahkûm olması üzerine, her olayda olduğu gibi 312. maddenin kaldırılması için partiler arasında, medya menzillerinde bir büyük "concensus" oluşuverdi. Bu geniş bir uzlaşmaydı. Bir ucu Teksas'ta, öteki ucu Batı Avrupa'da bulunan ve göbeği de Türkiye'ye bağlanan uzlaşma, zıtların ünlülerini bir araya getirivermişti. "*Concensus*" un tarafı olan liderlerin hangisi altı buçuk yıl önce Doğu Anadolu'da etnik ayrılık uyandırıcı bu konuşmanın, düşünce özgürlüğü kapsamında olduğunu savunabilirlerdi. Aynı liderler Erbakan'ın söz konusu toplantılarından önce İstanbul'da gerçekleştirilen bir başka toplantıyı anımsamıyor olabilirler. "Takriri sükun" istemeyiz diye haykıran liderlerden bu tür bir duyarlılık beklenip beklenmeyeceği ayrı bir konu.[789] Mayıs 1993'de İstanbul'da düzenlenen toplantıda, PKK'ye bağlı ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi)'ye bağlı KİH (Kürdistan İslam Hareketi)'in başkanı Abdurrahman Dürre sözünü esirgemiyordu:[790]

> *"Bu Lozan muahedesiyle İngilizlerin, Fransızların, Kemalistlerin ve Acemlerin ittifakıyla bu Kürdistan denen coğrafya bölünmüştür, işgal edilmiştir. (..) Ben iki aydan beri Avrupa'dayım, bir aydan beri de Güney Kürdistan'daydım, dolaştım, gördüm. Kürtler tamamen birleşmiştir, hiçbir ihtilaf yoktur."*[791]

İhtilaf ortadan kalkınca olacak olan da bellidir. Abdurrahman Dürre bunu şöyle ilan ediyordu: *"Barzanisiyle, Talabanisiyle, Aposuyla, Hizbullahıyla, sağcısıyla, solcusuyla Kürtler birleşmiştir."*[792] Konferansta F.P'nin danışmanı Mehmet Metiner, **KİH**

---

[788] *Yılmaz Polat, Washington Ankara Hattı, s.42; Federal Directory 1999, s.219 ve 734;habew3rturk.com, 26 Haz. 2001; kurdishmedia.com/news.* Zaman Gazetesi'nin Washington görevlisi Ali Halit Aslan, "Çok iyi Türkçe konuşan Henry Barkey" diyerek, İstanbullu olup da çok iyi Türkçe konuşmanın büyük bir meziyet olduğunu açıklıyordu.

[789] Mesut Yılmaz'ın ANAP Grup toplantısındaki konuşması.

[790] A. Dürre, eski Alaçam müftüsüdür. *Gündem, 15 Temmuz 1995, Sayı:13.*

[791] Öteki ulusları adlarıyla anıyor ama "Türk" demekten özenle kaçınıyor. Çünkü "Türk ulusu" ulus olarak kabullenilmiyor, tıpkı "Türkiye" demekten kaçınarak "Bu coğrafya" denmesi gibi.

[792] *Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, Nübihar yayınları, İstanbul, Nisan 1996, s.83-85.*

(/PİK)[793] başkanı Dürre'nin militan söylemine derin tarihle açıklık getirdi:

"Bir Türk, bir Arap, bir Çerkez kendisi için hangi hakları istiyorsa; sosyal, siyasal, kültürel, ulusal, hangi hakları istiyorsa, bir Kürt içinde istemek zorundadır. (..) Ne mevcut ulusal devletin çözüm olacağına inanıyoruz, ne bir başka ulusal devletin çözüm olacağına inanıyoruz. (..) Türkiye yeniden İslamla barıştığı zaman, 70'li yıllardan sonra giderek İslamdan uzaklaşma eğilimine giren Kürt yurtseverleri ve aydınları da gene İslamla barışmak sürecine girdikleri zaman bu sorunun çözümü çok daha kolay olacaktır."[794]

Recep Tayyip Erdoğan'ın siyasi danışmanıyken de Yeni Zemin Dergisi'nin editörü olarak, "***Ben Kürt kimliğiminin kabulü için mücadele eden aktivist Said'i seviyorum. Said İslami düşüncede önemli adımdır, ama son değildir***" derken de, tutulan her yolun hangi çözüme yarayacağını söylemekteydi.[795] Ama, R.P'nin eski *"Güneydoğu müfettişi,"* **Yeni Zemin** ve **Sözleşme** dergileri yayın kurulu üyelerinden **Altan Tan**, eski söylemle, somut durumun somut tahlilini yaparak, işin siyasal yanını daha açık koyuyordu. Konferans kitabından okuyalım:

"Eyalet sistemini düşünüyorum. Eyalet sistemini etnik veya dini temele dayandırmıyorum, mahalli, coğrafi olarak eyalet diyorum. (..) Halep eyaletinin hududunu Antep'e kadar mı çıkarırsınız, Antakya'ya mı götürürsünüz; bunu coğrafi bir problem olarak görüyorum. (..) Bu ülkede devletle milletin kavgası var, milletin bir olması lâzım. Kürdüyle, Müslümanıyla, Alevisiyle, sağcısıyla, solcusuyla, kimin devletle bir problemi varsa, bir olması, bir demokratik cephe kurması lazım. Önce ceberrutluğu, tağallüp ve tecebbürü, eski tabir ile – biraz şeddeli ve meddeli konuşalım ki yüreğimiz rahat etsin – tasfiye ettikten sonra herkes kendi yoluna gitsin."[796]

---

[793] PİK: Partiya İslamiya Kurdistan. PKK tarafından 1995'de kuruldu. PKK'nın dinsel örgütlenme için kurduğu öteki örgütler: Kurdistan İmamlar Birliği, Kurdistan Yurtsever İmamlar Birliği, ERNK İmamlar Birliği, Kurdistan Yurtsever Din Alimleri Birliği. *Gündem, 1 Temmuz 1995, Sayı: 12.*

[794] *Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, s.40-41*

[795] "Mehmet Metiner'le 18 Mayıs 1994 tarihli mülakatlarımdan" diyerek aktaran M. Hakan Yavuz, "Yayına Dayalı İslami Söylem ve Modernlik: Nur Hareketi" Bediüzzaman Said-i Nursi Sempozyumu 1995. *nesil.com.tr/turkish/arastir-tr/sempoz/073.htm.*

[796] *Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, a.g.k. s.74, 76.*

Yıllardan sonra, bu açıklamaları duymazlıktan gelmiş olan Türkiye medyasının ve siyasi liderlerin Amerikan usulü "concensus"a bu denli kolay varmaları, geçmiş günlerdeki suskunluklarıyla, ya da yine o günlerde Turgut Özal'ın - "Prezidan Bush" ile arkadaşlığının etkisiyle mi, yoksa ileri görüşlülükle mi- *"Federasyon tartışılmalıdır,"* demiş olmasıyla ilintili olabilir mi(?) sorusunu akla getiriyor.

Bunları olağan karşılamalı! Tıpkı; "Din Hürriyeti" senaryosunun Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarından, çok yüzlülükle saklanmış olması gibi. Koh, Clinton ve Avrupa devletlerinin buyrukları yerine getirilmeli ve 312 kaldırılmalı ve yerine ABD'nin 371. maddesi geçirilmeli ve tahkim gereği yargılamalar, gerekirse Amerika'da yapılmalıdır. Ne de olsa hürriyetin iyisi, dinin derini oradadır. Üstüne üstlük her konuda müttefik ve her konuda dost Amerika, zaten Anadolu'yu yol yapmış; git gel Ortadoğu bir jet uçuşu. Şimdiden savunma hazırlayacaklara yardımcı olması bakımından ABD'nin 371. maddesini, anımsatalım:

"Birleşik Devletler'e karşı tecavüz ya da haklarını kaldırmaya teşebbüs etmek üzere fesat düzenlemek: Bir ya da daha çok kişi, B. Devletler'e karşı tecavüze yönelik fesat oluşturur ya da herhangi bir biçimde, herhangi bir amaçla herhangi bir ajanlık (yapmak) ve bir ya da daha çok benzer kişiyle fesadı gerçekleştirmek üzere hareket ederse, her biri 5 yıla kadar..."

Bu tür maddelerin uygulanmasıyla ilgili olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin tam bir Anglo - Sakson demokrasisine kavuşması için elinden geleni yapmış olan hukukçular da yardımcı olmalılar.[797] Örneğin, Mayıs 2000'in ikinci haftasında çağrılı olarak gittiği ABD'de Temsilciler Meclisi İnsan hakları Komitesi'nde konuşan ve bu arada ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Harold Hongju Koh'u ziyaret eden zamanın Türkiye Cumhuriyeti Yargıtay Başkanı Sami Selçuk, Koh ile yaptığı görüşmelerde herhalde 312. madde ve türban yasaları üstüne gerekli açıklamaları yapmış ve Türkiye'nin duyarlı konumunu açıklamıştır.[798]

---

[797] *Zaman, 13 Mayıs 2000.*

[798] "Sami Selçuk ABD'den döndü: Harvard Üniversitesi'nin davetlisi olarak gittiği .. ABD'nin insan hakları sorumlusu Harold Koh'la görüştüğünü ifade ederek 'AB sürecininhızlandırılması açısından bu tür etkinlikleri ve faaliyetleri sürdüreceğim. AB'yi hukuk içinde bir kuruluş olarak görüyorum'dedi." *Cumhuriyet, 15-5- 2000.*

Moon'un 'birleştirici kilisesi

"İnsanla tarikatlara şu durumlarda yakalınırlar: (1) mürit olmuş bir başka arkadaş ya da akraba ile ilişki kurarak, (2) yabancı birinin(genellikle karşı cinsten) arkadaşlık kurmasıyla, (3) Tarikat tarafından düzenlen, konferansa, bir derse, sempozyuma ya da film gösterimine çağrılarak, (4) Tarikat tarafından 'en çok satan' denilerek önerilen bir kitabı alarak, (5) Zararsız görünen bir ayine İncil incelenmesine) çağrılarak, (6)Bir kişiye duyulan merakla, (7) Tarikatın sahip olduğu bir işe alınarak." Steven Hassan

Uluslararası örgütlenmeyi gerçekleştiren önder, örgütsel yöntemle, dünya egemenliği ardında koşan devletlerin örtülü operasyon ilkelerini çağrıştıran önemli bir açıklama yapmıştı:

"Zamanı geldiğinde, dünyayı yönetmek için otomatik (olarak işleyen) bir teokratik düzene sahip olmalıyız. Siyaseti dinden ayıramayız. Hülyamda, bir (...) siyasi parti var; bu parti (...) da içine almalıdır. Bir kolumuzla dini dünyayı, öteki kolumuzla da siyasi dünyayı kucaklayabiliriz." [799]

Bunları söyleyen kişinin liderliğini yaptığı cemaat, yüzlerce şirkete, vakıflara, okullara, üniversiteye, yayın evlerine, gazetelere, dini ve ilmi örgütlere, hoşgörü kuruluşlarına, vb. sahip. Cemaat gençliğe büyük önem veriyor, onları örgütlüyor, beyinlerindeki tüm inançları, yanlış(!) fikirleri silip doğruları yerleştiriyor ve yalnızca cemaat içinde cemaat lideri için kapalı devre yaşamayı öğretiyor. Politikacılar, yazarlar, sanatçılar, bilim adamları, cemaatin çevresinde toplanıyorlar. Dünyanın birçok ülkesinde kuruluşları bulunan cemaatin, kaynağı merak edilen parasının büyüklüğü hesap edilemiyor. Söz konusu cemaatin lideri Amerika'da bulunuyor. Cemaatin liderine "hazret – üstad" deniyor, ama o bir "Hoca Efendi" değil. Lider Reverand (Hazret) Sung Myung Moon'dur ve cemaatinin adı da Dünya Hristiyanlığını Birleştirmek İçin Kutsal Ruh Cemiyeti, kısaca Unification Church (UC, Birleştirme Kilisesi.)'dür.

Moon'un, Kore istihbarat servisi K-CIA ile çıktığı yolda, Japonya'nın ilginç iş çevreleri, ABD politikacıları, ABD başkanları, Yahudiler, Güney Amerikalılar, Katolikler, Protestanlar, Müslümanlar bu-

---

799 Moon's Master Speeches

lunmaktadır.[800] Moon'a göre dünyadaki kötülüklerin kökeninde 'Adem' baba ile 'Havva' ananın işledikleri günah bulunmaktadır. Bu yasak ilişkiden doğan çocuğun kanı da işte bu yüzden kirlenmiştir. O nedenle insanlığın kurtuluşu ancak ve ancak kanının temizlenmesiyle gerçekleşebilir. Temizleyici kan ise dönemim 'gerçek anababası' yani Moon ve Moon'un karısının damarlarında akmaktadır. Artık asıl olan Adem ile Havva değil, kendilerini "**true-parents**" yani "gerçek ana-baba" olarak ilan eden Moon ve eşidir.

Yeni ve temiz ana-babaların yetiştirilmesi, kurtuluşun en temel koşuludur. Temiz ana-babalar ise ancak kutsal nikâh törenlerle birleşebilirler. "True-Parents days (günleri)"nde Sung Myung Moon 'Hazretleri' binlerce yeni çifti kutsuyor ya da evli olanları yeniden nikahlayarak toplu düğün düzenliyor. Nikâhları kutsanan çiftler, Moon'un kanını temsilen birer kadeh şarap içiyorlar. Böylece Adem ve Havva'nın şeytanla işbirliği yaparak kirlettikleri insan kanı da temizlenmiş oluyor.

Moon'un gençlik örgütünün eski yöneticisinin kurduğu örgütten gelen mektuptaki şu bilgi bu işlerin, yalnızca kilise çevresini geliştirmek üzere, siyasal-bilimsel toplantılar düzenlenmesini aştığını gösteriyor. Mektuptan okuyalım:

> "*.. dünkü New York Post (16 Aralık 1999) Moon'un 13 Şubat kitlesel düğün törenlerine (giriş) ücretinin 100 dolar olduğunu yazıyordu, ama haberde bir eksilik vardı. Gerçekten evlenen çiftlerin binlerle ifade edilen dolarlar ödeme zorunluluğundan söz edilmiyordu.*"

Moon'un Mesihliğinin nedeni ise daha da basittir. Moon'a göre Hz. İsa politik becerisi bulunmadığından, Hıristiyanlığı ve insanlığı kurtaramamıştır. Bu nedenle Moon kendini Mesih olarak ilan ediyor. Sorgusuz bağlanılacak her şeyh-dede-şef örgütünde olduğu gibi, eleman devşirilme işi, Unification Church örgütünde de beyin yıkama esasına dayanır.

İnsanlığı kurtaracak bir 'Mesih' olarak ortaya çıkan Moon'a kimse sahte peygamber diyememektedir. Bu örgütü, Türkiye merkezli cemaatlerle karıştırmakta haklılık payı çok. Kurumlaşma modeli ancak bu denli benzeşebilirdi. Ancak Türkiye merkezlisi Birleştirme kilisesi kadar büyük sayılmaz. Her ne denli, iki örgütün yükselmeye başlamaları Amerika'nın başlattığı, 1950'lerin komünizmle mücade-

---

[800] Moon'un 1000'i aşkın kuruluşlarından en ilginci olan Global Image Association bir zamanlar Türkiye'nin "lobi" işlerini üstlenmiştir.

le örgütlenmesine dayanıyorsa da Moon Hazretleri, Amerika'ya uzaktan yaslanacağına, kendisini ABD'ye atmış ve kırk yıldan bu yana işin ana müteahhitliğine soyunmuş bulunuyor.

Türkiye'dekiyse, kırk yılın ardından farkına varmış ki; "Güç neredeyse orada olunmalı" der gibi, o da Amerika'ya taşınmış. ABD federal devlet yönetimiyle içli dışlı olmayı başaran Moon, her geçen yılın ardından kutsallığının en üst noktasına ulaşmıştır. Her yıl 10-15 Şubat arasında "Gerçek Ana-Baba" nın doğum günleri büyük gösterilerle ve ayinlerle kutlanmaktadır.Tıpkı peygamberlerin doğum günlerinin kutlandığı gibi. Bu arada, onun otellerinde intihar ölümleri de sıklaşıyor. İki yıl önce kendi oğlu da aynı otelde intihar etmişti.[801]

Moon'un, Amerika'da merkezleşmeyi seçmesinin nedenini anlamak, o denli zor değil. Moon Hazretleri cin gibi akıllıdır; dünyanın değişik ülkelerine Hristiyanlık Kilisesi olarak gitmenin olanaksızlığını görmüş ve her dinden, her milliyetten insanlarla ilişki kurmak üzere entel örgütleri oluşturmuş. Bilim adamları, barış kadınları, dinler arası federasyon, dünya üniversiteleri federasyonları gibi sayısız örgüt kurulmuş.

İşte bunlardan, **PWPA** (Proffesors World Peace Academy /Profesörler Dünya Barış Akademisi) ile dünyanın dört bucağında toplantılar düzenletmiş. PWPA' nın el atmadığı konu yok. "*Sovyetler yıkıldıktan sonra ne olacak?*"dan "Afrika'nın geleceği" ne, "Latin Amerika'nın borç sorunları" ndan "Ortadoğu'da ticaret ve barış süreci"ne, "İslamın sorunları"ndan "Ermenistan'ın kalkınma yolları"na dek akla gelebilecek ne denli konu ya da bölgesel sorun varsa, hemen hemen tümü için "konferans" ve "sempozyum" adı altında , 1973'den bu yana 400'ü aşkın toplantı düzenlenmiş.

Birleştirme Kilisesi sızıyor

PWPA'nın Türkiye'deki ilk başkanı ünlü siyasetçi **Kasım Gülek**'dir. Onun Koreli Moon'un kilisesince kurulmuş olan örgütü, Türkiye'deki başkan olarak temsil etmesinin gerekçelerini bilmek olanaklı değil, ama onun yaşamına kısaca göz atmanın da bir sakıncası yok.

---

[801] Baba Moon, bakireliğe çok önem verir. 15 yaşındaki Koreli Samsoon Hong'u Amerika'ya getirir ve oğluyla evlendirir. Moon ailesi içinde 14 yıl yaşayan S. Hong, sonunda aileden uzaklaşmayı başarır ve "korkunç" olarak nitelendirdiği Moon'lu yılları bir kitapta anlatır. Moon'un oğluysa 2000mailto:christian.agneray@alcatel.fr yılında kendisini otel penceresinden aşağı atar.

Kasım Gülek (Adana 1910- Washington 1996), İttihat ve Terakki üyesi Mustafa Rıfat Bey'in ve Tayyibe Gülek'in oğludur. GS Lisesi ve Robert Kolej'de, Paris Ecole Science Politiques (1924-28), Columbia University (Dr.1928)'de eğitim gördü. ABD'de öğrenciyken Chase Manhattan Bank'da çalıştı. Harvard Üniveristesi'nde işletmede "master" yaptı. Rockfeller bursuyla Berlin Üniversitesi'nde, Cambridge Üniversitesi'nde çalışmalar yaptı. Cambridge rektörünün tavsiyesiyle CHP'ne girdi; Bilecik Milletvekilliği yaptı, Bayındırlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, CHP Genel Sekreterliği görevlerinde bulundu.[802]

1958 yılında Kuzey Atlantik Ansamblesi Başkanı (1957-1959) Albay **J. J. Fens**, Menderes hükümetinden Türk heyetinin bildirilmesini ister. **CHP**'den **Nüvit Yetkin** seçilir. Harekete geçen CHP Genel Sekreteri Kasım Gülek, Colonel (Albay) Fens'e mektup yazar ve Nüvit Yetkin yerine kendisinin çağrılmasını ister. Konu Zafer Gazetesi'nde manşet olur. Kasım Gülek, İnönü'ye böyle bir mektup olmadığını söyler. Bir gün sonra, gazete mektubun kopyasını yayınlayınca, İsmet İnönü, Kasım Gülek'e güvenemeyeceğini bildirerek, görevden ayrılmasını ister.[803] İnönü'nün 1950'den 1957'ye dek görevde tuttuğu Kasım Gülek ile çalışmasının nedeni Gülek'in yeteneklerinin yanı sıra, onun yabancılarla kurduğu sıkı dostluklarından yarar umması olabilir. Ne de olsa İnönü, onun Amerikan ilişkilerinden 1948'de yararlanmayı düşünmüştü.

Kasım Gülek, Kore Birleşmiş Milletler Komisyonu Başkanlığı (1950-1953), Kuzey Atlantik Ansamblesi Başkanlığı (1968-1969), NATO Parlamenterler Konferansı Başkan Yardımcılığı ve Kontenjan Senatörlüğü yaptı. Kasım Gülek'in yaşamında en ilginç teklif General McArthur'dan geldi. MacArthur, Gülek'ten ABD'de kalarak senatör olmasını istemişti. Güleklerin ABD'de en yakın dostu, Senatör Javits idi.[804] Javits, 1973'de Başkanın askeri operasyonlarına

---

[802] K.Gülek, 1948 yılında Ulaştırma Bakanı iken, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye başvurur ve ABD Büyükelçi,si'nin yakın dostu olduğunu, kendisinin devlet bakanı yapılması durumunda ABD ile yardım anlaşmalarının daha olumlu gelişeceğini bildirir. Başbakan Hasan Saka, konuyu Bakanlar Kurulu'nda görüşerek Kasım Gülek'i Devlet Bakanı yapabileceklerini bildirir. Ne ki, daha bakanlar kurulu toplanmadan Radyolar Kasım Gülek'in Devlet Bakanı olduğunu iletince, Bakanlar kurulu üyeleri bu durumu kınayarak kasım Gülek'in Devlet Bakanı yapılmasına karşı çıkarlar. Kasım Gülek , yaptığından üzüntülü olduğunu ve özür dilediğini iletirse de Ulaştırma Bakanlığı'ndan da ayrılması sağlanır. *Tanju Cılızoğlu, Anılarla Kamil Kırıkoğlu, s.39-40.*

[803] Tanju Cılızoğlu, Anılarla Kamil Kırıkoğlu, s.72-75.

[804] *Bütün Dünya, 2001/02*

Kongre onayı getiren yasa tasarısını desteklerken, aynı sınırlamanın CIA'in gizli savaşlarına da getirilmesine karşı çıkmıştı.[805]

1984 yılında bir akşamüstü kalıntı arayıcısı Ron Wyatt ve eski ay astronotlarından James Benson Irwin, Kasım Gülek'in Ankara'daki evine gelir ve orada Orhan Başer ile Mine Ünler de vardır. Geceyi Kasım Gülek'in evinde geçiren Amerikalılar, Orhan Başer'in aldığı izinle Doğubeyazıt'a giderler ve Ağrı dağında Nuhun gemisini aramaya başlarlar.[806] Kasım Gülek de arkeolojik eser meraklısıdır. Irwin'in "ay" yani gerçek moon ile tanışıklığıyla, Kasım Gülek'in de Mesih "Moon" ile ilişkisi tam bir kara mizah rastlantısı da sayılabilir.

1980'li yıllarda Sung Myung Moon'un Türkiye ilişkilerini yürüten Kasım Gülek, Unification Church'ü güçlendirmek için büyük çaba gösterdi. Örgütü, ABD Büyükelçisi Şükrü Elekdağ'a 'empoze' etmeye çalıştı. Kasım Gülek bu arada, Fethullah Gülen'le dostluğu ilerletti ve onu ABD Büyükelçisi **Morton Abramowitz** ile tanıştırdı. Kasım Gülek, yaşlılık yıllarında yeniden CHP ile ilişki kurdu.

Kasım Gülek'in baldızı Aylin Radomisli, uzun yıllar ABD'de yaşadı; Amerikan ordusuna katıldı; Asya'da elçilik görevine atanacağı söylenirken, 19 Ocak 1995'de, evinin bahçesinde ölü bulundu. Ölümün nedeni araba kazası olarak kayıtlara geçirildi.[807] Aylin Radomisli'nin Türkiye'den ilginç konukları oluyordu. Yakın arkadaşı Aylin Gönensay (Eski dışişleri ve Devlet Bakanlarından Emre

---

[805] *John Prados, a.g.k. s.332;* / Javits, Amerikan senatosunda İsrail yanlısı grubun başını çekmekteydi. İsrail'e yardım kararlarıyla ilgili görüşmelerde devreye giren Javits, her seferinde yardımın artırılmasını sağlamasıyla ünlüydü. Ne ki, bazen uluslararası şirketler, ağır basıyor ve Javits, Suudi Arabistan'ı koruma konumuna düşebiliyordu.1976-1977'de, başta **SoCal** (Standard Oil Company of California) ve Exxon olmak üzere, ARAMCO ortağı petrol şirketlerinin Suudi petrol kuyularında üretimi düşürdüğü, buna karşılık CIA'in sahte raporlarla üretim miktarını bir milyon varil/gün yüksek gösterdiği, aslında Suudi yönetiminin bildirdiği üretim miktarının altında üretim yapıldığı ve bu nedenlerle petrol fiyatlarının % 10 yükseldiği saptanmıştı. Bu suistimallerle ilgili olarak araştırma yapan Dışilişkiler Komitesi'nin Dış Ticaret Alt Komitesi, petrol şirketlerinden güçlükle alınan bilgilere dayanılarak hazırlanan raporun kamuoyuna -Suud ve dolayısıyla ABD Dışişleri ve şirketlerin baskıları üzerine- açıklanmaması kararı almıştı. Araştırma komisyonunda en şaşırtıcı olan da, raporun açıklanmaması için çaba gösteren Javits'in tutumu olmuştu. Javits'le birlikte davrananlardan biri de, sonradan NED yöneticisi olacak olan Senatör Lugar idi. S. *Emerson, The American House of Saud,s127-147.*

[806] Noah's Ark Newsletter, part 3, August 1984, arkdiscovery.com /finding_the _ark.htm

[807] Ayşe Kulin, Adı:Aylin, s.322-3. ; Aylin Radomisli'nin Calverton Cemetery'deki kabir taşında şöyle yazılıyordu: "Aylin Radomisli – LTC US ARMY – Prsian Gulf, Jul 22. 1938- Jan 15 1995"

Gönensay'ın eşi) bunlardan biriyle tanışır. Ayşe Kulin'in kitabından okuyalım:

"Cumartesi sabahı, Madison Avenue'nin köşesinde dikilip, Aylin'in yolladığı arabayı bekledim. Bir kaptıkaçtı durdu önümde. "Aylin Hanımefendisiniz değil mi?" dedi, arabayı kullanan adam. Türkçe konuşuyordu. Şaşaladım, bindim arabaya. "Siz Aylin Hanım'ın şoförü müsünüz?" diye sordum. (..)"Hayır, ben Nilüfer Hanım'ın ekibindenim. Zaman gazetesi için makineler almaya geldikti, ben dönemedim, kaldım. Burada ne iş olursa yapıyorum. Bazen Aylin Hanım'a servise gidiyorum. Nilüfer Hanım geldikçe de onun işlerine koşuyorum," dedi. (..) Cümle kapısı kocaman hole açılıyordu, duvarda 'Sevgili Aylin'e' diye imzalanmış George Bush'un kocaman bir resmi.."[808]

Kasım Gülek'in kızı Tayyibe Gülek, Teyzesi Aylin Radomisli ile ABD'de yaşadı. Harvard'ı bitirdikten sonra, Türkiye iktisadını çok ama çok iyi yönetenlerin yuvası London School of Economics' te yüksek lisans yaptı. Türkiye'ye döndü. Engin deneyimlerine güven duyularak, Başbakanlık danışmanlığına getirildi. Türkiye'nin Bakü - Ceyhan Boru Hattı Komitesi'nin sekreterliğini yürütürken, Ecevitlerin kontenjanından Adana milletvekili (1999) olarak TBMM'ye girdi.[809] Ecevit onu ABD gezilerinde hep yanında bulundurdu. Tayyibe Gülek, Temmuz 2002'de Kıbrıs'tan sorumlu devlet bakanlığı görevine getirildi.[810]

ABD'lilerle 1920'li yıllardan beri içlidışlı olan Kasım Gülek, Unification Church elemanlarının da katıldığı ilk toplantıyı, 1982'de İstanbul'da gerçekleştirmiş. Bu toplantılarda Moon'un Ortadoğu Temsilcisi, Thomas Cromwell başta olmak üzere Moon'un örgütlerinden ve yerlilerden birçok yönetici katılmıştı.[811] Toplantıların konuları da ilginç ; 21 Yüzyıl Eğitimi ve Türk Yunan İlişkileri. Bu toplantılara katılan Türk büyükleri de ilginç kişilerdendi. Emre Gönensay, Sabahattin Zaim, Ekrem Akurgal, İlahiyat fakültelerinin dekanları, sanatçılar, ünlü belediye başkanlarından Gülay Atığ, Semra Özal. Diğer uluslararası toplantılara katılanlar arasında, De-

---

808 Ayşe Kulin, a.g.k. s.305.

809 Nuriye Akman, Bir demet umut, Sabah 17 Nisan 1999.

810 Ecevit, Tayyibe Gülek'i 3 Kasım 2002 seçimleri için Adana aday listesinin birinci sırasına koydu.

811 The Middle East Times, editörlüğünü de yapan Thomas Cromwell, Kıpti. hristiyanlarla ilişki kurarak aayrımcılığı desteklemekle suçlanmış ve Kahire Hava Alan'ında gözaltına alındıktan sonra sınırdışı edilmiştir.

niz Baykal, Hayri Erdoğan Alkin, Handan Kepir Sinangil gibi tanınmışlar da var.

PWPA toplantılarında en sık görülenler ilahiyatçıların başında Salih Tuğ gibi İlahiyat fakültesi dekanları geliyor. İlim Yayma Cemiyeti üyelerinden ve Aydınlar Ocağı eski başkanlarından Salih Tuğ, 1997'de Kanal 7 televizyonunda Fehmi Koru ile programa çıkıyor ve Moon'un Unification Church hareketini öve öve bitiremiyordu.[812] Bu toplantılara katılmış olan Yaşar Nuri Öztürk, Moon'un ilahiyatçılara 45 gün süren Amerika gezisi ayarladığını belirtiyor.[813] 1996 yılında yaptığı açıklamada, Y. Nuri Öztürk, bu toplantılarla ilgili olarak, "*zaten onlarla 4-5 yıldır münasebetim yok,*" dedikten sonra "*Kore'ye sizi üç aylığına davet etmişler*" denince, şu ilginç açıklamada bulunuyor:

> "*Hayır, üç gün dahi kalmadım.* ***Beni Fehmi Koru ile karıştırıyorlar.*** *Güney Kore'ye de gittim. Ama Amerika'nın uzantısı olan çalışma dolayısıyla. Çünkü çalışma dinlerarası konferans ismiyle yapılıyordu ve programın bir(i) Güney Kore'deydi. (..) Grup halinde çağrıldık. İspanya, Amerika ve bir de Fransa. Mısırlılar vardı, İran'dan 4 molla ve hatta Hindistanlılar vardı. En son 1989 yılıydı. Ondan sonra bir daha vaktim olmadı zaten... Paris'deki toplantıda sanıyorum ki, onları rahatsız edecek çok şey söyledim. Ondan sonra da bir daha çağrılmadım zaten...*"[814]

Bu açıklamadan da görüldüğü gibi, ilk ilişkiler hep gizemli girişimler sonucunda gerçekleşiyor. Ama bu kendiliğinden de olmuyor. Ailesi tarafından 12 yaşında müritleştirilen ve Moon'un yakınında uzun yıllar kalan, daha sonra Moon'un isteğiyle eşinden ayrılan, uzun yıllar süren kölelikten kurtulmanın bir yolunu bulan **Craig Maxim**'e İstanbul'dan yollanan ileti, işlerin nasıl yürüdüğüne iyi bir örnek oluşturuyor. Okuyalım:

> "*Ben misyoner olarak dokuz yıl Türkiye'de kaldım. Daha önce de üç yıl Bangladeş'de kalmıştım. (..) The Womens Federation for World Peace (WFWP), birkaç yıl önce (1994 olmalı) İstanbul'da bir konferans düzenledi. Mrs. Moon konuşacaktı. Üyeler (Moon'un Türkiye üyeleri) kesinlikle Türkiye'nin en etkin kadınlarının katılımını sağladılar. Sonra the Mother (Anne/ Moon'un eşi) konuştu. Konuşma hep Moon Hazretleri'nin mesihliği üstü-*

---

[812] U. Mumcu, Rabıta, s.184.
[813] Numan Saruhan, "Amerika Merkezli Moon Tarikatı Türkiye'de ne yapmak istiyor?" *Nokta, 25-31Ağustos 1996, Yıl:14, Sayı:35, s.20-23*
[814] Numan Saruhan, a.g.y., s.23

neydi. (..) Bir fırsat kaçırılmış oldu!!! Ve ben Türkiye'de kaldığım sürece bu durumun yinelendiğini hep gördüm.

Kilisede bulunduğum süre içinde Müslümanlarla çalıştım ve Türkiye'den birçok önemli kişiyi toparladım; fakat bu kişiler liderlik tarafından ayrımcı bir muameleye tutuldular.

***Bir kişiyi sufilik öğretimi vermesi için Barrytown'daki seminere yollamayı başardım.** Bu kişi, gerçek toleransı kitlelere öğreten ve İslamın iletisini radikalliğe karşı öne çıkaran şimdi ülkede en etkin bir kişidir. Ne ki, oradaki (Barrytown) fakülte tarafından küçük görüldü. Genç Oon Kim bana daha sonra şunları söyledi: Seminerde eğitim verecek bir Müslümana neden gereksinim duyuyoruz?"*

Şimdiden "Kimmiş bu toleransçı hoca?" diye sorabiliriz. Bu sorunun yanıtını herhalde Dışişleri biliyordur deyip de geçebliriz. Ama, mektup daha ilginç bir bilgi iletiyor:

"Bir keresinde Father (Baba/ Moon) Barrytown'a geldi. Karlı bir gündü. Benim dostum (İstanbul'dan giden olmalı) onunla hiç karşılaşmamıştı ve tanıştırılmak üzere aşağıya inmişti. Babanın eskortları arabadan inen babaya yol gösterirken benim dostumu açık havada unuttular. Bu ikiyüzlülüğe karşı söylenecek bir söz bulamadım.. Şimdi artık, Tanrının bana söyleyecek bir şeyi varsa doğrudan yüzüme söyleyebilir. Artık (yaşamımda) ne Koreli ne de İncilci Yahudi "mesihler"e yer var."[815]

Anlaşılıyor ki, Unification Church (Birleştirme Kilisesi), Hristiyan ya da Müslüman ayrımsamıyor, önüne geleni birleştiriyor. Toleransçı Hocaefendi'yi, Belediye Başkanını, Cumhurbaşkanı'nın eşini, Devlet Bakanlarını ve daha nice ünlüyü yan yana getirebiliyor. Ayrı bir kitap konusu olacak denli geniştir Moon'un Türkiye ve Türkiyeli tarikatlarla ilişkileri. Şimdilik, Unification Church'ün yayınlarına göre toplantıları kısa bir listede toparlamak yararlı olabilir:

1982 Roma: Kasım Gülek

1982 İstanbul Hazırlık toplantısı: Bu toplantıyı Moon'un sağ kolu Chung Hwan Kwak yönetiyor ve Kasım-Nilüfer Gülek Türkiye düzenlemesini yapıyorlar.

1984 Roma: Hayri Erdoğan İlkin (Konferans Başkanı olarak), Prof. Sabahattin Zaim

---

815 www.geocities.com/craigmaxim/c-6a.html

1986 İstanbul Hilton "21. Yüzyılda Eğitim" : Kasım Gülek, Sabahattin Zaim. PWPA'nın ABD başkanı Nicholas Kitrie ve Yunanistan'dan Evanghelos Moutsopoulos da katılıyor.

1986 İstanbul Hilton: "Türk-Yunan İlişkileri" Sabahattin Zaim, Ekrem Akurgal, Emre Gönensay (Sonra Başbakan Danışmanı, T.C Dışişleri Bakanı, Nilüfer Gülek'in kardeşi Aylin Radomisli'nin Amerika'dan yakın dostu)[816], Kasım Gülek.

1987 Chicago: Kasım Gülek

1988 Londra: Prof. Handan Kepir Sinangil (Robert kolej/Bosphorus Un.)

1991 İstanbul President Oteli.

1994 İstanbul the Marmara Oteli

1996: İstanbul (1-14 Haziran).

Öteki katılımcılar: Deniz Baykal, Işılay Saygın, Mehmet Aydın (9 Eylül Üniv. İlahiyat Fak. Dekanı, Abant toplantıları yöneticisi, 18 Kasım 2002 AKP Abdullah Gül Hükümeti Devlet Bakanı), Sabri Orman, Ali Şafak, E. Ruhi Fığlalı, Gülay Atığ (Aslıtürk), Semra Özal, Nilüfer Narlı, Nevzat Yalçıntaş, Lütfü Doğan, Osman Zümrüt, Şerafettin Gölcük, Salih Tuğ, Fehmi Koru, Barış Manço, Ayseli Gürsoy.

ABD'den İstanbul toplantılarına katılanlar arasında Moon'un has adamları **Richard Rubinstein**, **Nicholas Kittrie**'nin yanısıra Yunanistan'dan, Ürdün'den, Mısır'dan, Kore'den gelenler var.

Kasım Gülek'in ölümü üzerine, PWPA'nın Türkiye başkanlığını Prof. Dr. Hayri Erdoğan Alkin üstlendi. Hayri Erdoğan Alkin, eski adıyla Robert Kolej devamıyla Bosphorus University'de profesörlüğünün yanı sıra, Türk Ekonomi Bankası (TEB) yönetim kurulu üyeliği yapmaktaydı. İlkin, aynı zamanda NED'den büyük parasal destek alan ve Türk Dışişleri politikasını yönlendirmeye çalışan TESEV'in de danışmanıdır.

Hayri Erdoğan Alkin, Moon'un kurduğu PWPA'nın yayınlarına yansıyan bilgiye göre, PWPA'nın Avrupa toplantılarına katılmıştır. Yine Boğaziçi Üniversitesi'nden Handan Kepir Sinangil de, Avrupa toplantılarına katılmıştır. Anımsanacağı gibi, Hayri Erdoğan Alkin'in oğlu ARI Derneği kurucuları arasında yer almıştır. [817]

---

[816] Ayşe Kulin, a.g.k.

[817] Deniz Som, Düğün, *Cumhuriyet, 27 Şubat 2001.*

İstanbul'da Sekai Nippo

Sung Myung Moon, son derece akıllı bir adam. Örgütünün yabancı ülkelerdeki şubelerinin başına bir yerli getiriyor, ama yanına da güvenilir adamını katıyor. Türkiye şubesinin sekreteri de, **Yoshihiro Yamazaki**. Yamazaki'nin İstanbul'daki işi aynı zamanda Moon'a ait **Sekai Nippo** gazetesinin temsilciliğidir. Mavi basın kartlı Yoshihiro Yamazaki, İstanbul'da ikamet etmekteydi. [818]

Sekai Nippon'un merkezi Japonya'dadır. Gazetenin açılışını ABD başkanı **George Bush** yapmış ve dostu Moon'a vefa borcunu ödemiştir. Amerika'da yazılan çizilene göre Bush ailesi bu destekleri karşılığında 500.000 dolar almışlar. Bazılarına göre bu tutar 2 milyon doları buluyor. 'Prezidan' Bush'un oğlu **George Walker Bush** (Jr.) da Moon'u destekleyenlerden. Moon da Bush Jr.'u ABD başkanlığı seçimlerinde destekledi. Bush Jr. başkanlık yemini etmeden bir gün önce, 19 Ocak 2001'de, Bush için bir dua yemeği düzenledi. Butoplantıya aralarında Hristiyan Sağ kuruluşlarından National Evangelical Association başkanı Don Argue, Southern Baptist Convention Ethics & Liberty Commision başkanı Richard Land, henüz Başsavcılık görevine atanmamış olan John Ashcroft ve yaklaşık 1700 din bağlantılı kişiler, siyasetçiler katıldı. George Walker Bush Jr. da yardım kuruluşlarının şemsiye kurumu olan devlete bağlı AmeriCorps VISTA (Volunteers in Service to America)'nın başına Moon örgütlerinden American Family Coalition örgütünün başkanı David Caprara'yı getirdi. Moon, 21 Mayıs 2002'de sahibi olduğu Washington Times için Washington Hilton'da bir gala düzenledi. Bu galaya da aralarında kongre üyelerinin, devlet görevlilerinin, dinsel liderlerlerin, işadamlarının bulunduğu 3.000 kişi katıldı. Bush Jr. da babasının yaptığı gibi bir başkan olarak Moon'u desteklediğini Washinton Times'ın "seçkin bir bilgi ve fikir kaynağı" olduğunu belirten bir iletiyle gösterdi.[819]

Moon'un dostları arasında NATO eski sekreteri **Alexandre Haig**'in oğlu **Haig Jr**. da yer alıyor. Bush Jr., başkan olur olmaz Akev'de bir "din esaslı girişim" komisyonu kurdu. Moon'un Birleştirme Kilisesi de bu komisyonda yerini aldı.

Avrupa'dan yollanan genç müritlerin bir ayağı Türkiye'den eksilmiyor. PWPA'nın etkinliklerinden sonra, Moon'un kadınlara

---

[818] Türkiye sekreterliğine daha sonra Setsuo Sakurai getirildi.

[819] Bill Berkowitz, "The GOP's man on the Moon" , Workingforchnage.com /printitem.cfm?itemid=14455, 02.05.03

kanca atmak, diğer kadın örgütleriyle bağlar kurarak örgütlülüğünü geliştirmek üzere kurduğu WFWP (Women for World Peace/Dünya Barışı Kadınlar Federasyonu) İstanbul ilişkilerini sürdürüyor. Kadın örgütünün 16-18 mayıs 1997'de İstanbul The Marmara' otelinde düzenlediği toplantıya Semra Özal da katılıyor. Toplantının açış konuşmasını Bayan Moon Hazretleri yapıyor ve Unification Church hareketinin ideolojisini, Gerçek Baba Moon'un Mesihliğini anlatıyor. Her toplantı yeni bir ilişki doğuruyor. Örneğin Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Bakanlarından **Işılay Saygın**, Seul 1998 toplantısını onurlandırıyor.

Mezhep, hatta din, ayırımı yapmayan Birleştirme Kilisesi adına Türkiye misyonerliğini Yamazaki'nin yanı sıra, **Katsumi Date**, **Mitch Lawrie**, **Marilee Zuercher** ve **Susan Fefferman** yerine getirmişler.[820]

Genel Başkandan Seul'de tebliğ

Seul toplantıları çok şatafatlı oluyor. Bine yakın insan dünyanın dört bir yanından Seul'a getiriliyor. Açılış konuşmasını "True Parent/Gerçek Baba" Sun Myung Moon yapıyor. 26-28 Ağustos 1992 Seul toplantılarına Türkiye'den de ilahiyatçılar katılmış. Bu toplantının tanıtımınıysa katılımcılardan "Taha Kıvanç" müstear adlı gazeteci, Zaman Gazetesi'nde yapmıştı.[821]

Türkiye'nin Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı, eski Dışişleri Bakanı Deniz Baykal da, Aralık 1997'de Amerika'daki "gerçek Ana-Baba", günleri kapsamında yapılan toplantıya katılınca, Türkiye kendileriyle ilgilenmiş ve Kuvay-ı Medya dergisinde bu konu Moon'un istihbaratçı bağlarıyla birlikte gündeme getirilince yer yerinden oynamıştı. **CHP**'nin parti meclisinde derin tartışmalar yapılmıştı. 'Din Hürriyeti ve Düşünce Özgürlüğü'nden taviz vermeyen Atatürk'ün koltuk mirasçısı partinin başkanı da, medyanın bu tutumuna bir anlam verememişti. Ne ki, partisindeki itirazlar da bir-iki hafta da sönüp gitmişti.

Oysa Deniz Baykal, bir yıl önce 20-22 Ağustos 1996'da Seul'de gerçekleştirilen toplantısına da katılmış ve orada "Honarable (Şerefli) Deniz Baykal, Türkiye'de Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı" olarak tanıtılmıştı. Baykal, Seul'de "Türk Perspektiviyle Jeo-Politik

---

[820] Unification Church'le ilişkili örgütler ve şirketler listesi için bk. Ek 13.

[821] Taha Kıvanç, "Kore'de ne işim var?", "Dini Nikah hem de toplu halde", "Kore'den başka izlenimler", "Seul Camii'nde Cuma namazı" , "Diyalog girşimi Müslümanlardan gelmeli" *Zaman, 27-31 Ağustos 1992.*

Konular" başlığını taşıyan tebliğini sunmuştu. Türkiye ilginç bir ülkedir. Deniz Baykal'ın 1996 toplantısına katılmasını görmezden gelirken, bir yıl sonra aynı Deniz Baykal'ı Amerika'daki toplantı çıkışında TV kameralarıyla tarihe kaydedivermişti.

Baykal, 1997 katılımından sonra, kişilerin ilişkileri kimseyi ilgilendirmeyeceğini ve ABD'deki toplantının *"Dünya Barış Konferansı olduğunu"* yineliyor ve şu ilginç açıklamayı yapıyor:

"Toplantıya katılanların altıda biri tarikat üyesiydi. Eski ABD Başkanlarından Gerald Ford, George Bush, Mihail Gorbaçov, Michelle Rochard gibi isimler de katıldı. Fransa İngiliz basını bunları soruyor mu?".[822]

Kimse de kalkıp, bu altıda birin nasıl saptandığını, Unification Church'ün toplantısının uluslararası bir toplantı gibi gösterilmesinin gereğini ve ama hepsinden önemlisi, Baykal'ın herhangi bir kişi olmadığını, onun Cumhuriyet Halk Partisi gibi, cumhuriyetin temel ilkelerinin bekçisi olması gereken bir partinin Genel Başkanı olduğunu sormuyor ya da anımsatmıyordu. Bu arada, Amerika'daki toplantıya katılışıyla ilgili olarak bu denli açık bir davranış sergileyen Baykal, daha önce Seul'e gittiğini açıklamıyordu.

Baykal, gazetecilere Moon'u tanımadığını açıklamıştı. Yaşam politikacı için çok zor olmalı. Çünkü 1996 Seul toplantısını her zaman yaptığı gibi, bizzat Sun Myung Moon açmıştı. Baykal toplu nikah kıyılan günlerde konferansa katılıyordu ama, Moon'u tanımadığını söylüyordu. [823] "Tanışmadım" demek istediyse, bu gerçek olabilirdi. Çünkü Moon Hazretleri ile tanışmak için sıraya girmek gerekirdi. Bu noktada ilginç bir çelişki çıkıyor ortaya. Genellikle CHP'liler seçim kayıplarından sonra halkın yanlış yaptığına inanırlar.

Ankara ve Çanakkale'de kilise kampları

Moon'un en kapsamlı Türkiye atağı "**Unification Movement**" gezisidir. 35 ülkeden toplanan 150 kişi, New York- Kudüs – İstanbul - Roma - Yeni Delhi – Katmandu – Bangkok – Pekin – Tokyo - New York yolculuğu boyunca, her kentte bir hafta kalarak işlerini gördüler. Sözde dinlerarası ilişkinin amacı, Moon'un hedefine uygun olarak adam örgütlemektir. Bu o denli açıktır ki, Moon'un örgütçüsü Dr. Joseph Bettis, "Heyetimiz içinde yer alanlar, bütün dünyada tek din olmasını amaçlıyorlar. Bu bizim ikinci turumuz.

---

[822] Saffet Korkmaz, Baykal'a Moon tepkisi, Hürriyet, 7 Aralık 1997.
[823] Kutsal nikah ayrıntısı için bk. "Milyonları evlendirdi" Savaş Süzal, *Sabah Dış Haber, Pazartesi 01 Aralık 1997.*

Bunu devam ettirmek istiyoruz," dedikten sonra örgütlerin geleneksel yayılma yöntemine uygun bir açıklamada daha bulunuyordu:

> "***Ancak tura katılanlar her yıl değişecek. (..) Bu yıl sekiz Türk'ün de bizimle gelmesine çok memnun olduk.***"[824]

Moon turcuları, örgüte bilimsel bir saygınlık görüntüsü vermek için üniversitelerden adam seçiyorlar. Bu katılımcıların Moon'un kilisesine bağlı olmadığını, salt ayrı dinlerin ya da üniversitelerin temsilcileri olduğu izlenimini vermeye çalışıyorlardı. Örneğin, turcular arasında Moon tarafından kutsal nikâhla evlendirilmiş olan en az on yıllık kilise üyelerinin örgüt bağlarından söz edilmiyordu.

Türkiye'yi temsil edenler arasında, **Dünya Dinleri Gençlik Semineri**'ne katılan Türk heyetinde **Ahmet Davutoğlu** bulunuyordu.[825] Boğaziçi Üniversitesi'nin öğretim görevlisi olan Davutoğlu, masumane çalışmaların amacını şu ilginç sözlerle açıklıyordu:

> "*Amerika'da kendi sahasında söz sahibi değişik dinlere mensup bir grup profesörün önderliğini yaptığı bu gezide, amaç bilfiil yaşayarak daha açık bir ifade ile '**gezici bir üniversite**' şeklinde, dinler arasında diyalog ve fikir alışverişi temin etmektir. İlki geçen sene yapılan bu geziye Türk temsilciler bu sene katıldı. Gerek ABD'de gerekse Kudüs'te gerçekten çok değerli gözlemler yapma imkânı bulduk.*"[826]

Unification Church, birleştirme işinin gençlerle başlayacağının bilincinde. Bu nedenle gençleri örgütlemeye büyük önem veriyorlar. Bu işi uluslararası boyutta oluşturmak için **RYS** (Religious Youth Service / Dindar Gençlik Hizmeti) örgütünü kuruyorlar. Bu örgüt, dünyanın doğusuna ve güneyine kanca atıyor. İşin başına John Gehring adlı bir İsrailli getiriliyor. Çeşitli ülkelerden gençleri toplayıp, bir ülkede çalışma kampları kuruyorlar. Okul tamiratı, çevre düzenlenmesi gibi, hoşa gidecek işler yapıyorlar. Birleştirme işi elbette öyle dal-düz giderek yapılamazdı.

RYS, Türkiye'den de eksik olmamış; 14 Temmuz- 6 Ağustos 1994 arsında Çanakkale'de ve Ankara'da iki ayrı yaz kampı kurmuşlar. Ankara Gölbaşı'nda bir kliniğin yemekhanesi ve odaları tamir edilerek boyanmış. RYS raporu bu işlerin yapım gerekçesi olarak "*Türkiye'nin yoksulluğu*"nu gerekçe gösteriyor. Bir başka

---

[824] "Dünyada yeni bir akım: Tek Din" Yankı, s.28-29.

[825] Ahmet Davutoğlu, Kasım 2002'de kurulan AKP hükümetinin dışilişkiler başdanışmanı oldu.

[826] "İslamiyeti Tanıtamıyoruz" *Yankı, a.g.y. s.30.*

çalışma kampı da Sincan'da kurulmuş. RYS üyesi gençler, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin yurtlarında kalmışlar. Bu işlerin organizasyonuna, Gölbaşı, Sincan ve Ankara Büyük Şehir Belediye başkanları, Gazi Üniversitesi'nden profesörler destek vermiş. Çanakkale'de de benzer bir kamp kurulmuş. Bu işi Ganalı Kerim Tsene ve Çanakkale Belediyesi adına Rıza Özcan örgütlemiş. Rıza Özcan ve Gehring, çalışmaları bir rapor haline getirmişler.[827]

RYS örgütünün Türkiye işlerinin danışmanlığını **Kasım Gülek** ve **Nilüfer Gülek**'in yanı sıra, Moon'un Türkiye sekreteri Yamazaki üstlenmiş. Ankara'daki kamplar Bengaldeş Büyükelçisi ve belediye başkanları tarafından da ziyaret edilmiş. Bu işlerde Moon'un "Dinlerarası Federasyonu"nun elemanları da büyük yarar sağlamış. Bunların en ünlülerinden İsrail Dinlerarası Eğitimin Tanıtım Cemiyeti genel sekreteri Jonathan Tsevi, Bengalli Dr. Kazi ve Azizun İslam, Kasım Gülek'e çalışmalarında yardımcı olmuşlar. Örgüt elemanları ile Kasım Gülek, İstanbul Merit Otel'de iki gün birlikte olmuşlar. Kasım Gülek, son yemekte Moon ile geçmiş ilişkilerini özetleyen bir konuşma yapmış ve minnet duygularını şöyle açığa vurmuş:

"On yıl önce Moon Hazretleri, Dünya Dinleri Gençlik Semineri gibi inançlar arası gençlik eylemi başlatmıştı. Onun görüşü bir birleştirme, barışın gerçekleştirilmesine yönelik yaşam alanlarının tümüne ulaşabilecek bir hareket başlatmaktı. RYS gibi projeler tüm dinlerin iyiliğini tanıtmakta ve başka benzeri hareketlerin önünü açmaktadır. Ülkemde hizmetler sunduğu için RYS'ye teşekkürler."

Boş alan bırakılmamalı ve spora el atılmalı

Sun Myung Moon ya da Unification Church ilintili şirketlerin, satış merkezlerinin sayısı 500'ün üstündedir. Moon, toplumsal yaşamın her alanında yer almaktadır. Spor alanını da gözardı etmeyen Moon, 1988'de spor alanına girer ve WCSF (The World Culture and Sports Festival/ Dünya Kültür ve Sporlar Festivali) Moon tarafından örgütlenir. Kilisenin okulu Sunmoon Üniversitesi spor işlerinin akademik merkezi olur. 1992'de ilki düzenlen festivalin 9'uncusu 2003 Temmuzunda yapılır. WCSF' nin yönetim kurulu başkanı Chung Hwan Kwak bir açılış konuşması yapar ve sporcula-

---

[827] Rıza Özkan and Rev. John W. Gehring, "The RYS Experience: A Turkish Delight," *Articles From the September 1994 Unification News.*

ra 2003 yılında yapılacak "Kutsal nikah"dan sözederken toplam 400 milyona yakın çiftin kutsanmış olacağını vurgular.

Hatta, sporcuların gözünü de açmaktan geri durmaz. Moon'un en önemli adamı Kwak, festivalin giderek dünya spor etkinliğine dönüşeceğine, Olimpiyat oyunlarının ve Dünya kupalarının iç sorunlar yaşadığını, çok fazla ticari ilişkiler içine girildiğini anlatır.[828] Oysa Moon'cuların festivalinde yalnız barış(!) amaçlanmaktadır. Türkiye'de işi "Ne olacak canım, iyi niyetli bir spor etkinliği işte!" diye yansıtanları yalanlayan bir propaganda konuşmasıdır bu.

Kitlelerin yoğun ilgisini çeken futbol geri bırakılmaz. Seul'de, her girişimin adında yer aldığı gibi, amaç "barış" olarak bildirilir. 10 Temmuz 2003 futbol turnuvasına Fransa'dan Olympique Lyonnais. Güney Afrika'dan Kaizer Chiefs, Almanya'dan TSV 1860 München, ABD'den Los Angeles Galaxy, Hollanda'dan PSV Eindhoven, Uruguay'dan Club Nacional de Football ve Güney Kore'den de Seongnam Ilhwa takımları katılır. Türkiye'den de Beşiktaş Spor Kulübü Futbol Takımı turnuvada yerini alır. Birinciye 2 milyon dolar ve ikincinin de 500.000 dolar ödül verilir. Bu haber Türkiye'deki bazı gazetelerde kısaca yer alır. Ama "Moon tarikatının düzenlediği turnuva" sözleri ve Moon örgütlenmesiyle ilgili kısa bilgiler yer alır. Bu durumda Din-Kilise-Futbol ilişkisi üzerine akla gelebilecek sorulara yanıt da Zaman gazetesinde yer alır. Fatih Üniversitesi öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Ali Murat Yel, kutsallık ile futbol ve din arasındaki ilişkinin teorik temellerini ortaya koyar.

Öğretim üyesinin yazısındaki satırlar yeterince aydınlatıcı ve tarikat-futbol ilişkisini kötüleyenlere de iyi bir yanıt oluşturur:

"(..) Futbol da birçok özelliğinden dolayı yeni bir dini hareket olarak görülebilir."Para–religious – Din gibi" olarak da adlandırılan bu hareketlerde dini herhangi bir unsur olmamasına rağmen pek çok hususta dine benzer özelliklere rastlanılmaktadır. (..)"[829]

Spor festivalinin simgesi içinden de Sun Myung Moon'un adındaki "Moon" yani "ay" da özel olarak anlamlandırılır:

"Sunmoon Barış Futbol Vakfı'nın düzenlediği ve iki yılda bir yapılması öngörülen Barış Kupası'nın amblemi de futbol ve di-

---

[828] Dr. Chung Hwan Kwak, "2003 World Culture and Sports Festival Welcoming Address; The Path to the Realization of a New World Culture of Peace" , FFWPU- The Family Federation for World Peace and Unification, *ffwpui.org/view.asp?boardid?= 23& docid =535*

[829] Ali Murata Yel, "Futbol ve Din" *Zaman, 09.07.2003*

nin ortak özelliklerine işaret etmektedir: Güneş, Ay ve insanın bir araya gelmesiyle oluşturulan amblemde futbolun evrenselli ğine vurgu yapılmaktadır. Amblemdeki kırmızı renkteki güneş insanın hırs ve iştiyakı, sarı renkteki ay da futbolun evrensel bir festival olması ve iki elini açmış yeşil renkli insan figürü de barışı, daha doğrusu, futbol vasıtasıyla dünyadaki tüm insanları bir araya getirerek barışçı bir dünya yaratma isteğini temsil etmektedir."

Öğretim üyesi, Moon tarikatının örgütlü yapısını görmezden gelerek onun amacının gerçek barış olduğunu anlatır:

"Vakfın kurucusu Sun Myung Moon'un da inandığı ve umduğu gibi, Barış Kupası sayesinde insanlık din, ırk ve ideolojinin ötesinde birbirleriyle barışçı bir şekilde kucaklaşıp dünyaya barışı getirebileceklerine inanmak da en azından safdillik olarak algılanıp her biri kendisi için bir din olma özelliğinde olan futbol taraftarının geçmiş asırlarda tarih kitaplarına geçmiş "din savaşları"na benzer mücadelelere girmesi akla ve mantığa daha uygun gelmektedir."

Moon'un örgütlediği etkinlikler, sağ-sol dinlemiyor. SHP'lilerle RP'lileri ve liberal profesörleri yan yana getiriyor. Bunca iş için epeyce para dökülüyor olmalı. Bu paranın kaynağında günlük 20 saatin üstünde Birleştirme Kilisesi'ne hizmet eden müritlerin payı büyük olmakla birlikte, Vietnam savaşında **KoreCIA** ve **Amerikan CIA** ile birlikte kotarılan işlerin ve Kore'ye Amerika'dan pirinç satışlarında elde edilen komisyonların, Japonya'nın çok özel işadamlarıyla kurulan ilişkilerin payı olmalı.

"*Gerçek baba*" Moon'un, barış, dinsel birlik ve kardeşlik adına kurulan ilişkilerle gelişen sanayi ve ticaret ağı ile önemli bir parasal katkı elde ediyor olması gerekir. Bu getiri o denli ölçüsüzdür ki, örneğin Washington Times gazetesinin yıllık zararı 50 milyon doları buluyor ama Moon gazetesini bırakmıyor. Önce okul, gençlik, eğitim, kadın, bilim, medya, vakıf örgütlenmeleri ve sonra politikacılarla, devlet adamlarıyla kurulan iyi ilişkiler, işin temelidir. Moon'un Amerikan başkanlarına yakınlığı bir düşünülürse, onunla dost olanın ufkunun nasıl açılabileceğini hesap etmek kolaylaşır.

RP destekçisi Louis Farrakhan ve Moon el ele

Amerika ile 'entegrasyon' ufuğunun insanı nerelere götürebileceğini görmek üzere, ABD'de dinlerarası olarak mı, yoksa örgütler arası olarak mı değerlendirilebilecek bir ilişkinin Türkiye'ye bulaşan

ucuna bakmak gerekiyor. Sun Myung Moon, Ekim 2000'de ABD'de bir ilke daha imza attı ve Amerikan zenci Müslüman örgütlerinden "Nation of Islam" ile birlikte "Million Family/ Milyon Aile" yürüyüşünü gerçekleştirdi. Bu alan toplantısında, bir konuşma yapan Nation of Islam lideri Louis Farrakhan, sözü 'medeniyetler arası çatışma' ya getirip şunları söylüyordu:

"Kosova' da etnik temizliğin nedeni nedir? Bir insanın bir başkasını mahvetmeye ya da yıkmaya çalışmasının nedeni nedir? ***Türk'ün Ermenileri mahvetmelerine neden olan nedir?***"[830]

Anımsanacaktır, o günlerde Ermeni soykırımı yasa tasarısı, ABD kongresinde görüşülmek üzeredir. "Nation of Islam" ile "Unification Church" e bağlı "Dünya Barışı için Dinlerarası Diyalog" örgütü yan yana gelebiliyorlar ve Türkler aleyhine açıklama yapabiliyorlar.

Olağan bir durum bu! Ne ki, Türkiye'den, Farrakhan'ın 'İslami' dostlarıyla, Sun Myung Moon Hazretleri'nin medeniyetler arası diyalog dostlarından, "Ayıptır bu kadarı! Şunun şurasında, kadim kardeşliğimiz ve diyaloğumuz var" gibisine, bir sitemli söz duyulmadı. Çünkü kardeşlerin kardeşleri koruması gerekir. Bu arada Farrakhan'ın Türkiye'de Refah Partisine destek için yaptığı gezileri de unutmamalı.

Dünyada, kendisini yeni projelere ve yeni durumlara Sun Myung Moon'dan daha iyi uydurabilen bir kişi olamaz. "Project Democracy" operasyonunu, parasıyla, örgütsel gücüyle başından beri destekleyen Sun Myung Moon, NGO hareketine koşut bir dizi yeni örgüt oluşturdu. Bunların en önemlisi, din ve demokrasi projelerini birleştiren "**Interreligious and International Federation for World Peace** (**IIFWP** - Dünya Barışı için Dinlerarası ve Uluslararası Federasyonu)'dir.

IIFWP, Moon'un öteki örgütleri FFWPU (The Family Federation for World Peace and Unification / Dünya Barışı ve Birleştirme için Aile Federasyonu), WWWP, YFWP, PWPA ile birlikte çalışıyor.

IIFWP, 25-27 Mayıs 2001'de İstanbul'da, bir toplantı düzenledi. Toplantının tanıtım adı, "*Ulusa Hizmet, Dünya'ya Hizmet: Aileleri, Cemaatleri ve Ulusları Yenileyerek Barışı Yerleştirmek*" idi. Konu, her zaman olduğu gibi 'bilimsel' olmasının yanı sıra, Müslümanlara daha da çekici gelecek bir içerik taşıyordu. Toplantılara Müslümanların yoğun olduğu ülkelerden katılım artıyordu. Örneğin Özbekis-

---

[830] Unification News for October 2000.

tan, Moğolistan, Bengaldeş gibi. İşin ilginç yanı, örgütün belgesine göre, bu toplantıları parayla destekleyenler arasında İslam Konferansı Örgütü'nün Arap Devletleri Birliği'nin ve Birleşmiş Milletler misyonlarının bulunmasıydı. Toplantıyı Moon'un sağ kolu Neil Albert Salonen bir konuşmayla açtı.[831]

Salonen, Moon'un üç yıl önce satın aldığı Bridgeport Üniversitesi'nin rektörüydü. Ama daha da önemlisi, Salonen, Unification Church'ün ABD Başkanlığı'nın yanı sıra, yine kiliseye bağlı "Freedom Leadership Foundation" adlı vakfın da kurucu başkanıydı. Salonen, Moon ile siyasetçiler arasında sıkı ilişkiler kurulmasını sağlamıştı. Örneğin, Başkan Nixon'un başı Watergate skandalıyla belaya girince, Salonen'in önerisiyle Moon derhal işbaşı yapmış ve Nixon'u destekleyen gösteriler örgütlemişti. Salonen, daha sonra "Unification Church-KoreCIA" soruşturmasında Moon örgütünü kurtarmak üzere elinden geleni yapmıştı.[832]

Unification Church, işte böylesine değerli kişilerce örgütlenen toplantılardan birini daha İstanbul'da gerçekleştirdi. IIFWP, WANGO (World Association of NGO's/ Hükümet Dışı Örgütler Dünya Birliği) ile birlikte, 13-15 Temmuz 2001'de İstanbul'da bir toplantı düzenledi: "International Leadership Seminar: New Vision for Peace"[833]

Toplantının amacı, "IIFWP'nin değişik dünya şubelerinin başkanlığını etkin olarak yürüten kişilere önderlik eğitimi vermek" idi. Toplantıya, Filistin, İsrail, Suriye, Lübnan, İran ve Türkiye'den "önderler" katıldılar. Toplantının açılışını Moon'un sağ kolu, Türkiye projelerini de yaklaşık yirmi yıldır yönetmekte olan Dr. Chung Hwan Kwak yaptı. Türkiye'de Nurcular tarafından düzenlenen konferansların müdavimlerinden ve Moon'un en önemli adamlarından IIFWP Genel Sekreteri Dr. Thomas Walsh, Moon'a bağlı ve en yakın ailenin reisi WPI (World Peace Institute) müdürü Frank Kaufman'ın yanısıra WANGO müdürü Taj Hamad, Fulbright'ın Fas'daki Al Akavan Üniversitesi temsilcisi Prof. Kenneth Gray, yine Fas'daki Muhammed V Üniversitesi'nden Dr. Jeoung Myoung Kim, tebliğler sundular.[834]

---

[831] *IFFWP Newsletter, Summer 2001, Vol. 2, No:4.*

[832] Robert Boetcher – Gordob L. Freedman, "Gifts of Deceit – Sun Myung Moon Tonsung Park an the Koeran Scandal" s.151, 309-312.

[833] Uluslararası Liderlik Semineri: Barış İçin Yeni Ufuk

[834] Prof. Eliezer Glaubach-Gal (Professors World Peace Academy-Israil), "New Vision for Peace" *IIFWP Newsletter, Summer 2001, Vol. 2, No. 4, s.7 ve 14.*

1990'lı yıllarda Moon Hazretleri'nin PWPA örgütünün Türkiye etkinlikleri iyi bir örnek oluşturuyor. Medeniyetlerarası Diyalog, Bediüzzaman Said-i Nursi konferansları adı altında yapılan toplantılara Amerika'dan gelip, konuk olanlar çoğalıyor. Bu konferanslara İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin desteği görülüyor. Kocatepe camisinde mevlitli anmayla ve politik destekle başlayan toplantıların uluslar arası din hürriyeti kapsamında detek alması bambaşka boyutlar oluşturuyor. Yabancılarla ilgili övgüleri Aksiyon dergisinde, Zaman gazetesinde bolca bulmak olanaklıdır.[835]

Ayrı bir kitap konusu olacaktır Unification Church'ün Türkiye etkinlikleri. Bu etkinlikler, salt kadın, bilim adamı, dünya barışı vb. örtü konferanslarıyla ya da öğretim üyeleriyle ilişki düzeyinde kalmayacaktı elbette. Dinsel bir ideolojiyi, ticari çıkarlar için kullansa da, bir örgüt sonunda dinsel temelli kalıcı odaklar yaratmak zorundadır. Yoksa kısa sürede, herhangi bir ticari ya da siyasal değişimle silinip gider. Buna karşılık müritler, her koşulda birer çekirdek olarak kalırlar. Bu satırlar yazılırken gelişen bir olay Unification Church'ün nerelere uzanabileceğine iyi bir örnek oluşturdu. Yakın geçmişten anımsayalım:

755 yıllık camiyi yıktılar ve Moon - Presbiteryen müritleri geldi

Özellikle 2000-2002 yılları arasında dünya mirası, dinlerarası diyalog, din-inanç turizmi denilerek bizzat hükümet tarafından uygulanan projeyle cemaatsiz kiliseler kurulurken, antik kiliseler de yenilenmiştir. Aynı dönem içinde sayısız tarihi cami ise ya yıkıma terkedilmiş ya da bilerek ve istenerek yıkılmıştır. Bunun son örneği Türklerin **1211** yılında kurdukları Denizli kentinde yaşanmıştır.

Denizli'de Türklerin ilk yerleşimde kurdukları ve sayısız depremden sonra onarıp açık tuttukları, 755 yıllık Ulu Cami ve tarihsel Selçuklu minaresi birbirini izleyen 2 gecede belediye ekiplerince yıkıldı. Bu yıkımın ardından yedi gün geçmeden yörede devlet eliyle yenilenen **11** kiliseden biri olan ve yüzlerce yıldır kullanılmayan,

---

[835] Said-i Norsi konferansları yıllar geçtikçe değerlenir. İlim ve Kültür Vakfı'nca 2004'de *düzenlenen 7. konferansta yabancı destek doruğa ulaşır. Vatikan Temsilcisi George* Marovich, bir besmele çektikten sonra "Cevşen" duasını okur. Virginia International University yönetcilerinden ve Nevada Üniversitesi öğreticilerinden Prof. Dr. Yunus çengel de "Nur ışığında terörle mücadele ve kitle imha silahlarından atınma" tebliğini sunar. Aynı konferans sonunda yoğun bir Said- Norsi övgüsü başlatılır. Liberal Düşünce Topluluğu Derneği kurucularından Cüneyt Ülsever, Saidi Nursi'nin antiterör savaşımına daha da geniş bir boyut katar ve "Türkiye'nin görevi: Said-i Nursi'yi anlamak/anlatmak" başlığını atar. *Hürriyet, 2 Ekim 2004.*

antik Pamukkale Kilisesi'nin yıkıntılarında ayin düzenlenmiştir. Ayini düzenleyen birinci grup Amerikan Presbiterian kilisesi mensuplarıdır. Bu grubun başında Amerikalı papaz Bruce McDowell ve Papaz İlhan Kekinöz bulunmuştur. İkinci 25 kişilik grup ise Unification Church bağlılarıdır.

Ayinciler devlet yöneticilerinden vali yardımcısı Musa Uçar'ı ziyaret etmişler ve ondan hediyeler almışlardır.[836] "Bizans dönemi kalıntılarıyla Amerikalı papazın ya da Korelilerin ne tür bir dinsel ilişkisi olabilir? Onlar, kendi inançlarına uygun ayin yapacak bir yer bulamamışlar mıdır?" gibi ilginç soruların yanıtını verecek, laik rejime sahip çıkacak bir görevli herhalde vardır.

Koreli misyonerler de deprem yıkımından yararlanarak sözde yardım diye yerleştikten sonra, dışı ev, içi kilise inanç merkezleri kurmayı başardılar. Örneğin Yalova yakınlarında, deniz kıyısında ev-kilise kuran misyonerler, üşenmeyip deprem bölgesini geziyorlar ve uzaklardaki Orhangazi'ye dek gidiyorlar. "A" köyüne uğrayıp, tatil yaptıracağız diyerek çocukları alıyorlar. Hafta sonları ver elini Zeytinburnu kilisesine turistik gezi... [837]Bir yandan misyonerlikle, bir yandan **Gingsen** çayından başlayan ticari ataklar ve kişilerle bağlanan siyasal ilişkiler derinleştiriyor.

Her siyasal-dinsel örgütün yaptığı gibi çalışan Moon'un Birleştirme Kilisesi, 2002 yılında medyaya taşındı. Ne ki, bu taşınma çok boyutlu bir incelemeyle halkın bilgilendirilmesinden çok, örgütün hafife alınmasına, güncel deyişle "magazinleştirilmesine" yol açmaktadır. Bu tür yayınlarda Moon'un Kore-CIA'den, Anti-Komünist Birlik'e ve oradan ABD'nin Akevine ve Müslüman örgütlere ulaşan ilişkilerinden ve özellikle bir örnek-yapı (model) olarak taklit edilmesine değinilmiyor. İş böyle olunca da Cumhuriyet'in kurucusu siyasal örgüt bile geçmişi unutup gidiyor.

Dahası, bu tür örgütlerin içyüzünü bilmeyenler, onun bazen dinsel, bazen barışsever, bazen bilimsel maskesine aldanıp, toplantılarına katılıyorlar ve örgütü meşrulaştırıyorlar. Meşrulaştırmakla kalmıyorlar, bilmeyerek de olsa, dolaylı da olsa, halkı, özellikle gençliği, bu tür örgütlere yönlendiriyorlar. Dikkat edilirse, Moon'un Tür-

---

[836] "Pamukkale'de sabah ayini" *Gündem (Denizli), 24 Haziran 2002.*

[837] Bilgisiz ve yoksul bırakılan köylülerimiz durumu öğrenince utanç duyuyorlar. Bağımsızlık savaşının önemli olaylarının yaşandığı bu köyün adını saklı tutuyoruz. İznik-Orhangazi arasındaki 12 köyde, dağda, tepede en verimsiz toprakları, köylülerin yoksullaştırılmasından da yaralanarak İstanbul'dan gelen birileri satın alıyorlar. Yörede inanç turizmi için kiliseler yenileniyor. Toprakları kim alıyor? Köylerin adları: Hacıosman, Kırkharman, Sarısu, Papazköy, Kutluca, Kırıntı, Elmalı, Sığırbasan, Üzendere. .

Türkiye'de hızlı örgütlenmesi, 12 Eylül darbesini izleyen ilk on yılda gelişmiştir. Politik yaklaşımlarının değişeceğini hesap etmeden yabancı devletlerin çıkarları ve karışık hesapları adına ulusun çocuklarına kıyıldığı bir dönemde misyonerlerin, mafya, siyaset ve din tüccarlarının önünü açılmıştır. Bunlar gelip geçti diyemeyiz kuşkusuz. Çünkü açılan kapıdan girenler içeriyi mesken tutuyorlar. Ülkedeki dinsel örgütlenmeyi güçlendirerek dışardan gelenin önünü kesmek de bu işlerin önünü alamayacaktır. Bunun olamayacağı, aksine dışardan gelenin içerdekini elinden tutarak güçlendirdiği ve bu ilişkiyi yabancı devlete özellikle ABD'ye taşıdığı bir gerçektir. İçerdeki dinsel yapının, işlerin önünü kesemeyeceği örneğini, Türkiye'de 1998 öncesi ve Eylül 1999'dan sonra bir ekiple iş yapmış olan Moon görevlisi **Raymond J. Mas**'in iletisinden okuyalım:

" Bir yıl sonra ekibimizle birlikte yeniden Türkiye'ye geldik. (..) Türkiye misyonerler için kolay bir yer değildi ve bizden önce gelenlerin inanç ve ruhunu almıştı. Bu zavallı insanları izlerken, ancak dayanılmaz bir sızı, üzüntü ve acı duyulabilir. Belki de bu deprem, bu ulusun geçmiş günahların üstesinden gelebilmesi için kaçınılmaz bir bedeldir."[838]

Moon'cular İstanbul'da

Moon tarikatı görevlisi Raymond J. Mas'ın "Türkiye misyonerler için kolay bir yer değildi" demesi son derece yanıltıcıdır. Türkiye'de 28 Şubat kararlarını alanlar bile Moon toplantılarına aldırmamışlardır. Moon'cular Ankara'da konferanslar düzenlemekten çekinmemişlerdir. 2003 yılında ise 13 yıl önce İstanbul'da Dinci tur başlatan "Dinlerarası Federasyon" bir kez daha Türkiye Cumhuriyeti'ne gelmiş ve bir toplantı düzenlemiştir. Bu toplantıya devlete bağlı üniversitelerden dekanlar ve öğretim üyeleri katılmıştır.

Toplantıyı, Tokyo'daki caminin imamı Nimetullah Halil İbrahim dualarla açmış ve 19 Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanı Prof. Dr. Osman Zümrüt yönetmiştir. Basına kapalı yapılan toplantıya katılanlardan bazıları ilginç bir mozaik oluşturmuştur: Prof. Dr. Ekrem Sarıklıoğlu (S. Demirel Unv. İlahiyat F. Dekanı), Zihni Papakçı (Marmara Unv.), Tuğg. (e) Rıza Bekin (Doğu Türkistan Vakfı

---

[838] Raymond J. Mas, Message From Turkey, *September 3, 1999, The Words of the Mas Family.*

Başkanı), Fermani Altun (Ehli Beyt Vakfı kurucularından)[839] ve Seyhan Ekşi.

Moon örgütleri "barış" sloganını kullansalar da söz konusu ABD olunca savaşın ön plana çıktığı görülür. İstanbul toplantısında da durum değişmemiştir. Toplantıyı yöneten 19 Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanı Prof. Dr. Osman Zümrüt Irak'ın işgalini ve Irak'a Türk askeri gönderilmesini şu sözlerle desteklemiştir:

> *"Gerçekten 11 Eylül'den sonra Afganistan ve Irak'ta başlayan savaş, ayrıca Kuzey Kore'nin nükleer silah geliştirmesi ile ilgili gerilim ve aynı zamanda Ortadoğu'daki Filistin sorunu asıl sorun değildir. Asıl sorun, insanların ve devletlerin düşünce ve inançlarıyla barış zihninde ve kalbinde istemesi gerekir. Amacı barış olan Türk askerlerimizin orada bulunması Irak halkının, ABD askerlerinin ve insanlığın güvende olmasına büyük katkıdır. Umarız ki, ABD bu konuda dünyayı ve herkesi memnun edecek."*[840]

Moon-kilise-ticaret-siyaset sarmalında kurulan ağın ilmikleri ayrı bir kitap konusudur. Türk uyruklular ise "Günümüzde herkes hayatının bir bölümünde kişisel istek, beklenti ve toplumsal zorunluluk ya da baskı sebebiyle çok farklı dinin veya inancın içinde istese de istemese de bir şekilde kendini bulur. İşte bugün insanlık ve ulusunun özgürlüğü için bir tugay asker göndererek şehitler verdiğimiz Kore yarımadasından çıkan bir insan olan **Rev. Sung Moon**'un inançları ile bağlantılı olarak kurduğu bir **sivil hareketin** temsilcilerini İstanbul'da konuk ediyoruz" demektedirler.

---

[839] Tanınmış Alevi demekçilerindendir. Vakıf, Çorum'da bir Ehli Beyt camisi kurmuştur. Şiiliğe daha yakın bir Alevilik yorumu benimsedikleri ileri sürülmektedir.
[840] "Amerika Mooncuları cepheye sürdü" Yeni Çağ, 29-8-2003.

ABD'de "Gerçek Yıldız"

"Şimdi resmen izin verilen din tedrisatı için hususi dershaneler açılmış, izin verilmesine binaen Nur Şakirdleri mümkün olduğu kadar her yerde küçücük 'Dershane-i Nuriye' açmak lazımdır.(..)Ümmetin beklediği, ahir zamanda gelecek zatın üç vazifesinden(..) uçüncü vazifesi, Hilafeti İslamiyeyi İttihad-ı İslama bina ederek, İsevi ruhanileriyle ittifakc dip Din-i İslama hizmet etmektir." Bediüzzaman Said Norsi.841

Moon Hazretleri ile Türkiye'nin Hazretleri arasında, örgütlenme modellerindeki büyüklük yanında en önemli benzerlikse, birinin Mesihliğe, diğerinin ise İslam temsilciliğine soyunmalarıdır. Türkiye çıkışlı cemaat, Müslümanların bulunabileceği ülkelere giriyor ve sanki dünyada dinler arası savaş varmış gibi, dinler arası diyalog arayışı en yakıcı sorunmuş gibi, İslam temsilciliği görünüşü altında Hristiyanların liderleriyle ilişkiye geçme girişimlerinin yoğunlaştırıldığına tanık olunuyor. İdeolojik temel de hazır: "Hz. İbrahim, her üç dinin babasıdır."

1950'de Amerika'yı ilk keşfeden Said-i Kürdi (Norsi) olmuştu. Saidi Norsi, Amerika'ya yaslanabilmek için dinsizliğe ve komünizme karşı hareket adı altında ortak savaş önermişti. Kore'ye " *beş binler Nur talebeleriyle*" savaşmaya gidebileceğini belirten mektuplar yazmıştı.[842] Zamanın Cumhurbaşkanı Celal Bayar'dan bir yanıt alamayınca da, müritlerinden birinin eline Nur broşürleri tutuşturarak Kore'ye göndermişti. 1951'de Papa'ya da Nur broşürlerini gönderen Said-i Norsi, 1953'de Bayar ve Menderes'e bir mektupla başvurarak, Komünizme karşı Hıristiyan ve Müslüman dünyasının birlikte hareket etmesinin yararlarını anlatmaya çalışmıştı.

Aradan yıllar geçtikten sonra, Saidi Kürdi'nin rüyası gerçekleşti ve onun talebeleri, Amerika'ya girmeyi başardılar. Katolik aleminin başı Papa ile dostluğu ilerlettiler.

Önce mektupla "**Üç büyük dinden liderlerin işbirliği ile ilki Washington DC'de olmak üzere muhtelif dünya baş-**

---

[841] Risalet Nur Külliyatından Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s.7,9.

[842] Necmeddin Şahiner, Said Nursi, s.78 ; Bediüzzaman Saidi Nursi, Risaleler- Tairhçe-i Hayat, s.712.

kentlerinde konferanslar serisinin gerçekleştirilmesini" ve Urfa'da '**üç büyük dine mensup gençlerin okuyacağı**' bir ilahiyat okulu kurulmasını önerdiler. Mektuplaşmanın ardından Papa ile bizzat görüşme onuruna ulaştılar. Üç büyük dini birleştiren konferanslardan ilkinin Kudüs'te gerçekleştirilmesini önermemelerinin nedeni anlaşılır gibi değilse de son toplantının Washington D.C'de yapılmasının önerilmesi olağanüstü bir buluş olmalı. Doğrusu da budur. Son konferans, "Din Hürriyeti"nin kalesinde yapılmalıydı. Senaryonun Türkiye ayağı **Urfa**'da Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin de temsil edilmesiyle 2000 yılında gerçekleştirildi.[843]

CSIS'den önemli dostlar

Talebelerin Üstad Saidi Norsi'nin açtığı yolda başarıya ulaştıkları kesin. Saidi Norsi'ye kalem müdürleriye yanıt veren Vatikan Papası, yıllar sonra talebelere kapılarını açmak zorunda kaldı. Talebeler artık ABD'de İslamlığın çeşitli mezheplerine bağlı temsilcileri, Katolik Üniversitesi (Washington Prof'larını toplamayı başarmış görünüyorlar. Amerikalı ilahiyatçıların arasında Sidney Griffith, Tanzanya kökenli Amerikan Müslümanı Şii önderlerinden Abdulaziz Sachedina, İbrahim Abu-Rabi bunların en ünlüleri. Bu kişiler ABD'de kurulu Truestar (Gerçek yıldız) şirketinin merkezinde yayınlanan "The Fountain" dergisinin yönetim kurulunda da yer alıyorlar. 'Fountain' ise Sızıntı adlı derginin İngilizce çeşitlemesidir.[844]

Abdülaziz Sachedina ve İbrahim Abu Rabi, CSIS adlı kuruluşun Ortadoğu Bölümü'nde görev yapıyor. CSIS, 1962'de Georgetown Üniversitesi'nde kurulmuş. Amerikan devletine ve özellikle petrol ve silah şirketlerine hizmet vermektedir. Dış ülke yöneticileriyle, bürokratlarıyla, Amerikan çıkarlarına dolaylı ya da dolaysız hizmet verecek akademisyenlerle bağlar kuran CSIS, bir devlet kurumu olarak işe başlamış, daha sonra dünya düzenine uyum sağlamak üzere şirkete dönüştürülmüştür.

CSIS, Ortadoğu petropolitik araştırmalarıyla da ünlüdür. Ortadoğu bölümünün içinde Türkiye'ye de ayrı bir bölüm açılmış. CSIS bölümlerinin yönetimlerinde istihbarat örgütlerinde ve yabancı ülkelerdeki diplomatik misyonlarda dünya deneyimi kazanmış eski

---

[843] Bu ayine Devlet Bakanı Sadi Somuncuoğlu da katıldı. Fethullah Gülen'in ABD'den yolladığı ileti okundu ve alkışlarla karşılandı.
[844] Bu dergi Almanya'nın Frankfurt kentinde "Die Fontaene" adıyla yayınlanmaktadır. Zürih'de "Sera Dergisi", Viyana'da "Çağlayan Dergisi" yayınlanmaktadır.

devlet memurları bulunuyor. Üçüncü ülke adamları da bu şeflere raporlar hazırlıyorlar.

CSIS raporlarını incelemeden, Amerikan dış politikasını ve bölge senaryolarını kavramak olanaksızdır. Bu raporlar Amerikan Milli Güvenlik Kurulu (**NSC**)'na önemli ölçüde yardımcı olmaktadır. Amerikan petrol şirketlerine raporlarla verilen hizmetin değeri de büyüktür. CSIS yabancı devletlerin görevlilerini de gerektiğinde ABD'de konuk edip, ilgili konularda konferans vermelerini sağlar. Bunların arasında Türkiye başbakanları da bulunmaktadır. Hatta CSIS, Kafkasya petrol boru hatları ile ilgili toplantılarını Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı'nda gerçekleştirmiştir. Sonraları Başbakanlık danışmanlığına getirilen, DSP milletvekili ve Ecevit'in ABD gezilerinde en büyük yardımcısı, 2002 yılında Kıbrıs'dan sorumlu Devlet Bakanı, Harvard mezunu **Tayyibe Gülek** komitenin sekreteri olmuştu.

Amerika'da "truestar"[845]

'Think tank' ya da düşünce topluluğu, sivil toplum örgütü, vakıf, enstitü ya da 'bağımsız şirket' olarak tanıtılan, örgütlerden CSIS'le ilişki demek, sağlam yere basmak demektir. Dahası yalnızca Amerika'da ve kendi ülkenizde değil, ABD'nin at koşturmak için her türlü çabayı gösterdiği Ortadoğu, Kafkasya, Asya ve Afrika ülkelerinde de işlerin kolaylaşması demektir. Bu ilişkiler kişilerle kurulur. 'Vatana' ve 'millete' dünyanın dört bir yanında hizmet uğruna, Moon'dan ABD'nin Türkiye'de görev yapmış elemanlarına, Afrikalı ilahiyatçılardan Türkiye'nin devlet adamlarına uzanan bir ağın içinde sabırla katlanılan eziyetlerin de bir karşılığı olmalıdır.

"Truestar" Türkçesiyle "gerçek yıldız"ın Amerika'da kurmuş olduğu uluslararası üniversitede yetişecek olan süvariler de bu hizmetlere büyük katkı sağlayacaklardır kuşkusuz.

Danışmanlık şirketi olarak tanıtılan "Turestar, Inc."nin kurduğu Virginia International University gelecek için umut veriyor. Üniversitenin mütevelli heyetinde yer alan ABD ünlüleri bu umudu güçlendiriyor: George Mason University başkanlarından George Johnson, Northern Virginia Community College (FVCC) kurucu başkanı Richard Ernst, Fairfax Belediye Başkanı eski Vietnam savaşçılarından Albay John Mason, Manchester University'den Christopher

---

845 "True star" tapınması, doğaya tapınmanın bir türü olarak, astronomi ve astrolojinin en üst düzeye ulaştığı Mezopotamya'daki eski toplumlarda görülmektedir. Astronomide Hellenleştirmeden sonra "astral" dinler ve efsaneler dünya dinlerini etkilemiştir.

Davis, BDM International finans grubu başkanı Earl Williams, Dr. Yunus Çengel, Dr. İsa Saraç (VIU Başkanı) ve Claude Moore Foundation başkanı Jack Hamilton Lambert, FVCC yönetim kurulu başkanı James W. Wyke, Jr.[846]

Çok sayıda ülkenin yanı sıra ABD'de de "lobby" oluşturmak gerekçesiyle okullar kurulması gazetede şu ilginç açıklamayla yer alıyordu:

"Gülen'in şimdiki planı, ABD'de Türklere de Amerikalılara da eğitim verecek bir üniversite açmak. Virginia eyaletine bağlı küçük bir yerleşim birimi olan Staunton' da boşaltılmış bir hastane binasını devralan "Fethullahçı" grup, burada binden fazla öğrenci kapasiteli bir üniversitenin kurulması çalışmalarına başladı. Gülen, "Londra'da kolej açmış, matematik doktoru bir arkadaşlarının" Staunton Belediyesi ile anlaşması halinde, üniversitenin dünyanın her yanından gelecek öğrencilere "evet" diyeceğini söylüyor."[847]

Virginia eyaletine bağlı küçük yerleşim yerinde açılan üniversite ve ABD'deki etkinliklerle ilgili bir haber, daha önce yakından tanımış olduğumuz, "Amerikan çıkarlarını koruma" üst tanıtımıyla çalışan **MEF** (Middle East Forum)'un yayın organı MEQ (Middle East Quarterly)'de yayınladı. Bu ilginç haber-yorumu okuyalım:[848]

"Fethullah Gülen'in ardılları, tüm dünyada, Tanzanya'dan Çin'e çoğunluğu eski Sovyetler Birliği Türkik cumhuriyetlerinde yer alan 200'den fazla okul kurdular. Bu okullar İslam'dan çok Türk milliyetçiliğini esas alan bir felsefeyi yaymaktadır. "Balkanlar'dan Çin'e, Türkiye'yi model alan bir seçkinlerin oluşumunu görmek istiyor. (..) Bu kuruluşlar Müslüman olmayan öğrencileri kabul ediyorlar ve yüksek nitelikleri ve belki de İngilizce'yi temel eğitim dili olarak kullanmaları nedeniyle, seçkinlerin çocuklarını çekmektedir."[849]

Şimdi, İngilizce dilinde eğitim yapmayı esas alan bu kurumların "Türk milliyetçiliğini" nasıl esas aldığı ya da nasıl olup da Tanzanya ya da Çin yönetimlerinin seçkin aile çocuklarının "Türk milliyetçiliğini esas alan" bir eğitimden geçirilmesine izin verdikleri, bu tür sa-

---

[846] John Edward Wyke, 1950-1975'de İngiltere'de, 1957-1958'de Kıbrıs'da, 1963-1965'de Libya'da, 1969-1971'de Pakistan'da görev yapmıştır.

[847] *Milliyet, 2 Eylül 1997*

[848] MEF ve MEQ için Bk. Bölüm: "Soykırım yasası" derken, Lozan raporu.

[849] Bülent Aras, "Turkish Islam's Moderate Face" *The Middle East Quarterly, September 1998, Volume V; Number: 3. www.meforum/article/404.*

tırları yazanların sorunudur diyelim ve Indiana Üniversitesi'nden Bülent Aras'ın satırlarına dönelim:

"Bunlar (Fethullah Gülen izleyicileri) Birleşik Devletler' de özellikle kuzeybatıda yaz kampları işletmektedirler ve 1998 sonbaharında Virginia International University açmayı amaçlamaktadırlar."

Birleşik Devletler' deki "faaliyet"in iki sonucundan söz edilebilir: (1) Türkiye'de okulları, ışık evlerini, nur evlerini kapatabilirsiniz ama, ABD'ndekilere karışamazsınız. (2) Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı diyerek davalar açabilir, bazı okulları bitirenlere kısıtlamalar getirebilirsiniz, ama ABD'de yetişeceklere bir şey denemez.

Bu tür sonuçlar, can sıkıcıdır. Eğitimi kayıtsız koşulsuz özelleştirmenin ve 'vakıf' adı altında şu ya da bu amaçla örgütlenen cemaatlere, açık toplumculara teslim etmenin sonucunda atılacak her kısıtlayıcı adım, insan hakları, demokrasi ve din hürriyeti yönünden yabancı ülkelerce eleştirilecektir. Bu kesin bir sonuçtur çünkü, ABD'nin hazırladığı 'Din Hürriyeti' ve 'İnsan hakları' raporlarında açık hükümler ABD'nin desteğini göstermektedir. Özetle, siz "irtica" derken, onlar "hürriyet" demektedirler.

Graham Edmund Fuller'in "nurculuk" araştırmasına başlamış olması yeterince açıklayıcıdır. Muhafazakâr ve liberal şebekenin en önemli kuruluşlarından Earhart Foundation, RAND Corporation'a Fuller'in "Türkiye'nin Nur İslamcı Hareketi" adını taşıyan kitabının hazırlanması için 30.000 dolar tahsis etmiştir.[850]/[851] Fuller'in Nurculuk râporu hazırlamasının anlamını kavramak için, onun on yıl önce "kimlik" araştırmaya başladığını, NED parasıyla desteklenen Ankara - Urfa konferanslarında "kimlik" anlattığını ve varılan kimlikli etnisite sonuçlarını anımsamak uyarıcı olabilir. Sırası gelmişken, belirtilmeli ki, bazı cemaatlere "irtica" diyerek kısıtlamalar getirmek ama, özellikle dış-iç ortak girişimlerle kurulan ultra-liberal cemaatlere, merkezleri dışarda "kulüp" adlı cemaatlere sonsuz özgürlük tanımak, ayrımcılığın ötesinde bir anlam taşımaktadır. Bu durumda, Cumhuriyet'in temel niteliklerini korumaktan, birlik ve bütünlüğün sürdürülmesinden söz ederken biraz daha düşünmek gerekebilir.

---

[850] mediatransparency.org/all_in_one_results.php?Message=Turkey

[851] Earhart Fdn, 9 Eylül Üniversitesi'nden Prof. Coşkun Can Aktan'ın George Mason Üniversitesi'nde konuk öğretim üyeliği (Ekim 1994- Ağustos 1995) masraflarına 11.750 dolarlık katkı koymuştur.

Hoşgörülü "sivil idareciler"

Dünyanın dörtbir yanındaki okullar zinciri ve ABD'deki gelişmelerin ışığında, Hoca Efendi'nin, DGM soruşturmasıyla ilgili olarak belirttikleri üzere *"Korkarım ki; memleket zarar görecektir."* Türkiye'de fiili hizmetlerini yerine getirdikten sonra Amerika'da İslamiyet'e ve devlete hizmet verme çabasında olanlar, Papa'ya yazmış oldukları mektupta ilginç sözlerle tanımlıyorlardı derin misyonu:

"Dünyada iki tip insan vardır. Bazıları kendilerini topluma adapte etmeye çalışır. Diğer bazıları ise topluma uymaktansa toplumu kendi değerlerine adapte etmek ister. Toplum bütün ilerlemeleri bu ikinci tip insanlara borçludur."[852]

Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı, CHP'nin eski Genel Başkanı **Bülent Ecevit** de, *"Bir başbakan olarak mahkeme konusunda yorum yapamam. Ama bir insan olarak Sayın Fethullah Gülen'in mahkemede aklanmasını dilerim,"* diyerek, "*adapte*" işlerinin sağlamlığını -haklı olarak- açıklamışlardır. Hem ABD insan hakları raporlarına adı mağdur ve "**Islamic Leader**" olarak geçirilmiş bir T.C yurttaşı hakkında Amerikan Dışişleri Bakanı Madeleine Korbel Albright'ın Yardımcısı, Din Hürriyeti Bürosu'nun patronu Kore kökenli **Harold Hongju Koh**'un sözleri de unutulmamalı.

Zaman'ın Washington görevlisi, Kasım 1999 başında, Türkiye'ye gelmeye hazırlanan Harold Hongju Koh ile görüşmesinde, "sivil idarecilerin çoğu Gülen' in yaptıklarını takdirle yâdederken" diyerek, F. Gülen'in okullarını öven Başbakanın, Cumhurbaşkanı'nın ve Büyükelçilerin övgülerini anımsatmış oluyor ve "diğer bazı çevreler bu hareketi büyük bir tehdit olarak göstermeye çalışıyor" dedikten sonra yönlendirerek soruyor: "*Bu konuda Türk makamları nezdinde herhangi bir girişiminiz oldu mu?*"

Zaman görevlisinin sorusu yeterince ilginçtir. Ona göre "Sivil idareciler" F.Gülen'den yana, "diğerleri" yani sivil olmayanlar F.Gülen'e karşı. Ama dahası, gazete görevlisi, yabancı devlet yetkilisinin Türkiye Cumhuriyeti hükümetinden F. Gülen ile ilgili olarak hesap sorup sormadığını öğrenme derdine düşüyor. Burasını, sözkonu "sivil idareciler" düşünmek durumundadırlar. Ne ki, bir yabancı devletin bakan yardımcısının yanıtı,"stratejik ortaklığın" eşitsiz yanını göstermekteydi:

"Herhangi bir yerde dinlerarası diyaloğu desteklediğini iddia eden bir sivil hareket eğer toplumu tehdit etmekle suçlanıyorsa,

---

[852] *Zaman, 9 Şubat 1998.*

fikirlerle, inancın ifadesi ile topluma gerçek bir tehdit oluşturma arasındaki bağlantı nerede gösterilebilir?"

Koh, "dinlerarası diyalog" senaryosunu bu sözleriyle açığa vurduktan sonra tam bir koloni yöneticisi tavrıyla, işi tehdide götürmüştü:

"Bazı ülkeler biz falan grubun başını eziyoruz; çünkü onlar bir tarikat ya da mezhep diyor. Benim kanaatimce etiket koymak yetmez. Fikirlerin, inançların neşvünema bulmasına müsaade edilmeli. Eğer bu görüşlerin ve inançların ifası devletin altını oyma, ya da devleti alaşağı etme noktasına gelirse ancak o zaman bu bir cezai kovuşturma konusu olabilir. Ve bence devlete, söz konusu hareketin başını ezmeye ya da faaliyetlerini engellemeye başlamadan önce iddiasını ispat etme yükümlülüğü düşer."[853]

"Uluslararası Din Hürriyeti" senaryosunun ve "project democracy"nin derinliğini bu sözlerden daha iyi açıklayacak bir söz bulunamazdı. Ne ki, bulunmayan başka bir şey daha vardı. Yabancı devletlerden bazılarının yöneticileri hapşırsalar, sert demeçler veren yöneticilerin, iş ABD ve Batı Avrupa'ya gelince üstü örtülü de olsa, göstermelik de olsa, onurluya yakın bir yanıt vermektedirler. Böylesine , Damat Ferit dönemi dışında rastlandı mı(?) diye ne denli sorulsa yeridir.

Harold Hongju Koh ne derse desin, işin özü, toplulukların dinsel inançları kullanılarak oynanan oyun değişmiyor. Moon hareketi Mesih'e; Nurculuk hareketi de Mehdi'ye doğru ilerliyor. Her ikisinin yolu da "**Amerika ile entegrasyon**" projesine çıkıyor.

Gelişmeleri, soruşturma raporlarını Türkiye ile sınırlı görmenin ne denli yetersiz olduğunu, Meclis'deki Amerikalı Müslüman hareketi göstermişti. Olayların uluslararası bağlantılarına bakmadan, yalnızca "**irtica-tarikat-laiklik**" bağlamında ele alınması son derece yanıltıcı oluyor. Hele hele Washington'u kıble belleyip gövdenin önünü Batıya, gözleri de Tahran'a döndürmek ve bağırıp çağırmak insanları bir süre için rahatlatabilir; ama gerçeklerle yüzleşmekten kurtaramaz.

Bir yandan "*irtica*" tanımları yapıp, birkaç silahlı örgütü çökertmekle övünç duyup, video gösterileriyle irtica tehdidi düşüncesini pekiştireceksiniz, öte yandan ABD'nin, haklı ya da haksız ama, kesinlikle kendi çıkarlarına uygun olarak belirlediği tehdit sıralamasını

---

[853] *Zaman, 3 Kasım 1999.*

izleyeceksiniz. Aynı ABD'nin devlet üniversitesi Georgetown'da yaptığı işlere gözlerinizi yumacaksınız.

Gerçeklerle yüzleşmekten kurtulmak zordur. ABD'nin dış ülke misyonları ve "sivil" örgütlerin yardımıyla hazırlanıp, 'İnsan Hakları' ve 'Uluslararası Din Hürriyeti' bürolarında son biçimini alan raporlarla Türkiye'de kovuşturduğunuz kişilere sahip çıkarken, suskun kalınırsa, "CIA okulu" olarak da ünlenen Georgetown Üniversitesi'ndeki etkinlikler karşısında da sessiz kalmak kader olur.

"The man and his movement"

26-27 Nisan 2001 tarihlerinde, Georgetown Üniversitesi'nde CMCU'nun son konferansının konusu "**F. Gülen: The man and his movement** (Adam ve onun hareketi)" idi. Bu konferansta F. Gülen'in son elli yılda gelişen İslâmi hareketler içinde kurumlaşan tek hareket olduğuna dikkat çekildiğine ve eski CIA şefi Graham Fuller'in RAND şirketi adına Türkiye Nurculuğunu araştırmaya başlamış olduğuna bakılırsa, ABD ile "*entegrasyon*"un liberal olarak tamamlanmak üzere olduğu söylenebilir.

CMCU konferansına katılanların kimlikleri ve deneyleri, Georgetown Devlet Üniversitesi'nin yanı sıra ABD yönetiminin ve Yahudi örgütleri ile Alman Stiftung'larının din ve ifade hürriyetine verdikleri değerin açık bir göstergesiydi. Toplantıya katılanların özellikleri işin ne denli ciddiye alındığını göstermekteydi: [854]

Alan Makowsky :ABD Dışişleri istihbarat Bürosu eski şefi, Körfez savaşında ordu danışmanı, İsrail destekçisi WINEP (Washington Institute for Near East Policy) görevlisi.

George Harris :ABD eski dışişleri görevlisi, eski Ankara B.elçisi, istihbarat uzmanı, Asya, Ortadoğu, Güneydoğu Asya uzmanı.

Roscoe Suddarth: Mali 1961, Lübnan 1963-65, Yemen 1967, Ürdun 1974-1990 istihbarat görevlisi, Middle East Institute başkanı.

Graham Edmund Fuller: Yemen, Cidde, Uzakdoğu CIA görevlisi, ABD Hava Kuvvetleri'ne bağlı RAND şirketi yöneticisi. Şimdilerde Türkiye'deki Nurcu hareketini ve "*Irak, Bahreyn, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki çeşitli 'Şii Müslüman Cemaatlerin gelecekteki politik rolleri*'ni Rend Francke ile birlikte araştırıyor. Şii araştırması projesinin amacı, "*Şiilerin özgürlüğü, siyasete ve yönetime katılımlarının geliştirilmesinin yollarını bulmak*"olarak belirtilmektedir.

Bekim Akal: Wolkswagen Stiftung, Almanya

---

[854] *Zaman, 29 Nisan 2001, s.2*

Osman Bakkar: Georgetown CMCU Malezya Seksiyonu İslâm Kürsüsü başkanı.

Thomas Mitchel: Vatikan Cizvit Seksiyonu sorumlusu, İstanbul Bediüzzaman ve 'medeniyetler arası diyalog' konferansları katılımcısı.

Mücahit Bilici: Sosyolog Boğaziçi Üniversitesi.

Yasin Aktay: Prof. ODTÜ.

Fahri Çakı: Sosyolog; İstanbul Üniversitesi'nden sonra Temple'da 'Nurcu Hareketin Sosyo-Ekonomik gelişmesi tezini hazırlıyor.

Ahmet Kuru: Bilkent Üniversitesi, Fatih Üniversitesi. Utah Üniversitesi doktora öğrencisi.

Zeki Sarıtoprak: ABD Rumi Forum Başkanı, Marmara İlahiyat Fakültesi, El-Ezher, Harran Üniversitesi. Şimdi Washington Katolik Üniversitesi'nde.

Hakan Yavuz: Utah Üniversitesi.

Elizabeth Özdalga: Prof. ODTÜ, CHP araştırmacısı, İsveç Enstitüsü müdürü, İslâm Konferansı örgütleyicisi, *"Adsız Kahraman: Fethullah Gülen Cemaatinin kadınları arsında Bireysellik ve İçselleşmiş Yansıma"* tebliği sahibi.

Bayram Balcı: Fransa Milli İltica Bürosu, Paris Arap Dünyası görevlisi, Fransa Dışişleri Orta Asya Araştırmaları Enstitüsü'nde kadrolu eleman.

Berna Turam: McGill Universitesi/Kanada

ABD Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Din Hürriyeti Bürosu'nca hazırlanan "Din Hürriyeti-Türkiye Raporu"nda "**Islamic Leader**" ve "**Moderate Islamic Leader**" olarak kayıtlara geçirilen F. Gülen'in hakları Amerikan devletince resmen savunulduktan sonra, ilginin boyutu genişletilmekte, Amerikan devletinin ünlü üniversitesinde akademik bir düzeye yükselmekte olduğu görülüyordu. Bu "bilmsel" toplantıyı CMCU ve "The Rumi Forum" düzenlemişti.

Bu tür "bilimsel" toplantıların sonuçlarının resmi raporlara etkisi elbette olumlu olacaktı. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın raporlarında "Ilımlı İslami Lider" olarak sıfat kazanan F. Gülen, 2002 yılı Din Hürriyeti Raporu'nda "Islamic philosopher and leader / İslam Filozofu ve Lideri" olarak nitelenmeye başlanmıştır.[855]

---

[855] *Turkey- International Religious Freedom Report 2002, parag. 27.* Aynı raporun 44. paragrafında, "Din Hürriyeti Tacizleri"başlığı altında; hakkında, ayrımcılık ve deprem

ABD'de son toplantıysa 19-20 Nisan 2004'de Washington'daki John Hopkins Üniversitesi'nde "**Abant in Washington – İslam, Laiklik ve Demokrasi: Türk Deneyimi**" adı altında toplanacak. Toplantının programına göre, "hoş geldiniz" konuşmalarını Francis Fukuyama ve "Abant Platformu" başlığıyla Bilgi Üniversitesi'nden Mete Tuncay yapacak. Açılış konuşmalarını ise diyanetten sorumlu Devlet Bakanı Prof. Mehmet Aydın ile AD Dışişleri Müsteşarı eski Ankara Büyükelçisi Marc Grossman yapacak. Türkiye Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nca çağrısı yapılan ve ATFA (American Turkish Friends Association – Fairfax) örgütlenen bu ilginç konferansın panellerine katılanları kısaca tanımak içerik üstüne bir öndüşünce oluşturulabilir.

Türk İslamı: John Voll (Georgetown Unv. Esposito'nun partneri, CMU); Carter Findley (Ohi,o Devlet Unv.), Hakan Yavuz (Utah Unv.)

Türk Laikliği: Mete Tuncay (Bilgi Unv.), John Lee Esposito (CMCU), Elisabeth S. Hurd (Northwestern Unv.), Heath Lowry (Princeton Unv.)

Türk Demokrasisi: Dale Eickelman (Darmouth College), Henry Barkey (Lehigh Unv. ABD Dışişleri İstihbarat Bürosu eski memuru, eski CIA elemanlarından Leipson'un eşi), Cengiz Çandar (Tercüman Gazetesi), Jenny White (Boston Unv.)

Türkiye'nin İslam, Laiklik ve Demokrasi Deneyimi ve Ortadoğu, Kafkaslar ve Orta Asya İlişkisi Yuvarlak Masa Toplantısı: Kemal Derviş (CHP Genel Başkan Yardımcısı – Açılış konuşması), Elisabeth Özdalga (CHP eski danışmanı, TESEV danışmanı, İsveç Araştırma Enstitütüsü), Cüneyt Ülsever (Liberal Düşünce Topluluğu Derneği, Hürriyet Gazt.), Sabri Sayarı (Eski RAND danışmanı, Georgetown Unv.), Cemal Uşşaklı (TGYV), Hüseyin Gülerce (TGYV), Kenan Gürsoy (Galatasaray Unv.), Fehmi Koru (Yeni Şafak Gazt.), Kemal Karpat (WisconsinUnv.), Ruşen Çakır (TESEV), Mithat Melen (İstanbul Unv.) Şahin Alpay (Bahçeşehir Unv.), Zeki Sarıtoprak (John Caroll Unv.), Adnan Aslan (ISAM- İslami Araştırmalar Merkezi), Ömer Taşpınar (John Hopkins Unv. Brookings Inst.), Zeyno Baran (Nixon Center, Eski

---

olayını kulanarak bölücülük yaptığı savıyla - basında "Cüppeli Ahmet" olayı olarak yer alan – açılan soruşturma da "Ahmadi Muslims" cemaati olarak sahip çıkılmıştır.

CSIS elemanı)[856], Cengiz Çandar (Sabah Gazetesi), Seda Çiftçi (CSIS elemanı), Hakan Yavuz, Henry Barkey, John Lee Esposito, David Calleo, Steven A. Cook, Svante Cornell, James Miller, Charles Fairbanks, Carter Findley, Hussain Haqqani (Carnegie Endowment), Barry Jacobs ve Anatol Lieven (American Jewish Committee), Heath Lowry, Zack Messitte (Saint Mary's College), Eric Hooglund (Filistin Araştırmaları)ve John Hulsman (Heritage Fdn.)

Toplantıya ABD eski Ankara Büyükelçisi ve Dışişleri Siyaset Planlama Müsteşarı Marc Grossman'ın yanı sıra Savunma Bakanlığı Müsteşarı Paul Wolfowitz'in de katılarak açılış konuşması yapacağı, eski Büyükelçisi ve NED yönetim kurulu eski üyesi Abramowitz, WINEP eski direktörü, 1990'da Ortadoğu'ya ABD askeri saldırısı sırasında danışmanlık yapmış olan, ABD Temsilciler Meclisi Personel Direktörü Alan Makowski, Temsilcilerden Rober Wexler, John Hopkins Arap İşleri uzmanı Fuad Ajami'nin ve Frederick Star'ın da katılacağı duyurulmuştu. Ne ki, toplantıya on gün kala bu kişilerin katılmadığı görüldü. [857]

Türkiye'de DGM'nin aradığı kişi, ABD'deki devlet üniversitesinde adına düzenlenen bilimsel toplantılarla onurlandırılıyor, ABD Dışişleri'nin katıldığı toplantılar düzenleniyor. Bir kişinin bir mahkeme tarafından aranıp aranmaması, haklılığı ya da haksızlığı önemli görülmeyebilir. Ne ki, uzun yıllar devlet yöneticilerince "stratejik ortak" olarak tanıtılan ABD'nin tutumuna kısa bir soruyla değinilebilir: ABD'nin ulusal güvenlik gerekçesiyle aradığı herhangi bir kişi için, örneğin Ankara Üniversitesi'nde onurlandırıcı bir konferans düzenlense, ABD Dışişleri ne yapar?

Bunu bilmek için uzağa gitmeye gerek yok. Geriye dönüp, Peru'yu ve Venezuela'yı okumak yeter de artar bile. Amerikalara dek gidip kendi yurdunu konferanslara konu etmenin altında ideolojik bir geçmiş olabilir mi? Bu sorunun yanıtını vermek oldukça güç. Öyleyse Türkiye Cumhuriyeti'nin yasallığını tartışanların dayandıkları bakış, tarihsel bir değerlendirmeden ışık ya da "nur" alıyor olabilir mi? Bir kez anımsatalım.

---

[856] Nixon Center Orta Asya projeleri sorumlusu Zeyno Baran, kısa süre sonra Türkiye'ye geldi ve televizyon söyleşilerinde "Abant in Washington" toplantısının yararlarını anlattı.

[857] *Habergazete.com, 11 Mart 2004*

Risalelerin derinliklerindeki Lozan

Işık Süvarileri, Lozan Konferansı'na, Şeyhülislam Sabri Efendi'nin demesiyle,"Şafi Mezhepli Saidi Kürdi" nin risalelerinden bakmayı öğrendiler. Süvari'nin durumunu anlamak için Emirdağ'da kağıda dökülen bildirinin 31. sayfasına bakmak yeterlidir:

"Konferansın birinci defasında Türk başmurahhası (İsmet Paşa) büyüğüne, yani Mustafa Kemal'e bildirmek zorunda olduğu için memlekete dönüyor... Bir arada ve daima başbaşa, Mustafa Kemal ile İsmet, beraber içtimaları ve karar: Din öldürülecektir. (..) İşte asıl bundan sonra ki, Türkler bir daha eski satvet ve şevketlerine kavuşamayacaklardır. Zira biz onları maneviyat ve ruh cephelerinden öldürmüş bulunuyoruz. Yani Mustafa Kemal ve İsmet'in verdikleri karar, Türk milletini İslamiyet ve din cihetinde öldürmek kararıdır."

Süvarilerin eğitiminde bununla da yetinildiğini sanmıyoruz. Risaleye göre Türk murahhasları İngilizlere ayrıca şöyle demişler: "Siz Türkiye'nin mülki tamamiyetini (egemenliğini-toprak bütünlüğünü) kabul ediniz. Onlara ben İslamiyeti ve İslam temsilciliklerini ayaklar altında çiğnetmeyi taahhüt ediyorum."

O zamanlar 'dinler arası diyalog' ve "İbrahimi Dinler Projeleri" henüz yeşermediğinden olsa gerek, Bediüzzaman Saidi Kürdi, Yahudi parmağını da eksik etmemiş: "Hayım Naum, Türk murahhaslar heyetine sokulmanın yolunu bulmuş, yani Mustafa Kemal ve İsmet'i kendine dost bulmuş."

Ve sonuç olarak; Hayım Naum nam Yahudinin aklıyla dini öldürme sözü verilmiş ve Lozan Anlaşması imzalanmış. Işık Süvarileri, Lozan'a işte buradan bakınca; Migdalowitz'in Türkiye'nin varoluş belgesi olan Lozan Antlaşması'nın yeniden değerlendirilmesi gerektiğini belirten raporuna tapınılması da kaçınılmaz oluyor. Sanılıyor ki, Lozan anlaşması tersine çevrilirse mezhepler, tarikatlar kurtulacak. Oysa, yabancı devletlerin koltuğu altında, iktisadi çıkarlar elde edilebilir, ama dinsel inançların güçlendiği, hele o devletlerin dümen suyunda giden Hristiyan kurumlarıyla birleşilerek barış ortamının oluşturulduğu tarihte görülmemiştir. Bu nedenle, iyi niyetlerle bu yanıltıcı yola girenlerin er geç doğruyu bulacakları kesindir.

Merve ve Hillary Dini - Ruhani Liderler Toplantısında

"İnsanların kalbine giden en emin yolu inançlarından geçer." Papaz Houston Smih[858].

Merve Kavakçı'ya bir kez daha borçlu kalmıştık. O olmasaydı Amerika'da 27-31 Ağustos 2000 tarihlerinde gerçekleştirilen Dini ve Ruhani Liderler Toplantısı'ndan Türkiye'nin bilgisi olmayacaktı. Türkiye medyası bu toplantı başladıktan sonra yaptığı yayınlarda Birleşmiş Milletleri suçluyor: Toplantıya Merve Kavakçı çağrılmış da, Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı'nın çağrılmamış olmasını eleştiriyordu. Aynı çevreler Merve Kavakçı'yı da Amerikan delegesi olarak toplantıya katılmasını kınıyorlardı.

Bu konuda, Devlet yönetiminden iki yanıt yansıdı. Dışişleri Bakanlığı "*Bu bir NGO toplantısıdır, devlet çağrılmaz*" dedi. Diyanet İşleri Başkanlığı Dış İlişkiler yetkilisi de Amerika'daki görevlilerini aradıklarını ve "*Bu toplantının Birleşmiş Milletler tarafından düzenlenmediğini öğrendiklerini*" açıkladı.

Merve Kavakçı kendisini sıkıştıran Türk televizyon muhabirine yanıltıcı bir beyan vererek toplantıya Amerikan delegesi olarak değil Türkiye'yi temsilen katıldığını bildirmişti.[859] Merve (Kavakçı) Yıldırım, medyatikliği iyice öğrendiğini de göstermiş; kameraları görür görmez, kendisine kol kanat geren Türkiye Cumhuriyeti'nin hükümetine açıkça "*Zorba hükümet*" deyivermişti. "Zorba" nitelemesi

---

[858] ABD Uluslararası Din ve Diplomasi Merkezi Programı.

[859] Toplantıyı Düzenleyenlerce resmi bağlantılı kuruluş olarak adlandırılan "Beliefnet" te yayınlanan listeye gore "**USA Islam**" delege listesi: **Şeyh Halid Abdullah** (Arab League Washington Temsilcisi), **İmam Talip Abdürreşid**, Şeyh Abdullah Latif Ali (Islamic Leadership Council üyesi), **Feride Ali** (President Muslim Education Council), **Şerife El-Katip** (North America Council for Muslim Women, President), **Seydi Nahid Anga** (Sufism International Association), **Emine Assalmi** (Eski Southern Baptist üyesi, sonradan MSA, Müslüman Öğreciler Birliği Pensilvanya Üniversitesi Başkanı), **Şeyh Abdulaye Dieye**, **Şeyh Nureddin Durke** (Virginia Dar Al-İslam Vakfı Başkanı), **Abdul Mecid Al-Kohei**, **İrfan Ahmed Han** (Parliament of the World's Religion, İllinois), **Merve Kavakçı** (Bilinmiyor), **Abdul Malik Mücahid** (ICNA, Kuzey Amerika İslami Cemaati Başkanı, Soundvision Başkanı), Şamir Mobbir, **Şeyh Seyyid Hüseyin Nasır** (Tahran Üniversitesi, George Washington Üniversitesi İslami Araştırmalar Prof. Sally Oak Müslüman Hıristiyan Anlayışı Başkanı), **Şeyh Ahmed Abdürraşid**, **Vahyeddin Şerif**, **Estes Teal**, **Şeyh Tallal Turfe**.
Toplantının genel sekreteri Hint kökenli Amerikalı **Bawa Jain**, Interfaith Center of New York, Religion and Diplomacy kuruluşlarında etkin bir yöneticidir.

pek ilginç olamamanın yanı sıra, nitelemeyi üstüne alacak olan koruyup kollayıcı görevlileri ilgilendirmeli.

"Millenium (Binyıl) Dini ve Ruhani Liderler Toplantısı" üstüne yapılan açıklamalar ve yayınlar gösteriyordu ki; Türkiye bir yıldır hazırlıkları süren toplantıdan haberdar değildir. Yine bu yayınlara göre Merve (Kavakçı) Yıldırım, düzenleyicilerin yayınladıkları delegasyon listelerine karşın açıkça yalan söylemektedir. Bir ilginçlik de, Merve Kavakçı'nın ABD vatandaşı olduğunu gizleme çabasını sürdüren ve işin suyunu çıkarmakta hünerli olan medyacıların ve Türk Dışişleri Bakanlığı'nın toplantının düzenleyicilerini açıklamaktan kaçınmalarıydı.

Merve Kavakçı'nın ABD vatandaşı olduğu ABD'nin Ankara Büyükelçisi **Mark Parris** tarafından aylar önce açıklanmışken, bir toplantıya katılım listesinde Merve adının karşısına yazılmış olan "**USA Delegate**" sıfatını dile dolamanın nedeni anlaşılır gibi değil. Merve Kavakçı'nın bir Amerikalı olarak bu toplantıya katılma özgürlüğü ve Amerika'nın bir uyruğunu delege olarak toplantılara çağırma ve gönderme yetkisi vardır.

Türkiye'nin çağrılmamasından yakınan medya, yanıltıcı ve olumsuz tavrını ne denli sürdürüyorsa, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri bakanlığı da o denli yanıltıcı açıklamalarda bulunuyordu. Dışişleri, Türkiye Cumhuriyeti'nde "Dini" ya da "Ruhani Liderlik" gibi makamlar yoktur, diyeceği yerde, "*Dini ve Ruhani Liderler*" toplantısına çağrı alınmamasını, "*Bu bir NGO toplantısıdır*" diye geçiştirme hakkına sahip değildi.

Diyanet İşleri Dairesi'ni, bir 'Dini' ya da 'Ruhani' merkez ve Daire başkanını, yetkileri ve görevleri yasa ile belirlenmiş bir devlet memuru olarak değil de bir 'Dini Lider' olarak kabul ettirmeye çalışan ve Türkiye Cumhuriyeti devletine şurada burada dinsel misyonlar yükleme girişimlerinde bulunan zamane hükümetinin, A.B ve ABD'ye uyumluluk saplantısının bir yansımasıydı bu tutum.

Bu konuda sızlanması gerekenler, Dışişleri Bakanlığı görevlileri değil, kendilerini "Dini Lider, Şeyh, Dede, Baba vb." olarak görenlerdi. Kendilerini ılımlı ya da ılımsız dinsel lider olarak ilan edenlerin, Amerikan örgütlerine başvurup, toplantıya katılan liderlerden ve NGO'lardan ne gibi bir eksiklikleri olduğunu sorma hakları olmasına karşın suskunluklarını korumuşlardı.

"Dünya Dinleri Parlamentosu üyesi Merve (Kavakçı-Abu Shanab) Yıldırım, dini-ruhani Lider mi ki, liderler toplantısına ABD delegesi oluyor?" diye de sorulabilirdi. Ne ki, ABD'de Federal yö-

netimin, istediğini Büyükelçi, istediğini misyoner, istediğini de 'leader' ve hatta başbakan yapma – elbette ABD milli güvenliğine yararlı bulduğu sürece- yetkisini elinde bulundurduğu unutulmamalıydı.

Cape Town'da tebliğ, Georgetown'da Konferans

Dini ve Ruhani Liderler Binyıl Dünya Barışı Toplantısı'na katılan Merve (Kavakçı) Yıldırım'ın Amerika'ya yeniden hicretinden sonra Dini ya da Ruhani Lider sıfatını alıp almadığı sorgulanabilirdi. Ancak unutmamalı ki, bu durum Merve (Kavakçı) Yıldırım'ın sevenlerini ve onu bu toplantıya katılmasını sağlayanları ilgilendirir. Üstelik Merve (Kavakçı) Yıldırım, TBMM' ne yürüdükten sonra ününü giderek artırmış ve uluslararası toplantılara çağrılır olmuştu. Onun bu son toplantıya katılmasını yadırgayanların bu durumu bilmelerinde büyük yarar vardı.

2000 yılında, **Waldorf-Astoria Hotel**'de yapılan toplantıyı düzenleyenlerce, "**Stratejik Ortaklar**" olarak olarak adlandırılan kuruluşlardan **CPWR** (Council for a World Parliament of the World's Religions / Dünya Dinleri Parlamentosu Konseyi)'nin **1999 Güney Afrika t**oplantısına katılarak tebliğ sunanlar arasında Merve Safa Kavakçı adına da rastlanıyor.

O zamanlar, Merve Safa Kavakçı, **Capetown** toplantısının 3 Aralık 1999 Cuma günü yapılan birleşiminde "*Müslüman Toplumda Kadınların Yetkilendirilmesi*" ve bir gün sonra da "*İslamiyet'te Kadının Toplumsal ve Politik Rolü*" tebliğlerini sunmuştu. Dünya Dinleri Parlamentosu'nun bu toplantısında Merve Safa Kavakçı'nın yanı sıra, Kuzey Amerika İslam Cemaati **İSNA**'nın başkanı **Muzammil Sıddıki** de tebliğ sunmuştu. Anımsanacağı gibi; Merve Safa Kavakçı'nın babası **Yusuf Ziya Kavakçı** ISNA'nın şura üyesiydi. Yine anımsanacaktır ki; Merve Kavakçı Nisan 2000'de de Georgetown Üniversitesi'nde Hamas destekçisi Arap örgütü **UASR** ve CMCU (Müslüman Hıristiyan Anlayışı Merkezi)'nun düzenlediği toplantıda iki Türkiye kökenli kişiyle birlikte konuşma yapmıştı. [860]

Merve Kavakçı, çalışmalarını Amerika'da sürdüreceğini belirttiğinde kimse aldırış etmemişti. Binyıl toplantısının hemen ardından **Şikago**'da başlayan İSNA 37. Yıllık Kongre kapsamında 3 Eylül 2000 Pazar günü Rosemont Convention Center'da "Müslüman Dünyasının Sorunları" panelinde konuştu. Panelin ana konusu:

---

[860] UASR yuvarlak masa toplantılarına katılanlar arasında **Graham Fuller** ve Hacettepe Üniversitesi Liberal Düşünce Topluluğu kurucusu Prof. **Atilla Yayla** da bulunmaktadır.

'Müslümanlara uygulanan baskı ve şiddet' idi. Merve Kavakçı'nın orada bulunma nediyse her zaman olduğu gibi Türkiye'yi kötülemekti.

Türkiye yönetimi ya da medyası, Merve kavakçı'nınbu konuşmasını haber yaparak Türk ulusunu bilgilendirmedi. İSNA konferansında bir de İslami Fuar kuruldu. Bu tür işler parasız olmuyordu. Nerede konferans orada fuar. Bu fuarın genel direktörü de önemli ve ünlü bir kişi olan Talat Othman (Talat Mustafa Osman) idi. Ürdün kökenli **Talat Othman**, Körfez petrol şeyhlerinin danışmanı, ISNA'nın NAIT gibi para piyasası şirketinin danışmanı, ABD Başkanı **George Walker Bush Jr**'un petrol şirketi **Harken Energy**'nin yöneticisiydi.

Eski dostlar omuz omuza

27-31 Ağustos 2000 tarihlerinde gerçekleştirilen Waldorf-Astoria Oteli toplantısında, Merve Kavakçı'nın yanında İSNA'nın cephedaşlarından Soundvision'ın Başkanı, aynı zamanda Kosova Geçici İşbirliği Koordinatörü ve Şikago Müslüman Cemaati Cuma İmamı, ICNA (Kuzey Amerika İslam Cemaati) yöneticisi Pakistan kökenli Abdülmalik Mujahid yer almıştır. Merve Kavakçı'nın USA delegesi arkadaşları arasındaki çok sayıda şeyhin yanı sıra ünlü bir bayan olan Şerife El-Katip de bulunmaktaydı. Şerife El-Katip, 1995 Pekin toplantısında ABD delegelerinin başkanıydı. Anımsanacağı üzere, bu toplantıda ABD Müslüman Kadınlar Ligi Başkanlığını sürdüren ve daha sonra ABD Uluslararası Din Hürriyeti Komisyonu üyeliğine getirilen **Leyla al Marayati,** Türkiye'yi suçlayan bir konuşma yapmış; bir yıl sonraki Varşova toplantısında da Lozan Anlaşmasının değiştirilmesi önermişti.

Kuzey Amerika Müslüman Kadınlar Konseyi direktörü Şerife El Katip'in ünü Hillary Rodham Clinton'a yakınlığından geliyordu. William Jefferson Clinton'un eşi ve daha sonra ABD senatörü olan Hillary Rodham Clinton, 21 Ocak 1999'da Akev'de düzenlenen Ramazanı kutlama toplantısında yapmış olduğu açılış konuşmasında Şerife El Katip'in "*çok değerli bir arkadaşları*" olduğunu açıklamıştı.[861] Bu kutlamada bir başka tanıdık değerli kişi de bulunu-

---

[861] "Eid Al-Fitr Celebration Remarks by First Lady Hillary Rodham Clinton" The White House *January 21, 1999; Akev basın açıklaması.*

yordu: Uluslararası Din Hürriyeti Büyükelçisi Yüzbaşı(e) Robert Seiple.[862]

Sözün kısası Fazilet Partisi yöneticileri ne denli övünseler azdır. Abdullah Gül'ün eski danışmanı, Refah Partisi'nin IAP (Filistin İslami Birliği) ve ISNA toplantılarındaki sözcüsü Merve (Kavakçı) Yıldırım'ın yıldızı giderek parlamaktaydı. Katıldığı toplantılara, çoğalan ilişkilerine bakılırsa, gelecekte Amerika'ya çok önemli hizmetler sunacağı anlaşılmaktaydı.

Ancak Merve Safa (Kavakçı – Abu Shanab) Yıldırım için bir handikap var. Amerika yabancı ülkelerde yanlış bilgilendirme, yönlendirme operasyonlarında, gerçekdışı bilgilendirmelere bayılır ama, Amerika'da yanlış bildirimler sıkıntı yaratır. Bu nedenle bir USA vatandaşı olarak Merve (Kavakçı) Yıldırım, özenli davranmak zorundadır.

Örneğin, USA delegesi olmaktan utanırcasına, "*Bir yanlışlık olmuş, ben aslında Türkiye adına katıldım,*" gibi açıklamalarda bulunarak, ABD'de yaptığı vatandaşlık yeminine aykırı davranışlar sergilememeliydi. Ayrıca adını listelere yazdırırken eksik bilgi vermemeli, Merve Yıldırım ya da en azından Merve Kavakçı Yıldırım olduğunu belirtmeliydi[863]

Bu tür olumsuzluklardan kurtulmanın yolu, yüksek ilişkiler ve her ne olursa olsun, vatandaşlık yeminine sadakatten geçer. Unutmamalı ki; her konuda olduğu gibi, ABD'nin 'İnsan Hakları' ve Din Hürriyeti örgütlenmesini belirleyen yasalarda da ABD'nin milli çıkarlarına uyumluluk, özellikle ve özenle belirtilen olmazsa olmaz bir koşuldur.

Deniz piyadesinin yeni misyonu

'Binyıl' gösterileri kapsamında düzenlenen ve yeni yıl kutlamalarını çoktan aşıp ABD'nin küresel egemenlik amacı doğrultusunda örgütlenmeler gerçekleştirmesine yardımcı hale gelen toplantılardan

---

[862] Robert Seiple Türkiye'ye gelmiş ve başta Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli olmak üzere birçok yetkiliyle ve Fazilet partisi Genel Başkanı Recai Kutan'la da görüşmelerde bulunmuştu. Gazete Müdafaai Hukuk, s.10-11

[863] Merve Kavakçı'nın "Bilgisayar Mühendisi" olarak bitirdiğini söylediği üniversitenin "Üniversitenizde 'Bilgisayar Mühendisliği' lisans derecesi alma olanağı var mıdır?" sorusuna University of Texas Dallas'dan David W. Rude (Enrollment Services)'un yanıtı, "No, However, UTD does offer Telecommunications Engineering /Hayır, ama, UTD Telekom Mühendisliği (derecesi)verir.." olmuştur. *Oysa TBMM'ye verilen ve kayıtlara geçen bilgi şudur. "TBMM 21. DÖNEM Milletvekilleri/ Merve Safa kavakçı/ ANKARA-1968, Yusuf Ziya-Gülseren Gülhan-University of Texas at Dallas Eric-Johnson School of Engineering and Computer Science-İngilizce-Bilgisayar Mühendisi-Bekar, 2 Çocuk."*

biri olan bu 'Dini ve Ruhani Liderler Binyıl Toplantısı' nın amacını anlamak için 'barış' ve 'inanç' gibi cilaları kaldırmak, bir süs ve evrensellik olsun diye örgütleyiciler listesine konulan kuruluşları bir yana bırakıp asıl senaryoculara bakmak gerekiyor.

Toplantının yapımcıları **Dünya Dinleri Parlamentosu**, **New York Interfaith Center** (İnançlararası Merkez) ve **ICRD** (Uluslararası Din ve Diplomasi Merkezi)'dir.

Bu üçlü örgütten en önemlisi, adından da anlaşılacağı üzere ülkelerin hem düzenlerine ve hem de insanların aralarındaki işlere din yoluyla karışmak üzere kurulmuş olan sonuncu şemsiye örgüttür. Dinsel inançları, diplomatik alanda, yani devletlerarası ilişkilerde kullanma fikrinin babası **Douglas M. Johnston**, **CSIS** (Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi)'in ikinci başkanıyken, ABD'nin dünyayı yönetme girişiminin en önemli ayağı olarak geliştirilen "Uluslararası Din Hürriyeti" projesine yeni açılımlar getirmiştir.

U.S. Naval Academy (Amerikan Deniz Akademisi) ve Harvard mezunu olan Douglas M. Johnston, bu tür işlerin başına getirilen her uzman gibi, asker kökenlidir ve devlet yönetiminde önemli deneyler kazanmıştır. Kariyerinde genç yaşta ABD nükleer denizaltı komutanlığı, ABD Başkanı'nın Acil Hazırlık Ofisi Planlamacılığı, Savunma Bakanlığı Planlamacılığı, Deniz Kuvvetleri Bakan Yardımcılığı gibi, görevlerin yanı sıra Harvard Üniversitesi **Milli ve Milletlerarası Güvenlik Yürütme Programı**'nın kuruculuğu var.

Douglas M. Johnston, **ICRD** (International Center for Religion and Diplomacy) örgütünü, 1. Temmuz 1999'da çalıştırmaya başlıyor. Örgüt, ABD'nin resmi dış politikasının temel dayanağı olan dünya değerlendirmesine uygun bir strateji belirliyor. Bu değerlendirmeye göre; çoğunlukla dinsel temele dayalı bir nefret döneminde yaşanmaktadır ve dinsel ayrılıklar çatışmalara zemin hazırlamakta ya da ulusal ve etnik ihtirasları harekete geçirmektedir. Görüldüğü gibi, dünya bir dinler çatışmasının ateşine düşmüştür ve çatışmaların, egemenlik kurma girişimlerinin, işgallerin temelinde asla ve asla petrol, gaz, askeri stratejik üs kurma gibi somut çıkarlar bulunmamaktadır.

Oysa dinsel çatışma yokken, ayrılığı kışkırtmak üzere, Yugoslavya'da en etkin araç olarak dinsel çatışma körüklendi. Bu senaryonun gerçekçiliğini kanıtlamak isteyen her ABD açıklamasında, Bosna ve Kosova örnek gösterilmekte ve başka ülkelere karşı bir şantaj olarak kullanılmaktadır. Sudan petrollerinin peşinde olan ABD, Su-

dan'ın güneyindeki Hıristiyan ayrılıkçıları desteklerken de sorunun petrolden değil, dinsel ayrılıklardan kaynaklandığını ileri sürmektedir. Tıpkı, Başkan'ın güvenlik Brezinski'nin Afgan dağlarında İslamcı Mücahidlerin karşısında durup, kara gözlüğünün ardına gizlediği gözlerini gökyüzüne çevirip, "*Size yardım edeceğiz ve siz kazanacaksınız*" dedikten sonra işaret parmağını göğe kaldırıp, aynen "*Allah is with you!*" dediği günlerdeki gibi.

Laik yönetimler etkisizleştirilmeli

D. M. Johnston ve dahil olduğu 'sivil' örtülü resmi örgütlerin ABD'nin resmi politikalarına uygun olarak yaptıkları bu değerlendirme onların bilecekleri bir iş olmayıp tüm dünyayı ilgilendirmektedir. **ICRD**, bu ilgiyi ulusların iç ve dış işlerine karışmanın gerekçesini de şöyle açıklıyor:

"Laik hükümetler vatandaşlarının meşru taleplerini karşılayamamaktadırlar."[864]

Bu durumda Amerika dışındaki ülkelerde laik hükümetlerin beceremediğini kim yapacak? Her derdin devası olan ABD, laik yönetimlere uluslararası politik anlaşmaları resmi yollardan imzalatıp, her türlü iktisadi kıskaçla ülkeleri çaresiz bırakırken, egemen devletlerle vatandaşları arasına da **ICRD** benzeri, sözde "Sivil" toplum örgütleriyle girecek ve devletleri kendi ülkelerinde kuklaya çevirecektir. Bunu anlamak için derin araştırmalara gerek yok! **ICRD**'nin "misyon" programında barışın kurulması için, politika ve din arasındaki ilişkilerin pekiştirileceği, çatışmalar başlamadan "**dinlerarası timlerin duruma egemen**" olacağı ve halklarla ulus-devlet arasında iyi ilişkiler kurulacağı belirtiliyor.[865]

Burada "ulus-devlet" denilmesi yanıltmasın. Ulus-devlet ile halk arasına sözde uzlaştırıcı din adamlarının ve elbette onları Amerika'dan yönlendirecek olan eski istihbaratçı ve askerlerin yönetimindeki merkezi örgütlerin girmesinden sonra ulus-devlet olsa ne olur olmasa ne olur?! İşin amacı buradan belli değil mi? Bir ülkede devlet olacak, devletle halk arasında da bilmem hangi dinin bilmem hangi mezhebinin, bilmem hangi tarikatların başlarından oluşan konseyler bulunacak ve daha sonra bölgesel din kurullarıyla devlet-

---

[864] The Center for Religion and Diplomacy Program Attachment A.

[865] Dini ve Ruhani Liderler Toplantısı'nı düzenleyen ana örgütlerden biri de Interfaith Center of New York. Bu örgütün yönetiminde bir de T.C uyrukluyu rastlanıyor: Üner **Kırdar**. *Üner Kırdar uzun yıllar Birleşmiş Milletler'de çalışmış bir eski Türk Dışişleri Bakanlığı görevlisidir.*

ler arasına girilecek. Cilayı kazıyınca, ortada devlet ya da devletler falan kalmıyor. "Tek dünya ve tek devlet" dedikleri, Akev patronlarının egemenliğinde, din ulemasının ve sözde Akademisyenlerin yönlendirmesinde, uluslararası şirketlerin, kartellerinin kucağında, medya cambazlarının ağında ve 'sivil' taşeronların oluşturduğu bir barış(!) ortamıdır.

"Yeşil Kuşak" tezi bir aldatmacadır

Bir kez daha belirtmekte yarar var: **Fuller** gibi **CIA** elemanlarınca yayılan, yanlış yönlendirme senaryolarında, ABD'nin "yeşil kuşak" uyguladığı gibi yanlış-bilgilendirici stratejileri bulunuyor! ABD, tek (ideolojili) dünyanın tek egemeni (devleti) olmak üzere bağımsız ve egemen devletleri çatırdatarak onların içişlerine dini ya da ruhani ve ekonomik jandarmalarıyla hâkim olmak üzere, var gücüyle ilerliyor! ABD'nin Milli Güvenlik Uzmanı Douglas M. Johnston'un kurmuş olduğu ICRD bu yöntemi, Papaz **Houston Smith**' in sözleriyle açıklıyor: **"İnsanların kalbine giden en emin yol onların** (dini) **inançlarından geçer.**" Yani, egemenlik uğruna, para uğruna, insanların inançlarını kullanmak, bizdeki yaygın deyişle, "Dini siyasete alet etmek!"

Doğu'nun ve Güney'in aklı evvel 'uleması' bu ve benzeri toplantılara, kendilerine bir değer verildiği zannıyla koşuşturuyorlar. Ulusların temsilcilerinin yasal toplantıları 20. yüzyılda dünyanın geleceğine yön vermişti. Son onbeş yıldaysa, şeyhlerle şıhlar, hahamlarla Buda Rahipleri, yeniden din egemenliği kurulacak umuduyla koşuyorlar bu tür toplantılara. En Cumhuriyetçilerin uyanması gerekiyor.[866] Bu uyanış için en önemli açıklama Prof. Dr. Necmettin Erbakan'dan gelmişti:

"27 Mart (1994 Yerel Seçimleri) sonucundan sonra, adil düzene geçene kadar Türkiye'de huzur ve istikrar olmaz. Halk buna karar verdi. RP iktidara gelecek, geçiş dönemi sert mi olacak yumuşak mı olacak kanlı mı?..Türkiye'nin şu anda bir şeye karar vermesi lazım: Geçiş dönemi yumuşak mı olacak sert mi olacak; tatlı mı olacak, kanlı mı olacak? 60 milyon buna karar verecek."

---

[866] Katıksız Cumhuriyetçi yayınlarda, birer CIA kuruluşu olan "overt-operator (açık operasyoncu)" şirketlerin ve enstitülerin raporlarını yayınlayan ve onların Türkiye'deki sözcüleriyle röportajlar yaparak etki alanlarını genişletmelerine bilerek ya da bilmeyerek yardımcı olanlardan, bu kuruluşları birer "Think Tank/Düşünce Topluluğu" olarak tanıtmakla yetinmemelerini bu kuruluşların geçmişlerini ya da hiç olmazsa "RAND Şirketi" gibi gerçek adlarını bildirmelerini beklenirdi.

ABD'nin Lozan Antlaşması raporu ve ölümüne suskunluk

"Her daim hizmete hazır ol... Verilen işleri yap...Sonunda hizmetlerinden vazgeçemeyecek duruma geleceklerdir. İşte o zaman politikanı dikte edersin.. İlke olarak 'Sana hizmet ederek seni ölüme sürükleyeceğim' yaklaşımı." ABD Senatosu, KCIA-1 / Unification Church-Sung Myung Moon soruşturması.

ABD Kongresi bir rapor hazırlatıyor. Ermeni soykırım yasa tasarısına takmış durumdaki Türkler bu rapora ilgi göstermiyorlar. Hatta, her "soykırım yasası" kampanyasında karşı çıkan Amerikan-Türk dernekleri ve ABD'deki Dışişleri görevlileri de bu rapor karşısında ölümüne suskun kalıyorlar. Türkiye'de ABD dolarlarıyla demokrasicilik oynayan küçük sivil örümceklerden böyle bir raporu görmeleri zaten beklenemez . Onların dışında kalan dernekler de susuyorlar. "Atatürk ilke ve inkılapları" demekten kendilerini alamayanlar, ABD yönetimi "Birinci tehdit uluslararası terördür" deyince "Birinci tehdit irticadır" diyerek kampanya başlatanlar da susuyor.

Oysa bu rapor "soykırım yasa tasarısı" ile yıkılacağına inandıkları o, devletin yasal varlığını ortadan kaldırmayı amaçlıyordu. Washington'daki devlet yönetiminin dış kapıda mandal adamlarının ağızlarından çıkan en küçük fısıltıyı kaçırmayanlar şimdi "Bunu duymamıştık" diyebilirler. Washington Büyükelçiliği herhalde onlara bu raporu yollamıştır ama görmeyen duymayan Türkiye yayın ortamına inat aynı rapor Zaman gazetesinde övülmüştü. Raporun yayınlanmasından kısa bir süre sonra Gazete Mudafaa-i Hukuk'ta da raporu değerlendiren uzunca bir yazı yayınlanmıştı.[867] Bu durumda "Duymamıştık" gerekçesi boşa çıkıyor. Şimdi raporun yayınlandığı 2000 yılına dönelim ve önce ABD raporunun nasıl reklam edildiğini okuyarak başlayalım.

ABD Kongresi'nin "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Topluluğu Komisyonu (Helsinki Komisyonu olarak da biliniyor)" tarafından hazırlanan "**Din Hürriyeti: Seçilmiş AGİT Ülkelerinde Hukuk-**

---

[867] M. Yıldırım, ,Gazete Mudafaa-i Hukuk,

sal Temel" adlı 212 sayfalık raporun ayrıntılarına girmeden, bu raporu Türkiye'de duyuran bir tek gazete oldu. Zaman'ın Washington'daki görevlisi, bu rapora "Dini Rapor" deyip geçiyordu. Zaman görevlisi, haberinin sonunda Türkiye'ye gözdağı vermekten kendini alamıyordu. Kâğıt üstündeki yasaların, hatta anayasanın ve anlaşmaların uygulanmadığını, "*28 Şubat süreci,*" "*başörtüsü meselesi*" ve "*azınlıklar sorunları*" gibi "*can sıkıcı konular bulunduğunu*" belirterek, Amerikan raporuna ne denli güvendiğini belli ediyordu. Zaman'ın görevlisi bir bakıma, rapor yazıcıları adına meydan okumaktan da geri kalmıyor ve açıkça yazıyordu:

"*Varsa bir itirazınız, meydanı boş bırakacağınıza, bilim yoluyla gelen suallere, aynı şekilde karşılık verirsiniz.*"

Bu durumda Zaman görevlisi açıkça Türkiye'yi sorguya çektiğine inanıyordu. Ne ki, aynı görevlinin, kime "*siz*" diyorsa onları bir de aşağılamaktan geri kalmıyor ve "*Tabii verilecek cevabınız ve cevap verebilecek uzmanınız varsa...*" diye yazıyordu. Böylece T.C'nin ne denli uzmansız ve ne denli aşağılarda bulunduğunu belirtmiş oluyordu.

Aynı sayfada "Türk dostu" olarak nitelendiğini belirttiği Senatör **Robert C. Byrd** ile ilgili bir haberi de "*Dini raporun perde arkası*" haberinin yanına eklemişti. Bu haberde, Amerikalı Senatör Byrd'in Türkiye'ye yapacağı geziyle ilgili bir kokteyl örgütlendiği yazıldıktan sonra, kokteyl esprilerine açıklık getiren yorumlar da eklenmişti. Zaman görevlisi, yabancılaşmanın özgün bir örneğini de veriyor ve "**Türkiye'de bir Amerikalı senatörün ölüsü bile iş görür!**"diyordu.[868]

Konumuz elbette rapor, ama onun Türkiye'de sunuluşu yöntemi de, propaganda anlayışını sergilemesi bakımından önemli. "Ne de olsa gazete haberi işte" deyip geçmemek gerekiyordu. Çünkü bir ABD'den senatörün ölüsünün bile iş görebileceği, yani Türkiye'de ölülerden daha canlı ve daha değerli kişi bulunmadığını T.C uyruklu bir kişinin yazması daha sonra değineceğimiz o önemli raporun içeriğiyle de amacıyla da ilişkili olmalı. Şimdi ölüsü iş görecek senatörü biraz tanımakta yarar var.

Robert Byrd eski **Ku Klux Klan** (KKK)'cı olarak yazılıp çizilmiş bir kişidir. Onun değil ölüsünün iş görmesi, dirisinin bile Türkiye'de kabul görmesi söz konusu olamazdı.[869] Yaşı 83 olan bu Demokrat

---

[868] Ali Halit Aslan, " Bir taşla iki 'Byrd' " Zaman, 24 Temmuz, 2000.
[869] Phil Magness, What Goes Around Comes Around: Democrats and Reparations, *houstonreview.com /summer2002/democrats.html*

Parti senatörü, yıllar sonra bile Klan etkisini üzerinden atamamış ve aramızda "**Beyaz zenciler**" var diyebilmiştir. [870]

Senatör Byrd, uzun yıllar Demokrat Parti grubunu yönetirken kongre çalışanlarınca bir "tiran" olarak görülmüştür. Senatör Byrd kendi eyalet devletinde (West Virginia) uygun olmayan yöntemler kullanarak yatırımlar yaptırtan "King of Pork" Türkçesi ile "domuz kralı" olarak da ünlenmiştir.[871] Byrd öylesine demokrattır ki, Carter döneminde, İran'a dek gidip, İran diktatörü Şah Rıza Pehlevi'ye destek vermek için elinden geleni yapmıştır.[872]

Byrd'in durumu bir gerçeği unutturmamalı. Türkiye'de bazen Amerikalıların ölüsü bile iş görüyor ve TBMM'ne girip milletin vekillerine "siyasi ahlak" konferansları veriyorlar, hatta anaysa değişiklikleri için TBMM komisyonu ile birlikte çalıştıklarını açıklıyorlar. Lozan Anlaşması'nın yıl dönümünde, hem de ABD Kongre raporunun hemen ardından, "Lozan anlaşması yeniden değerlendirilsin" diye yazmalarına bakılırsa, söz konusu Amerikan raporu' hedefi tutturmuş oluyordu.

Kongre raporu T.C'nin temelini yok sayıyor

Mayıs 2000 tarihini taşıyan raporun içindekileri, Amerikalıların bilimsel ve tarafsız görünsün diye sıkça başvurdukları okul ödevi dilinden sıyırarak maddeleştirirsek belki o zaman, son yirmi yılda başımıza gelenleri algılayabiliriz. Bu rapor, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin egemenliğinin bağıtlandığı Lozan Antlaşmasına iki yönden yaklaşıyor: (1) Türkiye azınlık haklan ve insan hakları-din hürriyeti' konusunda anlaşmaya uymamıştır ve (2) Türkiye, 'Müslüman etnik azınlık' haklarını tanımamıştır.

Rapor, Türkiye'nin kuruluş aşamasını dolaylı yoldan sorguluyor ve dahası gelecekteki sorgulamalar da kapı açıyor. Bağımsızlık Savaşı'yla ilgili kısa yorum, aslında Lozan Anlaşması'nı uzun yıllar onamamış olan Amerika'nın 2000 yılı yaklaşımını özetlemekle kalmıyor, Alman 'stiftung' larının danışmanlarınca ve ABD-İngiliz örgütlerinin parasal proje desteğini alan yerli "sivil(!)" örgütlerce ileri sürüldüğü gibi zorlama/yapay ulus denilmesinin kaynağı da ortaya çıkıyordu:

---

[870]Michelle Malkin, "Democratic Sen. Robert Byrd, Ex-Klansman," Capitalism Magazine, 8-03-2001.
[871] Ronald Kessler, Inside Congress, s.21,28,65,91,147. King of Pork: Domuz Kralı.
[872] Amir Taheri, Nest of Spies: America's Journey to Disaster in Iran. s.100.

"Yabancıların hırsları Türk milli direnişini körükledi. Mustafa Kemal (daha sonra Atatürk) milliyetçileri Sultan'ın kuvvetlerine karşı iç savaşı kazandılar ve Rumları Anadolu'dan sürdüler."

Günümüzde ABD'den gelen her şeyi iyiye yormak bazı aydın(!) kişilerce ilke edinildiğinden, onların gözünü biraz olsun açmak için ABD dilini çevirmeliyiz. ABD raporu öz olarak diyor ki: Bağımsızlık savaşı yoktur! 1918-1923 arasında sürdürülen o savaşım bir 'iç savaştır.'

Rapordaki "iç savaş" tanımlaması aşağı yukarı şu demek oluyor: Bağımsızlık savaşı, istilacılara ve emperyalizme karşı gerçekleşmemiştir. Anadolu dört bir yandan istila edilmemiş, Yunan orduları Trakya'ya ve Batı Anadolu'ya, Fransızlar Hatay, Adana, Gelibolu yarım adası ve Antep'e, İtalyan'lar Antalya, Muğla, Söke ve Kuşadası'na, İngilizler, İstanbul, Kocaeli, Bandırma ve Çanakkale boğazına çıkmamışlar, ABD'nin desteklediği Ermeniler Kuzeydoğu Anadolu'ya girmemişlerdir.

Mustafa Kemal'in önderliğinde, Osmanlı devletine karşı gerçekleştirilmiş bir 'iç isyan' vardır. ABD siyasal terimiyle buna "insurgency" deniyor. Bu tür bir değerlendirme öyle pek yeni değildir. İstanbul'a yerleşen işgal komutanları ile Osmanlı yönetiminin ortak cephesinin ulusal savaşçılara karşı halkı kışkırtırken sığındıkları yarı siyasi, yarı dinsel gerekçedir bu 'isyan' tanımlaması. İngiliz muhiplerinin "Kuvayı Milliye denen eşkıya" diye yazmaları da bu 'iç savaş' tanımlamasına dayanıyordu.

Kurtuluş savaşı bir iç kalkışmadan başka bir şey olmayınca, Türkiye'de savaşın iki tarafı bulunmuş oluyor. Bir yanda isyancı '**Mustafa Kemal Milliyetçileri**' ve karşı yanda da yasal Osmanlı Devleti ve o devletin yönetimine yardım eden medeni(!) Avrupalı ve Amerikalı güçler.

Bu değerlendirme, Alman 'stiftung' elemanlarının ve federatif Türkiyecilerin açıklamalarıyla örtüşüyor. O derece örtüşüyor ki, günümüzde yapılan yayınlarda, Ulusal Savaş, "İhtilal" ve ulusal yönetime karşı İngiliz - Yunan desteğinde savaşa tutuşan, Kuvayı İnzibatiyeciler, Anzavur Ahmet'ler, İngiliz işgal yönetiminde açıkça görev almış olanlar "karşı ihtilalci" olarak nitelenmektedir.[873]

Aslına bakılırsa terimler sonradan uydurulmuş değildir. ABD'nin ulusal çıkarlarına karşı çıkan her hareket, resmi tanımlamayla

---

[873] "Ançok Ahmet Anzavur(..) Gönen ve Manyas yöresindeki Kafkas göçmen köylerinden topladığı gönüllülerle Marmara yöresinde Kuvayı Milliye'ye karşı ilk karşı ihtilal hareketini başlattı." *Sefer E. Berzeg, Çerkes Göçmenleri, s.15.*

"insurgent" yani 'isyancı' ya da 'ihtilalci' oluyor. Buna karşılık olarak, ABD'nin çıkarları doğrultusunda davrananların, iç savaşı bastırmak için verdikleri savaşımın adı da yine resmi tanımlamayla "**counter-insurgency**" yani "**karşı ihtilal**" olmaktadır. Modern deyimlerle, iç savaş çıkartanlar "gerilla" ya da "terörist" oluyor, yasal devletin yanında yer alıp savaşanlar da "kontrgerilla" savaşçısı oluyorlar.

ABD Raporu: Türk Bağımsızlık Savaşı devlete isyandır

ABD Kongresi raporunda Türk Ulusal Bağımsızlık savaşı üstüne yapılan bu değerlendirme, günümüzde pek çoğuna rastlanan bir dahi derin tarih profesörünün düşünceleriyle sınırlı kalsa, sorun etmeye değmezdi. Ne ki, yabancı bir devletin resmi bir kurumunca hazırlanan rapor, işin ucunu Lozan Antlaşması'na bağlayarak T.C devletinin kuruluşunun yasal dayanağının bulunmadığını ileri sürmesiyle konu önem kazanıyor. Ve bu görüşler çeşitli uluslararası konferanslarda, "Lozan antlaşmasında Müslüman azınlık tanınmamıştır" denilerek dile getiriliyorsa ve Avrupa Parlamentosu'nda "Kemalizm reddedilmeli" paragrafları içinde Lozan Antlaşması örtülü olarak tartışılmaya başlandıysa önem daha da büyüyor. Rapordaki yeni satırlar bu önemi yaşamsal kılmaya yeterli olacaktır. Amerikan komisyonu, Bağımsızlık Savaşı'nın sonucunu da Türk ulusunun savaşım kararlılığının bir sonucu olarak görmüyordu:

> *"Çeşitli uluslararası ve iç nedenlerle, büyük güçler Yunanlılara yardım edememişler, aralarında birlik oluşturamamışlar ya da Sevr koşullarını yeniden dirilen Türklere kabul ettirememişlerdir."*

Alman Stiftung, ya da RAND uzmanı eski CIA elemanlarının ve Kürt-Türk uzlaşmacıların belirttikleri gibi, Türk ulusu ortalarda yoktur. İşgalciler de yoktur. İşgalciler '*uluslararası güçler*' ya da güncel nitelemeyle '*koalisyon güçleri*'dirler. Türk ulusunun değil, bu "uluslararası güçlerin" hatasıyla, 'Mustafa Kemal Milliyetçileri' yani bir azınlık, bir hizip, yasal devlet yönetimine karşı isyan edip iç savaşa soyunmuş ve yönetimi ele geçirmiş oluyorlar. Kısaca "Zafer bunun neresinde? Ulusal birlik neresinde bu savaşın?" demeye getiriliyor.

Amerikan Kongre Komisyonu'nun raporunun adı yanıltıcıdır. "Din Hürriyeti'nin Yasal Dayanakları" raporu, azınlıkların yurtlarını yitirdiklerini de gündeme getiriyor. Azınlıkların önceden birer devletleri ve o devletlerin egemen olduğu vatanları varmış gibi yazılıyor. Bu durumda birkaç sorunun yanıtını bulmak gerekiyor. Örne-

ğin: Rapor bunları neden yapıyor? "Lozan yeniden değerlendirilmelidir" diyenleri ya da "Lozan mübadelesi büyük zarar vermiştir.." ya da "Lozan mübadelesiyle eğitimli Rumlar gitti, onların yerine cahil köylüler geldi"diye romanlar yazanları neden mutlu ediyor? Bu soruların yanıtları raporun "*ilimsel*" saptamalarında aydınlanıyor. Uzun alıntılar yapmak yerine rapordan özetleyelim:

1)Lozan'da Müslüman olmayan azınlık haklarından söz edilmiş ama bu azınlıkların adları belirtilmemiştir.

2)Lozan'da Türk tarafı müttefiklerin Ermenilerin, Nasturilerin ve Süryani Hıristiyanların "vatanlarını" belirleme isteklerini de kabul etmemişlerdir.

3)Türkiye daha sonra Rum Ortodoksları, Ermenileri ve Yahudileri tanımıştır.

4)Lozan'da Müslüman etnik azınlıkların hakları anlaşmaya geçirilmemiştir.

Bu değerlendirmenin dilini anlamak için uzman olmaya gerek yok. Özel görevli olmamak yeterlidir. Raporu Türkçesiyle tersten okuyalım: Türkiye'de çok sayıda azınlık bulunuyor, azınlıkların "vatan" sorunları var, üç azınlığı kabul etmeyi bilen Türkiye ötekileri de kabul etsin, Müslüman etnik, yani Gürcü, Çerkez, Arap, Kürt, Laz, Pomak, Balkan ve Asya kökenli Müslümanlar da "azınlık" olarak kabul görsün vb.

Konuya demokrasi havariliğiyle bakanlar, "Ne var bunda?" diyebilirler. Ancak ülkelerin ve devletlerin varlıkları, egemenlikleri mantık ve çıkar hesaplarıyla ne sağlanabilir, ne de güvence altına alınır. Bu nedenledir ki; kurtuluş savaşları yapılıyor, mandacılarla bağımsızlıkçılar, aşiretçilerle ulusçular birbirinden ayrılıyorlar. Yoruma gerek olmayacak denli açık bu rapor. ABD Kongre Komisyonu demek istiyor ki, Türkiye'nin etnik ve dinsel iç yapısı Lozan Antlaşması'nın yeniden görüşülmesini gerektiriyor. Rapor bu açık isteği, Lozan Konferansı'ndan bir müttefik sözcüsünün sözleriyle pekiştiriyor:

"Türkiye doğum yeri, milliyet, dil, ırk ya da din farkı gözetmeksizin tüm nüfusun canını ve özgürlüğünü tamamiyle koruma yükümlülüğünü üstlenmiş olup, bu maddeyle her dinin ve inancın gereklerinin serbestçe uygulanacağına dair güvence vermiştir."

Bu sözleri, egemenlik haklarından, tarihsel olaylardan, incelikle gizlenmiş emellerden koparak anlamaya çalışacak olanlar, 'insan hakları' adına ayağa kalkacak ve işgalcilerin sözcüsünü alkışlaya-

caklardır. Oysa mantık basittir. Onlara göre, Lozan'nda bir uluslararası antlaşma yapılmıştır ve Türkiye bu anlaşmaya uymak zorundadır. Antlaşmanın eksiklikleri daha sonra altına imza konulan uluslararası anlaşmalara da uydurulmalıdır.

Uydurulma işi için uzun süre beklenmedi. Kopenhag, Uyum paketleri derken ABD Kongre raporunun gereği büyük bir hızla yerine getirilmiş oldu. 2001 Baharı'nda ve 2002 Ağustosu'nda TBMM'de gerekli yasal değişikliklerle başlanıldı ve 2003'de hız daha da artırıldı. Irak'a saldırı kargaşası içinde meclisten üst üste yasalar çıkarıldı. Bu gelişmeler ayrı bir kitap konusudur. Şimdi yeniden rapora dönelim.

Raporda T.C devletinin kuruluş yasallığı tartışmalı bir duruma sokulurken, din hürriyeti örtüsü altında antlaşmanın geçersizliği savunulmaktadır. Raporda, Türkiye'nin yasalarının değiştirilmesi ve tekkelerin, zaviyelerin, manastırların açılması isteniyor. "Türkiye Lozan anlaşmasına zaten uymuyor mu?" diye sorulacak olursa, bunun yanıtı raporda tüm açıklığıyla yer alıyor. Rapordaki dolambaçlı anlatımı bir yana bırakıp, özetleyelim:

-Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 24. maddesi din hürriyetini kısıtlıyor. Türk devleti, Ortodoks patrikliği gibi kurumların Türkçe dışı eğitim vermelerini, yabancı dindaşlarıyla ya da diğer din kurumlarıyla ilişki kurmalarını devletin bölünmez bütünlüğüne karşı bir tehdit olarak görüyor.

-Türkiye'de çeşitli Müslüman mezheplerine bağlı insanların parasal ya da politik güç elde etmeleri engelleniyor.

-Türkiye'de dinsel toplulukların başında bulunanların ya da müritlerinin unvanlarının kullanımı yasaklanmış, tekkeleri ve türbeleri kapatılmış. Oysa milli kahramanların türbeleri açık tutuluyormuş ve devlet bu yerlerin bakımını üstleniyor.

-Dinsel giysilere yalnızca ibadet yerlerinde izin veriliyor.

-Kanunlar ayni zamanda memurların iş yerlerinde, öğrencilerin okullarda giyim kurallarını belirliyor ve bu kanunlar nedeniyle 'başörtüsü' yasaklanıyor.

-Türkiye, Hıristiyan kurumların mülk edinmelerini engelliyor.

-Türkiye, Halkalı Manastırını kapatmıştır. Bu manastır açılırsa Müslümanlar dahil, diğer cemaatlerin de özel din okulları açmalarına olanak sağlanacaktır.

-Lozan'da, zaten Osmanlının Müslüman olmayanlara tanıdığı dinsel haklar tanınmış oluyor da Osmanlı'nın tanıdığı diğer haklar tanınmıyor.

-Yehova şahitlerinin bir din olduğu kabul edilmiyor ama temyiz (yargıtay) mahkemesinin kararıyla bu durum düzeltilmiştir.

Raporun özü işte bu satırlarda görülüyor. Yukarıdaki olumsuz tümceleri olumlulaştırırsak, Türkiye'nin Lozan Antlaşması yasallığından kurtulması bir yana Cumhuriyet devletinin kuruluş evresinde kabul edilen tüm yasaların ortadan kaldırılmasının istendiği görülecektir. Şöyle ki;

-Tarikat-ticaret bağlarına, şeyhlerin örgütsel destek için şirketleşmesine engel olunmamalıdır.

-Şeyhler, Papazlar, Hahamlar, Hocalar vb. sözde dinsel kılıklarıyla ortalıkta dolaşarak toplum içinde kutsal giysilerine uygun bir ayrıcalık elde edebilmelidirler.

-Okullarda ve işyerlerinde etnik kimliğe uygun giyim özgür olmalıdır. Turban altına gizlendiği açıktır.

-Hıristiyanların, Musevilerin, her mezhepten Müslümanların, tarikatların ve böylece tüm etnik azınlıkların kendi bildiklerine okullar açarak, uluslaşama sürecini durdurmaları serbest bırakılmalıdır. Tıpkı 1923 öncesinde olduğu gibi.

-Toplumsal düzen, yurttaşlık yasaları Osmanlı dönemindeki gibi olmalı; Tanzimat yasalarıyla Avrupalılara ve Amerikalılara tanınan eğitim, örgütlenme, misyoner merkezi oluşturma serbestliği yeniden tanınmalıdır.

-Çeşitli dinlerin özgürce örgütlenebilmesi için hukuk elverişlidir. Yargıtayın Yehova Şahitleri ile ilgili kararı kullanılabilir.

Rapor işte bunları istiyor. Din Hürriyeti Senaryosu bölümüne baştan dönüp olayları bir kez daha gözden geçirirsek, ABD raporuna uygun bir eylem planının yürütüldüğü kolaylıkla anlaşılacaktır. Bunun böyle olduğunu anlamak için ABD'nin ve onların destekçisi Avrupa'nın "project democracy" aygıtı ile Türkiye'de uluslaşama sürecinin en önemli ve vazgeçilmez ilkesi olan laik devlet düzeninin ve sonuç olarak T.C.'nin yıkılmak istendiği de görülecektir. Rapora bir kez daha dönelim.

Kongre Raporu: Anlaşmazlıkların kaynağı laikliktir

Raporun satırları arasında yukarıda sayılan olumsuzlukların kaynağını bulmak zor değil. Rapor diyor ki; "***Bugünkü anlaşmazlıkların ana kaynağı Osmanlı'nın yıkılması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuş ortamında oluşmuştur.***" Bu satırları yorumlamaya gerek yok. Rapor kargaşanın nasıl yaratıldığını şu sözlerle açıklıyor:"*M. Kemal Atatürk, çağdaş ve laik Türkiye Cumhuriyeti'ni*

Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine geçirmek istedi." Amerikan raporu, güncel operasyonu tarihsel nedenlere bağlamakta gecikmiyor:

"Laikliğin kurumsallaştırılması Kemalistler ve çoğunlukla İslamcılar olarak adlandırılan muhafazakâr Sünni Müslümanlar arasında, günümüzde de sürmekte olan, bir gerilim yaratmıştır."

Bu raporla ne yapmak istiyorlar(?) demez misiniz?! Kimileri şöyle diyecektir: "Rapor başımıza gelenleri ne güzel açıklıyor değil mi? El oğlu bile anlıyor çektiklerimizi." Bunun çirkin bir oyun olduğunu görebilecek olanlar da, karşı çıkma yerine susmayı yeğlemiyorlar mı?

Toplumsal dayanışmayı ve birliği sarsmaya dönük, tarihsel gerçekleri ve olayların nedenlerini göz ardı eden rapora göre, devletin kuruluş aşamasında, 'Sünni Müslümanlar' ile 'laiklik kurucuları' arasında, bir çatışma yaşanmış oluyor. Hayır iş bu kadarla da kalmıyor. T.C devlet düzenini destekleyen halkın çoğunluğunun "Sünni" mezhebinden olduğunu saptadığından, yeni bir tanımlama yapıyor: "*Muhafazakâr Sünni Müslümanlar.*" *Böylece* çatışmanın merkezine Osmanlı -T.C zıtlığını koymakla yetinmiyor, daha alt bölünmeler, daha doğrusu, Batı dünyasınca sahip çıkılması gereken bir toplumsal öbek daha yaratıyor.

Gerçekte halkın onaylamadığı bir sürtüşmeyi, gündeme taşımanın kimin işine yaradığını düşünmeye değer. Buradan çıkarak, ABD'nin amacını değerlendirebiliriz. Tarihsel bağlantıdan sonra günümüze atlayan rapor, "28 Şubat 1997 Ültimatomu"na geçiyor ve Refah Partisi'nin iktidardan uzaklaştırıldığını, "Hijab" ve "Başörtüsü" sorunu olarak nitelendirdiği "türban" olaylarını vurguluyor. Rapor, kadın öğretmenlerin işten atılmış olduğunu belirtiyor ve Merve Kavakçı'nın durumunu ayrıntılarıyla anlatıyor. Rapor, din hürriyetinin kısıtlanması kapsamında, "*28 Şubat Ültimatomu*" ile imam hatip "*özel*" okullarının kısıtlandığını saptıyor.

Bu arada anımsatmalıyız ki, Merve Kavakçı'nın meclise doğru yürüyüşü olmasaydı, Türkiye'deki din hürriyeti konuları Amerikan devletinin resmi raporlarına bu yoğunlukta geçmeyecekti. Merve Kavakçı Mayıs 1999'da "**Onları demokrasi testinden geçirdim. Sınıfta kaldılar**" diye açıklama yaparken, bu katkısının bilincinde miydi? Sonraları Avrupa'da, Londra'da İngiliz parlamentosunda ve Georgetown Üniversitesi'nde aynı çizgide konuşmayı sürdürdüğüne ve Hamas'ı destekleyen Amerikan Müslümanlarının kurdukları örgütlerin ABD yönetimiyle görüşmeler yapmaları ve Türkiye'nin cezalandırılmasını istemelerine bakıldıkta, Merve Ka-

vakçı'nın katkısının, daha doğrusu onun Din Hürriyeti senaryosundaki ve şu Lozan raporundaki değeri herhalde anlaşılmış olacaktır.

ABD raporunda, uluslararası anlaşmaların kanun hükmünde olduğu ve üzerinde yasal bir denetim yapılamayacağı belirtiliyor. Bunun anlamını, Varşova-1998 konferansında ABD delegesi Leyla Al Marayati'nin söylediklerini, Lozan antlaşmasının ele alışındaki yaklaşımı, raporun yayınındaki zamanlamayı ve "Müslüman etnik azınlık" nitelemelerini yeniden gözden geçirmek yeterli olacaktır.[874]

O günlerde, R.P milletvekili Oya Mughisuddin'in Avrupa'da yapılan bir konferansta "Müslüman azınlık hakları tanınmıyor" diye yakınmasını ve TOSAV danışmanlarından Prof. Baskın Oran'ın A.B ve İstanbul Barosu'nca düzenlenen "Türkiye'de Azınlık Hukuku" konferansında Lozan antlaşmasında yalnız hristiyanlara değil öteki etnisitelere de azınlık hakkı tanındığını söylediğini eklersek raporun öncesi ve sonrası kolaylıkla anlaşılabilir.

Daha önce de belirtildiği gibi "Project democracy" her kesimi birleştirir. Ortak paydanın adı çok kültürlülük için zenginleştirilmiş Amerikan tasarımlı demokrasidir. Din devleti yolunda yürüyenlerle, etnik azınlık milliyetçiliği yaparak yabancı egmenlerle ilişkilerden yararlanmak isteyen sözde aydınlar, ayrılıkçılar, para piyasası oyuncularının önünü açmak üzere "liberal enternasyol"e katılanlar aynı cephede birleştiler.

Birleşenler, ABD'nin cumhuriyet devletinin kuruluşundan bunyana dayattığı Lozan antlaşmasının geçersizliği kurgusunun A.B'nce kabul ettirilen ve Türkiye'yi yönetenlerce canıgönülden kabul edilen değişimlerle başarıya ulaştı. T.C Başbakanlığı bünyesinde oluşturulan İnsan Hakları Komisyonu Lozan Antlaşmasında Müslüman azınlıklara haklar tanındığına, her türlü dilde eğitimin serbest bırakılarak dayatmacı 'Kemalist' rejimden vazgeçilmesinin gereğine hükmetti. Komisyonun raporundan önce işin temeli TOSAV'ın Türk-Kürt sorunu çalışmalarında biçimlendirdiği anaysa

---

874 Zaman Gazetesi'nin Washington'daki görevlisi Ali Halit Aslan, "Washington Sütunu" adlı köşesinde, Lozan ile ilgili raporun hazırlanışı ile ilgili şu bilgiyi veriyor: "*Raporun Türkiye kısmını hazırlama görevi Kongre Kütüphanesi'nin Türk asıllı uzmanı Belma Bayar'a veriliyor.Belma Hanım, temelde sadece kanuni ve hukuki belgelere bağlı kalarak konuyu irdelemek istiyor.(..)Helsinki Komisyonu ise özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nde dini azınlıkların en mühim tarihi kavşağı olan Lozan Anlaşması'nın sadece kağıt üzerinde bir belge olarak değil, günümüze kadar yansıyan uygulamaları ile incelenmesinin arzu ediyor.(..) Belma Hanım (..) taleplerini karşılamayınca, raporun Müslüman ve gayrimüslimlerin din özgürlüğü ile ilgili önemli ve güncel sorunlarını içeren son kısmı (..) Ortadoğu Uzmanı Carol Migdalowitz'e yazdırılıyor.*" A.H.Aslan, "Dini raporun perde arkası" *Zaman, 24 Temmuz 2000.*

taslağıyla, A.B kuyruğuna girmiş olan TUSİAD'ın raporlarıyla, İbrahim Kanboğlu'nun düzenlediği ve Yunanlıların büyük bir iştahla katıldığı Anaysa reformu panelleriyle atıldı ve çatısı da TESEV desteğiyle hazırlanan ve Prof. Dr. Baskın Oran imzasını taşıyan" **Türkiye'de azınlıklar: kavramlar, Lozan, iç mevzuat, içtihat, uygulama"** raporuyla kapatıldı.[875]

Başbakanlık Komisyonda yer alan kuruluş ve kişilerın ABD hazinesinden NED kanalıyla ve A.B fonlarından aktarılan paralarla ve düşünsel(!) katkılarla kurulan ağla bağlanmalarının öneminin bir kanıtı gibidir. Söz konusu birleşmenin, hükümet edenlerin geçmiş açıklamaları ve ABD temasları da göz önüne alındığında, operasyonun ne denli kapsayıcı olduğu da anlaşılacaktır. Komisyon üyesi 73 kişi, dernek ve vakıftan birkaçının adını bile sıralamak bu yargımızı güçlendirecektir:[876]

İbrahim Kaboğlu (Komisyon Başkanı)[877], Baskın Oran (D.K. Üyesi), İhsan Dağı, Yılmaz Ensaroğlu (MAZLUMDER), Kamil B. Raif (TDV), Zafer Yavan (TUSİAD), Türkan Saylan (ÇYDD), Ayşe Berktay Hacımirzaoğlu (Kadının İnsan Hakları Vakfı), Levenet Korkut (Liberal Düşünce Topluluğu Derneği)[878], Şenal Sarıhan (Cumhuriyet Kadınları Derneği), Ali Doğan (Hacı Bektaş Veli A. K. Vakfı), Mustafa Şimşek (Birlik Vakfı), handan Soğuk (İktisadi kalkınma Vakfı), Bülent Tamer (Helsinki Yurttaşlar Derneği).[879]

Bağımsızlık ve egemenliği korumakta duyarlı davranaları "Sevr" sendromu yaşamakla aşağılayanların görüşleri bu raporda "tarihsel ve Siyasal neden: Sevr Sendromu" başlığıyla devletin resmi belgesine geçmiştir. "Yeni Zemin", "Yeni Sözleşme" , "Uzlaşma Anayasası" gibi örümcek ağına tutulanlarca kullanılan örtülü adlandırma-

---

[875] Baskın Oran, Türkiye'de azınlıklar: kavramlar, Lozan, iç mevzuat, içtihat, uygulama, TESEV Yayınları, Haziran 2004.

[876] Başbakanlık İnsan Danışma Kurulu "Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Çalışma Grubu" Raporu, Ekim 2004.

[877] Gazeteci Emin Çölaşan, Kaboğlu'nun devlet araçlarını kullanmasına karşın ulaşım gideri gösteren belgeler sunduğunu ve ayrıca ödemelerden yararlandığını somut belgelerden szöederek yazdı. Hürriyet, 27 Ekim 2004.

[878] Leven Korkut, Ankara üniversitelerinde, Türk kurtuluş savşımını aşağılayan, kaba bir yanlış bilgilendirme belgesi olan ve hiçbir referans gösterilmeden kaleme alınan II. Cumhuriyetçi tezlerin el kitabı niteliğini taşıyan Eric Jan Zürcher'in Moderneleşen Türkiye kitabını ders kitabı olarak okunmasında öncülük etmiştir.

[879] Lozan Antlaşması nasıl bağımsız Türkiye'nin temel belgesiyse, T.C Başbakanlığı bünyesinde oluşlturulan söz konusu komisyonun raporu da geleceği belirleyecek niyetlerin belgesi olduğundan hem raporu, hem de komisyon üyelerinin tümünü bu ekler bölümünde bulacaksınız.

lar bir yana bırakılmış ve bu raporda "Türkiye Cumhuriyeti anyasası ve ilgili yasalar: özgürlükçü, çoğulcu ve demokratik bir içerikle ve toplumsal örgütlü kesimlerin katılımıyla yeni baştan yazılmalıdır" maddesiyel açığa vurulmuştur.

2004 yılı 'azınlık hakları' konsunda sürdürlen operasyonun başarılarına tanık oldu. Prof. Baskın Oran TESEV'in katkılarıyla bir azınlık raporunu kitap yaptı. Ayrıca, **Azınlıklar Vakfı** da kuruldu. Doğu Anadolu'dan çok sayıda belediye başkanının da aralarında bulunduğu yüzü aşkın kişi Herald tribune'de bir ilanla Kürdistan'a özerklik istediler. İmza sahipleri arasında ERNK'nin İslamcı kanadının başkanı Abdrraih Düre de yerini aldı.

"Hem toplumsal ve hem örgütlü olan kesim kimdir?" sorusuna yanıt aramaya gerek yok. Şimdi biraz soluklandıktan sonra NED ve Avrupa Birliği kasarlından beslenen örgütler listesine, Bodrum toplantısına, TOSAV'ın yabancı danışmanlarına, liberallerin enternasyonalist ilişkilerine yeniden göz atmak için kitabın başına dönmekte yarar olabilir.

Asıl rapor 1990'da yazılmıştı

"ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Koh'un açıklamaları bağlayıcıdır." Osman Öcalan

9 Eylül 1999'da yayınlanan "**Din Hürriyeti 1999 Türkiye Raporu**" ve Ocak 2000'de açıklanan "**İnsan Hakları 1999 Türkiye Raporu**"nda işlenen temalar bu kez, ABD Kongre komisyonunun raporuyla, Türkiye'nin varlık kaynağı Lozan anlaşması kapsamında ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yasaları çerçevesinde ele alınıyor. 1995'den bu yana uluslararası toplantılarda Amerikan delegasyonunca dillendirilen istekler belli ki, artık hukuksal temellere oturtuluyor.

Ortodoks Rumlar'ın Başpapazı'nın ekümenik haklarından, Heybeli manastırının açılması konusunda Amerikan Büyükelçisinin atağa kalktığına, Evangelist (İncilci) Hıristiyanlaştırma çalışmalarının serbest bırakılmasına, Müslüman etnik azınlıklara haklar tanınması için yasal zeminin hazırlanmasına, adını vermeden Alevilik haklarının verilmesine bağlanan bir dizgenin ABD Kongre Komisyonunca açıkça ortaya sürülmesi karşısında Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yöneticilerinden hiçbir ses çıkmamasının nedeni bilinmiyor. Önceki "Din Hürriyeti" raporlarını da görmezden gelmişler ya da görmüş ve gereğini yapmaya karar vermişlerdi de gerçeği halktan gizlemekteydiler.

Türkiye'yi yönetenler ve Cumhuriyet kurumları bu konularda ölümüne suskun kalmışlardı ve kalmayı da sürdürüyorlar. Ama bu raporları hazırlayanlarla ve hazırlatanlar Cumhuriyet yönetim makamlarında oturanlar sıkça görüşüyor. Bu işlerden sorumlu Amerikalı Din Hürriyeti ve İnsan Hakları Bürosu'ndan sorumlu Bakan yardımcısı Türkiye'ye geliyor, hükümet yetkilileriyle, parti başkanlarıyla görüşüyor. Türkiye'dekiler de arayı soğutmadan Washington'a uzanıyorlar. Hatta zamanın Yargıtay başkanı bile oralara dek gidiyor, bu raporları hazırlayan bürolardan sorumlu ABD Bakan Yardımcısı'yla görüşüyor ve herhalde Anglo-sakson demokrasisi yolunda ilerlendiğini bildiriyor. Ama her nedense bu kişilerin hiçbiri, kongrenin hazırlattığı bu Lozan raporunu gündeme getirmiyordu.

Lozan anlaşmasının 76. yıldönümünden on gün önce açıklanmış olan bu raporun o günlerde yükselen olaylarla bir ilintisi yoktur denemez. Türkiye medyasında birdenbire başlayan "Lozan yeniden değerlendirilmelidir" çağrılarıyla ve Abdullah Öcalan'ın "**Mustafa Kemal'in 1924 öncesi politikalarını kabul etmeliyiz**" türünden açıklamalarıyla akıllara bır güzel yerleştiriliyordu. Böylece Amerika'nın Türkiye'deki sesinin günlerce süren etnik mozaik, İslam ve demokrasi, Osmanlıya bakmak – tarihle barışmak, 'Büyük etnik göç' ve benzeri tv programlarıyla bir ilgisi yoktur denebilir mi? ABD'nin bu rapor atakları, beklenmedik gelişme olarak görülebilir miydi?

Gelişen toplumsal olayların tarihsel bağları da düşünüldüğünde, Türkiye öyle kolayca masalara oturup Lozan'ı tartışamazdı. Her ne kadar cumhuriyeti kuran partinin yöneticileri bile üç, beş cümleyle anma gününü geçiştirip bu tür raporları görmese bile, Türkiye Cumhuriyeti'nde toprağa yakın duranlar henüz bitmediğinden, ince dokunan komplolar işte bu konuda hedefe kolayca varamazlardı. Ne var ki; Lozan Anlaşmasını yeniden masaya yatırmaktan söz etmenin ve bu işleri 'Din Hürriyeti' ne yaslamanın bir sonucu da olmalıydı. Bu tür girişimler, büyük işlemleri hızlandırmanın bir aracı da oluveriyordu. Bu işlemleri algılamak üzere yine on yıl geriye gitmekte yarar var. Çünkü raporlar raporlara bağlanmazsa, olayları da anlamak olanaksızlaşıyor.

Türkiye'de "*Sevr sendromu*" ya da "*Bölünme paranoyası*" denilerek örtülmeye çabalanan ulusal uyarılara neden olan gelişmelerin altındaki girişimleri görme uyanıklığını "komplo teorisi uydurma" diyerek karalama kampanyasının dibinde zihin yanılsaması mı yoksa başka senaryolar mı var? Zaten işimiz 'sendrom' ve 'paranoya.' 'Sevr sendromu' nun yanı sıra, "sivil" örgüt TÜSES'in yayınında belirtildiği gibi, "Türkiye'nin, İran, Irak, Suriye gibi komşularıyla ilişkilerinde, gerek Kürt sorununda muhtemel bir 'Kürt Devleti' paranoyası içinde bulunduğu" Washington'dan Londra'ya, Paris'ten Berlin'e yayılan bir gerçek değil mi?![880] Bu soruların yanıtını bulmak için on yıl geriye dönmek gerekiyor.

1990 yılında **RAND Corp.**, Türkiye'deki İslami hareket ile devletin, partilerin, örgütlerin bu hareketle ilişkileri konusunda bir ra-

---

[880] Gürsel, Seyfettin, Düzgören, Koray, Oran, Baskın, Üstel, Füsun, Keskin, Cumhur, Alpay, Şahin, Türkiye'nin Kürt Sorunu, TÜSES Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı, İstanbul 1996, s.19

por hazırlatmış. Türkiye dinsel ortamını tarihsel gelişme değerlendirmesiyle ele alan bu rapor öncelikle dinsel hareketlerin, toplulukların kimliğini, Kürt hareketinin ideolojisini ortaya koyuyor ve sonra da yol gösteriyordu. Raporda özetle şöyle saptanıyordu:

1.Militan Kürt gruplar Marksizm'den İslam'a yönelirlerse Kürtleri devlete karşı harekete geçirirler ve İslamcı hareket Türkiye'de daha etkin olabilir..

2. Türkiye ve İran, Kürt sorununda işbirliği yapıyorlarmış ve Türkiye ile İran'ın arası açılırsa İran Türkiye Kürtlerini desteklemeye başlarmış. Ancak Kürtlerin aşiret rekabetleri birliği önlüyor.

3.Alevi-Sünni çatışmasının Türkiye'nin iç düzenini nasıl bozduğunun örneğini görmek için 1970'lerdeki çatışmalara bakmak gerekir.

4.Türkiye'deki İslamcı uyanış ABD çıkarlarına bir tehdit oluşturmaz. İslamcı terör başlarsa Amerikan tesislerine saldırmazlar. Ancak İslamcı hareketin halka yönelik propagandası ABD'nin Doğu Akdeniz çıkarlarına zarar verir.

5.Türkiye, ABD'nin bölgesel amaçlarının İslam ülkeleriyle arasını açacağına inanırsa ABD'yi desteklemezmiş ve Körfez savaşında üslerin kullanımının sınırlandırılması buna örnektir.

6.ABD, Türkiye'de laik rejimi desteklerse İslamcıları karşısına alır. Bu nedenle hassas bir politika izlemelidir.

7.ABD, Türkiye'yi Batı'nın ayrılmaz bir parçası olduğuna inandırmalıdır. Bu nedenle Türkiye'nin AT(Avrupa Topluluğu)'na girmesi konusu desteklenmelidir. Yoksa Amerika'nın Doğu Akdeniz çıkarları tehlikeye girer.

8. Ermeni iddiaları konusunda Türkiye kızdırılmamalıdır.

9.Türkiye'de demokratik rejimin sık sık kesilmesi düzeni bozuyor ve Laik güçlerle İslamcı güçler arasındaki uzlaşma engelleniyor.

9.ABD, Türkiye'deki İslami hareketi daha yakından tanımalı, onların ideolojileri hakkında daha çok bilgilenmeli ve diplomatlarını eğitmeli.

10.ABD'nin İslamcı akımın ılımlı üyeleriyle resmi olmayan ve temkinli ilişkiler kurması yararlı olur.

11.ABD siyasi ve diplomatik girişimlerinin yanında, eğitime önem vererek Türk demokrasisinin güçlendirilmesine yardım etmelidir.[881]

On yıl önceki rapor ışık tutuyor

1990'da hazırlanan bu raporun gereklerinin yapılıp yapılmadığını test etmek isteyenler, son on yıldaki olayları, partilerin siyasi ve ideolojik yaklaşımlarındaki keskin değişimleri şöyle bir anımsarlarsa karar vermekte zorlanmayacaklardır.

Örneğin; PKK'nin Kürt İslam politikasına yönelişi, Abdullah Öcalan'ın Sunni Kürtlerle Alevi Kürtleri birleştirmek üzere YDK (Kürdistan Dindarlar Birliği)'ni kurması,[882] İstanbul ve Köln'de "Kürt Sorununa İslamcı Çözüm" konferansları,[883] 'İslamcı' hareket önderlerinin Amerikan aleyhtarlığından dönerek Amerika'yı ikinci ev edinmeleri, Türkiye'ye demokrasi getirme sevdalısı sağcı, solcu, muhafazakâr, liberal, sosyaldemokrat vakıfların "atölye" çalışmalarının dışardan desteklenmesi ve bu atölyelerin çok sayıda Amerikalı uzmanı konuk etmeleri...

Ayrıca, Türk-Yunan dostluğu gösterilerinin neredeyse Kurtuluş savaşı nedeniyle Yunanlılardan özür dileme programlarına dönüşmesi, Atatürk ve Din konferansları, Türkçe ibadet kampanyaları, Atatürk'e söven ve yıllarca önce yayınlanmış yabancı gri propaganda kitaplarını Türkçe'ye çevirmekte yarışan etnik gruplar, anayasa değiştirmek bir yana, etnikler ve dinsel öbekler arası 'yeni sözleşme' talep edilmesi, etnik grup dergilerinin nüfus anketleri düzenlemesi, yurdun dört bir yanında Nurcu Kürt hareketine ait vakıf şubeleri açılması ve İslam-Demokrasi yayıcısı Amerikalı Cizvit, İncilci

---

[881] Prof. Sabri Sayarı, bu rapordan önce RAND adına : "Generational Changes in Terrorist Movements. The Turkish Case" belgesini hazırlamıştır. 1985 yılında "Document No: P-7124" ve 16 sayfa olarak hazırlanan belgede Türkiye'de solcu üniversite öğrenci hareketleri r..dikal olarak nitelerken Kürt hareketleriyle bağ kurmaktadır.

[882] "Dine Devrimci Yaklaşım" mı Kürt - İslam Sentezi mi?, *Varyos Yayınları, İstanbul 1992, s.59.* PKK din maskesini geniş bir şemsiyeye döndürmeyi son yıllara dek sürdürmüştür. Gaffar Okkan'ın öldürülmesini izleyen günlerde Diyarbakır'da "İslami Kürdistan" kurulacağını bildirerek "cihat" çağrısı yapan "Kürdistan İslami Hareketi" adıyla 128 sayfalık bir kitapçık dağıtılır. Bu kitapçıkta şu satırlara yer verilir: *"Dünyada nerede Türk kalıntısı varsa, orada huzursuzluk ve kargaşa devam ediyor. Bosna-Hersek, Kafkaslar, Yunanistan, Bulgaristan, Kıbrıs, Afganistan, İran, Irak ve özellikle Kürdistan buna örnektir. (..) Dinsiz Kemalizm'e karşı cihat ilan edilmiştir." Hürriyet, 2 Şubat 2001*

[883] Dava, Yıl:1, Sayı:7, 1990

(müjdeci) profesörlerin medeniyetler arası toplantılara çağrılmaları vb..[884]

Dahası Hoca Efendilerin manastır açılmasına destek vermeleri, türban enternasyonali ve türban zincirleme eylemleri, Merve Kavakçı'nın meclise "Türk demokrasisini test etmek" üzere yürümesi, türban eylemlerinin sağ-sol eylem birliğine dönüşmesi, ABD hazinesinden desteklenen sözde enstitülerin, Alman "stiftung" örgütlerinin Türkiye vakıflarıyla anayasa değişikliği için ortak çalışmalar yapmaları...

Yine aynı örgütlerin yerel yönetim 'atölye' çalışmaları ve Öcalan'ın teslim edilişi; petrol boru hatlarıyla döşenen Müslüman, Musevi, Ortodoks, Katolik dinler arası ya da 'medeniyetler arası diyalog toplantıları...

İstanbul'da ve yurdun değişik yörelerinde çoğunun toplumbilimcilikle ilgisi olmayan İngiliz ve Almanların "Alevi" araştırmalarının yoğunlaşması, İstanbul Gaziosmanpaşa'da bir gece kahvehanenin kurşun yağmuruna tutulmasının ardından, olayların genişlemesi, semte gönderilen polislere ateş açılması, polislerin ateşe ateşle karşılık vermesi, bir duvar dibinde siper alan eli tabancalı polis görüntüsünün televizyonlarda sürekli gösterilmesi, çatışmanın devlet - Alevi çatışmasına evrilmesi, güvenlik görevlilerinin yargılanması, sürtüşmenin canlı tutulması ve fakat kahveyi tarayarak olayları başlatanların asla bulunamaması, çatışmaya taraf olanların da bu tür bir araştırmaya girmemiş olmaları.

Sivas'ta, Pir Sultan Abdal toplantısı, toplantıya yönelik tepki örgütlenmesi, örgütlenenlerin otelde kalmakta olan yazarlara, sanatçılara, folklorcu gençlere saldırmaları, güvenlik güçlerinin topluluğu dağıtmamaları, hükümet yöneticilerinin kayıtsızlığı, askeri birliklerin olayın üstüne sürülmemesi, otelin yakılması, insanların ölmesi, yakma eylemiyle ilgili kişilerin yargılanması, yargılananların RP milletvekillerince savunulması, asıl kışkırtıcıların, tepki örgütleyicilerinin bulunamaması, yıldönümlerinde protesto yürüyüşleri, yürüyüşlerde

---

[884] "Hayatımıza giren yeni kavramlar: 'Kimlik' , 'Azınlık' , 'Öteki...' (..) Son yıllarda ise, sadece Kürtler bakımından değil, diğer azınlıklara ve halklar ve kültürel topluluklar bakımından da, resmi tarihin dayattığı "aynılığı" değil, eşitlik ve özgürlük ihtiyacının ortaya çıkardığı "farklılığı öne çıkaran bir kimlik istemleri ortaya çıkmaya başladı. (..) Kürtlerin kimlik talepleri bir yana, bu gün Kafkas kökenliler (Lazlar, Gürcüler, Çerkesler, Çeçenler vs.) ve Müslüman olmayan azınlıklar (Ermeniler, Yahudiler, Rumlar vs.) hem kendi kimliklerini / statülerini, hem de egemen olan "çoğunluk" ile ilişkilerini yeniden düzenlemenin, verili sistemle eskisinden farklı bir toplumsal-siyasal sözleşme yapmanın hazırlıklarını yapıyorlar." *Editör (Editorial Board: Özcan Sapan, Hüseyin Demirel) den, Kafkasya Yazıları 1997 Yaz İki,Yıl: Bir, Sayı:İki, s.13.*

"Mollalar İran'a" diye bağırılması, yıllar geçtikçe yürüyüşlerde sloganın "Katil Susurluk devletidir"e dönüşmesi, çatışmanın "irticacı-ilerici" ve "Alevi-Sünni" çatışmasından "devlet-Alevi" çatışmasına doğru evirilmesi. Dahası olayların öncesinde örgütlenmenin ve ilişkiler ağının çözümlenmemiş olması. ABD İnsan Haklan ve Din Hürriyeti raporlarında, Türkiye'de 12 milyon "Alevi" bulunduğunu, bunların "*Şii mezhebine*" mensup olduğunu belirtip, işi "*Türkiye'de önemli, sayıda Şii azınlık*" bulunduğuna getirilmesi ve Alevilere sahip çıkılması, Almanya'da Alevi Din dersi kitapları hazırlanması... [885]

Bu olayların tümü, birer rastlantıdır demek olanaksız. Raporlara bakılırsa yanıt basit: Oyunu yöneten, senaryoyu da kurguyu da hazırlar!

İyi raporu kim hazırlar?

Kuşkusuz kimsenin rapor hazırlama hakkına karışılamaz. Ancak raporun muhataplarının rapor hazırlayıcıları tanıma ve bilme hakkı da saklıdır. Türkiye'deki İslami hareket ve ABD'nin izlemesi gereken yolu, yordamı anlatan 1990 raporunu hazırlayanlarla işe başlanması yerinde olur.

1990 raporunu hazırlayan RAND adlı şirket, 1948'de ABD Hava kuvvetleri tarafından kurulmuş. 600 personelle çalışan şirketin araştırma, inceleme, raporlama ve yayın etkinliklerinin üçte ikisi, **Amerikan Milli Güvenlik** konularıyla ilgilidir. Güvenlik konuları üç bölümde yürütülüyor: **Hava Kuvvetleri Projesi**, Orduya hizmet sunan **Arroya Center**, **Savunma Bakanlığı**'na, **Genel Kurmay**'a ve savunma ajanslarına çalışan **Ulusal Savunma Araştırma Enstitüsü**. RAND'ın geri kalan işleri arasında sağlık, eğitim, hukuk, nüfus incelemeleri ve uluslararası ekonomik konularla bulunuyor..

Türkiye bu RAND'ı son yıllarda tanır oldu. Amerikan politikalarına yön veren İslam ve Kürt tezlerini Henry J. Barkey ile birlikte hazırlayan , Türkiye ve Ortadoğu'ya yönelik propaganda ve yönlendirme kitaplarını imzalayan eski CIA şeflerinden Graham Edmund Fuller, Türkiye'de oldukça beğeni toplamıştı. Sosyal Demokratlar, Demokratik Solcular, Stratejik Araştırma vakıfları,

---

[885] "2000 Annual Report on International Religious Freedom: Turkey; SectionI.Government Policies on Freedom of Religion, Legal /Policy Farmework" *Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labour U.S. Department of State, September 5, 2000.*

dinlerarası diyalogcular, eski servisindeki kısaltılmış adıyla, Gary'i 1995 yılından bu yana konferanslara çağırıyorlar. Onun İslam-Demokrasi vizyonundan, Atatürk'ün ve Türk milliyetçiliği devrinin sona erdiğini yayan gri-propagandasından ve bu nedenle İslam ve Osmanlı'ya dönme gerekliliğini belirten tezlerinden yaralanmakta yarışıyorlardı. Böyle ünlü bir kişiyle tanışmak insana büyük çevreleri tanıtıyor da olabilir. Nasıl olsa, bir kişinin görüşleri devletleri bağlamaz, üstelik bu kişi emekli olmuşsa, yaptıkları devletini hiç bağlamayacaktır.

RAND'ın danışmanları arasında yer alan ünlü Prof. Sabri Sayarı, Boğaziçi'nin seçkinlerindendir. Sayarı, herhalde İslam, Ortadoğu, Türkiye Politikası uzmanlığından yararlanılmak üzere, **ABD-Azerbaycan Ticaret Odası** mütevelli heyetine alınmış olmalı.[886] Merkezi Washington'da bulunan bu Amerikan kuruluşunun amacı ABD şirketlerinin Azerbaycan pazarına girebilmeleri için şirketlerle Azerbaycan hükümeti arasında ilişkiler kurmak ve Azerbaycan ticaretini Amerikan pazarına bağlamak olarak belirtiliyor. Kuruluşun yönetim kurulunda Amerikan şirketleri temsil ediliyor. Mütevelli heyetinde ise Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi Başkan Yardımcısı ve Amerikan petrol şirketlerinin başkanları, başkan yardımcıları yer alıyor. Kuruluşun onur kurulu danışmanları ise çok daha ünlü: ABD Başkanı Carter'ın döneminde Milli Güvenlik Danışmanı olan **Zbigniew Brezinski** ve **George Bush** döneminde Akev kurmaylığı yapan John Sununu.

MEF ve MEQ buluşma yeri mi?

Sabri Sayarı, Ortadoğu uzmanı Daniel Pipes'ın yönettiği Middle East Quarterly adlı derginin yayın kurulunda yer alıyor. Bu yayın, Middle East Forum (MEF) adlı kuruluşa bağlı. 1990'da kurulan MEF'in tanıtımını yapan "Web/Ağ" yayınında amaç şu ilginç tümceyle anlatılmaktadır:

"Middle East Forum, bir 'think tank' olarak Ortadoğu'daki Amerikan çıkarlarını belirlemek ve savunmak için çalışır. Forum 1990'da kurulmuş ve 1994'de bağımsız bir örgüt olmuştur.(..) Forum, Birleşik Devletler'in bölgede (Ortadoğu) yaşamsal çıkarları olduğuna dayanmaktadır. Özellikle İsrail, Türkiye ve öteki demokrasilerle güçlü bağlar kurulmasının gerekliliğine inanır."

---

[886] Announcing : The US-Azerbaijan Chamber of Commerce Spring 1996 (4.1)

MEF, bölgede insan hakları için çalıştığını, "dinsel radikal güçleri zayıflatmaya çabaladığını" belirterek, ülkelere müdahalenin ana örtüsünü öne sürdükten sonra, asıl amacı "(Forum) düzenli ve ucuz petrol sağlanmasının (yollarını) araştırır" diyerek açık etmektedir.

MEF'in geniş bir yönetim kurulu bulunmaktadır. New York yönetim heyetinde Murat Köprülü de yer almaktadır. Murat Köprülü, ARI Derneği başkanı Kemal Köprülü'nün kardeşidir. Murat Köprülü ile MEF'in amaçları arasında ne gibi bir uyumluluk bulunduğu kimseyi ilgilendirmez elbette. Murat Köprülü'nün 2,5 milyar dolar cirolu MFI (Multilateral Funding International) adlı yatırım şirketinin Doğu Avrupa ve Doğu Akdeniz'de "broaker" olarak çalıştığı biliniyor.[887]

MEF'e ait MEQ dergisinin yayın kurulunda başkaca ünlülerin bulunuyor olması, Sabri Sayarı'nın ne denli saygın bir konuma sahip olduğunu gösteriyor. Örneğin; RAND elemanlarından ve ABD Dış İlişkiler Konseyi (CFR) üyelerinden Fuad Acemi, Anthony Cordesman, David Fromkin, Robert B. Satloff, M. Zalmay Khalilzad ve Amerikan İstihbaratının seçkinlerinden James Phillips, Vietnam, Nepal, Haiti ve Pakistan (1986-1987)'da görev yapmış olan M. Michael Curtis, Sabri Sayarı'nın mesai arkadaşlarından birkaçı. Sabri Sayarı ile birlikte RAND ve Middle East Quarterly'nin yayın kurulunda bulunanlar arasındaki en ünlü ve en bildik kişi, Paul Bernard Henze'dir.. Paul B. Henze, Almanya'da, Habeşistan'da ve uzun dönem Türkiye'de İstihbarat şefliği yapmıştı.

Türkiye, Henze'yi daha çok Abdi İpekçi suikastından ve Papa suikastından sonra yanlış bilgilendirmeye yönelik olarak başlattığı kampanya ile tanıyor. Paul Bernard Henze, Papa suikastının ardında, Bulgaristan istihbaratının ve onların arkasında da KGB'nin bulunduğunu kanıtlamak üzere, epeyce ter dökmüştü. Bu çabaları, Uğur Mumcu tarafından boşa çıkarılmıştı. Henze'nin bu görevi, sonraki yıllarda The Rise and Fall of Bulgarian Connection (Bulgaristan Bağlantısının Yükselişi ve Çöküşü)" adlı araştırma kitabına konu olmuştu. Bu sonuç, Henze'nin kıymetini düşürmüyor. Yanlış bilgilendirme operasyonlarının ömrü kısa oluyor ve "İnfluence Agent" yani yönlendirme ajanlarının kaderinde böyle şanssızlıklar da bulunuyor. Ne ki, yalan propagandanın gerçek yüzü, yeterince

---

[887] Nicolas Bornozis, "This Turkey might yet fly" *Global Custodian, Fall 1997: The economy of Turkey*

gösterilmeyince, yalanın etkisi de kalıcı oluyor. Bu bakımdan yalan propaganda sonuçları kestirilerek de yapılmış olabilir.

MEQ (Middle East Quarterly)'nin danışmanları arasında İslam dünyasında ve Türkiye'de sıkça görülen John L. Esposito da bulunuyor. Onu Georgetown Üniversitesi'ndeki CMCU konferanslarından ve Homeyni Enstitüsü ile "İslam ve Laiklik" üstüne gerçekleştirdiği kapalı toplantılar düzenlemesiyle anımsıyoruz. Fethullah Gülen'in Onursal Başkanı bulunduğu Türkiye gazeteciler ve Yazarlar Vakfı (TGV)'nın düzenlediği "Medeniyetlerarası Diyalog" konferansları ile TÜSES Vakfı'nın toplantılarına katılması nedeniyle belirli bir çevre dışında ünlenmemiş olan John Lee Esposito, Merve (Kavakçı) Yıldırım sayesinde birdenbire tüm Türkiye tarafından tanınır oluvermişti. John L. Esposito, Merve (Kavakçı) Yıldırım'ı Georgetown Üniversitesi'ndeki konferansta konuşturmasaydı Türkiye'de bu denli ünlü olamazdı. Çünkü Türkiye, kendisine uzaktan gösterilene meraklı olup çıktı. İşte bu denli ünlü uzmanlarla bir arada bulunan Sabri Sayarı'nın "The prospects of Islamic Fundamentalism in Turkey" yani "Türkiye'de İslami Köktenciliğin Beklentileri" adını taşıyan o raporu RAND için yazdığı öne sürülüyor.[888]

"Sevr sendromu" başlığıyla sürdürülen, psikolojik yanıltmaya yönelik propagandanın yeni 'Sevr' düzenini saklamaya yönelik olduğu bir parça anlaşılmış oluyor. Resmi girişimin yansımasını görebilmek için ABD Kongresi'nin hazırlattığı raporun açıklanmasının hemen ardında Türkiye medyasında yer alan "Lozan'ı tartışalım" manşetlerine ve yoğunlaştırılmış köşe yazılarına bakmak yeterli olacaktır.

---

[888] Türkiye'de İslamcı Akımlar, Beyan yayınları, İstanbul 1990.

Şimdilik bitirirken...*

"Ve intikamcı onun peşine takıldıysa onun kaçıp kurtulmasına olanak tanımaz: çünkü o komşusuna ihanet etmiş ve ondan nefret etmişti." Joshua, XX.5[889]

Operatörler, halkın zihnini denetim altında tutabilmek için "imaj" tasarımı oyununu oynamayı sürdürmüşlerdir. Yapılan işin anlamına denk düşen "göz boyama" kavramını kullanmaktan kaçınanlar, halkın tek haber alma aracı olan basın ve görüntülü yayını denetim altına almayı başarmışlardır. Özellikle basın dünyasında görüş yayıcı ve görüş oluşturucu işlevi bulunan seçkin köşe yazarları, gazetelere müteahhit ve banker çevresinin egemen olmasıyla yükseltilen ücretlerle gazeteciliği ideal edinmiş genç gazetecilerden kopartılmış, özgün gazetecilik kimliğinden ayırdına varmadan uzaklaşmışlardır.

Bu sürece, dış ülkelere uzun süreli geziler, içerde yabancı vakıfların parasal katkılarıyla gerçekleştirilen yatılı-yemekli seminerler, iyi otellerin iyi salonlarında yapılan gösterişli konferanslar eşlik etmektedir. Örneğin Alman Hristiyan Demokrat Partisi'nin uzantısı Konrad Adenauer Stiftung, yerli gazetecilerle birlikte Anadolu'ya açılıyor ve seminerler (kursları) düzenliyor. Bir avuç gerçek gazeteci, bu gidişe direnmeye çalışıyor. Gazeteler ve televizyonlar, büyük şirketlerin yerlisine geçme aşamasını aşıp, dışardan hissedarlarla kurulan ortaklıklar sonucu, bir tür içerden yönlendirici kurumlara dönüşüyor ve ABD'de yaratılmış "manufacturing public perception" işini, yani halkın zihnine bir ön algılama süzgeci yerleştirmenin verdiği rahatlıkla hayasızca saldırıyorlar.

"Project Democracy" operasyonunun dünyadaki uygulamalarına bakıldığında, Türkiye'deki uygulamanın kısa sürede amacına ulaşması ve başarı düzeyi şaşırtıcıdır. Türkiye'de kısa sürede darbeler

---

* Bu bölüm, ezberi şaşırtan, onurunu ve gururunu her koşulda koruyan gerçek gazetecilere adanmıştır.

[889] "Tevrat'ta Goel olarak tanımlanan 'intikamcılık' geleneği son yıllarda Mossad ve ilgili bulunduğu diğer grupların yeniden dört elle sarıldığı bir kavram haline gelmiştir.(..) 'İntikamcı' adıyla bilinen kişi Yahudi geleneklerine göre, kendi adamlarından biri öldürüldüğünde onun intikamının alınması gerektiğini savunan kişiydi. Sığınak olarak kullanılan yerlerde bu tür korunma işlevinbi yüklenen kişiler vardı." Richard Deacon, İsrail Gizli Servisi, s.241.

yaşandı. İktisadi bunalım, borç şantajı derken, "siyasal istikrar" diye diye tahsilat yapanlar, bir anda partilerinden istifa ederek, hükümeti sarstılar. Ve iki yıldır bir türlü geçirilemeyen yasalarla, Lozan Antlaşmasının, azınlıkların eğitim hakkını tanımlayan 41. maddesi, ABD kongresinin raporuna koşutluk içinde değiştirildi, 1936 yasasıyla sınırlanan azınlık vakıf örgütlenmesinin önünü açacak ve yeni toprak talepleri yaratacak vakıflar yasası değişikliği gerçekleştirildi.

Aslında bunların olmaması şaşırtıcı olabilirdi. Çünkü bunca dolarla ve bunca siyasal-akademik-dinsel ilişkiyle desteklenen atölyeler boşuna çalışmamış, devletin bakanlıkları, adalet ve eğitim dahil, onca AB euro'suyla beslenen proje boşuna yapılmış olamazdı.

Temmuz 2002'de birdenbire erken seçim kararı alındıktan sonra Kemal Derviş, hem bakanlığını yürütüp hem de hükümetin ana partisine muhalif yeni bir partinin kurulması çalışmalarına başlamıştı. Derviş, birdenbire ABD'ye, gidip 10 günlük çalışmanın ardından, ARI Derneği'nin önderi Kemal Köprülü'yle 4,5 saat görüştükten sonra, Ankara'ya gelip CHP başta olmak üzere partilerin Genel Başkanları ile siyasal görüşmeler yaptı. Daha sonra İstanbul'a dönen Kemal Derviş, TESEV kurucusu, **Bilderberg** üyesi Bülent Eczacıbaşı ile uzun uzun görüştü. Eczacıbaşı, TÜSİAD dünyasının duygularına tercüman olmak için mi bilinmez, "*K. Derviş'in arkasındayız*" dedikten sonra, Ankara'ya dönen Kemal Derviş ilginç bir yemekte arkadaşlarıyla buluştu. Gazete haberini okuyalım:

"*Bir masada Kemal Derviş, Fikret Ünlü, Oya Ünlü, Kemal Köprülü (ARI), Haluk Önen (ARI), Damla Gürel (Genç ARI).. Öteki masada: İsmail cem ipekçi, Adil Özkol, Osman Müftüoğlu, Mehmet Ali Bayar, Pars Kutay, Ömer Külahlı.. Bayar ve Cem ittifak kararını açıkladıkları günü akşamında.. Kemal Köprülü gençlik nezdinde, AB lobisi konusunda çalışmalarına hız verecekmiş. Ancak ARI hareketinden Haluk Önen, Bülent Taşar, Nail Yücesan ve (Zeynep) Damla Gürel, Kemal Derviş'in yanında siyasete atılacakmış.*"[890]

Haber her şeyi özetliyordu. Paul Wolfowitz'le Washington'dan tanıştıklarını söyleyenler, partilere dağılıyorlardı. Bayar, DYP'den aday oluyordu. Kemal Derviş ise CHP'ye yönelip, 1. sıradan milletvekili adayı olurken, yanında Genç ARI'dan Zeynep Damla Gürel'i de götürüyordu. Genç ARI da, Mustafa Kemal'in Cumhuriyet

---

[890] *Funda Özkan, 'Mest' buluşması kaderin cilvesi, Radikal 10 Ağustos 2002.*

Halk Partisi'nin devamı olma iddiasındaki partiden milletvekili adayı oluyordu.[891]

Kemal Derviş Dünya Bankası'nda çalışırken onunla çalışan ve daha sonra da Devlet Bakanı Kemal Derviş'in yanında "asistan" olarak bulunan Oya Ünlü ise, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın yardımcısı oluyordu. *"Avusturya'da çok verimli çalıştık. Kendisini çok başarılı buldum. Onun sayesinde bir sürü randevu ve program gerçekleştirdik,"* diyen Deniz Baykal, Ünlü'nün hakkını verdikten sonra, 4 Kasım sonrasında hükümeti kurduklarında ekonominin başına Derviş'i getireceğini söyleyerek, "project"in başarısını ilan ediyordu.[892]

Bu işlerde gazetecilerin payı pek de az değildir. Tam da bu aşamada CIA başkanının gazetecileri -Amerika dışındakiler de dahil- kullanıp kullanmadıkları yönündeki soruya "naturally (doğallıkla)" diyerek verdiği yanıt yeterince anlamlı olmalıdır.

Bu kitabın önemli bir parçasını oluşturması gereken medyanın ele geçirilişi ve yabancı ülkelerde gezilerden sonra yazarlardaki, örneğin "***Como gölünden önce ve Como gölünden sonra***" değişimleri sergileyecek gelişmeler, basın ve yayınla ilgili bilim kurumlarının lisansüstü ve doktora çalışmalarına konu edilecek derinliktedir.

"*Project democracy içinde medya ve medyacılar*" gibi, başlı başına bir derinliği olan bu konuyu kitabın sonraki ciltlerine bırakırken, her öldürülüş yıldönümünde ağıtlar yakanları bir yana bırakarak, bağımsız, bağlantısız gazeteci, yarıda kesilmiş son sözün sahibi Uğur Mumcu'nun bir araştırmasına değinerek şimdilik bitiriyorum.

Kendisini öldüren plastiğin izini sürecek

Her yılın, 24 Ocak gününde Uğur Mumcu için toplantılar, gösteriler düzenlenir, ahlı-vahlı yazılardan geçilmez. Onun yakın arkadaşı olduğunu söyleyen gazeteciler, "Mumcu'nun bıraktığı dosyaların son sayfasını bir açalım ve yeni sayfalar ekleyelim, aydınlatılmamışları birazcık da biz ortaya çıkaralım," demezler. Hem dosyaların sararıp solmasına göz yumulur, hem de Uğur Mumcu'nun on yıl önce yazdıklarından alıntı yapıp, "Bak! O, bunu da yazmış," denilerek, işler kısa yoldan bitirilir. Hatta Mumcu'nun dosyalarında adından

---

[891] DYP baraja kıl payı takılınca Bayar seçilemedi. Derviş ve Zeynep Damla Gürel ise önce milletvekili oldular. Daha sonrada CHP Parti Meclisine üye olarak girdiler. Derviş aynı zamanda Genel Başkan Yardımcısı olarak seçildi.

[892] "Tek başına CHP iktidarı 20 milyar dolara eşit" ve "Oya Ünlü ile iyi anlaştık" Hürriyet, 25 Eylül 2002, s.8, 20.

söz edilenler de anma gününde yürüyenlerin başını çekerler. Uğur Mumcu'nun dosyaları o denli boş olmalı(!) ki, o dosyalara yeni sayfalar eklemeyi düşünmemektedirler.

Dahası, Uğur Mumcu için 'ahlar- vahlar' çeken politikacıların, yurt elden gidiyor diyenlerin çoğunun onun yazdıklarını okumadıkları da bir gerçektir. Politikacıları bir yana bırakırsak, okumaz-yazmaz keskinlerin tasasının, ezberledikleri yalan gerçeklerden kurulu sığınaklarının bir anda başlarına yıkılacağı korkusudur. Korkular, ağıtlarla ve keskin sloganlarla atlatılır atlatılmaz, yeni dünya düzenine uygun olarak yaşanmaya başlanır.

Bu davranışların temel nedenini, Uğur Mumcu'nun öldürüldüğü günlere dönerek bulmaya çalışalım. O günlerde, tepkinin odağına İran yönetiminin ve yurtiçinde İslamcı olarak adlandırılan kesimin oturtulduğunu anımsayacağız. Ankara'da cenaze arkasından yürüyenlerin ve Anadolu'nun birçok yerinde gösterilere katılanların ortak sloganı da "Laik Türkiye! Mollalar İran'a!" idi.

Uğur Mumcu, kuşkusuz Türkiye'nin laik devlet düzeninin korunması üzerine düşünceler geliştirmiş, yazılar yazmış, konuşmalar yapmıştı. Ama, onun yazılı olarak okurlara ulaşan araştırmalarında, dünyaya, bölgeye ve Türkiye'ye egemen olmak isteyen güçlerin oyunlarını ortaya çıkarmaya çabaladığı da görülmektedir. Bu oyunların aynasında devlet yönetimlerinin kirli operasyon örgütleriyle ilişkileri, bu örgütlerin doğrudan ya da dolaylı yönettiği ve yönlendirdiği daha alt örgütler, silah kaçakçıları, pis oyunların parasal kaynağını yaratan uyuşturucu kaçakçıları, altın kaçakçıları yer alıyordu.

Kuşkusuz başka ülkelerde de bu tür araştırmalarla dünyayı uyandırmaya çabalayan, Uğur Mumcu gibi araştırmacılar bulunmaktadır. Ne var ki, Uğur Mumcu dünyanın en belalı, en kapsamlı dolapların çevrildiği bir bölgesinde ve o bölgenin en kilit konumdaki ülkesinde yaşıyordu. Bunun anlamı açıktır. En kapsamlı, en uzun süreçli, en pahalı komploların uygulandığı bir bölgede merkez konuma sahip bir ülkede, kirli işler ağının bir ilmiğini çekiştirmek, inatçı bir araştırmacıyı büyük komploların, büyük senaryoların odağına yaklaştırır.

Bu araştırmacı, gerçeği ortaya çıkarmakta kararlıysa ve aydınlatma işini bireysel gönenci ya da ününe ün katmak için değil de, gerçeğin ortaya çıkarılması ve varsa adaletin yerine getirilmesi için yapıyorsa, komploculara vereceği zarar da o ölçüde büyük olacaktır.

Uğur Mumcu'yu anlamak, onun izini sürdüğü konuyu gerçeğe ulaşıncaya dek bırakmadığını okuyucuya anlatmak için, kararlı araştırmacılığının birkaç örneğine, onun dosyalarındaki sararan yapraklarına ve onun bıraktığı yerden sonra ekleyeceğimiz birkaç ilmiğe bakmak yeterli olacaktır.

Yalan bulutunun dağıtılışı

Papa suikastının ardından bir bilgilendirme kampanyası başlamıştı. Bu kampanyanın iddiası, suikastın KGB adına hareket eden Bulgar gizli servislerinin denetiminde gerçekleştirildiğiydi. Bilgilendirme kampanyası kısa sürede sonuç vermiş ve birkaç Bulgar memur İtalya'da Ağca ile birlikte yargılanmıştı. Ne ki, söz konusu bilgilendirme kampanyasının tutarlılığı batı dünyasında tartışılır olmuştu. Bu tartışmalar daha çok senaryo iddialaşması gibiydi. Kampanyanın yöneticisiyse, ABD Milli Güvenlik Kurulu görevlilerindendi. Kampanyada Papa'yı vuran Ağca'nın geçmiş ilişkilerinden söz edilmiyor ve Türkiye'deki bağları göz ardı ediliyordu.

İşte bu noktada, Uğur Mumcu, yazılarıyla, kampanya sahibinin yanlış bilgilendirme çabalarını boşa çıkarmıştı. Papa'ya suikast davasının dosyalarını inceleyen Uğur Mumcu, her şeyden önce bu yönlendirme bilgilerini yayan Paul B. Henze'nin, 1974-1977 arasında Türkiye'de CIA İstasyon Şefi olduğunu, 12 Eylül darbesini savunduğunu yazarken, onun tetikçinin ilişkileri üstüne yayınlarında eksik bilgilendirme yapmakta olduğunu açıkladı.

Burada hemen belirtmeliyiz ki, yönlendirme ajanlarının görüşlerini âktaran yayınlarda onların operasyon örgütlerindeki görevlerini görmezden gelindiğine sıkça rastlanır. Henze için de bu böyle olmuştur. Paul Henze'nin tv programlarında ve "*Wall Street Journal*", "*Christian Science Monitor*" ve "*Readers Digest*" gibi yayınlarda, onun devlet görevi yaptığından söz edilmekle birlikte CIA'daki işi anılmıyordu. Yeri gelmişken Henze'yi biraz tanıtalım.

Henze, 1952-1958 arasında CIA'nın "*Radio Free Europe*" yayınlarını yönetirken, Hitler'in yanlış bilgilendirme uzmanı Goebbels'in tekniğini uygulayarak, deneyim kazanmıştır. Bu tür yönlendirme yayınlarını ise büyük usta Allen Welsh Dulles örgütlüyordu. Henze, 1974-1977 arasında Türkiye İstasyon Şefliğinin ardından ABD Milli Güvenlik Kurulu kadrosuna (1977-1980) geçmiş ve Akevd, Türkiye dahil birçok ülkeden sorumlu CIA irtibatçısı olarak çalışmıştır. Henze, **American Turkish Foundation**'da yaklaşık 10 yıl mütevelli heyeti üyesi olarak bu-

lunmuş ve 1990'dan sonra RAND Corporation' da danışmanlık görevini üstlenmiştir.[893] Henze'nin 12 Eylül yönetimini destekleyen yayınları dikkat çekmiştir.

İşte Uğur Mumcu, böyle bir ustanın yönettiği yanlış bilgilendirme operasyonunu görmezden gelmemiş ve dava dosyalarındaki bilgileri, İtalya ve Mallorca'ya giderek yerinde yapmış olduğu araştırmalarla zenginleştirmiş ve Türkiye'de kargaşa ortamının arkasındaki silah ticaretiyle, beyaz zehir kaçakçılarıyla, İtalyan Gladio'su ve mafyasıyla ilişkileri yazmıştı. Bu yayın sonunda Washington kaynaklı yanlış bilgilendirmenin önünü alınmıştır.

Yanlış bilgilendirme operasyonunun suikastla olan bağı çözülememiştir; ama Uğur Mumcu'nun bu derin araştırmasının sonunda yazmış olduğu "Papa, Mafya, Ağca" kitabı, Amerikalı araştırmacıların da gözünü açmıştı. Yanlış bilgilendirmenin bir maşası olan gazeteci Claire Sterling'in, CIA adına yazılar yazdığı ortaya çıkarılmış; suikasta ilişkin yanlış bilgilendirmeyi konu edine ve 1986'da yayımlanan "***The Rise and Fall Of The Bulgarian Connection***" adlı kitap Uğur Mumcu'nun açtığı pencereden bakılarak kurulmuştur. [894]

Uğur Mumcu için bu konu, bir kitap yazmakla kapanamazdı kuşkusuz. Kitap 1984'te yayımlandıktan sonra da ağı ilmik ilmik çözmeye çabaladı. Onun hangi derin karanlıkları inatla karıştırdığına da iyi bir örnektir bu konudaki tutumu.

Uğur Mumcu, 19 Haziran 1982'de, suikast silahı ile ilgili olarak, dava dosyasından aldığı bilgileri yazıyordu. Tabanca, Belçika'da **Fabrique Nationale Herstal** firmasında üretilmiş, 1979'da **Schroeder** firmasına devredilmiş. Aynı tabanca, daha sonra 1980'de, İsviçre'nin **Neuchatel** kentindeki **Grisel Petit Pierre** firmasına gelmiş ve Avusturya'da yerleşik, Nazi yanlısı aileden gelme, silah tüccarı **Horst Grillmayer** adına **Tinter Otto** adlı kişi tarafından Nisan 1981'de satın alınmış. **Grillmayer**, gizli duruşmada devlet hesabına çalıştığını bildirdikten sonra ortadan kaybolmuştur.[895]

---

[893] Graham E. Fuller and Ian O. Lesser with Paul B. Henze and J.F.Brown, Turkey's New Geopolitics From the balkans to Western China, s.187

[894] Edward S. Herman , The Rise and Fall of Bulgarian Connection.

[895]Grillmayer, Kanada polis grubunda deneme nişancısıydı. ABD savunma bakanlığı için çalışmış, Avusturya ordusuna katılmış, 1974 BM kuvvetlerinde onbaşı olarak yer almış ve Golan'da mayın arama çalışmalrına katılmıştı. 1976'da Avusturya'ya dönmüş silah tüccarı lisansı almış ve Lğbnan'a, Türkiye'ye ve Afrika'ya silah satmaya başlamıştı. "Grillmayer bir yasallık görüntüsü içinde , her çeşit kaçakçılık işini demir perde ülkelerinde bi,le sürdürme ve Avusturyalı, Alman, Amerikan ve İsrailli gizli servislerle yakın ilişkiler kurma yeteneğine sahipti. (..) Tintner, (..) Grillmayer lisansıyla İsviçre'den

Uğur Mumcu'nun dünyadan zamansız koparılışının ardından, ne yazık ki, Horst Grillmayer'in izinin sürülmesi yarım kalmıştır. Oysa, Horst Grillmayer adına son yıllarda uluslararası tabanca atış şampiyonalarında, örneğin 18-31 Ağustos 2000 Avustralya Olimpiyatlarında Avusturya atıcılık takımında rastlanmaktadır.

Yine Uğur Mumcu'ya dönelim. Onun Papa olayını deşmesinin ardından on yıl geçiyor. Suikast magazin haberlerine ve M. Ali Ağca ile ilgili ruhanilik öykülerine konu edilip unutturulurken, Uğur Mumcu, gazetedeki köşesinde konuya bir kez daha dönüyordu. ABD'nin Ortadoğu ülkelerinin iç düzenlerini bozmasına değiniyor, İran'da, kendi ülkesindeki petrolden biraz daha fazla pay almak isteyen seçimle gelmiş Başbakan Dr. Musaddık'ın komployla devrilmesinde, zamanın ABD Dışişleri Bakanı J. Foster Dulles ile onun kardeşi CIA Direktörü Allen Welsh Dulles'in paylarını gösteriyordu.

Uğur Mumcu, bununla da kalmıyor, Dulles kardeşlerin yönettiği Sulivan-Cromwell şirketinin, aynı zamanda **Anglo-Iran Oil** şirketinin danışmanı olduğunu, bu petrol şirketine sermaye sağlayanın da, J. *Henry* Schroder Bankerlik firması olduğunu yazıyordu. Bununla da yetinmiyor. CIA yöneticisi Allen Welsh Dulles'in aynı zamanda Schroeder'in New York şubesinde yönetim kurulu başkanlığı yaptığını ekliyordu.[896] Böylece suikast silahının izi boyunca görülen Schroeder Bankacılık'ın, ABD bağlantılarına ışık tutuyordu.

Suikast silahının ve suikasta bulaşık kişilerin ilişkileri, mafya - İtalyan Gladiosu - CIA - Banker Calvi - Vatikan ilişkileri, P2 Mason Locası ve Amerikalı Kardinal Mercinkus'un Vatikan Bankası (IOR)'nda oynadığı rolleri, tek tek yazıya döküyordu."[897]

Mumcu, karanlık suların altındaki ilişkilere el atmıştır. Bu kişilerden Dulles kardeşlere ve ABD şirketlerinin geçmişlerine kısaca değinirsek işin ciddiyeti de anlaşılacaktır.

Sullivan-Cromwell finans danışmanlığı şirketi büroları, **John Foster Dulles** ve 1953'te CIA'nın başına getirilen **Allen Welsh Dulles** (1894-1969) tarafından kullanılmıştır. Kendi eşi tarafından bile "***köpekbalığı***" olarak adlandırılan Allen Welsh Dulles, II. Dünya Savaşı döneminde Amerikan askeri istihbarat örgütü **OSS** (Office for Strategic Services)'nin Bern (İsviçre) şubesini yönetmiş; Gestapo İstihbarat generali **Gehlen**'in ekibiyle -elbette evraklarıyla

---

yirmibir tane satın almıştı." Bu silahlardan 4 tanesini Nsan 1981 başında Ağca ve Oral Çelik'e sattı. *Jean-Marie Stoerkel, Mesih Papa'yı Neden Vurdu?, s.95-96.*

[896] Petrol ve Siyaset, *Cumhuriyet, 15 Aralık 1992.*

[897] Türk ve Kürt, *Cumhuriyet, 10 Aralık 1992.*

birlikte- ABD istihbaratına kazandırılması operasyonunda yer almış; daha sonra CIA'nın kuruluş yasasının taslağını hazırlamıştır.[898]

CIA'in operasyondan sorumlu direktör yardımcısı olarak göreve başlayan Allen Welsh Dulles, 1953'te CIA direktörlüğe getirilmiştir. Dulles'in Nazi ilişkileri oldukça eskidir.[899] Savaştan altı yıl önce, Eylül 1933'te **Führer** ile bir toplantıya da katılmıştır. Dulles (yani CIA) ile banker **John Henry Schroder** adlarına 1954'te gerçekleştirilen Guatemala operasyonunda da rastlıyorzu. Guatemala'da seçimle gelen yönetim, Sovyet tehdidi bahane edilerek, düzenlenen bir komplo sonunda devrilmişti. Oysa Sovyetlerin bu ülkede elçiliği bile bulunmuyordu. Welsh dönemi, CIA'nın, Kamboçya, Küba ve birçok ülkede iş tuttuğu dönemdir. Dulles, 1920'de Türkiye ve Körfez petrol bölgesi için, askeri ve ekonomik istihbarat yapmıştır.

Alman Baronu **Kurt von Schroeder** tarafından kurulan bankerlik şirketi, daha sonra Londra'da **John Henry Schroder Ltd**. ve New York'ta **John Henry Schroeder Corporation** adıyla kurulmuştur. Bu "**Schroder New York**"un danışmanı **Sullivan-Cromwell** şirketidir. Allen Welsh Dulles, bu Sullivan-Cromwell şirketinde etkin bir danışman olarak, 1926-1933 arasında Prusya'ya 30 milyon dolar *hazine* yardımını örgütlemişti. Schroder N.Y şirketi, Hamburg'daki şubesi aracılığıyla ITT firmasının parasını 1944'te Himmler'in SS örgütüne akıtmıştır. Amerikan ordusu Almanya'ya girmeden önce, Schroder'in Başkan Yardımcısı Bogdan, aceleyle Almanya'ya yollanmış ve böylece Nazi ilişkilerine ait belgeler açığa çıkmadan alınabilmiştir.

Şimdi, Uğur Mumcu'nun adından sıkça söz ettiği, Vatikan bankeri olarak bilinen ve boynundan asılı olarak bulunan Calvi üstüne bilgilere biraz katkıda bulunalım. "Calvi" adı bizi Londra bankerlerine, eroin-kokain parası aklayan İsviçre bankalarının ilişkilerine gö-

---

[898] Nazi generali istihbarat şefi Gehlen, ABD saflarına katıldıktan sonra CIA'nın ilk kuruluş yıllarından sonra yeni elemanlar eğitti. CIA'de örtülü operasyon ve counterterror eğitim programları onun yönetiminde geliştirildi. Gehlen çok sayıda Nazi, suçlunun ABD'ye geçişini sağladı. Gehlen'in elemanları arasında Kızılordu'dan SS kıt'alarına katılan Ruzi Nazar da vardı. Ruzi Nazar, ABD Ankara Büyükelçiliği'nde görev yaptı. Şimdi ABD'de yaşamaktadır. Gehlen eğitiminden geçenler, CIA'in MAH (MİT) ile doğrudan çalışmaya ve doğrudan para ödemeye başladığı dönemden sonra yönetici konumuna geldiler. Onların yetiştirdiği elemanlar da sonraki operasyonları ve işkence seanslarını yönettiler. Gehlen öğrencilerinden Paul B. Henze, Ruzi nazar, Graham Fuller ve Fuat Doğu (sonra MİT Müsteşarı) Türkiye'de birlikte çalıştılar. Soner Yalçın- Doğan Yurdakul, Bay Pipo, 134.

[899] Anthony Sutton, "Wall Street and The Rise of Hitler" den aktaran *Uri Dowbenk, Nitro News 12-09-1999*

türür.[900] Aynı ad bizi, artık bize yabancı gelmeyen, "sivil" toplumcuların çok beğendikleri için İstanbul'a getirip konferans verdirttikleri, ulusal para piyasalarını altüst etmekle ünlü bir kişiye; Soros'a, Soros'un şirketlerine, Soros'un vakıflarına ve nihayet Londra bankeri Rothschild ailesine götürür. Soros dünya egemenliği operasyonu "project democracy" nin para kaynaklarından biridir. O'nun izlerine, Yugoslavya'da, Malezya'da, Ukrayna'da, Varşova'da, Moskova'da ve ayrıca içlerinde Türkiye'nin de bulunduğu 90 ülkede daha rastlanır.

Dulles gibilerinin ilişkilerini bilerek yola çıkanlar, gerçeğe ulaştıracak bilgi ve belgeleri er ya da geç ele geçirirler. Geçirirler de, önleri kesilmezse. Uğur Mumcu bu tür sonu bilmiyor muydu? Kuşkusuz biliyordu, ama onun için önemli olan gerçek idi ve gerçeğe ulaşmaktan asla vazgeçemezdi.

Rand raporu ve sonrası

Petrol çıkarları çevresinde örülen pis ağın ilmiklerini çekiştiren Uğur Mumcu, 1984'te yayımlanan kitabıyla yetinebilir ve bu konuları bir daha karıştırmayabilirdi. On yıl sonra, hem de Ortadoğu'da, Kürt Federe Devleti senaryolarının da uygulamaya konulduğu, devletlerin ulusal çıkarlarını koruma politikalarının tehdit olarak değerlendirip, devlet yetkesinin zayıflatılma operasyonun başlatıldığı bir anda, geçmişe dönüp iz sürmek, ancak Uğur Mumcu'ya has bir tutum olabilirdi. Ne para, ne pul, ne de şan ve şöhret onun umurunda olamazdı..

Uğur Mumcu, 1992 yılında, günümüzde "**Avrasya Projeleri**" olarak adlandırılan, Orta Asya ve Kafkasya'da *egemenlik* tezgâhlarını da kurcalamaktan geri kalmamıştır. Henze'nin eşgüdümünde yapılan Türk cumhuriyetleri gezilerini, Kafkasya'yı karıştırma senaryolarını, Özal tarafından açılan Türk-Kürt federasyonu tartışmalarının dibini araştırıp yazmayı iş edinmiştir.[901] Uğur Mumcu'nun edindiği her iş, bir büyük komployu açığa çıkarmaktadır. Ancak bu komploların en büyüğünü 1992 sonunda ve 1993 başında, öldürülmesinden kısa süre önce açığa çıkarmaya başlamış olduğu anlaşılıyor.

Türkiye üzerine geliştirilen, adı ne olursa olsun, merkezi egemenlik gücü zayıflatılmış bir devletin altında, her telden çalınan çok etnikli, mozaik içinde mozaik bir ülke oluşturmaya yönelik operas-

[900] *EIR, November 1, 1996*
[901] Uğur Mumcu, "Henze'nin İşi," *Cumhuriyet, 17 Mayıs 1992.*

yonun en önemli girişimine engel olmaya çabalamıştır. Mozaiğin en önemli parçası Ortadoğu ve Türkiye'nin güneydoğusunda kurulacak olan güdülebilir bir Kürt devletidir. Diğer parçalar ise Kafkas etnik kökenlilerce oluşturulmaya başlanacaktır.

Son yıllarda ayyuka çıkarılan, dahası politik amaç olarak hedefe alınan, kimlik tartışmalarının, terörün tırmandırılmasının, din, mezhep, tarikat tartışmalarının yoğunlaştırılmasının, gelecekte sorun yaratacak büyük oyunun başlangıcı, Amerika'da CIA denetimindeki Amerikan Hava Kuvvetleri şirketlerinden **USIP**'in alt şirketi, **RAND Corporation** tarafından hazırlattırılan ve 1990'da yayımlanan rapora bağlanmaktadır. Uğur Mumcu'nun yazdıklarından, bu rapordan bilgisi olmadığı anlaşılıyor. Bilgisi olsaydı PKK hareketinin arkasını araştırırken konuyu daha geniş bir kapsamda ele alabilirdi. Bu onun karşılaştığı sonu değiştirmezdi belki, ama hiç olmazsa araştırmasını belli bir aşamaya da yükseltebilirdi. Çünkü işin bir irtica ya da Kürt-İslam ayaklanmasını aştığını, Türkiye üzerine oynanan "project democracy" oyununun sonuçlarının Ortadoğu ve Asya'ya bağlandığını bilerek bakabilirdi o dosyalara.

RAND raporunda önerilen adımları bir kez daha gözden geçirirsek, 1992 yılında olan biteni ve bu rapordan söz etmese de Uğur Mumcu'nun bu gelişmeleri hiç olmazsa dinsel oyun temelinde durdurmak üzere giriştiği son araştırmayı kavrayabiliriz.

1990 yılında yayımlanan **RAND Corporation Raporu**, Türkiye'deki İslami hareketin, partilerin, örgütlerin devletle ilişkileri konusunda önemli saptamalar içermektedir. Türkiye dinsel ortamını tarihsel gelişim değerlendirmesiyle ele alan bu raporda, öncelikle dinsel hareketlerin ve toplulukların kimliği ile Kürt hareketinin ideolojisi ortaya konulmaktadır. Raporda, ABD politikacılarına, karar vericilere yol gösterilmektedir. Amerikan türü raporlardaki dolaylı anlatım bir yana bırakılırsa, raporun ülkemizle ilgili saptamaları ve yol göstericiliğini bu rapordan bir kez daha özetleyelim:

-Militan Kürt gruplar Marksizmden İslam'a yönelirlerse, Kürtleri devlete karşı harekete geçirirler ve İslamcı hareket Türkiye'de daha etkin olabilir.

- Türkiye ve İran, Kürt sorununda işbirliği yapıyorlar. Türkiye ile İran'ın arası açılırsa; İran, Türkiye Kürtlerini desteklemeye başlar. Ancak Kürtlerin aşiret rekabetleri birliği önlüyor.

- Alevi-Sünni çatışmasının Türkiye'nin iç düzeninin nasıl bozduğunun örneğini görmek için 1970'lerdeki çatışmalara bakmak ge-

rekir. [902/903]

- ABD, Türkiye'de laik rejimi desteklerse, İslamcıları karşısına alır. Bu nedenle ABD, hassas bir politika izlemeli.

-ABD, Türkiye'deki İslami hareketi daha yakından tanımalı, onların ideolojileri hakkında daha çok bilgilenmeli ve diplomatlarını eğitmeli.

Görülüyor ki, Uğur Mumcu'nun son araştırmaları, raporda belirtilen Kürt devleti projesine uygun olarak, Kürt milliyetçiliği ile İslami hareketin cephe birliğine evirilmesine ve mozaiğin en büyük parçasının oluşumuna engel olmak için çabaladığını göstermektedir.İlginç olan Uğur Mumcu'nun RAND raporunu bilmeden, salt yurtseverlik duyarlılığı ve araştırmacılığıyla bu işlere yönelmesidir.

Uğur Mumcu öldürüldükten kısa bir süre sonra, zamanın Cumhurbaşkanı Özal, "federasyon tartışılmalıdır" demiş ve Mayıs 1993'te İstanbul'da, Kürt hareketini temsil edenler, Kürt Nurcuları, dinci parti danışmanları, bir konferansta buluşmuşlardır. Bu toplantıda, PKK'ye bağlı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin alt örgütü Kürdistan İslam Hareketi (KİH)'nin başkanı, Kürt İslam hareketi temsilcileri bir araya gelmiştir. Aynı toplantıda KİH Başkanı Kürt hareketinin birleştiğini ilan etmiş, eyalet sisteminin yararları anlatılmıştır.

Orduya sızma yasasına tek kişilik engel...

Uğur Mumcu'nun bir başka girişimi, çok daha önemlidir. Onun ölümünden sonraki gelişmelerden de anlaşılacağı üzere, Türkiye Cumhuriyeti'nin Lozan Antlaşmasıyla tanınan egemenlik haklarının ve kuruluş ilkelerinin değiştirilmesine yönelik girişimlerin önündeki en büyük engel olarak ordunun görüldüğünün kabulüyle, kışkırtmalar ve yıpratmalar yoğunlaştırılmıştır. Ordunun içine dinsel örgüt elemanlarını örtülü olarak sızdırma girişimleri de açığa çıkarılmıştır. Ordu, ABD'nin resmi belgelerinde bile hedef olarak gösterilmiştir:

ABD Dışişlerinin "Din Hürriyeti, 1999 Türkiye Raporu"nda, "Yarı sivil, yarı askeri Milli Güvenlik Kurulunun 1997 kararlarıyla" tarikatların kesinlikle yasaklandığı, ancak önde gelen siyaset ve toplum liderlerinin tarikatlara bağlı kaldıkları belirtiliyordu. 1997 karar-

---

[902] ABD'nin Din Hürriyeti Türkiye Raporu 1999'da Alevilere de sahip çıkılmış ve Amerika'da bir vakıf kurulmuştur ("Din-İman-Tarikat-Türban-İmam Hatip Amerika'dan Sorulur." Gazete Müdafaai Hukuk, 21 Temmuz 2000).

[903] 1980 öncesinde Maraş ve Çorum'da çıkartılan çatışmalar ve katliamlardan önce bu kentlerimizde bir Amerikalı siyasi memurun dolaşıp görüşmeler yaptığı anımsanırsa, önerinin ciddiyeti daha iyi anlaşılır. Elbette, sonrasındaki GOP ve Sivas olayları da...

larıyla *"laik eğitimin zorunlu"* hale getirildiği, oysa *"Laik eğitime karşı bir seçenek olan imam hatip okullarının muhafazakâr ve İslamcı Türkler arasında yüksek kabul görmekte"* olduğu açıkça ileri sürülüyordu.

Türkiye'nin düzenine yönelik yanlış bilgilendirmeye dayalı, resmi Amerikan belgesinde, 1997 kararlarından kasıt, 28 Şubat 1997 MGK kararlarıdır. Ordunun hürriyetlere karşı engel oluşturduğunu dolaylı bir dille kayda geçiren resmi Amerikan belgesinde, "MGK kararları yanında Silahlı Kuvvetler, İslami radikal etkinliklerini soruşturduğu bireyleri düzenli olarak içinden atıyor" demektedir.

Raporda, ordunun insan haklarına ve din hürriyetine karşı takındığı kötü tutumun en önemli kanıtı olarak, açıkça, *"MGK kararları yanında Silahlı Kuvvetler, İslami radikal etkinliklerini soruşturduğu bireyleri düzenli olarak içinden atıyor"* denilmektedir. Rapora göre, bir yanda halkın büyük çoğunluğu, öte yandaysa ordunun yandaşları vardır. ABD Dışişlerince hazırlatılan rapora göre bu yandaşlar, *"devletin tehdit altında olduğunu ileri süren bürokratlar, adli görevliler"* dir. [904]

Ne yazık ki, bu tür raporlara karşı ne hükümetlerden, ne de öteki kurumlardan ve kendilerine "Atatürkçü" adını yakıştıran örgütlerden bir tepki gelmemiştir. Şimdi, Uğur Mumcu' nun öldürüldüğü günlerin hemen öncesine dönelim:

Ordunun eleman sızdırılmasıyla zayıflatılamayacağı ortaya çıkınca en kestirme yol seçilmiştir. Üstelik bu yol denenmiş, güvenilir bir yoldur. Zaten yıllardır sürdürülen ince bir oyunla, devletin kurumları, Cumhuriyet devletinin ilkelerine yabancılaştırılmış olarak yetiştirilen İmam Hatip mezunlarına açılmış ve meyveleri toplanmaya başlanmıştı. Aynı yöntem orduya yönelik olarak da uygulanabilirdi. 1992 yılında İmam Hatip mezunlarının Harp Okullarına girmelerini sağlamak üzere, mecliste bir toplu uzlaşma sağlanmış ve yasa değişikliği tasarısı komisyonlardan geçirilmiştir. Türkiye, "sivil demokrasi" düşlerine dalmışken, Uğur Mumcu, yakından izlediği bu uzlaşmanın boyutlarını şu sözlerle belirtiyordu:

"1983 yılında Milli Eğitim Temel Yasasını değiştirdiler, bugün Harp Okulu Yasasını... imam-hatiplilerin harp okullarına girmelerini isteyen' Atatürk'ün partisi CHP'nin Genel Sekreteri başta

---

[904] M.Yıldırım, *Amerikan İddianamesi, Müdafaai Hukuk, 30 Nisan 2000* ve *1999 Country Reports on Human Rights Practices Released By The Bureau of Democracy-Human Rights-Labour, U.S. Department of State, Feb.25, 2000*

olmak üzere, bu uğurda çaba gösterenler doğrusu büyük başarı elde ettiler."[905]

Bu yasanın meclisten geçmesine engel olacak bir siyasal parti de bulunmamaktaydı. Kamuoyu da her konuyu kendine sunulan saf demokrasi adına hemencecik benimseyen bir kolaycılık havasın içinde oluşturulmuştu. İşte bu yasa değişikliğiyle operasyoncular, büyük bir adım atacaklardı. Sonraki gelişmelerden de anlaşılacağı gibi, büyük masraflara ve büyük çatıştırma, sürtüştürme, demokrasi, insan hakları, din hürriyeti propagandası örgütleme etkinliklerine gerek kalmadan, amaçlarına ulaşacaklardı. O günlerde, bu gelişmenin önündeki tek engel vardı. O da, Uğur Mumcu idi.

Öldürülmesinden iki gün önce yayımlanan yazısının konusunu da bu yasa değişikliği tasarısının meclis komisyonundan geçirilmesi oluşturmuştur. Yazısından da anlaşılabileceği gibi, Uğur Mumcu, 'demokrasi-insan hakları' kılıfına sokulmuş operasyonu izlemektedir. Yasa değişikliği girişiminin salt laikliğe saldırı girişimi olmadığını, oynanan büyük oyunun, İslamcı hareketleri aşan yanını görmüş olmalı. Onun öldürülmesinden sonra oluşan kitlesel tepki üzerine yasa rafa kaldırılmıştır. Orduya sızma işi de yeniden tarikatların örtülü girişimlerine ve halkın orduya karşı kışkırtılması eylemlerine bırakılmıştır.

Bir tabancanın bile izini sürerek, büyük oyunu açığa çıkarmaya çabalamış olan Uğur Mumcu'yu öldüren plastik patlayıcının izinin sürülememesi, onun haklılığını göstermektedir. Çünkü komplocuların ideolojisi yoktur. Onların hedefi, egemenliklerini pekiştirmek, kurdukları para soğurma düzeneğini işletmektir. Bir tabancanın kabzasını tutan eli yönlendiren birbirleriyle çatışır görünmesi, olaylardan bilgi sahibi olmayan önyargılıları nasıl yanıltıyorsa; plastiğin arkasındakileri de, bölgesel egemenlik kurgularından, büyük komploları örgütleyen odaklardan bağımsız, 'marjinal' terör örgütleri olarak görmek, o denli yanıltıcı olur. Daha da önemlisi, böyle bir tutum, gerçek suçluları ve büyük komploları gizlemeye yaradığından, vereceği zarar başka aydınların canlarının alınmasının da ötesinde bölgesel felaketlere de yol açabilir.

Böyle bir komployu çözecek güç ise çok büyük olmalıdır. Olayı soruşturan savcının da belirttiği üzere, bu suikastın arkasındaki suçluları, ancak kararlı bir devlet bulabilir. Böyle bir suçun tüm öğelerini ortaya çıkarmak, salt hukuk devleti olunduğunu göstermenin

---

[905] Uğur Mumcu, "İmam-Subay" *Cumhuriyet, 22 Ocak 1993.*

yanında, devletin kendi varlığını ve egemenliğini sürdürmesinin de gereğidir. Bu görev bilinciyle hareket edecek bir devlet yönetimi de, hem çekincesiz, hem de suç ağına şu ya da bu taraftan bulaşmış olan kişilerin etkisinden uzak olabilmelidir.

Bu konuda bir başka umut ise, komplonun düzenleyicilerinden birinin, insanlık adına pişmanlık duyarak, itiraflarda bulunmasıdır. O olmazsa, dünyayı denetleyen ve yönlendiren batı devletlerinin, kendileri dışındaki ülkelere dayattıkları gibi, 'şeffaf devlet' olmaya karar verip, gizledikleri bilgileri ve belgeleri açıklamalarıdır. Yoksa egemen büyük devletlerin komplolarına bilerek ya da bilmeyerek yardımcı olanların iyi niyetli çabaları, her zaman yanlış yönlendirilmeye açık ve hedeften saptırıcı olacaktır.

Belirtmek gerekir ki, suçluyu bulmayı namus borcu sayan bilim adamı-siyasetçiler sözlerini tutmaları, onların duyarlı ve insan sevgisine sahip olmalarını gerektirir. Bu duyarlılıktan yoksun olununca ne bağımsızlık olur, ne de Uğur Mumcu gibi, onurlu yurtseverler yaşayabilirler.

Son söz yerine muhtıra

1919 Haziranında Anadolu'nun doğusunda bir Ermeni devleti kurulmasını sağlayamayan ABD, Gümrü Anlaşmasıyla Türkiye'nin doğu sınırlarının da güvence altına alınması ve Sakarya boyunca Yunan saldırısının da püskürtülmesi üzerine, İstiklal Savaşı'nın Ankara'daki Milli Yönetim'in lehinde sonuçlanacağını hesap etmiş olmalı ki, İngilizlerin silahlı istilâ planlarına karşılık kaleyi içerden fethetmek için sinsice isteklerde bulunmaya başlamıştı. ABD, elbette bu manda işinin peşini bırakmayacaktı.

Nitekim, savaş ortamında yurdumuzun düştüğü zayıflıktan yararlanmak için Anadolu'da Öksüzler Yurdu ve örnek çiftlikler kurarak yerleşmek istemiş ve bu isteği Ankara'ya iletmişti. Meclis Başkanı Mustafa Kemal, hemen İçişleri Bakanlığı'na bir muhtıra yollayarak uyarıda bulunmuştu. Bu muhtırayı okuyalım:

" *Ankara, 3 Ocak 1922*

İçişleri Bakanlığı'na

22.12.1921 Gün ve 10319/2423 Sayılı yazınız yanıtıdır

[illegible]olu'da öksüzler yurdu ve örnek çiftlikler vb hayır kurumla- [illegible]ma konusunda Amerika Yakındoğu görevlileri [illegible] vereceğimiz yanıtın konusu ve ilkeleri [illegible] burada [illegible] andım.

Muhtıra

Ankara Büyük Millet meclisi Hükümeti, ülkenin bayındırlaşmasına, öksüzlerin rahatlamasına, genel sağlık ve ekonomimizin düzeltilmesine yönelik girişim ve çalışmaları teşekkürle kabul eder.

Ancak, bu konuda gerek uzak, gerek pek yakın geçmişte, bize oldukça ağıra patlayan deneyimlere dayanarak bir takım kaygılarımızı açıklama gereği vardır.

Şimdiye değin ülkemizde ekonomik amaçlarla, politik ve bilimsel çalışmr (yapan) kurumlar ve yabancılar özellikle aşağıdaki amaçları izlemişlerdir:

1.Ülkemizdeki çalışmalarından korkunç bir kazanç sağlamak. Bizim için en zararlı olanı bunlardır.

2. Bir bölgede elde edecekleri ekonomik yetkiye (imtiyaza) dayanarak o bölgenin sahibi olmaya çalışmak.

Bu gibilerin ülkemizde bir daha çalışmalarına kesinlikle izin verilmemesi kararlaştırılmıştır. Böyle yapmakla yalnız kendimize değil, bütün insanlığa olabildiğince büyük hizmet ettiğimize inanıyoruz. Dolayısıyla Genel Savaşı (Birinci Dünya Savaşı)'nı çıkaranlar, bu gibi amaçları izleyen paralı gruplar ve onlara alet olan politikacılardır.

3. Ekonomik amaçla, bilim ve insanlık (yararı) görüntüsü ile yurdumuza gelip, ilerde istila (işgal) hazırlamak için, etnik toplulukları gerek hükümete, gerek birbirlerine karşı kışkırtmak.

Bu gibiler hem genel savaşın hem ülkemizdeki korkunç cinayetlerin düzenleyicileridir.

4. Yurdumuzda, yalnız bilim ve insanlık amaçları ile çalışmakla birlikte, ruhlarında bulunan Hıristiyanlık duygusu nedeniyle, hemen Hıristiyan azınlıklarla ilişki kurmak ve ister kasıtlı, ister kasıtsız olarak, aralarında azınlıklarında yaşamakta olduğu Müslüman topluluklardan ayrılma isteğini propaganda etmek.

Bu gibilerin gerek Müslümanlara, gerek iyiliğine çalıştıkları (nı ileri sürdükleri) Hıristiyan azınlıklara, aralarında yaşamakta oldukları İslâm çoğunluğuna (karşı) baskı yapılmasını aşılamakla, ne denli insanlık dışı bir biçimde çalıştıkları ve bu yüzden meydana gelen cinayetlerden sorumlu oldukları ortadadır.

Hükümetlerimiz bu gibilerin de özgürce çalışmalarına izin verdiğinde Müslüman ve Müslüman olmayan bütün uyruklarına karşı pek ağır bir sorumluluk yükü altına girmiş bulunacaktır.

Buna izin vermek, çocukları yaşayacakları çevreye düşman ya da hiç olmazsa yabancı olarak yetiştirmek ve (çocukları) yaşayacakları çevre ile çatışmak zorunda bırakmaktır. Bu ise, gerek o çocukların, gerek içerisinde yaşayacakları halkın yıkımını hazırlamaktır.

Bunu yasaklamak hükümetin görevidir.

Bundan dolayıdır ki, Amerikalılarca örnek çiftlik vb kurumlar kurup, buralarda kendi uyruğumuzdan olan binlerce çocuğun Türk hükümetine ve ulusuna karşı sevgisiz ve uyumsuz duygularla yetişmelerine izin veremeyiz."[906]/[907]

Mustafa Kemal, muhtırasını, diplomatik bir dille sürdürür ve Amerikalıların kurmak istedikleri örnek çiftliklerin yönetiminin ve çalışan çocukların eğitiminin Türk hükümetinin atayacağı görevlilerce yürütülmesi, bu gibi yerlerde çalışacak öksüzler arasında soy, mezhep ayrımı yapılamayacağı gibi koşulları belirterek, diplomatik bir tavırla reddeder. Onun duyarlılıkla ve devlet adamı sorumluluğuyla, ayrımcılığa ve karıştırıcılığa gösterdiği bu tepkisinde söz ettiği acı deneyler arasında Osmanlı yönetiminin vurdumduymazlıkla izin verdiği Anadolu illerindeki Amerikan konsolosluklarının Hıristiyan azınlıkları, özellikle Ermenileri, eğiten misyoner okulları kurmaları, azınlıklara birer ABD pasaportu vererek onları Amerikanlaştırmaları ve misyoner okullarını, manastırları silah deposu haline getirmeleri, sonunda terör eylemleri, arkadan vurmalar gibi somut olaylar bulunmaktadır.

Osmanlı'nın son döneminde yabancıların işlettiği okul sayısı 98'dir. Bu işi yalnızca savaş öncesi durumun bir özelliği olarak göstermek de yanıltmanın bir parçasıdır. Mustafa Kemal'in Amerikan okullarının etkisini değerlendirmemesi düşünülemezdi. Amerikalıların Talas Koleji'nde 1880 yılı ders programında, Ermenice ve Rumca Gramer, Osmanlıca İncil, Hristiyanlara göre tarih derslerinin yanı sıra Amerikalıların 3 ayrı yerdeki matbaada, Ermenice, Rumca,

---

[906] Mustafa Kemal'in el yazısı ile Muhtıra, belge No: 1125, ADP: Cilt 1, sa.384; Mustafa Onar, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı Yazışmaları II, T.C. Kültür Bakanlığı Atatürk Dizisi, Ankara, 1995 (*Günümüz diline çeviride anlam karışıklığı görülen bazı tümceler, asıl anlamları kesinlikle değiştirilmeden, tarafımızca düzeltilmiştir. "Muhtıra" sözcüğü yazının' özgün el yazması'notunu taşıyan belgesinin transkripsiyonunda da bulunmaktadır. M.Y)*

[907] Bu muhtıra İstanbul'da "Azınlık Hukuku (Hakları) konferansı düzenlenmesine karşı yazılan makalede yer almıştır. *M. Yıldırım, Bir ihtar ve bir lanet, Müdafaa-i Hukuk Temmuz 2001.*

Bulgarca, İtalyanca, Ladion (İspanyol Yahudi dili) dillerinde, 725 kitap yayınladıkları bilinmektedir.[908]

Mustafa Kemal, kültürel işgalin sonuçlarını iyi değerlendirmektedir. Sözde öksüzler yurdu kurma gibi insancıl girişimin altındaki azınlık örgütleme plânının yattığını elbette biliyordu.[909] 1922 yılı başında, ülke işgal altındayken ve en zor koşullarda yaşanırken yazılmış olan bu muhtıradaki değerlendirmeye "komplo teorisi" diyebilecek bir kişi olabilir mi?

Buna '*komplo uydurması*' diyenler, Reagan'ın 1982'de koyduğu adla "demokrasi projesi" nin Yugoslavya'da, Çekoslovakya'da, Balkanlarda, Asya'da, Afrika'da, Orta ve Güney Amerika'da, Irak'ta, Venezuela'da yol açtığı sonuçları unutsa da, görmezden gelse de Türkiye'de etnik, dinsel kışkırtmaları, Lozan'ın yeniden gözden geçirilmesi taleplerini yok sayması mümkün olmayacaktır.

Mustafa Kemal'in, 27 Aralık 1919'da yabancılarla yatıp kalkanlara verdiği şu yanıtı okuyunca, TBMM'nin içine dek yabancıları sokup, ahlak dersi alanları, kendi güvenlik güçleri ya da memurlarıyla ilgili "yolsuzluk" araştırmalarını yabancı parasıyla ve yabancı elemanlarla yapmaktan çekinmeyenlerin unutulmayacağına kuşku yoktur. Şimdi bir kez daha M. Kemal'i dinleyelim:

"Tekrar ediyorum, aleyhimizde ileri sürülen değerlendirmeler yanlıştır. Bu gerçek, (hem) tarih, (hem de) mantık açısından sabittir. Bu hususu, yalnız Batı'ya değil, hatta vatandaşlarımıza da, ehemmiyetli bir surette ihtar etmek gereğini duyuyorum. Çünkü ender de olsa, üzülerek işitiyoruz ki, milletin tarihini okumamış veya milli duygudan yoksun kalmış olan bazı kişiler, yabancıların aleyhimizde ileri sürdükleri suçlamaları reddetmemenin yanında vatanını ve milletini kusurlu göstermekten çekinmiyorlar. Bugün bile, sultani mektebinin salonlarını aleyhimizde konferans verdirmek için yabancılara açanlar var. Bu gibilere lanet"

Lozan Antlaşması'nın en can alıcı maddelerini, salt ABD ve Batı Avrupa yönetimleri, dışarda ve içerde konumlanmış Bizans özlemcileri istedi diye, değiştirenler, 1919-1922 arasında savaş alanlarını, işgal altındaki yöreleri gezerek ulusal direnişin ruhunu ve ulusal yönetimin görüşlerini dünyaya ileten ve TBMM kararıyla Türk ulusal

---

[908] Turgay Tüfekçioğlu, Türkiye ve Şeytan Üçgeni, s.125-127

[909] Yardım örtüsüyle Hristiyan misyonerlik etki alanı yaratılması girişimleri o zamandan engellenmişti ama, günümüz Türkiye'sinde "sivil" toplum örgütü adı altında, çocukları barındıran kamplar açıldığı görülmektedir. *Turgay Tüfekçioğlu, a.g.k. s.52-54.*

davasına katkıları nedeniyle kendisine teşekkür edilmiş olan, Gazeteci Berthe Georges Gaulis'in değerlendirmesini anımsamalıdırlar: "*Onun gerçek formülü: rakip güçler arasında dengeyi korumak, hiçbiri tarafından yutulmamak.*"[910]

Bundan daha anlamlı bir yorum olamaz. Aradan 81 yıl geçtikten sonra bile, yutulmaya karşı direnenler de olacaktır, laneti hak edenler de... Ve bu karanlık çağ kuşkusuz aşılacaktır. Çünkü halkın erdemli deyişi bir gerçektir: "*Eşkıya dünyaya hükümdar olamaz!*" Ve insanlık yarım kalan sözü, geçmişten geleceğe, karanlıktan aydınlığa uzanan çağlarda tamamlayacaktır. Yeter ki, Mustafa Kemal'in şu yalın ilkesi akıllardan uzak tutulmasın:

"*Adalet ve merhamet dilenmek gibi bir prensip yoktur. Türk milleti, Türkiye'nin müstakbel çocukları bunu bir an hatırdan çıkarmamalıdırlar.*"

Bu sözün anlamını makamlara oturanlardan daha çok bağımsız ve özgür yaşamanın anlamını ve insanca yaşamak için "..***hak, kuvvetin üstündedir***" ilkesinin erdemliliğin temeli olduğunu bilen gençler değerlendireceklerdir.

Zerre kadar kuşku yok!

Ankara: 12 Nisan 2004

---

[910] Berthe Georges-Gaulis, Kurtuluş Savaşı Sırasında Türk Milliyetçiliği, s.151.

Ek 1
"project democracy" operasyonu yürütülen ülkeler

Afganistan – *Arnavutluk* – *Cezayir* – *Angola* – *Arjantin* – *Ermenistan* – Azerbaycan – Bangladeş – Beyaz Rusya – Benın – Butan – Bolıvya - Bosna Hersek– Botswana – Brazilya – Bulgarıstan - Burkina Faso – Burma – Burundi – Kamboçya – Kamerun - Kanada - Cape Verde - Orta Afrıka Cumhuriyeti – Şili – Çin - Hong Kong – Çin Tıbet'i – Kolombiya - Kongo Brazzavılle - Kongo (eski Zaıre) - Kosta Rıka – Fildişi Sahilleri – Hırvatistan – Kuba – Kıbrıs – Çekoslovakya – Çek Cumhuriyeti - Slovakya – Cibuti – Dominik - Dominik Cumhuriyeti – Doğu Almanya – Ekvador – Mısır - El Salvador – Gine -Eritre – Estonya – Etiyopya – Fiji - Sovyetler Birliği (dağılmadan önce)- Yugoslavya (dağılmadanönce) – Gabon – Gambiya – Gürcistan – Gana – Grenada – Guatemala – Guyana – Haiti – Honduras – Macaristan – Hindistan – Endonezya - Endonezya Doğu Timor – İran – IraK – Ürdün – Kazakistan – Kenya – Kuveyt – Kırgızistan - Laos - Litvanya – Lübnan – Lıberya – Lıthuanıamacao – Makedonya – Macao – Malawı – Malezya – Malı – Maurıtıus – Meksika – Moldova – Moğolistan – Karadağ – Fas – Batı Sahra – Mozambik – Namibya – Nepal – Nıkaragua – Nıjer – Nijerya – Kuzey İrlanda – Kuzey Kore - Umman – Pakistan – Panama – Paraguay – Peru – Filipinler – Polonya – Rawanda – Romanya – Rusya – Rwanda – Senegal – Sırbistan – Seyşel Adaları - Sıerra Leone – Slovenya – Somali – Güney Afrika – Güney Kore - Sri Lanka - St Lucıa – Sudan – Tayvan – Tajikistan – Tanzanya – Çad – Tayland – Tıbet – Togo – Tunus – Türkiye – Türkmenistan – Uganda – Ukrayna – Uruguay – Özbekıstan – Venezuela – Vıetnam – Batı Yakası ve Gazze – Yemen - Kosova - Zaire – Zambiya - Zımbabwe

Ek 2 – CSIS

Center for Strategic and International Studies

Georgetown Üniversitesi'nde kurulmuş bir devlet kuruluşuyken daha sonra şirketleştirilmiştir. Şirkette ülkelerin masaları bulunur. Masalarda genellikle eski CIA ve Dışişleri uzmanları şeftir. CSIS, devlete ve kartellere, ülke ve bölge raporları hazırlar, ülkelerin yöneticilerini "konferans" adı altında Amerika'da şirketlerle buluşturur. CSIS 'de iki ilginç ad daha var: Abdulaziz Sachedina (Tanzanya kökenli) ve İbrahim Abu Rabi. Bu iki kişi aynı zamanda Fountain dergısinin yayın kurulundalar. Fountain, Sızıntı dergisinin İngilizce çeşitlemesi. Derginin sahibi Fairfax'da True-star adlı bir şirketir. Fountain Türkiye'de basılıyor. CSIS'de Çevik Bir, Bülent Ecevit, Mesut Yılmaz, Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye ile ilgili konferans vermışlerdi.
CSIS katılımcısı en ünlü T.C uyruğu Turgut Özal'dır. Özal, 1983'de siyasal parti kurma çalışmalrına başlamadan önce Washington'da *CSIS'e konuk oldu. Özal'ın toplantısında* CIA ünlülerinden ve Türkiye'de büyükelçilik yapmışlardan Robert Commer, George McGhee, Parker Hart, William macomber, CIA eski, direktörü William Colby ile NSC (Ulusal Güvenlik Komitesi)'den Geoffrewy Kemp, Dennis Blair, James Rentschler, Dışişleri'nden Larry Benedict,, Ed Dillory, ABD Savunma Bakanlığı'ndan Yrb. Ron hamilton ve Dewight Beach bulunuyordu.[911] Siyasalzekası kuşku götürmeyen Özal parti kurup Türkiye siyasal yaşamına egmen olmadan doğru yerden başlamıştı.
CSIS Türkiye masasında, Kıbrıs kökenli Bülend Ali Rıza ve Zeyno Baran görev yapıyorlar.
CSIS'de İlginç Kıbrıslılar:
Bülend Ali Riza (1952-): Kıbrıs doğumlu, İngiltere'de yaşamış, Rauf Denktaş'ın eşinin akrabası. Eşi Shaha Gargani, Tunus asıllı, Suudi Arabistan'da büyümüş, İngiltere'ye yerleşmiş. KKTC, 1984 yılında Washington'da resmı olarak açıklanmayan bir temsilcilik açtı. *Rum lobisinin* resmi, *bir büro* açılmasına engel *olacağı düşünülmüştü. B.* Ali Rıza,

---

[911] Yılmaz Polat, Washington Entrikaları, s.47-48.

Denktaş tarafından İngiltere'den getirilip büronun başına geçirildi. Cumhuriyet'in Washington muhabiri Ufuk Güldemir, büronun açılışını haber yaparak, deşifre etti. B. Ali Rıza Pentagon'un Türkiye uzmanı Harold Rhode ile yakın ilişkiler kurdu. B.Ali Rıza ve eşi, Yaser Arafat'ı İsrail ajanı olmakla suçladı. FKÖ ile KKTC'nin arası açıldı.
Bülent Ali Rıza, ABD Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs Koordinatörü Nelson Charles Ledsky ile ilişki kurdu. Denktaş, B.Ali Rıza' nın bürodan ayrılıp Kıbrıs'a dönmesini istedi. B.Ali Rıza Denktaş'ın aleyhinde konuşmaya başladı. "Denktaş, New York'taki görüşmelerde Nelson Charles Ledsky ve Vasiliu ile görüşürken, Ali Rıza, "***Denktaş hamamda şarkı söylüyor,***" diyen yazılar yazdı. B. Ali Rıza Kıbrıs' da önerilen göreve gitmedi. Devreye, ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi, Carnegie Vakfı'nın başkanı, NED yönetim kurulu üyesi, **Century Foundation** (*Yüzyıl Vakfı*) yöneticisi **Morton Abramowitz** girdi ve Ali Rıza, Carnegie'de işe başladı. Bülent Ali Rıza, Türkiye uzmanı olarak çalışıyordu. Türkler de onunla Amerika uzmanı olarak ilişki kurmaya başladılar. B. Ali Rıza, Azerbaycan ve Asya Türk Cumhuriyetleri petrol-gaz yataklarıyla ilgili çalışmalar yapmaya başladı. Carnegie Vakfı aracılığıyla, Türkiye'de çevre edinen Ali Rıza, **CSIS** kadrosuna geçti ve stajyerleri ile birlikte Türkiye üzerine incelemeler yapmaya başladı. Bülent Ali Rıza, Türk yetkililerle CSIS arasında bir köprü oluyor, sık sık Türkiye'ye gelip, petrol konularında CNN, NTV gibi Amerikan televizyonlarında programa çıkıyor."[912]

CSIS'de görevlisi Zeyno Baran, Dunya Bankası'nda Kemal Derviş ile birlikte çalıştıktan sonra CSIS'e transfer olmuştur. Sabah grubundan Zafer Mutlu'nun kızı olan Zeyno Baran, Bulend Ali Riza'nın da yakın dostudur. Zeyno Baran 2003 yılında özellikle Asya'ya yönelik çalışmalar yapan Nixon Center'da bölüm yöneticisi olmuştur. CSIS 2003 yılında Türkiye ile yepyeni bir işbirliğine adım atmayı başarmıştır. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile ortak çalışma anlaşması imzalamıştır. TOBB yöneticileri Eylül 2003'de Washington'a giderek Irak konusunda raporlar sunmuştur

Ek 3 - "project democracy" ağını besleyen örgütler, şirketler, şirket vakıfları

3M Corporation (Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Rusya), Konrad Adenauer Stiftung (Almanya), American Express Foundation, American Himalayan Foundation, Amnesty International, The Arca Foundation, The Asia Foundation, Aspen Institute Nonprofit Sector Research Fund, AT&T Foundation, Benton Foundation, Bertelsmann Foundation, The Lynde and Harry Bradley Foundation, Inc., The Bristol-Myers Squibb Foundation, Inc, Carnegie Corporation of New York, CarEth Foundation, The Carthage Foundation, Center for International Private Enterprise (CIPE), Charity Know How, Chase Manhattan Foundation, Chevron Corporate Contributions and Programs, Citibank/Citicorp Corporate Contributions Program, Commonwealth Foundation, Conservation Foundation, Council of Europe: Cooperative Programmes with Central and Eastern Europe NGO Section, Nathan Cummings Foundation, Patrick and Anna M. Cudahy Fund, The William H. Donner Foundation, Inc , Earhart Foundation, Friedrich Ebert Stiftung, Environmental Partnership for Central Europe, Eurasia Foundation, European Human Rights Foundation (EHRF), Exxon Corporate Giving Program, The Ford Foundation, Foundation for Middle East Peace, Foundation for Middle East Peace, The Freedom Forum International, Inc , General Service Foundation, The German Marshall Fund of the United States, The Global Fund for Women, The Greenville Foundation, The Harry Frank Guggenheim Foundation, The William and Flora Hewlett Foundation, Jarl Hjalmarson Foundation, Human Rights Watch, Initiative for Social Action and Renewal in Eurasia (ISAR), Inter-American Foundation, International Centre for Human Rights and Democratic Development (ICHRDD), International Republican Institute (IRI), International Youth Foundation (IYF), Henry M. Jackson Foundation, The Japan Foundation, Center for Global Partnership (CGP), Jean Jaures Foundation, W.

---

[912] *Yılmaz Polat, Washington Entrikaları,* .

Alton Jones Foundation, W. K. Kellogg Foundation, Joseph P. Kennedy, Jr. Foundation, Robert F. Kennedy Human Rights Foundation, John S. and James L. Knight Foundation, Levi Strauss and Company Corporate Giving Program, The Henry Luce Foundation, Inc., Luso-American Development Foundation (Fundacao Luso-Americana), *John D. and Catherine T. MacArthur Foundation, The McKnight* Foundation, The Andrew W. Mellon Foundation, The John Merck Fund, Joyce Mertz-Gilmore Foundation, Mitsubishi Ginlo Kokusai Zaidan (Mitsubishi Bank Foundation), Charles Stewart Mott Foundation, Alfred Mozer Foundation, National Democratic Institute for International Affairs (NDI), New-Land Foundation, New York Times Company Foundation, *John M. Olin Foundation, Inc., Open Society Institute (Formerly* Open Society Fund, Inc.), The David and Lucile Packard Foundation, Peace Development Fund, PepsiCo Foundation, Inc., The Pew Charitable Trusts, Public Welfare Foundation, The Bernard and Audre Rapaport Foundation, The Reebok Foundation, The Christopher Reynolds Foundation, Inc., Rockefeller Brothers Fund, Rockefeller Foundation, Joseph Rowntree *Charitable Trust, Sasakawa Peace* Foundation, Sarah Scaife Foundation, Hanns-Seidel-Stiftung (Hanns Seidel Foundation), Shalor Adams Foundation, Smith Richardson Foundation, Inc., The Starr Foundation, The Swedish NGO Foundation for Human Rights, Texaco Foundation, The Tinker Foundation, Inc., Toshiba International Foundation, United States - Japan Foundation, *US Institute of Peace (USIP), Westinghouse Foundation, Westminster* Foundation for Democracy, Wheat Ridge Ministries, The Winston Foundation for World Peace, World Bank Small Grants Program, The Xerox Foundation[913]

Ek 4- IRI Yöneticileri, Deneyimleri ve Bağlantıları

Richard S. Williamson: Dışişleri Bakan Yardımcısı (1988-1989), Dışişleri Afganistan Korodinatörü, Birleşmiş Milletler (Büyükelçi, Viyana 1983-1985), Başkanın Devletlerarası İşler Asistanı (Başkan ile Belediye Başkanları, Valiler ve yasa koyucular arasında irtibat görevlisi), Başkanın "New Federalism" programı asistanı, Başkanın Puerto Riko ve Çevresi Görev Ekibi Başkanı, "*Winston & Strawn*" şirketi ortağı (1977-1981) ve *IRI* yönetim kurulu üyesi.
Lewis M. Eisenberg: Goldman, Sachs & Co. (direktör, yönetici, ortak)[914], CfRG (Committee for Responsible Government, kurucu başkanı- 1992), RLC (Republican Leadership Councill Bşk. 1995) [915], "New Jersey Alliance for Action" yöneticisi, Granite Capital International Group şirketinde kurucu başkan[916] Granum Communications, Inc (ykü)[917], New Jersey CPCC (Commission on Privatization and Competitive Contracting/Özelleştirme Rekabetçi Müteaahhitlik Komisyonu-y.k. Bşk..) "Commissioners of the Port Authority of New York and New Jersey" 1996 başkanı, Cumhuriyetçi Parti Finans Komitesi Başkanı ve IRI yönetim kurulu üyesi.
Alison B. Fortier: Başkan Reagan'ın Özel Danışmanı ve NSC (Milli Güvenlik Konseyi) Personel direktörü (1987-1989), Rockwell International Corporation yasama programı *yöneticisi* (989-1996), *Lockheed Martin* Coorparation (*Uzay* ve Füzeler Bölümü Washington Operasyon direktörü (996), U.S Arms Control and Disarmement Agency kongre ilişkileri direktörü (1985-1987), Kongre Dışişleri Komitesi'nin Araştırmalar Özel Altkomitesi ve Avrupa ve Orta Doğu Alt Komitesi görevlisi, Deniz Akademisi Yöneti-

---

[913] NED Report 1999
[914] *Tütün şirketleri ve Belsouth Corp.*; Goldman, Sachs and Co., Paine Webber Inc., hemDemokrat Parti'nin hem de Cumhuriyetçi Parti'nin kongrelerini parayla desteklemişlerdir. Geniş Bilgi için Bk. Bölüm: Yeni Değerler, *Charles Lewis, The Buying of The President, s.33.*
[915] Cumhuriyetçi Parti Yönetim Konseyi
[916] *New York'da yerleşik büyük yatırım şirketi.*
[917] Radyo yayın şirketi.

mi'nde danışma kurulu üyesi, D. Moynihan Devlet Gizliliğinin Korunması Komisyonu üyesi[918], NED ve IRI yönetim kurulu üyesi.

David A. Norcross: CfD yönetim ve danışma kurulu üyesi, "Myers, Matteo, Rabil, Norcross Landgraf" şirketinde yönetim kurulu üyesi ve ortağı ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Brent Scowcroft (emekli Tuğgeneral): Dışişleri Bakanı Kissinger'in vekili, Milli Güvenlik Danışmanı (Gerald Ford, 1975-1977), Başkan'ın Silahlanma Kontrolu Danışma Kurulu'nda üye. CFR'de direktör (1987-1988), CSIS ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Edwin J. Faulner: Heritage Fdn (ykü, ykb)[919], CFW (Committee for Free World/ Hür Dünya Komitesi, ykü)[920], **Mont Pelerin Society** (İkinci Başkan ve mütevelli), CNP (Council for National Policy / Milli Politika Konseyi, ykü ve mütevelli heyeti ğüyesi), IEDSS (Institute for European Defense and Strategic Studies /Avrupa Savunma ve Stratejışk Çalışmalar Enstitüsü / Londra, eski ykb), Philadelphia Society (eski Bşk.), George Mason Üniversitesi (ykü), Regis Üniversitesi (mütevelli), Acton Institute (mütevelli), Ekonomik Büyüme ve vergi Reformu Milli Komisyonu (Kemp Commission, ikinci Bşk. 1995-1996), ABD Açık Diplomasi Danışma Komisyonu (Reagan/Bush ekibi, Bşk 1982-1991), Regan'ın İç Politika Danışmanı, Akev Elemanları Başkan'ın Komisyonu (üye, 1981-1983), Dışişleri Bakanlığı UNESCO Gözlem Paneli (üye, 1985-1989), Frank Carlucci[921] Dış Yardım (üye, 1983), Cumhuriyetçi Parti Temsilciler İnceleme Komıtesi (üye), Savunma Bakanlığı (Melvin Laird 'in Güvenlik Danışmanı), Philip M. Crane'in İdari Asistanlığı, Reagan Başkanlık Devir Alma Komitesi (üye), Hoover Institution (üye), CSIS (üye), IMF/Dünya Bankası Toplantıları ABD delegesi[922] ve IRI yönetim kurulu üyesi.[923]

John McCain. US Navy (Deniz subayı, Vietnam'da savaştı, esir düştü), Temsilciler Meclisi (üye,1982-86), Senato (üye 1986-1992), Senato Ticaret Bilım ve Ulaştırma Komisyonu (Bşk.), Silahlı Hizmetler ve Yerli İşlerı Komitesi (üye), CWF (dkü), IMC (International Medical Corps- dkü), Dole ve Kemp'in 1996 Başkanlık Kampanyası Ulusal Güvenlik Danışmanı ve IRI yönetım kurlu başkanı.[924]

---

[918] Moynihan: Bk. Bölüm NDI

[919] Heritage Foundation: 1973 yılında Colarado Bira baronu olarak tanınan Joseph Coors ve Yenı Sağ hareketin eylemcilerinden Paul Weyrich tarafından kuruldu. J.Coor, kuruluş aşamasında 250.000 dolar bağışladı. Muhafazakar ideologlardan Richard Scaife birinci yılın sonunda kuruculara katıldı. Reagan'ın ıktıdara gelmesiyle vakıf gücünü ve etkisini artırdı. Heritage ile hükümet hep içli dışlı oldular. Reagan demokrasisi döneminde Heritage ile devlet arasında gidip gelen çalışanların sayısı yüzlerle ifade edilir. (*John Saloma III, Ominous Politic, The new Conservative Labyrinth, N.Y Hill and Wang, 1984*) Bk. Ek 11.

[920] CFW (Committee for Free World): Soğuk savaş döneminin sertlik yanlısı örgütü. Silahların azaltılmasına, sosyalist ülkelerle ilişki kurulmasına şiddetle karşı çıkan örgüt, işi Amerika ve Sovyet Barolarının görüşme yapmasını engellemeye dek götürmüştür. Örgüt, 1988'de Nikaragua'da ateş kese karşı çıkmış, Contra'ların sonuna dek desteklenmesini istemiştir. CFW, 1982 yılında Polonya Dayanışma hareketine destek vermeye başlamıştır. Yoğun bir yanlış bilgilendirme eylemi sürdürmüş olan CFW'nin üst düzey yöneticileri Reagan Demokrasi ekibinde de yer almışlardır.

[921] Frank Calucci, 9 Ocak 1980'de Afganistan'a ilk dönem operasyon planları üstüne CIA Operasyon Direktörü John N. McMahon ile birlikte brifing verdi. *John Prados, a.g.k., s.356.* Ayrıca Bk. NED Yöneticileri

[922] Feulner, devletle ilişkilerini sürdürmekte ve "özellikle diplomasi ve uluslararası iletişim, dış politika ve uluslararası ekonomik politika" konularında etkindir. Feulner, sık sık bu konularda Senato komisyonlarına açıklamalarda bulunmaktadır. *Iri.org, 2001*)

[923] caq, 16-29, 18-63, 48-50-1, 63-7.

[924] "McCaın, 'Time Magazine' tarafından Amerika'da en etkili 25 adamdan biri olarak niteleniyor. *www.iri.org*

Michael V. Kostiw: CIA (Topçu Tuğgeneral, Vietnam), Council of Americas (ykü), Foreign Services Ass. (üye), Shell Oil Company (ykü), Texaco Inc. Uluslararası ilişkiler Direktörü, İhtiyat Subayları Birliği üyesi ve IRI yönetim kurulu 2. başkanı.
Lawrence S. Eagelburger (*tuğgeneral*)[925]: *Dışişleri Bakanlığı (Tegucigalpa, Honduras 1957)*, **CIA** (*İstihbarat ve Araştırma Bürosu- Küba Siyası Analizci*, Mexico City, Belgrad 2. sekreter, Operational Agent)[926]. Başkanın Fransa-NATO danışmanı Dean Acheson'un yardımcılığı (1966), NSC (Milli Güvenlik Konseyi 1966-1967), Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Nicholas Katzenbach'ın Asistanlığı, Henry Kisinger'in Asistanlığı (1968), NATO (Brüksel Siyasi Bölüm Şefi-1969), Savunma Bakan Yardımcısı (1971), Akev'de Başkanın Uluslararası Güvenlik Operasyonundan Sorumlu *Asistanı, Dışişleri* Bakan Yardımcısı (*1975*), Büyükelçi (*Yugoslavya*[927],*1977-1981;El Salvador*,1981-1982), *Dışişleri Siyasi İşlerden Sorumlu Müsteşar (1982)*[928], "Josephson International and the Mutual Life Insurance Company of New York" şirketinde yönetim kurulu üyesi (1984), Kissinger Associates şirketinde başkanlık[929], Friends of Afghanistan (1986-1989 y.k.ü), Dışişleri Bakan Yardımcısı (1989)[930], Dışişleri Bakanı (1992-1993), Dresser Industries (ykü)[931], Phillips Petroleum Company (ykü), Universal Corporation (ykü), *Jefferson* Bankshares (ykü), Institute for Defense Analysis (ykü) ve IRI *yönetim kurulu* üyesi.
Robert Gerald Livingston[932]: *US Army MIS (1946-1952)*, Yugoslavya (1953-1956), Dışişleri (**CIA görevlisi** – 1956; **Operational Agent**: Salzburg, Hamburg, Belgrad, Batı Berlin –siyasi memur), US Deniz Kuvvetleri (1961-1963), US Adalet Bakanlığı (Asistan, 1970-1973), Temsilciler Meclisi üysı, Cumhuriyetçi Parti Kongre Komitesi 2. Başkanı ve IRI yönetim kurulu üyesi.
Frank J. Fahrenkopf, Jr: CfD(ykü), NED (Kurucu 2. Bşk, 1983-1993; ykü)[933], CPD (Commision Presidential Debate, Ortak Bşk)[934], AGA (American Gaming

---

925 Hıvatistanlı ve Sırp kökenli
926 *Julius Mader*, a.g.k., s. 151
927 Soros için Bk. Bölüm: İstanbul'da İki Kore İki Gün.
928 ABD-İsrail ilişkisinde "stratejik işbirliği" olarak adlandırılan üçüncü dünya ülkelerine karşı operasyonlar özel anlaşmalara dayanır. Reagan döneminde "ABD-İsrail politik-askeri işler komitesi" kurulur. İsrail adına, dışişlerinde direktörlük yapan David Kimche ve ABD adına da Eagleburger, bu komitenin Ortadoğu dışındaki bölgelerde yürütülecek işlerin eşgüdüm görevlileri olurlar. Kimche ve Eagleburger bir araya gelerek (1984), Orta Amerika operasyonlarına israil desteğini görüşürler. "*John M. Goshko, Israeli Technical Aid to El Salvador Part of Meetings Here, The Washingtonpost, April 21, 1984" den Jane Hunter,"Bush's 'Secret Team," caq, 1990-33, s.26, st.2*
929 Henry Kissinger tarafından Uluslararası şirketlere stratejik danışmanlık servisi yapmak üzere 1982'de kuruldu. Stratejik danışmanlık demek başka ülkelerin,özellikle İsrail'in hükümetle ilişkilerini kolaylaştırmak olaraktercüme edilebilir. Eagelburger bu şirketin başkanıyken 1989 yılında 900.000 USD ücret almaktaydı. *Jane Hunter, a.g.y., s.26, st1*. Jane Hunter, Israeli Foreign Affairs, adlı aylık *dergının editörüdür. caq, 1990-33, s.23, st.1, dn.*
930 Eagleburger, Bush'un gizli komitesi, ya da 40'lar komitesi olarak da adlandırılan, "*Restricted Inter-Agency Group (RIG)/Kurumlararası Sınırlı Grup*"da yer almaktaydı. Bu tür bir kurumlaşmayı Cumhurbaşkanlığı döneminde, Özal da oluşturmaya çalışmıştı.
931 Joan Mower, U.S. Provides $500.000 So Afghan Rebels Can Tell Their Story, *AP, September 16, 1985, Monday, PM cycle SECTION: Washington Dateline*'dan *Jared Israel, a.g.el-mek*
932 Almanya, *1927 doğumlu Sırp-Hırvat*
933 Fahrenkopf, 1989'de seçim gözleme bahanesiyle Nikaragua'ya gönderilen ve seçimde taraf olan "ekip"te yer almıştır.
934 CPD (Commision Presidential Debate): Cumhuriteçi parti ve Demokrat parti temsilcilerince ortaklaşa yönetilir. Fahrenkopf Cumhuriyetçiler adına, Paul G. Kirk, Jr. da Demokratlar adına başkandır. Başkanlık yarışlarının demokratik bir ortamda geçmesinin sağlamak üzere kurulmuşsa da, iki parti dışındaki partilerin adaylarına şans tanımayan

Association/Amerikan (eğlence/kumar) Oyunlar Birliği) yöneticisi, Cumhuriyetçi Parti (Grup Başkanı, Reagan dönemi 1980-1989), Hogan & Hartson şirketinde Uluslararası Ticaret Uygulama Grubu Başkanı (1995)[935], ABA (Amerikan Barolar Birliği Kumar Hukuku Komitesi) Başkanı. Oyun Avukatları Uluslararası Birliği'nin kurucusu, başkanı ve mütevelli heyeti üyesi, IDU (International Democrat Union) 2. başkanı[936], PDU (Pacific Democrat Union) Başkanı, ICF (International Cooperation Fund) Başkanı, CPNPC (Commission on National Political Conventions) ortak Başkanı[937], LS (Georgetown University School of Foreign Services Leadership Seminar / Dışilişkiler Önderlik Okulu) üyesi, WLF (Washington Legal Foundation- Yasal Siyaset Danışmanları Kurulu) üyesi, Nevada Devleti Baro Denetçileri Kurulu üyesi, City Club of Washington (Şehir Klubü) yöetim kurulu Başkanı, E.L. Wiegand Foundation ve IRI yöetim kurulu üyesi.

Cheryl F. Halpern: WKCR-FM Haber Programı Yapımcısı, Uluslararası Yayıncılık Örgütü yönetim kurulu üyesi, RFE/RL (Radio Free/ Radio Liberty) Direktör[938], Yayıncılık Güvörnerler Kurulu yönetim kurlu üyesi ve The Voice of America, Radio T.V. Marti, RFE/RL, Worldnet, Radio Free Asia, Radio Free Iran, Radio Free Iraq sorumlu gözlemcisi, RJC (Republican Jewish Coalition / Cumhuriyetçiler Yahudi Koalisyonu) başkanı ve soradan onursal başkanı, WINEP yürütme k.urulu üyesi, Anti-Semitizm'e Karşı Parlamentolar arası Konsey yönetim kurulu üyesi, CPP B'nai Brith (Center for Public Policy of BB) yöetim kurulu üyesi, Lexington Institute yönetim kurulu üyesi, Pekin Kadın Hakları Konferansı'nda ABD delegesi (1995)[939], National Jewish Coalition (NJC-Ulusal Yahudi Koalisyonu) yönetim kurulu üyesi, New Jersey Republican Party Koalisyon Başkanı ve IRI yönetim kurulu üyesi.

Jeane J. Kirkpatrick: NSC (1981-1985, Reagan dönemi) üyesi, Başkanlık Kabinesi (Reagan dönemi) üyesi, Birleşmiş Milletler'de US temsilcisi, PFIAD (Başkanlık Dış istihbarat Danışma Kurulu) üyesi (1985-1990), Defense Policy Review yöetim kurulu üyesi (1985-1993), FARR (Secretary of Defense Commission on Fail Safe and Risk Reduction) başkanı (1991-1992), AEI (American Enterprise Institute) üyesi, CFR Direktörü (1987-88), CDM (*Coalition for a Democratic Majority* -"Regan demokratları") örgütünde yönetim kurulu üyesi, Nicaraguan Freedom Fund yönetim kurulu üyesi[940], ARC

---

koşutlar yaratırlar. İkili parti sistemini garantiye almak için çalışmaktadırlar. Komisyonun para kaynağı iki tarafça sağlanır ama, büyük otomobil şirketleriyle tütün kartelleri de parasal destek vermektedir. *publicinterest.org*

[935] Cumhuriyetçi Parti Grup Başkanı Fahrenkopf, şirketteki işlerini de sürdürmüş, hatta Toyota Motor USA gibi müşterilerle toplantılara katılmıştır. *Lewise, CharleS, The Buying of The President, s.27.*

[936] IDU: Muhafazakar partiler Birliği üyeleri arasında ABD'li partilerin dışında İngiltere, Fransa, Almanya, Kanada, Japonya, Avustralya ve daha 20 ülkede üye partileri bulunmaktadır.

[937] Bu örgüt CfD (Center for Democracy) tarafından finanse edilir.

[938] RFE / RL: 1949'da New York'ta **Free Europe Committee** kuruldu. Kurucular: Allen Welsh Dulles (CIA kurucusu), J.K. Grew (Japonya B.elçisi), D.C. Pale (eski OSS üyesi), Lawrence Gianni (Bank of America Direktörü), General Eisenhower, AFL-CIO temsilcileri. Propaganda için proje üretildi. Projeciler arasında 1968 Baharı'nın ünlü filozofu **Herbert Marcuse** da *bulunuyordu*. 1950'de Radio Free Euroope radyo yayını başlatıldı. Kuruluş bütçesi: 10 milyon dolar. Para kaynağı: The American Sulphur Corporation, The Buffola Rochester to Pittsburgh Railroad Co., Clark McAdamas Clifford (The national Bank of Washington Director), C. Rodnay (Pan-Am bşk.), C.D. Jackson (Time and Life yayıncısı), Henry Ford II(General Motors), Chrysler, Rockefeller. *Halid Özkul, Gizli Ordular CIA, s.83-4*

[939] Konferans'da ABD delegesi, Müslüman kadınlar Ligi Başkanı **Leyla Marayati**, Türkiye'de Müslümanların ve öteki din gruplarının haklarının gaspedildiğini ileri süren bir konuşma yapmıştı. Hillary Clinton, ABD delegasyonunun başkanıydı.

[940] NFF: Mayıs 1985'de **Sun Myung Moon** tarafından satın alınan **The Washington Times** gazetesi şef editörü **Borchgrave** tarafından kuruldu. ABD kongresi Nikaragua

(Afgan Relief Committee) direktörü[941], CPD (Committee on the Present Danger) üyesi, PRODEMCA (Friends of the Democratic Center in Central America) üyesi[942], CSIS görevlisi, SD/USA (Social Democrats USA) üyesi, CfNP (Council for National Policy) üyesi, GSC (Global Strategy Council) kurucu yönetim kurulu üyesi ve IRI yönetim kurulu, danışma kurulu üyesi.

J. William Middendorf: CC (Conservative Caucus/ Muhafazakârlar Birliği) Başkanlık Konseyi üyesisi (1990), YWAM (Youth with a Mission) destekçisi, ASC (American *Security Councill) 2. Başkanı*[943], *Heritage Foundation yönetim kurulu üyesi*, "Global Strategy Council" kurucu yönetim kurulu üyesi[944], DFF (Defense Forum Foundation / *Savunma Forumu Vakfı) Başkanı, CSIS danışma kurulu üyesi, 1980 CIA Devir Komitesi* Başkanı, Denizcilik Bakanı (eski), German-American Business Ass. (Alman-Amerikan İş Birliği) danışma kurulu üyesi, "Naval War *College Foundation (Deniz Harp Okulu Vakfı)* mütevelli heyeti onursal üyesi, "First Federal Savings of India" şirketi direktörü, "First American Bank of Virginia" direktörü, "U.S *Baltic* Foundation (Baltık Vakfı) yönetim kurulu üyesi, Hoover Institute for War, Revolution and Peace (Hoover Savaş, Devrim ve Barış Enst.) mütevelli heyeti üyesi, National Liberty Corporation (Ulusal Özgürlük Birliği) direktörü, American Chamber of Commerce (Amerikan Ticaret Odası- Hollanda, Belçika, Rusya) onursal başkanı, Mexican-American Free Trdae Ass. Policy Committee (*Meksika-Amerika Serbest* Ticaret Birliği Politik Komitesi) başkanı, U.S Naval Institute (Deniz Enst..) yönetim kurulu üyesi, Cumhuriyetçi Parti Ulusal Komitesi saymanı (1964-1969), Reagan Uluslararası Ekonomi ve Denizcilik Danışman Komitesi üyesi (1980), Bush'un Başkanlık Askeri Danışma Komitesi üyesi (1988), The Leadership Institute (Liderlik Enst.) danışma kurulu ve IRI yönetim kurulu üyesi.

---

kontralarına yardımı reddetmişti. Fon'un başkanlığına eski Hazine Bakanı milyoner **William Simon** getirildi.

[941] ARC: ABD'nin Afganistan'a yönelik CIA kanal örgütlerinden biridir. ARC, CIA operasyonuyla desteklenen bir darbe sonucu iktidarı ele geçiren Ziya Han Nasseri'yi desteklemek üzere, 1980'de ABD'nin eski büyükelçilerinden (Afganistan, 1966-1973; Fas, 1973-1976; Arabistan, 1981-1983), CSIS Ortadoğu Programı direktörü , Iran-Contra operasyonunun önde gelenlerindan Michael Ledeen ile çalıştı. ARC, Londra ISS (*International Institute for Strategic Studies) üyesi Robert* Naumann ve Mary Ann Dubs tarafından kuruldu.

[942]PRODEMCA, Oliver North'un örgütlediği, *Nikragua kontralarına yasa dışı destek* örügtlenmesinin parasal olanaklarıyla medya kampanyalarını örgütledi.

[943] **ASC**: 1955'de emekli General Robert Wood ("Sears, Roebuck & Co" başkanı) ve "Chicago Tribune" den Robert R. McCormick tarafından kuruldu. Kuruluş aşamasında parayı "Motorola Corp" ve "Marshall Field and Company" verdi.*(John Saloma III, Ominous Politics . NY: Farrar, Straus and Giroux, 1984)* Daha sonraki finansman, kişilerin bağışlarının yanında "Sears", "General Dynamics," "General Electric," "Lockheed," "Motorola" , "Lockheed" "Boeing" ve "McDonnell - Douglas" gibi askeri sanayi şirketlerince sağlandı.

[944]US GSC, 1981'de kuruldu. Silah şirketleri, laborutuarlarla çalışan, eski istihbaratçı ve generallerin yönetiminde bir örgüttür. CIA eski direktörü Ray Cline, GSC'nin direktörlüğü görevinde bulunmuştur. GSC uzun dönemlı stratejik konularla ilgilenmektedir. Kurucuları: Clare Boothe Luce, General Maxwell Taylor, General Albert Wedemeyer, Dr. *Ray Cline* (2. Bşk), *Jeane* Kirkpatrick (2.Bşk), Morris Leibman, Henry Luce III, J. William Middendorf II, Admiral Thomas H. Moorer USN (e), General Richard Stilwell (e), Dr *Michael A. Daniles* (Bşk.), *Dr. Dalton A. West* (Bşk.yrd.). *Araştırma yöneticileri:* Dr. Yonah Alexander, Dr Roger Fontaine, Robert L. Katula, Janet Morris (*Armen Victorian, Non-lethality: John B. Alexander, the Pentagon's Penguin. Lobster 1993-25)*

Ek 5- NDI'ye parasal destek veren şirketler ve kişiler

Ameritech, Archer Daniels Midland Company, Arter & Hadden, Atlantic Richfield Company, AT&T, Amoco, Chevron Overseas Petroleum Inc., Citigroup, The Coca-Cola Company, Collis/Warner Foundation, Consolidated Natural Gas, Daimler Chrysler Corporation, Dow Chemical Company, Elan Corporation, Enron Corporation[945], Ericsson Inc., Ernst & Young LLP, Exxon Mobil Corporation, Foley, Hoag & Elliot LLP, Ford Motor Company, Greenberg/Quinlan Research, Greenberg Traurig, "Greer, Margolis, Mitchell & Burns," Hoechst Marrion Roussell, Liz Claiborne, Inc., Lockheed Martin Corporation[946], Meridian Worldwide America, Mutual of America Life Insurance Company, Network Resources America Inc., Nickelodeon/ Nick at Nite Occidental Petroleum Corporation, "Paul-Weiss-Rifkind-Wharton & Garrison", Raytheon Company, Retrofit, F.S., Tenneco, Inc., Texaco Inc. [947], Union Labor Life Insurance Company, United Technologies Corporation, Viacom, Inc., The West Group, American Ireland Fund, Collis/Warner Foundation, Fannie Mae Foundation, Friederich Ebert Stiftung (Almanya)[948] Mott Foundation. Open Society Institute[949], Westminster Foundation for Democracy[950], AFL-CIO, American Federation of State, County & Municipal Employees. American Federation of Teachers, American Postal Workers Union, Communications Workers of America, International Masonry Institute, International Union of Bricklayers and Allied Craftworkers, National Education Association, Retail, Wholesale and Department Store Union, SEIU Sheet Metal Workers International Association, United Association of Journeymen and Apprentices of the Plumbing & Pipe Fitting Industry[951] William V. Alexander, Bernard Aronson, Chester Atkins, Elizabeth F. ve Smith Bagley, Michael Barnes, Richard C. Blum, Sarian Bouma, Jon Bouma, Mira Brichto, Michael K Casey, Mario A. Castillo, James A. Daley ve Kathleen Y. Daley, Edward J. Donley, Jim ve Jean B. Dunn, Richard K. Eaton, Eugene Eidenberg, Geraldine Ferraro, Leslie Francis, Richard Gardner, Patrick J Griffin, Jane Harman, Sidney Harman, Peter Hart, Carl F. Hughes, Maxine Isaacs, Jim Johnson, Omar M. Kader, Paul G. Kirk Jr., Peter Kovler, Elliott F. Kulick, Matthew Maher, Lewis Manilow, Thomas O. Melia, Amy S. Conroy, Thomas W. Moore, Caroline B. Newcombe, Jerry O'Brien, Vance K. Opperman, Molly Raiser, Barbara Rodhe, Nancy H. Rubin, L. Ronald Scheman, Lynn G. Cutler, Beth K. Smith, Alan D. Solomont, Robert S. Strauss, Maurice Tempelsman, Mark Touhey, Arturo Valenzuela, Marvin F. Weissberg, Grant M. Wilson.

Ek 7- NDI yönetici ve danışmanları[952]

John T. Joyce: SD/USA (ykü), CDM Task Force (ü), FTUI (ykü), LID (ykü), AAFLI (ykü), AALC (mütevelli), AIFLD (ykü), ICCARD (ykü), PACMC (ü), PRODEMCA (ü), AFL-CIO MAC (Bşk.), APRI (yku), USO World Board of Governers (ü), Friends of the Democratic Center in Central America (*Puebla Institute*/ykü) ve NDI (bdk)[953]

---

[945] ABD'de yolsuzluk, hissedarları dolandırmaktan sorgulanan ve iflasına karar verilen en büyük enerji şirketlerinden Enron, Özal'ın icadı Yap İşlet Devret modeli çerçevesinde Tekirdağ'da doğal gaz yakıtlı elektrik santralı kurmuştu.

[946] Lockheed, çeşitli ülkelerde bol rüşvet dağıtarak askeri uçak satmakla suçlanmış ve soruşturmaların sonunda mahkumiyetler almıştır. Lockheed'in Türkiye satışlarındaki yolsuzluklar da uzun süre gündemde kalmıştır.

[947] En büyük petrol şirketlerinden Texaco'nun CFR temsilcisi Brademas, NED başkanlığı yapmaktaydı.

[948] Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin uzantısı olan örgütün ABD operatörünü deteklemesi Örümcek Ağı'nın ilginç bir ilmiğidir.

[949] George Soros'un örgütü.

[950] İngiltere'deki örgüt. Kafkasya'da etkin. Türkiye'de TOSAV'ı destekledi.

[951] ndi.org/dcf/supporters/

[952] 2001 yılına göre

[953] "John Joyce" olarak da geçer

Christopher J. Dodd: CIAS (Council for Inter American Security/ü), CFR ve NDI büyük danışma kurulu üyesi.
Barbara J. Easterling: AFL-CIO (*sayman* üye-1995), CWA (*Communication Workers of America* /*sayman* üye) ve NDI büyükdanışma kurulu üyesi.
Charles Robb: CDM (ykü), CfD (ykü), Puebla Instiute ve NDI danışma kurulu üyesidir.
Walter F. Mondale: CFR(ü), Trilateral Commission (ü)[954], Bilderberg (ü)[955], Intelligence Committee (Başkan), Başkan Yardımcısı (1976- J.Carter), *Endonezya (1978, D.İşleri)*, Filipinler (1978), Japonya (1993-1995), Dışişleri 'Key Officer' ve NDI eski başkanı ve danışma kurulu üyesi.
Geraldine A. Ferraro[956]. *CFR üyesi ve NDI yönetim kurulu üyesi.*
Molly Raiser. CDM (ykü), Demokrat Parti Women's Campaign Fund (Seçim Kampanyası Fonu yöneticisi 1992), Akev Protokol Şefi (Clinton- 29 Mayıs 1993- 1997 istifa), ve NDI yönetim kurulu üyesidir.
Bill Bradley: CFR (ü), Senatör.
Mario M. Cuomo: CCF (Congress Cultural Freedom) üyesi, NDI büyük danışma kurulu üyesidir.
Elliott F. Kulick: CfD (Center for Democracy-ü), Pegasus International Inc. yönetim kurulu başkanı ve NDI yönetim kurulu üyesidir.
Peter Kovler: DCF (Democratic Century Fund) yönetim kurulu üyesi, Kovler Family Scholarship Fund (1987) kurucu üyesi ve NDI yönetim kurulu üyesidir.
Joan Baggott Calambokidis: IMI (International Masonry Institute)Başkanı ve NDI yönetim kurulu üyesidir.
Les Campbell: "New Democratic Party" lideri, NDI'nin Bosna ve Hırvatistan direktörü, NDI *Ortadoğu Programları Bölge Direktörü*, NDI *Rusya parlamenter eğiticisidir.*

Ek 8 - **Western Goals**

WG (UK) 1985'de İngiltere'de kurulmuş ve Dünya Anti-Komünist Lig'i ağında yerini almıştır. Örgütün Amerika ayağı WG (U.S), aşırı sağcı Georgia Kongre üyesi Larry McDonald tarafından 1979'da kuruldu. General John Singlaub tarafından desteklenen WG'un Başkanı Carl 'Spitz' Channell ve yöneticisi Linda Guell idi. L. McDonald , 1983'de Sovyetler tarafından düşürülen uçakta öldü. Dul karısı L.MacDonald vakfını kurdu. WG (UK) ise, Amerikan radikal sağının şubesi olarak 1985'de dul McDonald tarafından kuruldu. Direktörlüğüne Paul Masson getirildi. Danışmanlıklarına parlamenterlerden *Martin Smyth, Patrick Wall, Nicholas Winterton, Neil Hamilton, Bill Walker ve* eski parlamenterlerden Stefan Terlezki getirildi.
Patrick Wall, aynı zamanda British WACL World Anti Communist League)'nin başkanıydı. Terlezki ise Milletler Anti-Bolşevik Blok(ABN)'nun İngiliz Bölümünde anahtar kişidir. WG'un McDonald ve General Singlaub (IRI yöneticilerinden ve Irangate operatörlerinden) kanalıyla, Conservative Action Group (Muhafazakâr Eylem Grubu) ile WACL bağlantılı kuruluşlarla sıkı ilişki içindedir.
WG ile WACL arasındaki *ilişkiler*, ABN'nin *International Youth Committee* (IYC) *ve* Young Monday Club'a ulaşmaktadır. IYC'nin başkanlığına Paul Masson atanmıştır ABN konferansına Mason, David Neil-Smith, A.V.R. Smith ve Adrian Lee katılmıştır.
Western Goals Foundation ilk özel istihbarat kuruluşu olarak da anılır. Bu vakıf örtülü örgüt, Amerika içinde ve *diğer ülkelerde*, ABD *çıkarlarına aykırı* gördükleri partiler ve örgütler hakkında veri tabanı oluşturdu, muhafazakâr liderler arasında eylem eşgüdü-

---

[954] Holly Sklar (editor), Trilateralism, The Trilateral Commision and Elite Planning for World Management, s.2
[955] Aralarında Türkiye'den tanınmış kişiliklerin de bulunduğu Bilderberg listesi için bk. Roebrt Gaylon Ross, Sr., Who's Who of the Elite Members of the Bilderbergs, Councill on Foreign Relations, Trilateral Commission, Skull & Bones Society Committee of 300. Güncel listeler için bk. elektronik ağ siteleri.
[956] Ferraro, daha önce de ABD Başkan Yardımcılığına aday olmuştu.

münü sağladı. Yalnızca ABD'de 70 radyo istasyonu işletti, dezenfermasyon belgeselleri yayınladı.

Western Goals aslında Singlaub'un oluşturduğu büyük şebekenin bir parçasıdır. General John Singlaub, Taiwan'dan sağladığı parayla Dünya Anti-Komünist Ligi (WACL)'nin ABD şubesi olarak US CWF (United States Council for World Freedom) örgütünü 1981'de kurdu ve Nikaragua Contra'larına parasal yardıma başladı. (*John Prados. Presidents' Secret Wars, Elephant Paperbacks, Chicago 1996, s.428*) Singlaub ve yandaşları, "Western Goals, Council for the Defense of Freedom, American Security Council, Council for Inter-American Security ve Conservative Caucus gibi bir dizi yeni gruplar oluşturdular. WACL'nin uluslararası konferanslarına Amerikan kongre üyeleri, senatörler, kardinaller, parlamento üyeleri, banka başkanları, bilim adamları, Nazi işbirlikçileri, Japon savaş suçluları, Latin(Amerika) Ölüm Taburlarının liderleri, Moon'un Birleştirme Kilisesi (Unification Church)'ne bağlı örgütler, İtalyan terör kaçkınları katılıyordu.

Genral Singlaub: II. Dünya Savaşı sırasında OSS (the Office of Strategic Services, CIA'den önceki askeri istihbarat örgütü)'de görevliydi. Kore savaşı sırasında CIA İstasyon Şef vekili oldu, 1966-1968 arasında MACV-SOG (Military Assistance Command Vietnam-Studies and Observation Group) kumandanı olarak iki yıl görev yaptı. "Operation Phoenix" komutanlarından biriydi. 1978'de Güney Kore Birleşmiş Milletler Komutanı iken, Jimmy Carter'ın kuvvet indirimi kararını açıktan kınayınca zorunlu olarak emekliye ayrıldı. (*John Prados, a.g.y*) 1984'de Orta Amerika'da karşı gerilla hareketine geçilmesini konu edinen Pentagon panelini yönetti.*(caq, 9,10)* Reagan başkan olunca, General Singlaub da NSC (National Security Committee /Milli Güvenlik Kurulu) görevlilerinden özel "contra" eylemleri için destek aldı. Singlaub, Yarbay (Sonradan Albay) Oliver North'u Irangate operasyonu sırasında Akev'le aralarındaki irtibatçı olduğunu açıkladı.

Ek 9 – **NFF (Nicaraguan Freedom Fund)**

NFF, Mayıs 1985'de Sun Myung Moon tarafından satın alınan The Washington Times gazetesi şef editörü Borchgrave tarafından kuruldu. ABD kongresi Nikaragua kontralarına yardımı redetmişti. Fon'un başkanlığına eski Hazine Bakanı milyoner William Simon getirildi. Yöneticiler arasında CfFW (committee for a Free World) başkanı ünlü muhafazakârlardan Midge Decter ile AEI üyesi Michael Novak da yer alıyordu. Açılan kampanyaya ilk bağış Moon'un sağ kolu Bo Hi Pak'dan 100.000 USD olarak geldi.*(caq-34,1985,s.35)* CIAUSA (Confederation of the Associations for the Unification of the Societies of the Americas, Bşk. Bo HiPak, US president Air Force General özel harekat savaşçısı E. David Woellner bulunmaktaydı. (*CAIB 22, caq34- CAUSA Int. Costa Rica. Thailand, Pakistan, Kenya*)

Ek 10– **ARC (Afganistan Relief Committee)**

ARC, ABD'nin Afganistan'a yönelik CIA kanal örgütlerinden biridir. ARC, CIA operasyonuyla desteklenen bir darbe sonucu iktidarı ele geçiren Ziya Han Nasseri'yi desteklemek üzere, 1980'de ABD'nin eski büyükelçilerinden (Afganistan, 1966-1973; Fas, 1973-1976; Arabistan, 1981-1983), CSIS Ortadoğu Programı direktörü , Iran-Contra operasyonunun önde gelenlerindan Michael Ledeen ile çalıştı. ARC, Londra ISS (International Institute for Strategic Studies) üyesi Robert Neumann ve Mary Ann Dubs tarafından kuruldu. Ziya'nın babası Nasrullah Han, Kral Zahir Şah döneminde istihbarat şefiydi. Ziya, demokratik seçimlerle iktidara gelmiş olan Zülfikar Ali Butto'yu devirmiş ve ABD'ye bağlı bir politika izlemeye başlamıştı.Aynı dönemde Türkiye'de iktidara el koyan Kenan Evren'le yakın ilişk,iler içinde olmuş, Evren ona "Kardeşim Ziya" diye seslenecek denli yakın bir dostluk kurulmuştu.

ARC, başlangıçta New York'ta -daha sonraları örgütün başkanlığına getirilen avukat John Train'in bürosuna yerleşmiştir. ARC, kuruluşundan kısa bir süre sonra Pakistan-Afganistan sınırındaki Afgan mülteci kamplarında çalışmaya başlamıştır. Reagan'ın ikti-

dara gelmesiyle birlikte bırbiri ardına yeni örgütler kurulmuştur: CFA (Committee for a Free Afghanistan), AFA (American Friends of Afghanistan) ve AIC (Afghanistan Information Center). Bu örgütler, devcletten para sağlayan NED tarafından beslenmiştir. ARC, NED'den 1984'de 60,000 USD, 1985-1989 arasından her yıl 45.000 USD, medya kampanyasından 45.000 USD *aldı.(Afghanistan Relief Committee, financial* statements 1985 and 1986 ve NED National Endowment for Democracy, annual report, 1984-9) Açıktan görülen bu paralarla medyatik kampanyalar düzenlendi ve Afganistan'da yçönlendirici yayınlar çıkarıldı.
En önemli desteği WUFA (The Writers Union of Free Afghanistan/ Hür Afganistan Yazarlar Birliği) aldı. ARC'nin başkanlığında Theodore Eliot (Hoover Institute'de araştırmacı, CIA'ye eleman yetiştiren "Tufts University Fletcher School of Law and Diplomacy" dekanı; AFA ikinci başkanı) da bulundu. ARC ikinci başkanı Rosanne Klass, CIA'ya bağlı Freedom House'da yerleşik "Afganistan Information Center" (Afganistan İstihbarat Merkezi) direktörü, ACAS (Afghanistan Council of the Asia Society) kurucu üyesi, Freedom House yönetim kurulu üyesiydi. *Seyid Kybar, The Afgan Contra Lobby, caq. 30, 1988, s.66-67)* ABD, Afganistan mücahidlerine 2 Milyar doların üstünde para vermiştir. (*Steve Galster -Washington, The Afgan Pipeline, caq 1988-30. s.55)*

Ek 11 - **American Security Council**

ASC, 1955'de emekli General Robert Wood ("Sears, Roebuck & Co" başkanı) ve "Chicago Tribune" den Robert R. McCormick. Tarafından kuruldu. Kuruluş aşamasında parayı "Motorola Corp" ve "Marshall Field and Company" verdi.*(John Saloma III, Ominous Politics , NY: Farrar, Straus and Giroux, 1984)* Daha sonraki finansman, kişilerin bağışlarının yanında "Sears", "General Dynamics," "General Electric," "Lockheed," "Motorola" , "Lockheed" "Boeing" ve "McDonnell - Douglas" gibi askeri sanayi şirketlerince sağlandı. İlk kuruluş aşamasında ABD sınırları içindeki "komünist" olarak nitelen kişilerin ve şirketlerin dosyalarını içeren büyük bir kütüphane oluşturuldu. 35500 şirket ve altı milyonu aşkın kişi fişlendi. Veri tabanı "UnAmerican Activities (Amerika-olmayanların Eylemleri Komitesi)", FBI, Göçmen Bürosu ve Hazine bakanlığı ile ortaklaşa kullanıldı. Bu örgütlenme 1956 yılında ASC adını aldıktan kısa bir süre sonra ASC Fdn (ASC Vakfı) kuruldu. Örgütlerde, emekli generaller, diplomatlar, istihbarat görevlileri, temsilciler meclisi üyeleri, senatörler, FBI yöneticileri yer aldı. Örgüt, komünistlerin ABD'ye sızdığı savını temel alarak, silahsızlanma, yumuşama politikalarını destekleyenlere karşı savaşım açtı. Örgütün deneyimlileri, CPD, WACL, CfWF gibi örgütlerin de kurucuları ve yöneticileri arasında yer aldı. Reagan da **ASC** üyeleri arasındaydı.

Ek 12- **Heritage Foundation**

1973 yılında Colarado Bira baronu olarak tanınan Joseph Coors ve Yeni Sağ hareketin eylemcilerinden Paul Weyrich tarafından kuruldu. J.Coor, kuruluş aşamasında 250.000 dolar bağışladı. Muhafazakâr ideologlardan Richard Scaife birinci yılın sonunda kuruculara katıldı. Reagan'ın iktidara gelmesiyle vakıf gücünü ve etkisini artırdı. Heritage ile hükümet hep içli dışlı oldular. Reagan demokrasisi döneminde Heritage ile devlet arasında gidip gelen çalışanların sayısı yüxlerle ifade edilir. (*John Saloma III, Ominous Politic, The new Conservative Labyrinth, N.Y Hill and Wang, 1984*)
Reagan'ın gölge hukumeti olarak da adlandırılan Heritage, operasyon yapılan ülkelerde örgütlenen muhalif hareketlerin örtü örgütlerine ev sahipliği yaptı, bu örgütlerde heritage'in yöneticileri de görev aldı. Muhafazakâr şebekenin hemen hemen tümü ile bağ kuran vakıfın yönetimnde "CC (Conservative Causus) Başkanı ve Sun Myung Moon'un "Unification Church" örgütüne bağlı ISC (International Security Council) başkanı Charles Lichtenstein bulunmuştur. Heritage, Afgan mücahidlerinin destek örgütü CFA (Committee for Free Afgan / Özgür Afgan Komitesi)'ni kurmuştur. Etiyopya, Laos,

Mozambik, Nikaragua operasyonlarında aktif görev alan vakıf, ABD'nin silahlı gücünün artırılmasını savunmuştur. Reagan yönetimindeki ağırlıklarım Senato'da SST (Subcommittee on Security and Terrorism/ Güvenlik ve Terörizm Altkomitesi 1981) kurdurmuşlardır. Bu komitenin kuruluş gerekçe raporu Heritage tarafından hazırlanmışitır. Gerekçenin ana ilkesi, Carter döneminde yumuşama politikasıyla, ABD'nin tehlikeye düştuğü, bu nedenle iç ve dış güvenliğin yeniden güçlendirilmesi, içerde anti-Amerikan faaliyetlerin ve komünistlerin izlenmesi (bir tür MacCrthy yenilenmesi)olmuştur. Bu raporun hazırlanmasında *Reagan'ın CIA Direktörü William Casey tarafından kurulmuş* (1962) olan NSIC (National Security Information Center) adlı yarı-açık istihbarat örgütü yardımcı olmuştur.

SST'nin kurucuları arasında ASC (American security Council- eski muhafazakâr örgüt üyesi; Reagan'ın CIA komitesi başkanı, Deniz Kuv. Eski Sekreteri Middendorf II uye) ve NCRIS (*National Committee to Restore Internal Security/ Iç Güvenliği Yeniden Kurma Milli Komitesi*) temsilcileri bulunmaktaydı. *(Margaret Ratner (Avukat. Center for Constitutional Rights), "New Theat to Civil Liberties" CAQ. 1981-12. s.32)* Iran-Contra operasyonunun aktif yöneticisi Dışişleri bakan yardımcısı Elliott Abrams da devlet görevini bıraktıktan sonra Heritage'e katılmıştır.

ABD Başkanı Reagan, dava arkadaşlarını unutmayan, vefalı, kadirşinas bir lider olarak 18 Ocak 1989'da Feulner'a "muhafazakâr hareketin lideri" olduğu ve " ideallere bağlı ve gerçekçi [illegible] devletimizin politikasını biçimlendiren bir örgüt oluşturduğu" için Başkanlığın Vatandaşlık Madalyası'nı takmıştı

Ek 13 – AEI

AEI, ABD'de Cumhuriyetçi Parti'nin muhafazakâr politikalarının destekçisi olarak kuruldu. Yurtdışı operasyonlarında, örneğin Nikaragua Contra operasyonu, etkin görev alan AEI'de CIA eskidirektörü Başkan George Bush, eski Savunma Bakanı Müsteşarı Fred Ikle, Jeane Kirkpatrick çalışmışlardır. AEI'nin bütçesi 10 Milyon Dolar'dır. Para kaynakları arasında General Electric Foundation, Amoco Foundation, Ford Motor Company Foundation, American Express Foundation, AT&T Foundation, Eastman Kodak Charitable Trust, Henry Luce Foundation, M. Olin Foundation, Texaco, Smith-Richardson Foundation, The Proctor & Gamble Fund, J.Howard Pew Freedom Trust, Shell Companies Foundation, Bank America Foundation, Gates Foundation, Metropolitan Life Foundation, PPG Industries bulunmaktadır.

Ek 14 The Institute of Turkish Studies

Yönetim Kurulu: Baki Ilkin (Washington B.elçi. Onursal Başkan) Donald Quataert (Yk Bşk.; *Binghamton U. Prof. Tarih*), [illegible] Sayman; Columbia U. Director Turkish Studies Center), Richard Barkley ([illegible] Ankara B.elçi-1994, Key Officer. Almanya Batı Berlin -1972-1974. B.elçi. [illegible] 1985-1988; Almanya 1988-1990. Belçi Ankara 1991-1994)[95], Ahmet Ertegün (Atlantic Records Corporation Sahip ve Bşk.), Halil İnalcık (Bilkent U. ; The U. Of Chicago; Bk. d.n U Mumcu), Bernard Lewis (*Princeton U. Prof. Yakın Doğu Tarihi*), Heath W. Lowry (Princeton U. Yakındoğu Araştırmaları Bşk.), Seymour J. Rubin (USAID ve Int. Soop. Adm. Genel Danışman. American Society of Int. Law- Uluslararası Danışman ve eski Bşk.Yrd.; CFR üyesi). Paul Wolfowitz (John Hopkins U. Nitze School of Advanced Int. Studies-eski dekan; Endonezya-Büyükelçi; Savunma Bakan Yrd.- 2001 GW Bush dönemi; NED-ykü);

Öğr. Üyeleri: Esin Atıl (Smithsonian Institution Arthur Sackler Gallery Araştırma Görevlisı), Fatma Müge Göçek (Michigan U. Sosyoloji Doçent). Gülru Necipoğlu Kafadar (Harvard U.Ağa Han Prof. Islami Sanatlar), Kemal Sılay (Indiana U. Prof. Yakındoğu

---

[95] *Barkley, 1972-1974 aasında görveli bulunduğu Batı Berlin'den Doğu Berlin ABD operasyonunu başlattığını açıklıyor. Ugur Akıncı, "Barkley. We never ever advocated direct dialogue with APO or PKK" Turkish Daily News. 25 August 1995.*

Dilleri ve Kültürleri, Osmanlı ve Modern Türk Araştırmaları), *Sarah G. Moment Atış* (Wisconsin U. Ortadoğu Araştırmaları Programı, Prof. Türk Dili ve Edebiyatı), *Walter* Denny (Chicago U. Ortadoğu Araştırmaları Merkezi Gelişme Direktörü; Massachusetts U. Prof. Sanat Tarihi), *Carter V. Findley* (Ohio Devlet U. Prof. Tarih), *James Kelly* (Utah U. Doçent), *Avigdor Levy* (Brandeis U. Prof.Tarih), *Justin McCarthy* (Louisvillle U. Prof.Tarih), *Joseph Szyliowicz* (Denver U. Prof.Uluslararası İlişkiler), *Madeline Zilfi* (Maryland U. Prof. Tarih) Onur Üyeleri: Roderic Davison (George Washington U. Prof.Tarih), Tibor Halasi-Kun (Colombia U. Prof. Türk Araştırmaları), Howard Reed (Connecticat U. Prof. Tarih), Stanford J. Shaw (California U. Prof. Türk ve judeo-Türk Tarihi, Bilkent Unv.)

Ek – 15 Unification Shurch ve Moon çevresi

Unıfication Church den ayrılanların hazırladığı, örgütler-şirketler listesinin "Investigative Research Specialists" tarafından yenilenmiş yayınnından kısaltılarak alınmıştır. Adları koyultulmuş örgütler Türkiye'de etkin olanlardır.

3I. Association Standc for Lave, Life and *Lineage* (CARP'a *bağlıdır*. *Kuruluşu*: 1995)
Aetna Springs Golf Course (*New Eductional Development Seystems*, İnc.'e aittir.)
C.A.R.P. *Collegiate Association for* the Research of Principles
Camp Sun Up / Camp Pizza, *Pennsylvania* / Camp K Santa Rosa, CA
Camp Shimjung 1992 (Aetna Springs Resort-Northern California.) / Camp Sunrise (Barrytown, NY) / Camp Mozumdar (California)
Creative Community Project (C.C.P.) / Day of Hope Fevstival / Tours Down Home Inn
Eden Awareness Training Center / Frontier 78, '80
HARP (High School Assn. for the Reseach of Principles)
Home Church (Seyyar örgüt; evlerde örgütlenir.) / Hope Academy (Oakland, CA)
HAS-UWC, Inc.(NYC)
Int. Black Student Alliance (CARP'a bağlı) / Int. Family Association
Int. Foundation for the Advancement of Biological Medicine, Inc.
Int. Friendship Banquet / Int. Ideal City Project / Int. Leadership Seminars (CARP'a *bağ-lı*) / Int. Medical Leadership Seminar / Int. *Prisoner Reeducation Foundation*
Int. Pioneer Academy / Int. *Re-education Foundation* / *Jin A Child Care Center*
Mąine Family Federation for World Peace (*Washington*, D.C.)
New Eden Academy (*Bridgeport*- Başkanı: *Dr.Hugh Spurgin*)
New Hope Academy (*Landover* Hills, MD) / New Hope Farms (NY)
New *Education* Develepment Systems, Inc. (N.E.D S.)
Ocean Church (NYC) / Ocean Church Seminar
Project Volunteer / Reiki Master Teacher (NYC)
Students for an Ethical Society / The Divine Principle Home Study Course
The Sunshine School (Berkeley, CA) / Top Garden School (Irvington, AL)
True Parents Children School of the Arts (New Jersey) / UNICAP (Cemaat eylem programı) / Unification Thought Institute (NYC) / Unification Church Camp (Mt. Kisco, NY)
Unification Thought Institute (NY) / Wonwha Do Association (NYC)
World of Hope Festival / World Medical Health Foundation (NY)
World Family Movement / World Mission Center (New Yorker Hotel – N.Y.)
Youth for an Ethical Society (YES – NYC)
Dinsel Örgütler
Ad Hoc Committee for Religious Freedom
American Conference on *Religious Movements* (*UC tarafından parasal destek verilen* – Kuruluş yeri: *The Catholik Unhiversity of America, Washington*, D.C.)
American Clergy Leadership Conference
Assemly of Worlds Religions (International Religious Foundations, Inc.'e bağlı – NYC)
Causa Ministrerial Alliance (San Francisco, CA) / Causa Ministerial Alliance (NYC)
Chinese Evangelical Assn. (NYC)

Council for the World's Religions (International Religious Foundation, Inc.'e bağlı.NYC)
Ecmenical Foundation for Community Development (NY)
First Amendmennt Recearsch Institute (Washington, D.C.)
Foundatigon for Unification Thought and Culture, Inc. (Virginia)
Global Congress of the World's Religions / Inter Religious and International Federation for World Peace
Interdenominational Conference of Clergy (NYC)
Int. Conference Center (Seoul Korea) / Interfaith Endeavor
Int. Coalition Against Racial and Religious Intolerance / Int. Coalition for Religious Freedom (Falls Chruch, VA) / Int. Christian Students Association (1981)
Int. Christian Unity (NYC)
Int. One World Crusade (I.O.W.C.) / Int. Christian Professors Association
Int. Religious Foundation, Inc. (NY) / Jewish Friendship League Judaism; In Service to the World
Korean Evangelical Association (NE, WDC) / National Council for the Church and Social Action (NCCSA)
New ERA (New Ecumenical Research Association; International Religious Foundation, Inc.'e bağlı)
Queens Christian Development Corporation (Queens, NY)
Song Hwa Theological Seminary (Korea) / Sun Myung Moon Christian Crusade
Sun Myung Moon Institute (NYC) / Supra-denominational Christian Association (1966)
The Committee to Defend the First Amendment
The Holy Spirit Assn for the Unification of World Christianity (Kore'deki ilk örgüt)
The Unification Church (Ana örgüt) / The Unified Family (Kore'deki 2. örgüt)
The True Family Values Ministry (FFWPU ve HSAUWC'nin ortak kuruluşu)
Unification Church of America (NYC)
Unification Church of Harlem (NYC)
Unification Church Blessed Family (NYC)
Unification Theological Seminary (Barrytown, NY)
United Church Federation
United Faith, Inc. (Portland, OR)
United Federation of Churches (Moon tarafandın 2001'de kuruldu.)
World Peace Institute (Inter Religious and Internatioğal Federation for World Peace'e bağlı)
World Scripture Project (IRF'e bağlı)
World Youth for God (NYC)
Youth Seminar on World Religions ()

Siyasal Örgütler

American Cicentennial God Bless America Committee
American Committee for the Human Rights of Japanese Wives of North Korean Repatriates
American Constitution Committee (Falls Church, VA)
American Council for Free Asia (Vitnam'daki ABD savaşını desteklemek için kuruldu.-Washington)
American Council for World Freedom
American Family Coalition / American Parents Association
American Freedom Coalition / American Freedom Foundation, Inc.
American Leadership Conference / American Youth for a Just Peace
Asia University Federation
Asian Ecumenical Interfaith Council / Assn. Pro Unidad Latinoamericano
Captive Nations / Causa International Minority Alliance / Causa International
Causa Veterans' Assn.
Citizen's Federation for the Unification of the Fatherland (1987'de kuruldu.)
Coalition for a Free World / Committee for Responsible Dialogue
Committee to Defend the U.S.Constitution / Communist Research Group

Federation of Island Nations for World Peace (Moon tarafından 1996'da kuruldu.)
Frée Asia Foundation / Freedom Leadership Foundation
Global Economic Action Institute / God and Freedom Rally
International Federation for the Victory Over Communism
Korean International Foundation for World Peace
International Commission for the Peaceful Reunification of Korea (1991)
International Security Council / Interreligious Federation for World Peace (International Religious Foundation, Inc.'e bağlı)
Korean Causa of N.Y. / Korean American Political Assn (KAPA)
Korean Professors World Peace Academy (KPWPA-New York City)
Middle East Association (Washington, D.C.)
National Prayer and Fast for the Watergate Crisis
National Professors and Students Federation for North-South Reunification
Professors Academy for World Peace / Project Unity
The Summit Council for World Peace / The Summit Club International, Inc.
Washington Institute for Values in Public Policy / Washington Institute Press
Women's Federation for World Peace (Moon'un eşi Hak Ja Han Moon başkamdır.)
World Anti?Communist League (W.A.C.L.) / World Freedom Movement
World Freedom Institute / World Institute for Development and Peace, Inc.
World University Federation.

Medya Örgütlenmesi

Atlantic Videa, Inc. (984) / Belleville Pres / CARP Monthly / Causa Report
Currents / Epoch Maker Magazine / Free Press International, Inc.
Freestate Publishing, Inc. / Global Affairs / Global Insight / Harlem Weekly
Heartwing (Vancouver, WA) / Heaven &Earth newsletter
Insight Magazine / International Exchange Pres / Manhattan Magazine
Manhattan Television Center / Middle East Times (Kıbrıs)
New Era Books (NYC) / New Future Films (NYC) / New Hope News (Yalnızca üyelere gider)
News World Communications ()
Naticias Del Mundos (NYC)
One Way Productions (L.A., CA, INCHON) ()
Paragon House Publishers (ICF'ye ait Paragon Book Reprint Co.'e aittir.)
Principle life
Quéens Magazine
Renaissance for Resources
Rising Tide (Freedo Leadership Foundation'e aittir.)
Rose of Sharon Press, Inc. (NYC)
Sae Gae Times (NY; Chicago)
Segye Times (Kore gazetesi Cosmo Woman'u da yayınlar.)
Sekai Nippo (NYC) ()
Spring of Life (IFABM)
Sunrise (Bülten)
The New York Tribune (Artık yayınlanmıyor)
The Pacific Student Times (San Francisco, CA)
The Washington Times (NW, WDC)
The Weekly Religion
Tong?Il Seigel (Aylık, yalnızca üyelere)
Ultimas Noticias
Unification News (NYC) 10038; 212?869?8847
Unification Thought Quarterly
Unified World (New World Forum'a ait.)
United Press Internatianal (News World Communication, Inc. Tarafından Mayıs 2000'de satın alındı.)
Universal Voice (International Re?education Foundation'a ait.)

Visual Arts Society (NYC)
Washington Golf Monthly (News World Communications, Inc.ye ait.)
Washington Television Center (NW WDC)
Washington Times Foundation (Washington, D.C.)
Washington Times Education Foundation (Washington, D.C.)
Way of the World (Aylık)
World & I Magazine (PWPA'nın yayını-Washington, D.C.) ()
World Media Association (WDC)
World Media Conference (World Media Association'a bağlı.)
World University Times (ÇARP bülteni-NYC)

Kültürel ve Toplumsal Örgütlenme

Advisory Council to the Unification Movement (ACUMI) ()
African Institute for the Study of Humanistic Values
American Blessed Family Assoc. (yalnızca üyelere açık)
American Community Union (NY)
American Space Culture Foundation (W.D.C.)
Artists Association for World Peace (New York City) ()
Artists Association International (Başkan Yrd.: Kevin Pickard)
Big Apple Harvest (NY)
Boston Area Council for Church and Social Action, Inc.
Canaan Foundation, Inc. (NY-International Cultural Foundation'a para getirir.)
Capital Gardens Children's Center (NE, WDC)
Center for Educational Media (NJ-Başkanı: Richard Panzer.) ()
Center for Ethical Management & Planning (Berkeley, CA)
Cosmiç Federation for World Peace
Cosmiç True Parents' Faundation (2000'de kuruldu.)
Council on the Unified Reseach of Science
Creative Community Project, Inc. (San Francisco)
D.C. Striders Track Club.
Family Center for Universal Peace and Unification (2000'de kuruldu.)
Family Federation for World Peace and Unification (FFWPU) ()
Famly Federation for Unification and World Peace
Federation of Island Nations for World Peace
Federation of Peninsula Nations for World Peace (S.C.F.W.P tarafından kuruldu.)
Foundation for Unificationist Thofught and Culture (Virginia)
Free Teens (World Health Foundation'ın kuruluşu)
Freedom Foundation of NJ, Inc. (West Orange, NJ)
Global Oceanic Food Project (2000'de kuruldu.)
Global Education Reseach and Development Fund, Inc. (Barrytown)
Good Neighbors, Inc. (Wilmington, DC)
Hahnemann Medical Center (World Medical Health Foundation Şubesi)
Harlem Council for the Church and Community Change
Heung Jin Moon Memorial Scholarship Foundation, Inc. (W.D.C.)
Homeopathic Counsel for Reseach (NYC)
HSA Bulletin Board
İnt. Chinese Assn. ()
İnt.. Conference of World Peace
İnt. Conference for the Unity of the Sciences (ICUS-ICF'e bağlı.)
İnt. Conference of Professors and Scholars
İnt. Conference on Law & Individual Freedom
İnt. Cultural Foundation (I.C.F.-Washington, DC)
İnt Education Fountation
İnt. Folk Ballet
İnt. Highway Constuction Corporation
İnt. Highway Reseach Center

Int. Middle East Alliance
Int. Peace Foundation (Fall Church, VA)
Int. Relief Friendship Foundation (NYC)
Int. Relif Foundation (NYC)
Int. Religious Federation for World Peace
Int. Sisterhood Project
Japanese Cultural Foundation
Japanese Heritage Foundation
Korean Culture & Freedom Foundation (KCFF-W.D.C.)
Lawyers Federation for World Peace and Justice
Literary Federation for World Peace (Summit Council for World Peace'e bağlı)
Little Angels Korean Folk Ballet
Madison Institue (Yöneticisi: Dr. John Cooper)
*Marriage and Family Institute of America *(1994'de David S.C. Kim tarafından kuruldu.)*
Martin Luther King Jr. Family Life Institute
Minority Alliance International, Inc. (W.D.C.)
Multicultural Media Association, Inc.
National Parents' Day Conuncil (American Family Coalition ve Washington Times Foundation finanse eder.)
New Age Players (Tiyatro şirketi-NY)
New Age Orchestra (San Francisco)
New Family Foundation, Inc (Maryland)
New Hope Farms? Deer Park, NY (NY,NJ&PA Binicilik, at yarışları merkezi)
New Hope Singers International
New Society Social Services
New World Players
New World Forum (NY)
New World Fevstival
New York City Symphony
Ocean Education Institute for World Peace, Inc. *(Jersey City)
Pacific Cultural Foundation
Parent's Day Council (Washington Times Foundation kuruluşudur.)
Prince of Peace School (Principle dela Paz) IRFF finanse eder.)
Professors World Peace Academy (PWPA)
Project Volunteer / Pure Love Alliance (NY) / Radio Free Asia (ROFA)
Religious Youth Service (RYS; International Religious Foundation, Inc. Örgütü.)
Research Institute on World Affairs (NYC)
Society for the Scientific Study of Religion / Society for Common Insights, Inc.
Striders International, Inc. (Rockville, MD)
Unification Educational Foundation (Hyattsville, MD)
United to Serve America (USA)
Universal Ballet Academy (Washington, DC)
Washington Church for Social Action / Washington Institute for Values in Public Policy (Washington, DC) / World Alliance for Civil Rights
World Family Movement / World Medical Health Foundation (NYC)
World Ocean Foundation / World Peace Institute of Technology (Moon 1 mayıs 2004'de bu örgütü kurduğunu Seul'de açıkladı.) / World Relief Friendship Foundation

Müzik Örgütlenme Aygıtı:
Blue Tuna Band / Go World Brass Band / Prime Force Band Providence,
Reeducation Band (Berkeley, CA) / Sunburst-Voices of Freedom (Washington, DC)

Gürcistan'da Sivil Ağ kuruluşu 1991-2001 (Soros dışında)

		Aracı	Alan	$ / £	Amaç / Eylem
1991	NED		Project Peace	25.000	Eğitim-Kültür Vakfı ve Merkez kuruldu
1993	NED		CIPDD		Serbest pazar propagandası
1994	NED	NPF	CIPDD	55 000	Serbest pazar çalışmaları.
1995	NED	-	CIPDD	55.000	Araştırma merkezi, eğitim, atölye, tv yayını..
1996	NED WFD WFD WFD	- ITory . ITory . "	CIPDD CRICH Gürcü Gelenek-çileri	27.237 5.000 3.900 ?	Yayın, Gürcistan siyasal yapılanması, tv, net Tiflis'te merkez, bilgisayar ve haberleşme. 2 Ing. uzman 2 Ing. Uzman seçimlerde yardım.
1997	WFD WFD WFD WFD WFD	- Işçi p. - - -	Adamianis Uplebebi ? ? IWPR GUDP	? ? ? 14.000 1.664	Gazete, bilgisayar, okullara NGO kitapları Gürcü partilerle işbirliği, bir uzman. Kafkasya'da bir yıllık medya operasyonu. Gürcistan Ulusal Demokrasi P Eğitim.. İng. Tory P.nin Ulusal D. P.'ne destek gezisi
1998	NED NED WFD WFD WFD	ACILS CIPE Tory Tory. ?	- GAWB GUDP GUDP PRS GP	250.001 69.115 5.970 14.868 9 625	Gürcü, Azeri, Ermeni sendıka liderleri ve eylemcilerin eğitimi. Kadın örgütleyicilerin eğitimi, CIPE'nin Ekonomik Reform propagandası U D. P'den 3 örgütçü İngiltere'de eğitimi. Tory'den 2 uzman parti eğitimi.. Devlette saydamlık, Halkla İlişkiler Servisi.
1999	NED NED NED NED NED NED	ACILS ? ? ? Liberty NDI	Sendikalar CIPDD CDIC Feminist ? CAG	89.854 29.090 27 800 14.690 27.211 57.448	Gürcü, Azeri, Ermeni 24 sendikacı eğitimi. Etnik azınlıklar araştırma, yuvarlak masa top. 60 lise öğrencisi "sivil" eğitimi. "sivil" liderler yazıları, CDIC el kitabı yayını. Önderlık eğitimi, 7 bölgede seminerler vs.. Yasa, yönetmelik, adalet "sivil" araştırma, CAG'ye destek, örgütlenme, siyasi danış-man.
2000	NED NED NED	ACILS CIPE ?	Sendıka GAWB Horizonti	245.692 56.000 34.572	Gürcü, Ermeni, Azeri sendika desteği . Reformlar, Today dergisi,Herald bülteni.. 3. Sektör Vakfı, Video, tv.
2001	NED NED WFD WFD WFD WFD NED WFD	? CIPE ? ? ? Liberty 	CIPDD PSI CIPDD İ Hakları CCC Feminist ? ?	30.125 68 349 10.194 16.011 7.832 14.690 27 211 10.528	Azınlık araş., yerel gruplar,siyasal paket.. yönetim kurallarını belirlemesi, İş ve İşadamı örgütü kuruldu,El kitabı yayını. Merkezlerin kurulması Sivil Kültür Merkezi örgütçü eğitimi. 7 bölge yerel feminist büro, bülten yayını Haklar ve özgürlükler yuvarlak masa top. Kadın liderler yetiştirmek, eğt.

WFD . Westminster Fdn(UK) **CIPDD**: Caucasian Inst. Peace Democracy Development / Kafkasya Barış Demok. Kalkınma Enst. **NPF**: National Peace Fdn./ Ulusal Barış Vakfı **CRICHRCS** : Kafkasya İ. Hakları, Çatışma Değer. Araş Bilgi Mrkz.) **IWPR**: Inst. War - Peace Reporting / Savaş ve Barış Rapor Enst. **Tory**: Ing. Muhafazakâr Partisi

Ukrayna'da Sivil Ağ kuruluşu 1991-2001 (Soros dışında)

		Aracı	Alan	$ / £	Amaç / Eylem
1991	NED		AHRU[958]	32.000	Demokratik gruplar desteklenecek. Czervonoharad ile Scranton (Pennsylvania) kardeş kent olacak
1992	NED	CIPE	Lviv Inst	70.000	İş Destekleme Merkezi'nin geliştirilmesi ve Pazar verilerinin hazırlanması.
1993	NED	CIPE	MRC[959]	87 327	Tıcarı bankacılık düzeninin önündeki engellerin aratırılması
	NED	CIPE	RUKH[960]	90 564	Güçlü bir özel sektör yaratılmnası için reformların desteklenmesi.
	NED	CIPE	INVESTOR	70.280	Küçük girişimciler için Batı'da uygulanan yasa ve yönetmeliklerin Ukrayna'ya uydurulması.
	NED	CIPE	SPURT Ass	118 354	Özelleştirmenin desteklenmesi, derin raporlar hazırlanması.
1994	NED	CDD[961]	-	70.000	Medya, hükümet ve siyasal partilerdeki demokratik genç eylemcilerin eğitimi
1996	WFD (İng.)	CDR[962]	-	10.192	Kiev'de DEMOS adlı iki aylık dergi yayını ve yasa hazırlıklarının, siysal parti programlarının yayımlanması.iflıs'te merkez, bilgisayar ve haberleşme.
	WFD	CDR	-	15.609	Nova Mova Int. Mess Media Center'da iktisadi reformları destekleyen ZRIZ adlı büğltenin yayımlanması.
1997	NED	FTUI/ACILS	Democracy Fdn.	29.010	Demokrasi vakfının bağımszı sendikalar kurma girişimlenne destek ve yayın.
	FJJ[963]	-	?	?	Kadınlar konferansları.
1998	NED	FTUI/ACILS	-	78.963	Ukrayna işçilerinin seçimlere katılımını araştırmak, yayın yapmak ve sendika ve siysset önderleriyle yuvarlak masa toplantıları.
2000	NED	FTUI /ACILS		73.680	Ukrayna Özgürlül derneği'nin kurulmasıiçin strateji geliştirilmesi.
2001	NED	FTUI/ACILS	-	180.739	Sendika önderlerinin eğitilmesi ve sendika yasası hazırlanması.
	WFD	İşçi Partisi	-	1 476	İngiliz İşçi Partisi'nin inceleme gezisı.
2002	NED	CEPR	-	50 000	*Natsıonalna Bezpeka i Oborona* (Ulusal Güvenlik ve Savunma) aylık bülteninin 3000 tane Ukrayna dilinde, 800 tane İngilizce olarak yayını ve toplumsal , siyasal konularda çalışılması.
	NED	CIPR	-	74.970	Gazetecilerin, siyaetçilerin ve NGO'ların raporlarının hazırlanması vs.

958 Americans for Human Rights in Ukraine

959 Market Reform Center

960 RUKH Economic Coordination Center

961 Center for Democratic Development

962 Center for Democratic Reform: Merkezi Newyork'dadır. Başkanı Amerikalı Roman Zvarych 1993'de Ukrayna vatandaşı olarak döndü ve Ukrayna Liberal Cephe'nin başına geçerek milletvekili oldu, muhalefeti örgütledi.

963 Fomdation Jean Jaures , CEPR : Center for Economic and Poitical Research

ABD Başkanı Clinton'un NED raporu onayı

To the Congress of the United States:

Pursuant to the provisions of section 504(h) of Public Law 98–164, as amended (22 U.S.C. 4413(i)), I transmit herewith the Ninth Annual Report of the National Endowment for Democracy, which covers fiscal year 1992.

WILLIAM J. CLINTON.

THE WHITE HOUSE, *February 25, 1993.*

(1)

GAO denetim raporunda NED'in hesaplarına itiraz

travel), appeared to be costs incurred for other activities not related to the conference. Additionally, over $2,000 of travel advances were given to one official, but the dates the official received the cash did not coincide with any travel done for the conference, and no explanation was given on what the money was spent on.

within 30 days. For the Solidarity project in Poland, for example, quarterly financial reports were consistently late because Solidarity had to retrieve expenditure information from manual accounting records at each of its 40 regional offices before it could compile an overall report.

Page 32 GAO/NSIAD-91-162 Promoting Democracy Overseas

The report states (p. 45) that grantees are required to execute grant agreements with foreign subrecipients. The agreements between NED and U.S. grantees indicate that grantees should execute written agreements with foreign subrecipients, but they are not required to do so. There may be instances, especially in totalitarian countries, where it may not be prudent for a foreign organization to sign such an agreement. Nonetheless, the Endowment acknowledges that improvements are needed in the foreign subrecipients' understanding of grant requirements and procedures, and it will encourage the use of appropriate written agreements between U.S. grantees and foreign subrecipients wherever it is feasible to do so.

Kaynakça

Agee, Philip, Louis Wolf, Dirty Work- The CIA in Western Europe, Zed Press, London, 1981.

Agee, Philip, On The Run, Bloomsburry Publishing Ltd., London, 1987.

Allen B Thomas, Polmar, Norman, Spy Book- The Encyclopedia of Espionage, Random House, New York, 1997.

Allen, Gary, The Rockefeller File, '76 Press, Seal Beach, Calif., Feb. 1976.

Arı, Tayyar Dr., Amerika'da Siyasal Yapı Lobiler ve Dış Politika, ALFA Yayın, İstanbul, 2. Basım, Nisan 1997.

Ataturk, Kemal, Nutuk, Cilt: III Vesikalar, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, M.E.B, İst 1968.

Aydoğan, Metin, Ekonomik Bunalımdan Ulusal Bunalıma, Kum Saati Yayınları, İstanbul, Ekim 2002.

Bacınoğlu, Tamer, The making of Turkish bogeyman – A Unique Case of Misrepresentation in German Journalism, Graphis Yayınları, Pub. No:6, İstanbul, 1998.

Bainerman, Joel, The Crimes of a President, S.P.I. Books, A Division of Shapolsky Publishers, Inc., New York, NY, 1992.

Baram, Amatzin, Rubin, Barry (Edited By), Iraq's Road To War, St. Martin's Press, New York, 1993.

Barnaby, Dr. Frank, Instruments of Terror, Vision Paperbacks, Garden London, 1996.

Berzeg, Sefer E., Türkiye Kurtuluş Savaşı'nda Çerkes Göçmenleri II, Nart Yayıncılık, İstanbul, Ekim 1990.

Bildirici, Faruk, Maskeli Leydi- Tekmili Birden Tansu Çiller, 4. Baskı, Ümit Yayıncılık Ltd. Şti., Ankara, Ağustos 1998.

Blum, William, Killing Hope – U.S. Military and CIA Interventions Since World War II, Common Courage Pres, Monroe, Second Printing, 1995.

Boettcher, Robert with Freedman, Gordon L., Gifts of Deceit - Sun Myung Moon Tongsun Park and The Korean Scandal, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1980.

Borosage, Robert L.; Marks, John (Edited by), The CIA File, Grossman Publishers- The Viking Press, New York, 1976.

Brewton, Pete, The Mafia, CIA and George Bush -- The Untold Story of America's Greatest Financial Debacle, S.P.I. Books/ shapolsky Publishers, New york, 1992.

Brownstein, Ronald; Easton, Nina, Reagan's Ruling Class –Protraits of the President's Top 100 Officials, Presidential Accountability Group, Washington, D.C., 1982.

Calvi, Fabrizio; Pfister, Thierry, Washington'un Gözü, Çeviren: Temel Keşoğlu, Ankara, Ekim 1997.

Cılızoğlu, Tanju, Anılarla Kamil Kırıkoğlu, Büke Yayıncılık, İstanbul, Ocak 2000.

Choate, Pat, Agents of Influence, Alfred A. Knopf, New York, 1990.

Cornwell, Rupert, God's Banker, W. Clement Stone, P M A Communications, 1984

Çapoğlu, Gökhan, Türkiye İstikrar İçinde Nasıl Kalkınır, Adam Yayıncılık Ankara, 1992.

Çapoğlu, Gökhan, Türkiye'de Siyasi Tıkanıklığı Aşmak İçin, Stratejik Araştırmalar Vakfı, 1. Baskı, Eylül 1994.

Çölaşan, Emin, Turgut Nereden Koşuyor?, Tekin Yayınevi, 11.Basım, İstanbul, 1989.

Deacon, Richard, İsrail Gizli Servisi, Çeviren: Yaşar Onay, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1993.

Değer, M. Emin, Bir Cumhuriyet Düşmanının Portresi ya da Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Derin Mısyonu, Cumhuriyet Kitap Kulübü, 2. Baskı, İstanbul, Kasım 2000.

Değer, M. Emin, Oltadaki Balık Türkiye, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 6. Basım, İstanbul, Haziran 1998.

Değer, M. Emin, Uğur Mumcu ve 12 Mart-Geriye Dönüşün İlk Adımı, um:ag yayınları, Ankara 2002

Domhoff, G. William, Who Rules America – Power & Poltics, Fourth Edition, McGraw Hill Higher Education, 2002.

Ehrenfeld, Rachel, Evil Money, Harper Business A Division of Harper Collins Publishers, New York, 1992.

Emerson, Steven, The American House of Saud – The Secret Petrodollar Connection, Franklin Watts, 1995.

Erdemir, Aykan, Incorporating Alevis: The Transformation of Governance and Faith Based Collective Action in Turkey, PhD Thesis, Anthropology and Middle Eastern Studies, Harvard University, Cambridge, Massachusetts, April, 2004.

Esposito, John L., Islam in Asia- Religion, Politics, and Society, Oxford University Press, 1987.

Esposito, John L., Voll, John O., İslamiyet ve Demokrasi, Türkçesi: Ahmet Fethi, Sarmal Yayınevi, 1998.

Findley, Paul, ABD'de İsrail Lobisi, Türkesi: Mustafa Özcan- Dr. N. Ahmet Asrar, Pınar Yayınları, İstanbul, Ekim 1994.

Fuller, Graham E., Demokrasi Tuzağı, Türkçesi: Meral Gaspıralı, Altın Kitaplar Yayınevi, 1. Basım, İstanbul, Nisan 1996.

Fuller, Graham E. and Lesser, Ian O. With Henze, Paul B. And Brown J.F., Turkey's New Geopolitics From the balkans to Western China, A RAND Study, Westview Press, Colorado, 1993.

Gaulis, Berthe Georges, Kurtuluş Savaşı Sırasında Türk Milliyetçiliği, s.151. "Le nationalisme Turc, Paris Libraire Plon, 1921" den çeviren Cenap Yazansoy, Rado Yayınları, İstanbul, 1981.

Gülen, Fethullah, Hitap Çiçekleri, Yeni Asya Yayınları, İstanbul, 1974.

Gürsel, Seyfettin, Düzgören, Koray, Oran, Baskın, Üstel, Füsun, Keskin, Cumhur, Alpay, Şahin, Türkiye'nin Kürt Sorunu, TÜSES Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı, İstanbul 1996.

Güven, Hasan, Öncesi ve sonrasıyla Susurluk'taki düğüm Gladyo, Beyan Yayınevi, İstanbul, 1997.

Hablemitoğlu, Necip, Alman Vakıfları ve Bergama, 2. Basım, Otopsi Yayınevi, 2001.

Hassan, Steven, Releasing The Bonds, Freedom of Mind Press, Somerville, 2000.

Henze, Paul B., Turkey And Atatürk's Legacy, Türkistan ve Azerbaycan Araştırma Merkezi Yayını, Turkuaz Dizisi, Series Editor: Mehmet Tütüncü, SOTA, Haarlem, Netherlands, 2001

Henze, Paul B., Türkiye ve Atatürk'ün Mirası, Kömen Yayınları, I. Baskı, Konya-Haarlem, Ocak 2003.

Herman, Edward S., Brodhead, Frank, The Rise and Fall of The Bulgarian Connection, Sheridan Square Publications, New York, 1986.

Herman, Edward S., The Real Terror Network, South End Press, Boston, 1982.

İlhan, Attilâ, Aydınlar Savaşı, Bilgi Yayınevi, 3. Basım, Ankara 1996.

İlhan, Attilâ, Batı'nın deli Gömleği, Bilgi Yayınevi, 2. Basım, Ankara, Haziran 1995.

İnönü, İsmet, Lozan Antlaşması II, Cumhuriyet eki, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul, Ağustos 1998,

Kaleli, Lütfü, Alevilik kimliği ve Alevi örgütlenmesi, Can Yayınları, İstanbul, Temmuz 2000.

Kessler Ronald, Inside The CIA, Pocket Boks- Simon & Schuster, New York, 1994.

Kalyoncu, Cemal A., Saklı Hayatlar, Zaman Kitap bir Feza Gazetecilik A.Ş Kuruluşudur, Haziran 2002.

Kaplan, Sefa, Kemal Derviş- Bir "Kurtarıcı" Öykusü, Metis Yayınları, İstanbul, Haziran 2001.

Kessler Ronald, Inside The Congress, Pocket Boks - Simon & Schuster New York, 1998.

Kwitny, *Jonathan, The Crimes of Patriots – A True Tale of Dope, Dirty Money, and the* CIA, W. W. Norton & Company, New York, 1987.

Kutay, Cemal, Bediüzzaman Said Nursi, Yeni Asya Yayınevi, Cağaloğlu, İstanbul, 1980.

Lewis, Charles; Benes, Alejandro; O'Brien and the Center for Public Integrity, The Buying of The President, Avon Boks-The Hearst Corp., New York, 1996.

Mader, Julius, Who's Who in CIA, , 1066 Berlin W 66, Mauerstrasse 69, Berlin 1968.

Magdoff, Harry, Emperyalizm Çağı – ABD'nin Dış Politikasının Ekonomik Temelleri, Çeviren: Doğan Şafak, Odak Yayınları, 1974.

Marchetti, Victor, Marks, John D., The CIA and The Cult Of Intelligence, Alfred A. Knopf, Fourth Printing, 1974.

Mardin, Şerif, Türkiye'de Din ve Siyaset, İletişim Yayınları, İtanbul.

Mardin, Şerif, Beıdüzzaman Said Nuri Olayı- Modern Türkiye'de din ve toplumsal değişım, "Religioun and Social Change in Modern Turkey, The Case of Bediüzzaman Said Nursi, *State University of New York Press*, 1989. *Çeviren Metin Çulhaoğlu*, 5. Baskı, İletişim Yayınları, -.

Marrs, Jim, Rule by Secrecy -The Hidden History That Connects The Trilateral Commıssion, The Freemasons, And *The Great Pyramids, Harper Collins* Publishers, 1989.

McGehee, Ralph W., Deadly Deceits- my 25 yearsin the CIA,Ocean Press, Melbourne, 1999.

Mills, Ami Chen, C.I.A. Off Campus, Second Edition, South End Pres, Boston, 1991.

Mughisuddin, Mohammed, Praeger Publishers, New York, 1977

Mumcu, Uğur, "Papa-Mafya-Ağca" Tekin Yayınevi, 8. Basım, 1993.

Mumcu, Uğur, Rabıta, Tekin Yayınevi, 19. Basım, İstanbul, 1996.

Nursi, Said, Risalet Nur Külliyatından Sikke-i Tasdik-i Gaybi, Sözler Yayınevi, İstanbul, 1991.

Nutter, John Jacob, Ph.D., The CIA's Black Ops – Covert Action, Foreign Policy, and Democracy, Prometheus Books, New York, 1999.

Olmsted, Kathryn S., Challenging The Secret Government – The Post-Waregate Investigations of the CIA and FBI, The University of North Carolina Press, 1996.

Onar, Mustafa, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı Yazışmaları II, T.C. Kültür Bakanlığı Atatürk Dizisi, Ankara, 1995.

Pallis, Alexander Anastasius, Yunanlıların Anadolu Macerası (1915-1920), "Greeces Anatolian Venture –and After (1915-1922)"den çeviren Orhan Azizoğlu, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, Mart 1995.

Palast, Greg, The Best *Democracy Money Can Buy*, Pluto Press, London, 2002.

Polat,Yılmaz, Washington-Ankara Hattı, Ümit Yayıncılık, Ankara Ağustos 2000

Polat, Yılmaz, Washington Entrikaları, Milliyet Yayınları, İstanbul 1999.

Polat, Yılmaz, Alo Washington, Alfa Yayınları, İstanbul, 2002.

Poyraz, Ergün, Patlak Ampul, Ankara, 15.10.2002.

Poyraz, Ergün, AKPapa'nın Temel İçgüdüsü, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, Şubat 2004.

Prados, John, Presidents' Secret Wars - CIA and Pentagon Covert Operations From World War II Through The Persian Gulf, Elephant Paperbacks, 1995.

Ross, Robert Gaylon, Sr., Who's Who of the Elite, Spicewood, Texas, 1995.

Sampson, Anthony, The Money Lenders – The People and Politics of the World Banking Crisis, Penguin Books, 1983.

Simpson, Christopher, Blowback – The First Full Account of America's Recruitment of Nazis, and Its Disastrous Effect on Our Domestic and Foreign Policy, Weidenfeld & Nicolson, New York, 1988.

Syklar, Holly, Washington's War on Nikaragua, South End Press, Boston, 1995.

Syklar, Holly (Edited by), Trilateralism – The Trilateral Commision and Elite Planning for World Management, South End Press, Boston, 1980.

Slatter, Robert, Soros – Dünyanın En Büyük Yatırımcısının Hayatı, Çağı ve Ticari Sırları, (TÜGİAD Katkılarıyla) Rota Yayın Yapım Tanıtım Ticaret Ltd. Şti., 1.Basım, İstanbul, 2000.

Smith, James A., The Idea Brokers – Think Tanks and The Rise of The New Policy Elite, The Free Press, New York, 1993.

Soros, George, Kuresel Kapitalizm Krizde, Türkçesi: Gulden Şen, Sabah Kitapçılık, Istanbul, 1999

Stoerkel, Jean-Marie, Mesih papa'yı Neden Vurdu?, "Le Loups De Saint-Pierre (Saint Pierre'nin Kurtları- 1996. Çeviren: Gülçin Balamir, Sabah Kitapları, İstanbul, 1997.

Sutton, Antony C., Wall Street and The Rise of Hitler, '76 Press, Seal Beach, Calif. 1976.

Şahiner, Necmeddin, Said Nursi,Yeni Asya, İstanbul,1996.

Taheri, Amir, Hizbullah- Kutsal Terörün İçyüzü, Çeviren: Hikmet Bila, Sel Yayıncılık, Istanbul, 1990.

Taheri, Amir, Kadın Hakları ve İran Deneyimi, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Istanbul, 1990.

Taheri, Amir, Nest of Spies: America's Journey to Disaster in Iran. New York: Pantheon Books, 1988.

Tokatlı, Orhan, Kırmızı Plakalar –Türkiye'nin Özallı Yılları, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 1998.

Truell, Peter, Gurwin, Larry, False Profits - The Inside Story of BCCI, The World's Most Corrupt Financial Empire, Hughton Mifflin Company, New York, 1992.

Tüfekçioğlu, Turgay, Türkiye ve Şeytan Üçgeni, Hat Matbaası, Bursa, 2001.

Ünlü, Ferhat, Susurluk Gümruğü, Birey Yayıncılık, İstanbul, 2000

Volkman, Ernest, Casuslar – Kara Sanatın Ustaları, Türkçesi: Fatoş Dilber, Gençlik Yayınları İstanbul, 1996.

Yalçın, Soner - Yurdakul, Doğan, Bay Pipo, Doğan Kitapçılık, Ocak 2000.

Wise, david – Thomas Ross, Görünmeyen Hükümet CİA, Çeviren: Ali Rüzgar, Sol Yayınları, Ankara, 1966.

Woodward, Bob, Peçe - CIA ve Gizli Savaşları 1981-1987, Çeviren: Gönül Suveren, Kelebe Yayınları, İstanbul, Tarihsiz.

Zelyut, Rıza, Özkaynaklara Göre Alevilik, Anadolu Kültürü Yayınları, İstanbul 1990.

--, 2. Cumhuriyet Tartışmaları, Başak Yayınları, Ankara, Ağustos 1993.

--, Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar, Tercüme: Yılmaz Polat, Takdim: Fehmi Koru, Beyan Yayınları, Cağaloğlu-İstanbul, Ağustos 1990.

--, Avrupa Birliği Devlet ve STK'lar, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakf – Henrich Böll Vakfı'nın Katkılarıyla Yayınlanmıştır, İstanbul, Aralık 2001. Yayıma hazırlayan:Ayşen Anadol.

--, "Dine Devrimci Yaklaşım" mı Kürt – İslam Sentezi mi?, Varyos Yayınları, İstanbul 1992.

--, EIR Special Report- The true story of Soros the Golem, A profile of megaspeculator George Soros, Washington DC, April 1997.

--, Federal Staff Directory, CQ Pres- Congressional Quarterly, Washington, Fall/1999.

--, İktisadi Kalkınma, 1958 Bütçe Müzakerelerinde C.H.P. Millet Vekillerinin Yaptıkları tenkit ve tekliflerden özetler, CHP Genel Sekreterliği Araştırma ve Dokümantasyon Bürosu, Yayın No:3, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 1958.

--, İmralı' da Neler Oluyor?- APO, PKK ve Saklanan Gerçekler, İddialar İtirefalr Savunma Uyuşturucu.Yayına Hazırlayan: Ünal İnanç – Can Polat. Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği, Ankara, 1999.

--, Kürt Sorunu Nasıl Çözülür, Nübıhar Yayınları, İstanbul, Nısan 1996.

--, Non-Gevernmental Organızations Guide (Main Establishments), The Economic and Social History Foundation of Turkey, İstanbul, May 1996.

--, Soros Soros'u Anlatıyor, Türkçesi: Gülden Şen, Sabah Kitapçılık, İstanbul, 1998.

--, Türkiye'de Anayasa Reformu Prensipler ve Sonuçlar, Konrad Adenauer Vakfı Yayını, Ankara 2001.

--, Zeugma Yalnız Değil! – Türkiye'de Barajlar ve Kültürel Miras, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakf - Rockefeller Vakfı'nın Katkılarıyla Yayınlanmıştır, İstanbul, 2000.

Dergiler

Aydınlık, Haftalık Haber-Yorum Dergisi, İstanbul.

Bütün Dünya, Başkent Üniversitesi Kültür Yayını, Aküm A.Ş., Ankara.

CAIB, Covert Action Information Bulletin, Covert Action Publications, Inc., Washington, DC, USA.

CAQ, Covert Action Quarterly, Covert Action Publications, Washington, July 1978-Summer 2002, 72 sayı.

Çveneburi, Kültürel Dergi, 3 ayda bir yayınlanır, Total Müşavirlik ve Mümessillik Limited Şti, Harbiye-İstanbul, 1997.

DAVA, İki Ayda Bir yayınlanır, Med-Zehra Ltd. Şti., Cağaloğlu-İstanbul. (Yayınını durdurdu.)

2000 İkibin'e Doğru, Haftalık Haber Yorum Dergisi, İstanbul, 1987-1991.

Gündem, Strateji Grubu Haber Bülteni, Ankara, 1995-1997.

Kafkasya Yazıları, Yıllık 4 sayı yayınlanır, Çivi Yazıları, Kadıköy-İstanbul, 1997

Lobster, Edited and published by Robin Ramsay, UK., "1983- Summer 2002" toplam 43 sayı.

Mother Jones, Monthly, U.S.A.

Müdafaa-i Hukuk, Atatürkçü Aylık Dergi, Mudafaa-i Hukuk Vakfı, Ankara.

Nubihar, Mehnameya Çandi Huneri Edebi (Aylık Kültür Sanat Edebiyat Dergisi), Fatih-İstanbul.

Ulusal Strateji- National Strategy, CNR Uluslararası Fuarcılık, Yeşilköy-İstanbul.

Sözleşme, Aylık Düşünce ve Siyaset Dergisi, Sina Dış Tic. Basın Yayın ve Paz. Ltd. Şti.

Yeni Zemin, Aylık Kultür ve Politika Dergisi, Osman Tunç, Fatih-İstanbul.

Raporlar:

U.S. Department of State Annual Report on International Religious Freedom for 1999: Turkey, Released by the Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor Washington, DC, September 9, 1999.

Religious Liberty: The Legal Framework In Selected OSCE Countries Turkey, A Report Prepared by the Law, Library of Congress, at the Request of the Commision on Security and Cooperation in Europe, Law Library of Congress, March 1999, Partially updated February 2000.

Special Policy Forum Report, Turkey: Domestic Change and Regional Politics, Alan Makowsky, Ian O. Lesser, Policywatch, Number 261, July 21, 1997.

The U.S. Commision on International Religious Freedom Report 1999, Executive Summary.

Country Report on Human Rights Practices-2000, Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor, February 2001.

2000 Annual Report on International Religious Freedom: Turkey, Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor, U.S. Department of State, September 5, 2000.

Turkey- International Religious Freedom Report 2002, Released by the Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor.

GAO United States General Accounting Office Report to the Speaker of the House of Representatives and the Chairman, Committee on Foreign Relations, U.S. Senate, Promoting Democracy- National Endowment for Democracy Efforts to Improve Grant Management Summary 1992, Major Contributors: National Security and International Affairs Division, Washington D.C., Eorpean Office.

Konrad Adenauer Vakfının Türkiye'deki Faaliyetleri, Konrad Vakfı, Yıl 2000.

National Endowment For Democracy 1992 Annual Report October 1, 1991 – September 30, 1992), House Document 103-51, 103d Congresss, 1st Session, U.S. Government Printing Office, Washington: 1993.

National Endowment for Democracy 1993 Annual Report October 1, 1992 – September 30, 1993. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1994 Annual Report October 1, 1993 – September 30, 1994, Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1995 Annual Report October 1, 1994 – September 30, 1995. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1996 Annual Report October 1, 1995 – September 30, 1996. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1997 Annual Report October 1, 1996 – September 30, 1997. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1998 Annual Report October 1, 1997 – September 30, 1998. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 1999 Annual Report October 1, 1998 – September 30, 1999. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 2000 Annual Report October 1, 1999 – September 30, 2000. Yayıncı belirtilmemiş.

National Endowment for Democracy 2001 Annual Report October 1, 2000 – September 30, 2002.

Turkish Growth Fund-Annual Report- August 31,1998.

1999 Annual "Patterns of Global Terrorism" Report, Released By The U.S. department of State, May 1, 2000.

C

CAIR (Councill on American Islam Relations), 45, 441, 443, 464, 469, 482, 503, 508

E

F

H

I - İ

L

M

N

Ş

U

Ü

V

W

Y

Z